

Woordenboek van de Limburgse Dialecten Deel III

Sectie 1: De mens als individu

Aflevering 4

Karakter en gevoelens

M.H. Lubbers en drs. H.H.A. van de Wijngaard

Deze aflevering van het Woordenboek van de Limburgse Dialecten (WLD) behandelt de Limburgse benamingen rond het thema karakter en gevoelens. Het vormt in de Algemene Woordenschat het afsluitende deel in sectie 1, een reeks van vier afleveringen waarin de mens als individu in al zijn facetten wordt behandeld. Eerder verschenen in deze sectie de afleveringen over het menselijk lichaam (WLD III, 1.1), beweging en gezondheid (WLD III, 1.2) en kleding en lichamelijke verzorging (WLD III, 1.3).

In 351 lemmata zijn de Limburgse dialectwoorden vastgelegd voor denkvermogen en geheugen, aanleg en karakter, en gevoelens en gedrag. Waar nodig wordt een begrip nader omschreven en van enige volkskundige informatie voorzien. Bij 109 lemmata is een taalkaart opgenomen die inzicht verschaft in de ruimtelijke verspreiding van de dialectwoorden. De lemmatitels, trefwoorden en lexicale varianten worden toegankelijk gemaakt in het alfabetisch register.

De nauwkeurige fonetische en geografische documentatie van alle in deze aflevering behandelde dialectwoorden is te vinden op de website van het WLD:
<http://www.ru.nl/dialect/wld>.

© 2008 M.H. Lubbers
en drs. H.H.A. van de Wijngaard

ISBN: 9789051795950

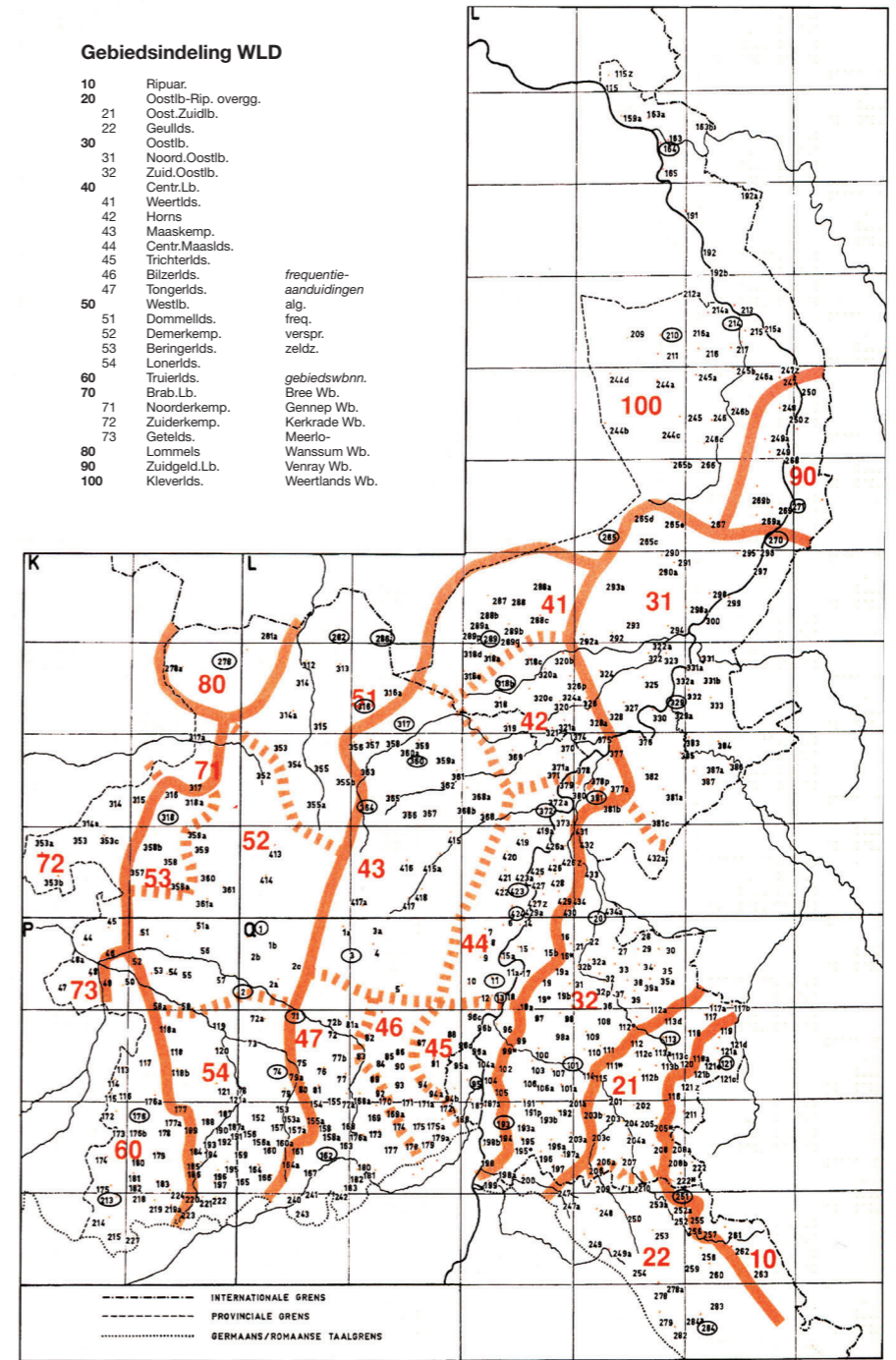

www.gopher.nl

Gebiedsindeling WLD

10	Ripuar.	
20	Oostlb.-Rip. overgg.	
21	Oost.Zuidlb.	
22	Geulids.	
30	Oostlb.	
31	Noord.Oostlb.	
32	Zuid.Oostlb.	
40	Centr.Lb.	
41	Weertlds.	
42	Horns	
43	Maaskemp.	
44	Centr.Maaslds.	
45	Trichterlds.	
46	Bilzerlds.	
47	Tongerlds.	<i>frequentie-aanduidingen</i>
50	Westlb.	<i>alg.</i>
51	Dommelds.	<i>freq.</i>
52	Demerkemp.	<i>verspr.</i>
53	Beringerlds.	<i>zeldz.</i>
54	Lonerlds.	
60	Truierlds.	<i>gebiedswbnn.</i>
70	Brab.Lb.	<i>Bree Wb.</i>
71	Noorderkemp.	<i>Gennep Wb.</i>
72	Zuiderkemp.	<i>Kerkrade Wb.</i>
73	Getelds.	<i>Meerlo-</i>
80	Lommels	<i>Wanssum Wb.</i>
90	Zuidgeld.Lb.	<i>Venray Wb.</i>
100	Kieverlds.	<i>Weertlands Wb.</i>

WOORDENBOEK VAN DE LIMBURGSE DIALECTEN

DEEL III ALGEMENE WOORDENSCHAT

Sectie 1
De mens als individu

Aflevering 4
Karakter en gevoelens

Colofon

ISBN: 9789051795950

1e druk, 2008

© 2008 M.H. Lubbers en H.H.A van de Wijngaard

Foto omslag: Tessa Wallis, www.masksandpuppets.com.au

Dit werk is tot stand gekomen met steun van de Radboud Universiteit Nijmegen, de provincie Limburg en de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) te 's-Gravenhage.

Dit boek is een uitgave van Gopher B.V.
Keizersgracht 75-II
1015 CE Amsterdam

Exemplaren zijn rechtstreeks te bestellen via internet: www.gopher.nl en bij iedere boekhandel

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgever.

This book may not be reproduced by print, photo print, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

WOORDENBOEK VAN DE LIMBURGSE DIALECTEN

Opgezet door prof. dr. A. Weijnen,
voortgezet door prof. dr. R. van Hout en prof. dr. L. Draye

DEEL III
ALGEMENE WOORDENSCHAT

Sectie 1

De mens als individu

Aflevering 4

Karakter en gevoelens

door MARIËTTE LUBBERS en TON VAN DE WIJNGAARD

www.gopher.nl

Ten Geleide

bij aflevering III, 1.4, Karakter en gevoelens

Aflevering III, 1.4 vormt de door de Nijmeegse deelredactie geredigeerde, afsluitende publicatie in een reeks van vier, waarin *de mens als individu* in al zijn facetten wordt behandeld. De andere drie afleveringen zijn door de Leuvense deelredactie vervaardigd, te weten *Het menselijk lichaam* (WLD III, 1.1), *Beweging en gezondheid* (WLD III, 1.2) en *Kleding en lichamelijke verzorging* (WLD III, 1.3).

Deze aflevering over karakter en gevoelens bestaat uit vier paragrafen: ‘Denkvermogen en geheugen’, ‘Aanleg en karakter’, ‘Gevoelens’ en ‘Gedrag’ die ieder weer in subparagrafen zijn onderverdeeld. Iedere paragraaf heeft een inleiding waarin kort de inhoud wordt geschetst. In de subparagrafen wordt waar nodig verwezen naar woorden die om diverse redenen (geen lexicale variatie, onduidelijke vraagstelling, thematisch niet passend, etc.) niet als lemma zijn opgenomen. Dit materiaal kan wel geraadpleegd worden in de materiaalbasis op internet.

Ook wordt in subparagrafen soms verwezen naar begrippen die wel in de context van deze aflevering passen maar die toch in een andere aflevering terecht zijn gekomen omdat ze ook onder een ander thema pasten. Dit soort overlappingsen zijn in een thematisch woordenboek niet te voorkomen. Dit geldt vooral voor de aflevering WLD III, sectie 3, *Het gemeenschapsleven*, aflevering 1, *Maatschappelijk gedrag, school en onderwijs*. Deze gegevens zijn overigens te raadplegen in de materiaalbasis op internet.

Aflevering III, 1.4 bevat 351 lemmata. De methodiek en de opbouw van de lemmata in de afleveringen van de Algemene Woordenschat wordt uitvoerig beschreven in de Inleiding die is opgenomen in WLD III, 4.1: *Fauna: Vogels*, pag. V-L. Bij 109 lemmata is een taalkaart opgenomen die de spreiding van de meest frequente en gebiedsvormende trefwoorden visueel weergeeft. De taalkaarten zijn in een afzonderlijke paragraaf, na de eigenlijke lemmateksten, opgenomen.

De WLD-website: <http://www.ru.nl/dialect/wld>

De WLD-afleveringen van deel III gaan vergezeld van nauwkeurig gedocumenteerde teksten, de zogenoemde materiaalbases. Die kunnen worden beschouwd als zeer gedetailleerde versies van de woordenboekafleveringen, waarin de trefwoorden voorzien zijn van hun dialectnotering (in fonetisch schrift) en hun precieze geografische vindplaatsen.

In deel I (Agrarische Woordenschat) en II (Niet-agrarische vakterminologieën) van

WLD en WBD werden de dialectgegevens in druk op die manier gepresenteerd. In deel III (Algemene Woordenschat) is er echter voor gekozen om de gedrukte woordenboekaflevering meer toegankelijk te presenteren, zonder fonetische documentatie maar met lexicale varianten die het ‘woordbeeld’ recht doen, en voorts ook zonder de reeksen plaatscodes maar met gebiedsomschrijvingen en frequentie-aanduidingen.

De materiaalbases voor de afleveringen van deel III van het WLD zijn te vinden op <http://www.ru.nl/dialect/wld>. De databanken kunnen op verschillende manieren worden geraadpleegd. Men kan door de lemma's bladeren als lopende tekst. Op de tweede plaats kan men door het volledige materiaal van de aflevering zoeken op trefwoord, op begrip, op bron (vragenlijst, woordenboek of monografie) en op Kloekencode. Dat wil zeggen dat men bijvoorbeeld kan opzoeken wat een **zouwaas** is en waar dat woord gebruikt wordt, of welke verschillende woorden in de beide Limburgen gebruikt worden om een DWARSKIJKER aan te duiden.

Bronnen

Zie voor een uitvoerige behandeling van het bronnenmateriaal de Inleiding op deel III, die is opgenomen in aflevering 4.1: *Fauna: Vogels* (pag. XLII-XLIX). Voor onderhavige aflevering werden ongeveer 130.000 gegevens in de database ingevoerd; daarvan werden er uiteindelijk ruim 95.000 in lemmata verwerkt. De gegevens zijn afkomstig uit de volgende bronsoorten:

Vragenlijsten

De belangrijkste bron voor de onderhavige aflevering zijn de gegevens uit de vragenlijst N 85 uit 1981 van de Nijmeegse Centrale voor Dialect- en Naamkunde die geheel gewijd is aan begrippen in verband met karaktereigenschappen en gevoelens. Ook zijn gegevens gebruikt uit de Nijmeegse vragenlijsten N 06 uit 1960, N 07 uit 1961, N 10 uit 1961, N 38 uit 1971 en N 102 uit 1998.

Verder is materiaal opgenomen uit veertien vragenlijsten van het Meertens Instituut in Amsterdam (DC) en zijn er twee begrippen uit de Reeks Nederlandse Dialectatlassen (RND) verwerkt. Andere belangrijke schriftelijke bronnen zijn de enquête van Schrijnen, van Ginneken en Verbeeten uit 1914 (SGV) en de vragenlijsten van de voormalige Zuidnederlandse Dialectcentrale van de K.U.Leuven (ZND). Van de monografische bronnen van ZND, in de aflevering bij de bronnen vermeld als ZNDm, komen in deze aflevering voor:

Borgers, M. (1941), *Toponymie van Lummen*. Licentiaatsverhandeling K.U.Leuven. (P 045, Meldert).

Coenen (K 359, Koersel).

Coomans, M. (1937), *Het dialect van Diest*. Licentiaatsverhandeling K.U.Leuven. (K 353, K 357, K 358b, P 044, P 045, P 046, P 050, P 051).

Drieskens, J. (1924), *De klankleer van het dialect van Bocholt en dialectgeographisch onderzoek van Noord-Oostelijk Limburg*. Licentiaatsverhandeling K.U.Leuven. (L 317 e.o.).

Dupont, J. (zj, hs), materiaalverzameling in handschrift uit Bree (L 360).

Fias (O 188, Kanne).

Franssen (Q 012, Rekem).

- Geuss (L 416, Opglabbeek).
 Godelaine (K 353, Tessenderlo).
 GrGr: Grootaers, L. & J. Grauls (1930), *Klankleer van het Hasseltsch dialect*. Leuven
 Grootaers, J. (1910), *Het dialect van Tongeren: eene fonetisch-historische studie*. Lier.
 Houben, J. (1905), *Het dialect der stad Maastricht*. Maastricht.
 Kohneman (1980). *Untersuchung über das Leseverhalten einer sprachlichen Minderheit: gezeigt am Beispiel der Leser der öffentlichen Pfarrbücherei Raeren*.
 Licentiaatsverhandeling K.U.Leuven.
 Langohr, J. (1936), *Het Zuidnederlandsch dialectgebied van Overmaas*. Leuven.
 Lenaerts (P 046, Linkhout).
 Matthys, R. (1946), *Toponymie van Loo, bewerkt naar oude en moderne bronnen*.
 Licentiaatsverhandeling K.U.Leuven.
 Notermans (Q 095, Maastricht).
 Peuskens (Q 163, Berg).
 Raymaekers, A. (1926), *Het dialect van Loksbergen*. Licentiaatsverhandeling
 K.U.Leuven.
 Vanderbeeken (Q 156, Borgloon).
 Welter, W. (1929), *Studien zur Dialektgeographie des Kreises Eupen*. Bonn.
 Willems (1885-1890): enquête van de Leuvense hoogleraar P.H.G. Willems.

Canonieke woordenboeken

De onderstaande lijst van Limburgse dialectwoordenboeken werd geëxcerpeerd in verband met de woordenschat rondom het thema 'karakter en gevoelens'. De citeerafkorting van de woordenboeken, zoals die steeds in het tweede deel van de bronvermeldingen bij de lemmata is terug te vinden, staat daarbij voor het betreffende woordenboek. Achter de titel van het woordenboek is/zijn de Kloeke-code(s) opgenomen:

Beverlo Wb.	Vandermeeren, L. (1995), <i>Het Bjêvels</i> . Beverlo. (K 318)
Bree Wb.	Schoofs, R. (1988, 2e dr. 1996), <i>Woordenboek van het dialect van Bree en omgeving</i> . Bree. (L 317, L 358, L 360, L 363, L 364, L 366, L 367, L 368, L 415, L 416, L 417)
Diepenbeek Wb.	Castermans, J. (2000), <i>Diepenbeeks – eigenwoordig en eigenzinnig</i> . Diepenbeek. (Q 071)
Echt Wb.	Geurts, R. (1988), <i>Seppig wiej ein smawtpaer</i> . Echt. (L 381)
Eupen Wb.	Tonnar, A. & W. Evers (1899), <i>Wörterbuch der Eupener Sprache</i> . Eupen. (Q 284)
Gemmenich Wb.	Aldenhoff, J. e.a. (2003), <i>Diksjonäär van et Jömelejer Plat</i> . Eupen. (Q 251)
Genk Wb.	Geraerts, A. e.a. (z.j.), <i>Gênker Woerdeleest</i> . Genk. (Q 003)
Gennep Wb.	Dinter, W. van e.a. (1993), <i>Dialectwoordenboek van de gemeente Gennep. Een keuze uit de woordenschat van het dialect van Gennep, Heijen, Milsbeek, Ottersum en Ven-Zelderheide</i> . Gennep. (L 163, L 163a, L 163b, L 164, L 165)
Gronsveld Wb. 1	Jaspars, G. (1979), <i>Groéselder Diksjenér. Woordenboek van het Gronsvelds dialect</i> . Gronsveld. (Q 193)
Gronsveld Wb. 2	Jaspars, G. e.a. (2000), <i>Woordenboek van het Gronsvelds</i> . Gronsveld. (Q 193)
Hamont Wl.	Bernaerts, J. (1963), <i>Idioticon van het dialect van</i>

- Hamont-Achel Wb.** *Hamont*. Onuitgeg. licentiaatsverh. Leuven. (L 286)
Bernaerts, J. (1991), *Hamonts-Achels dialectwoordenboek. Etymologische verkenningen in het dialect van Hamont en Achel*. Hamont. (L 282, L 286)
- Haspengouws Id.** Rutten, A. (1890), *Bijdrage tot een Haspengouwsch Idioticon*. Antwerpen. (—)
- Hasselt Wb.** Staelens, X. (1982), *Dieksjenèr van t (H)essels*. Hasselt. (Q 002)
- Heerlen Wb. 1** Jongeneel, J. (1884), *Dorpsspraak van Heerle*. Heerlen. (Q 113)
- Heerlen Wb. 2** Veldeke Heële en umsjtrieëke (2000), *Woadbook Heëlesj-Hollendsj. Woordenboek Heerlens-Nederlands*. Heerlen. (Q 113)
- Kerkrade Wb. 1** Amkreutz, L. e.a. (1987), *Kirchröadsjer Dieksiejoneer*. Kerkrade. (Q 121, Q 121a, Q 121b, Q 121c, Q 121d, Q 121e)
- Kerkrade Wb. 2** Amkreutz, L. e.a. (2e dr. 1997), *Kirchröadsjer Dieksiejoneer*. Kerkrade. (Q 121, Q 121a, Q 121b, Q 121c, Q 121d, Q 121e)
- Kortessem Wb.** Oris, J. (2000), *Diksjenêr van Kotsove*. Kortessem. (Q 074)
- Lommel Wl.** Jansen, J. (1966), *Idioticon van het dialect van Lommel*. Onuitgeg. licentiaatsverh. Leuven. (K 278)
- Maaseik Wb.** Donck, E. van der (z. j. [1980]), *Maaseik en zijn Maaslandse taal*. Beek. (L 372)
- Maastricht Wb.** Endepols, H.J. (1955, 4e dr. 1985), *Woordenboek of Diksjenaer van 't Mestreechs*. Maastricht. (Q 095)
- Meerlo-Wanssum Wb.** Voort, Th. van de (1973), *Het dialect van de gemeente Meerlo-Wanssum*. Amsterdam. (L 214, L 214a, L 215, L 217, L 245b, L 246a)
- Meeswijk Wl.** Janssen, J. (1964), *Idioticon van het dialect van Meeswijk*. Onuitgeg. licentiaatsverh. Leuven. (L 424)
- Meeuwen Wl.** Kelchtermans, J. (1964), *Idioticon van het dialect van Meeuwen*. Onuitgeg. licentiaatsverh. Leuven. (L 364)
- Meijel Wb.** Cromptvoets, H. (1991), *Méëls Woordeboe:k*. Meijel. (L 265)
- Niel-St.Truiden Wl.** Smets, W. (1966), *Idioticon van het dialect van Niel-bij-St. Truiden*. Onuitgeg. licentiaatsverh. Leuven. (P 213)
- Roermond Wb.** Kats, J.C.P. (1985), *Remunjs Waordebook*. Roermond. (L 329)
- Sint-Truiden Wb.** 't Neigemènneke (1995), *Sintrùinse Diksjonèr*. Sint-Truiden. (P 176)
- Sittard Wb.** Schelberg, P.J.G. (1979), *Woordenboek van het Sittards dialect met folkloristische aantekeningen*. Amsterdam. (Q 020)
- Stokkem Wb.** Venken, M. e.a. (1990), *'n Manjel Stokkemer wèurd*. As. (L 423)
- Tegelen Wb.** Houx, J. e.a. (1968), *Tegels Dialek. Uiteenzetting over de klankleer, spraakkunst en woordenschat van het dialect van Tegelen*. Maastricht. (L 270)
- Tongeren Wb.** Stevens, A. (1986), *Túngërsë Diksjenêr*. Tongeren. (Q 162)

- Tungelroy Wb.** Kooijman, G. (1985), *Thematisch Woordenboek van het Tungelroyts*. Amsterdam. (L 318b)
- Uikhoven Wl.** Bollen, G. (1987), *Plat Ukevers. Woorden en wendingen uit het dialect van Uikhoven*. Uikhoven. (Q 013)
- Valkenburg Wb.** Dorren, Th. (1917, 2e dr. 1928), *Woordenlijst uit het Valkenburgsch Plat, met etymologische en andere aantekeningen*. Valkenburg. (Q 101)
- Venlo Wb.** Alsters, A. e.a. (1993), *Venloos Woordenboek*. Venlo. (L 271)
- Venray Wb.** Schols, W. & G. Linssen (1991), *Venrays woordenboek. Woordenschat, klankkarakter, systeem, structuur en gebruik van de Venrayse taal*. Venray. (L 209, L 210, L 211, L 212a, L 216, L 216a, L 244a, L 245a)
- Weertlands Wb. 1** Berg, J. van den e. a. (1983), *Weertlands Woordenboek*. Weert. (L 287, L 288, L 288a, L 288b, L 288c, L 289, L 289a, L 289b, L 289p, L 289q, L 318a, L 318d, L 318e)
- Weertlands Wb. 2** Hermans, P. e.a. (1998), *De Weertlandse Dialecten*, Weert. (herwerking van het Weertlands Wb.; zie boven voor de plaatsen)
- Zonhoven Wl.** Remans, R. (1965), *Idioticon van het dialect van Zonhoven*. Onuitgeg. licentiaatsverh. Leuven. (Q 001)
- Zonhoven Wb.** Achten, E. & L. Achten, (1996), *Het Zonhovens Woordenboek*. Zonhoven. (Q 001).

Overige bronnen

In het derde deel van de bronvermeldingen bij de lemmata kunnen bibliografische verwijzingen naar de twee geëxcerpeerde tijdschriften *Veldeke* en *Heem* zijn opgenomen en daarnaast soms verwijzingen naar de hierna volgende lijst van publicaties. In de materiaalbases bij de lemmata, die via internet raadpleegbaar zijn, zijn alle bewijsplaatsen volledig uitgescheven:

- Abrahams, P. (1981), *Ei pötje mit perikke. Uitdrukkingen en gezegden uit het Leudalkwartier*. Maasbree.
- Achten, P. (1995³), *Djonkappërslatijn. Hóessëlsë Diksjenêer*. Hasselt.
- Alsters-van der Hor, J. (1987), Dialekschrieve: ein kwestie van onverschilligheid of toewieding? Ein pleidoei, in: *Veldeke* 62.2, 28-30.
- Bakkes, P.J.A. (zj, hs), *Woordverzameling in handschrift* (dialect van Montfort; aanwezig NCDN).
- Beenen, P.H.H. (1973), *Dialect en volkskunde van Herten*. Roermond.
- Beets, A. (1918), Woorden en uitdrukkingen uit Heerlen. Verzameld door wijlen W. A. Oudemans 1891- 1892, in: *Driemaandelijks Bladen* 18, 24-43.
- Bertrand, J. (1946), *Vrung va Oze Leve Hier*. Haelen.
- Bisschops, M. (1994), *Zumpelvelder Wöad. Eerste woordenlijst van het Simpelvelds dialect*. Simpelveld.
- Boer, F. de & Z. Zoons (1988), *Mestreechter gezègkdes en oetdrökkinge*. Maastricht.
- Bosch, J.H.W. (1974), *Bijdrage tot de geschiedenis van Schinveld*. Sittard.
- Clout, C. (1990), Wie sjoenen oos limburg(s) is ..., in: H. Beurskens & P. Derks (red.), *Rond de toren. Uit de geschiedenis van Heel, van Catualium*. Heel. 214-222.
- Coumans, J., P. Geelen & J. Kurris (1993), *Rijstartele of veters? Mestreechs of Nederlands. Een leerboekje voor jeugdigen over het Maastrichts/Nederlands*.

- Maastricht.
- Cuypers, J. (1890), Iets over het dialect van Neeritter, in: *Onze Volkstaal* 3, 146-150.
- Daelen, J. van (1933-41), *Venloos Waordebook* (typoscript; aanwezig NCDN).
- Delsen, L. (1982), Oetdrökkinge, in: *Heemklank* 5.4, 37-41.
- Dolmans, H. (zj.hs), *Woordenlijst van het Rothems (Q 99a)* (aanwezig NCDN).
- Dols, W. (1953), *Sittardse diftongering. Een hoofdstuk uit de historische grammatica*. (Posthume uitgave verzorgd door J.C. van de Bergh). Sittard.
- Gooren, D. (1974) = brief van Dagobert Gooren van 26 april 1974 (aanwezig NCDN).
- Goossens, H. (1981), *Ubach over Worms, van Overworms kwartier tot gemeente Landgraaf*. Ubach over Worms.
- Goossens, P. (zj, hs), *Eigen materiaalverzameling van Pieter Goossens* (aanwezig NCDN).
- Heyden, L. van der (1927), *Zittesjen A.B.C.* Sittard.
- Heynen, P. (1960sq), *Verzameling dialectwoorden over de landbouw, godsdienst enz.* (dialect van Margraten; handschrift; aanwezig NCDN).
- Houben, J.H.H. (1905), *Het dialect der stad Maastricht*. Maastricht.
- Janssen, A. (1949), *Bijdrage tot de landbouwwoordenschat van de Voerstreek* (Licentiaatsverh. Universiteit Luik; aanwezig NCDN).
- Jaspar, E. (1921-28), *Bonte Blomme. Gedichte in Mastreechs Dialek*. Mastreech.
- Kats, J. (1939), *Het Phonologisch en morphologisch systeem van het Roermondsch dialect*. Roermond.
- Litjens, G. & A. van Soest (1990), *En haffel Arces/Lôms*. Horst.
- Maar, H. van der (zj, hs), *Materiaalverzameling van het Klimmens* (aanwezig NCDN).
- Mertens, A.M. (1885a/b), Het Limburgs dialect, in: *Onze Volkstaal* 2, 203-265.
- Oudemans, W. (1918), *Woorden en uitdrukkingen uit Heerlen*. z.p.
- Pauwels, J.L. (1933), *Enkele bloemnamen in de Zuidnederlandse dialecten*. Den Haag.
- Rademaekers, H. (1958), *Sancta Innocentia*. Roermond.
- Roebroek, J.L.H. (1886), *Dialect van Beek-Elsloo* (handschrift; aanwezig NCDN).
- Rutten, F. (1959), *Novellen (in Sittards dialect)*. Sittard.
- Switten, M. (1972-76), Zonhovense woorden, in: *Gemeentebld jrg. 1972-76*, 15 pag. in 11 afl.
- Theunissen, J. (1979), *Soeur Petiteke*. Eijsden. [Stichting Eijsdens Verleden].
- Urlings, R. (zj.hs), *Het dialect van Geleen* (handschrift; aanwezig NCDN).
- Verheggen, P. (zj.hs), *Woordenlijst van het Maasniels* (aanwezig NCDN).
- Vossen, A.F. (1966-68), Nederweertse woorden opgetekend van 1936 tot 1952, in: *Weekblad voor Nederweert en omstreken 1966-1968*.
- Vreuls, E. (zj, hs), *Materiaalverzameling uit Heerlen* (aanwezig NCDN).
- Vrijdag, E. (1950sq), Woordenlijst van oude en verouderde en ongewone woorden en woordvormen (verzameld en gekozen uit de volkstaal) van Mheer-Banholt naar uitspraak en woordenschat der geborenen voor 1870, I-XVI, in: *Veldeke* 25 (1950-1951), 43-44, 61-63; *Veldeke* 26 (1951-1952), 11, 23-24, 77, 90-91; *Veldeke* 27 (1952-1953), 10-11, 25, 57-58; *Veldeke* 28 (1953-1954), 14-15, 28-30, 81-82; *Veldeke* 29 (1954-1955), 12-15, 82-83; *Veldeke* 30-31 (1955-1956), 85-86 en *Veldeke* 32 (1957), 12-14.
- Vromen, W. (zj, hs), *Oet t awd boerelaeve* (dialect van Merkelbeek; aanwezig NCDN).

- Welter, W. (1929), *Studien zur Dialektgeographie des Kreises Eupen*. Bonn.
 Welter, W. (1933), *Die niederfränkischen Mundarten im Nordosten der provinz Lüttich*. Den Haag.
 Wijnhoven, br. F. (zj, hs), *Woordverzameling van het dialect van Wanssum* (aanwezig NCDN).
 Zits, E. (1989-90), Wae gebroek ze nog?, in: *Heemklank* 12.4, 43-44; 13.1, 332-34.

Speciale bibliografie

Voor de samenstelling van de toelichtingen bij de lemmata werd gebruik gemaakt van de volgende bibliografie:

- Hermanns (1973)*: Hermanns, W. (1973) *Aachener Sprachschatz*. Aachen.
Nijhoffs Wb.: Clerck, W. de (1981), *Nijhoffs Zuidnederlands Woordenboek*. 's-Gravenhage, Antwerpen.
RhWb: Müller, J. e.a. (1928-1971), *Rheinisches Wörterbuch*. Bonn, Berlin. (9 delen).
Schuermans (1870): Schuermans, A.J. (1865-1870), *Algemeen Vlaamsch Idioticon*. Leuven.
Verdam: Verdam, J. (1911; 1981), *Middelnederlandsch Handwoordenboek*. 's-Gravenhage.
WBD: Weijnen, A., J. van Bakel e.a. (1967-2005), *Woordenboek van de Brabantse Dialecten (WBD)*. Assen, Groningen, verschenen in delen en afleveringen.
Weijnen (1996): Weijnen, A.A. (1996), *Etymologisch dialectwoordenboek*. Assen.
WLD: Weijnen, A., J. Goossens e.a. (1983--), *Woordenboek van de Limburgse Dialecten (WLD)*. Assen, Groningen, verschijnt in delen en afleveringen.
WNT: *Woordenboek der Nederlandsche Taal*. 's-Gravenhage.
WVD: Devos, M., H. Ryckeboer e.a. (1979--), *Woordenboek van de Vlaamse Dialecten (WVD)*. Gent-Tongereren, verschijnt in delen en afleveringen.

Kaarten en gebiedsindeling

De kaarten zijn getekend met behulp van de programmatuur die in nauwe samenwerking met de afdeling automatisering van het Meertens Instituut van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW) in Amsterdam is ontwikkeld. Daar zijn ook de programma-onderdelen gemaakt waarmee het skelet van de lemmata en de materiaalbasis uit de database kan worden afgeleid.

Vanaf 2004 worden de afleveringen niet meer in off-set gedrukt, maar geprint. Dit procédé laat alleen zwart-wit illustraties toe. De kaarten worden niet meer in de woordenboekartikelen geplaatst, maar in een afzonderlijke paragraaf achter in het boek. De gebiedsindeling, omstandig uiteengezet in de Inleiding bij deel III, afl. 4.1: *Inleiding en Fauna: Vogels*, pag. XVIII-XXIII, is te vinden op de binnenkant van de achterflap.

Financiële steun en begeleiding

Dit werk is tot stand gekomen met steun van de Radboud Universiteit Nijmegen, de

Provincie Nederlands Limburg en de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) te 's-Gravenhage. De wetenschappelijke projectleiding was in handen van prof. dr. R. van Hout (Radboud Universiteit Nijmegen) en prof. dr. L. Draye (Katholieke Universiteit Leuven).

Een speciaal woord van dank gaat uit naar Ronny Keulen met wie veelvuldig overleg is geweest in verband met begrippen die nauw aansloten bij aflevering WLD III, 3.1: *Maatschappelijk gedrag, school en onderwijs*. Voorts verdient hij veel dank voor het verzamelen en digitaliseren van de gegevens van een aantal, niet in Nijmegen aanwezige vragenlijsten van de voormalige Zuidnederlandse Dialectcentrale van de K.U.Leuven (ZND).

Dank gaat ook uit naar Jos Michielsen die assisteerde bij het invoeren van de gegevens uit een aantal Limburgse dialectwoordenboeken.

And last but not least dank aan Joep Kruijsen, die ondanks (of misschien wel: dank zij!) zijn FPU bereid bleek de vele pagina's te lezen en van goede raad, kritische opmerkingen en suggesties te voorzien.

Mariëtte Lubbers en Ton van de Wijngaard
maart 2008

Inhoudsopgave

Ten Geleide	V	<i>1.7 Verstandig, slim</i>	21
Inhoudsopgave	XIII	Verstandig (kaart 12)	21
1 Denkvermogen en geheugen	1	Wijs (kaart 13)	21
<i>1.1 Algemeen</i>	1	Slim (kaart 14)	22
Verstand (kaart 1)	1	Slimmerik	24
Begrip, besef (kaart 2)	2	<i>1.8 Dom, gek</i>	26
Begrijpen (kaart 3)	2	Dom (kaart 15)	26
<i>1.2 Denken</i>	4	Domme man	26
Piekeren (kaart 4)	4	Domme vrouw	28
Uitdenken	5	Uitzonderlijk dom	30
Broeden	5	Uitzonderlijk dom persoon	30
<i>1.3 Kennen, weten</i>	7	Onnozel	32
Kundig (kaart 5)	7	Onnozel persoon	33
Iets (leren) beheersen	7	Gek (kaart 16)	35
Uitblinken	8	Gek persoon	35
<i>1.4 Goed geheugen – slecht geheugen</i>	9	Dwaze streek	36
Geheugen (kaart 6)	9	<i>1.9 Oordelen, beslissen</i>	38
Gedenken	9	Keus (kaart 17)	38
Gedachtenis	10	Aarzelen (kaart 18)	38
Vergeetachtig	10	Overwegen	39
Vergeetachtig persoon	10	Schipperen	40
Zich vergissen (kaart 7)	11	(Iets) bevinden	40
Abuis (kaart 8)	12	Oordelen	40
<i>1.5 Aandacht, nieuwsgierigheid</i>	13	Zich bedenken	41
Informeren	13	Beslissen	41
Opletten	13	Vanzelfsprekend	42
Oplettend	14	Aandringen	43
Verwaarlozen	14	Iemand weerstaan	43
Benieuwen	15	Kieskeurig (kaart 19)	44
Nieuwsgierig (kaart 9)	16	Waarderen (kaart 20)	45
Nieuwsgierigaard	16	2 Aanleg en Karakter	47
<i>1.6 Onzekerheid</i>	18	<i>2.1 Algemeen</i>	47
Raden (kaart 10)	18	Karakter (kaart 21)	47
Zich inbeelden	18	Goedheid	48
Vermoeden	19	Goedzak	48
Raar, vreemd (kaart 11)	19	Slecht mens (kaart 22)	51
		<i>2.2 Aardig, braaf</i>	54
		Vriendelijk	54

Braaf	54	2.8 <i>Geduldig, ernstig</i>	93
2.3 <i>Verlegen, ingetogen</i>	56	Geduld (kaart 37)	93
Eenvoudig (kaart 23)	56	Kalm, bedaard	93
Schuchter	56	Ernstig	95
Ingetogen	57	2.9 <i>Lastig, baldadig</i>	96
Verlegen	58	Lastig, gezegd van karakter	96
2.4 <i>(On)betrouwbaar, (on)eerlijk</i>	59	Persoon met een lastig karakter	96
Eerlijk	59	Lastig kind	97
Rechtvaardig	59	Snotneus (kaart 38)	98
Streng (kaart 24)	60	Baldadig	100
Vertrouwen (kaart 25)	60	2.10 <i>Ondeugend</i>	102
Wispelturig	61	Ondeugend (kaart 39)	102
Wispelturig persoon	62	Deugniet	102
Gril (kaart 26)	62	2.11 <i>Kwaadaardig, gemeen</i>	108
Sluwe persoon	63	Gemeen (kaart 40)	108
Leep, doortrapt (kaart 27)	64	Gemene vrouw	108
Lepe, doortrapte kerel	65	Schurk, smeerlap	111
Oneerlijk(heid)	67	Beestachtig persoon; beestachtig	112
Bedriegen (kaart 28)	68	Bedorven (persoon)	113
Bedrieger	70	2.12 <i>Kwaadspreken, konkelen</i>	114
2.5 <i>Achterdocht, jaloezie</i>	72	Kwaadspreker	114
Achterdocht (kaart 29)	72	Kwaadspreekster (kaart 41)	115
Achterdochtig	73	Lasteren	117
Jaloers (kaart 30)	73	Laster	118
2.6 <i>Oprecht – vals, huichelachtig</i>	74	Konkelen	119
Oprecht	74	2.13 <i>Nietsnut, lastpak</i>	120
Huichelen (kaart 31)	74	Nietsnut	120
Huichelaar	75	Schelm	121
Stiekem (kaart 32)	77	Futloze jongen	122
Gluiperig	78	Hansworst (kaart 42)	123
Gluiperd (kaart 33)	79	Vagebond	124
2.7 <i>IJverig – lui</i>	81	2.14 <i>Moedig – bang</i>	126
IJver (kaart 34)	81	Moed (kaart 43)	126
IJverig	81	Moedig (zijn)	126
Werklustig	82	Durven (kaart 44)	128
Traag	82	Durfal	128
Trage vrouw	83	Stoutmoedig	129
Treuzelen (kaart 35)	84	Roekeloos	130
Treuzelaar	86	Voorzichtig	131
Lui (kaart 36)	88	Angst (kaart 45)	131
Luieren	89	Bang (zijn) (kaart 46)	132
Luilak	90	Bangerik	132
Leegloper	91		

2.15 <i>Nauwgezet – slordig</i>	136	Komisch	175
Nauwgezet; nauwgezet persoon (kaart 47)	136	Potschtig; potschtig persoon	175
Flink; flink persoon	137	3.3 <i>Pret, plezier</i>	176
Bijdehante vrouw; bijdehand	138	Pret, schik (kaart 55)	176
Handig	139	Pretmaker	176
Degelijk	139	Prettig	177
Prutser	140	Plezier maken	178
Slordig	142	Gekheid maken	178
Knoeier	143	Vermaak (kaart 56)	179
Slons (kaart 48)	143	Speels	179
Smeerpoes	146	Vreugde (kaart 57)	180
		Vrolijk	180
2.16 <i>Verwaandheid, hovaardij</i>	148	Blij (kaart 58)	181
Verwaand (kaart 49)	148	Zeer blij	181
Verwaandheid	148		
Hovaardig	149	3.4 <i>Lachen</i>	183
Zich heel wat inbeelden; ingebeeld persoon	150	Giechelen (kaart 59)	183
Pralerij	152	Glimlachen (kaart 60)	183
Opscheppen (kaart 50)	152	Grijnzen (kaart 61)	184
Opschepper	154	Grijns	185
Bluf	156	Grinniken	186
Bekakt praten; bekakte praat	157	Schaterlachen	186
2.17 <i>Koppig, dwars</i>	159	3.5 <i>Tevredenheid</i>	188
Koppig (kaart 51)	159	Tevreden; tevredenheid (kaart 62)	188
Koppig zijn	160	Geluksvogel; altijd geluk hebben (kaart 63)	188
Stijfkop	160	Zin (lust) (kaart 64)	190
Stijfkoppig	161		
Eigenwijs	162	3.6 <i>Slecht humeur</i>	191
Dwarsdrijven (kaart 52)	162	Slechtgehumeurd (zijn) (kaart 65)	191
Dwarsdrijver	164	Balorig	193
Weerbarstig	166	Lichtgeraakt, kregel (kaart 66)	194
		Wrevelig (zijn)	197
		Mopperen (kaart 67)	198
3. Gevoelens	167	Knorrepot (kaart 68)	200
		Smalen	204
3.1 <i>Gemoed</i>	167	Spotten	205
Gemoed	167	Minachten; minachtend	206
Verwachting; verwachten	167	Snauwen, grauwen	206
3.2 <i>Grappig, komisch</i>	169	3.7 <i>Drift, kwaadheid, woede</i>	208
Grappig (kaart 53)	169	Driftig, onstuimig (kaart 69)	208
Grapjas	170	Iemand kwaad maken	210
Geestig; geestig persoon	171	Iemand uitschelden	210
Boertig	172	Schelden, schimpen (kaart 70)	212
Guitig	172	Boos (kaart 71)	213
Guit (kaart 54)	173	Zich kwaad maken	214

Woede (kaart 72)	215	3.13 <i>Verbazing</i>	254
Opspelen	215	Zich verwonderen	254
Zijn woede luchten	216	Stomverbaasd (kaart 86)	255
Razen en tieren	217		
Razend van woede	217	3.14 <i>Schrikken, gruwen</i>	256
		Schrikken (kaart 87)	256
3.8 <i>Verdriet</i>	219	IJzen, gruwen	256
Verdriet (kaart 73)	219	Gruwelijk	257
Kniezen (kaart 74)	220		
Zuchten (kaart 75)	221	4 Gedrag	259
Bedroefd (kaart 76)	222	4.1 <i>Handelen, zich gedragen</i>	259
Huilen (kaart 77)	223	Handeling	259
Kreunen	224	Voornemens zijn	259
Lijden	225	Voornemen	260
Luid schreien (kaart 78)	226	Uitstellen	260
Ongelukkige	227	Manier	261
Snikken (kaart 79)	228	Ten einde brengen	261
Treuren	228	Klaarkomen	261
Troosten; troost	229	Gereed (kaart 88)	262
		Ophouden met het werk	263
3.9 <i>Teleurstelling</i>	231	Opnieuw beginnen	263
Teleurstellen	231	Opzettelijk	264
Teleurgesteld worden	231	Zonder opzet	264
Beteuterd (kaart 80)	232	Gedupeerd	265
Beteuterd kijken	234	Zich gedragen	266
Drenzen (kaart 81)	235	Zich zeer slecht gedragen	266
Mokken (kaart 82)	236	Dwaze, onbezonnen daad	267
Gemok	239		
Getob; tobben (kaart 83)	239	4.2 <i>Verplichting</i>	268
Iets opkroppen	240	Verplichting	268
Jammer	241	Plicht	268
Pruilmond, pruillip	241		
Een lelijk gezicht trekken	242	4.3 <i>(Over)heersen</i>	269
Ontzien	244	De baas spelen	269
		Bazige vrouw (kaart 89)	270
3.10 <i>Ellende</i>	245	Ingrijpen	271
Aanhoudend klagen	245	Bevelen (kaart 90)	271
Ellende (lijden) (kaart 84)	245	Bevel	272
Ellendig	247	Dwingen (kaart 91)	272
		Heerszuchtig	273
3.11 <i>Heimwee</i>	248	Heerszuchtig persoon	273
Heimwee (hebben)	248	Toestemming	273
Onwennig (zijn)	248	Iemand zijn gang laten gaan	274
Aarden	249		
		4.4 <i>Gehoorzamen – weigeren</i>	275
3.12 <i>Bezorgdheid, empathie</i>	251	Gehoorzamen (kaart 92)	275
Bezorgd (zijn)	251	Gehoorzaam	275
Kommervol; kommer (hebben)	251		
Medelijden (kaart 85)	252		

Ongehoorzame jongen	275	Koude drukte maken	309
Gewillig	276	Haast hebben (kaart 102)	310
Gedwee (kaart 93)	276	Haastig (kaart 103)	311
Uitvlucht	278	In alle haast	312
Met tegenzin	278	Vlug (kaart 104)	313
Weigerachtig	278	Onrustig	313
		Onrustig persoon	314
		Geen rust hebben	314
<i>4.5 Slagen – verbruïen</i>	280		
Profiteren	280		
Gelukken	280	<i>4.9 Plagen, treiteren, lastig zijn</i>	316
Verbruïen (kaart 94)	281	Voor de gek houden (kaart 105)	316
Iemand hinderen	282	Flikflooiën (kaart 106)	317
Obstakel	282	List	318
Nadeel	283	Treiteren (kaart 107a/b)	319
		Treiterkop	321
<i>4.6 Hard werken – prutsen</i>	284	Pesterij	322
Zwoegen (kaart 95)	284	Lastig zijn	323
Van katoen geven	286	Ophitsen	323
Goed opschieten met zijn werk	288		
Bezig zijn	288	<i>4.10 Verwijten – prijzen</i>	325
Beredderen	289	Iemand iets verwijten	325
Bewerkelijk	290	Een berisping krijgen	325
Gemakkelijk (kaart 96)	290	Iemand luidruchtig berispen	326
Proberen	291	Uitbrander	327
Bezwaarlijk	291	Een aanmerking maken	328
Lastig (kaart 97)	292	Iemand iets op het hart drukken	328
Last, moeilijkheid	292	Iemand prijzen	329
Stuntelen	293		
Prutsen (kaart 98a/b)	294	<i>4.11 (On)zedigheid</i>	330
Prutswerk	298	Aanstaan (kaart 108)	330
Vervelend werk	300	Begeerlijk	330
Verzuimen	301	Begeerte	331
Pauzeren	301	Begeren	331
Zo eenvoudig als ...	302	Begerig	332
		Liefkozen (kaart 109)	332
<i>4.7 Verveling</i>	304	Onschuldig	334
Zich vervelen	304	Zedig	334
		Sober	335
<i>4.8 Drukke, haast</i>	305	Fatsoenlijk	335
Drukke, gedoe (kaart 99)	305	Onfatsoenlijk	336
Drukke maken	306	Wulps	336
Druktemaker (kaart 100)	307	Aanstoot geven	337
Koude drukte (kaart 101)	308	Zich schamen	337

Lijst van kaarten

1.	Verstand	339	48.	Slons	363
2.	Begrip, besef	340	49.	Verwaand	363
3.	Begrijpen	340	50.	Opscheppen	364
4.	Piekeren	341	51.	Koppig	364
5.	Kundig	341	52.	Dwarsdrijven	365
6.	Geheugen	342	53.	Grappig	365
7.	Zich vergissen	342	54.	Guit	366
8.	Abuis	343	55.	Pret, schik	366
9.	Nieuwsgierig	343	56.	Vermaak	367
10.	Raden	344	57.	Vreugde	367
11.	Raar, vreemd	344	58.	Blij	368
12.	Verstandig	345	59.	Giechelen	368
13.	Wijs	345	60.	Glimlachen	369
14.	Slim	346	61.	Grijzen	369
15.	Dom	346	62.	Tevreden	370
16.	Gek	347	63.	Geluksvogel	370
17.	Keus	347	64.	Zin (lust)	371
18.	Aarzelen	348	65.	Slechtgehumeurd	371
19.	Kieskeurig	348	66.	Lichtgeraakt, kregel	372
20.	Waardenen	349	67.	Mopperen	372
21.	Karakter	349	68.	Knorrepot	373
22.	Slecht mens	350	69.	Driftig	373
23.	Eenvoudig	350	70.	Schelden, schimpen	374
24.	Streng	351	71.	Boos	374
25.	Vertrouwen	351	72.	Woede	375
26.	Gril	352	73.	Verdriet	375
27.	Leep, doortrapt	352	74.	Kniezen	376
28.	Bedriegen	353	75.	Zuchten	376
29.	Achterdocht	353	76.	Bedroefd	377
30.	Jaloers	354	77a/b.	Huilen	377, 378
31.	Huichelen	354	78.	Luid schreien	378
32.	Stiekem	355	79.	Snikken	379
33.	Gluiperd	355	80.	Beteuterd	379
34.	IJver	356	81.	Drenzen	380
35.	Treuzelen	356	82.	Mokken	380
36.	Lui	357	83.	Getob	381
37.	Geduld	357	84.	Ellende	381
38.	Snotneus	358	85.	Medelijden	382
39.	Ondeugend	358	86.	Stomverbaasd	382
40.	Gemeen	359	87.	Schrikken	383
41.	Kwaadspreekster	359	88.	Gereed	383
42.	Hansworst	360	89.	Bazige vrouw	384
43.	Moed	360	90.	Bevelen	384
44.	Durven	361	91.	Dwingen	385
45.	Angst	361	92.	Gehoorzamen	385
46.	Bang	362	93.	Gedwee	386
47.	Nauwgezet	362	94.	Verbruien	386

95.	Zwoegen	387	103.	Haastig	391
96.	Gemakkelijk	387	104.	Vlug	392
97.	Lastig	388	105.	Voor de gek houden	392
98a/b.	Prutsen	388, 389	106.	Flikflooiën	393
99.	Drukte, gedoe	389	107a/b.	Treiteren	393, 394
100.	Druktemaker	390	108.	Aanstaan	394
101.	Koude drukte	390	109.	Liefkozen	395
102.	Haast hebben	391			

Alfabetisch register 397

Verschenen afleveringen 505

1 Denkvermogen en geheugen

In deze paragraaf komt de terminologie in verband met het menselijk vermogen om te denken, te redeneren en te onthouden aan bod. Het geheugen zorgt ervoor dat ervaringen worden opgeslagen en dat herinneringen kunnen worden opgehaald.

1.1 Algemeen

VERSTAND

Kaart 1, pag. 339

N 85 (1981) (001);
 Bree Wb. (153), Echt Wb. (029), Eupen Wb. (217), Gennep Wb. (148), Gronsveld Wb. 2 (187), Hamont Wl. (511), Hamont-Achel Wb. (022), Hasselt Wb. (493), Heerlen Wb. 1 (067), Heerlen Wb. 2 (235, 237), Kerkrade Wb. 2 (263, 264), Kortesseem Wb. (551), Lommel Wl. (372), Maastricht Wb. (464), Meeswijk Wl. (699), Meeuwen Wl. (226), Roermond Wb. (305), Sint-Truiden Wb. (236), Sittard Wb. (459), Tongeren Wb. (633), Venlo Wb. (101), Venray Wb. (496), Weertlands Wb. 1 (A6, 011), Zonhoven Wb. (521), Zonhoven Wl. (250).

Het denkvermogen.

Zie in verband met de trefwoorden **bezei** en **verzei** Schuermans (1870), pag. 51, s.v. *bezei*, ‘oordeel, verstand, gedacht, kennis’ en pag. 806 s.v. *verzei* met een verwijzing naar *bezei*. Vergelijk ook RhWb (I), kol. 625, s.v. *Besei*, ‘besef, begrip’.

verstand (ook *verstank*): alg. Weertlds., freq. Zuid.Oostlb., verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb., Horns,

Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Tongeren, Hamont, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Kortesseem, Sint-Truiden, Leopoldsburg, Lommel en Venlo.

goed verstand: Nieuwstadt.

klaar verstand: Maastricht.

geest: Bree Wb. en Weert.

goede geest (*goewe geest*): Nieuwstadt.

bezei: Schinnen, Bree, Echt/Gebroek, Caberg, Achel, Hamont, Venlo en Maasbree.

verzei: Caberg.

vernunft (**du.**) (*vernonf*, *vernonft*):

Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen, Nieuwenhagen en Eupen.

vernunft: Meeuwen, As, Hoeselt en Meijel.

rede (*reje*): zeldz. Kleverlds.

goede kop (*goewe kop*): Merkelbeek.

heldere kop: Merkelbeek.

kopje (*kopke*): Swalmen.

köpchen (**du.**) (*köpf-je*): Roermond.

benul: Haelen en Heerlen.

begrip: Maastricht.

schrandereid: Merkelbeek.

geslepenheid: Merkelbeek.

BEGRIP, BESEF

Kaart 2, pag. 340

N 85 (1981) (003, 032), SGV (1914) (002), ZND 01 (1922) (a-m), ZND B1 (1940sq) (044); Echt Wb. (028), Eupen Wb. (018), Genk Wb. (054), Gennep Wb. (037), Gronsveld Wb. 2 (013), Hamont Wl. (035, 038, 039, 044), Hamont-Achel Wb. (020), Heel Wb. (036, 299), Kerkrade Wb. 2 (056, 113, 264), Lommel Wl. (027), Maaseik Wb. (013), Maastricht Wb. (028, 032), Meerlo-Wanssum Wb. (070), Meeswijk Wl. (076, 088), Meeuwen Wl. (023, 025, 028), Meijel Wb. (081), Niel-St.Truiden Wl. (114), Roermond Wb. (025, 026, 031), Sint-Truiden Wb. (061, 108), Sittard Wb. (044), Stokkem Wb. (028), Tegelen Wb. (077), Tongeren Wb. (047), Tungalroy Wb. (297), Uikhoven Wl. (015), Venlo Wb. (099, 100), Venray Wb. (11, 116), Weertlands Wb. 1 (A6, 001), Zonhoven Wb. (037), Zonhoven Wl. (053).

Het vermogen om iets te begrijpen en zich daarvan bewust te zijn.
Zie voor het trefwoord **bezei** de toelichting in het lemma **VERSTAND**.

benul: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Dommellids.; ook in Weertlands Wb. en in Simpelveld, Kerkrade, Vaals, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eijsden, Eigenbilzen, Hoeselt, Zonhoven, Beverlo, Veulen, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen, Lommel, Arcen en Venlo.

belul: alg. Weertlds. en Kleverlds., verspr. Oostlb., zeldz. Horns, Centr. Maaslds. en Zuidgeld. Lb.; ook in Eys, Epen, Maastricht, Limmel, Achel en Hamont.

begrip (ook *begrijp*): freq. in het noordelijk deel van Ripuar. en Zuid. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Noord. Oostlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Eupen, Ospel, Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Bilzen, Vlijtingen,

Tongeren, Hamont, Zonhoven, Paal, Beringen, Hoepertingen, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.

bezei: freq. Kleverlds., verspr. Oostlb. en Centr.Maaslds., zeldz. Oost. Zuidlb.; ook in Weertlands Wb. 1, Tungalroy, Meeuwen, As, Genk, Maastricht, Hamont en Neerpelt.

beseef: verspr. Oostlb., zeldz. Centr. Maaslds., Trichterlds. en Kleverlds.; ook in Voerendaal, Nieuwenhagen, Gulpen, Stevensweert, Meeuwen, As, Martenslinde, Sint-Huibrechts-Lille, Eksel, Kermt, Zonhoven, Tessenderlo en Blerick.

verstand (ook *verstank*): verspr. Zuid. Oostlb., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Simpelveld, Nieuwenhagen, Mechelen, Vijlen, Baarlo, Belfeld, Vlodrop, Maastricht, Bilzen, Tongeren, Eksel, Houthalen, Hasselt, Heers, Kortesseem, Sint-Truiden, Aalst-bij-St.-Truiden en Halen,

verständnis (du.): Kerkrade Wb. 2 en Eys.

inzicht: verspr. Ripuar.; ook in Oirsbeek en Meijel.

gedacht: As, Sint-Truiden en Oprimbie.

notie: Reuver, Roermond en Oirsbeek.

idee: Oirlo en Gulpen.

ahnung (du.): Rimburch.

weet: Rosmeer.

kennis: Hoepertingen.

BEGRIJPEN

Kaart 3, pag. 340

N 85 (1981) (003, 029, 032); Eupen Wb. (018), Gronsveld Wb. 2 (013), Hasselt Wb. (062), Heel Wb. (317), Heerlen Wb. 2 (078), Kerkrade Wb. 2 (056, 132, 264), Lommel Wl. (024), Maastricht Wb. (025), Meerlo-Wanssum Wb. (070), Meeswijk Wl. (068), Meeuwen Wl. (023), Meijel Wb. (081), Niel-St.Truiden Wl. (114), Roermond Wb. (023), Sint-Truiden Wb.

(097, 237), Tongeren Wb. (047), Tungalroy Wb. (296), Venlo Wb. (098), Venray Wb. (109, 496), Zonhoven Wb. (037).

Met het verstand vatten.

Zie voor de benaming **bezei-en** de toelichting op het trefwoord **bezei** in het lemma VERSTAND.

begrijpen: freq. Zuid.Oostlb. en Kleverlds., verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb. en Horns, zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Eupen, Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Vlijtingen, Tongeren, Zonhoven, Hasselt, Nielbij-St.-Truiden, Leopoldsburg, Lommel en Venlo.

snappen: verspr. Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb. en Kleverlds.; ook in Weert, Tungalroy, Haler, As, Stein, Geulle, Caberg, Eksel en Venlo.

verstaan (ook *versta*): verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en Venray Wb. en in Heel, Maastricht, Eigenbilzen, Hoeselt, Sint-Truiden,

Jeuk en Loksbergen.

bezei-en: Meerlo-Wanssum Wb.

kapieren (du.): Kerkrade Wb. 2.

kennen: Nieuwenhagen, Nunhem, Schinnen, Valkenburg en Horst.

vatten: Weert, Montfort en As.

bevatten: Maastricht.

omvatten: Venray.

belul hebben: Maasbree en Herten (bij Roermond).

benul hebben: Horst, Sevenum en Venlo.

benullen: Kapel-in-'t-Zand, Posterholt en Stein.

begrip hebben: Venray en Sevenum.

doorhebben: Weert en Melick.

durch haben: Wijlre.

beseffen: Meijel.

inkomen: Sint-Truiden.

inzien: Maastricht.

onder de muts krijgen (ook *onger de muts krijgen*): Venlo en Neer.

onder de muts snappen: Venlo.

onder de pet krijgen (*onger de pet krijgen*): Neer.

1.2 Denken

De begrippen DENKEN en DIEPZINNIG ZIJN leverden te weinig lexicaal onderscheiden materiaal op voor lemmata maar zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

PIEKEREN

Kaart 4, pag. 341

DC 35 (1963) (040), N 85 (1981) (028), ZND 08 (1925) (155), ZND 39 (1942) (029); Beverlo Wb. (201), Diepenbeek Wb. (289), Echt Wb. (096), Genk Wb. (257), Gennep Wb. (144), Gronsveld Wb. 2 (127, 132), Hamont Wl. (369), Heerlen Wb. 2 (188), Kerkrade Wb. 2 (128, 184), Kortessem Wb. (411), Lommel Wl. (229, 232, 247), Maaseik Wb. (038), Maastricht Wb. (081), Meerlo-Wanssum Wb. (196), Meeswijk Wl. (501), Niel-St.Truiden Wl. (208, 330), Nuth Wb. (069, 070), Roermond Wb. (230), Sint-Truiden Wb. (216), Sittard Wb. (326), Tongeren Wb. (461), Tungalroy Wb. (297), Venlo Wb. (220), Weertlands Wb. 1 (A6, 002, A6, 009), Zonhoven Wb. (103, 285, 369), Zonhoven Wl. (071, 142).

Tobben, ingespannen nadenken. Het Gennep Wb., pag. 144, vermeldt bij de benaming **prakkiseren** dat dit door de ‘arme lui’ gedaan wordt.

prakkiseren (ook *praktiseren*): alg. Weertlds., freq. Zuid.Oostlb., Maaskemp. en Centr.Maaslds., verspr. Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb., Horns, Bilzerlds., Tongerlds., Truierlds. en Kleverlds., Dommelds. en Demerkemp., zeldz. Trichterld. en Lonerlds.; ook in Simpelveld, Kerkrade, Vaals, Weert, Leopoldsburg, Kerkhoven, Kwaadmechelen, Tessenderlo, Loksbergen, Lommel en Venlo.

dubben (ook *duppen*): Weertlands Wb. 1 en in Eys, Schinnen, Tungalroy, Bos, Meeuwen, As, Grevenbicht/Papenhoven, Urmond, Maastricht,

Neerpelt, Peer, Zonhoven, Hasselt, Beverlo en Lommel.

prakkedenken: Weertlands Wb. 1 en in Gronsveld, Genk en Venlo.

nadenken: Kerkrade Wb. 2 en in Voerendaal, Nieuwenhagen, Amby, Berg-en-Terblijt, Noorbeek, Neeritter, As, Echt/Gebroek, Maastricht, Kaulille, Muizen en Sevenum.

denken: Neerpelt en Montenaken.

overdenken: Helden/Everlo.

speculeren: verspr. Lonerlds., zeldz. Demerkemp. en Truierlds.; ook in Moelingen, Genk, Bilzen, ‘s-Herenelderen, Beverlo, Beringen en Tessenderlo.

piekeren: Heerlerbaan/Kaumer, Vlodrop, Beek, Bocholt, Bree, Meeuwen, Lanaken, Achel, Hamont, Neerpelt, Hasselt, Jeuk, Tessenderlo en Lommel.

grübeln (du.) (*grubelen*): Kerkrade Wb. 2 en Nieuwenhagen.

mieren: Meerlo-Wanssum Wb.

kniezen: Merkelbeek, Bree, Neeroeteren, Rekem en Kaulille.

peinzen (ook *peizen*): Gronsveld, Herkede-Stad, Halen en Lommel.

mijmeren: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Meerlo-Wanssum Wb. en in Bree, Opitter, As, Bilzen, Hamont, Kaulille, Peer en Venlo.

dromen: zeldz. Maaskemp.; ook in Nieuwenhagen, Nunhem, Montfort, Rotem, Stein, Maastricht, Millen, Hamont, Helchteren, Kermt, Ulbeek, Jeuk, Tessenderlo, Venlo en Oirlo.

fantaseren (*fantasejen*): Vlijtingen en Zichen-Zussen-Bolder.

koekeloeren: Helchteren.

loeren: Kerkhoven.

malen: Zonhoven.

tobben: Heerlen.

zich get durch de kop laten gaan (*zich get durch der kop laten ga*): Eys.

UITDENKEN

N 85 (1981) (027);

Bree Wb. (354), Echt Wb. (043), Gennep Wb. (061, 190), Gronsveld Wb. 2 (012), Kerkrade Wb. 2 (054, 188), Kortessesem Wb. (370), Lommel Wl. (360), Maastricht Wb. (438, 443), Meijel Wb. (085), Niel-St. Truiden Wl. (098), Roermond Wb. (045), Sint-Truiden Wb. (039), Tongeren Wb. (043), Uikhoven Wl. (118).

Door een bewust op gang gezet denkproces een oplossing voor iets vinden, iets uitvinden.

Vergelijk in verband met de benaming **uit-fisternöllen** RhWb (II), kol. 500, s.v. *fisternöllen*, in de betekenis van ‘etwas ausklügeln’. Het eerste lid van de Duitse benaming *ausbuchstabieren* (RhWb (I), kol. 1072, ‘etwas genau erforschen’) heeft het Nederlandse par-tikel gekregen: **uit-buchstabieren**.

uitprakkiseren: verspr. Oostlb., Horns en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Sijpeld, Weert, Bree, Meeuwen, As, Urmond, Geulle, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Eksel, Jeuk, Leopoldsburg en Venlo.

prakkiseren: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Eys, Merkelbeek, Brunssum, Hulsberg, Stein, Maastricht en Loksbergen.

verprakkiseren: Schaesberg.

bedenken: verspr. Noord.Oostlb., zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Waubach, Ophoven, Thorn, Meeuwen, As, Geulle, Maastricht, Caberg, Tongeren, Niel-bij-St.-Truiden, Venlo en Meijel.

uitdenken: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Kerkrade Wb. en in Nieuwenhagen, Swalmen, Posterholt, Weert,

Maastricht, Kortessesem en Tienray.

prakkedenken: Bree Wb. en in Merkelbeek.

verzinnen: Vaals, Epen, Susteren, Amby, Echt/Gebroek en Maastricht.

uitvinden (ook *uitvingen*, *uitvinnen*): Kerkrade, As, Maastricht, Venray en Oirlo.

fineren: Gennep Wb.

fingeren (ook *fangeren*): Echt/Gebroek, Oirsbeek en Gulpen.

uitfingeren: Uikhoven en Gronsveld.

vigileren: Gennep en Caberg.

uitvigileren: Nieuwstadt.

uitkielen: Sevenum, Beek en Hoensbroek.

uit-fisternöllen: Neer en Schinnen.

uit-buchstabieren (< du.):

Nieuwenhagen.

uitbroeden (*uitbroeien*): Roermond.

uitdokteren: Horst en Eys.

uitfiggelen: Weert.

uitknobelen (*uitknovelien*): Heerlen.

uitpesteren: Sint-Truiden.

uitpiekeren: Tungalroy.

uitspeculeren: Lommel.

uitvogelen: Weert.

fantaseren: Melick.

BROEDEN

N 85 (1981) (031);

Gennep Wb. (173), Kerkrade Wb. 2 (189), Roermond Wb. (045), Sint-Truiden Wb. (038).

In het geheim uitdenken, beramen.

uitbroeden (*uitbroeien*): verspr. Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb. en Centr.Maaslds.; ook in Weert, Tungalroy, Ell, Thorn, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Hoeselt, Sint-Truiden, Jeuk en Venlo.

broeden over (*broeien*): Heerlen, Waubach, Eys, Roermond, Swalmen, Melick, Schinnen, Valkenburg, Ophoven, Thorn, As, Stein, Maastricht, Eksel, Loksbergen,

Meerlo en Horst.

uitdenken: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Simpelveld, Kerkrade, Vaals, Nieuwenhagen, Waubach, Eys, Roermond, Maasniel, Montfort, Weert, Meeuwen, Maastricht, Venray, Oirlo en Maasbree.

bedenken: Reuver, Herten (bij Roermond), Merkelbeek, Hulsberg, Gronsveld, Kelpen, Geulle en Maastricht.

beramen: Nieuwenhagen, Gulpen, Vlodrop, Hoensbroek, Schimmert, Ittervoort, As, Maastricht en Leopoldsburg.

ramen: Tungalroy.

uit-hecken (< du.): Kerkrade Wb. 2.

speculeren over: Gennep Wb.

planen (du.): Heerlen, Epen, Noorbeek en Terlinden.

uitprakkiseren: Simpelveld, Voerendaal, Gronsveld en Weert.

uitspeculeren: Vlijtingen.

uitfiggelen: Weert.

uitkienen: Meeuwen en Heerlerbaan/Kaumer.

uitvinden (uitvinnen): Bree.

uitvogelen: Weert.

beraden (braaien): Venray.

in hun kraam hebben (in hun kraam hemmen): Loksbergen.

ontwerpen: Merkelbeek.

1.3 Kennen, weten

Van het begrip **KENNEN** is geen lemma samengesteld omdat het geen lexicale variatie opleverde. De gegevens voor dit begrip zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

KUNDIG

Kaart 5, pag. 341

N 85 (1981) (258), SGV (1914) (020), ZND 01 (1922) (a-m);
Eupen Wb. (091), Weertlands Wb. 1 (A7, 007),
Zonhoven Wb. (137).

Een bepaalde vaardigheid goed onder de knie hebbend.
Zie ook het lemma **IETS BEHEERSEN**. Het trefwoord **gecaleerd** gaat terug op het Franse *calé*, ‘knap, geleerd’.

kundig (ook *kondig, kunjig*): verspr.

Oostlb. en Kleverlds.; ook in Rimborg, Gulpen, Eupen, Echt/Gebroek, Obbicht, Guttecoven, Borgharen, Limmel, Sint-Pieter, Lottum, Velden en Blerick.

bekwaam: Helden/Everlo, Amby,

Wijnandsrade, Stevensweert, Laak, Genooi/Ohé, Maastricht, Martenslinde, Wellen, Aalst-bij-St.-Truiden, Afferden, Merselo en Oirlo.

capabel (*kompabel*): Weertlands Wb.1.

knap: verspr. Zuid.Oostlb., zeldz.

Noord.Oostlb.; ook in Mechelen, Vijlen, Maasbracht, Stevensweert, Arcen en Venlo.

geleerd: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Nederweert, Grevenbicht/Papenhoven, Obbicht en Meerlo.

goed geleerd: Melick.

handig (ook *henjig, hennig*): Doenrade, Rekem, Bilzen, Zonhoven en Sevenum.

handvaardig: Ittervoort.

erg vaardig: Venlo.

bedreven: Maastricht.

behendig (ook *behennig*): Gronsveld.

gecaleerd: Zonhoven.

geschoold: Geleen.

kunstig: Beringen.

mans: Mheer.

meesterlijk: Merkelbeek.

slim: Hoepertingen en Voort.

verstandig (*verstennig*): Rekem.

viefig: Heerlen.

IETS (LEREN) BEHEERSEN

N 85 (1981) (258).

Zich een vaardigheid eigen gemaakt hebben.

get meester zijn: verspr. Oostlb., zeldz. Centr. Maaslds.; ook in Nieuwenhagen, Waubach, Gulpen, Weert, Ell, Ophoven, Thorn, As, Maastricht, Venlo en Meerlo.

get goed meester zijn: Oirlo en Herten (bij Roermond).

get meester worden (ook *get meester weren, get meester wjen*): Heythuysen, Amby, Klimmen, Maastricht, Hoeselt en Tienray.

meester geraken: Eksel en Meeuwen.

zich meester maken: Maasbree.

meester maken: Jeuk.

meesteren: Kesseleik, Roermond en Maastricht.

get handig zijn (ook *get hennig zijn*): Horst, Meeuwen en Loksbergen.

get vaardig zijn: Schimmert.

bekwaam zijn: Bree.

onder de knie hebben (ook *onger de knie hebben*): Meijel en Wijlre.

get onder de knie hebben (*get onner de knie hebben*): As.

goed de baas zijn: Oirlo.

de baas zijn: Montfort.
een ganse in get zijn: Heerlen en Eys.
een matador in get zijn (*ene makador in get zijn*): Heerlen.
in get zijn mannetje staan (*zijn manke staan*): Gulpen.
eigen maken: Schinnen.
goed geleerd hebben: Hoensbroek.
goed kennen: Maastricht.
goed kunnen: Venray.
uit de kunst kennen: Venray.
zich ergens in kennen: Maastricht.
zijn vak goed kennen: Reuver.
kennen: Leopoldsburg.
mannen: Swalmen.

UITBLINKEN

N 85 (1981) (257).

Anderen overtreffen in talent, aanleg of kennis.

uitblinken: verspr. Oost.Zuidlb., Oostl., Horns en Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Eksel, Jeuk en Venlo.

met kop en vot uitblinken: Wijlre.

uitsteken: Waubach, Swalmen, Posterholt, Oirsbeek, Weert, Maastricht, Leopoldsburg, Meijel en Maasbree.

beter zijn: Meijel.

onderlegd zijn (*onnerlegd zijn*): As.

1.4 Goed geheugen – slecht geheugen

GEHEUGEN

Kaart 6, pag. 342

N 85 (1981) (003, 022);
Bree Wb. (292), Diepenbeek Wb. (271), Echt Wb. (080), Genk Wb. (201), Gronsveld Wb. 2 (054), Hamont Wl. (133), Heerlen Wb. 1 (020), Heerlen Wb. 2 (113), Kerkrade Wb. 2 (115), Kortessem Wb. (125, 300), Lommel Wl. (093), Maastricht Wb. (110), Meerlo-Wanssum Wb. (210), Meeswijk Wl. (220), Meeuwen Wl. (079), Niel-St-Truiden Wl. (387), Roermond Wb. (087, 178), Sint-Truiden Wb. (168), Sittard Wb. (283), Tongeren Wb. (171, 349), Weertlands Wb. 1 (A6, 003), Zonhoven Wb. (292), Zonhoven Wl. (170j).

Herinneringsvermogen.

geheugen: alg. Weertlds., verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Vaals, Tungalroy, Kelpen, Thorn, Meeuwen, Maastricht, Caberg, Tongeren, Hamont, Zonhoven, Kortessem, Niel-bij-St.-Truiden, Leopoldsburg, Loksbergen, Lommel en Venlo.

memorie (ook *memore*): freq. Maaskemp., verspr. Oostlb. en Horns; ook in Wijlre, Gulpen, Weert, Echt/Gebroek, Born, Urmond, Maastricht, Caberg, Diepenbeek, Tongeren, Eksel, Zonhoven, Kortessem, Sint-Truiden, Jeuk, Meijel, Sevenum en Maasbree.

memoire (fr.): Hoeselt.

gedächtnis (du.): Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen, Nieuwenhagen en Geleen.

gedachtenis: Eigenbilzen en Gulpen.

gedacht: Thorn.

onthoud (ook *onthald*): Meerlo-Wanssum Wb. en in Sittard en Maastricht.

verstand (ook *verstank*): Vlodrop, Simpelveld en Kerkrade.

herinnering: Horst.

GEDENKEN

N 85 (1981) (022, 025), SGV (1914) (025);
Bree Wb. (362), Echt Wb. (097), Gronsveld Wb. 2 (067), Heerlen Wb. 2 (112, 125), Kerkrade Wb. 2 (115), Maastricht Wb. (108), Meeuwen Wl. (078, 103), Roermond Wb. (086), Sint-Truiden Wb. (108, 200), Sittard Wb. (111, 433), Tongeren Wb. (168), Zonhoven Wb. (135, 379), Zonhoven Wl. (083, 170, 212).

Terugdenken aan personen, zaken of gebeurtenissen die tot het verleden behoren.

gedenken: freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Horns en Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Simpelveld, Weert, Meeuwen, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Tongeren, Zonhoven, Sint-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg en Venlo.

rappeleren: Bree Wb. en in Gronsveld, Echt/Gebroek, Maastricht, Zonhoven en Sint-Truiden.

herdenken: Vaals, Kapel-in-'t-Zand, Bree, As, Stein, Maastricht en Venray.

nadenken: Rimburch, Valkenburg, Klimmen, Stevensweert en Grevenbicht/Papenhoven.

herinneren: Heerlen, Heerlerbaan/Kaumer, Schimmert, Meeuwen en Zonhoven.

achterdenken (ook *aterdenken*):

Meerlo, Schinveld en Eys.

achtergedenken: Lutterade.

terugdenken: Oirlo en Sittard.

bedenken: Melick.

hergedenken: Herten (bij Roermond).

denken: Melick.

denken aan: Amby.

heugen: Horst en Eksel.

memoreren: Caberg.

peinzen (*peizen*): Loksbergen.

GEDACHTENIS

N 85 (1981) (025), SGV (1914) (025);
Maastricht Wb. (108), Meeuwen Wl. (078), Roermond Wb. (086), Sittard Wb. (110).

De blijvende herinnering aan personen, zaken of gebeurtenissen.

nagedachte: verspr. Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds., Trichterlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Gulpen en Hunsel.

nagedacht: Epen, Horn, Herten (bij Roermond), Susteren, Echt/Gebroek, Arcen, Well, Meterik en Horst.

nagedachtenis: Buchten, Schinnen en Heerlen.

gedachtenis: Roermond, Sittard, Meeuwen en Maastricht.

gedächtnis (du.): Kerkrade.

na-gedanke (< du.): Simpelveld en Vijlen.

achtergedacht: Maasbracht en Brunssum.

achtergedachte: Schinveld.

aandenken: Berg-en-Terblijt en Eys.

nabedenk: Meerssen en Eijsden.

bedenk: Meerssen.

herdenking: Sittard.

prakkisatie: Nederweert.

VERGEETACHTIG

N 85 (1981) (023, 024);
Beverlo Wb. (279), Genk Wb. (091), Hasselt Wb. (486), Heerlen Wb. 2 (233), Kerkrade Wb. 2 (261), Kortessem Wb. (539), Sittard Wb. (451), Tongeren Wb. (620), Venlo Wb. (270), Venray Wb. (491), Zonhoven Wb. (513), Zonhoven Wl. (244).

Niet goed onthouden, een zwak geheugen hebben.

Zie voor de benamingen met **zijbaar** WLD III, afl. 2.1, *De Woning*, pag. 184, lemma VERGIET, en pag. 201, lemma ROERZEEF, met de typering *zijbaar*.

vergeetachtig: freq. Oostlb. en Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns en Centr.Maaslds.; ook in Simpelveld, Ospel, Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Tongeren, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Kortessem, Leopoldsburg en Venlo.

vergetelijk: Epen, Oirsbeek, Mheer, Meeuwen, Vlijtingen, Jeuk en Loksbergen.

vergeetlijk: verspr. Ripuar.

slecht van onthouden (ook *slecht van onthouien*, *slecht van onthouwen*): Kapel-in-'t-Zand, Merkelbeek en Amby.

kort van memorie: Swalmen en Maastricht.

zwak van kop (ook *zwak va kop*): Sevenum.

zwak van memorie: Maastricht.
zwak van verstand (*swach va verstant*): Simpelveld.

vergeetlozig: Kortessem.

eigee in de kop: Genk.

slijtage van benul: Sittard.

kop wie een zijschotel (ook *kop wie een zijschottel*): Voerendaal, Schaesberg, Doenrade, Brunssum en Klimmen.

een kop wie een zijschotel (ook *ene kop wie ene zijschottel*): Geleen en Brunssum.

een kop wie een zeef: Wijnandsrade.

kop wie een zeef: Eys.

kop wie een zijbaar: Caberg.

geheugen als een zijbaar: Gronsveld.

geheugen in een zijbaar: Maastricht.

**VERGEETACHTIG
PERSOON**

N 85 (1981) (023, 024);
Beverlo Wb. (279), Haspengouws Id. (251), Meijel Wb. (086), Niel-St.Truiden Wl. (452), Roermond Wb. (302), Venlo Wb. (270), Weertlands Wb. 1 (A7, 005).

Persoon die niet goed onthoudt.

- vergeetachtige:** zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Nieuwenhagen, Eys, Epen, Roermond, Herten (bij Roermond), Posterholt, Geulle, Maastricht en Hoeselt.
- vergeetmuts:** verspr. Noord.Oostlb., Horns en Kleverlds.; ook in Susteren, Hoensbroek, Schimmert, Weert en Maastricht.
- vergeetboks:** Sevenum, Venlo en Roermond.
- vergeetzak:** Reuver, Roermond en As.
- vergeetskous:** Eksel en Meeuwen.
- vergeetmachien:** Niel-bij-St.-Truiden.
- vergeetneus:** Maastricht.
- vergeetschotel:** Jeuk.
- vergeetboek:** Maastricht.
- vergeetgat:** Haspengouws Id.
- vergeetklaas:** Urmond en Maastricht.
- vergeetkop:** Tienray.
- vergeetachtig mens:** Bree.
- vergeetbrood:** Leopoldsburg en Beverlo.
- vergeetbulles:** Waubach.
- vergetelijke:** Loksbergen.
- holkop:** Weertlands Wb. 1.
- slaapmuts:** Venlo, Gennep, Venray en Oirlo.
- slaapkop:** Vaals.
- lapzwan:** Echt/Gebroek, Montfort en Maastricht.
- verstrooide professor** (*verstruide professor*): Nieuwstadt en Amby.
- een wie een zeef:** As.
- zeef:** Venlo.
- dommerik:** Vlodrop.
- drasboks:** Venlo.
- dutseltje** (*dutselke*): Tungelroy.
- hooiklaas:** Kapel-in-'t-Zand.
- lapschaai:** Born en Stein.
- simple:** Heerlerbaan/Kaumer.
- slmiel:** Maastricht.
- sufferd:** Venlo.
- ezel:** Vijlen.

ZICH VERGISSEN

Kaart 7, pag. 342

N 85 (1981) (039);
Echt Wb. (124, 125), Eupen Wb. (214, 215),
Maaseik Wb. (049), Meeswijk Wl. (687, 690),
Niel-St.Truiden Wl. (102), Roermond Wb. (302),
Sittard Wb. (242, 449, 451, 452), Stokkem Wb.
(116), Uikhoven Wl. (170), Venlo Wb. (269,
270), Zonhoven Wb. (512).

Het mis hebben.

Een deel van de werkwoorden (vergis-
sen, vergeten, verdolen etc.) is zonder
een wederkerig voornaamwoord opge-
geven en ook zo geplaatst. Het is niet
duidelijk of dit door de respondenten
ook zo bedoeld is.

zich vergissen: zeldz. Zuid.Oostlb.;
ook in Simpelveld, Gulpen, Montfort,
Weert, Tungelroy, Kelpen, Thorn,
As, Meeswijk, Urmond, Geulle,
Maastricht, Eigenbilzen en Venlo.

vergiszen: Kerkrade, Eys, Kesseleik,
Wijnandsrade, Ophoven, Born, Stein,
Maastricht, Leopoldsburg, Meerlo,
Horst en Meijel.

zichzelf vergissen: Tienray.

zijn eigen vergissen: Tienray.

zich vergeten: verspr. Oost.Zuidlb.
en Noord.Oostlb.; ook in Sittard,
Doenrade, Echt/Gebroek, Venlo,
Sevenum en Maasbree.

vergeten: Epen, Swalmen, Vlodrop,
Posterholt, Nieuwstadt en Tungelroy.

zich verdolen: verspr. Zuid.Oostlb.,
zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Gulpen,
Roermond, As, Maastricht, Caberg,
Vlijtingen, Zonhoven en Jeuk.

verdolen: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook
in Voerendaal, Wijlre, Stein en
Maastricht.

abuis zijn: Neer, Haelen, Schinnen,
Schimmert, Weert, Bree, Meeuwen,
As, Urmond, Maastricht en Venlo.

abuis hebben: Beesel, Lutterade,
Meeuwen, Venlo, Gennep en Venray.

mis hebben: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Nunhem, Montfort, Melick en Echt/Gebroek.

mis haan: Heerlen.

mis zijn: Herten (bij Roermond) en Swalmen.

mis doen: Sittard.

de plank misslaan: Herten (bij Roermond).

zich verdoen: Nieuwenhagen, Eupen, Brunssum en Venlo.

der neven zitten: Meijel en Weert.

der neven houwen: Nieuwenhagen.

zich verhelen: Amstenrade en Nieuwenhagen.

zich vergrabbelen: Eys.

vergrabbelen: Echt/Gebroek en Heerlerbaan/Kaumer.

zich vergalopperen: As.

vergalopperen: Horst.

verkeerd hebben: Oirlo.

verkeerd haan: Schaesberg.

zich bedriegen: Niel-bij-St.-Truiden.

zich tromperen (< fr.): Uikhoven.

fehlen (du.): Beek.

fout hebben: Venlo.

fout zijn: Weert.

(sich) täuschen (du.): Vaals.

verdwalen: Hoeselt.

verkabbelen: Eupen.

ABUIS

Kaart 8, pag. 343

N 85 (1981) (039), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 19 (1936) (006, 043), ZND 38 (1942) (017); Beverlo Wb. (015), Hamont Wl. (005), Lommel Wl. (004), Meeuwen Wl. (010), Zonhoven Wb. (009).

Mis, verkeerd.

Zie ook het lemma ZICH VERGISSEN.

abuis: alg. Dommellds., freq.

Maaskemp. en Beringerlds., verspr.

Horns, Centr.Maaslds., Demerkemp.

en Truierlds.; ook in Heythuysen,

Ospel, Weert, Maastricht, Bilzen,

Martenslinde, Diepenbeek,

Vliermaalroot, Kozen, Hoepertingen,

Wellen, Oostham, Tessenderlo,

Loksbergen, Halen, Lommel, Meijel

en Maasbree.

mis: freq. Maaskemp., Tongerlds.,

Dommellds., Demerkemp. en

Lonerlds., verspr. Centr. Maaslds.,

Bilzerlds. en Truierlds., zeldz.

Trichterlds.; ook in Montzen,

Weert, Molenbeersel, Ophoven,

Geistingen, Beverlo, Paal, Beringen,

Kwaadmechelen, Oostham,

Tessenderlo, Linkhout en Lommel.

rats mis: Brustem.

verkeerd: verspr. Maaskemp., zeldz.

Dommellds.; ook in Moelingen,

Maaseik, Eisdén, Lanaken, Maastricht,

Zichen-Zussen-Bolder, Hasselt,

Paal, Beringen, Kwaadmechelen en

Lommel.

verdoold: zeldz. Tongerlds.; ook in

Amby, Genk, Veldwezelt, Maastricht,

Riemst, Zichen-Zussen-Bolder,

Kuringen, Hasselt, Heers, Kortesseem,

Borgloon, Halmaal, Kerkom en

Mielen-boven-Aalst.

er neven (ook *er neffen, ter neven*):

Montzen, Weert, Genk, Lanaken en

Brustem.

er langs neven (*er langs neffen*):

Lommel.

er langs: Bocholt.

contrarie: 's-Herenelderen.

niet juist: Val-Meer.

niet waar: Sint-Huibrechts-Lille.

zo niet (*zo nie*): Peer en Linde.

1.5 Aandacht, nieuwsgierigheid

INFORMEREN (ONOVERG.)

N 85 (1981) (044);
Kerkrade Wb. 2 (254).

Inlichtingen inwinnen, navraag doen.

informereren: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Vaals, Voerendaal, Eys, Epen, Neer, Roermond, Maasniel, Ospel, Thorn, As, Echt/Gebroek, Stein, Maastricht, Leopoldsburg, Venlo, Venray en Maasbree.

zich informeren: Gulpen, Amby, Wijnandsrade, Gronsveld, Maastricht, Caberg en Tienray.

navragen: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Nieuwenhagen, Geleen, Doenrade, Schinnen, Thorn en Horst.

zich navragen: Oirsbeek.

get navragen: Kelpen.

navraag doen: Geulle en Schinnen.

vragen naar: Gennep, Vlodrop en Maastricht.

zich bevragen: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Meeuwen, Urmond, Vlijtingen en Venlo.

bevragen: Beesel, Weert, Meeuwen en Venlo.

inlichtingen vragen: Montfort en Maastricht.

rondvragen (*rowdvragen*): Jeuk.

uitvragen: Kapel-in-'t-Zand.

zich umhören (< du.) (ook *zich omhören*): zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Amstenrade, Hulsberg, Mheer en Hoeselt.

komen horen: Sevenum.

zich erkundigen (< du.) (ook *zich erkundigen*, *erkunjigen*): Simpelveld, Kerkrade, Waubach, Kesseleik, Montfort, Lutterade, Geleen en Hoensbroek.

nagaan: Oirlo, Neer en Merkelbeek.
er achter gaan: Eksel.

uitzoeken: Meijel, Bree en Sittard.

nazoeken: Oirlo.

opzoeken: Bree.

napluizen: Ell.

polsten: As.

polshoogte pakken: As.

zich op de hoogte stellen: Melick.

recherche instellen: Meijel.

er achter zien te komen: Tungelroy.

ergens over willen weten: Herten (bij Roermond).

inwinnen: Ittervoort.

uithuggelen: Beek.

uitpluizen: Maastricht.

uitvinden (*uitvinnen*): Herten (bij Roermond).

visiteren (*visenteren*): Loksbergen.

OPLETTEN

N 85 (1981) (040, 041);

Beverlo Wb. (009), Hamont Wl. (002), Meeswijk Wl. (003), Sint-Truiden Wb. (051).

Aandacht geven, opmerkzaam zijn.

opletten: verspr. Oostlb., Horns en Kleverlds.; ook in Simpelveld, Voerendaal, Waubach, Eys, Weert, Bree, Meeuwen, As, Born, Geulle, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Hoeselt, Eksel, Beverlo, Leopoldsburg en Venlo.

aandacht geven: Epen, Montfort, Melick, Schimmert, As, Meeswijk, Maastricht en Hamont.

aandacht schenken: Maastricht en Schimmert.

in de gaten houden (*in de gaten halden*, *houien*, *houten*, *houwen*): zeldz. Kleverlds.; ook in Heerlerbaan/Kaumer, Noorbeek, Terlinden, Echt/Gebroek en Maastricht.

in de gater houden (*in de gater halden*, *inne gater houien*): Venlo en Ell.

in de smiezen houden (*in de smiezen halden, houwen*): Venlo en Maastricht.

oppassen: Kerkrade, Vaals, Nieuwenhagen, Wijlre, Eys, Amby, Weert, Geulle, Caberg, Vlijtingen, Gennep, Horst en Meijel.

acht geven: Heerlen, Nieuwenhagen, Schaesberg, Geleen, Wijnandsrade, Maastricht en Venlo.

acht slaan: Tungalroy en Gulpen.

in acht nemen: Reuver, Roermond, Maasniel en Oirlo.

op zijn qui-vive zijn (ook *op zijne qui-vive zijn*): Simpelveld, Kerkrade, Neer, Montfort, Beek, Noorbeek, Terlinden en Maastricht.

op de qui-vive zijn: Venlo.

op qui-vive staan (*op kievie zijn*): Meeuwen.

uitkijken: Simpelveld, Wijlre, Eys, Oirsbeek, Urmond en Venlo.

goed uitkijken: Weert en Neer.

goed kijken: Weert.

kijken: Venray.

attentie geven: As, Sint-Truiden en Jeuk.

attentie op doen: Loksbergen.

waakzaam zijn: Hoensbroek en Schimmert.

waken: Posterholt en Waubach.

wakker zijn: Heel en Schinnen.

met zijn ogen open slapen: Maastricht.

op zijn hoede zijn: Maastricht.

paraat zijn: Montfort en Oirsbeek.

gewaar zijn: Ospel en Weert.

zich gereed houden (*zich gereed houien*): Kapel-in-'t-Zand.

gereed zijn: Jeuk.

vaardig zijn (*vjaddig zijn*): Vlijtingen.

gedanke (du.) geven: Nieuwenhagen.

achtergedacht hebben: Kelpen.

spinzen: Kapel-in-'t-Zand.

beletten: Stein.

derbij zijn: Eys.

interesseren: Maastricht.

OPLETTEND

N 85 (1981) (040).

Wakker van geest, opmerkzaam. Een aantal begrippen komt ook voor in het lemma WAAKS (van een hond) in WLD III, afl. 2.1, *De woning*, pag. 367.

oplettend: Voerendaal, Sittard, As, Maastricht, Caberg, Hoeselt en Tienray.

waakzaam (ook *wachzaam, wargzaam*): verspr. Noord.Oostlb., zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Vaals, Eys, Epen, Ittervoort, Ophoven, Thorn, Bree, As, Geulle, Leopoldsburg, Venlo, Meerlo en Meijel.

waaks: Swalmen, Maastricht, Caberg en Maasbree.

wakker: Heerlerbaan/Kaumer, Tungalroy, As en Urmond.

attent: Nieuwenhagen, Heerlerbaan/Kaumer, Gulpen, Nunhem, Vlodrop, Klimmen, Echt/Gebroek, Maastricht, Caberg en Venlo.

gewaar: Ell, Haler en Stein.

gewarig: Kesseleik en Montfort.

op zijn qui-vive: Geleen, Maastricht en Heerlen.

opmerkzaam: Maastricht.

oppassend: Schaesberg.

vaardig: Gronsveld.

derbij: Stein.

VERWAARLOZEN

N 85 (1981) (042);

Kerkrade Wb. 2 (263), Sittard Wb. (456), Venlo Wb. (273).

Veronachtzamen, geen zorg dragen.

verwaarlozen: verspr. Zuid.Oostlb., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Eys, Gulpen, Epen, Tungalroy, Ophoven, Thorn, Bree, Meeuwen, As, Born, Urmond, Geulle, Maastricht, Venlo, Venray, Meijel en Maasbree.

vernachlässigen (du.) (ook

vernalässigen, vernalässingen, vernalästigen): verspr. Zuid. Oostlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Voerendaal, Gulpen, Stein, Maastricht, Caberg en Venlo.

vernachlässen (< du.) (*vernalässen*): Herten (bij Roermond).

nalatig zijn (ook *nalastig zijn, nalatsig zijn*): Neer, Reuver en Echt/Gebroek.

vernalatig zijn (*vernalastig zijn*): Neer.

niet tellen: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Schinnen, Oirsbeek, Weert, Ittervoort, Meeuwen, Maastricht, Oirlo en Maasbree.

verslonzen: Waubach, Schaesberg, Maastricht en Venray.

veronachtzamen: Montfort en Maastricht.

geen zorg hebben: Meijel en Sevenum.

er niet voor zorgen (*der niet voor zorgen*): Meerlo.

niet zorgen: Sempelveld.

nergens acht op geven: Wijnandsrade.

geen acht geven: Weert.

geen achtergedacht hebben: Kelpen.

negligeren (< fr.): Maastricht en Caberg.

vernegligeren (< fr.): Sittard.

niet estimeren (< fr.) (*niet ekstimeren*): Amstenrade.

niks estimeren (< fr.): Sittard.

niks aan laten liggen: Maastricht.

niks kunnen schelen: Oirlo.

niks van aantrekken: Maastricht.

niks om geven: Gennep.

laten hangen: Weert.

laten lopen: Weert.

laten zitten: Weert.

op de hoop lopen laten: Kerkrade.

op zijn beloop laten: Meijel.

in de wind slaan (*in der wink slaan*): Heerlen.

verdestrueren: Jeuk.

verbalemonden: Venlo.

verkassebengelen: Nunhem.

verkazeroenen: Ell.

verlorsen: Tienray.

verslibberen: Beesel.

veronnutten: Maastricht.

verrek aan get haan (*vrek aan get haan*): Eys.

al egaal zijn: Eys.

slordig zijn: As.

BENIEUWEN

N 85 (1981) (043, 044), SGV (1914) (026); Echt Wb. (028), Gennep Wb. (038, 129), Gronsveld Wb. 2 (015), Heerlen Wb. 1 (005), Maastricht Wb. (028), Meeswijk Wl. (076), Meeuwen Wl. (025), Niel-St.Truiden Wl. (462), Roermond Wb. (025, 027), Sint-Truiden Wb. (136), Sittard Wb. (040), Venlo Wb. (100), Venray Wb. (310), Zonhoven Wb. (039), Zonhoven Wl. (053).

De nieuwsgierigheid wekken.

benieuwen (ook *benijen, benuujen, benuurwen*): freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb. en Centr.Maaslds., zeldz. Kleverlds.; ook in Weert, Tungalroy, Haler, Thorn, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eksel en Venlo.

benieuwd zijn (ook *benijd, benuijd, benuuwd zijn*): verspr. Oostlb. en Kleverlds.; ook in Kerkrade, Heerlen, Wijlre, Eys, Ell, Ittervoort, Meeuwen, Echt/Gebroek, Meeswijk, Stein, Maastricht, Eigenbilzen, Vlijtingen, Zonhoven en Venlo.

nieuwsgierig maken (*nuujsgierig, nuuwsgerig maken*): Sempelveld, Vaals, Heerlen, Montfort, Posterholt, Geleen, Weert, Thorn en Maastricht.

nieuwsgierig zijn (ook *nijsgerig, nuujsgerig, nuuwsgerig zijn*): Kelpen, Maastricht, Hoeselt, Venlo, Gennep en Maasbree.

's nieuws zijn (*'s nijs zijn*): Gennep Wb. en Venray Wb.

zich verwonderen (ook *verwonjeren*): Schaesberg, Epen, Heythuysen, Roermond, Maasniel, Loksbergen en Meerlo.

zich wonderen (ook *wongereren, wonjeren*): Heerlen, Sittard, Klimmen, Gronsveld, Venlo en Maasbree.

zich wonder geven: Maastricht.
verwonderd (zijn) (*verwonnerd*): Niel-bij-St.-Truiden.
curieus zijn: Leopoldsburg, Sint-Truiden en Jeuk.
gespannen zijn: Eys.
zich spitsen: Merkelbeek.

NIEUWSGIERIG

Kaart 9, pag. 343

DC 16 (1948) (018), N 85 (1981) (043, 045), SGV (1914) (026);
 Beverlo Wb. (174), Bree Wb. (317), Diepenbeek Wb. (280), Echt Wb. (086), Genk Wb. (221), Gennep Wb. (129), Gronsveld Wb. 2 (113), Hamont WI. (312), Haspengouws Id. (154), Hasselt Wb. (100, 317), Heel Wb. (196), Heerlen Wb. 1 (046), Heerlen Wb. 2 (164), Kerkrade Wb. 2 (186), Kortessesem Wb. (214, 334), Lommel WI. (057), Maastricht Wb. (281), Meerlo-Wanssum Wb. (205), Meeswijk WI. (149, 444), Meeuwen WI. (043, 158), Niel-St.Truiden WI. (631), Nuth Wb. (069), Roermond Wb. (055, 196), Sint-Truiden Wb. (136, 174), Sittard Wb. (175), Stokkem Wb. (056, 082), Tongeren Wb. (256, 313, 374), Tungalroy Wb. (273), Uikhoven WI. (116), Venlo Wb. (200), Venray Wb. (313, 509), Weertlands Wb. 1 (A7, 009), Zonhoven Wb. (078, 315), Zonhoven WI. (112, 384).

Verlangend om iets te weten te komen, benieuwd.

Zie ook het lemma NIEUWSGIERIG KIJKEN in WLD III, afl. 1.1, *Het menselijk lichaam*, pag. 151.

nieuwsgierig (ook *nijsgierig*, *nuijsgierig*, *nuuwsgierig*): alg. Oostlb. en Kleverlds., freq. Ripuar., Oost.Zuidlb., Maaskemp. en Centr. Maaslds., verspr. Horns, Trichterlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Haspengouws Id. en in Nederweert, Weert, Hushoven, Tongeren, Hamont, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Kortessesem en Sint-Truiden.

curieus (ook *crieus*): Roermond, Sittard, Meeuwen, Stokkem, Meeswijk, Diepenbeek, Tongeren, Zonhoven, Hasselt, Kortessesem, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden en Lommel.

naaswijs: Weertlands Wb. 1.

vraagachtig: Venray Wb.

opritsig: Stokkem.

NIEUWSGIERIGAARD

N 85 (1981) (044, 045);
 Bree Wb. (317), Echt Wb. (095), Gennep Wb. (066), Hamont WI. (312), Hasselt Wb. (100), Kerkrade Wb. 2 (115), Kortessesem Wb. (214), Meijel Wb. (083), Roermond Wb. (198), Tegele Wb. (104), Tongeren Wb. (256), Uikhoven WI. (116), Venlo Wb. (331), Venray Wb. (313), Weertlands Wb. 1 (A7, 003, A7, 008, A7, 009, A7, 012), Zonhoven Wb. (130), Zonhoven WI. (170b).

Iemand die alles nieuwsgierig bekijkt. Het in dit lemma opgenomen materiaal is een aanvulling op het materiaal dat in het lemma NIEUWSGIERIG PERSOON in WLD III, afl. 1.1, *Het menselijk lichaam*, pag. 152 opgenomen is.

nieuwsgierige naas (ook *nieuwsgierig*, *nijsgierige*, *nuijsgierige*, *nuuwsgierige naas*): alg. Weertlds., verspr. Oostlb.; ook in Bree Wb. en in Nieuwenhagen, Eys, Ittervoort, Thorn, Hoeselt, Loksbergen en Sevenum.

nieuwsgierige neus (*nuuwsgierige neus*): Uikhoven.

nieuwsgierige aap (*nijsgierige*, *nuijsgierige aap*): verspr. Kleverlds.; ook in Simpelveld, Amby en Maastricht.

nieuwsgierige bliksem (*nuuwsgierige bliksem*): Maastricht.

nieuwsgierige mens (*nuuwsgierig mens*): Schimmert.

nieuwsgierige (ook *nijsgierige*, *nuijsgierige*, *nuuwsgierige*): zeldz.

Oost.Zuidlb. en Noord.Oostlb.; ook in Meijel, Montfort, Meeuwen, As en Maastricht.

nieuwsgier (*nijsgier, nuwsgier*):

Kesseleik en Maastricht.

nieuwsgierignaas (*nuuwsgierignaas*):

Vlodrop.

nieuwsgierigaardje (*nijsgierigaardje*):

Venlo.

nieuwsgieriger (*nijsgieriger,*

nuuwsgieriger): Hamont en As.

nieuwsgierigerd (*nuuwsgierigerd*): As.

gaper: verspr. Kleverlds., zeldz.

Oostlb.; ook in Waubach, Eys,

Tungelroy, Haler, Thorn, Meeuwen,

As, Born, Stein, Geulle, Maastricht,

Eigenbilzen, Vlijtingen, Leopoldsburg

en Venlo.

gaperd: alg. Weertlds., zeldz. Oostlb.;

ook in Gulpen, Ophoven, Thorn, Bree

en Maastricht.

gaap: Gennep Wb. en in Zonhoven.

gaapnaas (ook *gaapsnaas*): Herten

(bij Roermond), Swalmen, Hulsberg,

Mheer, Kelpen en Maasbree.

gaapplepel: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Susteren, Oirsbeek, Echt/Gebroek, Urmond en Venlo.

gaapmuil (*gaapmoel*): Gennep Wb.

gaapstok: Eys, Kapel-in-'t-Zand, Melick, Eksel, Venray en Maasbree.

gaapstengel: Eys.

gaapschotel: Geleen.

gaaplummel: Lutterade.

gapeman: Kerkrade Wb. 2.

vangnaas (*vengnaas*): Weertlands Wb. 1.

muizennaas (*moezennaas*): Weertlands Wb. 1.

curieusnaas: Hasselt, Kortessem en Tongeren.

curieuze snoet: Hasselt.

snuit: Jeuk.

naaslok: Vaals.

pekvister: Ell.

pottenkijker: Echt/Gebroek.

snuffelaar: Caberg.

spinzer (*spinser*): Heerlen.

oude meun (*ouw meun*): Kerkrade.

gluiper: Meijel.

1.6 Onzekerheid

RADEN

Kaart 10, pag. 344

SGV (1914) (029), ZND 06 (1924) (002); Beverlo Wb. (215), Bree Wb. (372), Genk Wb. (274), Gronsveld Wb. 2 (137), Hamont Wl. (378), Hasselt Wb. (368), Heel Wb. (233), Kerkrade Wb. 2 (215), Lommel Wl. (253), Maaseik Wb. (040), Maastricht Wb. (341), Meerlo-Wanssum Wb. (234), Meeswijk Wl. (511), Meeuwen Wl. (180), Niel-St.Truiden Wl. (429), Roermond Wb. (238), Sittard Wb. (336), Stokkem Wb. (091), Tungalroy Wb. (298), Venlo Wb. (224), Venray Wb. (373), Zonhoven Wb. (376).

Gissen naar iets waarover men niet of niet volledig is ingelicht.

raden (*raaen, raaien, raan, raawen*): alg. Kleverlds., freq. Oostlb. en Centr. Maaslds., verspr. Horns, Maaskemp., Trichterlds., Bilzerlds., Dommellds. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Oost. Zuidlb.; ook in Nederweert, Heusden, Houthalen, Zonhoven, Hoepertingen, Tessenderlo en Lommel.

radenen (*raaieren, ranen*): verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Simpelveld, Montzen, Welkenraedt en Eksel.

geraden (*geraaen, geraaien, graaen, graaien, graan, graawen*): zeldz. Demerkemp. en Truierlds.; ook in Vliermaal, Riksingen, Koninksem, Beverlo, Gelinden, Wellen, Bommershoven, Oostham, Tessenderlo en Loksbergen.

ZICH INBEELDEN

SGV (1914) (016), ZND 01 (1922) (a-m); Kerkrade Wb. 2 (108), Meeuwen Wl. (110), Roermond Wb. (111, 301), Tongeren Wb. (132, 150).

Zich iets onwezenlijks of onmogelijks voorstellen als werkelijkheid.

zich inbeelden: freq. in het noorden van Ripuar., Zuid.Oostlb. en Centr. Maaslds., verspr. Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb., Maaskemp., Trichterlds., Tongerlds., Dommellds., Demerkemp., Lonerlds. en Kleverlds., zeldz. Horns en Bilzerlds.; ook in Remersdaal, Lontzen, Welkenraedt, Nederweert, Weert, Sint-Truiden, Mielen-boven-Aalst, Leopoldsburg, Tessenderlo, Arcen, Velden en Blerick.

hem inbeelden: zeldz. Lonerlds.; ook in Diepenbeek, Riksingen, Millen, Stevoort, Zonhoven, Wilderen, Sint-Truiden, Aalst-bij-St.-Truiden, Oostham en Lommel.

zijn eigen inbeelden: Lommel.

zich verbeelden: zeldz. Zuid. Oostlb.; ook in Steyl, Swalmen, Asenray/Maalbroek, Stevensweert, Laak, Genooi/Ohé, Maastricht, Hoepertingen, Voort, Grubbenvorst, Venlo en Sevenum.

zich voorstellen: verspr. Lonerlds.; ook in Roermond, Hees, Schulen en Zonhoven.

hem voorstellen: Zonhoven, Wellen, Gingelom en Lommel.

zich menen (ook *zich mengen*): Mechelen, Remersdaal, Henri-Chapelle, Lutterade, Paal en Venlo.

menen: verspr. Lonerlds.; ook in Molenbeersel, Grote-Brogel, Gerdingen, Eisdén, Lanaken, Hees, Diepenbeek, Rijkhoven, Kuringen, Zonhoven, Mielen-boven-Aalst, Jeuk en Lottum.

zich indenken: Houthalen, Hoepertingen en Eisdén.

denken: zeldz. Tongerlds. en Truierlds.; ook in Meeuwen, Genk, Spalbeek, Stokrooie, Paal, Wijer, Ulbeek,

Oostham en Tessenderlo.
zich denken: Tessenderlo.
hem denken: Heppen.
uitdenken: Heusden.
in zijn kop steken: Koersel, Lummen,
 Sint-Truiden, Leopoldsburg en
 Tessenderlo.
in zijn bol steken: Sint-Truiden.
in zijn hoofd stellen (*in zijn hood
 stellen*): Herk-de-Stad.
zich wijs maken: Beringen en
 Zonhoven.
zich figureren: Tongeren.
zich inprenten: Beverst.
hem peinzen: Halen.
dunken: Beverst.

VERMOEDEN

N 85 (1981) (158);
 Genk Wb. (258), Hasselt Wb. (490), Meeswijk
 Wl. (502), Zonhoven Wb. (370).

Veronderstellen dat iets zo is, menen dat
 iets waarschijnlijk is.

vermoeden: verspr. Oostlb. en Horns;
 ook in Voerendaal, Eys, Epen,
 Meeuwen, Born, Stein, Geulle,
 Maastricht, Jeuk, Loksbergen, Venlo,
 Tienray, Meijel en Maasbree.

vermoeden hebben: Hoensbroek.

menen (ook *mengen*): verspr. Zuid.
 Oostlb.; ook in Vaals, Heerlen,
 Schaesberg, Reuver, Nunhem, Heel,
 Weert, Bree, Maastricht, Hoeselt en
 Venray.

denken: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in
 Waubach, Swalmen, Weert, Bree,
 Meeuwen, As, Eksel, Leopoldsburg,
 Venlo, Gennep, Oirlo en Sevenum.

veronderstellen (ook *verongerstellen*):
 zeldz. Noord.Oostlb.; ook in
 Kerkrade, Wijlre, Schinnen,
 Schimmert, Klimmen, Thorn, As,
 Maastricht en Meerlo.

presumeren: Roermond, Maasniel,
 Gronsveld, Genk, Meeswijk,

Maastricht, Caberg en Zonhoven.
presonsies hebben (*presomses hebben*,
presonkses hebben): Hasselt.
geloven: Eys, Gulpen, Reuver, Vlodrop,
 Urmond en Geulle.
aannemen: Heythuysen en Gulpen.
ahnen (du.): Nieuwenhagen.
supposeren: Maastricht.
de indruk hebben: Venlo.
peinzen (*peizen*): Loksbergen.
stellen: Oirsbeek.

RAAR, VREEMD

Kaart 11, pag. 344

DC 02 (1932) (008), DC 19 (1951) (007), SGV
 (1914) (041), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 08
 (1925) (069b);
 Beverlo Wb. (015, 069, 215, 294), Bree Wb.
 (060, 064), Diepenbeek Wb. (284, 292, 294),
 Echt Wb. (019, 063), Genk Wb. (227, 271), Gen-
 nep Wb. (033, 148, 200), Gronsveld Wb. 2 (045),
 Hamont Wl. (377), Hasselt Wb. (036, 100, 368,
 509), Heel Wb. (018, 233), Heerlen Wb. 2 (194),
 Kerkrade Wb. 2 (047, 148), Kortessem Wb. (337,
 580), Lommel Wl. (057, 158), Maaseik Wb. (010,
 050), Maastricht Wb. (005, 340), Meerlo-Wans-
 sum Wb. (054, 318), Meeswijk Wl. (010, 337,
 510, 705), Meeuwen Wl. (010, 043, 064, 127),
 Meijel Wb. (081), Niel-St.Truiden Wl. (014, 308,
 631), Roermond Wb. (005, 072, 237, 314), Sint-
 Truiden Wb. (101, 136, 144, 178, 203, 240), Sit-
 tard Wb. (474), Stokkem Wb. (056, 120), Tegelen
 Wb. (074), Tongeren Wb. (256, 660), Tungalroy
 Wb. (273), Valkenburg Wb. (011), Venlo Wb.
 (280), Venray Wb. (100, 371, 510), Weertlands
 Wb. 1 (A5, 001, A5, 013), Zonhoven Wb. (008,
 078, 236, 375), Zonhoven Wl. (011, 079).

Niet bekend of vertrouwd, eigenaardig.

vreemd (ook *vreemp*): alg. Oostlb.,
 Weertlds., Centr.Maaslds. en
 Kleverlds., freq. Oost.Zuidlb., Horns
 en Dommelllds., verspr. Ripuar., Oost.
 Zuidlb., Maaskemp., Trichterlds.,
 Tongerlds. en Zuidgeld.Lb., zeldz.

Demerkemp. en Lonerlds.; ook in Montzen, Welkenraedt, Bilzen, Val-Meer, Zichen-Zussen-Bolder, Beverlo, Beringen, Sint-Truiden, Oostham en Halen.

raar: alg. Zuid.Oostlb. en Kleverlds., freq. Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb. en Weertlds., verspr. Ripuar., Horns, Maaslands. en Zuidgeld.Lb.; ook in Opitter, Opoeteren, Genk, Hamont, Schulen, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Paal, Halmaal, Gingelom, Sint-Truiden en Oostham.

aardig (ook *arig*): alg. Weertlds. en Kleverlds., freq. Maaskemp., Dommellds. en Demerkemp., verspr. Ripuar., Centr.Maaslds., Lonerlds. en Truierslds., zeldz. Noord.Oostlb. en Horns; ook in Nieuwenhagen, Wijlre, Ingber, Montzen, Koningsbosch, Valkenburg, Gronsveld, Maastricht, Diepenbeek, Beverlo, Beringen, Oostham, Tessenderlo, Loksbergen, Halen en Grubbenvorst.

curieus (ook *crieus*): verspr. Truierslds.; ook in Gronsveld, Bocholt, Meeuwen, Niel-bij-As, Elen, Stokkem, Tongeren, Neerpelt, Sint-Huibrechts-Lille,

Stevoort, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Beringen, Sint-Lambrechts-Herk, Oostham en Lommel.

komiek: verspr. Centr.Maaslds., zeldz. Maaskemp.; ook in Gronsveld, Sint-Huibrechts-Lille, Kuringen, Zonhoven, Hasselt, Hoepertingen en Lommel.

komisch: Kerkrade Wb. 2.

vies: Molenbeersel, Gruitrode, Neeroeteren, Maaseik, Elen, Meeswijk, Neerpelt, Sint-Huibrechts-Lille, Helchteren, Hoepertingen, Herk-de-Stad, Mielen-boven-Aalst en Halen.

zonderling: Opplabbeek, Hamont, Overpelt, Peer en Loksbergen.

eigenaardig: Roermond, Gronsveld, Meeuwen en Maastricht.

gek: Tegelen, Kessel, Valkenburg en Oirlo.

drollig: Niel-bij-St.-Truiden en Eupen.

kluchtig: Eupen.

particulier (*partekliers*): Aalst-bij-St.-Truiden.

knottig: Sint-Truiden.

erg: Heppen.

fijn: Sint-Truiden.

1.7 Verstandig, slim

De vragen naar de begrippen ‘slim’ (N 85, 006, ZND A1, 218), ‘schrander’ (N 85, 005, SGV, 032), en ‘vlug van begrip’ (N 85, 004, ZND B1, 035) zijn samengevoegd tot één lemma: SLIM. In de beantwoording van deze vragen werd door de respondenten nauwelijks onderscheid gemaakt. Ook in Van Dale lopen de begrippen in elkaar over.

VERSTANDIG

Kaart 12, pag. 345

N 85 (1981) (001, 002, 003), SGV (1914) (040); Beverlo Wb. (083), Bree Wb. (368, 474), Echt Wb. (048), Eupen Wb. (219), Genk Wb. (267, 354), Gennep Wb. (069, 195), Gronsveld Wb. 2 (187), Hasselt Wb. (494), Heel Wb. (317), Heerlen Wb. 1 (067), Heerlen Wb. 2 (237), Kerkrade Wb. 2 (119, 263, 264), Kortessem Wb. (551), Maaseik Wb. (050), Maastricht Wb. (464), Meerlo-Wanssum Wb. (120, 329), Meeswijk Wl. (699), Meeuwen Wl. (226), Niel-St.Truiden Wl. (461), Roermond Wb. (305), Sint-Truiden Wb. (237), Sittard Wb. (116), Stokkem Wb. (124), Tongeren Wb. (633), Tungalroy Wb. (272, 296), Valkenburg Wb. (065), Venlo Wb. (288), Venray Wb. (496), Weertlands Wb. 1 (A6, 011), Zonhoven Wb. (521), Zonhoven Wl. (250).

Het verstand in goede zin gebruiken.

verstandig (ook *verstannig*): alg.

Oostlb., Weertlds. en Kleverlds., freq. noorden van Ripuar., Maaskemp. en Centr.Maaslds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Trichterlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Eupen, Eigenbilzen, Hoeselt, Tongeren, Zonhoven, Hasselt, Kortessem, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk en Leopoldsburg.

redelijk: freq. Maaskemp.; ook in Voerendaal, Eys, Epen, Kesseleik, Reuver, Montfort, Susteren, Sittard, Haler, Ittervoort, Thorn, Born, Stein, Maastricht, Loksbergen en Tienray.

raisonnable (fr.) (*raisonnabel*): Genk.

gescheit (du.): Kerkrade Wb. 2, Gennep Wb. en Meerlo-Wanssum Wb. en in Sittard, Valkenburg en Echt/Gebroek.

wijs: verspr. Kleverlds.; ook in

Meeuwen, Stokkem en Venlo.

loos: Schaesberg, Heerlerbaan/Kaumer, Eys, Lutterade en Geleen.

vernünftig (du.): Kerkrade Wb. 2 en in Lutterade.

goed bij (ook *goe bij*): Heerlerbaan/Kaumer, Herten (bij Roermond), Oirsbeek, Brunssum, Weert, Echt/Gebroek, Maastricht, Gennep, Venray en Meijel.

bijdehand (ook *bij der hank*): Oirlo en Kerkrade.

bij: Venray.

slim: Wylre, Melick, Amby, Gronsveld, Weert en Horst.

schlau (du.): Vaals, Heerlen, Nieuwenhagen en Heerlerbaan/Kaumer.

clever (eng.): Horst en Venlo.

goed van kop: Maastricht.

goed bij kop: Venray.

pienter: Melick.

schrander: Merkelbeek.

vernuftig: Montfort.

buitengewoon: Meijel.

excellent: Meijel.

geleerd: Beverlo.

nuchter: Loksbergen.

vinnig: Eksel.

klaar: Jeuk.

kloek: Venlo.

WIJS

Kaart 13, pag. 345

N 85 (1981) (030); Beverlo Wb. (284, 302), Genk Wb. (383), Gennep Wb. (208), Gronsveld Wb. 2 (204), Hamont Wl. (547), Hasselt Wb. (525), Heerlen Wb. 2 (132), Kerkrade Wb. 2 (281), Kortessem Wb.

(285, 594), Lommel Wl. (402), Maastricht Wb. (504), Meeswijk Wl. (752), Meeuwen Wl. (238), Meijel Wb. (086), Niel-St.Truiden Wl. (515), Roermond Wb. (090, 325), Sittard Wb. (489), Stokkem Wb. (124), Tegelen Wb. (131), Tongeren Wb. (668), Tungalroy Wb. (272, 296), Venlo Wb. (274, 288), Venray Wb. (541), Weertlands Wb. 1 (A6, 013), Zonhoven Wb. (562), Zonhoven Wl. (287).

Weloverwogen en met inzicht het verstand gebruiken.

wijs: alg. Weertlds., freq. Kleverlds., verspr. Oostlb., Horns en Bilzerlds.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Nieuwenhagen, Waubach, Gulpen, Meeuwen, As, Genk, Maastricht, Caberg, Tongeren, Hamont, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Kortessem, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen, Lommel en Venlo.

geleerd: verspr. Zuid.Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Weert, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Maastricht, Caberg en Loksbergen.

klোক: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Heerlen, Lutterade, Hoensbroek, Geulle en Venlo.

klug (du.) (ook *kloge*): Roermond en Montfort.

slim: Heel, Nieuwstadt, Weert, Tungalroy, Haler, Bree, Stein, Vlijtingen en Maasbree.

schlau (du.): Simpelveld, Vaals, Epen en Vijlen.

goed bij: Herten (bij Roermond), Weert, Echt/Gebroek en Venray.

goed onderlegd: Maastricht en Schimmert.

loos: Kortessem, Kerkrade en Eys.

bekwaam: Merkelbeek en Eigenbilzen.

knap: Merkelbeek en Maastricht.

pinter: Maastricht en Heerlerbaan/Kaumer.

clever (eng.): Venlo.

verstandig: Beverlo, Venlo en Heerlen.

gescheit (du.): Roermond.

onderlegd: Oirsbeek.

onderwezen: Eksel.

belezen: As.

SLIM

Kaart 14, pag. 346

N 85 (1981) (003, 004, 005, 006, 007), SGV (1914) (032), ZND A1 (1940sq) (218), ZND B1 (1940sq) (035);

Beverlo Wb. (239), Bree Wb. (082, 163, 473), Echt Wb. (043, 049, 127), Gennep Wb. (070, 099, 167), Gronsveld Wb. 2 (155), Hamont Wl. (432), Haspengouws Id. (176, 184, 248), Hasselt Wb. (408), Heel Wb. (093, 26, 262), Heerlen Wb. 2 (206), Kerkrade Wb. 2 (164), Kortessem Wb. (464), Lommel Wl. (296), Maaseik Wb. (044), Maastricht Wb. (388), Meerlo-Wanssum Wb. (262), Meeswijk Wl. (581), Meeuwen Wl. (197, 222, 225), Niel-St.Truiden Wl. (447), Roermond Wb. (273), Sittard Wb. (109, 223, 378, 428), Stokkem Wb. (102), Tegelen Wb. (115), Tungalroy Wb. (272, 296), Venlo Wb. (240, 243), Venray Wb. (474), Weertlands Wb. 1 (A6, 003, A6, 010, A7, 008), Zonhoven Wb. (378, 427), Zonhoven Wl. (145).

Intelligent, vindingrijk.

Zie voor de opgave **vernistig** Weijnen (1996), pag. 220, s.v. *vernemstig*, *vernistig*, 'verstandig, slim'.

slim (ook *slimp*): alg. Oostlb., Weertlds. en Kleverlds., freq. Centr. Maaslds., verspr. Horns, Maaskemp., Trichterlds. en Demerkemp., zeldz. Lonerlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Voerendaal, Heerlen, Eys, Bilzen, Eigenbilzen, Vlijtingen, Beverst, Hoeselt, Tongeren, Hamont, Lozen, Eksel, Beverlo, Herk-de-Stad, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Meldert, Loksbergen en Lommel.

loos: freq. noorden van Ripuar., verspr. Oost.Zuidlb. en Zuid.Oostlb.; ook in Thorn, Maasbracht, Echt/Gebroek,

Grevenbicht/Papenhoven en Meerlo.
lozig: Weertlands Wb. 1 en in Heythuysen.
gewiekst: verspr. Kleverlds.; ook in Bree Wb. en in Kerkrade, Wijlre, Beesel, Horn, Weert, Echt/Gebroek en Maastricht.
schlau (du.) (ook *sloww*): verspr. Oost.Zuidlb. en Zuid.Oostlb.; ook in Simpelveld, Kerkrade, Vaals, Heel, Roermond, Maastricht, Venlo, Merselo en Meerlo.
rap: zeldz. Oostlb.; ook in Eys, Weert, Haler, Ittervoort, Thorn, Meeuwen, Born, Stein, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Tongeren, Eksel, Zonhoven, Veulen, Venlo, Horst, Meijel en Maasbree.
rap van begrip: Weert, As en Hoeselt.
rap van inzicht: Meijel.
rap van verstaan: Hoeselt.
vinnig: zeldz. Noord.Oostlb., Horns en Kleverlds.; ook in Voerendaal, Susteren, Nieuwstadt, Bree, Meeuwen, As, Mechelen-aan-de-Maas, Maastricht, Overpelt, Heers en Leopoldsburg.
vlot: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Heerlen, Susteren, Oirsbeek, Tungalroy, Urmond, Geulle en Venlo.
vlot van begrip (ook *vlot va begrip*): Nieuwenhagen, Gulpen, Epen, Herten (bij Roermond), Schimmert, Klimmen, Thorn en Maastricht.
vlot van verstaan: Herten (bij Roermond).
vlot van verstand (ook *vlot va verstantk*): Posterholt en Simpelveld.
vernistig (ook *finistig*): Weertlands Wb. 1 en Bree Wb. en in Echt/Gebroek.
vangig (ook *vagnig, vanging*): Haspengouws Id. en in Meeuwen, Lanklaar, Caberg, Niel-bij-St.-Truiden en Jeuk.
bijdehand (ook *bijderhand, bijterhand*): freq. Maaskemp.; ook in Reuver, Montfort, Urmond, Maastricht, Caberg en Meijel.
bijdetijd: Heerlerbaan/Kaumer.

bij: Geulle en Maastricht.
goed bij: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Wijnandsrade, Weert, Maastricht, Venlo, Oirlo en Meijel.
goed van aannemen: Merkelbeek en Klimmen.
goed van begrip: Beesel en Lutterade.
goed van begrijpen: Weert.
goed: Brunssum.
gauw van begrip: Meerlo, Nunhem en Amby.
gauw in de gaten (*gauw inne gaten*): Ospel.
gauw: Geulle, Maastricht en Caberg.
schrande: Montfort, Puth, Mheer, Thorn, Maastricht, Lottum, Blerick, Venlo, Gennep, Heijen en Griendtsveen.
handig: Nieuwenhagen, Melick, Posterholt, Susteren, Brunssum, Amby, Weert en Horst.
hel: Heythuysen, Montfort, Neerpelt, Jeuk en Venray.
klug (du.): Gennep Wb. en in Simpelveld en Heerlerbaan/Kaumer.
kloek: Horst.
spits: Gulpen, Sittard, Maastricht, Blitterswijk en Maasbree.
uitgeslapan: verspr. Kleverlds. en in Meeuwen.
uitgekookt: Venray Wb. en in Schinnen.
clever (eng.): Schinnen, Heerlerbaan/Kaumer en Kerkrade.
begaafd: Maastricht.
bekwaam: Eigenbilzen.
flink: Hunsel.
gats: Sittard.
geraffineerd: Oirsbeek.
gescheit (du.): Rimborg.
gevat: Merkelbeek.
helder: Schimmert.
intelligent: Maastricht en Caberg.
kien: Maastricht.
uitgekiend: Gulpen.
klaar: Noorbeek.
knap: Meeuwen.
kwiek: Caberg.
nits (*nietsj*): Amstenrade en Kerkrade.

nugger: Houthalen en Mheer.
pienter: Meeuwen, Echt/Gebroek en Doenrade.
snakker: Eksel.
snugger: Venlo en Beek.
tof: Sittard.
vernuftig: Nederweert.
viefig: Sittard, Heerlen en Simpelveld.
vingingrijk (*vinginglijk*): Leopoldsburg.
vlok: Ophoven.
vlokker: Sevenum en Echt/Gebroek.
vlug (*vluk*): Tongeren.
verstandig: Caberg en Valkenburg.
wijs: Tungalroy en Heerlen.
goed kopje: Echt/Gebroek.
een kopje (*een kopke*): Mheer.
platte boter: Haspengouws Id.
drie maal zeven: Heel.
van alle markten thuis: Nunhem.
van de ratten genest: Maastricht.
van de ratten geneukt zijn: Haspengouws Id.
onder geen dode hen uitgedroed (*onder geen dooi hen uitgedroed*): Jeuk.
niet onder een hen uitgedroed (*nie onner een hen uitgedroed*): Hoeselt.
niet voor een gat te vangen: Born.
zo slim wie een oude (*zo slim wie enen ouwe*): Sittard.

SLIMMERIK

N 85 (1981) (001, 002, 004, 005, 006, 007); Beverlo Wb. (239), Echt Wb. (078), Gronsveld Wb. 2 (155), Hamont Wl. (020), Hasselt Wb. (408), Kerkrade Wb. 2 (223), Kortessem Wb. (464), Lommel Wl. (296), Maastricht Wb. (082, 388), Roermond Wb. (273), Sint-Truiden Wb. (089, 104, 213), Sittard Wb. (099, 109, 223, 375, 378), Stokkem Wb. (048), Tungalroy Wb. (278, 288, 296), Venlo Wb. (240, 243, 331, 333, 343), Weertlands Wb. 1 (A7, 008, A7, 009), Zonhoven Wb. (378, 427).

Een vindingrijk persoon.

slimmerik: verspr. Oostlb. en Kleverlds.; ook in Voerendaal, Weert, Tungalroy, Kelpen, Meeuwen, Born, Maastricht, Hamont, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Kortessem, Sint-Truiden, Lommel, Venlo.
slimme, een -: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Schaesberg, Schimmert en Maastricht.
schlauberger (du.) (ook *schlaumberger*, *slouwberger*): freq. in het noordelijk deel van Ripuar.; ook in Heerlen, Nieuwenhagen, Sittard, Merkelbeek en Venlo.
schlaue, een - (< du.) (*slouwe*): Simpelveld, Vaals, Eys, Vlodrop, Geleen en Maastricht.
schlauerik (< du.): Nieuwenhagen en Gulpen.
schlaumeier (du.) (*slouwmeier*): Kerkrade.
fijne, een -: Montfort, Susteren, Schimmert, Ospel, Ell, Ittervoort, Bree en Stein.
bijdehante, een - (ook *bijderhante*): Brunssum, Gronsveld, Caberg en Eksel.
linkmichel: Weertlands Wb. 1.
uitgekookte, een -: Weertlands Wb. 1.
gewiekste, een - (*gewieksde*): Venlo, Stokkem en Maastricht.
gewiekste bliksem (*gewieksde bliksem*): Beesel.
handige, een -: Oirlo, Weert en Heerlerbaan/Kaumer.
handige bliksem: Maastricht.
handige jong: Posterholt.
handig iemand (*handig iemes*): Susteren.
loze, een -: Schaesberg, Epen, Beek en Sittard.
loze mens: Schimmert en Eys.
lozerik: Echt/Gebroek.
looszak: Tungalroy.
pientere, een -: Oirlo, Sevenum en Vlodrop.
pientere patroon: Montfort.
vinnige, een -: Meeuwen, Loksbergen en Schimmert.
duivelskind (*duvelskind*): Maastricht.

fiejoleur: Caberg.
fijnaard: Ophoven en Stein.
fijnnoor: Thorn en Oirsbeek.
fijn mens (*fijne mens*): Neer.
fijn persoon (*fijne persoon*): Neer.
fisternölles (*fispornölles*): Sevenum.
foks: Sint-Truiden.
gare, een -: Venlo.
gatse, een -: Sittard.
geviefde, een -: Horst.
gladdekker: Venlo.
gladjanus: Venlo.
heggenadvocaat: Noorbeek en Terlinden
jezuiet: Sint-Truiden.
uitvinder: Venray en Swalmen.
kloeke uitvinder: Hoensbroek.
kloekschijter: Venlo.
nuchtere, een -: Loksbergen.
nuggere, een -: Mheer.
plantrekker: As.

platte, een -: Hoeselt.
rappe, een -: Montfort en Zonhoven.
schlaufuchs (du.) (*slow fuchs*): Wijlre.
schrandere, een -: Schimmert.
slimme kadee: Jeuk.
slimme vlegel: Venray.
slimme vogel: Nieuwstadt.
snip: Brunssum.
snuggere, een -: Ell.
snuggere tinus: Nieuwstadt.
spitse, een -: Maasbree en Herten (bij
 Roermond).
spitskop: Kapel-in-'t-Zand en Herten
 (bij Roermond).
uitgekiende, een -: Gulpen.
vangige, een -: Schimmert.
viefkop: Urmond en Sittard.
vieve, een -: Sittard.
vlotte, een -: Montfort.
voorloper: Kapel-in-'t-Zand.

1.8 Dom, gek

DOM

Kaart 15, pag. 346

N 85 (1981) (009, 010, 011), ZND 33 (1940) (051);
 Beverlo Wb. (061, 151, 250), Diepenbeek Wb. (268), Genk Wb. (319, 320), Gennep Wb. (177), Gronsveld Wb. 2 (036), Haspengouws Id. (037, 054, 220), Kerkrade Wb. 2 (074), Maastricht Wb. (070, 412), Meerlo-Wanssum Wb. (093), Meeswijk Wl. (168), Meeuwen Wl. (206), Niel-St. Truiden Wl. (354), Roermond Wb. (064), Sint-Truiden Wb. (083), Sittard Wb. (405), Tungelroy Wb. (296), Zonhoven Wb. (453), Zonhoven Wl. (129).

Weinig intelligent, het tegendeel van slim.

In het Sint-Truiden Wb., pag. 83, wordt vermeld dat **dutsig** wordt gebruikt voor een man.

dom: freq. in het noordelijk deel van Ripuar., verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb., zeldz. Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Haspengouws Id. en in Weert, Kelpen, Thorn, Meeuwen, As, Maastricht, Eigenbilzen, Zonhoven en Venlo.

stom: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Kleverlds.; ook in Haspengouws Id. en in Vaals, Weert, Tungelroy, Kelpen, Thorn, Meeuwen, As, Genk, Born, Stein, Maastricht, Caberg, Vlijtingen, Zonhoven, Beverlo, Niel-bij-St.-Truiden en Venlo.

stommetig: Genk.

lomp: verspr. Noord.Oostlb. en Horns; ook in Nieuwenhagen, Heerlerbaan/Kaumer, Weert, Bree, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Caberg, Eigenbilzen, Diepenbeek, Hoeselt, Eksel, Beverlo en Loksbergen.

simpel: Eys, Brunssum, Maastricht en Venray.

dwaas: Hasselt, Bilzen en Rijkhoven.
stultus (lat.): Noorbeek en Terlinden.
suf: Herten (bij Roermond) en Caberg.
traag: Neer, Herten (bij Roermond) en Geleen.

doosachtig: Meerlo-Wanssum Wb.

achterlijk: Weert en As.

bot: Haspengouws Id.

dul: Venlo.

dutsig (dustig): Sint-Truiden.

hollevolle: Venlo.

niet slim: Maastricht.

stijf van begrip: Jeuk.

DOMME MAN

N 85 (1981) (009, 010), ZND 33 (1940) (051);
 Beverlo Wb. (061), Bree Wb. (278), Echt Wb. (021, 067, 068), Genk Wb. (334), Gennep Wb. (040, 051, 055, 189), Gronsveld Wb. 2 (036, 168), Hamont Wl. (221, 327, 440), Hamont-Achel Wb. (059, 067), Haspengouws Id. (068, 111, 171, 220, 233, 259, 300), Hasselt Wb. (130, 219, 428), Heel Wb. (049, 100, 113, 130, 156), Heerlen Wb. 1 (014, 023), Heerlen Wb. 2 (099, 156, 210), Kerkrade Wb. 2 (074, 078, 132, 207, 227, 293, 294), Kortessem Wb. (067, 487), Lommel Wl. (159), Maastricht Wb. (070, 412), Meerlo-Wanssum Wb. (099, 167, 297), Meeswijk Wl. (168, 358), Niel-St.Truiden Wl. (186, 190, 207, 559, 570), Roermond Wb. (314), Sint-Truiden Wb. (109, 128, 133, 138, 164, 183, 219), Sittard Wb. (020, 165, 168, 185, 405, 406, 439), Stokkem Wb. (113), Tegelen Wb. (079, 081, 095), Tongeren Wb. (534), Uikhoven Wl. (172), Venlo Wb. (106, 115, 116, 167, 258, 265, 332), Venray Wb. (242, 473), Weertlands Wb. 1 (A7, 001, A7, 007, A7, 008, A7, 012), Zonhoven Wb. (110, 199, 254, 276, 454), Zonhoven Wl. (084, 158, 260).

Man die dom is.

Daar de indeling van de lemmata gro-tendeels wordt bepaald aan de hand van de gestelde vragen bestaat de mogelijkheid dat onderstaande trefwoorden ook

elders voorkomen, onder andere in het lemma UITZONDERLIJK DOM PERSOON. Respondenten merken bij de diverse trefwoorden het volgende op: **geitenkoetsier**: ‘spotwoord’; **gatsknuppel**: ‘door en door stom’; **stom varken**, **stomme aap**, **stomme ezel**, **stomme jood** en **stomme os**: ‘scheldwoord’. Zie in verband met de benaming **kappeskop** WLD III, afl. 2.3, *Eten en drinken*, pag. 185, 188, 189 en 190 waar de benaming *kappes* voor verschillende soorten kool wordt gebruikt (cf. het eng. *cabbage*).

dommerik: verspr. Zuid.Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb., Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Reuver, Beesel, Montfort, Ell, Ittervoort, Thorn, Meeuwen, Maastricht en Eigenbilzen.
domkop: Montfort, Mheer, Oirlo, Tienray en Meijel.
domoor: Schimmert, Ophoven, Vlijtingen en Venlo.
domme: Kerkrade Wb. 2 en Schimmert.
domme mens: Maastricht.
stommerik: alg. Weertlds., freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb. en Kleverlds.; ook in Kelpen, Thorn, Bree, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Stein, Geulle, Maastricht, Caberg, Tongeren, Eksel, Zonhoven, Beverlo, Kortessem, Sint-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.
lomperik: Weertlands Wb. 1 en in Haelen, Herten (bij Roermond), Montfort, Tungalroy, Haler, Zonhoven, Sint-Truiden, Leopoldsburg en Loksbergen.
uil: Gennep Wb. en in Nieuwenhagen, Gronsveld en Maastricht.
bosuil: Haspengouws Id. en in Niel-bij-St.-Truiden.
potuil: Kerkrade Wb. 2 en in Niel-bij-St.-Truiden.
toetuil: Haspengouws Id. en in Genk.
uilskuiken (ook *uilskuik*): Gennep Wb., Venray Wb. en Meerlo-Wanssum Wb. en in Reuver, Uikhoven en Venlo.
uilenvotskuiken: Sittard en Waubach.

uilenkop: Meerlo-Wanssum Wb.
uilskop: Maastricht.
uilenpit: Stokkem.
botkop: Tegelen.
boterkop (*botterkop*): Venlo.
botterik: Niel-bij-St.-Truiden en Zonhoven.
drikus: Meerlo-Wanssum Wb. en in Venlo.
dromedrikus: Kerkrade Wb. 2.
dromer: Montfort.
duppen: Kerkrade Wb. 2 en in Tegelen, Swalmen, Echt/Gebroek en Venlo.
duppenschurger: Kerkrade Wb. 2.
duppes: Heerlen.
dibbes (*dubbes*): Gennep Wb.
achterover: Weertlands Wb. 1.
blaaspijp: Gennep Wb.
cornelis (*knilles*): Meerlo-Wanssum Wb.
küchen-willem: Kerkrade Wb. 2.
dode (*dooier*): Gennep Wb.
ezel: Heerlerbaan/Kaumer, Eys, Hulsberg, Mheer, Tungalroy, Echt/Gebroek, Stein, Maastricht en Hasselt.
steenezel: Hasselt.
ezelskop: Echt/Gebroek en Sittard.
kalf (ook *kaaf*): Sint-Truiden, Hoeselt en Gronsveld.
kalfskop (*kaafskop*): Kerkrade Wb. 2.
kalf zonder kop (*kalf zonner kop*): Zonhoven.
kuiken (ook *kuik*): Waubach, Gronsveld, Caberg, Achel, Hamont en Zonhoven.
kieken: Sint-Truiden en Niel-bij-St.-Truiden.
kieken-zonder-kop: Niel-bij-St.-Truiden.
kiekenkop: Haspengouws Id.
kameelskuiken: Sittard.
kemel: Sint-Truiden en Zonhoven.
klotskop: Weertlands Wb. 1 en Venray Wb. en in Heerlen, Tegelen en Venlo.
klots: Venlo en Sittard.
klos: Hamont.
kappeskop: Heel, Sittard en Heerlen.
kluppel: Achel en Hamont.
gatskluppel: Neer en Nunhem.

limpes (ook *himpes*): Bree Wb.
stommeling: Simpelveld, Eys, Lutterade en Maastricht.
stomkop: Vlodrop, Amby, Maastricht en Gennep.
stom kuiken (ook *stom kuik*): Meeswijk en Hasselt.
stom varken: Haspengouws Id.
stomme aap: Haspengouws Id.
stomme achterover: Weertlands Wb. 1 en in Gronsveld.
stomme egel: Zonhoven.
stomme ezel: Haspengouws Id. en in Zonhoven.
stomme jood: Haspengouws Id.
stomme koe: Zonhoven.
stomme kul: Kapel-in-'t-Zand.
stomme kuls: Kapel-in-'t-Zand.
stomme os: Haspengouws Id.
stomme zouwaas: Vaals.
stomme staart (*stomme stert*): Beverlo.
stomme uil: Simpelveld.
stommerd: Meijel.
stomme, een -: Vijlen.
dwaas: Houthalen en Vucht.
uider (*udder*): Schinnen en Nieuwenhagen.
fluit: Haspengouws Id.
geitenkoetsier: Sint-Truiden.
nuchtere, een -: Gronsveld.
gezonde, een - (*gezonne*): Gronsveld.
hals: Caberg.
hannes: Gronsveld.
hanneskoot: Heel.
stuntelaar: Maastricht.
sufferd: Maastricht.
sul: Vlodrop.
snul: Hamont.
slof: Gronsveld.
sok (*zok*): Brunssum.
tinus: Venlo.
slaapkop: Gronsveld.
slapjanus: Kerkrade.
broodje: Heel.
doderik: Melick.
schaapsdemel: Kerkrade Wb. 2.
houten paard: Haspengouws Id.
houten kop: Weert.
hoofdje (*hudje*): Heel.

hoofdje look (*hudje look*) Venlo.
os: Stein en Lutterade.
ossenkop: Gronsveld.
koe: Gronsveld.
kuis (*kui-jes*): Heel.
koolhaas: Lommel.
lomperd: Venlo, Ospel en Merkelbeek.
lores: Gronsveld.
koekeloeres: Echt/Gebroek.
lul: Gronsveld.
oen: Gronsveld.
onwijs, een -: Hamont en Sint-Truiden.
sinterklaas: Schinnen en Gronsveld.
dolle, een -: Kortessem.
gruwel: Heerlen.
klootzak: Echt/Gebroek en Gronsveld.
klotenklaas: Gronsveld.
kloot: Gronsveld.
rotzak: Merkelbeek.
stuk vreten: Sittard.
hoorn (*heur*): Heerlen.
vierkantige, een -: Haspengouws Id.
vot met oren: Roermond.
votlok: Eys.
zebedeus (*subbedeus*): Gronsveld.

DOMME VROUW

N 85 (1981) (010, 011);
 Echt Wb. (067), Genk Wb. (278), Gennep Wb. (052), Gronsveld Wb. 2 (168, 196), Hamont Wl. (133, 492), Hamont-Achel Wb. (120), Haspengouws Id. (074, 164, 211, 236), Hasselt Wb. (123, 149), Kerkrade Wb. 2 (228), Kortessem Wb. (510), Lommel Wl. (093, 354), Maastricht Wb. (377, 436, 437), Meerlo-Wanssum Wb. (093, 260, 284, 294), Meeswijk Wl. (564, 653), Meijel Wb. (085), Nuth Wb. (077), Roermond Wb. (269), Sittard Wb. (432, 434), Tongeren Wb. (596), Uikhoven Wl. (170), Venlo Wb. (261, 262), Venray Wb. (144), Weertlands Wb. 1 (A7, 002), Zonhoven Wb. (137, 280, 487).

Vrouw die dom is.
 In verband met de benaming **mettekoe**: zie WLD. I, 12, waar o.a. op pag. 66 de benaming *mette* gebruikt wordt voor een jonge (vrouwelijke) geit. Op pag.

118 – 120 in deze aflevering vindt men de benaming **schroet** voor kalkoen.

trut: Haspengouws Id. en in Kapel-in-’t-Zand, Swalmen, Sittard, Maastricht, Tongeren, Achel, Hamont, Jeuk en Lommel.

trutje: Ittervoort.

trutnel: Sittard.

domme trut (*dom trut*): Urmond.

stomme trut (*stom trut*): Doenrade.

lompe trut: Uikhoven.

suftrut: Heel.

dutsel (ook *dotsel*): Reuver, Swalmen, Schinnen, Schimmert, Weert, Tungelroy, Ell en Echt/Gebroek.

dutseltje (*dutselke*): Beesel en Tungelroy.

dutsje (*dutske*): Horst en Maastricht.

dulles: Tienray en Tungelroy.

dulle: Kesseleik.

dulletje (*dulleke*): Meijel en Maastricht.

dultje (*dulke*): Venlo, Brunssum en Wijnandsrade.

suftrien: verspr. Kleverlds.: ook in Gronsveld.

domme trien (*dom trien*): Sittard en Simpelveld.

stomme trien (*stom trien*): Kapel-in-’t-Zand, Zonhoven en Kortessem.

onnozele trien (*onnozel trien*): Kortessem.

flauwe trien (*flauw trien*): Kortessem.

trien: Venlo en Amby.

lut: Born, Maastricht, Eksel, Leopoldsburg en Loksbergen.

stomme lut (*stom lut*): Zonhoven en Maastricht.

lutje (*lutteke*): Maastricht.

doos: alg. Kleverlds. en in Heythuysen.

stomme doos (*stom doos*): Weert.

bluts: Geleen, Nuth/Aalbeek, Mheer, Maastricht en Caberg.

dreet: Weertlands Wb. 1.

geit: Haspengouws Id. en in Caberg.

stomme geit (*stom geit*): Hamont, Zonhoven en Hasselt.

domme geit (*dom geit*): Brunssum.

lompe geit: Lommel.

domme vrouw (*dom vrouw*): Eys, Gulpen, Epen en Schimmert.

stom vrouwmens (*stom vroumes*): Thorn en Geleen.

dom vrouwmens (*dom vroumes*): Neer.

dom mens: Montfort.

stom wijf: Kerkrade, Vaals, Vijlen, Vlodrop, Posterholt, Nieuwstadt, Hoensbroek, Oirlo en Meijel.

dom wijf: Neer en Eys.

lompe wijf: Roermond en Maasniel.

stomme meid (*stom meid*): As.

stomme tut (*stom tut*): Lutterade en Gronsveld.

stom hout: Herten (bij Roermond).

stom hoofdje (*stom hudje*): Herten (bij Roermond).

stomme fluit (*stom fluit*): As.

stomme hoera: Eys.

stomme pruim (*stom pruim*): Gronsveld.

stomme trampaal: Eys.

dom graf: Schinnen.

schroet: Roermond en Meeswijk.

domme schroet: Maastricht.

domme gans: Venray.

tut: Roermond en Maastricht.

tutje (*tutteke*): Geulle.

tuttebel: Gronsveld.

troela: Brunssum, Caberg en Gronsveld.

salade-meid (*slaai-meid*): Meerlo-Wanssum Wb.

domme schotel: Kerkrade Wb. 2.

schortseltje (*schotselke*): Stein.

bussel: Beek.

cibol: Maastricht.

dings (*dinks*): Nunhem.

doezel: Schaesberg.

druif: Roermond en Gronsveld.

dwaallichtje (*dwaallichtske*): Hasselt.

flats: Gronsveld.

hoen: Echt/Gebroek.

klots: Echt/Gebroek.

mettekoe: Loksbergen.

nozeltje (*nozelke*): Ospel.

oele: Maastricht.

onnozel schaap: Sevenum.

ozel: Susteren.

os: Haspengouws Id.
soos: Haspengouws Id.
sukkelkont (*suggelkont*): Genk.
teut: Melick.
toot: Meeswijk.
totebel: Wijlre.
trage, een - (*traag*): Herten (bij Roermond).
trui: Venlo.
uilskuiken: Merkelbeek.
zotseltje (*zotselke*): Bree.

UITZONDERLIJK DOM —

N 85 (1981) (012, 013, 308);
 Heerlen Wb. 2 (107), Maastricht Wb. (095),
 Meeuwen Wl. (068), Tungalroy Wb. (274), Venlo
 Wb. (089), Zonhoven Wb. (116).

Gezegd van iemand die zéér dom is.

ezelachtig (ook *ezelachtink*): verspr.
 Noord.Oostlb.; ook in Vaals,
 Voerendaal, Heerlen, Gronsveld,
 Tungalroy, Meeuwen, As, Maastricht,
 Caberg, Zonhoven en Venlo.

ezelachtig stom: Maastricht.

ezelsachtig: Venlo.

stom: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in
 Kerkrade, Eys, Roermond, Herten (bij
 Roermond), Maastricht en Meijel.

oerstom: Echt/Gebroek, Vlodrop en
 Nieuwenhagen.

lomp: Reuver, Weert, Thorn,
 Loksbergen en Meijel.

koelomp (*kwolomp*): Weert en Bree.

sloom: Posterholt, Susteren, Schinnen,
 Ell, Thorn, Stein, Venlo, Gennep en
 Horst.

suif: Heythuysen, Nunhem, Posterholt,
 Oirsbeek, Urmond, Caberg en Venlo.

sullig: Nieuwenhagen.

verwaaid: Meeuwen.

onnozel: Caberg.

houterig: Caberg.

kwibusachtig: Meeuwen.

stom als een ezel (*stom as ne ezel*):
 Venray.

stom als een varken (*stom as een
 varken*): Thorn.

stom als het achterste van een varken
*(stom as het achterste van een
 varken)*: Maastricht.

stom wie het achterste van een varken
*(ook stom wie 't achterste va een
 varken)*: Maastricht en Wijlre.

lomp als het achterste van een varken
(lomp as 't achterste van een varken):
 As.

lomp wie een varken: Tungalroy.

lomp wie een ezel (*lomp wie ene ezel*):
 Tungalroy.

lomp wie stro (*lomp wie strooi*):
 Tungalroy.

dom als het achterste van een varken:
(dom as 't achterste van een varken):
 Schinnen.

dom als een koe: Meeuwen.

dom als stro (*dom as stro*): Schimmert.

dom wie bonenstro (ook *dom wie
 bonenstrooi*): Brunssum.

UITZONDERLIJK DOM PERSOON —

N 85 (1981) (012, 013, 308), SGV (1914) (038);
 Bree Wb. (180, 381), Echt Wb. (021, 103), Ha-
 mont Wl. (116), Kerkrade Wb. 2 (071, 080, 098,
 133, 142, 179), Maastricht Wb. (094), Meijel
 Wb. (085), Tegelen Wb. (120), Venlo Wb. (334),
 Weertlands Wb. 1 (A7, 005, A7, 006), Zonhoven
 Wb. (493).

Persoon die extreem dom is.

Zie de toelichting in het lemma DOMME
 MAN.

ezel (ook *jezel*): alg. Weertlds., verspr.
 Zuid.Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb.;
 ook in Reuver, Vlodrop, Ittervoort,
 Ophoven, Echt/Gebroek, Born, Stein,
 Maastricht, Caberg, Eigenbilzen,
 Vlijtingen, Hoeselt, Hamont, Eksel,
 Jeuk, Leopoldsburg, Meerlo, Tienray
 en Sevenum.

stomme ezel (ook *stomme jezel*): zeldz.

- Kleverlds.; ook in Kapel-in-'t-Zand, Herten (bij Roermond), Swalmen, Maastricht en Vlijtingen.
- domme ezel:** Schaesberg.
- lompe ezel:** Bree en Melick.
- grote ezel:** Ospel en Kesseleik.
- ezelsveulen:** Maastricht en Eys.
- ezelskop:** Venlo en Merkelbeek.
- ezelsoor:** Venray en Simpelveld.
- uilskuiken:** alg. Oostlb., freq. Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Maaslands en Zuidgeld.Lb.; ook in Simpelveld, Nederweert, Meeuwen, As en Zonhoven.
- uilkuiken:** Horst.
- uil:** Heerlen, Nieuwenhagen, Epen, Heythuysen, Haelen, Kapel-in-'t-Zand, Schinnen, Oirsbeek, Schimmert, Weert, Tungelroy, Ittervoort, Echt/Gebroek, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen, Venlo, Meerlo en Tienray.
- mosuil:** Kerkrade Wb. 2.
- stomme uil:** Schimmert.
- uilenkop:** Tienray en Oirsbeek.
- zebedeus** (ook *subbedeus*, *tsebedeus*, *zubbedeus*, *zuibus*): freq. Maaskemp., verspr. Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb. en Centr.Maaslds.; ook in Simpelveld, Weert, Tungelroy, Ell, Thorn, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Jeuk, Tienray en Horst.
- zebedeusje** (*zebedeke*): Bree Wb.
- zebedeur:** Bree.
- hoorn** (*heur*): Kerkrade Wb. 2 en in Nieuwenhagen.
- hoornhannes** (*heurhannes*): Kerkrade Wb. 2.
- horenpaard** (*heurepaard*): Kerkrade Wb. 2 en in Nieuwenhagen, Geleen en Schinnen.
- horenpitter** (*heurepitter*): Kerkrade Wb. 2.
- horenvee** (*heurevee*): Kerkrade Wb. 2.
- hornochse** (**du.**) (*hoornoks*): Schinnen.
- stomme hornochse** (**du.**) (*stomme hornoks*): Nieuwenhagen.
- os:** Heerlerbaan/Kaumer, Buggenum, Montfort, Schinnen, Gronsveld, Stein en Caberg.
- stomme os:** As, Noorbeek en Terlinden.
- ossenkop:** Caberg.
- karhengst:** Weertlands Wb. 1.
- kuiken:** Weert, Brunssum en Maastricht.
- stom kuiken:** Urmond en Maastricht.
- kieken:** Loksbergen.
- snotkieken:** Swolgen.
- koe** (*kow*): Weert en Brunssum.
- stomme koe** (*stom koe*, *stom kow*): As en Geleen.
- kalf** (*kaaf*): Weert en Caberg.
- stom kalf** (*stom kaaf*): Geleen.
- lompe kuis:** Thorn.
- schaap:** Valkenburg.
- schaapskop:** Lutterade.
- onnozel schaap:** Sevenum.
- varken:** Weert.
- stom varken:** Nieuwenhagen.
- aap:** Loksbergen en Jeuk.
- eend:** Weert.
- gaand:** Buggenum.
- stomme hond:** Gennep.
- kemel:** Eigenbilzen.
- suffer:** Venray en Maastricht.
- sufferd:** verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Weert, Kelpen, Haler, Thorn, Urmond, Geulle, Maastricht, Venlo, Oirlo en Meijel.
- sufkop:** Caberg.
- sukkel:** Bree Wb.
- sukkelkont:** Bree Wb.
- sul:** Nieuwenhagen, Heerlerbaan/Kaumer, Gulpen en Haelen.
- slome:** Eys, Hoensbroek, Schimmert, Ell, Stein, Maastricht en Gennep.
- slome tinus** (*sloom tines*): Meijel.
- stommerik:** verspr. Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb. en Kleverlds.; ook in Tungelroy, Kelpen, Haler, Urmond, Stein, Geulle, Maastricht, Leopoldsburg en Venlo.
- grote stommerik:** Gulpen.
- dommerik:** Montfort, Nieuwstadt, Oirsbeek, Geulle en Meijel.
- lomperik:** Nunhem, Susteren, Ittervoort, As en Jeuk.
- stommeling:** Venlo, Maastricht en Eys.

stomkop: Hoensbroek, Amby, Maastricht, Eksel, Oirlo, Meerlo en Horst.
domkop: Meeuwen en Ophoven.
dös (< du.): Kerkrade Wb. 2.
dös-kop (< du.): Kerkrade Wb. 2.
klotskop: Kerkrade Wb. 2 en in Sittard.
kappeskop: Kerkrade Wb. 2.
aardappel (erpel): Kerkrade Wb. 2.
reubenrind: Geleen en Brunssum.
gatsklopper: Nunhem.
gatskluppel: Neer.
kluppel (kleppel): As.
lobbes: Heerlen, Heerlerbaan/Kaumer en Mheer.
halve gare: Sevenum en Maastricht.
hampelman (hampeleman): Venlo en Kerkrade.
hannes: Heerlerbaan/Kaumer.
heiknijper: Bree Wb.
hoofd (hud): Roermond en Kapel-in-'t-Zand.
hoofdje (hudje): Kapel-in-'t-Zand.
hoofdje look (hudje look): Venlo.
oef (fr.): Noorbeek en Terlinden.
stom oef (fr.): Maastricht.
vtlok: Eys en Vaals.
dom graf: Klimmen.
dom hout: Born.
domme schroet (dom schroet): Maastricht.
stom stuk vreten: Sittard.
stomme achterover: Tegelen.
stomme boer: Nieuwenhagen en Eys.
stomme kloot: Valkenburg.
schlau-michel: Herten (bij Roermond).
siem (sieme): Gulpen.
soksiem (zoksieme): Neer.
sijs: Haler.
sinterklaas: Noorbeek.
toepes: Vaals.
uider (udder): Nieuwenhagen.
druiloor: Lutterade.
duppenschurger: Waubach.
sloons: Susteren.
soepknul (tsoepeknul): Kerkrade.
achterlijke, een -: Maastricht.
boerensoldaat: Venlo.
hufter: Nieuwenhagen.

kruk: Venlo.
nietnek: Maasbree.
noppenee: Eys.
nozeltje (nozelke): Ospel.
nul: Susteren.
prengel: Swalmen.
pallisade (pallisaad): Kapel-in-'t-Zand.
zoutzak: Neer.

ONNOZEL

N 85 (1981) (016, 019);
 Haspengouws Id. (256), Niel-St.Truiden Wl. (383), Venray Wb. (192), Zonhoven Wb. (043).

Naief, zonder kennis van de wereld.

dutselachtig (ook dotselachtig): Neer, Reuver, Sittard, Schimmert, Ell, Meeuwen, Echt/Gebroek, Venray, Meerlo en Meijel.

dutselig (ook dotselig): Beesel, Swalmen en Posterholt.

dutsel (ook dotsel): Kesseleik, Reuver, Tungalroy, Ittervoort, Thorn, Tienray en Maasbree.

verdutseld (ook verdotseld): Roermond, Maasniel, Oirlo en Sevenum.

duts: Venlo en Maastricht.

simpel: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Roermond, Kapel-in-'t-Zand, Ophoven, As, Urmond, Maastricht, Caberg en Horst.

onnozel: Gulpen, Melick, Susteren, Doenrade, Amby, As en Venlo.

nozelachtig: Montfort.

achterlijk: Voerendaal, Epen, Vlodrop, Schinnen, Maastricht en Caberg.

achter: Leopoldsburg.

halfwijs: Venray Wb.

halfgaar: Weert.

half gewoekst: Weert.

niet goed bij: Maastricht, Wijnandsrade en Eys.

niet gans bij: Heerlerbaan/Kaumer.

niet goed snik: Venlo.

niet heel fris: Weert.

niet op een rij: Montfort.
zwak van verstand (*zwak va verstantk*):
 Simpelveld.
van zijn verstand: Haspengouws Id.
zwak: Hoensbroek.
suf: Maastricht.
suffetig: Maastricht.
beetje gek: Stein.
bewaaid: Zonhoven.
dotetig (*dooietig*): Nieuwenhagen.
dom: Waubach.
gedraaid: Niel-bij-St.-Truiden.
hutsel: Ospel.
locht in de kop (*locht in der kop*):
 Klimmen.
slaapmutsachtig: Beesel.
doof: Vaals.

ONNOZEL PERSOON ———

N 85 (1981) (014, 015, 016);
 Beverlo Wb. (184), Bree Wb. (174), Diepenbeek
 Wb. (281), Echt Wb. (053, 086, 103), Eupen Wb.
 (107), Genk Wb. (254, 278, 389), Gennep Wb.
 (052, 053), Hamont Wl. (325), Haspengouws Id.
 (232, 239), Heel Wb. (208), Heerlen Wb. 2 (130,
 171), Kerkrade Wb. 2 (070, 091, 103, 293, 294),
 Kortesse Wb. (410, 511), Lommel Wl. (216),
 Maaseik Wb. (028), Meerlo-Wanssum Wb. (122,
 284), Meeswijk Wl. (105, 110, 361, 487), Niel-St.
 Truiden Wl. (105, 383), Roermond Wb. (270),
 Sint-Truiden Wb. (056, 128, 160, 173, 196, 225,
 227), Sittard Wb. (360, 365), Stokkem Wb. (092,
 107), Tegelen Wb. (122), Tongeren Wb. (034,
 237, 496), Uikhoven Wl. (080, 119, 196), Valken-
 burg Wb. (030), Venlo Wb. (106, 205, 338, 344),
 Venray Wb. (304, 326, 557), Weertlands Wb. 1
 (A7, 002, A7, 009, A7, 011, A7, 012, A7, 014),
 Zonhoven Wb. (199, 325, 353);
 Beenen, P. (1973) (196).

Persoon die onnozel is.
 Wat betreft de opgaven: **flares:** cf.
 RhWb (II), kol. 560 s.v. *flares*, ‘Geck,
 läppischer Kerl’; **hoennes:** cf. RhWb
 (III), kol. 990 s.v. *hunnnes*, ‘c. einfältiger,
 dummer, langer Mensch’; **siemesop,**
sopsieme: cf. WLD III, afl. 2.1, *De*

woning, pag. 293, lemma AFWASBORSTEL;
reubenteut: zie Schuermans (1870),
 s.v. *reub* (‘raap’, pag. 536) en s.v. *teut*
 (‘jong varken’, pag. 721). Volgens het
 Venlo Wb., pag. 344 is **limpus** een ver-
 ouderd woord.

onnozelaar: Ophoven, Uikhoven,
 Eigenbilzen, Hamont, Eksel,
 Zonhoven, Niel-bij-St.-Truiden,
 Leopoldsburg en Lommel.
onnozele, een -: verspr. Oost.
 Zuidlb., zeldz. Noord.Oostlb.; ook
 in Kerkrade, Vaals, Brunssum,
 Noorbeek, Terlinden, Weert, Ell,
 Kelpen, Maastricht, Jeuk, Meerlo en
 Meijel.
onnozele hals (ook *onnozele haws*):
 verspr. Zuid.Oostlb. en Kleverlds.;
 ook in Bree Wb. en in Simpelveld,
 Gulpen, Reuver, Nunhem, Herten (bij
 Roermond), Tungalroy, Thorn, Echt/
 Gebroek, Urmond, Geulle, Maastricht
 en Venlo.
onnozel halsje (*onnozel halske*): Bree.
hals: Gulpen, Swalmen, Schinnen,
 Weert en Tungalroy.
onnozele hannes: Heel.
onnozele mens: Schimmert.
arme mens: Schimmert.
onnozel schaa: Hoeselt.
arm schaa: Loksbergen.
onnozele hel: Tienray.
stumper: verspr. Zuid.Oostlb., zeldz.
 Oost.Zuidlb. en Noord.Oostlb.; ook in
 Haler, Ittervoort, Thorn, Born, Stein,
 Maastricht, Venlo en Meijel.
stumperd: Wijlre, Neer, Roermond,
 Montfort, Merkelbeek en Venlo.
suffer: Maastricht.
sufferd: Gennep, Weert en Heel.
sukkel: Maastricht.
sul: Nieuwstadt, Sittard, Amstenrade,
 Maastricht en Maasbree.
zedeus (ook *subbedeus, zubbedeus*):
 alg. Weertlds.; ook in Venray Wb.
 en in Heerlen, Tegelen, Merkelbeek,
 Stokkem, Uikhoven, Maastricht en
 Tongeren.

simpele, een -: Eys, Herten (bij Roermond), Vlodrop, Lutterade, Geleen, Oirsbeek, Maastricht, Oirlo en Meijel.

sieme: Weertlands Wb. 1.

siemero: Genk.

drikus: Weertlands Wb. 1.

doedrikus: Heerlen.

demendier: Kerkrade Wb. 2.

gewaaide, een -: Meerlo-Wanssum Wb. en in Herten (bij Roermond).

halve, een -: Bree Wb.

halve gare (ook *hauve gare, havve gare*): Oirlo, Bree en Mheer.

halve gek (*havve gek*): Hoeselt en Eys.

soksijs (*sokses*): Diepenbeek.

sok (*zok*): Brunssum.

sokkenzomer (*zokkenzuimer*): Brunssum.

duppen: Gennep Wb.

dup: Venlo.

heini: Kerkrade Wb. 2.

kalf: Zonhoven.

kempens kalf (*kempes kaaf*): Caberg.

kalfje (*kaafje*): Tongeren.

kalb-je (< **du.**) (*kaabje*): Tongeren.

klos: Kerkrade Wb. 2.

pop: Venray Wb.

nicolaas (*niekkela*): Kerkrade Wb. 2.

nozele hals: Swalmen en Nieuwstadt.

nozelaar: Echt/Gebroek.

nozele, een -: Beesel.

achterlijke, een -: Maastricht en Gronsveld.

hampelman: Echt/Gebroek.

hampeleman: Brunssum.

pisserd: Meeswijk.

pisserdje (*pisserke*): Diepenbeek.

pietwannes: Zonhoven.

tut (ook *tutte*): Haspengouws Id. en in Loksbergen.

toetuil: Sint-Truiden.

uilenkus: Lutterade.

suusje (*suuske*): verspr. Kleverlds.

sûns: Weertlands Wb. 1.

baboe: Tongeren.

blode, een -: (*bleute*): Roermond.

bokkem: Meeswijk.

braadkont (*braaikont*): Venlo.

doetje: Stein.

domoor: Meijel.

dwaze, een -: Meeuwen.

ezel: Merkelbeek.

ezelsoor: Venray.

flap: Beek.

flares: Melick.

flauw klootje: Uikhoven.

gedraaide, een -: Niel-bij-St.-Truiden.

harrie (*haar, haare*): Schinnen.

kokke vijfoog: Diepenbeek.

kwakzalver: Meeswijk.

kwibus: Maaseik.

limpus: Venlo.

lobbes: Eupen.

lorejas: Diepenbeek.

mettekoe: Beverlo.

onwijs, een -: Meeuwen.

pâlme: Nederweert.

potnol: Kortessem.

reubenteut: Stokkem.

sanctus: Echt/Gebroek.

schaapskop: Sittard.

schelm: Heerlerbaan/Kaumer.

snul: As.

stultus (**lat.**): Roermond.

tobbe: Haspengouws Id.

trommeltje (*trommelke*): Schaesberg.

wuiles: Brunssum.

zeiker: Beverlo.

zultpaté: Gronsveld.

Met de volgende opgaven wordt waarschijnlijk een vrouw aangeduid:

bluts: Nieuwenhagen, Valkenburg, Meeswijk, Caberg en Venray.

duts: Gennep Wb. en in Eksel.

dutsel (ook *dotsel*): Gennep Wb. en in Tungelroy.

dutseltje (*dutselke*): Born en Susteren.

dutsje (*dutske*): Eksel en Jeuk.

teut: Weertlands Wb. 1.

toet: Kortessem.

onnozele vrouw: Tienray.

onnozel hoen: Echt/Gebroek.

soeur-tje (< **fr.**) (*seureske*): Sevenum.

zeikmeid: Genk.

Met de volgende opgaven wordt waar-

schijnlijk een man aangeduid:
siemesop: Weertlands Wb. 1.
sopsieme: Weertlands Wb. 1 en Mheer.
sijs: Weertlands Wb. 1 en in Venlo.
hoennes: Kerkrade Wb 2.
mutten (ook *motten*): Beverlo en Sint-Truiden.
teppen: Sint-Truiden.
laplander: Sint-Truiden.
lappenbie: Sint-Truiden.
beeklamme: Sint-Truiden.
poetsjaar: Sint-Truiden.
poetsjakker: Sint-Truiden.
poetwannes: Sint-Truiden en Genk.
kalverkoster: Sint-Truiden.
halve gewaaide (*havve gewaaide*): Eys.

GEK (BIJV. NMW.)

Kaart 16, pag. 347

N 85 (1981) (018), ZND 33 (1940) (051);
 Echt Wb. (029), Gennep Wb. (194), Hamont Wl. (133), Heel Wb. (091), Heerlen Wb. 2 (115), Kerkrade Wb. 2 (116), Kortesseem Wb. (611), Maastricht Wb. (110), Meerlo-Wanssum Wb. (308), Meeswijk Wl. (221, 228, 697), Meeuwen Wl. (080), Niel-St.Truiden Wl. (342), Roermond Wb. (087), Sint-Truiden Wb. (061), Sittard Wb. (112, 239), Stokkem Wb. (112), Tongeren Wb. (172), Tungalroy Wb. (296), Valkenburg Wb. (046), Venlo Wb. (099), Weertlands Wb. 1 (A7, 002).

In woorden en/of daden blijk gevend van een gebrek aan gezond verstand.

gek: freq. Oostlb., verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Weert, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Riemst, Hoeselt, Tongeren, Hamont, Peer, Hasselt, Paal, Ulbeek, Engelmanshoven, Jeuk en Venlo.
dwaas: verspr. Dommelds., zeldz. Lonerlds.; ook in Reppel, Genk, Maaseik, Eigenbilzen, Koersel, Houthalen, Hasselt, Beverlo, Gorseem,

Jeuk, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Tessenderlo, Linkhout en Lommel.
zot: Montfort, Tungalroy, Ittervoort, Bocholt, Meeuwen, As, Kaulille, Lummen, Kortesseem, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.
verruickt (du.): Meerlo-Wanssum Wb. en in Simpelveld en Meeswijk.
verdraaid: Gennep Wb.
dol: Valkenburg, Gronsveld, Maastricht en Hasselt.
getikt: Montfort, Meeswijk en Maastricht.
mesjokke (ook *besjokke*): Echt/Gebroek en Sittard.
gewapt: Horst en Maasbree.
bram: Weertlands Wb. 1.
beklikt: Venlo.
bekukeld: Venlo.
bewaaid: Sint-Truiden.
verwaaid: Meeuwen.
gezwaaid: Heel.
geschift: Heerlen.
stapel: Niel-bij-St.-Truiden.
stippel: Tessenderlo.
maf: Horst en Venlo.
niet erg fris: Weert.
niet erg vers: Weert.
niet goed snik: Thorn.
niet goed wijs: Weert.
niet wijs: Reuver.
niet juste (fr.): Loksbergen.
onbenullig: Heerlerbaan/Kaumer.
onnozel: Sint-Truiden.
tureluut: Stokkem.
kwibusachtig: Meeuwen.
heem vort: Eys.

GEK PERSOON

N 85 (1981) (018), ZND 33 (1940) (051);
 Niel-St.Truiden Wl. (389), Roermond Wb. (087), Sint-Truiden Wb. (211), Tegelen Wb. (083), Tongeren Wb. (172), Tungalroy Wb. (296), Venlo Wb. (126, 128, 334), Weertlands Wb. 1 (A7, 003, A7, 004).

Persoon die gek is.

Het Venlo Wb., pag. 128, vermeldt dat **flujas** ('dwaas persoon', 'gek') volgens de legende ook de stichter van Venlo is. Zie in verband met de benaming **flares** de toelichting in het lemma ONNOZEL PERSOON.

gek: Heythuysen, Neer, Roermond, Hoensbroek, Schimmert, Klimmen, Tungalroy, Tongeren en Niel-bij-St.-Truiden.

halve gek (*havve gek*): Vlijtingen en Vaals.

gekke jan: Herten (bij Roermond).

flabbes: Weertlands Wb. 1 en in Vlodrop en Bree.

flabbinus: Kerkrade.

flap: Weertlands Wb. 1 en in Heerlen, Tegelen, Bree, Venlo en Meijel.

flapdrol: Gennep.

idioot: Simpelveld, Voerendaal, Nieuwenhagen, Maastricht en Caberg.

gadenpaap (*gaaienpaap*): Weertlands Wb. 1.

geelis: Weertlands Wb. 1.

flares: Venlo, Ell en Swalmen.

halve gare (ook *havve gare*): Venray en Schaesberg.

dwaas: Heers en Zonhoven.

dwaze: Paal.

charles (*sjarel*): Sint-Truiden.

charlouis: Sint-Truiden.

clown (*kloon*): As.

zwakzinnige: Meijel.

krankzinnige: Meijel.

kwast: Ospel.

kwastelorum: Venlo.

niksnut: As.

onnozele: Sint-Truiden.

prengel: Kapel-in-'t-Zand.

flujas: Venlo.

quatsch-kop (< du.): Wijlre.

DWAZE STREEK

N 85 (1981) (018, 019), ZND 07 (1924) (057b).

Domme, kinderachtige streek.

stommiteit: Hoensbroek, Tungalroy, Leopoldsburg en Oirlo.

stommigheid: Nieuwenhagen.

stomme streek (ook *stom streek*):

zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Eys, Nieuwstadt, Noorbeek, Terlinden, Thorn, Born, Venlo, Oirlo en Meijel.

domme streek (ook *dom streek*):

Nieuwenhagen, Montfort, Merkelbeek en Geulle.

kinderstreek (ook *kingerstreek*,

kinjerstreek, *kinnerstreek*): Montzen, Amby, Molenbeersel, Opglabbeek, As, Rotem, Lanklaar, Rekem, Bilzen, Martenslinde, Rosmeer, Vliermaal, Riksingen, Koninksem, Hamont, Sint-Huibrechts-Lille, Wijchmaal, Zonhoven, Wellen, Velm, Sint-Truiden, Mielen-boven-Aalst, Oostham en Tessengerlo.

gekke streek: Simpelveld, Epen,

Reuver, Melick, Schimmert, Weert, Ell, Ophoven, Maastricht, Vlijtingen, Riksingen, Peer, Gennep en Sevenum.

onnozele streek (*onnozel streek*):

Amby.

slimme streek (*slim streek*): Stein.

vuile streek (*vuil streek*): Meijel.

streek: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in

Montzen, Meeuwen, As en Maastricht.

wichterstreek: Eksel en Houthalen.

kalverstreek (*kaverstreek*): Nunhem.

stroppenstreek: Maastricht.

frats: Nieuwenhagen, Thorn, Caberg en Venray.

stomme frats (*stom frats*): Schimmert.

toer: Meeuwen, Jeuk en Hoeselt.

flater: Meeuwen en Gulpen.

flap: Maasbree.

farce (**fr.**): Eksel.

kinderage (ook *kingerage*, *kinjerage*):

Lanklaar, Eisden en 's-Gravenvoeren.

kinderachtigheid (*kingerachtigheid*): Sint-Truiden.

kinderij (*kingerij*): Sint-Truiden.

kinderspel (*kingerspel*): Montzen.

get stoms: Kapel-in-'t-Zand.

kuur: Loksbergen.

gekke kuur: Lanaken.

vlaag: Geleen, Heerlen en Waubach.
gekke vlaag: Beek.
gekke zwaai: Weert.
waai: Montfort.
woei: Stein.
stomme truc: Maastricht.
bak: Maastricht.
gek gedaans: Bree.
kapsones: Beesel.
gekkenwerk: Urmond.
domgraverij: Eys.

De volgende opgaven zijn in het meer-
 voud:

zotte streken (ook *zotte streek*):
 Opglabbeek, Koninksem, Hamont,
 Sint-Huibrechts-Lille, Eksel,
 Houthalen, Zonhoven, Gelinden,
 Velm, Sint-Truiden, Mielen-boven-

Aalst, Oostham en Tessenderlo.
gekke streken: Amby, Molenbeersel,
 As, Eisdén, Opgrimbie, Rekem,
 Rosmeer, Vliermaal, Wellen en
 Bommershoven.
kinderstreken (*kinderstreek*,
kingerstreek): Opgrimbie, Kermt,
 Gelinden, Bommershoven, Sint-
 Truiden en Tessenderlo.
dolle streken (*dol streken*):
 's-Gravenvoeren en Montzen.
domme streken (*dom streken*):
 Montzen.
kinderkuren (*kinnerkuren*): Val-Meer.
gekke kuren: Bilzen en Martenslinde.
zottemannenkuren: Sint-Huibrechts-
 Lille.
strapatzen (du.): Geleen.

1.9 Oordelen, beslissen

KEUS

Kaart 17, pag. 347

N 85 (1981) (252, 253), ZND A2 (1940sq) (270); Gronsveld Wb. 2 (082), Hamont Wl. (208), Hasselt Wb. (218), Heerlen Wb. 1 (038), Heerlen Wb. 2 (137), Kerkrade Wb. 2 (276), Lommel Wl. (145), Maastricht Wb. (183), Niel-St.Truiden Wl. (558), Stokkem Wb. (057), Tongeren Wb. (566), Weertlands Wb. 1 (A4, 006), Zonhoven Wb. (214), Zonhoven Wl. (265).

De mogelijkheid om te kiezen.

keus: alg. Weertlds., freq. Oost.Zuidlb. en Oostlb., verspr. Horns, Maaskemp., Centr.Maaslds., Demerkemp. en Kleverlds., zeldz. Tongerlds.; ook in Kerkrade, Vaals, Maastricht, Caberg, Waltwilder, Hamont, Lozen, Eksel, Beverlo, Hoepertingen, Veulen, Heers, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Loksbergen, Lommel en Venlo.

keuze: Maastricht, Noorbeek en Terlinden.

keur: Tungalroy, Meeuwen, As, Maastricht en Venlo.

kiezing: Loksbergen.

uit-wahl (< du.): Heerlen en Nieuwenhagen.

wahl (du.): Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen.

choix (fr.): Tongeren.

griff (du.): Kerkrade.

AARZELEN

Kaart 18, pag. 348

N 85 (1981) (250, 341), SGV (1914) (001), ZND 01 (1922) (a-m); Beverlo Wb. (015, 255), Bree Wb. (120, 197), Genk Wb. (086), Gennep Wb. (054, 055), Hasselt Wb. (471), Heerlen Wb. 1 (046), Stokkem Wb.

(111), Tongeren Wb. (556), Venray Wb. (379), Zonhoven Wb. (423).

Weifelen, besluiteloos zijn, schromen. Zie voor het trefwoord **zucken** RhWb (IX), kol. 847, s.v. *zucken, zücken*, ‘2a. säumen, zaudern, zögern, innehalten, pausen’.

aarzelen: zeldz. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Horns; ook in Bree, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Born, Maastricht, Rosmeer, Leopoldsburg, Halen, Venlo, Heijen en Meijel.

twijfelen: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Centr.Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Horns; ook in Kerkrade, Weert, Meeuwen, As, Maastricht, Eigenbilzen, ‘s-Herenelderen, Eksel, Hasselt, Beringen, Leopoldsburg, Tessenderlo en Venlo.

betwijfelen: Maastricht.

weifelen: Nieuwenhagen, Merkelbeek, Blerick en Maasbree.

treuzelen: verspr. Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb. en Centr.Maaslds.; ook in Tungalroy, Kelpen, Ophoven, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Hoeselt, Eksel, Loksbergen, Venlo, Venray, Meerlo en Tienray.

dubben (ook *duppen*): Eys, Beesel, Swalmen, Montfort, Susteren, Schinnen, Hulsberg, Weert, Tungalroy, Meeuwen, As, Urmond, Maastricht, Wellen, Jeuk, Venlo en Oirlo.

teutelen: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Gulpen en Montfort.

teuten: Griendtsveen, Brunssum en Maastricht.

draaien (ook *drienen*): Heerlen, Nieuwenhagen, Eys, Kapel-in-’t-Zand, Schinnen, Valkenburg, Mheer, As, Jeuk en Venlo.

deromheen draaien (ook *deromher draaien*): Neer en Herten (bij Roermond).

derom draaien: Maastricht.

drezen (*dreisen*): Bree Wb.
drezenen (*dreisemen*): Caberg.
schikschouderen (*schikschouweren*): zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Montfort, Stevensweert, Grevenbicht/Papenhoven, Guttecoven en Urmond.
schokschouderen (*schokschouweren*): Susteren.
schouderrompelen (*schoerrompelen*): Munstergeleen.
schouderrompen (*schoerrompen*): zeldz. Zuid.Oostlb.
opshouderen (*opshouderen*): Oirsbeek.
zögern (du.): Simpelveld, Vaals en Eupen.
zucken (du.): Vijlen.
heutelen: Bree Wb.
dreutelen: Kermt.
dreumelen: Gennep Wb.
rikraaien: verspr. Kleverlds.
neuzelen: Maastricht, Berg-en-Terblijt en Waubach.
neuken: Heerlen.
neulen: Maastricht.
niet durven (ook *nie dorren*, *niet dorren*): zeldz. Oostlb.; ook in Lanklaar, Limmel, Hoeselt, Venlo, Gennep, Oirlo en Meerlo.
niet aandurven: Kapel-in-'t-Zand.
chipoteren (< fr.) (*sjippeteren*): Zonhoven en Tongeren.
hengelen: Beegden en Stevensweert.
lingeren: Eupen.
tukken: Tungalroy en Haler.
sukken: Gulpen.
taffelen: Beverlo.
talmen (ook *tammelen*): Baarlo en Kermt.
trekken: Weert.
treuten: Weert.
troggelen: Horn en Heel.
truggelen: Roermond.
trukkelen: Beesel en Nunhem.
niet beslissen: Herten (bij Roermond).
niet kunnen besluiten: Nunhem.
niet tot een besluit kunnen komen: Lottum.
zich bedenken: Eys, Dieteren,

Oirsbeek, Heek en Beverlo.
zich inhouden (*zich inhouden*): Heerlerbaan/Kaumer.
zich terughouden (*zich trukhouwen*): Eys.
niet riskeren: Kapel-in-'t-Zand en Grevenbicht/Papenhoven.
saaielen: Rekem.
druppen: Genk.
wachten: Beringen en Venray.
wifwaffelen: Bilzen.
zauwelen: Maastricht.
zeuren: Maastricht.
zeveren: Schimmert.
in bedrag staan: Sittard.
in twijfel staan: Buggenum.
tegenop kijken: Reuver.
pozen: Amby.
prakkiseren: Swalmen.
schuw zijn (*schouw zijn*): Horst.
bang hebben: Maastricht.

OVERWEGEN

N 85 (1981) (036, 247);
 Heerlen Wb. 2 (184), Maastricht Wb. (022),
 Meeuwen Wl. (177).

Overdenken, (over iets) nadenken.

overwegen: As en Heerlen.
nadenken: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Vaals, Tungalroy, Thorn, Meeuwen, Born, Urmond, Maastricht, Caberg, Eksel, Leopoldsburg, Venlo, Tienray en Meijel.
overdenken: verspr. Oostlb.; ook in Eys, Weert, Ittervoort, As, Echt/Gebroek, Geulle, Maastricht, Venlo en Oirlo.
bedenken: Beesel, Noorbeek, Terlinden, Thorn en Maastricht.
zich bedenken: Melick, Amstenrade, Wijnandsrade en As.
uitdenken: Venray en Venlo.
doorddenken: Weert en Schinnen.
prakkiseren (ook *prakkeren*): verspr.

Oost.Zuidlb. en Oostlb., zeldz.
Kleverlds.; ook in Tungelroy, Kelpen,
Bree, Meeuwen, Urmond, Stein,
Maastricht, Caberg, Hoeselt, Jeuk en
Venlo.

naprakkiseren: Gulpen, Kesseleik,
Lutterade, Geleen, Schimmert,
Meeuwen, Maastricht, Loksbergen,
Horst en Maasbree.

uitprakkiseren: Wijlre, As, Stein,
Vlijtingen, Gennep en Meijel.

beprakkiseren: Ophoven.

over prakkiseren: Oirlo, Maastricht en
Eys.

overleggen: Epen, Haelen, Montfort,
Meeuwen en As.

met overleg werken: Ell en Kapel-in-
't-Zand.

bekijken: Venray, Sevenum en Heerlen.

beramen: Heerlen.

napeinzen (*napeizen*): Loksbergen.

speculeren: Merkelbeek.

plannen: Kerkrade.

opnemen: Meijel.

op slapen: As.

SCHIPPEREN

N 85 (1981) (311);

Hamont Wl. (413), Lommel Wl. (281).

De verschillende mogelijkheden of be-
langen met elkaar in overeenstemming
brengen.

schipperen: verspr. Oost.Zuidlb.,
Oostlb., Horns, Centr.Maaslds. en
Kleverlds.; ook in Weert, Bree,
Meeuwen, As, Maastricht, Caberg,
Hamont, Leopoldsbuurg, Lommel en
Venlo.

bedisselen: Gronsveld.

betijen: Maastricht.

busselen: Heythuysen.

doen wat uitkomt: Eys.

fiksen: Eksel.

laveren: Maastricht.

met de wind gaan: Oirsbeek.

op zijn beloop laten: Geleen.

rechten (du.): Vaals.

rustig bekijken: Sevenum.

schaffen (du.): Kerkrade.

verordonneren: Mheer.

zich deruit nestelen: As.

zich rangeren: Caberg.

(IETS) BEVINDEN

N 85 (1981) (035).

(Iets) vaststellen.

bevinden (ook *bevingen*, *bevinjen*):

zeldz. Oostlb.; ook in Voerendaal,
Waubach, Tungelroy, Ophoven,
Thorn, Echt/Gebroek, Geulle,
Maastricht, Jeuk, Venlo, Meijel en
Maasbree.

vinden (ook *vingen*, *vinjen*, *vinnen*):

Hulsberg, Mheer, Weert, Urmond,
Caberg en Meerlo.

ondervinden: Maastricht.

keuren: verspr. Oost.Zuidlb.,

Oostlb., Horns en Kleverlds.; ook in
Simpelveld, Vaals, Meeuwen, Born,
Stein, Maastricht, Hoeselt, Eksel en
Leopoldsbuurg.

goedkeuren: Swalmen en Maastricht.

vaststellen: Eys, Epen, Kapel-in-
't-Zand, Posterholt, Schimmert,
Maastricht en Venlo.

besluiten: Weert en Heythuysen.

constateren: Bree.

derachter komen: Meijel.

get wijs werden (*get wijs weren*): As.

opmaken: Weert, Heel en Wijlre.

tot het besef komen: As.

visiteren: Loksbergen.

zeker weten: Oirlo.

zien: Eys.

OORDELEN

N 85 (1981) (036);

Beverlo Wb. (188), Gronsveld Wb. 2 (120), Has-

selt Wb. (329), Heerlen Wb. 2 (175), Maastricht Wb. (296), Meeswijk Wl. (459), Meeuwen Wl. (164), Meijel Wb. (084), Roermond Wb. (206), Tungalroy Wb. (297), Venray Wb. (318), Zonhoven Wb. (327).

Tot een conclusie komen, uitspreken van een conclusie of vaststelling.

oordelen: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Horns; ook in Vaals, Weert, Meeuwen, Meeswijk, Born, Geulle, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Zonhoven, Hasselt, Leopoldsburg en Venlo.

beoordelen: Venlo.

een oordeel uitspreken: Nieuwenhagen.

een oordeel vellen: Maastricht.

schikken: Eys, Kesseleik, Schinnen, Schimmert, Tungalroy, Ittervoort, Ophoven, Stein, Venray, Meerlo en Meijel.

besluiten: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Bree en Meeuwen.

tot besluit komen: Maastricht.

redeneren: Jeuk, Simpelveld en Mheer.

beredeneren: Weert.

concluderen: Maastricht.

tot de conclusie komen: Echt/Gebroek en Maastricht.

tot een akkoord komen: Meijel.

derop uitkomen (*drop uitkomen*): Weert.

een keus maken: Maastricht.

ordonneren: Sevenum.

uitmaken: Swalmen.

van gedacht zijn (*va gedacht zijn*): Beverlo.

zich over get uitlaten: Eys.

vinden (*vinjen*): Urmond.

ZICH BEDENKEN

N 85 (1981) (026).

Op zijn mening terugkomen, van besluit veranderen.

zich bedenken: freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Centr. Maaslds. en Kleverlds.; ook in Simpelveld, Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Eksel, Leopoldsburg en Venlo.

bedenken: Reuver, Swalmen, Tungalroy, Haler, Stein en Maastricht.

erop terugkomen (ook *derop terugkomen*): Venray, Haelen en Maastricht.

anders besluiten (*anges besluiten*): Herten (bij Roermond) en Nieuwenhagen.

van gedacht veranderen: As en Jeuk.

van gedachte veranderen: Venlo

van mening veranderen: As en Maastricht.

van besluit veranderen: Maastricht.

veranderen: Maastricht.

ändern (du.) (*änderen*): Kerkrade.

zich nog eens over-legen (< du.): Eys.

(zich) over-legen (< du.) (*over-leje*): Vaals.

terugkrabbelen: Horst.

bepeinzen (*bepeizen*): Loksbergen.

omdraaien: Ittervoort.

toegeven: Vlodrop.

zijn keutel intrekken: Ell.

niet vast in de schoenen staan (*niet vast inne schoen staan*): Herten (bij Roermond).

BESLISSEN

N 85 (1981) (254);

Eupen Wb. (154), Gronsveld Wb. 2 (016), Heerlen Wb. 2 (081), Kerkrade Wb. 2 (057), Lommel Wl. (028), Maastricht Wb. (030), Meeswijk Wl. (081, 671), Meeuwen Wl. (026), Niel-St.Truiden Wl. (135), Roermond Wb. (028), Sint-Truiden Wb. (039), Sint-Truiden Wb. (059, 081), Sittard Wb. (070, 072), Tongeren Wb. (061, 105).

Een beslissing nemen.

beslissen: freq. Oostlb., verspr. Oost.

Zuidlb., Horns en Centr.Maaslds., zeldz. Kleverlds.; ook in Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Vlijtingen, Tongeren, Eksel, Niel-bij-St.-Truiden, Loksbergen, Lommel en Venlo.

een beslissing nemen: Oirlo en Geleen.

besluiten: Reuver, Swalmen, Susteren, Stein, Maastricht, Sint-Truiden, Meijel en Maasbree.

beslieten: freq. noordelijk deel van Ripuar., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Gronsveld.

uitmaken: Eys, Gulpen, Beesel, Weert, Tungalroy, Meeswijk, Hoeselt, Sint-Truiden, Venlo en Venray.

decideren: Sint-Truiden, Sittard en Tongeren.

de knoop doorhakken: As, Susteren en Maastricht.

afmaken: Weert.

akkoord geraken: As.

bescheid doen: Tungalroy.

bescheid laten: Oirsbeek.

bescheid maken: Venray.

bescheiden (*bescheien*): Oirsbeek.

bijleggen: Sevenum en Swalmen.

doordrukken: Merkelbeek.

ophouden (*ophoun*): Jeuk.

oplossen: As.

overeenkomen: Herten (bij Roermond).

resolveren (< fr.): Eupen.

zich uitkallen: Noorbeek en Terlinden.

zich uitspreken: Haelen en Caberg.

slechten: Klimmen.

weten: Oirsbeek.

VANZELFSPREKEND ———

N 85 (1981) (034), ZND 37 (1941) (035); Beverlo Wb. (171), Maastricht Wb. (176), Meeuwen Wl. (156), Zonhoven Wl. (379).

Voor de hand liggend, natuurlijk.

vanzelfsprekend: Gulpen, Heythuysen, Reuver, Kapel-in-'t-Zand, Beek, Schimmert, Tungalroy, Thorn, Bree, As, Echt/Gebroek, Tienray en

Maasbree.

vanzelf: verspr. Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Simpelveld, Weert, Thorn, Genk, Maastricht, Wilderen, Venlo, Oirlo en Meijel.

vanzelfs: Maastricht.

selbstverständlich (du.): Waubach, Kerkrade en Vaals.

natuurlijk: freq. Maaskemp., Centr. Maaslds., Demerkemp. en Lonerlds., verspr. Oostlb., Horns, Bilzerlds., Tongerlds., Dommellds. en Truierlds., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Lontzen, Lanaken, Maastricht, Neerharen, Beverlo, Paal, Leopoldsburg, Kerkhoven, Oostham, Tessenderlo, Linkhout, Lommel, Venlo, Meerlo en Maasbree.

tuurlijk: Meijel en Haelen.

zeker: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Nieuwenhagen, Wijlre, Roermond, Geulle, Lanaken, Maastricht, Tongeren, Rijkhoven, Achel, Kaulille, Eksel, Stokrooie, Zonhoven, Hasselt, Paal, Sint-Lambrechts-Herk, Heers en Loksbergen.

vaneigen: Genk, Hoeselt, Zonhoven, Beverlo en Kortessem.

vaneigens: Zonhoven.

vaneiges: Oirlo, Weert en Neer.

allicht: Montfort, Hoensbroek, Weert, Maastricht, Venray, Horst en Meijel.

juste (fr.): Beringen, Sint-Lambrechts-Herk, Horpmaal, Herk-de-Stad, Melveren en Borlo.

wiedes: Beesel, Amstenrade, Maastricht, Caberg en Venray.

nogal wiedes: Gennep en Venlo.

glad: Kapel-in-'t-Zand en Echt/Gebroek.

nogal glad: Venlo en Melick.

klaar: Eys, Lanaken, Sint-Huibrechts-Lille en Hasselt.

logisch: Beesel, Vlodrop en Maastricht.

gewoon: Kaulille, Tungalroy en Jesseren.

dat spreekt: Sevenum, Kuringen en Genk.

beslist: Maastricht.
duidelijk: Venlo.

AANDRINGEN

N 85 (1981) (255);
Gronsveld Wb. 2 (001), Maastricht Wb. (001),
Stokkem Wb. (022), Tongeren Wb. (393).

Met klem trachten iets gedaan te krijgen.

aandringen: freq. Oostlb., verspr. Oost.
Zuidlb., Horns en Kleverlds.; ook
in Bree, Meeuwen, As, Maastricht,
Caberg, Hoeselt, Tongeren, Eksel en
Venlo.

opdringen: Vlodrop en Nieuwenhagen.

dringen: Weert.

aanhouden (*aanhouden, aanhou,*
aanhouien, aanhouten, aanhouwen):
zeldz. Noord.Oostlb.; ook in
Schaesberg, Gulpen, Brunssum,
Schimmert, Stokkem, Maastricht,
Gennep, Meijel en Maasbree.

dwingen: Reuver, Herten (bij
Roermond), Melick, Gronsveld en
Leopoldsburg.

zingen (du.): Vaals.

pressen: Roermond, Montfort,
Valkenburg en Weert.

presseren (< fr.): Heel.

forceren: Ell, Jeuk en Mheer.

doordrijven: Schimmert.

durch-drijven: Eys.

doordrukken: Horst.

derachter zitten: As.

derop hameren (ook *drop hameren*):
Schinnen en Maastricht.

derop wijzen (*drop wijzen*): Kerkrade.

er achterheen zitten (*der achterheen*
zitten): Noorbeek en Terlinden.

jagen: Loksbergen.

niet loslaten: Meeuwen.

op get staan: Eys.

opduwen (*opduijen*): Geleen.

vooropstellen: Wijlre.

IEMAND WEERSTAAN

N 85 (1981) (256).

Standhouden tegen iemand, niet toegeven.

volhouden (ook *volhouden, volhouden,*
volhouien, volhouten, volhouwen):
zeldz. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook
in Tungalroy, Ittervoort, Meeuwen,
Urmond, Geulle, Maastricht, Caberg,
Vlijtingen, Venray en Meijel.

pal houden (*pal halden, houien,*
houten, houwen): verspr. Zuid.Oostlb.;
ook in Heel, Roermond, Weert, Ell,
As, Venlo en Horst.

stand houden (*stand halden, houien,*
houten, houwen): Voerendaal, Gulpen,
Nieuwstadt, Merkelbeek, Kelpen, As,
Stein en Venlo.

staande houden (ook *staande houien,*
houwen): Haelen, Maastricht, Eksel
en Meijel.

de poot stijf houden (*de poot stijf*
houwen, der poot stijf houwen):
Heerlen, Noorbeek, Terlinden en
Maastricht.

het been stijf houden (*het been stijf*
houien, stijf houten, stijf houwen):
Schaesberg, Weert, Thorn en
Maastricht.

voet bij stuk houden (*voet bij*
stuk houten, houwen, houien):
Nieuwenhagen, Wijlre, Roermond,
Beek en Maastricht.

pin houden (*pin houwen*): Maastricht,
Caberg en Gronsveld.

iemand bijhouden (*iemand bijhouten,*
iemes bijhouien): Herten (bij
Roermond) en Schimmert.

vasthouden (*vashouien, vashouwen,*
vasthouwen): Melick, Stein en
Heerlen.

kop houden (*kop hougen, houwen*): As,
Loksbergen en Hoeselt.

bolwerken: Neer, Nunhem, Swalmen,
Lutterade, Schinnen, Mheer,
Tungalroy, Ophoven, Maastricht, Jeuk
en Meijel.

zijn mannetje staan (*zijn manke staan, zijn manneke staan*): Beesel, Susteren en Maastricht.

weerstaan (*weesta*): Klimmen.

derop staan (*drop staan*): Maastricht.

op zijn stuk staan (*op zijn stuk sta*): Meijel.

een de pof staan (*ene de pof staan*): Tienray.

iemand de pof staan (*iemes de pof staan*): Sevenum.

iemand staan (*iemes staan*): Montfort.

niet toegeven (ook *nie toegeven*):

Reuver, Oirsbeek, Bree, As, Venlo en Venray.

niet bijgeven (ook *nie bijgeven*): Venray en Eys.

niet afgeven: As.

niet zijn zin geven (*niet zijne zin geven*): Thorn.

een kop hebben (*ne kop hebben*): Echt/Gebroek.

koppen: Loksbergen.

koppig zijn: Gennep.

tegenhouden (*teenhouden, tegenhouten*): Swalmen en Posterholt.

tegenwerken: Leopoldsburg.

tegenop kunnen: Gulpen.

de mars maken: Neer.

durch-zetten (< du.): Vaals.

dwers zijn: Loksbergen.

vregelen: Herten (bij Roermond).

zich te weer stellen: Klimmen.

zijn gedoe doordrijven: Heythuysen.

klaarspelen: Meerlo.

KIESKEURIG

Kaart 19, pag. 348

N 85 (1981) (058), SGV (1914) (017);

Bree Wb. (223), Diepenbeek Wb. (275), Gennep Wb. (109), Hasselt Wb. (219, 267), Heel Wb. (156), Heerlen Wb. 1 (040), Maastricht Wb. (174), Meerlo-Wanssum Wb. (180), Roermond Wb. (079, 130, 148), Sint-Truiden Wb. (080), Uikhoven Wl. (030), Venray Wb. (261), Weertlands Wb. 1 (A7, 009).

Veeleisend, niet gauw tevreden met de kwaliteit van iets.

Diverse woordtypen komen ook voor in WLD III, afl. 2.3, *Eten en drinken*, pag. 16, het lemma KIESKAUWERIG.

kieskeurig: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Simpelveld, Meeuwen, As, Maastricht, Sint-Pieter, Jeuk, Blerick en Venlo.

keurig: freq. Maaskemp. en in Obbicht.

kieskeurspel: Maasbracht.

keurspel: Haelen en Roermond.

keurzaam: Kessel, Heer, Maastricht, Blitterswijck, Wellerlooi en Swolgen.

lastig: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Wijlre, Eys, Gulpen, Reuver, Roermond, Maasniel, Weert, Urmond, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Hasselt en Venray.

kommerlijk (*kummelijk*): Gennep Wb., Venray Wb. en Meerlo-Wanssum Wb. en in Velden.

difficile (**fr.**): Gulpen, Posterholt, Geleen, Uikhoven, Caberg, Hasselt, Sint-Truiden en Leopoldsburg.

kritisch: Heerlerbaan/Kaumer, Eys, Doenrade en Maastricht.

kisper: Heel, Herten (bij Roermond), Neeritter en Stevensweert.

vies: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Simpelveld, Helden/Everlo, Herten (bij Roermond) en Buchten.

viesgevallen: Heek, Heerlen en Vijlen.

fijn: Limmel en Heer.

fijngevallen: Roermond en Valkenburg.

keverachtig: Grubbenvorst, Arcen en Baarlo.

krijtekatter: Sittard.

krijtelachtig: As.

krijtelig: As.

krijtelijk (*kreutelik*): Roermond.

krijterig: Bree.

krispel: Kapel-in-'t-Zand, Sittard en Schinveld.

lekkerig (ook *lekkisch*): Nederweert, Heerlen en Schaesberg.

nauw (ook *nauf*): Meijel, Neer en Sint-Odiliënberg.

neutelig: Schinnen.

neutelijk: Lottum, Horn en Geleen.

niet gauw content: Amstenrade, Noorbeek, Terlinden, Maastricht en Oirlo.

on-content: Eksel, Stein en Schinnen.

niet gauw tevreden: Gennep.

ontevreden (*ontevree*): Maastricht en Vaals.

perfectelijk: Weertlands Wb. 1.

pintenneukerig: Swalmen.

sikkeneurig: Tungalroy.

precies: Meerlo en Tungalroy.

te precies: Amby.

broodzattig: Diepenbeek.

zimperlich (**du.**): Nieuwenhagen.

WAARDEREN

Kaart 20, pag. 349

N 85 (1981) (170);

Gronsveld Wb. 2 (199), Heerlen Wb. 2 (244),

Kerkrade Wb. 2 (081, 221), Maastricht Wb.

(489), Meerlo-Wanssum Wb. (194), Meeswijk

Wl. (198), Roermond Wb. (072, 318), Stokkem

Wb. (039), Tegelen Wb. (082), Venray Wb. (525),

Zonhoven Wb. (546).

Positief schatten, op prijs stellen.

waarderen: freq. Oostlb. en Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns en Centr.

Maaslds.; ook in Vaals, Weert, Bree, As, Maastricht, Zonhoven, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.

estimeren (< fr.) (ook *ekstimeren*):

verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen, Wijlre, Eys, Tegelen, Neer, Roermond, Stokkem, Meeswijk, Maastricht en Caberg.

tellen: verspr. Zuid.Oostlb. en

Kleverlds.; ook in Heerlen, Gulpen, Kapel-in-'t-Zand, Swalmen, Montfort, Weert, Tungalroy, Ophoven, Meeuwen, Maastricht, Eigenbilzen, Eksel en Loksbergen.

op prijs stellen: Kerkrade, Heerlen, Nieuwenhagen, Vlodrop, Posterholt, Hoensbroek, Thorn, Maastricht, Venlo, Oirlo, Horst en Meijel.

mainteneren: verspr. Kleverlds.

appreciëren: As en Maastricht.

taxeren: Maastricht.

hoog aanslaan: As.

hoog houden (*hoog houten*): Schimmert.

hoog schatten: Herten (bij Roermond) en Meeuwen.

schatten: Reuver en Schimmert.

schätzen (**du.**): Kerkrade Wb. 2.

achten: Haalen.

fijn vinden: Gennep.

waarde leggen op: Gulpen.

De volgende twee opgaven zijn onovergankelijke werkwoorden:

in tel zijn: Venlo en Maastricht.

meetellen: Schaesberg.

WLD III, 1.4

2 Aanleg en karakter

Deze paragraaf bevat de terminologie die in verband staat met aangeboren en innerlijke menselijke eigenschappen. Deze eigenschappen zorgen er mede voor dat de ene persoon zich van de andere onderscheidt.

De begrippen ZUINIG, HEBZUCHTIG, GIERIG en GIERIGAARD zijn opgenomen in WLD III, afl. 3.1: *Maatschappelijk gedrag, school en onderwijs*, pag. 92-96, als onderdeel van de paragraaf over het 'Leven in de gemeenschap'.

2.1 Algemeen

Van de begrippen GOED en DOOR-EN-DOOR GOED zijn geen lemmata samengesteld omdat ze te weinig lexicaal onderscheiden materiaal opleverden. De gegevens voor deze begrippen zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

KARAKTER

Kaart 21, pag. 349

N 85 (1981) (380), SGV (1914) (001, 017), ZND 01 (1922) (a-m), ZND A1 (1940sq) (050); Beverlo Wb. (014, 119), Bree Wb. (309), Diepenbeek Wb. (264), Echt Wb. (062), Gennep Wb. (033), Gronsveld Wb. 2 (003), Hamont Wl. (003, 200), Hasselt Wb. (036, 208), Heel Wb. (018, 336), Heerlen Wb. 2 (066, 131), Kerkrade Wb. 2 (041, 278), Kortessem Wb. (346), Lommel Wl. (003, 140), Maaseik Wb. (010), Maastricht Wb. (004), Meerlo-Wanssum Wb. (039), Meeswijk Wl. (009, 298), Meeuwen Wl. (010), Niel-St. Truiden Wl. (540), Roermond Wb. (005), Sint-Truiden Wb. (130, 178), Stokkem Wb. (055), Tongeren Wb. (245, 255, 402), Venray Wb. (070, 520), Weertlands Wb. 1 (A5, 013, A7, 013), Zonhoven Wb. (008, 204), Zonhoven Wl. (010, 253).

Het geheel van innerlijke eigenschappen waarmee de ene persoon zich van

de andere onderscheidt.

aard (ook *aad*): alg. Oostlb. en Kleverlds., freq. Centr.Maaslds. en Getelds., verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Horns, Maaskemp., Trichterlds., Demerkemp., Lonerlds. en Zuidgeld. Lb., zeldz. Bilzerlds., Dommellids. en Truierlds.; ook in Montzen, Eupen, Nederweert, Weert, Diepenbeek, Beverst, Tongeren, Beverlo, Paal, Beringen, Leopoldsbuurg, Kwaadmechelen, Tessengerlo en Lommel.

karakter: freq. Oostlb. en Centr. Maaslds., verspr. Oost.Zuidlb., Maaskemp., Trichterlds., Dommellids., Demerkemp. en Kleverlds., zeldz. Geullids., Horns, Tongerlds., Lonerlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Simpelveld, Vaals, Weert, Martenslinde, Vlijtingen, Zichen-Zussen-Bolder, Paal, Beringen, Wilderen, Sint-

Truiden, Tessenderlo en Lommel.
caractère (fr.): verspr. Centr.Maaslds.,
 Tongerlds., Demerkemp., Lonerlds.
 en Truierlds., zeldz. Maaskemp. en
 Bilzerlds.; ook in Molenbeersel,
 Lanaken, Hees, Vroenhoven,
 Neerpelt, Kaulille, Heppen, Beverlo,
 Leopoldsburg, Oostham, Tessenderlo,
 Halen en Lommel.

natuur: verspr. Maaskemp.; ook in
 Nieuwenhagen en Guttecoven.

wezen: Kerkrade Wb. 2, Weertlands
 Wb. 1 en Venray Wb.; ook in Heerlen,
 Heel, Thorn en As.

inborst: Gulpen, Helden/Everlo,
 Geleen, Merkelbeek, As, Venlo en
 Oirlo.

gemoed: Venlo en Maastricht.

kaliber: Heerlen.

kern: Nunhem.

GOEDHEID

ZND 01 (1922) (a-m);
 Bree Wb. (168), Echt Wb. (050), Genk Wb.
 (114), Gronsveld Wb. 2 (207), Hasselt Wb. (160),
 Kortessem Wb. (151), Lommel Wl. (103), Maas-
 tricht Wb. (122), Meeswijk Wl. (235), Roermond
 Wb. (093, 094), Venlo Wb. (138), Venray Wb.
 (182), Weertlands Wb. 1 (A7, 004), Zonhoven
 Wl. (182).

Rechtschapenheid, welwillendheid.

goedheid: verspr. Demerkemp., zeldz.
 Maaskemp., Centr.Maaslds., Lonerlds.
 en Truierlds.; ook in Lontzen,
 Roermond, Mheer, Maastricht,
 Kanne, Bilzen, Rosmeer, Diepenbeek,
 's-Herenelderen, Sint-Huibrechts-
 Lille, Kwaadmechelen, Oostham,
 Tessenderlo, Linkhout en Loksbergen.

goedigheid (ook *goeiigheid*,
goetigheid): freq. Maaskemp., verspr.
 Centr.Maaslds. en Dommellids., zeldz.
 Demerkemp.; ook in Weertlands Wb.
 1 en Venray Wb. en in Roermond,
 Amby, Gronsveld, Molenbeersel,

Kessenich, Lanaken, Kanne,
 Beringen, Heers, Herk-de-Stad, Sint-
 Truiden, Lommel en Venlo.

goedigheids (ook *goeiigheids*,
goetigheids): verspr. Bilzerlds. en
 Tongerlds.; ook in Genk, Gelieren/
 Bret, Zutendaal, Veldwezelt,
 Vroenhoven, Houthalen, Hasselt,
 Kortessem, Wellen, Borgloon en
 Nieuwerkerken.

goedheids: Zichen-Zussen-Bolder.

goedigheid: Peer.

güte (du.): Eupen.

GOEDZAK

N 85 (1981) (290, 398), SGV (1914) (011), ZND
 01 (1922) (a-m), ZND 08 (1925) (131), ZND 35
 (1941) (049, 050), ZND B1 (1940sq) (121);
 Beverlo Wb. (091), Bree Wb. (089, 279), Echt
 Wb. (067), Genk Wb. (114, 397), Gennep Wb.
 (051), Gronsveld Wb. 2 (060, 196), Hamont Wl.
 (440), Haspengouws Id. (082, 133), Hasselt Wb.
 (074, 416), Heel Wb. (040, 078), Heerlen Wb.
 2 (117), Kortessem Wb. (044, 461, 497, 582),
 Maaseik Wb. (030), Meerlo-Wanssum Wb. (124,
 185), Meeswijk Wl. (323), Meeuwen Wl. (141),
 Niel-St.Truiden Wl. (353), Nuth Wb. (062), Roer-
 mond Wb. (166), Sint-Truiden Wb. (065, 076,
 145, 165, 212), Sittard Wb. (209), Stokkem Wb.
 (029, 066, 069), Tongeren Wb. (076, 190), Tun-
 gelroy Wb. (271, 285), Uikhoven Wl. (100, 132),
 Valkenburg Wb. (158), Venlo Wb. (104, 115, 330,
 332), Venray Wb. (123, 274), Weertlands Wb. 1
 (A7, 001, A7, 007, A7, 008, A7, 011, A7, 014),
 Zonhoven Wb. (199, 274, 428, 437, 464, 548),
 Zonhoven Wl. (280).

Persoon die door en door goedig is.

De volgende opgaven zijn algemene be-
 namingen of benamingen voor een man:
goedzak (ook *goeizak*): freq.

Dommellids., verspr. Oostlb., Horns,
 Centr.Maaslds., Demerkemp.,
 Truierlds. en Kleverlds.; ook in
 Voerendaal, Weert, Meeuwen,
 Neeroeteren, As, Maastricht,

Borgharen, Rosmeer, Zichen-Zussen-Bolder, Diepenbeek, 's-Herenelderen, Rijkhoven, Beverlo, Beringen, Kwaadmechelen, Oostham, Velden, Blerick en Venlo.

goedezak (*goeiezak*): Haspengouws Id.

goede zak (*goei zak, goeie zak*): zeldz. Lonerlds.; ook in Bree Wb. en in Lanklaar, Boorseme, Martenslinde, Rosmeer, Vlijtingen, Vliermaalroot, Hoeselt, 's-Herenelderen, Achel, Peer, Kermt en Stevoort.

goede jong (*goeie jong*): verspr. Maaskemp., Centr.Maaslds. en Dommellds., zeldz. Bilzerlds.; ook in Welkenraedt, Amby, Mheer, Molenbeersel, Ophoven, Lanaken, Maastricht, Kanne, Beverst, Koninksem, Kuringen, Zonhoven, Beringen, Gelinden, Wellen, Sint-Truiden, Oostham en Tessengerlo.

goede jongen (*goeie jongen*): Hamont en Sint-Huibrechts-Lille.

brave jong: Heers.

goede kloot (*goei kloot, goeie kloot, gouwe kloot*): freq. Dommellds., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Nederweert, Ospel, Weert, As, Gelieren/Bret, Eisden, Mechelen-aan-de-Maas, Bilzen, Eigenbilzen, Zichen-Zussen-Bolder, Beverst, Genoelselderen, Hechtel, Kuringen, Zonhoven, Beverlo, Beringen, Kortessem, Nieuwerkerken, Sint-Truiden, Loksbergen, Gennep.

goede kloot van een mens (*goeie kloot* -): Neerpelt.

goedkloot (*goeikloot*): Borgloon.

goed klotje (ook *goei klotje*): Neerpelt en Meeswijk.

klotje: Weertlands Wb. 1 en in Eys en Echt/Gebroek.

kloot: Molenbeersel.

goede klotzak (*goeie klotzak*): Bocholt.

klotzak: Beverlo en Molenbeersel.

goede lummel (*goeie lummel*): As, Lanklaar, Mechelen-aan-de-Maas, Rekem, Lanaken, Vroenhoven, Kanne

en Zichen-Zussen-Bolder.

lummel: Molenbeersel, Bree, Neeroeteren, Meeswijk, Eisden, Mechelen-aan-de-Maas, Vroenhoven, Kanne, Zichen-Zussen-Bolder, Neerpelt, Lozen en Peer.

goede bluts (*goei bluts, goeie bluts, gouw bluts*): Venray Wb. en in Heerlen, Heerlerbaan/Kaumer, Beesel, Horn, Kapel-in-'t-Zand, Brunssum, Valkenburg, Maastricht, Caberg, Tongeren, Venlo en Horst.

bluts: Weertlands Wb. 1 en Bree Wb. en ook in Heerlen, Eys, Heel, Swalmen, Gronsveld, Maasbracht, Stevensweert, Bree, Stokkem, Kortessem, Sint-Truiden en Venlo.

goede lobbes (*goeie lubbes*): Beegden, Melick, Maaseik en Maasbree.

lobbes (ook *lubbes*): verspr. Noord. Oostlb.; ook in Weertlands Wb. 1, Bree Wb. en Venray Wb. en in Simpelveld, Schinnen, Nuth/Aalbeek, Noorbeek, Tungalroy, Stokkem, Uikhoven, Stein, Lanaken, Neerpelt en Zonhoven.

lobbe (ook *lubbe*): Haspengouws Id. en in Beverlo, Paal, Beringen, Sint-Truiden en Loksbergen.

lob: Linkhout.

goede mens (*goeie mens*): Geleen, Amby, Tungalroy, Mechelen-aan-de-Maas, Rekem, Hoeselt, Tongeren, Koersel en Meijel.

goed mens: Noorbeek en Terlinden.

doodgoed mens: Heythuysen.

goede hals (ook *goeie hals, gouwe hals, gouwe haus*): zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Eys, Sint-Odiliënberg, Opglabbeek, Limmel, Wellerlooi en Sevenum.

hals: Lottum.

goede kerel (*goeie keel, gouwe keel*): Nieuwenhagen, Epen, Amby en Bilzen.

goede vent (*goeie vent*): Heusden, Dieteren en Bilzen.

goede broer (*gouwe broer*): Brunssum.

goede hans (*gouwe hans*): Bingelrade en Heek.

goede sijs (*goeie sijs*): Peer en Rosmeer.
sijs: Maaseik en Mopertingen.
goede slob (ook *goei slob*, *goeie slob*): Gulpen, Helden/Everlo, Heek en Maaseik.
slob: Eys, Einighausen, Meerssen en Valkenburg.
goede slobber (*goei slobber*): Tungalroy.
goede slof (*goeie slof*): Halen, Zonhoven en Amby.
slof: Sint-Truiden en Sint-Pieter.
slofferd: Weertlands Wb. 1.
goede snul (*goeie snul*): Hamont.
snul: Weert, Neerglabbeek, Neeroeteren en Opoeteren.
goede sok (*goei sok*, *goeie sok*): zeldz. Maaskemp; ook in Weertlands Wb. 1 en in Mechelen, Belfeld, Mheer, Vroenhoven, Eigenbilzen, Zonhoven en Hasselt.
goede sok van een mens (*goei sok -*): Lanklaar.
goedsok (ook *goeizok*, *gouwzok*): Kaulille, Heerlen en Werm.
sok (*zok*): zeldz. Maaskemp.; ook in Heel, Valkenburg, Stevensweert, Stokkem, Bilzen, Hoeselt, Genoelselderen, Neerpelt, Zonhoven, Beverlo en Swolgen.
goede sukkelaar (*goeie suggelaar*): Herk-de-Stad, Mielen-boven-Aalst en Beverst.
sukkelaar (*suggelaar*): Stevoort en Vliermaalroot.
sukkel (*suggel*): Heers.
goede sul (*goeie sul*, *gouwe sul*): Vaals, Puth, Mal, Kleine-Brogel, Hechtel, Hoepertingen, Voort, Loksbergen en Gennep.
sul: Vaals, Eys, Heer, Weert, Neeritter, Rekem, Veldwezelt, Maastricht, Zichen-Zussen-Bolder, Vreeren, Peer, Koersel, Hechtel, Hasselt, Veulen en Afferden.
goede sus (*goeie sus*): Beverst.
sus: Zonhoven en Kortessem.
goede ziel (*goei ziel*): Bree Wb. en

in Lutterade, Noorbeek, Terlinden, Grevenbicht/Papenhoven en Venray.
goedkalf: Meerlo.
goed kalf (*goei kalf*): Mielen-boven-Aalst.
kalf: Mettekoven.
kalf van mozes: Zonhoven.
kuis (*kui-jes*): Weertlands Wb. 1.
goedpoot (*goeipoot*): Tongeren.
goed beest (*goei beest*): Tessenderlo.
doorgoed mens: Ell.
goedaard (*gouwerd*): Doenrade.
goedbloed: Leopoldsburg en Weert.
goede bloed (*goeie bloed*): Merselo, Meerlo en Arcen.
bloed: Venlo.
goede buts (*goei buts*): Thorn.
buts: Beegden.
goede, een - (*goei, gouwe, een -*): Nieuwenhagen, Neer, Geleen, Gronsveld, Niel-bij-As, Genk, Sint-Huibrechts-Hern, Heusden, Venray en Meijel.
goederik (*goeierik*): Susteren en Geulle.
goedheid-zelf, de -: Mheer.
goedigheid-zelf, de - (*goetigheid-zelf, de -*): Kelpen.
godsblok: Meerlo-Wanssum Wb. en in Haelen, Swalmen, Amby, Gronsveld, Stein, Maastricht, Caberg, Venlo en Tienray.
godenblok: Venlo.
godskloot: Jeuk.
godskluppel: Montfort.
godsrok: Nieuwstadt.
godszak: Born.
arm schaap: Riksingen en 's-Herenelderen.
best mens (*beste mens*): Boorsem.
fijne mens: Urmond en Hoensbroek.
keu van een mens: Hasselt.
koe van een mens: Houthalen.
onnozele mens: Neeroeteren.
blaas: Sint-Truiden.
drupperd: Zutendaal.
domgraaf: Kerkrade.
dulpes: Gennep Wb.
duts: Venlo.

echt stuk broed: Gronsveld.
flabbes: Bree Wb.
flap: Beverlo en Houthalen.
flauwerik: Gruitrode.
koekenbrood: Sint-Truiden.
labbes: Stokkem en Sittard.
lamme goedzak: Wellen.
lamme, een -: Koersel en Jeuk.
lamzak: Mopertingen.
geleizak: Hasselt.
meelzak: Boorseem.
papzak: Zutendaal.
zoutzak: Blitterswijck.
zak: Blitterswijck en Venlo.
leuris: Meerlo-Wanssum Wb.
meuk: Venlo.
pezerik: Gruitrode.
plumelle (fr.): 's-Herenelderen.
schultes: Heer.
sloeber: Kortessem.
stuk brood: Schimmert en Eys.
soppebroer: Eijsden.
lorejas: Kortessem.
stuk goud: Maastricht.
wammes: Zonhoven.
zaadreub: Gronsveld.
zebedeus: Heerlen.

De volgende opgaven zijn benamingen voor een vrouw:

goede bussel (*goei bussel*): Tungelroy.
bussel: Sint-Truiden en Gronsveld.
goede prij van een vrouwmens (*goei prij van een vrouwmens*): Uikhoven.
goede prij (*goe prij*): Berg-en-Terblijt.
goede flots (*goei flots*): Niel-bij-St.-Truiden.
floets: Heel, Maaseik en Zutendaal.
dodsel: Tungelroy.
blaar: Sint-Truiden en Hasselt.

SLECHT MENS

Kaart 22, pag. 350

N 85 (1981) (381, 382), SGV (1914) (009), ZND 35 (1941) (032);
 Beverlo Wb. (269), Bree Wb. (466), Diepenbeek

Wb. (290), Eupen Wb. (076, 178), Gennep Wb. (140), Gronsveld Wb. 2 (103, 154), Hamont Wl. (272, 414), Hamont-Achel Wb. (071), Haspengouws Id. (191, 225), Heerlen Wb. 2 (200), Lommel Wl. (181), Maastricht Wb. (098, 386), Niel-St.Truiden Wl. (244), Roermond Wb. (079, 203, 253, 263), Sint-Truiden Wb. (085, 087, 102, 153, 213, 233, 238, 240), Sittard Wb. (253), Uikhoven Wl. (089), Valkenburg Wb. (158), Venlo Wb. (199), Weertlands Wb. 1 (A, 003, A7, 011), Zonhoven Wb. (426, 538).

Persoon met een slecht karakter.
 In het Tongeren Wb., pag. 250, wordt vermeld dat **karretjesnest** een scheldnaam is voor bewoners van woonwagens ('woonwagenbucht'). Zie voor de opgave **slechtriem** Gronsveld Wb. 2, pag. 378, s.v. *reem*, met de betekenis 'ongare laag in brood of vlaai'. Zie voor het trefwoord **schind-aas** RhWb (VII), kol. 1136, s.v. *Schind-aas* 2., 'scheldwoord voor een gemene, brutale, slechte, achterbakse persoon'. Volgens de respondent uit Tungelroy is **guichel** een benaming voor 'minderwaardig volk'.

slechte mens: Thorn, Spalbeek, Muizen en Borlo.

slechterik: zeldz. Maaskemp. en Demerkemp.; ook Kesseleik, Wijnandsrade, Rekem, Geulle, Maastricht, Diepenbeek, Eksel, Jeuk en Meldert.

slechte kerel: Mechelen-aan-de-Maas en Eys.

slechte kadee: Rijkhoven.

slecht stuk: Haspengouws Id.

slechtriem: Valkenburg, Voerendaal en Gronsveld.

slechte, een -: Leopoldsburg, Sevenum en Gronsveld.

smeerlap: zeldz. Maaskemp. en Demerkemp.; ook in Weert, Rotem, Eisdien, Lanaken, Maastricht, Caberg, Bilzen, Martenslinde, Diepenbeek, Hamont, Kaulille, Paal, Sint-Lambrechts-Herk, Groot-Loon, Nieuwerkerken, Sint-Truiden,

Tessenderlo, Meldert, Lommel en Gennep.

deugenet: Gronsveld, Weert, Gruitrode, Rotem, Lanaken, Veldwezelt, Maastricht, Eigenbilzen, Zichen-Zussen-Bolder, Zonhoven, Hasselt en Venray.

deugniet: zeldz. Lonerlds.; ook in Neeroeteren, Helchteren, Hasselt en Sint-Truiden.

sloeber: zeldz. Demerkemp.; ook in Bree, Neeroeteren, Martenslinde, Tongeren, Neerpelt, Sint-Lambrechts-Herk en Lommel.

bandiet: verspr. Maaskemp.; ook in Lanaken, Veldwezelt, Neerpelt, Peer, Hechtel, Voort, Gutshoven, Heers, Jeuk, Loksbergen en Lommel.

galgenaas: verspr. Kleverlds., zeldz. Noord.Oostlb. en Trichterlds.; ook in Eys, Berg-en-Terblijt, Mheer, Hunsel, Stevensweert, Laak, Genooi/Ohé, Echt/Gebroek, Heusden, Beringen, Arcen en Blerick.

schind-aas (*schin-aas*): verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Simpelveld, Heerlen, Rimburg, Maastricht en Gennep.

aas: Nieuwenhagen.

krapuul: zeldz. Tongerlds.; ook in Buggenum, Lanklaar, Lanaken, Zichen-Zussen-Bolder, Overpelt, Kaulille, Peer, Hechtel, Helchteren, Hasselt, Beverlo, Alken, Gelinden, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden en Meldert.

stuk krapuul: Uikhoven.

schoft: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Weertlands. Wb. 1 en in Kerkrade, Thorn, Born, Stein, Maastricht, Caberg, Venlo, Meerlo, Meijel en Maasbree.

schoftie: Maastricht.

vagebond: verspr. Demerkemp., zeldz. Maaskemp., Centr.Maaslds. en Lonerlds.; ook in Veldwezelt, Bilzen, Rijkhoven, Achel, Hamont, Beverlo, Paal en Sint-Truiden.

vagebonter: Mechelen-aan-de-Maas.

voyou (fr.): verspr. Maaskemp.; ook

in Martenslinde, Rijkhoven, Mal, Hamont, Peer, Kuringen, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Ulbeek, Zeperen, Heers, Duras, Sint-Truiden en Jeuk.

filou (fr.): Weertlands. Wb. 1 en in Roermond, Sittard, Maastricht en Sint-Truiden.

man van niks: Mechelen-aan-de-Maas.

De volgende opgaven zijn in alfabetische volgorde geplaatst:

batraaf: Maastricht en Caberg.

beest: Maastricht, Zichen-Zussen-Bolder, Diepenbeek en Ulbeek.

boef: Bree, Maaseik en Lanklaar.

canaille (fr.): Eupen.

doodvaller: Caberg.

droefzak: Sint-Truiden.

een van niks: Opoeteren.

een voor de galg (*een voor de galleng*): Rosmeer.

galgebok: Weert.

galgenood: Kermt.

galgestrop: Schaesberg.

galgskind (*gallingskind*): Meerssen, Amby en Heer.

gauner (du.): Heerlen.

gemene kadee: Beverlo.

gemene kerel: Opoeteren, Neerharen, Diepenbeek, Heusden, Stevoort en Oostham.

gemene mens: Beverlo.

gemenerik: Hechtel, Peer en Reppel.

janhagel: Lanklaar.

judas: Hechtel, Meeuwen en Hasselt.

kommerlijk iemand (*kommerlijk iemes*): Meijel.

laag iemand (*laag iemes*): Sevenum.

lafaard: Beringen.

lage, een -: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Swalmen en Urmond.

lage patroon: Roermond en Wijlre.

lage vent: Tienray.

landloper: Heers.

leegloper: Geleen.

lelijkerd: Hamont.

loebas: Achel, Hamont, Neerpelt, Kuringen en Lommel.

loeder: Lanaken.

lorejas: Linkhout.
lummel: Kuringen.
misbaksel: Heerlerbaan/Kaumer.
moeilijke pater: Jeuk.
monster: Mettekoven.
moosvarken: Brunssum.
mormeldier: Sittard.
neetnek: Venlo.
nest: Lanaken.
netennek: Venlo.
niksnutter: Opoeteren en Wellen.
niksnutser: Mechelen-aan-de-Maas.
nikswaard, een - (ook *niksweerd*):
 Hamont en Weert.
nutterd: Herten (bij Roermond).
nutterik: Weert.
onnut: Beegden, Roermond, Brunssum
 en Groot-Loon.
onnutter: Herten (bij Roermond) en
 Geleen.
onnutterik: Reppel en Neeroeteren.
ongehobelde (< du.): Vaals.
onmens: Nieuwenhagen, Haelen,
 Swalmen, Hoensbroek, Meeuwen,
 Maastricht, Venlo en Meijel.
pats: Gronsveld.
pinnensnijder (*pinnensnijer*): Gennep
 Wb.
ploert: Achel.
ploeter: Nieuwerkerken.
rebut (fr.): Beverlo.
ros: Haspengouws Id.
rotzak: Merkelbeek, Lanaken, Bilzen
 en Oirlo.
schabberd: Lanklaar.
schalenveger: Roermond.
schandaal: Beringen en Gutshoven.
schavuit: Roermond.
schelm: Simpelveld.
schobbejak (ook *schoebejak*): Heerlen,
 Nieuwenhagen, Gulpen, Eupen, As,
 Achel, Loksbergen en Venlo.
schobber: Schimmert.
schobberd: Tungelroy, Kelpen en As.
schoelie: Beringen en Hamont.
schooi: Heers.

schooier: Hasselt en Maastricht.
schuifel: Ophoven en As.
schurk: Weertlands Wb. 1 en in
 Bocholt, Grote-Brogel, Hasselt,
 Ulbeek, Voort en Herk-de-Stad.
slampamperd: Nieuwstadt.
smerig stuk: Haspengouws Id.
smerig type: Sint-Truiden.
stinkend stuk: Haspengouws Id.
strop: Gulpen, Heel, Einighausen,
 Schimmert, Stevensweert, Velden en
 Venlo.
uitschot: Belfeld, Houthalen en
 Diepenbeek.
valse, een -: Eys.
valserik: Echt/Gebroek.
varken: Diepenbeek, Hoelselt,
 Helchteren, Houthalen, Hasselt en
 Ulbeek.
vaurien (fr.): Zepperen, Heers en
 Borgloon.
verkeerde, een -: Gronsveld.
verrekkeling: Bocholt.
verrotzak: Sint-Truiden.
vetdirk: Gronsveld.
vetjannes: Gronsveld.
vetlap: Caberg.
vieszak: Lanaken.
vieze, een -: Vlodrop.
vlegel: Nunhem, Opitter en
 Neeroeteren.
vuil stuk: Haspengouws Id.
vuile, een -: Gronsveld.
vuillap: Kaulille en Rekem.
zwart schaap: Herten (bij Roermond).

Bij de volgende trefwoorden gaat het
 om een collectieve benaming voor
 ‘slechte mensen’:

gepeupel: Lanklaar.
guichel: Tungelroy.
karretjesnest (*karkesnest*):
 Diepenbeek, Martenslinde en
 Tongeren.
rotzooi: Lanaken.

2.2 Aardig, braaf

Van het begrip ZACHTAARDIG is geen lemma samengesteld omdat in de vraagstelling de begrippen ‘zachtaardig’ en ‘zachtzinnig’ door elkaar waren gebruikt. De gegevens voor dit begrip zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

Zie in verband met deze subparagraaf ook het lemma HARTELIJK (pag. 104) in WLD III, afl. 3.1: *Maatschappelijk gedrag, school en onderwijs*.

VRIENDELIJK

N 85 (1981) (149);

Echt Wb. (085), Genk Wb. (371), Gronsveld Wb. 2 (195), Hamont Wl. (528), Hasselt Wb. (510), Heel Wb. (018, 194, 330), Heerlen Wb. 1 (069), Heerlen Wb. 2 (242), Kerkrade Wb. 2 (273), Kortesse Wb. (578), Maastricht Wb. (485), Meeswijk Wl. (727), Meeuwen Wl. (232), Roermond Wb. (315), Sint-Truiden Wb. (178), Sittard Wb. (477), Tongeren Wb. (659), Tungalroy Wb. (040), Uikhoven Wl. (026), Venlo Wb. (201, 281), Weertlands Wb. 1 (A7, 004, A7, 013), Zonhoven Wb. (540), Zonhoven Wl. (272).

Aardig, aangenaam en voorkomend in de omgang.

vriendelijk (ook *frundlig, fruntelijk, vrientelijk, vrindelijk, vrindlijk, vrintelijk, vruintelijk, vrundlig, vruntelig, vruntelijk*): freq. Zuid. Oostlb., verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Maaskemp.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Tongeren, Hamont, Zonhoven, Hasselt, Kortesse Wb., Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.
aardig: Heel, Weert, Tungalroy, Sint-Truiden en Venray.

beleefd: Venlo.

braaf: Eys, Susteren, Ell, Thorn, Loksbergen en Meijel.

complaisant (fr.): Uikhoven.

gesprekelijk: Weertlands Wb. 1.

hartelijk: Nunhem en Meeuwen.

joviaal: Eksel.

leuk: Geulle.

loyaal: Heerlerbaan/Kaumer.

menslievend: As.

net: Heel en Echt/Gebroek.

oelig: Venlo.

voorkomend: Venlo.

BRAAF

DC 02 (1932) (032), N 06 (1960) (045), N 85 (1981) (396), SGV (1914) (004), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 04 (1924) (015d), ZND 46 (1946) (008);

Genk Wb. (354, 383), Gennep Wb. (216), Hamont Wl. (062), Haspengouws Id. (038), Hasselt Wb. (086), Kortesse Wb. (051), Lommel Wl. (045), Maastricht Wb. (049), Meeswijk Wl. (121), Niel-St.Truiden Wl. (193), Roermond Wb. (044), Sint-Truiden Wb. (073), Sittard Wb. (057), Tungalroy Wb. (271), Uikhoven Wl. (021), Valkenburg Wb. (154), Zonhoven Wb. (060).

Meegaand, zich goed gedragend, meestal gezegd van kinderen.

braaf (ook *bra*): alg. Oost.Zuidlb., Oostlb., Maaslands, Demerkemp., Zuidgeld.Lb. en Kleverlds., freq. Ripuar., Weertlds., Maaskemp. en Dommelds., verspr. Geullds., Bilzerlds., Tongerlds., Lonerlds. en Truierlds.; ook in Haspengouws Id. en in Beringen, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Oostham, Tessenderlo, Linkhout, Loksbergen, Halen en Lommel.

inbraaf: Schimmert.

lief: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.,

zeldz. Ripuar. en Trichterlds.; ook in Weert, Neeritter, Born, Grubbenvorst, Arcen, Venlo, Meerlo en Horst.

zoet: alg. Kleverlds.; ook in Voerendaal, Heerlerheide, Vrusschemig, Tegelen, Baexem, Sint-Odiliënberg, Schinveld, Ulestraten, Leut, Oost-Maarland, Vliermaal, Guigoven, Borgloon, Loksbergen, Velden en Venlo.

goed: verspr. Oostlb., zeldz. Oost. Zuidlb.; ook in Ittervoort, Urmond, Maastricht, Caberg, Oost-Maarland, Eigenbilzen, Blerick, Venlo, Tienray, Meijel en Sevenum.

aandachtig: Niel-bij-As.

behoorlijk: Maastricht.

charmant: Valkenburg.

content: Meijel.

deftig: As.

degelijk: Caberg.

eerlijk: Maastricht.

fatsoenlijk: Caberg.

gedwee: Rotem en Nieuwenhagen.

gelaten: Hoensbroek.

gemakkelijk: Boekend en Heerlerbaan/
Kaumer.

gewillig: Herten (bij Roermond).

gezeggelijk: Echt/Gebroek.

koest: Stein en Bunde.

modest: Echt/Gebroek en Montfort.

patent: Neer.

ruhig (du.): Ubachsberg.

rustig: Boekend.

stil: Stein, Waubach en Moelingen.

verstandig (verstennig): Genk.

voorbeeldig: As.

wijs: Hamont, Velm en Genk.

van goede aard: Sevenum.

2.3 Verleggen, ingetogen

EENVOUDIG

Kaart 23, pag. 350

N 85 (1981) (147), SGV (1914) (008), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 23 (1937) (049), ZND m (Langohr, Welter);
Echt Wb. (041), Gronsveld Wb. 2 (058), Hasselt Wb. (156), Heel Wb. (091), Heerlen Wb. 2 (103, 116), Kortesssem Wb. (437), Maastricht Wb. (086), Meeswijk Wl. (572), Meeuwen Wl. (062, 195), Sittard Wb. (087), Valkenburg Wb. (175), Zonhoven Wb. (422).

Bescheiden, zonder overdaad, weelde of vertoon.

eenvoudig (ook *eevoudig*): freq. Oostlb., verspr. Horns, Centr. Maaslds., Trichterlds., Zuidgeld.Lb. en Kleverlds.; ook in Eys, Gulpen, Mechelen, Weert, Meeuwen, As, Bilzen, Rosmeer, 's-Herenelderen, Sint-Huibrechts-Lille, Kermt en Jeuk.

einfach (du.): verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Simpelveld, Kerkrade, Vaals, Montzen, Lutterade, Sittard, Echt/Gebroek, Opgrimbie, Geulle en Venlo.

einfältig (du.) (*eeveldig, eevellig, eevuldig*): Heerlen, Schaesberg, Vijlen, Montzen, Beesel, Horn, Doenrade, Klimmen en Arcen.

simpel: verspr. Centr.Maaslds., zeldz. Zuid.Oostlb. en Lonerlds.; ook in Heerlen, Rimborg, Gulpen, Beegden, Weert, Meeuwen, Neeroeteren, As, Martenslinde, Hoeselt, 's-Herenelderen, Sint-Huibrechts-Lille, Kermt, Zonhoven, Beringen, Sint-Truiden, Aalst-bij-St.-Truiden, Leopoldsburg, Tessenderlo en Loksbergen.

gewoon: verspr. Oost.Zuidlb, Oostlb. en Kleverlds.; ook in Weert, Tungelroy, Ophoven, Thorn, Meeuwen, As, Urmond, Geulle, Maastricht, Caberg,

Eksel, Hasselt, Loksbergen en Venlo.
bedeesd: Voerendaal, Neer, Roermond, Maasniel, Susteren, Schinnen, Stein, Geulle, Maastricht, Venlo en Meijel.

modest: Gulpen, Herten (bij Roermond), Montfort, Schinnen, Brunssum, Mheer, Nederweert, Ell en As.

alledaags: Caberg en Heerlen.

eenvriendig: Bree.

effen: Helden/Everlo, Bingelrade, Amby en Meterik.

gemakkelijk: Helden/Everlo, Einighausen, Dieteren, Brunssum en Merselo.

gering: Brunssum.

onnozel: Elen.

onnozelig: Montzen.

onopvallend: Weert.

verstandig (*verstennig*): Neer.

SCHUCHTER

N 85 (1981) (121), SGV (1914) (004), ZND 01 (1922) (a-m);

Genk Wb. (059), Meeswijk Wl. (101), Niel-St. Truiden Wl. (171), Zonhoven Wb. (052).

Zich terughoudend opstellend, bedeesd.

schuchter: Waubach, Kesseleik, Susteren, Merkelbeek, Tungelroy, Vliermaalroot, Hasselt, Zepperen, Lommel, Venlo en Meijel.

bleu: freq. Oostlb. en Kleverlds., verspr. Oostlb-Rip. overgg., Centr.Maaslds., Trichterlds., Tongerlds., Lonerlds., Truierlds. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Horns, Maaskemp en Demerkemp.; ook in Simpelveld, Kerkrade, Nederweert, Weert, Val-Meer, Kleine Brogel, Beringen, Linkhout en Halen.

blo: Wijchmaal en Martenslinde.

blode (ook *blooi, bloot*): Niel-bij-As, Bilzen, Wellen en Lommel.

bang: zeldz. Maaskemp., Centr. Maaslds., Bilzerlds. en Tongerlds.; ook in Welkenraedt, Dieteren, Overpelt, Wijchmaal, Peer, Hechtel, Helchteren, Lummen, Paal, Beringen, Hoepertingen, Borgloon, Heks en Sint-Truiden.

beschaamd: verspr. Zuid.Oostlb., Trichterlds., Bilzerlds. en Tongerlds.; zeldz. Oost.Zuidlb. en Centr.Maaslds.; ook in Posterholt, Kessenich, Ophoven, Thorn, Meeuwen, As, Hasselt, Zeperen en Jeuk.

bedeesd: Ittervoort, Thorn, Meeuwen, Born, Bilzen, Zeperen, Tessenderlo en Venlo.

schouw: verspr. Maaskemp., zeldz. Horns; ook in Roermond, Swalmen, Montfort, Weert, Rotem, Peer, Hechtel, Helchteren, Lummen en Mielen-boven-Aalst.

mensenschouw: As en Bilzen.

schuw: Heerlen, Gulpen, Susteren, Schinveld en Geulle.

scheu (du.): Eys, Vaals en Welkenraedt.

verlegen: verspr. Zuid.Oostlb. en Lonerlds.; zeldz. Noord.Oostlb., Maaskemp., Dommellds. en Demerkemp.; ook in Gulpen, Molenbeersel, Kessenich, Obbicht, Urmond, Maastricht, Beverst, Vliermaalroot, Heppen, Beverlo, Leopoldsburg, Oostham, Tessenderlo, Loksbergen, Halen, Lommel, Venlo, Venray en Horst.

bescheiden: Tungalroy.

beschermd: Gulpen.

besnipperd: Weert.

naks: Bilzen.

rap: As.

schamelijk: Mal.

scrupuleus: Grevenbicht/Papenhoven.

sneu: Venlo.

tam: Sint-Truiden.

tengertjes (tierrekes): Bilzen.

teruggetrokken: Loksbergen.

zoeter: Kerkom.

INGETOGEN

N 85 (1981) (144), SGV (1914) (016); Beverlo Wb. (112).

Zich onthoudend van buitensporigheden of uitspattingen.

ingetogen: zeldz. Zuid.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Heerlen, Schaesberg, Gulpen, Herten (bij Roermond), As, Echt/Gebroek, Guttecoven, Borgharen, Sint-Pieter, Eijsden en Venlo.

modest: verspr. Oostlb.; ook in Hunsel, Neeritter, Stevensweert, Grevenbicht/Papenhoven, Maastricht, Limmel, Lottum, Velden, Blerick en Swolgen.

bedaard: verspr. Oostlb.; ook in Voerendaal, Ittervoort, Thorn, Meeuwen, As, Born, Caberg, Meerlo en Maasbree.

bedeesd: Heerlerbaan/Kaumer, Montfort, Vlodrop, Maastricht en Blitterswijck.

bescheiden (bescheien): Reuver en Bree.

rustig: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Wijlre, Nunhem, Heel, Ell, Stein, Geulle, Maastricht, Caberg, Gennep en Oirlo.

ruhig (du.): zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Kerkrade.

stil: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Simpelveld, Vaals, Weert, Tungalroy, Kelpen, Ophoven, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Jeuk, Leopoldsburg, Blitterswijck en Maasbree.

stemmig: Heythuysen, Kapel-in-'t-Zand, Montfort, Schinnen, Schimmert, As, Maastricht, Arcen, Venlo, Tienray en Sevenum.

teruggetrokken: Reuver, Herten (bij Roermond), Bingelrade, Weert, Meeuwen, Jeuk en Meerlo.

afgetrokken: Meerlo.

charmant: Mheer.

deftig: As.

devoot: Nederweert en Sittard.
doux (fr.): Eys en Vijlen.
eenvoudig: Venlo.
fatsoenlijk (ook *fatsoendelijk*): As, Maastricht en Schaesberg.
gemütlich (du.): Eys.
gewoon: Venray.
ingestoken: Beverlo.
kalm: Bree, Maastricht, Hoeselt en Venlo.
nederig: Horn.
niet opvallend: Reuver.
onopvallend: Amby.
op zijn eigen: Weert.
serieus: Loksbergen en Schinveld.
simpel: Eksel.
zoet: Loksbergen.

VERLEGEN

N 85 (1981) (145);
 Beverlo Wb. (030, 235), Diepenbeek Wb. (291),
 Echt Wb. (031), Genk Wb. (350), Gronsveld Wb.
 2 (021, 184), Hamont Wl. (509), Heerlen Wb. 1
 (004, 005), Kerkrade Wb. 2 (062), Lommel Wl.
 (370), Maaseik Wb. (013), Maastricht Wb. (459),
 Meerlo-Wanssum Wb. (075), Meeswijk Wl.
 (693), Meeuwen Wl. (224), Meijel Wb. (081),
 Niel-St.Truiden Wl. (132), Nuth Wb. (075), Sit-
 tard Wb. (049, 455), Stokkem Wb. (029), Tegelen
 Wb. (078), Tongeren Wb. (074), Tungelroy Wb.
 (043), Weertlands Wb. 1 (A7, 013).

Zich in tegenwoordigheid van anderen
 niet vrij voelende, niet flink of zelfbe-
 wust zijn.

verlegen: freq. Oostlb., verspr. Oost.
 Zuidlb., Horns, Centr.Maaslds. en
 Kleverlds., zeldz. Maaskemp.; ook
 in Weertlands Wb. 1 en in Kerkrade,
 Vaals, Weert, Maastricht, Eigenbilzen,
 Vlijtingen, Hoeselt, Hamont, Eksel,
 Beverlo, Jeuk, Leopoldsburg,
 Loksbergen, Lommel en Venlo.
bleu: verspr. Zuid.Oostlb., Centr.
 Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Oost.
 Zuidlb. en Noord.Oostlb.; ook
 in Kerkrade Wb. 2 en in Weert,
 Tungelroy, Diepenbeek en Tongeren.
beschaamd: Gronsveld, Stein,
 Maastricht, Caberg, Vlijtingen en
 Niel-bij-St.-Truiden.
beduusd: Heerlen.
beschaafd: Heerlen.
bescheten: Geleen.
besnipperig: Weert.
beteuterd: Meijel, Neer en Amby.
schuw: Eys en Gulpen.
schouw: Weert.
schuchter: Merkelbeek.
teruggetrokken: Noorbeek en
 Terlinden.
tutterig: Mheer.

2.4 (On)betrouwbaar, (on)eerlijk

Van de begrippen **BETROUWBAAR PERSOON** en **SLINKSE STREKEN** zijn geen lemmata samengesteld omdat ze geen betrouwbaar materiaal opleverden. De gegevens voor deze begrippen zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

Zie in verband met deze subparagraaf ook de lemmata **AFTROGGELLEN** (pag. 91), **LIEGEN** (pag. 131) en **LEUGEN** (pag. 122) in WLD III, afl. 3.1: *Maatschappelijk gedrag, school en onderwijs*.

EERLIJK

DC 39 (1965) (004a), N 85 (1981) (407); Beverlo Wb. (069, 086), Bree Wb. (200), Eupen Wb. (071), Genk Wb. (262), Gronsveld Wb. 2 (044), Hamont Wl. (107), Hasselt Wb. (124), Heel Wb. (117), Heerlen Wb. 1 (028), Heerlen Wb. 2 (103, 108), Kerkrade Wb. 2 (109), Lommel Wl. (075), Maaseik Wb. (040), Meeuwen Wl. (062), Niel-St-Truiden Wl. (318), Roermond Wb. (071), Sint-Truiden Wb. (122), Sittard Wb. (086), Tongeren Wb. (142, 229), Tungalroy Wb. (272), Venlo Wb. (152), Zonhoven Wb. (109), Zonhoven Wl. (148).

Wars van leugen en bedrog, oprecht.

eerlijk (ook *eerlig*): alg. Oostlb., freq. Oost.Zuidlb., verspr. Ripuar., Horns, Maaskemp., Centr.Maaslds., Truierlds. en Kleverlds.; ook in Eupen, Ospel, Laar, Weert, Maastricht, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Tongeren, Hamont, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg en Lommel.

eerlijk en saffierlijk: Caberg.

doodeerlijk: Geleen.

rechtuit: Kapel-in-'t-Zand, Hulsberg, Ophoven, Maaseik, Urmond, Maastricht, Venlo, Gennep en Venray.

rechtvort: Sevenum.

rechtschaptig: Genk.

rechtschapen: As.

rechtvaardig: As.

oprecht: Meijel en Maastricht.

open: Weert.

fair: Heerlen.

heel echt: Meeuwen.

juste (fr.): Loksbergen.

treffelijk: Meeuwen en As.

RECHTVAARDIG

N 85 (1981) (410), ZND 06 (1924) (004); Beverlo Wb. (217), Genk Wb. (262), Gronsveld Wb. 2 (138), Hasselt Wb. (371), Heerlen Wb. 2 (195), Kortessem Wb. (418), Lommel Wl. (257), Maastricht Wb. (344), Meerlo-Wanssum Wb. (235), Meeswijk Wl. (516), Meeuwen Wl. (181), Roermond Wb. (241), Sint-Truiden Wb. (200), Sittard Wb. (338), Tongeren Wb. (475), Venray Wb. (371), Weertlands Wb. 1 (A7, 010), Zonhoven Wb. (381).

Handelend naar recht en billijkheid.

rechtvaardig (ook *rechtvarig*, *reffaardig*, *reffadig*, *reffarig*): freq. zuidelijk deel van Kleverlds., verspr. Oostlb., Horns, Maaskemp., Centr. Maaslds., Dommelds., Demerkemp. en Lonerlds., zeldz. Trichterlds., Bilzerlds., Tongerlds. en Truierlds.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Heerlen, Gulpen, Epen, Montzen, Weert, Beverlo, Leopoldsburg, Oostham, Tessenderlo, Loksbergen, Lommel en Venlo.

gerechtig: Nieuwenhagen, Waubach, Kesseleik, Swalmen, Montfort, Susteren, Lutterade en Thorn.

gerecht: Meijel, Geulle en Beek.

oprecht: Susteren.

rechtuit: Kerkrade, Heythuysen, Loksbergen en Meijel.
rechtvort: Sevenum en Maasbree.
recht: Vaals, Nieuwenhagen, Montzen en Sittard.
rechtschapen: Venlo, As en Maastricht.
rechtvaarlijk: Tongeren.
richtig (du.): Geleen en Nieuwenhagen.
eerlijk (ook *eerlig*): zeldz. Kleverlds.; ook in Vaals, Voerendaal, Heerlen, Eys, Kapel-in-'t-Zand, Tungalroy, Ell, As, Echt/Gebroek en Stein.
billijk: Posterholt.
consequent: Venlo.
correct (ook *krek*): As.
fijn: Wijlre.
juste (fr.): Gronsveld.
open: Venlo.
serieus: Eigenbilzen.

STRENG

Kaart 24, pag. 351

N 85 (1981) (411), SGV (1914) (036); Gronsveld Wb. 2 (167), Hasselt Wb. (439), Kortessem Wb. (492), Lommel Wl. (326), Maastricht Wb. (414), Meeuwen Wl. (207), Roermond Wb. (284), Tegelen Wb. (120), Zonhoven Wl. (185).

Niet toegevend, weinig vrijheid veroorzakend, stipt oordelend volgens wet of voorschrift.

streng: freq. Zuid.Oostlb. en Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb., Horns en Truierlds., zeldz. Trichterlds.; ook in Kerkrade, Ospel, Weert, Bree, Meeuwen, Echt/Gebroek, Geulle, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Kortessem, Leopoldsburg, Loksbergen en Lommel.
strang: freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb. en Centr.Maaslds.; ook in Simpelveld, Nederweert, Hunsel, Neeritter, As, Limmel, Eijsden, Meijel en Maasbree.

hel: verspr. Oost.Zuidlb., zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Beesel, Montfort, Posterholt, As en Maastricht.
keihel: Maastricht.
straf: verspr. Kleverlds.; ook in Baarlo, Maasbracht en Stevensweert.
hard: Weert, Meeuwen, Loksbergen, Venlo, Venray, Oirlo en Meijel.
keihard: Venlo.
juste (fr.): Jeuk.
onverbiddelijk: As.
precies: Oirlo.
puntelijk: Sevenum en Susteren.
secuur: Vaals.
star: Maastricht.
stijf: Gennep.
stipt: Meeuwen en Stein.
strak: As en Nieuwenhagen.
stug: Meeuwen.
kort houdend (*kort houierend*): Kapel-in-'t-Zand.

VERTROUWEN

Kaart 25, pag. 351

N 85 (1981) (157); Kortessem Wb. (553), Maaseik Wb. (045), Maastricht Wb. (465), Meeswijk Wl. (661), Meeuwen Wl. (027, 226), Sint-Truiden Wb. (237), Sittard Wb. (432, 460), Stokkem Wb. (111), Tongeren Wb. (637), Tungalroy Wb. (272), Venray Wb. (497), Weertlands Wb. 1 (A5, 012), Zonhoven Wb. (042, 076), Zonhoven Wl. (057).
 Betrouwbaar achten.

vertrouwen: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Horns en Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Kerkrade, Vaals, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Tongeren, Eksel, Kortessem, Sint-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.
trouwen: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Heerlen, Heythuysen, Weert, Tungalroy, Meeuwen, Stokkem, Meeswijk, Stein, Meijel, Sevenum en Maasbree.

betrouwen: Bree, Meeuwen, As, Vlijtingen, Hoeselt, Zonhoven en Kortesseem.
bouwen op: As.
staat maken op: Herten (bij Roermond) en As.
stokken op: Merkelbeek, Ospel, As en Maaseik.
tellen op: Loksbergen.
confiance (fr.) hebben: Zonhoven.
er van op aan kunnen: Gennep en Venlo.
geloven: Oirlo en Vlodrop.

WISPELTURIG

N 85 (1981) (175, 301), SGV (1914) (044); Diepenbeek Wb. (293), Roermond Wb. (326).

Onstandvastig, voortdurend wisselend van stemming en gedachten.

wispelturig (ook *wisperturig*, *wispeturig*): verspr. Oostlb., Horns, Trichterlds. en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Sint-Pieter, Eksel, Jeuk, Leopoldsburg, Blerick en Venlo.
wisselvallig: Wijlre, Vlodrop, Doenrade en Brunssum.
kwispelachtig (ook *kwisperachtig*): Horn, Herten (bij Roermond), Schimmert, Grevenbicht/Papenhoven, Obbicht, Maastricht, Borgharen en Eijsden.
kwispelig: Heer en Mheer.
kwispelturig: Amby.
veranderlijk (ook *veranderlig*): zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Simpelveld, Heerlen, Sittard, Meerssen, Bree, Urmond, Leopoldsburg, Arcen, Blitterswijck, Tienray en Swolgen.
veranderlijk als het weer: Heythuysen.
veranderlijk van zin: Meerlo, Hunsel en Berg-en-Terblijt.
veranderend wie het weer: As.
draaiend wie de wind: Eksel.
draaiend wie een weerhaan: Neer.

draaiend wie de wind: As.
eender wie het weer: Vaals.
als het weer: Venray.
behelst: Stein.
capricieus: Maastricht.
colèrig (< fr.): Caberg.
fakkeltig: Schinveld.
giftig: Caberg.
grillig: Bree.
hakketakkerig: Herten (bij Roermond).
huichelachtig: Hoensbroek.
humeurig: Ophoven.
kwaad: Caberg.
lastig: Maastricht, Noorbeek en Terlinden.
netelig: Maastricht.
neutelig: Venray.
nukkelig: Susteren.
ongedurig: Venray, Lottum en Sevenum.
ongestadig: Roermond.
onrustig: Guttecoven.
onstabiel: Oirsbeek.
onstandvastig: As.
speels: Susteren.
springerig: Weert.
van de hak op de tak (ook *van de hak open tak*): Buggenum en Herten (bij Roermond).
vleierig: Merkelbeek.
waaietig: Diepenbeek.
wars: Geulle.
wild: Mheer.
windbaar: Heythuysen.
zoals de wind gaat: Stein.
alles gauw moede (*alles gauw muug*): Belfeld.

De volgende opgaven hebben een werkwoordelijke component:

het op zijn heupen hebben: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Schaesberg, Schimmert, Amby, Ittervoort, Thorn, Geulle, Maastricht, Jeuk, Venlo, Gennep en Meijel.
het op de heupen hebben (ook *het oppe heupen hebben*): Neer, Haelen, Montfort, Sittard, Doenrade en Venlo.
het op de heupen krijgen: Neer en

Maastricht.
heupen: Reuver en Eys.
hoddelen: Geleen.
kuren hebben: Maastricht en Gulpen.
kwispelen (*kerwispelen*): Gronsveld.
met alle winden met waaien: Ell.
met de wind mee draaien: Sevenum.
met de wind mee waaien: Sevenum.
veranderen wie de wind: Kapel-in-'t-Zand.
niet van op aan kennen (*niet van op aa kennen*): Eys.
niet van op aan kunnen: Maastricht.
stuipen: Maastricht.

WISPELTURIG PERSOON —

N 85 (1981) (175, 301), SGV (1914) (044);
 Gronsveld Wb. 2 (205).

Een onstandvastig persoon, die voortdurend verandert van stemming en gedachten.

draaibred: Klimmen.
draaikont: Caberg.
draaikontige, een -: Loksbergen.
draaimolen: Venlo.
één waar je niet van op aan kunt:
 Eys.
filou (*fr.*) (*filoer*): Schimmert.
geen vaste: Schimmert en Wijlre.
halve, een -: Kerkrade.
kwispel: Gronsveld.
kwispelaar: Stein.
lepe, een -: Noorbeek.
ongedurige, een -: Loksbergen.
onrust: Heek.
pijpendraaier (*pijpendriener*):
 Kerkrade.
schijnheilige: Maastricht.
twijfelaar: Maastricht.
verdraaide, een -: Loksbergen.
weerhaan: Neer en Schinnen.
weerhuisje (*weerhuiske*): Maastricht.
weifelaar: Merkelbeek.
windhaan: Hoeselt.
zanikerd: Oirlo.

GRIL

Kaart 26, pag. 352

N 85 (1981) (241), ZND 01 (1922) (a-m);
 Heerlen Wb. 2 (118).

Een plotseling opkomende, onberedeneerde gedachte of wens.

gril: verspr. Noord.Oostlb. en Maaskemp., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Nieuwenhagen, Susteren, Schinnen, Schimmert, Weert, Ittervoort, Thorn, Lanaken, Maastricht, Rosmeer, Neerpelt, Venlo, Oirlo, Tienray en Meijel.
kuur: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Weert, Ell, Ophoven, Bree, Meeuwen, As, Urmond, Stein, Lanaken, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Overpelt, Eksel, Zonhoven, Loksbergen, Venlo, Gennep, Venray en Meerlo.
zotte kuur: Maaseik.
nuk: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Kerkrade, Heerlen, Nieuwenhagen, Waubach, Beesel, Montfort, Weert, Tungalroy, Kelpen, Born, Maastricht, Caberg, Venlo en Tienray.
streek: Nieuwenhagen, Eys, Reuver, Montfort, Lutterade, Hoensbroek, Tungalroy, Gruitrode, Lanklaar, Neerpelt, Sint-Huibrechts-Lille, Peer, Loksbergen, Venray en Meijel.
zotte streek: Kwaadmechelen.
stip: zeldz. Lonerlds.; ook in Zichen-Zussen-Bolder, Sint-Huibrechts-Hern, Riksingen, Millen, Wilderen en Mielen-boven-Aalst.
loet: Diepenbeek, Beverst, Hoeselt, Stevoort, Borgloon, Nieuwerkerken, Jeuk, Leopoldsburg en Loksbergen.
loets: Beringen.
inval: Heerlen, Wijlre, Oirsbeek, Noorbeek, Terlinden, Maastricht en Meijel.
gekke inval: Amby.
rare inval: Maastricht.

stuijp: Oirsbeek, Brunssum, Weert, Geulle, Maastricht, Caberg, Hasselt, Sint-Truiden en Sevenum.
streep: Spalbeek, Stevoort, Zonhoven, Nieuwerkerken en Loksbergen.
bevlieging: Heerlerbaan/Kaumer.
bijs: As, Sint-Truiden en Heerlen.
dunk: Remersdaal.
gedacht: Weert.
grol: Vlodrop.
hiep: Nieuwenhagen.
kneep: Meeuwen en Loksbergen.
kramp: Zonhoven en Genk.
laune (du.): Vaals.
losse flodder: Tungelroy.
luim: Heel.
pet: Sint-Truiden en Wellen.
toer: Lanklaar, Stokrooie, Duras, Borlo en Oostham.
zotte toer: Maaseik.
verlangen: Merkelbeek.
vertuut: Beverst.
vlaag: Meeuwen en Heerlen.

De volgende opgaven zijn meervoud:

kuren: verspr. Maaskemp., Centr. Maaslds., Bilzerlds., Tongerlds., Westlb. en Truierlds.; ook in Sint-Martens-Voeren, Neer, Amby, Mheer, Kessenich, Maasbracht, Lanaken, Maastricht, Vroenhoven, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Oostham, Tessengerlo, Loksbergen, Lommel en Maasbree.
kuurtjes (kuurkes): Rekem.
kromme petten (krom petten): Wellen.
gevingen: Mheer.

SLUWE PERSOON

N 85 (1981) (008);
 Heel Wb. (262), Kortessem Wb. (104, 279, 285, 402), Maaseik Wb. (030), Maastricht Wb. (383), Roermond Wb. (273), Sittard Wb. (116), Stokkem Wb. (043, 048), Tegelen Wb. (115), Tongeren Wb. (234), Venlo Wb. (243, 338).

Een persoon die slim en listig te werk

gaat om zijn doel te bereiken. De benaming wordt meestal in negatieve betekenis gebruikt.
 Vergelijk het lemma LEPE, DOORTRAPTE KEREL. Zie voor het trefwoord **looszakje** Schuermans (1870), pag. 351, met de vermelding dat een *looszak* een persoon is 'die listig te werk gaat'. Vergelijk in verband met het trefwoord **boheits-kramer** RhWb (I), kol. 1106, s.v. *Buhei*, met o.a. de afleiding *Buheitskrämer*.

filou (fr.) (ook *filoer, filoes*): Neer, Doenrade, Amby, Mheer, Kortessem, Leopoldsburg en Venlo.
schlauberger (du.): Tegelen, Schinnen, Urmond, Venlo en Sevenum.
schlaue (< du.), een -: Herten (bij Roermond), Noorbeek, Terlinden en Maastricht.
schlau-erik (< du.): Beesel en Maastricht.
schlauhannes (< du.): Caberg.
schlau-bengel (< du.): Heel.
schlau (du.) wijf: Roermond.
schlaue (du.) prij: Roermond.
schlaue (du.) vent: Maastricht.
schlaue (du.) vos: Roermond.
boheits-kramer: Kerkrade.
culotter: Thorn en Stein.
deugeniet: Hoeselt.
deugeniet (deugeniet): Roermond en Maasniel.
fijne, een -: Schinnen, As, Born en Meijel
filosoof: Geleen.
foks: Stokkem.
fraaie, een -: Stein.
gatspik: Maastricht.
gehaaide, een -: Eys, Schimmert, Weert en Maastricht.
gehaaide linkmichel: Hoensbroek.
gehaaide mens: Schimmert.
geraffineerde, een -: Simpelveld en Gronsveld.
geslepen vos: Sittard.
geslepen, een -: Montfort.
gewiekste, een - (gewichsde, gewieksde): Heerlen, Wijlre, Schinnen, Weert en Stokkem.

gladakker: Gennepe.
gladde, een -: Weert.
gladjanus: Horst.
gluiperd: Venray en Susteren.
heggenadvocaat: Merkelbeek.
jood: Venray, Kapel-in-'t-Zand en Tongeren.
klootzak: Meijel.
lage, een -: Nieuwenhagen.
lepe, een -: Kortessesem.
lepe vos: Kortessesem.
linkerik: Venlo.
looszakje (looszakske): Weert en Ell.
loze apostel: Geulle.
loze duivel (loze duvel): Kortessesem.
loze, een -: Kelpen en Maaseik.
misling: Montfort.
nietsnut: Heerlerbaan/Kaumer.
niksnut: Vlodrop.
opschepper: Maastricht.
plantrekker: Bree.
plattepiet (plattepie): Kortessesem.
praatjesmaker: Venlo.
profeet: Jeuk.
professor: Jeuk.
rotzak: Melick.
schlemiel: Maastricht.
slechte, een -: Posterholt.
slimme vos: As.
slimmerik: Oirlo en Montfort.
slome, een -: Voerendaal.
sluwe vos: Meeuwen en Eys.
smeerlap: Melick.
uitgehipte, een -: Heerlen.
uitgekookte, een - (uitgekookde): Simpelveld en Nieuwenhagen.
uitgevaamde, een -: Gulpen.
vieze, een -: Tungalroy en Vaals.

De volgende opgave is een omschrijving van een 'sluw persoon':

die wilt in het midden van het bed liggen: As.

LEEP, DOORTRAPT

Kaart 27, pag. 352

N 85 (1981) (002, 005, 006, 007, 008, 401, 402, 427), SGV (1914) (021), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 30 (1939) (007);
 Bree Wb. (160, 165), Gennepe Wb. (166), Haspengouws Id. (056), Hasselt Wb. (268), Heel Wb. (169), Heerlen Wb. 1 (041), Heerlen Wb. 2 (145), Kerkrade Wb. 2 (189, 223), Kortessesem Wb. (268, 279), Lommel Wl. (097), Maaseik Wb. (030), Maastricht Wb. (383), Meeswijk Wl. (230, 389), Roermond Wb. (273), Sint-Truiden Wb. (113, 114, 163, 164), Sittard Wb. (111, 118, 272, 375), Stokkem Wb. (069), Tegelen Wb. (114), Tongeren Wb. (182, 186, 33, 331), Venlo Wb. (240), Zonhoven Wb. (277)

Hoogst bedreven in listigheid en misleiding.

leep: Montfort, Schimmert, Mheer, Hunsel, Maasbracht, Meeuwen, As, Limmel, Hoeselt, Tongeren, Hasselt, Beringen, Kortessesem, Sint-Truiden, Tessengerlo, Loksbergen, Arcen, Blerick, Venlo, Gennepe, Venray en Maasbree.

leeps: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Herten (bij Roermond), Stevensweert, Buchten, Borgharen en Sint-Pieter.

doortrapt: verspr. Oostlb., zeldz. Kleverlds.; ook in Voerendaal, Tungalroy, Ophoven, Thorn, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Elen, Stein, Maastricht, Jeuk, Leopoldsburg en Venlo.

durch-trapt (< du.): Nieuwenhagen en Waubach.

geslepen: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Bree Wb. en in Gulpen, Neer, Molenbeersel, Ittervoort, Maaseik, Grevenbicht/Papenhoven, Eigenbilzen, Tongeren, Hechtel, Zonhoven, Hoepertingen, Voort, Sint-Truiden, Aalst-bij-St.-Truiden, Lommel, Horst en Meijel.

schlau (du.): verspr. Ripuar., Zuid.Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Tegelen, Beesel, Roermond, Echt/Gebroek, Geulle,

Maastricht, Caberg en Venlo.
slim: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Simpelveld, Belfeld, Buggenum, Montfort, Tungalroy, Kelpen, Neeroeteren, Born, Guttecoven, Rekem, Maastricht, Eksel, Lottum, Venlo en Meerlo.
gehaaid: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Sittard, Ospel, Weert, Tungalroy, Ell, Maastricht en Venray.
gewiekst: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Schaesberg, Kapel-in-'t-Zand, Tungalroy, Elen, Meeswijk en Tongeren.
loos: Heerlen, Gulpen, Horn, Heel, Lutterade, Valkenburg, Maaseik, Stokkem, Meeswijk, Zonhoven, Sint-Truiden, Grubbenvorst en Blitterswijk.
glad: Bree Wb. en in Posterholt, Schinnen, Weert, Thorn, Venray en Tienray.
gemeen: Melick, Maastricht, Loksbergen en Venlo.
geraffineerd: Heerlen, Beesel, As en Urmond.
bijdehand (*bijderhand*): As.
door de naas geboord: Rijkhoven.
door de wol geverfd: Venlo.
door en door gemeen: Venray.
doorgedaan: Diepenbeek.
doorneukt: Haspengouws Id.
doortoe (*doortoewd*): Weert en Reuver.
doortrokken: Maaseik, Elen en Wellen.
doortrokken wie een smoutkruik: Zonhoven.
durch (**du.**) **de wol geverfd:** Nieuwenhagen.
durch-dreven (< **du.**): Eys.
durch-treden (< **du.**) (*durch-tranen*): Kerkrade en Eys.
filou-achtig (< **fr.**): Maastricht.
gebroid: Baarlo.
gewalleweerd: Sint-Truiden.
goochem: Venlo.
handig (ook *hannig*): Weert en Hoepertingen
hel: Heerlen.
laag: Nieuwenhagen, Roermond,

Swalmen en Valkenburg.
loens: Tongeren.
louche: Zonhoven.
niederträchtig (**du.**): Eys.
onder hem uit: Duras en Heers.
onder zich uit (*onger zich uit*): Eisden.
ploertig: Maastricht.
snugger: As.
stiekem: Ell.
uitgefuchst (< **du.**): Kerkrade Wb. 2.
uitgehikt: Kerkrade Wb. 2.
uitgekookt: Sevenum, Kapel-in-'t-Zand en Lutterade.
uitgeslapen: Sittard, Opitter, Neeroeteren, Lanklaar, Bilzen, Rosmeer, Ulbeek en Lommel.
uitgestudeerd: Buggenum.
vaal: Kapel-in-'t-Zand.
veeg: Melick.
vernistig (*fenistig*): Lanklaar.
bij de stoffen: Swolgen.
van alle markten thuis: Opitter.
met alle wateren gewassen: Vaals.
de duivel te slim af: Heythuysen.
uit de hel gekropen toen de duivel sliep: Heythuysen.

LEPE, DOORTRAPTE KEREL

N 85 (1981) (401, 402), SGV (1914) (021), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 30 (1939) (007); Beverlo Wb. (147), Bree Wb. (160, 211), Hasselt Wb. (214), Heel Wb. (170), Kerkrade Wb. 2 (087, 223), Meeswijk Wl. (203, 230), Sint-Truiden Wb. (103), Tegelen Wb. (083), Venray Wb. (271), Zonhoven Wb. (277).

Persoon die op een gemene manier zeer bedreven is in listigheid en misleiding. Vergelijk het lemma SLUWE PERSOON.

lepe, een -: zeldz. Lonerlds.; ook in Vlodrop, Maaseik, Geulle, Hoeselt, Tongeren, Neerpelt, Peer, Heusden, Heppen, Paal, Sint-Truiden, Jeuk en Loksbergen.
lepe kerel (ook *lepe kel*): Venray Wb.

en in Neeroeteren.
leperd: Susteren, Brunssum, Koersel, Beringen, Venlo en Oirlo.
leper: Gelinden.
leperik: Heppen.
doortrapte kerel: Neeroeteren, Maastricht, Rosmeer en Tessenderlo.
doortrapte vagebond: Berbroek.
doortrapte vent: Kesseleik en Hoensbroek.
doortrapte, een -: Gruitrode.
filou (fr.) (ook *faloer, filoor, finoer*): Kerkrade Wb. 2 en in Heerlerbaan/Kaumer, Eys, Tegelen, Roermond, Maasniel, Sittard, Oirsbeek, Schimmert, Thorn, Echt/Gebroek, Meeswijk, Lanaken, Maastricht en Sint-Truiden.
filou-se, een - (< fr.): Hees en Valkenburg.
fijne, een -: Kerkrade, Nieuwenhagen, Epen, Neer, Nunhem, Posterholt, Susteren, Schinnen, Schimmert, Weert, Molenbeersel, Kelpen, Ittervoort, Meeuwen, Stein, Geulle, Maastricht, Vroenhoven, Vlijtingen, Hamont, Overpelt, Kaulille, Voort, Leopoldsburg en Meijel.
fijne kerel: Ulbeek en Eys.
fijne man: Bree.
fijne vlegel: Tungelroy.
fijne vos: As.
schlaue, een - (< du.): Kerkrade Wb. 2 en in Vijlen, Heel, Herten (bij Roermond), Valkenburg en Maastricht.
schlauhannes (< du.): Caberg.
schlau-erik (< du.): Beesel.
schlauberger (du.): Sevenum.
schlaue (du.) duivel: Meijel.
schlaue (du.) kerel: Lanaken.
gladjanus: Heerlerbaan/Kaumer, Wijlre, Gulpen, Neer, Heel, Montfort, Geleen, Hulsberg, Gronsveld, Ospel, Maastricht en Oirlo.
gladakker (gladdekker): Herten (bij Roermond) en Maastricht.
gladde, een -: Venray, Brunssum en Maastricht.

vos: Bree, Opitter, Rotem, Rekem, Eigenbilzen, Diepenbeek, Lauw, Overpelt, Peer, Houthalen, Heppen, Beverlo, Zepperen, Hoepertingen, Herk-de-Stad, Wilderen en Sint-Truiden.

De volgende opgaven staan in alfabetische volgorde:

arglistige kerel: Opoeteren.
bandiet: Nieuwstadt.
boef: Roermond.
booswicht: Merkelbeek.
charles (sjarel): Millen.
deugniet (ook *deugeniet*): Sint-Truiden, Stein en Ulestraten.
deugnietje (deugenietje): Bree.
doerak: Heythuysen en Maastricht.
duivelskind: Oirsbeek.
gauner (du.): Heerlen.
gehaaide, een - (ook *geheidsde, een -*): Bree Wb. en in Kapel-in-'t-Zand.
gemene, een -: Meeuwen.
gemene kerel: Opoeteren.
gemenerik: Herten (bij Roermond).
geraffineerde, een -: Urmond.
geslepen, een -: Hoepertingen.
geslepen kerel: Bree Wb. en in Sint-Martens-Voeren, Hamont, Mettekoven, Jeuk en Oostham.
geslepen vos: Bree.
geslepene, een -: Remersdaal, Rekem, Vroenhoven en Eigenbilzen.
gevaarlijke vent: Kwaadmechelen.
gewiekste, een -: Zichen-Zussen-Bolder.
gewiekste kerel: Meeswijk.
gluiper: Doenrade.
gluiperik: Ell.
grote deugniet: Berbroek.
jood: Bree Wb. en in Venray.
kelderrat: Hasselt.
kerel: Opoeteren.
knappe kerel: Genk.
lage, een -: Herten (bij Roermond) en Nieuwenhagen.
lage hond: Maasbree.
lage patroon: Roermond.
lage vent: Swalmen.

linke broeder: Vlodrop.
linke, een -: Stein.
linkse, een -: Bilzen.
loeder: Opitter.
loef: Weert.
loerjas: Voort.
loop: Heel.
loos mannetje (*loos manneke*):
 Zonhoven.
loperd, een -: Lanaken.
loze, een -: Opoeteren, Elen en
 Zepperen.
lopetige, een -: Ophoven.
luiszak: Heel en Opitter.
luizerik: Weert.
lummel: Mheer.
patser: Venlo en Echt/Gebroek.
platte, een -: Kuttekoven.
rappe, een -: Stevoort.
rotzak: Gennep en Horst.
schoft: Venlo en Amby.
schuinse, een -: Maasbree.
schurk: Venlo.
slieper: Beverlo.
slimme duivel: Maastricht.
slimme, een -: Epen, Weert, Opoeteren,
 Rijkhoven, Stevoort en Hoepertingen.
slimme kerel: Mechelen-aan-de-Maas.
slimme vos: Paal, Stevoort en Genk.
slimmerik: Lommel en Duras.
sloeber: Lommel.
slome, een -: Heppen.
sluwe, een -: Schimmert.
sluwe vos: Eksel en Eys.
sluwerik: Ittervoort.
smeerlap: Gennep, Maastricht en
 Klimmen.
spitsboef: Waubach.
uitgekookte, een -: Sevenum.
uitgeslapen kerel: Stokrooie en
 Ulbeek.
uitgeslapene, een -: Opoeteren.
vagebond: Koersel en Lummen.
valsarik: Merkelbeek.
varken: Noorbeek en Terlinden.
vetzak: Geleen.
vieze, een -: Swalmen, Obbicht en
 Vechmaal.
vlegel: Meerlo en Weert.

voegnaas: Maaseik.
voyou (fr.): Maastricht.
vuilak: Swalmen.

De volgende opgaven geven een om-
 schrijving:
een die in de wol geverfd is: Wellen.
**een die onder geen dode hen
 uitgebreed is:** Wellen.
**die heeft caoutchouc onder zijn
 schoenen geslepen:** Zepperen.

ONEERLIJK(HEID) —————

N 85 (1981) (408, 421);
 Beverlo Wb. (182, 184), Hamont Wl. (323),
 Kerkrade Wb. 2 (193), Maastricht Wb. (238),
 Meerlo-Wanssum Wb. (210), Meeuwen Wl.
 (162), Sittard Wb. (283), Venray Wb. (325).

Niet te goeder trouw zijn, liegen en be-
 driegen.

De volgende trefwoorden zijn een bena-
 ming voor 'oneerlijk':

oneerlijk: freq. Kleverlds., verspr.
 Ripuar., Oost.Zuidlb. en Oostlb.,
 zeldz. Horns en Centr.Maaslds.;
 ook in Weert, Bree, Meeuwen, As,
 Maastricht, Caberg, Eigenbilzen,
 Hoeselt, Hamont, Beverlo,
 Leopoldsburg en Venlo.
konkelfoes (ook *konkelefoes*):
 verspr. Noord.Oostlb.; ook in
 Weert, Ophoven, Meeuwen, Born,
 Maastricht, Jeuk en Leopoldsburg.
vals: Beesel, Weert, Tungalroy, Ell,
 Bree, Jeuk, Loksbergen en Venlo.
achterbaks: Meijel.
gemeen: Herten (bij Roermond) en
 Maastricht.
leugenachtig: Horst, Ophoven en
 Caberg.
liegerig en bedriegerig: Nieuwen-
 hagen.
louche: Maastricht.
nep: Echt/Gebroek.
niet eerlijk: Beverlo en Eys.

niet oprecht: Maastricht.
niet recht voor de vuist: Beverlo.
onbetrouwbaar: Venlo en Eksel.
onrechtvaardig: Beverlo.
ontrouw: Sittard.
slecht: Maastricht.
te kwader trouw (*te kwajer trouw*): As.

De volgende trefwoorden zijn een benaming voor 'oneerlijkheid':

gekonsel: Waubach, Gulpen, Heythuysen, Susteren en Brunssum.
gekonselfoes: Waubach, As, Urmond, Maastricht en Caberg.
konkelfoezelarij: Maastricht.
bedrog: Reuver, Nieuwstadt, Ell, Geulle, Maastricht, Caberg en Venlo.
bedriegerij: As en Eys.
afzetterij: As.
bedonderij: Maastricht.
betoeperij: Eys.
bezeikerij: Maastricht en Nieuwenhagen.
gefoetel: Beesel.
jodenstreek: Venray.
joderij: Schimmert.
pfusch (du.) (*foes*): Heerlen.
verneukerij: Mheer en Gulpen.

BEDRIEGEN

Kaart 28, pag. 353

DC 35 (1963) (034c), N 85 (1981) (420, 421, 422), SGV (1914) (002), ZND 01 (1922) (a-m), ZND A2 (1940sq) (328);
 Beverlo Wb. (030, 163), Bree Wb. (071, 311, 347, 388, 473), Echt Wb. (029, 037, 043, 045, 126), Eupen Wb. (017, 021, 179), Genk Wb. (049, 291, 351), Gennep Wb. (037, 038, 039), Gronsveld Wb. 2 (012), Hamont-Achel Wb. (035, 108), Haspengouws Id. (020, 184, 237, 268), Hasselt Wb. (059), Heel Wb. (031, 034, 036), Heerlen Wb. 1 (001, 005, 018), Heerlen Wb. 2 (077, 078, 235), Kerkrade Wb. 2 (054, 056, 059, 089, 100, 141), Kortesse Wb. (032, 568), Lommel Wl. (022, 153), Maaseik Wb. (013, 050), Maastricht Wb. (022, 033, 102, 460), Meerlo-

Wanssum Wb. (059, 068, 070, 307), Meeswijk Wl. (062, 079, 324, 695), Meeuwen Wl. (022, 124), Niel-St.Truiden Wl. (101, 102, 233), Roermond Wb. (021, 137), Sint-Truiden Wb. (042, 061, 071, 073, 103, 142, 157, 229, 236), Sittard Wb. (035, 036, 041, 045, 103, 184, 191, 364, 455), Stokkem Wb. (027, 117), Tegelen Wb. (076, 077), Tongeren Wb. (044, 404), Uikhoven Wl. (043, 145), Valkenburg Wb. (026, 059, 188), Venlo Wb. (097), Venray Wb. (106, 112, 114, 116), Weertlands Wb. 1 (A5, 002, A5, 003, A5, 012, A5, 06), Zonhoven Wb. (034, 123), Zonhoven Wl. (049, 247).

Iemand met list en leugens nadeel berokkenen.

Zie voor het trefwoord **faradjieën** Has-selt Wb., pag. 131, s.v. *faradjieën*, 'de duivel aandoen, kwellen, pesten, koejonderen'; van Waals: 'va-s' ti fé arèdj!': 'loop naar de duivel!'

bedriegen: alg. Oostlb., Centr.Lb. en Kleverlds., freq. Dommellds., Demerkemp. en Lonerlds., verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Geullds., Truierlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Haspengouws Id. en in Beverlo, Paal, Beringen, Kwaadmechelen, Oostham, Tessenderlo, Meldert, Loksbergen, Halen en Lommel.

verneuken: freq. Zuid.Oostlb. en Maaskemp., verspr. Noord.Oostlb., Centr.Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb. en Demerkemp.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Stevensweert, Maastricht, Caberg, Vroenhoven, Vlijtingen, Sint-Huibrechts-Lille, Peer, Sint-Truiden en Venlo.

verneukelen: Susteren.

kloten: verspr. Zuid.Oostlb. en Maaskemp., zeldz. Oost.Zuidlb. en Horns.; ook in Kerkrade Wb. 2 en Weertlands Wb. 1 en in Herten (bij Roermond), Meeswijk, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Hoeselt, Helchteren, Stevoort, Beverlo, Guigoven, Sint-Truiden, Kerkom, Lommel, Oirlo en Tienray.

- beklotten:** Kerkrade Wb. 2 en in Maastricht.
- bezeiken:** verspr. Ripuar. en Zuid. Oostlb.; ook in Weertlands Wb. 1, Meerlo-Wanssum Wb. en Venray Wb. en in Heerlen, Nieuwenhagen, Eys, Neer, Heel, Swalmen, Weert, Echt/Gebroek, Maastricht en Sint-Truiden.
- besodemieteren:** alg.: Weertlds.; verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; zeldz. Centr. Maaslds. en Kleverlds.; ook in Ell, Haler, Thorn, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Loksbergen en Venlo.
- bemieteren:** verspr. Kleverlds.; ook in Montfort, Valkenburg, Maastricht en Venlo.
- bedonderen:** verspr. Noord.Oostlb., zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Gulpen, Weert, Tungalroy, Ittervoort, As, Urmond, Maastricht, Caberg, Leopoldsburg, Venlo, Gennep en Tienray.
- betoeppen** (ook *betoppen*): alg. Kleverlds.; ook in Kerkrade, Voerendaal, Heerlen, Eys, Eupen, Tegelen, Heel, Valkenburg, Gronsveld, Echt/Gebroek en Venlo.
- belazeren:** Weertlands Wb. 1 en in Heerlen, Beesel, Haelen, Amby, Venlo, Gennep, Oirlo en Sevenum.
- beschijten:** zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Gennep Wb. en Venray Wb. en in Nunhem, Heel, Sittard, Valkenburg, Weert en Blitterswijk.
- kullen:** verspr. Zuid.Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb. en Noord.Oostlb.; ook in Ophoven, Meeuwen, As, Gelieren/Bret, Maastricht, Caberg, Neerpelt, Hoepertingen en Sint-Truiden.
- konkelfoezen** (ook *konkelefoezen*): Sittard, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Jeuk, Loksbergen en Venlo.
- konkelen:** Kesseleik, Lutterade en Maastricht.
- bekonkelen:** Maastricht.
- bedotten** (ook *bedodden*): Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Niel-bij-St.-Truiden, Leopoldsburg en Lommel.
- bedotteren** (*bedodderen*): Lommel en Hasselt.
- beseibelen:** Meerlo Wanssum Wb. en in Heerlen, Tegelen, Sittard, Echt/Gebroek, Maastricht en Venlo.
- foetelen:** Heerlen, Geleen, Valkenburg, As, Uikhoven, Achel, Hamont, Sint-Truiden, Kerkom en Venray.
- befoetelen:** Heerlen, Beesel, Sittard en Guttecoven.
- foetelieren:** Eys.
- foppen:** Kessenich, Genk, Peer, Stevoort, Beverlo, Sint-Truiden, Linkhout en Lommel.
- fotsen:** Weertlands Wb. 1 en in Sittard, Gronsveld en Maastricht.
- afdrogen:** Sint-Truiden en Tongeren.
- afrapen:** Heerlen.
- bedollen** (*bedzjollen*): Niel-bij-St.-Truiden.
- bedoppen:** Bree Wb.
- beduivelen:** Heerlen, Mheer, Tungalroy, Eksel, Gennep en Oirlo.
- beflessen:** Gennep.
- beliegen:** Schinveld.
- bemiezellen:** Neer.
- beschwindeln** (**du.**): Nuth/Aalbeek.
- besjacheren** (*besjachelen*): Bilzen.
- besjoemelen:** Heerlen en Eupen.
- betokken:** Maaseik.
- betrekken:** Echt/Gebroek.
- betrompen** (*betrumpen*): Meerlo-Wanssum Wb.
- bezeveren:** Meerlo-Wanssum Wb. en in Sittard.
- branden** (*brannen*): Sint-Truiden.
- broddelen:** Sint-Truiden.
- donderen:** Susteren.
- faradjieën:** Loksbergen.
- fiolen:** Echt/Gebroek.
- flikflooiën:** Vlodrop.
- foezelen** (*foesselen*): Maastricht.
- foefelen:** Zonhoven.
- fokken:** Hechtel.
- foksen:** Gronsveld.
- hindergaan:** Kerkrade Wb. 2.
- liegen:** Beegden.
- naaien:** Bree Wb. en in Weert.
- opbinden:** Wijlre.

oplichten: Noorbeek en Terlinden.
pfuschen (du.) (*foessen, fossen*):
 Kerkrade Wb. 2 en in Geleen en Echt/
 Gebroek.
pieren: Gronsveld.
plakken: Bree Wb.
ratten: Haspengouws Id. en in Niel-bij-
 St.-Truiden.
ruilen: Hasselt.
scheren: Bree Wb.
sjamfoeteren: Sittard.
sjoemelen: Genk.
smousen: Achel en Hamont.
troggelen: Sint-Truiden.
trompen: Haspengouws Id.
tuisteren: Kerkom.
verladen: Beverlo.
verlakken: Horst.
verlinken: Sittard.
vernirken: Kessenich.
vossen: Haspengouws Id. en
 Kortesseem.
derbij krijgen: Echt/Gebroek.
(een) loer draaien: Vlodrop en As.
een oor aannaaien: Weert.
een poot uitrijten: Maastricht.
(iets) wijs maken: Beverlo.
in de nak houwen: Gulpen.
in de nek schuppen: Kapel-in-'t-Zand.
in slaap doen: Beverlo.
laten rijden (*laten rijden*): Beverlo.
liggen hebben (*liggen hemmen*):
 Beverlo en Loksbergen.
op een oor houwen: Eys.
op stoepjes trekken (*op stoepkes
 trekken*): Beverlo.
voor de gek houden: Broekhuizen en
 Nieuwenhagen.
voor het lapje houden (*voor het lapke
 houden*): Nieuwenhagen.

BEDRIEGER

N 85 (1981) (422);
 Bree Wb. (275, 276), Diepenbeek Wb. (265),
 Echt Wb. (126), Eupen Wb. (017, 040), Genk
 Wb. (291), Gronsveld Wb. 2 (012), Hamont Wl.
 (437), Hamont-Achel Wb. (108), Haspengouws

Id. (044, 068), Heerlen Wb. 1 (018), Heerlen Wb.
 2 (077), Kerkrade Wb. 2 (054, 089), Lommel Wl.
 (153), Maastricht Wb. (022, 203), Meeswijk Wl.
 (062), Meeuwen Wl. (072), Niel-St.Truiden Wl.
 (102, 177, 223, 279, 630), Roermond Wb. (021),
 Sint-Truiden Wb. (055, 103, 229), Sittard Wb.
 (280), Stokkem Wb. (027, 042, 096), Tongeren
 Wb. (044), Uikhoven Wl. (041, 043, 080), Val-
 kenburg Wb. (059), Weertlands Wb. 1 (A7, 004),
 Zonhoven Wb. (120, 123, 227, 288).

Iemand die bedriegt.

bedrieger: freq. Zuid.Oostlb., verspr.
 Ripuar., Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb.,
 Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds.;
 ook in Eupen, Weert, Bree, Meeuwen,
 As, Maastricht, Caberg, Hoeselt,
 Tongeren, Eksel, Jeuk, Leopoldsburg
 en Venlo.

bedriegenaar: Sint-Truiden.

bedrogenaar: Niel-bij-St.-Truiden.

afzetter: As.

bandiet: As.

beschijter: Stokkem.

beschijtlap: Kapel-in-'t-Zand.

betrüger (du.) (*bedrüger*): Vaals.

bezeiker: Swalmen.

carottentrekker: Haspengouws Id.

charlatan: Stokkem en Niel-bij-St.-
 Truiden.

curie: Niel-bij-St.-Truiden.

deugniet: Stein.

dief: As.

drosserd: Gronsveld.

filou (fr.): Eupen, Stokkem, Uikhoven
 en Zonhoven.

foefelaar: Sint-Truiden en Zonhoven.

foetelaar: Haspengouws Id. en in
 Heerlen, Valkenburg, Meeuwen en
 Uikhoven.

foetel: Heerlen.

fokker (*fokser*): Gronsveld.

godsverneuker: Weertlands Wb. 1.

heergodsbedrieger: Heerlen.

hoerzakker: Loksbergen.

jood: Venray.

kloot: Lommel.

klootzak: Uikhoven.

klootmarchand: Zonhoven.
klotenmarchand: Zonhoven.
kloter: Lommel.
konkelaar: Maastricht.
leugenaar: Bree Wb. en in Posterholt en Horst.
liegebeest: Bree Wb.
onderkruiperd (*ongerkruiperd*): Sittard.
oplichter: Nunhem, Posterholt, Schimmert, Maastricht, Caberg en Venlo.
pfusch-broer (< **du.**) (*foes-broer*): Kerkrade Wb. 2.
pfuscher (**du.**) (*foesser*): Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen.

pilatus: Niel-bij-St.-Truiden.
schelm: As, Niel-bij-St.-Truiden en Geleen.
sjachelaar: Diepenbeek.
sjoemelaar: Genk.
smeichelaar (< **du.**): Maasbree en Susteren.
smiechel: Weert en Oirsbeek.
smous: Achel en Hamont.
stiekeme, een -: Vlodrop.
strijgelhaan: Lutterade.
troggelaar: Sint-Truiden.
trosjer (< **fr. trucher**): Gronsveld.
vale, een -: Caberg.
verneuker: Echt/Gebroek.

2.5 Achterdocht, jaloezie

ACHTERDOCHT

Kaart 29, pag. 353

N 85 (1981) (159), SGV (1914) (001), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 32 (1939) (044); Beverlo Wb. (024), Genk Wb. (039), Gronsveld Wb. 2 (003), Maastricht Wb. (006), Sint-Truiden Wb. (041), Tongeren Wb. (015), Weertlands Wb. 1 (A6, 001).

Argwaan.

achterdocht (ook *aterdocht*): verspr. Noord.Oostlb., Demerkemp. en Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Heerlen, Broeksittard, Schinnen, Kinrooi, Bocholt, Neeroeteren, Opplabbeek, Maastricht, Vroenhoven, Sint-Pieter, Mopertingen, Diepenbeek, Tongeren, 's-Herenelderer, Sint-Huibrechts-Lille, Kaulille, Peer, Heppen, Beverlo, Paal, Heers, Wellen, Sint-Truiden, Jeuk, Kwaadmechelen, Oostham, Tessengerlo, Halen en Blerick.

achterdochtigheid: Maastricht.

achterdenken (ook *aterdenken*): verspr. Zuid.Oostlb., Trichterlds., Tongerlds., Demerkemp., Lonerlds. en Truierlds.; ook in Vijlen, Sint-Martens-Voeren, Moresnet, Belfeld, Weert, Genk, Lanklaar, Eigenbilzen, Rosmeer, Sint-Huibrechts-Lille, Beringen, Linkhout, Loksbergen, Lottum en Meerlo.

achterdenkens: Sint-Truiden en Groot-Gelmen.

achterdenk (ook *aterdenk*): Neeritter en Heers.

achterdunk: Stevensweert.

achtergedacht: Weertlands Wb. 1 en in Schaesberg, Buggenum, Horn, Hertem (bij Roermond), Susteren, Ell, Kinrooi, Maasbracht, Grevenbicht/Papenhoven, Buchten en Mechelen-aan-de-Maas.

gedacht: Sint-Truiden, Hasselt en Rekem.

achtergedachte: Geistingen en Lutterade.

gedachte: Achel.

achtergedachten: Nederweert, Ophoven, Neeroeteren, Opoeteren, Niel-bij-As, Elen, Mechelen-aan-de-Maas en Opgrimbie.

achtergedachts: Brunssum.

achtergedanken: Lutterade en Munstergeleen.

achtergedenken: Dieteren.

hintergedanken (du.): Lontzen.

hinderdenken (hingerdenken): Simpelveld.

erg: Sittard, Weert, Opitter, Neeroeteren, Opoeteren, Maaseik, Opgrimbie, Lanaken, Vroenhoven, Achel, Sint-Huibrechts-Lille, Peer, Hechtel, Stevoort, Beringen, Borgloon, Leopoldsburg, Lommel en Blitterswijck.

presumptie (*personsie, perzonse, perzontse, presonsie, prezonsie, prezonse, prezonsie*): Gulpen, Beesel, Einighausen, Schinveld, Grevenbicht/Papenhoven, Guttecoven en Grubbenvorst.

presumpties: Zichen-Zussen-Bolder.

presumatie: Mheer.

kwade gedachten (*kaai gedachten, kwaai gedachten*): Veldwezelt, Val-Meer, Zichen-Zussen-Bolder, Lommel en Venlo.

kwaad gedacht (*kaad gedacht*): Sint-Lambrechts-Herk en Zepperen.

kwade gedacht (*kaad gedacht*): Lommel.

nagedacht: Wellen.

kwaaddenken (*kaaddenken*): Kaulille en Oirsbeek.

argwaan: Hamont.

wantrouwen: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Urmond en Maastricht.

mistrouwen: Weert en Amby.

mistroost: Gulpen.
vermoeden: Reppel.

ACHTERDOCHTIG

N 85 (1981) (159);
 Beverlo Wb. (016), Maastricht Wb. (006), Tongeren
 Wb. (015).

Argwanend, wantrouwig.

achterdochtig (ook *aterdochtig*):
 verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en
 Horns.; ook in Meeuwen, As, Stein,
 Maastricht, Caberg, Tongeren,
 Beverlo, Jeuk, Loksbergen, Venlo,
 Tienray en Meijel.

wantrouwig: Roermond, Herten (bij
 Roermond), Amstenrade, Tungalroy,
 Stein en Eksel.

hinterlistig: Heerlerbaan/Kaumer en
 Kerkrade.

nagedachtig: Neer.

JALOERS

Kaart 30, pag. 354

N 85 (1981) (166), SGV (1914) (016), ZND 01
 (1922) (a-m);
 Beverlo Wb. (018, 114), Bree Wb. (520), Echt
 Wb. (136), Eupen Wb. (164), Gronsveld Wb. 2
 (075), Hamont Wl. (036, 187), Hamont-Achel
 Wb. (020), Hasselt Wb. (197), Heel Wb. (360),

Heerlen Wb. 1 (054), Heerlen Wb. 2 (130, 133),
 Kerkrade Wb. 2 (175, 219), Lommel Wl. (025,
 130), Maastricht Wb. (162), Meeswijk Wl. (281),
 Niel-St.Truiden Wl. (516), Nuth Wb. (063), Roer-
 mond Wb. (115), Sint-Truiden Wb. (088), Sittard
 Wb. (364), Stokkem Wb. (127), Tongeren Wb.
 (709), Tungalroy Wb. (275), Venlo Wb. (156),
 Venray Wb. (220), Weertlands Wb. 1 (A5, 010),
 Zonhoven Wb. (189), Zonhoven Wl. (238).

Een ander iets of om iets benijden.

jaloers (ook *jaloes, jeloes, zjaloers,*
zjaloes, zjeloers, zjeloes, zjerloes):
 alg. Oostlb., Centr.Maaslds. en
 Kleverlds., freq. Maaskemp.,
 Tongerlds., Demerkemp en Lonerlds.,
 verspr. Ripuar., Oostlb-Rip. overgg.,
 Horns, Trichterlds., Bilzerlds.,
 Dommellds., Beringerlds., Truierlds.
 en Zuidgeld.Lb.; ook in Nederweert,
 Weert, Leopoldsburg, Oostham,
 Tessengerlo, Loksbergen, Halen en
 Lommel.

afgunstig: verspr. Oostlb., Centr.
 Maaslds. en Kleverlds.; ook in
 Heerlen, Waubach, Wijlre, Tungalroy,
 Thorn, As, Caberg en Venlo.

pikantig (ook *bekantig, perkantig*):
 Weertlands Wb. 1 en in Tungalroy,
 Achel, Hamont, Beverlo, Loksbergen
 en Lommel.

eifersüchtig (du.): Kerkrade.

misgunstig: Kerkrade Wb. 2.

naijverig: Schimmert.

neidisch (du.): Montzen.

2.6 Oprecht – vals, huichelachtig

Van het begrip **GEHEIMZINNIG** werd geen lemma samengesteld: een deel van het materiaal voldeed niet aan de vraagstelling en het overige deel leverde geen lexicaal onderscheiden materiaal op. Het begrip is wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

OPRECHT

N 85 (1981) (406);
Maastricht Wb. (299), Roermond Wb. (208), Sittard Wb. (338).

Rechtschappen, eerlijk.

oprecht: verspr. Oostlb.; ook in Kerkrade, Nieuwenhagen, Waubach, Thorn, Bree, As, Echt/Gebroek, Stein, Maastricht, Caberg, Eksel, Leopoldsburg, Venlo en Meijel.

rechtuit: verspr. Kleverlds., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Heerlen, Wijlre, Eys, Schinnen, Amstenrade, Mheer, Ittervoort, Ophoven, Thorn en Stein.

eerlijk: verspr. Oostlb.; ook in Vaals, Voerendaal, Eys, Weert, Tungalroy, Ell, Kelpen, Bree, Meeuwen, Urmond, Geulle, Maastricht en Caberg.

goudeerlijk: Tungalroy en Nieuwstadt.

gemeend: Reuver, Nunhem, Tungalroy en Geulle.

welgemeend: Roermond en Maasniel.

menens: Vlodrop en Epen.

rechtschaffen (du.) (ook *rechtschaf*): Sittard en Gronsveld.

rechtschappen: Merkelbeek en Wijnandsrade.

rechtvort: Sevenum en Maasbree.

recht-voor-zijn-kop: Herten (bij Roermond).

recht-voor-zijn-raap: Venlo.

ronduit: Gulpen.

rechtzinnig: Schimmert, As, Maastricht, Hoeselt en Venlo.

richtig (du.): Born en Caberg.

serieus: As, Eigenbilzen en Eys.

consequent: Venlo.

echt: Meeuwen.

eenvoudig: Caberg.

klaar: Venray.

open: Loksbergen en Caberg.

HUICHELEN

Kaart 31, pag. 354

N 85 (1981) (366, 367, 417), SGV (1914) (039); Gennep Wb. (168), Gronsveld Wb. 2 (181), Heerlen Wb. 2 (231), Kerkrade Wb. 2 (095), Maastricht Wb. (451), Roermond Wb. (301), Sittard Wb. (143, 144), Zonhoven Wb. (134).

Zich anders en beter voordoen dan men is.

huichelen: verspr. Ripuar., Oost. Zuidlb., Oostlb., Horns en Centr. Maaslds., zeldz. Kleverlds.; ook in Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Leopoldsburg en Venlo.

veinzen: zeldz. Zuid.Oostlb. en Horns; ook in Gulpen, Kesseleik, Heel, Herten (bij Roermond), As, Echt/Gebroek, Obbicht, Sint-Pieter, Leopoldsburg, Blerick en Venlo.

schmeicheln (du.) (*schmeikelen*, *smeichelen*): verspr. Kleverlds.; ook in Kessel en Geleen.

doen alsof (ook *doen asof*): Nieuwenhagen, Eys, Reuver, Beesel, Amby, Geulle, Maastricht, Gennep en Venray.

zich voordoen als: Heerlerbaan/Kaumer, Gulpen, As, Echt/Gebroek en Sevenum.

zich voordoen alsof: Maastricht.

zich fijn voordoen: Posterholt, Oirlo, Maasbree en Thorn.

zich goed voordoen: Eys.

zich mooi voordoen: Oirlo en Meerlo.
zich schoon voordoen: Wijlre en Eys.
anders voordoen (*angers voordoen*):
 Posterholt.

femelen: verspr. Noord.Oostlb.; ook
 in Waubach, Schaesberg, Doenrade,
 Ospel, Tungalroy, Kelpen, Bree,
 Geulle, Maastricht en Venlo.

bougeren (< fr.): Gulpen, Epen, Herten
 (bij Roermond), Lutterade, Brunssum,
 Schimmert, Born en Stein.

comédie spelen: Neer, Roermond,
 Meeuwen, Maastricht, Caberg en
 Hoeselt.

belazeren: Venlo.

bezeiken: Buggenum en Vaals.

blagueren (< fr.): As.

bohei slaan: Eys.

de fijne uithangen: Bree.

de grote jan uithangen: Maastricht.

de grote man spelen: Oirsbeek.

de hypocriet uithangen: Maastricht.

doen uitschijnen: Eksel.

fel doen: Hoeselt.

schoon doen: Brunssum.

fladderen: Sevenum.

flemen: Schinnen.

flinsen: Schinveld.

gebaren: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in
 Heerlen, Zonhoven en Loksbergen.

veel menen: Meijel.

get menen: Melick.

get van zijn jan maken: Maastricht.

get wijs maken: Maastricht.

groot doen: Montfort en Sittard.

groots doen: Venray.

honing om de mond strijken (*honing
 omme mond strijken*): Nunhem.

hoog vliegen: Maastricht.

in de kont kruipen: Caberg.

kontenkruipen: Venray.

inbeelden (ook *i-beelden*): Kerkrade,
 Vaals, Wijlre en Meijel.

kale kak hebben: Maastricht.

konkelen: Kapel-in-'t-Zand en Caberg.

kwezelen: Heerlen, Nieuwenhagen,
 Gulpen, Heythuysen, Neer en Horst.

lijm strijken: Schinveld.

luizig zijn: Lottum.

mooipraten: Gennep.

muiken: Meijel en Sevenum.

opscheppen: Kapel-in-'t-Zand,
 Merkelbeek, Klimmen, Ell, Caberg,
 Meerlo, Tienray en Meijel.

ploederen: Klimmen.

pochen: Ophoven.

pretentie hebben: Loksbergen.

schijnen: Stein.

schijnheilig zijn: As.

siroop smeren (*schroop smeren*):
 Caberg.

stoefen: Kapel-in-'t-Zand en Jeuk.

stuiten: Nieuwstadt, Geleen, Mheer en
 Caberg.

uitgeven: Geleen.

vals spelen: Bree.

verstellen: Heerlen.

voor filou spelen: Beegden.

voorgeven: Waubach, Roermond,
 Vlodrop, Schinveld, Weert en
 Maastricht.

zich voorgeven als: Beesel.

zich uitgeven voor: Merkelbeek.

voorstellen: Loksbergen.

wijsmaken: Swalmen.

zemelen: Swalmen.

zich verbeelden: Horst.

verbeelden: Epen.

zich wat inbeelden: Meeuwen.

zich zo houden (*zich zo halden*): Arcen.

HUICHELAAR

N 85 (1981) (366, 416, 417), SGV (1914) (039),
 ZND 24 (1937) (019);
 Gronsveld Wb. 2 (071), Maastricht Wb. (121),
 Meerlo-Wanssum Wb. (125), Meijel Wb. (082),
 Nuth Wb. (063), Sint-Truiden Wb. (103, 206,
 213), Sittard Wb. (143, 144), Tegelen Wb. (127),
 Valkenburg Wb. (056), Venlo Wb. (151), Venray
 Wb. (182), Weertlands Wb. 1 (A7, 009).

Iemand die zich anders en beter voor-
 doet dan hij is.

huichelaar: verspr. Oost.Zuidlb. en
 Oostlb., zeldz. Centr.Maaslds.; ook

in Kerkrade, Thorn, Gruitrode, As, Maastricht, Beverst, Kleine-Brogel, Wellen, Borgloon, Nieuwerkerken, Kwaadmechelen en Venlo.

schijnheilige: verspr. Maaskemp., Centr.Maaslds., Trichterlds., Bilzerlds., Tongerlds., Dommelds., Demerkemp. en Lonerlds., zeldz. Zuid.Oostlb. en Truierlds.; ook in Schaesberg, Eys, Gulpen, Lontzen, Molenbeersel, Kessenich, Paal, Oostham, Linkhout, Loksbergen en Sevenum.

filol (fr.) (ook *filoer, filoes*): zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Voerendaal, Neer, Mopertingen, Hoeselt, Riksingen, 's-Herenelderen en Sint-Truiden.

heimelijke, een -: Vroenhoven, Hamont, Koersel, Hechtel, Schulen, Wellen, Jeuk en Leopoldsburg.

godverneuker: freq. Kleverlds., verspr. Oostlb.; ook in Gulpen, Weert, Ell, Haler, Maastricht en Venlo.

godsverneuker: Beesel en Schimmert.

aangever (< du.): Vaals.

aardige, een -: Boorsem.

comediant: Caberg.

dobbele, een -: Schimmert.

duimendraaijer: Lanaken.

farizeeër: Weert, Gronsveld en Eys.

femelaar: Maasbree.

fijnaard: Neerpelt en Ophoven.

fijne, een -: Neer, Beesel, Ittervoort, Stein, Venray en Meijel.

fijne pilatus: Weert.

fijnerik: Achel en Neerpelt.

fijnkaller: Geulle.

fijnoor: Thorn en Oirsbeek.

filosoof: Kanne en Gronsveld.

flikflooijer: Maastricht.

gedraaide, een -: Blitterswijck.

gemene gliuiper: Maastricht.

gliuiperd: Maastricht.

pilarenbijter: Weertlands Wb. 1.

pilaarbijter: Loksbergen.

inbijter: Maastricht.

ingebeelde kwast: Hoensbroek.

jood: Mechelen-aan-de-Maas en Beverst.

judas: As, Mechelen-aan-de-Maas, Eigenbilzen, 's-Herenelderen en Stevoort.

kleeschijter: Geleen.

kontenkruiper: Horst en Geulle.

krijtheilige: 's-Herenelderen.

kruiper: Maastricht.

kwezel: Brunssum en Eys.

lonker: Boorsem.

mouwenveger: Lanaken.

mouwfrotter: Hoeselt.

onderkruiper: Lanaken.

op-schwänzer (< du.) (*opswentser*): Kerkrade.

opschepper: Wijlre, Eys, Maastricht en Meijel.

opsnijder (*opsnijer*): Meijel.

schone, een -: Meeuwen.

schone heilige: Peer.

schouwe heilige: Maastricht.

smoelentrekker: Sint-Truiden.

stiekemer: Nunhem.

stoefer: Jeuk.

valserik: zeldz. Demerkemp.; ook in Kaulille en Linkhout.

valse, een -: Vliermaalroot.

valse judas: Grote-Brogel.

vamendraaijer: Nunhem.

veinzer: Blitterswijck.

verneuker: Gulpen, Heythuysen, Nieuwstadt en Tungalroy.

verneukerd: Caberg.

vijgenbessem: Tegelen.

voormuizer: Heerlerbaan/Kaumer.

votlok: Geleen.

windbui: Sevenum.

witpens: Zichen-Zussen-Bolder.

mens met twee gezichten: Hamont.

een bet twee gezichten (*een be twee gezichten*): Herk-de-Stad.

Bij de volgende opgave betreft het een huichelaar van het vrouwelijk geslacht:
heilijg treesje (*heilijg trezeke*): Eksel.

Het volgende trefwoord is een omschrijving:

hij heeft de knijp achter de mouw (*hij heeft de knijp ater de mouw*): Wellen.

STIEKEM

Kaart 32, pag. 355

N 07 (1961) (031), N 85 (1981) (423, 424, 425, 427), SGV (1914) (001, 010), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 01u (1924) (065);
Echt Wb. (020, 077), Genk Wb. (122), Gronsveld Wb. 2 (003, 066, 164), Hamont Wl. (459), Heel Wb. (169), Heerlen Wb. 1 (025), Heerlen Wb. 2 (210), Lommel Wl. (320), Sittard Wb. (404).

Achter iemands rug handelend, boosaardige streken in het geheim bedrijvend.

stiekem: freq. Oostlb. en Kleverlds., verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Horns, Centr.Maaslds., Trichterlds. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Weertlds.; ook in Remersdaal, Henri-Chapelle, Meeuwen, As, Hamont en Lommel.

stiekempjes (*stiekemkes*): Eijsden.

stiekems (*stiekemes*): Maasbracht.

heimelijk: verspr. Oostlb., Horns, Maaskemp., Centr.Maaslds. en Dommelds., zeldz. Oost.Zuidlb. en Tongerlds.; ook in Wolder/Oud-Vroenhoven, Maastricht, Caberg, Bilzen, Eigenbilzen, Rosmeer, Heusden, Kermt, Zonhoven, Gelinden, Wellen, Bommershoven, Sint-Truiden, Aalst-bij-St.-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Oostham, Loksbergen en Venlo.

heimlich (**du.**): Kerkrade, Bocholtz, Heerlen, Montzen en Welkenraedt.

in het geheim: Reuver, Maastricht, Gelinden en Meijel.

achterbaks (ook *aterbaks*): verspr. Oostlb., Trichterlds. en Kleverlds., zeldz. Zuidgeld.Lb.; ook in Eys, Weert, Tungalroy, Ophoven, Meeuwen, Echt/Gebroek, Urmond en Geulle.

achterrugs (ook *aterrugs*): verspr. Zuid.Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb. en Noord.Oostlb.; ook in Montzen, Maasbracht, Echt/Gebroek en Borgharen.

achterrug: Einighausen, Susteren, Ophoven, Geistingen, Stevensweert en Eisdén.

achter de rug: Meerlo.

achter gen rug: Beegden en Heel.

hinderrugs (*hingerrugs*): Sijpeltveld, Rimbürg, Heerlerbaan/Kaumer en Vijlen.

geniepig: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Tungalroy, Meeuwen, As, Maastricht, Borgharen, Eijsden, Eigenbilzen, Sint-Huibrechts-Lille, Eksel, Oostham, Grubbenvorst, Blerick en Venlo.

genieperig: Weert.

geniepetig: Herten (bij Roermond) en Stevensweert.

in het geniep: Schimmert, Valkenburg, Ophoven, Geistingen, Elen, Maastricht en Bommershoven.

stilletjes (*stilkjes, stillekes*): verspr. Oostlb. en Kleverlds.; ook in Heerlerheide, Nederweert, Weert, Thorn, Echt/Gebroek, Urmond, Maastricht, Eijsden, Eksel, Loksbergen, Lottum, Blerick en Venlo.

stil: Nieuwenhagen, Welkenraedt, Panningen en Geleen.

stilzwijsens: Lottum en Sevenum.

in alle stille: As.

in der stille (< **du.**): Gronsveld.

oneerlijk: Epen, Montfort, Tungalroy, Ittervoort, Stein, Maastricht, Oirlo, Horst en Meijel.

oneerlig: Vaals en Klimmen.

achter de elleboog: Baarlo, Haelen, Nieuwstadt en Merselo.

achter de hoek: Loksbergen.

achter de mouw: Puth.

achter de mouwen: Berg-aan-de-Maas.

achter haag en struik: Gronsveld.

achter het hoedje (*ater het hoedje*): Riksingen.

onder het hoedje: Sint-Truiden en Gelinden.

achter mik: Eisdén.

achteraf: Heerlen.

bedompeld: Blitterswijk.

dievelings: Caberg.
filou-etig (< fr.) (ook *flou-ertig*):
 Limbricht en Rekem.
gemeen: Klimmen.
gewichtig: Tienray.
gluiperig: Grevenbicht/Papenhoven.
loens: As.
lopetig: verspr. Noord.Oostlb.; ook in
 Sittard, Echt/Gebroek en Venlo.
lopend: Afferden, Venray en Thorn.
nijpetig: Stevensweert.
onverhoeds: Thorn.
scheutvrij: Grevenbicht/Papenhoven.
slieperig: Halen.
slijperig: Halen.
slinks: Kesseleik en Posterholt.
sluiks: Horst.
sluipentig: Sittard.
steels: Leopoldsburg en Venlo.
terneuks: Born.
tersluiks: Venlo.
terug: Guttecoven.
verdraaid: Maastricht.
verstolen: Welkenraedt.
zonder get te zeggen: Urmond.
tussen het dort en het groen (*tussen 't
 dort en 't greun*): Gronsveld.
met belump: Heel.
met stille trom (*met stil strom*): As.
onder de duim: Makset.

Het volgende trefwoord is een omschrijving:

doen alsof de naas bloedt (*de naas
 blouwt*): Oirsbeek en Eys.

GLUIPERIG

DC 16 (1948) (021), N 85 (1981) (403, 404);
 Beverlo Wb. (239), Maastricht Wb. (121, 238),
 Meerlo-Wanssum Wb. (124), Roermond Wb.
 (093), Sittard Wb. (120, 134, 377), Tegelen Wb.
 (101), Zonhoven Wl. (206).

Niet eerlijk, geen open gedrag verto-
 nend.

Identieke trefwoorden komen ook voor
 in het lemma STIEKEM.

gluiperig: verspr. Oostlb., Horns en
 Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.;
 ook in Voerendaal, Heerlen, Weert,
 Maastricht, Borgharen, Heugem,
 Velden, Blerick en Venlo.

gluipertig: Meerssen.

gluipetig: Maastricht.

gluipachtig: Maasbree.

lopetig (ook *lopentig*): verspr. Noord.
 Oostlb.; ook in Pey, Wessem, Echt/
 Gebroek en Maastricht.

loopachtig: Baarlo.

sluipertig: Sittard.

sluiperig: Sittard, Geleen, Meerssen,
 Born en Caberg.

slinks: Heerlen, Nieuwenhagen,
 Waubach, Kesseleik, Tungalroy,
 Meeuwen, Beverlo, Leopoldsburg en
 Venray.

stiekem: zeldz. Noord.Oostlb.; ook
 in Eygelshoven, Vaals, Waubach,
 Einighausen, Limbricht, Weert,
 Maasbracht, Roosteren, Urmond,
 Maastricht, Heugem, Blerick,
 Venlo, Siebengewald, Wanssum en
 Melderslo.

vals: Beesel, Melick, Bree, Hoeselt,
 Lottum, Wanssum en America.

achterbaks: Wijlre, Gulpen, Sittard,
 Meeuwen, Maastricht, Heugem, Eksel
 en Oirlo.

achter de elleboog: Gennep, Oirlo en
 Tegelen.

achter de mouw: Stramproy,
 Broeksittard en Nuth/Aalbeek.

achter de mouwen: Heerlen.

dievelings: Caberg.

doorneukt: Loksbergen.

duister: Epen.

filour-etig (< fr.): Eys.

geniepig: Vaals, Eys, Hunsel,
 Stevensweert, Lottum en Geysteren.

genieperig: Ransdaal.

gladakkerig (*gladdekkig*): Posterholt.

heimelijk: Zonhoven, Sittard en
 Maastricht.

hinder de elleboog: Eys.

hinder de oren (ook *hinger de oren*):

Kerkrade en Eys.
hinterlistig (du.): Heerlerbaan/Kaumer en Vaals.
huichelachtig: Reuver, Thorn en Hoensbroek.
kruiperig: Nieuwenhagen.
loens: Helden/Everlo.
loenzig: Heythuysen.
loeren: Maasniel.
loeretig: Mheer.
lonkend: Oirsbeek.
lopend: Helden/Everlo.
louche: Noorbeek en Terlinden.
luizig: Hushoven en Beesel.
onbetrouwbaar: As.
oneerlijk: Neer.
onguur: Noorbeek en Terlinden.
schijnheilig: Beesel en As.
verraderlijk: As.
vuil: Venlo.

GLUIPERD

Kaart 33, pag. 355

DC 16 (1948) (021), N 07 (1961) (031), N 85 (1981) (403, 404, 423, 424, 426), SGV (1914) (011), ZND 01 (1922) (a-m);
 Beverlo Wb. (239), Echt Wb. (044, 077), Gennep Wb. (116), Kerkrade Wb. 2 (073, 165), Maaseik Wb. (030), Maastricht Wb. (121, 238), Meerlo-Wanssum Wb. (124), Roermond Wb. (093, 166), Sint-Truiden Wb. (105), Sittard Wb. (120, 377), Tegelen Wb. (101, 125), Tungalroy Wb. (278, 293), Venlo Wb. (331).

Iemand die niet eerlijk en open is en slinkse streken uithaalt.

gluiper: verspr. Zuid.Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb. en Noord.Oostlb.; ook in Simplveld, Weert, Maasbracht, Buchten, Stein, Maastricht, Sint-Pieter, Beringen en Venlo.
gluiperd: verspr. Oostlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Gulpen, Maastricht, Blerick en Venlo.

huichelaar: Simplveld, Epen, Vijlen, Nunhem, Vlodrop, Ittervoort, Maastricht en Maasbree.
filou (fr.) (ook *filoer, filoes*): Wijlre, Eys, Geleen, Valkenburg, Maasbracht, Echt/Gebroek en Geulle.
loop: Haspengouws Id. en in Tegelen, Herten (bij Roermond), Hout-Blerick en Venlo.
lopendige, een - (ook *lopentige, een -*): verspr. Noord.Oostlb.; ook in Echt/Gebroek.
loperd: Gennep Wb. en in Amby, Maaseik en Maastricht.
loper: Montfort.
lopigaard: Montfort.
lopige, een -: Panningen.
loopoor: Meerlo.
loeroor: Heerlen, Beesel, Buggenum, Roermond, Maasbracht, Lottum, Arcen en Meerlo.
loerangel: Merselo.
loerder: Brunssum.
loeremkwaad (*loeremkwaai*): Echt/Gebroek.
loerer: Schinveld.
loerhaan: Stein.
loerjanus: Tegelen.
sluiper: Geleen, Munstergeleen, Schinveld, Borgharen en Eijsden.
sluiperd: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Born, Caberg en Limmel.
sluipjas: Sittard.
stiekemerd: verspr. Zuid.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Vaals, Wijlre, Reuver, Buggenum, Kapel-in-'t-Zand, Weert, Urmond, Maastricht en Venlo.
stiekeme, een -: Rimborg, Eys, Maastricht, Heugem, Velden en Venray.
valserik: Tegelen, Heel, Nederweert, Hunsel, Bree, As, Martenslinde, 's-Herenelderen, Hoepertingen, Voort, Aalst-bij-St.-Truiden en Venlo.
valse, een -: Horst en Hoeselt.
valse kerel: Obbicht.
valse luip: Leunen.
achterbakse, een -: Schaesberg, Swalmen, Eksel en Maasbree.

heimelijke, een -: Grevenbicht/
Papenhoven, Susteren en Maastricht.
doorneukte, een -: Loksbergen.
duckmäuser (du.): verspr. Ripuar.
ekel (du.): Kerkrade.
foetelaar: Dieteren.
fugge, een -: Sint-Truiden.
gedraaide, een -: Oirlo.
geraffineerde boef: Gulpen.
gewiekste batraaf: Gulpen.
gladakker: Maastricht.
judas: As en Bilzen.
kale hond: Sevenum.
kijker: Swolgen.
kruiper: Vijlen.
loef: Tungalroy.
loenszak: Blerick.
lonkerd: Rekem, Meerssen en
Ransdaal.
lonker: Rosmeer.
luizige, een -: Beesel.
lusch: Kerkrade Wb. 2 en in Ransdaal,

Noorbeek en Terlinden.
ros: Jeuk.
satan: Nunhem.
schijnheilige: Beesel, Neeroeteren,
Lanklaar, Wellen, Jeuk en Tessengerlo.
schlauberger (du.): Sevenum.
slinkse, een -: Beverlo.
smeerlap: Kerkrade.
vale, een -: Vijlen.
vensterensluiper: Schinveld.
viezerd: Waubach.

De volgende opgaven betreffen een
gluiperd van het vrouwelijk geslacht:
kattin: Leopoldsburg en As.
nijpgriet: Maaseik.
prij: Eys.

De volgende opgave is een omschrijving
van een gluiperd:
**hij bedondert onze lieve heer waar
doe bij staat:** Neer.

2.7 IJverig - lui

Niet geplaatst in deze subparagraaf is het begrip *LOOM* dat voortkomt uit de vraagstelling die informeert naar de benaming voor 'loom door de hitte'. Ook het begrip *LUST HEBBEN OM TE LUIEREN* is niet geplaatst omdat deze lange zin zo'n diversiteit in uitgebreide begripsomschrijvingen opleverde, dat dit materiaal niet tot een overzichtelijk lemma verwerkt kon worden. Vergelijk in verband met het lemma *LEEGLOPER* de lemma's *KLAPLOPEN* en *KLAPLOPER* in WLD III, afl. 3.1: *Maatschappelijk gedrag, school en onderwijs*, pag. 90-91.

IJVER

Kaart 34, pag. 356

N 85 (1981) (287, 288), SGV (1914) (026), ZND 36 (1941) (017);

Beverlo Wb. (111), Eupen Wb. (070), Genk Wb. (141), Hamont Wl. (182), Heel Wb. (117), Heerlen Wb. 1 (018, 028), Kerkrade Wb. 2 (088), Maaseik Wb. (023, 026), Meerlo-Wanssum Wb. (146), Roermond Wb. (309), Stokkem Wb. (051), Tongeren Wb. (649), Venlo Wb. (126), Weertlands Wb. 1 (A7, 005, A7, 006), Zonhoven Wb. (182), Zonhoven Wl. (230).

Toewijding om een taak goed te vervullen.

ijver: alg. Weertlds., verspr. Oost.

Zuidlb., Oostlb., Horns, Maaskemp., Centr.Maaslds., Bilzerlds., Tongerlds., Dommelllds., Demerkemp., Lonerlds., Truierlds. en Kleverlds., zeldz. Trichterlds.; ook in Kerkrade, Eupen, Beverlo, Beringen, Leopoldsbuurg, Kwaadmechelen, Tessenderlo, Linkhout, Loksbergen, Lommel en Venlo.

vlijt (ook *flijt*): verspr. Ripuar.; ook in Roermond, Tongeren en Venlo.

vlijtigheid (ook *flijtigheid*): Heerlen en Nieuwenhagen.

courage (fr.): Bocholt, Opitter, As, Tongeren, Hasselt, Kortessem, Borgloon en Loksbergen.

qui-vive (fr.) (kevie): Weertlands Wb. 1 en in Maaseik, Diepenbeek en Riksingen.

goesting: Peer, Linkhout en Maastricht.

hart: Lanaken en Venray.

moed: Lommel, Reppel en Hasselt.

vuur: Paal.

IJVERIG

N 85 (1981) (113, 286, 287, 288), SGV (1914) (026), ZND 36 (1941) (017);

Beverlo Wb. (111), Eupen Wb. (042, 070, 228), Genk Wb. (372), Heerlen Wb. 1 (017, 028), Heerlen Wb. 2 (130), Kerkrade Wb. 2 (088), Maastricht Wb. (154), Meeswijk Wl. (711), Meeuwen Wl. (109), Roermond Wb. (111, 309), Sittard Wb. (148), Stokkem Wb. (051), Tongeren Wb. (649), Tungalroy Wb. (272), Venlo Wb. (126), Weertlands Wb. 1 (A7, 009).

Met toewijding werkzaam.

ijverig (ook *ijvrig*): freq. Oost. Zuidlb., Oostlb., Horns, Maaskemp., Centr. Maaslds. en Kleverlds.; ook in Kerkrade, Eupen, Weert, Maastricht, Caberg, Achel, Eksel, Beverlo, Sint-Truiden, Loksbergen en Venlo.

ijvertig: freq. Zuid. Oostlb.; ook in Eys, Gulpen, Epen, Eupen, Neer, Grevenbicht/Papenhoven en Maastricht.

ijverlijk (ijverlig): Schimmert.

ijverachtig: Heel.

nijverig: Meijel.

naarstig: Weertlands Wb. 1; ook in Schinveld, Valkenburg, Stevensweert en Maastricht.

naasterig: Weertlands Wb. 1.

naarzaam: Horst en Beesel.

vlijtig (ook *flijtig*): freq. Ripuar., verspr. Oostlb.; ook in Heerlen, Nieuwenhagen, Eys, Eupen, Ittervoort, Thorn, Maasbracht, Bree, Meeuwen, As, Meeswijk, Guttecoven, Stein, Maastricht, Vlijtingen, Tongeren, Leopoldsburg en Venlo.

werketig: Eys en Eupen.

nijg: As.

nits: Heerlen.

noest: As.

vroom: Genk en Eigenbilzen.

courageux (fr.): Hoeselt.

De volgende trefwoorden zijn een benaming voor een 'ijverig persoon':

felle, een -: Jeuk.

nitse, een -: Heerlerbaan/Kaumer.

ijvere, een -: Jeuk.

ijverige, een -: Stokrooie.

WERKLUSTIG

N 85 (1981) (289), ZND 39 (1942) (006b).

Arbeidzaam, nijver.

flink: Nieuwenhagen, Waubach, Reuver, Kapel-in-'t-Zand, Herten (bij Roermond), Geleen, Schinnen, Mheer, Weert, Bree, Echt/Gebroek, Lanaken, Caberg, Venlo, Tienray en Horst.

dapper: zeldz. Zuid.Oostlb. en Horns; ook in Eys, Gulpen, Montfort, Posterholt, Opitter, Meeuwen, Born, Maastricht, Bilzen, Venlo, Oirlo en Meijel.

moedig: Voerendaal, Heerlen, Kesseleik, Meeuwen, Neroeteren, Genk, Vucht, Bilzen, Eigenbilzen, Overpelt, Peer, Hasselt, Jeuk en Leopoldsburg.

vol moed: Opgrimbie.

ijverig: Roermond, Maasniel, Moelingen, Bree, As, Urmond, Lanaken, Koersel, Gutshoven en Montenaken.

ijvertig: Mechelen-aan-de-Maas en

Diepenbeek.

clever (eng.): Kerkrade.

courageux (fr.): As, Maastricht, Caberg en Jeuk.

doorzettend: Merkelbeek.

fel: Montenaken en Hoeselt.

ferm: Kerkhoven en Millen.

hel: Lommel en Peer.

kloek: Heythuysen, Tungalroy en Peer.

kordaat: Nunhem.

kranig: Hamont.

onbevangen: Venlo.

sterk: Meijel.

stout: Nieuwenhagen.

unversagt (du.): Wijlre.

vlot: Schimmert.

volslags: Sevenum.

vroom: Helchteren, Zonhoven en Vlijtingen.

werklustig: As.

werkzaam: Peer.

TRAAG

N 85 (1981) (292), SGV (1914) (038);

Beverlo Wb. (145), Echt Wb. (120), Gronsveld Wb. 2 (174), Hamont Wl. (487), Heel Wb. (162, 182, 294), Heerlen Wb. 2 (221), Kerkrade Wb. 2 (247), Lommel Wl. (348), Maastricht Wb. (361, 431), Meerlo-Wanssum Wb. (293), Roermond Wb. (293), Sittard Wb. (431), Stokkem Wb. (066), Venlo Wb. (260), Zonhoven Wb. (483).

Langzaam, aarzelend.

traag: freq. Oostlb. en Kleverlds., verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Horns, Centr.Maaslds. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Trichterlds.; ook in Weert, Meeuwen, As, Hamont, Zonhoven, Leopoldsburg en Lommel.

langzaam: verspr. Zuid.Oostlb., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Heerlen, Eys, Gulpen, Weert, As, Stokkem, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Beverlo en Oirlo.

sloom: Maastricht, Amby en Heerlerbaan/Kaumer.

loom: Valkenburg.
lui: verspr. Oostlb., zeldz. Kleverlds.; ook in Schaesberg, Eys, Weert, Tungelroy, Kelpen, Ophoven, Bree, Meeuwen, Urmond, Stein, Maastricht, Caberg, Eijsden, Eksel, Jeuk en Venlo.
luizig: Heel.
vuil: zeldz. Oost.Zuidlb. en Zuid. Oostlb.; ook in Maastricht en Maasbree.
laks: Reuver.
lamlendig: Loksbergen.
moede (*meug, muug*): Venlo en Heel.
niet scheutig: Meerlo.
saaietig: Maastricht.
slap: Venlo.
sukkelachtig: As.
vadsig: Caberg.
zweel: Kessel.
op zijn elf-en-dertigste: Venlo en Nunhem.
heel op het gemak: Beverlo.
op het gemak: Meeuwen.
in de achterhaam: Neer.

TRAGE VROUW

N 85 (1981) (250, 292, 298), ZND 08 (1925) (017b);
 Bree Wb. (354), Hasselt Wb. (273), Kerkrade Wb. 2 (223), Maastricht Wb. (361, 378), Meerlo-Wanssum Wb. (288, 294), Roermond Wb. (272), Sittard Wb. (352, 424), Tongeren Wb. (555), Venlo Wb. (261), Venray Wb. (549).

Schimpige benaming voor een trage vrouw.

Zie voor het trefwoord **plots** RhWb (VI), kol. 1002, s.v. *Plutsche*, ‘verächtl. plumpes Weib’.

traag wijf: Posterholt en Hoensbroek.
trage, een -: Heerlen, Gronsveld, Noorbeek, Terlinden en Ospel.
sara (ook *saar*): Herten (bij Roermond), Schinnen, Amby, Stein, Hoeselt, Jeuk, Venlo en Horst.
trut: zeldz. Oost.Zuidlb. en Oostlb.;

ook in Kerkrade, Weert, Ittervoort, Urmond, Oirlo en Sevenum.
stomme trut (*stom trut*): Meijel en Nieuwstadt.
trutje: Schinnen.
treuzel: Kesseleik en Tungelroy.
treuzelkous: As.
treuzeltrien: verspr. Kleverlds.; ook in Kapel-in-'t-Zand en Venlo.
saaieltrien (ook *saanjeltrien*): Sittard en Maastricht.
stomme trien (*stom trien*): Maastricht.
troela: Voerendaal, Urmond, Maastricht en Caberg.
bluts: Geleen en Caberg.
stomme bluts (*stom bluts*): Geleen.
chipoteuse (**fr.**): Hoeselt en Tongeren.
doerak: Herten (bij Roermond).
dom mens: Schimmert.
domme vrouw (*dom vrouw*): Eys.
doos: Venray.
dutsel (ook *dotsel*): Reuver, Tungelroy en Born.
flauws: Caberg.
liesbeth: Hasselt.
lui vrouwmens (*lui vroumes*): Neer.
lui wijf: Vlodrop.
oele: Maastricht.
plots: Maastricht.
prats: Bree Wb.
schroet: Oirsbeek en Maastricht.
semmel: Maastricht.
slagbedrag: Kerkrade Wb. 2.
slameur: Eksel.
sleepdeken: Roermond.
slodder: Swalmen.
sloer: Ophoven.
sloester: Epen.
slome, een -: Venlo.
slons: Nunhem.
slurf: Meijel.
soebel: Mheer.
soeur-tje (< **fr.**) (*seureske*): Sevenum.
stom wijf: Posterholt.
stomme geit (*stom geit*): Maastricht.
stomme tante (*stom tant*): Maastricht.
suusje (*suuske*): Tienray.
tafelmie: Loksbergen.
tafeltrees: Loksbergen.

trees: Leopoldsburg en Brunssum.
teutebel: Meerlo-Wanssum Wb.
teut: Gennep.
trul: Gronsveld.
tutje (*tutteke*): Maastricht.
tutnel: Maastricht.
zedeetje (*sepeteke*): Bree.
zeik: Venray Wb.
zeikerd: Maastricht.
zemel: Thorn en Schimmert.

TREUZELLEN

Kaart 35, pag. 356

N 85 (1981) (297, 314, 339, 340), SGV (1914) (038), ZND 06 (1924) (024), ZND 08 (1925) (017a), ZND 37 (1941) (018b), ZND 42 (1943) (016);
 Beverlo Wb. (255), Bree Wb. (194, 197, 238, 394), Diepenbeek Wb. (289), Echt Wb. (052, 084), Genk Wb. (277, 338), Gennep Wb. (062, 182, 213), Hasselt Wb. (456, 467), Heel Wb. (296), Heerlen Wb. 2 (222), Kerkrade Wb. 2 (065, 142), Kortessem Wb. (507, 517), Lommel Wl. (348, 351), Maastricht Wb. (361, 378), Meeswijk Wl. (261), Niel-St.Truiden Wl. (381, 412), Roermond Wb. (195), Sittard Wb. (263, 424, 432), Stokkem Wb. (111), Uikhoven Wl. (169), Zonhoven Wl. (216, 275).

Langzaam zijn in alle handelingen, niet opschieten.
 Zie in verband met het trefwoord **klenderen** RhWb (IV), kol. 609, s.v. *klandern III*, *kländern* 2b. ‘müßig umhergehen, -stehen, schlendern’. Volgens Schuermans (1870), pag. 416 is **nozelen** hetzelfde als **neuzelen** en **neutelen**: ‘langzaam zijn, dralen, talmen’.

treuzelen (ook *dreuzelen*, *dreuzelen*, *trijzelen*, *trutselen*): verspr. Oost. Zuidlb., Oostlb., Maaskemp., Centr. Maaslds., Trichterlds., Dommellds., Demerkemp., Lonerlds. en Kleverlds., zeldz. Truierlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Lontzen, Maasbracht, Stevensweert,

Martenslinde, Zichen-Zussen-Bolder, Tongeren, Beverlo, Paal, Beringen, Kerkhoven en Tessenderlo.

troggelen (ook *truggelen*): verspr. Noord.Oostlb.; ook in Molenbeersel, Hunsel, Haler, Bocholt, Neeroeteren, Maaseik, Elen, Helchteren, Houthalen, Zonhoven, Lottum, Velden, Meterik, Swolgen en Maasbree.

chipoteren (< fr.) (ook *schippeteren*, *schipsteren*): zeldz. Tongerlds.; ook in Bree Wb. en in Waltwilder, Grote-Spouwen, Val-Meer, Hasselt, Beverlo en Montenaken.

drentelen (ook *trengelen*, *trenjelen*, *trentelen*): zeldz. Maaskemp. en Lonerlds.; ook in Bilzen, Eigenbilzen, Grote-Spouwen en Tongeren.

drentelieren (*trengelieren*, *trenteneren*): Stokkem, Opgrimbie en Uikhoven.

drenzen (*dreisen*, *dreizen*): Opgrimbie, Lanaken, Vlijtingen en Zichen-Zussen-Bolder.

drenselen (*tremselen*, *trenselen*): verspr. Dommellds.; ook in Hechtel en Helchteren.

drenseleren (*trenseleren*): Opgrimbie.

drensemen (*dreizemen*): Caberg.

dreutelen (*dreujelen*): Heer en Klimmen.

dritselen: Diepenbeek.

droezelen: Neeroeteren.

dromen: Gruitrode, Zutendaal, Vucht, Mechelen-aan-de-Maas, Diepenbeek, Riksingen en Hamont.

dromelen: Mechelen-aan-de-Maas, Munstergeleen en Moelingen.

klommelen: Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen, Waubach, Eys, Montzen, Welkenraedt, Herten (bij Roermond), Posterholt, Mheer, Noorbeek, Terlinden, Molenbeersel, Neerglabbeek, Mechelen-aan-de-Maas, Herstappe, Kuringen en Zonhoven.

knommelen: Alken.

klungelen: Bree Wb. en in Montfort, Rekem, Maastricht, Merselo, Blitterswijck en Sevenum.

neuken: Sint-Odiliënberg, Posterholt, Mheer, Ophoven, Meeuwen, Opoeteren, Zutendaal, Lanklaar en Leut.

neutelen (ook *neutselen*): Sittard en Doenrade.

neuzelen: verspr. Trichterlds., zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Simpelveld, Waubach en Wellen.

semmelen: zeldz. Lonerlds.; ook in Genk, Maastricht, Waltwilder, Koninksem, Sint-Huibrechts-Lille, Wijchmaal, Heusden, Sint-Truiden, Mielen-boven-Aalst, Oostham, Tessenderlo en Loksbergen.

sammelen: Maastricht, Bilzen, Val-Meer, Hamont, Zonhoven, Hasselt, Alken en Ulbeek.

tammelen (ook *temmelen*): verspr. Truierlds., zeldz. Lonerlds.; ook in Zussen, Diepenbeek, Kaulille, Wijchmaal, Stokrooie en Kuringen.

sukkelen (ook *suggelen*): verspr. Oost. Zuidlb., Oostlb., Horns, Maaskemp., Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Montzen, Weert, Maastricht, Vlijtingen, Eksel, Jeuk, Leopoldsburg en Venlo.

tettelen (ook *teddelen*, *tertelen*): verspr. Demerkemp. en Lonerlds., zeldz. Tongerlds.; ook in Paal, Beringen, Sint-Truiden en Halen.

teutelen: Nieuwstadt, Hasselt en Sittard.

De volgende opgaven zijn in alfabetische volgorde geplaatst:

beuzelen: Vliermaal.

breuzelen: Kerkrade Wb. 2.

dagen maken: Beesel.

dommelen: Wellen.

drutselen: Wellen.

duppen: Niel-bij-As.

enselen: Diepenbeek.

ezelen: Neeroeteren.

fiemelen: Gennep Wb.

foddelen: Schinveld.

fritselen: Opoeteren, Hasselt en Wellen.

frotselen: Bree.

fruntelen: Neerpelt.

frutselen: Bocholt, Neeroeteren, Waltwilder, Hamont, Kaulille, Oostham en Lommel.

frutsen: Dilsen.

futselen: Herk-de-Stad.

futsen: Sint-Truiden.

grozelen (*greuzelen*): Noorbeek en Terlinden.

hampelen: Echt/Gebroek.

haperen: As.

hengelen: Beegden.

hippetippen: Opitter.

hoddelen: Meeswijk.

hoetelen (*huitelen*): Bree Wb.

houwen: Bocholt en Neeroeteren.

keveren: Genk.

klenderen (ook *klenteren*): Zonhoven en Heer.

klooien: Afferden en Oirlo.

klotelen: Gulpen.

kloten: Ospel, Weert, As, Lanaken, Caberg en Loksbergen.

kloteren: Hoeselt.

knoddelen: Herten (bij Roermond) en Stein.

knoeien: Neeroeteren.

knopen: Sint-Truiden.

knutselen: Heythuysen en Houthalen.

lammeren: Maastricht.

langzaam zijn: Sint-Lambrechts-Herk.

lanterfanten: Stokkem.

lonken: Zutendaal.

luieren: Kaulille en Simpelveld.

luieriken: Hoepertingen, Neeroeteren, Genk en Mopertingen.

lummelen: Tungalroy en Neeroeteren.

martelen: Neer.

mastelen: Eisden.

miemelen: Diepenbeek.

mikken: Zichen-Zussen-Bolder.

nesselen: Beverlo en Tongeren.

niet avanceren: As en Jeuk.

niet floepen: Venlo.

niet opschieten: Reuver, Vlodrop, As en Maastricht.

niet vloten: Schinnen.

niet vooraan komen: Vaals.

niksen: Horst.

nozelen: Roermond en Schimmert.
neulen: Echt/Gebroek.
plaren: Venray.
pongelen: Weert.
prakkezeren: Houthalen.
pritselen: Gruitrode.
pritsen: Opoeteren.
prullen: Sint-Huibrechts-Lille, Halen en Eisden.
prutselen: Gerdingen, Genk, Beverst, Peer, Houthalen en Hasselt.
prutsen: Nunhem, Tengelroy, Hamont, Houthalen, Oirlo en Meijel.
pruttelen: Zeperen en Jeuk.
razelen: Eksel.
rommelen: Overpelt.
saaielen: Maaseik, Rekem en Doenrade.
sabbelen: Eksel en Peer.
savelen: Peer.
sukkelen: Neeroeteren.
slabakken: Kaulille.
slenteren: Oostham, Melveren en Hasselt.
slinsen: Eigenbilzen.
sneuken: Halen.
snoefelen: Halen.
sokken: Maastricht.
stotteren: Niel-bij-As.
striemen: Peer.
suizen: Peer.
taffelen: Lommel, Lanklaar en Stokkem.
teuzelen: Montzen.
tizzeken: Gennep. Wb.
toddelen: Amby.
toefelen: Schinnen.
toeken: Loksbergen.
traineren: Beverlo en Borgloon.
trakken: Lommel en Tongeren.
tremelen: Hasselt.
treugelen: Houthalen en Zonhoven.
treutelen (ook *truttelen*): Bilzen, Sint-Truiden, Brustem, Jeuk en Halen.
treuten (ook *trutten*): Achel en Kaulille.
tuddelen: Schinveld.
tuttelen: Koninksem.
trijzelen: Lommel, Reppel en Sint-

Truiden.
zaniken: Maastricht.
zauwelen: Lutterade en Lanaken.
zemelen: Gennep Wb. en in Hamont, Wellen en Sint-Truiden.
zeuteren: Heek.
zeutselen: Ophoven.
zeveren: Geleen, Genk, Lanklaar, Mechelen-aan-de-Maas, Maastricht, Caberg, Kanne en Zonhoven.
zielen: Reuver en Oirsbeek.

TREUZELAAR

N 85 (1981) (250, 297, 326, 340, 341), SGV (1914) (038), ZND 08 (1925) (017b), ZND 37 (1941) (018b), ZND 42 (1943) (016); Beverlo Wb. (263), Bree Wb. (120, 449), Diepenbeek Wb. (289), Echt Wb. (084), Genk Wb. (086), Gennep Wb. (165, 213), Hamont Wl. (490), Hasselt Wb. (448, 465, 467), Heel Wb. (162, 182, 296), Heerlen Wb. 2 (222), Kerkrade Wb. 2 (142, 247, 289), Kortessem Wb. (507), Lommel Wl. (351), Maastricht Wb. (361, 378), Meerlo-Wanssum Wb. (258, 295, 334), Roermond Wb. (067, 195), Sint-Truiden Wb. (211, 224), Sittard Wb. (263, 352, 432), Tegelen Wb. (124), Tongeren Wb. (322, 555), Venlo Wb. (124, 194, 339), Venray Wb. (549), Weertlands Wb. 1 (A4, 005, A7, 006), Zonhoven Wb. (423, 466, 487).

Persoon die langzaam werkt, die zeer langzaam is in zijn verrichtingen. Vergelijk in verband met het trefwoord **teuzel** Gemmenich Wb., pagina 254, s.v. *tösel*, 'treuzelaar, iemand die langzaam werkt'.

treuzelaar (ook *dreuzelaar*, *treuzeleur*): freq. Zuid.Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb., Maaskemp., Dommellds. en Kleverlds., zeldz. Horns en Centr.Maaslds.; ook in Maastricht, Martenslinde, Zonhoven, Hasselt, Beringen, Gelinden, Jeuk, Tessenderlo, Loksbergen en Venlo.
treuzel: Bree Wb. en in Sittard,

- Tungelroy, Koninksem, Hamont en Oirlo.
- treuzeltje:** Bree.
- treuzelboks:** Venlo en Ell.
- treuzelhannes:** Meerlo.
- treuzelkont:** Weert.
- treuzelkous:** Schinnen.
- chipoteur (fr.):** Sint-Truiden, Zonhoven en Tongeren.
- d'aarzelaar:** Meijel.
- daggelaar:** Eigenbilzen.
- dopper:** Niel-bij-As.
- drensbeugel (dreisbeugel):** Bree Wb.
- drenselaar (trenselaar):** Hamont, Lanklaar en Hasselt.
- drensemaard (dreisemer):** Caberg.
- drentelaar (ook trengelaar, trenteler):** As, Bilzen en Heerlen.
- drentelvot (trentelvot):** Kerkrade Wb. 2.
- dreutelaar (dreurelaar):** Klimmen, Noorbeek en Terlinden.
- drieland:** Roermond.
- droevige, een -:** Geleen.
- dromer:** Gruitrode en Ulbeek.
- droomvot:** Vaals.
- druipstaart:** Diepenbeek.
- drupnol:** Genk.
- duwdesem (duidesem):** Klimmen en Waubach.
- duwdriek (duidriek):** Kerkrade.
- erwtenteller:** Eys, Nieuwstadt, Schimmert, Thorn, Bree, Geulle, Maastricht, Caberg en Meerlo.
- femelkont:** Venlo.
- fots-pin:** Hoepertingen.
- frutselaar:** Oostham.
- klommelaar (ook klommelder):** Kerkrade Wb. 2 en in Schaesberg, Eys, Welkenraedt, Posterholt, Merkelbeek, Noorbeek, Terlinden, Molenbeersel, Val-Meer en Zonhoven.
- klommelskerel:** Kerkrade Wb. 2.
- klungelaar:** Rekem.
- klungelboks:** Weertlands Wb. 1.
- krententeller:** Tungelroy en Sittard.
- lamme, een -:** Leopoldsburg.
- lamzak:** Oostham.
- langzame, een -:** Nieuwenhagen, Herten (bij Roermond), Montfort, Doenrade, Hoensbroek, Gronsveld, Maastricht, Caberg en Wijchmaal.
- langzaamdraaijer:** Tongeren.
- langzaamganger:** Sint-Truiden.
- langzaammarcheerder:** Maastricht.
- langzame pierewiet:** Kaulille.
- langzame slak:** Geulle.
- langzamige kaspar:** Kortesseem.
- lanterfanter:** Jeuk.
- luierik:** Overpelt.
- luiwammes:** Meijel.
- luizige, een -:** Heel.
- miskefieter:** Venlo.
- moede, een - (meuge):** Heel, Herten (bij Roermond) en Vlodrop.
- nesselgat:** Beverlo.
- neuker:** Mheer.
- neukerd:** Ophoven.
- neuzelaar (ook neutselaar, nozelaar):** zeldz. Trichterlds.; ook in Waubach, Roermond, Sittard en Amby.
- nikse, een -:** Herten (bij Roermond).
- nistelaar:** Eigenbilzen.
- nistelen:** Stein.
- neuler:** Echt/Gebroek.
- plaarzak:** Venray.
- pongelerd:** Weert.
- prullenman:** Sint-Huibrechts-Lille.
- prutselaar:** Peer.
- prutserd:** Meijel.
- pruttelaar:** Halen.
- saaielaar (ook saanjelaar):** Sittard en Maastricht.
- saladeneus (slaaineus):** Maastricht.
- scheutselaar:** Zichen-Zussen-Bolder.
- semmelaar:** Meerlo-Wanssum Wb. en in Maastricht, Sint-Huibrechts-Lille en Rijkel.
- semmelkloot:** Gennep Wb.
- slak:** Maastricht.
- slakkendrijver:** Loksbergen.
- sleephout:** Heerlen.
- slof:** Eys.
- slome braadworst:** Venlo.
- slome duikelaar:** Urmond.
- slome, een -:** zeldz. Kleverlds.; ook in Wylre, Heel, Roermond, Maasniel, Schimmert, Hulsberg, Maastricht en

Eksel.
sok: Maasbree, Maastricht en Nieuwenhagen.
sokkenzomer: Kerkrade Wb. 2 en in Schaesberg.
sukkel: Oirlo.
sukkelaar (ook *suggelaar*): Gulpen, Bocholt, As, Rotem en Vlijtingen.
tammelaar: Kaulille, Kuringen, Zonhoven, Hasselt, Sint-Truiden en Jeuk.
taperaar: Noorbeek en Terlinden.
tasgat: Beverlo.
tettelaar: Beverst, Kortessem en Hoesele.
tettelpie: Wellen.
teutelaar: Sittard en Schimmert.
teutelhannes: Venlo.
teuzel: Montzen.
toddelaar: Amby.
toefelaar: Schinnen.
tokker: Loksbergen.
trage apostel: Meeuwen.
trage beer: Maasbree.
trage, een -: zeldz. Oost.Zuidlb. en Noord.Oostlb.; ook in Susteren, Schinnen, Thorn, Meeuwen, Urmond, Stein, Maastricht, Venlo, Venray, Tienray en Meijel.
trage zaadschieter: Beek.
trampelaar: Schinnen.
treutelaar: Sint-Truiden en Jeuk.
trijzel: Lommel.
troggelaar (ook *trokkelaar*, *truggelaar*): Meerlo-Wanssum Wb. en in Beesel, Nunhem, Heel, Haler, Ittervoort, Eksel, Heusden en Hechtel.
troggelaard: Meijel.
troggelboks (*truggelboks*): Tegelen.
troggelvot: Heel.
twijfelaar: Oirlo, Noorbeek en Terlinden.
voorzichtige, een -: Sevenum en Maastricht.
vuilaard: Sevenum.
zanikerd: Geleen.
zauwelaar: Maastricht, Amby en Heerlen.
zebedeus: Montfort, Ulbeek en

Kerkrade.
zeiker: Venlo.
zeikerd: Venray Wb.
zekere, een -: Weert en Heythuysen.
zemel: Gennep Wb. en in Heerlen en Sittard.
zemelaar: Leopoldsburg, Walsbets en Maastricht.
zeveaar: Mechelen-aan-de-Maas, Geleen en Brunssum.
zeverklaas: Caberg.
zeverklep: Meerlo-Wanssum Wb.
zuielaar: Heerlerbaan/Kaumer, Kesseleik, Geleen en Oirsbeek.
zuijer: Vaals.
dag-heute-dag-morgen, een - (*dag-huij-dag-morgen, een -*): Mheer.

LUI

Kaart 36, pag. 357

DC 02 (1932) (051), N 85 (1981) (293), SGV (1914) (022), ZND 01 (1922) (a-m); Gennep Wb. (114), Gronsveld Wb. 2 (101), Hasselt Wb. (282, 307), Heerlen Wb. 2 (148), Kerkrade Wb. 2 (161), Kortessem Wb. (264, 275, 287), Maaseik Wb. (050), Maastricht Wb. (243), Meeuwen Wl. (143), Niel-St.Truiden Wl. (058, 673), Nuth Wb. (067), Roermond Wb. (169), Sittard Wb. (097, 470), Tegelen Wb. (102), Uikhoven Wl. (102), Venray Wb. (504, 518), Zonhoven Wl. (341).

Niet verlangend om te werken of een handeling te verrichten.

lui: freq. Oostlb., Centr.Maaslds., Trichterlds., Demerkemp. en Kleverlds., verspr. Horns, Maaskemp., Bilzerlds., Tongerlds., Dommelds., Lonerlds., Truijerlds. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Beringerlds.; ook in Heerlen, Schaesberg, Gulpen, Montzen, Nederweert, Weert, Leopoldsburg, Tessengerlo en Lommel.
vuil: alg. Zuid.Oostlb., freq. Oost.Zuidlb., verspr. Geullds., Centr.

Maaslds. en Kleverlands; ook in
Simpelveld, Vaals, Steyl, Weert,
Molenbeersel, Vroenhoven, Bilzen,
Diepenbeek en Beverst.

strontsvuil: Remersdaal.

liever vuil dan moe: Wijlre.

niet scheutig: verspr. Oostlb., zeldz.

Oost.Zuidlb.; ook in Tungalroy,
Ittervoort, Thorn, Bree, Meeuwen, As,
Echt/Gebroek, Stein, Geulle, Eksel,
Jeuk, Loksbergen, Venlo, Venray,
Meijel en Maasbree.

moede (*meug*): Weert, Urmond en
Maastricht.

gauw moede (*gauw muug*): Opitter en
Maaseik.

liever lui dan moede (*liever lui dan
muug*): Berbroek.

geen zin: Maastricht.

gemakkelijk aangelegd: Geleen.

lam: Leopoldsburg en Beverlo.

lamlendig: Kortessesem.

lammetig: Kerkrade Wb. 2.

langzaam (*lanzem*): Caberg.

lottig: Genk.

mottig: Nieuwerkerken, Niel-bij-St.-
Truiden en Hasselt.

müßig (**du.**): Tegelen.

node (*nooi*): As.

onnuttig: Oostham en Wellen.

rap pijn in zijn rug: Hamont.

slap: Venlo.

tam: Leopoldsburg.

traag: Venlo en Vijlen.

vadsig: Sittard, Valkenburg, Caberg,
Hechtel en Zepperen.

voos: Reuver.

werkschouw: Venray Wb.

(383, 470), Stokkem Wb. (119), Uikhoven Wl.
(102), Venlo Wb. (278, 279), Venray Wb. (268),
Zonhoven Wb. (279).

De tijd met nietsdoen doorbrengen en
ook geen zin hebben om iets te doen.

luieren: verspr. Oostlb., zeldz.

Kleverlds.; ook in Thorn, Bree, As,
Born, Urmond, Geulle, Maastricht,
Eigenbilzen, Leopoldsburg en Venlo.

luieriken (ook *luiriken*): verspr. Horns;
ook in Heythuysen, Heel, Montfort,
Weert, Meeuwen, As, Uikhoven,
Eksel, Zonhoven, Hasselt, Oirlo,
Meijel, Maasbree, Loksbergen en
Niel-bij-St.-Truiden.

luien: Meijel.

luihangen: Loksbergen.

luilakken: Montfort, Susteren,
Maastricht, Caberg en Gennep.

luiwammesen: Herten (bij Roermond),
Weert, Maastricht en Meijel.

lui zijn: Hoeselt.

vuiliken: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in
Gennep Wb. en in Waubach, Susteren
en Sittard.

vuilakken: Venlo en Hulsberg.

vuiloren: verspr. Oost.Zuidlb.; ook in
Nuth/Aalbeek, Klimmen en Mheer.

vuileren: Oirsbeek.

vuilwammesen: Caberg.

vuil zijn: Nieuwenhagen.

faulzen (**du.**): verspr. Zuid.Oostlb.;
ook in Kerkrade, Heerlen, Gulpen,
Montfort, Stokkem en Stein.

faulzeneren (< **du.**): Heerlen.

bammelen: Heerlen.

de achterhaam trekken: Beverlo.

de keule (**du.**) **bidden** (*der kuul
bieënen*): Heerlen.

de luierik uithangen: Beverlo.

het niet inhebben: As.

hoedelen (*hoeielen*): Bree Wb.

lamzakken: Sevenum.

lanterfanten: Roermond, Wijnandsrade,
Caberg, Kortessesem en Jeuk.

lapzwansen: Venray Wb. en in
Roermond.

LUIEREN

N 85 (1981) (293, 294);

Beverlo Wb. (173, 301), Bree Wb. (196), Gen-
nep Wb. (198), Gronsveld Wb. 2 (102), Hasselt
Wb. (228, 283), Heerlen Wb. 1 (003), Heerlen
Wb. 2 (148), Kortessesem Wb. (266), Meeuwen
Wl. (143), Niel-St.Truiden Wl. (674), Nuth Wb.
(067), Roermond Wb. (158, 169), Sittard Wb.

leeglopen: Venray.
lummelen: Venray en Merkelbeek.
niksen: Nieuwenhagen.
niksnutten: Haelen, Kapel-in-'t-Zand en Waubach.
niks doen: Geulle.
profiteren: Meeuwen.
vozen: Venlo.
ze schuren: Beverlo en Sittard.
zijn kloten schuren: Hasselt.
op zijn rugstrang liggen: Gronsveld.
op zijn zevenste gemak zijn: Loksbergen.

LUILAK

DC 11 (1942) (004a), N 85 (1981) (062, 293, 294), SGV (1914) (022), ZND 01 (1922) (a-m); Beverlo Wb. (153), Bree Wb. (196, 207, 270), Diepenbeek Wb. (278), Echt Wb. (078, 081), Eupen Wb. (047), Genk Wb. (186), Gennep Wb. (063, 114), Gronsveld Wb. 2 (102), Hamont Wl. (091, 258, 278), Haspengouws Id. (267, 315), Hasselt Wb. (135, 282, 283, 459), Heel Wb. (325), Heerlen Wb. 2 (148), Kerkrade Wb. 2 (253), Kortesseem Wb. (264, 265, 276, 287), Maastricht Wb. (060, 243, 244), Meerlo-Wanssum Wb. (314), Meeswijk Wl. (729, 730), Meeuwen Wl. (143), Niel-St.Truiden Wl. (440, 630, 673), Nuth Wb. (068), Roermond Wb. (169), Sint-Truiden Wb. (101), Sittard Wb. (470), Stokkem Wb. (035, 119, 120), Tongeren Wb. (337), Tungalroy Wb. (274), Uikhoven Wl. (035, 096, 102, 1187), Valkenburg Wb. (117, 192), Venlo Wb. (340, 342), Venray Wb. (504), Weertlands Wb. 1 (A7, 001, A7, 008), Zonhoven Wb. (278, 279, 325), Zonhoven Wl. (341).

Persoon die de tijd met nietsdoen doorbrengt en ook geen zin heeft om iets te doen.

luilak: verspr. Zuid.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Roermond, Asenray/Maalbroek, Ospel, Stevensweert, As, Buchten, Borgharen, Limmel, Sint-Pieter en Riemst.

luierik (ook *luirik*): verspr. Oostlb., Horns, Maaskemp., Centr.Maaslds., Dommelds., Demerkemp., Lonerlds., Truierlds. en Kleverlds., zeldz. Trichtrlds.; ook in Nederweert, Weert, Bilzen, Diepenbeek, Beverst, Tongeren, Heppen, Beverlo, Paal, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Tessenderlo, Lommel, Velden, Blerick en Venlo.

luiaard: Meerssen, Amby, Lanaken, Maastricht, Vroenhoven, Eigenbilzen, Rosmeer, Zichen-Zussen-Bolder, Piringen, Tongeren, Millen, Neerpelt, Zolder, Beringen, Sint-Truiden, Leopoldsburg en Lottum.

luilap: Haelen, Genk, Elen, Rosmeer, Tongeren, Rijkhoven, Lauw, Kermt, Hasselt, Kortesseem en Wellen.

luiwammes: Heerlen, Heel, Roermond, Maasbracht, Neeroeteren, Echt/Gebroek, Stein, Diepenbeek, Diepenbeek, Zonhoven, Hasselt en Meerlo.

luioor: Horn en Schimmert.

luizak: Lanklaar en Meerssen.

lui beest: zeldz. Demerkemp.; ook in Opitter, Neeroeteren, Hoepertingen, Wellen, Kwaadmechelen en Tessenderlo.

lui kalf: Kwaadmechelen.

lui varken: Zonhoven.

luie aap: Berbroek.

luie donder: Hamont.

luie duivel: Beverlo en Kortesseem.

luie, een -: Vechmaal.

luie kerel (*luie kel*): Mheer.

luie nul (*luie nol*): Kortesseem.

luie patat: Bree Wb. en in Kortesseem.

luie pens (*lui pens*): Gennep. Wb.

luie schelm: Uikhoven.

luie ties: Kortesseem.

luie tist: Hasselt.

faulenzter (**du.**) (ook *vuilenserd*):

verspr. Oost.Zuidlb. en Zuid.Oostlb., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Gennep Wb. en in Kerkrade en Montfort.

lamzak: Opitter, Sint-Huibrechts-Lille, Kaulille, Koersel, Stevoort,

Beringen, Kortesseem, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Oostham, Lommel en Sevenum.

lapzwans (ook *japzwans*): Weertlands Wb. 1 en Bree Wb. en in Nuth/Aalbeek.

luie lapzwans: Uikhoven.

vuilik (ook *vuilig*): verspr. Noord. Oostlb. en Centr.Maaslds.; ook in Simpelveld, Kerkrade, Einighausen, Sittard, Grathem, Grubbenvorst, Arcen, Venlo, Blitterswijck en Meterik.

vuilerik: Heerlen, Lutterade, Sittard en Diepenbeek.

vuilikerd: Sint-Odiliëberg.

vuilak: verspr. Kleverlds.; ook in Stein, Geulle en Martenslinde.

vuuloor: verspr. Oost.Zuidlb. en Zuid. Oostlb.; ook in Sint-Martens-Voeren en Beverst.

vuilerd: Eupen.

vuilender: Gronsveld.

vuilerd: Venray Wb.

vuillap: Molenbeersel en Bilzen.

vuilnek: Meeswijk.

vuilwammes: Gronsveld.

vuil beest: Rijkhoven.

vuil mens (*vuile mens*): Tungalroy.

vuile beer: Eys.

vuile duivel: Remersdaal.

vuile, een -: Stein, Gronsveld en Remersdaal.

bedpongel: Weertlands Wb. 1.

curie: Niel-bij-St.-Truiden.

dagdief: Maastricht.

duimendraaier: Stokkem en Uikhoven.

duivel: Zeperen.

fajakker: Sint-Truiden.

flots: Venlo.

geruste, een -: Loksbergen.

hoedelpot (*hoeielpot*): Bree Wb.

lammeling: Maastricht.

lamlendige mens: Kortesseem.

lamme koe: Hamont.

langzame, een -: Stevoort.

moede, een - (*meuge*): Echt/Gebroek.

niksdoener: Koersel, Peer en Opoeteren.

niksnutter: Ulbeek.

onnutterik: Zonhoven.

onnuttigaard: Beverlo.

onnuttige, een -: Beverlo.

rappe, een -: Stevoort.

sinterklaas: Nieuwstadt.

tuitendraaier: Kerkrade Wb. 2.

vadderik: Haspengouws Id.

vaurien (fr.): Niel-bij-St.-Truiden.

vozerik: Haspengouws Id.

Bij de volgende trefwoorden gaat het om een vrouw:

luie bes (*lui bes*): Voort.

luie doos (*lui doos*): Kortesseem.

luie flats: Hasselt.

luie lots (*lui lots*): Zonhoven.

vuile prij (*vuil prij*): Rijkhoven.

LEEGLOPER

N 85 (1981) (299), SGV (1914) (021), ZND 01 (1922) (a-m);
Bree Wb. (194, 284, 286), Gennep Wb. (112, 189), Hasselt Wb. (281), Heerlen Wb. 2 (145), Meeuwen Wl. (143), Sittard Wb. (185), Stokkem Wb. (066), Tegelen Wb. (102), Valkenburg Wb. (128), Venray Wb. (268), Weertlands Wb. 1 (A7, 008).

Iemand die zonder iets te verrichten rondloopt, zonder bezigheden is.

leegloper: alg. Oostlb. en Kleverlds., freq. Centr.Maaslds., Dommellds. en Demerkemp., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Maaskemp., Trichterlds., Bilzerlds., Tongerlds., Lonerlds., Truierlds. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Beringerlds.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Simpelveld, Remersdaal, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Oostham, Tessengerlo, Loksbergen en Lommel.

leegganger: Gennep Wb. en in Lutterade, Stokkem, Guttecoven, Rekem, Lanaken, Rosmeer, Beverst, Rijkhoven, Stokrooie en

- Leopoldsburg.
- lege, een -:** Stokkem.
- niksnutser:** zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Sint-Martens-Voeren, Remersdaal, Valkenburg, Heek, Banholt, Mechelen-aan-de-Maas, Opgrimbie, Rekem, Maastricht, Lottum, Velden en Sevenum.
- niksnutter:** Beegden, Heel, Valkenburg, Opoeteren, Spalbeek, Venlo en Blitterswijck.
- niksnutserik:** Opitter.
- niksnutsiger:** Weert, Nunhem en Epen.
- niksnut:** Roermond, Herten (bij Roermond), Loksbergen en Meijel.
- lanterfanter** (ook *lantefanter*): Montfort, Posterholt, Oirsbeek en Maastricht.
- klaploper:** Stein en Hulsberg.
- straatloper:** Berbroek, Stevoort, Heers, Duras, Leopoldsburg en Lommel.
- straatbrak:** Duras.
- balenger:** Maastricht.
- batraaf:** Heerlen.
- dopper:** Tessengerlo.
- ecken-piet:** Heerlen.
- lamzak:** Sint-Huibrechts-Lille en Neeroeteren.
- hangzak:** Heerlerbaan/Kaumer.
- hoddelaar:** Bree Wb.
- houteren klos:** Kerkrade.
- kalejakker:** Opoeteren.
- kluiverd:** Sittard.
- lage, een -:** Vaals.
- landloper:** Meeuwen.
- lapzwans:** Kapel-in-'t-Zand en Horst.
- leuteraar:** Born en Gulpen.
- lorejas:** Meeuwen en Hasselt.
- losloper:** Opoeteren.
- luilak:** Diepenbeek.
- luilekkerlander:** Hamont.
- malenvuller:** Bree Wb.
- martelaar:** Bree Wb.
- müßiggänger (du.):** Tegelen.
- nietloper:** Maasbree.
- niksdoener:** Bree en Maastricht.
- oelwapper:** Gennep Wb.
- rauwlap:** Beverst.
- rentenier:** Neeroeteren.
- rondloper:** Hoepertingen.
- schooier:** Beverlo en Opoeteren.
- slampammer:** Nieuwstadt en Heerlen.
- slentenaar:** As.
- voddenman:** Loksbergen.
- vuile beer:** Eys.
- faulzenzer (du.) (vuilenzer):** Geulle en Eys.
- vuilik:** Venlo en Swalmen.
- vuilwammes:** Caberg.

2.8 Geduldig, ernstig

GEDULD

Kaart 37, pag. 357

N I (1964) (003a), ZND 35 (1941) (046); Beverlo Wb. (081), Bree Wb. (331), Diepenbeek Wb. (271), Genk Wb. (240, 245), Gronsveld Wb. 2 (053), Hamont Wl. (131), Hasselt Wb. (148), Kerkrade Wb. 2 (115), Lommel Wl. (092), Maastricht Wb. (109, 313), Meerlo-Wanssum Wb. (116), Meeswijk Wl. (218), Meeuwen Wl. (078), Roermond Wb. (086), Sint-Truiden Wb. (189), Sittard Wb. (111), Stokkem Wb. (084), Tungelroy Wb. (272), Uikhoven Wl. (125), Venlo Wb. (132), Weertlands Wb. 1 (A5, 106), Zonhoven Wb. (136, 347).

Kalme volharding in het wachten.

geduld (ook *gedold*): verspr.

Maaskemp., Centr.Maaslds., Dommellds., Demerkemp., Lonerlds. en Kleverlds., zeldz. Horns, Trichterlds., Beringerlds. en Truierlds.: ook in Kerkrade Wb. 2 en Weertlands Wb. 1 en in Reuver, Roermond, Sittard, Gronsveld, Bilzen, Martenslinde, Zichen-Zussen-Bolder, Rijkhoven, Mal, Oostham, Tessenderlo, Meldert, Linkhout, Lommel, Blerick en Venlo.

patience (fr.): verspr. Demerkemp., Lonerlds. en Truierlds.; ook in Gronsveld, Zutendaal, Mechelen-aan-de-Maas, Opgrimbie, Uikhoven, Diepenbeek, Riksingen, Tongeren en Meldert.

patiëntie: freq. Maaskemp., verspr. Demerkemp.; ook in Rotem, Stokkem, Lanaken, Maastricht, Eigenbilzen, Hamont, Kaulille, Peer, Beverlo, Paal, Beringen, Ulbeek en Linkhout.

lang van zinnen: Beverlo.

KALM, BEDAARD

N 85 (1981) (104, 105), SGV (1914) (002, 016), ZND 01 (1922) (a-m); Beverlo Wb. (118), Genk Wb. (267), Gronsveld Wb. 2 (078, 144), Hamont Wl. (195), Heel Wb. (131), Heerlen Wb. 2 (135), Kortessem Wb. (239), Lommel Wl. (136), Maastricht Wb. (171), Meeswijk Wl. (292), Meeuwen Wl. (115), Niel-St.Truiden Wl. (532), Sint-Truiden Wb. (146), Zonhoven Wb. (200), Zonhoven Wl. (248).

Kalm van natuur, niet gauw opgewonden, kwaad of zenuwachtig.

Zie in verband met het trefwoord **gezege**n Van Dale, pag. 3470, s.v. *II zeeg*, ‘mak, kalm’.

kalm: freq. Oostlb., Centr.Maaslds. en Kleverlds., verspr. Horns, Trichterlds., Dommellds., Truierlds. en Zuidgeld. Lb., zeldz. Oost.Zuidlb., Maaskemp., Tongerlds. en Demerkemp.; ook in Kerkrade, Weert, Bilzen, Eigenbilzen, Martenslinde, Heppen, Beringen, Zepperen, Hoepertingen, Borgloon, Leopoldsburg, Tessenderlo, Loksbergen en Lommel.

bezadigd: verspr. Oostlb., Maaskemp., Centr.Maaslds., Demerkemp. en Kleverlds., zeldz. Truierlds.; ook in Heerlen, Nederweert, Tungelroy, Ophoven, Lanaken, Maastricht, Caberg, Bilzen, Kleine-Spouwen, Zichen-Zussen-Bolder, Piringen, ‘s-Herenelderen, Genoelselderen, Hamont, Overpelt, Sint-Lambrechts-Herk, Tessenderlo, Halen, Lommel en Blerick.

bedaard: verspr. Oostlb., Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Voerendaal, Mechelen, Nederweert, Weert, Hunsel, Ittervoort, Thorn, As, Maastricht, Caberg, Leopoldsburg en Venlo.

doodbedaard: Tienray.

gemoedereerd (ook *gemoederjood*):

- verspr. Oostlb., zeldz. Centr. Maaslds.; ook in Voerendaal, Wijlre, Gulpen, Weert, Tungalroy, Thorn, Stevensweert, As, Maastricht, Caberg, Wellen, Mielen-boven-Aalst, Venlo, Meerlo en Meijel.
- doodgemoedereerd:** zeldz. Kleverlds.; ook in Roermond, Herten (bij Roermond), Beek, Tungalroy, Maastricht en Venlo.
- rustig:** verspr. Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Wijlre, Weert, Tungalroy, Ell, As, Genk, Maastricht, Caberg, Hoeselt en Venlo.
- ruhig (du.):** verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Simpelveld, Vaals, Brunssum en Valkenburg.
- stil:** verspr. Oost.Zuidlb., Zuid.Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Kerkrade, Weert, Tungalroy, Hunsel, Neeritter, Gruitrode, Echt/Gebroek, Elen, Lanklaar, Maastricht, Caberg, Kanne, Eigenbilzen, Vliermaalroot, Mal, Peer, Zonhoven, Beverlo, Ulbeek, Hoepertingen, Wellen, Herk-de-Stad en Jeuk.
- serieus:** Ophoven, Genk, Maaseik, Diepenbeek, Beverst, Herk-de-Stad en Kerkom.
- verstandig:** Simpelveld, Epen, Helden/Everlo, Heel, Sittard, Brunssum, Mheer, Neeritter, Opitter, Zutendaal, Guttecoven, Eisdén, Martenslinde, Grote-Spouwen, Diepenbeek, Beverst, Kleine-Brogel, Kortessem, Wellen, Gíngelom, Velden, Blerick en Sevenum.
- beheerst:** Maastricht.
- besnaard:** Sint-Lambrechts-Herk.
- bezorgd:** Bilzen.
- charmant:** Vijlen.
- content:** Jeuk.
- decent:** Gulpen.
- deftig:** Kerkom.
- droog:** Venray.
- eerlijk:** Kerkom.
- evenwichtig:** Maastricht.
- fatsoenlijk:** Stevoort.
- fijn:** Koersel.
- gedwee:** Urmond.
- gelaten:** Heerlen, Rimburg, Bingelrade en Elen.
- gematigd:** Hasselt en Brunssum.
- gemoedelijk:** Noorbeek, Terlinden, Tungalroy, Kelpen en Caberg.
- gemoedig (gemieg):** Hoepertingen en Voort.
- gemütlich (du.):** zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Geleen en Brunssum.
- gerust:** Obbicht, Herk-de-Stad en Gronsveld.
- getukt:** Horn.
- gewoon:** Venlo.
- gezapig:** Grote-Brogel.
- gezezen (ook gezeeg):** Beverlo en Eksel.
- gezet:** Diepenbeek.
- goed (goei):** Kerkom.
- goedmoeds:** Susteren.
- goedsmoeds:** Herten (bij Roermond).
- husch (du.):** Heerlen.
- ijskoud:** Urmond.
- kaduuk:** Heel en Maastricht.
- koest:** Nieuwenhagen, Schimmert, Stein, Kortessem en Sint-Truiden.
- langzaam:** Paal, Kuringen en Sint-Lambrechts-Herk.
- matig:** Stevoort.
- metgaand:** Schimmert.
- modest:** Klimmen.
- nuchter:** Guigoven.
- op het gemak:** Beverlo en Bocholt.
- profijtelijk:** Eigenbilzen.
- rijk:** Sint-Truiden.
- stilgeestig:** Lutterade.
- traag:** Melick.
- verzadigd:** Mheer.
- voldaan:** Gíngelom.
- volzadigd:** Elen.
- voorzichtig:** Lanaken.
- wijs:** Linkhout.
- zacht:** Oostham, Elen en Bilzen.
- zalig:** Veldwezelt.
- zeker:** Beesel.
- zinnig:** Horn.
- zoet:** Loksbergen.
- zoetjes:** Blitterswijk, Meerlo en Elen.
- zuinig:** Lanaken.

ERNSTIG

N 85 (1981) (103), ZND 38 (1942) (012b);
 Beverlo Wb. (071), Echt Wb. (103), Heerlen Wb.
 2 (106), Kerkrade Wb. 2 (080), Kortessem Wb.
 (435), Lommel Wl. (289), Maastricht Wb. (092,
 378), Meeswijk Wl. (571), Meeuwen Wl. (067),
 Roermond Wb. (074), Zonhoven Wl. (136).

Serius in denken en handelen.

ernstig: Heerlen, Waubach, Roermond,
 Swalmen, Posterholt, Susteren,
 Merkelbeek, Hoensbroek, Kelpen,
 Ittervoort, Meeuwen, Maastricht,
 Borgharen, Oostham, Venlo, Meerlo
 en Tienray.

ernst: verspr. Ripuar.

gemeend: verspr. Maaskemp.,
 Dommelds., Demerkemp., Lonerlds.
 en Truierlds., zeldz. Centr.Maaslds.;
 ook in Heerlen, Nieuwenhagen,
 Neer, Reuver, Moelingen, Borgharen,
 Eigenbilzen, Val-Meer, Zichen-
 Zussen-Bolder, Diepenbeek,
 Beverst, Herstappe, Beverlo, Paal,
 Kwaadmechelen, Tessenderlo,
 Linkhout en Lommel.

menens: verspr. Oostlb., Maaskemp.,
 Centr.Maaslds., Bilzerlds.,
 Dommelds. en Kleverlds., zeldz.
 Trichterlds. en Demerkemp.; ook
 in Heerlen, Schaesberg, Tungelroy,
 Ophoven, Diepenbeek, Beverst,
 Rijkhoven, Beverlo, Paal, Sint-
 Lambrechts-Herk, Borgloon,
 Horpmaal, Sint-Truiden, Jeuk,
 Loksbergen, Lommel en Venlo.

vermenens: Mechelen-aan-de-Maas en
 Opgrimbie.

serieus: freq. Zuid.Oostlb., verspr.
 Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb.,
 Maaskemp., Centr.Maaslds.,
 Demerkemp. en Lonerlds., zeldz.
 Dommelds. en Kleverlds.; ook in
 Weert, Ell, Haler, Thorn, Maastricht,
 Caberg, Eigenbilzen, Zichen-Zussen-
 Bolder, Hoeselt, Millen, Beverlo,
 Beringen, Sint-Truiden, Jeuk,
 Leopoldsborg, Tessenderlo, Lommel
 en Venlo.

droog: As en Sittard.

echt: Venlo, Gruitrode en Ulbeek.

gedekt: Melick.

kritisch: Heerlerbaan/Kaumer.

2.9 Lastig, baldadig

LASTIG, GEZEGD VAN KARAKTER

N 85 (1981) (383, 384), ZND 38 (1942) (008);
Bree Wb. (302).

Een soort karakter hebbende waar anderen hinder van ondervinden.

lastig: Wijlre, Eys, Epen, Reuver, Posterholt, Schimmert, Weert, Tungalroy, Thorn, Bocholt, Neeroeteren, As, Maastricht, Bilzen, Vlijtingen, Zichen-Zussen-Bolder, Hoeselt, Zolder, Hechtel, Kuringen, Mettekoven, Wellen, Sint-Truiden, Loksbergen en Meijel.

moelijk: Bree Wb. en in Hoensbroek, Weert, Maastricht, Hoeselt en Sint-Huibrechts-Lille.

niet gemakkelijk: verspr. Maaskemp., Centr.Maaslds. en Dommellds., zeldz. Bilzerlds., Demerkemp. en Lonerlds.; ook in Heythuysen, Moelingen, Borgharen, Herstappe, Beverlo, Herkede-Stad, Sint-Truiden, Jeuk, Oostham en Linkhout.

niet mak: zeldz. Maaskemp. en Lonerlds.; ook in Rotem, Lanklaar, Mechelen-aan-de-Maas, Lanaken, Bilzen, Eigenbilzen, Diepenbeek, Millen, Hamont, Peer en Jeuk.

ambetant: Jeuk.

astrant: Maasbree.

difficiel: As.

erg: Meeuwen.

kommerlijk: Venlo, Venray, Tienray en Meijel.

krak: Born.

krankelig: Diepenbeek.

kegel: Beverlo.

kriel: Mettekoven.

kritisch: Epen.

kwelijk: Maastricht.

nies: Tungalroy.

niet min: Reppel.

niet pluis: Achel.

niet tam: Molenbeersel.

niet zuiver: Gruitrode.

sakker: Gronsveld.

slecht: Jeuk.

triestig: Loksbergen.

vervelend: Susteren.

wars: Vlodrop, Posterholt en Urmond.

weerbarstig: Merkelbeek.

zuur: Gennep.

PERSOON MET EEN LASTIG KARAKTER

N 85 (1981) (383), ZND 38 (1942) (008);
Bree Wb. (063, 378), Genk Wb. (052), Gennep Wb. (082), Hamont-Achel Wb. (032, 065), Haspengouws Id. (129), Heel Wb. (165), Meeswijk Wl. (271, 727), Uikhoven Wl. (024), Venlo Wb. (331, 334, 335), Zonhoven Wl. (032).

Zie het lemma LASTIG, GEZEGD VAN KARAKTER.

lastige, een -: zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Vaals, Roermond, Maasniel, Noorbeek, Terlinden, Opoeteren, Stein, Vlijtingen, Hasselt, Gutshoven, Sint-Truiden, Leopoldsbuurg, Venray en Meijel.

lastige compère (fr.) (*lastige kompeer*):
Maastricht en Gulpen.

lastige kerel: Meeuwen.

lastige mens: Thorn en Ulbeek.

lastige patroon: Neer, Heel en Montfort.

lastige burger: Uikhoven en Diepenbeek.

lastig portret: Kapel-in-'t-Zand.

lastpost: Doenrade en Voerendaal.

last: Haspengouws Id.

lastigd, een -: Eys.

geen gemakkelijke: verspr. Demerkemp., zeldz. Maaskemp. en Lonerlds.; ook in Maaseik,

Eisden, Beverst, Rijkhoven, Achel, Hamont, Kaulille, Beverlo, Paal, Nieuwerkerken, Wilderen, Sint-Truiden, Kwaadmechelen, Tessenderlo en Lommel.

ambetanterik: Bree Wb. en in Achel, Hamont, Eksel en Zonhoven.

averechte, een -: Loksbergen.

balenger: Genk.

bok: Stein.

ezel: Lommel.

gedraaide, een -: Venlo.

geen handige (genen hennige): Hamont.

grauwelgat: Nunhem.

griek: Venlo.

hengst: Gennep Wb.

hurk: Loksbergen.

hypocriet: Meeswijk en Gronsveld.

hypocrieter: Heel.

iezegrim: Herten (bij Roermond) en Caberg.

kniesoer: Sittard.

kniezer: Heerlerbaan/Kaumer.

kommerlijke, een -: Oirlo en Sevenum.

kop: Mheer.

krekel: Zutendaal.

kretsdarm: Achel en Hamont.

kribbebijter: Venlo en Wijnandsrade.

kwade, een - (kwaai, een -): Kaulille.

lomperd: Merkelbeek.

lummel: Hoensbroek.

misklier: Swalmen.

mispunt: Maastricht.

moeilijke, een -: Hamont en Montenaken.

neetnek: Maasbree en Venlo.

neetoor: Maastricht.

netenkruid: Roermond en Herten (bij Roermond).

neutelijke, een - (ook neutelige, een -): Roermond en Geleen.

niepeuter: Schimmert.

niesoer: Nunhem.

niespoot: Ittervoort.

nietsnut: Montfort.

niksnut: Susteren.

nijdas: Caberg.

nurk: Loksbergen.

pruttelaar: Gutshoven.

schijthuis: Kerkrade.

verkeerde, een -: Amby.

vervelende, een -: Neerpelt.

vrekel: Meeswijk.

vuile, een -: Caberg.

warse sakker: Weertlands Wb. 1.

wringer: Lommel.

zure, een -: Loksbergen en Sint-Lambrechts-Herk.

LASTIG KIND

N 85 (1981) (063, 336, 384);
Bree Wb. (315), Echt Wb. (085), Hamont Wl. (261), Hasselt Wb. (267), Heerlen Wb. 2 (145), Kerkrade Wb. 2 (206), Meeswijk Wl. (370), Sittard Wb. (310), Tegelen Wb. (092), Zonhoven Wb. (248, 265), Zonhoven Wl. (325).

Kind met een lastig karakter.

lastig kind: Nieuwenhagen, Waubach, Schimmert, Noorbeek, Terlinden, Thorn, Meeswijk, Maastricht, Caberg, Zonhoven, Hasselt en Venray.

lastig mirakel: Maastricht.

lastig portret: Kapel-in-'t-Zand, Geleen en Maastricht.

lastig wicht: Weert.

lastige blaag: Sevenum.

lastige, een -: Heerlen.

lastige mop: Brunssum.

lastige poet: Eys.

lastige prij: Brunssum.

lastpost: Hamont en Schimmert.

lastpot: Heerlerbaan/Kaumer.

nest: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Maaskemp., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Tungalroy, Ittervoort, Maastricht, Leopoldsburg, Venlo en Meerlo.

vervelend nest: Gulpen.

vervelend kind: Venlo en Nieuwenhagen.

ambetanterik: As.

bedorven schijt: Loksbergen.

doerak: Venlo en Maastricht.

dwinger: Maastricht.
dwingerd: Heerlerbaan/Kaumer.
kemmelvotje: Tegelen.
klier: Swalmen.
koetie: Maastricht.
kreng: Meijel en Maastricht.
krenksel van een jong (*krenksel van een jonk*): Zonhoven.
miskleun: Heerlerbaan/Kaumer.
mispunt: Eys.
misselijke, een -: Kapel-in-'t-Zand.
mug: Nunhem.
neet: Thorn en Stein.
neetoor: Echt/Gebroek.
netenkruid: Echt/Gebroek.
netennek: Gennep.
niettegoed, een -: Neer.
nut nest: Brunssum.
poet: Geleen, Heerlen en Vaals.
poetzak: Kerkrade Wb. 2.
portret: Sittard.
prengel: Heerlen.
pruttelaar: As.
rotzak: Wijlre.
stinkerd: As.
vervelende lummel: Sevenum.
verwend stuk: Caberg.
vlegel: Neer en Eksel.
zanikboks: Sevenum.
zouwaas: Kerkrade.

SNOTNEUS

Kaart 38, pag. 358

N 06 (1960) (002), N 85 (1981) (385), ZND 07 (1924) (007);
 Beverlo Wb. (242), Echt Wb. (111), Genk Wb. (305), Hasselt Wb. (414), Heel Wb. (267), Heerlen Wb. 1 (036), Heerlen Wb. 2 (207), Kerkrade Wb. 2 (130, 148, 183, 226, 294), Maaseik Wb. (044), Maastricht Wb. (104, 393), Meeswijk Wl. (036), Meijel Wb. (085), Niel-St.Truiden Wl. (324), Roermond Wb. (265, 271), Sint-Truiden Wb. (214), Sittard Wb. (381, 382), Stokkem Wb. (102), Tegelen Wb. (116), Tongeren Wb. (515), Tungalroy Wb. (286), Valkenburg Wb. (103), Venlo Wb. (246, 338), Venray Wb. (264, 422),

Weertlands Wb. 1 (A7, 011), Zonhoven Wb. (435).

Bemoiezuchtig kind dat zijn mening geeft over allerlei zaken, waarvoor het nog te jong is.

Zie voor de trefwoorden met **kute**-RhWb (IV), kol. 1789-1790, s.v. *Kute* – *Küte*, in de betekenis van ‘neusslijm’.

snotneus: alg. Kleverlds., verspr. Zuidgeld.Lb., zeldz. Dommellds.; ook in Hoensbroek, Moelingen, Haler, Ophoven, Meeuwen, Stein, Maastricht, Rosmeer, Vlijtingen, Val-Meer, Vliermaal, Koninksem, Zonhoven, Gelinden, Jeuk, Leopoldsburg, Oostham, Tessenderlo en Loksbergen.

snotsneus: verspr. Trichterlds.; ook in Heer, Leuken, Tessenderlo, Venlo en Oirlo.

snotterneus: Venlo en Sittard.

snotnaas: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb., zeldz. Kleverlds.; ook in Kerkrade, Weert, Tungalroy, Thorn, Bree, As, Stein, Bilzen, Riksingen, Eksel, Wijchmaal, Kermt, Zonhoven, Velden, Blerick en Boekend.

snotsnaas: verspr. Zuid.Oostlb., zeldz. Trichterlds.; ook in Heerlen, Roermond, Rekem en Sint-Truiden.

snotternaas: freq. Noord.Oostlb., verspr. Zuid.Oostlb. en Horns, zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Nederweert en Weert.

snotaap: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Voerendaal, Nieuwenhagen, Belfeld, Vlodrop, Ittervoort, Thorn, Echt/Gebroek, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Sint-Truiden, Loksbergen, Venlo, Oirlo, Horst en Maasbree.

snotbel: Belfeld, Beverlo, Loksbergen, Leunen en Tienray.

snotblaag: Leunen, Venlo en Swalmen.

snothannik: verspr. Kleverlds.

snotjong (ook *snotjonk*): Nederweert, Genk, Tongeren, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Beverlo en Blerick.

snotkip: Venlo.
snotkoker: Ottersum, Gennep en Venray.
snotkop: Panningen.
snotkuiken (ook *snotkuik*): freq. Kleverlds.; ook in Nunhem, Weert en Venlo.
snotkwajong (ook *snotkejong*): Sint-Truiden en Hasselt.
snotlel: America.
snotlemmel: Reijmerstok.
snotlepel: Venlo en Belfeld.
snotlikker: Hasselt, Hoeselt en Tongeren.
snotmuil: Venray en Sint-Truiden.
snotnelis (*snotnelles*): Brunssum.
snotpiemel: Venray Wb.
snotpierik: Leunen.
snots: Gronsveld.
snotsbel: Caberg.
snotser: Maastricht.
snotserd: Rekem.
snotskiebel: Maastricht.
snotskuiken: Ulestraten en Schimmert.
snotslemmel: Bunde en Ulestraten.
snotsnuut: Martenslinde, Hoepertingen, Wellen, Bommershoven, Velm, Sint-Truiden en Mielen-boven-Aalst.
snotssnuits: Ulestraten.
snotsvink: Valkenburg.
snottebel: Venray en Valkenburg.
snotter: Weert, Meeuwen, Opglabbeek, As, Rotem, Eksel, Peer, Heusden, Houthalen, Hasselt, Beverlo, Bommershoven, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden, Venlo en Maasbree.
snotteraar: Sittard, Schinveld en Klimmen.
snotterbel: verspr. Noord.Oostlb. en Centr.Maaslds., zeldz. Zuid.oostlb., Horns en Zuidgeld.Lb.; ook in Heerlen, Nederweert, Weert, Ottersum, Gennep en Meijel.
snotterbol: Stein.
snotterd: Weert, Belfeld en Sint-Truiden.
snotterdje (*snotterke*): Zonhoven.
snotterduppen: Sittard, Amstenrade en Ten-Esschen/Weustenrade.

snotterjong: Echt/Gebroek.
snotterkop: verspr. Noord.Oostlb., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Pey, Limbricht, Molenbeersel en Stevensweert.
snotterkuiken (ook *snotterkuik*): alg. Weertlds., verspr. Oostlb. en Centr.Maaslds.; ook in Stramproy en Tungalroy.
snotterkuit: Venlo en Roermond.
snotterlap: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Echt/Gebroek.
snotterlemmes: Oirsbeek.
snotterpot: Voerendaal.
snotterprij: Geleen en Oirsbeek.
snotterpul: Stein, Meers en Elsloo.
snottersnuits: Ulestraten.
snotterwolf: Roermond.
snotterzak: Schinveld.
aap: verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Neer, Herten (bij Roermond), Montfort, Weert, Tungalroy, As, Berg-aan-de-Maas, Eisden, Maastricht, Caberg, Vlijtingen en Tienray.
apenkeutel: Ophoven en Meeswijk.
apenkreuts: Maastricht.
apenvot: Meeswijk.
bemoelial: Maastricht.
bemoepiet (*bemoepie*): Maastricht.
blaag: Venray, Oostrum en Neer.
duppen: Merkelbeek.
gaapsnaas: Maastricht.
haaiebaai: Roermond.
hondsjong: Montzen.
jong (*jonk*): Loksbergen.
kakjong: Kerkrade Wb. 2.
kakjongetje (*kakjongsje*): Kerkrade Wb. 2.
kind: Venray.
klokkentouw: Ottersum.
klokkenzeel: Heel.
kreuts: Eys.
kuiken: Venray.
kute-aap (*koetaap*): Nieuwstadt en Urmond.
kute-bel (*koetenbel*): Sittard en Geleen.
kute-jong (*koetenjong, koetjong*): verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Nieuwenhagen,

Mechelen, Wahlwiller en Montzen.
kute-lemmes (*koetlemmes*): Oirsbeek.
kute-lemmel (*koetlemmel*): Valkenburg.
kute-naas (*koetennaas, koeternaas, koetnaas*): freq. Oost.Zuidlb., verspr. Ripuar. en Zuid.oostlb.; ook in Montzen en Geulle.
kute-nel (*koetnel*): Schinnen en Ubachsberg.
kute-nelis (*koetennelles, koetnelles*): verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb. en Zuid. Oostlb.; ook in Montzen.
nelis (*nelles*): Kerkrade Wb. 2 en in Noorbeek, Terlinden en Reijmerstok.
kute-prij: Heerlen.
kutes-naas (*koetsnaas*): Heerlen en Mheer.
kwajong: Venray Wb.
kwajongen: Thorn.
lange naas (*lang naas*): Sevenum.
lopen-naas: Voerendaal.
moeial: As.
muilenjan: Kerkrade.
onnutterd: Lanklaar.
oud wijf: Gronsveld en Vijlen.
oudverstand, een -: Waubach.
pierikennaas: Heel.
piezel: Reijmerstok.
platbroek: Heusden.
poet: Merkelbeek en Eygelshoven.
rotzak: Neer.
sneuzel: verspr. Ripuar.
sniebel: Kerkrade Wb. 2.
snoesnaas: Sittard.
snuiteraar: Klimmen.
snuitnaas: Schinnen, Heerlen en Rimburg.
snuitsnaas: Heerlen, Henri-Chapelle, Valkenburg, Klimmen, Sint-Geertruid, Eijsden en Oost-Maarland.
snuitsaap: Reijmerstok.
snuitsvink: Oost-Maarland.
vuile naas (*vuil naas*): Roosteren.
welbek: Eygelshoven.
wijsnaas: Lutterade, Schinnen en Merkelbeek.
wijsneus: Amby, Maastricht, Venray en Horst.
zeikaap: Heerlerbaan/Kaumer.

zeikbeer: Heerlen.
zeikerd: Heerlen.
zeiknelis (*zeiknelles*): Kerkrade Wb. 2 en in Eys en Hoensbroek.
zijpnaas: Hoensbroek.

Het volgende trefwoord is een benaming voor meisjes:
strontnaas: Roermond.

BALDADIG

N 85 (1981) (392).

Wild en uitgelaten gedrag vertonend.

baldadig (ook *balderdig*): Eys, Heythuysen, Kesseleik, Montfort, Susteren, Hoensbroek, Ittervoort, Ophoven, Thorn, Meeuwen, Born, Stein, Geulle, Maastricht, Eksel, Leopoldsburg, Venlo en Meijel.
uitgelaten: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Vaals, As, Maastricht, Eigenbilzen, Loksbergen, Venray, Tienray en Horst.
wild: zeldz. Oostlb.; ook in Weert, Ell, As, Urmond, Stein, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Hoeselt, Jeuk, Gennep, Tienray en Meijel.
balorig (ook *bloor*): Sittard, Tungalroy, Geulle en Loksbergen.
bretsetig: Maastricht.
bretsig: Maastricht en Caberg.
gek: Weert en Maastricht.
hevig: As.
kalverachtig: Geleen.
kalverig: As.
losgebroken: Nunhem.
opgedraaid: Maastricht.
rauw: Wijre, Thorn, As en Horst.
schavurig: Venray.
stürmig (du.): Kerkrade.
uitbundig: Meijel.
uit rand en band: Eys.
uit rand und band: Eys.

De volgende opgaven betreffen een

‘baldadig persoon’:

strabant: Heerlerbaan/Kaumer.

rabbedie: Mheer.

schavuit: Meerlo, Venlo en
Merkelbeek.

wilde, een -: Vlodrop en Wijnandsrade.

wilde kapoen: Sevenum.

wilde rakker: Herten (bij Roermond).

wildeman: Venlo.

2.10 Ondeugend

Het begrip **ONDEUGENDE VROUW**, samengesteld uit de opgaven die afkomstig waren uit vraag N 85, 388: ‘Een vrouw die zich niet aan de zedelijke normen stoort en zich er ook niet naar gedraagt’, is niet in deze aflevering geplaatst maar is wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

Zie vergelijkbaar materiaal in WLD III, afl. 2.2, *Familie en seksualiteit*, pag. 171, lemma **ZEDELIJK SLECHT MEISJE**.

ONDEUGEND

Kaart 39, pag. 358

N 85 (1981) (386, 387), ZND A2 (1940sq) (293); Beverlo Wb. (251), Bree Wb. (323, 432), Diepenbeek Wb. (281), Echt Wb. (115), Eupen Wb. (131), Genk Wb. (229), Gennep Wb. (177), Gronsveld Wb. 2 (117, 166), Haspengouws Id. (268), Hasselt Wb. (323, 438), Heerlen Wb. 2 (210), Kerkrade Wb. 2 (192, 238), Kortesseem Wb. (343, 491), Lommel Wl. (325), Maastricht Wb. (291, 413), Meeswijk Wl. (625), Meeuwen Wl. (206), Niel-St.Truiden Wl. (408), Sittard Wb. (407), Tongeren Wb. (015, 393, 535), Venray Wb. (434), Weertlands Wb. 1 (A5, 009), Zonhoven Wb. (324, 456), Zonhoven Wl. (010).

Stout, ongezeglijk, brutaal, gezegd van kinderen

ondeugend (ook *ondeugen*, *ondeunig*): verspr. Oost.Zuidlb., Zuid.Oostlb. en Centr.Maaslds.; ook in Kerkrade Wb. 2 en Weertlands Wb. 1 en in Vaals, Eupen, Neer, Montfort, Ophoven, Thorn, As, Genk, Maastricht, Caberg, Diepenbeek, Hoeselt, Zonhoven, Hasselt, Kortesseem, Venlo, Oirlo, Tienray en Meijel.

ondeugendig (ook *ondeugentig*): Kerkrade Wb. 2 en in Voerendaal, Gulpen, Eupen, Heythuysen, Valkenburg, Klimmen, Gronsveld, As, Maastricht, Tongeren, Zonhoven en Hasselt.

stout (ook *stolt*, *stoots*): alg. Kleverlds., verspr. Oostlb., Maaskemp. en Demerkemp., zeldz. Oost.Zuidlb.

en Centr.Maaslds.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Weert, Tungalroy, Thorn, Maastricht, Caberg, Bilzen, Vlijtingen, Beverst, Tongeren, Berg, Lozen, Eksel, Beverlo, Hoepertingen, Veulen, Heers, Herk-de-Stad, Leopoldsburg, Kwaadmehelen, Meldert, Loksbergen, Lommel en Venlo.

astrant (ook *strant*): Diepenbeek, Tongeren, Berg en Kortesseem.

deugnietachtig: Tienray en Meeuwen.

frank: Haspengouws Id. en in Loksbergen.

frech (du.): Geleen en Wijlre.

gestrijd: Loksbergen en Niel-bij-St.-Truiden.

lastig: Maastricht.

moeilijk: Merkelbeek.

niet braaf: Eksel.

ongehoorzaam: Nieuwenhagen.

ongeluisterd: Eys.

onnuttig: Bree Wb.

slecht luisterend: Caberg.

vlegelachtig: Weert.

wars: Vludrop en Posterholt.

DEUGNIET

DC 11 (1942) (004a), N 85 (1981) (386, 387, 389), SGV (1914) (006), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 40 (1942) (001a, 001b), ZND 41 (1943) (005); Beverlo Wb. (059, 182), Bree Wb. (076, 107, 290, 320, 323, 354, 388, 431, 432), Echt Wb. (026, 030, 037, 038, 040, 089, 093, 096, 097, 115), Eupen Wb. (102, 131, 151, 195), Genk Wb. (074, 078, 101, 229, 231, 258, 362), Gennep Wb. (035, 100, 107, 129, 132, 155, 171, 178, 198), Gronsveld Wb. 2 (033, 117), Hamont Wl. (085),

Haspengouws Id. (068, 125, 208, 219), Hasselt Wb. (106, 438), Heel Wb. (029, 198, 208, 233, 246, 265, 280, 325), Heerlen Wb. 2 (097), Kerkrade Wb. 2 (045, 053, 073, 115, 187, 240), Kortessem Wb. (078, 343, 531, 616), Lommel Wl. (061), Maaseik Wb. (012, 024, 034, 035), Maastricht Wb. (065, 371, 381), Meerlo-Wanssum Wb. (091, 210, 251, 313), Meeswijk Wl. (160, 454, 456, 520, 548), Meeuwen Wl. (048, 143, 162, 207), Niel-St.Truiden Wl. (262, 266, 440, 673), Nuth Wb. (060), Roermond Wb. (061, 066, 251, 264, 270), Sint-Truiden Wb. (087, 127, 182), Sittard Wb. (071, 265, 352, 371), Stokkem Wb. (081, 096), Tegelen Wb. (081, 114, 121), Tongeren Wb. (105, 608), Tungalroy Wb. (286), Uikhoven Wl. (010, 011, 152), Valkenburg Wb. (132), Venlo Wb. (110, 112, 205, 253, 254, 330, 336, 339), Venray Wb. (141, 142, 326, 443), Weertlands Wb. 1 (A7, 003, A7, 005, A7, 010, A7, 013), Zonhoven Wb. (051, 086, 104, 207, 324, 377, 503), Zonhoven Wl. (010, 123, 154, 254).

Persoon die niet deugt, die zich niet op passend gedraagt.

De vragen 386 uit vragenlijst N 85 (1981) en 001a en 001b uit ZND 40 (1942) informeren specifiek naar de benaming 'deugniet' in verband met kinderen. De andere vragen, en een groot gedeelte van de monografische bronnen, informeren naar een benaming 'deugniet' in het algemeen. In de opgaven is echter sprake van een grote overlap en daarom zijn alle trefwoorden in één lemma geplaatst. Wel zijn de trefwoorden, waarvan duidelijk aangegeven is dat ze alleen betrekking hebben op een kind, in een apart onderdeel geplaatst binnen dit lemma. Zie in verband met de trefwoorden **kurie** en **kirie** Schuermans (1870), pag. 309, s.v. *kurrie*, *kirie*: 'iemand die voor niets deugt' en voor de trefwoorden **strabander** en **strabant** Weijnen (1996), pag. 197, s.v. *strabender*, 'bengel, vlegel'.

deugniet (ook *deugdniet*, *deugsniet*): freq. Noord.Oostlb. en Kleverlds., verspr. Zuid.Oostlb., Horns,

Maaskemp., Centr.Maaslds., Tongerlds., Demerkemp., Lonerlds., Truierlds. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Bilzerlds. en Dommellds.; ook in Heerlerbaan/Kaumer, Eys, Vijlen, Weert, Hushoven, Lanaken, Maastricht, Vroenhoven, Paal, Kwaadmechelen, Oostham, Tessengerlo en Linkhout.

deugnietje: Bree.

deugeniet (ook *deugenie*, *deugenieft*, *deugeniets*): alg. Weertlds. en Centr.Maaslds., freq. Zuid.Oostlb., Maaskemp., Trichterlds., Dommellds. en Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb., Horns, Bilzerlds., Tongerlds., Demerkemp. en Lonerlds., zeldz. Zuiderkemp.; ook in Welkenraedt, Beverlo, Beringen, Herk-de-Stad, Nieuwerkerken, Niel-bij-St.-Truiden, Leopoldsburg, Loksbergen, Halen, Lommel, Arcen en Venlo.

deugenietje (*deugenietsje*): Gulpen.

deugniks: Blitterswijck, Oirlo en Velden.

deugniks (ook *deugerniks*): zeldz. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Venray Wb. en in Echt/Gebroek, Blerick en Venlo.

ondeugd: freq. Maaskemp., verspr. Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Heerlen, Eupen, Kesseleik, Reuver, Doenrade, Valkenburg, Gronsveld, Lanaken, Maastricht, Vroenhoven, Bilzen, Eigenbilzen, Diepenbeek, Neerpelt, Eksel, Zolder, Hasselt, Beverlo, Beringen, Kortessem, Sint-Truiden, Kwaadmechelen, Genendijk en Tessengerlo.

ondeugende, een - (ook *ondeutige, een -*): Vlijtingen en Vaals.

ondeugender, een -: verspr. Zuid. Oostlb.; ook in Eys, Gulpen en Mechelen.

deugender, een -: Banholt.

ondeugenderik (*ondeunerik*): Sint-Lambrechts-Herk.

ondeugeniet: Opgrimbie, Valkenburg

- en Heek.
- astrant jong** (*astrant, gestrant jonk, strant jong, strant jonk*): Maastricht, Hasselt, Groot-Gelmen en Wellen.
- astrante bok** (*strante bok*): Ulbeek.
- astranterik** (ook *akstranterik, gestranterik, nastranterik, stranterik*): zeldz. Lonerlds.; ook in Diepenbeek, Wintershoven, Stokrooie en Hasselt.
- batraaf** (ook *batteraaf*): verspr. Zuid. Oostlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen, Waubach, Eys, Nunhem, Heel, Echt/Gebroek, Uikhoven, Geulle en Maastricht.
- batraafje** (*batteraafje*): Caberg.
- kwajong** (ook *kajong*): zeldz. Zuid. Oostlb.; ook in Heerlerbaan/Kaumer, Herten (bij Roermond), Montfort, Vlodrop, Bree, Maastricht, Koersel, Venlo en Meerlo.
- bandiet**: Bocholt, Bree, Opoeteren, Stokkem, Kaulille, Peer, Hechtel, Houthalen, Beverlo en Hoepertingen.
- strop**: Kerkrade Wb. 2 en Bree Wb. en in Eupen, Neer, Heel, Kapel-in-'t-Zand, Urmond, Peer, Koersel, Hechtel, Paal, Kozen, Sint-Lambrechts-Herk, Jeuk, Venlo, Meijel en Sevenum.
- stropper** (*strobber*): Montfort.
- vagebond**: Bocholt, Neeroeteren, Opglabbeek, Bilzen, Eigenbilzen, Riksingen, Achel, Peer, Helchteren, Kermt, Zonhoven, Beverlo, Loksbergen en Lommel.
- bengel**: Noorbeek, Grathem, Zichen-Zussen-Bolder, Neerpelt, Kaulille, Tessenderlo en Meijel.
- prengel**: verspr. Maaskemp.; ook in Nuth/Aalbeek, Tungalroy, Echt/Gebroek en Dilsen.
- schind-aas** (*schin-aas*): Meerlo-Wanssum Wb. en in Nieuwenhagen, Tegelen, Sittard, Klimmen, Gronsveld en Stein.
- kapoen**: Meeuwen, Genk, Kaulille, Koersel, Kermt, Jeuk, Leopoldsburg en Tessenderlo.
- rekel**: Heerlen, Epen, Heel, Roermond, Maasniel, Geleen, Gronsveld, Ittervoort, Meeswijk en Stein.
- rotzak**: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Vaals, Heerlen, Wijlre, Swalmen, Weert, Thorn, Neeroeteren, Maaseik, Stokkem, Stein en Oirlo.
- onkruid**: Bree, Opitter, Hoeselt, Sint-Huibrechts-Lille, Kuringen, Zonhoven en Kwaadmechelen.
- sloeber** (ook *slobber*): Haspengouws Id. en in Bree, Peer, Helchteren, Kuringen, Beverlo en Kwaadmechelen.
- vaurien (fr.)**: As, Tongeren, 's-Herenelderen, Kortessem, Wellen, Borgloon, Niel-bij-St.-Truiden en Montenaken.
- vlegel** (ook *vleger*): freq. Kleverlds., verspr. Oostlb., Maaskemp., Centr./Maaslds. en Dommellds.; ook in Heerlen, Wijlre, Eys, Weert, Tungalroy, Grathem, Thorn en Hechtel.
- smeerlap**: zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Heythuysen, Kessenich, Bocholt en Venray.
- onnut**: freq. Maaskemp. en Kleverlds.; ook in Heel, Maaseik, Echt/Gebroek, Dilsen, Kaulille en Venlo.
- nietsnut** (*nietsnug*): Heusden.
- niks-nutziger**: Haelen en Epen.
- niksnut**: Hoeselt.
- niksnuts** (ook *niksnuks*): Belfeld, As en Kerkrade.
- niksnutter**: Hoepertingen, Gutshoven en Amby.
- nutterd**: Heel, Maaseik en Sittard.
- onnutterd**: Maaseik en Stokkem.
- onnutterik**: freq. Maaskemp.; ook in Peer.
- onnutte, een -:** Meeswijk.
- De volgende opgaven zijn in alfabetische volgorde geplaatst:
- aap**: Stokkem.
- aas**: Kerkrade Wb. 2.
- bakkenelis** (*bakkenelles*): Noorbeek en Terlinden.
- balenger** (*belhenger, bellenger*): Bree

Wb. en in Maaseik.
balorige, een -: Geulle.
banduivel: Gennep Wb.
batjak: Eys.
batjakker: Echt/Gebroek, Uikhoven en Maastricht.
batje: Geleen.
bedorverik (*bedorfderik*): Velm.
beest: Sint-Huibrechts-Lille.
bliksem: Echt/Gebroek.
brak: Gronsveld en Mheer.
cadet (fr.): Sint-Truiden.
crapule (fr.): Gronsveld, Peer, Helchteren en Beverlo.
dief: Peer.
dievenkerskruid: Genk.
domgraaf: alg. noordelijk deel van Ripuar.
duivelbender (*duvelbender*): Echt/Gebroek.
duivelsmoer (*duvelsmoor*): Gronsveld.
duivelszout: Zonhoven.
duppen: Geleen en Oirsbeek.
filou (fr.): Beverlo.
foeter: deugniet.
frech-lap: Geleen.
gaillard (fr.): Loksbergen, Genk en Maastricht.
gauner (du.): Kerkrade Wb. 2.
geen goede: Beverlo.
gemene bocht: Neeroeteren.
get ondeugends: Rekem.
hoerenjong (*hoerenjonk*): Sittard.
hoerzak: As.
hozenbengel: Weertlands Wb. 1.
jakker: Neeroeteren.
jakkerd: Opoeteren.
janfoeter: Haspengouws Id.
jong (*jonk*): Stokkem en Millen.
kastaar: Zonhoven.
kirie: Haspengouws Id.
klier: Heerlerbaan/Kaumer.
kluiver: Maastricht.
knook: Gennep Wb.
koeter: Loksbergen.
krauwel: Nieuwenhagen.
krekelaar: Bree.
krent: Gennep Wb.
kreupel: Nieuwenhagen.

kruis: Wellen.
kurie: Haspengouws Id.
kwakzalver: As.
labberd: Eupen.
labbes: Eupen.
lapje (*lapke*): Eksel.
leegloper: Nuth/Aalbeek.
loebas: Beverlo.
lorejas: Meeuwen en Zonhoven.
lucifer: Niel-bij-St.-Truiden.
lui-man (*lui-an*): Eys.
lummel: Heerlen, Eys, Posterholt en Meijel.
meester jan: Bree Wb.
meester lap: Bree Wb.
nelbek: Kerkrade.
nest: Meeuwen.
nikkel: Gennep Wb. en in Venlo.
pagadder: As en Jeuk.
patroon: Echt/Gebroek.
pensje (*penske*): Weert.
pettie: Jeuk.
plaag (ook *plaak*): Wellen en Kerniel.
plevuuter: Weertlands Wb. 1.
prij: Mheer.
rabbi: Gronsveld.
radja: Echt/Gebroek.
rakker (ook *rakkerd*): Eupen, Neerglabbeek, Hoeselt, Achel en Zonhoven.
rakkerskind: As.
rapaille (ook *raboelie*): Neeroeteren en Helchteren.
reddelstaart: Koersel.
remmel: Gronsveld.
ros: Niel-bij-St.-Truiden.
sakker: Sittard.
salamander (*sallemander*): Gronsveld.
sara: Roermond.
saras: Gennep Wb.
saro: Weertlands Wb. 1 en in Sittard.
schalenveger: Heel.
schansenrekel: Stokkem.
schauter: Nunhem.
schavuit: Stokkem en Meeswijk.
schelm: Bree Wb. en in Peer en Helchteren.
schobbejak: Bree.
schobberd: Venlo.

schoelie: Kaulille.
schoft: Meerlo-Wanssum Wb.
schooier: Opoeteren, Maastricht, Peer, Houthalen en Beverlo.
schooierd: Gronsveld.
schooi: Hoepertingen.
schurk: Schinveld, Opoeteren, Martenslinde en Hechtel.
seldervuur: Schinnen.
sjamfoeter: Maastricht.
sjiefel: Opoeteren.
slattevogel: Nuth/Aalbeek.
slechtriem: Roermond en Schinveld.
smeerkaan: Uikhoven.
smous: Heel en Neeroeteren.
snaak: As.
snotaap: Lommel en Sint-Huibrechts-Lille.
snotjong (*snotjonk*): Neerpelt, Sint-Huibrechts-Lille, Overpelt en Zonhoven.
snotkuiken: Gennep Wb.
spitsboef: Valkenburg.
stinkerd: Haspengouws Id. en in Heerlen, Schinnen, Tungalroy, As, Born en Sevenum.
stinkgat: Montfort.
straatjong: Wijnandsrade.
straatvarken: Roermond.
strabander (ook *strabanter*): Venray Wb. en in Maastricht.
strabant: Gennep Wb. en in Tegelen, Roermond en Venlo.
strang (*strank*): Echt/Gebroek.
strekkel: Tungalroy.
strontnikkel: Venlo.
stuk vreten: Weertlands Wb. 1.
varken: Beverlo, Eksel en Loksbergen.
vechthaan: Bree.
verratseling: Gronsveld.
verrekkeling: Heerlen en Gronsveld.
voddenman: Lanklaar.
voyou (fr.): Meeuwen, Neeroeteren, Kaulille, Houthalen en Zonhoven.
vuilik: Heel.
warslap: Swalmen en Posterholt.
wildvang: Millen.
zouwaas: Eys.
zwickwak: Kortessem.

De volgende opgave is een omschrijving:

een die voor geen kanten deugt:
 Rotem en Dilsen.

De volgende opgaven hebben betrekking op een kind:

ondeugend kind (ook *ondeunend, ondeunig, ondeuntig, ondeutig kind*): verspr. Maaskemp., Tongerlds. en Lonerlds., zeldz. Centr.Maaslds. en Dommellids.; ook in Borgharen, Vroenhoven, Bilzen, Eigenbilzen, Zichen-Zussen-Bolder, Koersel, Heusden, Nieuwerkerken en Genendijk.

ondeugend kindje (*ondeugend kinke*): Maaseik.

ondeugend jong (*ondeugend, ondeutig jonk*): Hoensbroek, Bree, Bilzen, Zichen-Zussen-Bolder, Neerpelt, Koersel, Zolder en Beringen.

ondeugend wicht: Genk.

ondeugendig kind (ook *ondeugentig kind*): Zonhoven en Lanaken.

deugniet van een kind: Koersel, Muizen en Hoepertingen.

stout kind (ook *stouts kind*): zeldz. Truierlds.; ook in Kerkrade, Wijlre, Eys, Noorbeek, Terlinden, Neeroeteren, Opoeteren, Dilsen, Mechelen-aan-de-Maas, Lanaken, Diepenbeek, Achel, Hamont, Neerpelt, Zolder, Houthalen, Stokrooie, Alken, Hoepertingen, Mettekoven, Tessengerlo en Venlo.

stouterik: verspr. Maaskemp., zeldz. Demerkemp.; ook in Nieuwenhagen, Heel, Hertem (bij Roermond), Oirsbeek, Amby, Weert, Maaseik, Dilsen, Lanaken, Maastricht, Borgharen, Diepenbeek, Tongeren, Achel, Neerpelt, Kaulille, Hoepertingen, Mettekoven, Velm en Jeuk.

stout jong (*stout jonk*): Reppel, Hasselt, Herk-de-Stad, Sint-Truiden en Tessengerlo.

stoute jong: Koersel.

stoute kwajong: Sint-Truiden.

stouterd: Doenrade.

stout schepsel: Kaulille.

astrant kind (ook *gestrant*, *strant kind*): Maastricht, Diepenbeek, Kuringen, Hasselt, Sint-Lambrechts-Herk, Alken en Sint-Truiden.

snotneus: Lommel, Koersel en Achel.

snotter: Zonhoven en Millen.

snotmuil: Kuringen.

duivelskind (ook *duvelskind*): Weertlands Wb. 1 en in Gronsveld.

kwaad kind (*kaai kind*): Genk.

boos kind: Millen.

kwaad jong (*kaad jonk*): Koersel en As.

lelijk jong (*lelijk jonk*): Maaseik en Dilsen.

onnuttig jong (*onnuttig jonk*): Genk.

bliksem van een jong (*bliksem van een jonk*): Zonhoven.

rotjong: Maastricht.

blaag: Roermond.

poet: Oirsbeek.

vervelerik: Maastricht.

vlegeltje (*vlegelke*): Bree Wb.

2.11 Kwaadaardig, gemeen

GEMEEN

Kaart 40, pag. 359

DC 39 (1965) (001a), N 85 (1981) (381), N 85 (1981) (405 add.), SGV (1914) (010), ZND 01 (1922) (a-m), ZND A2 (1940sq) (439); Beverlo Wb. (084, 238, 240), Echt Wb. (086), Kortessem Wb. (580), Lommel Wl. (095), Meerlo-Wanssum Wb. (119, 264), Meeswijk Wl. (224), Meeuwen Wl. (081), Niel-St.Truiden Wl. (395), Roermond Wb. (089), Sint-Truiden Wb. (201), Sittard Wb. (114), Tongeren Wb. (176), Tungelroy Wb. (278), Venlo Wb. (134, 267), Venray Wb. (173), Zonhoven Wb. (077, 334, 426).

Slecht, laag, gezegd van karakter.

gemeen (ook *gemeeng*, *gemeengd*, *gemeenj*): alg. Kleverlds., Centr. Maaslds. en Dommelds., freq. Oostlb., Maaskemp., Tongerlds. en Demerkemp., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Trichterlds., Bilzerlds., Lonerlds., Truierlds. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Geullds. en Getelds.; ook in Simpelveld, Kerkrade, Nederweert, Weert, Beverlo, Paal, Beringen, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Oostham, Tessenderlo en Lommel.

laag: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Weert, Tungelroy, Thorn, As, Maastricht, Sint-Truiden, Leopoldsburg en Venlo.

slecht: zeldz. Oostlb.; ook in Nieuwenhagen, Waubach, Eys, Weert, Ophoven, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Koninksem, Zonhoven en Sevenum.

slecht geaard: Venlo.

bedorven: Ittervoort en Geleen.

crapuleus: Beverlo, Herk-de-Stad en Zonhoven.

flauw: Neerglabbeek en Heers.

kwaad (*kaai*, *kwaai*): Beverlo en

Venray.

lelijk: Kozen en Noorbeek.

min: Schaesberg, Neer, Heel en Susteren.

ordinair: Zonhoven, Schinveld en Heerlen.

reppig: Beverlo en Sint-Truiden.

rot: Maastricht.

schand: Beverst.

schandalig (*schandaaglig*): Stevoort.

schrouw: Eupen.

schuin: Zutendaal.

smerig: verspr. Kleverlds.; ook in Beverlo.

vaal: Gronsveld.

vads: Merkelbeek.

vals: Venlo.

venijnig: Wijnandsrade.

vies: Blitterswijck, As en Nieuwenhagen.

voyou-etig (< fr.): Mopertingen.

vuil: Beverlo en Caberg.

vulgair: Kortessem.

niet deftig: Ulbeek.

niet goed gedragen: Maastricht.

niet zuiver op de graat: Montfort.

uit de aard geslagen: Herten (bij Roermond).

GEMENE VROUW

N 85 (1981) (405), ZND 08 (1925) (036, 094), ZND 43 (1943) (009b);

Beverlo Wb. (046), Bree Wb. (221, 335, 375, 419), Echt Wb. (096, 103), Gennep Wb. (100), Gronsveld Wb. 2 (196), Hamont Wl. (118, 196, 425, 477), Hamont-Achel Wb. (053), Haspengouws Id. (105, 217, 245), Hasselt Wb. (096, 132, 252, 287, 344, 380), Heel Wb. (075, 081, 133, 152, 158, 229, 248, 260, 271), Heerlen Wb. 2 (124), Kerkrade Wb. 2 (164, 248), Kortessem Wb. (170, 201, 210, 240, 251, 435, 458, 499), Lommel Wl. (229, 231, 368), Maaseik Wb. (025, 046), Meerlo-Wanssum Wb. (229, 284), Meeswijk Wl. (503, 571, 637), Niel-St.Truiden Wl.

(215, 343, 371), Roermond Wb. (153, 287, 301), Sittard Wb. (168, 175, 420), Stokkem Wb. (056), Tegelen Wb. (084, 093, 121, 125), Tongeren Wb. (253, 254, 258), Tungalroy Wb. (291), Uikhoven Wl. (072), Valkenburg Wb. (065, 150), Venlo Wb. (329, 333, 334, 337, 339, 340), Venray Wb. (276), Weertlands Wb. 1 (A7, 003, A7, 006, A7, 012), Zonhoven Wb. (247, 277, 394, 395, 415, 466, 467, 478, 511).

Een vrouw met een slecht en kwaadaardig karakter.

Het trefwoord **zouwaas** is afkomstig uit het Duits en samengesteld uit *sau* ('vreselijk, oer-') en *Aas* ('krenge, loeder'); zie echter in verband met de trefwoorden **zouw** en **zouw-wijf** ook WNT (XXVIII), kol. 2499, s.v. *zouw (I)*: 'zeug'. De opgaven zijn in alfabetische volgorde geplaatst.

aas: Venlo.

adder: As.

boos wijf: Val-Meer.

canaille (ook *kanalje, kanel, karnaille, karnalie, karnalle, kenalie, kenalje, kernaille, kernalie, kernalje, knallie*): verspr. Kleverlds., zeldz. Oostlb.; ook in Haspengouws Id., Weertlands Wb. 1 en Bree Wb. en in Tungalroy, Maaseik, Stokkem, Uikhoven, Tongeren, Achel, Hamont, Kortessem, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk en Venlo.

chameau (fr.): Hasselt.

duivelsmoeder (*duvelsmoer*): Ophoven.

feeks: Voerendaal, Beesel, Kapelin-'t-Zand, Susteren, Merkelbeek, Hulsberg, Urmond, Geulle en Hamont.

fiep: Tungalroy.

flandoos: Tungalroy.

floes: Schinnen.

foek: Weertlands Wb. 1.

foetel: Waubach.

fots: Tegelen.

frech (du.) wijf: Welkenraedt.

garce (fr.): Niel-bij-St.-Truiden.

gemeen: Maastricht.

gemeen vrouwmens: Oirlo.

gemeen wijf: Vlodrop.

gendarme: Heerlen.

gespenst (du.): Valkenburg.

giftige slang: Welkenraedt.

heks: Vaals, Heythuysen, Reuver, Weert, Gruitrode, As, Urmond, Eigenbilzen, Hamont, Wijchmaal, Kortessem, Leopoldsburg, Venlo en Gennepe.

heks van een wijf: Peer.

helleveeg: zeldz. Oost.Zuidlb.

jean: Loksbergen.

karnoeffel: Tongeren.

kat: Montfort.

katijf: Overpelt.

klabas: Loksbergen.

krak: Gronsveld.

kreng: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Wijlre, Eys, Doenrade, Oirsbeek, Hoensbroek, Geulle, Maastricht, Caberg, Zonhoven, Hasselt, Venlo en Meijel.

kreng van een wijf: Kortessem.

kriem: Epen.

kurie: Gronsveld, Noorbeek en Terlinden.

kwaad wijf (ook *kaa, kaad, kaai wijf*): verspr. Maaskemp. en Dommellids., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Amby, Molenbeersel, Ophoven, Lanaken, Maastricht, Kanne, Bilzen, Zichen-Zussen-Bolder, Beverst, Hoeselt, Koninksem, Heusden, Kuringen, Zonhoven, Beringen, Gelinden, Hoepertingen, Wellen, Oostham en Tessengerlo.

kwade cent (*kaai cent*): Hasselt.

kwade, een - (*kaai, een -*): Kortessem.

kwade heks (*kaai, kwaai heks*):

Ophoven, Bocholt, Opglabbeek, Hamont, Wijchmaal en Heers.

kwade prij (*kwaai prij*): Meerlo-Wanssum Wb.

kwade rammel (*kaai rammel*): Peer.

kwade ronk (*kaai ronk*): Zonhoven.

kwade tang (*kaai tang*): Martenslinde.

kwade teef (*kaai teef*): Hamont.

kwade troffel: Heusden.

kwade vrouw (*kaai, kwaai, kwaai*
vrouw): Meerlo, Roermond en Sint-
Truiden.
kwak: As.
kwakel: Tungalroy en Heel.
laag: Swalmen.
lelijk wijf: Meijel.
lodder: Gronsveld.
loeder (ook *loeter*): verspr. Kleverlds.;
ook in Kerkrade Wb. 2 en in Melick,
Geleen, Merkelbeek, Amby en
Maastricht.
louche wijf: Zonhoven.
maquerelle (fr.) (*makrel*): Hasselt.
minivé: Sittard.
nut vrouwmens: Kelpen.
nutte feep: Heel.
nutte gaand: Heel.
nutte gaandel: Heel.
nutte prij: Heel.
nutte schroet: Heel.
pekelteef: Bree Wb. en in Hasselt en
Lommel.
plezierige, een -: Ell.
prij: Klimmen, Tungalroy, Echt/
Gebroek en Meeswijk.
putain (fr.): Lommel.
rammel: Venlo.
ros: Bree Wb. en in Valkenburg, Eksel,
Zonhoven, Jeuk en Halen.
ros van een wijf: Zonhoven en Hasselt.
rot: Posterholt.
schiettent: Heel.
schrapnel: Zonhoven.
secret: Roermond.
serpent: zeldz. Dommellds.; ook
in Susteren, Oirsbeek, Mheer,
Molenbeersel, Ophoven, As, Echt/
Gebroek, Meeswijk, Stein, Maastricht,
Beverst, Hoeselt, Hoepertingen,
Wellen en Venlo.
serpent van een vrouw: Kortessesem.
slang: As en Maastricht.
slang van een wijf: Kortessesem.
slecht wijf: Bree.
slechte vrouw: Venray.
slet: Ittervoort.
smerig wijf: Horst.
spook: Bree Wb. en in Heel, Stein en

Venlo.
steenteef: Haspengouws Id.
straatwijf: Meeuwen.
streng van een vrouwmens (*streng van
een vroumes*): Tegelen.
stuk vergift: Weert.
taats: Gronsveld.
tang: Kerkrade Wb. 2, Weertlands
Wb. 1 en Meerlo-Wanssum Wb.
en in Vijlen, Sittard, Gronsveld,
Maaseik, Rotem, Meeswijk, Val-Meer,
Zonhoven, Kortessesem, Niel-bij-St.-
Truiden, Loksbergen en Halen.
tant-à-faire (fr.), een -: Roermond.
teef: Bree en Loksbergen.
tooi: Weertlands Wb. 1 en in Herten (bij
Roermond), Brunssum, Gronsveld,
Maastricht, Caberg, Zonhoven,
Hasselt en Venlo.
tooi van een wijf: Hasselt.
torment: Maastricht.
vag: Haspengouws Id.
vals vrouwmens (*vals vrommes, vals
vroumes*): Maastricht.
valse kal: Neer.
veeg: Eys, Tegelen, Schinnen,
Tungalroy, Maastricht en Venlo.
venijn: zeldz. Centr.Maaslds.; ook
in Roermond, Montfort, Lutterade,
Schimmert, Thorn, Niel-bij-As,
Maastricht, Zichen-Zussen-Bolder,
Hoeselt, Koninksem, Sint-Huibrechts-
Lille, Zonhoven, Beverlo, Wellen,
Sint-Truiden, Jeuk, Oostham,
Loksbergen, Venlo en Meijel.
venijn van een wijf: Lommel.
venijnig schepsel: Heers.
venijnig wijf: Montfort, As, Beverlo en
Beringen.
venijnige, een -: Martenslinde.
vernijn: Mechelen-aan-de-Maas,
Bilzen, Kuringen, Gelinden, Niel-bij-
St.-Truiden en Loksbergen.
vergift: Beverlo.
vergift: Beverlo en Lanaken.
viool: Weertlands Wb. 1.
vrouwmens (*vroumes*): Neer.
vuile ronk (*vuil ronk*): Zonhoven.
vuile teef (*vuil teef*): Zonhoven.

wijf: Montzen, Neer, Montfort, Geleen, Amstenrade, Schimmert, Ophoven en Opgrimbie.
zoes: Ospel.
zouw: Heerlen en Kerkrade.
zouwaas: Heerlen.
zouw-wijf: Eys.

SCHURK, SMEERLAP

N 85 (1981) (393), SGV (1914) (031); Bree Wb. (280), Gronsveld Wb. 2 (034), Lommel Wl. (276), Maastricht Wb. (365, 366), Meerlo-Wanssum Wb. (246), Niel-St.Truiden Wl. (290, 432), Sittard Wb. (391), Stokkem Wb. (096, 097, 100).

Persoon die allerlei streken uithaalt met kwade bedoelingen.
 De benamingen **gamin (fr.)** en **vuilik** worden gebruikt voor een jongen.

smeerlap: freq. Oostlb., verspr. Oost. Zuidlb., zeldz. Kleverlds.; ook in Vaals, Weert, Tungalroy, Ophoven, Thorn, Bree, Meeuwen, As, Urmond, Stein, Geulle, Maastricht, Caberg, Eksel, Jeuk, Leopoldsborg, Loksbergen en Venlo.

smerkans: Heerlen, Noorbeek en Terlinden.

schavuit: alg. Kleverlds., verspr. Oostlb. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Oost.Zuidlb., Centr.Maaslds. en Trichterlds.; ook in Nederweert, Hunsel, Maasbracht, Stevensweert en Lommel.

schobbejak (ook *schobdjak*, *schobjak*, *schoebbiejak*): Simpelveld, Voerendaal, Nieuwenhagen, Roermond, Swalmen, Meeuwen, As, Maastricht, Niel-bij-St.-Truiden en Maasbree.

schobber: Venlo en Haler.

schobberd: Ospel en As.

schoft: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Simpelveld, Rimborg, Mechelen, Posterholt, Blitterswijk, Horst en

Swolgen.

deugeniet: Heerlen, Gulpen, Neer, Horn, Schimmert, Ell, Echt/Gebroek, Born, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Hoeselt en Venray.

deugeniks: Venlo en Reuver.

ondeugd: Eigenbilzen en Eys.

ondeugende, een -: Brunssum.

een die nergens voor deugt: Maastricht.

De volgende opgaven zijn in alfabetische volgorde geplaatst:

bandiet: Asenray/Maalbroek en Meerssen.

batjak: Heerlen.

batjaker: Maastricht en Gulpen.

batraaf (ook *batteraaf*): Heerlen, Waubach, Gulpen, Sittard, Schinnen, Gronsveld en Maastricht.

beest: Heerlen, Meeuwen, Caberg, Venray en Tienray.

beest van een vent: Maastricht.

boef: Maastricht.

deugnet: zeldz. Noord.Oostlb. en Kleverlds; ook in Nieuwenhagen, Oirsbeek, Ittervoort.

doerak: Amstenrade.

gamin (fr.): Maastricht.

guit: Buggenum.

kruier: Doenrade.

kwal: Heerlerbaan/Kaumer.

lage, een -: Herten (bij Roermond).

lopetige: Herten (bij Roermond).

lorejas: Bree Wb.

niksnutsiger: Valkenburg.

nutterd: Beesel.

nutterik: Weert, Tungalroy en Kelpen.

ongebähende, een - (< du.): Eys.

ploert: Maastricht.

ploertjas: Caberg.

prul: Meijel.

rakker: Venlo, Neer en Montfort.

räuber (du.): Eys.

rekel: Schinnen.

rotzak: Haelen, Roermond, Melick, Weert, As, Urmond, Maastricht, Venlo, Gennep en Sevenum.

saras: Heerlen.

schalenveger: Stokkem.
schavunder: Schinveld.
schelm: Maastricht en Gronsveld.
schind-aas (*schin-aas*): Lutterade, Maastricht en Eys.
schooiert: Schimmert.
schuifel: Stokkem.
schuiverd: Stokkem.
snaak: Buggenum en Vijlen.
spitsboef: Waubach.
spitzbube (du.): Sittard.
strekel: Meijel.
vagebond: Loksbergen en Eigenbilzen.
varken: Loksbergen en Caberg.
vlegel: Kerkrade, Reuver, Nunhem, Valkenburg, Weert, Blitterswijck en Horst.
voyou (fr.): Niel-bij-St.-Truiden.
vuilak: Nieuwenhagen.
vuilerik: Kapel-in-'t-Zand.
vuilik: Afferden.

BEESTACHTIG PERSOON; BEESTACHTIG

N 85 (1981) (379, 400);
 Beverlo Wb. (031), Eupen Wb. (016), Genk Wb. (056), Gronsveld Wb. 2 (013), Hasselt Wb. (060), Heerlen Wb. 2 (078), Meeswijk Wl. (064, 065), Stokkem Wb. (028), Venray Wb. (117), Zonhoven Wb. (035).

Persoon met een zeer slecht, beestachtig karakter.

De opgaven onder A. zijn in alfabetische volgorde geplaatst.

A. Beestachtig persoon:

batraaf (*batteraaf*): Caberg.
beer: Weert.
beest: verspr. Kleverlds.; ook in Eupen, Vlodrop, Weert, Ittervoort, Meeswijk, Hoeselt, Eksel, Zonhoven en Loksbergen.
beest van een mens (*beest van ne mens*): Hasselt en Eigenbilzen.
beest van een vent (*beest van ne vent*): Maastricht.

brak beest: Montfort.
deugniet (*daugeniet, deugeniet*): Melick, Schimmert, Ell en Venray.
doodvaller: Caberg.
doortrapte ploert: Maastricht.
duivel: Oirsbeek en Heerlerbaan/Kaumer.
hengst: Kerkrade.
kees: Caberg.
kreng: Mheer.
lage, een -: Doenrade.
lage patroon: Roermond.
lapzwan: Venlo.
leegloper: Geleen.
nondeju, een -: Neer en Geleen.
rotzak: Eys, Reuver, Roermond en Wijnandsrade.
sadist: Maastricht.
sakker: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Waubach, Gulpen, Kesseleik, Nunhem, Montfort, Born en Oirlo.
sakkereper: Venlo.
sakkerhel: Kelpen.
sakkerju: Horst en Neer.
satan: Beesel en Thorn.
schoft: Sevenum, Caberg en Gronsveld.
slecht mens: Hoensbroek.
slechte, een -: Gronsveld.
slechterik: Leopoldsburg.
slechtriem: Voerendaal en Gronsveld.
smeerlap: Epen, Swalmen, Merkelbeek, Urmond, Maastricht, Caberg, Jeuk, Loksbergen en Meijel.
sodemieter: Gulpen.
varken: Kerkrade, Wijlre, Amby, Noorbeek, Terlinden, Weert, Stein, Oirlo en Maasbree.
verbrecher (du.): Vaals.
verdommense, een -: Neer.
verrekkeling: Neer en Caberg.
vetdirk: Gronsveld.
vetjanus (*vetjannes*): Gronsveld.
vetlap: Caberg.
vlegel: Reuver en Tungalroy.
vuilbak: Heerlerbaan/Kaumer.
vuile, een -: Gronsveld.
zwijnmond: Voerendaal.

B. Beestachtig:

beestachtig: verspr. Kleverlds.; ook in Heerlen, Montfort, Gronsveld, Stein, Maastricht en Zonhoven.

beestig: zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Heerlen, Epen, Roermond, Herten (bij Roermond), Brunssum, Meeuwen, Genk, Maastricht, Beverlo, Jeuk en Venlo.

wie een beest: Maastricht.

bedorven: Meerlo.

totaal bedorven: Meijel en Posterholt.

laag: Kapel-in-'t-Zand.

onbeschoft: Schimmert.

ongehobbeld: Brunssum.

rond gebroken: Loksbergen.

sakkers: Venlo, As en Susteren.

slecht: Maastricht.

varkensachtig: Nieuwenhagen.

verkeerd: Venray.

verrekt (*verreks*): As.

vies: Heerlen.

voor alles fähig (du.): Eys.

BEDORVEN (PERSOON) —

N 85 (1981) (399);

Hamont Wl. (033, 348), Hamont-Achel Wb. (085).

Vertroeteld, verwend, met een bedorven karakter.

Zie de vergelijkbare trefwoorden in het lemma *VERWEND KINDJE* in WLD III, afl. 2.2, *Familie en seksualiteit*, pag. 37-39.

A. Bedorven:

bedorven: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Eys, Reuver, Montfort, Posterholt,

Weert, Ell, Ittervoort, Thorn, Bree, Meeuwen, As, Geulle, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Hoeselt, Leopoldsburg, Gennep, Venray en Tienray.

verdorven: Tungalroy, Heerlen en Schaesberg.

verwend: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Tungalroy, Thorn, As, Echt/Gebroek, Urmond, Stein, Maastricht, Caberg, Venlo, Venray, Oirlo en Meerlo.

verpalaast: Geleen.

B. Bedorven persoon:

bedorfderek: Jeuk.

bedorven kind: Schimmert.

bedorven schijt: Loksbergen.

bedorvendans: Hamont.

verwend mukje (*verwend meuke*): Neer.

verwend wicht: Kelpen.

verwende aap: Merkelbeek.

verwende bliksem: Noorbeek en Terlinden.

verwende, een -: Eys en Vaals.

verwende poet: Kapel-in-'t-Zand en Gulpen.

verwende vlegel: Beesel.

apenkeutel: Eksel.

batraaf (*batteraaf*): Epen.

lobbes: Horst.

mama's kind: Sittard.

pensekretser: Achel en Hamont.

rekelskop: Meijel.

rotmieter: Amby en Kerkrade.

stinkerd: Loksbergen.

stuk stront: Melick.

2.12 Kwaadspreken, konkelen

KWAADSPREKER

N 85 (1981) (446), SGV (1914) (020), ZND 01 (1922) (a-m);
 Beverlo Wb. (141), Haspengouws Id. (168),
 Heerlen Wb. 1 (039), Kortessesem Wb. (240),
 Maastricht Wb. (218), Niel-St.Truiden Wl. (494),
 Sint-Truiden Wb. (146), Sittard Wb. (164, 371),
 Zonhoven Wb. (256).

Persoon die graag kwaad spreekt over anderen.

Het lemma bevat de benamingen voor een kwaadspreker in het algemeen en voor een mannelijke kwaadspreker. Zie ook het lemma **KWAADSPREKSTER**. Zie in verband met het trefwoord **pallulleman** Schuermans (1870), pag. 455, s.v. *pallulleman*: 'een die niet rechtdoor handelt'.

kwaadspreker (ook *kaadspreker*): freq. Oostlb. en Kleverlds., verspr. Centr. Maaslds., Trichterlds. en Truierlds., zeldz. Horns; ook in Heerlen, Gulpen, Bree, As, Bilzen, Rosmeer, Sint-Huibrechts-Lille, Zonhoven, Hasselt, Leopoldsburg en Tessenderlo.

kwaadstoker (ook *kaadstoker*): Heerlen, Heerlerbaan/Kaumer, Epen, Einighausen, Dieteren, Brunssum, Maastricht en Kermt.

stoker: Roermond, Amby, Geulle en Maastricht.

aanstoker: Montfort.

kwaaitong (ook *kaaitong*): Simpelveld, Herten (bij Roermond), Elen, Lanklaar, Maastricht, Caberg, Hoeselt, 's-Herenelderen, Zonhoven, Voort, Kortessesem, Wellen, Sint-Truiden, Aalst-bij-St.-Truiden en Jeuk.

kwaadtong: Hoepertingen.

kwaadkaller (*kaadkaller*): Martenslinde.

kwaadklapper (*kaadklapper*): Beringen.

kwaadklepper (*kaadklepper*): Ros-

meer.

kwade, een - (*kwaai, een -*): Well.

kwade muilejan (*kaai muilejan*): Eys.

De volgende opgaven zijn in alfabetische volgorde geplaatst:

achterklepper: Lutterade.

babbelaar: Eksel.

blagueur (**fr.**): Maastricht.

blats: Stein.

doorstroper (ook *durchstroper*):

Schinveld en Heerlen.

een die de lui bekalt: Heek.

gamin (**fr.**) (*gaming*): Epen.

geksteker: Montfort.

kalfakter (**du.**): Sittard.

kazelaar: As.

klappei: Lutterade, Nederweert, As, Urmond en Maastricht.

klatspijp: As.

kletser: Venray, Reuver en Maastricht.

kletskont: Maastricht.

kletskaus: Meijel.

kletsmaajor: Echt/Gebroek.

kletspruik: Horst.

kwaak: Venray.

lage, een -: Waubach.

lapats: Heerlen.

lasteraar: Simpelveld, Thorn, Buchten, Born en Maastricht.

méchant (**fr.**), **een -**: Maastricht.

muilemaker: Lutterade.

oorafsnijder (*oorafsnijer*): Schaesberg.

pallulleman: Haspengouws Id.

prij: Brunssum.

quatser (**du.**): Vaals.

rammel: Beverlo.

roddel: Maasbree, Loksbergen en Schimmert.

roddelaar: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Kesseleik, Roermond, Kapel-in-'t-Zand, Ittervoort, Thorn en Urmond.

roddelvos: Heel.

schandaler (ook *schandaalder*): Weert

en Ell.
schander: Stevensweert.
schandlap: Schinveld.
schandmuil: Horn.
schind-tong (*schintong*): Sittard.
snaat: Jeuk.
stechelaar: Geleen en Schimmert.
valse tong: Schinveld.
valserik: Venlo.
vieze muilejan: Eys.
vuile kwek: Beverlo.
vuile tong: Venlo.
vuiltong: Beverlo en Kermt.
vuurspuit: Niel-bij-St.-Truiden.
wazelaar: Nunhem.
zouwaas: Kerkrade.
zwartmaker: Meijel en Buggenum.
zwartprater: Oirlo.
zwegelvot: Sevenum.
zwetser: Amby.
zwetsmannetje (*zwetsmanneke*):
 Meijel.

KWAADSPREEKSTER

Kaart 41, pag. 359

N 85 (1981) (446, 447), SGV (1914) (017), ZND 29 (1938) (018);
 Beverlo Wb. (126), Bree Wb. (234, 354), Genk Wb. (161), Gronsveld Wb. 2 (093), Heel Wb. (285), Heerlen Wb. 1 (003, 033), Lommel Wl. (171, 346), Maastricht Wb. (218), Meeswijk Wl. (316), Niel-St.Truiden Wl. (606), Sittard Wb. (181), Tongeren Wb. (284), Tungalroy Wb. (291), Venlo Wb. (339), Zonhoven Wb. (481).

Vrouw die graag kwaad spreekt over anderen.

Zie in verband met het trefwoord **banstschotel** WLD III, afl. 2.1, *De woning*, pag. 147, lemma TONDELDOOS. De trefwoorden zijn in alfabetische volgorde geplaatst.

adder: Roermond.
baar: Herten (bij Roermond).
baarschotel: Opoeteren.

babbel: Meerlo en Zonhoven.
babbelaar: Buggenum.
babbelheks: Berbroek.
babbelkaas: Zeperen.
babbelkont: Berbroek.
babbeltong: Sint-Truiden.
babbeltrien: Kwaadmechelen en Berbroek.
babbelwif: Bree, Vucht, Piringen, Genoelselderen, Neerpelt, Koersel, Heppen, Hoepertingen en Lommel.
banstschotel (*baanschotel*): Opoeteren en Stein.
barenbinderse (*barenbingerse*): Heerlen.
bebbel: Swolgen.
bebbeljeus: Zichen-Zussen-Bolder.
blaak: Leopoldsburg en Beverlo.
blats: Roermond, Stein en Geleen.
blets: Valkenburg en Kerkrade.
bletsmuil: Schinnen.
canaille (fr.): Sint-Huibrechts-Hern.
feeks: Thorn, Elen en Schimmert.
foek: Tungalroy.
foetel: Waubach.
gazet: Mheer, Beverlo, Paal, Sint-Lambrechts-Herk en Lommel.
gemeen wif: Vlodrop.
heks: Beringen.
kakel: Sint-Martens-Voeren.
kalbaard: Buggenum.
kallage (*kallaasj*): Schinnen.
kawaaw: Sint-Huibrechts-Lille.
kazelheks: Hechtel.
kazelkont: Opitter en Opglabbeek.
kazelwif: Opglabbeek en Rekem.
klapater: Helden/Everlo.
klapekster: Heijen, Blitterswijk en Born.
klapjeus: Zichen-Zussen-Bolder.
klapkappei: Beesel.
klapkont: Vlijtingen.
klapmuil: Hoensbroek en Mechelen.
klapmuts: Velden.
klappampe: Reuver.
klappapei: Kessel.
klappei: freq. Zuid.Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Centr.Maaslds. en Trichterlds., zeldz. Noord.Oostlb.,

Zuidgeld.Lb. en Kleverlds.; ook in Remersdaal, Nederweert, Ittervoort, As, Eigenbilzen, Zichen-Zussen-Bolder, Neerpelt, Kaulille, Ulbeek, Borgloon, Mielen-boven-Aalst en Loksbergen.

klappeies: Gronsveld.

klappende ekster: Caberg.

klapschotel: Rosmeer.

klapspaan: Afferden en Well.

klapster: Wellerlooi.

klaptoet: Belfeld.

klaptong: Martenslinde.

klaptuut: Brunssum.

klapwif: Mopertingen.

klater: Niel-bij-As en Eupen.

klats: Heerlen.

klatsoor: As en Genk.

klatspijp: Opitter, Gruitrode en Opoeteren.

klatswif: Simpelveld, Lontzen, Susteren en Geleen.

klavater: Venray.

klep: Bree Wb. en in Noorbeek, Weert en Stokrooie.

klepel: Meeuwen.

klepmuil: Stokrooie.

klepper: Horn, Bingelrade en Martenslinde.

klepperd: Kessel en Heel.

kleps: Doenrade.

klepschotel: Rosmeer.

klepster: Stokrooie.

klets: Reuver.

kletskont: Rekem en Maastricht.

kletskous: Neerpelt en As.

kletspruik: Horst.

kletstant: Nunhem.

kletstante: Merkelbeek.

kletswif: zeldz. Kleverlds.; ook in Wijlre, Epen, Doenrade, Hoensbroek, Mheer, Ell, Kessenich, Bree, Echt/Gebroek, Lanaken, Maastricht, Caberg, Riemst, Beverlo, Loksbergen en Venlo.

kletswifje (*kletswifje*): Bree.

kwaad babbelwif (*kaad babbelwif*): Opglabbeek.

kwaadklepper (*kaadklepper*): Zichen-

Zussen-Bolder.

kwaadspreekster (ook *kaadspreekster*): Posterholt, Merkelbeek, Maasbracht, Maastricht, Alken, Ulbeek, Vechmaal en Meerlo.

kwaaimère (*kaameer*): Leopoldsburg.

kwaaimuil (*kaaimuil*): Tongeren.

kwaaitong (ook *kaadtong*, *kaaitong*, *kaatong*, *kwaaietong*, *kwaatong*): verspr. Trichterlds., Tongerlds., Dommellids., Lonerlds. en Truierslds., zeldz. Maaskemp.; ook in Ophoven, Mechelen-aan-de-Maas, Eigenbilzen, Rosmeer, Zichen-Zussen-Bolder, Houthalen, Zonhoven, Hasselt en Leopoldsburg.

kwaak: Venray en Blitterswijk.

kwade heks (*kaai heks*): Niel-bij-St.-Truiden.

kwade tong (ook *kaaie tong*, *kwaaietong*): Heythuysen, Kesseleik, Lanaken, Spalbeek, Stevoort, Zeperen, Tessenderlo en Loksbergen.

kwats: Swalmen.

kwatswif: Maaseik.

kwebbel: Roermond.

kwek: Weert.

kwekmuil: Eksel.

lameer: Spalbeek, Sint-Truiden, Borlo, Loksbergen en Lommel.

lange maal (*lang maal*): Duras.

lange tong (ook *lang tong*): Sint-Huibrechts-Hern, Koninksem, 's-Herenelderen, Zonhoven en Oostham.

langtong: zeldz. Truierslds.; ook in Martenslinde, Lauw en Stevoort.

lapats: Heerlen.

lapdoos: Tungelroy.

lelijke heks: Peer.

lelijke tong: Neerglabbeek.

maal: Eksel.

muile-lawaa: Gulpen.

muilewif: Noorbeek en Terlinden.

nut vrouwmens (*nut vroumes*): Neer.

ondeugdig beest: Rijkhoven.

prattel: Opglabbeek en As.

rammel: Beverlo.

rauwel: Banholt.

roddel: Maasbree.
roddelaarster: Kapel-in-'t-Zand en Thorn.
roddelheks: Heel.
roddeltant: Kelpen.
roddelwif: Roermond en Maasniel.
ros: Elen.
rot kreng: Melick.
schandaal: Weert.
schandmuil: Maasbracht.
schind-tong (*schintong*): Maastricht.
semmel: Lommel en Loksbergen.
serpent: Kwaadmechelen.
sladdermuil: Rekem.
slang: Koersel.
sledder: Heer, Hulsberg en Eys.
slet: Heerlerbaan/Kaumer.
straatveeg: As.
taats: Heel, Roermond en Geleen.
tang: Kessenich, Maaseik, Tongeren en Neerpelt.
tatel: Nunhem.
toet: Steyl, Herten (bij Roermond), Beverlo, Lommel, Arcen en Venlo.
toeter: Venlo.
tooi: Brunssum.
troffel: Opoeteren.
vieze muileprij: Eys.
viswif: Beringen.
vuilbakkes: Paal.
vuilsnuit: Kwaadmechelen.
vuiltong: Montfort, As, Sint-Huibrechts-Hern, Rijkhoven, Peer, Zonhoven, Heppen, Beverlo, Wellen, Nieuwerkerken, Leopoldsburg, Kwaadmechelen en Lommel.
waswif: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Rimburch, Swalmen, Kessenich, Maasbracht, Lottum, Gennep, Meerlo en Horst.
wauwel: Sint-Odiliënberg.
wauwelaar: Hunsel.
wauwelheks: Beegden.
wauweltant: Geleen.
wauwelwif: Dieteren en Schinnen.
xantippe: Vaals.
zauwelheks: Bree.
zauwelwif: Opoeteren.
zigschotel: Rijkhoven.

ziggzeef: Rijkhoven.
zuielaar (*saaielaar*): Eisdén.
zuielwif (*saaielwif*): Eisdén.
zwegelvot: Sevenum.
zwets: Schimmert, Rosmeer, Zonhoven, Hasselt en Ulbeek.
zwetserd: Obbicht.
zwetsmuil: Weert en Buggenum.
zwetswif: Asenray/Maalbroek.
zwetswifje (*zwetswifje*): Meijel.

LASTEREN

N 85 (1981) (444, 445, 446), SGV (1914) (021), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 29 (1938) (018); Bree Wb. (370), Hasselt Wb. (063), Heel Wb. (246, 247), Sint-Truiden Wb. (057).

De eer en goede naam van iemand belasteren, kwaadspreken.

lasteren: Voerendaal, Eys, Roermond, Vlodrop, Schimmert, Echt/Gebroek, Maastricht, Leopoldsburg, Venlo en Oirlo.

lasterpraat verkopen: Oirlo.

kwaadkallen (*kaadkallen*): Hoeselt en Vroenhoven.

bekallen: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Nieuwenhagen en Gulpen.

achter zijn rug kallen: As.

kwaadklappen (*kaadklappen*):

Kuttehoven, Jeuk en Zichen-Zussen-Bolder.

kwaadspreken (ook *kaadspreken*):

Nieuwenhagen, Beesel, Montfort, Posterholt, As, Maastricht, Caberg, Eijsden, Overpelt, Hechtel, Beverlo, Beringen, Borgloon, Sint-Truiden, Venlo en Meerlo.

kwaadvertellen (*kaadvertellen*):

Eigenbilzen.

kwaadzeggen (*kaadzeggen*): Opitter en Duras.

kwaaitongen (*kaaitongen*): Rijkhoven.

roddelen (ook *rodderen*): verspr. Zuid.Oostlb.; zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Heerlen, Nieuwenhagen, Kelpen,

Ittervoort, Born, Maastricht en Maasbree.

zwartmaken: Heythuysen, Kapel-in-'t-Zand, Schinnen, Schimmert, Weert, As, Eksel, Venlo, Venray, Meijel en Sevenum.

zwartzetten: Schimmert.

afbreken: Posterholt.

afkraken: Venlo.

bekladden: Herten (bij Roermond) en Bree.

bekladderen: Herten (bij Roermond), Swalmen, Maastricht en Sint-Truiden.

beklappen: Loksbergen, Sint-Truiden en Hasselt.

bekletsen: Hoensbroek en Maastricht.

bekopen: Urmond.

belasteren: Epen, Roermond, Maasniel, Klimmen en Tienray.

beliegen: Waubach.

bemuilen: zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Kerkrade.

beschanden: Thorn.

besmeuren: Schimmert.

besmodderen: Loksbergen.

bespreken: Kesseleik.

bestropen: Noorbeek, Terlinden en Epen.

bezeveren: Stein.

bezetsen: Weert.

derdoor halen: Blitterswijck en Weert.

derdoor trekken: Geulle.

door de drek halen (ook *durch de drek halen*): Geleen, Wijlre en Eys.

door de modder halen: Neer.

door de sijn halen: Geleen.

door de slijk halen: Neer, Reuver en Thorn.

door de stront halen: Neer, Melick en Merkelbeek.

door de stront rijten: Heel.

door de stront trekken: Melick.

door de zeik halen: Neer.

door de zeik trekken: Venray.

doorrijten: Merkelbeek.

doorstropen (*durchstropen*): Heerlen, Heerlerbaan/Kaumer en Eys.

doortrekken: Caberg.

een doordoen: Montfort.

hindergaan: Heerlerbaan/Kaumer.

in opspraak brengen: Venlo.

inbijten: Schinnen.

klappeien: Maastricht.

klappen: Maastricht.

klapperen: Stein.

klasteren: As.

klatsen: Geleen.

kletsen: Maasbree en Reuver.

méchant (fr.) zijn: Maastricht.

over de straat dragen: Hoensbroek.

over gen dorp dragen: Nieuwenhagen.

quatschen (du.): Vaals.

ratelen: Jeuk.

rijten: Bree Wb.

schaden (*schaaien*): Tungelroy.

schandalen: Weert, Ell en Heel.

schanden: Nunhem en Heel.

te schande maken (*te schand maken*): Caberg.

schrouw muil hebben: Remersdaal.

semmelen: Loksbergen.

slecht maken: Amby en Vaals.

slechte kal vertellen: Gulpen.

stoken: Roermond, Einighausen en Maastricht.

verlakken: Meijel.

zwetsen: Meijel en Nunhem.

zijn goede naam de straat opbrengen: Maastricht.

LASTER

N 85 (1981) (426, 445), SGV (1914) (021), ZND 01 (1922) (a-m); Gronsveld Wb. 2 (096), Maastricht Wb. (225).

Het schenden van iemands goede naam, kwaadsprekerij.

laster: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Maaslands, Maaskemp., Dommellds., Demerkemp., Lonerlds. en Kleverlds., zeldz. Tongerlds., Truierlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Simpelveld, Remersdaal, Bilzen, Rosmeer, Paal, Beringen, Leopoldsbuurg, Kwaadmechelen, Tessengerlo en

Lommel.
lasterpraatjes: Meijel.
lastertaal: As.
kwaadsprekerij (ook *kaadsprekerij*):
 Beesel, Meerssen, Maaseik, Stokrooie,
 Heppen, Ulbeek en Hoepertingen.
kwaadspraak (*kaadspraak*):
 Maastricht.
kwaadtongerij (ook *kaadtongerij*,
kaaitongerij): Tongeren,
 's-Herenelderen, Hamont, Zonhoven,
 Voort, Wellen en Herk-de-Stad.
kwaed kal (*kaaie kal*, *kwaaiie kal*):
 Weert, Diepenbeek en Wellen.
kwade praat (*kaaie praat*, *kwaaiie*
praat): Velden en Amby.
kwaad (*kaad*): Lanklaar en
 Diepenbeek.
achterklap: Lutterade, Mheer,
 Tungelroy, As, Caberg, Hamont, Eksel
 en Venlo.
achterklad: Merkelbeek.
bemuilerij: Eys.
geklets: Maastricht.
geroddel: Doenrade en Maastricht.
kal: Gronsveld.
kal van kwade lui: Brunssum.
klap: Loksbergen.
klaptongerei: Heers.
kletskoek: Kesseleik.
leugenpraat: Rekem.
leugens (ook *liegens*, *lieges*): Bree,
 Opoeteren, Eigenbilzen en Stevoort.
leugen: Heek.
oneer: Eys.
opstokerij: Jeuk.
roddel: Kapel-in-'t-Zand, Kelpen,
 Caberg en Loksbergen.
slechtigheid: Gronsveld.
slechtmakerij: Sittard.
vertelseltjes (*vertelselkes*): Susteren.
zwartmakerij: Weert en
 Nieuwenhagen.

KONKELEN

N 85 (1981) (426);
 Echt Wb. (070), Gronsveld Wb. 2 (088), Hasselt
 Wb. (240), Maastricht Wb. (203), Roermond Wb.
 (143), Zonhoven Wb. (237);

Zich met draaierijen ophouden, intrige-
 ren, niet eerlijk te werk gaan.

konkelen: freq. Zuid.Oostlb., verspr.
 Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb., Centr.
 Maaslds. en Kleverlds.; ook in Weert,
 Tungelroy, Ittervoort, Thorn, As,
 Maastricht, Caberg, Leopoldsburg en
 Venlo.

bekonkelen: verspr. Zuid.Oostlb.,
 zeldz. Noord.Oostlb.; ook in
 Voerendaal, Nieuwenhagen, Stein,
 Maastricht, Eksel, Venray en Meijel.

konkelfoezen: Roermond, Swalmen,
 Weert, Ophoven, Bree, Meeuwen, As,
 Echt/Gebroek, Eigenbilzen, Zonhoven
 en Hasselt.

konkelefoezen: Waubach, Roermond,
 Montfort, Maastricht, Caberg en
 Venlo.

konkelfoeken: Gulpen.

konkelefoeken: Venlo.

belopen: Loksbergen.

bezeiken: Herten (bij Roermond).

beziebelen: Maastricht.

draaien: Maasbree.

een loer draaien: Roermond.

een valse toer uithalen: Hoeselt.

foetelen: Maastricht.

heimelijk beïnvloeden: Hoensbroek.

in de kont kruipen: Kerkrade.

kontenkruipen: Venray.

kruipen: Geulle.

kuipen: Venlo.

opstoken: Jeuk.

pronselen: Loksbergen.

rotzooien: Weert.

spinselen: Geleen.

trucher (fr.): Maastricht.

2.13 Nietsnut, lastpak

NIETSNUT

N 85 (1981) (300, 390);
 Beverlo Wb. (173), Bree Wb. (283), Echt Wb. (043, 075, 086), Eupen Wb. (066), Gennep Wb. (111), Gronsveld Wb. 2 (113), Hamont Wl. (313, 325), Haspengouws Id. (178), Hasselt Wb. (316), Kerkrade Wb. 2 (164, 183, 271), Kortesseem Wb. (328, 345, 458), Maaseik Wb. (022), Maastricht Wb. (225), Meerlo-Wanssum Wb. (168, 183, 205, 258), Nuth Wb. (069), Roermond Wb. (136, 158, 168, 196), Sint-Truiden Wb. (142, 175), Sittard Wb. (066, 073, 225, 263, 330, 371), Stokkem Wb. (066, 081, 119), Tegelen Wb. (099, 104), Tongeren Wb. (378), Uikhoven Wl. (096, 116, 119, 187), Venlo Wb. (166, 205), Venray Wb. (267, 268, 446, 504), Weertlands Wb. 1 (A7, 009), Zonhoven Wb. (227, 288, 315, 373).

Persoon die nergens geschikt voor is en ook niets onderneemt.

Zie in verband met het trefwoord **lui-man** Hermanns (1973), pag. 357, s.v. *Loemann* ('Lau-Mann'): 'Faulpelz'.

nietsnut: Eys, Montfort, Sittard,

Meeuwen, Stein en Leopoldsburg.

nietsnutter: Ittervoort en Montfort.

niksnut: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Kleverlds.; ook in Weert, Tungalroy, Kelpen, Ophoven, Meeuwen, Echt/Gebroek, Stein, Geulle, Maastricht, Hamont, Zonhoven, Kortesseem en Venlo.

niksnuts: Kerkrade Wb. 2 en in Swalmen, Mheer en As.

niksnutter: verspr. Zuid.Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Heerlen, Tungalroy, Haler, Thorn, Echt/Gebroek, Uikhoven, Urmond, Maastricht, Hamont, Zonhoven, Hasselt, Sint-Truiden en Venlo.

niksnutser: verspr. Ripuar.; ook in Tegelen, Gronsveld, As, Maastricht, Tongeren, Zonhoven, Sevenum en Maasbree.

niksnutterd: Nuth/Aalbeek.

niksnutserd: Sittard.

niksnutterik: Gulpen.

nutterik: Montfort, Posterholt en Born.

nutterd: Susteren.

onnut: Nieuwenhagen, Uikhoven, Hamont, Kortesseem en Venlo.

onnutterd: Heerlen.

onnutterik: Eksel.

De volgende opgaven staan in alfabetische volgorde:

batjakker: Venlo.

beekveger: Brunssum.

buidel: Sittard.

deugeniet: Maastricht en Wijlre.

domgraaf: Vaals.

duimendraaijer: Geulle.

duimendraaijerd: Sittard.

falikant, een -: Echt/Gebroek.

fat: Schimmert.

faulzenjer (du.): Uikhoven, Eys en Gulpen.

hondsjong: Eupen.

hondsklotenman: Stokkem.

hondsvot: Maaseik en Nuth/Aalbeek.

kerel van niks (*keel van niks*): Oirsbeek.

klootvink: Venlo.

klootzak: Roermond.

klotenmarchant: Sint-Truiden.

knungel: Meerlo-Wanssum Wb.

labbes: Eys.

lamzak: Maastricht, Leopoldsburg, Oirlo en Sevenum.

lanterfanter: Venray.

laplander: Venray Wb.

lapzwans: alg. Kleverlds., zeldz.

Noord.Oostlb.; ook in Geleen, Gronsveld, Tungalroy, Echt/Gebroek, Stokkem, Uikhoven en Maastricht.

leegloper: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Ittervoort, As, Geulle, Maastricht, Jeuk, Loksbergen, Venlo, Gennep en Meijel.

leures: Eys.

louwman: Roermond.
lui-man (*lui-an*): Kerkrade Wb. 2.
luiaard: Maastricht.
luie, een -: Vlodrop.
luierik: Gulpen, Herten (bij Roermond), Montfort, Posterholt, Bree, Stein, Eigenbilzen, Eksel, Jeuk, Loksbergen en Oirlo.
luilak: Schinnen, Hoensbroek, Geulle en Horst.
luiwammes: Reuver.
luizak: Born.
luizenkloot: Bree Wb.
luizenkramer: Bree Wb.
lummel: Sittard.
mens van mijn kloten: Zonhoven.
niemes: Heerlen.
niewaard: Uikhoven.
nikswaard: Weertlands Wb. 1.
paljas: Beverlo.
pilot (fr.): Meeuwen.
polak: Haspengouws Id.
prullenman: Zonhoven.
prullenpee: Zonhoven.
pungel: Sittard.
rekel: Merkelbeek.
rentenier: As.
rietloper: Maasbree.
scheiß-kerel (*scheiß-kel*): Meerlo-Wanssum Wb.
schijtkerel (*schijtkel*): Sittard.
strontkerel (*strontkel*): Venray Wb.
slaphanger: Kortesseem.
slachtriem: Kerkrade.
snertkerel: Bree.
sokkenzomer (*zokkenzeumer*): Kerkrade.
voddenman: Stokkem.
voddenmarchand: Zonhoven.
voddenvent: Bree.
vot van een kerel (*vot van een kel*): Gronsveld.
votlok (ook *votloch*): Kerkrade Wb. 2 en in Gronsveld.
vottes: Gronsveld.
vuilak: Montfort en Urmond.
vuile, een -: Schaesberg, Heerlerbaan/Kaumer, Eys en Gronsveld.
vuil varken: Nieuwenhagen.

vuile beer: Eys.
vuile kloutzak: Vaals.
vuilerd: Venray Wb.
vuilerik: Nieuwenhagen.
vuilik: Nunhem en Susteren.
vuilwammes: Caberg.
zak: Loksbergen.
zwijsjak: Sevenum.
zwijsnikkel: Herten (bij Roermond).

De volgende opgaven zijn omschrijvingen:

een die geen gouden haren op hat
(enge die ging gouw haren op hat):
 Eys.

die voor niks instaat: Maastricht.
niks in zitten: Reuver.
tot niks in staat zijn: Schaesberg.
voor niks deugen: Hoeselt.
werkeloos: Maastricht.
zonder werk: Maastricht.

SCHELM

DC 11 (1942) (004a), N 85 (1981) (394);
 Bree Wb. (388), Echt Wb. (105), Eupen Wb. (164), Hamont Wl. (408), Hasselt Wb. (390), Heerlen Wb. 2 (203), Kerkrade Wb. 2 (221), Kortesseem Wb. (445), Meeswijk Wl. (057, 550), Meeuwen Wl. (189), Roermond Wb. (254), Sittard Wb. (368), Tungalroy Wb. (291), Zonhoven Wl. (119).

Een persoon die allerlei streken uithaalt maar daarmee geen kwade bedoelingen heeft.

schelm: verspr. Ripuar, Oostlb., Maaskemp., Centr.Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Eupen, Ospel, Tungalroy, Grathem, Ophoven, Maastricht, Hamont, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Kortesseem, Leopoldsburg, Blerick en Venlo.
rakker: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Gulpen, Epen, Neer, Beesel, Thorn, Bree, Meeuwen, Urmond, Hoeselt, Venlo, Tienray, Horst en Meijel.

rakkerd: Montfort en Melick.
rekel: verspr. Oostlb., zeldz. Horns en Centr.Maaslds.; ook in Gulpen, Weert, As, Venlo, Tienray, Meijel en Maasbree.
batraaf (ook *batteraaf*): Meeswijk, Doenrade en Brunssum.
bengel: Echt/Gebroek en Koningsbosch.
brak: As en Gronsveld.
brigand (fr.): Maastricht.
brigander (< fr.): Maastricht.
clown: As en Caberg.
deugeniet: Geleen.
doerak: Nieuwenhagen.
domgraaf: Eys.
duivel: Waubach.
farçeur (fr.): As en Jeuk.
flapdrol: Gennep.
gannef: Venlo.
gläue, een - (geluie): Klimmen, Heerlen en Eys.
grapjas: Voerendaal, Heerlerbaan/Kaumer, Reuver, Maastricht en Oirlo.
grappenmaker: Venray en As.
humorist: Hoensbroek.
kluiver: Maastricht.
koeter: Loksbergen.
koeverd: Geleen.
komiek: Venray.
kwajong (ook *kajong*): Heythuysen, Vlodrop, Geulle en Maastricht.
kwast: Caberg.
kwibus: Maastricht.
lobbes: Kesseleik en Geleen.
loebas: Schinnen, Oirsbeek, Meeuwen, As, Hoeselt en Loksbergen.
loeder: Weert.
loozak: Ell.
loozakje (loozakske): Weert.
loser (eng.): Schimmert.
lustige (du.), een -: Kerkrade, Noorbeek en Terlinden.
pias: Sittard.
rebel: Weert.
rotzakje (rotzakske): Weert.
schalk: Oirsbeek.
schind-aas (schin-aas): Heerlen en Mheer.

schobbejak: Loksbergen.
schoftige, een -: Vaals.
schooier: Maastricht.
sjieke, een -: Eys.
strabander (strabender): Maastricht.
strekel: Sevenum, Beesel en Tungalroy.
strop: Caberg.
vagebond: Eigenbilzen.
verbrecher (du.): Vaals.
verrekkeling (vrekkeling): Nieuwenhagen en Wijlre.
vlegeltje (vlegelke): Weert.
witzige (du.), een -: Heerlen.
woeste kerel (woeste kel): Klimmen.

FUTLOZE JONGEN

ZND 37 (1941) (048);
 Beverlo Wb. (238), Lommel Wl. (170), Venray Wb. (552).

Jongen zonder fut of energie.
 Zie in verband met de trefwoorden **loeppe** en **lubbe** Tongeren Wb., pagina 333 en 336 s.v. *loeppe* en *lubbē*: 'krachteloos mens'. Het trefwoord **loel** ziet men terug in Hasselts Wb., pagina 278, s.v. *loel*: 'lummel'.

lummel: freq. Maaskemp., verspr. Centr.Maaslds., Dommellds. en Demerkemp., zeldz. Lonerlds.; ook in Mheer, Moelingen, Molenbeersel, Lanaken, Maastricht, Grote-Spouwen, Val-Meer, Zussen, Diepenbeek, Tongeren, Beverlo, Paal, Borlo, Oostham, Tessenderlo, Linkhout en Lommel.
pummel: verspr. Demerkemp., zeldz. Tongerlds.; ook in Opoeteren, Zutendaal, Lanaken, Eigenbilzen, Zichen-Zussen-Bolder, Hamont, Neerpelt, Kaulille, Herk-de-Stad en Kerkhoven.
lorejas: Vlijtingen, Diepenbeek, Rутten, Stokrooie, Stevoort, Hasselt, Paal, Borgloon en Broekom.
arm schaap: Montenaken.

claus, een -: Rijkhoven.
deugeniks: Lontzen.
ezel: Hasselt.
flap: Paal, Neeroeteren en Stokkem.
flauwe, een -: Tessenderlo.
grote lummel: Zonhoven.
kalf (ook *kaaf*): Sint-Truiden, Diepenbeek en Rijkhoven.
kemel: Jeuk.
klaas: Genk.
kloot: Kaulille.
kluppel: Kerkhoven.
knuppel: Kuringen.
knol: Kaulille.
kwast: Bilzen.
kwibus: Hasselt en Beverst.
labbekak: Lommel.
labbes: Neerpelt en Stokkem.
lobbes: Tongeren.
lamzak: Beverlo.
lempes: Stokrooie, Hasselt en Wellen.
loelel: Hasselt.
loepie: Tongeren.
lomperik: Heers.
lubbe: Stevoort en Wellen.
lurk: Beringen.
mossel: Lommel.
mottige, een -: Sint-Lambrechts-Herk.
niksnutser: Mheer.
pisje (*piske*): Peer.
pismannetje (*pismanneke*): Hechtel.
platbroek: Beverlo.
slof: Zeperen en Borgloon.
slungel: Hamont, Sint-Truiden en Molveren.
snul: Bocholt, Eigenbilzen, Heusden en Alken.
stijve duivel: Montenaken.
sukkelaar (*suggelaar*): Kortessem.
sul: Bocholt, Tongeren, Ulbeek, Voort en Kortessem.
sus: Wilderen en Jesseren.
wuiles: Stokkem en Leut.
zebedeus: Genk.
zoutzak (*zaltzak*): Venray Wb.

HANSWORST

Kaart 42, pag. 360

N 85 (1981) (442), ZND 05 (1924) (052);
 Gennep Wb. (064, 109), Kerkrade Wb. 2 (091),
 Kortessem Wb. (165), Roermond Wb. (099),
 Sint-Truiden Wb. (158), Sittard Wb. (129), Tege-
 len Wb. (083), Weertlands Wb. 1 (A7, 006).

Persoon die zich belachelijk aanstelt.
 Bij de opgave **kwi** is vermeld dat het een afkorting van 'kwibus' is.

hansworst: verspr. Noord.Oostlb., zeldz.
 Horns en Kleverlds.; ook in Heerlen,
 Nieuwenhagen, Susteren, Sittard,
 Schimmert, As, Echt/Gebroek, Born,
 Bilzen, Kortessem, Wellen en Venlo.

hannesworst: Venray.

hannes: Schinnen en Kortessem.

hansje (*henske*): Maastricht.

hansje de gek (*henske de gek*):
 Maastricht.

aansteller (ook *aa-steller*, *aanstelder*):
 verspr. Zuid Oostlb., zeldz. Kleverlds.;
 ook in Kerkrade, Schaesberg, Eys,
 Heythuysen, Swalmen, Montfort,
 Tungalroy, Kelpen, Bree, Stein,
 Maastricht en Venlo.

hampelmann (du.) (*hampeleman*):
 verspr. Ripuar.; ook in Nieuwenhagen,
 Sittard en Oirsbeek.

hampelmannetje (< du.)
 (*hampelemansje*, *hampelmanske*):
 Kerkrade Wb. 2 en in Montzen.

flap: Eys, Reuver, Beesel, Noorbeek,
 Terlinden, Weert, Tungalroy en
 Urmond.

flapdrol: Venlo.

polichinel (< fr.) (ook *posjenel*): As,
 Maastricht, Riksingen, Hamont,
 Zolder, Hasselt, Sint-Truiden,
 Oostham en Loksbergen.

gekke polichinel (< fr.): Maastricht.

assepoester: Lanaken.

baarkalf (*baarkauf*): Geleen.

belachelijke, een -: Hoeselt.

clown: Maastricht en Gulpen.

comediant: Meeuwen.

drollig type (*drolligen type*): Houthalen.

dulle, een -: Epen.
falderjan: Voerendaal.
flabbedeus: Tegelen.
flabbedie: Caberg.
flabbes: Urmond.
flares: Tegelen, Reuver, Beesel en Weert.
flauwe hals: Thorn.
flauwe koot: Loksbergen.
friekas: Gennep Wb.
gaand: Geleen.
gek, een -: Weert.
halve gare: Sevenum, Hoensbroek en Wijlre.
harlekijn: Houthalen.
janmaker: As.
jantje klaas: Mechelen-aan-de-Maas.
kaboutermannetje (*kaboutermanneke*): Zonhoven.
kadee: Weertlands Wb. 1.
kalf (*kaaf*): Mheer.
kalfhanne: Loksbergen.
kindkieken: Loksbergen.
kleddermannetje (*kleddermanneke*): Velm.
kunstenmaker: Gennep Wb. en in 's-Gravenvoeren en Eksel.
kus-mijn-kloten, een -: As.
kwakzalver: Heusden.
kwast: Neer, Merkelbeek, Gronsveld, Weert, Ell en Caberg.
kwibus: Nunhem, Weert, Sint-Truiden en Tessenderlo.
kwi: Sint-Truiden.
lorejas: Sint-Truiden.
maf, een -: Weert.
marionet: Sint-Truiden.
nozele, een -: Swalmen.
onnozele, een -: Melick en Jeuk.
onnozele hals: Sevenum, Geleen en Hulsberg.
onnozele sies: Kapel-in-'t-Zand.
sies: Kapel-in-'t-Zand.
opschepper: Heerlerbaan/Kaumer.
paljas: Sint-Huibrechts-Lille en Molenbeersel.
pias: Gennep.
popje (*popke*): Rotem.
schuppenzot: Eksel.

zot: Leopoldsburg.
vastenavondgek: As.
virtutenmaker: Lutterade.

VAGEBOND

N 85 (1981) (391);
 Beverlo Wb. (272), Echt Wb. (107), Eupen Wb. (212), Genk Wb. (342), Hasselt Wb. (479), Heel Wb. (245), Lommel Wl. (362), Maastricht Wb. (446), Meeuwen Wl. (220), Meijel Wb. (085), Niel-St. Truiden Wl. (630), Tegelen Wb. (116), Zonhoven Wl. (231).
 Persoon zonder vaste woonplaats en zonder middelen van bestaan, vaak met een slecht gedrag.
 Zie in verband met het trefwoord **schurger** RhWb (VII), kol. 1922, s.v. *schurger* 1.: 'einer, der die Schürngkarre schiebt'.

vagebond: zeldz. Zuid.Oostlb., Horns Centr.Maaslds.; ook in Eupen, Kesseleik, Herten (bij Roermond), Montfort, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Vlijtingen, Hoeselt, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen, Lommel, Venlo en Horst.

landloper: verspr. Zuid.Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb. en Noord.Oostlb.; ook in Vaals, Thorn, Meeuwen, As, Maastricht, Loksbergen, Venlo en Maasbree.

landstreicher (du.): Nieuwenhagen.

leegloper: Geleen, Heerlen en Wijlre.

rondloper: Eigenbilzen.

stratenloper: Geleen.

loper: Schimmert.

zwerper: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Eys, Reuver, Roermond, Maasniel, Born, Stein, Maastricht, Venlo en Meijel.

schooier: Herten (bij Roermond), Posterholt, Maastricht, Venlo, Gennep, Oirlo en Meijel.

schooierd: Kelpen.

zigeuner (ook *zigeunder*): Herten (bij

Roermond), Waubach en Kerkrade.

bohemer: As.

bedelaar: Maastricht.

deugniet: Heerlerbaan/Kaumer.

heikneuter: Venlo.

italianer (*talianer*): As.

kurie: Niel-bij-St.-Truiden.

kramer: Venlo.

kruier: verspr. Kleverlds.; ook in Neer.

pottenkruier: Ospel en Weert.

pottenschooier: Weert.

schurger: Maasbree en Swalmen.

schab: Heel en Swalmen.

schelm: Caberg.

shoft: Tegelen, Nunhem, Montfort en Schimmert.

schuifel: Echt/Gebroek.

schuiver: As.

stroper: Nieuwenhagen.

tippel-kunde (< du.): Susteren.

voyou (fr.): Genk.

een uit het logement: Geleen.

2.14 Moedig - bang

Het begrip **OVERMOEDIG GEDRAG** is niet geplaatst omdat het geen betrouwbaar materiaal opleverde. Ook het begrip **MOEDELLOS** komt niet in deze subparagraaf voor omdat de betekenis van dit begrip (cf. Van Dale s.v. *moedeloos*: ‘door teleurstelling zijn vertrouwen verloren hebbende’) problemen opleverde bij de respondenten en de diversiteit in trefwoorden geen betrouwbaar lemma opleverde. Beide begrippen zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

MOED

Kaart 43, pag. 360

N 85 (1981) (123, 124add., 125add.), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 39 (1942) (006a), ZND A2 (1940sq) (345);
Bree Wb. (223, 302), Echt Wb. (097), Eupen Wb. (092, 099), Gennep Wb. (095), Gronsveld Wb. 2 (042, 108), Hamont Wl. (079, 296), Hasselt Wb. (302), Heerlen Wb. 2 (101, 157), Kerkrade Wb. 2 (147, 176), Lommel Wl. (197), Meeswijk Wl. (148, 185, 423), Meeuwen Wl. (152), Niel-St. Truiden Wl. (049, 243), Nuth Wb. (068), Roermond Wb. (055, 185), Sint-Truiden Wb. (146), Sittard Wb. (189, 195), Stokkem Wb. (075), Tongeren Wb. (281, 360), Tungalroy Wb. (044), Uikhoven Wl. (026), Venlo Wb. (195), Venray Wb. (248, 301), Zonhoven Wb. (077), Zonhoven Wl. (110).

Onverschrokkenheid in moeilijkheden en gevaren.

moed: freq. Maaskemp., verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Oostlb., Centr. Maaslds., Demerkemp. en Kleverlds., zeldz. Horns en Lonerlds.; ook in Montzen, Eupen, Weert, Maastricht, Caberg, Bilzen, Eigenbilzen, Vlijtingen, Beverst, Tongeren, Berg, Hamont, Lozen, Eksel, Beverlo, Paal, Herk-de-Stad, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Tessenderlo, Zelem, Meldert, Linkhout, Lommel en Venlo.
courage (fr.) (ook *couragie*, *koeraags*, *kraas*, *kraats*): freq. Oostlb., Maaskemp. en Kleverlds., verspr.

Ripuar., Oost.Zuidlb. en Centr. Maaslds., zeldz. Truiers.; ook in Eupen, Weert, Ittervoort, Ophoven, Thorn, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Wintershoven, Tongeren, Hamont, Sint-Huibrechts-Lille, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Borgloon, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.
durf: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlerbaan/Kaumer, Roermond, Posterholt, Tungalroy, Thorn, Meeswijk, Maastricht, Venlo, Gennep, Venray en Meerlo.
lef: Caberg, Heythuysen en Nieuwenhagen.
foeng: Heerlen.
troef: Nuth/Aalbeek.

MOEDIG (ZIJN)

N 85 (1981) (123, 124, 126), ZND 39 (1942) (006a);
Bree Wb. (238), Eupen Wb. (030, 093, 154), Genk Wb. (094, 164), Hamont Wl. (219), Heerlen Wb. 1 (032), Meerlo-Wanssum Wb. (116), Sint-Truiden Wb. (049, 240), Tungalroy Wb. (044), Weertlands Wb. 1 (A7, 006).

Moed bezittende.

A. Moedig:
moedig: verspr. Maaskemp., zeldz. Horns; ook in Voerendaal, Heerlen, Oirsbeek, Hoensbroek, Schimmert, Vucht, Lanaken, Eigenbilzen, Grote-Spouwen, Herstappe, Overpelt, Zolder, Helchteren, Gutshoven, Borgloon, Sint-Truiden, Muizen, Jeuk,

Venlo en Meijel.
kloek: freq. Maaskemp., zeldz. Bilzerlds.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Tungelroy, Diepenbeek, Hamont, Peer, Zolder, Hasselt, Alken, Groot-Gelmen, Wellen, Herk-de-Stad, Kerkhoven, Venlo en Sevenum.
niet bang: Neer, Reuver, Vlodrop, Doenrade, Amstenrade, Hulsberg, Neeroeteren, Urmond, Zichen-Zussen-Bolder, Hoeselt, Gennep, Tienray en Meijel.
niet bang uitgevallen: Maastricht.
niet bang voor de duivel: Heythuysen.
dapper (ook *daffer*): Eupen, Beesel, Merkelbeek, Lanaken, Maastricht en Meijel.
courageux (fr.): As, Caberg, Hoeselt en Tongeren.
gecourageerd: Gulpen.
durvig: Maastricht en Waubach.
fel: Genk.
flink: Kapel-in-'t-Zand, Weert, Lanaken en Venlo.
frank: As en Sint-Truiden.
frech (du.) (ook *vrek*): Maasbree en Stein.
gedurfd: Meerlo-Wanssum Wb.
hardi (fr.): Sint-Truiden.
ijver: Kortessem.
kordaat: Beesel.
kühn (du.): Heerlen en Eupen.
niet mis: Weert.
onvervaard: Maastricht.
resoluuts: Eupen.
standvastig: Merkelbeek.
vrijmoedig: Venlo.
zonder angst: Maastricht.

B. Moedig zijn:

dorren (ook *darren*, *derren*, *durren*): Bos, Gruitrode, As, Dilsen, Stokkem, Tongeren, 's-Herenelderden, Millen, Neerpelt, Peer, Schulen, Kuringen, Schakkebroek, Beverlo, Sint-Lambrechts-Herk, Groot-Gelmen, Gelinden, Herk-de-Stad, Sint-Truiden, Jeuk en Tessenderlo.
durven (ook *derven*): zeldz. Noord.

Oostlb.; ook in Eys, Moelingen, Neeroeteren, Maaseik, Maastricht, Achel, Hamont, Nieuwerkerken, Tessenderlo, Lommel, Horst, Meijel en Maasbree.
durf hebben: Leopoldsburg, Geulle en Sittard.
moed hebben: Kesseleik, Haelen, Oirsbeek, Schimmert, Wijnandsrade, Bree, Geulle, Maastricht en Overpelt.
moed haan: Nieuwenhagen en Vaals.
veel moed hebben: Stokkem, Rekem, Kaulille en Lommel.
vol moed zijn: Neeroeteren en Eisden.
courage (fr.) hebben (ook *kraas hebben*): Schinnen, Brunssum, Amby en Maastricht.
courage (fr.) inhebben: Gulpen.
niet bang zijn: Weert, Ell, Bos, Neeroeteren, Mechelen-aan-de-Maas, Hamont, Neerpelt, Peer, Kerkhoven, Tessenderlo, Venlo en Oirlo.
geen bangerik zijn: Bree, Oud-Winterslag, Rotem, Rekem, Achel, Hamont, Koersel, Hechtel, Sint-Truiden en Kwaadmechelen.
geen bangeschijterd zijn: Hamont.
geen bang beest zijn: Genk.
van niks bang zijn: Tessenderlo.
geen bang hebben: Mopertingen.
niet gauw bang hebben: Gelinden.
nergens bang voor hebben: Gronsveld.
geen schrik hebben: Genk, Neerpelt, Nieuwerkerken, Wilderen en Sint-Truiden.
voor niets schrik hebben: Kaulille.
niet stijf van schrik zijn: Gelinden.
niet schouw zijn: zeldz. Centr. Maaslds.; ook in Opitter, Gruitrode, Neeroeteren, Peer en Venlo.
niet schuw zijn: Reppel, Opitter en Zutendaal.
niet schouw hebben: Montenaken.
geen schouwe zijn: Hechtel.
geen schouwerik zijn: Kaulille en Bocholt.
caractère (fr.) hebben: Sint-Truiden.
lef hebben: Susteren, Geulle en Sittard.
haar op zijn tanden hebben: Sint-

Truiden.
veel ijver hebben: Sint-Lambrechts-Herk.
astrant zijn: Zonhoven.
geen minne zijn: Bos.
niet gauw aan de kant gaan: Oirlo.
niet mak zijn: Opglabbeek.
niet min zijn: Bree.
niet op zijn mond gevallen zijn: Mechelen-aan-de-Maas.
niet opzij gaan: Eys.
niet pitter zijn: Weert.
niet vervaard zijn: Rotem.
voor niks terug staan: Hechtel.
zich weren: Vroenhoven.

DURVEN

Kaart 44, pag. 361

DC 37 (1964) (015), N 85 (1981) (123, 125, 126, 127), SGV (1914) (008), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 25 (1937) (026), ZND 46 (1946) (018), ZND m (Borgers, Coenen, Coomans, Fias, Franssen, Geuss, GrGr, Grootaers, Houben, Jaachuns, Kohneman, Langohr, Lenaerts, Mathys, Notermans, Peuskens, Vanderbeeken, Welter, Willems); Beverlo Wb. (067), Diepenbeek Wb. (269), Echt Wb. (097, 131), Eupen Wb. (034), Genk Wb. (073), Gronsveld Wb. 2 (042), Hamont Wl. (103), Heerlen Wb. 1 (013), Heerlen Wb. 2 (101), Kerkrade Wb. 2 (079), Kortesseem Wb. (060, 061), Lommel Wl. (073), Maastricht Wb. (083), Meerlo-Wanssum Wb. (096), Meeswijk Wl. (185), Meeuwen Wl. (060), Niel-St.Truiden Wl. (264), Roermond Wb. (070), Sint-Truiden Wb. (078), Sittard Wb. (081, 432), Stokkem Wb. (036, 047), Tongeren Wb. (114), Tungelroy Wb. (044), Valkenburg Wb. (040), Venlo Wb. (115), Venray Wb. (148), Weertlands Wb. 1 (A5, 003), Zonhoven Wb. (105), Zonhoven Wl. (145).

De moed en onverschrokkenheid hebben om iets te doen.
 Zie in verband met de werkwoorden met **kamau** RhWb (IV), kol. 105, s.v. *Kamau*: 'Energie'.

durven (ook *darven*, *derven*, *djurven*, *dorven*): alg. Oostlb., Weertlds. en Kleverlds., freq. Horns en Centr. Maaslds., verspr. Ripuar., Oost. Zuidlb., Maaskemp., Trichterlds., Dommelllds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Vlijtingen, Zolder, Hechtel, Heppen, Ulbeek, Zeperen, Herk-de-Stad, Gingelom, Kwaadmechelen, Tessengerlo, Meldert en Lommel.
durf hebben: Heythuysen, Kesseleik, Hoensbroek, Schimmert en Maastricht.

dorren (*djerren*, *djurren*, *darren*, *derren*, *durren*, *dussen*): alg. Tongerlds., Demerkemp. en Lonerlds., freq. Maaskemp. en Truierlds., verspr. Oostlb-Rip. overgg., Zuid. Oostlb., Centr. Maaslds., Bilzerlds. en Dommelllds., zeldz. Beringerlds. en Getelds.; ook in Kelmis, Eynatten, Raeren, Posterholt, Tungelroy, Oostham en Tessengerlo.

wagen: Tungelroy en Echt/Gebroek.

zich trauen (< **du.**): Sittard.

lef hebben: Reuver, Echt/Gebroek, Geulle en Venray.

moed hebben: Maastricht.

nergens bang voor hebben: Gronsveld.

courage (fr.) hebben: Ell en Maastricht.

veel courage (fr.) hebben: Amby.

genaken: Stokkem.

kamau hebben: Beek.

kamau inhebben (*kabau i hebben*): Gulpen.

kamau in zich haan: Eys.

kamau in de prij haan: Eys.

kern in zitten: Loksbergen.

riskeren: Echt/Gebroek en Vaals.

DURFAL

N 85 (1981) (123, 124, 125, 126, 127), ZND 33 (1940) (051), ZND 39 (1942) (006a); Beverlo Wb. (296), Gronsveld Wb. 2 (042), Kortesseem Wb. (204), Maastricht Wb. (083), Meeswijk Wl. (732), Sint-Truiden Wb. (131), Sittard

Wb. (221, 337, 482), Zonhoven Wl. (276).

Persoon die alles durft te doen, veel lef heeft.

durfal: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Voerendaal, Kesseleik, Ell, Kelpen, Thorn, Echt/Gebroek, Venlo, Venray, Oirlo en Meijel.

durver (ook *derver*, *dorver*): Eys, Swalmen, Mheer, Urmond, Geulle, Maastricht, Peer, Lommel en Meerlo.

allessdurver: Tienray en Herten (bij Roermond).

durverd: Geleen.

durvenaar: Maastricht.

durvenier: Maastricht.

iemand die durft: Eigenbilzen.

een die dort (*ene die dert*): Sint-Truiden en Mechelen-aan-de-Maas.

kadee (ook *kadet*, *kedas*): verspr. Noord.Oostlb.; ook in Heerlen, Wijlre, Gulpen, Schimmert, Mheer, Ittervoort, Ophoven, Bree, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Born, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Eksel, Jeuk, Leopoldsburg, Sevenum en Maasbree.

held: Weert, Meeuwen, Vroenhoven, Neerpelt, Gelinden, Tessenderlo en Meijel.

waaghals: Heerlerbaan/Kaumer, Neer, Reuver, Kapel-in-'t-Zand, Doenrade, Amby, Meeswijk, Hamont, Peer, Zonhoven, Beverlo, Venlo en Gennep.

frechlap (< **du.**) (*vreglap*, *vreklap*): verspr. Noord.Oostlb.; ook in Stein en Oirlo.

kastaar: Sint-Lambrechts-Herk, Kortessem, Sint-Truiden en Tessenderlo.

kloeke, een -: Zutendaal, Stokrooie, Ulbeek, Jeuk en Sevenum.

kloeke vent: Bilzen.

aanpakker: Peer.

astranterd: Stein.

braniemaker: Maastricht.

corveeër: Gronsveld.

courageerde, een -: Vaals.

gecourageerde, een -: Gulpen.

dappere, een -: Opitter.

doordrijver: As.

draufgänger (du.): Schinnen.

dwaas: Paal.

een met lef: Nieuwenhagen.

felle, een -: Genk, Dilsen, Koersel, Kermt en Kuringen.

felle man: Velm.

frankerik: Jeuk.

gaillard (fr.): Loksbergen.

geen bangerd: Rekem.

geen bangerik: Gruitrode en Diepenbeek.

geen schone: Rekem.

geen schouwkeutel: Oirlo.

helle, een -: Oud-Winterslag.

hevige, een -: Achel en Hamont.

knaap: Herten (bij Roermond).

luchtslaander: Sittard.

man: Lommel en Kermt.

mannetje de voorste: Maastricht.

mannetjesputter: Noorbeek, Maastricht, Caberg en Venlo.

moedige, een -: Hamont, Maaseik en Schakkebroek.

nuggere, een -: Koersel.

ondernemer: Merkelbeek.

onbedene, een -: Herten (bij Roermond) en Beek.

ongeciviliseerde, een -: Kerkrade.

onvervaarde, een -: Sevenum.

opschepper: Maastricht.

radja: Sittard.

ruwe, een -: Vlodrop.

ruziemaker: Kerkhoven.

schind-aas (*schin-aas*): Eys.

vechthaan: Kerkhoven.

verrekkeling: Eys.

voorwitzige (< **du.**), **een -:** Schaesberg.

vrije, een -: Roermond en Maasniel.

vurige, een -: Genk.

weerbander: Sittard en Geleen.

wilde, een - (*wille, een -*): Vlodrop.

STOUTMOEDIG

N 85 (1981) (125, 126);

Bree Wb. (432), Hamont Wl. (465), Hasselt

Wb. (132, 227), Kerkrade Wb. 2 (076), Niel-St. Truiden Wl. (490), Sittard Wb. (132), Tongeren Wb. (271), Uikhoven Wl. (057), Valkenburg Wb. (077), Zonhoven Wb. (225, 456).

Heel veel durf hebbend.

stout: Bree Wb. en in Nieuwenhagen, Eys, Susteren, Schimmert, Hamont, Zonhoven, Venlo en Meijel.

frank (ook *vrank*): Waubach, Montfort, Tungalroy, Ophoven, Bree, Meeuwen, As, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.

vrij en frank (*vrij en vrank*): Wijnandsrade.

frech (du.) (*vreg, vrek*): zeldz. Noord. Oostlb.; ook in Ittervoort, Gennep, Horst en Maasbree.

hardi (fr.): Sittard, Valkenburg, Uikhoven en Maastricht.

kloek: As, Tongeren, Zonhoven, Hasselt en Meijel.

astrant (ook *strant*): Susteren, Mheer, Ittervoort en Maastricht.

boud: Venlo en Thorn.

courageux (fr.): Caberg.

draufgehens (< du.): Merkelbeek.

driest: Kerkrade Wb. 2.

durvend: Meerlo.

fanatiek: Maastricht.

fel: Hasselt.

flink: Caberg.

koen: Neer.

kordaat: Beesel.

met lef: Tungalroy.

moedig: Kelpen.

onvervaard: Sevenum.

vrijmoedig: Venlo.

veel durf: Doenrade.

veel moed: Melick.

van de duivel niet schouw: As.

voor de duivel nog niet bang: Weert.

ROEKELOOS

N 85 (1981) (127, 129), SGV (1914) (005), ZND 33 (1940) (051), ZND 41 (1943) (032);

Genk Wb. (377), Lommel Wl. (265).

Zonder zorg zijnde over de gevolgen van een handeling of het daaraan verbonden gevaar.

roekeloos: verspr. Oostlb., Horns en Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Waubach, Eys, Bocholt, Reppel, Bree, Maastricht, Eigenbilzen, Kaulille, Peer, Lommel en Venlo.

rücksichtslos (du.): Heerlen en Nieuwenhagen.

argeloos: Heerlerbaan/Kaumer.

astrant: Heythuysen.

driest: Vaals.

dwaas: Herk-de-Stad.

frech (du.) (*vrek*): Tungalroy, Swalmen en Oirsbeek.

kloek: As.

kranig: Montfort en Merkelbeek.

lichtzinnig: Venlo en Merkelbeek.

lukraak: Schimmert.

niet bang: Reuver.

zonder bezei (ook *zonger bezei*): Ospel, Maastricht, Caberg en Sevenum.

ohne (du.) bezei: Beek.

onbedacht: Geulle en Maastricht.

onbezonnen: Gulpen, Meeuwen, Oplabbeek, As en Loksbergen.

onverschillig: Echt/Gebroek en Sittard.

onvoorzichtig: Kaulille, Maaseik en Oplabbeek.

overmoedig: Waubach, Posterholt, Oirsbeek en Weert.

stout: Neeroeteren.

vermetel: Bocholt.

vorwitzig (du.): Gulpen.

weivaardig: Genk.

zorgeloos: Thorn en Maastricht.

te vrij: Venray.

voor niks schuw: Neeroeteren.

zonder nadenken: Bree en Oplabbeek.

gevaar beminnend: Peer.

met een gekke kop: Sevenum.

VOORZICHTIG

N 85 (1981) (285);
 Beverlo Wb. (029, 293), Genk Wb. (356), Hasselt Wb. (508), Heel Wb. (307), Kerkrade Wb. 2 (265), Kortessem Wb. (573), Lommel Wl. (385), Maastricht Wb. (482), Meeswijk Wl. (724), Meeuwen Wl. (231), Roermond Wb. (313), Sittard Wb. (466), Tungalroy Wb. (044), Zonhoven Wb. (537), Zonhoven Wl. (269).

Rekening houdend met wat er zou kunnen gebeuren, zorgdragend dat er niets verkeerd gaat.

voorzichtig: freq. Zuid.Oostlb., verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb., Centr.Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Horns en Maaskemp.; ook in Weert, Maastricht, Eigenbilzen, Hoeselt, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Kortessem, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen, Lommel en Venlo.

bezorgd: Thorn en Heerlerbaan/Kaumer.

zorgelijk: Herten (bij Roermond).

zorgvol: Venlo.

zorgdragend: Maastricht.

zorgzaam: Lutterade.

attent: Beek en Eys.

bedenklijk: Maastricht.

listig: Venlo en Ophoven.

met voordacht: Heythuysen.

nadenkend: Caberg.

omzichtig: Weert.

oppassend: Caberg.

secur: Sevenum, Vlodrop en Maastricht.

vooruitkijkend: Kapel-in-'t-Zand.

vooruitziend: Maastricht.

ANGST

Kaart 45, pag. 361

N 85 (1981) (131 add., 190), SGV (1914) (001), ZND 23 (1937) (043);
 Echt Wb. (044), Eygelshoven Wl. (023), Gennep

Wb. (032, 059), Gronsveld Wb. 2 (007, 150), Hasselt Wb. (398), Heerlen Wb. 1 (002), Heerlen Wb. 2 (072), Kerkrade Wb. 2 (050, 053, 088), Kortessem Wb. (455), Maastricht Wb. (012, 484), Meeswijk Wl. (206, 564), Meeuwen Wl. (016), Niel-St.Truiden Wl. (072), Roermond Wb. (013), Sint-Truiden Wb. (048, 053, 198), Sittard Wb. (022), Stokkem Wb. (043, 088), Tegelen Wb. (082, 084), Tongeren Wb. (110, 658), Tungalroy Wb. (044), Venlo Wb. (121, 153), Venray Wb. (158, 163, 405).

Gevoel van beklemming en vrees, veroorzaakt door een (wezenlijk of vermeend) dreigend onheil of gevaar. Het woord **bang** is in Kerkrade en omgeving een mannelijk zelfstandig naamwoord.

angst (ook *anks*): alg. in Nederlands-Limburg.; ook in Meeuwen, As, Eigenbilzen en Tongeren.

schrik: freq. Zuid.Oostlb. en in het zuiden van het Kleverlds., verspr. Noord.Oostlb., Horns en Maaskemp., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Nederweert, Weert, Meeswijk, Urmond, Maastricht, Eigenbilzen, Diepenbeek, Hoeselt, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Paal, Kortessem, Borgloon, Sint-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.

schreck (du.): Nieuwenhagen, Heerlerbaan/Kaumer en Kerkrade.

floep: freq. in het noorden van het Ripuar., verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Venray Wb. en in Heerlen, Eys, Tegelen, Echt/Gebroek, Stokkem, Meeswijk en Venlo.

bang: Kerkrade Wb. 2; ook in Banholt en Sint-Truiden.

peur (fr.): Loksbergen en Sint-Truiden.

alteratie (*antratie*): Sint-Truiden en Niel-bij-St.-Truiden.

vrees: Maastricht, Klimmen en Tongeren.

poeper: Loksbergen.

poepers: Stokkem.

schijt: zeldz.. Noord.Oostlb.; ook in

Meeuwen, As, Stein, Jeuk, Venlo en Gennepe.

stront (*stronks*): Nieuwenhagen.

unruhe (**du.**): Eys.

BANG (ZIJN)

Kaart 46, pag. 362

N 07 (1961) (051 add.), N 85 (1981) (131, 132 add., 190 add., 341 add.), SGV (1914) (001 add.), ZND 23 (1937) (043), ZND m (Franssen, GrGr, Houben, Langohr, Mathys, Raymaekers, Vanderbeeken, Welter);

Beverlo Wb. (234), Haspengouws Id. (019), Hasselt Wb. (057), Kerkrade Wb. 1 (052), Heerlen Wb. 2 (076), Kortessem Wb. (030, 452), Lommel Wl. (020), Maastricht Wb. (019), Meerlo-Wanssum Wb. (104, 250), Meeswijk Wl. (053), Meeuwen Wl. (020), Roermond Wb. (013, 019), Sittard Wb. (032), Tegelen Wb. (117), Tongeren Wb. (040, 080), Tungelroy Wb. (044), Uikhoven Wl. (009), Venray Wb. (158), Weertlands Wb. 1 (A5, 002).

Gebrek aan stoutmoedigheid, aan moed hebbend.

A. Bang:

bang: alg. in de beide Limburgen; ook in Haspengouws Id. en in Montzen en Eupen.

bangelig (*benkelig*): Wijlre.

bangelijk (*bankelijk, bengelijk, benkelijk*): Tungelroy, Rekem en Maastricht.

angstig: freq. Kleverlds.; ook in Heerlen, Roermond, Maasniel, Vlodrop, Schimmert, Stevensweert en Maastricht.

ängstlich (**du.**): Nieuwenhagen.

stijf van angst: Thorn.

schouw (ook *schui, skaa, skouw*): verspr. Oost.Zuidlb., Zuid.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Kerkrade, Vaals, Tegelen, Neer, Montfort, Ospel, Thorn, As, Born, Urmond, Geulle, Maastricht, Caberg, Eksel, Linde,

Stevoort, Heers, Kortessem, Jeuk, Loksbergen en Venlo.

schuw: verspr. Noord.Oostlb. en Maaskemp., zeldz. Centr.Maaslands.; ook in Susteren, Schinnen, Mheer, Tungelroy, Kelpen, Haler en Vlijtingen.

beklemd: Maastricht.

bolg (**barg.**): Tongeren.

gans ontdaan: Oirsbeek.

geschrokken: Hoensbroek.

gespannen: Merkelbeek.

schijttachtig: Montfort.

schijterig: Meerlo-Wanssum Wb.

schrikachtig: Meijel.

frech (**du.**) (*frek*): Meeuwen.

B. Bang zijn:

bang hebben: Maastricht, Noorbeek en Terlinden.

bang zijn: Beverlo.

in de pits zitten: Wijlre.

in zijn poepert zitten: Venlo.

met de poepers zitten: Beverlo.

aan de schijt zijn: Bree.

schouw zijn: Meerlo.

ze knippen: Beverlo.

zich beklemd voelen (*zich beklemp voelen*): Maastricht.

bubbelen: Maastricht.

BANGERIK

N 07 (1961) (051), N 85 (1981) (131, 132, 190, 341), ZND 05 (1924) (069);

Beverlo Wb. (028), Bree Wb. (392, 393, 516), Echt Wb. (025, 026, 135), Genk Wb. (294), Gennepe Wb. (040), Gronsveld Wb. 2 (010), Hamont Wl. (030, 168), Haspengouws Id. (093), Hasselt Wb. (057, 089, 398), Heel Wb. (217, 251, 255), Heerlen Wb. 2 (073, 076), Kerkrade Wb. 2 (053, 064, 088, 201), Kortessem Wb. (030, 054, 402, 455), Lommel Wl. (020, 233), Maastricht Wb. (019, 054), Meerlo-Wanssum Wb. (057, 072, 250, 255), Meeswijk Wl. (053), Meijel Wb. (081, 084), Niel-St.Truiden Wl. (231), Nuth Wb. (058), Roermond Wb. (019, 255), Sint-Truiden Wb. (053, 074, 209), Sittard Wb. (032, 034, 053, 312,

330, 371), Tegelen Wb. (076, 114, 117), Tongeren Wb. (040, 091, 587), Tungalroy Wb. (044, 285), Uikhoven Wl. (010, 133, 145), Valkenburg Wb. (018), Venlo Wb. (095, 105, 172, 234, 236, 291, 292, 329, 330, 334, 338), Venray Wb. (104, 397, 398, 405), Weertlands Wb. I (A7, 001, A7, 002, A7, 009, A7, 011, A7, 012, A7, 013), Zonhoven Wb. (030, 033, 064, 356, 359, 416).

Persoon die bang uitgevallen is.

bangerik: verspr. Oostlb., Horns en Centr.Maaslds., zeldz. Oost.Zuidlb. en Kleverlds.; ook in Boshoven, Meeuwen, As, Maastricht, Heugem, Bilzen, Eigenbilzen, Vliermaal, Hamont, Sint-Huibrechts-Lille, Peer, Houthalen, Kermt, Hasselt, Bommershoven, Sint-Truiden, Leopoldsburg, Oostham en Venlo.

bangeschijter: freq. Kleverlds., verspr. Trichterlds, zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Roermond, Kapel-in-'t-Zand, Geulle, Rosmeer, Hamont, Eksel, Beverlo, Tessenderlo en Venlo.

bangeschijterd: alg. Weertlds., verspr. Zuid.Oostlb. en Centr.Maaslds.; ook in Roermond, Tungalroy, Venlo en Meijel.

bangschijt: zeldz. Tongerlds.; ook in Bilzen, Martenslinde, Hamont, Hasselt, Kortessem, Velm, Sint-Truiden en Lommel.

bangschijter: Lommel, Tegelen en Sint-Truiden.

bangeschijt: Opgrimbie en Uikhoven.

bangboks: Valkenburg, Molenbeersel, Ophoven, Thorn en Echt/Gebroek.

bang, een -: Heerlen, Epen, 's-Gravenvoeren, Wellen en Oostham.

banges: Montzen.

banget: Kerkrade Wb. 2.

bang floets: Roermond en Echt/Gebroek.

bang lummel: Sint-Huibrechts-Lille en Mechelen-aan-de-Maas.

bang pezerik: Weert.

bang piezel: Oirsbeek en Gronsveld.

bang pissel: Schimmert.

bang pruts: Uikhoven.

bang schuiverd: Nederweert.

bang siepes: Henri-Chapelle.

bang sok: Tungalroy.

bang stub: Schinveld.

bang tijt (*bang tsien*): Bocholtz.

bang zipfel (<du.) (*bang tsiebel*): Kerkrade en Vaals.

bangelijke, een - (*bankelige, bankelijke, een -*): Maastricht, Klimmen en Heerlen.

bangeling: Zonhoven.

schijthuis: alg. Weertlds. en Kleverlds., freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb. en Maaslands, zeldz. Zuidgeld.Lb.; ook in Kerkrade, Spekholzerheide en Bocholtz.

bang schijthuis: Neer en Mheer.

schijterd: freq. Maaskemp., verspr. Zuid.Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Boeket/Heisterstraat, Nederweert, Weert, Urmond en Boekend.

schijter: Bree Wb. en in Gronsveld, Sint-Huibrechts-Lille, Venlo en Sevenum.

schijterik: Nuth/Aalbeek.

schijtgat: Bree Wb.

schijt-in-de-boks: Venlo.

schijt-in-de-broek: Maastricht.

schijt-uit, een -: Roermond.

schijtboks: freq. Kleverlds.; ook in Swalmen, Boukoul en Bree.

schijtbroek (*skijtbroek*): Jeuk.

schijtdoos: Nederweert.

schijtijzer: Nuth/Aalbeek.

schijtkutel: verspr. Kleverlds.

schijtkont: verspr. Kleverlds.; ook in Bree Wb.

schijtlaars: Venray.

schijtklok: Wolder/Oud-Vroenhoven.

schijtvot: Meerlo-Wanssum Wb. en in Swalmen.

schijtzak: Blitterswijk.

scheibhammel (du.): Geleen.

schouwerik (ook *schuierik*): verspr. Noord.Oostlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Demerkemp. en Zuidgeld.Lb.; ook in Pey, Nieuwstadt,

Limbricht, Neeroeteren, As, Genk, Eksel, Wijchmaal en Peer.
schouweschijter: verspr. Kleverlds.; ook in Montfort en Boekend.
schouweschijterd: Panningen.
schouwboкс: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Ophoven.
schouwe, een -: Venray, Horn en Vlodrop.
schouwe kwezel: Heythuysen.
schouwe lummel: Eksel, As en Rotem.
schouwe wezel: Echt/Gebroek.
schouwkeutel: Oirlo.
schouwkind: Gelinden.
schouwkont: Oirlo.
schouwpens: Aalst-bij-St.-Truiden.
schouwschijter: Tegelen.
schuwerik: Horn, Heel, Bree en Meeuwen.
angstige, een -: Heerlen, Gulpen, Remersdaal en Moelingen.
angsthaas: Heerlen, Rimburch en Kelmis.
angstschijter: Heerlen, Mechelen en Epen.
angstpiemel: Stein en Bunde.
angstpiezel: Wolder/Oud-Vroenhoven.
angstpik: Meerssen.
floepschijter: verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Kerkrade en Brunssum.
broekschijter: Tongeren, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Kortesssem, Sint-Truiden en Tessenderlo.
broekenschijter: Maastricht, Klimmen en Heerlen.
boksenschijter: Venlo, Linne en As.
boksenschijterd: alg. Weertlds.; ook in Sittard.
kontenschijter: Venlo.
krijtschijter: Venlo.
platschijter: Zonhoven.
trappenschijter: Tongeren.
zeikerd: Weertlands Wb. 1 en in Heerlerheide, Schinveld, Gronsveld, Echt/Gebroek, Velden en Venlo.
bange zeikerd: Heerlerheide, Geleen, Puth en Valkenburg.
zeiker: Venlo.
schuwe zeiker: Bree Wb.

zeikboкс: Weert en Echt/Gebroek.
zemelenzeiker: Venlo.
beddenzeiker: Echt/Gebroek en Zonhoven.
beddenzeikerd: Sittard.
puimenzeiker: Kerkrade Wb. 2.
puimenzeikerd: Sittard.
benauwde zeiker: Bunde.
zeikpiemel: Echt/Gebroek.
wezel: Noord.Oostlb.; ook in Heerlerbaan/Kaumer, Mechelen, Sittard, Puth, Weert, Thorn, Wesseм, Venray en Sevenum.
bange wezel: Horn, Geulle en Sittard.
schuwe wezel: Neer en Reuver.
boksенbodem (boksенboom): Kerkrade Wb. 2.
boksенdrieter: Montzen.
beddenpisser: Zonhoven.
blaas: Gennep Wb. en Meerlo-Wanssum Wb.
bleue, een - (ook *bleue, een -*): Eys, Vlijtingen, Riksingen, Velm en Sint-Truiden.
bummel: Wijchmaal.
couillon (fr.): Niel-bij-St.-Truiden.
dakhaas: Venlo.
drasboкс: Velden.
floeperd: Heerlen en Benzenrade.
floeperik: Heerlerheide.
floephannes: Kerkrade.
floephans: Heerlen.
floepjanus: Kerkrade Wb. 2.
floepjas: Puth.
flots: Zonhoven.
grootse stinkerd: Bree Wb.
haas: Weert.
hampelmann (du.) (hampelēman): Belfeld.
held op sokken (held op sōk): Tegelen en Weert.
hennengat: Haspengouws Id.
hennenkont: Hamont.
kale, een -: Bree Wb.
kratser: Koninksem.
kwezel: Nederweert.
lafaard: Maastricht.
onnozele sul: Zolder.
peeskeutel: Heel.

piemel: Weertlds. Wb. 1 en in Sittard.
pietje (*pieje*): Loksbergen.
piezel: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen en Urmond.
pin: Mielen-boven-Aalst.
pisser: Weertlds. Wb. 1 en in Zonhoven en Lommel.
platbroek: Hamont, Kermt, Beverlo, Hoepertingen, Kortessem en Sint-Truiden.
puimes: Kerkrade.
pummel: Zonhoven.
schrikschijt: Zonhoven, Hasselt, Kortessem, Sint-Truiden en Loksbergen.
schrikkont: Zonhoven.

schriklijder: Zonhoven.
siemesop: Weertlands Wb. 1.
sopsieme: Weertlands Wb. 1.
strontkar: Weertlands Wb. 1.
stumper (*steuper*): Meijel.
sufferd: Boshoven.
vlarug (*vlaruk*): Riksingén.
vot: Heerlerbaan/Kaumer.
votlok: Nieuwenhagen.
vottes: Stein, Meers en Nieuwenhagen.

Bij de volgende trefwoorden gaat het om vrouwelijke personen:

saustrien: Mielen-boven-Aalst.
soptrien: Weertlands Wb. 1.

2.15 Nauwgezet - slordig

**NAUWGEZET;
NAUWGEZET PERSOON** —

Kaart 47, pag. 362

N 85 (1981) (281), RND (102);
Beverlo Wb. (171), Echt Wb. (041), Maaseik Wb.
(039), Meeuwen Wl. (156), Stokkem Wb. (040).

Met zorg en aandacht te werk gaand;
geen slordig of oppervlakkig werk le-
verend.

A. Nauwgezet:

precies (ook *percies*): verspr. Oost.
Zuidlb., Oostlb. en Kleverlds.; ook
in Weert, Tungalroy, Kelpen, Thorn,
Bree, As, Urmond, Geulle, Maastricht,
Caberg, Eksel, Hechtel, Kuringen,
Jeuk, Grubbenvorst en Venlo.

secuur: alg. Oostlb., freq. Horns en
Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb.,
Maaskemp., Centr.Maaslds. en
Dommelds., zeldz. Demerkemp.
en Zuidgeld.Lb.; ook in Bocholtz,
Vaals, Nederweert, Ospel, Weert,
Maastricht, Caberg, Kanne,
Munsterbilzen, Tongeren, Beverlo,
Beringen, Leopoldsburg, Kerkhoven,
Kwaadmechelen en Loksbergen.

correct (ook *kek*): verspr. Zuid.Oostlb.,
Bilzerlds., Tongerlds., Demerkemp.
en Lonerlds., zeldz. Maaskemp.; ook
in Eupen, Beesel, Posterholt, Born,
Lanaken, Veldwezelt, Vroenhoven,
Achel, Nieuwerkerken, Brustem en
Borlo.

juste (**fr.**): zeldz. Maaskemp.; ook in
Slenaken, Aubel, Roggel, Stramproy,
Ophoven, Rotem, Dilsen, Berg,
Ketsingen, Neerpelt, Kaulille,
Kuringen, Zonhoven, Zepperen,
Nieuwerkerken, Kwaadmechelen,
Loksbergen en Maasbree.

accuraat: Eygelshoven en Bocholtz.

af: Wittem/Partei, Slenaken, Geleen,

Margraten en Mheer.

conscientieus: As, Schimmert en
Mheer.

curieus: Heers.

delicaat: Hasselt.

exact: Echt/Gebroek.

fel: Bilzen.

fijn: Heythuysen, Mechelen-aan-de-
Maas, Koersel, Hechtel, Heppen,
Paal, Brustem, Kerkhoven, Lommel,
Stevensvennen, Meterik, Hegelsom en
Maasbree.

fix (**du.**): Walhorn.

genau (**du.**): zeldz. Ripuar.; ook in
Heerlen, Nieuwenhagen, Eys, Eupen,
Schinveld en Schinnen.

goed: Neerpelt.

in de puntjes: Beringen.

juist: Bree en Meeuwen.

nauw: Meeuwen, Beverlo, Meerlo,
Horst en Meijel.

nogal nauw: Beverlo.

op zijn boerenfluitjes: Sittard.

op zijn kilo: Neerpelt en Heers.

op zijn paus: Piringen.

op zijn pointilletjes (< **fr.**) (*op zijn
pontillekes*): Sint-Truiden.

op zijn prent: Ophoven.

op zijn punt: Helchteren.

op zijn puntje: Mechelen-aan-de-Maas.

op zijn puntjes: Nederweert, Ospel,
Sint-Huibrechts-Lille en Oostham.

op zijn stokje (*op zijn stekske*): Echt/
Gebroek.

op zijn stuk: Brustem.

op zijn uur: Hasselt.

ordentelijk: Loksbergen.

perfect: Lontzen en Borgloon.

pertinentig: Eigenbilzen.

pietepeuterig: Maastricht.

pointilleus (**fr.**): Vorsen.

pront: verspr. Kleverlds.; ook in
Heythuysen, Neer en Haelen.

puntelijk (ook *puntelig*): Schaesberg,
Neer, Belfeld, Nunhem, Ospel,
Hunsel, Maaseik, Echt/Gebroek,

Rotem, Grubbenvorst, Velden, Venlo en Hegelsom.
punterig: Kinrooi.
puntig: Zutendaal, Bilzen, Achel en Paal.
richtig (du.): Eygelshoven.
schoon: Waubach.
scrupuleus: verspr. Geullds.; ook in Slenaken, Moelingen en 's-Gravenvoeren.
serieus: Neer.
stipt: Meeuwen, Opoeteren, Dilsen en Peer.
tüchtig (du.): Walhorn.
zeker: Bilzen.
zorgelijk: Venlo.

B. Nauwgezet persoon:

correcte, een - (*kek, krekke, een -*): zeldz. Tongerlds.; ook in Houthalen, Opheers, Kortessem, Brustem, Buvingen en Jeuk.
correcte kerel (*kekke kerel*): Borgloon.
correcte man (*kekke man*): Wellen.
correctmaker (*kekmaker*): Heythuysen.
difficile (< fr.), een -: Leopoldsburg.
erwtenteller: Stokkem.
fatsoenlijke, een -: Lauw.
goede, een -: Raeren.
goede werkmán: Heers.
jantje meer: Mook.
jantje secuur: Gennep.
juste (< fr.), een -: Stramproy, Grote-Brogel, Maaseik, Stokkem, Koersel, Houthalen en Sint-Truiden.
juste (fr.) mens: Ophoven.
nauwe, een -: Lommel en Kerkhoven.
ordentelijke, een -: Vrerén.
ordentelijke man: Rutten.
ordentelijke mens: Tongeren.
pietje secuur: Mook en Maastricht.
pintenneuker: Hegelsom.
piqueur (fr.): Lummen.
precieze, een -: Waubach, Schaesberg, Belfeld, Schimmert, Kwaadmechelen en Loksbergen.
pront mens (ook *pronte mens, minges*): Sevenum.

pronte, een - (ook *pronk, een -*): Maasbree en Echt/Gebroek.
puntelijke, een -: Maaseik en Linne.
puntige mens: Beverlo en Heusden.
punterige vent: Kinrooi.
secure, een -: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Schaesberg, Weert, Thorn, Wessem, Maasbracht, Maaseik, Eksel, Houthalen, Beringen, Venray en Sevenum.
secure kerel: Well.
secure mens: Blitterswijk en Hamont.
secure piet: Horst.
serieuze man: Rutten.
stipte jong: Heppen.
zekere, een -: Beringen.

FLINK; FLINKE PERSOON -

DC 39 (1965) (020a), N 85 (1981) (286); Gronsveld Wb. 2 (050), Kerkrade Wb. 2 (086), Kortessem Wb. (102), Maaseik Wb. (018), Maastricht Wb. (097), Meeswijk Wl. (181, 208), Meeuwen Wl. (070, 072), Sittard Wb. (098), Zonhoven Wl. (163).

Geneigd om flink aan te pakken, om stevig door te werken.

A. Flink:

flink: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Horns en Kleverlds., zeldz. Centr. Maaslds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Laar, Weert, Bree, Meeuwen, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen en Zonhoven.
hel: verspr. Noord.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Voerendaal, Wijlre, Eys, Doenrade, Schinnen, Valkenburg, Thorn, Meeuwen, Stein en Maastricht.
ferm: Kerkrade Wb. 2 en in Sittard, Meeuwen, Maaseik, Maastricht en Kortessem.
ijverig (ook *ijvertig*): Gulpen, Montfort, Oirsbeek en Leopoldsburg.
duchtig: Herten (bij Roermond), Meeswijk en Waubach.
fel: As.

gewillig (*gewellig*): Maastricht.
haastig: Loksbergen.
hevig: As en Loksbergen.
kordaat: Maastricht.
nijg: Eksel en As.
nits (*nietsj*): Heerlen.
nuchter (ook *nugger*): Loksbergen en Jeuk.
stevig: Ulestraten en Klimmen.
vlijtig: Heerlerbaan/Kaumer.
vlot (ook *flot*): Maasbree, Venlo en Helden/Everlo.

B. Flinke persoon:
flinke werker: Schimmert.
goede werker: Venray en Weert.
helle werker: Reuver, Kapel-in-'t-Zand, Schimmert, Noorbeek en Terlinden.
helle, een -: Posterholt, Geleen, Brunssum en Maasbree.
beul: Meijel.
couragieuze (fr.), een -: Hoeselt.
doordouwer: Maastricht.

BIJDEHANTE VROUW; BIJDEHAND

N 85 (1981) (277);
 Genk Wb. (126), Gennepe Wb. (193), Gronsveld Wb. 2 (019), Hamont Wl. (047), Hasselt Wb. (072), Lommel Wl. (033), Maaseik Wb. (013, 019), Maastricht Wb. (035), Meerlo-Wanssum Wb. (072, 112, 116), Meeswijk Wl. (092), Roermond Wb. (032, 301), Sittard Wb. (045, 099), Stokkem Wb. (081), Tegelen Wb. (093), Tongeren Wb. (097), Venlo Wb. (164, 245, 266), Venray Wb. (198), Weertlands Wb. 1 (A7, 001, A7, 004, A7, 006, A7, 013).

Een vrouw die vlug van begrip en handig is.

A. Bijdehante vrouw:
bijdehante, een - (ook *bijderhante*): Eys, Gulpen, Thorn, Maastricht, Hamont en Eksel.
bijdehante vrouw: Schimmert.

bijdehante tas: Maastricht.
bijdehandje, een -: Gulpen, Merkelbeek, Maastricht en Caberg.
bijdehand, een -: Vlodrop.
bijdehandse, een -: Ophoven en Amby.
betje bohei: Weertlands Wb. 1 en in Venlo.
veeg: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Centr.Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Horns; ook in Kerkrade, Ospel, Weert, Meeuwen, Maastricht en Venlo.
helleveeg (ook *helveeg*): Venray, Geleen en Maastricht.
oude veeg (*ouw veeg*): Vaals.
handige, een -: Geleen.
behendig mens: Noorbeek en Terlinden.
nijg vrouwmens: As.
haaibaai (ook *haaiebaai*): Posterholt, Stein en Voerendaal.
haai: Heythuysen.
ka: Maastricht.
qui-viep (*keviep*): Venlo.
prij: Maastricht.
rappe, een -: Leopoldsburg.
sara: Oirsbeek.
snep: Venlo.
snepje (*snepke*): Maastricht.
vlotte, een -: Eys.

B. Bijdehand:
bijdehand (ook *bijdehank, bijderand, bijderhand*): Meerlo-Wanssum Wb. en in Eys, Roermond, Sittard, Gronsveld, Maaseik, Meeswijk, Maastricht, Hasselt en Lommel.
flokker: Meerlo-Wanssum Wb.
gevielt: Weertlands Wb. 1 en Meerlo-Wanssum Wb. en in Maaseik.
handig (ook *hennig*): Venray Wb. en in Epen, Genk en Tongeren.
kibbig: Tegelen.
kwiek: Heerlerbaan/Kaumer.
nuchter (*nugger*): Loksbergen.
pfiffig (du.) (*fiffich*): Sittard.
snugger: Loksbergen.
vinnig: Gronsveld.
vissig: Gronsveld.
vlot: Oirlo en Bree.

vlug (*vluk*): Weertlands Wb. 1.
vrij: Weertlands Wb. 1.
(op haar) qui-vive (*kevief*): Weertlands Wb. 1.

HANDIG

N 85 (1981) (276), ZND A1 (1940sq) (153); Beverlo Wb. (098), Bree Wb. (182, 222), Echt Wb. (055), Genk Wb. (057, 126), Gennep Wb. (081), Gronsveld Wb. 2 (064), Hamont Wl. (159), Hasselt Wb. (172), Heerlen Wb. 1 (017), Heerlen Wb. 2 (079, 231), Kerkrade Wb. 2 (054), Kortessem Wb. (172), Maaseik Wb. (021), Maastricht Wb. (132), Meerlo-Wanssum Wb. (133, 138), Meeuwen Wl. (100), Niel-St.Truiden Wl. (153), Roermond Wb. (098, 103), Sint-Truiden Wb. (097), Sittard Wb. (136), Stokkem Wb. (039), Tungelroy Wb. (272), Venlo Wb. (134, 144), Weertlands Wb. 1 (A7, 005), Zonhoven Wb. (160), Zonhoven Wl. (199).

Goed met de handen terecht kunnend; gemakkelijk en snel iets met de handen kunnen maken.

handig (ook *enjig, ennig, hendig, hengig, henjig, hennig*): alg. Weertlds., freq. Oostlb., Maaskemp. en Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns en Centr.Maaslds.; ook in Vaals, Maastricht, Eigenbilzen, Hoeselt, Hamont, Lozen, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Kortessem, Sint-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.
behendig: As, Maastricht en Gronsveld.
bijderhand: As, Niel-bij-St.-Truiden en Genk.
bijdehand: Geulle en Caberg.
vlot (*flot*): Kerkrade, Nieuwenhagen, Beesel, Haelen en Herten (bij Roermond).
bedreven: Kerkrade Wb. 2.
capabel: Bree Wb.
gemakkelijk: Venlo.
pfiffig (**du.**) (*fiefig, fiffig*): Heerlen.
rap: Loksbergen en Heerlerbaan/

Kaumer.
vief: Maastricht.
vinnig: Loksbergen.

DEGELIJK

N 85 (1981) (283), SGV (1914) (011); Roermond Wb. (095).

Grondig te werk gaand zodat men erop kan vertrouwen.

Opmerkingen bij de trefwoorden:
vandig: zie Gronsveld Wb., pag. 506 s.v. *vandèg*: ‘terdege, flink, zoals het behoort’; **en règle** (**fr.**) (*arregel*): Hermanns (1973), pag. 20, s.v. *arëjjel*, ‘regelrecht, geordnet’; **uit de ef**: vergelijk de Duitse uitdrukking *etwas aus dem Eff-eff beherrschen*, ‘iets volkomen beheersen’; zie in dit verband ook Kerkrade Wb. 2, pag. 81: *Heë kank dat oes de ef*, ‘hij kende dat op zijn duimpje’.

degelijk: verspr. Oostlb., zeldz. Kleverlds.; ook in Waubach, Gulpen, Epen, Meeuwen, Maastricht, Caberg, Eksel en Venlo.
terdege: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Heel, Montfort, Tungelroy, Ittervoort, Thorn, Meeuwen, Stein, Maastricht, Venlo, Oirlo en Maasbree.
grondig (ook *gronjig, gronnig, grundig, grunjig, grunnig*): freq. Oostlb. en Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns en Centr.Maaslds., zeldz. Trichterlds.; ook in Nederweert, Bree, As, Eksel, Leopoldsburg, Lottum, Blerick en Venlo.
grondelijk (*grundelig, grunjelijk*): Doenrade, Schinveld en Brunssum.
gründlich (**du.**): zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Kerkrade en Vaals.
uit de grond (ook *uit der grond*): Buggenum, Geleen, Munstergeleen, Klimmen, Grevenbicht/Papenhoven, Eijsden en Oirlo.
in de grond: Helden/Everlo en Simpelveld.

van grond op: Mechelen.
deugdelijk: Maastricht.
betrouwbaar: Maastricht.
correct (*kek*): Jeuk.
duchtig: Meerssen.
en règle (fr.) (*arregel*): Gulpen.
flink: Meerssen.
goed: Noorbeek, Terlinden, Caberg, Venray, Meerlo en Meijel.
juste (fr.): Loksbergen.
ordentelijk (*örntlig, örtlig*): Nieuwenhagen.
patent: Heythuysen.
puntelijk: Nunhem.
secur: Weert, Urmond en Hoeselt.
stabiël: Heerlerbaan/Kaumer.
uit de ef: Valkenburg.
uit de kunst: Maasbracht en Heek.
vandig: Gronsveld.
voorgoed: Arcen.
zuiver: Neeritter.

De volgende opgaven zijn omschrijvigen:

kan men op stokken: Wijlre.
op aan kunnen (ook *op aa-kunnen*): Schaesberg, Neer en Reuver.

PRUTSER

N 85 (1981) (278, 321, 324), SGV (1914) (037), ZND 40 (1942) (079a); Beverlo Wb. (130, 131, 212, 253), Bree Wb. (237, 240, 354, 381), Diepenbeek Wb. (276, 288), Echt Wb. (044, 053, 055, 073, 111, 136), Eupen Wb. (028, 084), Genk Wb. (099, 119, 242, 259, 278, 365), Gennep Wb. (102, 183), Gronsveld Wb. 2 (134), Hamont Wl. (066, 158, 160, 219, 473), Hamont-Achel Wb. (045), Haspengouws Id. (140), Hasselt Wb. (137), Heel Wb. (099, 129, 141), Heerlen Wb. 1 (034), Heerlen Wb. 2 (192), Kerkrade Wb. 2 (093, 142, 293), Kortessum Wb. (110, 414), Lommel Wl. (153, 333), Maastricht Wb. (053, 338), Meerlo-Wanssum Wb. (133, 162, 167), Meeswijk Wl. (323, 347), Meeuwen Wl. (123), Nuth Wb. (065), Roermond Wb. (045, 067), Sint-Truiden Wb. (137, 143, 211), Sittard Wb. (060, 138, 144, 184, 428), Stokkem Wb.

(042, 043, 059, 108), Tegelen Wb. (081, 088, 095, 096), Tongeren Wb. (157, 272, 582), Uikhoven Wl. (041, 080, 183), Valkenburg Wb. (058), Venlo Wb. (165, 166, 201, 330, 331, 332, 333, 334, 337), Venray Wb. (192, 240, 352), Weertlands Wb. 1 (A4, 005, A7, 005, A7, 006), Zonhoven Wb. (161, 232, 288), Zonhoven Wl. (191).

Persoon die zeer onhandig is.
 In verband met het trefwoord **schaute-meier**: zie RhWb (VII), pag. 981, s.v. *Schauten*, *Schauter* (< jüd. schoteh): 1. 'ein kein Vertrauen verdienender Mensch; weniger verächtl. einer der nicht ganz bei Sinnen ist, munterer, witziger, zu harmlosen Streichen neigender Witzbold, Halbnarr, Dumkopf'.

hampelmann (du.) (ook *hampeleman*, *hampelemanne*): verspr. Kleverlds.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Waubach, Tegelen, Heel, Gronsveld, Tungelroy, Maastricht en Venlo.

hampelaar: Meerlo-Wanssum Wb. en Venray Wb.

sukkel (ook *suggel*): Schaesberg, Beek, Noorbeek, Terlinden, Bree, Diepenbeek, Zonhoven, Beverlo en Leopoldsburg.

sukkelder: Epen, Helden/Everlo, Panningen, Arcen, Heijen en Afferden.

sukkelaar (ook *suggelaar*, *sukkelaard*, *tsukkelaar*, *zukkelaar*): freq. Oostflb., Maaskemp. en Kleverlds., verspr. Centr.Maaslds. en Trichterlds., zeldz. Oost.Zuidlb., Horns en Zuidgeld. Lb.; ook in Simpelveld, Nederweert, Hamont, Eksel en Beverlo.

sukkelbok: Grubbenvorst.

sukkelboks: Baarlo.

sukkeltje (*sukkelke*): Bree.

sukkeltrien (*suggeltrien*): Zonhoven.

klommelaar: verspr. Maaskemp.; ook in Kerkrade Wb. 2 en Weertlands Wb. 1 en in Heerlen, Mechelen, Heel, Sittard, Gronsveld, Stokkem, Meeswijk, Uikhoven, Tongeren, Hamont en Beverlo.

klommelkloot (*knommelkloot*): Sint-

Truiden.
klommelskerel: Kerkrade Wb. 2.

De volgende opgaven staan in alfabetische volgorde:
boerenklaas: Kesseleik, Montfort, Schimmert en Stein.
boerentrampelaar: Sittard.
boerentrut: Sittard.
brader (braajer): Sevenum.
braggelaar (ook brakkelaar): Geulle, Doenrade en Heer.
broddelaar: Eupen, Roermond, Sittard, Maastricht en Hamont.
chipoteur (fr.): Sint-Truiden.
doderik: Tegelen.
doedelaar: Venlo.
doos: Oirlo.
dreumel: Helden/Everlo.
drikus: Roermond.
duppenschurger: Heerlen en Waubach.
duts: Beverlo.
een met linkse handen: Nieuwenhagen.
fiemelaar: Uikhoven.
foddelaar: Echt/Gebroek en Stokkem.
foddelejan: Echt/Gebroek.
foddelejanus: Echt/Gebroek.
foddelskerel (foddelskeel): Valkenburg.
foddeltrien: Echt/Gebroek.
fokker: Tongeren.
foknol: Kortessem.
fommelaar: Venlo en Hasselt.
fortser: Tongeren.
frutselaar: As en Genk.
futselaar: Stokkem.
futser: Gronsveld.
halkotí (wa.): Diepenbeek.
hannes: Weertlands Wb. 1 en in Echt/Gebroek.
hannik: Weertlands Wb. 1.
hanno: Zonhoven.
hanskasper: Kerkrade Wb. 2.
haspelaar: Geleen.
hoddelaar (ook haddelaar): Sittard, Schinnen, Nuth/Aalbeek, Genk en Echt/Gebroek.
hooiklaas: Roermond en Swalmen.
horenpaard: Brunssum en Heerlen.

hospes: Beverlo.
hout, een -: Weert en Caberg.
houten klaas: Geulle, Caberg en Schaesberg.
hutseprutserd: Sittard.
iemes met linkse handen: Meijel.
kamizool: Heel.
kettelaar: Sint-Truiden.
kettelkloot: Sint-Truiden.
klaas: Weertlands Wb. 1 en in Voerendaal, Heerlen, Kapel-in-'t-Zand, Montfort, Oirsbeek, Born, Geulle en Hoeselt.
klaasmop: Gennep.
klaterman: Venlo.
klodderaar: Loksbergen.
klompenmaker: Venlo en Sittard.
klooiërd: Meerlo-Wanssum Wb. en Venray Wb.
kloot: Gulpen.
kloot-me-vee: Bree Wb.
klootjannes: Stokkem.
klootmajoer: Venlo.
klootzak: Heel.
klos: Eys, Reuver, Haelen, Nunhem, Susteren, Schinnen, Weert, Kelpen, Echt/Gebroek, Maastricht, Tienray en Meijel.
klosser: Lommel en Meeuwen.
klotenmarchand: Zonhoven.
kloter: Ittervoort.
klots: Venlo, Heerlen en Eupen.
klotskop: Amstenrade en Vaals.
kluit: Gulpen.
kluitenklaas: Maastricht en Klimmen.
klungelaar: Amby en Hulsberg.
kluns: Roermond, Urmond en Maastricht.
kluppel: Tungalroy.
kluts: Kapel-in-'t-Zand.
knoddelaar: Meerlo-Wanssum Wb.
knoeiërd: Venlo.
knommelaar: Tegelen, Venlo en Sint-Truiden.
knommelzak: Tegelen.
knozelaar: Mheer.
knungel: Tegelen.
knungelaar: Tegelen.
knungelkont: Gennep Wb.

knuppel: Maasbree en Zonhoven.
krabber: Beverlo en Meeswijk.
kuit: Echt/Gebroek.
kuiterd: Echt/Gebroek.
lantaarn: Beverlo.
lompe hannes (*lompe annes*): Hamont.
lomperik: Tungalroy en Susteren.
martelaar (ook *mattelaar*): Haspengouws Id. en in Beverle en Doenrade.
mettekoo: Beverlo.
neuker: Sint-Odiliënberg en Kermt.
oeles: Venlo.
onhandige, een -: Wijlre, Eys, Roermond, Maasniel, Posterholt, Doenrade, Ophoven, Thorn, Maastricht en Meerlo.
onhandige kerel: Schinnen.
onhandige patroon: Neer.
onhandige sus: Maastricht.
onnozele hals: Hamont.
pejoeter: Genk.
pieler: Venray Wb.
plaarzak: Blitterswijk.
pot-char (< fr.): Jeuk.
potst, een -: Jeuk.
potteraar: Bree Wb.
potwannes: Diepenbeek.
prul: Merkelbeek.
prullepiet (*prullepie*): Kortessem.
prutselaar: Kermt.
prutser: As, Genk en Maastricht.
prutserd: Venlo.
prutshannes: Sevenum.
prutsjanus: Heerlerbaan/Kaumer.
prutsmeier: Venlo.
saustramer: Venlo.
schaute-meier: Maastricht.
sinterklaas: Venray en Kerkrade.
sjamfoeteraar: Sint-Truiden.
slons: Heythuysen.
sokkenzomer (*zokkenzeumer*): Echt/Gebroek.
soksieme: Echt/Gebroek.
stomme kerel: Geleen.
stomme trien: Kapel-in-'t-Zand.
stoot-om, een -: Beverlo.
stultes: Eys.
taffelaar: Lommel, Beverlo en Stokkem.

tapperaar: Wijnandsrade.
toffelaar: Sittard en Valkenburg.
tokker: Beverlo, Loksbergen en Tongeren.
töpel (du.) (*tölper*): Gennep Wb.
tos: Meijel.
troggelaar: Grubbenvorst.
voddenvent: Uikhoven.
vodderaar: Beverlo en Genk.
zebedeus (ook *zubus*): Horst en Roermond.

SLORDIG

N 85 (1981) (282, 284);
 Bree Wb. (284), Gronsveld Wb. 2 (155), Hamont Wl. (433), Heerlen Wb. 2 (206), Kerkrade Wb. 2 (142, 223), Lommel Wl. (297), Maastricht Wb. (389), Sint-Truiden Wb. (045), Sittard Wb. (097), Stokkem Wb. (116), Tongeren Wb. (375), Venray Wb. (415).

Onachtzaam of onordelijk in zijn werk of in zijn gedragingen.

slordig (ook *slorzig*): freq. Zuid. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Noord. Oostlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Hamont, Eksel, Leopoldsburg, Loksbergen, Lommel en Venlo.
slodderig: Swalmen en Heerlen.
slonzig (ook *slontzig*, *slonzetig*): Waubach, Eys, Oirsbeek, Schimmert en Mheer.
schlampig (du.): Kerkrade Wb. 2.
schleunerig (< du.): Kerkrade.
nachlässig (du.) (*nalessig*, *nalestig*): verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Swalmen, Amstenrade, Gronsveld, Thorn, As en Caberg.
onachtzaam: Loksbergen, Hoeselt en Vlijtingen.
négligent (fr.): Leopoldsburg en Tongeren.
à la soi-tjes (< fr.) (*alawaskes*): Sint-Truiden.

hoddelig: Vaals.
hodderig: Heerlen.
hortig: Tungenloy en Schimmert.
klommelig: Kerkrade Wb. 2.
mankementig: Bree Wb.
mottig: As en Loksbergen.
nonchalant: Kapel-in-'t-Zand en Geulle.
onnuttig: Jeuk.
ruw: Reuver.
vadsig: Sittard.
vergeetachtig: Maastricht.
verloedst (ook *verlorst*): Oirlo en Tienray.
niet zuiver: As.

KNOEIEN

N 85 (1981) (282, 284);
 Bree Wb. (239, 243, 244), Hamont Wl. (260),
 Kerkrade Wb. 2 (102).

Persoon die onachtzaam en onordelijk in zijn werk of in zijn gedragingen is.

knoeier: Bree Wb. en in Venlo.
knoeierd: Ittervoort.
knoeilap: Bree Wb.
nalatige, een - (ook *nalessige*): zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Nieuwenhagen, Wijlre, Eys, Swalmen, Maastricht en Caberg.
sloddervos: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Schaesberg, Nunhem, Posterholt, Weert, Urmond, Maastricht, Venlo, Venray en Maasbree.
sloddervot: Herten (bij Roermond).
slodder: Kesseleik en Nieuwstadt.
slodderjanus: Brunssum.
slons: Waubach, Kapel-in-'t-Zand, Kelpen, Maastricht en Venray.
slordige, een -: Vlodrop, Doenrade en Hoeselt.
hoddel: Vaals.
hoddelaar: Schinnen, Schimmert en Gulpen.
hoddelkerel: Kerkrade Wb. 2.
hoddelskerel: Mheer.

hoddelsjong: Kerkrade Wb. 2. en in Eys.
nietsnut: Heerlerbaan/Kaumer.
niksnut: Meijel, Vlodrop en Maastricht.
niksnutter: Bree en Thorn.
onnut: Maastricht en Caberg.
faulnzer (du.) (ook *vuilensel*): Maastricht en Kerkrade.
halve, een -: Sevenum.
hannes: Neer.
klotenmarchand: Bree Wb.
knommelaar: Venlo.
lanterfanter: Horst.
lapzwans: Nunhem, Maastricht, Hamont, Venlo, Gennep en Horst.
lompe koe: Meijel.
lomperd: Meijel.
losbol: Eksel.
luierik: Montfort en As.
modderaar: Jeuk.
mottige, een -: Loksbergen.
pettelaar: Amby.
prutser: Sevenum.
puimenboer (*puinenboer*): Herten (bij Roermond).
veropzaker: Caberg.
vuile, een -: Geleen.
zweetlansier: Maastricht.

De volgende opgave betreft een vrouwelijk persoon:

tos: Meijel.

SLONS

Kaart 48, pag. 363

N 85 (1981) (440), SGV (1914) (033), ZND 06 (1924) (072);
 Beverlo Wb. (239), Bree Wb. (073, 234, 279, 454), Diepenbeek Wb. (287), Echt Wb. (094, 095, 111, 121), Genk Wb. (279, 296), Gennep Wb. (142, 168, 196), Gronsveld Wb. 2 (155), Hamont Wl. (433), Haspengouws Id. (113, 158, 208), Hasselt Wb. (135, 241, 291, 300, 408), Heerlen Wb. 1 (033, 056, 064), Kerkrade Wb. 2 (164, 223, 225, 248, 293), Kortessem Wb. (105, 107, 108, 403, 459, 461), Lommel Wl. (048, 148,

297), Maaseik Wb. (044), Maastricht Wb. (063, 388, 389), Meerlo-Wanssum Wb. (093, 112, 262, 267, 294), Meeswijk Wl. (582), Niel-St.Truiden Wl. (308, 314, 476, 575), Roermond Wb. (273), Sint-Truiden Wb. (102, 103, 139, 212, 249), Sittard Wb. (070, 329, 359, 377, 378, 426, 429), Stokkem Wb. (043, 059, 075), Tegelen Wb. (081, 109, 123), Tongeren Wb. (204, 505, 506, 508), Tungalroy Wb. (292), Venlo Wb. (113, 218, 243, 258, 338), Venray Wb. (141, 164, 415), Weertlands Wb. 1 (A7, 002, A7, 003, A7, 007, A7, 010, A7, 011), Zonhoven Wb. (123, 219, 278, 428, 429, 578), Zonhoven Wl. (146, 164).

Een haveloze slordige vrouw.

Vergelijk ook de lemmata DOMME VROUW en TRAGE VROUW. Zie in verband met het trefwoord **slouster** Hermans (1973), pag. 493, s.v. *Schlauster*; *Schluuster*: ‘flatterhafte Person’ en met **klatter** RhWb (IV), kol. 660, s.v. *Klatter*: ‘unreinlicher Mensch, schmutziges Weib’.

slons: alg. Oostlb. en Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Centr.Maaslds., Trichterlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Vaals, Bree, Meeuwen, As, Bilzen, Hamont, Zonhoven, Beverlo, Sint-Truiden, Oostham, Loksbergen en Lommel.

slor: zeldz. Zuid.Oostlb., Horns, Centr. Maaslds., Dommellds. en Kleverlds.; ook in Roermond, Neeroeteren, As, Niel-bij-As, Maastricht, Eigenbilzen, Vlijtingen, Riksingen, Kuringen, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Gelinden, Wellen, Bommershoven, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden, Oostham, Tessengerlo, Loksbergen en Venlo.

slodder: zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Simpelveld, Montzen, Montfort, Sint-Odiliënberg, Schinnen, Brunssum, Hulsberg, Weert, Ophoven, As, Genk, Lanaken, Maastricht, Caberg, Bilzen, Tongeren, Heusden, Zonhoven, Hasselt, Kortessesem, Leopoldsburg, Venlo en Tienray.

slodder-ma-tante (*slodder-ma-tant*):

Maastricht.

slodderboks: Tungalroy.

sloddereend: Maastricht.

slodderkont: Rekem.

sloddermadam: Maastricht.

sloddertrien: Riksingen.

sloddervos: Roermond, Nieuwstadt, Merkelbeek, Urmond en Maastricht.

sloddervot: Herten (bij Roermond) en Vijlen.

slodderzeel: Sittard en Nieuwenhagen.

slods: Haspengouws Id.

De volgende opgaven staan in alfabetische volgorde:

assepoester: Rekem.

bef: Bree Wb.

brodsel: Lommel.

brok: Weertlands Wb. 1.

del: Venray Wb. en in Sittard, Gronsveld en Maastricht.

dodsel: Weertlands Wb. 1 en in Tegelen.

doelie: verspr. Kleverlds.; ook in Tegelen en Venlo.

falie: Weertlands Wb. 1.

feep: Beverlo.

flats: Diepenbeek, Koninksem, Hasselt, Kortessesem en Sint-Truiden.

flodder: Bilzen, Martenslinde, Zonhoven, Kortessesem en Meijel.

flodderkont: Kortessesem.

floddermadam: Kortessesem.

flons: Obbicht.

flots: Meerlo-Wanssum Wb. en Venray Wb. en in Beesel, Heek, Stokkem, Kortessesem en Sint-Truiden.

flots van een vrouw: Zonhoven.

fluit: Beverlo.

foek: Weertlands Wb. 1.

fotskont: Weertlands Wb. 1.

hagel: Montzen.

hangtang: Tongeren.

heks: Rotem.

hop(pe): Niel-bij-St.-Truiden.

hot: Eksel.

janet: Sint-Truiden.

klabas: Loksbergen.

kladder: Sint-Truiden, Hoepertingen en

Niel-bij-St.-Truiden.
kladdegat: Haspengouws Id.
kladderkont: Haspengouws Id.
klamot (ook *klamots*, *klemos*): Bree Wb. en in Stokkem, Zonhoven en Lommel.
klatter: Heerlen, Schinveld en Val-Meer.
klotstut: Vliermaal.
kut: Beverlo.
kwakel: Weertlands Wb. 1 en in Ophoven.
kwatsvrouw: Welkenraedt.
loder: Kerkrade Wb. 2 en Bree Wb.
loeder: Schinnen en Eys.
lots: Zonhoven.
medaille (fr.): Beverlo.
miskonfrienkel: Hasselt.
mothui: Stokkem.
onnut, een -: Maastricht.
onnut vrouwmens: Epen.
onnuttig wijf: Haspengouws Id.
poelie: Venlo.
poesmoemel: Gennep Wb.
poet: Echt/Gebroek.
poetje: Tegelen.
pot: Echt/Gebroek.
potvlaai: Echt/Gebroek.
prij: Brunssum.
pros: Sittard.
prosmadam: Sittard.
prut: Weertlands Wb. 1.
salade (*slaai*, *slaat*, *sloei*): Gronsveld, Mheer, Eijsden en Peer.
schaddel: Genk.
schandaal: As.
schlampig (du.) juultje: Kerkrade Wb. 2.
schmuddel (du.): Montzen.
schmuddelig (du.) wijf: Kerkrade Wb. 2.
setje-setje: Heerlerbaan/Kaumer.
sladder: Hoeselt en Zichen-Zussen-Bolder.
sladder van een wijf: Montzen.
slavodder: verspr. Truijerlds., zeldz. Lonerlds.; ook in As en Tongeren.
sledder: Kerkrade.
sleep van een vrouwmens (*sleep van een vroumes*): Kuringen.
slenster: Tongeren.

slet: Blitterswijck en As.
sloeber: Horst.
sloebermadam: Venlo.
sloebertrees: Venlo.
sloef: Haspengouws Id.
sloerie: Weertlands Wb. 1 en in Geulle, Caberg, Venlo, Oirlo en Tienray.
sloester: Heerlen, Schaesberg, Mechelen, Montzen, Valkenburg, Tongeren en Wellen.
sloets: Eijsden.
smeerdoos: Val-Meer.
smeertrien: Val-Meer.
smerig wijf: Kanne.
smerige, een -: Beverlo.
smerige trien: Meerlo-Wanssum Wb.
smodder: Montzen.
smoster: Koninksem.
soeptrien: Meerlo-Wanssum Wb. en in Sittard en Echt/Gebroek.
tante Gudula (*tant joedela*): Kerkrade Wb. 2.
toddell: Sittard.
tondel (ook *tontel*): Sittard en Heerlen.
tooi: Bree Wb. en in Heek, Echt/Gebroek en Venlo.
toos: Tegelen.
trien: Meerlo-Wanssum Wb.
troela: Kerkrade Wb. 2.
truffel: Vlijtingen.
vetdel: Gennep Wb.
vies plaaster: Kortessem.
vlaai: Vlijtingen.
voddenmarian: Hasselt.
vuil ding: Weert.
vuil fideel: Weert.
vuil wijf: Eksel, Lanaken en Welkenraedt.
vuile, een - (*vuil, een -*): Beverlo.
vuile klamot (*vuil klamot*): Sint-Huibrechts-Lille.
vuile sleep (*vuil sleep*): Houthalen.
vuile tooi (*vuil tooi*): Beverlo en Rotem.
vuile zeug (*vuil zeug*): Zonhoven.
zwarte heks: Ophoven.
zwarte knaai: Houthalen.

SMEERPOES

N 85 (1981) (441), SGV (1914) (033); Beverlo Wb. (240), Bree Wb. (306), Echt Wb. (068), Genk Wb. (301), Gennep Wb. (031, 169, 194), Gronsveld Wb. 2 (156), Hamont Wl. (326, 534), Hasselt Wb. (198, 291), Heel Wb. (321, 325), Kerkrade Wb. 2 (076, 144), Lommel Wl. (210, 211, 216), Maastricht Wb. (077, 292), Meerlo-Wanssum Wb. (311), Meeswijk Wl. (456), Niel-St.Truiden Wl. (194), Nuth Wb. (072), Roermond Wb. (203), Sittard Wb. (078, 252, 265, 282, 379, 462, 466), Tegelen Wb. (081, 127), Tongeren Wb. (116), Tungalroy Wb. (293), Valkenburg Wb. (132), Venlo Wb. (112, 125, 276, 279, 340), Venray Wb. (307), Weertlands Wb. 1 (A7, 006, A7, 009, A7, 013), Zonhoven Wb. (253, 325, 431, 442, 524).

Persoon die er altijd vuil en onverzorgd uitziet.

Zie in verband met de trefwoorden **kute** en **schmörick** respectievelijk RhWb (IV), kol. 1791, s.v. *Kute*, *Küte*, o.m. 'schmutziger Mensch' en RhWb (VII), kol. 1505, s.v. *Schmörick*: 'zu Schmör = Schmier'.

smeerpoes: freq. Kleverlds., verspr. Oostlb. en Zuidgeld.Lb.; ook in Gulpen, Maasbracht, Grevenbicht/Papenhoven, Buchten, Borgharen, Limmel en Sint-Pieter.

smeerpoets: Gennep, Steyl en Herten (bij Roermond).

smeerlap: verspr. Kleverlds.; ook in Schaesberg, Buggenum, Susteren, Puth, Schimmert, Tungalroy, Hunsel, Genk, Buchten, Caberg, Eigenbilzen en Arcen.

smeerkanis: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Simpelveld, Heel, Urmond en Maastricht.

smeerkaan: Sittard.

smeerkees: Gennep Wb. en in Nunhem en Venlo.

smeerpot: Echt/Gebroek.

smeerwezel: Arcen.

vetzak: verspr. Noord.Oostlb. en

Kleverlds.; ook in Voerendaal, Heerlerbaan/Kaumer, Vijlen, Susteren, Weert, Ittervoort, Echt/Gebroek en Venlo.

vetkanis: verspr. Noord.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Heerlen, Sittard, Geleen en Maastricht.

vetkees: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Roermond, Montfort, Tungalroy, Kelpen, Haler, Urmond, Stein, Geulle, Maastricht, Caberg, Venray, Oirlo en Meijel.

vetkei: Weertlands Wb. 1 en in Tungalroy.

vetlap: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Tungalroy, Neeritter, Thorn, As, Venlo en Maasbree.

vetdirk: Maastricht.

vetjaap: Weert.

vetjanus: Geulle.

vetkast: Thorn.

vetpatat: Gronsveld.

vetpoes: Tienray en Venlo.

vetpoetje: Heel.

vetpot: Loksbergen.

vettig poetje: Heel.

vettigaard: Leopoldsburg.

vettige tist: Zonhoven.

viezerik (ook *fiezerik*): zeldz.

Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Nieuwenhagen, Waubach, Melick, Born, Maastricht, Venlo en Maasbree.

vieslap: Sittard en Oirsbeek.

viespoes: Epen.

vieszak: Vlodrop, Beek, Geleen, Valkenburg, Stein, Geulle en Maastricht.

vieze ami (**fr.**) (*fieze ammie*, *vieze ammie*): Gennep Wb. en in Brunssum, Gronsveld en Venlo.

vieze, een -: Hoeselt, Eys en Gulpen.

vuilak: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Haelen, Montfort, Tungalroy, Ophoven, Urmond, Maastricht, Caberg en Venlo.

vuilik: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Weert, Ell, Thorn, Guttecoven en Gennep.

vuilerik (ook *vuilderik*): Sint-Odiliënberg, As, Maastricht en Eksel.
vuil klamot: Meeuwen.
vuilnak: Stevensweert.
vuilpoes: Maastricht.
vuile, een -: Eksel.
vuile potter: Beverlo.
vuile wammes: Hamont.
onnut: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Roermond, Geulle, Maastricht en Eijsden.
onnutterd: Eys, Epen, Sittard, Valkenburg, Meeswijk, Obbicht en Guttecoven.
onnutter: Lutterade en Gulpen.
onnutterik: Hamont, Zonhoven, Beverlo en Lommel.
onnutzak: Lommel.
nutzak: Lommel.
nutjas: Beegden.
nutterd: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Schaesberg.
nutterik: Lommel en Valkenburg.
drekbeer: Sittard, Gronsveld, Maastricht en Tongeren.
dreksbeer: Eys.
dreksemmer: Kerkrade Wb. 2.
dreksvarken: Kerkrade Wb. 2.
drekszak: Kerkrade Wb. 2.
drekzak: Tegelen en Sittard.
besmoddelde, een -: Doenrade.
braddelaar: Niel-bij-St.-Truiden.
diedel: Venlo.
gore vetkadee: Hoensbroek.
klamot: Weertlands Wb. 1.
knaaibeest: Echt/Gebroek.
knaaierd: Echt/Gebroek.
kniesbuil: Kerkrade Wb. 2.
kruiskont: Zonhoven.

kute: Heerlen.
loeder: Kerkrade.
mops: Sittard.
mottige, een -: Loksbergen.
mottigerd: Bree Wb.
motzak: Bree.
nami: Venray Wb.
poezel: Schimmert.
schmörick (*smork*): Zonhoven.
schmutz-varken: Mechelen.
schrouwe, een -: Eys.
sjappie: Venlo en Weert.
slabberjan: Heerlen.
slavodder: Jeuk.
slodder: Brunssum.
slodderjanus: Heerlen.
sloddervos: Sittard en Wijlre.
sloddervot: Vijlen.
sloeber: Meijel.
smodder: Loksbergen.
todder: Schinveld.
varken: Gennep Wb. en in Venlo.
zouw-beer: Rimbung.
zwart spook: Zonhoven.
zwart varken: Nieuwenhagen.
zwarte joene: Hasselt.
zwartmoor: Tungelroy.

De volgende opgaven betreffen een vrouwelijk persoon:

slons: Vaals, Beesel, Heer en Maastricht.
smeerdel: Gennep Wb.
vetdel: Meerlo-Wanssum Wb. en in Venlo.
vieze del: Blitterswijk.
smerig wijf: Meijel.
vuile heks: Meeuwen.
vuil hoepermarian: Hasselt.

2.16 Verwaandheid, hovaardij

Van een aantal begrippen is geen lemma samengesteld omdat het esthetische begrippen zijn en niet in deze subparagraaf thuishoren. De gegevens voor de begrippen MOOI, LELIJK, KNAPE MEISJE, PRONT, CHIC, DEFTIG, FLATTEUS; FLATTEREND GEKLEED ZIJN en UITDOSSEN zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

VERWAAND

Kaart 49, pag. 363

N 85 (1981) (133, 134, 141), ZND 24 (1937) (033); Beverlo Wb. (074), Bree Wb. (170, 489), Echt Wb. (043, 051), Genk Wb. (098, 116), Gennep Wb. (036, 074), Hamont Wl. (119, 553), Hasselt Wb. (133, 165), Heel Wb. (096), Heerlen Wb. 1 (023), Heerlen Wb. 2 (108), Kerkrade Wb. 2 (238), Lommel Wl. (107, 407), Maastricht Wb. (097, 435), Meerlo-Wanssum Wb. (129), Meeswijk Wl. (622), Meeuwen Wl. (240), Nuth Wb. (074), Roermond Wb. (096), Sint-Truiden Wb. (102), Sittard Wb. (122, 142, 405), Stokkem Wb. (050), Tegelen Wb. (087, 120), Valkenburg Wb. (073), Venlo Wb. (139, 253), Venray Wb. (187, 434, 510), Weertlands Wb. 1 (A5, 013, A7, 004), Zonhoven Wb. (119, 153).

Vervuld en blijk gevend van een gevoel van meerderheid boven anderen. Zie in verband met het trefwoord **wreed** WNT (XXVI), kol. 2530, s.v. *wreed* – *vreed*, ‘trots, fier, parmantig’.

verwaand: Urmond, Maastricht en Venlo.

groots: alg. Weertlds., Maaskemp. en Kleverlds., freq. Oostlb. en Centr. Maaslds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Trichterlds., Bilzerlds., Tongerlds., Dommelds., Demerkemp. en Truierlds., zeldz. Lonerlds.; ook in Kerkrade, Lontzen, Beringen, Kwaadmechelen, Tessenderlo, Loksbergen, Lommel en Venlo.

grootsig: Schulen, Stevoort en Maastricht.

fier: zeldz. Demerkemp.; ook in Eys, Posterholt, Susteren, As, Echt/

Gebroek, Kanne, Rosmeer, Hoeselt, Werm, Hamont, Sint-Huibrechts-Lille, Beverlo, Paal, Wellen, Borgloon, Sint-Truiden, Oostham, Linkhout, Loksbergen en Venlo.

stolz (du.) (ook *stoots*): Kerkrade Wb. 2 en Venray Wb. en in Heerlen, Waubach, Eys, Tegelen, Herten (bij Roermond), Sittard, Brunssum, Meeswijk en Venlo.

wreed: freq. Maaskemp.; ook in Weertlands Wb. 1 en Venray Wb. en in Hamont en Lommel.

trots: As, Zutendaal, Maastricht, Venlo en Meijel.

trotsig: Maastricht.

hoogmoedig: Boorseem.

hovaardig: Schaesberg, Sittard, Lanaken, Vroenhoven, Kanne, Mopertingen, Zichen-Zussen-Bolder, Koersel, Heusden, Heers en Borgloon.

bats: Gennep Wb.

fel: Lanklaar, Wellen en Maastricht.

glorieus: Meijel.

kolossaal: Lanklaar en ‘s-Herenelderen.

schoon: Lanklaar.

stijf: Montfort.

vaardig: Ulbeek.

hoog in de bol: Neer.

hoog in de daats: Neer.

VERWAANDHEID

N 85 (1981) (133, 134, 135); Bree Wb. (170, 198), Hamont Wl. (118, 553), Hasselt Wb. (165), Heel Wb. (096, 110), Lommel Wl. (407), Maastricht Wb. (435), Meerlo-Wanssum Wb. (129), Weertlands Wb. 1 (A7, 004).

Zie het lemma **VERWAAND**.

verwaandheid: Urmond en Caberg.
grootsigheid (ook *grootsigheids*): alg. Weertlds., freq. Maaskemp., verspr. Zuid.Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Reuver, Heel, Tungalroy, Urmond, Maastricht, Caberg en Hasselt.
grootsheid: Nieuwenhagen, Doenrade, Schinnen en Born.
grootheid: Susteren.
grootslapperij: Heel.
trotsigheid: Maastricht.
trots: Heythuysen, Neer, Posterholt, Susteren, Merkelbeek, Ittervoort, Thorn, Meeuwen, As, Venlo en Meijel.
stolz (du.) (ook *stoots*): Kerkrade, Waubach, Eys, Roermond, Maasniel en Stein.
stolzigheid (< du.): Heerlen.
bohei: Eys.
felligheid: Hamont.
geste: Loksbergen.
hoogmoed: Meijel en Merkelbeek.
hovaard: Bree Wb. en in Heel en Venlo.
pretentie: As.
wredigheid: Lommel en Hamont.

HOVAARDIG

N 85 (1981) (133, 134, 135, 139, 141, 142), SGV (1914) (011), ZND A1 (1940sq) (158); Beverlo Wb. (094, 106, 108, 264), Bree Wb. (198), Diepenbeek Wb. (273), Eupen Wb. (069), Gennep Wb. (177), Gronsveld Wb. 2 (070), Hamont Wl. (512), Hasselt Wb. (190), Heel Wb. (096, 110, 318), Heerlen Wb. 2 (238), Kerkrade Wb. 2 (103, 110, 128), Kortessem Wb. (184), Lommel Wl. (107), Maaseik Wb. (020), Maas-tricht Wb. (149), Meeswijk Wl. (241), Meijel Wb. (082), Niel-St.Truiden Wl. (439, 489), Sint-Truiden Wb. (119), Stokkem Wb. (050), Tegelen Wb. (120), Tongeren Wb. (197, 224, 424), Tungalroy Wb. (275), Venray Wb. (497).

Ingebeeld, hoogmoedig; pochende op eigen voortreffelijkheid.

hovaardig: freq. Maaskemp., zeldz. Demerkemp. en Lonerlds.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Eys, Eupen, Heel, Gronsveld, Tungalroy, Lanklaar, Maastricht, Bilzen, Beverst, Tongeren, Lozen, Beverlo, Herk-de-Stad, Niel-bij-St.-Truiden, Kwaadmechelen en Meldert.
verwaand: verspr. Kleverlds.; ook in Kesseleik, Heel, Schinnen, Merkelbeek, Echt/Gebroek, Maastricht en Hamont.
ingebeeld: Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen, Waubach, Posterholt, Amby, Thorn en Maastricht.
groots: alg. Kleverlds., freq. Oostlb. en Centr.Maaslds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Trichterlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Nederweert, Weert, Meeuwen, Opoeteren, Eigenbilzen, Diepenbeek, Hoeselt, Tongeren, Eksel, Beverlo, Niel-bij-St.-Truiden en Lommel.
grootsig: Sint-Truiden.
hoog in de bol: Roermond, Maaseik en Wijnandsrade.
hoogmoedig: Leopoldsburg.
hoogneuzig: Heerlen.
uit de hoogte: Nieuwenhagen.
heerszuchtig: Merkelbeek.
overheersend: Merkelbeek.
arrogant: Roermond.
astrant (strant): Ell.
bats: Gennep.
boheits-kramerig: Oirsbeek.
kaal: Diepenbeek.
kolossaal: Sittard en Heer.
moedig: Kesseleik en Merkelbeek.
opgeblazen: Gennep.
pretentius: Leopoldsburg en As.
protserig: Merkelbeek en Maastricht.
protsig: Geleen.
staats: Kessel, Simpelveld en Epen.
stolz (du.): Gennep Wb. en in Tegelen.
trots: Ittervoort en Born.

ZICH HEEL WAT INBEELDEN; INGEBEELDE PERSOON

N 85 (1981) (133, 134, 135, 139, 141, 142, 143),
N 102 (1998) (022), ZND 24 (1937) (033);
Beverlo Wb. (106, 111, 296), Bree Wb. (213),
Echt Wb. (058), Eupen Wb. (001), Gronsveld
Wb. 2 (042, 188), Hamont Wl. (175), Haspen-
gouws Id. (215), Heel Wb. (321), Heerlen Wb.
2 (254), Meijel Wb. (086), Tegelen Wb. (102),
Tungelroy Wb. (273, 276), Venlo Wb. (159),
Zonhoven Wb. (253).

Een veel te hoge dunk van zichzelf heb-
ben, zeer met zichzelf ingenomen zijn.
De opgaven zijn zowel onder A. als
onder B. in alfabetische volgorde ge-
plaatst.

A. Zich heel wat inbeelden:
aanstellen: Nunhem.
air (fr.) geven: Eupen.
allegatie maken: Sittard.
ambras maken: Maastricht.
bescheten zijn: Tungelroy.
bohei haan: Eys.
bohei hebben: Brunssum.
bohei slaan: Eys.
buiten zijn schoenen lopen (*buiten zijn
schoen lopen*): Oirsbeek.
comédie veil hebben: Montfort.
de jan uithangen: Urmond.
de kop hoog steken: Nunhem.
de kop in de wind dragen: Gronsveld.
de naald stikken: Venlo.
(een) airtje hebben (*airke hemmen*):
Loksbergen.
een hoge dunk hebben: Beverlo en
Beek.
get menen: Epen.
get veil hebben: Schimmert.
groot doen: Stein.
groots doen: Weert, Kapel-in-'t-Zand
en Maastricht.
groots pareren: Maastricht.
groots zijn: Eys.
het hoog in de bol hebben: Meeuwen
en As.

het hoog in de kop hebben: Hulsberg.
het hoog in hebben: Hamont en Herten
(bij Roermond).
het hoog in zijn bol hebben:
Eigenbilzen.
het hoog in zijn stern hebben: Bree.
het hoog inhebben: As.
hoge dunk hebben: Jeuk.
hoge dunk veil hebben: Noorbeek.
hoog in de bol hebben: Schinnen.
hoog in de kop hebben: Heerlen,
Noorbeek en Terlinden.
hoog in hebben: Montfort.
hoog in zijn bol hebben: Beverlo.
hoog in zijn krullen hebben:
Zonhoven.
in zijn bol hebben: Loksbergen.
inbeelden: Tungelroy en Echt/Gebroek.
jan-mijn-kloten zijn: Loksbergen.
kaal zijn: Jeuk.
kakmadam zijn: Tienray.
kale kak hebben: Weert en Roermond.
kale schijt hebben: Maastricht.
kapsones haan: Nieuwenhagen.
kaskenade hebben (*kiskenade hebben*):
Bree.
kaskenaden maken (*kaskernaten
maken*): Gulpen.
kaskenades hebben (ook *kiskenades
hebben*): Herten (bij Roermond),
Swalmen, Maastricht en Tienray.
kaskenades maken: Gulpen.
**menen dat de hele wereld aan zijn
kont hangt:** Eigenbilzen.
met de inbeeld geplagd zijn:
Maastricht.
neerkijken: Geulle.
neven zijn schoenen lopen: Amby.
op zijn stuk staan: Maastricht.
oprijten: Swalmen.
pretentie hebben: Loksbergen.
protsen: Brunssum.
tralala hebben: Leopoldsburg.
veel ambras hebben: As.
veel bohei hebben: Voerendaal en
Gulpen.
veel complimenten veil hebben:
Schaesberg.
veel duiven op zijn dak hebben:

Gulpen.
veel kak hebben: Gulpen, Heythuysen, As en Venlo.
veel kak veil hebben: Thorn.
veel kaponses hebben: Heel.
veel kaskenade hebben: As.
veel kaskenades hebben: Nunhem, Roermond, Montfort, Hoeselt en Venlo.
veel menen: Meijel.
veel noten op zijn zang hebben: Susteren.
veel schijt hebben: Gronsveld en Mheer.
veel schijt veil hebben: Oirsbeek, Wijnandsrade, Geulle en Maastricht.
veel veil hebben: Maastricht.
veel verbeelden: Loksbergen.
veel zeik hebben: Kesseleik.
veil hebben: Eys, Heythuysen, Neer, Montfort, Susteren, Schimmert, Tungalroy, Born en Stein.
verbeelden: Reuver.
verbeelding hebben: Maasbree.
verwaand zijn: Schimmert.
wel met zijn eigen staan: Haspengouws Id.
wel niet weten bo men van voortkomt: Peer.
zich aanstellen: As.
zich een menen: Noorbeek en Terlinden.
zich get inbeelden: Ophoven, As en Eys.
zich get menen: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Nieuwenhagen, Schaesberg, Eys, Geulle en Maastricht.
zich get veel menen: Doenrade.
zich get verbeelden: Maastricht.
zich heel get menen: Tegelen.
zich inbeelden: Meerlo.
zich kratsen waar het niet jeukt: Tungalroy.
zich laten voorstaan: Venlo.
zich voelen: Nunhem, Heel, Oirsbeek en Gronsveld.
zich voorstellen: Beverlo.
zich wat inbeelden: Meeuwen.
zich wat menen: Oirlo en Weert.

zich wat verbeelden: Oirlo.
zichzelf bestuiten: Nunhem.
zijn borst opzetten: As.
zijn kop omhoog steken: As.

B. Ingebeelde persoon:
aansteller: Blerick en Koningsbosch.
grootse, een -: Veldwezelt en Maastricht.
grootsige, een -: Loksbergen.
grootskloot: Eksel.
grote, een -: Venlo.
hautain type: Jeuk.
hoge, een -: Vlodrop.
hoogsnuut: Peer.
ingebeelde gek: Maastricht en Sevenum.
kak-monsieur (< fr.): Herten (bij Roermond) en Geleen.
kakdoos: Venray.
kakker: Jeuk.
kakkont: Hoeselt.
kakmaker: Ittervoort.
kakman: Schimmert.
kaksmaker: Vlijtingen.
kale blink: Maastricht.
kale heer: Sevenum.
kale jikker: Gennep.
kale schijter: Genk.
kale schijterd: Urmond.
kalerik: Venlo.
kletsmeier: Venlo.
kwal: Reuver.
piezerik: Meijel.
schijter: Kinrooi en Hoeselt.
schijtkont: Hoeselt.
schijtmaker: Maastricht en Caberg.
zeikerd: Weert.
zever: Maasbree.

De volgende opgaven betreffen een vrouw:

kakmadam: freq. Maaskemp.; ook in Herten (bij Roermond), Geleen, Schinnen, Brunssum, Blerick en Castenray.
zeikstrien: Weert.

De volgende opgave is een collectieve

benaming:

kaklui: Schimmert.

Uitdrukkingen die men gebruikt om een 'ingebeelde persoon' aan te duiden:

stront wie heeft me geschetten:

Meeuwen.

van boven bont, van onder stront

(*van boven bont, van onger stront*):

Tungelroy.

wie heeft dich geschetten (*wem heeft dich geschetten*): Neer.

zeik op een riek: Maasbree.

PRALERIJ

N 85 (1981) (135, 139, 140, 141);
Bree Wb. (355, 414), Echt Wb. (049, 051, 132),
Heerlen Wb. 2 (191), Kerkrade Wb. 2 (120),
Maastricht Wb. (333), Sittard Wb. (142).

Het vertoon maken, het pronken, vaak met de bedoeling anderen de ogen uit te steken.

Zie in verband met het trefwoord **gestrunz** RhWb (VIII), kol. 883, s.v. *strunzen*: 'prahlerisch übertreiben, aufschneiden, stolz zur Schau tragen'. De opgaven zijn in alfabetische volgorde geplaatst.

aanstel: Maastricht.

aanstellerij: Maastricht.

ambras: Caberg.

apprentie: Mheer.

bohei: Montfort, Noorbeek, Terlinden en Caberg.

chichi: Loksbergen.

geneuk: Venlo, Thorn en Schimmert.

geneuks: Kesseleik, Schinnen en Nieuwenhagen.

gepraal: Maastricht.

gepronk: Heerlen.

gestoef: Kapel-in-'t-Zand.

gestrunz (*gestrongs*): Waubach.

gestuit: Kerkrade Wb. 2 en in Echt/Gebroek.

grootsheid: Maastricht.

grootsigheid: Oirsbeek, Amstenrade, Kelpen, Echt/Gebroek en Meerlo.

grotigheid: Tungelroy.

hovaard: Sittard.

inbeelding: Kapel-in-'t-Zand.

kaal gedoens: Nieuwstadt.

kak: Venray en Oirlo.

kale kak: Roermond, Posterholt, Schimmert, Stein, Horst en Maasbree.

kale schijt: Merkelbeek.

kale spijt: Caberg.

kale zeik: Swalmen.

kapsones: Heel.

kaskenade (ook *kasgenade, kaskenate, kiskenade*): verspr. Noord.Oostlb.; ook in Thorn, Meeuwen, As, Maastricht en Hoeselt.

kaskenades (ook *kiskenades*): Tienray, Tungelroy en Sittard.

kletskoek: Meijel.

koude koek: Weert.

kunsten: As.

labbekak: Eksel.

natte piezel: Vaals.

opschepperij: Geleen, Weert, Urmond en Gennep.

paraît (< fr.): Jeuk.

poch: Ophoven.

protserigheid: Noorbeek.

schijtmakerij: Gronsveld.

verbeelding: Maastricht en Epen.

woestigheid (*wustigheid*): Echt/Gebroek.

De volgende opgaven hebben de betekenis van 'pronken, pralen':

prijken: Bree Wb.

spiegelen: Bree Wb.

stensen: Stein.

stroffen: Ittervoort.

OPSCHEPPEN

Kaart 50, pag. 364

N 85 (1981) (134, 135, 139, 140, 141, 142, 143, 367), ZND B1 (1940sq) (039);
Beverlo Wb. (207, 242), Bree Wb. (086, 099),

Diepenbeek Wb. (282), Echt Wb. (082, 114, 116), Eupen Wb. (031, 144, 180, 194, 196), Genk Wb. (212, 317, 319), Gennep Wb. (032, 074, 179, 217, 218), Gronsveld Wb. 2 (120, 122, 131), Hamont-Achel Wb. (112), Haspengouws Id. (030, 220), Heel Wb. (213, 282, 342), Heerlen Wb. 1 (023), Heerlen Wb. 2 (189), Kerkrade Wb. 2 (062, 234, 240, 241), Kortessem Wb. (487), Lommel Wl. (036, 322), Maaseik Wb. (049), Maastricht Wb. (300, 411), Meerlo-Wanssum Wb. (073, 213), Meeswijk Wl. (098, 171, 621, 632), Meeuwen Wl. (205), Niel-St.Truiden Wl. (271, 351, 517), Sittard Wb. (048, 289, 410, 411), Stokkem Wb. (107), Tegelen Wb. (121), Tongeren Wb. (073, 532), Tungalroy Wb. (277), Valkenburg Wb. (123, 168), Venlo Wb. (161, 206, 254, 341), Venray Wb. (422, 447, 568, 569), Weertlands Wb. 1 (A5, 011, A6, 009, A6, 011), Zonhoven Wb. (050, 452, 462), Zonhoven Wl. (179).

Zich op iets beroemen, hoog van iets opgeven, bluffen.

Zie in verband met het trefwoord **strunzen** RhWb (VIII), kol. 883, s.v. *strunzen*: ‘prahlerisch übertreiben, aufschneiden, stolz zur Schau tragen’.

opscheppen: verspr. Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb. en Centr.Maaslds.; ook in Weert, Tungalroy, Bree, Maastricht, Caberg en Venlo.

stoefen (ook *stoffen*): verspr. Noord.Oostlb., Centr.Maaslds. en Dommellids., zeldz. Maaskemp.; ook in Haspengouws Id. en in Schimmert, Ophoven, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Diepenbeek, Hoeselt, Tongeren, Houthalen, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Paal, Beringen, Veulen, Heers, Kortessem, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen, Lommel en Venlo.

stuiten: verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Zuid.Oostlb. en Centr.Maaslds.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Eupen, Heythuysen, Heel, Swalmen, Meeuwen, Genk, Maastricht, Caberg,

Houthalen, Zonhoven en Meijel.

stuiten op zijn eigen: Venray Wb.

strunzen: Kerkrade Wb. 2 en Gennep Wb. en in Waubach, Eupen, Tegelen, Sittard, Echt/Gebroek en Venlo.

blagueren (< fr.): Bree Wb. en in Meeswijk, Tongeren, Zonhoven, Loksbergen en Venlo.

bluffen (ook *bloeffen*, *blaffen*):

Kerkrade Wb. 2 en in Heerlerbaan/Kaumer, Oirsbeek, Meeuwen, As en Lozen.

De volgende opgaven zijn in alfabetische volgorde geplaatst:

aangeven: Gennep Wb. en in Vaals.

ambras maken: Schimmert.

beschier maken (*bescheer*, *pescheer maken*): Diepenbeek.

blaffen: Meerlo-Wanssum Wb.

blakken: Haspengouws Id.

blauwverven: Sittard.

blazen: Kesseleik, Schinnen, Thorn en Lommel.

bronken: Bree Wb.

de grote heer afleggen: Gronsveld.

de grote heer uithangen: Gronsveld.

dik doen: Eupen.

dik maken: Niel-bij-St.-Truiden.

doordraaien: Meeswijk.

get derheen maken: Gronsveld.

get van zijn jan maken: Gronsveld.

groot doen: Weert en Wijlre.

groot gaan: Maastricht.

grootberen: Gennep Wb.

groots doen: Nieuwenhagen.

groots gaan op: Lozen.

grootsen: Swalmen.

grootspreken: Maasbree en Heerlen.

kaskenades maken: Venlo.

kletsen: Meijel en Maastricht.

muilen: Genk, Valkenburg en Heerlen.

muilenmaken: Echt/Gebroek.

opgeven: Nieuwenhagen.

opsnijden (*opsnijen*): Maastricht.

ploederen: Voerendaal en Gronsveld.

pochen: Eupen.

poffen: Weertlands Wb. 1.

protsen (< du.): Heerlen en Noorbeek.

schijjt maken: Gronsveld.
schroeten: Montfort.
schwadronieren (du.): Eupen.
snoeven: verspr. Kleverlds.
stensen: Kerkrade Wb. 2.
stolz (du.) zijn op get: Herten (bij Roermond).
stroeven: Schinnen.
stofften: verspr. Horns; ook in Weertlands Wb. 1.
toeten: Weertlands Wb. 1.
tonen: Weertlands Wb. 1.
van zijn jan maken (van zijne jan maken): Niel-bij-St.-Truiden.
veel schijjt veil hebben: Herten (bij Roermond).
veel wind geladen hebben: Gronsveld.
woest doen (wust doen): Heel.
zich een hoop menen: Thorn.
zich get menen: Herten (bij Roermond) en Maastricht.
zich opblazen: Maastricht, Amby en Gulpen.
zich stroeven: Schimmert.
zwavelen: Venray Wb.
zwtzen: freq. Kleverlds.; ook in Schaesberg, Eys, Heythuysen, Neer, Susteren, Jeuk en Venlo.

OPSCHEPPER

N 85 (1981) (133, 134, 135, 139, 140, 141, 142, 143); Beverlo Wb. (094, 191, 207, 211, 264), Bree Wb. (086, 088, 214, 239, 426), Diepenbeek Wb. (282, 287), Echt Wb. (051, 054, 060, 061, 114, 116), Eupen Wb. (144, 194, 196), Genk Wb. (117, 214, 317, 319), Gennep Wb. (074, 207, 217, 218), Gronsveld Wb. 2 (122, 131, 157), Hamont Wl. (462), Hamont-Achel Wb. (112, 115), Haspengouws Id. (073, 138, 220), Hasselt Wb. (154, 228, 308), Heel Wb. (047, 096), Heerlen Wb. 2 (179, 190), Kerkrade Wb. 2 (062, 234, 241, 282), Kortesssem Wb. (041, 202, 487), Lommel Wl. (036, 322), Maaseik Wb. (049), Maastricht Wb. (089, 097, 411), Meerlo-Wanssum Wb. (073, 149, 213, 266, 329), Meeswijk Wl. (098, 171, 632), Meeuwen Wl. (205), Meijel Wb. (087), Niel-St. Truiden Wl. (060, 161, 190, 207, 439, 517, 545,

634), Roermond Wb. (125), Sint-Truiden Wb. (063, 127, 166, 219), Sittard Wb. (048, 122, 244, 289, 411), Stokkem Wb. (022, 107), Tegelen Wb. (087, 131), Tongeren Wb. (073, 197, 204, 532), Tungalroy Wb. (277, 289), Uikhoven Wl. (193), Valkenburg Wb. (123), Venlo Wb. (332, 336, 339), Venray Wb. (132, 187, 447, 540, 569), Weertlands Wb. 1 (A6, 009, A6, 011, A7, 001, A7, 007, A7, 008, A7, 009, A7, 010, A7, 012), Zonhoven Wb. (049, 050, 190, 452, 462, 550), Zonhoven Wl. (179).

Zie het lemma OPSCHIPPEN.

Vergelijk in verband met de trefwoorden **genre-borst** en **genre-man** het Franse *se donner un genre*: 'zich aanstellen'. De trefwoorden zijn in alfabetische volgorde geplaatst.

aanstelmaker: Stokkem.
ambrasmaker: Beverlo en Maastricht.
angeber (du.): Vaals.
beeld-in, een - (beeld-inne, ene -): Herten (bij Roermond).
bezeikte, een -: Wijlre.
blaak: Beverlo.
blaas: Bree Wb. en in Zonhoven en Beverlo.
blaffer: Meerlo-Wanssum Wb.
blagueur (fr.): Bree Wb. en in Meeswijk, Tongeren, Zonhoven, Kortesssem, Sint-Truiden en Niel-bij-St.-Truiden.
blauwe pisserd: Weert.
blauwe zeikerd: Weert.
blauwverver: Sittard.
blazer: Lommel en Leopoldsburg.
blinkerd: Weertlands Wb. 1.
bluffer: Bree Wb.
blufgilles (bloefgilles): Kerkrade Wb. 2.
blufhannes (bloefhannes): Kerkrade Wb. 2.
blufkont: Bree Wb.
boheits-kramer: Heerlen, Brunssum en Klimmen.
boheits-pungel: Schinnen.
braniemaker: Maastricht.
branieschopper: Merkelbeek.
bruis: Venray Wb.

brulstaart: Heel.
dandy (eng.): Schinnen.
dikke nak: Jeuk.
doordraaiër: Meeswijk.
draak: Reuver.
dunkveel, een - (tunkveel): Weertlands Wb. 1.
felmaker: Maastricht.
felmuil (velmuil): Maaseik.
fiere stinker: Beverlo.
gatsnijder (gatsnijer): Haspengouws Id.
genre-borst (sjer-bos, zjaar-bos): Diepenbeek.
genre-man: Loksbergen.
grootbeer: Gennep Wb.
grootshans: Ospel en Genk.
grootlaweit: Beverlo en Niel-bij-St.-Truiden.
grootmuil (ook grootmoel): Venray Wb. en in Tegelen en Niel-bij-St.-Truiden.
grootse, een -: Stein.
grootse madam: Herten (bij Roermond).
grootse pin: Sittard.
grootserik: Echt/Gebroek en Sittard.
grootshannes: Ospel.
grootshans: Tongeren.
grootskop: Venray en Oirlo.
grootslap: Heel en Herten (bij Roermond).
grote man een in klein straatje: Haspengouws Id.
grote muil: Hasselt.
hans (ook hens): Venlo en Tongeren.
heisamaker: Echt/Gebroek.
hoogsnuit: Eksel.
hoogvliëger: Kerkrade.
inbeelder, een -: Kelpen.
inbeelde, een -: Schimmert.
inbeelde gek: Maastricht.
inbeelde kwast: Vlodrop en Wijlre.
inbeelde opkluiwer: Venlo.
jan-mijn-kloten, een -: Bree Wb. en in Zonhoven en Niel-bij-St.-Truiden.
janneman: Zonhoven.
kaaljakker: Meerlo-Wanssum Wb. en in Echt/Gebroek.

kakbuis: Sint-Truiden.
kale duivel (kale duvel): Kortessesem.
kale jakker: Bree Wb.
kale jan: Kortessesem.
kale jan-mijn-kloten, een -: Hasselt.
kale jap: Kortessesem.
kale kakker: Kortessesem.
kale kus-mijn-kloten, een -: Bree Wb. en in Hasselt.
kale neet (kaal neet): Herten (bij Roermond).
kale nol: Kortessesem.
kale schijter: Kortessesem.
kale sinjeur: Neer.
kale stinker: Kortessesem.
kalmeier: Echt/Gebroek.
kaskenademaker: Roermond.
kus-mijn-bottes (fr.), een -: Kortessesem.
kus-mijn-kloten, een -: Kortessesem.
kus-mijn-knoken, een -: Kortessesem.
kuus: Weertlands Wb. 1.
kwast: Vlodrop, Niel-bij-St.-Truiden en Stein.
kwibus: Vlodrop.
muila: Sittard.
muilenmaker: Weertlands Wb. 1 en in Niel-bij-St.-Truiden.
muilenman: Beverlo, Sint-Truiden en Genk.
muilvechter: Valkenburg.
opkluiwer: Venlo.
oprijder (oprijter): Swalmen.
opschepper: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Weertlands Wb. 1 en Venray Wb. en in Reuver, Vlodrop, Tungalroy, Ell, Stein, Maastricht en Venlo.
opschepperd: Sittard.
perjan: Weertlands Wb. 1.
pietenbeer: Heerlen.
platschijter: Niel-bij-St.-Truiden.
pocher: Eupen.
pofferd: Weertlands Wb. 1.
potschijter: Niel-bij-St.-Truiden.
pronker: Weertlands Wb. 1.
schalenveger: Kerkrade.
schijtheugel: Gronsveld.
schijter: Beverlo.
schijthuis: Gronsveld.
snoevenkater: Meerlo-Wanssum Wb.

snurker: Meerlo-Wanssum Wb.
stens: Kerkrade Wb. 2 en in Echt/Gebroek.
stoef (ook *stof*): Lommel en Hasselt.
stoefbroek: Zonhoven.
stoefier (ook *stoffer*): freq. Maaskemp.; ook in Haspengouws Id. en in Echt/Gebroek, Maastricht, Tongeren, Achel, Hamont, Zonhoven, Beverlo, Kortessem, Sint-Truiden, Loksbergen en Lommel.
stoeferd (ook *stofferd*): Nunhem en Zonhoven.
stoefkont (ook *stofkont*): Zonhoven en Sint-Truiden.
stoefkous (*stofkous*): Haspengouws Id.
strunzer: Eupen.
strunzerd: Venlo en Echt/Gebroek.
stuitbeer: Heerlen.
stuitbeest: Stokkem en Sittard.
stuitbroek: Meeswijk.
stuitbroer: Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen.
stuitbuidel (*stuitbuiel*): Stokkem en Meeswijk.
stuiter: Kerkrade Wb. 2 en Venray Wb. en in Eupen, Gronsveld, Genk, Echt/Gebroek, Achel, Hamont en Zonhoven.
stuitlap: Sittard.
stuitvot: Heerlen.
toet: Beverlo.
toeter: Beverlo.
tonerd: Weertlands Wb. 1.
verwaande kwast: Venlo.
waterblaas: Zonhoven.
windblaas: Diepenbeek.
windbuiel (ook *windbuiel*, *winkbuiel*): alg. Kleverlds.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Tegelen, Gronsveld, Tungalroy en Uikhoven.
windhapper: Tungalroy.
windjas: Uikhoven.
windmaker: Tungalroy, Uikhoven en Maastricht.
windsnijder (*winksnijer*): Tegelen.
zeikstreem: Meijel.
zwansbaron: Niel-bij-St.-Truiden.
zwetsbuiel: Gennep Wb. en Venray Wb.

zwetser: Venlo.
zwetskont: Gennep Wb.

BLUF

N 85 (1981) (140 add., 143);
 Lommel Wl. (039, 322), Niel-St.Truiden Wl. (408), Sint-Truiden Wb. (122, 124, 219), Sittard Wb. (164), Stokkem Wb. (107), Zonhoven Wl. (179).

Opscheppende taal.

bluf: Heerlerbaan/Kaumer, Wijlre, Montfort, Bree, Maastricht en Lommel.
stoef: Neer, Tungalroy, Ophoven, Bree, Meeuwen, As, Eigenbilzen, Hoeselt, Zonhoven, Sint-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Lommel en Venlo.
gestoef: Nunhem, Kapel-in-'t-Zand en Niel-bij-St.-Truiden.
ambras: verspr. Centr.Maaslds.; ook in Voerendaal, Nieuwenhagen, Neer, Kesseleik, Susteren, Merkelbeek, Noorbeek, Ittervoort, Thorn, Maastricht, Jeuk en Venlo.
embarras (fr.): Maastricht.
opschepperij: Gulpen, Reuver, Doenrade, Oirsbeek, Klimmen, Weert en As.
aanstel: Venlo.
allegatie: Caberg.
blaa: Venray.
blabla: Roermond.
bohei: Eys, Geleen, Amstenrade en Caberg.
branie: Roermond.
gestuit: Gronsveld en Gulpen.
gestuits: Gulpen.
stuit: Stokkem, Sittard en Eys.
stuitkal: Stokkem.
kal (*kaal*): Mheer.
grootspraak: Meeuwen en Vlodrop.
ik-kakkerij: Sint-Truiden.
kak: Sittard.
kale kak: Susteren.
gezwets: Tienray.

jannerij: Sint-Truiden.
strof: Tungalroy en Schinnen.
struntz (*strongs*): Waubach.
strunzerij (*strongserij*): Nieuwenhagen.
wind: Venray en Weert.

BEKAKT PRATEN; BEKAKTE PRAAT

N 85 (1981) (142), N 102 (1998) (022).

Arrogant, gemaakt praten.
 Iemand die bekakt praat wordt in Ospel **muilenmaker** genoemd, in Vaals **natte riem**.

A. Bekakt praten:
aanstellerig kallen: Hoensbroek.
aanstellerig muilen: Hoensbroek.
aanstellerig spreken: Posterholt.
aanstelletig kallen: Schinnen.
ambras hebben: Maastricht.
bekakt kallen: Roermond en Doenrade.
bekakt klappen: Stal.
bescheten kallen: Heel en Opglabbeek.
bescheten klappen: Stal.
bezeikt kallen: Nieuwenhagen.
chichi praten: Neerpelt.
de boel bezeiken: Klimmen.
deftig praten: Meijel.
een bescheten klap hebben: Stal.
een franse aardappel in de keel hebben: Hoensbroek.
een wind maken: Genk.
eer en naam hebben: Loksbergen.
elektrisch muilen (*elektrisch moelen*): Kerkrade.
erneven praten: Boekend.
fijne kal vertellen: Eksel.
frans praten: Neerpelt.
gemaakt praten: Lommel.
goed vlaams kallen: Wellen.
groots kallen: Heel.
het hoog in zijn ster hebben: Bree.
wie een hollander praten: Heel.
hollands muilen: Kerkrade.
hoog hollands kallen: Ell.

hoog kallen: Nieuwenhagen.
kak veil hebben: Montfort en Susteren.
kale schijjt hebben: Maastricht.
kallen: Lauw.
op de ladder kallen: Tongeren.
op de letter kallen: Eksel, Wellen en Tongeren.
op de letter praten: Lommel en Achel.
op de letter spreken: Maaseik.
pilachtig klappen: Hoepertingen.
ploederen: Voerendaal.
spreken wie een juffrouwte (*spreken wie een juffrouwke*): Bree.
stroffen: Ittervoort.
strunzen: Kerkrade.
uit de hoogte kallen: Nieuwenhagen.
veel gesten verkopen: Eigenbilzen.
veel kak hebben: Maastricht.
veel te fijn kallen: Bree.
zeiken: Bocholt.
zeikerig kallen: Weert.
zeikerig praten: Maasbree.
zeiketig kallen: Schinnen.
zich aanstellen: Waubach.
zich aanstellen met kallen: Montfort.
zo fijn wie een poepenstront kallen: Hoensbroek.

B. Bekakte praat:
kak: verspr. Noord.Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb. en Kleverlds.; ook in Geleen, Schinnen, Amby, Thorn, Meeuwen, Echt/Gebroek, Stein, Geulle, Maastricht en Loksbergen.
kale kak: Heerlerbaan/Kaumer, Nunhem, Roermond, Nieuwstadt, Nuth/Aalbeek, Weert, Tungalroy, Ell, Maastricht, Caberg, Eksel, Jeuk, Venlo, Venray, Meerlo en Sevenum.
koude kak: Wijlre.
hollandse kak: Boekend.
schijjt: Kesseleik, Amstenrade, Gronsveld, Mheer, Urmond, Geulle, Maastricht en Oirlo.
kale schijjt: Noorbeek en Terlinden.
schijjmakerij: Caberg.
drijt: Venlo.
flauwe zeik: Weert.
zeik: Swalmen.

gezeiks: Geleen.

aanstellerij: Venlo, As en Maastricht.

ambras: As.

bekakte bohei (*bekakde bohei*):

Kerkrade.

bohei: Maastricht.

gestoef: Kapel-in-'t-Zand.

groothanzerij: As.

flauwe kal: Weert.

ingebeelde kal: Thorn.

stomme kal: Swalmen.

kaal gedoens: Oirsbeek.

kaligheid: Schimmert.

kletskaak: Meijel.

koekhanzerij: As.

koude koek: Weert en Tungalroy.

opschepperij: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook
in Reuver.

poch: Ophoven.

pretentie: Loksbergen.

strunz (*strongs*): Nieuwenhagen en
Waubach.

2.17 Koppig, dwars

KOPPIG

Kaart 51, pag. 364

N 85 (1981) (303, 304), SGV (1914) (019), ZND 01 (1922) (a-m); Bree Wb. (318, 465), Eupen Wb. (123, 129), Genk Wb. (154, 316), Gennep Wb. (104), Gronsveld Wb. 2 (089), Hasselt Wb. (244), Heel Wb. (336), Heerlen Wb. 2 (141, 166), Kerkrade Wb. 2 (081, 235), Kortesse Wb. (246), Maaseik Wb. (052), Maastricht Wb. (205, 284), Meerlo-Wanssum Wb. (172), Meeuwen Wl. (128), Niel-St.Truiden Wl. (610), Roermond Wb. (199), Sint-Truiden Wb. (088, 157), Sittard Wb. (193), Tongeren Wb. (312), Tungelroy Wb. (047, 277), Valkenburg Wb. (111, 189), Venlo Wb. (172), Venray Wb. (253, 255, 534), Weertlands Wb. 1 (A7, 010), Zonhoven Wb. (241, 319, 450), Zonhoven Wl. (298).

Vasthoudend aan eigen wil of inzicht. Zie in verband met het trefwoord **stens** Schuermans (1870), pag. 677, s.v. *stensen*, 'dwingen, pruilen'.

koppig: alg. Centr.Maaslds. en Kleverlds., freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Maaskemp., Trichterlds., Bilzerlds., Tongerlds., Dommelllds., Demerkemp., Lonerlds., Truierlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Simpelveld, Remersdaal, Nederweert, Weert, Heppen, Paal, Beringen, Leopoldsburg, Oostham, Tessenderlo, Linkhout, Halen en Lommel.

stijfkoppig: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Simpelveld, Nieuwenhagen, Eys, Gulpen, Reuver, Kapel-in-'t-Zand, Thorn, As en Maastricht.

stijfkoppig: Thorn en Beek.

raaskoppig: Weertlands Wb. 1.

koppetig: Schaesberg en Tongeren.

kopsig: zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Sint-Martens-Voeren, Remersdaal, Horn, Lutterade, Gronsveld,

Maastricht, Caberg, Vroenhoven, Rosmeer en Vlijtingen.

kops: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Eys, Vijlen, Kessel, Vlodrop, Bree, Guttecoven en Geulle.

kop: Beringen, Bree en Ulestraten.

bokkig: Eys, Kesseleik, Doenrade, Mheer, Jeuk en Venlo.

dwars (ook *dwes*): Heerlen, Susteren, Weert en Sint-Truiden.

eigendunkig: Heerlen.

eigenwijs: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Nieuwenhagen, Weert en Horst.

eigenzinnig: verspr. Ripuar.; ook in Epen, Lontzen, As, Maastricht, Zonhoven, Wilderen en Venlo.

einältig (du.) (eveljich): Brunssum.

ezelachtig: As.

frech (du.): Heerlen.

krangs: Venray Wb.

kreuts: Heerlen.

kriebbelekrots: Eupen.

kwaad: Hoepertingen.

motzig (du.) (moetsig): Eupen.

obstinaat (ook *obsinaats*): verspr.

Maaskemp; ook in Eupen, Roermond, Maastricht en Zonhoven.

standig: Helden/Everlo, Tungelroy en Eksel.

star: Heerlen.

steeg: Schinnen en Epen.

stenig: Genk.

stens: Venray.

steunig: Zonhoven.

stierig: verspr. Ripuar.

stijf: Schimmert en Heerlen.

verkeerd: Guttecoven.

vervelend: Venlo.

verwongen: Valkenburg.

vierkantig (vierkentsjig): Bree Wb.

wars: verspr. Kleverlds.; ook in Heel, Swalmen, Tungelroy, Neeroeteren, Maaseik en Venlo.

KOPPIG ZIJN

N 85 (1981) (256, 303, 304);
 Beverlo Wb. (069), Eupen Wb. (123, 230),
 Gronsveld Wb. 2 (089), Hamont Wl. (116, 234),
 Haspengouws Id. (120, 213), Meeuwen Wl. (066),
 Sint-Truiden Wb. (093, 151), Stokkem Wb. (030),
 Venlo Wb. (104), Weertlands Wb. 1 (A7, 002),
 Zonhoven Wb. (116), Zonhoven Wl. (158).

Vasthouden aan eigen wil of inzicht.

koppig zijn: Waubach, Meeuwen,
 Eigenbilzen, Hoeselt, Oirlo, Tienray
 en Meijel.

kopsig zijn: Maastricht en Caberg.

kops zijn: Geulle.

koppen: Heythuysen, Montfort,
 Ophoven, Bree, Meeuwen, Born, Sint-
 Truiden en Leopoldsburg.

met de kop spelen: Haspengouws Id.
 en in As.

van kop zijn: Haspengouws Id.

zijn kop tonen: Gronsveld.

zijn kop uitwerken: Beverlo.

bokken: alg. Weertlands, zeldz. Oostlb.;
 ook in Voerendaal, Nieuwenhagen,
 Gulpen, Ittervoort, Thorn, Meeuwen,
 Echt/Gebroek, Stokkem, Stein,
 Maastricht, Caberg, Venlo, Meerlo,
 Tienray en Horst.

bokkenpruik ophebben: Herten (bij
 Roermond).

bronken: Tungalroy en Vlodrop.

de kont tegen de krib zetten: Hamont.

dwarssligen: Oirlo.

ezelen: Hamont, Sint-Truiden en
 Zonhoven.

enselen: Meeuwen.

mokken: Loksbergen en Schimmert.

mucksen (du.): Schaesberg.

mosen (< du.): Eupen.

niet toegeven: Wijlre.

stens zijn: Venray.

stieren: Eys.

wars zijn: Roermond.

een bulles hebben: Gulpen.

een wormpje in gene kop haan (*hat
 een wormke in gene kop*): Eupen.

STIJFKOP

N 85 (1981) (303, 304, 305, 306), ZND 01 (1922)
 (a-m);

Bree Wb. (378, 424, 499), Eupen Wb. (032),
 Genk Wb. (316), Gronsveld Wb. 2 (164), Has-
 selt Wb. (108), Heerlen Wb. 2 (210), Kerkrade
 Wb. 2 (071, 235, 237), Kortessem Wb. (063,
 209), Maastricht Wb. (409), Meeswijk Wl. (618),
 Meeuwen Wl. (205), Meijel Wb. (082, 085),
 Niel-St. Truiden Wl. (271), Sint-Truiden Wb.
 (065, 082, 137, 139, 143, 144, 151, 172), Sittard
 Wb. (081, 403), Stokkem Wb. (030, 105, 120),
 Tungalroy Wb. (289), Uikhoven Wl. (112, 158),
 Valkenburg Wb. (165), Venlo Wb. (283), Venray
 Wb. (535), Weertlands Wb. 1 (A7, 007, A7, 009,
 A7, 012), Zonhoven Wb. (241, 448, 450, 451),
 Zonhoven Wl. (158).

Persoon die zeer koppig is, die moeilijk
 te bewegen is een houding of een opvat-
 ting te laten varen of ongelijk te laten
 bekennen.

Zie voor het trefwoord **sturacks** RhWb
 (VIII), kol. 950, s.v. *stur-acks*, 'halsstar-
 riger, störrischer Mensch'. In verband
 met de trefwoorden **steuerik** en **steuni-
 ge kadee**: in WNT (XV), kol. 1585, s.v.
steunen (I): 'zich verzetten, zich kanten
 (tegen)' wordt opgemerkt dat dit woord
 niet meer in die betekenis in gebruik is.

stijfkop: freq. Oostlb. en Maaskemp.,
 verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Centr.
 Maaslds. en Kleverlds.; ook in
 Kerkrade Wb. 2 en in Weert, Lanaken,
 Maastricht, Caberg, Vlijtingen,
 Hoeselt, Neerpelt, Eksel, Hechtel,
 Zonhoven, Jeuk, Leopoldsburg,
 Lommel en Venlo.

stijflene: Gronsveld.

stijfnak: Stokkem, Uikhoven en
 Valkenburg.

stijfnek: Zonhoven.

stijfvreter: Weertlands Wb. 1 en in
 Tungalroy.

stijve boer: Geleen.

stijverik: Bree Wb.

De volgende opgaven zijn in alfabetische volgorde geplaatst:

blotskop: Sint-Truiden.

boemskop: Waubach.

bok: Geleen, Hoensbroek, Stokkem, Maastricht, Caberg, Neerpelt en Meijel.

borsteling: Tungalroy.

dikkop: Kerkrade Wb. 2 en in Eupen, Hasselt, Kortessem en Niel-bij-St.-Truiden.

doener (*doe-er*): Sint-Truiden.

dur-kop (*fr./nld.*): Sittard.

dwarsdrijver: Nieuwenhagen, Susteren, Stein en Maastricht.

dwarse duivel: Loksbergen.

dwarskop: Eys, Lutterade, Stein, Peer en Oirlo.

eigenzinnige, een -: Noorbeek en Terlinden.

ezel: zeldz. Demerkemp.; ook in Overpelt, Eksel, Beverlo en Kwaadmechelen.

ezelaar: Zonhoven.

ezeltje (*ezelke*): Neerpelt.

helle kop: Nieuwstadt.

houten kop: Hoeselt.

kanonskop: Maastricht.

keikop: Leopoldsburg, Mettekoven en Kortessem.

ketskop: Sint-Truiden.

klabotskop: Sint-Truiden.

knetskop: Sint-Truiden.

knotskop: Weertlands Wb. 1 en in Sint-Truiden.

koppes: Sint-Truiden.

koppig beest (*koppige beest*): Zonhoven.

koppig ding: Houthalen en Opoeteren.

koppigaard: Leopoldsburg, Oplabbeek en Bevingen.

koppige, een -: Montfort.

koppige aap: Rekem.

koppige bliksem: Hamont.

koppige bok: Maaseik.

koppige duivel: Hasselt, Genk, Koninksem, Voort en Sint-Truiden.

koppige, een -: Sint-Huibrechts-Lille, Loksbergen en Koninksem.

koppige ezels: Genk.

koppige stinker: Rotem.

kopsig ding: Riemst.

kwade kop: Genk.

kwade saro: Bree Wb.

lastige saro: Bree Wb.

moeskop: Weertlands Wb. 1.

motserd: Uikhoven.

motskop: As, Sint-Truiden en Uikhoven.

neetoor: Weertlands Wb. 1 en in Venlo.

sakker: Bree Wb.

spook: Molenbeersel.

steenbok: Zonhoven.

steenezel: As en Zonhoven.

stekel (*stiechel*): Weertlands Wb. 1.

steunerik: Genk en Zonhoven.

steunige kadee: Zonhoven.

steunige kop: Genk.

stier: Maastricht, Caberg en Gronsveld.

stier-naas: Gronsveld.

stierenkop: verspr. Ripuar.; ook in Heerlen.

strekel: zeldz. Kleverlds.; ook in Neer.

stugge, een -: Vlodrop en Schimmert.

sturacks: Kerkrade Wb. 2.

vasthouder: Roermond.

wars-nak: Swalmen.

warsdrijver: Eys, Geleen, Schimmer en Amby.

warse, een -: Meijel, Weert en Roermond.

warserik: Bree Wb. en in Schimmert en Venlo.

warskop: verspr. Noord.Oostlb., Maaskemp. en Kleverlds.; ook in Gulpen, Geleen, Schinnen, Tungalroy, Haler en Venlo.

warslap: Venray Wb. en in Haelen, Herten (bij Roermond) en Montfort.

warsnek: Roermond.

warszak: Bree Wb.

STIJFKOPPIG

N 85 (1981) (256, 304, 305, 306);

Echt Wb. (087), Kerkrade Wb. 2 (235), Maastricht Wb. (205, 409), Meeswijk Wl. (448),

Roermond Wb. (281), Stokkem Wb. (120), Venlo Wb. (283).

Niet gemakkelijk te bewegen een houding of opvatting te laten varen of ongelijk te bekennen.

stijfkoppig: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen, Gulpen, Roermond, Kapel-in-'t-Zand, Thorn, Urmond, Maastricht en Gennep.

stijf: Schinnen, Born, Maastricht en Maasbree.

wars: verspr. Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb. en Centr.Maaslds.; ook in Weert, Bree, Meeuwen en Venlo.

warsdrijvetig: Wijlre.

warsig: Venlo.

dwars: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlerbaan/Kaumer, Bree, Maastricht, Jeuk en Loksbergen.

zeer dwars: Maastricht.

bokkig: Meijel en Caberg.

eigenwijs: Noorbeek, Terlinden, Stein en Maastricht.

koppig: Kerkrade, Waubach, Eys, Epen, Reuver, Sittard, As, Maastricht en Gennep.

zeer koppig: Hoensbroek.

kopsig: Vlijtingen.

obstinaat: Echt/Gebroek en Meeswijk.

star: Posterholt en Oirsbeek.

stieretig: Caberg en Eys.

stierig: Kerkrade.

stonteigenwijs (*stronkseigenwijs*): Nieuwenhagen.

stug: Waubach, Eys, Susteren, Ittervoort, Ophoven, Thorn, Maastricht, Venlo en Meijel.

stuurs: Venlo en Maastricht.

vraggel: Stokkem.

weigerig: Maastricht.

tegen de draad in: Maastricht.

EIGENWIJS

DC 45 (1970) (001), N 85 (1981) (307), ZND 23

(1937) (046);

Beverlo Wb. (296), Diepenbeek Wb. (289), Eupen Wb. (036, 092), Genk Wb. (089), Gronsveld Wb. 2 (045), Hasselt Wb. (099, 126, 150), Heerlen Wb. 2 (104), Kerkrade Wb. 2 (081, 275), Maastricht Wb. (088), Sittard Wb. (087), Venlo Wb. (120), Weertlands Wb. 1 (A7, 003).

Overmatig vertrouwend op eigen kennis of inzicht.

eigenwijs: verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Oostlb., Horns, Zuidgeld.Lb. en Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Bocholt, Bree, Genk, Maastricht, Itteren, Vliermaalroot, Hamont, Helchteren, Hasselt, Beverlo, Groot-Gelmen, Vechmaal en Borlo.

eigenzinnig: Waubach, Eupen, Sittard, Genk, Oud-Waterschei, Echt/Gebroek, Meeswijk, Vechmaal, Sint-Truiden en Kwaadmechelen.

eigengereid: Grubbenvorst en Schinnen.

contraire (fr.): Hasselt.

dwars: Diepenbeek.

gelfs: Hasselt.

stijfkoppig: Waubach.

koppig: Meeuwen, Zonhoven en Eigenbilzen.

kops: Eupen.

slimmer: Mechelen-Bovelingen.

vorwitzig (du.): Kerkrade Wb. 2.

DWARSDRIJVEN

Kaart 52, pag. 365

N 85 (1981) (307), SGV (1914) (008), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 23 (1937) (045); Beverlo Wb. (067), Bree Wb. (442), Eupen Wb. (148), Genk Wb. (331), Gronsveld Wb. 2 (042), Hamont Wl. (527), Hamont-Achel Wb. (126), Heel Wb. (329), Meeswijk Wl. (726), Sittard Wb. (082, 483), Tongeren Wb. (578), Valkenburg Wb. (194).

Zonder goede reden voortdurend tegen spreken, altijd anders willen dan andere mensen, tegenwerken.

Zie in verband met het trefwoord **vre-gelen** WNT (XXIII), kol. 456-458, s.v. *vreigelen – vreegelen, vrei(e)len, vree-len, wreelen* 4., ‘moeilijkheden maken, dwarsbomen’.

dwarsdrijven: verspr. Zuid.Oostlb., Centr.Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Noord.Oostlb. en Trichterlds.; ook in Heerlen, Nederweert, Weert, Molenbeersel, Hunsel, Stevensweert, As, Rosmeer, Neerpelt, Sint-Huibrechts-Lille, Peer, Zonhoven, Beringen, Groot-Gelmen, Nieuwerkerken, Aalst-bij-St.-Truiden, Tessenderlo, Lottum, Arcen en Venlo.

terwarsdrijven (ook *terjaas drijven*): verspr. Tongerlds. en Lonerlds., zeldz. Bilzerlds.; ook in Elen, Mechelen-aan-de-Maas, Kermt en Stevoort.

warsdrijven (ook *jasdrijven*): verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb., zeldz. Centr. Maaslds., Trichterlds. en Kleverlds.; ook in Simpelveld, Hunsel, Kessenich, Stevensweert, Meeuwen, Eigenbilzen, Zichen-Zussen-Bolder, Beverst, Wellen, Grubbenvorst, Velden en Blerick.

afstreden: Koersel.

alles anders hebben (*alles annes hemmen*): Rijkhoven.

alles in de war doen (*alles in de wijer doen*): Sint-Truiden.

altijd anders willen: Lanaken.

altijd tegenstreven: Maaseik.

anders doen: Vroenhoven.

anders doen als de ander: Borlo.

anders doen als de anderen: Hechtel.

anders doen dan de anderen: Neerpelt.

anders willen (*angers willen*): Ophoven.

anders willen wie de ander: Lontzen.

contraire (fr.) doen: Linkhout.

contraire (fr.) zijn: Gronsveld.

een wars-nak zijn: Maaseik.

de dwars-nak uithangen:

Molenbeersel.

de warserik uithangen: Neerglabbeek.

de dwarserik spelen: Kleine-Brogel.

de warsdrijver spelen (*jasdrijver spelen*): Mopertingen.

de warserik spelen: Neeroeteren.

dwars werken: Linde.

terwars werken (ook *terjaas werken*): Beverst en Vliermaal.

wars werken: Bocholt, Niel-bij-As en Schinveld.

dwars zijn: Oostham, Neerpelt en Stokkem.

terwars zijn (ook *terjaas zijn*):

Genk, Hoeselt, Millen, Lummen en Kuringen.

wars zijn: Asenray/Maalbroek, Ophoven, Opoeteren en Opglabbeek.

dwarsbomen: Hamont en Overpelt.

dwarsliggen: Born.

terwarsliggen: Genk.

terwars doen (*terjaas doen*): Hasselt.

wars doen: Opglabbeek.

warren: Buggenum.

harrenwarren: Schinveld.

een stek in het rad steken: Elen en Stevoort.

stekken in de rader steken (*stekken in de raaier steken*): Grote-Brogel.

eigenzinnig doen: Herk-de-Stad.

er tegenin werken: Overpelt.

ezelen: Neerpelt, Koersel, Beverlo en Kozen.

de ezal spelen: Hechtel.

haarzakken: Lommel.

het eerste woord hebben: Rotem.

het tegendeel sagen (du.):

Welkenraedt.

het tegenovergestelde willen: Heers.

het terwarse voordoen: Koninksem.

in het terwars zitten: Kanne.

in het wars drijven: Munstergeleen.

in het wars zijn: Opitter.

iets anders doen: Sint-Truiden en Sint-Huibrechts-Hern.

in het twee-eind drijven: Epen.

krekelen: Oostham.

nierkeren: Oostham.

protsen: Eupen.
stechelen: Beverlo.
streven: Mheer.
averrechts werken: Sint-Truiden.
tegen euch (du.) in werken: Zonhoven.
tegen regeer in werken: Linde.
tegendraad werken: Hoeselt.
tegenwerken: Bree, Rotem,
 's-Herenelderen, Achel, Paal en
 Tessenderlo.
wringen: Gelieren/Bret, Sint-
 Huibrechts-Lille, Spalbeek, Beverlo,
 Herk-de-Stad en Halen.
tegenwringen: verspr. Maaskemp.; ook
 in Bilzen en Paal.
wregelen (ook *wregelen*, *vreigelen*,
wreigelen): verspr. Zuid.Oostlb.,
 zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Heel,
 Hees, Martenslinde, Achel, Hamont,
 Kaulille en Stevoort.
wat anders willen: Neeroeteren.
stijfkoppig zijn: Kessenich.
koppen: Beverlo.
met zijn kop spelen: Sint-Lambrechts-
 Herk.
zijn kop uitwerken: Gruitrode.
zijn kop volgen: Kwaadmechelen.

DWARSDRIJVER

N 85 (1981) (271, 302, 307, 309), SGV (1914)
 (008), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 23 (1937)
 (045, 046), ZND m (Franssen);
 Beverlo Wb. (067), Bree Wb. (150), Diepenbeek
 Wb. (289), Genk Wb. (377), Gennep Wb. (056),
 Gronsveld Wb. 2 (042), Hamont Wl. (527), Ha-
 mont-Achel Wb. (126), Haspengouws Id. (060),
 Hasselt Wb. (123), Heel Wb. (329, 336), Kortese-
 sem Wb. (082, 505), Maaseik Wb. (016), Meerlo-
 Wanssum Wb. (102, 326), Meeuwen Wl. (060),
 Roermond Wb. (070), Sint-Truiden Wb. (045,
 088, 218), Sittard Wb. (082, 475, 483), Stokkem
 Wb. (036, 037, 105, 116), Tegelen Wb. (097,
 130), Tongeren Wb. (578), Tungalroy Wb. (047,
 289), Venlo Wb. (335, 340), Venray Wb. (155,
 535), Weertlands Wb. 1 (A 7, 013, A7, 013), Zon-
 hoven Wb. (473);

Zie de toelichting in het lemma DWARS-
 DRIJVEN.

dwarsdrijver: alg. Kleverlds.,
 verspr. Oostlb. en Centr.Maaslds.,
 zeldz. Oost.Zuidlb., Trichterlds. en
 Dommelllds.; ook in Haspengouws
 Id. en in Weert, Hunsel, Bree, As,
 Zutendaal, Rosmeer, Zonhoven,
 Beringen, Groot-Gelmen,
 Nieuwerkerken, Sint-Truiden, Aalst-
 bij-St.-Truiden, Lottum, Arcen en
 Venlo.
dwarsdrijverd: Nederweert en Sittard.
dwarserik: Haspengouws Id. en in
 Eys, Meeuwen, As, Rekem, Kleine-
 Brogel, Lummen, Beverlo, Linkhout
 en Loksbergen.
dwarskop: verspr. Dommelllds. en
 Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.;
 ook in Kesseleik, Reuver, Susteren,
 Nieuwstadt, Maastricht, Hechtel,
 Beverlo, Paal, Sint-Truiden en Venlo.
dwarsligger: verspr. Oostlb., zeldz.
 Kleverlds.; ook in Nieuwenhagen,
 Waubach, Kelpen, Ophoven, Thorn,
 Stein, Geulle, Maastricht en Venlo.
dwarslap: Meerlo-Wanssum Wb.
dwarsklepel (*dwarsklippel*): Venray
 Wb.
dwarsknuppel: Venray Wb.
dwars-nak (ook *twarsnak*): Roermond,
 Molenbeersel, Maaseik, Elen en
 Stokkem.
dwarsbomer: As.
dwarsboom: Meijel en Hoensbroek.
dwarsliggerd: Wijlre.
dwarsoor: Meerlo-Wanssum Wb.
dwarssteker: Vlodrop.
dwarsstrang (*dwarsstrank*): Zutendaal.
dwarse, een -: Haspengouws Id. en
 in Roermond, Gronsveld, Weert,
 Meeuwen, Maastricht en Oostham.
dwarser, een -: Rekem.
terwarsdrijver (ook *jasdrijver*,
terjaasdrijver): freq. Tongerlds.,
 verspr. Bilzerlds. en Lonerlds.; ook
 in Mechelen-aan-de-Maas, Kanne,
 Kermt, Zonhoven en Hasselt.

terwarse, een - (ook *terjasse*):

Vlijtingen, Hoeselt, Millen en Sint-Lambrechts-Herk.

terwarserik: Zonhoven en Hasselt.

terwarshout (ook *terjaashout*): verspr. Demerkemp.

terwarskop: Stokkem.

warsdrijver (ook *jasdrijver*): alg.

Kleverlds., freq. Zuid.Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb., Centr. Maaslds. en Trichterlds., zeldz.

Horns; ook in Weertlands Wb. 1 en in Simpelveld, Neeroeteren, Niel-bij-As, Eigenbilzen, Mopertingen, Zichen-Zussen-Bolder, Diepenbeek, Beverst, Kortessem, Wellen, Grubbenvorst, Velden en Blerick.

warsdrijverd: Sittard.

warse, een -: Heerlen, Roermond, Swalmen, Vlodrop, Geistingen en Venray.

warse prengel: Maasbree.

warse vent: Tegelen.

warserik: verspr. Horns en Maaskemp.; ook in Heel en Schimmert.

warshout (*warsholt*): Meerlo-Wanssum Wb.

warskop: verspr. Maaskemp. en Kleverlds.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Beegden, Asenray/Maalbroek, Montfort, Tungalroy, Neeritter, Rotem, Neerpelt en Venlo.

warslap: Meerlo-Wanssum Wb. en in Heel, Herten (bij Roermond), Montfort, Schimmert en Maasbracht.

warslugger: Neer en Herten (bij Roermond).

wars-nak: Heel, Geistingen en Maaseik.

warsoor: Meerlo-Wanssum Wb.

warswerker: Doenrade en Schinveld.

warszak: Hamont.

wregelaar (ook *vregelaar*, *wregelaar*):

verspr. Zuid.Oostlb., zeldz. Centr. Maaslds.; ook in Voerendaal, Epen, Heel, Maastricht, Caberg, Kanne, Martenslinde, Diepenbeek, Beverst, Achel, Hamont en Kaulille.

wringer: Grote-Brogel, Gelieren/

Bret, Bilzen, Sint-Huibrechts-Lille, Linde, Spalbeek, Kuringen, Beverlo, Paal, Kozen, Herk-de-Stad, Kwaadmechelen en Halen.

tegenwinger: Bree.

wringhout: Herk-de-Stad.

wringelaar: Hees.

achterover, een -: Neer.

betweter: Tienray.

contramine, een -: Herten (bij Roermond).

contraire (fr.), een - (*contrale, een -*): Vroenhoven.

draailamp: Sint-Lambrechts-Herk.

dringer: Stokkem.

eigenzinnige, een -: Herk-de-Stad en Kortessem.

ekel (du.): Wijnandsrade.

ezel: Beverlo, Koersel en Neerpelt.

getweerde, een - (*gedweringe*): Bree Wb.

haarzak: Lommel en Genk.

halkotî (wa.): Sint-Truiden.

judas: Sint-Truiden en Koninksem.

kopper: Beverlo.

koppige duivel: Sint-Lambrechts-Herk.

krangse, een -: Tegelen.

kekelaar: Oostham.

neetoor: Venlo.

onnozele, een -: Brunssum.

overrechtse, een - (ook *overesse*):

Beverst, Heers, Borlo en Jeuk.

rare, een -: Stein.

sara: Venlo.

spelbreker: Geulle.

sputteraar (*sputtenaar*): Merkelbeek.

stechelaar: Beverlo.

steenezel: Sint-Truiden.

stierenmop: Vaals.

stijfkop: Gruitrode en Sint-Lambrechts-Herk.

stijfvreter: Stokkem.

stomme, een -: Neer.

strevelaar: Nunhem, Roermond en Kapel-in-'t-Zand.

strever: Maaseik, Noorbeek en Terlinden.

streverd: Mheer.

tegendraad, een -: Hoeselt.

tegendraadse, een -: Leopoldsburg.
tegenstrevelaar: Roermond.
tegenstrever: Noorbeek en Terlinden.
tegenwerker: Tessenderlo,
 's-Herenelderen en Rijkhoven.
verdraaide, een -: Stokkem.
verkeerde, een -: Venlo.
weerbordel: Heythuysen.
zuurmoes: Kerkrade.

WEERBARSTIG

N 85 (1981) (302);
 Bree Wb. (499), Eupen Wb. (226, 228), Genk
 Wb. (377), Gronsveld Wb. 2 (201), Hamont Wl.
 (539), Hamont-Achel Wb. (128), Heerlen Wb. 1
 (046), Heerlen Wb. 2 (195, 246), Kerkrade Wb.
 2 (237), Maaseik Wb. (016, 045), Meijel Wb.
 (086), Sittard Wb. (453), Tegelen Wb. (130), Ven-
 ray Wb. (104), Weertlands Wb. 1 (A7, 013).

Zich niet schikkend, recalcitrant.

wars: freq. Maaskemp., verspr. Noord.
 Oostlb., zeldz. Noord.Oostlb.; ook
 in Weertlands Wb. 1 en in Heerlen,
 Gulpen, Tungalroy, Ittervoort, Thorn,
 Geulle, Achel, Hamont, Venlo, Meijel,
 Sevenum en Maasbree.
dwers (ook *dwes*): verspr. Oost.Zuidlb.

en Oostlb., zeldz. Centr.Maaslds. en
 Kleverlds.; ook in Weert, Kelpen,
 Thorn, Meeuwen, As, Maastricht,
 Caberg, Eksel, Loksbergen en Venlo.
contraire (fr.) (ook *contrarie*,
contware): zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in
 Epen, Neer, As, Maastricht, Caberg,
 Eigenbilzen, Jeuk, Leopoldsburg en
 Loksbergen.

balsturig: Venray Wb.

bokketig: Noorbeek.

in het achterstevoor: Meeuwen.

in de contramine: Maastricht.

in het contraire (fr.): Schimmert.

kontenverkeerd: Meeuwen.

koppig: Neer, Wijnandsrade, As,
 Urmond, Meijel en Sevenum.

lastig: Venlo.

niet heem voelend: Kerkrade.

obstinaat: Heerlen, Nieuwenhagen en
 Gronsveld.

steunig: As.

stens: Venray.

stoer: verspr. Ripuar.

stubbig: Gulpen.

tegen de draad in: Eys.

tegendraads: Heerlen.

terwars: Hoeselt.

verkeerd: Sittard en Gronsveld.

weerbarstig: Eupen.

wiederspenstig (du.): Eys en Eupen.

3 Gevoelens

In deze paragraaf komt de terminologie aan bod die verband houdt met de gevoelservaringen van de mens en de expressie van zijn emoties. Zie ook WLD III, afl. 3.1: *Maatschappelijk gedrag, school en onderwijs*, paragraaf 1.2 over de 'Etiquette' (pag. 104-110), waarin enkele nauwverwante begrippen over gevoelsuitingen aan bod komen.

3.1 Gemoed

Het algemene begrip **VOELEN** leverde te weinig lexicaal onderscheiden materiaal op voor een lemma. De gegevens voor dit begrip zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

GEMOED _____

N 85 (1981) (052);
Gronsveld Wb. 2 (056), Haspengouws Id. (076), Hasselt Wb. (302), Heel Wb. (087), Heerlen Wb. 2 (114), Maastricht Wb. (113), Meerlo-Wanssum Wb. (119), Niel-St.Truiden Wl. (049), Roermond Wb. (089), Sint-Truiden Wb. (171), Sittard Wb. (114), Tongeren Wb. (360), Tungalroy Wb. (040), Venlo Wb. (134).

Het onstoffelijk binnenste van de mens als zetel van zijn geestelijk gevoel, zijn neigingen, hartstochten en stemmingen (cf. VD s.v. *gemoed*).

gemoed: freq. Oostlb., verspr. Oost. Zuidlb., Horns en Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Haspengouws Id. en in Simpelveld, Vaals, Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Eksel, Leopoldsburg en Venlo.

moed: Kerkrade, Nieuwenhagen, Eys, Vlijtingen, Tongeren, Hasselt, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk en

Venray.

gevoel: Heerlen, Wijlre, Vlodrop, Schimmert, As, Born, Gennep, Meerlo en Maasbree.

hart: Oirlo en Kapel-in-'t-Zand.

ijver: Loksbergen.

inborst: Montfort.

ziel: Herten (bij Roermond) en Nieuwenhagen.

VERWACHTING; **VERWACHTEN** _____

N 85 (1981) (053);
Bree Wb. (472), Genk Wb. (135), Maastricht Wb. (467), Sittard Wb. (143), Zonhoven Wb. (523).

Het wachten op iets, meestal op iets positiefs.

A. Verwachting:

verwachting: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Horns, zeldz. Centr. Maaslds.; ook in Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg,

Zonhoven, Jeuk, Leopoldsburg, Venlo,
Oirlo, Tienray en Meijel.

verwacht: Montfort.

afwachting: Reuver, Nieuwstadt,
Gronsveld, Weert en Echt/Gebroek.

hoop: Genk en Sittard.

loos: Swalmen, Meeuwen en Venlo.

spanning: Kerkrade.

verlaat: Bree Wb.

op de uitkijk: Sevenum.

B. Verwachten:

verwachten (ook *verwaden*):
Simpelveld, Epen, Neer, Kesseleik,

Nunhem, Hoensbroek, Amby,
Wijnandsrade, Maastricht en Gennep.

wachten op (ook *waden op*): Oirlo,
Geleen, Eys en Vaals.

in het verwacht zijn: Hoeselt.

afwachten: zeldz. Noord.Oostlb.; ook
in Beek, Weert, Ell en Maastricht.

beiden: Schinnen, Noorbeek en
Terlinden.

hopen: Maastricht.

gespannt zijn (< du.): Doenrade.

zich spitsen op: Schimmert en Meerlo.

uitkijken naar: Eksel.

3.2 Grappig, komisch

Zie ook de lemmata *KWINKSLAG* en *GRAP* op pag. 124-125, in WLD III, afl. 3.1, *Maatschappelijk gedrag, school en onderwijs*.

GRAPPIG

Kaart 53, pag. 365

N 85 (1981) (095), SGV (1914) (011), ZND 01 (1922) (a-m);
 Beverlo Wb. (092, 132), Bree Wb. (386), Diepenbeek Wb. (272), Eupen Wb. (035), Genk Wb. (087), Hasselt Wb. (234, 237), Kerkrade Wb. 2 (122, 125, 229, 281), Maastricht Wb. (043, 124, 196), Meeuwen Wl. (125), Sint-Truiden Wb. (143, 144), Sittard Wb. (188, 388), Stokkem Wb. (056), Tongeren Wb. (252), Valkenburg Wb. (143), Zonhoven Wb. (236, 375).

Vermakelijk, vol grappen, gezegd van een persoon.

Zie in verband met het trefwoord **glau** RhWb (II), kol. 1259, s.v. *glau*, 'glänzend, hell, heiter'.

grappig: verspr. Oostlb., Centr. Maaslds., Trichterlds. en Kleverlds.; ook in Gulpen, Weert, Neeritter, Kessenich, Maasbracht, Meeuwen, As, Mopertingen, Rosmeer, Sint-Huibrechts-Hern, 's-Herenelderen, Overpelt, Hechtel, Kermt, Tessenderlo, Grubbenvorst, Arcen en Blerick.

grappetig: Echt/Gebroek, Geleen en Maastricht.

komiek: Beesel, Noorbeek, Nederweert, Stokkem, Opgrimbie, Rekem, Maastricht, Eigenbilzen, Martenslinde, Zichen-Zussen-Bolder, Diepenbeek, Tongeren, Zonhoven, Mettekoven, Borgloon, Aalst-bij-St.-Truiden en Venlo.

komiekig: Dieteren en Schinnen.

plezant: Heythuysen, Montfort, Beek, Valkenburg, Ittervoort, Bree, Meeuwen, As, Maaseik, Stein,

Maastricht, Caberg, Rosmeer, Sint-Huibrechts-Lille, Peer, Koersel, Zolder, Hechtel, Paal, Beringen, Wellen, Wilderen, Sint-Truiden, Oostham, Linkhout en Venlo.

plezierig: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Maaslands, Maaskemp., Bilzerlds., Tongerlds., Dommellds., Demerkemp., Lonelids. en Truierlds.; ook in Weert, Kwaadmechelen, Loksbergen, Venlo, Blitterswijk, Meerlo en Meijel.

lollig: verspr. Noord.Oostlb., zeldz. Maaskemp.; ook in Eys, Mheer, Weert, Stevensweert, Rekem, Maastricht, Vroenhoven, Hamont, Neerpelt, Peer, Venlo, Merselo, Tienray en Swolgen.

aardig (ook *aadig*, *aarig*): Susteren, Boorseem, Zichen-Zussen-Bolder, Beverlo en Aalst-bij-St.-Truiden.

spaßig (du.): verspr. Zuid.Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Guttecoven.

spaßetig (< du.): Sittard.

witzig (du.): verspr. Ripuar., zeldz. Oost.Zuidlb.

De volgende opgaven zijn in alfabetische volgorde geplaatst:

amusant: Jeuk.

boertig: Maastricht.

curieus: Ulbeek.

drollig: Genk, Banholt en Eupen.

fijn: As en Boorseem.

geestig: Neeroeteren en Maastricht.

gek: Weert en Lanklaar.

gelungen (du.) (*gelongen*): Heerlen en Eys.

glad: Kerkrade Wb. 2.

glau (*glui*): Kerkrade Wb. 2.

guitig: Meerlo.

joeksig: Kerkrade Wb. 2 en in Steyl,

Grubbenvorst, Velden en Venlo.
kluchtig: Panningen, Hoeselt, Zonhoven, Sint-Truiden en Lottum.
knoddig (*knottig*): Sint-Truiden, Hasselt en Wellen.
koddig: Sittard, Meeuwen, Lanaken, Maastricht, Hasselt en Blitterswijk.
kostelijk: Maastricht.
kuitig: Weert.
leuk: Hunsel en Urmond.
lustig: Beegden.
putzig (**du.**): Reuver, Valkenburg, Meterik, Horst en Swolgen.
raar: Zonhoven.
schuins: Bree Wb.
snaaks: Buggenum.
snaaktig: Bingelrade.
vol fratsen: Amby.
vol gekke lagen: Herten (bij Roermond).
vol gekke slagen (*vol gekke slaag*): Simpelveld.
vol kloterijen: Schinnen.
vol streken (*vol streek*): Kapel-in-'t-Zand.
voor te lachen: Sittard.

GRAPJAS

N 85 (1981) (095, 102);
 Bree Wb. (221, 398), Diepenbeek Wb. (272), Echt Wb. (063), Gennep Wb. (208), Gronsveld Wb. 2 (061), Hamont Wl. (233), Heel Wb. (069, 350), Heerlen Wb. 2 (118), Kerkrade Wb. 2 (132, 219, 222, 223, 253, 254, 281, 293, 294), Kortessems Wb. (101), Maastricht Wb. (124, 239), Nuth Wb. (062), Roermond Wb. (079), Sint-Truiden Wb. (101, 142, 143, 144), Sittard Wb. (122, 388), Tongeren Wb. (147, 252), Tungalroy Wb. (280), Uikhoven Wl. (076), Venlo Wb. (201), Venray Wb. (163, 318 Weertlands Wb. 1 (A7, 006), Zonhoven Wb. (150, 236).

Persoon die altijd grapjes maakt.
 Zie in verband met het trefwoord **flares** RhWb (II), kol. 560, s.v. *Flares*: 'Geck, läppischer Kerl' en voor het trefwoord **schauter** RhWb (VII), kol. 981. s.v.

Schauten, Schauter (< jüd. schoteh):
 1. 'ein kein Vertrauen verdienender Mensch; weniger verächtl., einer der nicht ganz bei Sinnen ist, munterer, witziger, zu harmlosen Streichen neigender Witzbold, Halbnarr, Dummkopf'. Het trefwoord **tünnes** is afgeleid van de eigenaam 'Anton'.

grapjas: verspr. Oostlb., Horns, Centr. Maaslds. en Kleverlds.; ook in Vaals, Heerlerbaan/Kaumer, Wijlre, Epen, Ospel, Meeuwen, Maastricht en Venlo.
grapkous: Meijel.
grappenmaker (ook *grabbenmaker*): zeldz. Oost.Zuidlb. en Zuid.Oostlb.; ook in Heel, Montfort, As, Maastricht, Zonhoven, Venlo en Meijel.
grappenmakerd: Sittard.
komiek: Weertlands Wb. 1 en Bree Wb. en in Schinnen, Echt/Gebroek, Maastricht, Tongeren, Hamont, Zonhoven, Jeuk en Venlo.

De volgende opgaven zijn in alfabetische volgorde geplaatst:

clown: As, Maastricht, Sint-Truiden, Venlo en Tienray.
duiles: Heel.
farçeur (fr.): Tongeren, Kortessems, Sint-Truiden en Jeuk.
figuur: Kerkrade.
fijne, een -: Gronsveld.
flabbes (ook *flubbes*): Nieuwenhagen, Lutterade, Geleen en Stein.
flabbinus: Nieuwenhagen.
flap: Nieuwstadt.
flares: Beesel, Roermond, Geleen en Sevenum.
floeperd: Venray Wb.
fratsenmaker: Weert en Kapel-in-'t-Zand.
fratseur: As.
fratsmaker: Horst.
gekke bert: Kerkrade Wb. 2.
gekke bertus: Kerkrade Wb. 2.
gläue, een - (geluie): Heerlen.
jenmaker: Venlo.
kalvergielis (*kaverjilles*): Kerkrade Wb. 2.

klootpin: Diepenbeek.
klotentrekker: Sint-Truiden.
kluchtige, een -: Loksbergen en Hoeselt.
knoddigaard (*knottigaard*): Sint-Truiden.
koeze, een -: Tungalroy.
kuitzak: Weert.
kwast: Brunssum en Caberg.
kwibus: Gennep.
lammaker: Lutterade.
lolboer: Melick.
lobboks: Roermond, Swalmen, Hoensbroek, Weert, Bree en Oirlo.
lobbroek: Merkelbeek en Maastricht.
lollige, een -: Gulpen, Geleen, Maastricht en Maasbree.
lolmaker: As.
lozzak: Maastricht en Gronsveld.
lorejas: Loksbergen.
moppentapper: Vlodrop en As.
oelewapper: Venray Wb. en in Venlo.
oude mem (*ouw mem*): Nuth/Aalbeek.
ouwehoer: Geulle en Schinnen.
paljas: Loksbergen.
plezante, een -: Leopoldsburg, Nunhem en Loksbergen.
plezierige, een -: Neer, Roermond, Ell, Eigenbilzen, Jeuk en Oirlo.
qu'est-ce qu'il dit, een - (< fr.) (*keskendie, een -*): Uikhoven.
saladevogel (*slatevogel*): Kerkrade Wb. 2.
schauter: Kerkrade Wb. 2.
schinkenschelm: Kerkrade Wb. 2.
schone, een -: Brunssum, Gronsveld, Tungalroy en Venray.
schuinse, een -: Gronsveld.
schurk (*schork*): Bree Wb.
snaak: Klimmen en Mheer.
spafetige (< du.), **een -:** Sittard.
spafige (< du.), **een -:** Oirsbeek.
spafmaker (< du.): Gulpen.
spafvogel (du.): Susteren, Sittard en Wijnandsrade.
spergitzenmaker: Brunssum.
toepes: Nieuwenhagen.
tünnes: Kerkrade Wb. 2.
tut: Kerkrade Wb. 2.
uilenkuus: Kerkrade Wb. 2.

witzbolt (du.): Vaals.
witz-buil (< du.): Gennep Wb.
witzen-maker (< du.): Kerkrade Wb. 2 en in Nieuwenhagen, Eys en Klimmen.
witzige (< du.) **kerel:** Waubach.
witzige, een - (< du.): Heerlen.
wuiles: Heel.

De volgende opgave betreft een vrouwelijk persoon:

lollige vrouw: Maastricht.

De volgende opgave is een omschrijving:

zo gek wie een schup: As.

GEESTIG; GEESTIG PERSOON

N 85 (1981) (096);
 Bree Wb. (153), Gronsveld Wb. 2 (054), Hasselt Wb. (148), Maastricht Wb. (109), Meeuwen Wl. (079), Zonhoven Wb. (136).

Gevat, zich uitdrukken met fijnzinnige humor.

A. Geestig:

geestig: verspr. Oostlb., Maaskemp. en Centr.Maaslds., zeldz. Oost.Zuidlb. en Horns; ook in Maastricht, Caberg, Hoeselt, Zonhoven, Hasselt, Venlo, Horst en Meijel.

gevat: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Susteren, Schinnen, Weert, Ittervoort, Meeuwen, Venlo, Meije en Maasbree.

droog: Reuver, Melick, Geulle en Loksbergen.

fijn: Venlo.

fijntjes: Merkelbeek.

geslepen: As.

gewiekst: Meerlo.

kul: Nieuwenhagen en Eys.

leuk: Maastricht.

leut: Sittard.

lollig: Horst.

nuchter: Beek.

perfect: Meijel.
plezierig: Tungalroy en Jeuk.
scherp: Stein en Noorbeek.
schuins: Kapel-in-'t-Zand.
slagvaardig: Nieuwenhagen.
spits: Simpelveld, Gulpen, Oirsbeek en Weert.
uitgeslagen: As.
witzig (du.): Vaals.

B. Geestig persoon:
geestige, een -: Oirlo en Schimmert.
komiek: Noorbeek en Terlinden.
koude, een - (kouwe, een -): Vlodrop.
droge, een -: Ell en Eksel.
fijne, een -: Sevenum en Schinnen.
fijne humorist: Bree.
humorist: Meijel.
plezante, een -: Leopoldsburg.

BOERTIG

N 85 (1981) (100).

Ordinair, zich uitdrukende in platte humor.

boers: Swalmen, Merkelbeek, Tungalroy en Leopoldsburg.
boertig (ook *boeretig*): Voerendaal, Nieuwenhagen, Kesseleik, Susteren, Schinnen, Thorn, As, Stein, Maastricht, Eksel en Venlo.
boerachtig: Ittervoort en As.
ordinair: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Wijnandsrade, Bree, Maastricht en Venlo.
plat: Oirsbeek, Ophoven, Meeuwen, Geulle, Maastricht, Jeuk, Loksbergen, Venlo en Tienray.
plativloers: Tungalroy, Montfort en Maastricht.
schuins: Heerlen, Neer, Beesel, Montfort, Sittard, Echt/Gebroek, Maastricht en Gennep.
aangebrand: Meeuwen.
banaal: Schinnen.
bot: Stein.

drekkelig: Geleen.
drollig: Hoensbroek, As, Hoeselt, Venlo en Meijel.
gemeen: Venlo.
gortig: Meijel.
grauw: Roermond, Kapel-in-'t-Zand, Melick en Schimmert.
grof: Eys, Schimmert, Weert, Maastricht en Caberg.
laag: Reuver, Vlodrop en Doenrade.
laag bij de grond: Meerlo.
lollig: Waubach.
lomp: Venray en Weert.
niet fijn: Venlo.
niet fijngevoelig: Oirlo.
smerig: Ell en Meeuwen.
straf: Jeuk.
varkensachtig: Mheer.
vettig: Caberg en Gronsveld.
vierkantig: Neer.
vies: Epen, Neer, Oirsbeek, Urmond, Caberg en Venlo.
vuil: Maastricht.
witzig (du.): Vaals.

GUITIG

N 85 (1981) (098);
 Tungalroy Wb. (040), Venray Wb. (318, 442).

Schalks, vrolijk plagend.
 Zie voor het trefwoord **strabant** Weijnen (1996), pag. 196, s.v. *strabant*, 'brutaal, hevig, heftig' (< lat. disturbare: 'in verwarring brengen').

guitig: verspr. Horns; ook in Neer, Beesel, Montfort, Schinnen, Hoensbroek, As, Maastricht, Jeuk, Venlo, Tienray en Meijel.
guitsig: Maastricht.
aanstellerig: Urmond.
draakstekkerig: Herten (bij Roermond).
farsig (< fr.): Kesseleik en Meeuwen.
fratsig: Born en Stein.
geestig: Maastricht.
gekstekkerig: Herten (bij Roermond).
gezapig: Montfort.

grappig: Kelpen en Schimmert.
kloten-wabbig: Loksbergen.
komiek: Heythuysen en Posterholt.
komisch: Stein.
kuitend: Kapel-in-'t-Zand.
kwiek: Meijel.
leuk: Roermond en Geleen.
lollig: Waubach, Reuver, Maastricht en Venlo.
losgelaten: Melick.
lozig: Tungalroy.
olig: Venray Wb. en in Vaals.
onnozel: Merkelbeek.
plagend: Mheer.
plagerig: Susteren, Weert, Bree en Horst.
späßig (du.): Eys.
strabant: Venray Wb.
tokkerig: Maastricht.
uitgelaten: Gulpen.
verneukerig: Venlo.
verneuketig: Caberg.
vrij: Venray.
witzig (du.): Nieuwenhagen.
vol gekkerijen: Noorbeek en Terlinden.

GUIT

Kaart 54, pag. 366

DC 11 (004a), N 85 (1981) (098), SGV (1914) (011), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 24 (1937) (035);
 Bree Wb. (329), Echt Wb. (106), Gronsveld Wb. 2 (147), Haspengouws Id. (071, 262), Hasselt Wb. (166), Heerlen Wb. 1 (061), Meeswijk Wl. (630), Niel-St.Truiden Wl. (441, 538), Roermond Wb. (238), Sittard Wb. (167, 278, 407, 410), Tungalroy Wb. (286), Valkenburg Wb. (161), Zonhoven Wb. (531).

Schalk, een jongen die ondeugende maar grappige streken uithaalt.
 Zie voor het trefwoord **spergitzenmaker** RhWb (VIII), kol. 264, s.v. *Spargitmenten, Spargitzen/Spergitzen* (< ital. spargimento), 'Scherze, Dummheiten'. Volgens het Echt Wb., pag. 097, is de

benaming **radja**, in de betekenis van 'deugniet', ontstaan in de tijd van de Atjeh-oorlog (red.: 1873-1904).

guit (ook *guits*): alg. Kleverlds., verspr. Noord.Oostlb., Truierlds. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Demerkemp.; ook in Broeksittard, Mheer, Weert, Kessenich, As, Laak, Genooi/Ohé, Grevenbicht/Papenhoven, Mechelen-aan-de-Maas, Borgharen, Beverst, 's-Herenelderen, Genoelselderen, Beringen, Wellen, Borgloon, Kwaadmehelen en Tessenderlo.
guitje: Helden/Everlo en Swalmen.
snaak: freq. Zuid.Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb. en Centr. Maaslds., zeldz. Horns; ook in Kerkrade, Nederweert, Meeuwen, Opoeteren, Zutendaal, Lanaken, Vroenhoven, Sint-Pieter, Peer, Kuringen, Aalst-bij-St.-Truiden, Grubbenvorst, Velden en Sevenum.
snaakje (*snaakske*): Rekem.
deugniet (ook *deugeniet, deugnie*): Oplabbeek, Maaseik, Boorsem, Lanaken, 's-Herenelderen, Rijkhoven, Genoelselderen, Neerpelt, Kaulille, Koersel, Houthalen, Paal en Heers.
grappenmaker: Simpelveld, Einighausen, Eisden, Rekem, Veldwezelt, Kanne, Rosmeer, Vlijtingen, Zichen-Zussen-Bolder, Mal, Kleine-Brogel, Peer en Blerick.
grappenmakertje (*grappenmakerke*): Rekem.
grappig ventje (*grappig venteke*): Zutendaal.
grapjas: Meeuwen.
kapoen: Sittard, Grote-Brogel, Neeroeteren, Zutendaal, Maaseik, Lanaken, Diepenbeek, Neerpelt, Sint-Huibrechts-Lille, Heusden, Paal, Wellen en Niel-bij-St.-Truiden.
strop: zeldz. Zuid.Oostlb. en Demerkemp.; ook in Heerlen, Tungalroy, Gruitrode, Gelieren/Bret, Lanklaar, Meeswijk, Mechelen-aan-de-Maas, Lanaken, Limmel,

Vroenhoven, Bilzen, Rosmeer,
Neerpelt, Wellen, Wilderen en
Linkhout.

De volgende opgaven zijn in alfabeti-
sche volgorde geplaatst:

aap: Rosmeer.

aas: Schaesberg.

bengel: Stokkem, Rosmeer, Zichen-
Zussen-Bolder en Neerpelt.

clown: Achel.

droge, een -: Schimmert.

duivelskruid: Beverst.

duiveltje (*duivelke*): Mopertingen.

farceur (fr.): Zichen-Zussen-Bolder,
Beverst, Riksingen, Mal, Herk-de-
Stad en Leopoldsburg.

galg: Haspengouws Id.

gamin (fr.): Hechtel.

gek, een -: Henri-Chapelle.

gek mannetje (*gek manneke*): Mal.

gekke jan: Geleen.

gladde, een - (*glatte, een -*): Eys.

grimassenmaker: Mettekoven.

klein jong (*klein jonk*):
‘s-Herenelderen.

kleine brak (*klein brak*): Martenslinde.

knaai: Zichen-Zussen-Bolder.

kruier: Doenrade.

kunstenmaker: Rekem.

kwajongen: Hoeselt.

kwakkerd: Meeswijk.

kwast: Maastricht, Bilzen, Rosmeer en
Vliermaalroot.

kwatskop: Merkelbeek.

kwibus: Loksbergen.

lollige type: Neeroeteren.

luiszak: Beegden.

luiszakje (*luiszakske*): Sevenum.

niksnutter: Hoeselt.

onnutterik: Neeroeteren.

ondeugd: Meeswijk, Zutendaal en Sittard.

onkruid: Peer.

pagadder (ook *begadder*): Bree Wb. en
in Hechtel.

paljas: Achel.

plaaggeest: Echt/Gebroek en
Voerendaal.

plaagstok: Meeuwen.

plager: Schimmert.

plagerd: Meijel en Ell.

plezierig ding: Vliermaalroot.

plezierige, een -: Rosmeer.

pleziermaker (*pliermaker*): Zolder.

poetsenbakker: Oostham.

prij: Gulpen.

rabbi: Neeroeteren.

radja: Roermond.

rakker: Bocholt, Maaseik en Niel-bij-
As.

rakkerd: Blitterswijk.

rare chinees: Maastricht.

rat: Peer en Stokkem.

rekeltje (*rekelke*): Molenbeersel.

robespierre: Vreeren.

ros: Zichen-Zussen-Bolder.

rotzak: Gelieren/Bret.

rotzakje (*rotzakske*): Gelieren/Bret.

schavuitje: Hamont.

schind-aas (*schin-aas*): Maastricht,
Valkenburg en Schaesberg.

schone, een -: Meijel.

schooi, een -: Hoepertingen, Voort en
Vreeren.

schuinsmarcheerder: Sittard.

schurk: Simpelveld, Brunsum,
Valkenburg en Echt/Gebroek.

slimmerik: Opoeteren.

sloeber: Werm.

snotneus: Loksbergen.

snotter: Koersel en Peer.

snuiter: Heer.

spergitzenmaker: Heerlen.

strabant: Sittard.

strang: Doenrade en Heerlen.

strapatsenmaker: Sittard.

vieze man (*vies man*): Mielen-boven-
Aalst en Heers.

vlegel: zeldz. Maaskemp.; ook in
Maaseik, Peer en Hechtel.

vlugge, een - (*vlug, vluk, een -*):
Haspengouws Id. en in Bocholt,
Stevoort, Zonhoven, Hasselt,
Borgloon en Sint-Truiden.

vuilnik, een -: Blitterswijk.

witzen-maker (< **du.**): Eys.

witzige, een - (< **du.**): Schaesberg.

zot: Achel.

KOMISCH; KOMISCH PERSOON

N 85 (1981) (099);
Hamont Wl. (233), Weertlands Wb. 1 (A7, 006),
Zonhoven Wl. (294).

Humoristisch.

A. Komisch:

komisch: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb., zeldz. Horns; ook in Kerkrade, Weert, Meeuwen, Born, Geulle, Maastricht, Venlo, Venray, Meijel en Maasbree.

komiek: zeldz. Noord.oostlb.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Amstenrade, Amby, Mheer, Ell, Ophoven, As, Urmond, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Hamont, Eksel, Zonhoven, Jeuk en Tienray.

belachelijk: Epen, Montfort, Gronsveld, Echt/Gebroek, Geulle en Leopoldsburg.

flauw: Vlodrop.

guitsig: Maastricht.

kluchtig: Loksbergen.

melig: Reuver.

nozel: Swalmen.

schuins: Melick, Sittard en Schinnen.

varkensachtig: Neer.

vettig: Neer.

vies: Nunhem, Heel, Hoensbroek, Maastricht en Jeuk.

zuur: Nieuwstadt.

B. Komisch persoon:

halve gewiekste: Stein.

onnozele hals: Sevenum.

rare, een -: Eys.

scherpe: Vaals.

vieze, een -: Schimmert.

vieze komiek: Montfort.

POTSACHTIG; POTSACHTIG PERSOON

N 85 (1981) (097).

Kluchtig, met minder fijnzinnige humor.
Vergelijk de lemmata GEESTIG; GEESTIG
PERSOON en BOERTIG.

A. Potsachtig:

grollig: Hoensbroek, Stein, Maastricht en Venlo.

grellig: Brunssum.

belachelijk: Gulpen, Montfort, Susteren, Schimmert, Amby, Thorn, Geulle, Hoeselt en Leopoldsburg.

boerachtig: As.

boertig: As.

drollerig: Meijel.

drollig: Eys, Mheer, Meeuwen, As, Eksel en Loksbergen.

flauw: Maastricht.

goedkoop (goeiekoop): Venlo.

grof: Stein en Eys.

joeksig: Horst.

kila: Beesel.

komiek: Maastricht.

komisch: Echt/Gebroek.

kwatserig: Nieuwenhagen.

lollig: Waubach, Posterholt, Weert, Born, Urmond, Maastricht, Caberg, Meerlo, Tienray en Meijel.

mesjogge (barg.) (besjokke): Beesel.

onnozel: Vlodrop en Merkelbeek.

plat: Ophoven.

plezierig: Simpelveld.

scherp: Reuver en Kerkrade.

schuin: Herten (bij Roermond).

schuins: Epen, Neer, Roermond en Maasniel.

spaßig (du.): Simpelveld.

vettig: Gronsveld.

B. Potsachtig persoon:

druif: Melick.

kwatskop: Merkelbeek.

marcheerder: Herten (bij Roermond).

moppentapper: Oirlo.

ouwehoer: Maastricht.

plezierige draasboks: Venlo.

los-in-de-muil, een -: Ell.

heimelijke, een -: Jeuk.

scherpe, een -: Vaals.

stekerd, een -: Montfort.

waswif: Sevenum.

3.3 Pret, plezier

PRET, SCHIK

Kaart 55, pag. 366

N 85 (1981) (070, 071, 075, 076, 093), SGV (1914) (031);
 Beverlo Wb. (231), Bree Wb. (348), Gemmenich Wb. (237), Gronsveld Wb. 2 (130), Heerlen Wb. 1 (057), Heerlen Wb. 2 (191), Kerkrade Wb. 2 (125, 229), Kortessem Wb. (282), Maastricht Wb. (239), Meerlo-Wanssum Wb. (148, 250), Meeuwen Wl. (142), Roermond Wb. (116, 224), Sittard Wb. (222, 320, 388), Tegelen Wb. (084, 091), Tongeren Wb. (449), Tungalroy Wb. (040), Valkenburg Wb. (162), Venlo Wb. (156, 248), Weertlands Wb. 1 (A5, 008, A5, 0101), Zonhoven Wl. (337).

Gevoel van vrolijkheid en blijdschap waaraan men duidelijk uiting geeft.

Zie in verband met het trefwoord **joeks** Schuermans (1870), pag. 210, s.v. *joeks*, ‘vreugde, vermaak’; vergelijk de Duitse variant *Jux*, ‘gek(kigheid), lol, gein’.

pret: Amby, Ittervoort, Thorn en Meeuwen.

schik: alg. Kleverlds., freq. Noord.Oostlb., verspr. Zuid.Oostlb. en Horns; ook in Schaesberg, Gulpen, Meeuwen, Echt/Gebroek, Buchten, Guttecoven, Limmel, Sint-Pieter, Eijsden, Lottum, Arcen en Blerick.

lol: alg. Weertlds., verspr. Oostlb., Horns en Centr.Maaslds., zeldz. Kleverlds.; ook in Simpelveld, Nieuwenhagen, Gulpen, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Borgharen, Zonhoven, Kortessem, Arcen en Venlo.

plezier: alg. Weertlds., freq. Oostlb. en Maaskemp., verspr. Oost.Zuidlb. en Centr.Maaslds., zeldz. Horns en Kleverlds.; ook in Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Hoeselt, Tongeren, Jeuk, Leopoldsburg en Venlo.

spaß (du.) (ook *spats*): alg. Zuid.

Oostlb., freq. Ripuar. en Oost.Zuidlb., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Guttecoven, Geulle en Venlo.

joeks: verspr. Noord.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Gulpen, Grevenbicht/Papenhoven, Grubbenvorst, Velden en Venlo.

joets: Baarlo.

freude (du.): Vaals, Heerlen, Eys, Gulpen en Tegelen.

aardigheid: Schinveld.

blijdschap: Oirsbeek.

jen: Venlo.

kuit: Weert.

lust: Horn.

spik: Beverlo.

PRETMAKER

N 85 (1981) (069, 072, 074, 075, 077, 093); Heel Wb. (257), Kerkrade Wb. 2 (125), Kortessem Wb. (282), Sittard Wb. (388).

Persoon die altijd zorgt voor vrolijkheid en pret.

Zie in verband met de trefwoorden **schauter** en **schauterd** de toelichting in het lemma *GRAPJAS* en in verband met de trefwoorden **joeksbroer** en **joeks-maker** de toelichting in het lemma *PRET, SCHIK*.

grapjas: zeldz. Noord.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Heerlerbaan/Kaumer, Wijlre, Merkelbeek, Ittervoort en Maastricht.

grappenmaker: Voerendaal, As, Maastricht en Meijel.

spaß-maker (< du.): zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Simpelveld, Vaals, Vlodrop, Doenrade, Schimmert, Mheer, Thorn en Geulle.

spaßvogel (du.): zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Eys.

spaßige, een - (< du.): Sittard.
clown: Kerkrade, Reuver, Herten (bij Roermond), Meeuwen, As, Maastricht en Leopoldsburg.
lollmaker: Heel, Herten (bij Roermond), Amby, Tungalroy, As, Maastricht, Oirlo en Tienray.
lollboks: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Kelpen, Bree, Eksel en Oirlo.
lollbroek: Stein en Kortessem.
lollzak: Born en Maastricht.
lollige, een -: Gulpen, Weert, Urmond, Maastricht en Maasbree.
lollige mens: Neer.
farçeur (fr.): Jeuk.
flabbes: Stein en Brunssum.
fratseur: As.
gangmaker: Nieuwenhagen, Beek, Thorn en Maastricht.
hansworst: Maastricht.
joeksbroer: Kerkrade Wb. 2 en in Venlo.
joeksmaker: Meijel.
kadul: Schimmert.
kalf: Loksbergen.
kluchtige, een -: Hoeselt.
komiek: Geleen, Echt/Gebroek, Maastricht en Venlo.
kuiter: Weert.
kuitzak: Weert.
kunstenmaker: Montfort.
kwastelorum: Maastricht.
kwibus: Sevenum.
lustige (< du.), een -: Kapel-in-'t-Zand en Kerkrade.
moppentapper: As.
optimist: Leopoldsburg.
ouwehoer: Schinnen en Nieuwenhagen.
paljas: Heerlen.
pallierter: Montfort en Hoensbroek.
plezante, een -: Jeuk en Gronsveld.
plezierige, een -: Eys, Gronsveld, Weert en Vlijtingen.
plezierige mens: Neer.
pleziermaker: Maastricht.
schauter: Heel.
schauterd: Heel.
snaak: Venlo en Nieuwstadt.
strekkel: Reuver.

tulp: Venlo.
vrolijke frans: Venlo en Roermond.
wabbes: Vlodrop.
witzen-maker (< du.): Epen.
zot: Loksbergen.
de leukste thuis: Maastricht.

PRETTIG

N 85 (1981) (057, 069, 070, 075, 076);
 Gennep Wb. (141), Heerlen Wb. 2 (191), Kortessem Wb. (403), Maastricht Wb. (325), Roermond Wb. (224), Tongeren Wb. (449), Tungalroy Wb. (271), Zonhoven Wb. (360).

Pret, genoeg verschaftend of veroorzakend; aangenaam.
 Zie in verband met het trefwoord **glau** RhWb (II), kol. 1259, s.v. *glau*, 'glänzend, hell, heiter'.

prettig: Eys, Susteren, Thorn, Born, Stein en Meijel.
plezierig: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Kleverlds.; ook in Simpelveld, Weert, Tungalroy, Ell, Ittervoort, Bree, Meeuwen, As, Urmond, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Tongeren, Zonhoven, Kortessem, Jeuk en Loksbergen.
plezant: Schinnen, As, Maastricht, Caberg, Eksel en Leopoldsburg.
spaßig (du.): Simpelveld, Heerlen, Doenrade en Mheer.
lollig: Roermond, Maastricht, Meerlo en Sevenum.
lustig (du.): Vaals.
aangenaam: Nieuwenhagen, Montfort, Susteren en Maastricht.
aardig: Neer.
fijn: Swalmen en Posterholt.
gezellig: Maastricht.
glau: Heerlerbaan/Kaumer.
goed: Venray.
leuk: Venlo.
mooi: Venray.
opgelucht: Merkelbeek.
sympatiek: Maastricht.

PLEZIER MAKEN

N 85 (1981) (057, 069, 070, 071, 072, 074, 075, 076, 077);

Beverlo Wb. (281), Heel Wb. (257), Lommel Wl. (240), Meeswijk Wl. (685), Niel-St.Truiden Wl. (441).

Pret maken; zich vermaken.

plezier maken: verspr. Noord.

Oostlb., zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Nieuwenhagen, Gulpen, Weert, Tungelroy, Ophoven, Meeuwen, As, Geulle, Maastricht, Caberg, Lommel, Oirlo en Tienray.

plezier hebben: Geleen, Hoensbroek, Schimmert, Urmond en Maastricht.

er plezier aan hebben: Neer.

plezieren: Waubach, Heythuysen, Haelen, Thorn, Maastricht en Venlo.

lol maken: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Nieuwenhagen, Amby, Weert, Kelpen, Thorn, Bree, Meeuwen, Echt/Gebroek, Stein, Maastricht, Caberg, Gennep en Maasbree.

lol hebben (ook *lol hemmen*): Stein, Eksel, Venlo, Oirlo en Meijel.

lollen: Herten (bij Roermond), Susteren en Geleen.

zich amuseren: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Voerendaal, Neer, Reuver, Swalmen, As, Born, Urmond, Maastricht, Eigenbilzen, Hoeselt, Eksel, Beverlo, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen, Venlo, Meerlo en Maasbree.

veramuseren: Meeswijk.

zich vermaken: Reuver, Nunhem, Ittervoort, Maastricht, Venray en Oirlo.

spaß (du.) maken: freq. Zuid.Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Simpelveld, Kerkrade, Vaals, Kapelin-'t-Zand, Vlodrop, Posterholt, Stein en Geulle.

pret maken: Hoensbroek.

schik maken: Venray en Oirlo.

gekke jen maken: Swalmen.

jen maken: Venlo.

joeks maken: Sevenum.

joeksen: Gulpen.

guiten: Niel-bij-St.-Truiden.

kop in hebben (*kop in hemmen*): Eksel.

ouwehoeren (*ouwhoeren*): Schinnen.

remtempen: Stein.

ruizen: Heerlen.

schauteren: Heel.

uit het huisje zijn: Kerkrade.

gaarne doen (*geer doen*): Wijlre en Maastricht.

fijn vinden: Oirlo.

GEKHEID MAKEN

N 85 (1981) (072, 093);

Hasselt Wb. (149), Heel Wb. (070, 157), Kerkrade Wb. 2 (117, 229), Maastricht Wb. (110), Meeswijk Wl. (221), Meeuwen Wl. (080), Sittard Wb. (388), Valkenburg Wb. (062), Zonhoven Wb. (137), Zonhoven Wl. (170k).

Dwaze handelingen of streken begaan.

gekheid maken: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Voerendaal, Nieuwenhagen, Doenrade, Schimmert, Urmond, Meerlo, Sevenum en Maasbree.

gek doen: Vaals, Schaesberg, Gulpen, Herten (bij Roermond), Posterholt, Geleen, Ittervoort, Bree, As, Hoeselt en Jeuk.

gekken: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Waubach, Heythuysen, Kesseleik, Meeuwen, Meeswijk, Born, Geulle, Maastricht, Zonhoven en Hasselt.

gekkerij maken: Simpelveld, Eys, Schimmert en Klimmen.

gekkerijen maken: Epen.

gekke vodden maken: Ell en Kelpen.

gekscheren: Reuver, Roermond, Maasniel, Susteren en Eksel.

de gek scheren: Maastricht.

de gek steken: Nunhem en Herten (bij Roermond).

flauwekul maken: Kerkrade, Nieuwenhagen, Wijlre, Eys,

Schinnen, Hoensbroek, Amby, Weert, Maastricht, Venray en Meijel.
flauwekul uithalen: Geulle.
flauwekul verkopen: Venlo.
spaß (du.) maken: verspr. Zuid. Oostlb.; ook in Eys en Stein.
spaßen (du.): Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen, Sittard en Geleen.
dollen: Heel, Swalmen, Maastricht, Caberg en Venray.
fratsen maken: Nieuwstadt, Maastricht en Nieuwenhagen.
fratsen uithalen: Beek.
fratsen verkopen: Maastricht.
aanstellen: Thorn.
comédie maken: Montfort.
de zot uithangen: As.
flatsen: Meijel.
grap maken: Merkelbeek.
grappetig zijn: Maastricht.
jen maken: Venlo.
jennen: Venlo.
kloterij maken: Eys.
kloterij uithalen: Beek.
oude kloten maken: Maastricht.
kloten: Venray.
kuiten: Weert, Heel en Kapel-in-'t-Zand.
kullen: Maastricht.
lol maken: Thorn en Echt/Gebroek.
opjagen: Maastricht.
plagen: Horst.
schertsen: Venlo, Ophoven en Heerlen.
schik maken: Oirlo.
zot maken: Loksbergen.
zotte streken uithalen: Leopoldsburg.

VERMAAK

Kaart 56, pag. 367

N 85 (1981) (057, 075);
 Beverlo Wb. (281), Heerlen Wb. 2 (235).

Amusement, ontspanning, plezier.

vermaak: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Kerkrade, Heerlen, Nieuwenhagen,

Eys, Nunhem, Montfort, Ell, Ophoven, Thorn, Born, Stein, Maastricht, Caberg, Meerlo en Meijel.
amusement: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Waubach, Gulpen, Epen, Roermond, Montfort, Kelpen, Thorn, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Geulle, Maastricht, Caberg, Jeuk en Leopoldsburg.
amusatie: Herten (bij Roermond), Oirsbeek, As, Urmond, Hoeselt.
plezier: Kesseleik, Montfort, Schinnen, Amby, Weert, Tungalroy, Maastricht, Jeuk, Loksbergen en Horst.
lol: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Bree, Venlo, Horst en Maasbree.
spaß (du.): zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Vaals, Vlodrop en Schinnen.
freude (du.): Vaals.
vertier: Geleen.
verzet: Meijel.
feest: Posterholt.
gekkerij: Eys.
kloterij: Eys.
aardigheid: Beverlo en Venray.

SPEELS

N 85 (1981) (106), SGV (1914) (034);
 Gronsveld Wb. 2 (159), Maastricht Wb. (396),
 Venlo Wb. (343).

Graag spelend, dartel, meestal gezegd van een kind.

Zie in verband met de trefwoorden **bretsig** en **bretsetig** Weijnen (1996), pag. 26, s.v. *bretsig*: 'dartel'.

speels: freq. Oostlb. en Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Centr. Maaslds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Vaals, Nederweert, Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Sint-Pieter, Jeuk en Leopoldsburg.
spelachtig: Valkenburg, Maastricht, Eijsden en Venray.
speletig: Maastricht.
spelig: Lutterade en Schinveld.

dartel: Buggenum, Horn, Vlodrop, Ell, Ittervoort, Venlo en Gennep.

ondeugend: Nieuwenhagen, Neer, Swalmen, Montfort, As, Hoeselt en Sevenum.

ondeugentig: Voerendaal.

wild: Rimborg, Belfeld, Asenray/Maalbroek, Posterholt, Schinnen, Laak, Genooi/Ohé, Limmel en Lottum.

bretság: Maastricht en Caberg.

bretság: Maastricht.

geks: Brunssum.

hups: Epen.

kemmelig: Venlo.

kinderachtig (*kingerachtig*): Susteren.

monter: Sittard.

rebels: Kerkrade.

spartelachtig: Schimmert.

springerig: Weert en Herten (bij Roermond).

tirvelachtig: Geleen.

uitgelaten: Puth.

vlug (*vluk*): Obbicht.

welig: Asenray/Maalbroek.

De volgende opgaven betreffen een 'speels kind':

spelen-kind (*spelen-kink*): Eys.

spelen-kalf (*spelen-kaaf*): Eys.

speelvogel: Eksel.

VREUGDE

Kaart 57, pag. 367

N 85 (1981) (069, 071), SGV (1914) (041); Eupen Wb. (046), Heel Wb. (329), Heerlen Wb. 1 (069), Kerkrade Wb. 2 (272), Lommel Wl. (387), Maastricht Wb. (485), Roermond Wb. (315).

Een gevoel van blijdschap in het algemeen.

vreugde: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Heel, Echt/Gebroek, Obbicht, Borgharen, Limmel, Eijsden, Lommel, Heijen, Merselo en Leunen.

vreugd: Doenrade, Schinnen, Bergen-Terblijt, Hunsel, Laak, Genooi/Ohé, Maastricht, Sint-Pieter, Blerick, Gennep, Meijel en Sevenum.

plezier: freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Zuidgeld.Lb.; ook in Nederweert, Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Jeuk en Loksbergen.

lol: verspr. Oostlb. en Horns, zeldz. Kleverlds.; ook in Eys, Weert, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Stein, Maastricht, Caberg en Venlo.

spaß (**du.**) (ook *spats*): verspr. Oost.Zuidlb. en Zuid.Oostlb.; ook in Simpelveld, Beegden, Herten (bij Roermond), Vlodrop, Stein, Maastricht en Venlo.

blijdschap: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Horn, Roermond, Asenray/Maalbroek, Maasbracht, Urmond en Velden.

blijde zin (*blije zin*): Beek, Wijnandsrade, Urmond en Geulle.

goede zin: zeldz. Kleverlds.; ook in Simpelveld, Heel, Montfort, Posterholt, Geleen, Amstenrade, Weert en Venlo.

freude (**du.**) (ook *vrut*): verspr. Ripuar. en Oost.Zuidlb., zeldz. Oostlb.; ook in Eupen, Guttecoven, Oirlo en Swolgen.

ambiance: Loksbergen.

deugd: Meeuwen en As.

goed gemoed: Ospel.

goede aard: Weert.

jen: Venlo.

joeks: Venlo en Beegden.

schik: verspr. Kleverlds.

stemming: Loksbergen.

VROLIJK

N 85 (1981) (071, 072);

Bree Wb. (274), Gronsveld Wb. 2 (121), Heerlen Wb. 2 (242), Maastricht Wb. (298, 486), Roermond Wb. (116, 169), Weertlands Wb. 1 (A5, 013).

Een opgerimde, lichte stemming hebben.

vrolijk: Weertlands Wb. 1 en in Heythuysen, Hoensbroek, Schimmert, Thorn, Born, Maastricht, Venlo en Meijel.

blij: verspr. Zuid.Oostlb., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Voerendaal, Tungalroy, Ittervoort, Urmond, Maastricht, Jeuk, Oirlo, Meerlo en Sevenum.

blijgezind: Meeuwen.

lollig: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Wijlre, Sittard, Doenrade, Mheer, Echt/Gebroek, Maastricht, Eksel en Venlo.

lustig: Kerkrade, Vaals, Eys, Roermond, Kapel-in-'t-Zand, Gronsveld, Maastricht en Caberg.

plezierig: zeldz. Horns; ook in Heerlen, Waubach, Doenrade, Schinnen, Schimmert, Meeuwen, Caberg, Eigenbilzen, Venlo en Tienray.

plezant: As en Loksbergen.

spañig (du.) (ook *spatsig*): Gulpen, Montfort, Schinnen, Klimmen en Gronsveld.

amuseerd: Stein.

content: Maastricht.

vro: zeldz. Oost.Zuidlb.

gemütlich (du.): Gulpen.

gezellig: Montfort, Schimmert, Maastricht, Venlo en Horst.

goed deraan: Tungalroy.

goed derop: Neer.

goedgeluimd: Vlodrop.

goedgemoed: Ospel.

goedgemutst: Neer en Meeuwen.

goedgezind: Leopoldsburg, Hoeselt en Vlijtingen.

in zijn goede: Loksbergen.

joeksig: Roermond.

leutig: Meijel, Montfort en Stein.

levendig (levantig): Bree Wb.

monter: Wijnandsrade en Heerlen.

opgelucht: Epen.

opgeruimd: Roermond, Geleen, Geulle en Maastricht.

opgewekt: Susteren, Kelpen, Bree,

Maastricht, Venlo en Meijel.
uitgelaten: Reuver, Nunhem, Swalmen en Venray.

BLIJ

Kaart 58, pag. 368

N 85 (1981) (069, 070, 074), SGV (1914) (003), ZND 01 (1922) (a-m);
Bree Wb. (087), Eupen Wb. (046), Gemmenich Wb. (294), Hamont Wl. (052), Hasselt Wb. (076), Heel Wb. (039), Heerlen Wb. 2 (085), Kerkrade Wb. (294), Kortessem Wb. (042), Lommel Wl. (037), Maastricht Wb. (038), Meeswijk Wl. (101), Meeuwen Wl. (031), Niel-St.Truiden Wl. (165), Roermond Wb. (036), Sint-Truiden Wb. (063), Sittard Wb. (049), Tongeren Wb. (073), Tungalroy Wb. (040), Venlo Wb. (102), Venray Wb. (122), Weertlands Wb. 1 (A5, 002), Zonhoven Wb. (051).

Opgewekt, in aangename stemming.

blij: alg. Oostlb., Weertlds., Centr. Maaslds. en Kleverlds., freq. Maaskemp., verspr. Horns, Lonerlds. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Trichterlds.; ook in Heerlen, Schaesberg, Bilzen, Martenslinde, Rosmeer, Tongeren, 's-Herenelderen, Hamont, Sint-Huibrechts-Lille, Kermt, Zonhoven, Hasselt, Beringen, Sint-Truiden, Aalst-bij-St.-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden, Tessenderlo, Loksbergen, Halen en Lommel.

vro: freq. Ripuar., verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Montzen, Eupen, Noorbeek en Terlinden.

gelukkig: Kerkrade en Wijlre.

opgeruimd: Maastricht.

ZEER BLIJ

N 85 (1981) (075, 077, 106).

Een blijde stemming nadrukkelijk tot uiting brengend.

uitgelaten: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Wjlre, Herten (bij Roermond), Swalmen, Weert, Ittervoort, As, Echt/Gebroek, Urmond, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Loksbergen, Venlo, Meerlo, Sevenum en Maasbree.

heel blij: Nunhem, Kapel-in-'t-Zand, Posterholt, Gronsveld, Noorbeek, Terlinden, Thorn, Stein, Maastricht, Jeuk en Venray.

erg blij: Reuver, Montfort, Hoensbroek, Schimmert, Amby, Thorn, Maastricht, Gennep en Tienray.

doodsblij: Meeuwen.

overblij: Melick.

hardstikke blij: Oirlo.

fel blij: Hoeselt.

gans blij: Geleen.

uitgelaten blij: Melick.

zeer blij: Maastricht.

zo blij als een gek: Meeuwen.

dol van blijdschap: Herten (bij Roermond).

blij: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Nieuwstadt, Oirsbeek, Schimmert, Tungalroy, Born, Stein, Geulle, Venlo en Venray.

erg vro: verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Simpelveld.

heel vro: Epen.

grellig vro: Eys.

vro: Waubach en Vaals.

godsgelukkig: Roermond.

overgelukkig: Ophoven.

gelukkig: Maastricht.

hard content: Loksbergen.

content: Leopoldsburg.

ingenomen: Meijel.

opgemonterd: Vlodrop.

plezierig: Ell.

3.4 Lachen

GIECHELEN

Kaart 59, pag. 368

N 10a (1961) (029), ZND 35 (1941) (074); Eupen Wb. (089), Genk Wb. (157), Hamont Wl. (142), Hasselt Wb. (157), Heerlen Wb. 1 (032), Kerkrade Wb. 2 (122), Kortessem Wb. (145), Lommel Wl. (100), Meerlo-Wanssum Wb. (123), Meeswijk Wl. (309), Meeuwen Wl. (084), Meijel Wb. (082), Niel-St.Truiden Wl. (417), Roermond Wb. (092), Sint-Truiden Wb. (115), Sittard Wb. (177), Stokkem Wb. (048), Tegelen Wb. (086), Tongeren Wb. (187, 213), Uikhoven Wl. (049), Valkenburg Wb. (102), Venlo Wb. (136), Zonhoven Wb. (145, 146), Zonhoven Wl. (179).

Halfgesmoord lachen, vaak gezegd van meisjes.

Zie in verband met het trefwoord **guchelen** RhWb (II), kol. 1478, s.v. *gucheln*, ‘kichern, in sich hineinlachen’.

giechelen (ook *giefelen*, *hiechelen*, *kiechelen*, *kiefelen*, *kiekelen*, *kievelen*): alg. Centr.Maaslds., freq. Zuid.Oostlb., Maaskemp. en Demerkemp., verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb., Horns, Trichterlds., Tongerlds., Dommelds., Lonerlds., Truierlds. en Kleverlds., zeldz. Bilzerlds.; ook in Eupen, Weert, Leuken, Heppen, Beverlo, Paal, Meldert, Linkhout, Lommel, Blerick en Venlo.

goechelen (ook *goerchelen*): Middelaar en Ottersum.

guchelen: Schaesberg.

giebelen (ook *gieberen*): verspr. Noord.Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Zuidgeld.Lb.; ook in Heerlen, Ulestraten, Schimmert, Boeket/Heisterstraat, Nederweert, Weert, Leveroy, Urmond, Kerensheide en Zonhoven.

gibberen (ook *gibbelen*): zeldz. Lonerlds.; ook in Heel, Zutendaal,

Tongeren, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Gorseem en Sint-Truiden.

gabberen (ook *gabbelen*): zeldz. Horns; ook in Baexem en Nederweert.

kokkelen (ook *kochelen*, *koekelen*): verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Mechelen, Eupen, Horn, Opgrimbie en Maastricht.

gandelen (*gantelen*): Nederweert.

gimmeren: Stokkem.

greilachen: Kerkrade.

gremelen (*griemelen*): Ten-Esschen/Weustenrade.

grijnlachen: Klimmen.

grijnzen (*grinsen*): Hoensbroek.

kakelen: Herten (bij Roermond).

kichern (**du.**) (*kicheren*): Puth.

lachen: Oost-Maarland.

schetteren (ook *schedderen*):

Hoepertingen en Mettekoven.

schokken (*schoggen*): Zichen-Zussen-Bolder.

GLIMLACHEN

Kaart 60, pag. 369

N 85 (1981) (207, 208), ZND 39 (1942) (013); Gronsveld Wb. 2 (060), Heerlen Wb. 1 (043), Kerkrade Wb. 2 (127), Niel-St.Truiden Wl. (053), Sint-Truiden Wb. (119), Zonhoven Wl. (186).

Onhoorbaar lachen door de mond te vertrekken.

glimlachen: verspr. Noord.Oostlb., Horns, Maaskemp. en Dommelds.; ook in Wijlre, Hoensbroek, Rotem, Vucht, Mechelen-aan-de-Maas, Maastricht, Wintershoven, Schulen, Hasselt, Jeuk, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Tessenderlo, Venlo, Oirlo en Meijel.

grimplachen (ook *grimplachten*): Heel, ‘s-Herenelderen, Hamont, Neerpelt,

Borgloon en Lommel.
grimslachen: Susteren, Born, Stein, Geulle en Maastricht.
greilachen (ook *greilachten*): verspr. Maaskemp. en Demerkemp.; ook in Schaesberg, Moelingen, Eisden, Eigenbilzen, Mopertingen, Diepenbeek, Peer, Beverlo, Beringen, Sint-Lambrechts-Herk en Kortessem.
grijns-lachen (ook *grijnslachten*): zeldz. Zuid.Oostlb. en Centr.Maaslds.; ook in Voerendaal, Heerlen, Maasniel, Vlodrop, Bos, Reppel, Neeroeteren, Maastricht en Vroenhoven.
grijnlachen: Meeuwen, Genk, Peer, Heusden en Stokrooie.
grijnzen (*grinsen, grinzen*): Swalmen, Lanaken, Hoeselt en Millen.
grijnzelen (*grinselen*): Heerlen.
gremelen (ook *griemelen, grimmelen*): verspr. Ripuar. en Zuid.Oostlb., zeldz. Truierlds.; ook in Eys, Epen, Vijlen, Kesseleik, Haelen, Zolder, Loksbergen en Sevenum.
grimmen: Wellen.
grozelen (*greunzelen, greuzelen*): verspr. Kleverlds.; ook in Venlo.
monkelen: zeldz. Oostlb.; ook in Gulpen, Weert, Thorn, As, Maastricht, Caberg, Niel-bij-St.-Truiden en Venlo.
in zijn eigen lachen: zeldz. Demerkemp.; ook in Zutendaal, Maaseik, Vucht, Rekem, Bilzen, Kaulille, Nieuwerkerken, Montenaken, Tessenderlo, Lommel en Venray.
in zijn vuist lachen: As, Genk, Neerpelt, Hoepertingen en Sint-Truiden.
in zijn vuistje lachen: Tessenderlo.
heimelijk lachen: zeldz. Maaskemp.; ook in Maaseik, Bilzen, 's-Herenelderden, Hamont, Neerpelt, Kaulille, Sint-Truiden, Tessenderlo en Lommel.
schoon lachen: Peer.
schoontjes lachen (*schonekes lachen*): Stokkem.
stiekem lachen: Hamont, Reuver en

Kapel-in-'t-Zand.
stilletjes lachen (*stillekes lachen*): Hamont, Hechtel, Ulbeek, Sint-Truiden en Kerkhoven.
stil lachen: Hechtel.
lief lachen: Neeroeteren.
achter in zijn mond lachen: Neeroeteren.
achter zijn mond lachen: Peer.
achter zijn tanden lachen (*achter zijn taand lachen*): Peer.
binnensmonds lachen: As.
mondslachen: Gutshoven.
manslachen: Gelinden.
lachen: zeldz. Truierlds.; ook in Bree, Rotem, Dilsen, Rekem, Zichen-Zussen-Bolder, Herstappe en Meijel.
een beetje lachen: Bocholt en Eigenbilzen.
eventjes lachen (*effekes lachen*): Opglabbeek, Lanklaar, Stokkem en Kaulille.
heel eventjes lachen (*heel efkes lachen*): Stokkem.
zo eens lachen: Alken.
op iemand lachen (*op iemand lachten*): Hoeselt.
giechelen: Reppel, Gruitrode, Hoeselt, Achel, Eksel, Tessenderlo en Lommel.
grinneken: Neer en Maastricht.
kokkelen: Klimmen.
miemelen: Heerlen.
moffelen: Waubach.
mompelen (ook *mommelen*): Meijel en Stein.
plezier hebben: Schulen.

GRIJNZEN

Kaart 61, pag. 369

N 10 (1961) (100), N 85 (1981) (208), SGV (1914) (011), ZND 01 (1922) (a-m); Beverlo Wb. (093), Bree Wb. (169, 170), Eupen Wb. (050, 058), Genk Wb. (115), Gennep Wb. (072), Gronsveld Wb. 2 (061), Heerlen Wb. 1 (023), Kerkrade Wb. 2 (127), Maastricht Wb. (125), Meerlo-Wanssum Wb. (128), Meijel Wb.

(082), Roermond Wb. (095), Sittard Wb. (123), Stokkem Wb. (050), Tongeren Wb. (195), Weertlands Wb. 1 (A6, 004), Zonhoven Wb. (151).

Spottend of hatelijk lachen, door het gelaat tot een grijns te vertrekken. Zie in verband met het trefwoord **giffelen** RhWb (II), kol. 1226, s.v. *giffeln*, ‘kichern, sich geifeln’; zie ook kol. 1138, s.v. *geifeln* (‘höhnisch lachen und dadurch andere reizen’).

grijnzen (ook *grijzen*, *grinsen*, *grintsen*, *grinzen*): alg. Kleverlds., verspr. Oostlb. en Horns, zeldz. Centr.Maaslds. en Trichterlds.; ook in Eygelshoven, Bree, Meeuwen, As, Vlijtingen, Tongeren, Eksel, Gingelom, Jeuk, Arcen, Blerick en Venlo.

smurig grijnzen: Reuver.

grijnzelen: Kelmis en Vruschemig.

grijnen: alg. Weertlds.; ook in Vaals, Mechelen, Eys, Gulpen, Helden/Everlo, Amby, Gronsveld, Tungelroy, Buchten, Kanne, Sint-Pieter en Blerick.

begrijnen: Heer.

tegegrijnen: Obbicht.

grijnlachen: freq. Maaskemp.; ook in Kinrooi en Houthalen.

grijnslachen: verspr. Oostlb.; ook in Thorn, Guttecoven, Maastricht, Limmel en Leopoldsburg.

greilachen (ook *greilachten*): freq. Maaskemp., verspr. Ripuar. en Oost. Zuidlb., zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Montzen, Eupen, Eigenbilzen, Zonhoven, Hasselt en Beverlo.

gremelen (ook *grimmelen*): verspr. Oost.Zuidlb., zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Meerlo-Wanssum Wb. en in Eygelshoven, Bocholtz, Haelen, Geulle en Loksbergen.

grimslachen: Schimmert, Valkenburg, Maastricht en Caberg.

grimlachen: Maastricht.

grimmen: Gulpen.

grimzen: Maastricht en Meerssen.

hatelijk lachen: Kapel-in-'t-Zand en Stein.

uitlachen: Tungelroy, Bree, As en Venray.

flauw lachen: Hasselt.

schuins lachen: Maasniel.

vals lachen: Gennep en Bree.

vies lachen: Beegden.

aanlonken: Schinveld.

bronken: Buggenum.

femelen: Heythuysen.

giffelen: Eupen.

grinniken: Meeuwen en Maastricht.

monkelen: Kerkrade.

höhnisch (du.) doen: Ubachsberg.

grimmig kijken: Buggenum.

zuur aankijken: Schinveld.

scheef gezicht trekken: Sevenum.

GRIJNS

N 10 (1961) (100), N 85 (1981) (208, 208 add.); Gennep Wb. (074), Kerkrade Wb. 2 (127), Meijel Wb. (082), Roermond Wb. (095).

Spottend lachende, soms bepaald onaangenaam aandoende vertrekking van het gelaat.

grijns: freq. Centr.Maaslds. en Kleverlds., verspr. Oostlb., Trichterlds. en Dommelds., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Gemmenich, Weert, Tungelroy, Neeritter, Leveroy, Bocholt, Tongeren, Hasselt, Bokrijk, Paal, Gingelom, Lommel, Blerick, Boekend en Venlo.

grijnslach: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Reuver, Baexem, Montfort, Buchten, Guttecoven, Urmond en Maastricht.

grijnzelaach: Eys.

grijnlach: Kerkrade, Gronsveld, Oplabbeek en Koersel.

grijn: Herten (bij Roermond) en Wijk.

greilach: verspr. Ripuar.; ook in Voerendaal, Waubach, Hoensbroek, Klimmen, Mheer, Beverst en Koersel.

grimas: Tegelen, Reuver,

Roermond, Val-Meer, Sint-Truiden, Kwaadmechelen en Boekend.
grimslach: Susteren, Rothem, Holtum en Berg-aan-de-Maas.
grimlach: Boeket/Heisterstraat.
gremel: Nieuwenhagen, Schaesberg en Oost-Maarland.
lelijk gezicht: Venlo.
uitgestreken gezicht: Susteren.
vals gezicht: Baexem.
valse bakkes (*vals bakkes*): Jeuk.
valse lach: Tessenderlo.
moel: Overpelt.

GRINNIKEN

N 85 (1981) (230);
 Heerlen Wb. 1 (032), Kerkrade Wb. 2 (127), Tongeren Wb. (195).

Niet hardop lachen maar met een knorrend keelgeluid.

grinniken: verspr. Oostlb., Centr. Maaslds. en Kleverlds.; ook in Nieuwenhagen, Tungalroy, Ittervoort, Thorn, Bree, As, Maastricht, Caberg, Hoeselt en Venlo.
gremelen (ook *griemelen*, *grimmelen*): verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb. en Zuid. Oostlb.; ook in Haelen, Meeuwen, Geulle, Maastricht, Loksbergen, Tienray en Sevenum.
grimslachen: Susteren, Stein en Maastricht.
greilachen: Heerlerbaan/Kaumer, Gronsveld en Eys.
grijnslachen (ook *grinslachen*): Vlodrop, Geleen, Oirsbeek en Ophoven.
grijnzen (ook *grinsen*): Venlo en Tongeren.
greuzelen (*greuzelen*, *grunzelen*): Reuver, Posterholt, Venray en Maasbree.
gabberen: Weert en Nunhem.
gibberen: Eksel en Loksbergen.
giechelen (ook *kiechelen*): Meijel,

Merkelbeek en Heerlen.
gniffelen: Beek.
honkelen: Leopoldsburg.
hummeren: Lutterade.
knorren: Jeuk.
vettig lachen: Kelpen.

SCHATERLACHEN

N 38 (1971) (014a, 014b, 014c);
 Gronsveld Wb. 2 (147), Heel Wb. (161, 315), Heerlen Wb. 1 (036), Heerlen Wb. 2 (202), Kerkrade Wb. 2 (128), Maastricht Wb. (365), Meeswijk Wl. (547), Meeuwen Wl. (189), Roermond Wb. (253), Weertlands Wb. 1 (A5, 002).

Uitgelaten lachen, zich bescheuren.

schaterlachen: Asenray/Maalbroek en Gulpen.
schateren van het lachen: Thorn, Schaesberg en Eijsden.
schateren: verspr. Zuid.Oostlb., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Bleijerheide, Heerlen, Sint-Martens-Voeren, Roermond, Swalmen, Posterholt, Maasbracht, Meeuwen, Maastricht, Eksel, Helchteren en Blerick.
uitschateren: Roermond en Susteren.
het uitschateren van het lachen: Tegelen.
zich kapot lachen: Schaesberg, Mechelen, Helden/Everlo, Heel, Brunssum, Gronsveld, Thorn, Mechelen-aan-de-Maas, Maastricht en Meijel.
juichen: Kerkrade Wb. 2 en in Susteren, Mechelen-aan-de-Maas en Stein.
hel lachen: Heerlen, Mechelen, Reuver en Houthalen.
zich bescheuren van het lachen: Maastricht en Schimmert.
zich bescheuren van de lach: Mesch.
zich bescheuren: Weertlands Wb. 1 en in Gulpen, Baarlo, Schimmert, Maastricht, Boekend en Venlo.
het bescheuren: Mesch.

scheuren van het lachen: Boekend en Thorn.

bijna scheuren van het lachen: Neer.

van de lach scheuren: Sittard.

scheuren: Baarlo, Horn, Ulestraten, Bilzen en Boekend.

vermallescheuren: Stein.

zich te barsten lachen: Helden/Everlo.

barsten van het lachen: Nunhem, Susteren en Noorbeek.

te barsten lachen: Thorn.

barsten: Nunhem.

zich bedoen van het lachen: Mechelen.

zich bedoen van de lach: Neeritter.

zich bedoen: Ophoven.

begaden van de lach (*begaaien van de lach*): Venlo.

begaden (*begaaien*): Montfort en Schimmert.

het uitbrullen van het lachen:

Klimmen.

brullen: Ottersum.

bulderen van het lachen: Helden/Everlo.

een breuk lachen (*een breuk lachten*): Hoeselt.

breken van de lach: Uikhoven.

greilachen: Mechelen.

grijnen van het lachen: Borlo.

kraaien van het lachen:

Munstergeleen.

kraaien: Munstergeleen.

krijzen van het lachen: Helden/Everlo.

schuddelen van het lachen: Margraten.

schudden van het lachen: Sint-Truiden.

zeiken van het lachen: Meijel.

in de boks pissen: Meijel.

zich dood lachen: Lanaken.

zich door lachen: Sittard.

zich een bult lachen: Heel.

zich tranen lachen: Panningen en Margraten.

zich verrijten van de lach: Heel.

zich vet lachen: Heel.

zich wriemelen: Guttecoven.

zich ziek lachen: Bree.

lachen wie een gek: Bree.

baljoenen: Brunssum.

gabberen: Ell.

giechelen (ook *kiechelen*): Rothem en Heerlen.

gieren: Ottersum.

kokkelen: Heerlen.

kwaken: Brunssum.

luiken: Middelaar.

3.5 Tevredenheid

Een aantal begrippen die in deze subparagraaf zouden kunnen thuishoren, is niet geplaatst omdat de vraagstelling nogal verwarrend was. Het gaat hier om begrippen als: ZIJN TEVREDENHEID BETUIGEN, PLEZIER HEBBEN IN HET GELUK VAN IEMAND ANDERS en GENOEGEN (DOEN). Ook het begrip GERIEFLIJK is niet geplaatst omdat het niet van toepassing is (slaat op een woning!) voor het thema *karakter en gevoelens*. De gegevens voor deze begrippen zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

TEVREDEN; TEVREDENHEID

Kaart 62, pag. 370

N 85 (1981) (055, 056, 058), N 1 (1964) (003f); Beverlo Wb. (290), Echt Wb. (070), Eupen Wb. (091), Genk Wb. (172, 332), Gemmenich Wb. (253), Gennep Wb. (104), Gronsveld Wb. 2 (171), Hasselt Wb. (456), Heerlen Wb. 1 (010), Heerlen Wb. 2 (217), Kerkrade Wb. 1 (277), Lommel Wl. (055), Maaseik Wb. (027), Maastricht Wb. (203, 426, 476), Meerlo-Wanssum Wb. (288), Meeswijk Wl. (145), Meeuwen Wl. (127), Niel-St.Truiden Wl. (240, 399, 605), Roermond Wb. (143), Sittard Wb. (192, 424), Tongeren Wb. (254), Tungalroy Wb. (040), Venlo Wb. (258), Venray Wb. (452), Zonhoven Wb. (076).

Voldaan, niet méér verlangend.

A. Tevreden:

tevreden (ook *tsevreien*): alg. Kleverlds., freq. Ripuar.; ook in Heerlen, Epen, Montfort, Vludrop, Doenrade, Genk, Maastricht en Venlo.
tevreë: Gemmenich, Sittard en Maastricht.
content: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Eupen, Weert, Tungalroy, Neeritter, Maasbracht, Meeuwen, As, Genk, Wolder/Oud-Vroenhoven, Maastricht, Oost-Maerland, Eigenbilzen, Vlijtingen, Tongeren, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Niel-bij-St.-Truiden, Leopoldsburg, Loksbergen, Lommel, Blerick en

Venlo.

voldaan: Merkelbeek en Maastricht.

B. Tevredenheid:

tevredenheid: Kerkrade.

contentement (fr.): As, Jeuk en Maastricht.

contentheid: Maastricht.

contentigheid: Maastricht en Caberg.

goesting: Roermond, Montfort, Lutterade, Ell, Bree, As, Stein, Maastricht en Jeuk.

plezier: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Horns, zeldz. Cenr.Maaslds.; ook in Weert, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Venlo, Tienray, Meijel en Maasbree.

lol: Oirlo, Roermond en Nieuwenhagen.

bonheur (fr.): Noorbeek en Terlinden.

aard: Neer en Heerlen.

blijdschap: Kapel-in-'t-Zand.

freude (du.): Eys.

genoegdoening: Maastricht.

genot: Niel-bij-St.-Truiden.

schik: Venray en Meerlo.

spaß (du.): Simpelveld en Eys.

trek: Susteren, Schinnen, Oirlo en Meijel.

voldaanheid: Schinnen.

GELUKSVOGEL; ALTIJD GELUK HEBBEN

Kaart 63, pag. 370

N 85 (1981) (066), ZND 35 (1941) (066); Diepenbeek Wb. (271), Hasselt Wb. (151), Heer-

len Wb. 2 (114), Kerkrade Wb. 2 (118), Kortessem Wb. (130, 451), Meeswijk Wl. (223), Meeuwen Wl. (081), Roermond Wb. (088), Sint-Truiden Wb. (111, 212), Tongeren Wb. (176, 560), Zonhoven Wb. (139), Zonhoven Wl. (170n).

Persoon die in alles gelukkig is, die altijd alles meeheeft.

A. Geluksvogel:

geluksvogel: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Maaskemp., Centr. Maaslds., Trichterlds., Dommellds., Demerkemp. en Lonerlds., zeldz. Bilzerlds. en Truierslds.; ook in Ell, Thorn, Diepenbeek, Tongeren, Paal, Beringen, Leopoldsburg, Oostham, Tessenderlo, Meldert, Linkhout, Venlo en Meijel.

gelukvogel: Opoeteren, Stokrooie, Hasselt en Mettekoven.

gelukkige vogel: Borgloon.

gelukszak: verspr. Maaskemp. en Demerkemp., zeldz. Noord.Oostlb. en Dommellds.; ook in Schinnen, Schimmert, Weert, Tungelroy, Ophoven, Maaseik, Echt/Gebroek, Meeswijk, Eigenbilzen, Diepenbeek, Heppen, Beverlo, Paal, Hoepertingen, Groot-Loon, Gorseem, Sint-Truiden, Jeuk, Loksbergen, Lommel, Horst, Sevenum en Maasbree.

gelukszak: Swalmen, As, Peer, Hasselt en Lommel.

boffer: verspr. Oostlb., zeldz. Kleverlds.; ook in Voerendaal, Tungelroy, Ittervoort, Stein, Geulle, Maastricht en Venlo.

bofferd: Caberg en Gulpen.

bofkont: Haelen, Nunhem, Roermond, Hoensbroek, Valkenburg, Weert, Kelpen, Born, Geulle, Maastricht, Caberg, Venlo, Venray, Oirlo en Meerlo.

bofzak: Neer.

chançard (fr.): As, Riksingen, Tongeren, Mal, Helchteren, Kuringen, Hasselt, Heers, Kortessem, Groot-Loon, Duras, Sint-Truiden en

Montenaken.

chance-beest (< fr.): Hasselt.

chance-bos (< fr.): Sint-Truiden.

chance-nol (< fr.): Kortessem.

chance-pin (< fr.): Diepenbeek, Kortessem en Hoeselt.

gelukkige, een -: Meeuwen, Maastricht, Hasselt, Ulbeek en Sint-Truiden.

gelukkige mens: Schimmert.

gelukkige pie: Wellen.

gelukkige pin: Sint-Truiden, Hoepertingen en Borgloon.

gelukkige tap: Diepenbeek.

gelukkige tappe: Montenaken.

gelukkige tapper: Jeuk.

gelukkige tappes: Voort.

gelukkige tist: Borlo.

gelukkige type: Sint-Truiden.

gelukhans: Lanaken.

geluks-pin: Nieuwerkerken, Sint-Truiden en Kortessem.

geluksbeugel: Gronsveld.

geluksbroer: Kerkrade Wb. 2.

gelukskind: Mheer.

geluksmus: Sint-Truiden.

gelukspiemel: Gennep, Meijel en Sittard.

gelukspiezel: Kerkrade Wb. 2.

gelukspom: Zonhoven.

geluksvarken: Geleen, Schinnen en Gulpen.

grootmuil: Reppel.

schweinhaus (du.): Waubach.

zwijn: Montfort en Vaals.

zwijnenjak: Venlo.

zwijnjak: Maasbree en Thorn.

een die alles naloopt (een dem alles naloopt): Eys.

B. Altijd geluk hebben:

alle geluk hebben: Gelinden.

altijd geluk hebben: Eisden.

duivels geluk hebben: Hechtel.

geluk hebben: Rotem en Rekem.

geluk hebben lijkt een hoerenjong: Beverlo.

bet het geluk geboren zijn: Ulbeek.

bet de helm geboren zijn: Heusden.

met de helm geboren zijn: Opitter en

Neeroeteren.

met het geluk geboren zijn: Ulbeek.

voor het geluk geboren zijn: Zichen-Zussen-Bolder.

voor het geluk in de wieg zijn gelegd: Neeroeteren.

stinken van geluk: Simpelveld.

chance (fr.) hebben: Rotem, Martenslinde en Veldwezelt.

zijn hebben: Tungalroy, Montfort en Lutterade.

zwijnen: Neer.

ZIN (LUST)

Kaart 64, pag. 371

N 85 (1981) (054);

Bree Wb. (168), Echt Wb. (081), Gronsveld Wb. 2 (102), Hasselt Wb. (160), Heerlen Wb. 2 (148), Maastricht Wb. (245), Meeswijk Wl. (235), Meijel Wb. (082), Tungalroy Wb. (041), Zonhoven Wb. (149).

Het verlangen om iets te doen.

zin (ook *zinne*): freq. Zuid.Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Simpelveld, Kerkrade, Vaals, Weert, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Vlijtingen en Venlo.

goesting: freq. Maaskemp., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Lutterade, Ittervoort, Meeswijk, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Jeuk, Leopoldsburg en Loksbergen.

aard: verspr. Oostlb.; ook in Voerendaal, Gulpen, Weert, Thorn, Meeuwen, As, Venlo, Venray en Maasbree.

goede aard: Schimmert.

lust: Simpelveld, Heerlen, Susteren, Schinnen, Ophoven, Stein, Maastricht en Meijel.

ambitie: Gronsveld.

animo: Caberg.

gading: Meijel.

ijver: Loksbergen.

kop: As.

meug: Echt/Gebroek.

plezier: Maastricht.

spañ (du.): Gulpen.

troef: Montfort, Geulle en Schinnen.

3.6 Slecht humeur

In deze subparagraaf zijn een aantal begrippen samengevoegd omdat er nauwelijks verschil in betekenis was en uit de opgaven bleek dat deze begrippen dan ook gelijksoortige lemmata opleverden. Het gaat om de begrippen ‘gemelijk’ (SGV, 010), ‘uit zijn humeur, knorrig’ (N 85, 061 en N 85, 176) en ‘slechtgehumeurd’ (N 85, 083) die samengevoegd zijn in het lemma **SLECHTGEHUMEURD** (ZIJN). Ook de begrippen ‘humeurige kerel’ (N 85, 202), ‘gemelijke kerel’ (ZND 24, 004), ‘kribbig, lichtgeraakt persoon’ (N 85, 174, N 85, 177), en ‘knorrepot’ (SGV, 018, ZND 01, a-m, ZND 28, 019, ZND 35, 082) zijn samengevoegd in één lemma: **KNORREPOT**. De begrippen **NORS** en **BITS** zijn geplaatst in de paragraaf over de ‘Etiquette’ (pag. 105-106) in WLD III, afl. 3.1, *Maatschappelijk gedrag, school en onderwijs*.

SLECHTGEHUMEURD **(ZIJN)**

Kaart 65, pag. 371

N 85 (1981) (059, 061, 062, 083, 176), SGV (1914) (010), ZND 24 (1937) (004); Bree Wb. (242), Gennep Wb. (128), Gronsveld Wb. 2 (054, 072, 087, 154), Heel Wb. (198), Heerlen Wb. 1 (035, 050, 061), Kerkrade Wb. 2 (178, 209), Lommel Wl. (207), Maaseik Wb. (019), Niel-St.Truiden Wl. (129), Roermond Wb. (152), Tungalroy Wb. (041), Venlo Wb. (169, 177), Weertlands Wb. 1 (A5, 002, A5, 009), Zonhoven Wb. (255).

Snel geïrriteerd, knorrig of boos, vaak zonder dat daar een geldige reden voor is.

Zie voor de trefwoorden **muitetig** en **muitig** ook WNT (IX), kol. 1217, s.v. *muiten* (I): ‘morren’. Vergelijk in verband met de trefwoorden **kreuts** en **kreutseltig** Schuermans (1870), pag. 293, s.v. *kreutelijk* (‘korzelig, lastig, moeilijk te voldoen, te bevredigen’) en *kreutselen* (‘gemelijk, knorrig zijn’) met de afleidingen ‘kreutselig, kreutselachtig, kreutseleer, kreutselpot en gekreuts’.

A. Slechtgehumeurd:

slechtgehumeurd (ook *slecht-gemuurd*): Schimmert en Heerlen.

humeurig: Montfort, Oirsbeek,

Ophoven, Maastricht, Venlo en Meerlo.

slechtgemutst: Schaesberg, Neer, Merkelbeek, Maaseik en Eigenbilzen.

niet goed gemutst: Limmel.

slechtgezind: Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Vlijtingen, Hoeselt, Leopoldsburg en Loksbergen.

niet goed gezind: Meeuwen en Jeuk.

chagrijnig (ook *chagerijnig*): verspr. Oostlb. en Horns, zeldz. Centr. Maaslds.; ook in Voerendaal, Waubach, Gulpen, Weert, Maastricht, Caberg, Jeuk, Venlo, Gennep, Meijel en Sevenum.

chagrijnetig: Gulpen, Gronsveld, Mheer en Maastricht.

lastig: verspr. Oostlb. en Centr. Maaslds.; ook in Nieuwenhagen, Heerlerbaan/Kaumer, Gulpen, Tungalroy, Kelpen, Thorn, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Eigenbilzen, Eksel, Loksbergen en Merselo.

knoterig (ook *knotterig*): verspr. Oostlb.; ook in Heerlen, Wijlre, Gulpen, Weert, Stein, Maastricht, Caberg, Venlo, Sevenum en Maasbree.

knotertig (ook *knottertig*): Brunssum, Heek en Mheer.

knoterachtig: Heel, Geleen, Echt/Gebroek en Urmond.

knorrig: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Eys, Sittard, Merkelbeek, Wijnandsrade, Ittervoort, Ophoven,

Thorn, Bree, Meeuwen, As, Jeuk, Venlo, Tienray en Meijel.
gemelijk: zeldz. Oostlb.; ook in Hunsel, Stevensweert, Born, Urmond, Arcen, Blerick en Venlo.
gemelig: Heerlen en Eys.
neutelijk: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Nieuwstadt, Geleen, Meerssen, Venlo en Sevenum.
neutelig: verspr. Kleverlds.; ook in Heerlen, Weert en Lommel.
iemelijk (ook *hummelijk, jimmelig*): Mechelen, Beesel, Amby, Afferden en Wellerloo.
kommerlijk (*kummelijk*): verspr. Kleverlds.; ook in Heythuysen.
kommerlig (*kummelig*): Roermond en Susteren.
kwaad (ook *kaa, kaad*): Vaals, Herten (bij Roermond), Vlodrop, Posterholt, Geleen, Hoensbroek, Thorn en Caberg.
gauw kwaad (*gauw kaad*): Berg-en-Terblijt.
een beetje kwaad: Hoeselt.
kwaadachtig (*kwaaiachtig*): Blitterswijck.
kwade zin hebbend (*kaai zin hebbend*): Meijel.
kwalijk: Montfort.

De volgende opgaven zijn in alfabetische volgorde geplaatst:

brommerig: Kesseleik en Bree.
brommig: Born en Eys.
bronkerig: Herten (bij Roermond).
de pest in: Gennep, Kapel-in-'t-Zand en Herten (bij Roermond).
de smoor in: Venlo.
de vot in: Gronsveld.
der heel vanaf: Neer.
duf: Roermond.
gallig: Haelen.
garetig: Schimmert.
garstig: Brunssum.
giftig: Swalmen, Born en Maastricht.
grauwelachtig: Urmond.
grauwelig: Kapel-in-'t-Zand en Schimmert.

griekerig: Horst.
grijnetig: Caberg en Gronsveld.
grimmig: Montfort, Ittervoort, Ophoven en Stein.
gromachtig: Belfeld.
grommelachtig: Bree, Meeuwen en As.
grommelig: Bree en Caberg.
grotserig: Waubach.
grozig (*grauzig*): Caberg.
iezegrimmig: Gennep.
keutelachtig: Montfort en Urmond.
knaaiierig: Venray, Meerlo en Tienray.
kniezigerig: As.
kniezetig: Waubach.
knijzig: As.
konijns (*knijns*): Bree Wb.
koppig: Ell.
kort aangeknoopt: Venlo.
kortaf: As.
kortgebonden: Tungalroy en As.
korzelig: Geulle.
krakelig: Heerlen.
kregelig: Meeuwen.
krikkelachtig: As.
krenterig: Wijlre.
kreutelig: Schinnen.
kreuts: Maastricht.
kreutsel: Maastricht.
kreutseltig: Heer.
kribbelig: Valkenburg.
kribbig: Nieuwenhagen.
kritisch: Simpelveld.
kritseltig: Noorbeek.
kruttelig: zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Mheer en Maastricht.
krutteltig: Wijlre en Gulpen.
melig: Swalmen.
miezerig: Nieuwenhagen, Schinnen, Schimmert en Thorn.
mispuntig: Eys.
monketig: Gronsveld.
moppig (*muppig*): Simpelveld en Eys.
motzig (**du.**): Herten (bij Roermond) en Heerlen.
muckig (**du.**): Schinnen.
muitetig (*moetetig*): Kerkrade Wb. 2.
muitig (*moetig*): Kerkrade Wb. 2.
neuzerig: Montfort.
nies: Weertlands Wb. 1 en Tungalroy

en Ell.
niesachtig: Ell.
niet te genieten: Reuver.
nors: As.
neulig: Eksel.
nukvig: Meeuwen en Nieuwenhagen.
oncontent: Gulpen, Nunhem, Maastricht en Venlo.
onpatiëntig (< fr.): Buggenum.
ontevreden: Gulpen.
prups: Heerlen.
pruttelachtig: Buggenum.
pruttelig: Kerkrade Wb. 2 en Maastricht.
schabbig: Heerlen.
sikkeneurig: Venray.
slecht gelaunt (< du.): Epen.
slechtgemoed: Eys.
spinnorrig: Sevenum.
uit zijn doen: Maastricht.
van zijn tekst af: Neer.
vervelend: Reuver.
vies: Meeuwen.
vregelachtig: Maastricht.
zanikerig: Weert.
zuur: Valkenburg en Amby.

B. Slechtgehumeurd zijn:
slechte zin hebben: Simpelveld, Vaals, Reuver, Amstenrade, Hulsberg, Klimmen, Stein, Geulle, Maastricht en Maasbree.
slechte zin haan: Nieuwenhagen.
kromme zin hebben: Roermond, Herten (bij Roermond), Sint-Odiliënberg, Gronsveld, Weert, Tungalroy, Venlo en Sevenum.
kwade zin hebben (*kaai zin, kwaai zin hebben*): Nunhem, Melick, Oirsbeek, Thorn, Geulle, Maastricht, Zonhoven en Meerlo.
geen goede zin hebben (*geen goei zin hebben*): Heel.
slechte aard hebben: Tungalroy.
de bokkenpruijk op hebben: Weertlands Wb. 1 en Schinnen.
de knoter in hebben: Tungalroy.
de onnut in hebben: Gronsveld.
de oren laten hangen: Tungalroy.

ze niet goed haan liggen: Eys.
ze scheef hebben liggen: Brunssum.
ze slecht hebben liggen: Doenrade.
ze slecht haan liggen: Eys en Kerkrade.
een grijnijzer zijn: Gulpen.
beren (ww.): Niel-bij-St.-Truiden.
zaniken: Oirlo.

BALORIG

N 85 (1981) (060), SGV (1914) (002);
 Venlo Wb. (095).

Onwillig, weerspanning, niet naar raad willen luisteren.
 Zie in verband met het trefwoord **gare-tig** Schuermans (1870), pag. 138, s.v. *gare-tig*, 'ongeduldig, opgehitst, kniezig (hgd. garstig)'.

balorig: zeldz. Kleverlds.; ook in Heel, Montfort, Maastricht en Venlo.
balstaartig: Venlo en Steyl.
balsturig: Geulle.
balvaardig: Grevenbicht/Papenhoven.
koppig (ook *kuppig*): verspr. Oost. Zuidlb., Oostlb. en Horns; ook in Simpelveld, Weert, Bree, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Born, Stein, Maastricht, Eigenbilzen, Hoeselet, Eksel, Jeuk, Venlo, Venray, Tienray en Meijel.
stijfkoppig: Kerkrade, Geleen, Tungalroy en Urmond.
kopsig (*kupsig*): Maastricht en Caberg.
stijfkopsig: Maastricht.
kops (*kups*): verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Epen.
gekopt: Venray.
eigenwijs: verspr. Oostlb., zeldz. Kleverlds.; ook in Weert, Tungalroy, Stein, Maastricht en Venlo.
eigenzinnig: Waubach, Heerlerbaan/Kaumer, Meeuwen, Leopoldsburg en Meijel.
eigengereid: Merkelbeek.
wars: verspr. Noord.Oostlb.; ook in

Hunsel, As, Blerick en Maasbree.

onwillig wars: Belfeld.

dwers: Amstenrade, Maastricht en Gulpen.

engeestig: Meeuwen.

garetig: Schinveld, Brunssum en Schimmert.

gemelijk: Herten (bij Roermond).

giftig: Lottum.

grelig (*krellig*): Swolgen.

kietelig (*kietselig*): Schaesberg.

kittelig: Puth.

kniesorig: Heerlen.

knobbig: Helden/Everlo.

kreutelig: Schinnen, Brunssum en Heerlen.

kreutelijk: Oirsbeek.

kreutseltig: Meerssen.

kribbelig: Kesseleik en Reuver.

kriemelig: Meijel.

kwaad (ook *kaad*): Nieuwenhagen, Neer, Bingelrade en Lottum.

lastig: As en Guttecoven.

neutelig: Heerlen.

neutelijk: Meerlo en Heythuysen.

slechtgemutst: Hunsel en Schinveld.

niet goed gemutst: Horn.

razig: Mheer.

rebels: Sevenum en Baarlo.

steens: Venray.

stenig: As.

stieretig: Simpelveld.

stoer: Vaals.

stubbig (*stuppig*): Gulpen, Epen en Vijlen.

stuurs: Venlo.

tegen de draad: Eys.

teuterig: Venray.

verkeerd: Valkenburg.

vlegelachtig: Blitterswijk.

vregelachtig: Valkenburg.

Het volgende wordt gezegd van een vrouwelijk persoon:

katachtig: As.

LICHTGERAAKT, KREGEL

Kaart 66, pag. 372

N 85 (1981) (174), SGV (1914) (019, 021), ZND 01 (1922) (a-m);

Beverlo Wb. (137), Echt Wb. (070, 072, 073),

Genk Wb. (370), Haspengouws Id. (045), Heerlen Wb. 1 (038), Kerkrade Wb. 2 (153), Lommel

Wl. (147, 164), Maastricht Wb. (211, 232), Meer-

lo-Wanssum Wb. (166), Meeswijk Wl. (352),

Niel-St. Truiden Wl. (409), Sittard Wb. (263, 328,

329), Stokkem Wb. (063, 077), Tongeren Wb.

(304), Venray Wb. (261, 429), Weertlands Wb.

1 (A5, 006, A5, 009), Zonhoven Wb. (138, 271,

314), Zonhoven Wl. (306).

Bij de minste aanleiding boos of driftig wordend, snel beledigd zijn.

Zie in verband met het trefwoord **spin-norrig** WNT (IX), kol. 2169, s.v. *norrig*, met een verwijzing naar ‘norsch’ (‘zeer onvriendelijk, een slecht humeur toonende’).

krikkel: verspr. Centr.Maaslds., Dommellds. en Demerkemp., zeldz. Beringerlds. en Lonerlds.; ook in Amby, Ophoven, Opoeteren, Lanaken, Diepenbeek, Alt-Hoeselt, Millen, Herk-de-Stad, Sint-Truiden, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Oostham, Tessenderlo, Linkhout, Halen, Lommel en Well.

krikkelachtig: As, Zichen-Zussen-Bolder, Stevoort, Zonhoven, Hasselt en Zepperen.

krikkelig: Meeuwen, Stein, Hechtel, Voort, Loksbergen en Lommel.

krikkeltig: Wellen.

lichtgeraakt (ook *lochtgeraakt*): verspr. Kleverlds., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Broeksittard, Oirsbeek, Hunsel, Maasbracht, Echt/Gebroek, Elen, Obbicht, Maastricht, Martenslinde, Koninksem, Stevoort, Zonhoven, Hasselt, Paal, Sint-Truiden en Blerick.

gauw geraakt: verspr. Maaskemp., zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Buggenum, Weert, Stevensweert, Rekem, Rosmeer, Hamont, Neerpelt,

Wellen en Arcen.
rap geraakt: Bree, Eisdén, Zolder en Hechtel.
gauw getreden (*gauw getraaien, getranen, getrejen*): Nieuwenhagen, Kessel, Horn, Heel, Sittard, Meerssen, Elen, Eisdén, Grubbenvorst en Meijel.
rap getreden (*rap getraaien*): Lanaken.
getreden (*getraaien*): Melick.
gauw kwaad: Simpelveld, Mechelen, Nunhem, Montfort, Schimmert, Noorbeek, Terlinden, Grote-Brogel, Gerdingen, Vroenhoven, Hasselt, Zeppen, Hoepertingen en Venray.
rap kwaad (*rap kaad*): Eigenbilzen, Hoelselt, Spalbeek, Paal en Sint-Truiden.
dadelijk kwaad (*dalijsk kwaad*): Oirlo.
seffens kwaad (*seffens kaad*): Beringen.
kwaad (ook *kaad*): Beesel, Susteren, Heer, Nederweert, Maastricht, Hasselt en Merselo.
kwaadaardig (*kaadaardig*): Eijsden.
opvliegend: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Susteren, Schinnen, Tungalroy, Bree, Rotem, Obbicht, Born, Houthalen, Nieuwerkerken, Venlo en Meijel.
opvliegetig: Epen.
kortaangebonden: Heel, Schimmert, Klimmen, Opitter, Meeuwen, Gruitrode, Echt/Gebroek, Maastricht en Eijsden.
kort gebonden (*kort gebonnen*): Genk.
kort aangezet: Meijel.
kort van verzen: Schaesberg, Posterholt, Schinnen, Klimmen, Lanaken, Caberg, Borgharen en Rijkhoven.
kortgeversd: verspr. Centr.Maaslds.; ook in Stevensweert.
kort geknoopt: verspr. Noord.Oostlb., zeldz. Zuidgeld.Lb. en Kleverlds.; ook in Nederweert.
kort gevaand: Elen.
kort van stof: Vlijtingen, Diepenbeek, Mettekoven en Wellen.
kort van asem: Neerpelt.

kort: Borlo.
kegel: verspr. Noord.Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Zuid.Oostlb. en Horns; ook in Gulpen, 's-Herenelderen en Peer.
kegelig: Heerlen, Neer, Swalmen, Merkelbeek, Schimmert, Hulsberg, Ophoven, Beverst, Lommel, Oirlo en Meerlo.
keeg (*keef*): Nederweert.
kreutelachtig: Genk.
kreutelig: Neerglabbeek en Heerlen.
kreutelijk: Oirsbeek.
kreuts: Munstergeleen en Maastricht.
kreutsel (ook *kreuspel*): Berg-en-Terblijt en Heerlen.
kreutselig: Maastricht.
kreutselijks (*kreuspelijks*): Echt/Gebroek.
kreutsetig: Valkenburg.
kreutseltig (ook *kreuspeltig*): Heerlen, Valkenburg, Heer en Limmel.
kriegel: Schaesberg, Eys, Beek, Neroeteren, Mechelen-aan-de-Maas en Jeuk.
kriegelig (ook *krievelig*): Schaesberg, Oplabbeek, Genk, Geulle, Caberg, Bilzen en 's-Herenelderen.
kriegelachtig: Lanklaar en Kermt.
kril (ook *kriel*): Martenslinde, Tongeren, Gelinden, Kuttekoven, Wilderen, Aalst-bij-St.-Truiden en Lommel.
krillig: Bevingen.
kribbig: Roermond, Maasniel, Sittard en Sint-Pieter.
kribbelig: Venlo en Lontzen.
kribbeltig: Eupen.
krijtelijks: Niel-bij-As.
krijtelig: Brunssum.
gauw giftig: Susteren, Hoensbroek en Maastricht.
giftig: Reuver, Wijnandsrade, Haler, Maastricht, Maasbree en Horst.
giftschijterig: Kapel-in-'t-Zand.
neutelig: Weertlands Wb. 1 en in Heerlen en Zonhoven.
neutelijks: Weertlands Wb. 1 en in Horn, Beegden, Sittard en Stokkem.

gauw op zijn staart getreden (*gauw op zijn staart getree*): Schinveld.
gauw op de tenen getreden (*gauw op de tenen getraa, getraaien*): Grevenbicht/Papenhoven en Heek.
gauw op tenen geraakt: Neer.
gauw op zijn teen getreden (*gauw op zijn teen getreed*): Sint-Pieter.
gauw op zijn tenen getreden (*gauw op zijn tenen getraaien*): Limmel.
op de tenen getreden (*op de teen getrejen*): Sint-Odiliënberg.
op tenen getreden (*op tenen getreed*): Beringen.
vlot op de tenen getrapt: Wijlre.
aangebrand: Haelen.
gauw aangebrand: Schinnen en Maastricht.
beloederd: Genk.
blitsig: Waubach.
colèrig (< fr.) (*ook coléretig*): Gulpen, Gronsveld, Weert en Maastricht.
gauw colèrig (< fr.): Molenbeersel.
colérique (fr.): Haspengouws Id. en in Sint-Truiden en Lanaken.
direct op dien paard: Opoeteren.
driftig: Amby, Tungalroy, Meeuwen, Venlo en Tienray.
garetig: Schinveld, Brunssum en Schimmert.
geks: Simpelveld.
gauw aangeroord: Sint-Martens-Voeren.
gauw gestipt: Alken.
gauw gestuurd: Well en Wellerlooi.
gauw opgebracht: Heerlen.
gauw opgenomen: Heer.
gauw opgeregt (< du.): Eys.
gauw ovenuut: Epen.
gauw voor de kop gestoten: Munstergeleen.
gauw woest (*gauw wust*): Eys.
gauw gelegd: Hamont en Eigenbilzen.
rap gelegd: Wilderen en Zonhoven.
gelegd: Remersdaal.
getikt: Genk, Vucht en Vroenhoven.
getokt (*gedoekt, getoekt*): Koninksem, Rijkhoven en Lauw.
getoucheerd: Niel-bij-St.-Truiden.

gevoelig: Opglabbeek en Elen.
hortig: Beegden en Obbicht.
kiebig: Blerick.
kietelachtig: Jeuk.
kitsig: Lommel en Neerpelt.
kittelig (*kitteltig*): Mheer.
klierig: Obbicht.
knibbelachtig: Maasbree.
knibbig: Meerlo-Wanssum Wb. en in Helden/Everlo en Grubbenvorst.
knoterachtig: Meerssen.
kommerlijk (*kummelijk*): Venray Wb.
kral: Venray.
kringelig: Neerpelt.
krinselachtig: Berbroek.
krips: Tongeren.
kritisch: Kerkrade Wb. 2.
kritsel: Noorbeek.
lastig: Heerlerbaan/Kaumer, Diepenbeek, Rijkhoven, Borgloon en Loksbergen.
lichtgetokt (*lichtgetoekt*): Bilzen.
medig: Belfeld.
mopperachtig: Hunsel.
nippig: Meijel.
nits: Echt/Gebroek.
oplopig: As.
prits: Sittard.
props: Sittard.
rap gestoten: As.
seffens gestoord (*seffes gestoord*): Duras.
snak: Epen.
spinnorrig: Venray Wb.
standig: Heel.
teergevoelig: Sevenum.
verkeerd: Eupen.
vinnig: Afferden.
vregelachtig: Sittard.
wars: Ospel en Sint-Odiliënberg.
wrevel: Genk.
zuur: Rosmeer.

De volgende twee opgaven zijn omschrijvingen:

het is weer kermis: Buggenum.
het is weer pruisisch: Buggenum.

De volgende opgaven hebben een werk-

woordelijke component:

de stront dicht bij het hart hebben:
Roermond.

de stront dun bij het hart hebben:
Haelen.

**de stront dun bij het hart hebben
zitten:** Kapel-in-'t-Zand en Herten
(bij Roermond).

de stront kort bij het hart hebben:
Gennep en Venlo.

de vot omwerpen: Doenrade.

het gauw te pakken hebben: Baarlo.

het gauw hebben: Buggenum.

het op de heupen hebben: Caberg.

op zijn tenen getrapt zijn: Ittervoort.

rap aflopen: As.

rap op zijn paard zijn: Loksbergen.

rap op zijn paardje zitten: As.

zich opregen (< du.): Vaals.

WREVELIG (ZIJN) —————

N 85 (1981) (059, 177);

Beverlo Wb. (305), Heerlen Wb. 1 (038), Heerlen
Wb. 2 (248), Tungalroy Wb. (042), Valkenburg
Wb. (107), Venray Wb. (316), Zonhoven Wb.
(301).

Kortaf, kribbig, prikkelbaar.

Zie in verband met het trefwoord **neutelijik** Schuermans (1870), pag. 408, s.v. *neutelijik*, 'moeilijk, lastig (Limb.)'.

A. Wrevelig:

wrevelig: Nieuwenhagen, Kesseleik,
Vlodrop, Susteren, Hoensbroek,
Tungalroy, Ophoven, As, Stein,
Geulle, Maastricht, Eigenbilzen, Venlo
en Meerlo.

neutelijik: Venray Wb. en in Haelen,
Roermond, Kapel-in-'t-Zand en
Nieuwstadt.

mokachtig: Meijel en Montfort.

mokketig: Loksbergen en Schinnen.

mokkig: Susteren en Geulle.

monkachtig: Gulpen, Mheer, Ittervoort
en Thorn.

monkig: Amby en Schaesberg.

kregel: Leopoldsburg.

kriegelig: Caberg.

krikkelig: Eksel.

kribbig: Tienray.

kreutelig: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in
Heerlen.

kreutelijik: Oirsbeek.

kreutselig: Maastricht.

bokketig: Maastricht.

bronsachtig: Ell.

gauw geraakt: Gennep, As en
Merkelbeek.

lichtgeraakt: Oirsbeek.

gauw getreden (*gauw getraaien*,
getranen, *getree*): Nunhem, Doenrade
en Heerlen.

getreden (*getraaien*): Swalmen.

op de tenen getreden (*oppen tenen*
getranen): Epen.

gauw kwaad (ook *gauw kaat*):
Posterholt en Waubach.

heetgebakerd: Roermond.

keutelachtig: Urmond.

knoterachtig: Neer.

knoterig: Beesel, Geleen, Gronsveld en
Maastricht.

knaaierig: Venray.

kort ingehangen: Beverlo.

kort van verzen: Caberg.

lastig: Tungalroy en Heerlen.

licht gevoelig: Maastricht.

mopperend: As.

nieserig: Weert.

niesig: Weert.

nukig: Montfort.

potentaat: Sittard.

rap gestoord: Loksbergen.

rap op zijn paard: Meeuwen en As.

rap op zijn paardje: Bree.

spinnorrig: Sevenum.

tegendraads: Heerlen.

vregelachtig: Maastricht.

B. Wrevelig zijn:

monken: Eys.

zitten te monken: Schimmert.

mucksen (du.): Voerendaal.

mokken: Zonhoven.

zich vlot opregen (< du.): Eys.

zichzelf lastig zijn: Brunssum.
de stront kort bij het hart hebben:

Tungelroy.

gauw bovenuit zijn: Eys.

gauw op het paard zitten: Reuver.

gauw van de wijs zijn: Venlo.

het op de heupen hebben: Caberg.

voor een scheet giftig zijn: Maastricht.

MOPPEREN

Kaart 67, pag. 372

N 85 (1981) (059, 061, 176, 210), N 87 (1981) (043), SGV (1914) (005, 010), ZND 01 (1922) (a-m), ZND m (Dupont, Langohr, Welter); Beverlo Wb. (094, 210), Bree Wb. (302), Diepenbeek Wb. (280), Echt Wb. (051, 068), Eupen Wb. (028, 059, 149), Genk Wb. (117), Gennep Wb. (100, 102), Gronsveld Wb. 2 (062, 110), Hamont Wl. (228), Hamont-Achel Wb. (062), Hasselt Wb. (164, 363), Heel Wb. (095, 144, 267), Heerlen Wb. 1 (050), Heerlen Wb. 2 (158), Kerkrade Wb. 2 (066, 127, 128, 146, 172, 179, 211), Kortessem Wb. (157), Lommel Wl. (106, 203), Maastricht Wb. (054), Meerlo-Wanssum Wb. (129, 164), Meeswijk Wl. (241), Meeuwen Wl. (037, 087), Meijel Wb. (083), Niel-St.Truiden Wl. (084, 437), Nuth Wb. (065, 068), Roermond Wb. (094, 188, 235), Sint-Truiden Wb. (119, 176, 210), Sittard Wb. (061, 122, 123, 188, 330), Stokkem Wb. (049), Tegelen Wb. (095), Tongeren Wb. (091, 194, 195), Tungelroy Wb. (041, 281), Uikhoven Wl. (052), Valkenburg Wb. (028, 059), Venlo Wb. (107, 168), Venray Wb. (242, 247, 416), Weertlands Wb. 1 (A5, 006, A5, 011, A6, 002, A6, 004), Zonhoven Wb. (113, 124, 153, 304, 399), Zonhoven Wl. (188).

Knorren, brommen, zijn ontevredenheid doen blijken.

Zie voor het trefwoord **grozen** ook WLD III, afl. 2.1, *De woning*, pag. 364, lemma GROMMEN.

mopperen: verspr. Noord.Oostlb., zeldz. Zuid.Oostlb., Horns en Kleverlds.; ook in Nieuwenhagen,

Eys, Gulpen, Weert, Bree, As, Echt/Gebroek, Urmond, Wolder/Oud-Vroenhoven, Maastricht, Caberg en Venlo.

mommelen (ook *moemelen*):

Voerendaal, Waubach, Montfort, Schinnen, Gronsveld, Tungelroy, Maastricht, Jeuk, Horst, Sevenum en Maasbree.

mompelen (ook *moppelen*): verspr.

Oostlb., zeldz. Horns; ook in Kerkrade, Voerendaal, Epen, Meeuwen, Guttecoven, Stein, Maastricht, Itteren, Hoeselt, Blerick, Venlo, Venray, Meerlo en Meijel.

monkelen (ook *moenkelen*): Kerkrade Wb. 2 en in Geleen, Born en Jeuk.

motzen (du.) (ook *moetsen*): Gulpen, Epen, Herten (bij Roermond), Sweikhuizen, Geulle en Maastricht.

brommen (ook *broemen*): zeldz.

Maaskemp. en Centr.Maaslds.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Montzen, Eupen, Sittard, Amby, Maastricht, Martenslinde, Rosmeer, Tongeren, 's-Herenelderen, Sint-Huibrechts-Lille, Kermt, Zonhoven, Beringen, Hoepertingen, Voort, Borgloon, Sint-Truiden, Tessenderlo, Loksbergen en Venlo.

brommelen (ook *broemelen*):

Loksbergen en Vlijtingen.

grommelen (ook *groemelen*): freq.

Maaskemp.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Kesseleik, Susteren, Lanklaar, Meeswijk, Caberg, Bilzen, Eigenbilzen, Hoeselt, Tongeren, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Kortessem, Sint-Truiden en Niel-bij-St.-Truiden.

grommen (ook *groemen*): alg.

Weertlds., verspr. Kleverlds.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Wijlre, Eys, Eupen, Sittard, Doenrade, Klimmen, As, Maastricht, Beverlo, Loksbergen en Lommel.

grauwelen (ook *gravelen*): verspr.

Zuid.Oostlb. en Centr.Maaslds.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Heel,

- Roermond, Vlodrop, Tungelroy, Ell, Thorn en Maastricht.
- foeteren:** verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Kleverlds.; ook in Tungelroy, Thorn, As, Echt/Gebroek, Stein, Maastricht, Caberg, Zonhoven en Venlo.
- knoteren** (ook *knoeteren, knotteren*): alg. Weertlds., verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Kerkrade Wb. 2, Venray Wb. en Gennep Wb. en in Tungelroy, Echt/Gebroek, Maastricht, Achel, Hamont en Venlo.
- pruttelen:** verspr. Noord.Oostlb., zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Schaesberg, Gulpen, Eupen, Ophoven, As, Urmond, Maastricht, Diepenbeek, Hasselt en Loksbergen.
- prottelen:** Geleen.
- protten:** Beverlo en Gronsveld.
- pratten:** Eksel en Loksbergen.
- kijven:** verspr. Noord.Oostlb.; ook in Tungelroy, Meeuwen, Venlo, Oirlo, Tienray en Meijel.
- grozen** (ook *grauzen*): Swalmen, Gronsveld, As, Beverlo, Wellen en Aalst-bij-St.-Truiden.
- kromme zin hebben** (*krom zin hebben*): Beesel, Herten (bij Roermond), Schinveld en Caberg.
- op zin hebben:** Schimmert.
- morren:** Montfort, Wijnandsrade, Geulle en Venlo.
- mofferen:** Maasbree.
- mokken:** Born.
- mokkeren:** Neer.
- mucken (du.):** Loksbergen.
- mucksen (du.):** Merkelbeek en Nuth/Aalbeek.
- binnensmonds wauwelen:** Gulpen.
- bisqueren (< fr.):** Valkenburg.
- blobbelen:** Leopoldsburg.
- boddelen:** Loksbergen.
- britselen:** Kerkrade Wb. 2.
- bronken:** Herten (bij Roermond).
- enselen:** Zonhoven.
- gal spijen:** Neer.
- godveren:** Gronsveld.
- gremelen:** Tongeren.
- grieken:** Horst en Venlo.
- griekerig zijn:** Venlo.
- grijzen** (*grijzen, grinzen*): Tienray en Tungelroy.
- grollen:** Lommel.
- grotsen:** Kerkrade Wb. 2.
- hommen:** Oirlo.
- in de bonen zitten:** Meijel.
- kankeren:** Heerlen, Stein, Geulle en Maastricht.
- kattenpokkelen maken** (*kattenpoekelen maken*): Merkelbeek.
- kekelen** (ook *kegelen*): Horst en Maastricht.
- knaaien:** alg. Kleverlds.
- knarsen:** Lutterade en Vaals.
- knorren:** Sittard.
- krekelen:** Venlo.
- mekkeren:** Kerkrade Wb. 2.
- menteneren:** Heerlerbaan/Kaumer.
- meuteren** (*moteren*): Zonhoven.
- miemelen:** Maastricht.
- muizen:** Lommel.
- murmelen** (*mormelen*): Kesseleik.
- niesen:** Weert.
- nurken:** Loksbergen, Sint-Truiden en Niel-bij-St.-Truiden.
- opsplen:** Sevenum.
- rauwelen:** verspr. Ripuar., zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen en Eys.
- sakkeren:** Oirlo, Meijel en Zonhoven.
- scheef liggen:** Geleen en Heerlerbaan/Kaumer.
- schelden** (*scheljen, schellen*): Nieuwenhagen, Waubach, Geleen, Schinnen en Hulsberg.
- schobben:** Heerlen en Nieuwenhagen.
- semmelen:** Beverlo en Sint-Truiden.
- sjamfoeteren:** Tungelroy en As.
- slechte zin haan:** Waubach.
- slechte zin hebben:** Amstenrade.
- smalen:** verspr. Kleverlds.
- snoteren:** Weertlands Wb. 1 en in Heel en Tungelroy.
- sodemieteren:** Caberg.
- uit het huisje zijn:** Schaesberg.
- uit zijn humeur schieten:** Hoensbroek.
- uit zijn humeur zijn:** Hoensbroek.
- uit zijn slof schieten:** Merkelbeek.

uiftoeteren: Oirsbeek.
vregelen: Maastricht.
zagen: Leopoldsburg.
zaniken: Oirlo en Venlo.
de pest in hebben: Gennep.
pest in hebben: Maastricht.
de raas op hebben: Geulle.
de smoor in hebben: Sevenum.
de verkeerde kap op haan: Eys.
de vit in haan: Vaals.
ze óp haan: Heerlen.
het niet goed zitten hebben: Oirlo.
het smoor in hebben: Maastricht.
ze slecht haan liggen: Eys.
ze niet goed haan liggen: Heerlen.
ze scheef hebben liggen: Beek.
een scheet dwars zitten: Gennep.
zich get zoeken: Eys.

KNORREPOT

Kaart 68, pag. 373

N 85 (1981) (059, 061, 083, 174, 176, 177, 202),
 N 87 (1981) (043), SGV (1914) (018), ZND 01
 (1922) (a-m), ZND 24 (1937) (004), ZND 28
 (1938) (019), ZND 35 (1941) (082), ZND 40
 (1942) (070b);
 Beverlo Wb. (094, 132), Bree Wb. (169), Die-
 penbeek Wb. (276), Echt Wb. (058), Genk Wb.
 (117), Gennep Wb. (045, 074, 100, 102), Gronsveld
 Wb. 2 (027, 087), Hamont Wl. (067, 227,
 228), Hamont-Achel Wb. (062), Haspengouws
 Id. (180), Hasselt Wb. (128), Heel Wb. (095,
 144), Heerlen Wb. 1 (016), Heerlen Wb. 2 (139,
 158), Kerkrade Wb. 2 (127, 146, 211), Kortese-
 sem Wb. (054, 157, 235), Lommel Wl. (106,
 164, 231), Maastricht Wb. (125, 284), Meerlo-
 Wanssum Wb. (085, 126, 129, 164, 166, 175),
 Meeswijk Wl. (241), Meeuwen Wl. (087), Niel-
 St.Truiden Wl. (084, 254, 438), Roermond Wb.
 (095, 139, 331), Sint-Truiden Wb. (073, 074, 119,
 144, 172, 176, 180, 198, 210), Sittard Wb. (119,
 122, 148, 188, 329), Stokkem Wb. (049), Tege-
 len Wb. (087, 095), Tongeren Wb. (091, 360),
 Tungalroy Wb. (281, 288), Uikhoven Wl. (052),
 Valkenburg Wb. (053, 086), Venlo Wb. (138, 332,
 335, 336), Venray Wb. (242, 304), Weertlands

Wb. 1 (A5, 006, A7, 002, A7, 005, A7, 007, A7,
 008, A7, 009), Zonhoven Wb. (113, 153, 154,
 249, 304, 314, 318, 391), Zonhoven Wl. (188,
 306).

Persoon die voortdurend ontstemd is en
 dat door zijn gemopper ook laat blijken.
 Zie in verband met het trefwoord **ko-
 nijnselaar** Bree Wb., pag. 242, s.v.
kni-jns, 'lastig, grommelend'. De hier-
 onder vermelde opgaven zijn algemeen
 of mannelijk; alleen bij de laatste twee
 opgaven werd aangegeven dat het een
 vrouw betreft.

knorrepot: zeldz. Kleverlds.; ook
 in Eys, Herten (bij Roermond),
 Montfort, Sint-Odiliënberg, Oirsbeek,
 Hoensbroek, Opitter, As, Echt/
 Gebroek, Neerpelt, Sint-Huibrechts-
 Lille, Linde, Zepperen, Leopoldsburg,
 Meldert, Lommel en Venlo.

knorpot: verspr. Maaskemp. en
 Dommellds., zeldz. Oostlb., Centr.
 Maaslds., Bilzerlds., Demerkemp.,
 Lonerlds., Truierlds. en Kleverlds.;
 ook in Haspengouws Id. en in
 Voerendaal, Heerlen, Eys, Lontzen,
 Neeritter, Ittervoort, Ophoven,
 Lanaken, Diepenbeek, Hoeseelt,
 Millen, Heppen, Oostham,
 Tessengerlo, Meldert en Loksbergen.

knorspot: Vaals.

knorpet: Reuver.

knorbeer: Sint-Truiden.

knorder: Reppel, Rotem, Kleine-
 Brogel, Sint-Truiden, Montenaken en
 Leopoldsburg.

knorrer: Rekem, Peer, Sint-Truiden en
 Bevingen.

knorrerd: Rekem.

knorrig kerel: Maaseik.

knorrig vent: Meeuwen.

knoterpot (ook *knoterpot*): alg.
 Weertlds., verspr. Oost.Zuidlb.,
 Oostlb. en Kleverlds.; ook in Kerkrade
 Wb. 2 en in Remersdaal, Tungalroy,
 Hunsel, Maaseik, Echt/Gebroek,
 Urmond en Hamont.

knoteraar (ook *knotteraar*): verspr. Oost.Zuidlb. en Zuid.Oostlb.; ook in Simpelveld, Guttecoven, Stein, Geulle, Achel, Hamont en Tienray.

knoterbeer (*knotterbeer*): Kerkrade Wb. 2.

knoterboks (ook *knotterboks*): Kerkrade Wb. 2 en Weertlands Wb. 1 en in Roermond en Tungalroy.

knoterbuil (*knoderbuil, knotterbuil*): Kerkrade Wb. 2 en in Geulle

knoterbus (*knotterbus*): Eupen.

knoterduppen (*knotterduppen*): Kerkrade Wb. 2.

knotergat: Weertlands Wb. 1.

knoterhout: Weertlands Wb. 1 en in Tungalroy.

knoterjan (*knotterjan*): Schaesberg.

knoterlap: Heel.

knoterprij: Schinnen en Brunssum.

knoterzak: zeldz. Noord.Oostlb.

brompot: freq. Maaskemp., verspr. Zuid.Oostlb., Centr.Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Trichterlds.; ook in Rimborg, Vijlen, Helden/Everlo, Swalmen, Posterholt, Tungalroy, Eigenbilzen, Martenslinde, Rosmeer, Tongeren, 's-Herenelderen, Neerpelt, Kuringen, Duras, Wilderen, Sint-Truiden en Leopoldsburg.

brombeer: alg. Weertlds., freq. Maaskemp., zeldz. Trichterlds.; ook in Gennep Wb. en Meerlo-Wanssum Wb. en in Reuver, Vlodrop, Sittard, Bilzen, Martenslinde, Tongeren, Hamont, Houthalen, Kortessem, Sint-Truiden, Leopoldsburg en Lommel.

brommelwammes: Weertlands Wb. 1.

brommer: Mheer, Ellikom, Meeuwen, Hees, Borgharen, Hechtel, Kuringen, Gorsen en Loksbergen.

brommerd: Einighausen, Geleen, Blerick en Blitterswijck.

brom: Meijel.

grompot (ook *grommepot*): freq. Kleverlds., verspr. Dommelds., zeldz. Centr.Maaslds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Haspengouws Id. en in Voerendaal, Nieuwenhagen, Schaesberg, Montfort,

Schimmert, Meerssen, Amby, Opitter, Meeuwen, Opglabbeek, Limmel, Riksingen, 's-Herenelderen, Hechtel, Heppen, Kortessem en Borgloon.

grommelpot: verspr. Tongerlds., Demerkemp., Lonerlds. en Truierlds., zeldz. Maaskemp.; ook in Haspengouws Id. en in Belfeld, Molenbeersel, Eisden, Bilzen, Peer, Linde en Maasbree.

grommelaar: alg. Maaskemp., verspr. Centr.Maaslds., Tongerlds., Demerkemp., Lonerlds. en Truierlds., zeldz. Beringerlds.; ook in Molenbeersel, Lanaken, Veldwezelt, Hees, Bilzen, Rosmeer, Riemst, Peer, Linkhout en Halen.

grommer: Simpelveld, Opglabbeek, Borgharen, Vroenhoven, Achel, Neerpelt, Peer, Houthalen, Oostham en Tessengerlo.

grommerd: Horn, Beegden, Heer, Klimmen, Meeuwen, Neerpelt en Hechtel.

grombeer: Kerkrade Wb. 2 en in Laak, Genooi/Ohé en Lommel.

gromduivel: Venlo.

grommelachtige kerel: Opoeteren.

grommelketel: Gelieren/Bret.

grommelpie: Martenslinde, Hasselt en Wellen.

gromvader: Kaulille.

grom: Sint-Huibrechts-Lille.

grauwelaar: verspr. Centr.Maaslds., zeldz. Oostlb. en Horns; ook in Bree Wb. en Maastricht en Kleine-Brogel.

grauwelerd: Tungalroy.

grauwelkont: Tungalroy.

grauwelpot: Heel, Ophoven, Geistingen en Obbicht.

chagrijn, een - (ook *chagarijn, een -*): Reuver, Posterholt, Susteren, Hoensbroek, Schimmert en Born.

enselaar (ook *henselaar*): Heerlen, Valkenburg, Maastricht, Zonhoven, Hasselt, Gelinden en Melveren.

iezegrim: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Melick, Echt/Gebroek, Maastricht, Caberg en

Gennep.
gemelijke kerel: Bilzen, Vlijtingen, Sint-Huibrechts-Hern, Zolder, Nieuwerkerken en Kwaadmechelen.
gemene kerel: Rosmeer, Zichen-Zussen-Bolder, Mettekoven, Wellen en Wilderen.
grijnzer (ook *grijzer*, *grinser*): verspr. Kleverlds.; ook in Schimmert, Linde, Helchteren, Gelinden, Heers en Mielen-boven-Aalst.
grijnzerd (*grijzerd*): Venlo, Thorn en Zonhoven.
grijnijzer: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Roermond, Kelpen, Uikhoven en Maastricht.
grijnegel: Maastricht en Gronsveld.
grijner: Maastricht.
grijnerd: Maastricht.
grijnmuil: Maastricht.
grijnsmuil (*grinsmuil*): Gingelom.
grijnspot (ook *grijspot*): Tungalroy, Meeuwen en Thorn.
grijns (*grins*): Gennep Wb.
lastige kerel (ook *lastige kjel*): Kessenich, Bocholt, Opoeteren, Rekem, Eigenbilzen, Mopertingen, Zichen-Zussen-Bolder, Vliermaalroot, Heusden, Borgloon, Sint-Truiden en Mielen-boven-Aalst.
lastige mens: Maaseik, Diepenbeek, Hoeselt, Zonhoven, Hasselt, Ulbeek, Wellen, Borgloon en Borlo.
lastig mens: Overpelt.
lastig beest: Hasselt.
lastige bliksem: Kaulille.
lastige burger: Kaulille, Hechtel, Stevoort, Sint-Lambrechts-Herk, Zeppen en Wellen.
lastige compère (**fr.**) (*lastige compeer*): Martenslinde.
lastige duivel: Loksbergen, Voort en Hasselt.
lastige, een -: Paal, Borgloon en Riksingen.
lastige kadee: Kuringen en Mal.
lastige patroon: Wellen.
lastige vent: Vroenhoven, Martenslinde, Werm en Beverlo.

lastverkoper: Beverlo.
giftschijter: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Echt/Gebroek, Stein, Maastricht en Caberg.
giftschijterd: Kelpen, Thorn en Sittard.
giftkop: Maastricht.
kniezer: zeldz. Lonerlds.; ook in Opglabbeek, As, Zutendaal, Boorseem, Rekem, Maastricht en Sint-Truiden.
kniezerd: Maaseik.
kniesoer: Kerkrade, Voerendaal, Eys, Vlodrop en Beek.
grozer (*grauzer*, *gronzer*): Lanaken, Koninksem, 's-Herenelderen, Stevoort en Mettekoven.
grozerd: Caberg en Vroenhoven.
zure kerel (ook *zure kjel*): Zichen-Zussen-Bolder, Vliermaalroot, Houthalen, Hasselt en Mielen-boven-Aalst.
zure mens: Veldwezelt en Genoelselderen.
zuurpot: Maastricht, Stevoort, Mettekoven en Herk-de-Stad.
zuurpruim: Leopoldsburg, Venlo en Herten (bij Roermond).
zuurmoesvat: Brunssum.
zure boer: Kuringen.
zure charel: Hasselt.
zure duivel: Zutendaal.
zure, een -: Koersel, Sint-Lambrechts-Herk en Rosmeer.

De volgende opgaven zijn in alfabetische volgorde geplaatst:
ambetante kerel: Hechtel.
averechte, een -: Loksbergen.
bammelaar (*bemmelaar*): Borgloon.
broefgilles: Sint-Truiden.
brank-appel: Maaseik en Wellen.
branker: Ulbeek en Kortesseem.
brankerd: Melick en Stokrooie.
brankpot: Sint-Truiden en Kortesseem.
buffel: Zichen-Zussen-Bolder.
dolle kerel: Hoepertingen.
driftkikker: Maastricht.
driftkop: Voerendaal.
droevige kerel: Gutshoven.

duistere, een -: Heerlerbaan/Kaumer.
een die je moet kennen: Maastricht.
ekel (du.): Heerlen.
foeteraar: Lanaken.
gallige, een -: Schimmert.
grasbeer: Maasbree.
grasduivel: Tegelen.
graspot: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Kuttekoven.
graszak: Tegelen en Beesel.
griek: Horst, Tegelen en Venlo.
griekerd: Tegelen.
griekkop: Tegelen.
griezelaar: Bilzen.
grignou (fr.): Maastricht.
grijzegrubbe (ook *grijzegrub*): Neer en Lutterade.
grimmelaar: Maastricht.
grol: Beringen.
grolpot: Vroenhoven, Leopoldsburg, Oostham en Lommel.
grolspot: Veldwezelt.
groosbeer (*gronsbeer*): Caberg.
grotser: Waubach en Kerkrade.
hatelijke kerel: Zussen en Vveren.
heetkop: Nieuwerkerken.
hommelaar: Sint-Truiden.
huiskruis: Schinveld.
ijsbeer: Sittard.
jagedonder: Meijel.
judas: Lommel.
kerel (*kel*): Lontzen.
klier: Maastricht.
knaaierd: freq. Kleverlds.
knaaies: Lottum.
knaaikont: Gennep Wb.
knaaipens: Gennep Wb.
knaaipot: freq. Kleverlds.
knaaizak: Gennep Wb.
knauwelaar: Maastricht.
knauwelpot: Maaseik.
knauzer: Riemst.
knauzerd (*knuizet*): Zichen-Zussen-Bolder.
kneuter: Lanaken.
kneutergat: Boeket/Heisterstraat.
knibbelaar: Meerlo-Wanssum Wb.
knijpegel: Tungalroy.
konijnselaar (*knijnselaar*): Beverst.

koppige duivel: Wilderen.
kreng: Zonhoven.
kribbebijter: Weertlands Wb. 1 en in Zonhoven.
kriekel: Alken en Wellen.
krikkelaar: Zonhoven.
krikkele mens: Lommel.
krinselaar: Diepenbeek.
kus-mijn-kloten, een -: Genk.
kwade, een - (*kaaie, een -*): Hoeselt en Martenslinde.
kwade kerel: Gruitrode en Neeroeteren.
kwade man (*kaaie man*): Rijkhoven.
luppentruil: Weertlands Wb. 1.
mijnenwolf (*mijnenwoof*): Zichen-Zussen-Bolder.
miscontent, een -: Berbroek.
miscontente, een -: Genoelselderen.
miscontente kerel (ook *miscontente kjel*): Lummen en 's-Herenelderen.
mispunt: Maastricht.
moeilijke mens: Heers.
mof: Jeuk, Diepenbeek en Tongeren.
mofkop: Tongeren.
monk: Jeuk.
monkelaar: Maastricht.
monker: Schimmert.
monkerd: Gronsveld.
mopperaar: Lanaken.
mopperklaas: Asenray/Maalbroek, Lanaken en Maastricht.
mopperkont: Venray Wb.
mopperpot: Heythuysen.
mopperzak: Venlo.
motskop (< **du.**): Sint-Truiden en Maastricht.
mottige toe: Jesseren.
muiteraar (*moteraa, moteraar*): Zonhoven.
neuker: Gingelom.
neutelige mens: Zonhoven.
nieserd: Weertlands Wb. 1.
niesgat: Weertlands Wb. 1.
nijdas: Caberg.
nijdoor: Caberg.
nirker: Kwaadmechelen, Oostham en Paal.
nork: Beverlo en Zonhoven.
norker: Hoepertingen.

nosterenpot: Opoeteren.
noterzak: Venlo.
nurk: Zonhoven, Herk-de-Stad, Niel-bij-St.-Truiden en Loksbergen.
nurker: Oostham, Sint-Truiden en Borlo.
nurkpot: Sint-Truiden en Niel-bij-St.-Truiden.
oncontente kerel: Opoeteren.
pertzak: Lommel.
potentaat: Gronsveld.
pottenkolder: Groot-Loon.
pratduivel: Genk.
pratter: Bilzen.
preuzelaar: Lauw.
prompelaar: Mechelen-aan-de-Maas.
prottel: Sittard.
pruttelaar: Sint-Martens-Voeren, Schinveld, Amby, Opgrimbie, Maastricht, Linde, Heusden, Berbroek, Paal, Heers, Sint-Truiden, Mielen-boven-Aalst en Borlo.
pruttelpie: Wellen.
pruttelpot: Gutshoven, Hasselt en Wellen.
rakelpot: Zonhoven.
rare kerel: Neeroeteren.
rauwel: Kerkrade Wb. 2.
rauwelaar: Schinnen, Wijnandsrade en Heerlen.
roebelkloot: Niel-bij-St.-Truiden.
rouspéteur (fr.): Zonhoven.
semmelaar: Sint-Truiden.
snoteraar: Houthalen.
snotterpot (snoterpot): Meijel.
snurker: Tessenderlo en Ulbeek.
stieffleer, een -: Ell.
stijfkop: Rotem en Piringen.
verveeldige vent: Kanne.
vervelende persoon: Kuringen.
vervelender: Maastricht.
vegelaar: Geleen, Hoensbroek, Kaulille en Linde.
vegelenaar: Hoensbroek.
warne, een -: Venray.
warskop: Neeroeteren.
zager: Ulbeek.
zagevent: Lommel.
zanikerd: Reuver.

zemelaar: Paal.
zemelfoes: Berbroek.
zeurpiet: Meijel.
zeveraar: Geleen.
zeverboks: Roermond.
zoeipot: Wellen.
zwartkijker (zwatkijker): Paal.

Bij de volgende twee opgaven betreft het een vrouwelijk persoon:

krikkelkont (krekelkont): Meerlo.
 Wanssum Wb.
semmelrien: Sint-Truiden.

SMALEN

N 85 (1981) (171, 412), SGV (1914) (033, 034);
 Roermond Wb. (274), Weertlands Wb. 1 (A6, 010).

Op minachtende of geringschattende wijze over iemand spreken.

smalen (ook *smelen*): alg. Kleverlds. freq. Noord.Oostlb., verspr. Zuid.Oostlb., Centr.Maaslds. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Horns; ook in Weertlands Wb. 1 en in Waubach, Eys, As, Maastricht en Leopoldsburg.
schampen: freq. Zuid.Oostlb., zeldz. Horns en Trichterlds.; ook in Schaesberg, Gulpen, Neer, Montfort, Vlodrop, Bree, As, Born, Urmond, Hoeselt en Maasbree.
schamperen: Nieuwenhagen, Reuver, Swalmen, Posterholt, Schinnen, Weert, Geulle, Maastricht, Venlo, Meerlo en Meijel.
schanden: Sint-Odiliënberg, Posterholt, Dieteren en Stevensweert.
kleinere: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Eys, Beesel, Swalmen, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Hoeselt, Eksel, Jeuk en Loksbergen.
kleinerend spreken: Bree.
chicaneren (< fr.) (ook *sjokkeneren*): zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Simpelveld, Vaals, Eys en Caberg.

afhouwen: Klimmen.
erafhousen: Kerkrade.
neerhouwen: Eys.
afkammen (*afkemmaen*): Eys, Noorbeek, Terlinden en Caberg.
afkeuren: Einighausen.
afkraken: Eys.
afmaken: Sempelveld, Wijre en Gulpen.
bekladden: Urmond.
belachelijk maken: Eksel en Epen.
chipoteren (< fr.): Heerlen.
choqueren (< fr.): Maastricht en Sint-Pieter.
doortrekken: Valkenburg.
judassen: Loksbergen, Jeuk en Waubach.
koeioneren: As.
krenken: Maastricht.
mépriseren (< fr.): Maastricht.
neerdouwen: Weert.
neerhalen: Maastricht.
omlaag halen: Weert.
quatschen (du.): Montfort.
minnen: Stein.
min doen over: Weert en Tungalroy.
negerend doen: Schimmert.
schamel doen: Weert.
scherp zijn: Montfort.
schimpen: Leopoldsburg, Venray en Loksbergen.
sneren: Susteren.
snoeven: Susteren.
spotten: Beesel, Roermond, Maasniel en Hoensbroek.
stechelen: Heek.
steken: Nunhem.
treiteren: Meeuwen.
uitlachen: Reuver.
uitmaken: Meeuwen.
vernederen: Hoensbroek.
zwegelen: Swalmen en Heerlen.
voor de gek houden (ook *voor de gek halden, hougén*): Oirlo, Herten (bij Roermond) en Eigenbilzen.
voor het lapje houden (*voor het lapke houwen*): As.
in de hoek stampen: Oirlo.
in de zeik zetten (*inne zeik zetten*):

Herten (bij Roermond).
zich smalend uitlaten: Venlo.

SPOTTEN

N 85 (1981) (231), SGV (1914) (034);
 Beverlo Wb. (246), Gronsveld Wb. 2 (161),
 Kerkrade Wb. 2 (231), Maastricht Wb. (401),
 Tungalroy Wb. (280).

Zich met belachelijk makende of oneerbiedige scherts over iemand uiteten.

spotten: alg. Oostlb. en Kleverlds., verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Maaslands en Zuidgeld. Lb.; ook in Weert.

bespotten: Reuver.

voor de gek houden (*voor de gek houien, houten, houwen*): zeldz. Zuid. Oostlb.; ook in Schaesberg, Epen, Stevensweert, Maastricht en Eijsden.

voor gek houden (*voor gek houien*): Weert.

(er) de gek mee houden (*de gek met houwen, mit halden*): Bitterswijk en Obbicht.

de gek houden met (*der gek houten, houwen met*): Heerlen en Gulpen.

de gek steken met: Brunssum.

iemand de gek aansteken: Brunssum.

er de zot mee houden: Meeuwen.

er het zot mee houden (*er het zot mi houwen*): Beverlo.

zwanzen: Bree, Meeuwen, As, Eigenbilzen, Eksel, Jeuk, Leopoldsburg en Venray.

schampen: Lutterade, Schimmert, Tungalroy en Maastricht.

belachelijk maken: Hoeselt en Gronsveld.

choqueren (< fr.): Maastricht en Caberg.

dik maken: Kerkrade.

(er) de kuis mee drijven (*de kuis met drijven*): Eys.

gekken: Gronsveld.

grappen: Meijel.

kleineren: Schinnen.
lachen: Sevenum en Simpelveld.
lollen: Meeuwen.
lullen: Schinnen en Wijlre.
stom doen: Kapel-in-'t-Zand.
zeveren: Loksbergen.
zich aanstellen: Nunhem, As en Geleen.
zotbollen: Meeuwen.
zwammen: Schimmert.

MINACHTEN; MINACHTEND

N 85 (1981) (172);
 Heerlen Wb. 2 (155).

Blijk geven van minachting.

A. Minachten:

minachten: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Vaals, Epen, Amby, Ell, Born, Maastricht en Leopoldsburg.
met minachting straffen: Klimmen.
affronteren (< fr.): Loksbergen.
negeren: Thorn, Maastricht en Schimmert.
de neus optrekken voor: Neer.
zijn neus optrekken voor: Hoeselt.
kleineren: Swalmen, Merkelbeek, Mheer, Maastricht en Loksbergen.
links laten liggen: Bree.
neerkijken op: Heerlen, Wijlre, Eys, Ittervoort, Thorn en Horst.
niet bezien: Loksbergen.
niet kijken: Gulpen.
niet mogen: Venlo.
iemand niet moeten (*iemand nie motten*): Oirlo.
niet zien staan: Echt/Gebroek.
schampen: Ophoven en Geleen.
uit de stub houden (*uit de stub houten*): Eys.
zich afzijdig houden (*zich afzijdig houwen*): Maastricht.
weinig tellen: Gennep.
enselen: Maastricht.

B. Minachtend:

minachtend: Kapel-in-'t-Zand, Herten (bij Roermond), Geleen, Urmond, Maastricht, Venlo en Meijel.
méprisant (fr.): Maastricht.
minderwaardig: Hoensbroek.
afhoudend: Schimmert.
afhoudig: Susteren.
afkerig: Eksel, Voerendaal en Heerlerbaan/Kaumer.
afwijzend: Beesel.
akelig: Melick.
belachelijk: Sevenum.
nijdig: Kerkrade.
schamper: Venlo.
scherp: Venray.
smalend: Sittard.

SNAUWEN, GRAUWEN

DC 35 (1963) (023a, 023b), N 85 (1981) (232);
 Lommel Wl. (301, 303), Zonhoven Wb. (433).

Op bitse, bijtende toon spreken.

snauwen: alg. Oostlb., verspr. Oost. Zuidlb., Weertlds., Horns, Centr. Maaslds., Zuidgeld. Lb. en Kleverlds.; ook in Bree, Maastricht, Caberg, Eksel, Leopoldsburg en Lommel.
afsnauwen: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Wijlre, Eys, Neer, Roermond, Meeuwen, As en Venlo.
aansnauwen: As.
grauwen: zeldz. Kleverlds.; ook in Vijlen, Baexem, Meerssen, Berg-en-Terblijt, Mheer, Weert, Tungalroy, Neeritter, Maastricht, Caberg, Velden en Venlo.
grauwelen: verspr. Oostlb. en Weertlds.; ook in Thorn, Maasbracht, Echt/Gebroek, Maastricht en Hout-Blerick.
grommen: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Waubach, Roggel, Ell, Neeritter, Heijen, Bergen en Sevenum.
grommelen: Helden/Everlo en Roosteren.
knoteren (ook *knoeteren*, *knotteren*):

Vaals, Waubach, Beringe, Swalmen,
Schinveld, Ulestraten en Klimmen.
aankeken (*aa-keken*): Nieuwenhagen.
afblaffen: Amstenrade en
Nieuwenhagen.
aftangen: Schinnen en Puth.
baljoenen: Rothem.
bijten: Lutterade, Meeuwen, Hoeselt en
Loksbergen.
toebijten: Waubach.
bitsen: Venray, Weert en Tungalroy.
bletsen: Heerlen.
brommen: Voerendaal en Gulpen.
enselen: Valkenburg.
grozen (*grauzen*): Gronsveld.
grieken: Blerick, Venlo en Panningen.
grijzen: Arcen.

grotsen (*grutsen*): Nieuwenhagen en
Waubach.
kafferen: Beesel.
kijven: Beringe.
knaaien: Heijen en Bergen.
kortaf zijn (*kotaf zijn*): Eys.
mopperen: Roosteren.
muilen: Linne.
rauwelen: Nuth/Aalbeek en Eys.
schelden (*schellen*): Nuth/Aalbeek en
Voerendaal.
snarren: Zonhoven.
snebben: Venray en Linne.
snibben: Schimmert, Bree, Venlo en
Tienray.
snoeren: Lommel en Zonhoven.
snuitsen: Nieuwenhagen en Vaals.

3.7 Drift, kwaadheid, woede

Het begrip **KWAAD WEGLOPEN** is niet geplaatst. De gegevens voor dit begrip zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

DRIFTIG, ONSTUIMIG —

Kaart 69, pag. 373

N 85 (1981) (173, 182), SGV (1914) (007), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 23 (1937) (032); Beverlo Wb. (065), Echt Wb. (069, 070), Genk Wb. (068, 111), Gennep Wb. (040), Gronsveld Wb. 2 (039), Hamont Wl. (076, 097, 142), Hamont-Achel Wb. (027, 080), Haspengouws Id. (107), Heel Wb. (132), Heerlen Wb. 1 (010, 023, 026), Kerkrade Wb. 2 (101), Lommel Wl. (054, 208, 231), Maastricht Wb. (078, 200), Meerlo-Wanssum Wb. (124), Meeuwen Wl. (057, 126), Niel-St.Truiden Wl. (603), Roermond Wb. (142), Sint-Truiden Wb. (147, 237), Tungenroy Wb. (283), Venray Wb. (181), Weertlands Wb. 1 (A7, 006), Zonhoven Wb. (074), Zonhoven Wl. (025, 106).

Snel boos of ongeduldig wordend, moeilijk in toom te houden.

Zie in verband met het trefwoord **karwellig** Schuermans (1870), pag. 223, s.v. *karwellig*, o.a. ‘vurig, driftig’.

driftig: freq. Centr.Maaslds., verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Horns, Trichterlds. en Kleverlds., zeldz. Zuidgeld.Lb.; ook in Weert, Bree, Meeuwen, As, Bilzen, ‘s-Herenelderen, Hamont, Sint-Huibrechts-Lille, Kermt, Zonhoven, Beringen, Wellen, Sint-Truiden, Aalst-bij-St.-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Tessenderlo en Loksbergen.

giftig: freq. Kleverlds., verspr. Oostlb., zeldz. Centr.Maaslds. en Trichterlds.; ook in Heerlen, Weert, Kelpen, Ophoven, Thorn, Grote-Brogel, Genk, Martenslinde, Mopertingen, Rosmeer, Beverst, Hamont, Peer, Beverlo, Herk-de-Stad en Venlo.

giftschijterig (*gifschijterig*): Kapel-in-

’t-Zand en Geulle.

colèrig (< fr.) (ook *klerig*): alg. Weertlds., zeldz. Oostlb.; ook in Simpelveld, Heerlen, Tungenroy, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Rekem, Maastricht, Achel, Hamont, Zonhoven, Beverlo, Aalst-bij-St.-Truiden, Loksbergen en Lommel.

colérique (fr.): Sint-Truiden en Niel-bij-St.-Truiden.

dik: zeldz. Tongerlds.; ook in Mheer, Ophoven, Grote-Brogel, Omitter, Martenslinde, Neerpelt, Overpelt, Peer, Spalbeek, Beverlo, Sint-Lambrechts-Herk, Borgloon, Herk-de-Stad, Sint-Truiden en Lommel.

kwaad (ook *kaa*, *kaad*): alg. Dommellids., freq. Maaskemp., Tongerlds. en Demerkemp., verspr. Zuid.Oostlb., Centr.Maaslds., Bilzelds., Lonerlds. en Truierlds.; ook in Rimburch, Schaesberg, Epen, Lontzen, Molenbeersel, Kessenich, Ophoven, Lanaken, Vroenhoven, Kanne, Beverlo, Paal, Beringen, Kwaadmechelen, Oostham, Tessenderlo, Linkhout, Loksbergen, Halen en Lommel.

gauw kwaad (ook *gauw kaad*): Simpelveld, Lutterade, Bingelrade, Klimmen en Venray.

wild: Kerkrade, Roermond, Amby, Hulsberg, Ell, Maastricht, Caberg, Loksbergen, Tienray, Horst en Maasbree.

opvliëgend: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Gulpen, As, Urmond, Stein, Maastricht, Eksel, Zonhoven, Venlo en Oirlo.

kortaangebonden (ook *kortaagebonden*, *kortaangebonden*, *kotaagebonden*, *kotaagebonden*): verspr. Oostlb.; ook in Nieuwenhagen,

Schaesberg, Gulpen, Ell, Bree, Meeuwen, Born en Tienray.
kort gebonden (*kort gebonnen*): As.
kort geknoopt: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Tungelroy, Meerlo, Tienray en Maasbree.
kort aangelegd: Thorn.
kort aangezet: Meijel, Weert en Stein.
kort gevest: Stevensweert en Echt/Gebroek.
kort ingehangen: Leopoldsburg.
kort van stof: Beverlo.
kort van stuk: Venlo.
kort van verzen: Maastricht en Klimmen.
bitsig: Gennep Wb.
blitsig: Waubach en Kerkrade.
boos: Zichen-Zussen-Bolder.
briesetig: Genk.
dol (*dul*): Maastricht.
fel: Weert.
gauw aangebrand: Maastricht.
gauw getreden (*gauw getraaien*): Neeritter.
gauw gek: Dieteren.
gek: Susteren en Geleen.
paardsgek: Stein.
geladen: Neer.
grellig: Herten (bij Roermond) en Heerlen.
haastig: Epen, Neer, Susteren, Ittervoort en Hoeseelt.
hitsig: Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen en Schinnen.
hortig: verspr. Kleverlds.; ook in Helden/Everlo, Lottum, Grubbenvorst en Arcen.
karwellig: Haspengouws Id.
koppig: Voerendaal, Eys, Sittard, Doenrade, Meeuwen, Venlo en Oirlo.
kopsig: Maastricht.
kral: Venray.
kregel: Tungelroy en Caberg.
kregelig: Schimmert.
krikkel: Eksel, Beverlo, Jeuk en Loksbergen.
krikkelachtig: As.
lastig: Opoeteren en Herk-de-Stad.
lelijk: Opoeteren.

miezig: Opitter.
nijdig: Lommel en Venlo.
nijg: Achel en Hamont.
nits: Puth.
onbändig (< **du.**): Nieuwenhagen.
onbesuisd: Beesel.
ongeduldig: Meerlo en Geulle.
ongetemd: Caberg.
onstuimig: Venlo, Thorn en Born.
opgeregt (< **du.**): Heerlerbaan/Kaumer en Eys.
oplopend: Meerlo en Sint-Odiliënberg.
pertig: Lommel en Beverlo.
rauw: Maastricht.
razend: Venlo, Schinnen en Maastricht.
razentig (ook *razetig*): Caberg, Noorbeek en Terlinden.
rebels: Geleen, Doenrade en Amstenrade.
ruppig (**du.**): Maastricht.
snak: Epen.
stoer: Vaals.
vals: Welkenraedt.
vorwitzig (**du.**): Sint-Truiden.
vurig: As en Nieuwstadt.
wreed: Maastricht.
niet te houden (*niet te hagen, niet te houten, niet te houwen*): Schaesberg, Schimmert, Maastricht en Vlijtingen.
niet mit te kallen: Eys.
niet te bändigen (**du.**): Klimmen, Eys en Epen.
niet te temmen: Meeuwen.
niet te tomen: Echt/Gebroek.
uit rand en band (< **du.**): Nieuwenhagen.

Bij de volgende opgaven gaat het om een driftig persoon:
driftkop: Montfort en Vaals.
giftkop (*gifkop*): Oirlo en Kelpen.
giftklier (*gifklier*): Oirlo.
giftkont (*gifkont*): Herten (bij Roermond).
giftschijter (*gifschijter*): Wijlre, Wijnandsrade, Weert en Gennep.
giftschijterd (*gifschijterd*): Melick.
wilde, een - (*wille, een -*): Maastricht en Gronsveld.

IEMAND KWAAD MAKEN —

N 85 (1981) (181);

Beverlo Wb. (141), Echt Wb. (089), Kerkrade Wb. 2 (210), Kortessem Wb. (440), Meijel Wb. (083).

Iemands boosheid uitlokken.

Zie in verband met het trefwoord **tengelen** WNT (XVI), kol. 1509, s.v. *tengel* (II) 3., ‘angel van bij of wesp’; het daarvan afgeleide werkwoord ‘tengelen’ is het steken van een bij of wesp.**kwaad maken** (ook *ka maken*, *kaad maken*, *kwaai maken*): verspr. Zuid. Oostlb.; ook in Nieuwenhagen, Eys, Gulpen, Reuver, Posterholt, Maastricht, Gennep en Meijel.**giftig maken**: Susteren, Amby, Wijnandsrade, Weert, As en Maastricht.**treiteren**: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Kerkrade, Heerlen, Susteren, Schinnen, Noorbeek, Ospel, Ittervoort, Thorn, Meeuwen, Stein, Geulle, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Eksel, Jeuk, Leopoldsburg en Oirlo.**pesten**: Voerendaal, Heerlerbaan/Kaumer, Wijlre, Neer, Sittard, Geleen, Merkelbeek, Ospel, Ell, Urmond, Maastricht, Caberg, Venlo en Oirlo.**titsen** (ook *tirtsen*): verspr. Noord. Oostlb.; ook in Schimmert, Weert, Haler, Thorn, Bree en Maastricht.**ophitsen**: zeldz. Kleverlds.; ook in Eys, Haelen, Vlodrop, Kelpen, Ophoven, As, Born, Stein en Maastricht.**judassen**: Kapel-in-'t-Zand, Hoensbroek, Urmond, Geulle, Maastricht, Caberg en Jeuk.**tergen**: Epen, Montfort, Tungalroy, Echt/Gebroek en Sevenum.**koционерen**: Mheer, Maastricht, Caberg en Loksbergen.**chagrineren** (< fr.): Kortessem.**colèrig** (< fr.) **maken** (ook *klerig maken*): As en Loksbergen.**woest maken** (*wust maken*): Waubach en Eys.**de duivel doen zien**: Eys.**doen dansen**: As.**opdraaien**: Echt/Gebroek.**get opdraaien** (*get opdrieënen*): Schaesberg.**het spel opdraaien**: Amstenrade.**de koekeral opdraaien**: Brunssum.**hitsen** (*hissen*, *histen*): Beesel en Hoeselt.**irriteren**: Gulpen.**jennen**: Venlo en Maastricht.**klieren**: Oirlo.**krenken**: Beverlo.**krijten**: Loksbergen.**op de hit zetten**: Venray.**op zijn paardje zetten** (ook *op zijn paarke zetten*): Beverlo en As.**opjagen**: Loksbergen.**opjennen**: Maasbree.**opjensen**: Echt/Gebroek en Geleen.**opjuinen**: Venlo.**opjutten**: Swalmen.**opkissen**: Caberg.**opnaaien**: Venray en Weert.**opsterken**: As.**opwiksen**: Maasbree.**plagen**: Venlo en Montfort.**quälen** (**du.**): Heerlen.**reizen** (**du.**): Kerkrade Wb. 2.**sarren**: Beek en Brunssum.**tempteren**: Heerlen.**tengelen**: Gronsveld.**tokken** (*toeken*): Caberg.**transeneren**: Neer, Tungalroy en Schinnen.**uit zijn kot halen**: Loksbergen.**uit zijn kuil lokken**: Maastricht.**valsen**: Lutterade.**zanken** (**du.**) (*tsenken*): Vaals.**IEMAND UITSCHELDEN —**

ZND 34 (1940) (058).

Iemand smadende, honende woorden toevoegen, met scheldwoorden overladen.

Dit lemma bevat bijna uitsluitend materiaal voor het Belgisch-Limburgs gebied.

uitschelden (ook *uitschellen*, *uitschennen*, *uitschouwen*): zeldz. Maaskemp.; ook in Montzen, Maaseik, Rotem, Mechelen-aan-de-Maas, Beverst, Hamont, Neerpelt, Alken, Wellen, Nieuwerkerken en Lommel.

uitschelden voor alle vuile vis (*uitschellen voor alle vuile vis*): Neroeteren.

schelden (ook *schellen*): alg. Maaskemp., verspr. Centr.Maaslds., zeldz. Horns; ook in Montzen, Lanaken, Maastricht, Hasselt en Paal.

uitschijten (ook *uitskijten*): verspr. Maaskemp., Dommellids. en Demerkemp.; ook in Ophoven, Eisden, Mechelen-aan-de-Maas, Martenslinde, Diepenbeek, Beverlo, Paal, Beringen, Wellen, Herk-de-Stad, Mielen-boven-Aalst, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Oostham, Tessenderlo, Meldert en Lommel.

uitschijten voor al wat lelijk is: Neroeteren.

uitmaken: freq. Dommellids. en Demerkemp., verspr. Lonerlds.; ook in Ophoven, Reppel, Neroeteren, Genk, Lanklaar, Veldwezelt, Neerharen, Eigenbilzen, Zichen-Zussen-Bolder, Diepenbeek, 's-Herenelderen, Beverlo, Paal, Beringen, Herk-de-Stad, Sint-Truiden, Mielen-boven-Aalst, Leopoldsburg, Tessenderlo, Meldert en Lommel.

uitmaken voor al wat leed is: Rijkhoven.

uitmaken voor al wat lelijk is: Heusden.

uitmaken voor alle vuile vis: Grote-Brogel en Neroeteren.

uitmaken voor vuile vis: Heers.

uitmaken voor vanalles: Val-Meer.

uitmaken voor vanal: Zepperen.

uitpoetsen: Maaseik, Rotem,

Opgrimbie, Lanaken en Zichen-Zussen-Bolder.

verwijten: verspr. Demerkemp., Lonerlds. en Truierlds.; ook in Bilzen, Eigenbilzen, Martenslinde, Diepenbeek en Riksingen.

affronteren: Heppen.

begrommen: Sint-Huibrechts-Lille.

begrozen: Ulbeek.

bekeren: Gelinden.

beklappen: Runkelen.

bekotsen: Ulbeek.

builen: Gelinden.

goed wat meegeven (*goei wa meegeven*): Kwaadmechelen.

grijnzen (*grinsen*): Borlo.

heken: Zepperen.

het zijn zeggen: Ulbeek, Rijkhoven en Kwaadmechelen.

heten: Mal.

kekelen: Lanaken.

keken: Beverst en Groot-Loon.

kijven: Grote-Brogel, Mettekoven en Borlo.

lelijk doen: Hamont en Meeuwen.

morren: Bilzen.

opspuiten: Opitter.

overduivelen: Groot-Loon.

overgrazen: Nieuwerkerken.

overlezen: Veldwezelt.

sakkeren: Meeuwen.

schampen: Diepenbeek.

sjamfoeteren: Neroeteren.

uitbakken: Hamont.

uitboksen: Peer.

uitborstelen: Opoeteren en Stevoort.

uitbuffelen: Bocholt.

uitdonderen: Grote-Brogel.

uitduivelen: Neroeteren en Opoeteren.

uithijzen: Mal.

uithouden (*uithouten*): Mettekoven.

uitjouwen: Kaulille.

uitlachen: Beverst, Heppen, Hoepertingen, Voort, Sint-Truiden en Jeuk.

uitschabijnen: Overpelt en Martenslinde.

uitschavelen: Heppen.

uitsporen: Beringen.

verzetten: Heers en Zonhoven.
voor de aap houden (*voor de aap haan*): Peer.
voor de gek houden (*voor de gek hagen, voor de gek houien*): Voort en Borgloon.
zijn catechismus aflezen: Hasselt.
vuilmaken: Peer.
zwart maken: Overpelt.
get maken: Rekem.

SCHELDEN, SCHIMPEN —

Kaart 70, pag. 374

DC 47 (1972) (001d), N 85 (1981) (413), N 87 (1981) (097), SGV (1914) (031);
 Beverlo Wb. (269), Bree Wb. (383, 384, 388), Diepenbeek Wb. (286), Echt Wb. (045), Eupen Wb. (163), Heerlen Wb. 2 (203), Maastricht Wb. (366, 370), Meerlo-Wanssum Wb. (247, 251, 269), Meeswijk Wl. (550), Meeuwen Wl. (154), Nuth Wb. (071), Roermond Wb. (254, 263, 266), Sittard Wb. (273, 275, 364, 367, 382), Stokkem Wb. (096, 097), Tongeren Wb. (547, 555), Uikhoven Wl. (150), Valkenburg Wb. (154), Weertlands Wb. 1 (A5, 010, A6, 010);
 Beenen, P. (1973) (222).

Krenkende of beledigende woorden uitspreken; op schampere wijze kritiek uitoefenen.

Zie in verband met het trefwoord **buffelen** Maastricht Wb., pag. 56, s.v. *buffelen* b., ‘schelden, mopperen’ en in verband met het trefwoord **grotsen** Kerkrade Wb. 2, pag. 128, s.v. *jrotse* 1., ‘mopperen’.

schelden (ook *scheldjen, scheljen, schellen*): alg. Oostlb., Weertlds., Maaskemp. en Kleverlds., freq. Centr. Maaslds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Trichterlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Simpelveld, Vaals, Vliermaalroot, Hamont, Groot-Gelmen, Borlo en Lommel.

uitschelden (ook *uitschellen*): Bree en

Epen.

schimpfen: freq. Kleverlds., verspr. Oostlb. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Horns; ook in Rimburch, Eys, Gulpen, Vijlen, As, Echt/Gebroek, Stein, Geulle, Maastricht, Sint-Pieter, Eijsden, Vlijtingen, Tongeren, Leopoldsburg en Loksbergen.

beschimpfen: Herten (bij Roermond) en Loksbergen.

uitschimpfen: Blitterswijck.

schimpscheuten uitdelen: Nieuwenhagen.

schampen: alg. Zuid.Oostlb., freq. Maaskemp., verspr. Noord.Oostlb., Horns en Centr.Maaslds., zeldz. Oost.Zuidlb. en Trichterlds.; ook in Simpelveld, Weert, Diepenbeek, Hoeselt, Tongeren en Blerick.

beschampen: Eksel.

schamperen: Posterholt.

schanden (ook *sjantjen, sjanzen*): verspr. Noord.Oostlb.; ook in Eupen, Neeritter, Maasbracht en Stein.

chicaneren (< fr.) (ook *sjokkeneren*): Simpelveld, Schinveld, Meerssen, Heek, Buchten, Uikhoven en Maastricht.

schobben: Weertlands Wb. 1 en Meerlo-Wanssum Wb. en in Heerlen, Reuver, Roermond, Sittard, Nuth/Aalbeek en Noorbeek.

uitschobben: Beesel.

sjamfoeteren: Weertlands Wb. 1 en Bree Wb.

afgeven: Geulle en Maastricht.

afketsen: Kelpen.

afkraken: Eys.

buffelen: Maastricht.

choqueren (< fr.): Caberg.

de gek steken: Buggenum.

foeteren: Echt/Gebroek, Schinveld en Heerlen.

get aanmerken: Maastricht.

grotsen: Kerkrade.

het afrijten: Schinveld.

judassen: As.

kijven: Maasbree en Posterholt.

kleineren: Oirsbeek.

kletsen: Venray en Meeuwen.
knoteren: Schinveld.
kommeren: Meeuwen.
bekritisieren: Nunhem.
kritisieren: Epen.
kritiek uitoefenen: Hoensbroek.
kwaad klappen (kaad klappen): Jeuk.
bemuilen: Wijlre.
muilen: Meeuwen.
razen: Heerlen.
sakkeren: Maasbree.
schabrijnen: Bree.
schennen: Gennep.
schmälen (du.): Schinveld.
spelken: Meerlo-Wanssum Wb.
spotten: Brunssum.
stechelen: Schinnen.
steken: Grevenbicht/Papenhoven.
timpen: Panningen.
uitbranden (uitberren): Nederweert.
uitheten (uitheesjen): Mheer.
uitmaken: Bree, Eigenbilzen, Bolderberg en Beverlo.
uitpakken: Sittard.
uitschijten: Beverlo.
uitschieten: Nederweert.
uitjouwen: Eigenbilzen.
uitvaren: Sittard.
verwijten: Vechmaal.
voor gek houden (voor gek houien): Buggenum.
zwegelen: Swalmen en Schinveld.

BOOS

Kaart 71, pag. 374

N 85 (1981) (179, 180), SGV (1914) (020); Beverlo Wb. (046, 089, 141), Echt Wb. (050, 073), Eupen Wb. (023, 098), Gronsveld Wb. 2 (024, 093), Heel Wb. (092, 158), Heerlen Wb. 1 (021, 035), Heerlen Wb. 2 (087, 143), Kerkrade Wb. 2 (146, 258, 284), Kortesse Wb. (227), Lommel Wl. (100, 208), Maastricht Wb. (218, 447), Meerlo-Wanssum Wb. (180), Meeswijk Wl. (242, 360, 378), Meeuwen Wl. (133), Meijel Wb. (083), Niel-St-Truiden Wl. (408, 632), Roermond Wb. (153), Sint-Truiden Wb. (118, 146, 147,

150, 163), Sittard Wb. (119, 189), Stokkem Wb. (050, 054), Tegelen Wb. (086), Tongeren Wb. (252), Tungalroy Wb. (041, 283), Valkenburg Wb. (071), Venlo Wb. (179), Venray Wb. (316), Weertlands Wb. 1 (A5, 007, A5, 011, A7, 009), Zonhoven Wb. (255), Zonhoven Wl. (315).

Toornig, verstoord, kwaad.
 Zie in verband met het trefwoord **nut** Weijnen (1996), pag. 137, s.v. *nut*, ‘lelijk, slecht, boos’ en in verband met het trefwoord **grelig** RhWb (II), kol. 1391, s.v. *grelig* (adj.) 2.a., ‘zornig, wütend....’.

kwaad (ook *kaa*, *kaad*, *kaai*, *kwaai*): alg. Oostlb., Weertlds. en Kleverlds., freq. Oost.Zuidlb., Horns en Centr. Maaslds., verspr. Ripuar., Trichterlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Eupen, Bree, Meeuwen, As, Hoeselt, Eksel, Zonhoven, Beverlo, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg en Loksbergen.

giftig: verspr. Oostlb., zeldz. Centr. Maaslds.; ook in Heerlen, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Lommel, Horst en Maasbree.

colèrig (< fr.) (ook *klerig*): Heerlen, Sittard, Tongeren, Kortesse, Sint-Truiden en Loksbergen.

woest (wust): verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Kerkrade Wb. 2.

beledigd: Stein en Vaals.

blitsig: Eupen.

geaffronteerd: Maastricht en Caberg.

gekrenkt: Noorbeek en Terlinden.

geraakt: Noorbeek, Terlinden, Ospel, Urmond en Gennep.

gestuurd: Loksbergen en Niel-bij-St.-Truiden.

getreden (ook *getraaien*): Oirlo en Schimmert.

lelijk getreden (lelijk getraa, lelijk getree): Neer.

op zijn tenen getreden: Maastricht en Wijnandsrade.

lelijk: Sint-Truiden.
gram: Sint-Truiden.
grellig: Valkenburg en Heerlen.
lastig: Loksbergen.
loens: Meeswijk.
narrig: Weertlands Wb. 1.
nijdig: Lommel.
nut: Venray Wb. en in Kapel-in-'t-Zand.
spoor: Weertlands Wb. 1.
vals: Kerkrade Wb. 2 en in Maastricht.
venijnig: As.
vies: Stein.
vuil: Heythuysen, Weert, Tungalroy en Venlo.

ZICH KWAAD MAKEN —

N 85 (1981) (179, 180, 182);
 Echt Wb. (090), Haspengouws Id. (176), Hasselt Wb. (252), Meeuwen Wl. (085), Tongeren Wb. (545), Tungalroy Wb. (042, 283), Weertlands Wb. 1 (A5, 012), Zonhoven Wb. (248), Zonhoven Wl. (307).

Zich boos maken, toornig worden.

zich kwaad maken (ook *zich kaa maken, kaad maken*): verspr. Zuid. Oostlb.; ook in Nieuwenhagen, Gulpen, Reuver, Montfort, Kelpen, Bree, Maastricht, Loksbergen, Venlo, Meijel en Maasbree.

kwaad worden (*kaa weden, kaad weden, kaad weren, kaad worden, kwaai worren*): Vaals, Eys, Geleen, Oirsbeek, Maastricht, Hoeselt en Gennep.

uit zijn slof schieten: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Lutterade, Hoensbroek, Tungalroy, Ittervoort, Thorn, Echt/Gebroek, Urmond, Geulle, Maastricht, Caberg, Eksel, Meerlo en Tienray.

uit zijn sloffen schieten: As.

uit de slof schieten: Schaesberg, Neer, Haelen, Posterholt, Sittard, Born, Venlo, Venray en Sevenum.

uit zijn klompen schieten: As.
uit zijn kram schieten: Meeuwen.
uit zijn krammen schieten: Meeuwen.
zich giftig maken: Reuver, Beesel, Roermond, Amby, Meeuwen, Maastricht en Oirlo.
giftig worden (*giftig weren*): Maastricht, Wijnandsrade en Klimmen.
in zijn gift schieten: Weert.
koken van gift: Herten (bij Roermond).
zich opregen (< du.): verspr. Oost. Zuidlb. en Zuid.Oostlb.; ook in Kerkrade, Geulle en Maastricht.
zich oprichten: Montfort, Vlodrop, Oirsbeek, Geulle en Maastricht.
zich oprijten: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Susteren, Weert, Tungalroy, Echt/Gebroek en Geulle.
zich chagrineren (< fr.) (ook *sjaggrereren, sjangeneren*): Eigenbilzen en Tongeren.
zich colèrig (< fr.) maken: Jeuk.
zich ergeren: Ell, Melick en Voerendaal.
zich krenken: Zonhoven en Hasselt.
zich lastig maken: Leopoldsburg.
zich niet kunnen inhouden: Heythuysen.
zich opdoen: Haelen.
zich opdraaien: Wijre, Stein, Maastricht, Caberg en Venray.
zich opjagen: Loksbergen.
zich opmaken: Ophoven.
zich opnaaien: Weert.
zich opruien: Horst en Schimmert.
zich opvreten: Caberg.
zich opwinden: Meijel en Heerlen.
zich recht zetten: Meeuwen.
zich verbozen: Weertlands Wb. 1 en in Tungalroy.
zich verpitsen: Haspengouws Id.
zich woest maken (*zich wust maken*): Eys.
de kwint springen: Sevenum en Herten (bij Roermond).
de stront dun bij het hart hebben: Venlo en Melick.
grellig worden (*grellig weren*): Geleen.

woest worden (*wust weden*): Eys.
nut tekeergaan: Neer.
tekeergaan: Neer.
op zijn ponteneur staan: Maastricht.
uit zijn kuil komen: Maastricht.
uit zijn vel vliegen: As.
opvliegen: Epen.
uitvliegen: Ospel en Stein.

WOEDE

Kaart 72, pag. 375

N 85 (1981) (183, 184), SGV (1914) (007), ZND 01 (1922) (a-m);
 Beverlo Wb. (092, 261, 304), Bree Wb. (165),
 Diepenbeek Wb. (293), Echt Wb. (049, 063, 069,
 097), Eupen Wb. (158, 231), Genk Wb. (111,
 152), Gronsveld Wb. 2 (205), Hamont Wl. (076),
 Haspengouws Id. (016, 045), Hasselt Wb. (529),
 Heel Wb. (092), Heerlen Wb. 2 (248), Kerkrade
 Wb. 2 (122, 126, 283), Kortesseem Wb. (146),
 Lommel Wl. (054, 231), Maaseik Wb. (020),
 Maastricht Wb. (199), Meeswijk Wl. (143, 242),
 Meeuwen Wl. (126), Niel-St.Truiden Wl. (603),
 Roermond Wb. (092, 142), Sint-Truiden Wb.
 (147, 200), Sittard Wb. (119), Stokkem Wb.
 (050), Tegelen Wb. (086), Tongeren Wb. (188,
 251), Uikhoven Wl. (026), Venlo Wb. (137),
 Weertlands Wb. 1 (A5, 004), Zonhoven Wb.
 (073), Zonhoven Wl. (084, 106).

Hevige boosheid.

woede: Meijel, Geulle en Eupen.
wut (du.): zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in
 Kerkrade Wb. 2.
colère (fr.) (ook *kleer*): verspr. Zuid.
 Oostlb., zeldz. Centr.Maaslds. en
 Truierlds.; ook in Haspengouws Id.
 en in Gulpen, Roermond, Maasniel,
 Montfort, Ophoven, Meeuwen, As,
 Genk, Maastricht, Caberg, Bilzen,
 Tongeren, Hamont, Zonhoven,
 Hasselt, Beverlo, Leopoldsburg,
 Tessenderlo, Loksbergen, Lommel en
 Venlo.
gift (ook *gif*): alg. Weertlds., freq.

Maaskemp., verspr. Oost.Zuidlb.,
 Oostlb., Horns, Centr.Maaslds. en
 Kleverlds.; ook in Kerkrade Wb. 2
 en in Eupen, Maastricht, Caberg,
 Eigenbilzen, Martenslinde, Rosmeer,
 Hoeselt, Tongeren, 's-Herenelderen,
 Sint-Huibrechts-Lille, Zonhoven,
 Beringen, Kortesseem, Aalst-bij-St.-
 Truiden, Loksbergen en Venlo.
giftigheids: Wellen.
rage (fr.) (*arraasj, raas*): Haspengouws
 Id. en in Echt/Gebroek en Sint-
 Truiden.
chagrijn: Diepenbeek.
furie: Maastricht.
geraas: Eupen.
grel: Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen.
grol: Oirsbeek en Eys.
kwadigheid (*kadigheid*): Nieuwen-
 hagen.
onweer: As.
perten (ook *petten*): Lommel en
 Beverlo.
razerij: Eupen.
razernij: Caberg.
roffel: Beverlo.
woestigheid (*wustigheid*): Heerlen.

OPSPELEN

N 85 (1981) (186);
 Heerlen Wb. 2 (179), Maastricht Wb. (361), Sit-
 tard Wb. (365), Zonhoven Wb. (423).

Zeer boos uitvallen.

opspele: verspr. Oostlb. en Kleverlds.,
 zeldz. Oost.Zuidlb. en Horns; ook in
 Bree, Meeuwen, As, Urmond, Stein,
 Geulle, Maastricht, Caberg, Hoeselt,
 Eksel, Leopoldsburg, Loksbergen en
 Venlo.
op zijn poot spelen: Maastricht.
een muil afspele: Loksbergen.
sjamfoeteren (ook *sjafoeteren*):
 zeldz. Horns; ook in Neer, Nunhem,
 Swalmen, Lutterade, Meeuwen,
 As, Urmond, Geulle, Maastricht,

Zonhoven en Meijel.
foeteren: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Waubach, Swalmen, Montfort, Weert, Tungalroy, Echt/Gebroek en Maastricht.
uitfoeteren: Valkenburg.
uitvallen: verspr. Oost.Zuidlb., zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Kerkrade, Swalmen, Melick, Born, Maastricht en Venray.
schelden (ook *schellen*): Vaals, Waubach, Gulpen en Oirsbeek.
afgeven: Schimmert.
bruisen (*broezen*): Klimmen.
opbruisen (*opbroezen*): Klimmen.
uitkafferen: Geleen en Wijnandsrade.
kafferen: Maasbree.
muilen: Vlodrop.
nut doen: Weert.
razen: Jeuk, Merkelbeek en Mheer.
sakkeren: Maastricht.
schandalen (ook *schendulen*): Stein en Sittard.
schobben: Gulpen.
sodemieteren: Maastricht.
toeteren: Meijel.
uitbuidelen (*uitbuielen*): Herten (bij Roermond).
uitvaren: Sittard.
uit de slof schieten: Maastricht.
uit zijn slof schieten: Maastricht.
uit zijn vel springen: Kapel-in-'t-Zand.
van zijn kloten maken: As en Loksbergen.
voor neer te vallen zijn: Maastricht.
voor om te vallen zijn: Maastricht.
voor te barsten zijn: Maastricht.

ZIJN WOEDE LUCHTEN —

DC 32 (1960) (016a-b), N 85 (1981) (185);
 Eupen Wb. (024, 025), Haspengouws Id. (163).

Woede proberen kwijt te raken door iets te doen of te zeggen.
 Zie in verband met het trefwoord **opsputsen van gramschap** Schuermans (1870), pag. 666, s.v. *sputsen*, 'zwellen,

opzwellen'. Volgens de respondent uit Sittard is er een zegswijze die gebruikt wordt om je woede op een persoon te luchten: 'stik in een meelzak, dan kom je gepoederd in de hel'.

afreageren: verspr. Zuid.Oostlb. en Centr.Maaslds., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Wijlre, Weert, Ittervoort, Thorn, Meeuwen, Maastricht, Caberg, Venlo, Meerlo en Meijel.
uitrazen: Geleen, Amby, Ell, Maastricht, Venray en Horst.
razen: Jeuk.
uitvaren: Kesseleik.
uitkeken: Nieuwenhagen.
uitleven: Susteren.
wut (du.) spuien: Nieuwenhagen.
gal spuien: Schaesberg.
zich uitkuren: Kapel-in-'t-Zand, Hoensbroek, Gronsveld en Mheer.
zich uitlaten: Kerkrade, Kapel-in-'t-Zand, Melick en Brunssum.
zich afregen (< du.): Beek.
zich eens uitkotsen: Blerick.
zich laten gaan: Caberg.
zich luchten: Geleen.
zich loslaten: Montfort.
zich uitpraten: Oirlo.
zich luchten: Schinnen.
lucht geven aan (*locht geven aa*): Gulpen.
vuur spijen: Neer.
zijn gal spijen: Maastricht.
zijn gal uitspijen: Susteren.
zijn gift koelen (*zijn gif koelen*): Velden en Ulestraten.
zijn gift opvreten: As.
zijn gift uitwerken: Bree.
afblazen: Maastricht.
beulen: Eupen.
bordelen (*burdelen*): Eupen.
een de dat sagen: Eys.
opsputsen van gramschap: Haspengouws Id.
schelden: Vaals.
schobben: Eys.
snauwen: Eksel.
stoom aflaten: Leopoldsburg.
vloeken: Vijlen.

RAZEN EN TIEREN

N 85 (1981) (187);
Bree Wb. (436), Diepenbeek Wb. (284, 289),
Gennep Wb. (148), Gronsveld Wb. 2 (138), Has-
pengouws Id. (060), Heerlen Wb. 2 (195, 218),
Maaseik Wb. (012), Maastricht Wb. (056), Mees-
wijk Wl. (574), Meeuwen Wl. (059), Roermond
Wb. (292), Sittard Wb. (364), Tungalroy Wb.
(283), Venlo Wb. (224, 231), Venray Wb. (373,
390).

In een onbeheerste woordenvloed aan
de gevoelens van woede lucht geven.

razen en dieren: Gennep Wb.

razen: verspr. Oostlb. en Kleverlds.,
zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Vaals,
Weert, Tungalroy, Kelpen, Meeuwen,
As, Echt/Gebroek, Geulle, Maastricht,
Caberg, Diepenbeek, Hoeselt, Jeuk en
Venlo.

tieren: Heerlen, Melick, Schinnen,
Gronsveld, Ophoven, As, Maastricht,
Leopoldsburg, Venlo en Tienray.

tekeergaan: verspr. Oost.Zuidlb.,
Noord.Oostlb. en Kleverlds., zeldz.
Zuid.Oostlb.; ook in Weert, Tungalroy,
Ittervoort, Thorn, Bree, Meeuwen,
As, Born, Maastricht, Eigenbilzen en
Venlo.

razend tekeergaan: Venlo.

door het dak uitgaan: Brunssum.

baljoenen: Maaseik en Geleen.

balkeneren: Tungalroy en Diepenbeek.

brullen: Eksel.

duivelen: Haspengouws Id. en in
Meeuwen.

foeteren: Gulpen.

keken: Maastricht.

non-de-juu-en: Schinnen.

opspelen: Eigenbilzen en Schimmert.

permitteren: Venray.

ronddassen: Loksbergen.

rondvliegen: Loksbergen.

sakkeren: Venray Wb. en in Schinnen
en Venlo.

sakramenten (*tsakramenten*):
Kerkrade.

schelden (ook *schellen*): Heerlen,
Waubach, Roermond, Herten (bij
Roermond) en Stein.

schobben: Noorbeek en Terlinden.

schreeuwen: Maastricht.

schreien: Heerlen en Epen.

sjamfoeteren: Ell, Meeswijk en Sittard.

spektakelen: Urmond.

te zeil gaan: Neer en Heel.

tempeesten (*tampeesten*): Bree Wb. en
in Tungalroy.

torneren: Tungalroy en Roermond.

uit zijn vel springen: Kapel-in-'t-Zand.

vuur schieten: Eksel.

uitbuffelen: Maastricht.

uitrazen: Maastricht.

uitvallen: Klimmen en Eys.

RAZEND VAN WOEDE

N 85 (1981) (182, 183, 184);
Beverlo Wb. (089, 141, 174, 261, 304), Bree Wb.
(373), Diepenbeek Wb. (284), Echt Wb. (097),
Eupen Wb. (158), Genk Wb. (274), Gronsveld
Wb. 2 (138, 205), Hamont Wl. (144, 381), Has-
pengouws Id. (183), Heel Wb. (092), Heerlen
Wb. 2 (195, 248), Kerkrade Wb. 2 (067, 284),
Kortessem Wb. (146, 430), Lommel Wl. (252,
256), Maaseik Wb. (020, 040), Maastricht Wb.
(103, 138, 344), Meeswijk Wl. (515), Meeuwen
Wl. (181), Niel-St.Truiden Wl. (221), Nuth Wb.
(077), Roermond Wb. (240), Sittard Wb. (337),
Stokkem Wb. (068), Tungalroy Wb. (041), Uik-
hoven Wl. (050), Venlo Wb. (162), Venray Wb.
(373), Zonhoven Wb. (380), Zonhoven Wl. (084).

Buiten zichzelf van woede, zeer woe-
dend.

dol (ook *dul*, *dulle*): verspr. Oostlb.,
zeldz. Horns; ook in Schaesberg, Eys,
Meeuwen, Stein, Maastricht, Hoeselt,
Jeuk, Venlo, Venray en Meijel.

dol van gift (*dol van gif*, *dul van
gif*): Oirlo, Maasbree en Herten (bij
Roermond).

dol van woede (*dul van woede*):
Geulle.

dol zierend: Merkelbeek.
dolgedraaid (*dulgedraaid*): Montfort.
door de dolle: Venray.
door het dolle (ook *door het dulle*): Weert en Kapel-in-'t-Zand.
door het dolle her: Kelpen.
colèrig (< fr.) (ook *klerig*): Wijlre, Neer, Nunhem, Montfort, Sittard, Amby, Gronsveld, Ell, Thorn, As, Maastricht, Beverlo en Venlo.
colèretig (< fr.): Schimmert.
purper van colère (fr.) (*purper van klere*): Lommel.
razend: verspr. Oostlb. en Kleverlds.; ook in Heerlen, Nieuwenhagen, Eys, Weert, Bree, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Born, Maastricht, Eksel, Leopoldsburg en Venlo.
razend kwaad (*razend kaad*): Hamont.
razentig (ook *razetig*): verspr. Ripuar. en Zuid.Oostlb.; ook in Bree Wb. en in Eupen, Echt/Gebroek, Meeswijk en Maastricht.
razentig kwaad (*razetig kaad*): Maaseik en Genk.
razentig van colère (fr.) (ook *razentig van klee*): Zonhoven.
razig kwaad (*razig kaad*): Lommel.
raastig kwaad (*raastig kaad*): Kortesseem.
raastig: Haspengouws Id. en in Diepenbeek, Niel-bij-St.-Truiden en Loksbergen.
brul: Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen, As en Caberg.
brul van gift: Gulpen.
bleek van de gift (*bleek van gif*): Uikhoven.
giftig: verspr. Oostlb. en Kleverlds.; ook in Vaals, Schaesberg, Eys, Epen, Tungelroy, Meeuwen, Maaseik, Stein en Kortesseem.

giftig als een konijn (*giftig as een knijn*): Urmond.
giftig wie een konijn (*giftig wie een knijn*): Heel.
zo giftig als een konijn: Kortesseem.
zo giftig als een spin: Kortesseem.
gek van gift (ook *gek van gif*): Heel en Geulle.
wit van de gift (*wit van gif*): Uikhoven.
gloeïend giftig: Tungelroy en Swalmen.
gloeïig kwaad (*gloeïig kaad, gloeïig kaad*): Beverlo en Hamont.
gloeïend: Reuver en Geleen.
woedend: Thorn, Echt/Gebroek en Posterholt.
woest (*wust*): verspr. Ripuar.; ook in Voerendaal, Heerlen, Eys en Venlo.
heet van woede: Kerkrade.
buiten zichzelf: Melick.
buiten zijn zinnen: As.
barstend van nijd: Venlo.
beestig: Venray.
furel (< fr.): Beverlo.
furieus: Maastricht.
wie een furie: Maastricht.
geladen: Gronsveld.
zo kwaad wie een konijn (*zo kwaad wie ene knijn*): Tungelroy.
heel kwaad: Meerlo.
kwaad: Oirlo.
hels: Maastricht.
horendol (*horendul*): Tungelroy, As en Loksbergen.
kortaangebonden: Merkelbeek.
loens: Stokkem.
over zijn toeren: Venlo.
pertig (*pettig*): Beverlo.
pratsgek: Vaals.
radgek: Ell.
gek: Meijel.
wild: Vlodrop en Maastricht.

3.8 Verdriet

Het begrip **CHAGRIJN** is niet geplaatst omdat het nauwelijks lexicaal onderscheiden materiaal opleverde. De gegevens voor dit begrip zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>). Het trefwoord **chagrijn** (bn. en zn.) komt ook voor in de in deze subparagraaf geplaatste lemmata **VERDRIET** en **BEDROEFD**.

VERDRIET

Kaart 73, pag. 375

N 85 (1981) (079, 081), SGV (1914) (021, 034, 039), ZND 01 (1922) (a-m);
 Beverlo Wb. (278), Bree Wb. (254, 270, 383, 467), Genk Wb. (381), Gronsveld Wb. 2 (097, 183), Hamont Wl. (508), Hamont-Achel Wb. (080), Hasselt Wb. (268), Heerlen Wb. 1 (066), Heerlen Wb. 2 (145, 232), Kortessem Wb. (271, 439), Lommel Wl. (369), Maastricht Wb. (380), Meerlo-Wanssum Wb. (103, 147), Meeswijk Wl. (337, 371, 688), Meeuwen Wl. (137), Roermond Wb. (160), Sittard Wb. (432, 450), Stokkem Wb. (067, 116), Tongeren Wb. (325, 618), Tungelroy Wb. (043), Uikhoven Wl. (096), Valkenburg Wb. (187), Venlo Wb. (269), Venray Wb. (221, 271, 491), Weertlands Wb. 1 (A5, 009), Zonhoven Wb. (266).

Zieleleed, hartzeer, kwelling van het gemoed.

Zie in verband met het trefwoord **nodigheid** Weijnen (1996), pag. 136-137, s.v. *noeiigheid*, ‘verdriet, spijt’.

verdriet: alg. Oostlb. en Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Maaskemp., Centr.Maaslds., Trichterlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Nederweert, Weert, Tongeren, Hamont, Leopoldsburg en Lommel.

verdroot: Simpelveld, Heerlen, Rimborg, Schaesberg, Buggenum, Brunssum en Valkenburg.

leed (ook *leje*): alg. Oostlb., Centr. Maaslds. en Kleverlds., freq. Oost. Zuidlb., verspr. Horns, Maaskemp., Trichterlds., Lonerlds. en Zuidgeld.

Lb.; ook in Simpelveld, Vaals, Eupen, Nederweert, Weert, Bilzen, Martenslinde, Rosmeer, Tongeren, ‘s-Herenelderen, Sint-Huibrechts-Lille, Kermt, Zonhoven, Hasselt, Beringen, Sint-Truiden, Aalst-bij-St. Truiden, Tessenderlo en Loksbergen.

smart (ook *smert*, *smerts*): verspr. Zuid.Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Gulpen, Epen, Hunsel, Maasbracht, Echt/Gebroek, Grevenbicht/Papenhoven, Buchten, Limmel, Sint-Pieter, Lottum, Blerick en Venlo.

pijn (ook *pjind*, *pjng*): verspr. Oost. Zuidlb., Oostlb. en Kleverlds.; ook in Maasbracht, Born, Guttecoven, Eigenbilzen, Jeuk, Grubbenvorst, Velden en Venlo.

chagrijn (ook *rieng*, *sachrijn*, *sjagring*, *sjakgring*, *sjangering*): Heerlen, Nieuwenhagen, Beegden, Brunssum, Meerssen, Valkenburg, Maastricht, Caberg, Kortessem, Well en Blitterswijk.

spijt (ook *spijts*): zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Heel, Amstenrade, Heek, Gronsveld, Meeuwen, As, Maastricht, Venray, Oirlo en Meerlo.

trubbel: Schaesberg, Tungelroy, Ittervoort, Echt/Gebroek, Stein, Venlo en Meijel.

trubbels: Weert.

droefheid: Einighausen, Hoeselt en Borgharen.

elend: Meerlo-Wanssum Wb. en in Weert.

hartzeer: Helden/Everlo.

jammer: Meerlo-Wanssum Wb. en Venray Wb.

kommer: Gronsveld, Meeswijk, Maastricht en Beverlo.
krenksel: Beverlo.
kruis (*kruits*): Schinveld.
kwelling: Heerlen.
mismoed: Sevenum en Roermond.
nodigheid (*noeiigheid*): Weertlands Wb. 1 en in Achel en Hamont.
trauer (**du.**): Nieuwenhagen.
treurigheid: Sittard.
ambras: Heerlen.
wee-pijn: Laak en Genooi/Ohé.
wee: Genk.

De volgende opgaven hebben de betekenis van ‘verdriet doen’:

chagrineren (< fr.) (*sjaggeneren*): Bree Wb.
de kwalm inhebben (*de kwelm inhebben*): Noorbeek.
in de put zitten: Gennep.
krenken: Bree Wb.
kwellen: Reuver.
leed doen: Bree Wb.
torten aandoen: Heerlen.

KNIEZEN

Kaart 74, pag. 376

N 85 (1981) (200), SGV (1914) (018), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 28 (1938) (018), ZND m (Houben); Maastricht Wb. (195), Sittard Wb. (121, 187).

Een knagend verdriet hebben, door hartzeer gekweld worden, zichzelf als ongelukkig beklagen.

kniesen (ook *kniesen*, *knieten*, *knijzen*): freq. Oostlb. en Centr. Maaslds., verspr. Horns, Trichterlds. en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Nederweert, Bree, Neroeteren, As, Bilzen, Eigenbilzen, Zichen-Zussen-Bolder, Diepenbeek, ‘s-Herenelderen, Hamont, Neerpelt, Kleine-Brogel, Zonhoven, Hasselt, Hoepertingen,

Voort, Wellen, Sint-Truiden, Leopoldsbuurg, Tessenderlo, Halen, Arcen, Blerick en Venlo.

zich verkniezen: Heek.

grommelen (ook *krommelen*): verspr. Maaskemp. en Tongerlds., zeldz. Lonerlds.; ook in Weert, Maaseik, Eisdén, Lanaken, Bilzen, Martenslinde, Rosmeer, Sint-Huibrechts-Lille, Kaulille, Spalbeek, Zonhoven, Hasselt, Paal, Beringen, Tervant, Herk-de-Stad, Nieuwerkerken, Jeuk en Linkhout.
grommen: Molenbeersel, Geistingen, Vroenhoven, Riemst, Neerpelt, Overpelt, Hechtel, Wilderen, Tessenderlo en Lommel.

knorren: zeldz. Truierslds.; ook in Lontzen, Neroeteren, Opoeteren, Opglabbeek, Mechelen-aan-de-Maas, Neerpelt, Kleine-Brogel, Linde, Beringen, Gelinden en Leopoldsbuurg.

knoteren (ook *knottieren*): Sint-Martens-Voeren, Remersdaal, Eupen, Mheer, Hamont en Kaulille.

treuren: verspr. Noord.Oostlb., zeldz. Oostlb.; ook in Kerkrade, Ittervoort, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Eksel, Leopoldsbuurg, Venlo, Venray en Maasbree.

zuren (ook *zorren*): Berbroek, Stevoort, Hasselt en Herk-de-Stad.

prompelen (ook *prumpelen*): Vucht, Mechelen-aan-de-Maas en Opgrimbeie.

pruttelen: Mechelen-aan-de-Maas, Lauw, Linde, Paal, Wellen, Sint-Truiden, Borlo en Leopoldsbuurg.

protten: Beringen.

zich beklagen: Reuver, Amstenrade, Gronsveld, Geulle, Maastricht en Maasbree.

zichzelf beklagen: Kapel-in-’t-Zand.

klagen: ‘s-Herenelderen, Hasselt, Wellen en Loksbergen.

brommen: Maaseik, Rekem, Riksingen en Tongeren.

brommelen: Hees.

bronken: Stokrooie, Ulbeek, Wellen en Duras.

bemmelen: Borgloon.
chagrineren (< fr.) (*sjangerneren*):
 Simpelveld.
compassie met zichzelf (hebben):
 Geulle.
disputeren (< fr.): Millen.
enselen: Lanaken.
ezelen: Wellen.
foeteren: Mheer.
grammen: Sittard.
grauwelen: Maaseik, Mechelen-aan-de-
 Maas, Hechtel en Grubbenvorst.
grollen: Lommel.
grozen: Vroenhoven, Ulbeek,
 Mettekoven, Kuttekoven en
 Hoepertingen.
jammeren: Epen.
knaaien: Lottum.
knagen: Jeuk.
knieren: Oirlo.
kniersen: Blitterswijk.
kniersten: zeldz. Noord.Oostlb.
knijsten (*knietsen*): Geleen en
 Schaesberg.
knobbelen: Linde.
knorzen (*knoezen*): Nunhem en
 Rekem.
kritiseren: Mechelen-aan-de-Maas.
kruizen: Loksbergen.
kuimen: Berbroek.
lamenteren: Noorbeek, Terlinden,
 Meeuwen en Loksbergen.
miemereren: Sint-Odiliënberg.
mieren: Sevenum.
monken: Heppen, Rekem en Amby.
mopperen: Rotem, Lanaken,
 Maastricht en Hamont.
moteren: Ulbeek, Zonhoven en Hasselt.
motzen (du.): Maastricht.
muizen: Lommel.
murken: Borlo.
murmereren: Rotem.
nirken: Kwaadmechelen, Oostham en
 Heusden.
piekeren: Ulestraten.
posteren: Hasselt.
prakkezeren: Dieteren.
pratten: Genk.
sermoteren: Zepperen.

snotteren: Houthalen.
tempeesten: Berbroek.
verdrietig doen: Venlo.
vregelen (ook *vrijelen*): Kaulille en Rotem.
zelf bedauern (du.) (*zelf bedoeren*):
 Vaals.
zeuren: Sint-Lambrechts-Herk.
zich kwellen: Neer.
zich krenken: Schinveld.
zich opvreten: Merkelbeek.
niet content zijn: Oostham en Voort.
nooit content zijn: Alken en
 Koninksem.
nooit niet content zijn: Zepperen en
 Hoepertingen.
nooits content zijn: Bree en Houthalen.
nooits niet content zijn: Heusden.
van zijn leven niet content zijn:
 Zolder.
miscontent zijn: Spalbeek.
slecht gemutst zijn: Beverlo.
kwaad zijn (*kaad zijn*): Piringen.
op zijn paard zijn: Opglabbeek.

ZUCHTEN

Kaart 75, pag. 376

N 10 (1961) (079), ZND B1 (1940sq) (032);
 Echt Wb. (073), Gennep Wb. (102), Gronsveld
 Wb. 2 (211), Heerlen Wb. 2 (258), Maastricht
 Wb. (521), Meerlo-Wanssum Wb. (180, 338),
 Sittard Wb. (203, 508), Stokkem Wb. (064), Zon-
 hoven Wb. (254, 587).

Zuchten slaken als uiting van verdriet.

zuchten (ook *zuuten, zuutsen, zuuwten*):
 freq. Oostlb., Centr.Maaslds. en
 Kleverlds., verspr. Ripuar., Oost.
 Zuidlb., Weertlds., Horns, Trichterlds.,
 Dommelds. en Demerkemp., zeldz.
 Lonerlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in
 Moresnet, Neeroeteren, Opglabbeek,
 Eigenbilzen, Val-Meer, Tongeren,
 Beverlo, Paal, Beringen, Gingelom,
 Sint-Truiden, Tessengerlo, Zelem,
 Halen en Lommel.

kuimen: verspr. Zuid.Oostlb., Centr. Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Oost. Zuidlb. en Noord.Oostlb.; ook in Eygelshoven, Kerkrade, Ell, Ittervoort, Kinrooi, Opglabbeek, Genk, Maastricht, Smeermaas, Oost-Maarland, Eksel, Zonhoven en Venlo.

blazen: Kwaadmechelen, Leopoldsburg en Eksel.

hijgen (ook *gijgen*): Nunhem, Bree en Meeuwen.

kermen: Lozen en Eksel.

klagen: Lozen.

knuchen (*knuchten*): Gennep Wb.

kreunen: Eksel en Bree.

kroezen: Paal en Beringen.

lamenteren: Rekem.

murmereren (*mommereren, mummerenen*): Lozen en Bocholt.

snakken: Susteren, Roosteren, Kerensheide en Hees.

snoffen: Beverlo.

snokken: Boekend, Weert en Roermond.

snuiven: Waubach.

snurken (ook *snorken*): Weert en Roosteren.

steunen: Echt/Gebroek.

BEDROEFD

Kaart 76, pag. 377

N 85 (1981) (078, 079, 081), SGV (1914) (002), ZND 01 (1922) (a-m); Beverlo Wb. (031, 263), Bree Wb. (121), Eupen Wb. (017, 206), Genk Wb. (049, 086), Gennep Wb. (036, 055), Gronsveld Wb. 2 (012, 040), Hamont Wl. (490), Haspengouws Id. (302), Has-selt Wb. (119, 467), Heel Wb. (031), Heerlen Wb. 1 (004), Heerlen Wb. 2 (077, 112), Kerkrade Wb. 2 (054, 078, 248), Lommel Wl. (022, 351), Maastricht Wb. (022, 434), Meeswijk Wl. (063, 179, 659), Meijel Wb. (081), Niel-St.Truiden Wl. (103, 306), Roermond Wb. (021, 067), Sint-Truiden Wb. (055), Sittard Wb. (035), Stokkem Wb. (026, 036, 091), Tongeren Wb. (045, 119, 591), Tungelroy Wb. (043), Venlo Wb. (097,

116), Venray Wb. (152), Weertlands Wb. 1 (A5, 003), Zonhoven Wb. (101, 487).

Verdriet hebbend, treurig.

bedroefd: alg. Oostlb. en Kleverlds., freq. Ripuar., Oost.Zuidlb. en Centr. Maaslds., verspr. Horns, Maaskemp., Trichterlds. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Bilzerlds.; ook in Haspengouws Id. en in Lontzen, Welkenraedt, Eupen, Nederweert, Weert, Tongeren, Genoelselderen, Sint-Truiden, Jeuk en Lommel.

droef: freq. Tongerlds., verspr. Centr. Maaslds., Bilzerlds. en Lonerlds., zeldz. Maaskemp. en Demerkemp.; ook in Kerkrade Wb. 2 en Weertlands Wb. 1 en in Nieuwenhagen, Eupen, Lutterade, Sittard, Noorbeek, Ophoven, Lanaken, Vroenhoven, Kanne, Neerpelt, Overpelt, Kleine-Brogel, Beverlo, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden en Venlo.

droevig: freq. Maaskemp. en Kleverlds., verspr. Zuid.Oostlb. en Centr.Maaslds., zeldz. Trichterlds., Demerkemp. en Truierlds.; ook in Haspengouws Id. en Weertlands Wb. 1 en in Heerlen, Schaesberg, Haelen, Roermond, Tungelroy, Kessenich, Beverst, Millen, Overpelt, Peer, Linkhout en Venlo.

bedroevig: Niel-bij-St.-Truiden.

triestig: verspr. Maaskemp., Dommellds. en Demerkemp., zeldz. Truierlds.; ook in Haspengouws Id. en in Beegden, Schinveld, Gronsveld, Rotem, Meeswijk, Maastricht, Caberg, Vlijtingen, Tongeren, Beverlo, Paal, Beringen, Kozen, Borgloon, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Oostham, Tessenderlo, Linkhout en Lommel.

treurig: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Eupen, Klimmen, Kelpen, Ophoven, Stein, Achel en Tienray.

traurig (du.): Kerkrade.

verdrietig: zeldz. Kleverlds.; ook in Heerlerbaan/Kaumer, Reuver, Weert, Tungalroy en Maastricht.
zuur: Kessenich, Sint-Huibrechts-Hern, Peer, Koersel, Kuringen, Zonhoven en Borlo.
bedrukt: Opoeteren en Mechelen-aan-de-Maas.
gedrukt: Mheer.
beteuterd: Lommel, Beverlo en Paal.
betreurd: Loksbergen.
aardig (arig): Beringen.
chagrijnig: Maastricht.
down (eng.): Kerkrade.
ellendig: Zonhoven.
jankens (jankes): Mopertingen.
lank: Beverlo en Hamont.
leedmoedig: Simpelveld.
lelijk: Molenbeersel, Opglabbeek en Genk.
mistroostig: Bocholt en Peer.
rouwig: Merselo en Stokkem.
schreef: Beverlo.
een gezicht wie een elf-uren-lijk: Bilzen.
een gezicht gelijk een half twaalf mis: Sint-Truiden.

HUILEN

Kaart 77a/b, pag. 377, 378

DC 17 (1949) (022), N 85 (1981) (204, 218), SGV (1914) (032), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 44 (1946) (044), ZND B1 (1940sq) (006); Beverlo Wb. (093, 108, 234), Bree Wb. (081, 206, 410, 411, 412, 520), Diepenbeek Wb. (273), Echt Wb. (025, 051, 059, 119), Eupen Wb. (022, 073), Genk Wb. (116, 124), Gennep Wb. (037, 041, 043, 045, 074, 215), Gronsveld Wb. 2 (071), Hamont Wl. (043, 148, 439), Hamont-Achel Wb. (021, 023, 068), Heel Wb. (028, 050, 133, 362), Heerlen Wb. 1 (023, 043), Heerlen Wb. 2 (128, 133, 246), Kerkrade Wb. 2 (125, 127, 153), Kortessem Wb. (043, 156, 190, 193, 254, 467, 469), Lommel Wl. (037, 131, 285, 346), Maastricht Wb. (211), Meerlo-Wanssum Wb. (078, 085, 143, 147, 255), Meeswijk Wl. (086,

269), Meeuwen Wl. (192), Meijel Wb. (081, 083), Niel-St.Truiden Wl. (394, 434, 489, 520, 550), Nuth Wb. (063), Roermond Wb. (019, 094, 115), Sint-Truiden Wb. (064, 075, 118, 119, 124, 229), Sittard Wb. (032, 062, 156, 198, 234, 428), Stokkem Wb. (028, 050, 100, 110, 113), Tegelen Wb. (087, 134), Tongeren Wb. (193, 195, 202, 232), Tungalroy Wb. (043), Uikhoven Wl. (014, 052, 065), Valkenburg Wb. (071, 108), Venlo Wb. (095, 175, 295), Venray Wb. (104, 406, 407), Weertlands Wb. 1 (A5, 005, A5, 006, A5, 007), Zonhoven Wb. (050, 190, 258, 477, 479), Zonhoven Wl. (186, 239).

Verdriet of pijn kenbaar maken door tranen te storten.

Zie in verband met het trefwoord **mitschen** RhWb (V), kol. 1197, s.v. *mitschen*, 'in hohen Tönen eigensinnig weinen, von Kindern'.

huilen (ook *uilen*): alg. Weertlds., verspr. Zuid.Oostlb., Centr.Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Stramproy, Tungalroy, Thorn, Neeroeteren, Niel-bij-As, Genk, Borgharen, Martenslinde, Rosmeer, Diepenbeek, Tongeren, Lozen, Beverlo, Wellen, Niel-bij-St.-Truiden, Leopoldsburg en Blerick.

janken (ook *jenken*): freq. Oostlb. en Maaskemp., verspr. Horns, Centr. Maaslds., Dommellds., Demerkemp. en Kleverlds.; ook in Ransdaal, Nieuwenhagen, Heerlerbaan/Kaumer, Nederweert, Ospel, Maastricht, Caberg, Borgharen, Eigenbilzen, Diepenbeek, Tongeren, Beverlo, Paal, Kortessem, Sint-Truiden, Lommel en Grubbenvorst.

beuken: alg. Zuid.Oostlb. en Kleverlds., freq. Noord.Oostlb., Maaskemp. en Centr.Maaslds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Dommellds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Eygelshoven, Sint-Martens-Voeren, Weert, Maastricht, Caberg, Zolder, Helchteren, Beverlo, Paal en Beringen.

brullen: freq. Kleverlds., verspr. Zuid. Oostlb.; ook in Ransdaal, Heerlen, Eys, Helden/Everlo, Heel, Asenray/Maalbroek, Weert, As, Roosteren, Zonhoven, Voort, Sint-Truiden en Venlo.

grijzen (ook *grijzen*, *gringzen*, *grinsen*, *grinzen*): verspr. Noord. Oostlb., Demerkemp., Lonerlds. en Kleverlds., zeldz. Maaskemp.; ook in Merkelbeek, Opgrimbie, Vroenhoven, Diepenbeek, Beverst, Tongeren, Beverlo, Sint-Truiden, Jeuk en Venlo.

grijnen (ook *grijen*, *grijngen*): zeldz. Tongerlds.; ook in Lontzen, Lanklaar, Mechelen-aan-de-Maas, Caberg, Kortessem, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden en Montenaken.

grienen (ook *griemen*, *griengen*): alg. Zuid.Oostlb., freq. Oost.Zuidlb., verspr. Ripuar., Noord.Oostlb., Horns en Centr.Maaslds.; ook in Weert, As, Hamont, Lozen, Gintelom, Sint-Truiden en Grubbenvorst.

schreeuwen (ook *schrauwen*, *schrieven*, *skrieven*): alg. Kleverlds., verspr. Dommelds., zeldz. Demerkemp. en Zuidgeld.Lb.; ook in Putbroek, Heer, Bree, Meeuwen, Beverlo, Paal, Beringen, Voort, Loksbergen en Lommel.

schreien: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Eygelshoven, Heerlen, Gulpen, Maaseik, Guttecoven, Gennep, Heijen en Oirlo.

bleten (ook *bleeien*): Eupen, Achel, Hamont, Zonhoven, Paal, Kortessem, Sint-Truiden en Lommel.

krijten: alg. Weertlds., verspr. Trichterlds., zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Gulpen, Zichen-Zussen-Bolder, Blerick, Venlo, Horst en Meijel.

krijsen: verspr. Ripuar., zeldz. Oost. Zuidlb. en Zuid.Oostlb.; ook in Lontzen.

zumpen (ook *zimpen*, *zompen*): verspr. Noord.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Bree Wb. en in Ospel, Weert, Tungalroy, Blerick en Venlo.

toeten: Nunhem, Horn, Beegden, Pey, Sittard, Echt/Gebroek, Stokkem, Diepenbeek, Zonhoven, Hasselt, Beverlo en Lommel.

joenken: zeldz. Tongerlds.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Eupen, Kortessem, Niel-bij-St.-Truiden en Jeuk.

tjoenken: Zonhoven.

tjinken: Sint-Truiden en Niel-bij-St.-Truiden.

belken: verspr. Kleverlds.

blèren: Gennep Wb.

de klok aantrekken: Swolgen.

enselen: Maastricht.

grinniken: Mechelen-aan-de-Maas.

jammeren (*jemereren*): Kesseleik.

kaken (ook *kanken*): Blerick en Weert.

keken: Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk en Berg-en-Terblijt.

kermenieten: Heel.

krieken: Venlo.

krinselen: Kortessem.

kwèken: Achel, Hamont, Zonhoven, Linkhout en Halen.

meken: Heel, Kapel-in-'t-Zand, Sittard en Stevensweert.

mitschen: Heerlen, Nieuwenhagen en Vaals.

niesen: Weert.

rumpen: Weert en Helden/Everlo.

schrompen (*schruppen*): Stokkem.

snakken: Kortessem.

sniffen: Bree Wb.

snoffen: Bree Wb.

snotteren: Bree Wb. en in Hamont en Kortessem.

wenen: Beverlo.

KREUNEN

N 85 (1981) (203), SGV (1914) (019), ZND 01 (1922) (a-m);

Bree Wb. (256, 257), Eupen Wb. (077), Haspengouws Id. (123), Heel Wb. (157), Heerlen Wb. 2 (142), Niel-St.Truiden Wl. (620), Zonhoven Wb. (251).

Een zacht klagend geluid maken.

kreunen: verspr. Zuid.Oostlb., Horns, Maaskemp., Centr.Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Waubach, Nederweert, Weert, Maastricht, Caberg, Sint-Pieter, Hoeselt, Sint-Huibrechts-Lille, Kermt, Hoepertingen, Voort, Wellen, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Tessenderlo, Loksbergen, Lottum, Blerick en Venlo.

kermen (ook *kremmen*): freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Centr. Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Trichterlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Simpelveld, Kerkrade, Eupen, As, Eigenbilzen en Martenslinde.

uitkermen: Maastricht.

kuimen: verspr. Oostlb., zeldz. Oost. Zuidlb. en Centr.Maaslds.; ook in Simpelveld, Vaals, Maastricht, Caberg, Vlijtingen, Eksel, Wellen, Venlo, Gennep en Sevenum.

jammeren (ook *iemeren, jeimeren, jeismeren, jiemeren*): verspr. Noord. Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in As, Buchten, Obbicht, Urmond, Eijsden, Bilzen en 's-Herenelderen.

joengsteren: Zonhoven.

joenkeren: As en Aalst-bij-St.-Truiden.

joenken: Schimmert.

kermelieten (ook *kermenieten*): Neer en Herten (bij Roermond).

klagen: Oirlo.

kreuzen: Haspengouws Id.

krijten: Horst.

krinselen: Wellen en Rosmeer.

crochen: Bree Wb.

krozen: Zonhoven.

krummelen (ook *krommelen*): Weert en Epen.

lamerteren: Valkenburg, Venlo en Venray.

monken: Maastricht.

permitteren: Beringen.

steunen: Venlo en Gulpen.

zeuren: Oirlo.

LIJDEN

N 85 (1981) (090), ZND A2 (1940sq) (387); Beverlo Wb. (149), Bree Wb. (276), Gennep Wb. (114), Gronsveld Wb. 2 (099), Hamont Wl. (270), Hasselt Wb. (274), Heerlen Wb. 1 (040), Kortessem Wb. (280), Lommel Wl. (173), Maastricht Wb. (235), Meeuwen Wl. (140), Roermond Wb. (164), Stokkem Wb. (067), Uikhoven Wl. (099), Zonhoven Wb. (273), Zonhoven Wl. (333).

Een onaangename toestand verduren.

lijden (*lijen*): freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Maaskemp., Centr.Maaslds., Demerkemp. en Kleverlds., zeldz. Tongerlds. en Lonerlds.; ook in Simpelveld, Kerkrade, Weert, Maastricht, Caberg, Bilzen, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hamont, Lozen, Eksel, Beverlo, Herk-de-Stad, Jeuk, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Meldert, Lommel en Venlo.

deronder lijden (*deronder lijen*): Venlo en Schimmert.

elend lijden (*elend lijen*): Nieuwstadt.

elend hebben: Venray en Weert.

elend ondergaan: Maastricht.

in de elend zitten: Maastricht.

verdragen: Herten (bij Roermond), Posterholt, Klimmen, As, Echt/Gebroek, Maastricht en Maasbree.

verduren: Montfort en Loksbergen.

te verduren hebben: Nunhem.

leed haan: Eys.

leed hebben: Weert.

afzien: Leopoldsburg, Meeuwen en Schinnen.

get ergs doormaken: Bree.

doormaken: Weert en Reuver.

doorstaan: Venlo, Doenrade en Maastricht.

ondergaan (ook *onderga, ongerga, ongergaan*): Kerkrade, Wijlre, Beesel, Thorn en Meerlo.

onderstaan: Hoensbroek en Maastricht.

uitstaan: Sevenum en As.

get uitstaan: Maastricht.

get metmaken (*get mitmaken*):

Simpelveld.

metmaken (ook *mitmaken*): As, Geleen en Heerlerbaan/Kaumer.

schoer krijgen: Beverlo.

uithouden (*uithagen, uithalden*):

Gennep en Vlijtingen.

LUID SCHREIEN

Kaart 78, pag. 378

N 85 (1981) (206), SGV (1914) (019), ZND 01 (1922) (a-m);

Bree Wb. (087, 453), Echt Wb. (080), Genk Wb. (055), Gronsveld Wb. 2 (071), Hamont Wl. (010, 012, 069), Hamont-Achel Wb. (016), Hasselt Wb. (164), Heerlen Wb. 2 (204), Kerkrade Wb. 2 (062), Kortessem Wb. (056), Lommel Wl. (049), Roermond Wb. (153), Tegelen Wb. (076), Tungalroy Wb. (043), Venlo Wb. (107), Weertlands Wb. 1 (A5, 002, A5, 003, A5, 014, A6, 011), Zonhoven Wb. (042, 066).

Hevig en luid huilen.

Zie in verband met de trefwoorden **kwèken** en **afkwèken** Weijnen (1996), pag. 109, s.v. *kwèken*, 'hard schreeuwen' (klanknabootsend).

janken (ook *jenken*): verspr.

Oostlb., Horns, Maaskemp., Centr. Maaslds. en Demerkemp.; ook in Voerendaal, Nieuwenhagen, Waubach, Nederweert, Lanaken, Maastricht, Eigenbilzen, Martenslinde, Rosmeer, Rijkhoven, Neerpelt, Overpelt, Peer, Beverlo, Sint-Lambrechts-Herk, Sint-Truiden, Bevingen, Borlo, Leopoldsbuurg, Linkhout, Loksbergen, Grubbenvorst, Venlo en Tienray.

brullen: alg. Weertlds., freq. Centr.

Maaslds., verspr. Oostlb., Maaskemp. en Kleverlds., zeldz. Horns, Dommellds. en Demerkemp.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Waubach, Eys, Gulpen, Sint-Martens-Voeren, Remersdaal, Lanaken, Maastricht,

Caberg, Heppen, Paal, Beringen, Grubbenvorst en Venlo.

hel beuken: Thorn, Gronsveld en Eys.

beuken wie een varken: Gronsveld.

afbeuken: Hamont.

schreeuwen (ook *schrauwen,*

schreven): verspr. Zuid.Oostlb.,

Maaskemp., Dommellds.,

Demerkemp. en Truierlds., zeldz.

Centr.Maaslds.; ook in Kesseleik,

Beesel, Molenbeersel, Itervoort,

Ophoven, Vroenhoven, Beverlo, Paal,

Beringen, Alken, Gelinden, Oostham,

Tessenderlo, Linkhout, Halen,

Lommel, Afferden, Blitterswijk en

Oirlo.

hel schreeuwen: Opglabbeek.

grienen (ook *griengen*): verspr. Zuid.

Oostlb., zeldz. Centr.Maaslds.; ook

in Schaesberg, Eys, Mechelen, Horn,

Beegden, Heel en Ophoven.

grijnen: zelds. Tongerlds.; ook in

Hasselt en Sint-Truiden.

grijnzen (*grijzen, grinsen, grinzen*):

verspr. Demerkemp. en Lonerlds.; ook

in Belfeld, Asenray/Maalbroek, Hees,

Vroenhoven, Eigenbilzen, Rosmeer,

Diepenbeek, Beverst, Tongeren,

Beringen, Duras, Sint-Truiden, Well

en Wellerlooi.

brullen (ook *brallen*): alg. Weertlds.,

verspr. Noord.Oostlb.; ook in Wijlre,

Eys, Vijlen, Kapel-in-'t-Zand,

Vlodrop, Tungalroy, As, Urmond,

Hamont, Neerpelt, Peer, Zonhoven,

Kortessem, Sint-Truiden, Lommel,

Venlo en Gennep.

bleten: Bree Wb. en in Neerpelt,

Overpelt, Beverlo, Paal,

Leopoldsbuurg, Kwaadmechelen,

Oostham en Lommel.

bulken (ook *blukken*): Venlo en

Opoeteren.

huilen: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in

Haelen, Montfort, Rekem, Geulle,

Diepenbeek, Loksbergen en Venlo.

krijten: verspr. Oostlb., Trichterlds.,

Bilzerlds., Tongerlds., Zuidgeld.Lb.

en Kleverlds.; ook in Epen, Weert,

Neeritter, Echt/Gebroek, Opgrimbie, Rekem, Heppen en Oostham.

hel krijten: Maastricht.

krijzen: Heerlen, Rimborg, Vijlen, Posterholt, Sittard, Mheer, Banholt en Guttecoven.

keken: verspr. Tongerlds. en Lonerlds.; ook in Simplveld, Vaals, Eys, Genk, Lanaken, Caberg, Vlijtingen, Stokrooie, Stevoort, Hasselt, Sint-Truiden, Aalst-bij-St.-Truiden en Jeuk.

hel keken: Riksingen.

toeten: Weertlands Wb. 1 en Bree Wb. en in Beegden, Tungalroy, Peer, Zonhoven, Beverlo, Sint-Lambrechts-Herk en Lommel.

joenken: zeldz. Tongerlds.; ook in Heerlerbaan/Kaumer, Mechelen-aan-de-Maas en Bilzen.

joengsteren: Nieuwerkerken.

schreien: verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Kerkrade, Remersdaal, Oirsbeek en Stein.

zumpen: Weertlands Wb. 1 en in Asenray/Maalbroek en Venlo.

kwèken: Remersdaal, Roermond, Borgloon en Linkhout.

afkwèken: Achel en Hamont.

kwaken: Herten (bij Roermond) en Sevenum.

kaken: Maasbree en Swalmen.

kermen: Meijel.

kreunen: Meijel en Lontzen.

meken: Echt/Gebroek.

mitschen: Valkenburg.

tjuiken: Sint-Truiden.

wenen: Peer.

Stein, Maastricht, Venlo, Tienray, Horst en Meijel.

stakkerd: Voerendaal, Gulpen, Roermond, Maasniel, Montfort, Susteren, Merkelbeek, Hoensbroek, Kelpen, Ittervoort, Echt/Gebroek en Gennep.

ongeluksvogel: Nieuwenhagen, Heythuysen, Posterholt, Sittard, Amby, Meeuwen, Maastricht en Hoeselt.

ongelukskind: Melick en Maastricht.

ongeluk, een -: Maasbree.

stuk ongeluk: Maastricht.

pechvogel: zeldz. Oost.Zuidlb., Zuid.Oostlb. en Kleverlds; ook in Tungalroy, Thorn, Geulle, Maastricht, Caberg en Venlo.

pechkont: Weert.

arme hals (ook *arme haas*, *arme haus*): verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Gulpen, Reuver, Kapel-in-'t-Zand, Herten (bij Roermond), Born en Sevenum.

sukkelaar (ook *suggelaar*): Bree, Meeuwen, As, Eigenbilzen, Eksel, Leopoldsburg en Loksbergen.

stumper: Nieuwenhagen, Waubach, Roermond, Stein en Horst.

stumperd: Venlo en Ophoven.

arme schelm: Heerlen, Nieuwenhagen, Nieuwstadt, Maastricht en Caberg.

arme kloot: Simplveld, Kerkrade, Geleen, Weert en Ell.

arme bloed: Venlo.

arme bluts (*arm bluts*): Maastricht.

bluts: Geulle.

arme donder: Maastricht.

arme drommel: Maastricht.

arme duivel: As, Beek en Eys.

arme duts: As.

arme kerel: Neer.

arme mens: Meijel en Neer.

arm schaap: Loksbergen.

arme sloeber: Maastricht.

arme slof: Maastricht.

arme zak: Weert.

arm zouwaas: Vaals.

arme, een -: Vlodrop.

ONGELUKKIGE

N 85 (1981) (067).

Persoon die door het ongeluk is getroffen.

stakker: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Waubach, Eys, Kesseleik, Roermond, Montfort, Thorn, Urmond,

dotsel: Tungalroy.
ozelaar: Roermond.
schobber: Nunhem.
stomp: Susteren.
sul (*sulle*): Swalmen.
taperaar: Mheer.
tobberd: Venray.

SNIKKEN

Kaart 79, pag. 379

N 10 (1961) (082);
 Echt Wb. (110), Maaseik Wb. (054), Maastricht
 Wb. (393), Meeswijk Wl. (588), Venlo Wb.
 (245), Zonhoven Wb. (434).

Hikkende krampachtige bewegingen
 maken bij het huilen.

snikken: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb.,
 Maaslands en Kleverlds., zeldz.
 Zuidgeld.Lb.; ook in Kerkrade,
 Bocholtz, Weert, Leuken, Eigenbilzen,
 Val-Meer, Tongeren, Achel, Overpelt,
 Hasselt, Sint-Truiden, Leopoldsburg
 en Tessenderlo.

snakken: verspr. Zuid.Oostlb. en
 Centr.Maaslds.; ook in Bocholtz,
 Heerlerheide, Heerlen, Mechelen,
 Maastricht, Sint-Pieter, Kanne,
 Beverst, Koersel, Zonhoven, Hasselt,
 Gingelom, Lommel en Sevenum.

snokken: verspr. Noord.Oostlb., zeldz.
 Horns; ook in Nieuwenhagen, Sittard,
 Schimmert, Weert, Echt/Gebroek,
 Oost-Maarland, Boekend, Venlo en
 Broekhuizen.

snoffen: Nederweert, Kinrooi, Bree,
 Meeuwen, Opglabbeek, Lanklaar,
 Urmond, Wolder/Oud-Vroenhoven,
 Achel, Neerpelt, Eksel, Houthalen,
 Beverlo, Paal en Kwaadmechelen.

snoffelen: Obbicht.

snuffen: Neeroeteren, Tongeren,
 Overpelt, Paal, Gingelom,
 Tessenderlo, Zelem en Halen.

snuffelen: Grevenbicht/Papenhoven en

Eigenbilzen.

snotteren: Heel, Roermond, Herten (bij
 Roermond), Schinveld, Hoensbroek,
 Ulestraten, Genk, Echt/Gebroek,
 Maastricht, Bunde, Tongeren,
 Hamont, Neerpelt, Hasselt, Opheers,
 Lommel, Venlo, Wanssum en Meijel.

snotsen: Maastricht, Ulestraten en
 Meerssen.

snuiven: Kerkrade, Gemmenich,
 Heerlerheide, Vruschemig, Mechelen,
 Moresnet, Roermond, Schimmert,
 Klimmen, Leveroy, Stein, Afferden en
 Broekhuizen.

snoppen: Stein, Ten-Esschen/
 Weustenrade en Kerkrade.

beuken: Tegelen, Reuver, Herten (bij
 Roermond), Weert, Bree, Neeroeteren,
 Neerpelt, Blerick, Venlo en Oirlo.

zumpen (ook *sompen*, *zompen*):
 Tegelen, Maaseik, Ottersum, Venray
 en Wanssum.

bleten: Lommel.

brullen: Ottersum.

gapan: Bocholtz.

grienen: Hoensbroek, Heerlen en
 Waubach.

grijzen (*grijzen*): Reuver.

huilen (*uilen*): Gingelom.

janken: Neerpelt, Bree en Posterholt.

joenken: Kelmis.

krijzen: Sittard en Kerkrade.

krijten: Venlo, Valkenburg en Oost-
 Maarland.

mitschen: Nieuwenhagen.

mokken: Tungalroy.

schreeuwen: Lommel.

smakken (*smekken*): Valkenburg.

snuiten: Bokrijk.

snuiteren: Weert.

wenen: Venlo.

TREUREN

N 85 (1981) (078, 079, 081), SGV (1914) (002),
 ZND 01 (1922) (a-m);
 Beverlo Wb. (263), Bree Wb. (448), Eupen Wb.
 (206), Genk Wb. (339), Hasselt Wb. (467), Kerk-

rade Wb. 2 (248), Kortessem Wb. (517), Lommel Wl. (351), Niel-St.Truiden Wl. (418), Sint-Truiden Wb. (229), Sittard Wb. (432), Tongeren Wb. (596), Zonhoven Wb. (487).

Verdrietig, neerslachtig, bedrukt zijn. Vergelijk in verband met de betekenis 'treuren' van het trefwoord **zich kwellen** RhWb (VI), kol 1278, s.v. *sich quälen*, 'sich traurigen Gedanken hingeben'. Volgens de respondent van de opgave **cousine hebben** is de betekenis afgeleid van het Franse 'cousiner': 'ils ne cousinent pas ensemble': zij kunnen samen niet overweg.

treuren (ook *treunen*): verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Oostlb., Horns, Maaskemp. en Kleverlds.; ook in Eupen, Echt/Gebroek, Urmond, Stein, Maastricht, Caberg, Vlijtingen, Tongeren, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Kortessem, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Lommel en Venlo.

treurig zijn: Swalmen, Thorn en Born.

bedroefd zijn: Neer, Swalmen, Vlodrop, Brunssum, Wijnandsrade, Weert, Geulle, Maastricht en Vlijtingen.

droef zijn: Hoeselt.

droevig zijn: Montfort, Geleen en Eigenbilzen.

leed hebben: Vaals, Gulpen, Kesseleik, Kapel-in-'t-Zand, Geleen, Schinnen, Amstenrade, Meeuwen en Venray.

leed haan: Eys en Vaals.

verdrietig zijn (ook *verdrietig zijn*): Nieuwenhagen, Reuver, Montfort, Oirsbeek, Hoensbroek, Maastricht, Venlo, Gennep en Horst.

verdriet hebben: Haelen, Schimmert, Weert en Venlo.

zich kwellen (*zich kwelen*): zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Neer, Herten (bij Roermond), Lutterade, Doenrade en Venlo.

zich chagrineren (< fr.) (*zich sjaggernereren*): Maastricht.

chagrineren (< fr.) (*sjaggernereren*): Maastricht.

triestig zijn: As.

cousine hebben (< fr.) (*cousine hemmen*): Loksbergen.

de kop laten hangen: As.

een lange lip hebben (*een lang lip hebben*): Spalbeek.

geen aard hebben: Guttecoven.

geslagen zijn: Beek.

jammer vinden: Oirlo.

mieren: Sevenum.

pratten: Eksel en Loksbergen.

zumpen (*simpel*): Venray.

TROOSTEN; TROOST ———

N 85 (1981) (165), SGV (1914) (038); Beverlo Wb. (264), Bree Wb. (300), Diepenbeek Wb. (289), Eupen Wb. (206), Genk Wb. (340), Gennep Wb. (185, 186), Gronsveld Wb. 2 (175), Hamont Wl. (491), Hasselt Wb. (468), Heel Wb. (296), Heerlen Wb. 1 (064), Heerlen Wb. 2 (222), Kerkrade Wb. 2 (248), Kortessem Wb. (518), Lommel Wl. (353), Maastricht Wb. (435), Meerlo-Wanssum Wb. (294), Meeswijk Wl. (660), Meeuwen Wl. (216), Roermond Wb. (295), Sint-Truiden Wb. (113, 229), Sittard Wb. (432), Stokkem Wb. (111), Tongeren Wb. (184), Tungalroy Wb. (044), Venlo Wb. (261, 262), Venray Wb. (463), Zonhoven Wb. (489).

Geestelijke steun verlenen in gevallen van geestelijke nood of van lichamelijke pijn; opbeuren.

A. Troosten:

troosten: alg. in Nederlands-Limburg; ook in Meeuwen, Genk, Stokkem, Meeswijk, Eigenbilzen, Hoeselt, Hamont, Zonhoven, Beverlo, Sint-Truiden en Lommel.

getroosten: Sint-Truiden en Tongeren.

troost schenken: Maastricht.

moed geven: Neer, Schimmert, Ospel en Sevenum.

moed inspreken (*moed i-spreken*): Merkelbeek.

moederen: Bree Wb.

betreuen (du.): Kerkrade.

medeleven betuigen (*meeileven betuigen*): Venlo.

metleven: Gennep.

opmonteren: Meijel.

condoleren: Herten (bij Roermond).

B. Troost:

troost: freq. in Ned. Limburg, verspr. Maaskemp. en Centr.Maaslds.; ook in Eupen, Ophoven, Stokkem, Meeswijk, Diepenbeek, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Kortessem, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen en Lommel.

consolatie: As.

opbeuring: As.

3.9 Teleurstelling

De onduidelijke vraagstelling uit N 85, 164 ('de welwillende, gunstige gezindheid van de ene persoon tegenover de andere') leverde onbetrouwbaar materiaal op en het is daarom niet in een lemma geplaatst. Ook de formulering van het begrip 'sip kijken' (SGV, 032) leverde bij de respondenten problemen op. Het lemma is niet geplaatst: zie echter het in betekenis vergelijkbare materiaal in het lemma *BETEUTERD KIJKEN*. Het begrip *HOPEN* leverde te weinig lexicaal onderscheiden materiaal op voor een lemma. De gegevens voor al deze begrippen zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>). Zie ook het lemma *WROKKEN* (pag. 119) in WLD III, afl. 3.1: *Maatschappelijk gedrag, school en onderwijs*.

TELEURSTELLEN

N 85 (1981) (116, 198);
Gemmenich Wb. (023), Heerlen Wb. 2 (215),
Kerkrade Wb. 1 (084).

Niet aan de gunstige verwachtingen beantwoorden.

tegenvallen: freq. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Kleverlds., verspr. Centr.Maaslds.; ook in Tungelroy, Kelpen, Thorn, Bree, Meeuwen, Maastricht, Hoeselt, Eksel en Venlo.

tegenslagen (*tegenslawen*):
Loksbergen.

teleurstellen: Meerlo, Venlo en Heerlen.

enttäuschen (du.): freq. Ripuar.

Ittervoort, Ophoven, Thorn, As, Maastricht, Caberg, Venlo en Meijel.

beteuterd: verspr. Noord.Oostlb., Horns en Kleverlds.; ook in Voerendaal, Susteren, Schinnen, Weert, Meeuwen, As, Urmond, Maastricht, Caberg, Hoeselt en Venlo.

sneu: freq. Oostlb.; ook in Wijlre, Tungelroy, Thorn, Born, Stein, Venlo, Meijel, Sevenum en Maasbree.

snul: Loksbergen.

bedonderd (ook *bedonnerd*): Waubach, Eys, Gulpen, Reuver, Herten (bij Roermond), Sittard, Schimmert, Wijnandsrade, Ell, Thorn, As, Stein, Geulle, Maastricht, Caberg, Venlo, Venray en Meijel.

enttäuscht (du.): Eys, Gemmenich en Vaals.

onnozel: Eksel.

ontgoocheld: Leopoldsburg, Bree en Meeuwen.

verbouwereerd: Loksbergen.

gedaan: Loksbergen.

gekloot: Maasbree.

gekuld: Gulpen.

verstomd: Loksbergen.

verslagen: Loksbergen.

geslagen (< du.): Heerlen.

gesneden (*gesnejen*): Weert.

bedrogen: freq. Zuid.Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Reuver, Melick, As, Geulle, Maastricht, Jeuk en Leopoldsburg.

beduvel: Montfort.

belazerd: Roermond, Echt/Gebroek,

TELEURGESTELD (WORDEN)

N 85 (1981) (116, 198);
Gemmenich Wb. (023, 217).

In zijn verwachtingen bedrogen uitkomen.

Het trefwoord **in gen oor geschoren** betekent volgens het Gemmenich Wb. (pag. 217) 'zeer teleurgesteld'.

A. Teleurgesteld:

teleurgesteld: Waubach, Posterholt, Merkelbeek, Hoensbroek, Schimmert,

Maastricht en Gennep.
besallemanderd: Maastricht.
bescheten: Kapel-in-'t-Zand, Geleen, As en Echt/Gebroek.
beschommeld: Gulpen.
besodemierterd: Maasbree en Herten (bij Roermond).
bezeikt: Kerkrade, Vaals, Swalmen, Vlodrop, Ell en As.
verneukt: Doenrade en Gronsveld.
verpazakt: Mheer.
verzien (*verzie*): Heerlerbaan/Kaumer.
de kluts kwijt: Loksbergen.
de kop in: Loksbergen.
naar de klotten: Loksbergen.
dun gegangen: Herten (bij Roermond).
lochten gegangen: Herten (bij Roermond).
neven de naas gegangen: Herten (bij Roermond).
voor het hoofd gelopen: Loksbergen.
voor zijn hoofd gestoten: Jeuk.
in gen oor geschoren: Gemmenich.

B. Teleurgesteld worden:
derneven pakken: Weert.
ernaast pakken: Meeuwen.
derneven vallen: Weert.
op de koffie komen: Maastricht.
pech hebben: Weert.
een tegenvaller hebben: Melick, Maastricht en Schimmert.
een tegenvallerd hebben: Sittard.
op de naas vallen: Kerkrade.
langs de naas gaan: Eys.
langs zijn naas kijken: As.
zich bezeiken: Eys.
zich klotten: Eys.
zich kullen: Eys.

BETEUTERD

Kaart 80, pag. 379

N 85 (1981) (122, 197, 199 add.), SGV (1914) (002), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 32 (1939) (067);
 Beverlo Wb. (033, 039), Hamont Wl. (043), Heel

Wb. (035), Lommel Wl. (029), Meeswijk Wl. (084), Tongeren Wb. (064).

Verlegen, onthutst, op zijn neus kijkend.

beteuterd (ook *bedeudeld*, *beteurd*):
 alg. Noord.Oostlb., Horns, Zuidgeld. Lb. en Kleverlds., freq. Zuid.Oostlb. en Centr.Maaslds., verspr. Trichterlds. en Dommellds., zeldz. Oost.Zuidlb., Maaskemp. en Demerkemp.; ook in Moresnet, Nederweert, Weert, Martenslinde, Rosmeer, Hoeselt, Tongeren, 's-Herenelderen, Heppen, Beverlo, Paal, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Oostham, Tessenderlo, Linkhout en Lommel.
bedonderd: zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Nieuwenhagen, Waubach, Gulpen, Sittard, Ell, Thorn, Maastricht, Venlo, Merselo, Venray en Meijel.
verpazakt (*verbazakt*, *verpazakt*, *verbobzakt*, *verpazakt*, *verpoepzakt*, *verpoptzakt*): verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Epen en Maastricht.
verslagen: verspr. Bilzerlds.; ook in Beek, Opglabbeek, Niel-bij-As, Veldwezelt, Vroenhoven, Genoelselderen, Hechtel, Sint-Truiden en Loksbergen.
verstomd (ook *verstomp*): Maastricht, Grote-Spouwen, Zichen-Zussen-Bolder, Mal en Hasselt.
onnozel: Gulpen, Kesseleik, Reuver, Vlodrop, Dieteren, Nieuwstadt, Mheer, Tungelroy, Born, Maastricht, 's-Herenelderen, Rijkhoven, Zolder, Stokrooie, Beringen, Loksbergen, Tienray en Meijel.
nozel: Venlo en Swalmen.
beschaamd: Beegden, Schimmert, Opitter, Neeroeteren, Groot-Gelmen en Aalst-bij-St.-Truiden.
verlegen: Simpelveld, Schinveld, Brunssum, Opglabbeek, Rosmeer, Diepenbeek, Riksingen, Achel, Peer, Beverlo, Kortessem, Aalst-bij-St.-Truiden en Lommel.
bedotst: Heerlen.

bedremd (ook *bedremd*): Achel.
bedremmeld: Meeuwen en Hasselt.
bedroefd: Weert en Rekem.
bedropen: Bree.
beduiveld: Montfort.
beduizeld: Gulpen.
bedutst: Loksbergen.
beduusd: Roermond en Maasniel.
belazerd: Gennep, Meerlo en Weert.
benezeld: Berg-en-Terblijt.
bescheten: Wellerlooi en Geleen.
besnipperd: Heel.
bedoddeld: Rosmeer.
verambereerd: Heek.
verbaasd: Kwaadmechelen.
verbatbelezooid: Wellen.
verbluft: Valkenburg en Borgloon.
verbouwereerd: Heerlen, Merkelbeek, Elen en Meldert.
verdotseld: Grevenbicht/Papenhoven.
verdotst: Heerlen.
verduizeld: Eigenbilzen.
verneukt: Gronsveld.
verstuiverd: Wellen, Rosmeer en Borgloon.
versuft: As, Guttecoven en Heer.
versukkeld (*versokkeld*): Loksbergen.
versutst: Lommel.
vertoverd: Rosmeer.
verward: Sint-Martens-Voeren.
verwezen: Diepenbeek, 's-Herenelderen, Sint-Lambrechts-Herk en Heers.
verwonderd (ook *verwonnerd*): Hasselt, Zeperen, Rijkel, Wellen, Sint-Truiden en Meldert.
enttäuscht (**du.**): Vaals.
gedecipieerd: Maastricht.
gederangeerd: Maastricht.
omgehouden: Nieuwenhagen.
ontdaan: Beverlo.
ontgoocheld: Leopoldsburg.
onthutst: Bocholt.
overdonderd (ook *overdonnerd*): Roermond, Schinnen, As en Born.
ontsteld: Kwaadmechelen.
onzeker: Maastricht.
opgeregt (< **du.**): Lontzen.
paf: Epen, Opgrimbie, Vroenhoven en

Borgloon.
sip: freq. Noord.Oostlb., verspr. Zuid.Oostlb., Horns en Kleverlds.; ook in Heerlen, Waubach, Eys, Weert, Meeuwen, Echt/Gebroek, Urmond, Stein en Venlo.
aardig (*arig*): Kwaadmechelen, Maasbree en Loksbergen.
confuus: Kapel-in-'t-Zand.
der vanaf: Tungalroy en Thorn.
er vanaf: Hamont, Sint-Huibrechts-Lille en Gruitrode.
heel vanaf: Hamont, Sint-Huibrechts-Lille en Lanaken.
durcheen (< **du.**): Heerlerbaan/Kaumer en Vaals.
uiteren: Neer en Beesel.
gedonderd: Maastricht.
gepakt: Leopoldsburg en Ulbeek.
geslagen: Riemst.
in de weer: Loksbergen.
in de zak gejaagd: Opitter.
in het gat gestaan: Tessenderlo.
malcontent (**fr.**): Merkelbeek.
met de mond vol tanden (*met de mond vol tan*): Bree.
met zijn mond vol tanden (*met zijn mond vol tan*): Bree, Bilzen, Val-Meer, Beverlo, Wellen en Gingelom.
bet zijn mond vol tanden (*bet zijn mond vol tan*): Wellen.
(een) mond vol tanden (ook *mond vol tan*): Kwaadmechelen, Leopoldsburg en Beverlo.
met zijn vinger in zijn mond: Sint-Truiden.
mies: Venlo.
misnoegd: As.
mistroostig: As.
over zijn toeren: Ell.
uit zijn huisje (*uit zijn huisje*): Oirsbeek, Noorbeek en Terlinden.
uit gen huisje (*uit gen huisje*): Lontzen.
uit het huisje (*uit het huisje*): Nieuwenhagen, Rimborg, Eys en Amstenrade.
uit het lood: Venlo, Ulbeek, Sint-Truiden, Voort en Maastricht.

uit zijn lood: Opglabbeek, Rosmeer, Halen, Ulbeek, Sint-Truiden, Voort, Borlo en Jeuk.
uit mijn lood: Jeuk.
uit het veld: Echt/Gebroek en Sittard.
uit zijn doen: Venray, Caberg en Schaesberg.
uit zijn sus: Jeuk.
van de apropos: Kerkrade en Wijlre.
van de garde: Venlo.
van de kaart: Heerlen.
van de kaart af: Herten (bij Roermond).
van de kar af: Rekem.
van de wijs: Loksbergen en Eys.
van slag: Stein.
van streek: freq. Oostlb., verspr. Oost. Zuidlb.; ook in Kelpen, Ophoven, Maastricht, Oirlo, Meerlo en Horst.
van zijn apropos: Nieuwstadt en Maastricht.
van zijn apropos af: Maastricht.
van zijn juste: Lommel.
van zijn ponteneur af: Herten (bij Roermond).
van zijn stuk: Haelen, Schinnen, Tienray en Meijel.
van zijn tommel: Geulle.
van zijn wijs: Vlodrop.
de kluts kwijt: Weert, Vucht, Mechelen-aan-de-Maas, Houthalen, Hasselt en Zepperen.
zijn kop kwijt: Paal en As.
voor de kop gehouden: Zichen-Zussen-Bolder.
voor de kop geslagen: Herk-de-Stad.
voor zijn hoofd gestoten (ook *voor zijn hooft gestoten*): Mielen-boven-Aalst en Jeuk.
voor de kop gelopen (ook *voor e kop gelopen*): 's-Herenelderen, Rijkhoven, Koersel, Stevoort, Wellen, Borgloon en Gorseem.
tegen zijn kop gelopen: Houthalen.
teleurgesteld: Stein.
uit de lucht gevallen (*uit de locht gevallen*): Ulbeek en Zichen-Zussen-Bolder.
op zijn vot gevallen: Melick.

tegegevallen: Schaesberg, Noorbeek, Terlinden en Maastricht.
suf: Tienray, Hoelselt en Schimmert.
treurig: As.
bet: Neeroeteren.
bleu: Puth en Mheer.
droog: Schinnen.
vies: Kwaadmechelen.

BETEUTERD KIJKEN

N 85 (1981) (197), SGV (1914) (002), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 32 (1939) (067).

Verlegen, onthutst kijken.

op de naas kijken: Kerkrade.
zich op de naas kijken: Klimmen.
op gen naas kijken (ook *open naas kijken*): Heerlen en Eys.
op zijn naas kijken: Reuver, Beesel, Herten (bij Roermond), Schinnen, Bree, Mechelen-aan-de-Maas, Geulle, Sevenum en Maasbree.
over de naas af kijken: Herten (bij Roermond).
op zijn neus kijken: Hoensbroek en Maastricht.
op zijn neus zien: Tessenderlo.
simpel kijken: Venlo.
gelijk een klein kind staan: Kaulille.
gelijk een zebedeus staan: Paal.
kijken alsof hij in zijn broek gescheten heeft: Jeuk.
kijken alsof hij niet meer kon tellen: Paal.
kijken gelijk een chinees: Hoepertingen.
kijken of hij geen drie kan tellen: Maastricht.
kijken of hij geen drie kon tellen: Kaulille.
staan alsof hij geen drie kon tellen: Tessenderlo.
geen vijf kunnen tellen: Beringen.
geen vijf niet meer kunnen tellen: Paal.
staan als had hij in zijn broek

geschetten: Zichen-Zussen-Bolder.
wie piet snot staan te kijken (*wie piet smot staan te kijken*): Beegden.
zich bescheten voelen: Gulpen.
zich gekuld voelen: Gulpen.
zich pitsen: Kapel-in-'t-Zand.
spijjt hebben: Maastricht.

DRENZEN

Kaart 81, pag. 380

DC 16 (1948) (017), N 85 (1981) (205, 216), SGV (1914) (007);
 Bree Wb. (171), Echt Wb. (059), Gennep Wb. (054), Gronsveld Wb. 2 (075), Hamont-Achel Wb. (079), Heel Wb. (178), Heerlen Wb. 2 (133), Kerkrade Wb. 2 (126, 143), Meerlo-Wanssum Wb. (073, 126), Meeswijk Wl. (239), Meijel Wb. (087), Nuth Wb. (063), Roermond Wb. (177, 269, 336), Sittard Wb. (063, 122), Stokkem Wb. (050), Tegelen Wb. (081, 104), Valkenburg Wb. (136), Venray Wb. (308), Weertlands Wb. 1 (A5, 008, A6, 001).

Onophoudelijk op een huilende toon (om iets) zeuren, gezegd van kinderen. Zie voor het trefwoord **dreissen** ook RhWb (I), kol. 1482, *dreissen*, *dreisten*, 'door klagen lastig vallen' en voor het trefwoord **mitschen** RhWb (V), kol. 1197, *mitschen*, 'met hoge tonen koppig huilen, gezegd van kinderen'. Vgl. voor het trefwoord **pinzen** ook RhWb (VI), kol. 866, s.v. *pinzen* 'vanwege een kleinheid onderdrukt huilen'.

drenzen: Heythuysen, Thorn, Geulle, Venlo, Wellerlooi en Tienray.
drenselen: Herten (bij Roermond).
banderen (*benderen*): Weertlands Wb. 1; ook in Tungelroy.
banden (*bannen*): Weert.
brommelen: Haelen.
bumpen: Sittard.
drallen: Venray.
drammen: Schinnen.
dreinen: Tegelen, Nunhem en Pey.

dreissen: Geleen, Merkelbeek en Gronsveld.
driften: Swolgen.
drillen: verspr. Kleverlds.
dringen: Blerick en Grevenbicht/Papenhoven.
dwingen: Beegden, Valkenburg en Limmel.
enselen: Loksbergen.
granden (ook *granken*): Kerkrade Wb. 2; ook in Sibbe/IJzeren, Heek en Heel.
grieken: Meerlo.
knaaien: Meerlo en Tienray.
knaatsen: Kerkrade Wb. 2.
mitschen: freq. Oost.Zuidlb. en Zuid. Oostlb.; ook in Eygelshoven en Kerkrade.
neulen: alg. in het zuiden van het Kleverlds.; ook in Tegelen, Panningen, Achel, Hamont, Eksel, Blerick en Venlo.
zeuren: verspr. Horns; ook in Heerlen, Eys, Montfort, Vlodrop, Dieteren, Susteren, Echt/Gebroek, Grevenbicht/Papenhoven, Geulle, Loksbergen, Lottum, Venlo, Leunen, Oirlo en Meijel.
zeuteren: Mheer.
zeuterig beuken: Noorbeek en Terlinden.
zeveren: Heerlen, Heythuysen, Roermond, Maastricht, Venlo en Venray.
zaniken: freq. Oostlb., Zuidgeld.Lb. en Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Weert, Echt/Gebroek, Guttecoven en Maastricht.
zanken (**du.**) (*senken*): Stein en Geulle.
zauwelen: Kessel en Maastricht.
zemelen: Heythuysen, Vlodrop en Schimmert.
knoteren: Venlo, Neer en Susteren.
kwatsen: Vijlen.
zumpen (ook *sumpen*, *suppen*): verspr. Noord.Oostlb.; ook in Susteren, Sittard, Weert, Tungelroy, Roosteren, Oirlo, Meijel en Maasbree.
janken (ook *jenken*): freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb. en Horns; ook in Vaals, Bree, Meeuwen, As, Stein,

Maastricht, Caberg, Jeuk, Loksbergen, Venlo en Meijel.

grijnen: verspr. Kleverlds.; ook in Sittard, Meerssen, Weert, Thorn, As, Meeswijk, Urmond en Maastricht

grijnzen (*grijzen, grinsen*): Bree Wb.; ook in Helden/Everlo, Maasbracht, Stokkem, Meeswijk, Heugem, Venray, Well en Sevenum.

jammeren (ook *jemelen, jemereren*): verspr. Oost.Zuidlb. en Zuid.Oostlb.; ook in Echt/Gebroek, Geulle, Maastricht en Caberg.

jengelen: freq. Zuid.Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb., Horns en Kleverlds.; ook in Vaals, Echt/Gebroek, Born, Geulle, Maastricht, Hoeselt, Leopoldsburg en Venlo.

joenken (ook *jonken*): Kerkrade, Vaals, Gronsveld en Borgharen.

joenkeren (*jonkeren*): Stramproy.

blèren: Meerlo-Wanssum Wb.; ook in Gronsveld.

krijten: Vlijtingen.

meken: verspr. Oostlb.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Stevensweert, Born, Stein en Venlo.

kniezen: Nuth/Aalbeek.

kwellen: Simpelveld.

lamenteren: Loksbergen, Jeuk en Maastricht.

lammaken: Heerlen.

lastig zijn: Sittard.

malen: Meerlo.

mieren: Maastricht.

neutselen: Limbricht.

niesen: Ospel en Stramproy.

pinzen (*peetsen*): Urmond en Valkenburg.

pruilen: Wanssum, Wellerlooi en Meijel.

pruttelen: Broeksittard.

rauwelen: Vaals.

rungelen: Epen.

schreeuwen: Meijel.

schuurrompen: Brunssum.

simmen: Venray en Maastricht.

stensen: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Pey.

transeneren: Beesel.

trochelen: Meerssen.

trukkelen: Maasbree.

veinzen (*fensen, vensen*): Guttecoven en Einighausen.

zagen: Leopoldsburg en Valkenburg.

plagen: Horn.

beermuren: Brunssum.

zokken: Maastricht.

De volgende opgaven zijn bijvoeglijke naamwoorden:

drammerig: Venray en Schinnen.

drammelig: Kesseleik.

zanikachtig: Maasbree.

zemeletig: Eigenbilzen.

lollend: As.

jengelig: Nieuwenhagen.

janketig: Maastricht en Caberg.

dreenserig: Blerick en Born.

jammerig (*jemerig*): Caberg.

MOKKEN

Kaart 82, pag. 380

N 10a (1961) (030), N 85 (1981) (199, 201 add.), SGV (1914) (010 add., 024, 029), ZND 01 (1922) (a-m);

Beverlo Wb. (166, 212), Diepenbeek Wb. (279, 284), Echt Wb. (035, 136), Genk Wb. (071), Gennep Wb. (145), Gronsveld Wb. 2 (109, 134), Haspengouws Id. (133, 149, 180), Hasselt Wb. (090, 365), Heel Wb. (048), Heerlen Wb. 1 (076), Heerlen Wb. 2 (192), Kerkrade Wb. 2 (178), Kortessem Wb. (054), Lommel Wl. (199, 250), Maaseik Wb. (014), Meeswijk Wl. (110, 426, 429), Niel-St.Truiden Wl. (202, 435), Roermond Wb. (152, 186, 231, 234), Sint-Truiden Wb. (068, 074, 171, 197, 198), Sittard Wb. (061, 253), Stokkem Wb. (031), Tongeren Wb. (089, 360, 365, 461), Tungalroy Wb. (041), Uikhoven Wl. (023, 111), Valkenburg Wb. (124), Venlo Wb. (195), Venray Wb. (368), Weertlands Wb. 1 (A5, 003, A5, 008, A5, 011), Zonhoven Wb. (065, 216, 301, 305, 369).

Ontstemd zijn over iets, maar er niet ronduit over spreken.

Zie voor het trefwoord **pinzen** ook RhWb (VI), kol. 866, s.v. *pinzen*, ‘vanwege een kleinigheid onderdrukt huilen’. Een persoon die zit te mokken wordt in Noorbeek en Terlinden **grijnegel**, in Neer **grijnijzer** of **iezegrim**, in Venlo **pruim** en in Thorn **zuurmoes** genoemd.

mokken (ook *moekken*): freq. Oostlb., Horns en Centr.Maaslds., verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Bree, Neeroeteren, As, Maastricht, Caberg, Borgharen, ‘s-Herenelderen, Leopoldsburg, Blerick, Venlo, Venray, Meerlo en Meijel.

monken: freq. Zuid.Oostlb., verspr. Horns; ook in Gulpen, Mechelen, Reuver, Kelpen, Thorn, Maastricht, Borgharen, Limmel, Tongeren, Sint-Truiden, Jeuk en Loksbergen.

mucksen (du.) (ook *moksen*): freq. in het Nederlandse deel van het Ripuar. en het Oost.Zuidlb.; ook in Kesseleik, Klimmen, Ten-Esschen/Weustenrade, Eijsden en Bilzen.

motsen (< du.) (ook *moeten, moetsen*): alg. Zuid.Oostlb., freq. in het Nederlandse deel van het Ripuar. en het Oost.Zuidlb., verspr. Noord.Oostlb.; ook in Tungelroy, Urmond, Maastricht, Limmel, Zonhoven, Lommel, Velden en Venlo.

mots-koppen: Beverlo.

een mots-muil maken (*moetsmuil maken*): Heerlen.

brokken: Tungelroy, Kapel-in-‘t-Zand, Swalmen en Echt/Gebroek.

bokken: Tegelen, Vlodrop, Posterholt, Susteren, Schinnen, Oirsbeek, Meeswijk, Born, Bunde, Sint-Truiden en Venlo.

bronken (ook *broken, pronken*): alg. Noord.Oostlb., freq. Centr.Maaslds., verspr. Zuid.Oostlb. en Horns; ook in Weertlands Wb. 1 en in Genk, Rosmeer, Vlijtingen, Diepenbeek, Zonhoven, Hasselt, Hoepertingen, Kortessem, Wellen, Sint-Truiden, Aalst-bij-St.-Truiden en Niel-bij-St.-

Truiden.

pratten: Reuver, Roermond, Weert, Leuken, Ittervoort, As, Diepenbeek, Hoeselt, Tongeren, Eksel, Zonhoven, Sint-Truiden en Loksbergen.

de prat hebben: Haspengouws Id.

protten: Gronsveld, Maastricht, Rosmeer, Beverlo en Lommel.

het prot in hebben (*het prot in hemmen*): Lommel.

protsen (ook *prutsen*): Rimborg, Schaesberg, Schimmert en Valkenburg.

pruilen: alg. Zuidgeld.Lb. en Kleverlds., freq. Noord.Oostlb., verspr. Zuid.Oostlb. en Centr.Maaslds.; ook in Schaesberg, Weert, Maasbracht, Maastricht, Bunde, Sint-Pieter, Leopoldsburg en Loksbergen.

(de) lip laten hangen: Heerlen, Gulpen, Nunhem, Baexem, Schimmert, Klimmen, Nederweert, Weert, Stevensweert, Urmond, Stein, Loksbergen en Venray.

het lipje laten hangen (*het lipke laten hangen*): Obbicht.

zijn lip laten hangen: Tegelen, Bree, As en Maastricht.

een lip trekken: Haspengouws Id.; ook in Schimmert, Gronsveld en Eksel.

een prutlip trekken: Wijk.

een lip zetten: Haspengouws Id.

zich op de lip treden (*zich oppe lip trejen*): Herten (bij Roermond).

sipperlippen (ook *sibberlippen*): Weertlands Wb. 1; ook in Boeket/Heisterstraat.

lippen: Weertlands Wb. 1; ook in Belfeld en Tungelroy.

de muil uitsteken: Lutterade.

een brib trekken: Tongeren.

een wijwatersvaartje maken: Maastricht.

een pannetje maken (*een panke maken*): Schinveld, Gronsveld, Mheer en Urmond.

een pannetje opzetten (*een panke opzetten*): Caberg.

(een) pannetje trekken (*een panke,*

panneke trekken): Maastricht, Wolder/
Oud-Vroenhoven, Heugem en
Kerkrade.
een proetsmuil maken: Waubach.
(een) scheve mond trekken:
Schimmert.
een scheve muil trekken: Hoensbroek.
een scheef gezicht trekken: Maasniel.
**een gezicht wie zeven dagen regen
trekken**: Berg-aan-de-Maas.
gezichter snijden (*gezichter snijen*):
Stevensweert.
fotsen: Diepenbeek.
frotten: Valkenburg.
granden: Boukoul.
grauwelen: Berg-aan-de-Maas,
Dieteren en Neerbeek.
grijnen: Oirsbeek, Maastricht en
Gronsveld.
grijnzen (*grijzen, grinsen*): Thorn,
Meeuwen, Niel-bij-St.-Truiden, Venlo,
Merselo, Meijel en Maasbree.
grommen: Schinveld, Weert, Sevenum
en Maasbree.
hokken: Swalmen.
huichelen: Maastricht.
iets zitten wringen: Venray.
iezegrimmen: Stevensweert.
janken: Buggenum, Neerbeek en
Klimmen.
jemeren: Schinveld.
jengelen: Neerbeek.
brommen: 's-Herenelderen.
krijten: Venlo.
kindsen (*kinsen*): Zonhoven.
knaaien: Merselo en Venray.
kniezen (ook *kneetsen, knijnzen,
knijzen*): Schinnen, Puth, Gronsveld,
Meers en Caberg.
knoteren: Heerlerheide, Nieuwstadt,
Geleen, Gronsveld en Sevenum.
knozelen: Kerkrade.
kromme zin hebben (*krom zin
hebben*): Baexem.
kuilen: Roermond.
lelijk kijken: Roosteren.
lelijkkerds vangen: Sevenum.
loeren: Nederweert.
lonken: Rekem.

meken: Roermond en Echt/Gebroek.
miemelen: Heerlen.
mitschen: Eygelshoven, Kerkrade,
Vrusschemig, Nieuwenhagen,
Houthem en Klimmen.
moffen (ook *moeffen*): Sint-Truiden,
Zonhoven en Tongeren.
morksen: Heerlen.
morren: Haspengouws Id.
muilen: Schaesberg.
naaswateren: Schimmert.
neulen: Middelaar en Sittard.
neutelig zijn: Roermond.
niesen: Nederweert.
nirken: Tessenderlo.
nurken: Loksbergen.
pinzen (*peetsen*): Schimmert, Houthem
en Heer.
zich pinzerig aanstellen (*zich peetserig
aanstellen*): Sittard.
preuzelen: Sittard.
potten: Martenslinde.
pruimbomen (ww.): Guttecoven en
Voerendaal.
pruimen: Montfort, Munstergeleen,
Doenrade, Klimmen, Venlo en
Broekhuizen.
zuurpruimen: Brunssum en Heerlen.
pruttelen: Sint-Truiden, Munstergeleen
en Gronsveld.
stensen: Boukoul.
stieren: Vaals.
stijfkoppen: Beringen.
trekken: Nederweert.
trutten: Neeritter.
zaniken: Schaesberg, Neer, Posterholt
en Berg-aan-de-Maas.
zeuren: Stevensweert.
giebelen: Blerick.
zumpen (*sompen, zompen*): Weert,
Neeritter, Echt/Gebroek en Afferden.
nut kijken: Baexem.
over zijn naas afkijken: As.
zuur kijken: Panningen, Horn,
Einighausen, Hoensbroek en Thorn.

GEMOK

SGV (1914) (010), ZND 01 (1922) (a-m).

Het in zichzelf gekeerd blijven, omdat men zich verongelijkt voelt.

Zie ook het lemma **MOKKEN**.

gemok: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Heerlen, Sittard, Maasbracht, Buchten en Borgharen.

gemoks: Schaesberg, Heek, Eijsden en Bilzen.

gemonk: Munstergeleen, Schimmert, Heer, Lanklaar en Rekem.

gebronk: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Schinveld, Hunsel, Maasbracht, Grevenbicht/Papenhoven, Rosmeer, Wellen en Aalst-bij-St.-Truiden.

gemots (ook *gemoets*): verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Simpelveld, Eys, Epen, Maastricht, Limmel, Velden en Venlo.

gegrijns (*gegrijs*): Merselo en Beesel.

geknaai: Gennep, Venray en Swolgen.

gepruil: Lottum, Well, Wellerlooi en Meerlo.

geknor: Einighausen.

geknoter: Urmond.

gemitsch: Gulpen.

gemopper: Blerick.

geprat: As en 's-Herenelderen.

geprot: Martenslinde en Rosmeer.

gegrom: Merselo en Sevenum.

gepruttel: Neeroeteren, Maaseik en Mechelen.

gescheld: Einighausen.

gezeur: Blitterswijk.

gegek: Elen.

GETOB; TOBBEN

Kaart 83, pag. 381

N 85 (1981) (087), SGV (1914) (010), ZND 01 (1922) (a-m);

Diepenbeek Wb. (271), Genk Wb. (106, 108),

Heel Wb. (285), Meeswijk Wl. (224), Roermond

Wb. (089), Sittard Wb. (114, 233), Zonhoven Wb. (289).

Kniezen, dubben, sukkelen.

A. Getob:

gemartel (ook *gemarteld*, *gematteld*): alg. Oostlb., Maaskemp., Centr. Maaslds., Tongerlds., Zuidgeld.Lb. en Kleverlds., freq. Horns, Trichterlds., Dommellds., Demerkemp., Lonerlds. en Truierlds., verspr. Oost.Zuidlb. en Bilzerlds.; ook in Nederweert, Weert, Beverlo, Beringen, Oostham, Tessenderlo, Linkhout en Halen.

gemartels: verspr. Zuid.Oostlb.

martelarij (*mattelarij*): Bilzen.

gedoens (ook *gedeuns*): Nieuwenhagen, Nunhem, Heel, Kapel-in-'t-Zand, Weert, Maastricht en Venlo.

gesukkel (ook *gesokkel*, *gesuggel*):

freq. Noord.Oostlb., Horns, Maaskemp., Centr.Maaslds., Trichterlds., Tongerlds., Dommellds., Demerkemp., verspr. Oost.Zuidlb., Zuid.Oostlb., Bilzerlds., Lonerlds., Truierlds. en Kleverlds.; ook in Beverlo, Paal, Beringen, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Oostham, Loksbergen, Halen, Lommel en Venlo.

sukkelarij: Lanaken, Amby en Mheer.

gefoddel: Hoeselt en Vroenhoven.

gefok: 's-Herenelderen.

gefots (ook *gefuts*): Stevoort, Alken en Kortessem.

gefrutsel: Neerpelt.

gegeuder: Sint-Truiden.

gehanes: Susteren, Beek, Mheer en Echt/Gebroek.

gehaspel: Hamont en Kuringen.

geheks: Opitter.

gehoddel: Heerlen.

geklommel: verspr. Tongerlds.; ook in Heerlen, Sittard, Gelieren/Bret, Rekem, Bilzen, Eigenbilzen en Mopertingen.

gelommel: Neeroeteren.

gekloot: Molenbeersel, Gruitrode,

Opoeteren, Overpelt, Kaulille, Beverlo en Oostham.

geloop: Weert.

gemoor: Asenray/Maalbroek en Elen.

gemorks: Rekem.

geneuk: Zutendaal.

gepijnig: Hoepertingen.

geplaag: Doenrade en Nieuwenhagen.

plagerij: Waubach, Eys, Roermond en Maastricht.

geplaar: Beesel, Blitterswijck, Horst en Meijel.

temptatie (ook *tamtasie*, *temtansie*): Nunhem, Heel en Koninksem.

gepros: Neerpelt.

geprul: Rotem.

geschurg: Maaseik.

gesol: Posterholt.

getaffel: Stokkem.

getaper: Epen, Schinnen, Wijnandsrade en Gronsveld.

taperij: Mheer.

getob: Meijel.

getoddel: Hoeselt.

getok: Loksbergen.

getroubeleer: Eys.

gevil: Gennep en Venray.

kwellerij: Simpelveld.

pesterij: Maastricht.

gezanik: Melick.

gejammer: Montfort.

kopbrekerij: As.

kopzorg: As.

klommel: Borgloon.

misere: Herk-de-Stad en Borgloon.

ellende (*elend*): Schimmert.

nijd: Borgloon.

nijs: Diepenbeek.

obligatie: Rekem.

patience (**fr.**): Loksbergen.

zorgen, de - (*de zörg*): Venray en Bree.

B. Tobben:

kwellen: Simpelveld en Heerlerbaan/Kaumer.

martelen: Sittard.

miseren: Ulbeek.

plagen: Swalmen.

zich plagen: Nieuwstadt en Schimmert.

plaren: Sevenum en Maasbree.

schinden (*schinnen*): Merkelbeek en Heerlen.

schravelen: Noorbeek en Terlinden.

sukkelen (ook *suggelen*): Roermond, Sittard, Brunssum en Maastricht.

veel moeite doen: Geleen.

villen: Herten (bij Roermond).

duppen: Geleen.

zich afbeulen: Merkelbeek.

zich inzetten: Merkelbeek.

zich lappig maken: Brunssum.

tobben: Maastricht.

prakkezeren: Vaals.

zorgen maken: Vlodrop.

IETS OPKROPPEN

N 85 (1981) (178);

Heerlen Wb. 2 (178).

Een emotie, bijvoorbeeld verdriet of woede, in zich verborgen houden.

opkroppen: alg. Oost.Zuidlb. en Oostlb., freq. Horns en Kleverlds., verspr. Centr.Maaslds.; ook in Kerkrade, Vaals, Ospel, Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Eigenbilzen, Hoeselt, Eksel, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.

zich alles opkroppen: Eys.

verkroppen: Merkelbeek, Amby, As en Caberg.

kroppen: Venray.

opvreten: Nieuwenhagen, Heerlerbaan/Kaumer, Merkelbeek, As, Loksbergen, Gennep en Venray.

inhouden (*inhoujen*, *inhouwen*): Beesel en Loksbergen.

verbijten: Schinnen.

verduwen (*verduujen*): Neer.

inslikken: Loksbergen.

zijn leed inslikken: Oirlo.

De volgende opgaven zijn onoverganke-lijke werkwoorden:

zich opvreten: Brunssum en Eys.

zich inhouden (*zich inhouden*):
Maastricht.

JAMMER

N 07 (1961) (045);
Beverlo Wb. (114), Diepenbeek Wb. (274), Eupen Wb. (072), Gronsveld Wb. 2 (075), Heerlen Wb. 2 (133), Kerkrade Wb. 2 (218), Maaseik Wb. (024, 044), Maastricht Wb. (163), Meeswijk Wl. (282), Meeuwen Wl. (112), Meijel Wb. (082), Roermond Wb. (115), Stokkem Wb. (053, 104), Tungalroy Wb. (043), Zonhoven Wb. (189); Heel Wb. (123), Niel-St.Truiden Wl. (516).

Betreuenswaardig, spijtig.
Om spijt of medeleven uit te drukken wordt in Nederweert ook wel het zinnetje **het is mich get** ('het is me wat') gebruikt.

jammer: alg. Oost.Zuidlb., Oostlb., Centr.Maaslds., Zuidgeld.Lb. en Kleverlds., freq. Horns en Trichterlds., verspr. Ripuar. en Weertlds.; ook in Remersdaal, Henri-Chapelle, Eupen, Bree, Meeuwen, Diepenbeek, Zonhoven en Niel-bij-St.-Truiden.

doodjammer: Montzen.

jammerlijk: Sittard.

schade (*schaa, schaad, schau*):

Kerkrade Wb. 2; ook in Swalmen, Boukoul en Valkenburg.

schande (*schand, schanj*): Swalmen, Boukoul, Linne, Puth en Hoensbroek.

spijtig (ook *spijtsig*): verspr. Noord.

Oostlb. en Trichterlds.; ook in Bocholtz, Rimburch, Schaesberg, Sittard, Geleen, Klimmen, Maaseik, Stokkem, Beverlo, Velden en Venlo.

zonde (ook *zun, zund, zundj, zung, zungd, zunj*): alg. Oostlb., freq. Horns, Centr.Maaslds., Kleverlds. en in het oostelijk deel van het Trichterlds.; ook in Kerkrade, Heerlen, Waubach, Rimburch, Montzen, Nederweert, Weert, Boshoven, Bree, Eksel, Beverlo, Blerick, Boekend en Venlo.

doodzonde (*doodzunj*): Weert, Thorn

en Montfort.

zondendjammer (*zungendjammer*):
Boekend.

vervelend: Boshoven.

erg: Nederweert.

PRUILMOND, PRUILLIP

N 10a (1961) (030 add.), N 85 (1981) (201);
Gennep Wb. (166), Gronsveld Wb. 2 (134), Roermond Wb. (234), Venray Wb. (368).

De mond of lip die men trekt wanneer men zich verongelijkt voelt.

pruilmond: Reuver, Hoensbroek, Ittervoort, Thorn, Meeuwen, Born, Venlo en Meerlo.

pruilmondje: Venray Wb.; ook in Herten (bij Roermond) en Venlo.

pruilemond: Ophoven.

pruilemondje: Montfort en Brunssum.

pruilmuiltje (*pruilmuilke*): Herten (bij Roermond).

treurmond: Meijel.

pruimenmond: Haelen, Heel en Voerendaal.

pruimenmondje: Weert en Wijnandsrade.

pruimenmuil: Kesseleik en Geulle.

pruimenmuiltje (*pruimenmuilke*):
Wijlre, Eys, Roermond, Maasniel, Merkelbeek en Maastricht.

pruimensnuit: Gennep.

pruimmuiltje: Vaals.

protsmuil (*proetsmuil*): Kerkrade en Eys.

protsmuiltje (*proetsmuilke*): Eys.

grijnsmuil: Susteren.

scheve muil (*scheef muil*): Neer.

zuurmuil: Waubach.

pruillip: Tienray, Roermond en Posterholt.

prutlip: Maastricht.

prutlipje (*prutlipke*): Geleen.

hanglip: Roermond.

lange lip (*lang lip*): As.

slalip (*slaajlip*): Gennep Wb.

lip: Gronsveld.

pannetje (*panneke*): Gronsveld.
(de) lip op het elfde knoopsgat: Kapel-
 in-'t-Zand.

De volgende opgaven zijn benamingen
 voor een gezicht met een pruilmond:
beteuterd gezicht: Susteren.
knijsgezicht: Schinnen.
motsetig (< du.) bakkes: Maastricht.

Een persoon met een pruilmond wordt
 met de volgende benamingen aange-
 duid:

grijnerd: Maastricht.
grijnijzer: Oirsbeek en Maastricht.
mitsch-pot: Schaesberg.
mof: Jeuk.
mokkentrol: Stein.
muilensnijder: Heerlerbaan/Kaumer.
zuurpruim: Mheer.
pruim: Swalmen.

EEN LELIJK GEZICHT TREKKEN

N 10 (1961) (099).

(een) lelijk gezicht trekken:
 Heerlerheide, Roermond, Sittard,
 Ulestraten, Ten-Esschen/Weustenrade,
 Tegelen, Tungalroy, Kanne, Neerpelt,
 Gingelom, Lommel, Wanssum en
 Horst.
(een) lelijk gezicht zetten:
 Broekhuizen en Limbricht.
een lelijk gezicht maken: Heerlen.
(een) gezicht snijden (*een gezicht
 snijen*): Kerkrade, Kelmis,
 Nieuwenhagen, Roermond, Posterholt,
 Holtum en Broekhuizen.
(een) gezicht trekken: Oirsbeek,
 Blerick, Weert en Bree.
een scheef gezicht trekken: Zelem.
een nut gezicht snijden (*een nut
 gezicht snijen*): Geleen.
een nut gezicht trekken: Heerlerheide,
 Horn, Boukoul en Klimmen.
een nut gezicht zetten: Beegden.

een gezicht zetten: Susteren.
een gezicht zetten wie een schup:
 Maasbracht.
**een gezicht zetten wie een
 verenworm**: Herten (bij Roermond).
een griekkerig gezicht trekken: Venlo.
een mommengezicht maken:
 Vrusschemig.
een schrouw gezicht maken:
 Gemmenich, Voerendaal, Ubachsberg
 en Mheer.
een schrouw gezicht trekken:
 Klimmen.
(een) schuw gezicht maken:
 Schimmert en Klimmen.
een schuw gezicht trekken: Bunde en
 Neerbeek.
(een) vies gezicht maken: Waubach,
 Bocholtz en Moresnet.
een vies gezicht snijden (*een vies
 gezicht snijen*): Eygelshoven.
een vies gezicht trekken: Rimborg,
 Schaesberg, Boukoul, Meeuwen,
 Beverlo en Gingelom.
een vleddig gezicht trekken: Kerkrade.
een vriesgezicht zetten: Roermond.
een lang gezicht maken: Neer.
een zuur gezicht trekken: Panningen
 en Heerlerheide.
een zuur gezicht zetten: Baexem en
 Oirsbeek.
een smerig gezicht trekken: Wanssum.
gezichten snijden (*gezichten snijen*):
 Haelen, Nunhem, Baexem, Leveroy,
 Bocholt, Neeroeteren, Roosteren en
 Obbicht.
gezichter snijden (*gezichter snijen*):
 Nieuwenhagen, Baexem, Heel,
 Brunssum en Neeritter.
een lelijke muil trekken: Schaesberg.
een schoon muil maken: Puth.
een schuw muil maken: Elsloo.
een muil snijden (*een muil snijen*):
 Roermond en Guttecoven.
(een) muil trekken: Bree, Urmond,
 Hees, Tongeren en Afferden.
muilen: Tongeren.
muilen maken: zeldz. Centr.
 Maaslands.; ook in Neeritter, Kinrooi,

- Thorn, Opglabbeek en Beverst.
muilen snijden (*muilen snijen*): Stevensweert, Hoensbroek en Valkenburg.
muilen trekken: Neeroeteren, Genk, Beverst en Hasselt.
(een) lelijke snuit maken: Tegelen.
(een) lelijke snuit trekken: Heerlen, Geleen, Echt/Gebroek, Sint-Truiden, Lommel, Velden, Venlo en Horst.
(een) snuit trekken: zeldz. Noord. Oostlb.; ook in Heerlen, Nuth/Aalbeek, Weert, Tungenroy, Kinrooi, Bocholt, Bree, Tongeren, Achel, Hamont, Overpelt, Hasselt, Bokrijk, Paal, Gingelom, Halen, Lommel, Blerick, Boekend, Venlo, Gennep, Broekhuizen en Sevenum.
een snuit zetten: Achel en Urmond.
een stomme snuit trekken (*een stom snuit trekken*): Hoensbroek.
een vieze snuit trekken: Lommel en Tegelen.
een nutte snuit trekken: Reuver.
snuiten maken: Baarlo en Hasselt.
snuiten trekken: Panningen, Hasselt, Tessenderlo en Blerick.
een snuits maken: Houthem.
een snuits opzetten: Ulestraten.
(een) snuits trekken: freq. Trichterlds. en in het zuiden van het Zuid.Oostlb.; ook in Mechelen, Echt/Gebroek en Meeswijk.
een nutte snuits trekken: Valkenburg.
een schone snuits trekken (*een schoon snuits trekken*): Haelen.
snuitsen trekken: Meerssen, Grevenbicht/Papenhoven, Bunde en Eigenbilzen.
de nuttert grijzen (*de nuttert grijzen*): Swalmen.
(een) smoel trekken: Weert, Val-Meer, Overpelt en Bokrijk.
een lelijke smoel trekken: Weert, Sint-Truiden, Leopoldsburg en Kwaadmechelen.
smoelen trekken: Koersel en Hasselt.
een schoon tronie trekken: Haelen.
een lelijk bakkes trekken: Neerpelt.
(een) bakkes maken: Oost-Maarland.
een maske trekken: Maastricht.
een schoon maske trekken: Haelen.
een ponem opzetten: Sittard.
een postzegel maken: Montfort.
een postzegel snijden (*een postzegel snijen*): Mechelen.
een postzegel trekken: Maasniel en Meers.
postzegels snijden (*postzegels snijen*): Boeket/Heisterstraat en Stein.
een toot zetten: Heerlerheide, Leveroy, Kerensheide en Venray.
giebeltjes maken (*giebelkes maken*): Echt/Gebroek.
grieken: Sevenum en Venlo.
(een) grijs trekken: Smeermaas.
grijnen: Panningen, Gronsveld, Weert en Maastricht.
grijnereren: Tegelen.
grijzen (ook *grijzen, grinsen, grinzen*): Schimmert, Eil, Ittervoort, Meeuwen, Wolder/Oud-Vroenhoven, Eksel, Gingelom, Venray en Meijel.
grimassen: Valkenburg.
grimassen maken: Montfort, Houthem, Weert, Thorn, Roosteren, Lanklaar, Obbicht, Maastricht, Kanne en Hasselt.
grimassen trekken: Grevenbicht/Papenhoven en Houthem.
(een) grimas maken: Heerlen, Belfeld, Sittard, Opheers, Gingelom en Lommel.
(een) grimas trekken: Venlo.
een grimas trekken: Tongeren en Moresnet.
lelijk kijken: Weert, Kinrooi, Bree, Echt/Gebroek en Mechelen-aan-de-Maas.
lelijkerds trekken (*lelijkers trekken*): Tegelen en Venlo.
een snijden (*eeng snijen*): Moresnet en Kelmis.
een trekken (*eeng trekken*): Kelmis.
nut kijken: Baexem en Heerlen.
nutten: Nunhem.
prentjes trekken: Ulestraten.
schuw kijken: Nuth/Aalbeek.

vriezen: Houthalen.
vuil kijken: Elsloo.
zuur kijken: Herten (bij Roermond),
 Leuken, Tungalroy en Venlo.
vooruit kijken (*vruut kijken*): Eksel.
lachen wie een boer die tandpijn
heeft: Tegelen.

De volgende opgaven zijn benamingen
 voor een lelijk gezicht:

mommengezicht: Schinveld.
griek gezicht: Boekend.
vies gezicht: Tessenderlo.
zuur gezicht: Ottersum.
nut gezicht: Herten (bij Roermond) en
 Swalmen.
lang gezicht: Herten (bij Roermond).
gezicht wie een oorworm: Klimmen.
vleddige snuits: Kerkrade.
snuits: Bocholtz.
gekke snuit: Oirlo.
snuit: Tongeren en Tessenderlo.
muil: Tongeren.

ONTZIEN

N 85 (1981) (168);
 Beverlo Wb. (187), Heerlen Wb. 2 (173), Maas-

tricht Wb. (294), Roermond Wb. (205), Venray
 Wb. (327).

Iemand zoveel mogelijk sparen.

iemes ontzien: Geleen.
ontzien (ook *ontzie*): alg. Oost.
 Zuidlb. en Oostlb., freq. Kleverlds.,
 verspr. Horns en Centr.Maaslds.;
 ook in Kerkrade, Ospel, Weert, Bree,
 Meeuwen, As, Maastricht, Caberg,
 Eigenbilzen, Hoeselt, Eksel, Jeuk,
 Loksbergen en Venlo.

iemes sparen: Horst.
sparen: verspr. Oostlb.; ook in
 Heerlen, Geulle, Maastricht, Caberg,
 Leopoldsburg, Loksbergen, Oirlo,
 Meerlo en Maasbree.

iemes vieren: Montfort.

vieren: Vlijtingen.

gewoon laten: Weert.

verschonen: Wijnandsrade en
 Heerlerbaan/Kaumer.

schonen: Heerlen, Geleen, As en Stein.
iemand de hand boven de kop houden
(iemand de hand boven de kop
halden): Venray.

verwennen: Vaals.

gadeslagen (*gaaislagen, gawesslawen*):
 Beverlo en Loksbergen.

3.10 Ellende

AANHOUDEND KLAGEN —

N 85 (1981) (222), ZND B2 (1940sq) (422);
Beverlo Wb. (299), Bree Wb. (209, 266), Lommel Wl. (148, 195), Maaseik Wb. (034).

Voortdurend of alsmaar door blijven klagen en jammeren.

Vergelijk het lemma **KLAGEN** in WLD III, afl. 3.1, *Maatschappelijk gedrag, school en onderwijs*, pag. 140, dat echter is samengesteld met ander materiaal en in een andere context.

Iemand die voortdurend klaagt wordt in Maastricht **mopperklaas**, in Meijel **mopperzak**, in Oirsbeek **grijnijzer**, in Schimmert **klaagmuur** en in Roermond **netekruid** genoemd.

klagen: Reuver, Vlodrop, Born, Maastricht, Caberg en Leopoldsburg.

immertoe klagen: Neerpelt.

steen en been klagen: Lommel.

jammeren (ook *jemerem*): Bree Wb.; ook in Vaals, Voerendaal, Vijlen, Merkelbeek, Kinrooi, Maastricht en Lozen.

immer jammeren: Eys.

stabiel jammeren: Eys.

knoteren (ook *knotten*): verspr. Zuid. Oostlb.; ook in Gulpen, Swalmen, Montfort, Thorn, Maastricht en Tienray.

lamenteren: Bree Wb.; ook in Mechelen-aan-de-Maas, Rekem, Stein, Tongeren, Overpelt, Beverlo, Paal, Beringen en Kortessem.

blijven zaniken: Oirlo.

immertoe zaniken: Lozen.

zaniken: Neer, Swalmen, Montfort, Doenrade, Schinnen, Maastricht, Venlo en Sevenum.

zeiken: Nieuwenhagen.

zeuren (ook *zoren*): Posterholt, Meeuwen, Maastricht, Heers, Jeuk en Loksbergen.

zeveren: Epen, Roermond, Susteren, Geleen, Urmond en Maastricht.

grijnen: Maastricht.

grijnijzeren: Heel.

grijnzen (*grijzen*): Thorn.

grommelen: Bree en Lanklaar.

grommen: Meijel, Gronsveld en Eys.

janken: Vijlen.

jeremiëren (*kermeniëren*): Veulen.

junker: Bree.

knaaien: Gennep en Venray.

kroezen: Beverlo en Beringen.

kuimen: verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Maastricht.

mekkeren: Nieuwenhagen.

mieren: Venlo en Herten (bij Roermond).

mopperen: Weert, Kelpen, Ittervoort en Maastricht.

morren: Amby.

murmelen: Kesseleik.

murmereren: Lommel, Overpelt en Eksel.

immertoe murmereren: Lozen.

neringen: As.

neulen: Heythuysen en Maaseik.

neurieën: Venlo.

nurken: Loksbergen.

permenteren: Tungalroy.

rauwelen: Kerkrade en Vaals.

grauwelen: Herten (bij Roermond), Brunssum en Schimmert.

grauwen: Nunhem.

steunen: Sint-Truiden.

zanken (**du.**) (*senken*): Stein.

zagen: Eksel, Meeuwen en Mechelen-aan-de-Maas.

de stenen uit de grond klagen: Lommel.

ELLEDE (LIJDEN) —

Kaart 84, pag. 381

N 85 (1981) (088, 089 add.), ZND 35 (1941)

(004a, 004b);

Bree Wb. (254, 291), Echt Wb. (058, 086), Eupen Wb. (037), Gennep Wb. (057), Gronsveld Wb. 2 (045), Hamont Wl. (294), Hasselt Wb. (127, 300), Heerlen Wb. 1 (028), Heerlen Wb. 2 (105), Kerkrade Wb. 2 (108), Kortessem Wb. (092, 307), Lommel Wl. (077, 196), Maaseik Wb. (023), Maastricht Wb. (089), Meeswijk Wl. (420), Meeuwen Wl. (065, 151), Niel-St.Truiden Wl. (042), Roermond Wb. (072), Sint-Truiden Wb. (046), Stokkem Wb. (051), Tongeren Wb. (131), Tungalroy Wb. (042), Venray Wb. (210), Weertlands Wb. 1 (A5, 007), Zonhoven Wb. (112, 297), Zonhoven Wl. (152).

Rampzalige, zeer beklagenswaardige toestand of omstandigheid.

De onderverdeling in de trefwoorden **ellende** en **elend** is gemaakt op basis van de klemtoon: bij **ellende** ligt die op de tweede lettergreep, bij **elend** op de eerste (vgl. het Duitse *Elend*). Bij de trefwoorden **miserie** en **misère** is het onderscheid gemaakt op basis van de eindklinker *ie* versus *sjwa*.

A. Ellende:

ellende (ook *ellen*, *ellend*, *ellenden*, *ellenj*, *ellenje*, *ellenne*, *ellennen*): alg. Demerkemp. en Lonerlds., freq. Maaskemp., Bilzerlds. en Truierlds., verspr. Centr.Maaslds., Tongerlds. en Dommellds.; ook in Heythuysen, Kesseleik, Doenrade, Oirsbeek, Tungalroy, Veldwezelt, Maastricht, Caberg, Oostham, Tessenderlo, Meldert, Loksbergen, Lommel en Venlo.

ellendigheid (*ellenjigheid*, *ellennigheid*): verspr. Maaskemp.; ook in Gulpen, Rotem en Hasselt.

ellendigheds: Rijkhoven.

elend (ook *elendj*, *eleng*, *elenj*, *jelenj*): alg. in het Ned. deel van het Ripuar., het Oostlb.-Rip. overgg., Oostlb. en Kleverlds., freq. Centr.Maaslds. en Horns, zeldz. Kleverlds.; ook in Eupen, Weert, Zutendaal, Lanaken, Maastricht, Eigenbilzen, Zichen-

Zussen-Bolder, Zonhoven en Venlo.

elender (*elenjer*): Nieuwstadt.

misère: alg. Lonerlds. en Truierlds., freq. Bilzerlds., Tongerlds. en Demerkemp., zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Gulpen, Melick, Ophoven, Mechelen-aan-de-Maas, Opgrimbie, Neerharen, Hamont, Kaulille, Heppen, Linkhout, Loksbergen, Tienray, Horst en Meijel.

miserie: alg. Maaskemp., freq. Oostlb., Horns, Centr.Maaslds., Dommellds. en Demerkemp., verspr. Lonerlds. en Truierlds.; ook in Eys, Gulpen, Weert, Lanaken, Maastricht, Caberg, Diepenbeek, Mal, Beverlo, Paal, Leopoldsburg, Tessenderlo, Meldert, Linkhout, Lommel, Venlo, Oirlo, Meerlo en Maasbree.

armoede (*armoed*, *armoei*, *arremoei*): Ophoven, Neeroeteren, As, Overpelt, Hasselt en Ulbeek.

kranksel: Bree Wb.; ook in Helchteren en Hasselt.

leed: Weertlands Wb. 1; ook in As en Martenslinde.

malheur (fr.): Bree Wb.; ook in Tungalroy.

ozel (ook *nozel*): Neer, Roermond, Tungalroy en Echt/Gebroek en Venlo.

penarie: Meeuwen.

drijt (*driet*): Swalmen.

zouw-boel: Kerkrade.

zwadderoen: Heerlen.

ramp: Merkelbeek.

B. Ellende lijden:

elend lijden (*elend lijen*, *jelend lijen*): Heerlen, Schaesberg, Geleen en Geulle.

elend haan: Nieuwenhagen.

elend hebben (ook *elenj hebben*): Lutterade en Maastricht.

in de elend zitten (*inne elenj zitten*): Ell.

veel leed hebben: Noorbeek en Terlinden.

slecht deraan zijn (*slecht dran zijn*): Posterholt.

ozelen: Roermond.
armoede hebben (*armoei hebben*):
 Bree.
armoede lijden (*armoei lijn*): Venray.
armselig (du.) deraan toe zijn:
 Simpelveld.
der slecht aan zijn: Oirlo.
creperen: Schinnen.
lijden (*lijen*): Gennep.
het zwaar hebben: Maastricht.
in de patatten zitten: Loksbergen.
kapot zijn: Merkelbeek.

ELLENDIG

N 85 (1981) (088 add., 089), ZND 35 (1941) (004a add., 004b add.), ZND 43 (1943) (009a, 009b); Genk Wb. (092), Gronsveld Wb. 2 (045), Hasselt Wb. (127), Heel Wb. (072, 214), Heerlen Wb. 2 (105), Kortessesem Wb. (092), Lommel Wl. (196), Maastricht Wb. (089), Sint-Truiden Wb. (170), Stokkem Wb. (074), Tegelen Wb. (099), Tongeren Wb. (360), Zonhoven Wb. (112, 297), Zonhoven Wl. (153).

Ellende lijdend, zeer beklagenswaardig. Zie voor het onderscheid tussen de trefwoorden **ellendig** en **elend-ig** het lemma ELLENDE.

ellendig (ook *ellenjig*, *ellennig*):
 freq. Oost.Zuidlb. en Oostlb.,
 verspr. Maaskemp. en Kleverlds.;

ook in Weert, Ittervoort, Ophoven, Urmond, Stein, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Kortessesem, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.

elend-ig (ook *elenjig*, *elennig*, *elentig*):
 Kerkrade, Vaals, Nunhem, Roermond, Maasniel, Susteren, Thorn, Echt/
 Gebroek, Maastricht en Zonhoven.

elend-etig (*elenjetig*): Oirsbeek.

miserabel: Gronsveld, Meeuwen, Opoeteren, Stokkem, Urmond, Maastricht, Tongeren, Zonhoven, Sint-Truiden en Lommel.

ongelukkig: Weert en Venlo.

onnozel: Opoeteren.

armoedig (*armoei-ig*): Tungelroy en As.

armselig (du.): Weert.

hopeloos: Vlodrop.

katijf: Overpelt.

katten-krekel: Mheer.

krampaardig: Meijel.

lammenadig: Tegelen.

ozelig: Heel.

schlimm (du.): Heerlerbaan/Kaumer.

triestig: Loksbergen.

misselijk: Meijel.

te beklagen: Maastricht.

zeer erg: Doenrade.

in de krot: Diepenbeek.

in het krot: Hechtel.

in de miserie: Venlo.

3.11 Heimwee

HEIMWEE (HEBBEN) ———

DC 45 (1970) (023), N 37 (1971) (012 add.); Kerkrade Wb. 2 (096), Lommel Wl. (114), Niel-St.Truiden Wl. (461), Roermond Wb. (101), Sittard Wb. (134).

Het (smachtend) verlangen naar de geboortegrond, naar huis, wanneer men op een andere plaats is.

Een persoon die heimwee heeft wordt in Baarlo **huismens**, **papkindje** of **schijthuis** genoemd.

A. Heimwee:

heimwee (ook *eimwee*): alg. in Nederlands-Limburg; ook in Eupen, Geistingen, Bree, Gruitrode, Dilsen, Stokkem, Meeswijk, Leut, Vliermaalroot, Hamont, Helchteren, Houthalen, Groot-Gelmen, Vechmaal, Niel-bij-St.-Truiden, Kwaadmechelen en Lommel.

huisziekte (ook *huisziekte*):

Grubbenvorst en Sevenum.

thuisziekte: Mechelen-Bovelingen.

huistuter: Arcen.

tuut naar huis (*tuut na huis*): Venlo.

katpijn: Jeuk.

mismoed: Neeroeteren.

nestdrang: Schimmert.

De volgende opgaven zijn bijvoeglijke naamwoorden:

heimziek: Nunhem.

niet gewend: Boekend.

B. Heimwee hebben:

geen aard hebben: Bocholt, Bree, Meeuwen, Overpelt en Meijel.

niet aarden: Herten (bij Roermond).

niet aarden kunnen: Oud-Waterschei.

niet wennen kunnen: Genk.

zich niet gewennen kunnen: Oud-Waterschei.

het zitten hebben: Eigenbilzen.

het hem er erg aan zijn: Kessenich.
heimwaarts (willen) (*heivis*): Sittard.

ONWENNIG (ZIJN) ———

N 85 (1981) (082).

Nog niet helemaal aan iets gewoon.

A. Onwennig:

onwennig: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Waubach, Kapel-in-'t-Zand, Montfort, Tungalroy, Ophoven, Meeuwen, Urmond, Caberg, Jeuk en Leopoldsburg.

ongewennig: Herten (bij Roermond).

ongewend: Susteren, Amby, Mheer, Weert, Ittervoort, Urmond, Maastricht en Meerlo.

niet gewend: Epen, Maasniel, Vlodrop, Eksel, Venray, Maasbree en Tienray.

nog niet gewend: Posterholt, Sittard, Klimmen, Maastricht, Vlijtingen en Sevenum.

slecht gewend: Weert.

niet op het gemak: Schinnen.

niet op zijn gemak: Schaesberg, Neer, Geleen, Schimmert, Thorn, Stein, Geulle, Maastricht, Loksbergen, Meijel en Maasbree.

nog niet op zijn gemak: As, Hoensbroek, Montfort, Melick en Venlo.

op zijn ongemak: Gronsveld.

ongemakkelijk: Meeuwen, Oirsbeek en Hoeselt.

niet op zijn stel: Neer en Nunhem.

niet heem: Nieuwenhagen, Heerlerbaan/Kaumer, Wijlre, Gulpen en Eys.

nog niet heem: As, Heerlen en

Simpelveld.

nog niet thuis: Oirsbeek.

niet in zijn element: Venlo.

nog niet in zijn element: Maastricht.

nog niet ingeburgerd: As.
onbekwaam: Geleen.
niet lekker: Schinnen.
niet wohl (du.): Vaals.
ongemoeid: Roermond.
ongewoon: Bree.
vreemd (ook *vreemp*): Roermond,
 Susteren, Stein, Beek, Maastricht en
 Caberg.
onplezierig: Weert.
zenuwachtig: Swalmen.
bedeesd: Meijel.
stijf: Reuver.

B. Onwennig zijn:
de aard nog niet hebben: Venray.
zijn draai niet kunnen vinden:
 Heythuysen.
nog niet bij de zijnen zijn (*nog niet bij
 de zijng zijn*): Kerkrade.
zich nog niet gunnen: Amstenrade en
 Maastricht.
nog niet gunnen: Noorbeek en
 Terlinden.
zich nog niet kunnen wennen: Oirlo.
moeten wennen aan: Reuver.
zich nog niet thuisvoelen: Heel.
niet thuisvoelen: Venlo.
**als een kat in een vreemd pakhuis
 (zijn):** Venlo.
het moet nog wennen: Gennep.
het is nog niet wat het zijn moet:
 Schimmert.

AARDEN

N 85 (1981) (082 add., 275);
 Beverlo Wb. (015), Bree Wb. (157, 163), Eupen
 Wb. (001), Genk Wb. (227), Gronsveld Wb. 2
 (003, 202), Heerlen Wb. 2 (067), Kerkrade Wb. 2
 (047, 222, 250), Kortessesem Wb. (142, 337, 589),
 Maaseik Wb. (010), Meeswijk Wl. (010), Meijel
 Wb. (081), Niel-St. Truiden Wl. (413), Roermond
 Wb. (005), Sint-Truiden Wb. (114, 177), Sittard
 Wb. (010), Valkenburg Wb. (187), Venlo Wb.
 (234, 289), Venray Wb. (108), Weertlands Wb. 1
 (A5, 001), Zonhoven Wb. (008, 144).

Ergens aangenaam, naar zijn zin, wonen
 en leven, zich gewennen.

aarden (ook *aden, aren, aten*): alg.
 Oostlb., freq. Horns, verspr. Oost.
 Zuidlb. en Centr.Maaslds., zeldz.
 Kleverlds.; ook in Kerkrade Wb.
 2 en Weertlands Wb. 1 en in
 Meeuwen, As, Genk, Maastricht,
 Caberg, Eigenbilzen, Hoeselt, Eksel,
 Zonhoven, Beverlo, Kortessesem, Sint-
 Truiden, Jeuk en Venlo.

wel aarden: Maastricht.
goed aarden: Maasbree en Venlo.
goed geaard zijn: Meijel.
goede aard (hebben) (*goeien aard*):
 Ospel.

de aard hebben: Neer.
aard derin krijgen: Caberg.
aard krijgen: Kesseleik, Hoensbroek,
 Tungalroy en Kelpen.
de aard krijgen: Neer, Weert,
 Meeuwen, Venray, Tienray en
 Maasbree.

de draai krijgen: Venray.
de draai vinden: Tienray.
wennen: Heerlen, Nieuwenhagen,
 Roermond, Swalmen, Maastricht,
 Kortessesem, Meerlo en Horst.

zich wennen: Venlo en Beek.
gewend raken: As.
gewend worden (*gewend worren*):
 Beverlo.

zich gewennen: Bree en Geulle.
gewennen: zeldz. Oostlb.; ook in Vaals,
 Voerendaal, Wijlre, Gulpen, As, Echt/
 Gebroek, Maastricht, Vlijtingen,
 Zonhoven, Kortessesem, Sint-Truiden,
 Niel-bij-St.-Truiden, Venlo en
 Sevenum.

gewonen: Sint-Truiden.
gewoon worden: Leopoldsburg.
gewoon zijn: Loksbergen.
zich heemvoelen: Schaesberg en Eys.
heemvoelen: zeldz. Oost.Zuidlb. en
 Zuid.Oostlb.; ook in Kerkrade.
zich thuisvoelen: Weert en Reuver.
thuisvoelen: Gennep, Oirlo en
 Maastricht.

inburgeren: Beesel en Eupen.
ingeburgerd zijn: Nieuwenhagen.
zich schikken: Kerkrade Wb. 2.
schikken: Venlo.
vergunnen: Valkenburg.
zich terechtvinden: Kerkrade Wb. 2.
zijn eigen begeben: Venray Wb.
eigen worden: As.

genaken: Bree Wb.
zich voelen: Nieuwenhagen.
aanslaan: Weert.

De volgende opgave is een bijvoeglijk
naamwoord:

gewend: Bree Wb.

3.12 Bezorgdheid, empathie

Van het begrip **IETS ZICH NIET AANTREKKEN** (ZND 32, 009) is geen lemma samengesteld omdat het geen lexicaal onderscheiden materiaal opleverde. De gegevens voor dit begrip zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

BEZORGD (ZIJN)

N 85 (1981) (086, 112 add., 163 add.);
Heerlen Wb. 2 (083), Meerlo-Wanssum Wb. (070), Meeuwen Wl. (028), Roermond Wb. (031), Sint-Truiden Wb. (057), Sittard Wb. (279), Tongeren Wb. (068), Zonhoven Wl. (060).

Vol zorg, ongerust.

A. Bezorgd:

bezorgd: verspr. Oostlb.; ook in Heerlen, Weert, Ophoven, Meeuwen, As, Born, Stein, Maastricht, Tongeren, Zonhoven, Gennep en Horst.

zorgelijk: Montfort, Caberg en Schaesberg.

bekommerd: Eys, Swalmen, Doenrade, Merkelbeek, Mheer, As, Maastricht en Sint-Truiden.

ongerust: freq. Zuid.Oostlb., verspr. Noord.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Epen, Weert, Tungalroy, Ittervoort, Stein, Geulle, Maastricht, Eigenbilzen, Hoeseelt, Leopoldsburg en Venlo.

onrustig: Vlodrop.

vol onrust: Meeuwen.

unruhig (du.) (onruiig): Simpelveld, Nieuwenhagen, Schaesberg en Eys.

ongedurig: Loksbergen.

bezwaard: Meerlo-Wanssum Wb.

kommervol: As.

beduusd: Eksel.

beteuterd: As.

betuttelend: Jeuk.

B. Bezorgd zijn:

zich ongerust maken: Bree.

onrust hebben (onrast hebben):

Maasbree, Nunhem en Lutterade.

zich bezorgd maken: Venlo.

zich zorgen maken (zich zörg maken):
Urmond en Venlo.

zorgen maken (zörg maken):

Maastricht en Vaals.

in de zorgen zitten (in de zörg zitten):
Ell.

zorg hebben: zeldz. Noord.Oostlb.

zorgen hebben (zörg hebben): freq.

Zuid.Oostlb.; ook in Voerendaal, Wijlre, Gulpen, Reuver, Tungalroy, Kelpen, Thorn, Echt/Gebroek, Maastricht, Venlo, Venray, Tienray en Meijel.

zorgen haan (zörg haan): verspr.

Oost.Zuidlb.; ook in Simpelveld en Kerkrade.

kopzorgen hebben (kopzörg hebben):
Maastricht.

kommer haan: Heerlen.

tobben: Heerlen.

betusselen: Kesseleik.

unruhe (du.) haan (onrouw haan):

Heerlen en Eys.

geen ruhe (du.) hebben (geen rouw):

Montfort, Noorbeek en Terlinden.

in de pits zitten: Heerlen.

Bij de volgende opgaven hoort een voorwerp of persoon als object:

zorgen dragen voor get (zörg dragen voor get): Maastricht.

begaan zijn met: Maastricht.

te doen hebben met: Heythuysen.

KOMMERVOL; KOMMER (HEBBEN)

N 85 (1981) (084);

Genk Wb. (051), Lommel Wl. (291), Tongeren Wb. (051).

Vol leed en zorg.
Vergelijk het lemma **BEZORGD** (ZIJN).

A. Kommervol:

kommervol: Merkelbeek, Hoensbroek, Ittervoort, Thorn en Meijel.

kommerlijk: Geleen.

bekommerd: Montfort, Klimmen, Noorbeek, Terlinden, Weert, Genk, Tongeren, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.

bezorgd: Nieuwenhagen, Posterholt, Schimmert, Kelpen, Meeuwen en Sevenum.

bedroefd: Oirsbeek.

diepdroevig: Susteren.

droevig: Voerendaal.

diepzinnig: Born.

ellendig: Venlo en Maastricht.

zorgelijk: Schaesberg, Heythuysen, Montfort, Susteren, Ophoven, Echt/Gebroek, Maastricht en Caberg.

erg bezorgd: Meerlo.

getempteerd (*getemteerd*): Mheer.

lastig: Stein.

leedmoedig: Simpelveld.

mistroostig: Maasniel.

triestig: Maastricht.

troostig: Roermond.

zwaarmoedig: Doenrade.

in de penarie: Maastricht.

vol kommer en zorgen: Heerlen.

vol leed en zorgen (*vol leed en zorg*): Nieuwenhagen, Waubach, Epen, Montfort, Geleen, Wijnandsrade en Maastricht.

vol zorgen (*vol zorg*): Venray, Tienray en Amby.

zijn kop vol: As.

in de put: Kapel-in-'t-Zand.

van God verlaten: Venlo.

B. Kommer hebben, vol zorgen zijn:

bekommerd zijn: Gulpen.

bekommeren: Genk en Tongeren.

veel ambras hebben: Nieuwstadt.

verdriet hebben: Herten (bij Roermond).

leed hebben: Urmond.

veel leed hebben: Herten (bij Roermond).

vol leed zijn: Schimmert.

in het leed zitten: Herten (bij Roermond).

wat aan de kop hebben: Venray.

zijn lach opkunnen: Herten (bij Roermond).

geplaagd zijn: Wijlre.

zorgen en verdriet hebben (*zörg en verdriet hebben*): Venlo.

zorgen hebben (*zörg hebben*): Hoeselt.

bezorgd zijn: Urmond en Brunssum.

diep bezorgd zijn: Bree.

C. Kommer, leed:

kommer: Kerkrade, Vaals, Stein en Jeuk.

zorgen (*zörg*): Tungalroy en Eksel.

tegenslag: Maastricht.

temptatie: Thorn.

chagrijn (*changerijn*): Lommel.

leed: Reuver, Swalmen, Vlodrop en Maastricht.

veel leed: Roermond, Melick en Eys.

heel veel leed: Maastricht.

veel elend: Eys.

veel kommer: Oirlo en Kesseleik.

veel leed en zorgen (*veel leed en zorg*): Gulpen.

veel zorgen en pijn (*veel zorg en pijn*): Gennep.

MEDELIJDEN

Kaart 85, pag. 382

N 85 (1981) (162, 163 add.), ZND 33 (1940) (024);

Beverlo Wb. (158), Bree Wb. (247), Diepenbeek Wb. (279), Echt Wb. (069, 082), Gennep Wb.

(091), Gronsveld Wb. 2 (104), Hamont Wl. (077), Haspengouws Id. (045), Hasselt Wb. (293), Heel

Wb. (053), Heerlen Wb. 2 (151, 152), Kerkrade Wb. 2 (176), Kortessem Wb. (242), Lommel Wl.

(055), Maaseik Wb. (029), Maastricht Wb. (202), Meeswijk Wl. (144), Meeuwen Wl. (042), Meijel

Wb. (081), Roermond Wb. (054, 176), Sittard

Wb. (190, 243), Stokkem Wb. (061), Tongeren Wb. (287, 362), Tungalroy Wb. (043), Venlo Wb. (192), Venray Wb. (221, 251, 300), Weertlands Wb. 1 (A5, 006), Zonhoven Wl. (108).

Gevoel van smart over het leed van anderen.

metlijden (*metlijen, mitlij, mitlijen*): alg. Ripuar., Oost.Zuidlb. en Oostlb., freq. Centr.Maaslds. en in het zuiden van het Kleverlds.; ook in Thorn, Opoeteren, As en Venlo.

mitleid (du.): Maasbree, Venlo en Herten (bij Roermond).

medelijden (*medelijen, mejelijen*): Meijel en Heers.

meelij: Achel.

metgevoel (*mitgevoel*): Nieuwenhagen.

metleven (*mitleven*): Melick.

compassie (ook *kompasse, kompasje, kompassen*): freq. Oostlb., Horns, Maaskemp., Centr.Maaslds., Bilzerlds., Tongerlds., Westlb., Truierlds. en Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Haspengouws Id. en Weertlands Wb. 1 en in Maastricht, Caberg, Vroenhoven, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Oostham, Tessengerlo, Linkhout, Loksbergen, Lommel en Venlo.

deernis: Hasselt.

jammer: alg. Kleverlds.

leed: Lanaken.

leeddoen, het -: Maaseik en Mopertingen.

moeite (ook *moete*): Gronsveld, Maastricht, Diepenbeek en Tongeren.

pijn: Gennep.

3.13 Verbazing

ZICH VERWONDEREN —

N 85 (1981) (118, 119, 120 add.);
 Gronsveld Wb. 2 (189), Hasselt Wb. (496), Heer-
 len Wb. 2 (238), Kortessem Wb. (555), Meeswijk
 Wl. (702), Meeuwen Wl. (227), Tongeren Wb.
 (640), Zonhoven Wb. (523).

Bevreemd, verbaasd zijn.

Zie ook het lemma STOMVERBAASD.

zich verwonderen (ook *zich
 verwongen*): zeldz. Noord.Oostlb.;
 ook in Gulpen, Susteren, Merkelbeek,
 Gronsveld, Weert en Maastricht.

zich wonderen: verspr. Oost.Zuidlb.;
 ook in Vaals, Heerlen en Maasbree.

bewonderen: Gulpen, Melick,
 Hoensbroek, Ell, Ittervoort,
 Maastricht, Venray en Meijel.

verwonderd kijken (ook *verwonnerd
 kijken*): Susteren en Hoeselt.

verwonderd staan: Voerendaal.

verwonderd zijn (ook *verwonnerd
 zijn*): verspr. Zuid.Oostlb.; ook in
 Waubach, Gulpen, Weert, Tungalroy,
 Ell, Kelpen, Meeuwen, As, Born,
 Geulle, Eigenbilzen, Hoeselt, Meerlo
 en Horst.

verwonderen: alg. Oostlb., freq.
 Oost.Zuidlb. en Horns, verspr.
 Centr.Maaslds.; ook in Meeuwen,
 Maastricht, Tongeren, Eksel,
 Zonhoven, Hasselt, Kortessem, Venlo,
 Tienray en Maasbree.

wonder geven: Nieuwenhagen,
 Schimmert, Valkenburg en Stein.

opkijken: Heerlerbaan/Kaumer,
 Epen, Roermond, Schinnen, As,
 Echt/Gebroek, Maastricht, Caberg,
 Leopoldsburg en Meijel.

op staan te kijken: As en Maastricht.

oploeren: Mheer.

staan te kijken: verspr. Oost.Zuidlb.
 en Noord.Oostlb.; ook in Valkenburg,
 Noorbeek, Terlinden, Bree, Urmond,

Venlo, Venray en Tienray.

aardig staan te kijken (*arig staan te
 kijken*): Venray.

te kijken staan: Heerlerbaan/Kaumer,
 Susteren, Noorbeek en Terlinden.

dervan staan kijken: Brunssum.

dervan staan te kijken: Oirlo en
 Weert.

dervan te kijken staan: Venlo.

van staan te kijken: Oirlo.

van te kijken staan: Oirlo, Beesel en
 Meeuwen.

raar staan te kijken: Gennep.

raar kijken: Gennep, Tungalroy en
 Maastricht.

stom staan kijken: Meerlo.

staan kijken: Schinnen en Hulsberg.

vreemd dervan staan te kijken: Neer.

vreemd kijken: Reuver, Roermond,
 Oirsbeek en Meijel.

vreemd opkijken: Sevenum, As en
 Eys.

vreemd staan te kijken: Meijel, Herten
 (bij Roermond) en Beek.

raar opkijken: Eys, Wijnandsrade,
 Klimmen en Maastricht.

verrast kijken: As.

verbouwereerd kijken: Wijlre.

staan zien: Leopoldsburg, Meeuwen en
 Vlijtingen.

te zien staan: Loksbergen en
 Eigenbilzen.

ogen van trekken: Loksbergen.

over zijn naas afkijken: As.

aanzien: Melick.

toekijken: Thorn en Kerkrade.

toezien: Meijel en Ophoven.

perplex staan: Gulpen.

dervan uitereen zijn: Neer.

uitereen zijn: Neer.

verbaasd zijn: Maastricht en
 Schimmert.

zich verbazen: Schinnen.

verpapt zijn: Geleen.

verpazakt zijn (*verpopzakt zijn*):
 Maastricht en Caberg.

gedaan zijn: Loksbergen.
vreemd vinden: Oirlo.
vreemd zijn: Venray.
voor mijn hoed gestoten (zijn): Jeuk.
wie een kinderkopje kijken: Kerkrade.
kijken wie een botsauto: Venlo.

De volgende opgaven hebben geen
 werkwoordelijke component:

verwonderd: freq. Oostlb.; ook in
 Vaals, Gulpen, Kelpen, Ophoven,
 Thorn, Stein, Maastricht en Eksel.
verbaasd: Vlodrop, Amby, Ittervoort,
 Maastricht en Venlo.
bevreemd: Nunhem en Maastricht.
verbouwereerd: Maastricht.

STOMVERBAASD

Kaart 86, pag. 382

N 85 (1981) (119, 120), SGV (1914) (040);
 Meeswijk Wl. (700).

Sprakeloos van verbazing.

paf: alg. Oostlb., freq. Horns en
 Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb.; ook
 in Vaals, Weert, Meeuwen, As, Echt/
 Gebroek, Stein, Geulle, Maastricht,
 Hoeselt, Jeuk, Leopoldsburg en Venlo.
verpaf: Heerlen, Oirsbeek,
 Merkelbeek, Amby, Tungalroy, Eksel
 en Tienray.

verpazakt (ook *verpazakt*,
verpoepzakt, *verpopzakt*): freq. Zuid.
 Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb.; ook in
 Haelen, Urmond, Stein, Maastricht en
 Caberg.

aardig verpazakt: Maastricht.

verpoepaf: Waubach.

verstomd: alg. Oostlb., Zuidgeld.Lb.
 en Kleverlds., freq. Oost.Zuidlb. en
 Centr.Maaslds., verspr. Horns; ook in
 Simpelveld, Bree, Borgharen, Limmel
 en Sint-Pieter.

met stomheid geslagen: Nieuwen-
 hagen.

stomverbaasd: Eys.

perplex: Gulpen, Beesel, Vlodrop,
 Amstenrade, Stein en Maastricht.

verbluft: Valkenburg.

verduft: Noorbeek.

verslagen: Lutterade, Brunssum,
 Loksbergen en Sevenum.

versteld: Maastricht.

ondersteboven: Schinnen en Melick.

voor pampus: Born.

bedonderd: Merselo.

beschaamd: Brunssum.

nooitgezien (*nooitsgezien*):
 Heerlerbaan/Kaumer.

aan de grond genageld: Meeuwen en
 As.

De volgende opgaven zijn uitroepen van
 verbazing:

nu slaat God de duivel dood: Eys.

nu gaat mich de pijp uit: Kerkrade.

3.14 Schrikken, gruwen

Het begrip GEVAARLIJK (ZND 37, 034a: ‘met vuur spelen is gevaarlijk’) is niet geplaatst omdat het niet in deze aflevering thuishoort. De gegevens voor dit begrip zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

SCHRIKKEN

Kaart 87, pag. 383

DC 38 (1964) (048), N 85 (1981) (191); Beverlo Wb. (234), Echt Wb. (126), Gronsveld Wb. 2 (151), Hasselt Wb. (493), Heel Wb. (259), Heerlen Wb. 2 (204), Kerkrade Wb. 2 (232, 264), Meerlo-Wanssum Wb. (256), Meeswijk Wl. (698), Meeuwen Wl. (193), Roermond Wb. (258), Sittard Wb. (394), Tungelroy Wb. (044), Venlo Wb. (237), Venray Wb. (406), Zonhoven Wb. (519).

Door schrik, door een plotseling angstgevoel bevangen worden en daardoor een onwillekeurige beweging maken.

schrikken: alg. in Nederlands-Limburg.; ook in Meeuwen, As en Beverlo.

verschrikken: verspr. Oost.Zuidlb., zeldz. Zuid.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Kerkrade, Reuver, Roermond, Melick, Thorn, As, Stein, Geulle, Maastricht, Hoeselt, Eksel, Hasselt, Beverlo, Jeuk en Venlo.

zich verschrikken: freq. Ripuar., zeldz. Oostlb.; ook in Nieuwenhagen, Weert, Tungelroy, Meeswijk, Maastricht en Vlijtingen.

zich dood schrikken: Oirlo.

opschrikken: As.

van schrik bevangen zijn: Maastricht.

verschieten: freq. Noord.Oostlb., zeldz. Zuid.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Nieuwenhagen, Gulpen, Weert, Tungelroy, Ell, Ophoven, Bree, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Urmond, Maastricht, Eigenbilzen, Zonhoven, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.

zich vervaren: Eys, Mheer, Noorbeek, Terlinden en Echt/Gebroek.

vervaren: Mheer.

verslaan: Gronsveld.

schudden: Loksbergen.

rijzelen: Maastricht.

rillen: Meeuwen.

schaudern (du.): Eys.

verstijven: Meeuwen.

ijzen: Venlo en As.

ze bijeen doen: Beverlo.

IJZEN, GRUWEN

N 85 (1981) (189).

Met afgrijzen bevangen worden, koud worden van schrik.

De trefwoorden vanaf **bibberen** duiden vooral de lichamelijke reactie aan, en dan met name rillen of huiveren.

gruwelen (ook *grouwelen*): Wijlre, Susteren, Doenrade, Ell, Stein en Maastricht.

gruwen (ook *grauwen*, *grouwen*): Venray, Weert en Swalmen.

ijzen: Leopoldsburg, Venlo en Schimmert.

griezelen: freq. Oostlb.; ook in Vaals, Voerendaal, Schaesberg, Eys, Tungelroy, Thorn, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Urmond, Stein, Maastricht, Eksel, Meerlo en Tienray.

grijzen: Loksbergen.

groezelen: Gennep.

gruisen: Born.

walgen: Ophoven, Reuver en Maastricht.

kotsen: Meijel.

sich ekeln (du.): Waubach.

grillen: Bree.
ontzetten: Herten (bij Roermond).
angstigen: Maastricht.
koud van worden (*koud van weren*):
 Kapel-in-'t-Zand.
abscheulich (du.) vinden (*afscheulich vinden*): Eys.
afschuwelijk vinden: Hoensbroek.
verschrikkelijk vinden: Oirlo.
get heel erg vinden: Maastricht.
verluisterd staan (*verluisterd staa*):
 Meijel.
der vanaf zijn: Neer.
bibberen: Loksbergen.
rillen: Kelpen.
rijeren: Roermond.
zich rijzelen: Maastricht.
rijzelen: Maastricht.
rijzen: Loksbergen.
zich schuiveren: Sittard.
schuiveren: Nieuwenhagen, Gulpen, Roermond, Herten (bij Roermond), Lutterade, Valkenburg, Maastricht en Venlo.
schuivelen: Geleen.
schuiveraaien krijgen: Caberg.
schaudern (du.) (*schoederen*): Heerlen.
zich dervan schudden: Kapel-in-'t-Zand.
zich schudden: Oirsbeek, Brunssum, Amstenrade en Tungalroy.
van zich schudden: Beesel.
schudden: Vlodrop.
zich schroeven: Schinnen.
schroeven: Maastricht.

GRUWELIJK

N 85 (1981) (189 add., 192), SGV (1914) (011).

Schrik, afgrijzen inboezemend.

gruwelijk (ook *groelig, groewelijk, grouwelig, grouwelijk, gruwelig*): alg. Oostlb., freq. Centr.Maaslds. en Kleverlds., verspr. Horns en Trichterlds.; ook in Voerendaal, Jeuk, Blerick en Venlo.

grausam (du.): Rimborg en Gulpen.
afgrijselijk (ook *afgrijzelijk*):
 Wijlre, Vijlen, Roermond, Berg-en-Terblijt, Ell, Thorn, As, Maastricht, Loksbergen en Venlo.
afschuwelijk: Reuver, Montfort, Vlodrop, Hoensbroek, Geulle, Maastricht en Leopoldsburg.
abscheulich (du.): verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Simpelveld en Kerkrade.
verschrikkelijk: zeldz. Oostlb.; ook in Ophoven, As, Maastricht, Loksbergen, Lottum, Venlo en Meijel.
schrikkelijk (ook *schrikkelig*): verspr. Kleverlds.; ook in Heerlen, Eys, Epen, Neer, Beesel, Buggenum, Einighausen, Schinveld, Brunssum, Weert en Velden.
schrecklich (du.): Nieuwenhagen.
ijsachtig: Blitterswijck en Sevenum.
ijselijk: zeldz. Kleverlds.; ook in Belfeld, Herten (bij Roermond), Schinnen, Schimmert, Weert, Tungalroy, Ittervoort, As, Born, Hoeselt en Venlo.
ijzig: Horst, Ittervoort en Brunssum.
schandelig: Arcen en Valkenburg.
schandelig: Brunssum.
schebbig: Beesel.
scheußlich (du.): Heerlen, Nieuwenhagen, Epen en Klimmen.
beestig: Schinveld, Schinnen, Valkenburg, Maastricht, Grubbenvorst, Oirlo en Swolgen.
bar: Nederweert.
grellig: Klimmen en Mechelen.
grof: Venlo, Meeuwen en Sint-Odiliënberg.
vreselijk: Neeritter, Munstergeleen en Maastricht.
affreus: Noorbeek en Terlinden.
erg: verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Neer, Posterholt, Sittard, Doenrade, Gronsveld, Bree, As, Maastricht, Eksel, Venlo en Oirlo.
heel erg: Meerlo.
akelig (ook *akelijk*): Venlo en Nunhem.
schrikaanjagend: Meeuwen.
gries: As, Urmond en Sittard.

WLD III, 1.4

griezelig: Swalmen, Jeuk en Maastricht.

vervaarlijk: Maastricht.

lelijk: Susteren en Maastricht.

smerig: Melick.

gemeen: Reuver en Melick.

ängstlich (du.): Waubach.

bangelijk (benkelijk): Schinveld en Maastricht.

4 Gedrag

In deze paragraaf komt de terminologie aan bod in verband met de manier waarop iemand zich jegens anderen gedraagt, de wijze van doen, optreden en reageren. Deze gedragingen en handelwijzen vloeien weer voort uit iemands karakter en gevoelens.

4.1 Handelen, zich gedragen

Het begrip *WANGEDRAG* is niet geplaatst: het leverde slechts weinig en lexicaal oninteressant materiaal op. De gegevens zijn terug te vinden in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

HANDELING

N 85 (1981) (273).

Een op zichzelf staande niet-werktuiglijke verrichting.

daad: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Horns en Kleverlds.; ook in Kerkrade, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Urmond, Geulle, Maastricht, Caberg, Eksel en Venlo.

gang (ook *gank*): zeldz. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Kerkrade, Ospel, Ophoven, Bree, Meeuwen, Born, Stein, Maastricht, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen, Venray en Meijel.

handeling (ook *hanjeling*): Herten (bij Roermond), Montfort, Hoensbroek, As, Maastricht, Hoeselt en Venlo.

verrichting: As en Maastricht.

werk: Weert.

chose (fr.): Maastricht.

VOORNEMENS ZIJN

N 85 (1981) (243, 244);

Echt Wb. (123), Heerlen Wb. 2 (242), Maastricht Wb. (480), Sittard Wb. (464), Venray Wb. (513).

Zich tot doel gesteld hebben, het plan opgevat hebben.

van plan zijn: verspr. Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Horns; ook in Nieuwenhagen, Epen, Bree, Meeuwen, Echt/Gebroek, Urmond, Geulle, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen en Leopoldsburg.

plannen: Nieuwenhagen, Waubach, Swalmen, Tungalroy en Maastricht.

het plan hebben: Maastricht.

van zins zijn: Heerlen, Reuver, Beesel, Amstenrade, Klimmen, Gronsveld en Maasbree.

van zin zijn (ook *van zinne zijn*):

Wijlre, Gronsveld, Stein, Hoeselt en Eksel.

zinnens zijn: Meeuwen en Ophoven.

voornemens zijn: Roermond, Maasniel, Doenrade, Schinnen, Mheer, Maastricht, Caberg, Jeuk, Venlo en Meijel.

het voornemen hebben: Gulpen, Hoensbroek, Thorn en Maastricht.
voornemen hebben: Kesseleik en Schaesberg.
zijn eigen voornemen: Venray Wb.
zich voornemen: Heerlen, Lutterade, Sittard en Schimmert.
voorhebben: Gulpen, Roermond, Kapel-in-'t-Zand, Sittard, Weert, Echt/Gebroek en Maasbree.
get voorhebben: Haelen, Thorn en As.
get voorhaan: Eys.
willen: Venray, Geulle en Maastricht.
willen doen: Horst en Maastricht.
doen willen: Horst.
betijd hebben: Montfort.
de bedoeling hebben: Herten (bij Roermond).
de intentie hebben: As.
de intuïtie hebben: Maastricht.
de opzet hebben: Herten (bij Roermond).
gedacht hebben: Swalmen.
get in hebben: As.
get op lever haan: Kerkrade.
get willen doen: Eys.
het gaan doen: Oirlo.
gaan: Venray.
menen: Loksbergen.
menen te doen: Heel.
versuchen (du.): Vijlen.

VOORNEMEN

N 85 (1981) (244);
 Maastricht Wb. (480), Sittard Wb. (464), Tongeren Wb. (662), Venray Wb. (513).

Dat wat men zich tot doel gesteld heeft, wat men van plan is.

voornemen: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Kleverlds.; ook in Kerkrade, Weert, Tungalroy, Thorn, As, Urmond, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Tongeren, Eksel, Jeuk en Venlo.
plan: verspr. Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb. en Horns; ook

in Vaals, Weert, Bree, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Stein, Geulle, Maastricht, Eigenbilzen, Hoeselt, Leopoldsburg en Venlo.
opzet: Nieuwenhagen, Reuver, Haelen, Nunhem, Beek, Valkenburg, Weert, Kelpen, As, Born, Geulle en Venray.
gedacht: As en Loksbergen.
getijd: Venray.
bedoeling: Susteren.
intentie: As.

UITSTELLEN

N 85 (1981) (314);
 Heerlen Wb. 2 (229), Maastricht Wb. (443), Niel-St.Truiden Wl. (430).

Iets niet op het voorgenomen tijdstip verrichten, maar het naar een later tijdstip verschuiven.

uitstellen: freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Vaals, Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Vlijtingen, Hoeselt, Eksel, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg en Venlo.

verschuiven: Heerlen, Wijlre, Eys, Oirsbeek, Merkelbeek, Weert, Maastricht, Oirlo en Meijel.
opschuiven: Kerkrade, Nieuwenhagen, Gulpen, Reuver, Geleen en Ospel.
op de lange baan schuiven (*op de lange baan schuiven, oppe lange baan schuiven*): Neer en Nieuwenhagen.
trekken: Waubach, Heythuysen, Montfort, Susteren, Meeuwen en Maastricht.
lang trekken: As.
op de lange baan trekken (*oppe lange baan trekken*): Neer.
op de lange baan houden (*oppe lange baan hou*): Neer.
rekken: Waubach.
verdagen: Nieuwenhagen.
verzetten: Herten (bij Roermond).

MANIER

N 85 (1981) (312);
 Beverlo Wb. (157), Bree Wb. (290, 292), Gronsveld Wb. 2 (104), Hamont Wl. (283), Hasselt Wb. (290), Kortessem Wb. (301), Lommel Wl. (188), Maastricht Wb. (250), Meeswijk Wl. (401), Meeuwen Wl. (146), Niel-St.Truiden Wl. (012), Zonhoven Wb. (286, 562), Zonhoven Wl. (350).

De wijze waarop men iets doet of waarop iets verricht kan worden.

manier (ook *banier*): freq. Oostlb., verspr. Horns, Maaskemp., Centr. Maaslds. en Kleverlds.; ook in Weert, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Hoeselt, Hamont, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Kortessem, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Lommel en Venlo.

manier van doen: Wijlre, Montfort, Geleen en Maastricht.

manier waarop: Venlo.

moyen (fr.): Bree Wb.

wijze (ook *wijs*): Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen, Nieuwenhagen, Beek, Schinnen, As, Zonhoven en Maasbree.

goesting: Montfort, Loksbergen en Maastricht.

trant: Venray en Weert.

methode: Maastricht.

mogelijkheid: Venlo.

toer: Beverlo.

trek: Loksbergen.

TEN EINDE BRENGEN

N 85 (1981) (350);
 Kerkrade Wb. 2 (202).

Een werk afmaken.

afmaken: freq. Oostlb., verspr. Oost. Zuidlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Weert, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Leopoldsburg en Venlo.

vaardig maken (ook *verrig maken*):
 Vaals, Heerlen, Nieuwenhagen, Eys, Brunssum, Gronsveld, Stein, Maastricht, Caberg en Oirlo.

vaardig krijgen (*vjerrig krijgen*):
 Hoeselt.

klaarmaken: Weert, Maastricht, Venray, Meerlo en Meijel.

bolwerken: Nieuwenhagen, Susteren, Ophoven, Bree, As, Jeuk en Venlo.

afkomen: Roermond.

afkrijgen: Beek.

afleveren: Neer.

afwerken: Heythuysen.

flikken: Loksbergen.

gedaan maken: Gronsveld.

klaarkomen: Roermond.

opleveren: Neer en Wijlre.

de pin derop zetten (*der pin drop zetsen*): Kerkrade Wb. 2.

zijn schep in de grond steken (*zijn schep inne grond steken*): As.

KLAARKOMEN

N 85 (1981) (349, 350, 358);
 Beverlo Wb. (125), Heel Wb. (138, 304), Niel-St. Truiden Wl. (574), Tongeren Wb. (180).

Een handeling die verricht moest worden met succes afronden.

klaarkomen: verspr. Oostlb., Horns en Kleverlds.; ook in Nieuwenhagen, Weert, Bree, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Urmond, Geulle, Maastricht, Niel-bij-St.-Truiden, Leopoldsburg en Venlo.

vaardig komen (ook *verrig komen*, *vjerrig komen*): verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Kerkrade, As, Geulle, Maastricht, Hoeselt, Venlo, Venray en Oirlo.

gereedkomen: Wijlre, Kapel-in-'t-Zand, Posterholt, Brunssum, Klimmen, As, Maastricht, Tongeren en Maasbree.

klaar zijn: Hoensbroek, Schimmert,

Ittervoort, Born, Maastricht, Venray, Sevenum en Maasbree.
vaardig zijn (ook *vjaddig zijn*): zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Eys, Kelpen, Thorn, Maastricht en Vlijtingen.
vaardig werden: Nieuwenhagen, Gulpen en Vaals.
vaardig hebben (ook *vjerrig hemmen*): Beverlo en Geleen.
vaardig haan: Eys.
vaardig krijgen (ook *vjaddig krijgen*): Eigenbilzen en Caberg.
vaardig maken: Stein.
afhebben (ook *afhemmen*): Beek, Geleen, Thorn, Beverlo en Loksbergen.
afmaken: Weert, Tungelroy en Vijlen.
af zijn: Geleen en Vlijtingen.
afgewerkt geraken: As.
afgewerkt zijn: Ell.
afwerken: Meijel.
afkomen: Roermond.
bolwerken: Venlo.
gedaan hebben (*gedaan hemmen*): Beverlo.
gedaan zijn: Vlijtingen.
gereed geraken: Jeuk.
gereed hebben (*gereed hemmen*): Beverlo.
klaar krijgen: Meerlo.
op de hoek geraken (*oppen hoek geraken*): Eksel.

GEREED

Kaart 88, pag. 383

DC 03 (1934) (040g), DC 35 (1963) (042), N 85 (1981) (349, 358), SGV (1914) (017), ZND 01 (1922) (a-m), ZND A1 (1940sq) (153), ZND A2 (1940sq) (314), ZND B2 (1940sq) (405, 406), ZND m (Dupont, GrGr, Houben, Mathys, Raymaekers, Vanderbeeken, Welter); Beverlo Wb. (017, 086, 125), Bree Wb. (159, 237, 247, 470), Diepenbeek Wb. (271), Echt Wb. (065), Eupen Wb. (039, 052, 137, 147), Genk Wb. (345), Gennep Wb. (097, 195), Gronsveld Wb. 2 (083), Hamont Wl. (137, 212), Has-

selt Wb. (153, 479), Heel Wb. (088, 137, 303), Heerlen Wb. 1 (023, 066), Heerlen Wb. 2 (115, 137), Kerkrade Wb. 2 (119, 199, 259), Kortessem Wb. (563), Lommel Wl. (096, 362), Maaseik Wb. (049), Maastricht Wb. (114, 186), Meerlo-Wanssum Wb. (158, 307), Meeswijk Wl. (226), Meeuwen Wl. (121, 220), Niel-St.Truiden Wl. (401, 4444, 573), Nuth Wb. (065), Roermond Wb. (090, 132, 299), Sint-Truiden Wb. (112), Sittard Wb. (115, 181, 444), Stokkem Wb. (115), Tegelen Wb. (125), Tongeren Wb. (180, 646), Uikhoven Wl. (175), Valkenburg Wb. (186), Venlo Wb. (135, 165, 267), Venray Wb. (236, 494), Weertlands Wb. 1 (A4, 005, A4, 013). Zonhoven Wb. (141, 503), Zonhoven Wl. (172, 230b).

Klaar met een handeling die verricht moest worden, een handeling met succes afgerond hebbend.

klaar: alg. Oostlb., Weertlds. en Kleverlds., freq. Horns, Maaskemp., Centr.Maaslds. en Zuidgeld.Lb., verspr. Oost.Zuidlb. en Trichterlds., zeldz. Tongerlds., Dommellds., Demerkemp., Lonerlds. en Truierlds.; ook in Kerkrade, Montzen, Eupen, Bilzen, Martenslinde, Rosmeer, Beverlo, Beringen, Leopoldsbuurg, Kwaadmechelen, Tessengerlo, Meldert en Loksbergen.

vaardig (ook *verg, verrig, veertig, vjadig, vjarrig, vjeddig, vjerdig, vjerrig*): alg. Oost.Zuidlb., Zuid.Oostlb., Weertlds. en Kleverlds., freq. Noord.Oostlb., Maaskemp., Centr.Maaslds., verspr. Horns, Dommellds., Demerkemp. en Lonerlds.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Eupen, Maastricht, Caberg, Borgharen, Bilzen, Eigenbilzen, Vlijtingen, Beverlo, Paal, Herk-de-Stad, Nielbij-St.-Truiden, Kwaadmechelen, Meldert, Loksbergen, Lommel en Venlo.

gereed: verspr. Oostlb., Maaskemp. en Centr.Maaslds.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen, Gulpen, Eupen, Kinrooi, Maastricht, Caberg,

Tongeren, Hamont, Overpelt, Lozen, Houthalen, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Paal, Heers, Kortessem, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden, Lommel en Venlo.

af: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Tungalroy, Thorn, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Vlijtingen, Jeuk, Leopoldsburg en Venlo.

paraat: Kerkrade Wb. 2 en in Eupen.
gedaan: Heerlerbaan/Kaumer, Eys, Veulen en Loksbergen.

kompleet: Bree Wb.

prêt (fr.): Mheer en Eupen.

afgemaakt: Vlodrop.

fertig (du.): Klimmen.

geschaft (du.): Nieuwenhagen.

in de klink (inne klink): Beverlo.

klaargekomen: Maastricht.

OPHOUDEN MET HET WERK

N 85 (1981) (348), SGV (1914) (027).

Ophouden met werken aan het einde van een werkdag.

Vergelijk het lemma **SCHAFTEN** (pag. 101) in WLD III, afl. 3.1: *Maatschappelijk gedrag, school en onderwijs*.

uitscheiden (ook *uitscheien*): alg. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Trichterlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Simpelveld, Nederweert, Weert, Bree, Meeuwen, As, Hoeselt, Eksel, Jeuk, Leopoldsburg en Loksbergen.

ophouden (ook *ophalden, ophouten, ophouwen*): verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Horns, Trichterlds. en Kleverlds.; ook in Weert, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Obbicht, Arcen, Blerick en Venlo.

op-hören (< du.): zeldz. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Kerkrade, Vaals, Thorn, Buchten, Guttecoven en Venlo.

schicht (du.) maken: Heerlen, Eys,

Schinnen en Brunssum.

schicht (du.) houden: Nieuwenhagen.

staken: Tungalroy, Guttecoven en Oirsbeek.

stoppen: Tungalroy, Swalmen en Maastricht.

vieravond maken: Grevenbicht/Papenhoven en Nieuwstadt.

feierabend (du.) maken:

Nieuwenhagen.

schluß (du.) maken: Kerkrade.

de pin derin houwen (der pin dri houwen): Brunssum, Heerlen en Nieuwenhagen.

de pin derop houwen (der pin drop houwen): Eys.

pozen: Swolgen en Voerendaal.

schafften (schoften): Swolgen.

OPNIEUW BEGINNEN

ZND 40 (1942) (011);

Hamont Wl. (332), Maastricht Wb. (299), Zonhoven Wb. (331).

Er zijn - met uitzondering van het materiaal uit Maastricht - geen gegevens uit Nederlands-Limburg.

opnieuw beginnen (ook *opneu, opneuts, opnief, opnieft, opnieuws, opnieuwts, opnij beginnen*): verspr. Maaskemp., Centr.Maaslds., Bilzerlds., Tongerlds., Demerkemp., Lonerlds. en Truierlds.; ook in Lanaken, Maastricht, Neerharen, Achel, Kaulille, Kerkhoven, Kwaadmechelen, Tessengerlo en Lommel.

opternieuw beginnen (ook *oppernief, oppernieft, oppernieuw, oppernieuws, oppernieuwts, oppernij beginnen*): verspr. Maaskemp., Centr.Maaslds. en Dommelds.; ook in Bilzen, Koersel, Heusden, Hechtel, Herk-de-Stad en Kwaadmechelen.

optenieuw beginnen (oppeneu, oppenief, oppenieft, oppenieuw,

oppenieuwts, opteneuts beginnen): Opgrimbie, Lanaken, Maastricht, Vroenhoven, Zolder, Zonhoven, Sint-Truiden en Tessenderlo.

vanher beginnen: verspr. Maaskemp. en Demerkemp.; ook in Waltwilder, Neerpelt, Paal, Sint-Lambrechts-Herk, Alken, Hoepertingen, Herk-de-Stad, Kerkhoven, Kwaadmechelen, Tessenderlo en Lommel.

herbeginnen: verspr. Maaskemp. en Lonerlds., zeldz. Demerkemp. en Truierlds.; ook in Maaseik, Stokkem, Lanaken en Diepenbeek.

heropnieuw beginnen (*herpenief, herpenieuw beginnen*): Ulbeek, Nieuwerkerken, Wilderen en Sint-Truiden.

terugbeginnen: Millen, Neerpelt, Kaulille, Gutshoven en Montenaken.

overnieuw beginnen (*overnieuws beginnen*): Eisden.

opnieuw maken (ook *opnief maken*): Beringen, Genk en Eisden.

opternieuw doen (*oppnieuw doen*): Bree.

herpakken: Hoeselt.

OPZETTELIJK

N 85 (1981) (245), SGV (1914) (008), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 23 (1937) (054); Bree Wb. (135), Diepenbeek Wb. (282), Echt Wb. (041), Maastricht Wb. (301).

Met opzet, met de wil het te doen.

expres (ook *aspres, asprest, esprest, estepres*): freq. Oostlb., Maaskemp., Centr.Maaslds., Trichterlds., Tongerlds., Dommellds. en Zuidgeld.Lb., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Bilzerlds., Demerkemp., Lonerlds., Truierlds. en Kleverlds.; ook in Simpelveld, Montzen, Lontzen, Welkenraedt, Weert, Beverlo, Paal, Beringen, Kwaadmechelen, Oostham, Tessenderlo, Linkhout, Halen en Lommel.

voor expres (ook *vorepres*): Simpelveld, Heel, Bree, Gruitrode, Niel-bij-As, Opgrimbie, Hees, Diepenbeek en Herk-de-Stad.

van expres: Susteren en Simpelveld.

vanspres: Swolgen.

ompres (ook *ommepres*): Oostham, Beverlo en Koersel.

spres: Reuver, Beesel, Nederweert, Bilzen en Hoeselt.

uitspres: zeldz. Kleverlds.

opzettelijk: Overpelt, Kessenich en Maastricht.

met opzet: Maaseik en Sittard.

ZONDER OPZET

N 85 (1981) (245), ZND 34 (1940) (095).

Zonder het te willen, per vergissing. Zie voor de trefwoorden met **bezei** en **verzei** de toelichting in het lemma VERSTAND.

zonder erg (ook *zonger erg*): Reuver, Herten (bij Roermond), Bree, Opoeteren, Genk, Maaseik, Eisden, Mechelen-aan-de-Maas, Lanaken, Veldwezelt, Martenslinde, Neerpelt, Overpelt, Peer, Stevoort, Alken, Gelinden, Herk-de-Stad, Lommel en Sevenum.

zonder opzet (ook *zonger opzet*): zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Schinnen, Oirsbeek, Schimmert, Ittervoort, As, Echt/Gebroek, Urmond, Geulle, Maastricht, Jeuk en Sevenum.

ane opzet: Nieuwenhagen.

niet met opzet: Bocholt.

zonder bezei (ook *zonger bezei*):

verspr. Oostlb.; ook in Wijlre, Ophoven, As, Stein, Maastricht, Caberg, Venlo, Tienray en Horst.

ane bezei: Heerlen en Waubach.

zonder verzei: Maastricht, Caberg en Amby.

niet expres: zeldz. Zuid.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Eys, Gulpen,

Beesel, Roermond, Weert, Bree, As, Maastricht, Eigenbilzen, Loksbergen, Lommel en Venlo.
niet voorspres: Loksbergen en Hoeselt.
per ongeluk: Vaals, Doenrade, Hoensbroek, Weert, Venlo, Venray, Horst en Meijel.
per abuis: Eksel.
buiten beschouwing: Kesseleik, Tungelroy en Eys.
buiten beschouw: Born en Schimmert.
buiten bezei: Montfort, Maastricht en Schaesberg.
buiten bezouw: Stein.
buiten bezuwing: Meijel.
niet gemeend: Reuver, Merkelbeek, As en Maastricht.
zonder bedoeling: Meerlo, Meijel en Maastricht.
zonder bijbedoeling: Oirlo en Maastricht.
ane meinung (du.): Kerkrade.
geen bedoeling: Thorn.
niet bedoeld: Meijel.
niet moedwillig: Leopoldsburg en As.
niet opzettelijk: Thorn.
niet vrijwillens: Gronsveld.
onvrijwillig: Meeuwen.
ongewild: As en Nieuwenhagen.
zonder gedacht: Diepenbeek.
zonder kwaad (zonder kaat): Lommel.
zonder kwade (zonder kaate): Genk.
zonder kwade wil (zonder kaate wil): Maastricht.
zonder kwade zin (zonder kaai zin): Bilzen.
toevallig: Melick en Susteren.
zomaar: Venray en Schinnen.
onnozel: Leopoldsburg.
stommelings: Leopoldsburg.

GEDUPEERD

N 85 (1981) (431);
 Gronsveld Wb. (042, 053), Kerkrade Wb. 2 (074), Maastricht Wb. (083).

Benadeeld, de dupe zijnde.

geleverd: verspr. Zuid.Oostlb., zeldz. Kleverlds.; ook in Heerlen, Nieuwenhagen, Neer, Swalmen, Weert, Tungelroy, Ittervoort, Thorn, Stein, Maastricht, Eigenbilzen en Venlo.
gekloot: Susteren, Hoensbroek, Weert, As en Hoeselt.
gezien: Eys, As, Eigenbilzen en Leopoldsburg.
gepluimd: Bree, As, Jeuk en Loksbergen.
geflikt: Beesel, Born en Maastricht.
gelapt: Eksel, Maastricht en Vaals.
bezeikt: Hoeselt en Gronsveld.
bedrogen: As en Urmond.
bescheten: Kapel-in-'t-Zand.
besodemieterd: Herten (bij Roermond).
een loer gedraaid: Oirlo.
gefflest: Heythuysen.
gemolken: As.
gepierd: Gronsveld.
geschaad: Maastricht.
gespannen: Heerlen.
slecht bekomen: Geleen.
uitgekleed: Meeuwen.
verneukt: Heythuysen.

De volgende opgaven bevatten een werkwoordelijke component:

de dupe zijn: Maastricht.
het dupe werden: Kerkrade.
gedupeerd zijn: Maastricht.
de domme zijn (der domme zijn): Kerkrade Wb. 2.
schade hebben (schaai hebben): Venray en Montfort.
schade ondervinden (schaai ongervinden): Roermond.
schade doen (scha doen): Nunhem.
belazerd zijn: Ell.
geleverd krijgen: Gulpen.
hinder ondervinden: Maastricht.
pijn deraan hebben: Maastricht.
deronder lijden (dronger lijen): Wijlre.
de zak moeten lappen: Gronsveld.
lappig zijn: Gronsveld.
zich gekloot haan: Eys.
zich gekuld haan: Eys.
uit zijn: Gronsveld.

ZICH GEDRAGEN

N 85 (1981) (377);
Gronsveld Wb. (053), Kerkrade Wb. 2 (057, 115,
197, 261), Maastricht Wb. (108).

Gedrag vertonen in overeenstemming
met de regels van fatsoen en wellevend-
heid.

zich voegen: verspr. Oost.Zuidlb.,
Oostlb., Horns en Kleverlds.; ook in
Ospel, Weert, Bree, Meeuwen, As,
Born, Urmond, Geulle, Maastricht,
Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt,
Eksel, Jeuk, Leopoldsburg en Venlo.

zich goed voegen: Gulpen.

voegen: Epen, Reuver, Tungalroy,
Eksel, Loksbergen, Meerlo en
Maasbree.

zich goed gedragen: verspr.
Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen,
Nieuwenhagen, Eys, Reuver, Kapel-
in-'t-Zand, Thorn, Maastricht, Caberg,
Gennep en Tienray.

zich gedragen: Kerkrade Wb. 2 en
in Gronsveld, Weert, As, Stein en
Maastricht.

goed gedragen: Vaals, Roermond,
Maastricht, Venray en Sevenum.

fatsoenlijk gedragen: Herten (bij
Roermond).

net gedragen: Vlodrop.

gedragen: Swalmen.

zich benehmen (< du.): noordelijk deel
van Ripuar.; ook in Heerlen en Echt/
Gebroek.

zich goed benehmen (< du.): Geleen,
Nieuwenhagen en Gulpen.

zich opvoeren: Kerkrade Wb. 2 en in
Eys.

zich goed opvoeren: Hulsberg en
Nieuwenhagen.

zich verhouden: Kerkrade Wb. 2.

zich goed verhouden: Nieuwenhagen.

zich dernaar houden (*zich derna*
houwen): Heerlen.

goed oppassen: Oirlo.

oppassen: Reuver.

zich aanpassen: Schaesberg.

zich goed gebühren (< du.):
Nieuwenhagen.

zich goed geven: Nieuwenhagen.

zich patent gedragen: Neer.

zich schikken: As.

in acht nemen: Stein.

net zijn: Maastricht.

**ZICH ZEER SLECHT
GEDRAGEN**

N 85 (1981) (377, 378, 379).

Zie ook het lemma ZICH GEDRAGEN.

de beest uithangen: verspr. Zuid.
Oostlb.; ook in Heerlen, Gulpen,
Heythuysen, Neer, Nunhem, Weert,
Thorn, Bree, Urmond, Maastricht,
Caberg, Eigenbilzen, Hoeselt en
Maasbree.

zich beestig gedragen: Doenrade,
Schimmert, Gronsveld, Maastricht en
Venlo.

beestig gedragen: Tienray en Kelpen.

zich als een beest gedragen: Reuver en
Hoensbroek.

zich gedragen als een beest:
Maastricht.

als een beest gedragen: Venray en
Posterholt.

als beest gedragen: Venlo.

gedragen wie een beest: Maastricht.

beesten: Kesseleik, Tungalroy en
Meeuwen.

beestig te werk gaan: As.

opspele: Montfort, Susteren,
Tungalroy en Oirlo.

zich misdragen: Hulsberg, Klimmen,
Echt/Gebroek, Geulle en Venlo.

misdragen: Reuver, Roermond,
Swalmen, Ophoven, Geulle,
Maastricht en Venray.

brakken: Susteren, Lutterade,
Schinnen, Stein en Leopoldsburg.

zich slecht gedragen: Vaals, Eys,
Posterholt en Geleen.

zich zeer slecht gedragen: Maastricht.
zich heel slecht gedragen: Maastricht.
slecht gedragen: Tienray en Vlodrop.
gedragen wie een varken: Vlodrop en Eys.
zich varkensachtig gedragen: Oirlo.
zich benehmen (< du.) wie een varken: Nieuwenhagen en Kapel-in-'t-Zand.
zich niet weten te benehmen (< du.): Kerkrade.
zich slecht benehmen (< du.): Eys.
slecht benehmen (< du.): Susteren.
schandelijk gedragen: Reuver.
schandelijk te werk gaan: As.
als een varken leven: Gennep.
zich honds gedragen: Neer.
wallenbakken: Eksel en As.
de beest spelen: Heel.
niet deugen: Oirlo.
ordinair zijn: Bree.
tempeesten: Loksbergen.
de beer rijden (de beer rijden): Weert.

DWAZE, ONBEZONNEN DAAD

N 85 (1981) (274).

Ondoordachte daad.

dwaze daad (dwaas daad): Venlo.
onbezonnen daad: Schimmert.
stomme daad: Maastricht.

stomme streek (ook *stom streek*): Voerendaal, Heerlen, Herten (bij Roermond), Merkelbeek, Klimmen, Thorn en Gennep.
domme streek (dom streek): Maastricht.
gekke streek: Weert, Melick en Epen.
streek: zeldz. Zuid. Oostlb.; ook in Neer, Urmond en Venray.
kapsones (ook *kapsodes*): Gulpen, Heythuysen, Beesel, Hoensbroek, Echt/Gebroek en Venlo.
actie: Eys, Gulpen, Nunhem, Montfort en Meijel.
act: Kesseleik en Nieuwenhagen.
stommiteit: Hulsberg, Bree, Caberg en Leopoldsburg.
stommigheid: Tienray, Geulle en Maastricht.
domheid: Montfort en Posterholt.
lompigheid: Geulle.
domme trek: Schimmert.
stomme trek: Tungalroy.
lompe trek: Thorn.
stomme zet: Waubach.
gekkenwerk: Sevenum.
onbezonnen werk: Meijel.
onzinnig werk: Venlo.
flater: Ell, Caberg en Heerlerbaan/Kaumer.
foef: Doenrade.
gekke slag: Eys.
get stoms: Kapel-in-'t-Zand.
onding: Oirlo.

4.2 Verplichting

VERPLICHTING

N 85 (1981) (265);
Maastricht Wb. (461), Venray Wb. (305).

Datgene waartoe men gehouden is, maatschappelijk of uit overeenkomst.

verplichting: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Vaals, Tungalroy, Ophoven, Thorn, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Born, Urmond, Maastricht, Caberg, Eksel, Jeuk, Loksbergen en Venlo.

plicht: Oirsbeek, Weert, As, Maastricht, Caberg, Oirlo en Sevenum.

moet (ook *mos*, *mot*): Venray Wb. en in Kerkrade, Eys, Gulpen, Roermond, Lutterade, Schinnen, Stein en Venlo.

moeten (ook *motten*): verspr. Oostlb. en Kleverlds.; ook in Schaesberg, Ell, Kelpen, Bree, Meeuwen, Stein, Geulle, Vlijtingen, Leopoldsburg en Venlo.

moetje: Swalmen.

moetes: Hoeselt.

obligation (fr.): Geulle.

PLICHT

ZND 33 (1940) (035), ZND A1 (1940sq) (181); Beverlo Wb. (206), Genk Wb. (076), Hamont Wl. (360), Haspengouws Id. (051), Hasselt Wb. (355), Heerlen Wb. 2 (189), Kerkrade Wb. 2 (088), Kortessem Wb. (403), Lommel Wl. (240), Maastricht Wb. (325), Meeswijk Wl. (492),

Meeuwen Wl. (174), Roermond Wb. (224), Sittard Wb. (320), Tongeren Wb. (449), Weertlands Wb. 1 (A5, 010).

Datgene wat van iemand geëist wordt door enig gezag boven hem of door zijn geweten.

plicht: freq. Maaskemp., verspr. Centr. Maaslds., Bilzerlds., Dommellds., Demerkemp., Lonerlds. en Truierlds.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Kerkrade, Heerlen, Lontzen, Roermond, Sittard, Moelingen, Kinrooi, Ophoven, Lanaken, Maastricht, Beverst, Tongeren, Beverlo, Paal, Kwaadmechelen, Oostham, Tessenderlo, Meldert en Lommel.

flicht: Kerkrade Wb. 2.

devoiren (< fr.) (devoren):

Haspengouws Id. en in Genk, Koersel, Beverlo, Voort, Sint-Truiden en Leopoldsburg.

zijn werk: Kwaadmechelen, Sint-Huibrechts-Lille en Rekem.

zijn zaak: Vroenhoven.

wat hij moet doen (ook *wat er moet doen*): Genk, Dilsen, Neerpelt, Houthalen, Hasselt, Beringen, Hoepertingen en Tessenderlo.

juist wat hij moet doen: Paal.

wat hij moet (ook *wat er moet*):
Neeroeteren, Gorseem en Bilzen.

wat moet zijn: Rijkhoven.

wat ze hem gezegd hebben: Rekem.

4.3 (Over)heersen

Het begrip **BESTEMMEN** (N 85, 310: ‘iemand aanwijzen voor een bepaald doel’) is niet geplaatst. De gegevens voor dit begrip zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

DE BAAS SPELEN

N 85 (1981) (259, 260, 261);
Gennep Wb. (118), Gronsveld Wb. 2 (010),
Meerlo-Wanssum Wb. (094), Niel-St.Truiden
Wl. (283, 458), Tongeren Wb. (048), Venlo Wb.
(121).

Het voor het zeggen (willen) hebben in een zaak of instelling, de verantwoording dragen.

de baas spelen (ook *den baas spelen, der baas spelen*): verspr. Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Weert, Kelpen, Thorn, Meeuwen, Urmond, Maastricht, Eigenbilzen, Jeuk en Venlo.

baas spelen: zeldz. Oostlb.; ook in Voerendaal, Eys, Epen, Tungelroy, Ittervoort, Ophoven, As, Maastricht, Venlo en Tienray.

de baas willen spelen (ook *den baas willen spelen, der baas willen spelen*): Nieuwenhagen, Reuver, Susteren en Venray.

baas willen spelen: Oirlo en Hoeselt.

de baas zijn (ook *den baas zijn, der baas zijn*): zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Schaesberg, Herten (bij Roermond), Swalmen, Melick, Kelpen, Thorn, Maastricht, Gennep, Venray en Oirlo.

baas zijn: Swalmen, Geleen, Urmond, Maastricht en Venray.

de baas willen zijn: Meerlo.

baas willen zijn: Ell.

bazig zijn: Susteren, Merkelbeek, Schimmert, Maastricht en Oirlo.

baasachtig zijn (*bazetig zijn*): Gulpen.

bazen: Kesseleik, Tungelroy, Leopoldsburg, Venray en Horst.

beheren: verspr. Oostlb., Horns en

Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb. en Centr.Maaslds.; ook in Weert, Bree, Meeuwen, Maastricht, Tongeren, Eksel, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.

beheerder zijn: Venlo, Merkelbeek en Maastricht.

regeren: verspr. Oost.Zuidlb., zeldz. Oostlb.; ook in As, Stein, Geulle, Maastricht, Caberg en Meijel.

regieren (du.): Weert en Nieuwenhagen.

domineren: Meerlo-Wanssum Wb. en in As, Maastricht en Niel-bij-St.-Truiden.

commanderen: Gulpen, Beesel, Nunhem en Echt/Gebroek.

meester jan spelen: Voerendaal, Oirsbeek, Klimmen, Gronsveld, Stein en Maastricht.

de meester jan spelen (*der meester jan spelen*): Gulpen.

de meester jan uithangen: Caberg.

meester jan zijn: Maastricht.

meesterjannen: Geulle.

meesteren: Gennep Wb. en in Stein.

overmeesteren: Oirsbeek.

meester spelen: Neer.

de jan willen spelen: Geleen.

de jan willen uithangen: Geleen.

heersen: Posterholt, Stein en Maastricht.

heerszuchtig zijn: Venlo.

het beheer hebben: Schimmert, Klimmen en Wijlre.

beherrschen (du.): Heerlen.

responsable (fr.) zijn: As en Maastricht.

verantwoordelijk zijn: Reuver en Thorn.

verantwoording (du.) (hebben): Vaals.

regelen: Roermond en Maasniel.

arrangeren: Loksbergen.

beredderen: Loksbergen.
bestieren: Bree.
besturen: Weert.
bevelen: Beesel.
dirigeren: Hoeselt.
doordrijven: Kapel-in-'t-Zand.
gelijk hebben: Meijel.
heer spelen: Vaals.
de man willen zijn: Hoeselt.
de lakens uitdelen: Sittard.
lakens uitdelen: Born.
alles te vertellen willen haan: Eys.
alles te zeggen willen haan: Eys.
het voor het zeggen hebben: Gulpen.
het voor te zeggen hebben: Maastricht.
het voor het zeggen willen haan: Eys.
het te zeggen hebben: Oirlo.
altijd zijn zin willen hebben (*altijd zijne zin willen hebben*): Kapel-in-'t-Zand.
de overhand willen hebben: Venlo.
in de handen houden: Neer.
leiden: Heerlerbaan/Kaumer.
op zich nemen: Kerkrade.
opscheppen: Maastricht.
overdonderen: Loksbergen.
overduivelen (*overduvelen*): Sevenum en Venlo.
overtroeven: Neer en Oirsbeek.
verneuken: Niel-bij-St.-Truiden.
moeial zijn: Loksbergen.
de kop opsteken: Meeuwen.

De volgende opgaven hebben als bijbehorend subject een vrouw:

de boks aanhebben: As.
de broek aanhebben: Maastricht.

BAZIGE VROUW

Kaart 89, pag. 384

N 85 (1981) (395);
 Beverlo Wb. (029), Bree Wb. (521), Gronsveld Wb. 2 (196), Hasselt Wb. (069, 152, 207), Meeswijk Wl. (143), Niel-St.Truiden Wl. (233, 283, 538), Roermond Wb. (089), Sint-Truiden Wb. (066, 130, 147, 249), Sittard Wb. (127, 168, 190),

Venlo Wb. (239), Zonhoven Wb. (074).

Een vrouw die over iedereen de baas wil spelen en overal wat op aan te merken heeft.

De opgaven zijn in alfabetische volgorde geplaatst.

albestel: Neer, Nunhem en Herten (bij Roermond).

baas: Roermond, Maasniel, Venray en Oirlo.

bazig wijf: Nieuwenhagen.

bazige, een -: Ophoven.

bazige kaptein: Schimmert.

bazin: Sint-Truiden en Oirsbeek.

bemoelial: Susteren, Wijnandsrade, Echt/Gebroek, Maastricht, Eksel en Meijel.

bemoeldig wijf: Ell.

canaille (*kanalie, kanalje, karnaille, karnalie, karnalje, kernaille, kernalie, kernalje, kernel, knaaje*): verspr. Zuid. Oostlb., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Heerlen, Eys, Epen, Kelpen, Haler, Stein, Geulle, Maastricht, Venlo, Horst en Maasbree.

chef: Beverlo en Loksbergen.

commandant: Eys, Sittard, Meeswijk, Zonhoven, Hasselt, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden en Meijel.

corveeër: Gronsveld.

domineur (< fr.): Niel-bij-St.-Truiden.

dragonder: Born, Lutterade en Maastricht.

element: Leopoldsburg.

feeks: As en Heerlen.

fiep: Reuver.

garde: Loksbergen.

gastine: Jeuk.

gats: Loksbergen.

gendarme: Bree Wb. en in Waubach, Eys, Kesseleik, Roermond, Noorbeek, Terlinden, Hasselt, Sint-Truiden en Venlo.

haai: Weert.

haaibaai (ook *haaiebaai*):

Nieuwenhagen, Sittard, Noorbeek, Terlinden, Meerlo, Tienray en Meijel.

heks van een wijf: As.
hel element: Maastricht.
helleveeg: Gulpen.
hiep: Kapel-in-'t-Zand.
jean: Loksbergen.
ka: Roermond.
kanjer: Venlo, Thorn en Maastricht.
kankerpit: Hoensbroek.
kapitein (ook *kaptein*): Heerlen, Nunhem, Sittard, Gronsveld, Tungalroy, Ittervoort, Thorn, Bree, Stein, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Hasselt, Beverlo, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden, Horst, Meijel en Sevenum.
kapiteinse: Maastricht.
kartaats: Gronsveld.
keesje: Caberg.
kenau: Posterholt, Sittard en Maastricht.
klats: Merkelbeek.
kltsmoeder: As.
knevel: Gronsveld.
kreng: Heerlerbaan/Kaumer, Melick, Ospel en Maastricht.
manwijf: Gennep.
meester: Vlijtingen.
meester jan: Gulpen, Mheer, Urmond en Caberg.
meestermaker: Neer.
onordinaire, een -: Meijel.
oud wijf: Vlodrop.
oude meun (*ouw meun*): Kerkrade.
oude tang (*ouw tang*): Vaals.
prij: Beesel.
protocol: Beverlo.
satan: Venlo.
schind-tong (*schintong*): Maastricht.
serpent: As.
snep: Venray.
sodok: Venlo.
taaie prij (*teeg prij*): Brunssum.
tang: Loksbergen.
teef: Loksbergen.
veeg: Wijlre.
zouw: Nieuwenhagen.

De volgende opgave is een omschrijving:
die heeft de boks aan: Sevenum.

INGRIJPEN

N 85 (1981) (356);
 Beverlo Wb. (112).

Met gezag en kracht tussenbeide komen bij ruzie of meningsverschillen.

ingrijpen (ook *i-grijpen*): freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., zeldz. Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Kerkrade, Vaals, Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Jeuk, Leopoldsburg en Venlo.

tussenbeide komen (*tussenbei komen*): Voerendaal, Eys, Gulpen, Neer, Herten (bij Roermond), Oirsbeek, Schimmert, Weert, Tungalroy, Geulle en Maastricht.

tussen komen: Hoeselt.

dertussen gaan: Weert en Loksbergen.

tussenbeide gaan (*tussenbei gaan*): Beverlo.

optreden: Kapel-in-'t-Zand, Geleen, Noorbeek, Terlinden en Oirlo.

met bemoeien: Vlodrop en Maastricht.

bemoeien: Heerlerbaan/Kaumer.

zich mee moeien: Meeuwen.

een eind maken: Sevenum.

intervenieren (du.): Maastricht.

opspelen: Eksel.

roffen: Ell en Haler.

zeggen waar het op staat: Gennep.

BEVELEN

Kaart 90, pag. 384

N 85 (1981) (262, 263), SGV (1914) (002 add.); Beverlo Wb. (038), Heerlen Wb. 2 (082), Kerkrade Wb. 2, Kortessesem Wb. (242), Lommel Wl. (054), Niel-St.Truiden Wl. (233), Maastricht Wb. (032, 107), Meerlo-Wanssum Wb. (068), Meeuwen Wl. (027), Roermond Wb. (030), Sint-Truiden Wb. (147), Sittard Wb. (044), Tegelen Wb. (077), Venray Wb. (115), Zonhoven Wb. (074), Zonhoven Wl. (107).

Iemand nadrukkelijk of met gezag opdragen iets te doen.

bevelen: freq. Kleverlds., verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb., Oostlb. en Horns; ook in Meeuwen, As, Geulle, Maastricht, Jeuk, Loksbergen, Lottum en Venlo.

bevelen geven: Roermond.

commanderen: zeldz. Oostlb.; ook in Heerlen, Eys, Gulpen, Tungalroy, Ell, Haler, As, Urmond, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Eksel, Zonhoven, Beverlo, Kortessem, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden, Leopoldsburg, Lommel, Venlo, Meijel, Sevenum en Maasbree.

bestellen: verspr. Oostlb.; ook in Heerlen, Eys, Gulpen, Weert, Born, Stein, Geulle, Maastricht, Venlo, Gennep, Venray en Meijel.

opdragen: Nieuwenhagen, Reuver, Swalmen, Montfort, Merkelbeek, Tungalroy, Maastricht, Oirlo, Meerlo en Horst.

verordonneren: Heel, Herten (bij Roermond), Echt/Gebroek, Caberg en Venray.

ordonneren: Valkenburg, Heek, Weert, Tungalroy, Maastricht en Venlo.

dwingen: Kapel-in-'t-Zand, Maastricht en Eys.

get doen doen: Bree en Amby.

aanzeggen: Weert.

gebieden: Maastricht.

iemand get heißen (du.) (*iemes get heißen*): Gulpen.

heïßen (du.): Nieuwenhagen.

heten: Weert en Caberg.

heten doen: Meeuwen.

op het hart drukken: Vlodrop.

opdracht geven: Maastricht.

verantwoording geven: Melick.

opleggen: Meeuwen.

BEVEL

N 85 (1981) (263), SGV (1914) (002); Eupen Wb. (129, 132), Maastricht Wb. (032), Roermond Wb. (030). Een opdracht waaraan gehoorzaam moet worden.

bevel: freq. Oost.Zuidlb. en Oostlb., verspr. Horns, Centr.Maaslds., Zuidgeld.Lb. en Kleverlds., zeldz. Trichterlds.; ook in Simpelveld, Kerkrade, Vaals, Weert, Bree, Meeuwen, As, Eksel, Jeuk, Leopoldsburg en Loksbergen.

order: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Heerlen, Eupen, Weert, Meeuwen, Echt/Gebroek, Stein, Geulle, Maastricht, Caberg, Venlo, Merselo, Blitterswijk en Oirlo.

opdracht: Nieuwenhagen, Eupen, Roermond, Maasniel, Posterholt, Schimmert, Amby, Weert, As en Meerlo.

commando: Gulpen, Bingelrade, Meerssen, As, Maastricht en Caberg.

commande (fr.): Venlo en Eijsden.

commandement (fr.): Hoeselt.

last: Heerlen, Helden/Everlo, Neer, Klimmen en Venlo.

aanzegging: Sevenum.

bestelling: Geleen.

boodschap: Weert.

gebod: Beesel.

moet (mos): Kerkrade.

taak: Maastricht.

plicht: Kapel-in-'t-Zand en Amby.

verplichting: Urmond.

DWINGEN

Kaart 91, pag. 385

N 85 (1981) (309), SGV (1914) (026), ZND A1 (1940sq) (187); Beverlo Wb. (067), Gronsveld Wb. 2 (043), Hamont Wl. (104), Hasselt Wb. (123), Heerlen Wb. 1 (015), Kerkrade Wb. 2, Maastricht Wb. (084), Meerlo-Wanssum Wb. (102), Meeswijk Wl. (186), Meeuwen Wl. (060), Roermond Wb. (070), Sint-Truiden Wb. (088), Sittard Wb. (082, 327), Venray Wb. (155), Zonhoven Wb. (105), Zonhoven Wl. (146).

Het iemand onmogelijk maken anders dan op een bepaalde wijze te handelen.

dwingen: alg. Oostlb. en Kleverlds., freq. Centr.Maaslds., verspr. Oost. Zuidlb., Horns en Maaskemp, zeldz. Trichterlds. en Demerkemp.; ook in Kerkrade, Weert, Bilzen, Vlijtingen, Beverst, Hoeselt, Tongeren, Hamont, Lozen, Eksel, Beverlo, Hoepertingen, Veulen, Heers, Herk-de-Stad, Sint-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Meldert, Lottum, Velden en Venlo.

zwingen (du.): freq. Ripuar.; ook in Heerlen en Eys.

nopen: Baarlo, Montfort, Sint-Odiliënberg, Susteren, Echt/Gebroek, Buchten en Geulle.

forceren: Heerlen, Roermond, Puth, As en Grubbenvorst.

noodzaken: Heel, Schimmert en Heerlen.

pressen: Sittard.

persen: Maastricht.

doen: Gennep, Maaseik en Susteren.

doen doen: Koersel.

dwarszitten: Montfort en Maastricht.

veranlassen (du.): Nieuwenhagen.

verplichten: As.

aansporen: Belfeld.

drijven: Geleen.

opdraaien: Schinveld.

koecioneren: Neer.

HEERSZUCHTIG

N 85 (1981) (259, 260);

Maastricht Wb. (135).

Gezegd van iemand die een sterke neiging tot heersen of de baas spelen heeft.

heerszuchtig: zeldz. Zuid.Oostlb. en Horns; ook in Eys, Kesseleik, Weert, As, Maastricht, Eksel, Leopoldsburg, Venlo en Meijel.

herrscherig (< du.): Vaals.

bazig: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Schaesberg, Doenrade, Amby, Weert, Echt/Gebroek, Born, Maastricht,

Eksel, Tienray, Horst en Meijel.

baasachtig: Susteren.

dominant: As en Maastricht.

dominerend: Merkelbeek.

HEERSZUCHTIG PERSOON

N 85 (1981) (259, 260, 309);

Niel-St.Truiden Wl. (267).

Persoon die een sterke neiging tot heersen of de baas spelen heeft.

baas jan: Lutterade en Sittard.

bazekop: Venray.

commandant: Geleen en Maastricht.

dictateur (fr.): Niel-bij-St.-Truiden.

dictator: Maastricht.

dwingeland: Ittervoort.

een baas: Reuver.

een echte kapitein: Bree.

haantje de voorste (haanke de vore):

Jeuk.

heerser: Melick.

herrscher (du.): Heerlen.

meester jan: Urmond en Mheer.

meesterlap: Herten (bij Roermond).

opschepper: Maastricht.

pietje voorop: Kerkrade.

streber: Wijlre.

tiran: Loksbergen.

De volgende opgave betreft waarschijnlijk een vrouw:

haaibaai: Roermond.

TOESTEMMING

N 85 (1981) (037, 270);

Beverlo Wb. (261), Gronsveld Wb. 2 (173), Hoeselt Wb. (345), Maastricht Wb. (428), Sittard Wb. (310), Tongeren Wb. (572).

Goedkeuring om iets te mogen doen.

Het is niet duidelijk of **consentsen** een zelfstandig naamwoord is of een werkwoord.

toestemming: freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Horns en Centr. Maaslds.; ook in Simpelveld, Meeuwen, As, Maastricht, Tongeren, Eksel, Jeuk, Leopoldsburg, Venlo, Venray, Meerlo en Meijel.

toe-stimmung (< du.): Kerkrade.

permissie: zeldz. Oost.Zuidlb. en Zuid.Oostlb.; ook in Beesel, Herten (bij Roermond), Weert, Geulle, Maastricht, Caberg, Hasselt, Loksbergen, Gennep en Sevenum.

goedkeuring: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Simpelveld, Schimmert, Klimmen, As, Stein, Maastricht en Tienray.

verlof: Nieuwenhagen, Schinnen, Merkelbeek, Weert, Venlo, Oirlo, Tienray en Meijel.

toelating: Bree, Meeuwen, Vlijtingen en Hoeselt.

vergunning: Venlo, Merkelbeek en Gronsveld.

instemming: Maasbree.

consent: Swalmen.

consentsen: Mheer.

zijn woord: As.

De volgende opgaven hebben de betekenis van ‘toestemming krijgen’:

mogen (ook *maggen*): Oirlo, Nunhem en Maastricht.

de zegen hebben: Venray.

De volgende opgaven hebben de betekenis van ‘toestemming geven’:

toestemmen: Reuver, Sittard, Oirsbeek, Thorn en Beverlo.

akkoord gaan: Beverlo en Neer.

akkoord zijn: Neer.

IEMAND ZIJN GANG LATEN GAAN

N 85 (1981) (270), SGV (1914) (002);
Gronsveld Wb. (013), Kerkrade Wb. 2 (121).

Iemand toestaan op eigen wijze te werk te gaan.

Wat betreft de opgave **gewaren**: volgens WNT (IV), kol. 2112, s.v. *gewaren* (met dezelfde betekenis) is deze benaming in levende taal thans onbekend.

laten begaan (ook *laten bega*): verspr. Oostlb., Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Heerlen, Weert, Hunsel, Thorn, As, Maastricht en Venlo.

betijen: freq. Noord.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Epen, Mheer, Tungelroy, Ittervoort, Ophoven, Bree, Meeuwen, Echt/Gebroek, Geulle, Maastricht, Leopoldsburg en Venlo.

laten betijen: Haelen, Roermond, Susteren, Eigenbilzen, Venlo en Griendtsveen.

laten betijgen: Tienray.

gewähren (du.) (ook *geweerden*): freq. Oostlb.; ook in Simpelveld, Gulpen, Tungelroy, Meeuwen, Guttecoven, Stein, Maastricht, Eksel, Loksbergen, Velden, Venlo en Meijel.

laten gewähren (du.) (ook *laten geweerden*): freq. noordelijk deel van Ripuar., Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Weert, Kelpen, As, Maastricht, Caberg, Venray, Meerlo en Maasbree.

gewaren: Ospel, Meeuwen en Schimmert.

goed vinden (ook *goed vingen*): Eys, Noorbeek, Terlinden, Thorn en Maastricht.

laten doen: Beesel, Vlodrop, As, Hoeselt en Loksbergen.

laten gaan: Gennep en Tienray.

zijn gang laten gaan (*zijne gank laten ga*): Oirsbeek.

laten schieten: Geleen.

laten hellen: Gronsveld.

in zijn wezen laten: Hunsel.

loslaten: Jeuk.

toelaten: Melick.

toestaan: Heerlen en Epen.

toestemmen: Merkelbeek.

toestemming geven: Horst.

permissie geven: Schinnen.

heten: Ell.

4.4 Gehoorzamen – weigeren

GEHOORZAMEN

Kaart 92, pag. 385

N 85 (1981) (266, 268), ZND 35 (1941) (049); Gronsveld Wb. 2 (054), Kerkrade Wb. 2 (165, 199), Maastricht Wb. (110), Meerlo-Wanssum Wb. (190), Meeuwen Wl. (080), Sint-Truiden Wb. (165).

Aanwijzingen of bevelen opvolgen.

gehoorzamen: Nieuwenhagen, Haelen, Merkelbeek, Hoensbroek, Ittervoort, Meeuwen, As, Maastricht, Venlo en Meijel.

gehoorzaam doen: Venlo.

gehoorzaam zijn: Schimmert.

luisteren: alg. Oostlb., freq. Oost. Zuidlb. en Kleverlds., verspr. Ripuar., Horns en Centr.Maaslds.; ook in Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Eksel, Sint-Truiden, Jeuk, Leopoldsbuurg en Venlo.

goed luisteren: zeldz. Oostlb. en Kleverlds.; ook in Eys, Weert, Ittervoort, Thorn, Meeuwen, Maastricht, Caberg en Hoeselt.

pareren: freq. noordelijk deel van Ripuar., verspr. Oost.Zuidlb. en Zuid. Oostlb.; ook in Montfort en Stein.

horen: Heerlen, Nieuwenhagen, Vldrop, Amby, Weert en Loksbergen.

braaf zijn: Thorn, Maastricht, Caberg en Loksbergen.

gewillig zijn: Oirlo en Herten (bij Roermond).

De volgende opgaven zijn overganke-lijke werkwoorden:

uitvoeren: As en Maastricht.

doen: Montfort en Melick.

GEHOORZAAM

N 85 (1981) (266);

Heerlen Wb. 1 (020), Maastricht Wb. (110, 118), Meeuwen Wl. (080), Sint-Truiden Wb. (073), Tongeren Wb. (171).

Gezegd van iemand die bereidwillig bevelen of aanwijzingen opvolgt, vooral gezegd van kinderen in betrekking tot ouders.

gehoorzaam: Heerlen, Nieuwenhagen, Gulpen, Heythuysen, Haelen, Posterholt, Schinnen, Mheer, Weert, Ophoven, Thorn, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Tongeren, Eksel, Venlo, Meijel en Maasbree.

gewillig: verspr. Oostlb.; ook in Tungalroy, As, Born, Urmond, Stein, Maastricht, Jeuk en Venlo.

braaf: Roermond, Susteren, Amby, Kelpen, Meeuwen, As, Maastricht, Sint-Truiden, Leopoldsbuurg en Sevenum.

gezeglijk: Herten (bij Roermond), Swalmen, Maastricht, Venray en Tienray.

meegaand: Meijel.

metgaand: Tungalroy.

gedwee: Venlo.

gefällig (du.): Kerkrade.

gewarig: Montfort.

goed luisterend: Meerlo.

ONGEHOORZAME JONGEN

N 85 (1981) (269).

Jongen die niet bereid is aanwijzingen op te volgen of aan wensen tegemoet te komen.

bengel: verspr. Oostlb., zeldz. Oost.

Zuidlb. en Kleverlds.; ook in Vaals, Ittervoort, Ophoven, Thorn, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Born, Stein, Hoeselt, Eksel en Venlo.

vlegel: verspr. Noord.Oostlb, zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Gulpen, Weert, Tungelroy, Kelpen, Haler, Urmond, Maastricht, Venray, Oirlo en Sevenum.

deugniet (ook *deugeniet*): Nieuwstadt, Meeuwen, Maastricht, Caberg, Loksbergen en Maasbree.

deugniks (*deugeniks*): Waubach.

batraaf: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Eys, Geulle, Maastricht en Venlo.

batraafje (*batraafke*): Caberg.

kwajong (ook *kojong*): Wijlre, Maastricht, Vlijtingen, Jeuk, Loksbergen, Venray en Horst.

kwaadjong (*kwaadjonk*): As.

lummel: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Vijlen en Meijel.

rekel: Heerlen, Gronsveld, Stein en Horst.

strop: Neer, Reuver en Kerkrade.

baviaan: Epen.

batje: Geleen.

croûte (**fr.**): Ospel.

duiveltje (*duvelke*): Schimmert.

frech-lap (< **du.**): Geleen.

koter: Loksbergen.

kruppel: Nieuwenhagen.

motskop: As.

nietsnut: Heerlerbaan/Kaumer.

nutterd: Melick.

ondeugender: Klimmen.

ongeluisterde: Eys.

prengel: Weert.

rammel: Maasbree en Schinnen.

rotjong (*rotjonk*): Hoensbroek.

rotzak: Swalmen.

snotaap: Venlo.

stijfkop: As.

stouterd: Wijnandsrade.

stouterik: Leopoldsburg.

strabant: Heerlerbaan/Kaumer.

strekkel: Meijel.

varken: Loksbergen.

warskop: Ell.

GEWILLIG

N 85 (1981) (267);
Gronsveld Wb. 2 (058), Hamont Wl. (140), Hasselt Wb. (156), Kortessem Wb. (143), Lommel Wl. (099), Niel-St.Truiden Wl. (413), Sint-Truiden Wb. (114), Sittard Wb. (118), Tongeren Wb. (186).

Gezegd van iemand die graag bereid is om iets te doen.

Zie in verband met het trefwoord

gaarne Van Dale, pag. 804, s.v. *gaarne* 2. (fig.) ‘bereidwillig, zonder zwaarigheden te maken’.

gewillig: freq. Oostlb., verspr. Oost. Zuidlb. en Kleverlds., zeldz. Horns; ook in Kerkrade, Weert, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Stein, Geulle, Maastricht, Eigenbilzen, Hoeselt, Tongeren, Hamont, Eksel, Hasselt, Kortessem, Niel-bij-St.-Truiden, Leopoldsburg, Loksbergen, Lommel en Venlo.

willig: Vaals, Heerlen, Schaesberg en Maastricht.

bereidwillig: Venlo.

gaarne (*geer, gere*): verspr. Oost. Zuidlb. en Oostlb., zeldz. Kleverlds.; ook in Ittervoort, Thorn, Bree, Meeuwen, Born, Urmond, Geulle, Maastricht en Venlo.

gezeglijk: Gulpen, Herten (bij Roermond), Maastricht en Sint-Truiden.

goedig: Schimmert.

gemoedig (*gemoeiig*): Jeuk.

van goede wil (*van goeie wil*): Caberg.

rap content: Loksbergen.

spontaan: Oirsbeek.

GEDWEE

Kaart 93, pag. 386

N 85 (1981) (290), SGV (1914) (009), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 35 (1941) (049);

Beverlo Wb. (081), Gronsveld Wb. 2 (053), Heel Wb. (085), Kortessem Wb. (290), Maastricht Wb. (109), Meerlo-Wanssum Wb. (116), Tongeren Wb. (169).

Onderworpen, meegaand, volgzaam. Zie in verband met de opgave **zonder bezei** de toelichting in het lemma VERSTAND.

gedwee: alg. Oostlb., Maaskemp., Centr.Maaslds. en Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Trichterlds., Dommellds., Lonerlds. en Zuidgeld. Lb.; ook in Nederweert, Weert, Martenslinde, Martenslinde, Rosmeer, Tongeren, Hechtel, Kermt, Stevoort, Beringen, Herk-de-Stad, Nieuwerkerken, Tessenderlo en Lommel.

gewillig: freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Maaskemp., Centr.Maaslds., Trichterlds., Bilzerlds., Tongerlds., Dommellds., Demerkemp., Lonerlds., Truierlds. en Kleverlds.; ook in Vaals, Tungalroy, Ophoven, Thorn, Heppen, Beverlo, Paal, Leopoldsbuurg, Oostham, Meldert en Venlo.

braaf (ook *bra*): freq. Tongerlds., zeldz. Oost.Zuidlb., Zuid.Oostlb., Maaskemp., Centr.Maaslds., Bilzerlds., Demerkemp., Lonerlds. en Truierlds.; ook in Lontzen, Welkenraedt, Neer, Heel, Montfort, Kelpen, Ophoven, Lanaken, Maastricht, Beverlo, Paal, Beringen, Oostham, Tessenderlo, Lommel, Venlo, Meijel, Sevenum en Maasbree.

gemakkelijk: Heerlen, Gulpen, Neer, Swalmen, Doenrade, Schinnen, Weert, Tungalroy, Ophoven, Meeuwen, Neeroeteren, As, Maastricht, Caberg, Munsterbilzen, Vlijtingen, Hechtel, Paal, Beringen, Herk-de-Stad, Sint-Truiden, Kwaadmechelen, Tessenderlo, Venlo, Meijel en Maasbree.

goed (ook *goe*, *goei*): zeldz. Demerkemp.; ook in Montfort, Grote-

Brogel, Bree, Opoeteren, Maaseik, Neerharen, Rijkhoven, Neerpelt, Beverlo, Paal, Ulbeek, Heers, Kortessem, Sint-Truiden en Oostham.

stil: zeldz. Lonerlds.; ook in Simpelveld, Susteren, Opglabbeek, Hees, 's-Herenelderen, Kuringen, Zonhoven, Hasselt, Beringen en Sint-Truiden.

tam: Gronsveld, Guttecoven, Maastricht, Limmel, Bilzen, Zonhoven, Aalst-bij-St.-Truiden, Blitterswijk en Sevenum.

zacht: zeldz. Maaskemp.; ook in Waubach, Neer, Reuver, Montfort, Molenbeersel, Stein, Neerpelt en Tienray.

goedwillig (ook *goeiwillig*, *goewillig*): Kaulille, Ulbeek, Herk-de-Stad en Linkhout.

willig: Heerlen, Gulpen, Asenray/Maalbroek, Hamont en Venray.

gehoorzaam: Gruitrode, Munsterbilzen, Lummen, Stokrooie en Halen.

content: Loksbergen, Riksingen en Vroenhoven.

meegaand: Beverlo.

metgaand: Maastricht en Gulpen.

zoet: Koersel, Hechtel en Heers.

lief: Mopertingen.

onderdanig (*ongerdanig*): Thorn en Nieuwenhagen.

mak: Kaulille en Kortessem.

dociel: Maastricht en Kuringen.

zonder bezei: Horst.

gedienstig: Walshoutem.

getrouw: Heel en Swalmen.

gemoedig (*gemoeiig*): Wellen.

gezeg: Hechtel en Zonhoven.

gezeglijk: Mheer.

verstandig (*verstannig*): Borgloon.

van goede aard (*van goeie aard*): Ellikom.

goed van aard: Opoeteren.

koest: Lutterade.

kruiperig: Maastricht.

slaafs: Venlo.

slof: Amby

zeeg: Gennep.

UITVLUCHT

N 85 (1981) (246);
Hasselt Wb. (477), Heerlen Wb. 2 (229), Lommel
Wl. (360), Meerlo-Wanssum Wb. (300).

Het voorwendsel dat men aanvoert om iets niet te hoeven doen.

uitvlucht: freq. Oostlb., verspr. Oost. Zuidlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Kerkrade, Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Hoeselt, Eksel, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen, Lommel en Venlo.

uitvluchtsel (ook *uitvluchsel*):
Lutterade, Tungelroy, Maastricht, Eigenbilzen en Hasselt.

smoesje: Reuver, Oirsbeek, Urmond, Geulle, Maastricht, Caberg, Venray, Horst en Maasbree.

smoes: Meijel, Roermond en Heerlerbaan/Kaumer.

uitmaaksel: Beesel, Oirlo, Tienray en Sevenum.

uitvindsel (*uitvingsel*): Gulpen.

uitweg: Geleen.

MET TEGENZIN

SGV (1914) (013), ZND 01 (1922) (a-m);
Hamont Wl. (290, 478), Uikhoven Wl. (051),
Zonhoven Wl. (198).

Bovenvermelde vragenlijsten gaven als begrip: 'tegen heug en meug'. Hoewel de uitdrukking oorspronkelijk gebruikt werd in verband met eten en drinken wordt deze nu ook in algemenere zin toegepast.

tegen heug en meug: verspr. Kleverlds.; ook in Herten (bij Roermond), Montfort, Nederweert, Bree, Hamont, Kermt, Zonhoven, Beringen, Tessenderlo en Lottum.

tegen wil en dank (ook *te wil en dank*): verspr. Oostlb. en Zuidgeld.

Lb.; ook in Simpelveld, Schaesberg, Mechelen, Hunsel, Stevensweert, Grevenbicht/Papenhoven, Guttecoven, Rekem, Limmel, 's-Herenelderen, Hoepertingen, Wellen, Aalst-bij-St.-Truiden en Afferden.

tegen hoog en laag: As, Maaseik, Laak, Genooi/Ohé en Bilzen.

over hoog en laag: Venlo en Heel.

tegen zijn zin: Vijlen, Helden/Everlo, Buggenum, Brunssum, Meerssen, Maastricht en Sint-Pieter.

met tegenzin: Munstergeleen, Amby en Heer.

tegen zin: Beegden.

tegen zijn goesting: Reppel, Rosmeer en Simpelveld.

met tegengoesting: Hamont, Zonhoven en Uikhoven.

tegen goesting: Lanklaar.

tegen zijn wil: Horn.

gaarne of node (*geer of node*):
Schinveld.

WEIGERACHTIG

N 85 (1981) (271);
Genk Wb. (375), Zonhoven Wb. (554), Zonhoven
Wl. (289).

Tot weigeren geneigd.

De vraagstelling was niet voor iedereen duidelijk zodat een aantal respondenten een benaming voor het werkwoord 'weigeren' invulden.

weigerachtig: verspr. Oostlb.; ook in Heerlen, Wijlre, Gulpen, Weert, Tungelroy, Ell, Thorn, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Born, Urmond, Maastricht, Eksel, Zonhoven, Tienray en Sevenum.

weigerig: Nieuwenhagen, Swalmen, Bree, Genk en Zonhoven.

weiger: Schinnen, Stein, Geulle en Venlo.

dwars: Maastricht en Caberg.

kops: Vlodrop.

on gezeglijk: Maastricht.
steigerig: Meeuwen.
vregelachtig: Caberg.

De hierna vermelde opgaven staan voor het werkwoord 'weigeren':

weigeren: Kerkrade, Waubach, Eys, Epen, Melick, Posterholt, Schimmert, Tungalroy, Ittervoort, Ophoven en Meijel.

niet doen: Reuver, Hoensbroek, Stein, Geulle, Maastricht, Venlo, Venray en Meijel.

afslaan: Meijel, Merkelbeek en Vaals.

refuseren: Leopoldsburg en Jeuk.

nee zeggen: Gulpen.

niet willen: Maastricht.

opspele: Oirlo.

verdommen: Herten (bij Roermond).

4.5 Slagen - verbruïen

De vragen N 85, 361: ‘er niet in slagen iets tot een goed einde te brengen’, N 85, 362: ‘in de fout gaan door een handeling niet of slecht uit te voeren’, N 85, 363: ‘door onoordeelkundige handeling of aanpak bederven’ en SGV, 039: ‘verbruïen’ toonden nauwelijks inhoudelijke verschillen en de opgaven zijn samengevoegd in één lemma: VERBRUIEN. Ook de vragen N 85, 354: ‘iemand bij zijn werk storen of ophouden’ en N 85, 355: ‘iemand beletten zijn werk uit te voeren’ toonden nauwelijks inhoudelijk onderscheid en de opgaven zijn samengevoegd in het lemma: IEMAND HINDEREN. De vragen N 85, 169 (‘zorg dragen voor, in acht nemen’) en N 85, 085: (‘toezien en moeite doen dat iets uitgevoerd of onderhouden wordt’) zijn niet gelemmatiseerd: zij gaven nauwelijks onderscheid in de opgaven en zijn niet noodzakelijk voor de eenheid van deze subparagraaf. De gegevens van deze beide vragen zijn te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

PROFITEREN

N 85 (1981) (359), ZND 40 (1942) (076a); Gronsveld Wb. 2 (134), Hamont Wl. (372), Hasselt Wb. (364), Kerkrade Wb. 2 (208), Kortesse Wb. (414), Lommel Wl. (249), Maastricht Wb. (336), Meeswijk Wl. (505), Meeuwen Wl. (178), Roermond Wb. (234), Venray Wb. (368), Zonhoven Wb. (372), Zonhoven Wl. (075).

Voordeel trekken van een gelegenheid, een goed, nuttig gebruik maken van iets.

profiteren: alg. Zuid.Oostlb., Centr. Maaslds. en Dommelds., freq. Maaskemp., Demerkemp. en Kleverlds., verspr. Ripuar., Oost. Zuidlb., Noord.Oostlb., het zuiden van Centr.Lb., Lonerlds. en Truierlds., zeldz. Horns; ook in Weert, Paal, Beringen, Leopoldsburg, Kerkhoven, Kwaadmechelen, Tessenderlo, Loksbergen, Lommel en Venlo.

profijt hebben: Wijlre.

gebruik maken: zeldz. Dommelds.; ook in Nieuwenhagen, Vlodrop, Genk, Koersel, Kermt, Kuringen, Groot-Gelmen, Herk-de-Stad, Nieuwerkerken, Kerkhoven en Lommel.

be-nutzen (< du.): Kapel-in-’t-Zand.

uit-nutzen (< du.): Nieuwenhagen.

voordeel trekken: Ittervoort en Maastricht.

de kans hebben: Sint-Huibrechts-Lille.

er kans op zien: Hechtel.

derbij zien (du.): Eys.

plukken: Stein.

te baat nemen: Hasselt.

uitbalen: Herten (bij Roermond).

uitbuiten: Herten (bij Roermond).

GELUKKEN

N 85 (1981) (360); Gronsveld Wb. 2 (056), Kerkrade Wb. 2 (118), Niel-St.Truiden Wl. (394), Maastricht Wb. (112), Sittard Wb. (113).

Een voorspoedige afloop hebben, slagen van een onderneming waarvan de afloop onzeker was.

gelukken: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Thorn, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Nielbij-St.-Truiden, Leopoldsburg, Venlo, Tienray, Meijel en Sevenum.

lukken: freq. Oostlb., verspr. Oost. Zuidlb. en Kleverlds., zeldz. Horns en Centr.Maaslds.; ook in Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Hoeselt,

Eksel en Venlo.
slagen: Heerlen, Nieuwenhagen, Nunhem, Oirsbeek, Hoensbroek, Wijnandsrade, Ittervoort en Maastricht.
boteren: Kerkrade, Montfort, Thorn, As, Stein, Jeuk, Loksbergen en Venlo.
goed gaan: Neer, Sittard, Caberg, Gennep en Oirlo.
goed vergaan: Neer en As.
vergaan: Meeuwen en Oirsbeek.
wél gaan: Maastricht.
gelingen (du.): Sittard.
goed aflopen: Vaals.
gunstig verlopen: Merkelbeek.
in de sacoché (fr.) komen: Loksbergen.
schaffen (du.): Nieuwenhagen.
metvallen: As.

VERBRUIEN

Kaart 94, pag. 386

N 85 (1981) (361, 362, 363), SGV (1914) (039); Gronsveld Wb. 2 (182), Roermond Wb. (302), Zonhoven Wb. (512).

Door een onoordeelkundige handeling of aanpak een zaak verknoeien, laten mislukken.

verbruien: alg. Oostlb. en Kleverlds., freq. Zuidgeld.Lb., verspr. Oost. Zuidlb. en Maaslands; ook in Kerkrade.
begaden (begaaien): verspr. Oost. Zuidlb. en Zuid.Oostlb., zeldz. Noord. Oostlb., Horns en Kleverlds.; ook in Ospel, Weert, Bree, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Born, Stein, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Eksel, Leopoldsburg en Loksbergen.
verknoeien: verspr. Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb. en Centr.Maaslds.; ook in Tungalroy, Kelpen, Thorn, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen,

Vlijtingen, Eksel, Leopoldsburg en Venlo.
verprutsen: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Vaals, Heerlerbaan/Kaumer, Gulpen, Vijlen, Susteren, Beek, Noorbeek, Ospel, Tungalroy, Halder, As, Urmond, Maastricht, Venlo, Horst, Meijel en Maasbree.
verpesten: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Geulle.
bederven: Epen, Reuver, Schinnen, Maastricht en Sevenum.
verdestrueren (ook *verdestruweren*, *vertesteleweren*, *vertesteweren*): Neer, Jeuk en Caberg.
verruïneren (*verranneweren*, *verrenneweren*): Neer, Noorbeek, Terlinden en Caberg.
verbreuzelen: Schaesberg.
verbrodden: Ophoven en Zonhoven.
verdolen: Maastricht.
verdommen: Valkenburg en Mechelen.
verdraaien: Nederweert.
vergooien: Meijel.
verhaspelen: Nieuwenhagen.
verhoddelen: Eys.
verkerven: Caberg.
verkleetsen: As.
verklommelen: Schinnen en Maastricht.
verkloten: Maasbree en As.
verknallen: Oirlo, Venlo en Nieuwenhagen.
verknoddelen: Maastricht, Wijlre en Gulpen.
verpongelen: Weert.
versakkeren: Eys.
verschandeleren (*versjangeleren*): Eys.
versmodderen: Jeuk.
verwoesten: Hoeselt.
mismaken: Simpelveld.
missen: Venlo en Merkelbeek.
niet vaardig krijgen (ook *nie verrig krijgen*, *nie vjadig krijgen*): Nieuwenhagen, Caberg, Vlijtingen, Hoeselt en Oirlo.
niet vaardig werden: Eys.
niet klaar krijgen: Schaesberg.
naar de kloten helpen (*na de kloten helpen*): Nieuwenhagen.

IEMAND HINDEREN ———

N 85 (1981) (354, 355, 357);
 Echt Wb. (084), Eupen Wb. (204), Genk Wb.
 (042), Gennep Wb. (103), Gronsveld Wb. 2
 (183), Haspengouws Id. (228), Heerlen Wb. 2
 (233), Maastricht Wb. (225), Niel-St.Truiden Wl.
 (067), Uikhoven Wl. (006), Zonhoven Wl. (032).

Iemand bij zijn werk storen of van zijn
 bezigheden afhouden.

hinderen (ook *hingeren, hinjeren*):
 verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Centr.
 Maaslds.; ook in Vaals, Ell, Ittervoort,
 Thorn, Bree, As, Maastricht, Eksel,
 Venlo, Tienray, Meijel en Maasbree.

verhinderen (ook *verhingeren,*
verhinjeren): verspr. Oost.Zuidlb. en
 Oostlb.; ook in Kelpen, Ittervoort,
 Thorn, Bree, Meeuwen, As, Echt/
 Gebroek, Geulle, Maastricht, Venlo,
 Oirlo en Meijel.

storen: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.;
 ook in Kerkrade, Tungalroy, Kelpen,
 Thorn, As, Urmond, Maastricht,
 Leopoldsburg, Venlo, Meijel en
 Maasbree.

ophouden (*ophalden, ophougen,*
ophouien, ophouten, ophouwen):
 verspr. Oostlb., zeldz. Kleverlds.; ook
 in Vaals, Voerendaal, Heerlen, Eys,
 Weert, Tungalroy, Ell, Meeuwen,
 As, Geulle, Maastricht, Eigenbilzen,
 Vlijtingen en Hoeselt.

tegenhouden (ook *tegenhalden,*
tegenhouen, tegenhouien,
tegenhouten, tegenhouwen,
tjegenhougen): zeldz. Zuid.Oostlb.;
 ook in Roermond, Swalmen, Weert,
 Ophoven, Maastricht, Hoeselt,
 Leopoldsburg, Venray en Tienray.

afhouden (*afhalden, afhouien, afhoun,*
afhouwen): Reuver, Eksel, Gennep,
 Venray en Meijel.

plagen: Nieuwenhagen, Heerlerbaan/
 Kaumer, Heythuysen, Neer, Haelen,
 Hoensbroek, Ophoven, Meeuwen,
 As, Maastricht, Caberg, Loksbergen,

Venlo, Meerlo, Meijel en Sevenum.
ambeteren (< fr.) (ook *ampeteren*):
 Genk, Uikhoven, Zonhoven, Niel-bij-
 St.-Truiden, Jeuk en Loksbergen.

belästigen (du.): Stein.

belet doen: Nunhem.

beletten: Sevenum, Maastricht en Epen.

de pas afsnijden (*de pas afsnijen*):
 Neer.

in de weg leggen (*in der weg leggen*):
 Kerkrade.

in de weg lopen: Caberg.

in de weg staan (ook *inne weg staan*):
 Gulpen, Neer, Vlodrop, Hoensbroek,
 Venlo en Meerlo.

koeioneren: Gennep Wb. en in Ospel,
 Meeuwen en Venlo.

lastigvallen: Maastricht en Caberg.

letten: Tungalroy en Gronsveld.

mishandelen (ook *mishanjelen*):
 Ittervoort en Maastricht.

narren: Echt/Gebroek.

onder de voet lopen: Gennep en
 Caberg.

onder de voeten staan (*ongere veut*
staan): Ell en Herten (bij Roermond).

pesten: Venlo en Maastricht.

tegenwerken: Heythuysen.

tempteren: Haspengouws Id.

trubbeleren (*trebbeleren*): Eupen.

van het werk houden (*van het werk*
houien): Kapel-in-'t-Zand.

verletten: Meeuwen.

vervelen: Weert.

wars liggen: Neer.

wars zitten: Neer.

OBSTAKEL ———

N 85 (1981) (357);
 Gronsveld Wb. 2 (117), Lommel Wl. (213),
 Meeuwen Wl. (163).

Iets dat het tot een einde brengen van
 een handeling in de weg staat.

obstakel: Ophoven en Nieuwenhagen.

ongerief: verspr. Oostlb., zeldz.

Oost.Zuidlb. en Kleverlds.; ook in Tungalroy, Kelpen, Thorn, Stein, Geulle, Maastricht, Hoeselt, Leopoldsburg en Venlo.

ongemak: Nieuwenhagen, Wijlre, Eys, Nunhem, Roermond, Kapel-in-'t-Zand, Susteren, Meeuwen, Caberg, Loksbergen, Lommel, Gennep en Oirlo.

hinder (ook *hinjer*): Noorbeek, Terlinden, Weert en Urmond.

hindernis: Bree, As en Merkelbeek.

hinderpaal (ook *hinjerpaal*):

Roermond, Maasniel en As.

beletsel: Meerlo en Maastricht.

een stek tussen de spaken: Ell.

iets dat miskomt: Meeuwen.

last: Loksbergen.

leed: Loksbergen.

mishand: Heythuysen.

molestie: Maastricht.

oponthoud: Mheer.

pech: Beesel en Caberg.

sta-in-de-weg (*stank in de weg*): Schinnen.

stagnatie: Echt/Gebroek.

tegenslag: Meeuwen en Caberg.

tegenspoed: Beesel.

tegenvaller: Caberg.

NADEEL

N 85 (1981) (353), SGV (1914) (025); Bree Wb. (313), Gronsveld Wb. 2 (111), Hamont Wl. (306), Heerlen Wb. 2 (161), Maastricht Wb. (275), Meerlo-Wanssum Wb. (202), Meeswijk Wl. (438), Meeuwen Wl. (155), Roermond Wb. (192), Tongeren Wb. (557), Zonhoven Wb. (310).

Het nadeel dat voor iemand uit een gebeurtenis of handeling voortvloeit.

nadeel: freq. Oostlb., Maaskemp. en Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb., Maaslds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Simpelveld, Weert, Hamont en Zonhoven.

schade (ook *schaai*, *skaaw*): freq. Noord.Oostlb., verspr. Zuid.Oostlb., Horns en Kleverlds.; ook in Nederweert, Ospel, Weert, Bree, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Urmond, Geulle, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Tongeren, Eksel, Jeuk, Leopoldsburg, Grubbenvorst, Arcen en Venlo.

scha: freq. Oost.Zuidlb. en Zuid.Oostlb., verspr. Noord.Oostlb.; ook in Kerkrade, Vaals, Born, Stein, Geulle, Limmel, Loksbergen en Sevenum.

verlies: As.

4.6 Hard werken – prutsen

Deze paragraaf bevat begrippen met betrekking tot de instelling en houding die men heeft ten opzichte van de uitvoering van zijn werkzaamheden. Standaardbegrippen met betrekking tot het verrichten van arbeid worden behandeld op pag. 100 – 103 (par. 1.1.8 Arbeid) in WLD III, afl. 3.1: *Maatschappelijk gedrag, school en onderwijs*.

Het lemma PRUTSEN is samengesteld uit diverse vragen (én monografisch materiaal) waarin werd geïnformeerd naar een begrip voor het ‘ondeugdelijk’, ‘slordig’ of ‘nochalant’ uitvoeren van werkzaamheden. De opgaven leverden zo weinig onderling verschil op dat al het materiaal is samengevoegd in één lemma. Dit voorgaande is eveneens van toepassing voor het lemma PRUTSWERK dat is samengesteld uit vragen die informeerden naar ‘ondeugdelijk’ of ‘slordig’ uitgevoerde werk.

ZWOEGEN

Kaart 95, pag. 387

N 85 (1981) (316, 317), SGV (1914) (047), ZND 08 (1925) (149), ZND B1 (1940sq) (057); Beverlo Wb. (314), Bree Wb. (202, 211, 360), Diepenbeek Wb. (294), Echt Wb. (039, 054, 079, 093, 094, 106), Eupen Wb. (013), Genk Wb. (052, 069, 099, 212, 223, 285, 337), Gennep Wb. (037, 124, 140, 147, 168, 201, 210), Gronsveld Wb. 2 (202), Hamont Wl. (312), Haspengouws Id. (024, 170, 173, 276), Hasselt Wb. (138, 347), Heel Wb. (151, 225, 254, 260, 348, 350), Heerlen Wb. 1 (049, 055), Heerlen Wb. 2 (189), Kerkrade Wb. 2 (069, 219, 227, 228), Kortesse Wb. (172), Lommel Wl. (349, 430), Maaseik Wb. (043, 050), Maastricht Wb. (133), Meerlo-Wansum Wb. (221), Meeswijk Wl. (430), Meeuwen Wl. (125, 197), Niel-St.Truiden Wl. (125, 143, 310, 486), Nuth Wb. (077), Roermond Wb. (188, 220, 225), Sittard Wb. (004, 231, 308, 373, 383, 494), Stokkem Wb. (071, 090, 100, 119, 123), Tegelen Wb. (131), Tongeren Wb. (408, 545, 565), Valkenburg Wb. (140), Venlo Wb. (146, 169, 175, 193, 209, 289), Venray Wb. (247, 353, 360, 415, 548), Weertlands Wb. 1 (A4, 008, A4, 009, A4, 0101), Zonhoven Wb. (012, 066, 419, 483, 540, 557, 570); Kaufmann, J. (1878) (069).

Hard werken, zich uitsloven.
Zie voor de trefwoorden **poejakken** en **poejakkeren** Schuermans (1870),

pag. 493: ‘slaafs werken, zwaren arbeid doen’.

zwoegen: verspr. Noord.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Eys, Gulpen, Oirsbeek, Mheer, Ophoven, Maasbracht, Meeuwen, Gruitrode, Grevenbicht/Papenhoven, Buchten, Guttecoven, Maastricht, Beringen, Oostham, Lommel, Grubbenvorst, Blerick en Venlo.

poejakken: alg. Weertlds., freq. Maaskemp., verspr. Oostlb.; ook in Venray Wb. en in Heerlen, Tungalroy, Laak, Genooi/Ohé, Echt/Gebroek, Caberg en Limmel.

poejakkeren: Geulle en Maastricht.

ploeten: Blitterswijck.

ploeteren (ook *ploeten*): verspr. Oostlb. en Kleverlds.; ook in Tungalroy, Kelpen, Thorn, Born, Urmond, Stein, Maastricht, Loksbergen en Venlo.

wroeten: verspr. Kleverlds., zeldz. Noord.Oostlb. en Dommellds.; ook in Tungalroy, Haler, Bree, Meeuwen, As, Lanklaar, Rekem, Maastricht, Houthalen, Kuringen, Beverlo, Paal, Beringen, Veulen, Jeuk, Leopoldsburg, Tessenderlo, Loksbergen en Venlo.

wroetelen: Gulpen, Haelen, Montfort, Doenrade, Schinnen, Oirsbeek, As, Mechelen-aan-de-Maas, Stein, Maastricht en Loksbergen.

hel werken: verspr. Oost.Zuidlb. en

- Zuid.Oostlb.; ook in Vaals, Reuver, Hunsel, Ophoven, Thorn, Opglabbeek, Maastricht, Kanne, Eigenbilzen, Zichen-Zussen-Bolder, Hoeselt en Maasbree.
- hard werken:** zeldz. Dommelds.; ook in Kuringen en Oirlo.
- fel werken:** Wellen.
- zich kapot werken:** Hasselt en Maastricht.
- zich te barsten werken** (*zich te bersten werken*): Haspengouws Id.
- zich over de kop werken:** Maastricht.
- zich dood werken:** Zonhoven.
- zich stijf en krom werken:** Haspengouws Id.
- zich stom en blind werken:** Haspengouws Id.
- zich de miës werken:** Venlo.
- moren:** Gennep Wb. en in Heel, Roermond, Herten (bij Roermond), Sittard, Stevensweert, As, Genk, Echt/Gebroek, Stokkem, Meeswijk en Beverlo.
- zich moren:** Roermond, Geleen en Schinnen.
- zich afmoren:** Genk en Sittard.
- wolven** (ook *wouven, wovon*): verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Heel, Vlodrop, Posterholt, As, Echt/Gebroek, Mechelen-aan-de-Maas, Maastricht, Tongeren en Gelinden.
- schuften (du.)** (ook *schoften*): verspr. Ripuar. en Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Nieuwenhagen, Waubach, Heel, Echt/Gebroek en Geulle.
- woelen:** verspr. Zuid.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Heerlen, Tegelen, Stokkem, Obbicht, Hoepertingen, Arcen en Venlo.
- slaven:** zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Simpelveld, Helden/Everlo, Buggenum, Meeuwen, Neeroeteren, Lanklaar, Rekem, Lanaken, Caberg, Hoeselt, Heusden, Sint-Truiden, Well en Blitterswijk.
- afslaven:** Maastricht.
- zich uitsloven:** freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb. en Kleverlds., zeldz. Horns en Centr.Maaslds.; ook in Meeuwen, Maastricht, Jeuk en Venlo.
- uitsloven:** Heerlerbaan/Kaumer.
- sloven:** freq. Kleverlds.; ook in Bilzen en Martenslinde.
- zich weren:** verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Kleverlds.; ook in Tungalroy, Ell, Kelpen, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Stein, Geulle, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Eksel en Leopoldsburg.
- zich schinden (du.)** (*zich schinnen*): Puth, Heerlen, Rimborg, Schaesberg, Oirsbeek, Merkelbeek, Valkenburg en Klimmen.
- schrompen:** Weertlands Wb. 1 en in Buggenum.
- piezakken:** alg. Kleverlds.
- pootaan spelen:** Weertlands Wb. 1.
- juisteren:** Bree Wb.
- ezelen:** freq. Maaskemp.; ook in Lottum.
- ezelwroeten:** Blitterswijk.
- knuren:** verspr. Kleverlds.; ook in Reuver en Venlo.
- dabben:** Kerkrade Wb. 2.
- rakkeren:** Gennep Wb.
- schaffen:** Kerkrade Wb. 2 en in Tongeren.
- beren:** Gennep Wb.
- pezen:** Haspengouws Id. en in Sittard, Hasselt, Venlo en Venray.
- schroeven:** Heel, Neeritter, Ittervoort, Maaseik en Stokkem.
- schustern (du.)** (*schusteren*): Kerkrade Wb. 2.
- travakken** (ook *travikken*): Genk, Tongeren, Zonhoven en Sint-Truiden.
- wurgen:** Tegelen, Beesel, Schinveld en Zonhoven.
- aanpakken:** Voerendaal.
- martelen:** Urmond, Doenrade en Diepenbeek.
- afmartelen:** Tongeren.
- anstrengen (du.):** Mheer.
- zich anstrengen (du.):** Heel, Nieuwenhagen en Vaals.
- belsen:** Niel-bij-St.-Truiden, Genk en Kortessem.

belsteren: Genk.
beulen: Niel-bij-St.-Truiden.
zich afbeulen: Loksbergen en Zonhoven.
bruken: Kaulille, Zonhoven en Genk.
charger (fr.): Genk.
eraan gaan (draan, dran gaan): Nieuwenhagen en Herten (bij Roermond).
eraan staan (dran staan): Echt/Gebroek.
de knoden afstoten (de knöä afstoten): Eupen.
er voor willen (der voor willen): Ospel.
forken (ook forksen): Hasselt en Genk.
hamen: Belfeld.
heien: Schimmert.
hellen: Asenray/Maalbroek en Echt/Gebroek.
hengsten: Venlo en Kortessem.
hotten: Niel-bij-St.-Truiden.
katoen geven: Sint-Truiden.
kneukelen: Wijchmaal.
knoefelen: Meeuwen.
knoeien: Koninksem en Val-Meer.
krozen: Venlo en Heel.
veel moeite doen (ook veel meute doen, veel moete doen): Oirsbeek, Hoeselt en Maastricht.
moeite doen (meute, moete, muite doen): As, Oirsbeek en Schimmert.
zich moeite doen (ook zich meute doen): Maastricht, Schimmert en Hulsberg.
zich moeite geven: Maastricht.
morksen: Gulpen.
peren: Roermond.
piemelen: Blitterswijk.
pinnen: Echt/Gebroek.
poerten: Meijel.
poken: Heel, As en Stokkem.
schraven: Eys.
schurgen: Zonhoven en Tongeren.
sjuwen: Maastricht en Valkenburg.
slouren: Niel-bij-St.-Truiden.
spoeden (spoeten): Noorbeek en Terlinden.
taffelen: Montzen.
taperen (< fr.): Amby.

te nijg werken: Hamont.
tobben: Grubbenvorst en Meerssen.
traven: Welkenraedt.
tremmen (ook trammen): Lommel en Montfort.
vlooien: Maaseik, Rotem en Stokkem.
vrelen: Zonhoven.
werkschaften: Neer.
woesteren: Gelinden en Heers.
zich afpeigeren: Weert.
zich afsloffen: As.
zich druk maken: Oirlo.
zich geven: Eys.
zich hamen: Maastricht.
zich inspannen: Nieuwenhagen en Wijlre.
zich inzetten (zich i-zetsen): Kerkrade.
zich kwellen: Venlo en Heerlerbaan/Kaumer.
zich moe maken (zich moei maken): Venray en Eys.
zich moede maken (zich meug maken): Geleen.
zich plagen: Heerlen, Roermond, Kapel-in-'t-Zand, Montfort, Amstenrade en Schimmert.
zich goed plagen: Heer.
zich touwen: Noorbeek en Terlinden.
zijn pere gezien hebben: Kuringen.
zweten: Brunssum.
werken dat de ribben kraken: Haspengouws Id.
werken dat hij omvalt: Gronsveld.
werken gelijk een kwade (werken gelijk ene kaaie): Haspengouws Id.
werken gelijk een paard (werken gelijk een peerd): Haspengouws Id.
werken gelijk een slaaf: Haspengouws Id.
werken wie een paard: Heel.
werken of hij met daghuren werkt: Haspengouws Id.

VAN KATOEN GEVEN ———

N 85 (1981) (318), ZND 41 (1943) (044).

Er veel kracht achter zetten om iets op

tijd klaar te krijgen.

Wat betreft de opgaven met **hellen**: Schuermans (1870) vermeldt op p. 182, s.v. *hel*, dat het werkwoord *hellen* in ‘Z.-Limburg wordt gebezigd om de sterke, forsche werking van verschillende werkwoorden uit te drukken’. Van iemand die hard werkt wordt dan gezegd: ‘die kan hellen!’.

van katoen geven: zeldz. Noord. Oostlb.; ook in Wijlre, Weert, Oirlo en Tienray.

katoen geven: verspr. Maaskemp. en Centr.Maaslds.; ook in Oirsbeek, Ophoven, Hoeselt, Kaulille, Eksel, Peer, Helchteren, Houthalen en Jeuk.

zich spoeden (*zich spoeien*): Roermond, Herten (bij Roermond), Maasniel, Schimmert, Reppel, Caberg en Houthalen.

spoeden (*spoeien*): Vlodrop, Ell, Ittervoort, Maaseik, Geulle en Maastricht.

draad geven: Sittard, Geleen, Tungalroy, Thorn, Neroeteren, As en Stein.

gas geven: Bree, Meeuwen, Maaseik, Rotem, Dilsen en Kaulille.

er wat achter zitten: Bocholt, Bree, Neroeteren en Kaulille.

eraan gaan (*deraan, dra, dran gaan*): Kerkrade, Nieuwenhagen, Gulpen en Maasbree.

hellen: zeldz. Zuid. Oostlb.

zich hellen: Caberg.

geen krimp geven (ook *gene krimp geven*): Meerlo, Venlo en Stein.

buzze geven: Leopoldsburg, As en Loksbergen.

aanpakken: Meijel en Kerkrade.

flink aanpakken: Urmond.

aanschroeven: Swalmen.

aanwetten: Kaulille.

al geven: Heerlen.

alles op alles zetten: Venray en Susteren.

anstrengen (**du.**): Vaals.

capide geven: Meeuwen.

de dolle pees geven: Rotem.

doordauwen: Meijel.

doorgeven: Kaulille.

drijven: Kapel-in-'t-Zand.

er force (fr.) achter zetten: Peer.

er get acht zetten (*er get achts zetten*): Neroeteren.

er spie achter zetten: Bree.

er tegenaan gaan (*der tegenaan gaan*): Gennepe.

er wat katoen achter zetten:

Opoeteren.

aan hem gaan: Echt/Gebroek en Amby.

erom aangaan (*derom aangaan*): Weert.

erop smijten (*drop smijten*): Posterholt.

fut erachter zetten (*fut drachter zetten*): Stokkem.

haasten: Melick.

hard pezen: Venlo.

hem moeten smeren: Rotem.

hem van jetje geven: Venlo.

inpeperen: Rotem.

zich inspannen: Meijel en Montfort.

inspannen: Hoensbroek, Eys en Epen.

zich ervoor spannen (*zich tervoor spannen*): Beesel.

jagen: Roermond.

katoen leveren: Stokkem.

kamp geven: Maastricht.

kemp geven: Rotem en Dilsen.

kletsoor geven: Meeuwen.

lament geven: Montfort.

op de tanden bijten: Neroeteren.

pezen: Maastricht.

piezakken: Sevenum.

pootaan spelen: Venray.

schinden (**du.**) (*schinnen*):

Heerlerbaan/Kaumer.

vaart erachter zetten (*vaart drachter zetten*): Geulle.

van jetje geven: Weert.

volle bak geven: Rotem.

vooruit maken: Schimmert.

wat spij zetten: Helchteren.

wie een paard werken (*wie een peerd werken*): Waubach.

zich aanhouden (*zich aanhouden*):

Doenrade.

zich anstrengen (du.): Klimmen.
zich de blubber werken (*zich te blubber werken*): Maastricht.
zich een ongeluk werken: Maastricht.
zich erachter zetten (*zich terachter zetten*): Beesel.
zich gans geven: Voerendaal.
zich goed ervoor zetten (*zich goe tervier zetten*): Neeroeteren.
zich jagen: Kapel-in-'t-Zand.
zich moe maken (*zich meug maken*): Geleen.
zich moeten weren: Opglabbeek.
zich plagen: Geleen.
zich touwen: Eys.
zich veel moeite geven: Maastricht.
zijn kloten afdrogen (*zijn kloten afdrowen*): Loksbergen.
het zal draad kosten: Peer.
het zal katoen kosten: Peer.
het zal speeksel kosten: Peer.

GOED OPSCHIETEN MET ZIJN WERK

N 85 (1981) (346).

Voortvarend te werk gaan, goede vorderingen maken.

goed opschieten: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Eys, Kapel-in-'t-Zand, Posterholt, Thorn, Echt/Gebroek, Maastricht en Gennep.

opschieten: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Ophoven, Born, Urmond, Stein, Maastricht, Leopoldsburg en Oirlo.

goed plakken: Neer, Venlo, Sevenum en Maasbree.

plakken: verspr. Noord.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Tungelroy en Venlo.

plakkeren: Montfort.

avanceren (ook *affeseren, avveseren*): Doenrade, Klimmen, As, Stein, Geulle, Maastricht, Caberg, Eksel en Jeuk.

voorrang maken: Kerkrade, Oirsbeek,

Eys en Gulpen.
get eraan doen (*get draan doen*): As.
goed spoeden: Ell en Kelpen.
goed vooruitgaan: Eigenbilzen.
goed vooruitkomen: Eys.
goedgaan: Geleen.
passen: Vlijtingen.
vaart inzitten: Herten (bij Roermond).
vlijtig zijn: Hoensbroek.
vooraan gaan: Nieuwenhagen.
vooraan komen: Geleen en Vaals.
vooruitgaan: Weert en Hoeselt.
vooruitkomen: Weert.
vlotten: Oirsbeek.
vorderen: Heerlen.
(er) weg mee kunnen (*weg mee kunnen*): Loksbergen.

BEZIG ZIJN

N 85 (1981) (332), ZND 19a (1936) (016); Beverlo Wb. (039), Gronsveld Wb. 2 (018).

Werkzaam aan of met iets zijn.

bezig zijn: zeldz. Zuid.Oostlb., Maaskemp., Dommellds., Demerkemp. en Truierlds.; ook in Roermond, Posterholt, Kelpen, Ophoven, Thorn, Rotem, Lanaken, Maastricht, Vroenhoven, Bilzen, Vliermaalroot, Neerrepen, Piringen, Beverlo, Zepperen, Hoepertingen, Borgloon, Oostham, Tessengerlo, Loksbergen, Halen, Venlo, Meerlo en Maasbree.

doende zijn: Neer, Haelen, Montfort, Schimmert, Ittervoort, Ophoven, Bree, Urmond, Maastricht, Zichen-Zussen-Bolder, Venlo, Horst, Meijel en Sevenum.

aan de gang zijn (ook *aam gang zijn, aan de gank zijn, aane gang zijn, aane gank zijn, aanen gang zijn*): verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Nieuwenhagen, Eys, Gulpen, Weert, Ophoven, Bocholt, Grote-Brogel, Opglabbeek, Geulle, Veldwezelt,

Maastricht, Vlijtingen, Koninksem, 's-Herenelderen, Peer, Helchteren, Herk-de-Stad en Oirlo.

aan gang zijn: Brustem.

olig zijn: zeldz. Tongerlds.; ook in Bilzen en Vlijtingen.

beschäftigt (du.) (zijn): Nieuwenhagen.

aan de hand hebben (*aane hand hemmen*): Beverlo.

aan het doen zijn: Caberg.

get aan het doen zijn: Maastricht.

aan het werk zijn (*aage werk zijn*): Eys.

aantolderen: Beverlo.

ingesteld zijn: Loksbergen.

in de weer zijn: Gronsveld.

kleuteren: Jeuk.

klommelen: Maastricht.

onder handen hebben (*onder han hebben, onger heng hebben*): Maastricht, Voerendaal en Wijlre.

onder de handen hebben (*onnerde haan hemme*): Beverlo.

onder de hand hebben (*onger de hand hebben*): Merkelbeek.

om handen hebben (*om henj hebben*): Roermond.

werken: Meijel en Vijlen.

doen: Gennep.

BEREDDEREN

N 85 (1981) (333), SGV (1914) (002); Lommel Wl. (027).

Zaken in orde brengen, zorgen dat iets goed loopt.

Zie in verband met de opgave **bestrijden** Schuermans (1870), p. 47 s.v. *bestriën*, met de opmerking dat men in Limburg dit woord gebruikt in de zin van 'bestieren'.

beredderen: freq. Noord.Oostlb., verspr. Zuid.Oostlb., Horns, Centr. Maaslds., Zuidgeld.Lb. en Kleverlds.; ook in Voerendaal, Waubach,

Gulpen, Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Eigenbilzen, Hoeselt, Loksbergen en Lommel.

in orde brengen: Bingelrade, Berg-en-Terblijt, Heek, Obbicht, Leopoldsburg en Meijel.

in order brengen: Neer en Mechelen.

in orde houden (*in orde houten*): Sittard.

in orde maken: Simpelveld, Amby, Gennep en Blitterswijk.

op orde stellen: Vlodrop.

orde schaffen: Oirsbeek.

regelen: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Wijlre, Eys, Gulpen, Doenrade, Ell, Urmond en Tienray.

arrangeren (*rangeren*): Gronsveld, Grevenbicht/Papenhoven, Maastricht en Eijsden.

kwijten: Heerlen, Nieuwenhagen, Herten (bij Roermond), Melick en Venlo.

zich kwijten: As en Schinnen.

zorgen: Eys, Posterholt, Maastricht, Caberg en Meerlo.

verzorgen: Venlo, Maastricht en Epen.

afmaken: Neer.

alles doen: Hunsel.

bedisselen: Klimmen.

behartigen: Herten (bij Roermond).

belopen: Beegden en Eksel.

bemoeien: Swalmen.

beschäftigen (du.): Puth.

bestrijden (*bestrijen*): Brunssum en Meerssen.

betrekken: As en Maastricht.

bezorgen: Rimburch.

doende zijn: Swalmen.

druk maken: Jeuk.

flikken: Heerlen.

get op zich pakken: As.

in de gaten houden (*in de gaten houien*): Sevenum.

in de gater houden (*in de gater houien*): Sevenum.

klaarmaken: Oirlo.

klaarspelen: Horst.

lappen: Stevensweert.

onder de voeten uit maken (*ongere*

veut uit maken): Horn.
opknappen: Meijel, Beesel en Schimmert.
ordonneren: Tungelroy.
organiseren: Maasbree.
redderen: Kelpen.
regeren: Eys.
reguleren (*rengeleren*): Schinveld.
schikken: Neeritter.
tommelen: Meerlo.
vaardig maken (*verrig maken*): Oirlo.
versieren: Kerkrade.

BEWERKELIJK

N 85 (1981) (320).

Niet eenvoudig wat de bewerking betreft, veel tijd eisend.

bewerkelijk: verspr. Oostlb.; ook in Gulpen, Weert, Echt/Gebroek, Born, Urmond, Maastricht en Caberg.

lastig: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Voerendaal, Nieuwenhagen, Eys, Posterholt, Tungelroy, Ophoven, Geulle en Maastricht.

tijdrovend: Nieuwenhagen, Wijlre, Epen, Kesseleik, Herten (bij Roermond), Wijnandsrade en Thorn.

moelijk: Melick, Vlodrop, Ell, Stein, Jeuk en Leopoldsburg.

gecompliceerd (ook *gecomplikeerd*): Roermond, Maasniel, As en Loksbergen.

ingewikkeld: Meeuwen, Oirsbeek en Maastricht.

niet gemakkelijk: Meerlo, Venlo en Maastricht.

niet eenvoudig: Montfort en Eys.
umständlich (du.): Noorbeek en Terlinden.

difficile (fr.): Maastricht.

ruizig: Haelen.

langweilig (du.) (*lankweilig*): Kerkrade.

omslachtig: Tienray.

omstandig: Venlo.

patience-ig (< fr.): Mheer.
veel tijd eisend: Hoensbroek.
tijd vergend: Thorn.

GEMAKKELIJK

Kaart 96, pag. 387

DC 02 (1932) (051), N 85 (1981) (334), SGV (1914) (010), ZND 01 (1922) (a-m); Beverlo Wb. (084), Genk Wb. (106), Gennep Wb. (120), Gronsveld Wb. 2 (056, 103), Hamont Wl. (135), Hasselt Wb. (151), Heel Wb. (087), Heerlen Wb. 1 (020), Heerlen Wb. 2 (114), Kerkrade Wb. 2 (056), Kortessem Wb. (131), Lommel Wl. (095, 116), Maastricht Wb. (112), Meerlo-Wanssum Wb. (118), Meeswijk Wl. (223), Meeuwen Wl. (081), Niel-St.Truiden Wl. (395), Roermond Wb. (089), Sittard Wb. (114), Tongeren Wb. (177), Venlo Wb. (134), Weertlands Wb. 1 (A4, 003), Zonhoven Wb. (139), Zonhoven Wl. (170o).

Eenvoudig wat de bewerking betreft, niet veel tijd eisend.

gemakkelijk: alg. in Oost. Zuidlb., Oostlb., Centr. Lb. en Kleverlds., verspr. Ripuar., Westlb., Truierlds. en Zuidgeld. Lb., zeldz. Geullds.; ook in Leopoldsburg, Oostham, Tessenderlo, Linkhout, Loksbergen, Halen en Lommel.

op zijn gemakkelijk: Schaesberg.
makkelijk: verspr. Kleverlds.; ook in Heythuysen, Haelen, Swalmen, Beek, Brunssum, Kelpen en Venlo.

op zijn gemak: alg. Zuid. Oostlb., freq. Oost. Zuidlb., Noord. Oostlb., Weertlds., Horns, Centr. Maaslds. en Kleverlds., verspr. Ripuar., Trichterlds. en Zuidgeld. Lb.

op zijn dode gemak (*op zijn dooie gemak*): Afferden en Velden.

met het grootste gemak: alg. Weertlds.

met gemak: Oirsbeek.

licht: zeldz. Noord. Oostlb.; ook in Heerlen, Waubach, Oirsbeek,

Klimmen, Weert, Meeuwen, As, Maastricht, Eigenbilzen, Jeuk, Venlo, Venray, Tienray en Meijel.

handig (ook *hennig*): Heerlen, Schaesberg, Beesel, Geleen, Brunssum, Hoensbroek, Weert, Tungalroy, Haler, As, Hamont, Neerpelt, Lommel, Venray, Meijel en Maasbree.

bequem (**du.**): verspr. Ripuar.; ook in Heerlen.

simpel: Weert, Opitter, Bilzen en Herkede-Stad.

einfach (**du.**): Heerlen, Nieuwenhagen en Kerkrade.

spelenderwijs: Nunhem, Vlodrop, Schinnen, Meijel en Maasbree.

spelegaans: Ittervoort, Bree, As, Eksel en Loksbergen.

spelegaande: Ell.

spelend: Beesel.

van alleen: Herten (bij Roermond).

vanzelf: Beverlo en Meeuwen.

gaande: As.

goed: Beesel, Meeuwen en As.

niet lastig: Montfort.

gelijk een fluitje van een cent (*lijk een fluiteke van een cent*): Beverlo.

wie een fluit van een cent (*wie een fluit van ene cent*): Gronsveld.

alg. Oostlb. en Weertlds., freq. Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Maaskemp., Centr.Maaslds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Kerkrade, Vaals, Eupen, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Tongeren, Hamont, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Kortessem, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen en Lommel.

uitproberen: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Eys, Roermond, Kapel-in-'t-Zand, Weert, Tungalroy, Horst en Meijel.

bezien: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Schinnen, Schimmert, Valkenburg, Stein en Oirlo.

bekijken: Heerlen, Reuver, As en Eksel.

beloeren: Maastricht.

verzoeken: verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Gennep Wb. en in Lutterade en Schinnen.

proeven: Nieuwenhagen, Kapel-in-'t-Zand, Geleen, Schimmert en Caberg.

een proef nemen: Hoensbroek.

proef nemen: Maastricht.

proef pakken: As.

controleren: Merkelbeek.

testen: Nieuwenhagen.

toddelen: Beesel.

PROBEREN

DC 35 (1963) (034a), N 85 (1981) (322); Beverlo Wb. (207), Eupen Wb. (148), Genk Wb. (243, 257), Gennep Wb. (144, 196), Gronsveld Wb. 2 (133), Hamont Wl. (371), Hasselt Wb. (364), Heerlen Wb. 2 (190), Kortessem Wb. (413), Lommel Wl. (249), Maastricht Wb. (335), Meeswijk Wl. (504), Meeuwen Wl. (178), Roermond Wb. (232), Tongeren Wb. (465), Venlo Wb. (212), Weertlands Wb. 1 (A4, 008), Zonhoven Wb. (371), Zonhoven Wl. (074).

Pogingen doen om iets te bereiken, uittesten of iets bruikbaar is.

proberen (ook *perberen, promberen*):

BEZWAARLIJK

N 85 (1981) (337); Kerkrade Wb. 2 (146), Maastricht Wb. (033), Roermond Wb. (031).

Bijzonder lastig, bijna onoverkomelijk, ondoenlijk.

bezwaarlijk (ook *bezwarelijk*): verspr. Oostlb.; ook in Voerendaal, Waubach, Eys, Echt/Gebroek, Urmond, Geulle, Maastricht, Venlo, Venray, Horst en Meijel.

beschwerlich (**du.**): Heerlen, Nieuwenhagen, Wijlre en Klimmen.

kwalijk (ook *kalig, kalijk*): verspr.

Ripuar., Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb. en Horns; ook in Susteren, Doenrade, Brunssum, Bree, Meeuwen, Born, Geulle, Maastricht, Leopoldsbuurg, Loksbergen, Horst en Maasbree.

LASTIG

Kaart 97, pag. 388

N 85 (1981) (335, 336, 337), SGV (1914) (020), ZND 01 (1922) (a-m);
 Beverlo Wb. (145), Bree Wb. (273, 302), Echt Wb. (086), Gennep Wb. (178), Gronsveld Wb. 2 (096), Hamont Wl. (261), Hasselt Wb. (267, 302), Heel Wb. (165), Heerlen Wb. 2 (145), Kortesssem Wb. (275), Maastricht Wb. (225), Meeswijk Wl. (370), Meeuwen Wl. (136), Niel-St.Truiden Wl. (644), Roermond Wb. (061, 158, 195), Sint-Truiden Wb. (047), Sittard Wb. (072), Stokkem Wb. (068), Tongeren Wb. (324), Tungalroy Wb. (041, 274), Venlo Wb. (112), Weertlands Wb. 1 (A7, 008), Zonhoven Wb. (265), Zonhoven Wl. (032, 325).

Wat niet zonder moeite of inspanning volbracht of afgedaan kan worden. Volgens Weijnen (1996), pag. 196, is **strabant** een 'tegenwoordig deelwoord van ofr. destorber: tegenwerken, hinderen'. Schuermans (1870) noemt **kreutelijk** op pag. 293 (lastig). en **neutelijk** op pag. 408 (moeilijk, lastig). Zie in verband met de opgave **krijtelijk** WLD III, 2.3, *Eten en drinken*, pag. 17, het trefwoord **krijtelijk (op het eten)** in het lemma KIESKAUWERIG.

lastig: alg. Oostlb., Weertlds. en Centr.Maaslds., freq. Maaskemp., Trichterlds., Bilzerlds., Demerkemp. en Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Tongerlds., Dommelllds., Beringerlds., Lonerlds., Truierlds. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Geullds.; ook in Simpelveld, Kerkrade, Leopoldsbuurg, Oostham, Tessenderlo, Loksbergen en Lommel.

moeilijk: freq. Maaskemp., verspr. Noord.Oostlb.; ook in Voerendaal, Nieuwenhagen, Oirsbeek, Weert, Kelpen, Maastricht, Sint-Huibrechts-Lille, Overpelt, Koersel, Hasselt, Beverlo, Sint-Truiden, Kwaadmechelen, Tessenderlo, Lommel, Venlo, Venray, Meerlo, Tienray en Horst.

erg moeilijk: Urmond.

met moeite: Melick en Heerlen.

ongemakkelijk: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Heerlen, Gulpen, Oirsbeek, Weert, Tungalroy, Thorn, Meeuwen, Leopoldsbuurg, Velden, Venlo, Meerlo, Meijel en Maasbree.

niet gemakkelijk (ook *nie gemakkelijk*): verspr. Zuid.Oostlb., zeldz. Kleverlds.; ook in Vijlen, Heerlen, Reuver, Nunhem, Posterholt, Eigenbilzen en Venlo.

niet makkelijk: Eys.

niet meevallend: Venlo.

zwaar: verspr. Noord.Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Vaals, Nieuwenhagen, Waubach, Weert, Tungalroy, As, Urmond, Stein, Maastricht, Caberg, Eksel en Venlo.

schwer (du.): Lontzen.

difficile (fr.): verspr. Zuid. Oostlb.; ook in Gulpen, Roermond, Ittervoort, Born, Stein, Geulle, Maastricht, Beverlo en Venlo.

strabant (ook *strant*): verspr. Kleverlds.

delicaat: Susteren, Bree, Eksel, Jeuk en Loksbergen.

ambetant: Sint-Truiden en Zonhoven.

unbequem (du.): Heerlen en Nieuwenhagen.

neutelijk: Roermond en Echt/Gebroek.

kreutelijk (ook *kreutlig*): Grevenbicht/Papenhoven en Eupen.

krijtelijk: Bree.

onhandig: Weert.

LAST, MOEILIJKHEID

N 85 (1981) (336);

Beverlo Wb. (145), Bree Wb. (294), Echt Wb. (080), Hamont Wl. (261), Heel Wb. (087, 088), Meeswijk Wl. (370), Niel-St.Truiden Wl. (644), Roermond Wb. (158), Zonhoven Wb. (266).

Het moeilijk zijn.

Zie in verband met de opgave **beschaar** Weijnen (1996), pag. 15, s.v. *besjaar*, 'omhaal, drukte'.

last: verspr. Oostlb.; ook in Heerlen, Schaesberg, Gulpen, Weert, Tungalroy, Ophoven, Bree, Meeuwen, As, Meeswijk, Stein, Geulle, Maastricht, Caberg, Hamont, Niel-bij-St.-Truiden, Leopoldsburg, Venlo, Tienray, Meijel en Maasbree.

lastigheid: Maastricht en Eys.

miserie: Bree Wb.

leed: Beverlo, Loksbergen en Zonhoven.

ongemak: Weert, Tungalroy en Nieuwenhagen.

slameur: Ittervoort, Meeuwen en As.

ambras: Beverlo.

beschaar: Beverlo.

gemartel: Heel en Echt/Gebroek.

opgaaf: Urmond en Kerkrade.

geneuk: Heel.

labeur: Eksel.

schweinerei (du.): Eys.

zwaarte: Nieuwenhagen.

STUNTELEN

N 85 (1981) (326), SGV (1914) (037); Bree Wb. (174), Diepenbeek Wb. (288), Echt Wb. (080), Gennep Wb. (059, 076), Gronsveld Wb. 2 (168), Hamont Wl. (160, 284), Hamont-Achel Wb. (074), Lommel Wl. (345), Meerlo-Wanssum Wb. (132, 133), Niel-St.Truiden Wl. (352), Sittard Wb. (130, 296), Tongeren Wb. (344), Valkenburg Wb. (084), Venray Wb. (093, 166, 454), Weertlands Wb. 1 (A4, 003, A4, 007, A4, 013).

Onhandig met iets bezig zijn zonder veel te vorderen.

stuntelen: Nieuwenhagen, Waubach, Montfort, Posterholt, Susteren, Hoensbroek, Wijnandsrade, Thorn, Maastricht, Leopoldsburg en Venlo.

haspelen: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Centr.Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Horns; ook in Bree, Meeuwen, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Jeuk, Loksbergen en Venlo.

hampelen: verspr. Kleverlds.; ook in Weertlands Wb. 1 en Bree Wb. en in Swalmen en Ell.

frotten: alg. Weertlds., verspr.

Kleverlds.; ook in Tungalroy.

martelen: Weertlands Wb. 1 en in Neer, Echt/Gebroek, Diepenbeek, Hoeselt, Tongeren, Achel en Hamont.

hannesen: Meerlo-Wanssum Wb. en in Heerlen, Vijlen, Sittard, Gronsveld, Haler en Hamont.

troggelen: Weertlands Wb. 1 en in Grubbenvorst.

verkeerd doen: Nieuwenhagen, Reuver, Schimmert, Geulle, Vlijtingen, Leopoldsburg en Venlo.

verkeerd handelen (ook *verkeerd hanjelen*): Kesseleik en Hoensbroek.

verkeerd maken: Schimmert.

verkeerd zijn: Oirlo.

aantoddelen: Venray Wb.

toddelen: Venray Wb.

aanklooiën: Gennep Wb.

haffelen: Gennep Wb.

klungelen: Roermond, Geleen en Geulle.

knungelen: Horst.

klommelen: Kapel-in-'t-Zand en Maastricht.

braggelen (ook *brakkelen*): Geleen en Schinnen.

chipoteren (< fr.): As.

flodderen: Niel-bij-St.-Truiden.

foddelen: Melick.

frutselen: Meijel.

fruttelen: Vaals.

hellen: Nieuwenhagen.

horken: Valkenburg.

knoddelen: Herten (bij Roermond).

knommelen: Venlo.
niet avanceren: Eksel, As en Wijlre.
niet opschieten: Reuver.
niet vooruitkomen (*niet vrowtkomen*):
 As.
niet goed afleveren: Wijlre.
niet goed maken: Maastricht.
niet op de goede manier maken:
 Maastricht.
averechts zijn: As.
otteren: Sittard.
piemelen: Heerlen.
plaren: Venray en Sevenum.
pongelen: Ospel.
prutsen: Tungleroy en Nieuwstadt.
taperen: Noorbeek en Terlinden.
tobben: Lommel.
treuzelen: Montfort.
zich plagen: Nieuwenhagen.
contraire werken: Hoeselt.

PRUTSEN

Kaart 98a/b, pag. 388, 389

N 85 (1981) (321, 323, 324, 325, 327, 328, 330, 350), ZND 35 (1941) (027, 055), ZND 40 (1942) (079a, 079b);
 Beverlo Wb. (130, 212, 253), Bree Wb. (238, 243, 354, 356, 471), Diepenbeek Wb. (276, 284, 287), Echt Wb. (031, 034, 043, 044, 053, 125), Eupen Wb. (028, 041, 047, 088), Genk Wb. (070, 099, 100, 134, 164, 256, 257, 259, 278, 339, 365), Gennep Wb. (060, 063, 064, 099, 183, 186, 192), Gronsveld Wb. 2 (026, 134, 202), Hamont Wl. (066, 125, 373), Hamont-Achel Wb. (034, 059), Haspengouws Id. (178), Hasselt Wb. (042, 229), Heel Wb. (016, 079, 140, 141, 180, 183, 193), Heerlen Wb. 2 (138, 192), Kerkrade Wb. 2 (066, 087, 089, 102, 142, 179, 208), Kortessum Wb. (232, 414), Lommel Wl. (153, 251, 254, 333, 380), Maaseik Wb. (014), Maastricht Wb. (053, 338), Meerlo-Wanssum Wb. (109, 140, 167, 168), Meeswijk Wl. (141, 210, 323, 324, 506), Meeuwen Wl. (123, 125, 178), Meijel Wb. (081), Niel-St-Truiden Wl. (225, 255), Nuth Wb. (065), Roermond Wb. (045, 077, 079, 080, 136, 195, 197), Sint-Truiden Wb. (145, 195, 198, 211),

Sittard Wb. (060, 099, 144, 184, 330), Stokkem Wb. (042, 043, 052, 059, 108), Tegelen Wb. (079, 083, 084, 088, 123), Tongeren Wb. (272, 582), Tungleroy Wb. (277), Uikhoven Wl. (041, 042, 080), Venlo Wb. (125, 128, 166, 168, 215, 258), Venray Wb. (143, 166, 192, 212, 239, 240, 246, 247, 463), Weertlands Wb. 1 (A4, 002, A4, 003, A4, 005, A4, 009, A4, 013), Zonhoven Wb. (120, 227, 228, 259), Zonhoven Wl. (075, 279).

Slecht, slordig werk leveren door onvolgende kennis en door nonchalance. RhWb geeft informatie over de volgende trefwoorden: **hampelen:** dl. III, kol. 942, s.v. *humpeln* 2., ‘nicht genau arbeiten; eine Arbeit verrichten und dabei nicht beachten, ob dasjenige, was gemacht wird, auch zusammenpasst’; **fi sternöllen:** dl. II, kol. 500, s.v. *fi sternöllen*, ‘tadelnd, in geschäftigen Müsiggänge sich mit allerhand unnützen Kleinigkeiten zu tun machen’; **knäusen:** dl. IV, kol. 898. s.v. *knäusen* 2a., ‘etwas unordentlich machen weil die Erfahrung oder Lust fehlt’; **(ver)knäutschen:** dl. IV, kol. 902, s.v. *knäutschen* 2a., ‘unordentlich, stümperhaft, schmutzend arbeiten’.

prutsen: alg. Weertlds., freq. Maaskemp., verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Maaslands., Dommelds., Demerkemp. en Kleverlds.; ook in Eigenbilzen, Martenslinde, Vlijtingen, Diepenbeek, Beringen, Testelt, Sint-Lambrechts-Herk, Wimmertingen, Nieuwerkerken, Sint-Truiden, Muizen, Leopoldsburg, Kerkhoven, Tessenderlo, Meldert, Lommel en Venlo.

verprutsen: zeldz. Oostlb. en Kleverlds.; ook in Weert, Ell, Echt/Gebroek, Urmond, Maastricht en Venlo.

prutselen: verspr. Demerkemp., zeldz. Dommelds.; ook in As, Genk, Zutendaal, Eisdén, Lanaken, Maastricht, Mal, Alken, Zepperen, Wilderen, Velm, Sint-Truiden,

- Kwaadmechelen en Lommel.
- pruttelen:** Neerpelt en Mechelen-aan-de-Maas.
- broddelen** (ook *brodselen*, *brodzelen*): verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Centr.Maaslds., zeldz. Horns en Maaskemp.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Eupen, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Diepenbeek, Eksel, Jeuk, Leopoldsburg, Tienray en Horst.
- verbroddelen:** Bree en Ophoven.
- brodden:** Hamont, Meeuwen en As.
- verbrodden:** Bree en Loksbergen.
- frutselen** (ook *frusselen*, *frustelen*): verspr. Maaskemp., Centr.Maaslds., Demerkemp., Lonerlds. en Truierlds.; ook in Weertlands Wb. en in Oirsbeek, Lanaken, Maastricht, Vroenhoven, Bilzen, Zichen-Zussen-Bolder, Hamont, Neerpelt, Kaulille, Heppen, Beverlo, Paal, Oostham, Meldert en Lommel.
- fritselen:** verspr. Maaskemp. en Demerkemp.; ook in Veldwezelt, Bilzen, Eigenbilzen, Martenslinde, Diepenbeek, Peer, Ulbeek, Gutshoven en Wellen.
- fritsen:** Kerkrade Wb. 2 en in Bree.
- fi sternöllen** (ook *fispermöllen*, *vispermöllen*): Kerkrade Wb. 2, Weertlands Wb. 1 en Meerlo-Wanssum Wb. en in Eupen, Tegelen, Roermond, Schinnen, Brunssum, Noorbeek, Echt/Gebroek, Uikhoven, Stein en Caberg.
- klommelen** (ook *klommeren*): alg. Weertlds., verspr. Zuid.Oostlb., Maaskemp. en Demerkemp., zeldz. Noord.oostlb. en Centr.Maaslds.; ook in Kerkrade Wb. en in Heerlen, Waubach, Eys, Lanaken, Maastricht, Caberg, Bilzen, Martenslinde, Diepenbeek, Riksingen, Tongeren, Hamont, Peer, Beverlo, Sint-Lambrechts-Herk, Hoepertingen en Nieuwerkerken.
- verklommelen:** Gulpen, Merkelbeek, Echt/Gebroek en Maasbree.
- knommelen:** freq. Kleverlds.; ook in Reuver, Genk, Rekem, Spalbeek, Hasselt en Venlo.
- kloten:** alg. Weertlds., freq. Maaskemp., verspr. Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Tungelroy, Kelpen, Echt/Gebroek, Meeswijk, Geulle, Caberg, Achel, Hamont, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Loksbergen en Venlo.
- kloteren:** Kortessem.
- verkloten:** Bree Wb. en in Heythuysen, Weert en Venlo.
- aankloten:** Neer, Heel en Swalmen.
- ineenkloten:** Venray Wb.
- klooien:** freq. Kleverlds.; ook in Geulle en Venlo.
- hannesen:** verspr. Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb. en Centr.Maaslds.; ook in Weert, Tungelroy, As, Maastricht, Venlo, Oirlo, Meerlo en Tienray.
- knoeien:** verspr. Maaskemp., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Nieuwstadt, Amby, Tungelroy, Echt/Gebroek, Opgrimbie, Geulle, Maastricht, Caberg, Neerharen, Diepenbeek, Overpelt, Zonhoven, Hasselt, Sint-Lambrechts-Herk en Nieuwerkerken.
- verknnoeien:** verspr. Noord.Oostlb.; ook in Voerendaal, Susteren, Merkelbeek, Tungelroy, Ittervoort, Meeuwen, As, Maastricht, Venlo en Tienray.
- knoeieren** (*knoeielen*): Nieuwstadt.
- verknnoeieren** (*verknnoeielen*): Nieuwstadt.
- knutselen:** Opitter, Opglabbeek, Lanaken, Neerpelt, Kaulille, Hechtel, Sint-Truiden, Kerkhoven, Tessenderlo en Lommel.
- prullen:** verspr. Lonerlds., zeldz. Dommellds. en Demerkemp.; ook in Grote-Brogel, Reppel, Rotem, Neerharen, Hoeselt, Beverlo, Paal, Sint-Truiden, Jeuk, Tessenderlo, Meldert, Linkhout, Loksbergen en Lommel.
- aanfröbelen:** Gronsveld.
- afhaspelen:** Leopoldsburg en Loksbergen.
- aflappen:** Loksbergen en Hasselt.

armoeien: Gennep Wb.
begaden (*begaaïen*): Meijel en Maastricht.
beuzelen: Diepenbeek en Caberg.
braggelen (ook *brakkelen*): Beek, Nuth/Aalbeek, Stein en Geulle.
breien: Sevenum.
chipoteren (< fr.) (ook *chipsteren*): Meeswijk, Diepenbeek, Beverlo, Heers, Borgloon, Sint-Truiden en Niel-bij-St.-Truiden.
coudre (fr.): Sint-Truiden.
doddelen (*doedelen*): Venray Wb.
emmeren: Nieuwenhagen.
fabriceren: Roermond.
fiemelen: Kerkrade Wb. 2 en in Stokkem, Uikhoven en Lanaken.
figgelen (ook *viggelen*): Heppen, Loksbergen en Gulpen.
fikfakken: Achel, Hamont en Zonhoven.
fiolen: Weertlands Wb. 1 en in Sittard en Venlo.
fitselen: zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Maastricht.
flikken: Schimmert.
flodderen: Gennep Wb. en in Maastricht.
foddelen: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Klimmen, Echt/Gebroek, Caberg, Venlo en Maasbree.
get foddelen: Nunhem.
aanfoddelen: Neer.
foefelen: Meeuwen.
foemelen: Kerkrade Wb. 2 en in Eupen en Beverlo.
foetsen: Sint-Truiden, Geleen en Groot-Loon.
foezelen: Maastricht.
foffelen: Hechtel.
fommelen: Hechtel en Ellikom.
fotselen: Sevenum.
fotsen: Geleen, Lanaken, Maastricht en Sint-Truiden.
friemelen: Vijlen.
frikkelen: Kerkrade Wb. 2 en in Mheer.
froddelen: Meeuwen en Neerglabbeek.
froemelen: Venray Wb.
frotselen: Bocholt, Ellikom, Genk,

Rijkhoven, Peer, Hechtel, Helchteren, Houthalen en Borgloon.
frottelen: Tungelroy en Genk.
frotten: Gennep Wb.
frullen: Beringen en Neerpelt.
frunniken: Weertlands Wb. 1 en in Kesseleik, Roermond, Oirsbeek, Tungelroy, Maastricht en Horst.
futselen: Ophoven, Bocholt, Lanaken, Achel en Montenaken.
get ineenfiolen: Gronsveld.
hampelen: verspr. Kleverlds.; ook in Tegelen.
hippetippen: Opitter.
hoddelen: Kerkrade Wb. 2 en Meerlo-Wanssum Wb. en in Heerlen, Nieuwenhagen, Gulpen, Doenrade, Brunssum, Klimmen en Genk.
hutseprutsen: Sittard.
ineenbreien: Heel.
ineenflansen: Venray Wb.
ineenflatsen: Venray Wb. en in Stokkem.
ineenfleren: Venray Wb.
kleuteren: Sint-Truiden en Montenaken.
klongelen: Bree Wb.
klootvinken: Gronsveld.
klootzakken: Tungelroy en Kerkrade.
klossen: Lommel, Beverlo en Zonhoven.
klungelen: verspr. Ripuar.; ook in Venray Wb en in Heerlen.
knungelen: Meerlo-Wanssum Wb.
knäusen: Kerkrade.
knäutschen: Nieuwenhagen en Heerlerbaan/Kaumer.
kneuzelen: Epen.
knoddelen: verspr. Kleverlds., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Vijlen, Ell, Urmond, Stein en Maastricht.
kwikkelen: Zonhoven.
leuteren: Venlo en Schimmert.
luieriken: Sint-Lambrechts-Herk.
lummelen: Eksel.
martelen: Neer, Heel, Beverlo en Loksbergen.
mieren: Heel.
modderen: Heythuysen, Montfort,

Beek, Weert, As, Urmond, Caberg, Venlo, Meerlo, Horst en Meijel.
aanmodderen: Neer, Caberg, Venlo, Oirlo en Meijel.
modden: As.
murksen (du.) (*morksen*): Kerkrade Wb. 2.
nachlässig (du.) doen: Gulpen.
neuken: Kesseleik, Heel en Roermond.
noddelen: Roermond.
otteren: Caberg.
peuteren: Montfort.
piezelen: Geleen.
plaren: Venlo.
podderen: en Sint-Truiden.
pongelen: Weertlands Wb. 1 en in Tungalroy, Kelpen en Echt/Gebroek.
potkarren: Beverlo en Genk.
potteren: freq. Maaskemp.; ook in Peer en Beverlo.
priegelen: Horst.
priemelen: Maastricht.
prosselen: Gelinden.
prossen: Kerkrade Wb. 2 en in Doenrade, Brunssum en Beverlo.
pummelen: Veldwezelt.
roefelen: Niel-bij-St.-Truiden.
roffen: Weertlands Wb. 1.
rotzooien: Weert.
schustern (du.): Kerkrade.
semmelen: Maastricht.
slampen: Susteren.
slodderen: Herten (bij Roermond).
slonzen: Gulpen.
smodderen: As, Jeuk en Hoeselt.
snipperen: Grote-Brogel en Lanklaar.
sukkelen (ook *siggelen*): Lommel en Genk.
taffelen: Stokkem, Beverlo, Loksbergen en Lommel.
talmen: Diepenbeek.
teutelen: Schimmert, As, Diepenbeek en Stevoort.
teuten: Tienray, Venlo en Weert.
tobbelen: Diepenbeek.
toddelen: Tegelen, Venlo en Doenrade.
tokken: Gennep QWb. en in Tongeren en Loksbergen.
tommelen: Hechtel.

treuzelen: Voerendaal, Gulpen, Montfort, Schimmert, Wijnandsrade, Meeuwen, As, Geulle, Maastricht en Venlo.
tringelen: As.
troddelen: Genk, Oirsbeek en Amby.
tronneken: Gennep Wb.
trontelen: Venray Wb.
trotten: Gennep Wb.
tukken: Beverlo.
uitprutsen: Wintershoven.
vademen (*vajjemen*): Gennep Wb.
ver-knäutschen: Nieuwenhagen.
verfotsen: Maastricht.
verhoddelen: Geleen en Eys.
verkerven: Haelen, Montfort, Ophoven, As, Stein, Maastricht, Caberg en Eksel.
verknallen: Venlo.
verlortsen: Tienray.
vernachlässigen (du.): Merkelbeek.
verpongelen: Weert.
verruïneren (*verranneweren*): As.
versakkeren (*vertsakkeren*): Eys.
versauen (du.): Gulpen.
versmodderen: Jeuk.
vodden: Lommel, Achel en Neerpelt.
vodderen: Genk, Zutendaal, Beverlo en Lommel.
zemelen: Horst en Jeuk.
zeuren: As.
zich verhellén: Doenrade.
niet voortdoen: Opglabbeek en Mechelen-aan-de-Maas.
half doen: Riksingen en Gulpen.
half werk leveren: Eys en Gulpen.
half werk verrichten: Thorn.
kwaadwerk verrichten (*kwaaiwerk verrichten*): Tessengerlo.
knutselwerk verrichten: Stokkem.
op een stuntelige manier verrichten: Neerpelt.
slonzig werken: Schimmert.
slordig werken: Maastricht.
slecht werk doen: Hoensbroek.
knutselwerk doen: Eisden.
onnozel werkje doen: Zutendaal.
onbenullige zaken doen: Neeroeteren.
langzaam zijn met iets: Maaseik.

langzaamaan doen: Neerglabbeek.
onhandig bezig zijn: Overpelt en Sint-Truiden.

prullerijen doen: Dilsen.

met prullen bezig zijn: Genk.

met prullen fitselen: Zichen-Zussen-Bolder.

met prulletjes bezig zijn (*met prellekes bezig zijn*): Ulbeek.

onnuttig bezig zijn: Kaulille.

met de muts ernaar gooien (*mee de muts ernaar gooien*): Heythuysen.

ergens met de pats naar smijten: Geleen.

voor de kont kletsen: Maastricht.

voor zijn vot kletsen: Gronsveld.

voor de vot houwen: Schinnen en Kerkrade.

voor gen vot houwen: Heerlerbaan/Kaumer en Eys.

PRUTSWERK

N 85 (1981) (323, 324, 327, 328, 329), ZND 35 (1941) (055), ZND 40 (1942) (079b);
 Echt Wb. (044, 047), Eupen Wb. (060, 065, 066), Genk Wb. (259, 365), Gennep Wb. (143), Gronsveld Wb. 2 (142), Hamont-Achel Wb. (059), Haspengouws Id. (262), Hasselt Wb. (149), Kerkrade Wb. 2 (066, 089, 102, 116, 119, 142, 145, 179), Kortessem Wb. (121), Maastricht Wb. (053), Meerlo-Wanssum Wb. (109, 167), Meeswijk Wl. (225), Roermond Wb. (045, 197), Sint-Truiden Wb. (108), Sittard Wb. (102, 138, 329), Stokkem Wb. (059), Tegelen Wb. (095), Tongeren Wb. (272), Uikhoven Wl. (041), Venray Wb. (121, 246, 352), Weertlands Wb. 1 (A4, 004), Zonhoven Wb. (373).

Werk dat ondeugdelijk en slordig gedaan is.

prutswerk: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb., Horns en Kleverlds., zeldz. Maaskemp. en Centr.Maaslds.; ook in Vaals, Weert, Maastricht, Eigenbilzen, Eksel, Leopoldsburg en Venlo.

verprutswerk: Vludrop.

prutselwerk: Overpelt en Vroenhoven.

gepruts: verspr. Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Weert, Tungalroy, Kelpen, Ittervoort, As, Zutendaal, Meeswijk, Born, Stein, Maastricht, Caberg, Venlo, Meerlo en Meijel.

broddelswerk: Kerkrade Wb. 2.

broddelwerk: Lutterade, Gronsveld, Maastricht, Stevoort en Kortessem.

afgebroddeld werk: Wellen.

broddel: Roermond en Amby.

gebroddel: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Veldwezelt, Caberg, Eigenbilzen en Sint-Truiden.

hoddelswerk: Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen, Heerlerbaan/Kaumer, Eys en Mheer.

hoddelwerk: Weertlds. Wb. 1 en in Gulpen.

hoddelgewerk: Weertlds. Wb. 1.

hoddelskraam: Sittard en Gulpen.

hoddelekraam: Gulpen.

gehoddel: Kerkrade Wb. 2 en in Gulpen.

gehoddels: Kerkrade Wb. 2 en in Eupen en Doenrade.

hoddelarij: Eys.

geklommel: Kapel-in-'t-Zand, Herten (bij Roermond), Schinnen, Zutendaal, Echt/Gebroek, Lanaken, Eigenbilzen, Diepenbeek, Peer, Schulen, Kuringen en Borgloon.

klommel: Tegelen, Stokkem, Diepenbeek, Tongeren, Hechtel, Kuringen, Beverlo en Ulbeek.

klommelswerk: Waubach.

verklommeld werk: Opoeteren.

klommelarij: Maastricht.

geknoei: verspr. Maaskemp, Centr. Maaslds., Bilzerlds., Dommelds. en Demerkemp., zeldz. Lonerlds. en Truierlds.; ook in Voerendaal, Roermond, Maasniel, Montfort, Ophoven, Lanaken, Veldwezelt, Diepenbeek, Heppen, Beverlo, Paal, Tessengerlo, Meldert, Linkhout, Lommel en Meijel.

knoei: Gruitrode, Geulle, Veldwezelt, Neerharen, Diepenbeek, Hamont, Zonhoven, Hasselt, Zepperen, Wellen

- en Groot-Loon.
- knoeiwerk:** Roermond, Oirsbeek, Tungelroy, Maastricht, Helchteren en Ulbeek.
- knoeierij:** Nieuwstadt.
- geknommel:** Koersel, Spalbeek, Alken, Jeuk en Maasbree.
- knommelarij:** Venray Wb. en Meerlo-Wanssum Wb.
- knommel:** Hasselt.
- knommelwerk:** Hasselt.
- kloterij:** Nieuwenhagen, Gulpen, Nunhem, Tungelroy, Meeuwen, Achel, Hamont, Loksbergen, Venlo, Venray, Tienray en Horst.
- klotewerk:** Kerkrade, Heerlen, Wijlre en Thorn.
- gesmodder:** Hoeselt, Rijkhoven, Heusden, Hechtel, Ulbeek, Gelinden, Borlo, Jeuk en Leopoldsburg.
- smodder:** Peer, Zonhoven, Hasselt, Sint-Lambrechts-Herk, Voort en Nieuwerkerken.
- smodderij:** Jeuk.
- smodderwerk:** Jeuk.
- gesmots** (*gesmos*): Lommel en Tessenderlo.
- beuzelarij:** Meeuwen.
- blagengedoe:** Venray Wb.
- bocht:** Beesel.
- brandhout:** Gronsveld.
- breikraam:** Venray.
- breiwerk:** Venray.
- brol:** Sint-Truiden.
- bros:** Hamont.
- brozelwerk:** Geleen.
- een boel** (*ne boel*): Kuringen.
- fiemelkraam:** Uikhoven.
- fiemelwerk:** Meerlo-Wanssum Wb.
- flodderwerk:** Maastricht.
- foddelkraam:** Caberg.
- foddelwerk:** Echt/Gebroek, Sittard en Caberg.
- fotsel:** Sevenum.
- frotselwerk** (*frosselwerk*): Hechtel.
- gefiggel:** Heppen.
- gefoddel:** Neer, Swalmen en Caberg.
- gefots:** Geleen en Borgloon.
- gefotsel:** Schulen.
- gefrommel:** Hechtel.
- gefrutsel:** Bree, Zutendaal, Gutshoven en Meldert.
- gehotsel:** Opitter.
- gekladder:** Heers.
- geklodder:** Loksbergen.
- gekloot:** Ell, Bree, Beverlo en Meijel.
- geklungel:** Roermond en Geleen.
- geknobbel:** Nieuwerkerken, Sint-Truiden en Heers.
- geknoddel:** Ophoven, Urmond, Maastricht en Oirlo.
- geknuddel:** Echt/Gebroek.
- geknutsel:** Neer, Kaulille en Merkelbeek.
- gekras:** Peer.
- gekriebel:** Ulbeek en Montenaken.
- gekwansel:** Nieuwenhagen, Schinnen, Meeuwen en Maastricht.
- gelommel:** Peer.
- gemartel:** Sint-Truiden.
- gemors:** Overpelt, Peer en Lanaken.
- gepongel:** Weert en Nunhem.
- geproso:** Waubach, Doenrade, Brunssum, Eksel en Beringen.
- geprul:** Ulbeek.
- geschuster** (< **du**): Kerkrade Wb. 2.
- gesukkel** (*gesuggel*): Ulbeek.
- getoddel:** Doenrade.
- getotter:** Stein.
- getroddel:** Schinnen en Maastricht.
- gevod:** Eigenbilzen.
- gevodder:** Zutendaal.
- hakkelij:** Eupen.
- halfwerk:** Eksel.
- hondswerk:** Eupen.
- kinderwerk** (*kingerwerk*): Nieuwenhagen.
- kladderwerk:** Hasselt.
- klatswerk:** Hasselt.
- klodderwerk:** Loksbergen.
- kloswerk:** Beverlo.
- klüngelei** (**du**): Kerkrade Wb. 2.
- klungelwerk:** Kerkrade Wb. 2.
- klungelwerk:** Tungelroy.
- knäutsch-werk:** Nieuwenhagen.
- knoddelswerk:** Kerkrade Wb. 2.
- knoddelwerk:** Herten (bij Roermond) en Maastricht.

knuddel: Maastricht.
knungelarij: Venlo.
knungelwerk: Horst.
knutselwerk: Koersel en As.
lommelwerk: Opoeteren.
mottig werk: Duras.
murks (du.) (morks): Kerkrade Wb. 2.
nest: Kuringen, Sint-Lambrechts-Herk en Zepperen.
noddel: Roermond.
onnuttig werk: Wellen.
pfusch-kraam: Kerkrade Wb. 2.
pfusch-werk: Kerkrade Wb. 2.
pielwerk: Venray Wb.
pongel: Weert.
pongelwerk: Nunhem.
poppenkraam: Gennep Wb.
proskraam: Sittard.
proswerk: Sittard.
prullenwerk: Lanaken, Zonhoven en Wijlre.
prulwerk: Oirsbeek en Maastricht.
rommel: Weert en Beesel.
rotzooi: Weert.
slappe koek: Venlo.
slap werk: Jeuk.
slecht werk: Noorbeek, Terlinden, Thorn en Oostham.
slodderwerk: Herten (bij Roermond).
smurig werk: Ellikom, Neeroeteren, Mal, Neerpelt en Paal.
smeerlapperij: Rotem, Voort en Hasselt.
slordige boel: Hasselt.
verknoeiing: Hechtel.
verruïnering (verrinnewering): Hechtel.
voddelenkraam: Klimmen.
voddenmanswerk: Haspengouws Id.
voddenwerk: Paal, Opoeteren en Genk.
vodderwerk: Zutendaal.
vuil werk: Neeroeteren en Mal.
vuiligheid (ook vuiligheids): Kaulille, Rotem en Hasselt.
vuil: Rotem, Heers en Borlo.
smurig vuil: Bocholt.
warboel: Meeuwen.

VERVELEND WERK

N 85 (1981) (325);
Lommel Wl. (011).

Priegelwerk dat de mensen die het moeten uitvoeren als onaangenaam ervaren.

geneuk: verspr. Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Horns en Centr.Maaslds.; ook in Voerendaal, Gulpen, Epen, Weert, Meeuwen, Maastricht, Caberg en Venlo.
gepruts: Roermond, Maasniel, Weert, Urmond, Maastricht en Caberg.
prutswerk: Oirlo en Tungalroy.
prutswerkje (prutswerkske): Venlo.
gepeuter: Montfort, Posterholt, Amby en Tienray.
peuterwerk: Maastricht.
friemelwerk: Oirsbeek en Maastricht.
gefriemel: Heythuysen en Mheer.
ambetant werk: Hoeselt.
ambetant werkje (ambetant werkske): Lommel.
fiemelswerk: Heerlen.
fiiemelwerk: Gennep.
fitswerk: Maastricht.
geëmmer: Nieuwenhagen.
gefiggel: Gulpen.
gefoefel: Leopoldsburg.
geklommel: Merkelbeek.
gekloot: Ell, Bree en As.
geknoei: Susteren.
gepongel: Weert.
gepriegel: Weert en Nieuwenhagen.
geprul: Loksbergen.
gesukkel: As.
klommelerij: Kerkrade.
klommelswerk: Doenrade.
kloterij: As.
klotwerk: Geulle.
pielwerk: Susteren.
piemelswerk: Heerlen.
piemelwerk: Wijlre.
piezelswerk: Waubach en Eys.
priegelwerk: Nieuwenhagen.
prullewerk: Jeuk.
vervelend werk: Hoensbroek.

VERZUIMEN

N 85 (1981) (331);
 Beverlo Wb. (287), Heerlen Wb. 2 (239), Maastricht Wb. (468), Meerlo-Wanssum Wb. (310), Meeswijk Wl. (694), Roermond Wb. (306).

Nalaten opdrachten uit te voeren of om te doen wat men beloofd heeft.

verzuimen: freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Vaals, Weert, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Eksel en Venlo.

nalaten: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Heerlen, Gulpen, Susteren, Oirsbeek, Brunssum, Weert, Bree, Geulle, Maastricht, Caberg, Hoeselt, Leopoldsburg en Venlo.

nalatig zijn: Meijel en Herten (bij Roermond).

vernachlässigen (du.): Montfort, Geleen en Voerendaal.

nachlässig (du.) zijn: Eys.

niet doen: Eys, Beesel, Montfort, Meerlo en Meijel.

fehlen (du.): Waubach en Kerkrade.

vergeten: Oirlo, Swalmen en Thorn.

laten afweten: Maastricht.

laten liggen: Weert.

niet luisteren: Ell.

niet nakomen: Sevenum.

verletten: Meeswijk.

veronachtzamen: As.

verrekken: Melick.

zijn plicht verzaken: Maastricht.

op het schap zetten: Beverlo.

er zijn botten aan vegem (der zijn botten aan vegem): As.

PAUZEREN

N 85 (1981) (347);
 Venray Wb. (360).

Een korte rustpauze nemen tijdens het werk.

Het tweede lid van het trefwoord **op-hören** komt overeen met het tweede lid uit de Duitse benaming *aufhören*.

rusten: verspr. Oostlb.; ook in Nieuwenhagen, Ophoven, Stein, Geulle, Maastricht, Eksel en Meerlo.

even rusten (effe rusten): Susteren, Geleen, Urmond en Maastricht.

eventjes rusten (efkes rusten): Gennep, Reuver en Kapel-in-'t-Zand.

uitrusten: Oirlo en Meijel.

tukken: Heythuysen, Nunhem, Schinnen, Schimmert, Ospel, Weert, Tungalroy, Kelpen, Thorn, Stein, Meijel, Sevenum en Maasbree.

even tukken (effe tukken): Ell.

pozen: Venray Wb. en in Voerendaal, Epen, Schinnen, Amby en Maastricht.

even pozen (effe pozen): Noorbeek en Terlinden.

eventjes pozen (effekes pozen): Gronsveld.

pauzeren: zeldz. Noord. Oostlb.; ook in Gulpen, Merkelbeek, Schimmert, Echt/Gebroek, Maastricht en Loksbergen.

even pauzeren (effe pauzeren): Thorn.

eventjes pauzeren (efkes pauzeren): Oirlo.

ophouden (ophouien): Herten (bij Roermond).

even ophouden (effe ophouten, effe ophouwen): Doenrade en Maastricht.

eventjes ophouden (efkes ophalden): Tienray.

op-hören: Heerlerbaan/Kaumer.

even op-hören (effe op-hören): Eys.

eventjes op-hören (effekes op-hören): Montfort.

uitscheiden (uitscheien, uitschein):

Herten (bij Roermond), Swalmen en Eksel.

even uitscheiden (effe uitscheien, even uitscheien): Doenrade en Maastricht.

stoppen: Venlo, Reuver en Posterholt.

even stoppen (effe stoppen):

Maastricht.

eventjes ademhalen (efkes aamhalen):

Venlo en Neer.
op adem komen (*op aam komen*):
 Oirsbeek.
adem pakken (*aajem pakken*): As.
adem scheppen (*aam scheppen*): Eys.
asemen: Leopoldsburg en Caberg.
wachten: Oirlo en Geulle.
beetje wachten: Jeuk.
schaften: Venray en Sittard.
even opkijken: Caberg.
pitten: Wijlre.
uitpuffen: Beesel.

ZO EENVOUDIG ALS ... —

ZND 23 (1937) (049).

Dit lemma is als extra item aan deze paragraaf toegevoegd. Het bevat uitdrukkingen waarmee men aangeeft dat men een te verrichten arbeid zeer eenvoudig vindt.

Er zijn geen gegevens uit het noordelijk deel van Nederlands-Limburg.

zo simpel als het groot is: verspr.
 Centr.Maaslds., Tongerlds.,
 Dommellds. en Demerkemp., zeldz.
 Lonerlds.; ook in Opitter, Gruitrode,
 Niel-bij-As, Hees, Eigenbilzen,
 Mopertingen, Beverlo, Herk-de-Stad,
 Sint-Truiden, Kwaadmechelen en
 Oostham.
zo simpel als iet: Opglabbeek,
 Martenslinde, Kortessem, Wellen,
 Nieuwerkerken, Oostham, Halen en
 Millen.
zo simpel als iets: Lommel.
zo simpel als twee en twee vier is:
 Bree, Meeuwen, Gelieren/Bret,
 Rekem, Bilzen, Martenslinde,
 Mopertingen, Hoeselt, Vliermaal,
 Hechtel, Paal, Heers, Borgloon,
 Linkhout en Lommel.
zo simpel als het twee en twee vier is:
 Rekem.
zo simpel als twee maal twee vier is:
 Opglabbeek.

zo simpel als één en één is twee:
 Alken.
zo simpel als één en één twee is:
 Diepenbeek.
zo simpel als één en twee drie is:
 Kortessem.
zo simpel als een duif: Hoeselt, Kozen,
 Groot-Gelmen en Herk-de-Stad.
zo simpel als een duifje (*zo simpel als
 een duifje*): Peer.
zo simpel als het kan zijn:
 Vroenhoven, Eigenbilzen, Millen en
 Kortessem.
zo simpel als het zijn kan: Kuringen.
zo simpel als het maar kan zijn:
 Rotem en Koninksem.
zo simpel als het maar zijn kan: Bree
 en Opglabbeek.
zo simpel als het maar kan: Rekem.
zo simpel als het kan: Sint-Truiden.
zo simpel als een goedendag (*zo
 simpel als een goeie dag, zo simpel als
 een goeiendag*): Jeuk, Diepenbeek en
 Kanne.
zo simpel als goedendag (*zo simpel
 als goeiendag*): Nieuwerkerken,
 Kortessem en Tongeren.
zo simpel als goedendag zeggen
 (*zo simpel als goeiendag zeggen*):
 Kuringen.
zo simpel als bonjour (fr.):
 Nieuwerkerken, Jeuk en Mechelen-
 aan-de-Maas.
zo simpel als ajuindag: Linkhout.
zo simpel als bronwater:
 Neerglabbeek.
zo simpel als de zon: Koersel.
zo simpel als een bak koffie drinken:
 Kanne.
zo simpel als een begijn: Hoeselt.
zo simpel als een boterham: Kanne.
zo simpel als een kalf: Lommel.
zo simpel als een klein kindje (*zo
 simpel als een klei kindje*): Maaseik.
zo simpel als een paddenstoel (*zo
 simpel als ne paddenstoel*): Beverlo.
zo simpel als get: Sint-Truiden en
 Mechelen-aan-de-Maas.
zo simpel als ik weet niet wat: Elen,

Bilzen en Sint-Huibrechts-Hern.
zo simpel als weet niet wat:
 Gutshoven.
zo simpel als klaar water: Koersel.
zo simpel als niks: Oostham en Gutshoven.
zo simpel als peperkoek (*zo simpel als pijpenkoek*): Sint-Huibrechts-Hern.
zo simpel als petwater: Mopertingen.
zo simpel als pompwater: Koersel.
zo simpel als poppenstront: Herk-de-Stad.
zo eenvoudig als het groot is: zeldz. Tongerlds.; ook in Molenbeersel, Neeroeteren, Opoeteren, Maaseik, Rotem, Lanaken, Munsterbilzen, Zichen-Zussen-Bolder, Hamont, Overpelt en Spalbeek.
zo eenvoudig als twee en twee vier is: Bree, Neeroeteren, Zichen-Zussen-Bolder, 's-Herenelderen, Rijkhoven en Overpelt.
zo eenvoudig als twee maal twee vier is: Geistingen en Lanaken.
zo eenvoudig als brood: Geistingen.
zo eenvoudig als de zon: Rotem.
zo eenvoudig als een kind: Grote-Brogel, Genk en Rosmeer.
zo eenvoudig als een kindje (*zo eenvoudig als een kinneke*): Beverlo.
zo eenvoudig als een lammetje (*zo eenvoudig als een lammeke*): Peer.
zo eenvoudig als een schaap: Beverlo.
zo eenvoudig als iet: Kleine-Brogel en Nieuwerkerken.
zo eenvoudig als iets: Zichen-Zussen-Bolder.
zo eenvoudig als get: Sittard.
zo eenvoudig als het ei van columbus: Overpelt.
zo eenvoudig als het kan: Bilzen.
zo eenvoudig als het maar kan: Overpelt en Geistingen.
zo eenvoudig als het maar kan zijn: Rotem.

zo eenvoudig als het maar zijn kan: Mal.
zo eenvoudig als ik weet niet wat: Genk en Lanaken.
zo eenvoudig als klaar water: Rijkhoven.
zo eenvoudig als niks: Gutshoven.
zo eenvoudig als pap eten: Tessenderlo en 's-Herenelderen.
zo eenvoudig mogelijk: Lanaken.
zo klaar als pompwater: Geistingen, Opitter, Gelieren/Bret, Rotem, Vroenhoven, Riksingen, Linde en Herk-de-Stad.
zo klaar als water: Neerpelt.
zo klaar wie water: Mheer.
zo klaar als twee en twee vier is: Stevoort.
zo klaar als de zon: Paal.
zo gemakkelijk als het groot is: Opoeteren, Borlo en Koninksem.
zo gemakkelijk als dat twee en twee vier is: Kessenich.
zo gemakkelijk als eten: Alken.
zo gemakkelijk als get: Kessenich.
zo gemakkelijk als het maar kan zijn: Rotem.
zo gemakkelijk als ik weet niet wat: Kessenich.
zo gewoon als het groot is: Opoeteren.
zo onnozel als het groot is: Beverlo en Linde.
zo onnozel als een schaap: Beverlo.
zo onnozel als get: Lanaken.
zo onnozel als het maar kan zijn: Rotem.
zo onnozel als ik weet niet wat: Elen.
zo flauw als het groot is: Hees.
eenvoudig als de dood: Maaseik.
eenvoudig als een huis: Maaseik.
einfach (du.) wie klaar water: Welkenraedt.
gemakkelijk als get: Kessenich.
te onnozel om van te kallen: Sint-Lambrechts-Herk.

4.7 Verveling

ZICH VERVELEN

N 85 (1981) (062, 064);

Beverlo Wb. (285), Gronsveld Wb. 2 (188), Hasselt Wb. (495), Heerlen Wb. 2 (238), Kerkrade Wb. 2 (159), Maastricht Wb. (089), Meeswijk Wl. (701), Roermond Wb. (305), Sint-Truiden Wb. (047), Sittard Wb. (460), Tongeren Wb. (009, 638), Tungalroy Wb. (042), Venlo Wb. (275), Weertlands Wb. 1 (A5, 012).

Niet weten wat te doen en daardoor onaangenaam gestemd zijn.

zich vervelen: alg. Weertlds., verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Horns en Centr.Maaslds.; ook in Simpelveld, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Tongeren, Eksel en Venlo.
vervelen: verspr. Oost.Zuidlb. en Zuid. Oostlb., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Kerkrade, Vaals, Ittervoort, Stein, Maastricht, Leopoldsbuurg, Venray, Horst en Sevenum.

sich langweilen (du.): Kerkrade Wb. 2.

langweilen (du.): Geleen.

ambeteren (< fr.) (ook *ampeteren*):

Maastricht, Hasselt, Beverlo, Sint-Truiden, Jeuk en Loksbergen.

zich ambeteren (< fr.): Hoeselt en Tongeren.

lastig zijn: Posterholt, Sittard, Schimmert en Thorn.

moe werden (*meug, moej, muj werden*): Heerlen, Nieuwenhagen en Gulpen.

met de ziel onder de arm lopen: Merkelbeek en Brunssum.

de draai niet krijgen: Sittard.

geen goede zin hebben (*geen goei zin hebben*): Echt/Gebroek.

kapot gaan van verveling: Oirlo.

klierig zijn: Venlo.

lamlendig zijn: Meerlo.

neutelig zijn: Venray.

niksnutten: Haelen.

niet weten wat aanvangen: As.

zaniken: Reuver.

zich niet genieten (*zich niet genieken*): Bree.

zich zelve het schot uithangen: Eys.

zichzelf in de weg lopen: Kapel-in-'t-Zand.

zijn eigen in de voeten lopen (*zijn eigen in de veuj lopen*): Gronsveld.

zijn nest niet vinden: Meeuwen.

4.8 Drukke, haast

Deze subparagraaf behandelt het tempo en het (on)geduld waarmee men werkzaamheden uitvoert.

De vraag uit N 85, 111 naar het begrip voor ‘er heet aan toegaan, er heftig aan toegaan’, leverde rommelig en onbetrouwbaar materiaal op en is niet geplaatst. De gegevens zijn onder de lemmatitel ER HEET AAN TOEGAAN wel te raadplegen in de materiaalbasis op het internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

DRUKTE, GEDOE

Kaart 99, pag. 389

N 85 (1981) (107, 108), SGV (1914) (009); Beverlo Wb. (066), Bree Wb. (063, 078, 161, 275), Diepenbeek Wb. (269), Echt Wb. (021, 047), Genk Wb. (043), Gennep Wb. (037), Gronsveld Wb. 2 (041), Hamont-Achel Wb. (020, 032), Hasselt Wb. (048, 120), Heerlen Wb. 2 (101), Kerkrade Wb. 2 (055), Kortesseem Wb. (217), Lommel Wl. (011, 031), Maastricht Wb. (080, 089), Meerlo-Wanssum Wb. (048, 067, 236), Meeswijk Wl. (032), Meeuwen Wl. (058), Roermond Wb. (012, 023, 068, 073, 201), Sint-Truiden Wb. (047), Sittard Wb. (036, 080), Stokkem Wb. (026, 046, 058), Tegelen Wb. (076, 085), Tongeren Wb. (044, 059), Uikhoven Wl. (006), Valkenburg Wb. (183), Venlo Wb. (264, 346), Venray Wb. (086, 109, 375), Weertlands Wb. 1 (A5, 002, A5, 003), Zonhoven Wb. (022, 040), Zonhoven Wl. (032, 153).

Ophef, bedrijvigheid, rumoer. In het RhWb (I), kol. 1106, vindt men een groot aantal vormen onder het trefwoord *Buhei*. Zie ook de afleidingen *buheien* en *Buheitskrämer*. Gezien ook de vermeldingen in WNT (III-I), kol. 78, s.v. *boeha* - *boehaai*, *boha(ai)*, *bohei*, *beha(ai)*, is hier voor een trefwoord gekozen dat dicht bij de Limburgse (en Rijnlandse) variant ligt: **bohei** (en **boheits**). Zie in verband met het woordtype **beschaar** de verwijzing in het lemma DRUKTE MAKEN.

drukke (ook *drukde*): alg. Weertlds., verspr. Oostlb.; ook in Vaals,

Heerlen, Nieuwenhagen, Tungalroy, Ell, Meeuwen, As, Maastricht, Eigenbilzen, Leopoldsburg, Oirlo en Tienray.

gedoens: freq. Oostlb., verspr. Centr. Maaslds.; ook in Simpelveld, Heerlen, Schaesberg, Heerlerbaan/Kaumer, Weert, Maasbracht, Stevensweert, Maastricht, Limmel, Eijsden, Lottum en Venlo.

omstandig gedoens: Geleen.

gedoensel: Laak en Genooi/Ohé.

gedoen: Epen, Helden/Everlo, Swalmen, Bingelrade, Grubbenvorst, Velden, Blerick en Maasbree.

gedoente (ook *gedoende*): Horn, Broeksittard, Nederweert en Weert.

gedoe (ook *gedoei*): verspr. Kleverlds.; ook in Meeuwen en Arcen.

omslachtig gedoe: Meeuwen.

ambras: freq. Maaskemp.; ook in Venray Wb. en Meerlo-Wanssum Wb. en in Gulpen, Roermond, Oirsbeek, Echt/Gebroek, Meeswijk, Uikhoven, Maastricht, Achel, Hamont, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Sint-Truiden, Lommel en Venlo.

embarras (fr.) (ambarras): Maastricht.

bohei: Kerkrade Wb. 2, Weertlands Wb.1, Gennep Wb. en Venray Wb. en in Heerlen, Tegelen, Neer, Roermond, Sittard, Mheer, Stein en Maastricht.

boheits: Noorbeek.

omstand (ook *omstang*): verspr. Noord.Oostlb., zeldz. Zuid.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Heerlen, Waubach, Weert, Tungalroy, Thorn, Echt/Gebroek, Born, Urmond, Maastricht en Venlo.

umstände (du.) (*umsteng*): Valkenburg.
beschaar (ook *besjaar*): Bree Wb. en in Maastricht, Tongeren, Achel, Hamont, Zonhoven, Hasselt en Beverlo.
ravage (*ravazie, rawazie*): Venray Wb. en Meerlo-Wanssum Wb.
bedoening: Weertlands Wb. 1.
laweit: Bree Wb. en in Tungalroy.
geturbel: Bree Wb.
begankenis: Gulpen, Bree, Meeuwen, As, Diepenbeek, Jeuk en Loksbergen.
slameur: Amby, Tungalroy, Ittervoort, Ophoven, Meeuwen, Eksel en Loksbergen.
trubbel: Schaesberg, Nunhem, Hoensbroek, Kelpen, Venlo en Meijel.
trubbels: Weert.
strubbel: Venlo.
troebel: Venray, Venlo en Hoensbroek.
bestel: Meerlo-Wanssum Wb.
allegatie: Klimmen, Mheer, Maastricht en Caberg.
bedrijf: Stokkem, Meerssen en Tongeren.
bezwaai: Lommel.
bombarie: Maastricht.
complimenten: Oirsbeek.
gepoer: Diepenbeek.
geweld: Sevenum.
heiligendag: Beverlo.
kabaal: Tungalroy.
kaskenade: Stokkem en Kortessem.
leed: Beverlo.
navigatie: Montfort.
oremus (lat.): Beverlo.
rei: Heek.
sleur: Voerendaal.
spektakel: Epen.
trammelant: Maasbree en Maastricht.
veel werk: Noorbeek, Terlinden en Eys.
druk werk: Beesel.

DRUKTE MAKEN

N 85 (1981) (107, 108);
 Bree Wb. (078), Gronsveld Wb. 2 (041), Hamont Wl. (283), Hamont-Achel Wb. (020), Kerkrade Wb. 2 (055), Lommel Wl. (334), Meeswijk Wl.

(515), Meeuwen Wl. (181), Meijel Wb. (085), Tungalroy Wb. (276), Venlo Wb. (180), Zonhoven Wb. (040).

Op vaak luidruchtige wijze een overvloed aan bezigheden verrichten. Zie voor het woordtype **beschaar maken** Weijnen (1996), pag. 15, s.v. *besjaar*, ‘omhaal, drukte’. In verband met de benamingen **bohei maken**, **boheits maken** en **boheien**, zie de toelichting in het lemma DRUKTE, GEDOE.

drukke maken: Vaals, Montfort, Urmond, Maastricht, Eksel, Oirlo en Meerlo.

zich druk maken: Meeuwen.

omstand maken (ook *omstang maken*): verspr. Oostlb.; ook in Eys, Gulpen, Tungalroy, Thorn, Born, Urmond, Venlo, Sevenum en Maasbree.

umstände (du.) maken (*umstäng maken*): Geulle, Wijlre en Gulpen.

beschaar maken (ook *besjaar maken*): Bree Wb. en in Maastricht, Achel, Hamont en Zonhoven.

bohei maken: Heerlen, Waubach, Haelen, Kapel-in-'t-Zand, Doenrade, Tungalroy en Maastricht.

boheits maken (*boheis maken*): Noorbeek.

boheien: Kerkrade Wb. 2 en in Stein.

kabaal maken: Noorbeek, Terlinden, Maastricht en Venray.

veel kabaal maken: Schimmert.

allegatie maken: Maastricht en Caberg.

ambras maken: Hoeselt en Maastricht.

beslag maken: Meeuwen.

bonjours maken (*bezjoers maken*): Gronsveld.

braniescheppen: Heerlerbaan/Kaumer.

druk doen: Leopoldsburg en Ophoven.

druk leven: Venlo.

gedoens maken: Beesel.

get der een maken: Amby en Gronsveld.

heibel maken: Reuver.

herrie maken: Gennep en Maastricht.

herriën: Horst.

jool en genre maken: Jeuk.
laweit maken: Ell en Loksbergen.
veel laweit maken: Weert.
leven maken: Venray, Venlo en Kelpen.
veel leven maken: Bree.
maneuvers maken: Hamont.
moreel maken: Echt/Gebroek.
ophef maken: Haelen.
poppenkast maken (*poppenkas maken*): Schinnen.
schandaal maken Kerkrade.
spatsen maken: Venlo.
tamtam maken: Lommel en As.
veel wind maken: Weert.
zich dik maken: Weert en Schaesberg.
razen: Meeuwen en Meeswijk.
zich aanstellen: Geleen.
aanstellen: Melick.
zich opblazen: Weert.
opgeregt (< du.) zijn: Eys.
stronselen: Meijel.

DRUKTEMAKER

Kaart 100, pag. 390

N 85 (1981) (107, 108, 109, 110);
 Beverlo Wb. (066), Bree Wb. (063, 078, 232, 275), Diepenbeek Wb. (269), Echt Wb. (027), Genk Wb. (043), Gronsveld Wb. 2 (041), Hasselt Wb. (120), Kerkrade Wb. 2 (055), Kortessem Wb. (038), Lommel Wl. (136), Maastricht Wb. (080), Meeswijk Wl. (032), Roermond Wb. (068, 130, 162), Sint-Truiden Wb. (047, 059, 127, 128, 144, 207), Sittard Wb. (036, 137), Stokkem Wb. (023), Tegelen Wb. (076), Tongeren Wb. (059, 240), Tungelroy Wb. (274), Valkenburg Wb. (023), Venlo Wb. (116), Zonhoven Wb. (022, 040).

Persoon die drukte maakt.
 Zie in verband met de constructies met **bohei** en **boheits** de toelichting in het lemma DRUKTE, GEDOE en voor de type-ring **beschaarmaker** de verwijzing in het lemma DRUKTE MAKEN.

druktemaker: Neer, Roermond,

Hoensbroek, Schimmert, Gronsveld, Ittervoort, Maastricht, Venlo en Meijel.
druktesmaker: Venlo.
drukmaker: Vlodrop en Maastricht.
ambrasmaker: Bree Wb. en in Stokkem, Meeswijk, Maastricht, Zonhoven, Hasselt en Beverlo.
embarras-maker (< fr.) (*ambarrasmaker*): Maastricht.
beschaarmaker (ook *bescheermaker*, *besjaarmaker*, *besjeermaker*, *pesjeermaker*): Bree Wb. en in Diepenbeek, Tongeren, Zonhoven, Hasselt, Kortessem en Sint-Truiden.
bohei-maker: Tegelen, Roermond, Gronsveld, Echt/Gebroek en Maastricht.
bohei-makerd: Sittard.
boheits-maker: Kerkrade Wb. 2.
boheits-kop: Kerkrade Wb. 2.
boheits-kramer (*boheiskremer*): Kerkrade Wb. 2 en in Valkenburg.
betje bohei: Herten (bij Roermond).
kaskenademaker (*kiskenademaker*): Bree Wb.
laweitmaker: Bree Wb.
laweitzak: Bree Wb.
schreeuwerd: Bree Wb.
schreeuwer: Bree Wb.
aansteller: Maastricht en Voerendaal.
albestel: Roermond.
allegatiemaker: Maastricht.
complimentenmaker: Tungelroy.
diktemaker: Maastricht.
herriemaker: Maastricht.
jan-ambras: Sint-Truiden.
kakdoos: Sint-Truiden.
kakelaar: Sint-Truiden.
kakelkloot: Sint-Truiden.
kakmaker: Lommel en Tongeren.
kakkemaker: Tongeren.
kakker: Sint-Truiden.
kevietespringer: Roermond.
levenmaker: Roermond.
spektakelmaker: Meijel.
windmaker: Beverlo.
zjaarmaker: Beverlo.
hippebok: Sittard.

KOUDE DRUKTE

N 85 (1981) (109, 110), ZND 32 (1939) (064); Echt Wb. (065), Gronsveld Wb. 2 (041), Heel Wb. (137), Maaseik Wb. (010, 019), Maastricht Wb. (011), Meijel Wb. (081), Tungalroy Wb. (274), Weertlands Wb. 1 (A5, 001, A5, 002, A6, 006).

Ophef om niets.

Zie voor de constructies met **bohei** de toelichting in het lemma DRUKTE, GEDOE en voor de benamingen met **beschaar** de verwijzing in het lemma DRUKTE MAKEN.

koude drukte (*kaai, kalde, kouw, kouwe drukte*): Heythuysen, Reuver, Roermond, Susteren, Hoensbroek, Ittervoort, Maastricht, Venray, Meerlo en Horst.

kale drukte (*kaal drukte*): Susteren.
drukke om niks: Meijel.

drukke voor niks (*drukke voor nuus*): Vaals.

kale bohei: Klimmen.

veel bohei: Mheer en Sint-Martens-Voeren.

bohei: verspr. Oost.Zuidlb. en Oostlb., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Kerkrade, Weert, Tungalroy, Ophoven, Thorn, Maastricht, Caberg, Venlo, Tienray, Meijel en Maasbree.

bohei voor niks: Tienray.

onnodige bohei (*onnodiger bohei*): Brunssum.

veel ambras: Beringen, Sint-Lambrechts-Herk, Groot-Gelmen, Wellen, Mielen-boven, Aalst en Loksbergen.

ambras: Weertlands Wb. 1 en in Opgrimbie, Hoeselt en Oostham.

veel lawaai en ambras: Mechelen-aan-de-Maas.

veel embarras (*fr.*) (*veel ammeras*): Wellen.

poeha (ook *poehaai*): Nieuwenhagen, Eys, Gulpen, Kesseleik, Schinnen, Weert, Tungalroy, Geulle, Maastricht

en Venlo.

veel beschaar (ook *veel bescheer*): zeldz. Demerkemp. en Lonerlds.; ook in Zichen-Zussen-Bolder, Riksingem, Genoelselderen, Hamont en Linkhout.

beschaar (*bescheer, besjaar*): Wellen en Maastricht.

kaskenades (*kiskenaatjes*): Weertlands Wb. 1.

kaskenade (*kiskenade*): Heel en Echt/Gebroek.

bezwei: Weertlands Wb. 1.

veel laweit: Gruitrode, Hechtel, Paal en Jeuk.

veel laweit voor niks: Jeuk.

laweit: Paal, Tungalroy en Eksel.

allegatie: Sittard, Oirsbeek, Gronsveld, Maaseik en Maastricht.

koude kak (*kaaie, kouwe kak*): Herten (bij Roermond), Swalmen en Mheer.

kale kak: Ell.

veel beslag: Peer en Mechelen-aan-de-Maas.

beslag: Kwaadmechelen, Ophoven en Montzen.

aanstel: Maaseik en Geleen.

aanstellerij: Neer en Urmond.

gedoe (*gedoeg*): As.

gedoe op niks (*gedoeg op niks*): As.

gedoens voor niks: Kapel-in-'t-Zand.

veel gedoens voor niks: Bree.

gedoens: Maaseik.

gedoen: Loksbergen.

kale scheet: Sevenum en Maastricht.

om een kale scheet (*om ene kale scheet*): Sevenum.

veel omstand: Opoeteren.

omstand voor niks (*omstang voor niks*): Schimmert.

omstand: Nunhem.

storm in een glas water: Leopoldsburg en As.

veel kal: Opoeteren, Bilzen en Eigenbilzen.

veel geschal: Jeuk.

veel gewag: Jeuk.

veel herrie voor niks: Amby.

herrie om niks: Gennep.

kabaal om niks: Tungalroy.

onzin: Ittervoort en Kerkrade.
larie: Venlo.
geschaar: Ophoven.
poespaai: Vlodrop.
poespas: Venray.
quatsch (du.): Merkelbeek.
timtam rimram: Riemst.
tralala: Eksel.
veel praat: Kaulille.
veel rumoer: Mielen-boven-Aalst.
veel commentaar: Kwaadmechelen.
complimenten: Tungalroy.
zever: Loksbergen.
zeik op een riek (*zeik op ne riek*):
 Venray.
veel noten op zijn zang (*veel noten op
 zijne zang*): Kwaadmechelen.

KOUDE DRUKTE MAKEN —

N 85 (1981) (109, 110), ZND 32 (1939) (064);
 Lommel Wl. (349), Meerlo-Wanssum Wb. (152),
 Valkenburg Wb. (012, 022).

Veel ophef maken om niets.
 Zie voor het werkwoord **boheien** en de
 werkwoordelijke constructies met **bo-
 hei** de toelichting in het lemma DRUKTE,
 GEDOE en voor de werkwoordelijke
 constructies met **beschaar** het lemma
 DRUKTE MAKEN.

koude drukte maken (*kaai drukte, kalde
 drukte maken*): Meerlo en Beesel.
drukke maken voor een lege niks
(drukke maken voor ene lege niks):
 Oirlo.
drukke maken voor niks: Oirlo en
 Kesseleik.
druk maken voor niks: Thorn en
 Hoensbroek.
bohei maken: verspr. Zuid. Oostlb.,
 zeldz. Oost. Zuidlb. en Noord.
 Oostlb.; ook in Weert, Maastricht,
 Caberg, Meijel en Maasbree.
veel bohei maken: Lontzen.
bohei maken om niks: Herten (bij
 Roermond).

bohei maken voor niks: Heerlen.
boheien: Beesel, Roermond, Maasniel
 en Stein.
veel ambras maken: zeldz. Lonerlds.;
 ook in Vucht, Lanaken, Zichen-
 Zussen-Bolder, Diepenbeek, Spalbeek,
 Hasselt, Heppen en Paal.
ambras maken: Hoeselt en
 Valkenburg.
veel embarras (fr.) maken (*veel
 ambarras, veel ammeras maken*):
 Ulbeek, Gutshoven en Borgloon.
embarras (fr.) maken (*ambarras
 maken*): Jeuk.
veel beschaar maken (*ook veel
 bescheer, veel besjaar, veel besjeer
 maken*): zeldz. Maaskemp.; ook in
 Lanaken, Veldwezelt, Waltwilder,
 Riemst, Zichen-Zussen-Bolder,
 Diepenbeek, 's-Herenelderen,
 Mal, Achel, Hamont, Helchteren,
 Zonhoven, Hasselt, Borgloon en
 Gorssem.
groot beschaar maken (*groot bescheer
 maken*): Kaulille.
beschaar maken (*ook besjaar maken*):
 Lommel, Lanaken en Maastricht.
veel beslag maken: Kaulille, Peer,
 Houthalen, Beverlo, Beringen, Heers
 en Lommel.
groot beslag maken: Heppen.
beslag maken: Hechtel.
veel laweit maken: Reppel,
 Neeroeteren, Maaseik, Vucht, Rekem,
 Achel, Sint-Huibrechts-Lille, Zolder
 en Tessenderlo.
veel laweit maken op niks:
 Neeroeteren.
veel kal maken: Moresnet, Bree,
 Neeroeteren en Grote-Spouwen.
veel kaskenades maken: Meerlo-
 Wanssum Wb.
veel kaskenade maken (*veel kiskenade
 maken*): Kinrooi.
erger maken dan het is: Vroenhoven.
gek maken voor niks: Eys.
veel herrie maken: Weert en Hasselt.
herrie maken om niks: Gennep.
kabaal maken: Heerlerbaan/Kaumer.

omstand maken: Haelen.
veel ophef maken: Opglabbeek.
ophef maken: Haelen en Sint-Truiden.
poeha maken: Venlo.
veel beroering maken: Achel.
veel geschal maken: Borlo.
veel gestechel maken: Opgrimbie.
veel kak maken: Peer.
veel lawaai maken: Hasselt.
veel omslag maken: Vroenhoven.
veel over get maken: Rekem.
veel spektakel maken: Vroenhoven.
veel tamtam maken: Achel, Bocholt en As.
veel tralala van maken: Kaulille.
tralala maken: Lommel.
veel wind maken: Wellen.
wind maken: Weert.
veel zeveren: Hasselt.
veel zjaar maken: Tessenderlo.
veel van zijn neus maken: Rijkkel.
quatschen (du.): Merkelbeek.
zich aanstellen: Heythuysen, Reuver, Geleen, Opitter en Neeroetere.
aanstellen: Schaesberg, Wijlre, Reuver en Melick.
van een vinger een arm maken
(van nen vinger enen arm maken):
 Neerpelt.

De volgende trefwoorden komen ook voor in het lemma OPSCHIPPEN:
stoefen: Gingelom en Rijkhoven.
fel stoefen: Val-Meer.
veel stoef maken: Peer.
opschuppen: Lommel en Echt/Gebroek.
bluffen: Opglabbeek.

HAAST HEBBEN

Kaart 102, pag. 391

N 85 (1981) (343, 344, 345), ZND 26 (1937) (006, 007);
 Beverlo Wb. (082, 096, 220), Bree Wb. (182, 206), Echt Wb. (053, 058, 112), Eupen Wb. (147, 203, 207), Genk Wb. (138, 310), Gennep Wb. (085, 091, 092, 174), Gronsveld Wb. 2 (063),

Hamont Wl. (155), Hasselt Wb. (169, 421), Heel Wb. (101, 123, 224, 271), Heerlen Wb. 1 (058, 064), Heerlen Wb. 2 (121), Kerkrade Wb. 2 (109, 249), Maaseik Wb. (045), Maastricht Wb. (400), Meeswijk Wl. (502), Meeuwen Wl. (177), Roermond Wb. (097, 277), Sint-Truiden Wb. (146, 197), Sittard Wb. (135, 392), Stokkem Wb. (041, 089, 104), Tegelen Wb. (118, 129), Venlo Wb. (249), Venray Wb. (207, 429), Weertlands Wb. 1 (A4, 004, A4, 011), Zonhoven Wb. (441), Zonhoven Wl. (039).

Door haast gedreven zijn; zich overmatig (moeten) haasten.

Zie in verband met de opgave **heien** Schuermans (1870), pag. 181, s.v. *heien*, ‘aanwakkeren’ (de bevolking).

haast hebben (*haast hemmen*): Sint-Huibrechts-Lille en Vechmaal.

grote haast hebben: Schimmert.

zich haasten: zeldz. Kleverlds.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Reuver, Heel, Schimmert en Stokkem.

zijn eigen haasten: Venray Wb.

haasten: Hoensbroek, Genk, Echt/Gebroek en Maastricht.

gehaast zijn: Beverlo en Hamont.

haastig zijn: Beverlo.

zich spoeden (ook *zich spoeien*, *zich spoewen*): verspr. Kleverlds., Centr. Maaslds., Bilzerlds. en Tongerlds., zeldz. Trichterlds., Demerkemp. en Lonerlds.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Heerlen, Gulpen, Beesel, Heel, Roermond, Sittard, Doenrade, Gronsveld, Ophoven, Gruitrode, Hamont, Kaulille, Peer, Beverlo, Sint-Truiden en Venlo.

zijn eigen spoeden (*zijn eigen spoeien*): Venray Wb.

spoeden (*spoeien*, *spoewen*): Heerlen, Tegelen, Genk, Born, Maastricht, Hasselt en Beverlo.

spoed hebben: Wellen.

gespoed zijn: Rijkhoven.

jagen: freq. Maaskemp., zeldz. Oost. Zuidlb. en Oostlb.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Tungalroy, Thorn, Echt/

Gebroek, Born, Maastricht, Eksel, Loksbergen, Venlo, Gennep, Venray en Oirlo.

zich jagen: Eys, Heel, Kapel-in-'t-Zand, Beek en As.

gejaagd zijn: Tienray.

jachten: verspr. Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb. en Zuid.Oostlb.; ook in Heythuysen, Kesseleik, Thorn, Maastricht, Jeuk en Venlo.

jakkeren: verspr. Oostlb.; ook in Vaals, Nieuwenhagen, Eys, Gulpen, Tangelroy, Kelpen, Ittervoort, As, Urmond, Stein, Geulle, Caberg, Venlo, Oirlo, Meerlo en Meijel.

afjakkeren: Ophoven.

jakken: Ell, Meeuwen, Sevenum en Maasbree.

zich afjakken: Bree en As.

zich presseren (ook *zich perseren*): Stokkem, Meeswijk en Maastricht.

presseren (ook *perseren*): Eupen, Meeuwen, Hasselt en Sint-Truiden.

gepresseerd zijn: Lommel, Neerpelt en As.

heksen: alg. Maaskemp.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Sittard.

heien: Geleen, Gronsveld, Maastricht en Caberg.

zich touwen: Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen, Lontzen en Eupen.

zich grellig touwen: Eys.

zich ijlen: Kerkrade Wb. 2.

ijlen: Echt/Gebroek.

drijven: Swalmen, Schinnen, Schimmert, Mheer en Venray.

avanceren: Beverlo en Zonhoven.

zich avanceren: Gronsveld.

rap zijn: Neerpelt en Sint-Huibrechts-Hern.

jotteren: Gennep Wb.

jatsen: Maastricht.

koersen: Sint-Truiden.

poejakken: Wijre.

zich op-schwänzen (< du.): Eys.

zich plagen: Heel.

zich tommeleen: Eupen.

vooraan maken: Tegelen.

geen tijd hebben (*gene tijd hebben*):

Posterholt.

niet veel tijd hebben: Molenbeersel.

op hete kolen zitten: Montfort.

HAASTIG

Kaart 103, pag. 391

N 85 (1981) (343, 345), SGV (1914) (012), ZND 01 (1922) (a-m), ZND 26 (1937) (006, 007); Beverlo Wb. (082, 096), Bree Wb. (179, 190), Eupen Wb. (070), Genk Wb. (127, 139), Hamont Wl. (155), Heel Wb. (113), Heerlen Wb. 2 (121), Kerkrade Wb. 2 (109), Maastricht Wb. (110, 130), Meerlo-Wanssum Wb. (131), Meeswijk Wl. (221), Niel-St.Truiden Wl. (387, 399, 446), Roermond Wb. (097), Sint-Truiden Wb. (197, 200), Sittard Wb. (142), Stokkem Wb. (041, 047), Venlo Wb. (143, 150), Venray Wb. (207), Weertlands Wb. 1 (A4, 004), Zonhoven Wb. (137), Zonhoven Wl. (195).

Vol ongeduld of blijk gevend van ongeduld.

haastig (ook *gaastig*): alg. Oostlb., Centr.Lb. en Kleverlds., freq. Westlb. en Getelds., verspr. Oost.Zuidlb., Truierlds. en Zuidgeld.Lb.; ook in Simpelveld, Vaals, Kelmis, Montzen, Welkenraedt, Leopoldsburg, Oostham, Tessenderlo en Lommel.

gehaast: Eynatten, Weert, Ophoven, Genk, Vroenhoven, Rutton, Kleine-Brogel en Niel-bij-St.-Truiden.

gepresseerd (ook *geperseerd*): freq. Lonerlds., verspr. Centr.Maaslds., Trichterlds., Bilzerlds., Tongerlds., Demerkemp. en Truierlds.; ook in Montzen, Amby, Bocholt, Neerpelt, Kaulille, Beringen, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Tessenderlo en Meldert.

presseerd: Kelmis en Welkenraedt.

pressé (fr.): Sint-Truiden.

gejaagd: zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Reuver, Herten (bij Roermond), Montfort, Susteren, Ophoven, Bree,

Neerglabbeek, As, Maaseik, Echt/
Gebroek, Meeswijk, Lanaken,
Maastricht, Bilzen, Riemst,
Diepenbeek, Sint-Huibrechts-Hern,
Neerpelt, Peer, Houthalen, Spalbeek,
Zonhoven, Beverlo, Wijer, Sint-
Truiden, Melveren, Jeuk, Tessenderlo,
Tienray en Meijel.

opgejaagd: Susteren.

jagend: Heel.

ongeduldig (ook *ongeduldig*,
ongedullig): verspr. Oost.Zuidlb. en
Oostlb.; ook in As, Born, Maastricht,
Eigenbilzen, Eksel, Venlo, Gennep en
Horst.

hortig: verspr. Noord.Oostlb.; ook in
Sittard, Venlo, Venray, Blitterswijck
en Sevenum.

rap: Gruitrode, Lanaken, Vroenhoven,
Sint-Huibrechts-Hern, Neerpelt,
Hasselt, Wellen, Sint-Truiden,
Bevingen en Halen.

ijlig: verspr. Ripuar.; ook in Vijlen,
Eupen en Oirsbeek.

ijletig: Eupen.

ijlertig: Einighausen.

jachtig: Nieuwenhagen, Roermond,
Ophoven en Horst.

jatsig: Maastricht.

draai (*drei*): Nederweert, Weert, Stein,
Venray en Meerlo.

gespoed (*gespoeid*): Beringen, Hoeselt
en Rijkhoven.

geheid: Geleen, Maastricht en Gulpen.

geijld: Schaesberg.

vlot: Sittard, Simpelveld en Epen.

blitzig: Kerkrade.

gezwind: Meerlo.

onruhig (< du.): Eys.

ongedurig: Caberg.

opgeregt (< du.): Eys.

zenuwachtig: As.

IN ALLE HAAST

N 85 (1981) (344, 345);

Beverlo Wb. (079, 216), Sint-Truiden Wb. (204).

De respondent uit Eys vermeldt dat
roep-toek een nieuwe benaming is, zie
de typering **gejaagd** van dezelfde me-
dewerker.

in alle haast: Nunhem.

in grote haast: Gennep, Meerlo en
Kesseleik.

heel gehaast: Swalmen.

gehaast: Reuver en Thorn.

hapsnap: Reuver, Haelen, Roermond,
Brunssum, Amstenrade, Mheer,
Meeuwen, Echt/Gebroek, Geulle,
Caberg, Eksel, Venlo, Tienray en
Meijel.

op de hapsnap (*op der hapsnap*):
Wijlre.

op de snap (*op der snap*):

Wijnandsrade en Klimmen.

in een snap (*inne snap*): Schimmert.

snap-pak-krijg: Sittard.

snap: Eys, Heythuysen, Doenrade,
Stein, Maastricht, Venlo en Meijel.

halsoverkop: Kerkrade, Schaesberg,
Epen, Urmond en Sevenum.

hol over trol: Geleen, Oirsbeek en
Maastricht.

vlot-vlot: Kapel-in-'t-Zand, Oirsbeek
en Brunssum.

heel vlot: Heel.

vlot: Vlodrop en Stein.

gauw-gauw: Horst en Geleen.

heel gauw: Maastricht.

rap-rap: Bree.

heel rap: Hoeselt.

rap: Vlodrop.

snel-snel: Ell.

bliksemsnel: As.

wie de weerlicht: As.

in volle vitesse (**fr.**): Jeuk.

in aller ijl: Nieuwenhagen.

een-twee-drie: Venlo.

hoeter de foeter: Beverlo.

holderdebolder: Maastricht.

roef-roef: Sint-Truiden.

roep-toek (*roep tsoek*): Eys.

roeps-roeps: Weert.

gedreven: Swalmen.

opgejaagd: Leopoldsburg en Schinnen.

gejaagd: Horst, Eys en Vijlen.
gepresseerd: Maastricht.
heel hel: Noorbeek en Terlinden.
in een houw-mouw (*in ene houw-mouw*): Kelpen.
in klop-klop: Venray.
zò en zò: Meeuwen.
zo gauw mogelijk: Maastricht.

VLUG

Kaart 104, pag. 392

DC 39 (1965) (018c), N 85 (1981) (345), SGV (1914) (012), ZND 26 (1937) (07); Beverlo Wb. (079, 216), Echt Wb. (128), Gennep Wb. (054, 148), Hasselt Wb. (502), Heerlen Wb. 2 (241), Kerkrade Wb. 2 (088), Kortessem Wb. (417, 467, 567), Lommel Wl. (255), Meeuwen Wl. (070, 107, 180), Roermond Wb. (309), Venlo Wb. (164), Venray Wb. (368), Weertlands Wb. 1 (A4, 003), Zonhoven Wb. (378, 531).

Snel (vorderend).

vlug (ook *vluk*): Zonhoven, Middelaar, Heijen en Horst.
vlot (ook *flot*): verspr. Ripuar., Oost. Zuidlb. en Oostlb., zeldz. Zuidgeld. Lb.; ook in Vaals, Laar, Tungalroy, Ell, Neeritter, Roosteren, Echt/Gebroek, Kortessem en Maasbree.
hel: verspr. Oostlb.; ook in Maasbracht, Echt/Gebroek en Sevenum.
rap: Gennep Wb. en in Stramproy, Meeuwen, Echt/Gebroek, Zonhoven, Hasselt, Kortessem en Lommel.
gauw: verspr. Zuid. Oostlb.; ook in Asenray/Maalbroek, Ospel, Guttecoven, Geulle, Maastricht, Beverst, Beverlo, Venlo en Merselo.
gievefd: Weertlands Wb. 1.
vite (fr.): Meeuwen en Maastricht.
pront: Venray Wb.
draai (drei): Gennep Wb..
snel: Neeritter, Kortessem en Ulestraten.
hortig: Meeuwen.
kibbig: Venlo.

ONRUSTIG

N 85 (1981) (112, 113, 345), ZND 42 (1943) (006); Kerkrade Wb. 2 (194, 280), Meerlo-Wanssum Wb. (210), Stokkem Wb. (081), Tongeren Wb. (398), Uikhoven Wl. (119), Venray Wb. (326), Weertlands Wb. 1 (A5, 009, A5, 010).

Geen rust hebbend.

Zie in verband met het trefwoord **raspelachtig** de toelichting in WNT (XII-3), kol. 366, sv. *rasp huis* – *raspelhuis*.

onrustig: verspr. Noord.Oostlb., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Weertlands Wb. 1, Venray Wb. en Meerlo-Wanssum Wb. en in Eys, Epen, Susteren, Geleen, Mheer, Tungalroy, Thorn, Maastricht, Tongeren en Venlo.
rusteloos: Swalmen, Doenrade en Maastricht.
geen rust: Nunhem, Swalmen en Opgrimbie.
onruhig (< du.): Kerkrade Wb. 2 en in Voerendaal, Wijnandsrade, Noorbeek en Terlinden.
geen ruhe (du.) (ook *geng rouw*): Montfort, Wijnre en Vaals.
geen ruhe (du.) in de prij (*geen rouw in de prij*): Schinnen.
raspelachtig: alg. Weertlds.
wiebelig: Kerkrade Wb. 2.
ongedurig: Meeuwen, Montfort en Loksbergen.
geen zittend gat: Weert.
bedrijvig: Weert.
blitzig: Kerkrade.
opgejaagd: Eksel.
gejaagd: Neer.
opgeregt (< du.): Nieuwstadt.
vliegende: Maastricht.
wispelturig: Ittervoort.
zenuwachtig: Merkelbeek.
op hete kolen: Hertem (bij Roermond).

ONRUSTIG PERSOON —

N 85 (1981) (112, 113, 343), ZND 42 (1943) (006);
Kerkrade Wb. 2 (194), Tongeren Wb. (259, 493).

Persoon die geen rust heeft, altijd bezig is.

Zie in verband met de benaming **boheimaker** de toelichting in het lemma **DRUKTE, GEDOE**. Voor de typering **wäules** zie men RhWb (IX), kol. 320-321, s.v. *Wäul* (Gewühl) en *waulen* II (wühlen).

onrustige, een -: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Oirsbeek, Schimmert, Thorn, Maastricht, Hoeselt, Leopoldsborg, Tienray en Meijel.

onrustige tinus: Heel.

onrustige ziel: Haelen.

onrustig iemand: Meerlo.

onrust: Kerkrade Wb. 2 en in Schinnen, Amby, Klimmen, Weert, Tungelroy en Maastricht.

rust-roest persoon: Meijel.

onruhige (du.), een -: Heerlen, Waubach, Heerlerbaan/Kaumer en Doenrade.

onruhig mens (< du.): Noorbeek en Terlinden.

onruhige ziel (< du.): Gulpen.

roerwarmoes (*roermoes, roerwammes, roerwarm, roerwarmes, roewmoes*): Neer, Susteren, Ell, Thorn, Tongeren, Velm en Jeuk.

wäules (*weules*): Maastricht.

wemelaar: Stein en Maastricht.

wiebel: Vaals.

wiebelvot: Nieuwenhagen.

woeler: Oirsbeek en Maastricht.

woelerd: Geleen.

wremel (ook *wermel*): Kesseleik en Roermond.

wroeter: Gennep.

spartelaar: Urmond.

kwispelaar: As.

kwispelkont: Maastricht.

kriebelkont: Horst.

krawierkont (ook *kerwierkont*):

Tongeren.

draaikont: Venray.

draivot: Mheer.

kwik-in-de-vot: Caberg.

kwikstaart: Caberg.

schind-arsch: Swalmen.

druktemaker (ook *drukdemaker, druktesmaker*): Voerendaal, Reuver, Kelpen, Thorn, Maastricht, Venray en Oirlo.

drukke mens: Posterholt.

drukke, een -: Tungelroy.

boheimaker: Merkelbeek.

werkduivel (*werkdruivel*): Maastricht.

werkezel: Reuver.

zenuwachtige mens: Geleen.

zenuwlijder (*zenuwlijer*): Oirlo.

zenuwenlijder (*zenuwenlijer*): Stein.

zenuwpees: Oirlo, Eksel en Stein.

zenuwenpees (*zenuwespees*): Maastricht.

zenuwpiet: Ophoven.

ongedurige, een -: Loksbergen.

opgeregte (< du.), een -: Eys.

ongemütliche (< du.), een -: Eys.

gejaagde geest: As.

jaagbeer: Stein.

kruidjeroermeniet (*kruidje roer mich niet*): Venlo.

GEEN RUST HEBBEN —

N 85 (1981) (112, 113), ZND 42 (1943) (006);
Tongeren Wb. (259).

Haan in o.a. het trefwoord **geen ruhe haan** is de in het zuidoostelijke deel van Nederlands-Limburg gebruikelijke vorm voor 'hebben'.

geen rust hebben (ook *geen rust hemmen, gene rust hebben*): verspr. Maaskemp., Centr. Maaslds., Dommellds., Demerkemp., Lonerlds. en Kleverlds., zeldz. Zuid. Oostlb.; ook in Kesseleik, Reuver, Herten (bij Roermond), Weert, Lanaken, Maastricht, Caberg, Bilzen,

- Mopertingen, Zichen-Zussen-Bolder, Diepenbeek, Wintershoven, Koninksem, Wilderen, Sint-Truiden, Jeuk, Halen, Lommel en Venlo.
- geen geruste minuut hebben** (*geen gerusde minuut hebben, gene gerusde minuut hebben*): Sint-Truiden en Rijkkel.
- geen rust in zijn kont hebben** (ook *ging rust in zijn kont hebben*): Venlo en Gronsveld.
- geen rust in de kont hebben:** Maastricht.
- geen rust in zijn prij hebben** (ook *ging rust in zijn prij hebben*): Beek en Gronsveld.
- geen rust in de pens hebben** (*geen rust inne pens hebben*): Herten (bij Roermond).
- geen rust in de vot hebben:** Noorbeek.
- geen rust meer hebben:** Gerdingen.
- rust noch vrede hebben** (*rust noch vree hebben*): Diepenbeek.
- rust noch duur hebben:** Lommel.
- geen rust kennen:** Kaulille en Muizen.
- geen rust vinden** (*geen rust vingen*): Weert.
- onrustig zijn:** Beesel, Geleen, Hoensbroek, Schimmert, Ell, Ophoven, Meeuwen, As, Geulle, Waltwilder, Jeuk, Meerlo en Tienray.
- in onrust zijn:** Tungelroy.
- niet gerust zijn:** Epen.
- rusteloos zijn:** Maastricht.
- geen ruhe hebben** (*geen rou hebben, geen rouw hebben, ging rouw hebben*): zeldz. Zuid., Oostlb.; ook in Gulpen.
- geen ruhe haan** (*ging rouw ha, ging rouw haan, ging rouw han*): Kerkrade, Heerlen, Nieuwenhagen en Schaesberg.
- geen ruhe in de vot haan** (*ging rouw in de vot han*): Schaesberg.
- geen ruhe in gen vot haan** (*ging rouw in gen vot han*): Eys.
- geen zittend vot hebben:** Lutterade.
- geen zittende kont hebben:** Bree.
- kont hebben:** Roermond.
- geen blijvende plak hebben:** Zepperen.
- geen vrede hebben** (*geen vree hebben*): Neeroeteren.
- niet op zijn gemak zijn** (ook *nie op zijn gemak zijn*): Houthalen, Elen en Genk.
- onruhig (< du.) zijn:** Waubach.
- ongedurig zijn:** Leopoldsburg en Eigenbilzen.
- altijd maar gejaagd zijn:** Genk.
- gejaagd zijn:** Echt/Gebroek.
- altijd in de reur zijn:** Maastricht.
- niet stil kunnen zitten:** Maastricht.
- op netelen zitten:** Weert.
- op de zenuwen leven:** Maastricht.
- zijn ei niet kwijt kunnen:** Heythuysen.
- krawieren** (ook *kerwieren*): Tongeren.
- tourneren:** Ospel.
- het niet trekken:** Reppel.
- zich niet content kunnen doen:** Montfort.
- druk maken:** Posterholt.
- drukte maken:** Heythuysen.
- kwispelen:** As.

4.9 Plagen, treiteren, lastig zijn

Deze subparagraaf behandelt de (vaak grove) wijze waarop men probeert zijn doel te bereiken.

Het lemma **TREITEREN** is samengesteld uit diverse vragen en een breed scala aan monografisch materiaal waarin geïnformeerd werd naar een begrip voor ‘treiteren’, ‘sarren’, ‘kwellen’ of ‘tergen’. De opgaven leverden zo weinig onderling verschil op dat al het materiaal is samengevoegd in één lemma.

VOOR DE GEK HOUDEN —

Kaart 105, pag. 392

N 85 (1981) (418), ZND B1 (1940sq) (056); Beverlo Wb. (076), Bree Wb. (071, 075, 239), Diepenbeek Wb. (270), Echt Wb. (037, 047, 067, 073, 074, 126, 127), Genk Wb. (160), Genep Wb. (126, 195), Hamont Wl. (123, 570), Haspengouws Id. (044, 068, 188, 255), Hasselt Wb. (064, 149, 229, 257, 490), Heel Wb. (140), Heerlen Wb. 1 (038, 045), Heerlen Wb. 2 (109), Kerkrade Wb. 2 (075, 155, 279), Kortessem Wb. (241), Lommel Wl. (086), Maaseik Wb. (013, 028), Maastricht Wb. (102, 217), Meeuwen Wl. (073), Niel-St. Truiden Wl. (589), Nuth Wb. (061), Roermond Wb. (080), Sint-Truiden Wb. (103, 142, 157, 236), Sittard Wb. (203), Stokkem Wb. (117), Tongeren Wb. (156), Tungelroy Wb. (277, 278), Uikhoven Wl. (179), Valkenburg Wb. (112, 188), Venray Wb. (116, 239, 250, 261, 494), Weertlands Wb. 1 (A5, 002), Zonhoven Wb. (034, 039, 043, 125, 226, 228, 254, 517), Zonhoven Wl. (281).

(Op onschuldige of grappige wijze) misleiden.

Volgens het Bree Wb., pag. 71, is **bedoppen** een verbastering van **bedotten**.

voor de gek houden (*virre gek hougen, voor de gek halden, hou, hougen, houien, houn, houten, houwen*): zeldz. Oostlb.; ook in Eys, Weert, Maastricht, Vlijtingen, Hoeseit, Hasselt, Jeuk, Venlo, Oirlo, Meerlo en Meijel.

voor de zot houden (*voor de zot houwen*): Hamont.

voor het lapje houden: Meijel.

kloten: freq. Maaskemp., verspr. Zuid. Oostlb.; ook in Venray Wb. en in Kerkrade, Heerlen, Nieuwenhagen, Wijlre, Heel, Weert, Tungelroy, Thorn, Echt/Gebroek, Stein, Geulle, Eigenbilzen, Tongeren, Neerpelt, Lozen, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Beverlo, Paal, Beringen, Veulen, Kortessem, Sint-Truiden, Niel-bij-St.-Truiden, Loksbergen en Venlo.

kullen: verspr. Oost.Zuidlb., Zuid. Oostlb. en Kleverlds.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Heythuysen, Beesel, Montfort, Weert, Tungelroy, Ell, Ophoven, As, Genk, Maaseik, Echt/Gebroek, Born, Maastricht, Caberg, Vlijtingen, Tongeren, Houthalen, Zonhoven, Hasselt, Kortessem en Sint-Truiden.

verneuken: freq. Oostlb. en Kleverlds., verspr. Centr.Maaslds.; ook in Haspengouws Id. en in Heerlen, Eys, Epen, Weert, Tungelroy, Thorn, As, Maastricht, Caberg, Diepenbeek, Tongeren, Zonhoven, Hasselt, Sint-Truiden en Venlo.

neuken: Heerlen.

foppen: verspr. Oostlb., zeldz. Horns en Dommelds.; ook in Bree, Meeuwen, As, Lanklaar, Mechelen-aan-de-Maas, Rekem, Eigenbilzen, Tongeren, Zonhoven, Beverlo, Heers, Sint-Truiden, Leopoldsburg, Lommel, Venlo, Oirlo en Meijel.

betopen: Weertlands Wb. 1 en in Vaals en Nuth/Aalbeek.

bedoppen: Bree Wb.

bedotten (*bedodden*): Zonhoven.

bedotteren (*bedodderen*): Zonhoven.
begoochelen (*bekokkelen*): Bree Wb.
bezeiken: Vaals, Nieuwenhagen, Amby, Gronsveld en Zonhoven.
beziebelen: Venray Wb.
deraan krijgen (*dra krijgen*): Kerkrade Wb. 2.
naaien: Gennep Wb.
wekken: Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen.
een carotte (fr.) trekken: Haspengouws Id.
een carotte (fr.) verneuken: Haspengouws Id.
een carotte (fr.) wisselen: Haspengouws Id.
offen: Haspengouws Id.
rijden: Haspengouws Id.
beetnemen: Bree.
bekokstoven: Herten (bij Roermond).
belodderen: Zonhoven en Hasselt.
bemiezelen: Neer.
beschijten: Maaseik.
be zijn kloten spelen: Zonhoven.
een kloot aftrekken: Beverlo.
derbij hebben: Echt/Gebroek.
derbij krijgen: Kapel-in-'t-Zand.
een poets bakken: Meeuwen.
fiolen: Echt/Gebroek.
flauwekul maken: Maastricht.
flauwekul verkopen: Maastricht.
gekken: Echt/Gebroek.
lammaken: Echt/Gebroek en Valkenburg.
lompen: Tungalroy.
om de tuin leiden: Meeuwen.
op stoepjes trekken (*op stoepkes trekken*): Beverlo.
opbinden: Eys.
pakken: Weert.
pieren: Gronsveld.
plagen: Gennep en Eigenbilzen.
stropen (*struipen*): Lozen.
vatten: Venray.
vernachelen: Venlo, Haelen en Nieuwenhagen.
verneppelen: Eigenbilzen.
verpiepen: Nuth/Aalbeek.

FLIKFLOOIEN

Kaart 104, pag. 393

SGV (1914) (009), ZND 01 (1922) (a-m); Bree Wb. (142), Hamont Wl. (121), Kortessem Wb. (105), Lommel Wl. (085, 088), Maastricht Wb. (100), Meeuwen Wl. (072), Niel-St.Truiden Wl. (349), Valkenburg Wb. (054, 158), Venlo Wb. (126, 195), Venray Wb. (159, 163, 417).

Met baatzuchtig bedoelingen vleien, kruiperig doen.

Enige informatie in verband met de trefwoorden: **flinschen** en **in-flinschen**: RhWb (II), kol. 624, s.v. *flinschen* en *einflinschen*, ‘niedrich schmeicheln’ en ‘einschmeicheln’; **flitsen**: Verdam (1981), pag. 174 geeft als betekenis ‘vleien’; **heimschen**: RhWb (III), kol. 457 vermeldt dat dit woord wordt gebruikt als ‘Lockruf für die Katze’; **tref-fen**: WNT (XVII-I), pag. 2324, s.v. *tref-fen* (I), 14, de (verouderde!) betekenis ‘indruk maken’; **schmeicheln**: Weijnen (1996), pag. 185, s.v. *smeigelen*, ‘vleien, mooi praten’.

flikflooiën (ook *flikflore*n, *flikfore*n, *flikkeflooiën*, *flikkeflore*n, *flinkeflore*n): freq. Oostlb., Maaskemp., Centr. Maaslds., Dommelds. en Kleverlds., verspr. Horns, Trichterlds., Lonerlds. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Bilzerlds.; ook in Schaesberg, Gulpen, Nederweert, Weert, Beverst, Riksingen, Vreeren, Koersel, Kuringen, Zonhoven, Paal, Beringen, Nieuwerkerken, Sint-Truiden, Aalst-bij-St.-Truiden en Lommel.

mouwvegen: freq. Maaskemp., verspr. Centr.Maaslds. en Dommelds., zeldz. Tongerlds., Demerkemp. en Lonerlds.; ook in Kessenich, Ophoven, Lanaken, Hees, Vroenhoven, Munsterbilzen, Bilzen, Eigenbilzen, Beverlo, Beringen, Herk-de-Stad, Kwaadmechelen, Oostham en Tessenderlo.

mouwstrijken: Molenbeersel, Gelieren/Bret, Rosmeer, Beverst, Hoeselt, Lummen, Beringen, Borgloon, Nieuwerkerken, Borlo, Linkhout en Halen.

mouwwrijven: Sint-Lambrechts-Herk en Welkenraedt.

fletsen: freq. Maaskemp., verspr. Tongerlds., Lonerlds. en Truierlds.; ook in Bilzen, Eigenbilzen, Martenslinde, Stevoort, Hasselt, Paal, Oostham en Lommel.

schmeicheln (du.) (smeigelen): Venray Wb. en in Simpelveld, Rimborg, Reuver, Valkenburg en Arcen.

filou-en (< fr.) (ook *filouren, finouen, finouwen*): Mechelen, Bilzen, Mopertingen, Hoeselt en Sint-Huibrechts-Hern.

fledderen: Venray Wb. en in Lottum.

vleien: Ophoven, Neeroeteren, Opglabbeek, Rotem, Vroenhoven en Zichen-Zussen-Bolder.

de fijne spelen: Hechtel en Brunsum.

de fijne uithangen: Neerpelt.

fijn muilen: Sittard.

de schone uithangen: Peer.

femelen: Venray Wb.

flemen: Vroenhoven en Millen.

strijken: Koersel, Stevoort en Alken.

lijmstrijken: Schinveld.

honing om de mond strijken:

Opoeteren.

flinschen: Epen.

in-flinschen: Heerlen.

fleren: Genk.

flirten: Diepenbeek.

frotten: Lommel.

heimschen: Oirsbeek.

hoven: Valkenburg.

kruipen: Kessenich en Vliermaal.

schoon doen: Opglabbeek.

schoon kallen: Peer en Rijkhoven.

lief kallen: Brunsum.

naar zijn mond kallen (na zijne mond kallen): Heek.

muiken (moeken): Venlo.

poetsen: Peer.

strelen: Gruitrode.

siroop smeren: Ophoven.

treffen: Lanaken.

verneuken: Dieteren.

vals doen: Gruitrode.

huichelen: Einighausen.

judassen: Martenslinde, Tongeren en Millen.

LIST

N 85 (1981) (425), SGV (1914) (009);
Gennep Wb. (062), Maastricht Wb. (237), Roermond Wb. (165).

Een slimme vondst die men toepast om zijn doel te bereiken, zó dat iemand anders misleid wordt.

list: verspr. Oost.Zuidlb., Zuid. Oostlb. en Horns; ook in Kesseleik, Roermond, Montfort, Bree, Meeuwen, As, Born, Stein, Geulle, Maastricht, Leopoldsburg, Venlo, Tienray en Meijel.

listigheid: Maastricht.

fint (ook *fimp*): verspr. Zuid.Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Simpelveld, Heerlen, Rimborg, Baarlo, Belfeld, Montfort, Maasbracht, Borgharen, Limmel, Sint-Pieter en Vlijtingen.

streek: Heythuysen, Roermond, Maasniel, Susteren, Urmond, Caberg en Loksbergen.

slimme streek: Gennep, Sevenum en Weert.

nutte streek: Kapel-in-'t-Zand.

flauwe streek: Susteren.

luizenstreek (luisstreek): Caberg.

luizenzet: Geleen.

luizigheid: Valkenburg.

foef: Sittard, Heerlen en Gulpen.

foefje (ook *foefke*): As, Jeuk en Venlo.

truc: Merkelbeek en Maastricht.

trucje (truckske): As.

val: Beesel en Loksbergen.

valstrik: Loksbergen.

bedonderij: Tungalroy.

beduvelarij: Tungelroy.
fijne toer: Hoeselt.
flans: Simpelveld.
handigheid: Weert.
sluwigheid (*slouwigheid*): Herten (bij Roermond) en Eys.
slimmigheid: Valkenburg.
slimme zet: Reuver.
kunst: Baarlo.
plan: Venray.

TREITEREN

Kaart 107a/b, pag. 393, 394

N 85 (1981) (091, 092, 223), SGV (1914) (020, 030), ZND 01 (1922) (723, a-m), ZND 29 (1938) (022), ZND 36 (1941) (063), ZND m (Godelaine, Welter);
 Beverlo Wb. (115, 257, 263), Bree Wb. (207, 436, 447), Diepenbeek Wb. (283), Echt Wb. (059, 070, 094, 118, 120), Eupen Wb. (012, 205), Genk Wb. (171, 176, 252), Gennep Wb. (094), Gronsveld Wb. 2 (093, 129, 146), Hamont Wl. (229, 358), Hamont-Achel Wb. (033, 062, 119), Haspengouws Id. (123, 178, 226), Hasselt Wb. (352, 466), Heel Wb. (224, 285, 290, 294), Heerlen Wb. 1 (016, 037, 050, 064), Heerlen Wb. 2 (133, 134, 189, 222), Kerkrade Wb. 2 (090, 204, 249), Kortessem Wb. (195, 252, 404, 516), Lommel Wl. (131, 237, 339, 340, 350), Maaseik Wb. (024, 046), Maastricht Wb. (196, 210, 317, 322, 432, 433), Meerlo-Wanssum Wb. (099), Meeswijk Wl. (282, 481, 489, 643, 657), Meeuwen Wl. (113, 126, 171, 173, 215), Niel-St. Truiden Wl. (197, 231, 341, 409), Roermond Wb. (117, 223, 289, 293, 294), Sint-Truiden Wb. (039, 047, 085, 088, 089, 142, 145, 194, 228), Sittard Wb. (157, 188, 204, 312, 419, 423, 430, 431), Stokkem Wb. (053, 061, 109, 111), Tegelen Wb. (123), Tongeren Wb. (009, 234, 279, 315, 441, 578, 590), Tungelroy Wb. (280), Uikhoven Wl. (068), Valkenburg Wb. (181), Venlo Wb. (215), Venray Wb. (357), Weertlands Wb. 1 (A5, 005, A5, 0101, A5, 011, A5, 012), Zonhoven Wb. (193, 248, 359, 377, 388, 471, 472), Zonhoven Wl. (057, 200c, 212, 242, 289).

Iemand op een gemene, geniepige wijze voortdurend sarren, kwellen.
 Zie in verband met het trefwoord **eckstern** RhWb. (II), kol. 11, s.v. *eckstern II*, '1. anhaltend boshaft necken, kleinlich quälen, ärgern, sticheln, foppen'. Een respondent uit Hasselt vermeldt dat **faradjieën** uit Frankrijk zou zijn overgebracht door de mijnwerkers. Het Hasselts Wb., pag. 131, s.v. *faradjieën*, vermeldt in dit verband dat deze benaming komt van het Waalse '(va-s' ti) fé arèdjî' (vergelijk het Franse 'faire enragé'). Het is mogelijk dat de opgave **trazjaken** afgeleid is van het Franse *tracasser*.

treiteren: alg. Weertlds., verspr. Zuid.Oostlb., Maaskemp., Centr. Maaslds., Tongerlds., Demerkemp., Lonerlds. en Truierlds., zeldz. Bilzerlds. en Dommellds.; ook in Heerlen, Reuver, Beesel, Roermond, Maasbracht, Stevensweert, Lanaken, Maastricht, Beverlo, Paal, Beringen, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Oostham, Tessenderlo, Linkhout, Lommel en Grubbenvorst.
plagen: alg. Weertlds., Bilzerlds., Tongerlds. en Westlb., freq. Oostlb., Maaslands, Maaskemp., Truierlds. en Kleverlds., verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Remersdaal, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Oostham, Tessenderlo, Lommel en Venlo.
kwellen: freq. Oost.Zuidlb. en Oostlb., verspr. Centr.Maaslds., Trichterlds. en Kleverlds.; ook in Simpelveld, Montzen, Hunsel, Thorn, Stevensweert, As, Genk, Rosmeer, Tongeren, Kermt, Sint-Truiden, Tessenderlo, Lottum, Blerick en Venlo.
quälen (du.): Lontzen.
koeioneren: verspr. Maaskemp., Dommellds., Demerkemp. en Truierlds., zeldz. Zuid.Oostlb., Centr.Maaslds. en Trichterlds.; ook

in Diepenbeek, Beverst, Tongeren, Beverlo, Beringen, Wellen, Leopoldsburg, Kwaadmechelen, Lommel, Merselo en Sevenum.

tergen: verspr. Noord.Oostlb., Maaskemp., Lonerlds. en Kleverlds.; ook in Simpelveld, Gulpen, Sint-Martens-Voeren, Remersdaal, Schinnen, Valkenburg, Heer, Weert, Neeritter, Maasbracht, Mechelen-aan-de-Maas, Veldwezelt, Limmel, Diepenbeek, Tongeren, Hamont, Kaulille, Houthalen, Zonhoven, Jeuk, Leopoldsburg, Lommel, Arcen, Velden en Venlo.

judassen: verspr. Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Weert, Maaseik, Echt/Gebroek, Lanaken, Maastricht, Caberg, Tongeren, Lauw, Neerpelt, Sint-Huibrechts-Lille, Overpelt, Zolder, Houthalen, Zonhoven, Beverlo, Beringen, Hoepertingen, Kortessem, Sint-Truiden, Leopoldsburg, Lommel, Venlo en Gennep.

tempteren: freq. Zuid.Oostlb. en Maaskemp., verspr. Noord.Oostlb. en Centr.Maaslds.; ook in Heerlen, Wijlre, Gulpen, Lanaken, Maastricht, Caberg, Rosmeer, Zichen-Zussen-Bolder, Zonhoven, Nieuwerkerken, Lommel, Velden, Blitterswijck en Sevenum.

kreiten: zeldz. Bilzerlds.; ook in Haspengouws Id. en in Heerlen, Horn, Swalmen, Munstergeleen, Klimmen, Molenbeersel, Genk, Zutendaal, Mechelen-aan-de-Maas, Opgrimbie, Stein, Maastricht, Diepenbeek, Berbroek, Spalbeek, Zonhoven, Kortessem, Wellen, Herk-de-Stad, Linkhout en Loksbergen.

kreiteren: Genk.

transeneren: alg. Weertlds., freq. Maaskemp., verspr. Oostlb.; ook in Heerlen, Tungelroy, Neeritter, Maaseik, Echt/Gebroek, Stokkem, Maastricht, Caberg, Achel, Hamont en Kaulille.

pesten: zeldz. Oostlb., Maaskemp., Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Heerlen, Sint-Martens-Voeren, Weert, Ell, Lanaken, Maastricht, Hamont, Sint-Huibrechts-Lille, Kaulille en Venlo.

sarren: verspr. Kleverlds.; ook in Panningen, Heel, Susteren, Schimmert, Mheer, Hunsel, Maasbracht, Echt/Gebroek, Grevenbicht/Papenhoven, Sint-Pieter, Lottum en Blerick.

faradjieën: zeldz. Tongerlds. en Lonerlds.; ook in As, Lanaken, Zichen-Zussen-Bolder, Houthalen, Hasselt, Niel-bij-St.-Truiden en Loksbergen.

het hart uithalen: verspr. Tongerlds. en Lonerlds.; ook in As, Genk, Mechelen-aan-de-Maas, Rosmeer, Achel, Overpelt, Kaulille, Stevoort, Beverlo en Wilderen.

jensen: freq. Maaskemp., verspr. Centr. Maaslds.; ook in Weertlands Wb. 1 en in Beek.

jenselen: Lommel.

triakelen (ook *terjakelen*): Stevoort, Heers, Wellen, Borgloon en Sint-Truiden.

enselen (ook *henselen*): Opoeteren, Achel, Hamont en Sint-Lambrechts-Herk.

martelen: Beesel, Laak, Genooi/Ohé, Grubbenvorst en Sevenum.

afmartelen (*afmarteren*): Eupen.

kissen: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Schaesberg, Buchten, Guttecoven en Urmond.

uitkissen: Doenrade.

ambeteren (< fr.) (ook *ampeteren*): Tongeren, Stevoort, Sint-Truiden en Jeuk.

pijnigen: Vlodrop, Martenslinde, 's-Herenelderen, Rijkhoven en Genoelselderen.

pijn doen: Kelpen, Hulsberg en Kerkrade.

leed doen: Venlo.

chagrineren (*changernereren*): Rekem.

chicaneren (*sokkeneren*): Sint-Truiden.
de dram aandoen: Nunhem.
de duivel aandoen: Kortessem.
de duvel aandoen: Bree, Rekem, Beverst en Houthalen.
de duvel doen: Rekem en Remersdaal.
de duvel draaien: Borlo en Jeuk.
duvelen: Sint-Truiden.
de stek opjagen: Borlo.
de toorn aandoen: Sint-Huibrechts-Lille.
doen afzien: Voort.
doen doodvallen: Gronsveld.
doortrekken: Sint-Truiden.
drillen: Meerlo-Wanssum Wb.
eckstern (*ekstere*): Heerlen.
elend (du.) brengen: Eys.
erdoor trekken: Sint-Truiden.
ergeren: Hunsel.
greizen: Grubbenvorst.
hevelen: Weertlands Wb. 1.
ophitsen: Mettekoven en Epen.
aanhitsen: Mettekoven.
hitsen: Rimborg en Vijlen.
hissen: Eys.
joden (ww.) (*judden*): Stokkem.
kastijden (*kastijen*): Gennep Wb.
klieren: Heerlerbaan/Kaumer.
knijpen: Vlijtingen.
nijpen: Elen.
pitsen: Hamont en Elen.
kruisen: Vlijtingen en Zichen-Zussen-Bolder.
kwaad maken (ook *kaad maken*): Sittard, Reppel, Hamont en Sint-Truiden.
lam maken: Opitter.
lastig maken: Berbroek.
lastig vallen: Stevoort, Mielen-boven-Aalst en Hasselt.
kloten: Sint-Truiden.
mee zijn kloten spelen: Beverlo.
negeren: Venlo en Nunhem.
onderdrukken: Meijel.
op de zenuwen werken: As.
opstoken: Sint-Truiden en Mettekoven.
pieren: Sint-Huibrechts-Hern en Tongeren.
piezakken: Sittard.

poetsen: Haspengouws Id. en in Niel-bij-St.-Truiden en Heerlen.
rakken: Zonhoven.
rakkeren: Zonhoven.
rikrakken: Zonhoven.
spijt doen: Remersdaal, Lontzen, Noorbeek en Terlinden.
steken: Linde.
stieren: Weertlands Wb. 1.
taquineren (< fr.) (*tangeren*): Haspengouws Id.
tarten: Rotem.
tempeesten: Lommel.
tengelen: Gronsveld en Eijsden.
titsen: Heel.
tokken (*toeken*): Maastricht, Caberg en Heer.
trazjaken: Maastricht.
triezen (du.): Eupen.
uithalen: Sint-Truiden.
verradieren: Sint-Huibrechts-Lille.
vervelen: Weert, Neeroeteren en As.
villen: Merselo en Blitterswijk.
voor aap houden (*voor aap houden*): Beringen.
voor de aap houden (*voor de aap houden*): Beverlo en Neerpelt.
voor de gek houden (*voor de gek houden, houten, houwen*): As, Sint-Lambrechts-Herk en Riemst.
voor de zot houden (*voor de zot houwen, oun*): Kaulille en Sint-Truiden.
vregelen: Grubbenvorst.
in zijn hals zitten: Linde.
zanken (du.) (*zenken*): verspr. Ripuar.
zienen (du.): Remersdaal.

TREITERKOP

N 85 (1981) (092, 223);
 Beverlo Wb. (262), Bree Wb. (207, 208, 436),
 Echt Wb. (117), Hamont-Achel Wb. (032), Heer-
 len Wb. 1 (037), Maaseik Wb. (046), Maastricht
 Wb. (317), Roermond Wb. (194), Sint-Truiden
 Wb. (089), Stokkem Wb. (109), Tongeren Wb.
 (590), Venray Wb. (311), Zonhoven Wb. (192).

Benaming voor een persoon die er plezier in heeft anderen op een gemene, geniepigige wijze te plagen en kwellen. Zie in verband met het trefwoord **gauner** RhWb (III), kol. 1155, s.v. *Jauner* en het vergelijkbare Duitse *Gauner*, 'bedrieger, leperd, gladde vogel'.

neetoor (ook *nete-oor*): verspr.

Kleverlds. en Noord.Oostlb.; ook in Eys, Sittard, Schimmert, Ittervoort, Thorn, Stein, Maastricht, Caberg en Venlo.

neetortje (*nete-oorke*): Herten (bij Roermond).

neetnek: Heythuysen.

neetzak: Venray.

neet: Reuver.

netekruid: Herten (bij Roermond) en Montfort.

stiekemer: Voerendaal, Eys, Kapel-in-'t-Zand, Schinnen, Oirsbeek, Gronsveld, Born, Geulle, Maastricht, Leopoldsburg, Meijel en Sevenum.

stiekeme, een -: Roermond en Maasniel.

judas: Heerlen, Wijlre, Epen, Lutterade, Urmond, Maastricht, Caberg, Zonhoven, Sint-Truiden, Jeuk en Gennep.

geniepigige, een -: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Doenrade en Schinnen.

plaaggeest: Vaals, Gulpen, Susteren, As en Maastricht.

plaagbeest: As.

plaagzak: Eksel.

plagerd: Meijel en Bree.

achterbakse, een -: Stein en Maastricht.

enselaar: Achel en Hamont.

filou (fr.) (*filour*): Amby en Heerlen.

gemene, een -: Gronsveld.

gauner: Heerlen.

jensduivel: Bree Wb.

jenserd: Bree Wb.

knijper: Vlijtingen.

nijperd: Weert.

kregel, een - (*krikkel*): Mheer.

kreitlap: Heerlen.

pestbrok (*pestbroch*): Kerkrade.

pestkop: Oirlo en Maastricht.

ploert: Caberg.

stechelaar: Waubach en Gulpen.

tant-à-faire (fr.), een - (*tantefair*):

Maaseik en Echt/Gebroek.

tempteerder: Bree Wb. en in Stokkem.

transeneerder: Tungalroy.

treiter: Tongeren.

treiteraer: Beverlo en As.

vuile, een -: Noorbeek en Terlinden.

zeikerd: Geleen.

zwegeltjesstrooier (*zwegelkesstruier*): Maastricht.

PESTERIJ

N 85 (1981) (092);
Stokkem Wb. (109).

Het pesten, de treiterij.

plaag: verspr. Oost.Zuidlb. en Noord.Oostlb., zeldz. Zuid.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Tungalroy, Kelpen, Thorn, Meeuwen, Geulle, Maastricht, Hoeselt, Loksbergen en Venlo.

geplaag: Gulpen, Weert, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen en Leopoldsburg.

plagerij: Bree.

temptatie: verspr. Oostlb., zeldz.

Horns en Centr.Maaslds.; ook in As, Maastricht, Caberg, Venlo, Tienray, Horst en Sevenum.

getempteer: Gulpen.

judasserij: Geleen, Brunssum en Maastricht.

gejudas: Gennep, Kapel-in-'t-Zand en Caberg.

kwellerij: Nieuwenhagen.

gekwel: Urmond en Waubach.

pesterij: Urmond.

gepest: Weert.

getok (*getoek*): Maastricht en Caberg.

gejens: Beek.

zänkerei (du.): Simpelveld.

LASTIG ZIJN

N 85 (1981) (063, 336);
Meeswijk Wl. (032), Weertlands Wb. 1 (A7, 007).

Last bezorgen, vervelend zijn.
Zie in verband met het trefwoord **faradjeën** de toelichting in het lemma TREITEREN.

lastig zijn: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Gulpen, Epen, Reuver, Weert, Tungalroy, Ell, Maastricht en Hoeselt.

lastig doen: Weert.

tot last zijn: Hoensbroek.

vervelen: verspr. Noord.Oostlb.; ook in Nieuwenhagen, Waubach, Gulpen, Geleen, Doenrade, Oirsbeek, Weert, Tungalroy, Ophoven, Thorn, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Geulle, Maastricht, Caberg, Venlo, Tienray, Meijel en Maasbree.

vervelend zijn: Maastricht.

klieren: verspr. Kleverlds.; ook in Heerlen, Eys, Herten (bij Roermond), Swalmen, Montfort, Susteren, Beek, Schinnen, Tungalroy, Kelpen, Thorn, Urmond, Maastricht en Venlo.

klierig zijn (ook *klieretig zijn*): Born, Maastricht en Caberg.

tergen: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Simpelveld, Kerkrade, Oirsbeek, Mheer, Tungalroy, Ell, Meeuwen, Maastricht, Caberg, Venlo, Oirlo, Meijel en Maasbree.

pesten: Nunhem, Herten (bij Roermond), Posterholt, Nieuwstadt, Schinnen, Ell, As, Urmond, Venlo, Oirlo en Maasbree.

donderjagen: Roermond, Maasniel, Montfort, Geulle, Venlo, Gennep, Tienray en Meijel.

donderen: Venray.

knoteren: Voerendaal, Gulpen, Heel, Susteren, Tungalroy en Maastricht.

kneuteren: Tienray.

ambeteren (< fr.) (ook *ampeteren*): Meeswijk, Maastricht, Hoeselt en Jeuk.

complimenten hebben: Weertlands Wb. 1.

koeioneren: Neer, As, Eksel en Loksbergen.

plagen: Roermond, Montfort, Maastricht en Eigenbilzen.

sarren: Montfort, Oirsbeek, Stein en Geulle.

transeneren: Neer, As en Amstenrade.
treiteren: Herten (bij Roermond), As en Maastricht.

colèrig (< fr.) **zijn** (*colèretig zijn*): Schimmert.

de naschop spelen: Nunhem.

dwars zijn: Schaesberg.

faradjeën: As en Loksbergen.

greizen: Thorn.

het hart uithalen: As.

het schot uithangen: Eys.

de vot uithangen: Nieuwenhagen.

het vel afdoen: Gronsveld.

in de hinder lopen: Merkelbeek.

jemereren: Maastricht.

jengelen: Ittervoort en Nunhem.

jensen: As.

judassen: Venlo, Neer en Melick.

kreiten: Loksbergen.

kreuz-eltig (< du.) **zijn:** Schimmert.

kwellen: Epen.

mieteren: Venray.

neutelijk zijn: Sittard.

schelden (*schellen*): As.

tempteren: Neer en Klimmen.

vermoeien (*vermegen*): Bree.

voor de gek houden (*voor de gek houwen*): As.

OPHITSEN

N 85 (1981) (228);
Beverlo Wb. (189), Gronsveld Wb. 2 (121, 162, 165), Heerlen Wb. 2 (177), Kerkrade Wb. 2 (196), Maaseik Wb. (035, 045), Maastricht Wb. (298, 300, 301), Meerlo-Wanssum Wb. (050), Meeswijk Wl. (463, 631), Nuth Wb. (069), Sint-Truiden Wb. (186), Sittard Wb. (288, 289), Stokkem Wb. (082), Venlo Wb. (250), Venray Wb. (437), Weertlands Wb. 1 (A5, 011), Zonhoven

Wb. (333), Zonhoven Wl. (022).

Een persoon of meerdere personen aanzetten tot ruzie en onenigheid.

Vergelijk ook het lemma AANHITSEN (van dieren) in WLD III, 2.1, *De woning*, pag. 369.

ophitsen: verspr. Oost.Zuidlb., Zuid.Oostlb. en Kleverlds.; ook in Heythuysen, Montfort, Vlodrop, Tungalroy, Kelpen, Ophoven, As, Stein, Geulle, Maastricht, Vlijtingen en Jeuk.

aanhitsen: Meijel, Weert en Kapel-in-'t-Zand.

hitsen: Meerlo, Herten (bij Roermond) en Loksbergen.

opstoken: freq. Zuid.Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Noord.Oostlb. en Centr.Maaslds.; ook in Tungalroy, Thorn, Bree, Meeuwen, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Eksel, Zonhoven, Beverlo, Sint-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen, Venlo, Oirlo, Meijel en Maasbree.

opstokelen: Eys en Epen.

stoken: verspr. Oostlb. en Kleverlds.; ook in Weertlands Wb. 1 en in As, Maaseik, Meeswijk, Maastricht en Venlo.

stokelen: Noorbeek en Terlinden.

aanstoken (ook *aa-stoken*): Weert en Nieuwenhagen.

aansteken (*aa-steken*): Brunssum.

aanhissen: Meerlo-Wanssum Wb. en in Neer.

hissen: Nunhem en As.

aankissen: Weert.

opkissen: Oirsbeek.

kissen: Caberg.

opstangen: Heerlen, Nuth/Aalbeek, Gronsveld en Maastricht.

op stang jagen: Wijlre.

aanporren: Montfort.

aanstechelen (*aa-stachelen*): Nieuwenhagen.

aanzetten (*aa-zetten*): Merkelbeek en Nieuwenhagen.

op-schwänzen (< du.) (*opzwensen*): Kerkrade Wb. 2 en in Heerlen, Sittard en Stokkem.

opdraaien: Maastricht en Gronsveld.

opjagen: As, Loksbergen en Kerkrade.

opjennen: Weert.

opjuinen: Oirlo.

opjutten: Weert en Heerlerbaan/Kaumer.

opnaaien: Venray.

oppeppen: Loksbergen.

opruien: Sittard.

oprukken: Zonhoven.

opzetten: Maastricht.

voeren: Venray.

vregelen: Brunssum.

4.10 Verwijten – prijzen

IEMAND IETS VERWIJTEN

N 85 (1981) (370), ZND B1 (1940sq) (058);
Hasselt Wb. (496), Maaseik Wb. (036), Meeswijk
Wl. (702).

Iemand iets als schuld of tekortkoming
voorhouden, ten laste leggen.

verwijten: freq. Oostlb., verspr. Oost.
Zuidlb., Horns, Centr.Maaslds. en
Kleverlds., zeldz. Dommelds.; ook
in Kerkrade, Vaals, Weert, Bree,
Meeuwen, As, Maastricht, Caberg,
Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt,
Tongeren, Houthalen, Hasselt,
Beverlo, Paal, Beringen, Veulen,
Heers, Kortessem, Sint-Truiden, Jeuk,
Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.

een verwijt maken: Oirlo en
Maastricht.

de waarheid zeggen: Weert.

duidelijk maken: Heerlerbaan/Kaumer.

get nahouden (*get nahouten*):
Nieuwenhagen.

iemand heten: Veulen.

kwaliijk pakken (*kaliijk pakken*): As.

manen: Susteren, Meeuwen,
Maastricht, Venray en Meijel.

vermanen: Meeuwen.

aanmanen: Geleen.

met de neus derop doen (*met de neus
drop doen*): Eys.

onder de neus wrijven (*onger de neus
wrijven*): Eys.

naar de kop geven (*na de kop geven*):
Loksbergen.

terechtwijzen: Merkelbeek.

uitmaken: Lozen.

uitpoetsen: Maaseik.

uitschieten: Beringen en Eksel.

voor de voeten gooien (*voor de veut
gooien*): Amby.

voor de voeten smijten (*voor de vuut
smijten*): Gennep.

voor de voeten werpen (*voor de veut
werpen*): Gulpen.

voorschieten: Meijel en Stein.

voorstoten: Montfort en Oirsbeek.

EEN BERISPING KRIJGEN

N 85 (1981) (373, 374, 375), ZND 41 (1943)
(025);

Beverlo Wb. (267, 281), Niel-St.Truiden Wl.
(304), Uikhoven Wl. (025, 085, 149).

Een vermaning of standje krijgen.

een berisping krijgen: Peer.

een charge meekrijgen (*een charge
metkrijgen*): Uikhoven.

een cheque krijgen: Rotem en Dilsen.

een dikke sigaar krijgen: Beverlo.

een sigaar krijgen: Bocholt, Bree,
Neeroeteren, Helchteren en Niel-bij-
St.-Truiden.

een sigaartje krijgen (*een sigaarke
krijgen*): Uikhoven.

een saus krijgen: Bocholt, Maaseik en
Loksbergen.

een uitbuffeling krijgen: Bocholt.

een waarschuwing krijgen: Bree.

erlangs krijgen: Kaulille.

ervanlangs krijgen: Beverlo.

gekijf krijgen: Opglabbeek.

gescheld krijgen: Opglabbeek.

uitschelding krijgen (*uitschelling
krijgen*): Reppel.

get naar zijn kont krijgen: Uikhoven.

het gezegd krijgen: Gulpen.

op de kop krijgen: Gennep.

op zijn hoofd krijgen (*op zijn hud
krijgen*): Caberg.

wat meekrijgen (*wa meekrijgen*):
Hechtel.

uitgeschobd krijgen: Oirlo en Neer.

uitgeschobd worden (*uitgeschobd
worren*): Neer.

afgekamd worden: Tungelroy.

IEMAND LUIDRUCHTIG BERISPEN

N 85 (1981) (373, 374, 375), ZND 41 (1943) (026);

Beverlo Wb. (124), Genk Wb. (159), Hamont Wl. (210), Hasselt Wb. (220), Lommel Wl. (146, 308), Maastricht Wb. (029, 284), Meerlo-Wanssum Wb. (158, 264), Meeuwen Wl. (120), Meijel Wb. (083), Niel-St. Truiden Wl. (119, 571), Roermond Wb. (131), Sint-Truiden Wb. (231), Stokkem Wb. (097), Venray Wb. (235), Zonhoven Wb. (215).

Iemand met luide stem zijn ongenoegen of afkeuring te kennen geven.

Zie in verband met het trefwoord **opspelen** het gelijknamige lemma in paragraaf 3.7.

kijven: freq. Kleverlds., verspr. Noord.Oostlb. en Maaskemp., zeldz. Demerkemp.; ook in Stein, Hamont, Kaulille, Peer, Beverlo, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk, Leopoldsburg, Lommel en Venlo.

bekijven: Niel-bij-St.-Truiden.

de mantel uitvegen: Roermond, Schinnen, Klimmen, Maastricht en Venlo.

de jas uitvegen: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Wijlre, Heel en Herten (bij Roermond).

de kraag uitvegen: Lutterade en Oirsbeek.

de boks uitvegen: Neer en Nieuwstadt.

de broek uitvegen: Schimmert.

uitpoetsen: Kesseleik, Swalmen, Gronsveld, Thorn, Maastricht en Meijel.

de bodem uitpoetsen (*de boom uitpoetsen*): Neer.

de kraag uitpoetsen: Urmond.

ospelen: verspr. Maaskemp.; ook in Maaseik, Dilsen, Stokkem,

Maastricht, Kaulille, Peer, Helchteren en Beverlo.

op zijn poot spelen: Beverlo.

schelden (ook *schellen*): zeldz.

Centr.Maaslds.; ook in Roermond, Brunssum, Reppel, Opoeteren, Opglabbeek en Maastricht.

uitschelden (ook *uitschellen*): Vlodrop, Posterholt, Geulle en Maastricht.

uitschobben: Kerkrade, Eys, Epen, Reuver, Schimmert, Sevenum en Maasbree.

hel schobben: Noorbeek en Terlinden.

schobben: Eys.

verwijten: Epen, Neer, Doenrade, Merkelbeek, Hoensbroek, Maastricht en Loksbergen.

verwijten maken: Wijnandsrade.

de wind van voren geven: Venray.

meegeven (ook *metgeven*, *mitgeven*): As, Schinnen en Eys.

op de sodemieter geven: Wijlre.

rappelement geven (*ripplement geven*): Ophoven.

uitstamping geven: Maastricht.

een bokkem geven: Waubach.

erlangs geven: Kaulille.

zijn vet geven: Caberg.

aanbrullen: Eys.

baljoenen: Geleen.

bebrommen: Maastricht.

bekletsen: Maastricht.

belakken: Ittervoort.

blameren: Maastricht.

de bottes opmeten: Heythuysen.

de oren wassen: Weert.

de kop wassen: Weert.

de les spellen: Lommel.

de levieten lezen: Eksel, Geleen en Oirsbeek.

de norm zegenen: Venlo en Swalmen.

de jas uitkloppen: Mheer.

grommelen: Opglabbeek.

kabaal maken: Heerlerbaan/Kaumer.

kleinere: Jeuk.

kwaad worden (*kwaad worren*): Oirlo.

kwaad zijn (*kaad zijn*): Neeroeteren en Rotem.

kwalijk nemen (ook *kalijk nemen*):

Tungelroy, Merkelbeek en Maastricht.

het recht in zijn gezicht zeggen:

Caberg.

op de nommer zetten (*op der nommer*

zetsen): Kerkrade.
op zijn paard zetten: Nieuwenhagen.
op zijn plaats zetten: As.
recht zetten: Heerlerbaan/Kaumer.
in de zon zetten: Waubach.
de wacht aanzeggen: Voerendaal.
zijn staat zeggen: Loksbergen.
overnurken: Sint-Truiden.
uitrazen: Mheer.
razen: Eys.
sakkeren: Vaals.
saus uitscheppen: Loksbergen.
schandalen: Stokkem.
smalen (*smelen*): Meerlo-Wanssum Wb.
tot op zijn hemd uitkleden (*tot op zijn hemme uitkleden*): Maastricht.
uitbazuinen: Meeuwen.
uitfoeteren: Roermond en Maasniel.
uitkafferen: Echt/Gebroek en Amby.
uitpakken: Tungalroy.
uitschieten: Ophoven, Thorn, Bree en As.
uitschijten: Eigenbilzen.
uitspreken: Maastricht.
voor de voeten guizen (*voor de veut gozen*): Weert.

UITBRANDER

N 85 (1981) (371, 373, 374, 375), ZND 41 (1943) (025);
 Beverlo Wb. (267, 281), Gennep Wb. (147),
 Gronsveld Wb. 2 (177), Maastricht Wb. (438),
 Meeuwen Wl. (025), Niel-St.Truiden Wl. (243,
 304), Weertlands Wb. 1 (A6, 009).

Een flink standje, scherpe berisping.

uitbrander (ook *uitbranner*): zeldz.
 Zuid.Oostlb.; ook in Nieuwenhagen,
 Gulpen, Haelen, Roermond, Herten
 (bij Roermond), Meeuwen, Dilsen,
 Urmond, Maastricht, Caberg, Eksel en
 Venlo.
rappement (ook *rabbelement*,
rabbement, *rampelement*, *rappelment*,
rappement, *rapplement*, *ripplement*):

verspr. Oostlb., Maaskemp. en
 Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.; ook
 in Gulpen, Epen, Weert, Maastricht,
 Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk en Venlo.
rappelementje (ook *ripplementje*):
 Herten (bij Roermond), Swalmen en
 Susteren.
uitschieter: verspr. Noord.Oostlb.; ook
 in Doenrade, Valkenburg, Tungalroy,
 Kelpen, Ittervoort, Meeuwen, As,
 Maastricht en Tienray.
uitschieterd: Born.
uitschieting: alg. Weertlds.; ook in
 Gronsveld, Tungalroy en Maastricht.
berisping: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook
 in Nieuwenhagen, Eys, Vlodrop,
 Ittervoort, Thorn, Meeuwen, As,
 Rotem, Geulle en Venlo.
schrobbering: Susteren, Sittard,
 Maastricht, Venlo en Meijel.
uitschobbering: Echt/Gebroek.
uitschrobber: Schimmert.
afkammig: Schinnen en Heerlen.
afkeuring: Waubach, Schimmert, Bree
 en As.
afrossing: As.
cheque-je: Stein.
gegrommel: Hoeselt.
observatie: As en Stokkem.
opdonder: Stein.
opmerking: Voerendaal.
opselens: Beverlo.
opspeling: Beverlo.
reprimande: Mheer, Maastricht,
 Caberg en Leopoldsburg.
schelder (*scheller*): Stein.
scheldens (*schelles*): As en Schinnen.
serenade (*serenaad*, *sernaad*):
 Gronsveld.
sigaar: Niel-bij-St.-Truiden.
snauw: Maastricht.
standje: Heerlen, Nunhem, Susteren en
 Venlo.
steek: Kerkrade.
uitborsteling: Neroeteren.
uitpoetser: Urmond.
uitschijter: Eigenbilzen.
uitstamping: Maastricht.
veeg: Heerlen.

vermaning: Vlodrop, Rotem, Kaulille, Eksel en Beverlo.
verwijt: Posterholt.
waarschuwing (*waarschouwing*): Maastricht.
warning (du.): Vaals.

EEN AANMERKING MAKEN

N 85 (1981) (371);
 Meerlo-Wanssum Wb. (299), Sittard Wb. (007), Tegelen Wb. (116).

Iemand een afkeurende opmerking geven.

get aanmerken: Sittard.
afkammen: Maastricht.
afkeuren: Eys, Posterholt, Hoensbroek en Maastricht.
afkraken: Eys.
afraden (*afraajen*): Noorbeek en Terlinden.
afsnauwen (*afsnaujen*): Heythuysen.
afstraffen (ook *afstroeven*): Roermond, Schinnen, Maastricht en Meijel.
straffen (*stroeven, struffen*): Leopoldsburg en Schimmert.
aftroeven: Neer.
troeven: Reuver.
attent maken: Nunhem.
attenderen: Heerlerbaan/Kaumer.
bekritisieren: Urmond.
berispen: Merkelbeek.
besnuiten (*besnuten*): Sevenum.
bevitten: Amby.
de jas uitvegen: Venlo.
de oren wassen: Caberg.
de waarheid zeggen: Meijel, Vlodrop en Caberg.
een afkeuring geven: Maastricht.
een bokkem geven: Waubach.
een bokkem voeren: Eys.
een duw geven: Schimmert.
een sneer geven: Herten (bij Roermond).
een veeg uit de pan geven:

Nieuwenhagen.
een zware sigaar laten ruiken: Venlo.
get naar de kop slingeren (*get na de kop slingeren*): As.
get verwijten: Geleen.
verwijt maken: Geulle en Vaals.
het zijne zeggen: Loksbergen.
manen: Mheer.
vermanen: Stein.
observeren: As.
op de nummer zetten (*op der nummer zetten*): Gulpen.
op de vingers tikken (*oppe vingers tikken*): Montfort.
uitpoerieren: Meerlo-Wanssum Wb.
uitpoetsen: Meerlo-Wanssum Wb.
vingerwijzen: Epen.
voor schut zetten: Neer.

De volgende trefwoorden zijn onovergankelijke werkwoorden:

foeteren: Roermond en Maasniel.
kijven: Meerlo en Jeuk.
schobben: Tegelen.
snuiten (*snutten*): Weert.

IEMAND IETS OP HET HART DRUKKEN

N 85 (1981) (369).

Iemand iets met nadruk aanbevelen opdat hij het niet vergeten of verzuimen zal.

op het hart drukken: Vlodrop, As, Leopoldsburg, Meijel en Sevenum.
op het hart binden: Sevenum.
op het hart doen (*open hart doen*): Heerlen.
de wacht aanzeggen (ook *de waak aanzeggen*): freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Kerkrade, Vaals, Weert, Bree, Meeuwen, As, Maastricht, Caberg, Eksel en Venlo.
aanprijzen: Epen.
attent maken: Maastricht.

de krant lezen: Heerlerbaan/Kaumer.
de les lezen: Maastricht.
duidelijk maken: Hoeselt.
goed zeggen: Venray, Noorbeek en Terlinden.
bescheid zeggen: Nieuwstadt.
helpen onthouden (*helpen onthoun*): Jeuk.
stek achter de deur zetten: Caberg.
waarschuwen: Geulle.

IEMAND PRIJZEN

N 85 (1981) (364, 367), ZND B1 (1940sq) (040); Beverlo Wb. (210), Genk Wb. (259), Gronsveld Wb. 2 (133), Hamont Wl. (471), Hamont-Achel Wb. (021, 115), Heel Wb. (229, 282), Kerkrade Wb. 2 (208), Meerlo-Wanssum Wb. (229, 283), Meeuwen Wl. (104), Roermond Wb. (232), Tegelen Wb. (077), Tungalroy Wb. (277), Venlo Wb. (209), Weertlands Wb. 1 (A5, 002, A5, 0101, A5, 011), Zonhoven Wb. (041).

Gunstig, met (veel) lof spreken over iemand.

prijzen: freq. Zuid.Oostlb., verspr. Ripuar., Oost.Zuidlb. en Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Heel, Roermond, Vlodrop, Genk, Maastricht, Caberg, Houthalen, Beverlo, Paal, Kortessem en Leopoldsburg.
de hemel in prijzen: Weert en Maastricht.

bestuiten (ook *bestieten*, *bestoeten*): alg. Weertlds., freq. Noord.Oostlb., verspr. Zuid.Oostlb., Horns, Dommelds. en Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Heerlen, Bree, Meeuwen, As en Venlo.
stuiten (ook *stoeten*): alg. Weertlds., verspr. Noord.Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Oost.Zuidlb.; ook in Geleen, Amstenrade, Schimmert, Tungalroy, Kelpen, Thorn, Stein, Maastricht, Achel, Hamont en Venlo.
ophemelen: verspr. Zuid.Oostlb., zeldz. Oost.Zuidlb. en Noord.Oostlb.; ook in Weert, Meeuwen, As, Meerlo en Tienray.
bestoefen (ook *bestoffen*): Bree, Hoeselt, Overpelt, Eksel, Zonhoven, Hasselt, Beringen, Veulen, Heers, Jeuk en Loksbergen.
bewieroken: Maastricht.
compliment maken: Maastricht.
complimenten maken: Caberg.
eren: Nieuwenhagen.
hevelen: Meeuwen.
in de lucht steken (*in de loch steken*): Echt/Gebroek en Amby.
opsteken: Weertlands.Wb. 1.
in de bloemen zetten: As en Nieuwenhagen.
op het paard zetten: Kerkrade.
opzetten: Tongeren.
op-schwänzen (< du.): Kerkrade.
loben (du.): Vaals.
paardskeutelen: Venlo.

4.11 (On)zedigheid

Deze subparagraaf bevat begrippen met betrekking tot de zedelijke en onzedelijke sfeer.

Zie in verband met deze subparagraaf ook WLD III, afl. 2.2, *Familie en seksualiteit*, par. 6 over het 'Het seksuele leven' (pag. 157 – 173).

Van het begrip *SMACHTEN* is geen lemma samengesteld omdat het te weinig lexicaal onderscheiden materiaal opleverde. De gegevens voor dit begrip zijn wel te raadplegen in de materiaalbasis op internet (<http://www.ru.nl/dialect/wld>).

AANSTAAN

Kaart 108, pag. 394

N 85 (1981) (237), ZND 35 (1941) (039);
Beverlo Wb. (012), Echt Wb. (046), Heerlen
Wb. 2 (066, 082), Maastricht Wb. (032, 104),
Meeswijk Wl. (007, 087, 212), Meijel Wb. (082),
Roermond Wb. (004, 029), Sint-Truiden Wb.
(061), Sittard Wb. (038), Stokkem Wb. (045), Te-
gelen Wb. (077, 084, 086), Tungelroy Wb. (040),
Valkenburg Wb. (059), Venlo Wb. (130), Venray
Wb. (115), Weertlands Wb. 1 (A5, 001, A5, 003),
Zonhoven Wb. (130).

Bevallen, behagen, aangenaam zijn.

aanstaan (ook *aansta*): verspr. Oost.
Zuidlb., Oostlb., Maaskemp., Centr.
Maaslds., Dommellds., Demerkemp.,
Lonerlds. en Truierlds., zeldz. Horns
en Bilzerlds.; ook in Weertlands Wb. 1
en in Kerkrade, Lanaken, Veldwezelt,
Maastricht, Hoeselt, Riksingen,
Tongeren, Heppen, Beverlo, Paal,
Leopoldsburg, Tessengerlo, Linkhout,
Loksbergen, Lommel, Venlo, Venray,
Tienray en Meijel.

gaden (ook *gaa*, *gaa-en*, *gaaien*,
gaan, *garen*, *gawen*): alg. Weertlds.,
Maaskemp. en Demerkemp.,
verspr. Oostlb., Centr.Maaslds.,
Lonerlds. en Kleverlds., zeldz.
Horns, Dommellds. en Truierlds.;
ook in Lanaken, Maastricht, Caberg,
Bilzen, Eigenbilzen, Martenslinde,
Diepenbeek, Rijkhoven, Mal, Beverlo,
Paal, Meldert en Venlo.

bevallen: verspr. Oostlb. en Kleverlds.,
zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Heerlen,
Gulpen, As, Maastricht, Caberg en
Sint-Truiden.

gevallen: Nieuwenhagen, Eys, Gulpen,
Tegelen en Schinnen.

in de smaak vallen: Maastricht.

metvallen: As.

aangenaam zijn: Vaals.

aantrekkelijk zijn: Loksbergen.

behagen: As en Maastricht.

bekken: Kapel-in-'t-Zand en Sittard.

gaarne hebben (*geren hemmen*):

Beringen.

goed doen: Neeroeteren.

handen (*hannen*): Beverlo.

plezier doen: Kaulille.

van het zijne zijn: Opoeteren.

van zijn gading zijn (*van zijn gaaiing*
zijn): Kapel-in-'t-Zand.

volgens zijn gading zijn (*volgens zijn*
gaaiing zijn): Bree.

BEGEERLIJK

N 85 (1981) (235, 236), SGV (1914) (002), ZND
01 (1922) (a-m);

Tongeren Wb. (625).

De begeerte opwekkend, verlokkelijk.

begeerlijk: alg. Oostlb., verspr. Oost.
Zuidlb., Horns, Centr.Maaslds. en
Kleverlds., zeldz. Zuidgeld.Lb.; ook in
Nederweert, Weert, Bree, Meeuwen,
As, Maastricht, Limmel, Bilzen,
Wellen en Leopoldsburg.

gewild: Nieuwenhagen, Eys, Gulpen, Neer, Kapel-in-'t-Zand, Schinnen, Tungelroy, Stein, Geulle, Eksel, Jeuk, Venray en Meerlo.

hebbelijk: Schaesberg, Nunhem, As, Born, Maastricht, Hoepertingen, Jeuk en Meijel.

behebbelijk: Hoepertingen.

verleidelijk (ook *verleiderlijk*, *verleielijk*): Wijlre, Beesel, Oirsbeek, Amby, Gronsveld, Urmond, Caberg, Tongeren, Loksbergen en Horst.

aanlokkelijk: Reuver, Geleen en Hoeselt.

verlokkelijk: Meijel, Reuver en As.

verlokkend: Waubach.

lokkendig (*lokkentig*): Maastricht.

aantrekkelijk: As, Doenrade en Schinveld.

appetijtelijk: Maastricht.

be-eist: Echt/Gebroek.

begerenswaard: Sevenum.

bekonkelend: Caberg.

bekoorlijk: As.

draaistaarterig: Herten (bij Roermond).

lekker makend: Gennep.

reizend (du.): Heerlen.

te hebben: Blitterswijk.

schön (du.): Simpelveld.

BEGEERTE

N 85 (1981) (234, 235);
Venray Wb. (108).

Een groot verlangen naar iets, een sterke wens.

begeerte (ook *begeert*): verspr. Kleverlds.; ook in Nieuwenhagen, Roermond, Posterholt, Bree, As, Maastricht en Venlo.

geerte: Geulle en Gulpen.

geer: verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Montfort, Schinnen, Thorn, Meeuwen, Born, Stein en Meijel.

geerhonger: Oirlo.

verlangen: Kesseleik, Reuver, Kelpen, Maastricht, Caberg, Eksel en Loksbergen.

wens: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Kerkrade, Geleen, Doenrade, Weert, Ophoven, Urmond, Maastricht en Oirlo.

hartewens: As.

sehnsucht (du.): Vaals.

goesting: Hoeselt.

hebzucht: Heerlerbaan/Kaumer.

BEGEREN

N 85 (1981) (233, 234, 235, 236), ZND 01 (1922) (a-m);

Beverlo Wb. (032), Genk Wb. (050), Heerlen Wb. 2 (078), Meeswijk Wl. (067), Meijel Wb. (082), Niel-St.Truiden Wl. (425), Tongeren Wb. (046), Zonhoven Wb. (036).

Sterk wensen, het verlangen koesteren naar.

begeren: verspr. Noord.Oostlb., Centr. Maaslds. en Kleverlds., zeldz. Zuid. Oostlb., Horns en Demerkemp.; ook in Nieuwenhagen, Eys, Weert, Hoeselt, Tongeren, Zonhoven, Beverlo, Leopoldsburg, Loksbergen en Venlo.

geren: Meeuwen en Gulpen.

verlangen: zeldz. Oost.Zuidlb. en Oostlb.; ook in Weert, Maastricht, Caberg, Loksbergen en Venlo.

wensen: Epen, Roermond, Swalmen, Doenrade, Schimmert, Weert, Tungelroy, Maastricht en Venlo.

zich wensen: Wijlre.

gaarne hebben (*geer, geren hebben*): zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Wijlre, Reuver, Elen, Maastricht, Caberg, Venlo en Oirlo.

gaarne haan (*geer haan*): Heerlen, Schaesberg en Eys.

gaarne willen hebben (*geer willen hebben*): Gulpen en Lanklaar.

gaarne willen (*geer, geren willen*): zeldz. Kleverlds.; ook in Montfort,

Geulle, Maastricht en Caberg.
willen: Montfort, Brunssum, Maastricht en Jeuk.

begaden (*begaaïen*): Venray.

echt zin hebben: Noorbeek en Terlinden.

zin haan: Kerkrade.

giepern (**du.**) (*giepen*): Maastricht.

goesting hebben: Niel-bij-St.-Truiden en Vlijtingen.

het water aan de mond komen: Maastricht.

hunkeren: Ittervoort, Stein, Loksbergen en Venlo.

het liefste hebben: Nieuwstadt.

lusten: Neer, Susteren, Schinnen, Ophoven, Stein en Meijel.

belust zijn: Maastricht.

zich sehnen (< **du.**) (*zich zeen*): Gronsveld en Eys.

sehnen (**du.**) **op get haan** (*zeen op get haan*): Eys.

snakken: Sittard, As, Venlo en Gennep.

spinzen: Maastricht.

verlekkerd zijn: Maastricht.

zich erg gunnen: Noorbeek en Terlinden.

zich op get freuen (< **du.**): Eys.

zich spitsen op: Schimmert, Gronsveld, Maastricht en Meerlo.

Eksel, Kermt, Hasselt, Beringen, Aalst-bij-St.-Truiden, Tessenderlo en Halen.

gerig: Sint-Truiden en Vaals.

begehrlich (**du.**): Kerkrade Wb. 2 en in Nieuwenhagen, Mechelen en Epen.

gierig: Kerkrade Wb. 2.

happig (ook *happetig*): Simpelveld, Heerlen, Gulpen, Schinnen, Valkenburg, Amby, Genk en Sint-Pieter.

hebachtig: Neer.

hebergerig: Reuver, Roermond, Swalmen, Geleen, Doenrade, Urmond, Stein en Maastricht.

belust: Vijlen.

benieuwd (*benuud*): Lutterade.

bezeten: Amby.

buffelachtig: Blitterswijk.

derop uit (*drop uit*): Heer.

ehrgeizig (**du.**): Kerkrade.

gebeten: Sint-Truiden.

giepig (< **du.**): Eys.

grasuilig: Valkenburg.

gulzig: Vijlen.

hitsig: Heerlen.

nieuwsgierig (*nuusgierig*): Guttecoven.

nijg: Genk.

scheutig: Meeuwen.

verlangend: As.

wild: Gronsveld.

BEGERIC

N 85 (1981) (234, 235), SGV (1914) (002), ZND 01 (1922) (a-m);

Genk Wb. (127, 217), Kerkrade Wb. 2 (055, 122), Meeuwen Wl. (190), Sint-Truiden Wb. (107), Valkenburg Wb. (070, 082), Venray Wb. (108).

Sterk verlangend, gretig.

begerig: alg. Kleverlds., freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Centr. Maaslds. en Zuidgeld.Lb., zeldz. Maaskemp.; ook in Simpelveld, Weert, Maastricht, Limmel, Eijsden, Martenslinde, Sint-Huibrechts-Lille,

LIEFKOZEN

Kaart 109, pag. 395

N 85 (1981) (209), SGV (1914) (021), ZND 01 (1922) (a-m);

Bree Wb. (224, 301), Diepenbeek Wb. (278), Echt Wb. (064, 068), Genk Wb. (167, 168), Gennep Wb. (101, 102), Gronsveld Wb. 2 (099), Heel Wb. (158), Kerkrade Wb. 2 (089, 132, 145, 160), Maastricht Wb. (195), Meerlo-Wanssum Wb. (112, 167), Niel-St.Truiden Wl. (280), Nuth Wb. (065), Roermond Wb. (080, 138), Sint-Truiden Wb. (102, 136), Sittard Wb. (187, 323), Tegelen Wb. (115), Tongeren Wb. (156, 258), Venlo Wb. (200, 272), Venray Wb. (246, 248), Weertlands

Wb. 1 (A4, 005), Zonhoven Wb. (232).

Liefde of genegenheid kenbaar maken door iemand te strelen of aan te halen. Zie wat betreft de trefwoorden **fletsen** en **flinschen** de toelichting in het lemma FLIKFLOOIEN.

liefkozen: Kermt, Hasselt, Beringen, Blerick, Heijen en Oirlo.

kozen: Venray Wb. en in Epen, Herten (bij Roermond), Guttecoven, Opgrimbie, Maastricht en Eijsden.

kozelen: Neeritter, Beegden en Heel.

aaïen: verspr. Zuidgeld.Lb. en Kleverlds., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Schinnen, Amstenrade, Thorn, As, Grevenbicht/Papenhoven, Urmond, Maastricht, Caberg, Bilzen, Martenslinde, Rosmeer, Sint-Huibrechts-Lille, Zonhoven, Aalst-bij-St.-Truiden, Tessenderlo en Loksbergen.

aanhalen: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Nieuwenhagen, Maastricht, Oirlo en Meijel.

strelen: zeldz. Oost.Zuidlb. en Kleverlds.; ook in Helden/Everlo, Oirsbeek, Hoensbroek, Thorn, Maasbracht, As, Obbicht, Loksbergen en Venlo.

flikflooiën (ook *flikkeflooiën*): verspr. Noord.Oostlb.; ook in Kerkrade, Sittard, Weert, Tungalroy, Meeuwen, As, Born, Geulle, Maastricht, Sint-Truiden, Venlo, Gennep, Venray en Meijel.

fommelen (*foemelen*): Kerkrade Wb. 2 en Meerlo-Wanssum Wb. en in Heerlen, Waubach, Eys, Roermond, Bree en Tongeren.

knuffelen (ook *knoffelen*): Vlodrop, Schimmert, Thorn, Genk, Echt/Gebroek, Urmond en Zonhoven.

knoeffelen (ook *knoevelen*): alg. Kleverlds., verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en Weertlands Wb. 1 en in Heerlen, Schaesberg, Roermond en Maastricht.

verknoeffelen (*verknoevelen*): Venlo.

karnoffelen: Bree Wb. en in Echt/Gebroek, Tongeren en Sint-Truiden.

keuren: freq. Zuid.Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Herten (bij Roermond), Stevensweert, Maastricht en Borgharen.

kalven (*kavven*): Kerkrade Wb. 2.

kemelen: Neer.

kokkelen (*koekelen*): Stein.

knauwelen: Klimmen.

knommelen: Echt/Gebroek.

knutsen: Kerkrade Wb. 2.

koetelen: Roermond.

konkelen: Kesseleik.

keieren: Doenrade en Brunssum.

keien: Merkelbeek.

caresseren (< fr.): Maastricht.

doezen: Niel-bij-St.-Truiden.

feesten: Klimmen en Gronsveld.

femelen: Nunhem, Kapel-in-'t-Zand, Gronsveld en Maasbree.

fijmelen: Weert.

fikfakken: Ophoven, Eksel, Leopoldsburg en Loksbergen.

fikkelen: Sevenum.

fletsen: Diepenbeek, 's-Herenelderen, Hoepertingen, Voort, Sint-Truiden en Jeuk.

flikfakken: Ittervoort.

flikken: Gennep.

flinschen: Schinveld.

fuikelen: Meijel en Nunhem.

huieren: Eigenbilzen.

lief doen: Bingelrade, Brunssum, Amby en Urmond.

lief houden (ook *lief halden*, *hou*, *houien*, *houten*, *houven*, *houwen*, *houwten*, *ouwen*): verspr. Ripuar., Noord.Oostlb. en Centr.Maaslds., zeldz. Kleverlds.; ook in Mechelen, Sittard, Schinveld, Hunsel, Neeroeteren en Kermt.

lief krijgen: Herten (bij Roermond).

lief pakken: Nederweert.

lief vlooiën: Bingelrade.

liefhebben: Lutterade en Brunssum.

moederen (*moeieren*): Bree Wb.

mouwvegen: Meeuwen.

muiken: Venray.
nobbelen (*noebelen*): Venlo en Swalmen.
pakken: Blitterswijk.
poenen: Einighausen.
poelapèjen: Maastricht.
pongelen: Sittard.
puzzelen: Heythuysen, Neer en Asenray/Maalbroek.
schmeicheln (**du.**): Schinveld.
smoren: Gulpen.
schoezen: Schimmert.
smoezen: Heerlerbaan/Kaumer en Vaals.
snobbelen (*snoebelen*): Tegelen.
strijken: Heel, Herten (bij Roermond), Posterholt, Schinnen, Venlo en Meerlo.
strijkelen: Aalst-bij-St.-Truiden.
trittelen: Martenslinde.
tuttelen: Epen.
vleien: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Vijlen, Montfort, Rekem, Caberg en Sint-Pieter.
vrijen: Horst.

ONSchULDIG

N 85 (1981) (435);
 Eupen Wb. (011), Gronsveld Wb. 2 (118), Heel Wb. (208), Kerkrade Wb. 2 (194), Maastricht Wb. (293), Meeuwen Wl. (163), Sittard Wb. (282).

Zonder besef van goed en kwaad, arge-loos.

onschuldig (ook *onschullig*): verspr. Oost.Zuidlb. en Zuid.Oostlb., zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Kerkrade Wb. 2 en in Eupen, Tungalroy, Ophoven, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Stein, Maastricht, Hoeselt, Eksel, Leopoldsburg, Venlo en Meijel.
onnozel: freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Horns en Kleverlds., zeldz. Centr.Maaslds.; ook in Kerkrade, Vaals, Weert, Bree, Meeuwen, As,

Maastricht, Caberg, Vlijtingen, Jeuk, Loksbergen en Venlo.
simpel: Weert.
zonder besei (*zonger besei*): Geleen.

ZEDIG

N 85 (1981) (434);
 Haspengouws Id. (219), Heerlen Wb. 2 (251), Roermond Wb. (330).

Zich strikt houdend binnen de grenzen van het zedelijk geoorloofde.
 Vergelijk ook WLD III, afl. 2.2, paragraaf 6, 'Het seksuele leven'.

zedig: verspr. Oostlb., zeldz. Horns; ook in Voerendaal, Heerlen, Born, Stein, Geulle, Maastricht, Leopoldsburg, Venlo, Tienray en Meijel.

stil: verspr. Oost.Zuidlb.; ook in Haspengouws Id. en in Posterholt, Schinnen, Bree, Maastricht, Jeuk en Gennep.

modest: zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Doenrade, Mheer en Echt/Gebroek.

netjes: Wijlre, Epen, Kapel-in-'t-Zand, Melick, Geleen, Oirsbeek, Wijnandsrade en Urmond.

net: Weert en Kapel-in-'t-Zand.

braaf: Heel, Posterholt, Geleen, Hoensbroek, Amby, Weert, Tungalroy, Ell, Horst en Meijel.

fatsoenlijk: Heerlerbaan/Kaumer, Gulpen, Gronsveld, Meeuwen, As, Maastricht, Eksel en Venlo.

fatsoendelijk: Caberg.

anständig (**du.**): Kerkrade en Vaals.

bleu: Heerlen.

deftig: Meeuwen en Loksbergen.

degelijk: Schinnen.

eerbaar: Roermond.

eerzaam: Beesel.

gewoon: Venray.

ingenomen: Roermond.

onberispelijk: As.

oppassend: Weert en Reuver.

ordentelijk: Caberg.

precies: Tungalroy.
preuts: Meijel.
puntelijk: Sevenum.
rein: Nieuwenhagen.
rustig: Schinnen en Maastricht.
scrupuleus: Nunhem en Eys.
stemmig: Roermond.
voorbeeldig: As.

SOBER

N 85 (1981) (433);
 Gronsveld Wb. 2 (158).

Afkerig van overdaad of overmaat.

sober (ook *soper*): verspr. Oostlb.,
 Horns en Kleverlds., zeldz. Oost.
 Zuidlb.; ook in Bree, As, Echt/
 Gebroek, Stein, Geulle, Maastricht,
 Jeuk, Leopoldsburg, Loksbergen en
 Venlo.

sobertjes (ook *soberkes*, *soperkes*):
 zeldz. Noord.Oostlb.; ook in Born.

eenvoudig: Heerlen, Wijlre, Geleen,
 Oirsbeek, Wijnandsrade, Tungalroy,
 As, Urmond en Maastricht.

einfach (du.): Kerkrade, Vaals, Heerlen
 en Geleen.

gewoon: Nieuwenhagen, Eys, Kapel-in-
 't-Zand, Caberg en Gennep.

karig: Meeuwen en As.

matig: Hoeselt, Maastricht en
 Schimmert.

simpel: Maasbree en Eksel.

zuinig: verspr. Noord.Oostlb., zeldz.
 Zuid.Oostlb.; ook in Voerendaal,
 Weert, Ophoven, Stein, Caberg en
 Venray.

FATSOENLIJK

ZND 35 (1941) (013a);
 Beverlo Wb. (074), Eupen Wb. (039), Genk Wb.
 (235), Gennep Wb. (061), Gronsveld Wb. 2 (049,
 113), Hasselt Wb. (104, 132, 465), Heerlen Wb.
 2 (108), Kerkrade Wb. 2 (050, 086, 197), Kortess-

sem Wb. (366), Maastricht Wb. (096), Meeswijk
 Wl. (007, 201), Meeuwen Wl. (070), Nuth Wb.
 (061), Roermond Wb. (078), Sint-Truiden Wb.
 (101, 186), Sittard Wb. (097), Stokkem Wb.
 (042), Tungalroy Wb. (271), Venlo Wb. (124),
 Venray Wb. (159), Weertlands Wb. 1 (A7, 009),
 Zonhoven Wb. (118), Zonhoven Wl. (160).

Zich houdend aan de regels van het
 fatsoen zowel met betrekking tot eer en
 morele normen als met betrekking tot
 uiterlijke vormen.

fatsoenlijk (ook *farsoenlijk*): alg.

Demerkemp., verspr. Maaskemp.,

Centr.Maaslds., Dommellds.,

Lonerlds. en Truierlds., zeldz.

Bilzerlds.; ook in Kerkrade Wb. 2,

Gennep Wb. en Venray Wb. en in

Heerlen, Eupen, Sittard, Gronsveld,

Ophoven, Lanaken, Veldwezelt,

Diepenbeek, Riksingenen, Beverlo, Paal,

Tessengerlo, Meldert, Linkhout en

Lommel.

fatsoendelijk: Roermond, Gronsveld,
 Tungalroy, Opgrimbie, Maastricht en
 Venlo.

ordentelijk (ook *orrentlijk*): Kerkrade

Wb. 2 en Weertlands Wb. 1 en ook

in Gronsveld, Genk, Zutendaal,

Kuringen, Zonhoven, Beverlo,

Kortesssem, Sint-Truiden en Jeuk.

ordentlich (du.): Kerkrade Wb. 2.

deftig: zeldz. Demerkemp. en

Lonerlds.; ook in Genk, Bilzen,

Diepenbeek, Mal, Overpelt, Kaulille

en Montenaken.

anständig (du.) (ook *aanstännig*):

Kerkrade Wb. 2 en in Nuth/Aalbeek

en Meeswijk.

beleefd: Mettekoven en Neerharen.

chic: Sint-Truiden.

convenabel: Kuringen, Sint-

Lambrechts-Herk en Tongeren.

gemanierd: Lommel en Gronsveld.

goed (goei): Duras, Sint-Truiden en

Zichen-Zussen-Bolder.

menselijk: Borlo.

net: Lanaken.

serieus: Rijkhoven, Heppen, Beverlo en Beringen.
treffelijk: Hasselt.

ongepoetst: Caberg en Mheer.
ordinair: Maastricht.
smerig: verspr. Kleverlds.

ONFATSOENLIJK

N 85 (1981) (437);
 Beverlo Wb. (182), Eupen Wb. (010, 131), Gennep Wb. (132, 169), Hamont Wl. (323), Heerlen Wb. 2 (130), Sittard Wb. (278).

In strijd met de regels van het fatsoen.
 Zie de toelichting in het lemma FATSOENLIJK.

onfatsoenlijk: verspr. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Kleverlds., zeldz. Horns; ook in Eupen, Bree, As, Born, Maastricht, Eigenbilzen, Hamont, Eksel, Leopoldsburg en Venlo.
onfatsoendelijk (ook *onfatsoengelijk*): Gulpen, Gronsveld, Kelpen, Geulle, Maastricht, Caberg en Venlo.
niet fatsoenlijk: Nunhem.
ongemanierd: Nieuwenhagen, Epen, Beesel, Beek, Doenrade, Schinnen, Ell, Meeuwen, As, Echt/Gebroek, Maastricht, Caberg en Sevenum.
vies: verspr. Zuid.Oostlb.; ook in Kerkrade, Vaals, Heerlen, Eys, Gulpen, Herten (bij Roermond), Montfort, Meeuwen, Urmond, Stein, Geulle, Maastricht, Eigenbilzen, Vlijtingen, Hoeselt, Jeuk, Venlo, Tienray, Meijel en Maasbree.
gemeen: Beverlo en Loksbergen.
lomp: Urmond.
mottig: Loksbergen.
ongepermitteerd: Gennep Wb. en in Weert.
niet gepermitteerd: Maastricht.
niet richtig (du.): Wijlre.
onbehoorlijk: Weert.
onbehouwen: Merkelbeek.
onbeschoft: Kapel-in-'t-Zand en Maastricht.
oneffen: Sittard.
ongepast: Weert en Caberg.

WULPS

N 85 (1981) (439);
 Maastricht Wb. (051, 509), Roermond Wb. (328), Stokkem Wb. (046), Valkenburg Wb. (036).

Wellustig, vervuld van sterk zinnelijk genoegen.
 Zie ook het lemma GEIL, WELLUSTIG in WLD III, afl. 2.2, *Familie en seksualiteit*, pag. 159-160.

wulps: verspr. Oostlb.; ook in Ittervoort, Ophoven, Thorn, As, Geulle, Maastricht, Leopoldsburg en Venlo.
wups: Tungalroy.
wuft: Nieuwstadt, Oirsbeek, Kelpen, Thorn, Born, Stein en Venlo.
aangebrand: Loksbergen.
bretság: Maastricht, Caberg en Valkenburg.
bretsetig: Maastricht.
crapuleus: Loksbergen.
gelp: Venlo, Stokkem en Geulle.
gelps: Caberg.
heet: zeldz. Zuid.Oostlb.; ook in Heerlen, Beesel en Roermond.
hitsig: Maastricht en Heerlen.
hoerentig: Gulpen.
hoerig: Herten (bij Roermond).
laag: Echt/Gebroek en Posterholt.
loops: Waubach, Heerlerbaan/Kaumer, Schinnen, Mheer, Stein en Maastricht.
losbandig: As.
mansgek: Nunhem.
mottig: Loksbergen.
scherp: Heerlen, Nieuwenhagen, Herten (bij Roermond), Gronsveld, Ell en Maasbree.
schuins: Gennep en Beesel.
vet: Kesseleik, Jeuk en Maastricht.
vettig: Lutterade, Bree, Urmond, Eigenbilzen en Tienray.

vies: Geleen.
vrouwlie-gek (*vroulie-gek*): Nunhem.
vuil: Maastricht.
warm: Heerlen.
wellustig: Maastricht.
werelds: As.
wild: Roermond.

AANSTOOT GEVEN

N 85 (1981) (432);
 Maastricht Wb. (092).

Mensen ontstemming of ergernis geven door onzedelijk gedrag.

aanstoot geven: zeldz. Oost.Zuidlb., Oostlb. en Kleverlds.; ook in Kerkrade, Weert, Tungelroy, Thorn, Bree, As, Echt/Gebroek, Stein, Maastricht, Caberg, Hoeselt en Jeuk.
ergernis geven: Eys, Montfort, Hoensbroek, Maastricht, Venlo, Tienray en Horst.
erger geven: Tungelroy.
ergeren: verspr. Oostlb.; ook in Epen, Weert, Ell, Ophoven, Urmond, Stein, Maastricht, Leopoldsburg, Gennep en Maasbree.
choqueren: Maastricht.
krenken: Maastricht.
schandaal geven: Vlijtingen.
schandaliseren: Meeuwen.
storen: Herten (bij Roermond).
triezen (du.) (*trietsen*): Vaals.
voor de kop stoten: As.
zich misdragen: Kelpen en Schimmert.
zich niet gedragen: Oirlo, Schimmert en Wijlre.
zich niet weten te houden (*zich niet weten te halden*): Oirlo.

ZICH SCHAMEN

N 85 (1981) (448);
 Beverlo Wb. (229), Heel Wb. (246), Kerkrade Wb. 2 (219), Lommel Wl. (275), Maastricht Wb. (364), Meeswijk Wl. (224), Meeuwen Wl. (188), Niel-St.Truiden Wl. (397), Roermond Wb. (252), Sint-Truiden Wb. (206), Sittard Wb. (363), Tongeren Wb. (558, 709), Uikhoven Wl. (143), Venlo Wb. (235), Weertlands Wb. 1 (A5, 010, A5, 014), Zonhoven Wb. (403), Zonhoven Wl. (115).

Zich verlegen of onbehaaglijk voelen tengevolge van het besef dat men iets doet of gedaan heeft dat tot oneer of spot strekt. Ook het getuige zijn van zo een daad kan schaamte oproepen.

zich schamen: alg. Weertlds., verspr. Ripuar. en Oostlb.; ook in Heerlerbaan/Kaumer, Eys, Epen, Tungelroy, Meeuwen, As, Uikhoven, Geulle, Maastricht, Caberg, Tongeren, Zonhoven, Beverlo, Sint-Truiden, Leopoldsburg, Venlo, Gennep, Venray en Tienray.
zich beschamen: Vlijtingen.
zijn eigen schamen: Lommel.
beschaamd zijn (ook *beschaamp zijn*): Lutterade, Hoeselt en Maastricht.
zich generen: alg. Weertlds., freq. Oostlb., verspr. Oost.Zuidlb., Horns, Centr.Maaslds. en Kleverlds.; ook in Bree, As, Maastricht, Caberg, Eigenbilzen, Tongeren, Eksel, Niel-bij-St.-Truiden, Jeuk, Loksbergen en Venlo.
beteuterd kijken: Neer.
beteuterd staren: Neer.
in de ambras zitten: Maastricht.
zich bescheten voelen: Horst.
zich schoften: Venlo.

Kaarten

Aflevering 1.4, Karakter en gevoelens

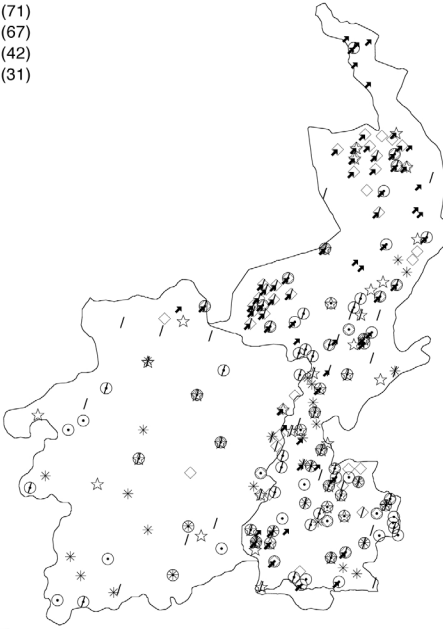
Verstand Kaart 1

- / verstand (108)
- geest (12)
- △ vernunft (du.) (9)
- ★ bezei (8)

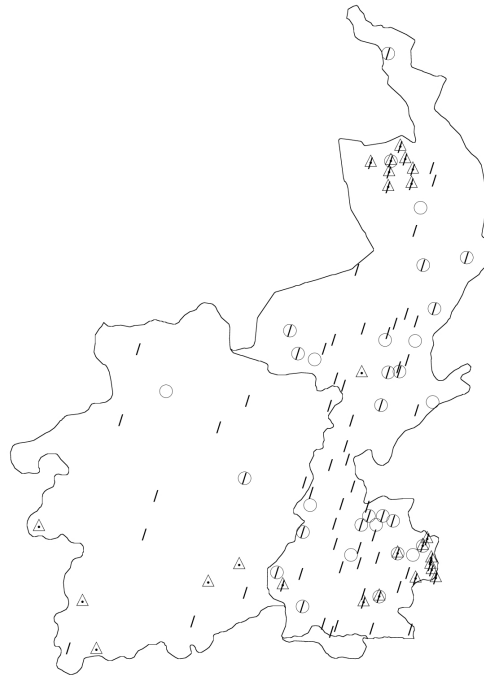
Begrip, besef
Kaart 2

- / benul (95)
- begrip (87)
- ▲ belul (71)
- ◇ bezei (67)
- ☆ besef (42)
- * verstand (31)

Begrijpen
Kaart 3

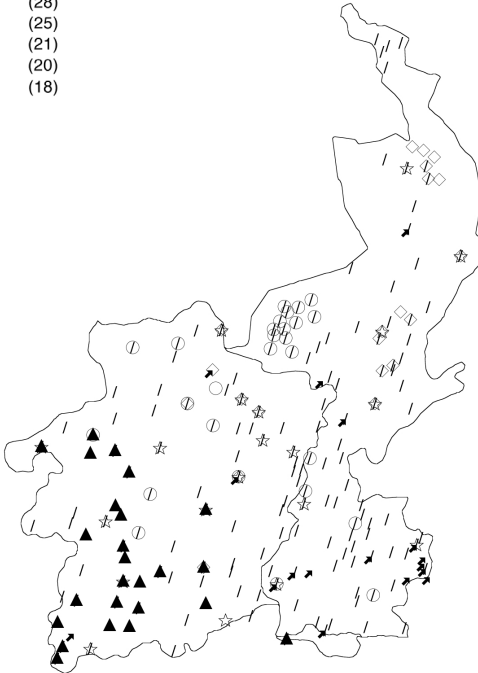
- / begrijpen (89)
- snappen (31)
- △ verstaan (26)

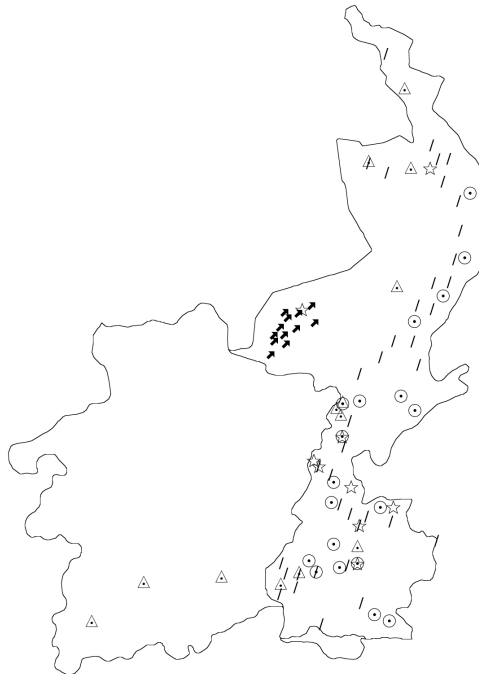
Piekeren
Kaart 4

- / praktiseren (158)
- dubben (28)
- ▲ speculeren (25)
- ◇ mijmeren (21)
- ☆ dromen (20)
- ▲ nadenken (18)

Kundig
Kaart 5

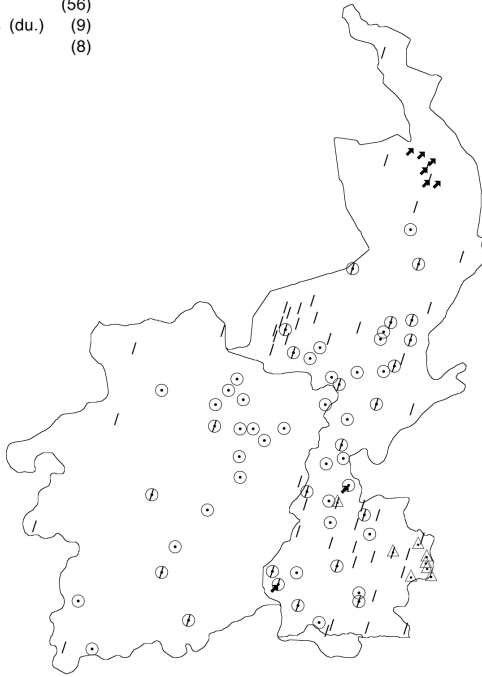
- / kundig (39)
- knap (19)
- △ bekwaam (13)
- ▲ capabel (13)
- ☆ geleerd (9)

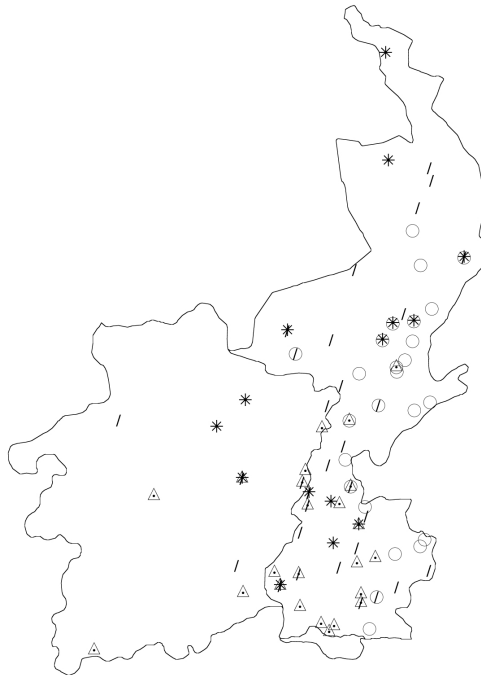
Geheugen Kaart 6

- / geheugen (70)
- memorie (56)
- △ gedächtnis (du.) (9)
- * onthoud (8)

Zich vergissen Kaart 7

- / (zich) vergissen (31)
- (zich) vergeten (25)
- △ (zich) verdolen (24)
- * abuis hebben, zijn (15)

Abuis Kaart 8

- / mis (102)
- ✱ abuis (68)
- verkeerd (21)
- △ verdoold (18)

Nieuwsgierig Kaart 9

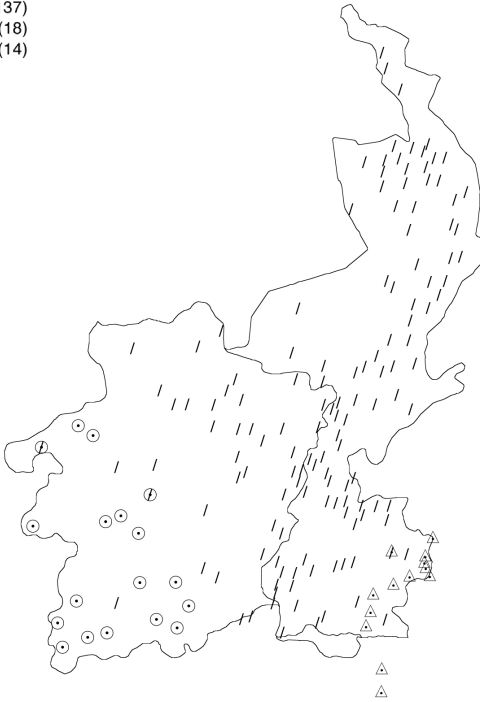
- / nieuwsgierig (164)
- curieus (13)
- ✱ naaswijs (13)
- △ vraagachtig (8)

Raden

Kaart 10

- / raden (137)
- geraden (18)
- △ radenen (14)

Raar, vreemd

Kaart 11

- / vreemd (204)
- raar (146)
- ▲ aardig (122)
- △ curieus (23)
- komiek (17)
- * vies (13)

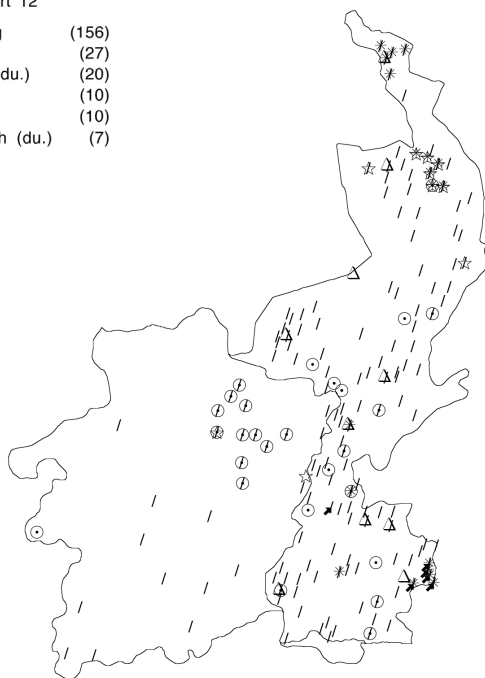

Verstandig

Kaart 12

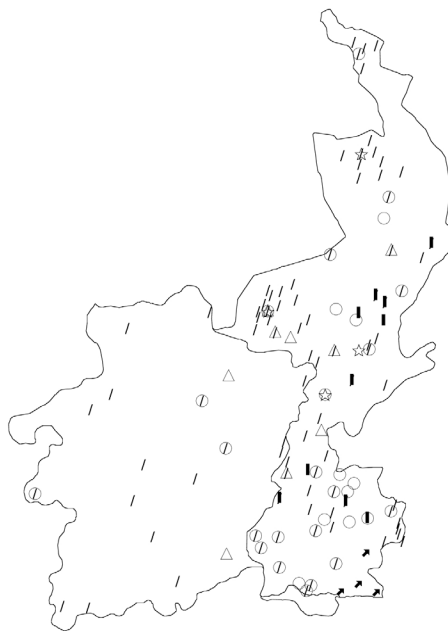
- / verstandig (156)
- redelijk (27)
- * gescheit (du.) (20)
- △ goed bij (10)
- ☆ wijs (10)
- vernünftig (du.) (7)

Wijs

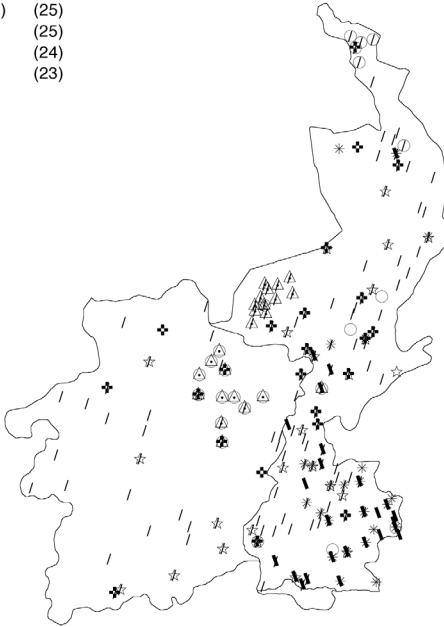
Kaart 13

- / wijs (92)
- geleerd (31)
- kloek (10)
- △ slim (9)
- ☆ goed bij (4)
- schlau (du.) (4)

Slim
Kaart 14

- / slim (136)
- ☆ rap (28)
- \ loos (27)
- * schlaun (du.) (25)
- △ vernistig (25)
- gewiekst (24)
- ◆ vinnig (23)

Dom
Kaart 15

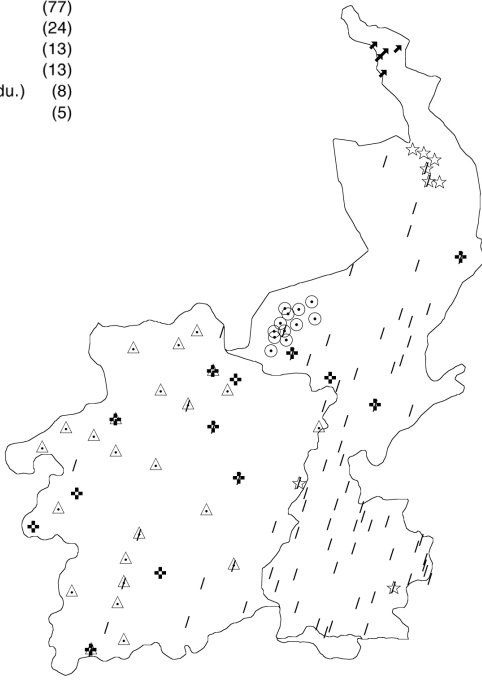
- / stom (55)
- dom (49)
- ☆ lomp (26)
- ♣ doosachtig (6)
- ◆ simpel (4)

Gek
Kaart 16

- / gek (77)
- △ dwaas (24)
- bram (13)
- ✚ zot (13)
- ☆ verrückt (du.) (8)
- ♣ verdraaid (5)

Keus
Kaart 17

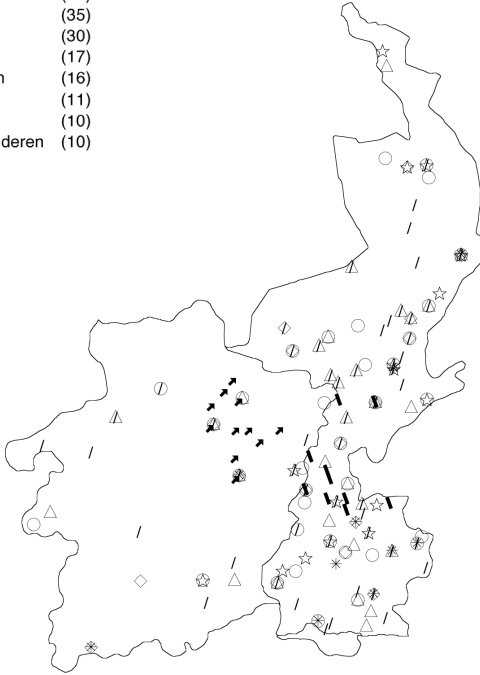
- / keus (109)
- wahl (du.) (7)
- △ keur (5)

Aarzelen

Kaart 18

- / twijfelen (53)
- treuzelen (35)
- △ aarzelen (30)
- ◇ dubben (17)
- ☆ niet durven (16)
- ♣ drezen (11)
- * draaien (10)
- ∨ schikschouderen (10)

Kieskeurig

Kaart 19

- / kieskeurig (54)
- ⊙ kommerlijk (20)
- △ lastig (19)
- ◇ perfectelijk (13)
- ☆ keurig (12)
- ♣ vies (10)
- ♣ difficile (fr.) (8)

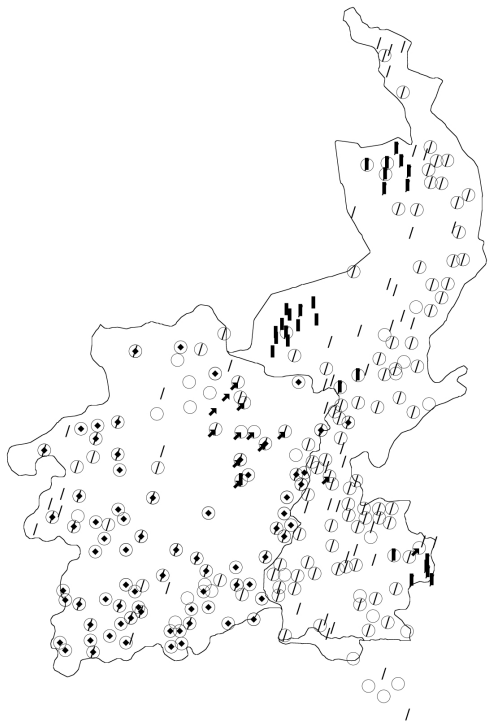
Waardenen Kaart 20

- / waardenen (63)
- tellen (23)
- ▼ estimeren (< fr.) (21)
- △ op prijs stellen (12)
- ✦ maintaineren (7)

Karakter Kaart 21

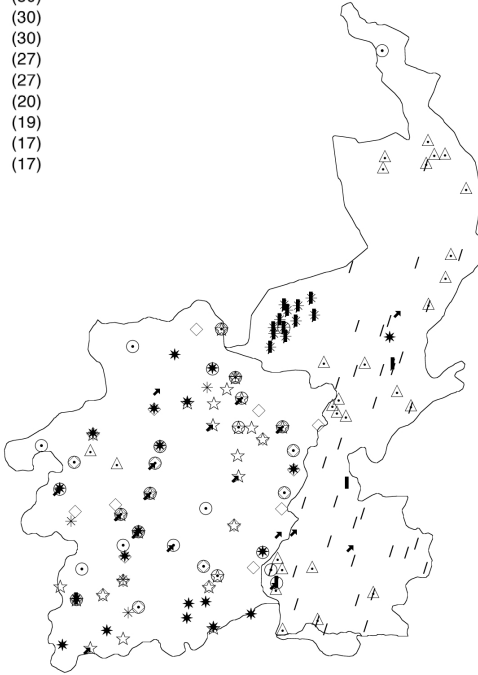
- / aard (190)
- karakter (149)
- caractère (fr.) (73)
- ! wezen (31)
- ✦ natuur (13)

Slecht mens

Kaart 22

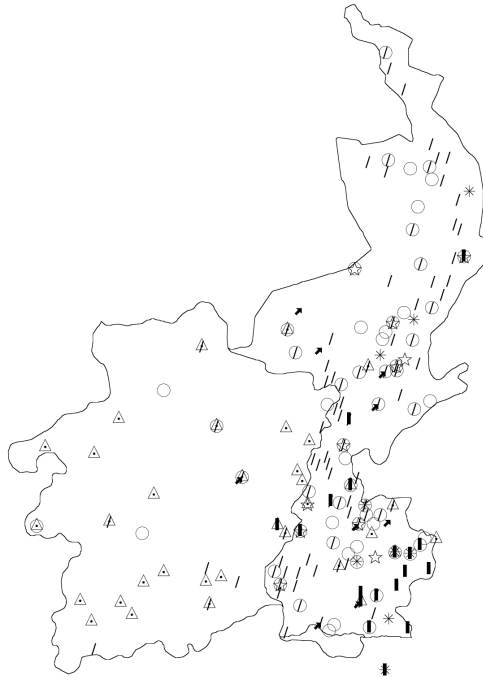
- / schoft (50)
- smeerlap (30)
- ◇ vagebond (30)
- △ galgenaas (27)
- ☆ voyou (fr.) (27)
- * krapuul (20)
- * schurk (19)
- ▮ filou (fr.) (17)
- ♣ slechterik (17)

Eenvoudig

Kaart 23

- / eenvoudig (92)
- gewoon (60)
- △ simpel (34)
- ▮ einfach (du.) (18)
- ☆ bedeesd (11)
- * einfältig (du.) (9)
- ♣ modest (9)

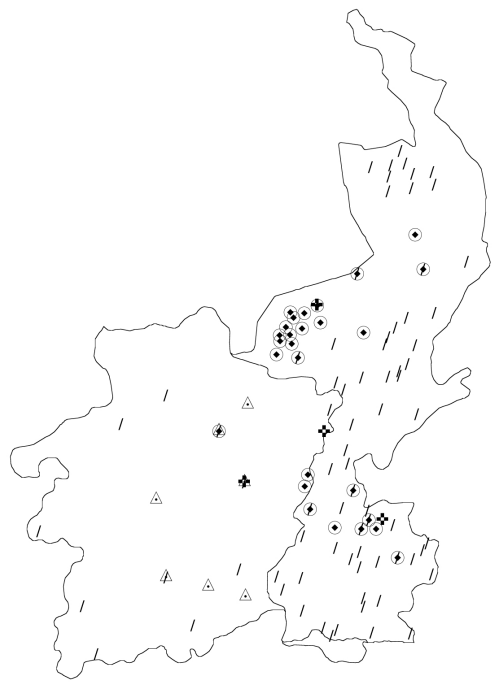
Streng
Kaart 24

- / streng (86)
- ▨ strang (75)
- ⊙ hel (14)
- * straf (8)

Vertrouwen
Kaart 25

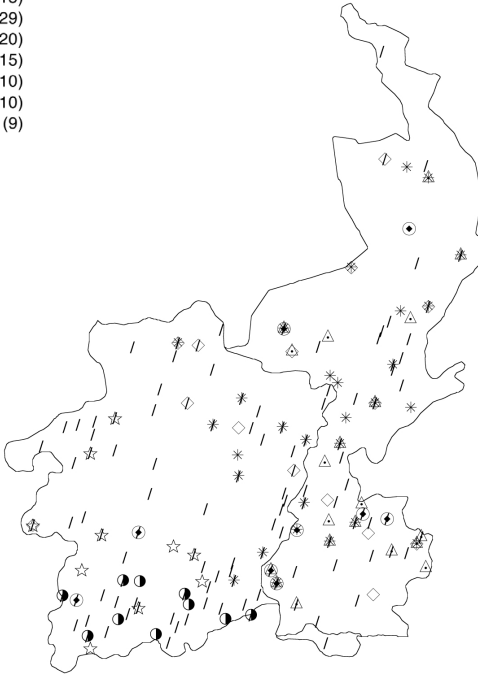
- / vertrouwen (75)
- ⊙ trouwen (28)
- △ betrouwen (7)
- ✚ stokken op (4)

Gril

Kaart 26

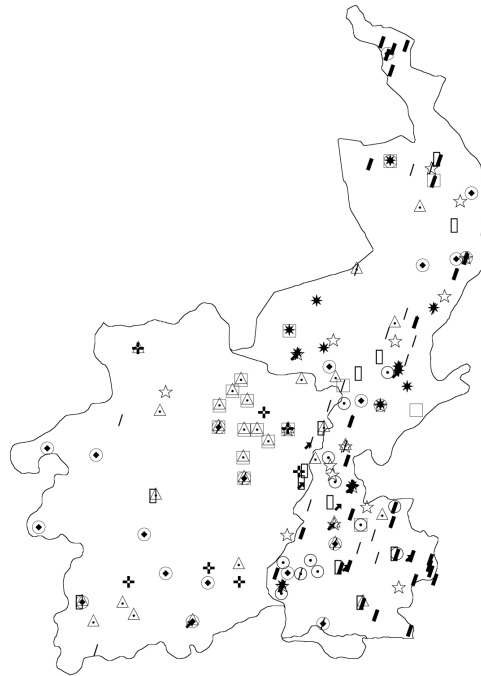
- / kuur (115)
- * gril (29)
- △ nuk (20)
- ◇ streek (15)
- ☆ loet(s) (10)
- stip (10)
- ⊙ stuip (9)

Leep, doortrapt

Kaart 27

- / schlau (du.) (34)
- / doortrapt (32)
- △ geslepen (32)
- ⊙ leep (22)
- ☆ slim (19)
- glad (17)
- ▭ loos (13)
- * gehaaid (12)
- ⊙ leeps (12)
- gewiekst (10)
- ✦ uitgeslapen (8)

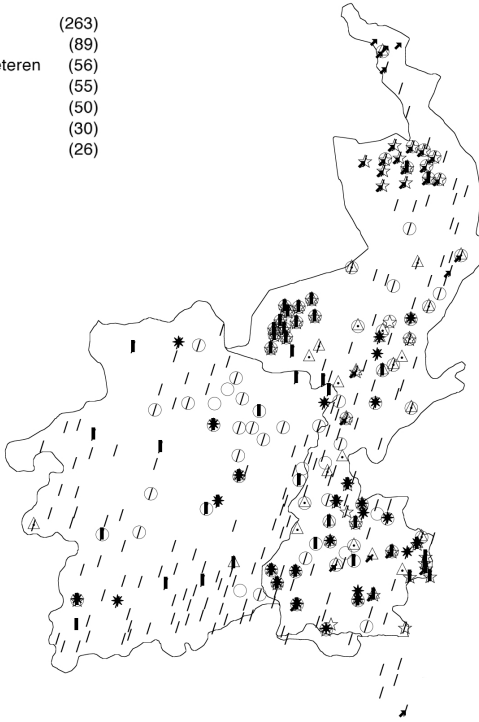

Bedriegen

Kaart 28

/ bedriegen	(263)
○ verneuken	(89)
△ besodemieteren	(56)
▮ kloten	(55)
☆ bezeiken	(50)
♣ betoeppen	(30)
* kullen	(26)

Achterdocht

Kaart 29

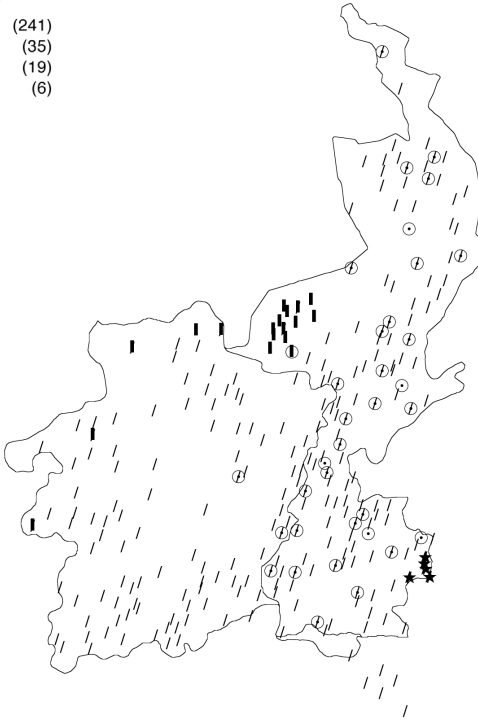
▮ achterdenken	(56)
/ achterdocht	(51)
⊙ achtergedacht(en)	(32)
* erg	(19)
★ presumptie(s)	(8)
○ wantrouwen	(8)

Jaloers

Kaart 30

- / jaloers (241)
- afgunstig (35)
- ▮ pikantig (19)
- ★ misgunstig (6)

Huichelen

Kaart 31

- / huichelen (57)
- veinzen (19)
- △ femelen (17)
- doen alsof (9)
- ★ bougeren (< fr.) (8)
- * gebaren (8)
- * opscheppen (8)
- schmeicheln (du.) (8)

Stiekem

Kaart 32

/ stiekem	(140)
➤ heimelijk	(84)
△ geniepig	(51)
☆ achterbaks	(38)
▮ achterrug(s)	(34)

Gluiperd

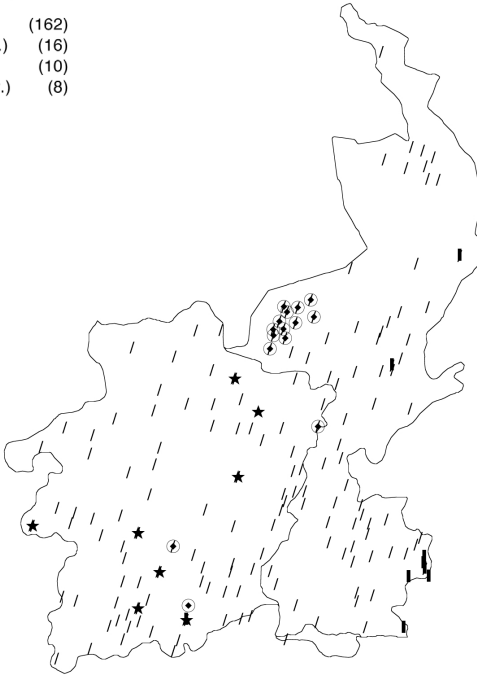
Kaart 33

/ gluiper(d)	(75)
○ stiekemerd	(21)
⊙ stuiper(d)	(13)
◇ valserik	(12)
★ lusch	(9)
* huichelaar	(8)
➤ loeroor	(8)
▮ loperd	(8)

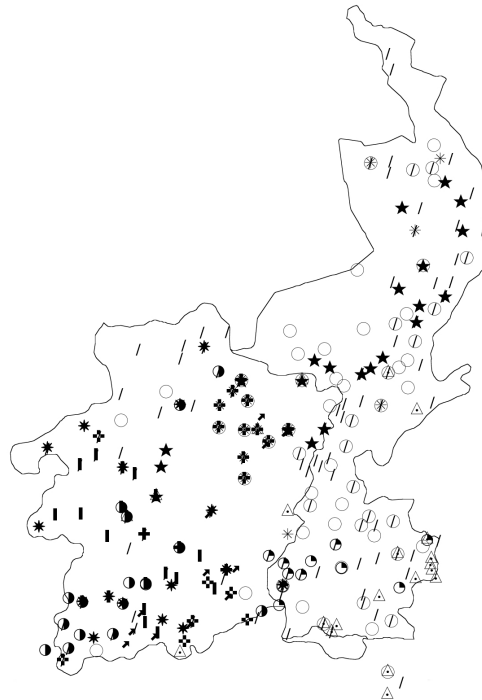
IJver
Kaart 34

- / ijver (162)
- ⊙ qui-vive (fr.) (16)
- ▮ vlijt (10)
- ★ courage (fr.) (8)

Treuzelen
Kaart 35

- / treuzelen (109)
- sukkelen (60)
- △ klommelen (22)
- ▮ tettelen (22)
- ★ troggelen (22)
- ⊕ chipoteren (< fr.) (21)
- * klungelen (17)
- * semmelen (16)
- ⊙ tammelen (16)
- ▲ drentelen (12)
- ⊙ neuzelen (12)

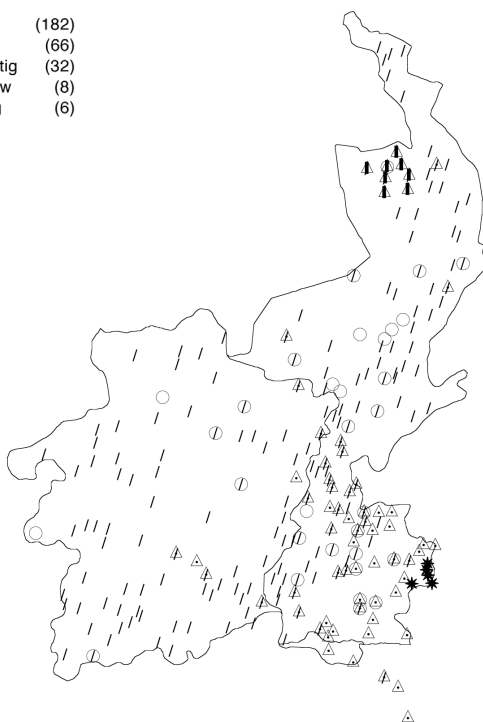

Lui

Kaart 36

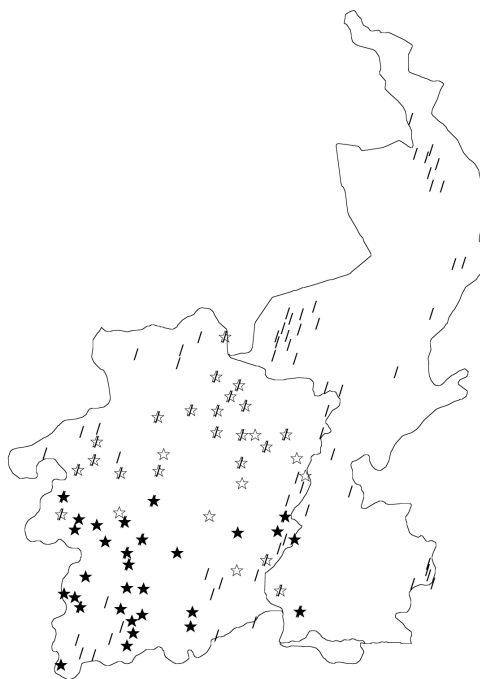
/ lui	(182)
△ vuil	(66)
○ niet scheidig	(32)
▨ werkschouw	(8)
* lammeletig	(6)

Geduld

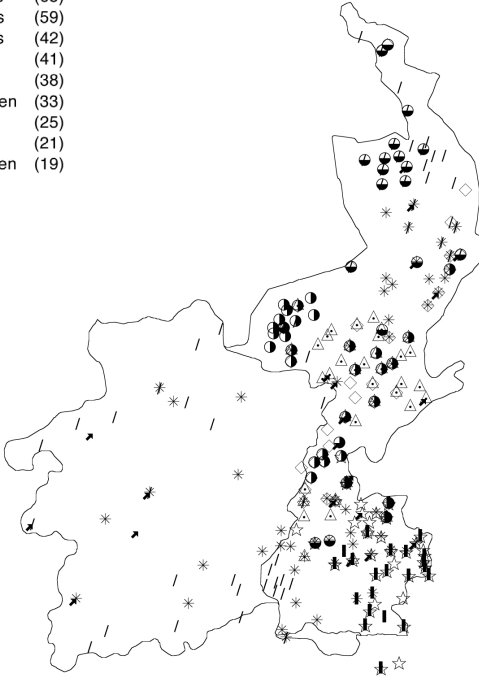
Kaart 37

/ geduld	(94)
☆ patiëntie	(31)
★ patience (fr.)	(30)

Snotneus
Kaart 38

- * snot(s)naas (65)
- / snot(s)neus (59)
- △ snotternaas (42)
- ◇ snotterbel (41)
- ☆ kute-naas (38)
- snotterkuiken (33)
- ┆ kute-nelis (25)
- ♣ snotaap (21)
- ◐ snot(s)kuiken (19)

Ondeugend
Kaart 39

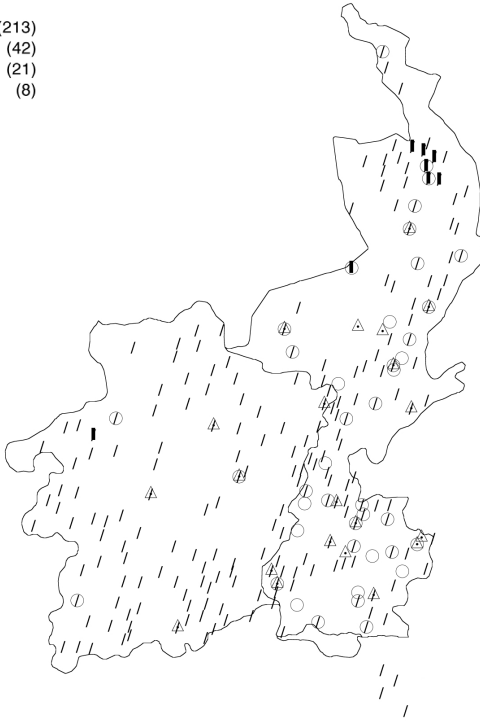
- / stout (94)
- △ ondeugend (61)
- ▲ ondeugendig (18)

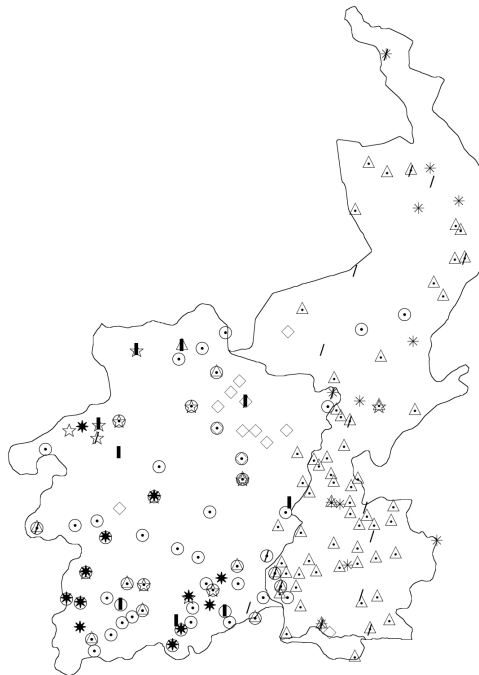
Gemeen
Kaart 40

- / gemeen (213)
- laag (42)
- △ slecht (21)
- ┆ smerig (8)

Kwaadspreekster
Kaart 41

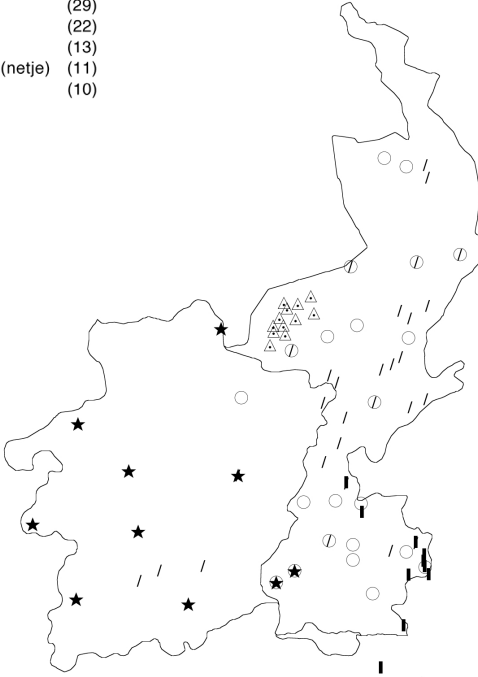
- △ klappei (71)
- kwaitong, kwade tong (53)
- / kletswijf (20)
- ◇ klep (14)
- ☆ vuiltong (13)
- * langtong, lange tong (12)
- * waswijf (12)
- ┆ babbelwijf (9)

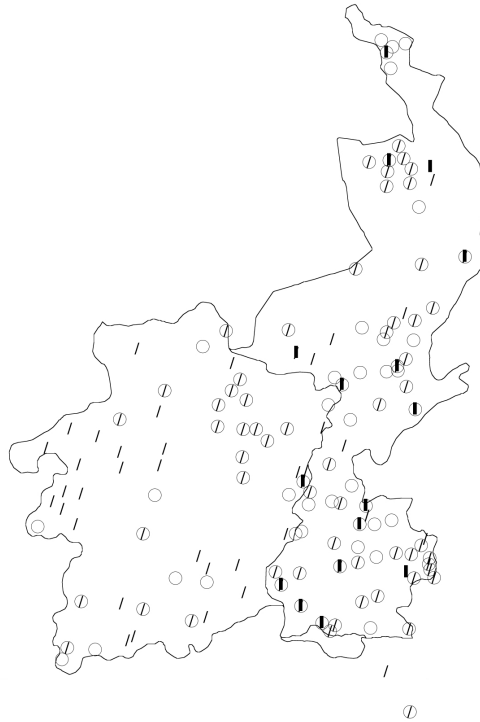
Hansworst
Kaart 42

- / hansworst (29)
- aansteller (22)
- △ kadee (13)
- ▬ hampelman(netje) (11)
- ★ polichinel (10)

Moed
Kaart 43

- courage (fr.) (103)
- / moed (103)
- ▬ durf (16)

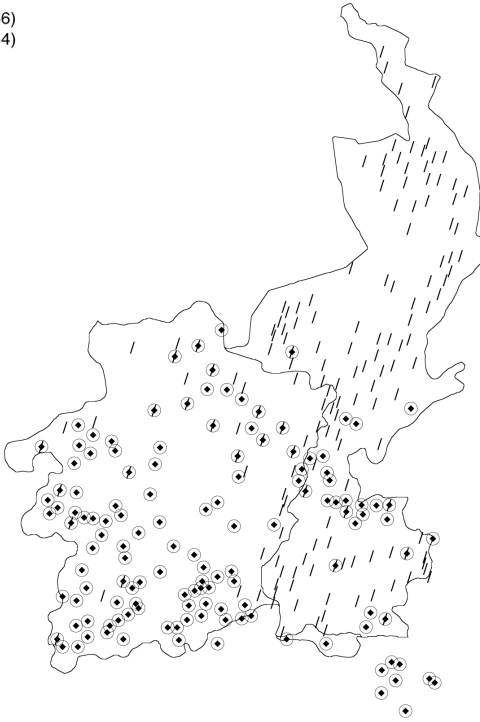

Durven

Kaart 44

- / durven (166)
- ⊙ dorren (134)

Angst

Kaart 45

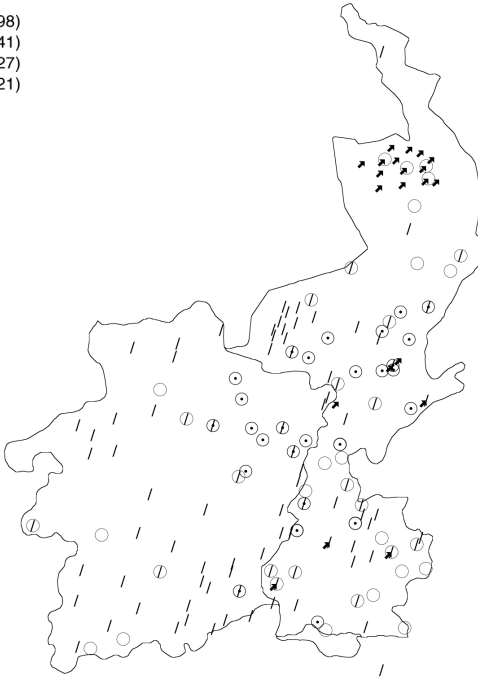
- / angst (132)
- * schrik (60)
- △ floep (25)
- ▬ bang (11)
- schijt (11)

Bang

Kaart 46

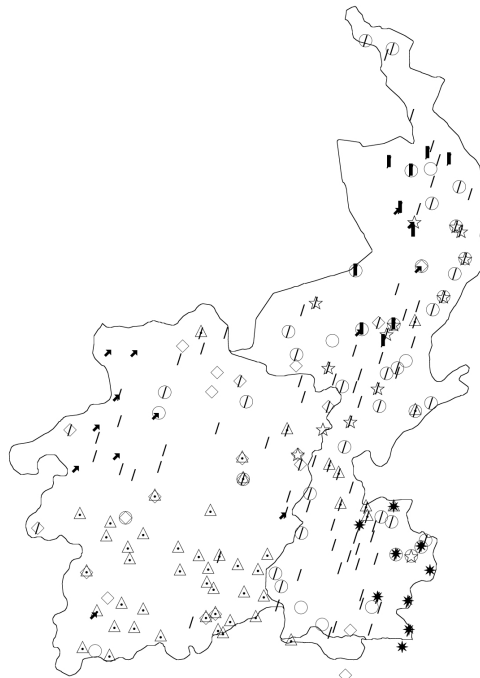
- / bang (98)
- schouw (41)
- ⊙ schuw (27)
- ♣ angstig (21)

Nauwgezet

Kaart 47

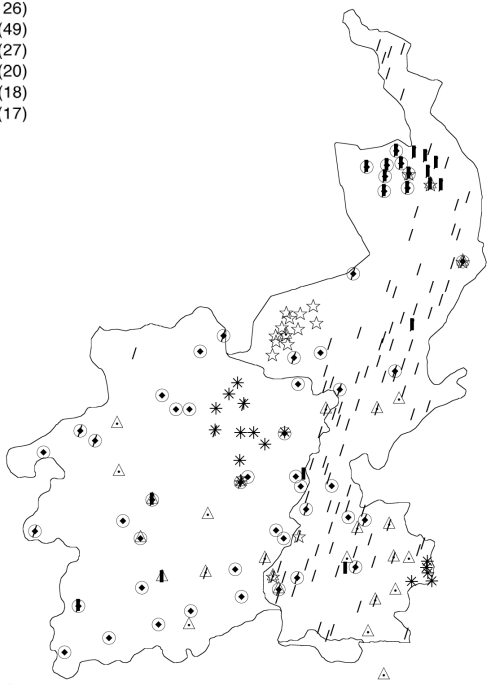
- / secuur (121)
- △ correct (49)
- precies (45)
- ◇ juste (fr.) (22)
- ☆ puntelijk (14)
- ♣ fijn (13)
- * genau (du.) (10)
- ┃ pront (10)

Slons
Kaart 48

- / slons (126)
- ⊙ sloor (49)
- △ slodder (27)
- ▮ flots (20)
- ☆ sloerie (18)
- * lodder (17)

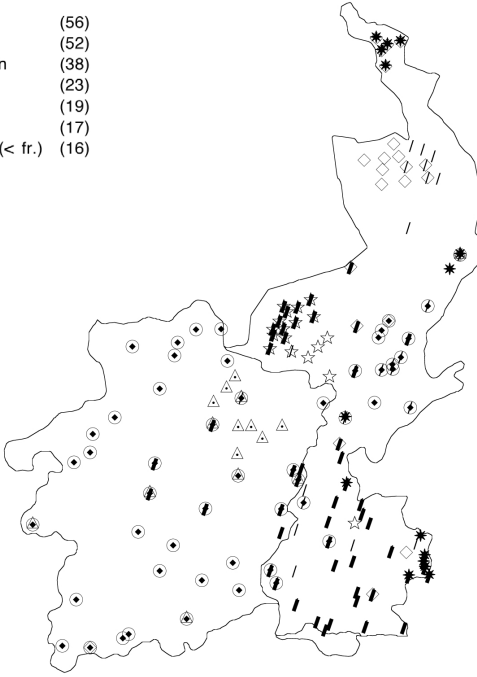
Verwaard
Kaart 49

- / groots (169)
- ⊙ wreed (35)
- △ fier (24)
- ▮ stolz (du.) (23)
- ☆ hovaardig (11)

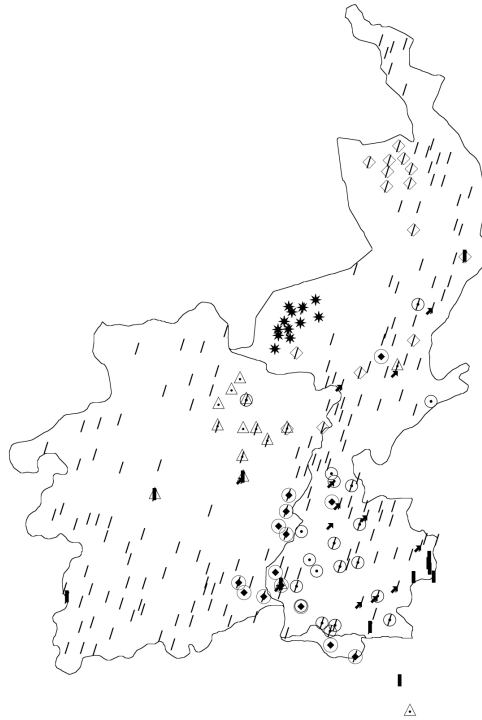
Opscheppen
Kaart 50

- / stuiten (56)
- ⊙ stoefen (52)
- / opscheppen (38)
- ◇ zwetsen (23)
- ☆ stroffen (19)
- * strunzen (17)
- △ blagueren (< fr.) (16)

Koppig
Kaart 51

- / koppig (203)
- ⊙ kops (20)
- △ obstinaat (15)
- ◇ wars (15)
- ⊙ kopsig (14)
- ! eigenzinnig (13)
- * raaskoppig (13)
- ♣ stijfkoppig (13)

Dwarsdrijven

Kaart 52

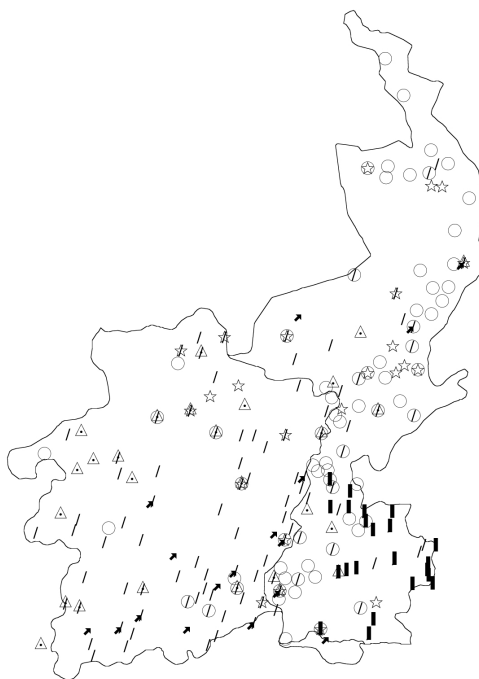
- / dwarsdrijven (56)
- warsdrijven (56)
- △ terwarsdrijven (24)
- ▮ vregelen (17)
- ☆ tegenwringen (13)

Grappig

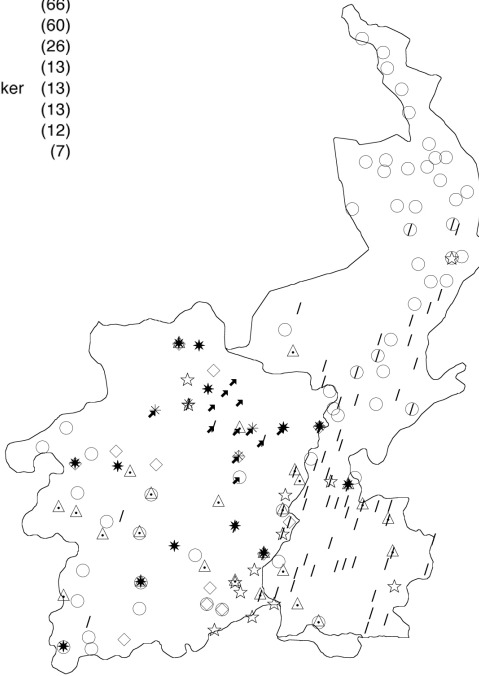
Kaart 53

- / plezierig (103)
- grappig (71)
- △ plezant (27)
- ☆ lollig (24)
- ▮ spaßig (du.) (23)
- ♣ komiek (17)

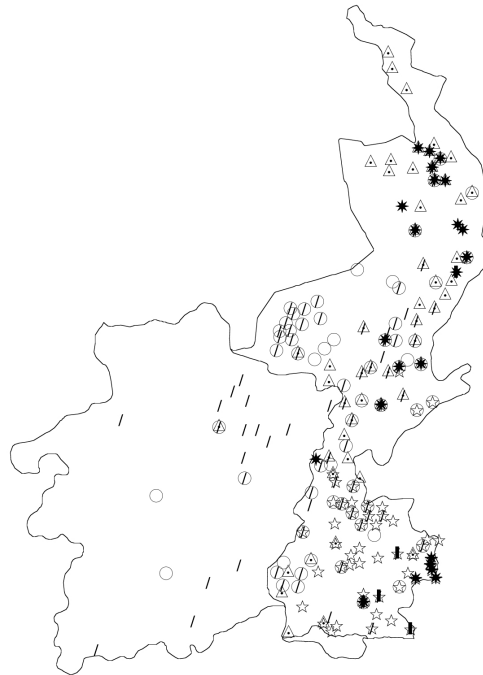
Guit
Kaart 54

- / snaak (66)
- guit (60)
- △ strop (26)
- ◇ deugniet (13)
- ☆ grappenmaker (13)
- * kapoen (13)
- ♣ pagadder (12)
- * vlegel (7)

Pret, schik
Kaart 55

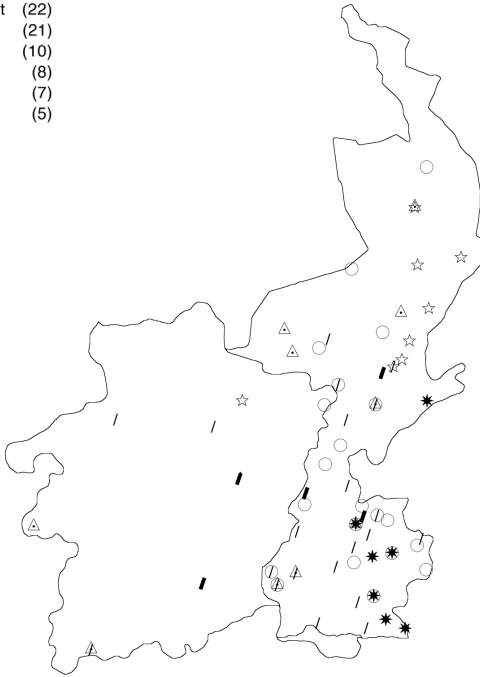
- / plezier (81)
- lol (66)
- △ schik (55)
- ☆ spaß (du.) (53)
- * joeks (24)
- ┆ freude (du.) (5)

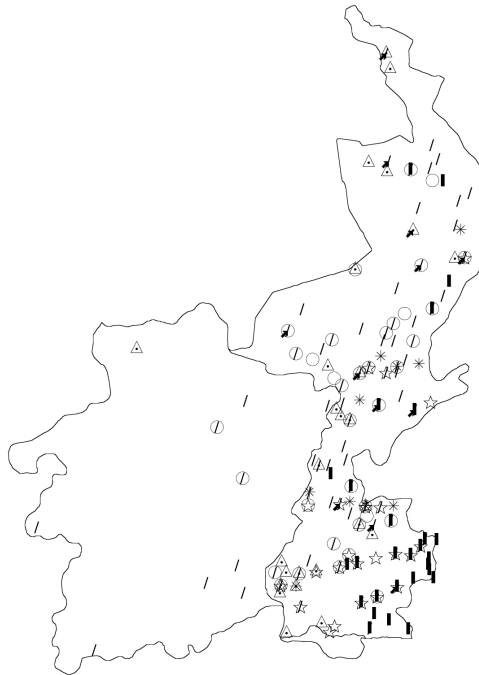
Vermaak
Kaart 56

- / amusement (22)
- vermaak (21)
- △ plezier (10)
- ☆ lol (8)
- * spaß (du.) (7)
- ! amusatie (5)

Vreugde
Kaart 57

- / plezier (76)
- lol (36)
- ! freude (du.) (30)
- △ vreugd(e) (26)
- ☆ spaß (du.) (23)
- ▲ goede zin (12)
- * blijdschap (10)

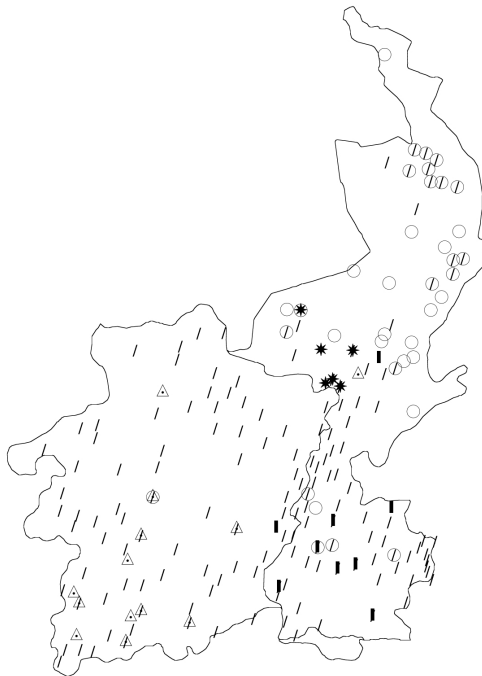

Blij
 Kaart 58
 / blij (146)
 △ vro (12)

Giechelen
 Kaart 59

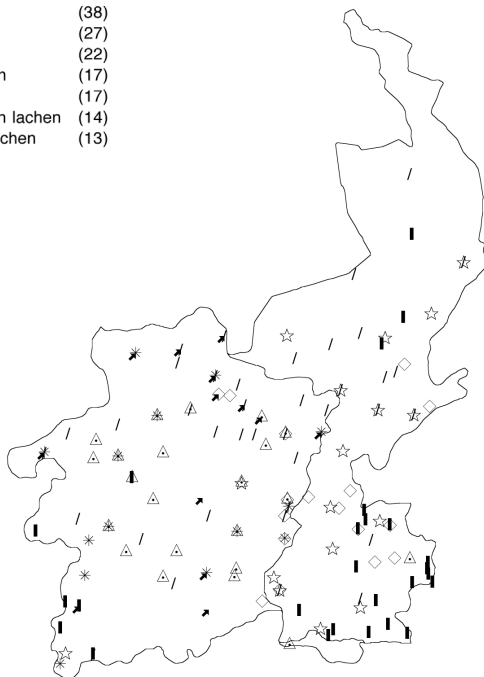
/ giechelen (156)
 ○ giebelen (37)
 △ gibberen (13)
 I kokkelen (10)
 * gabberen (6)

Glimlachen

Kaart 60

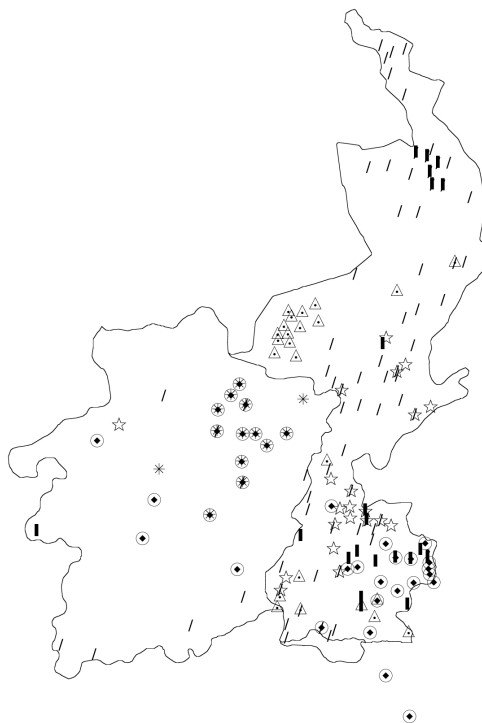
/	glimlachen	(38)
┃	gremelen	(27)
△	greilachen	(22)
◇	grijnslachen	(17)
☆	monkelen	(17)
*	in zijn eigen lachen	(14)
➤	heimelijk lachen	(13)

Grijzen

Kaart 61

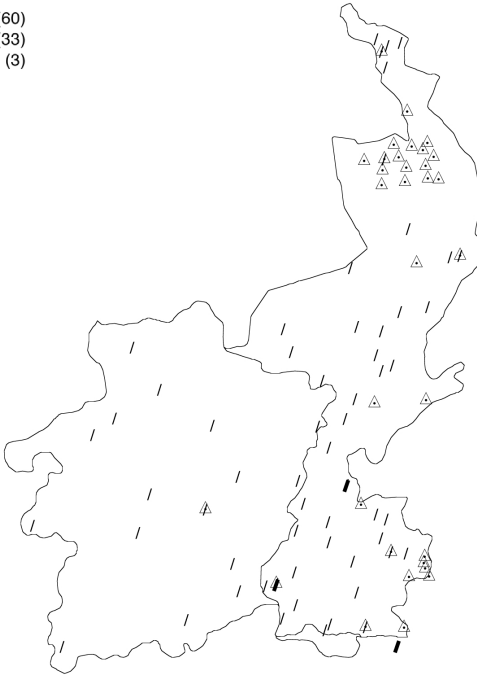
/	grijzen	(73)
⊙	greilachen	(36)
△	grijnen	(25)
┃	gremelen	(21)
☆	grijnslachen	(21)
*	grijnlachen	(14)

Tevreden

Kaart 62

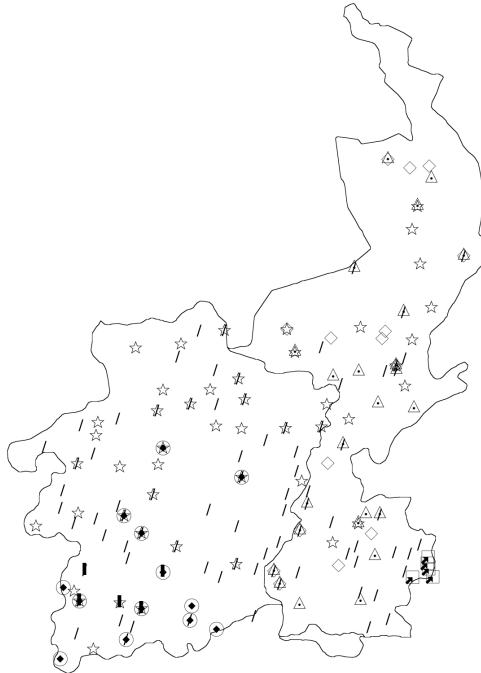
- / content (60)
- △ tevreden (33)
- ▮ tevree (3)

Geluksvogel

Kaart 63

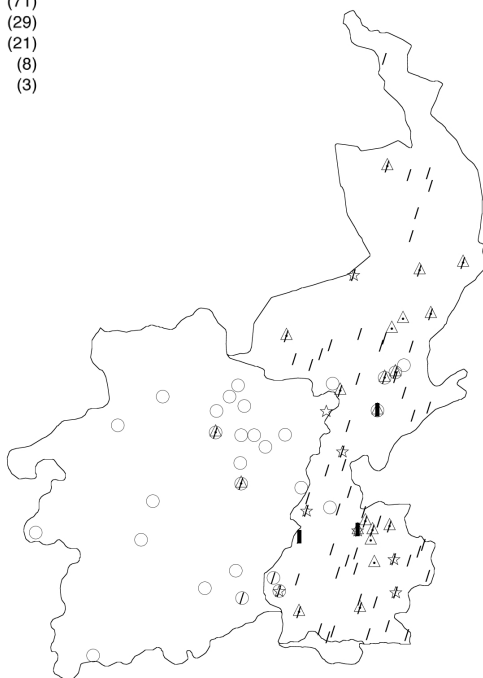
- / geluk(s)vogel (81)
- ☆ geluk(s)zak (47)
- △ boffer(d) (24)
- ◇ bofkont (15)
- chançard (fr.) (13)
- geluksbroer (6)
- ▲ gelukspiezel (6)
- ▮ gelukkige pin, gelukspin (5)

Zin (lust)

Kaart 64

/ zin	(71)
○ goesting	(29)
△ aard	(21)
☆ lust	(8)
▬ troef	(3)

Slechtgehumeurd

Kaart 65

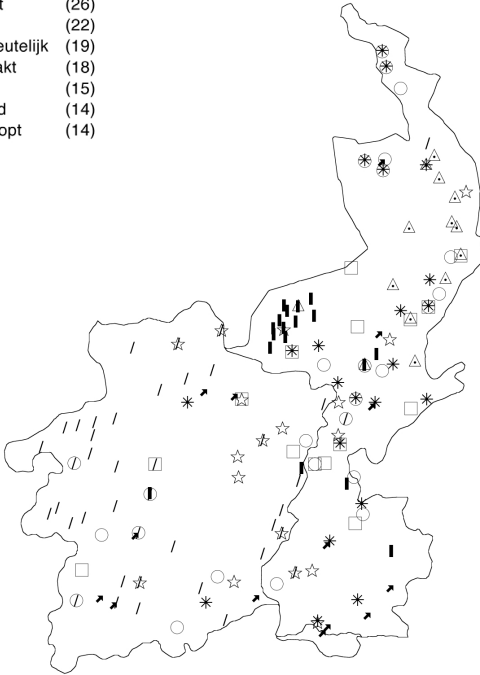
/ chagrijnig	(40)
○ lastig	(28)
* knoterig	(25)
▬ neutelijk, neutelig	(24)
* knorrig	(20)
△ gemelijk, gemelig	(17)
☆ nies	(15)
♣ konijns	(11)

Lichtgeraakt, kregel

Kaart 66

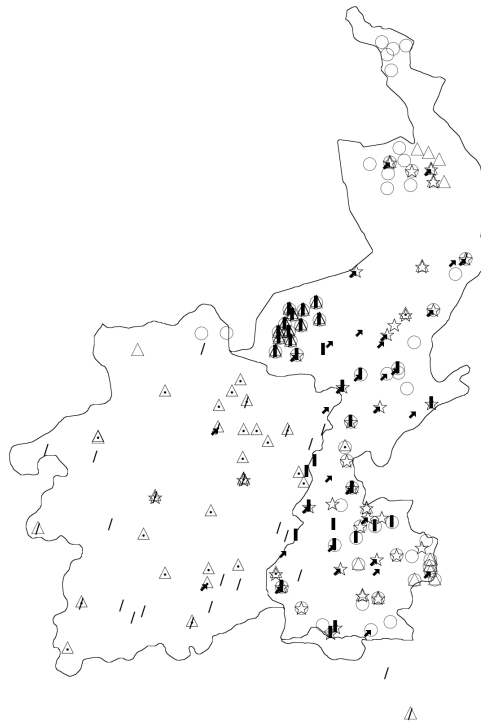
- / krikkel (42)
- lichtgeraakt (26)
- * kregel (22)
- ▮ neutelig, neutelijk (19)
- ☆ gauw geraakt (18)
- opvliegend (15)
- gauw kwaad (14)
- △ kort geknoopt (14)

Mopperen

Kaart 67

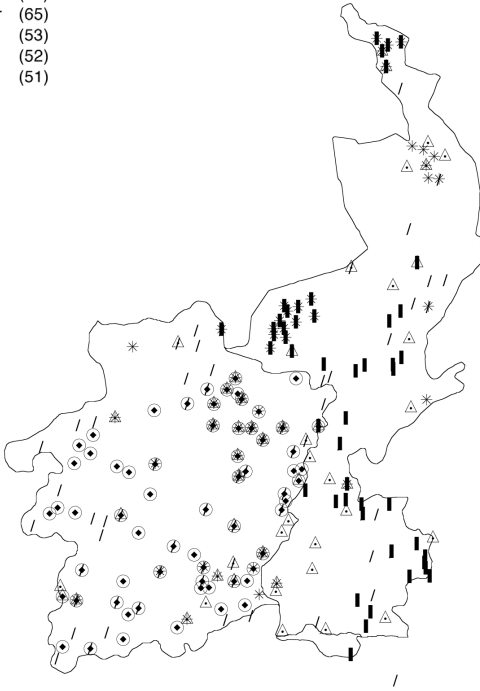
- knoteren (65)
- / brommen (41)
- △ grommelen (41)
- △ grommen (38)
- ☆ foeteren (37)
- ▮ grauwelen (33)
- mompelen (32)

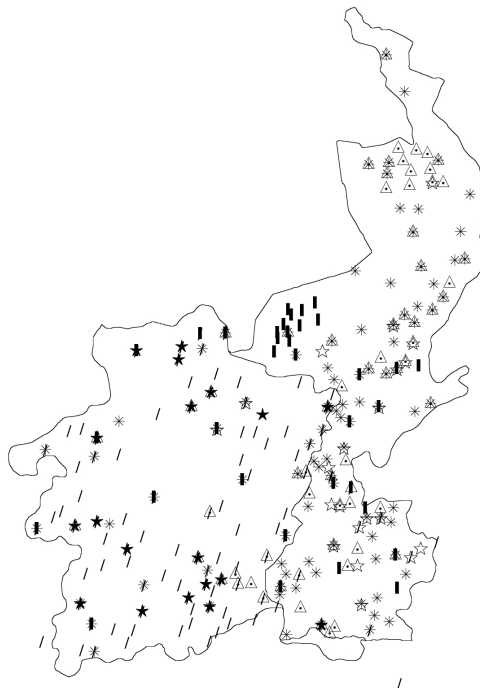
Knorrepot Kaart 68

- / knorpot (70)
- grommelaar (65)
- △ brompot (53)
- * brombeer (52)
- ▬ knoterpot (51)

Driftig, onstuimig Kaart 69

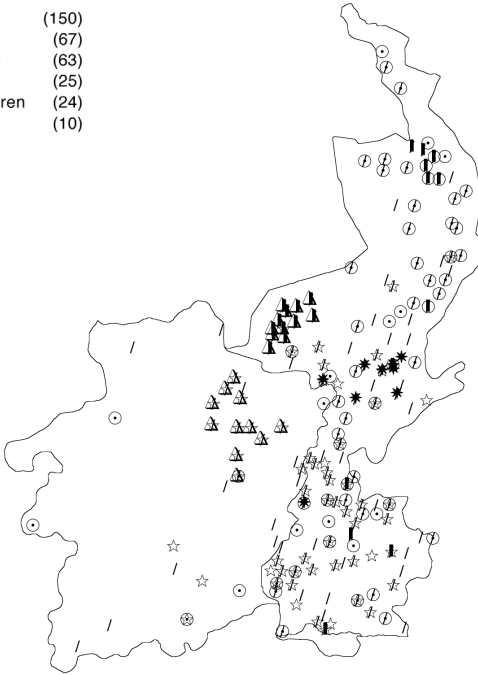
- / kwaad (98)
- * driftig (93)
- △ giftig (67)
- ▬ colèrig (< fr.) (36)
- ☆ kortaangebonden (21)
- ★ dik (19)

Schelden, schimpen

Kaart 70

- / schelden (150)
- ⊙ schimpen (67)
- ☆ schampen (63)
- ! schobben (25)
- △ sjamfoeteren (24)
- * schanden (10)

*

Boos

Kaart 71

- / kwaad (156)
- giftig (25)
- △ narrig (13)
- ♣ spoors (13)
- ★ woest (11)

Woede
Kaart 72

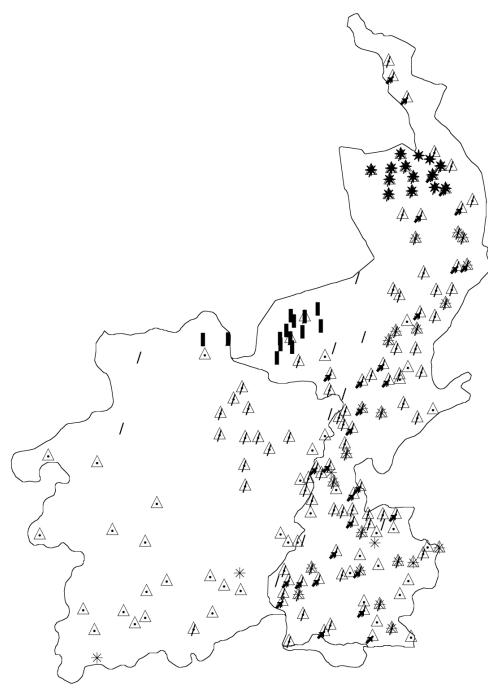
- / gift (102)
- ⊙ colère (fr.) (35)
- ☆ wut (du.) (10)
- ♣ grel (7)

/

Verdriet
Kaart 73

- △ leed (155)
- / verdriet (121)
- * pijn (30)
- ♣ smart (30)
- ▬ nodigheid (15)
- * jammer (14)

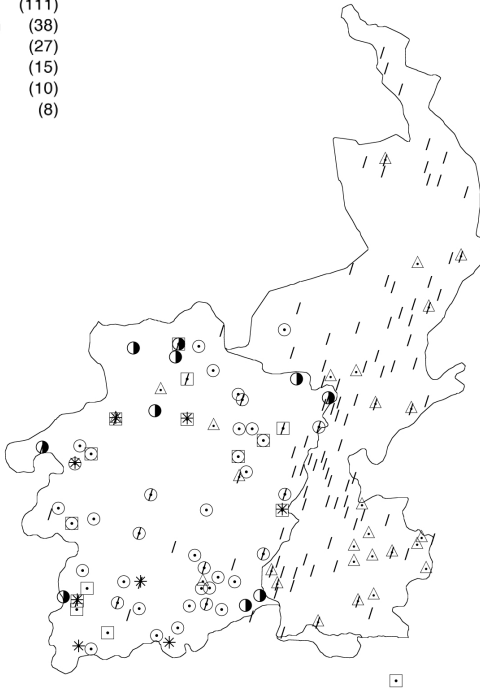

△

Kniezen
Kaart 74

- / kniezen (111)
- grommelen (38)
- △ treuren (27)
- knorren (15)
- grommen (10)
- * pruttelen (8)

Zuchten
Kaart 75

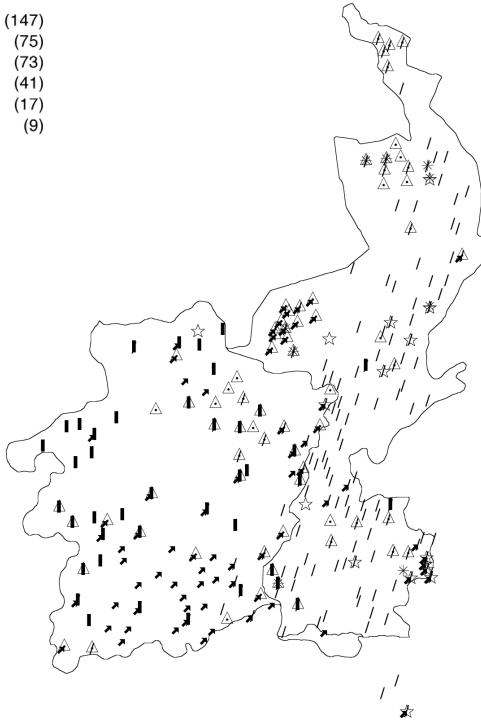
- / zuchten (126)
- kuimen (44)
- ┆ knuchen (5)

Bedroefd Kaart 76

- / bedroefd (147)
- droef (75)
- △ droevig (73)
- ▮ triestig (41)
- ☆ treurig (17)
- * verdrietig (9)

Huilen Kaart 77a

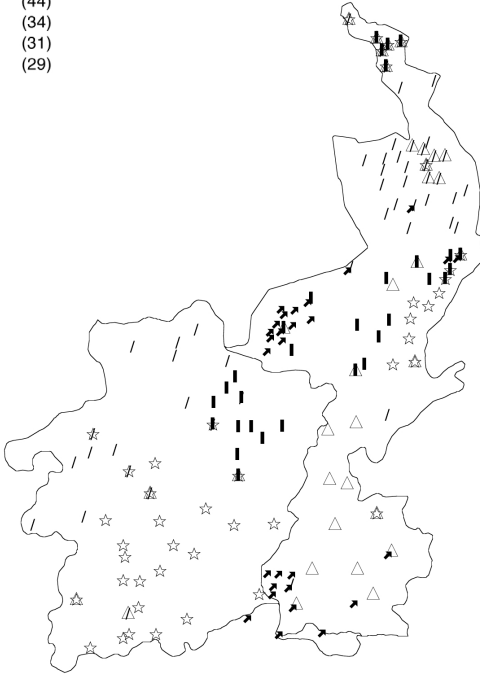
- beuken (144)
- / janken (96)
- △ grienen (86)
- * huilen (63)

Huilen

Kaart 77b

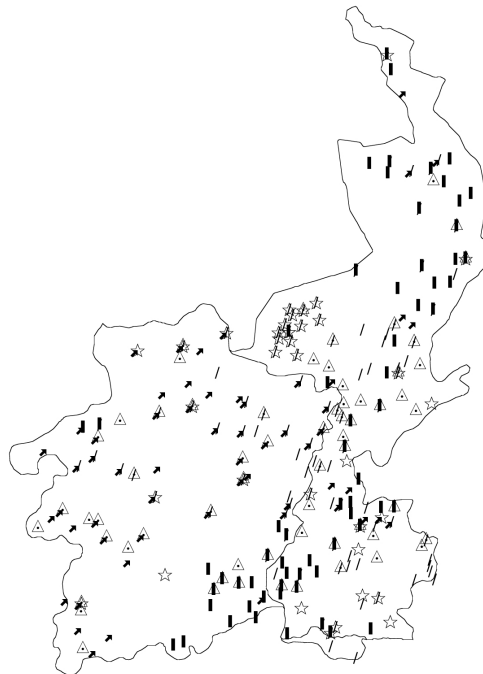
- / schreeuwen (50)
- ☆ grijzen (44)
- △ brullen (34)
- ┆ zumpen (31)
- krijten (29)

Luid schreien

Kaart 78

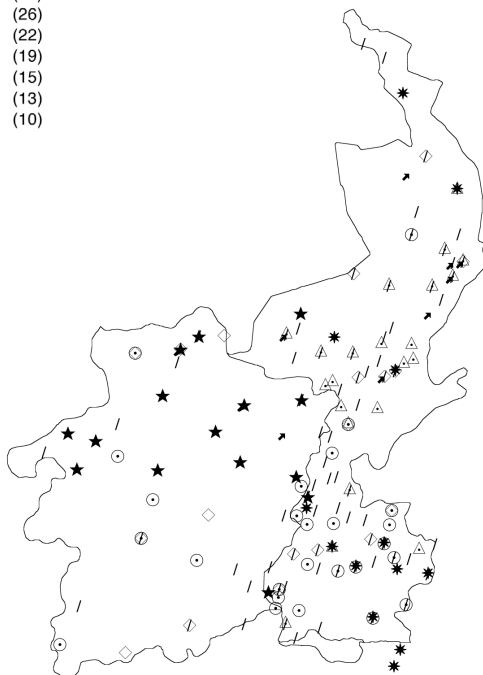
- / beuken (102)
- ┆ krijten (65)
- △ janken (63)
- schreeuwen (58)
- ☆ brullen (37)

Snikken

Kaart 79

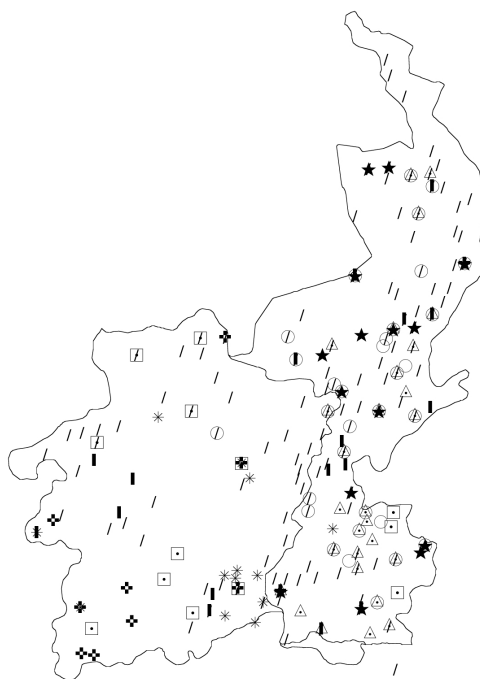
- / snikken (72)
- snakken (26)
- △ snokken (22)
- ◇ snotteren (19)
- ★ snoffen (15)
- * snuiven (13)
- ♣ beuken (10)

Beteuterd

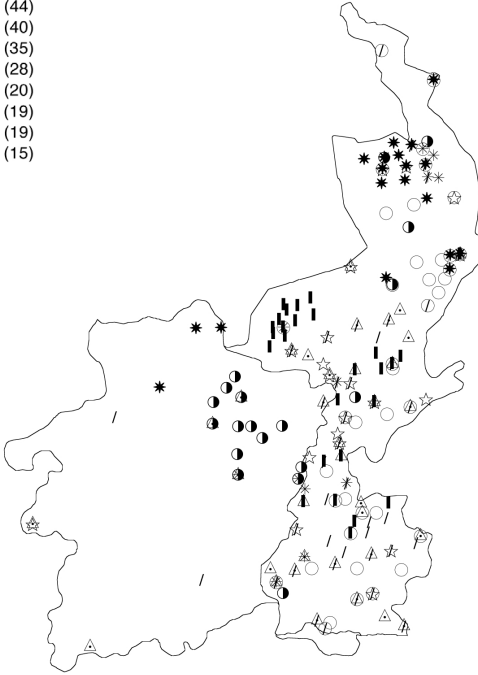
Kaart 80

- / beteuterd (122)
- sip (32)
- △ van streek (28)
- ▮ onnozel (18)
- ★ bedonderd (15)
- verlegen (13)
- * verslagen (13)
- ♣ uit zijn, het lood (11)

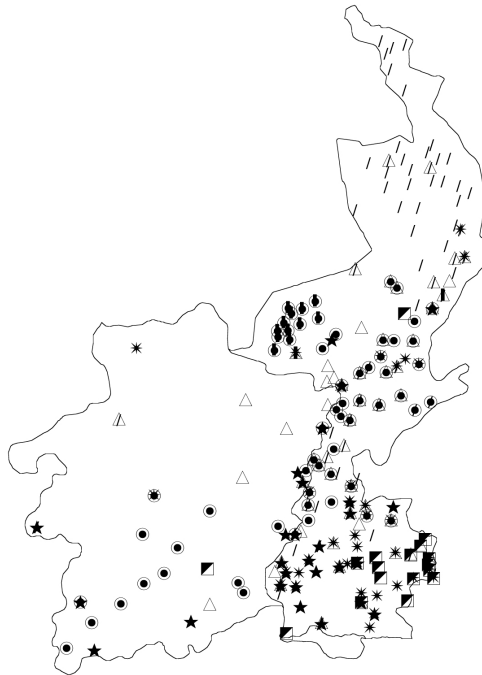
Drenzen
Kaart 81

- / jengelen (44)
- zaniken (40)
- △ janken (35)
- ▬ meken (28)
- ☆ zeuren (20)
- grijnzen (19)
- * neulen (19)
- * grijnen (15)

Mokken
Kaart 82

- / pruijen (65)
- bronken (64)
- △ mokken (55)
- * motsen (<du.) (39)
- ★ monken (28)
- mucksen (du.) (18)
- ▬ lippen (15)

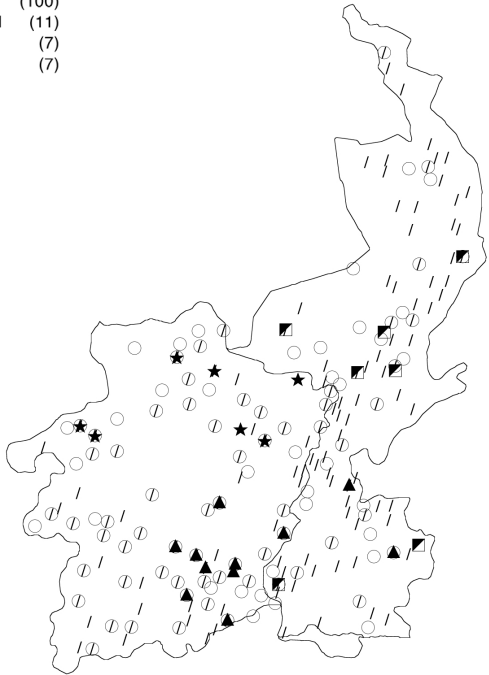

Getob

Kaart 83

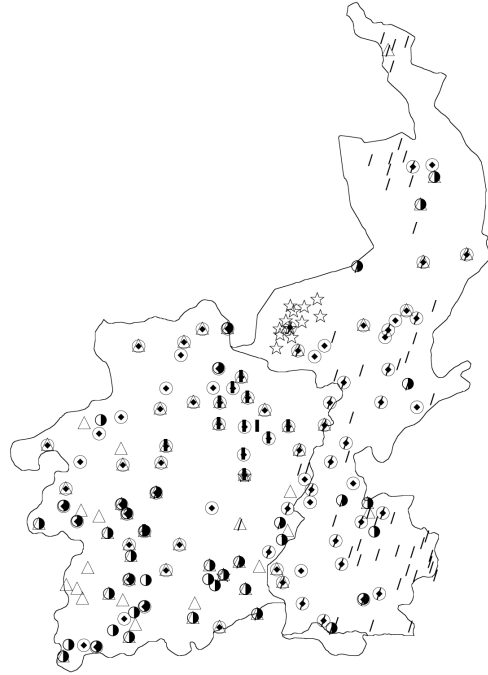
- / gemartel (156)
- gesukkel (100)
- ▲ geklommel (11)
- ▣ gedoens (7)
- ★ gekloot (7)

Ellende

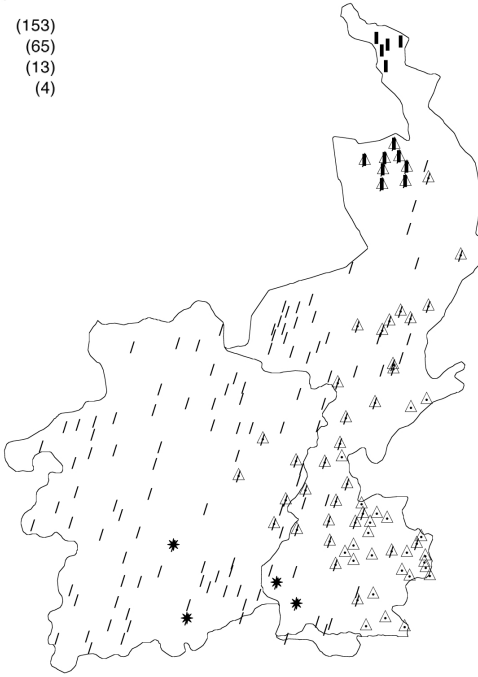
Kaart 84

- / elend (85)
- ⊙ miserie (85)
- △ ellende (68)
- misère (42)
- ☆ leed (15)
- ┆ kranksel (13)

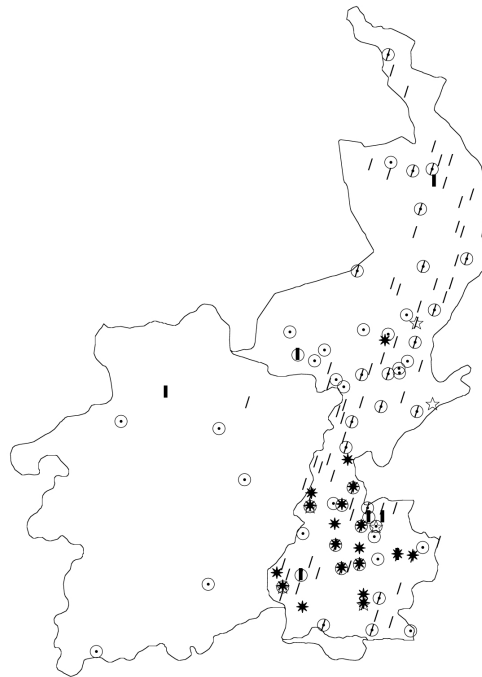
Medelijden
Kaart 85

- / compassie (153)
- △ metlijden (65)
- ▮ jammer (13)
- * moeite (4)

Stomverbaasd
Kaart 86

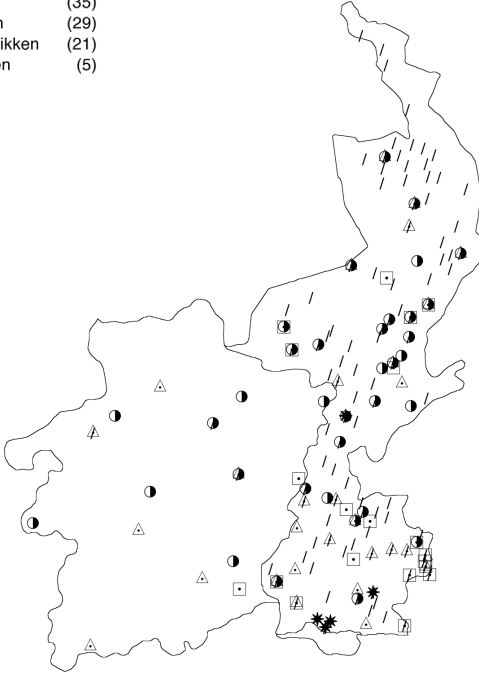
- / verstomd (84)
- paf (54)
- * verpazakt (19)
- ▮ verpaf (7)
- ☆ perplex (6)

Schrikken Kaart 87

- / schrikken (102)
- verschieten (35)
- △ verschrikken (29)
- zich verschrikken (21)
- * zich vervaren (5)

Gereed Kaart 88

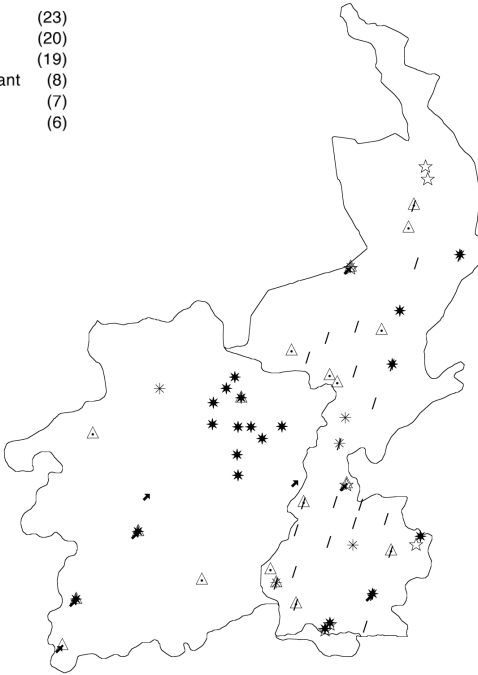
- / klaar (197)
- ▲ vaardig (190)
- * gereed (59)
- l af (25)

Bazige vrouw

Kaart 89

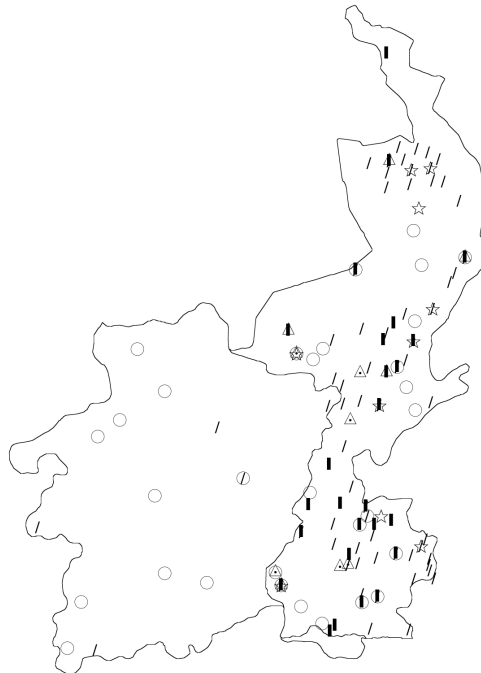
- / canaille (23)
- * gendarme (20)
- △ kapitein (19)
- ♣ commandant (8)
- ☆ haaibaai (7)
- * bemoelial (6)

Bevelen

Kaart 90

- / bevelen (65)
- commanderen (31)
- ▬ bestellen (26)
- △ (ver)ordonneren (11)
- ☆ opdragen (10)

Dwingen

Kaart 91

- / dwingen (125)
- ▲ zwingen (du.) (10)
- nopen (7)
- * forceren (5)

Gehoorzamen

Kaart 92

- / (goed) luisteren (91)
- pareren (19)
- △ gehoorzamen (10)
- ★ horen (6)

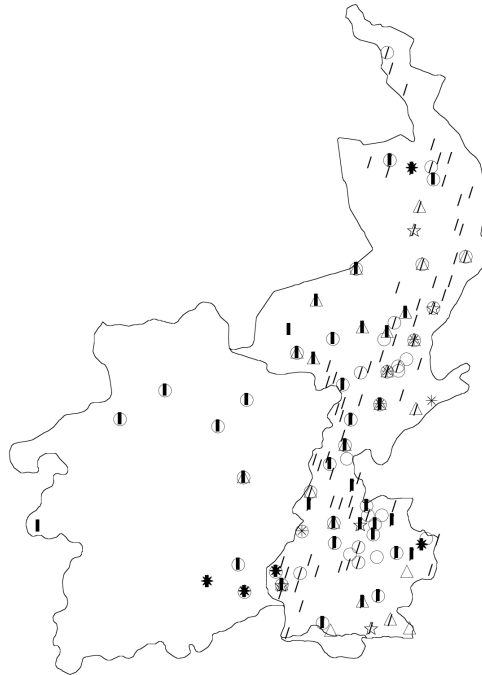
Gedwee
Kaart 93

- / gedwee (130)
- gewillig (110)
- * braaf (77)
- ▲ gemakkelijk (26)
- ☆ goed (19)

Verbruien
Kaart 94

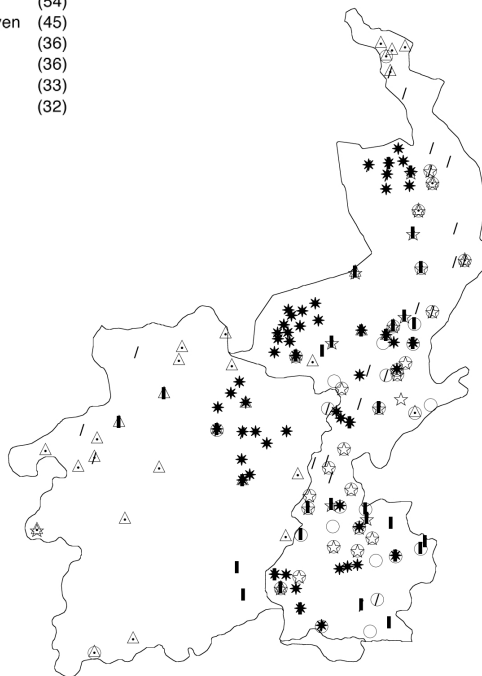
- / verbruien (94)
- verknoeien (51)
- ▮ begaden (43)
- △ verprutsen (24)
- ☆ bederven (5)
- * niet vaardig krijgen (5)
- * verpesten (5)

Zwoegen

Kaart 95

- * poejakken (54)
- zich uitsloven (45)
- △ wroeten (36)
- ┆ zich weren (36)
- ☆ ploeteren (33)
- / zwoegen (32)

Gemakkelijk

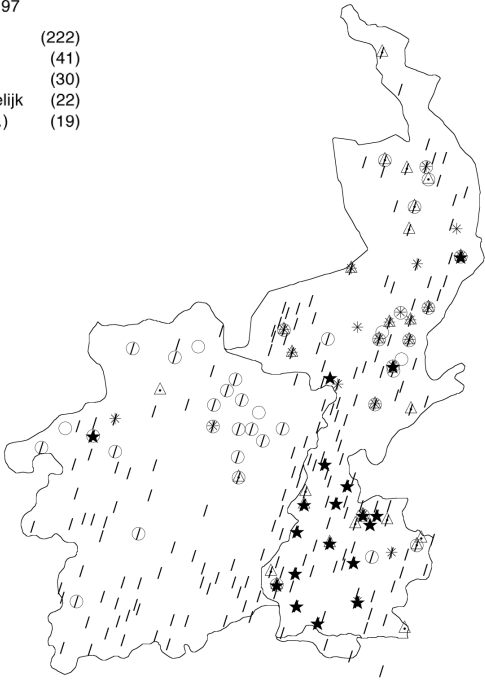
Kaart 96

- / gemakkelijk (274)
- op zijn gemak (127)
- △ licht (18)
- ┆ handig (16)
- * makkelijk (14)
- bequem (du.) (7)

Lastig
Kaart 97

- / lastig (222)
- moeilijk (41)
- △ zwaar (30)
- * ongemakkelijk (22)
- ★ difficile (fr.) (19)

Prutsen
Kaart 98a

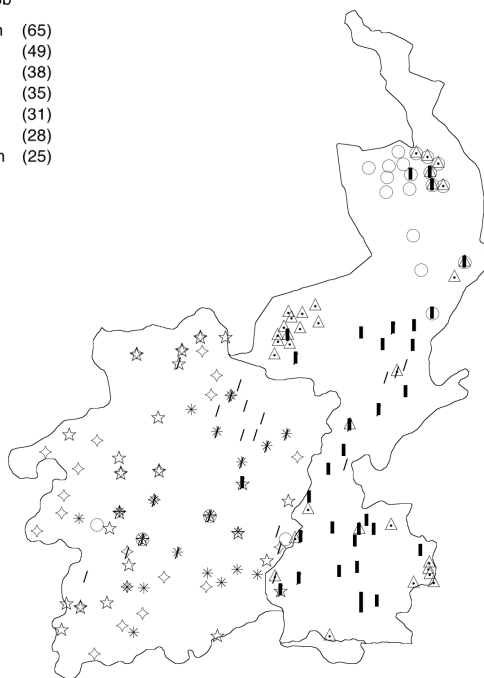
- / prutsen (125)
- △ kloten (68)
- ▮ klommelen (67)
- * broddelen (64)
- frutselen (58)

Prutsen

Kaart 98b

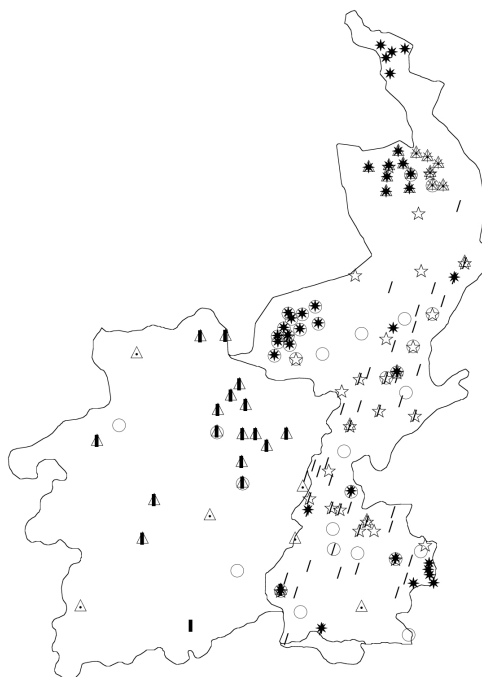
- △ fisternöllen (65)
- / knoeien (49)
- hannesen (38)
- ◇ prullen (35)
- ☆ prutselen (31)
- * fritselen (28)
- knommelen (25)

Drukte, gedoe

Kaart 99

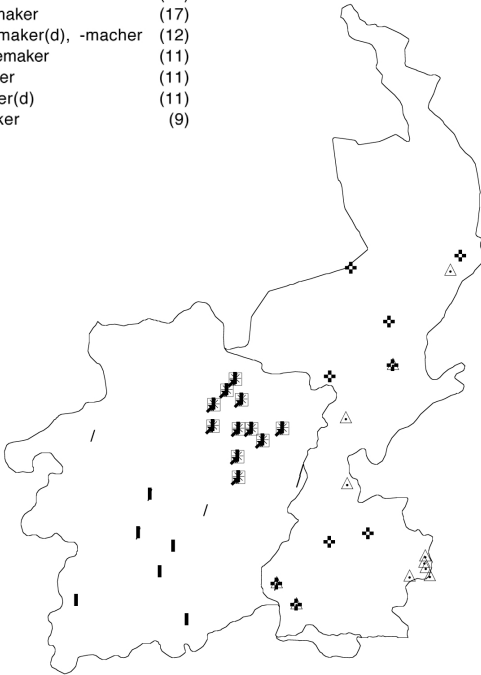
- / gedoens (49)
- △ ambras (41)
- * bohei (40)
- drukte (38)
- ☆ omstand (28)
- beschaar (18)
- * ravage (14)

Druktemaker

Kaart 100

- / ambrasmaker (18)
- ▬ beschaarmaker (17)
- △ bohei(ts)-maker(d), -macher (12)
- * kaskenademaker (11)
- ▲ laweitmaker (11)
- schreeuwer(d) (11)
- ⊕ druktemaker (9)

Koude drukte

Kaart 101

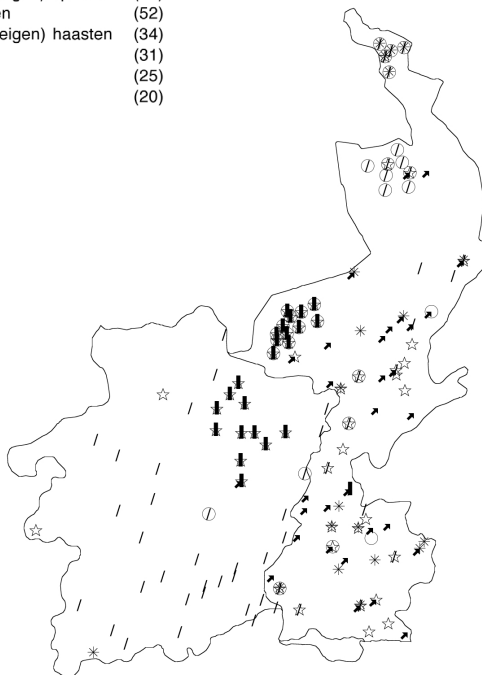
- / (veel) bohei (47)
- △ (veel) ambras (22)
- ▬ (veel) beschaar (17)
- * kaskenade(s) (15)
- ☆ bezwei (13)

Haast hebben

Kaart 102

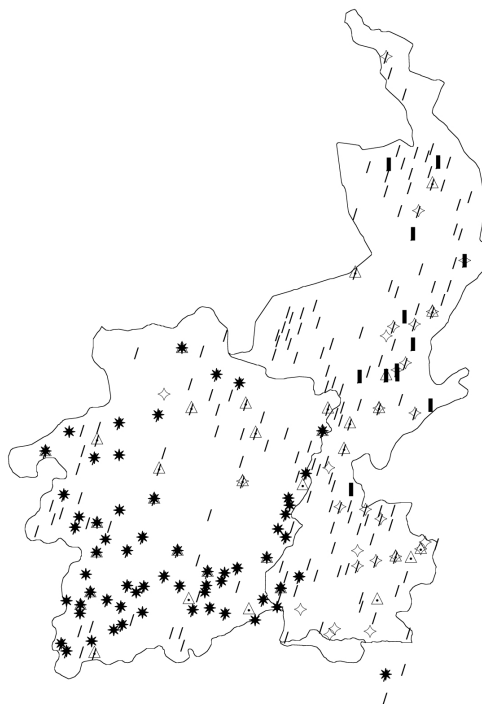
/ (zich, zijn eigen) spoeden	(74)
☆ (zich) jagen	(52)
○ (zich, zijn eigen) haasten	(34)
▲ jakkeren	(31)
■ heksen	(25)
* jachten	(20)

Haastig

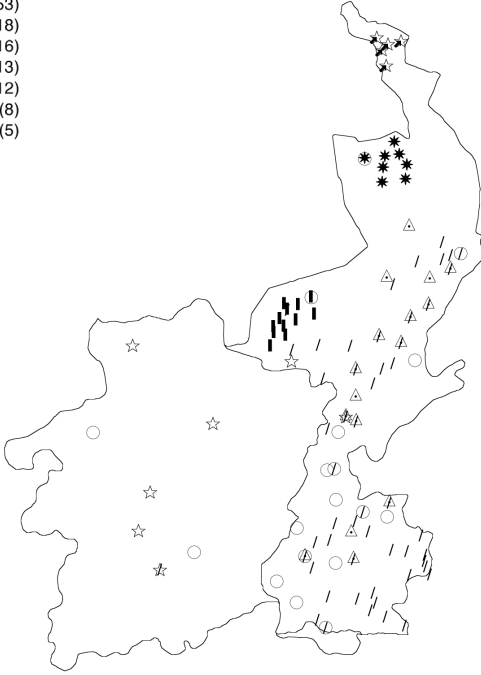
Kaart 103

/ haastig	(207)
* gepresseerd	(61)
△ gejaagd	(34)
◇ ongeduldig	(30)
■ hortig	(12)

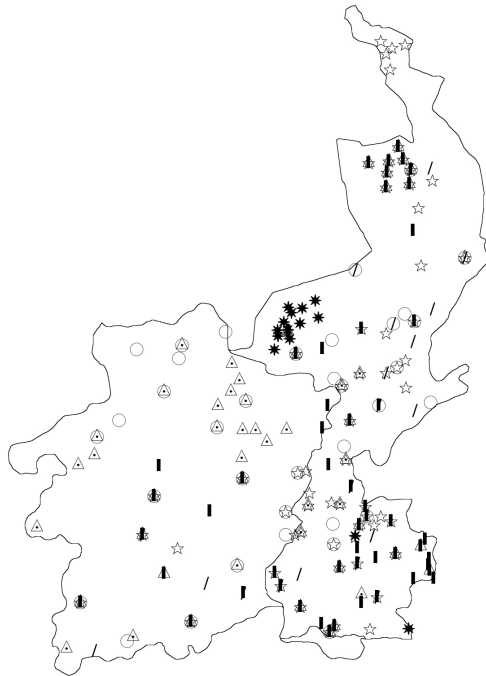
Vlug
Kaart 104

- / vlot (53)
- gauw (18)
- △ hel (16)
- ▮ geviefd (13)
- ☆ rap (12)
- * pront (8)
- draai (5)

Voor de gek houden
Kaart 105

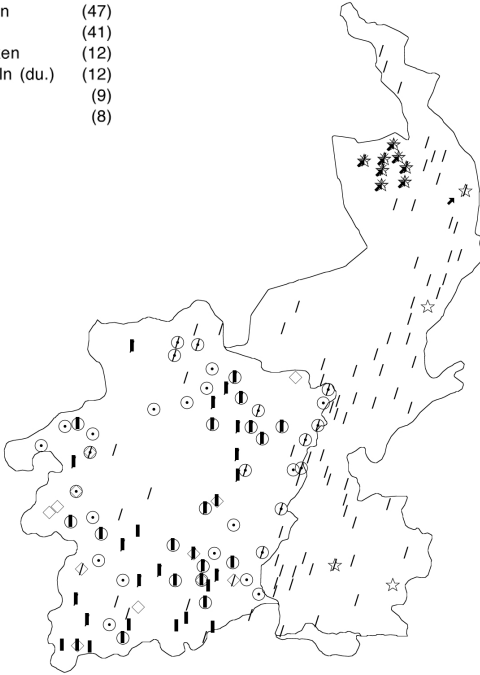
- ☆ verneuken (63)
- ▮ kullen (54)
- △ kloten (53)
- foppen (36)
- / voor de gek houden (21)
- * betoeppen (15)

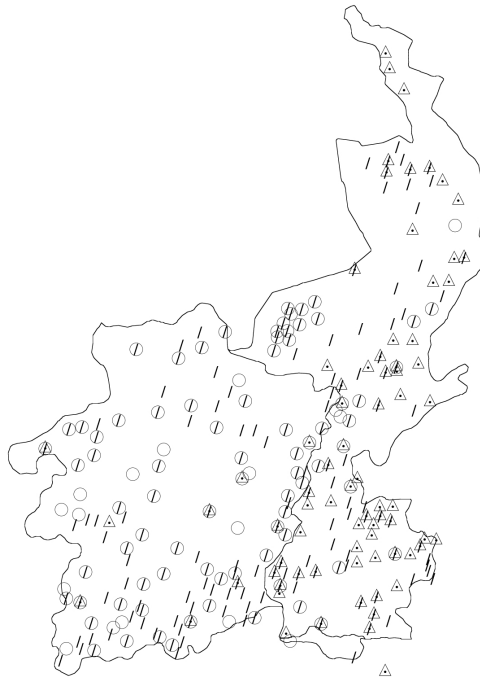
Flikflooiën
Kaart 106

- / flikflooiën (116)
- mouwvegen (47)
- ▮ fletsen (41)
- ◇ mouwstrijken (12)
- ☆ schmeicheln (du.) (12)
- ♣ fledderen (9)
- * femelen (8)

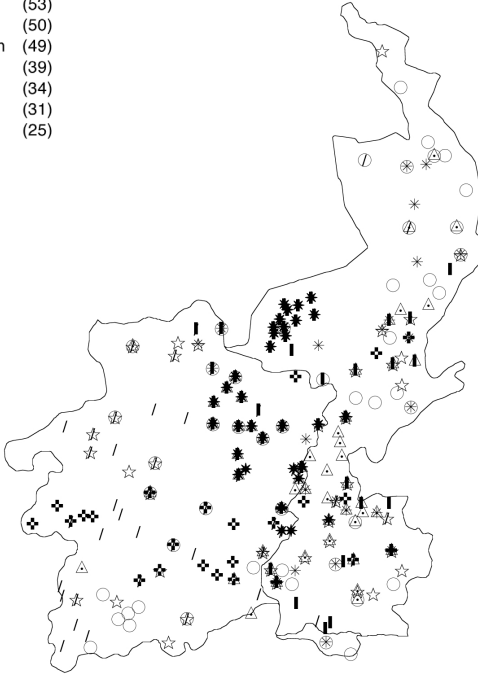
Treiteren
Kaart 107a

- / plagen (187)
- treiteren (97)
- △ kwellen (76)

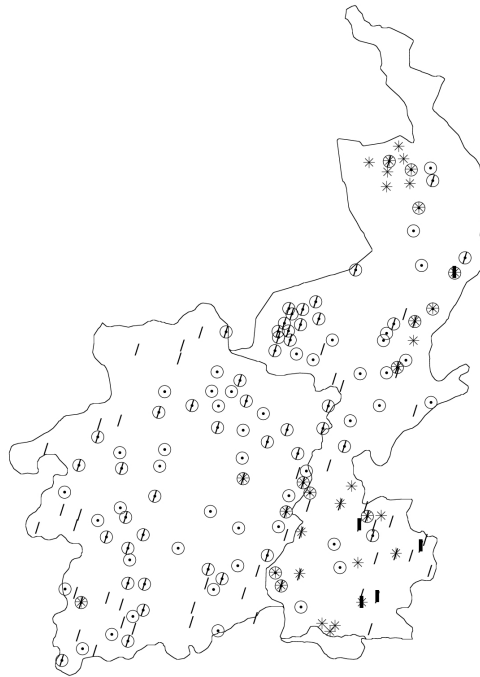
Treiteren
Kaart 107b

- / koeioneren (53)
- △ tempteren (53)
- tergen (50)
- ┆ transeneren (49)
- ☆ judassen (39)
- * jensen (34)
- * pesten (31)
- ✦ kreiten (25)

Aanstaan
Kaart 108

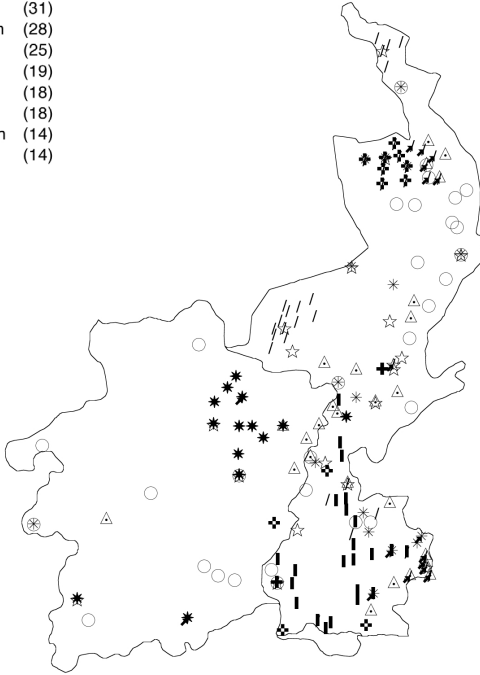
- / aanstaan (106)
- gaden (106)
- * bevallen (33)
- ┆ gevallen (5)

Liefkozen Kaart 109

- / knoefelen (47)
- aaien (31)
- △ lief houden (28)
- ▮ keuren (25)
- ☆ flikflooiën (19)
- ♣ fommelen (18)
- * strelen (18)
- * karnoffelen (14)
- ✦ kozen (14)

WLD III, 1.4

Alfabetisch register

van trefwoorden, lexicale varianten (cursief) en lemmatitels (kleine hoofdletters)

A

à la soi-tjes (< fr.) 142
aa, locht geven ~ 216
aa, niet van op ~ kennen 62
aad 47
aadig 169
aage werk zijn 289
aaïen 333
aaïem pakken 302
aa-keken 207
aa-kunnen, op ~ 140
aam gang zijn 288
aam scheppen 302
aam, op ~ komen 302
aanhalen, efkes ~ 301
 aan de gang zijn 288
 aan de grond genageld 255
 aan de hand hebben 289
 aan de schijt zijn 132
 aan gang zijn 289
 aan hem gaan 287
 aan het doen zijn 289
 aan het werk zijn 289
 aan, denken ~ 9
 aan, lucht geven ~ 216
 aan, niks ~ laten liggen 15
 aanbrullen 326
 aandacht geven 13
 aandacht schenken 13
 aandachtig 55
 aandenken 10
 aandoen, de dram ~ 321
 aandoen, de duivel ~ 321
 aandoen, de duvel ~ 321
 aandoen, de toorn ~ 321
 aandoen, torten ~ 220
 AANDRINGEN 43
 aandringen 43
 aandurven, niet ~ 39
aane gang zijn 288
aane hand hemmen 289
aanen gang zijn 288
 aanfoddelen 296
 aanfröbelen 295

aangaan, erom ~ 287
 aangebrand 172, 196, 336
 aangebrand, gauw ~ 196, 209
 aangeknoopt, kort ~ 192
 aangelegd, gemakkelijk ~ 89
 aangelegd, kort ~ 209
 aangenaam 177
 aangenaam zijn 330
 aangeroord, gauw ~ 196
 aangeven 153
 aangever (< du.) 76
 aangezet, kort ~ 195, 209
aanhalden 43
aanhalen 333
 aanhebben, de boks ~ 270
 aanhebben, de broek ~ 270
 aanhissen 324
 aanhitsen 321, 324
aanhou 43
 aanhouden 43
 aanhouden, zich ~ 287
 AANHOUDEND KLAGEN 245
aanhouïen 43
aanhouten 43
aanhouten, zich ~ 287
aanhouwen 43
 aankeken 207
 aankijken, zuur ~ 185
 aankissen 324
 aanklooïen 293
 aankloten 295
 aankunnen, op ~ 140
 aanlokkelijk 331
 aanlonken 185
 aanmanen 325
 aanmerken, get ~ 212
 aanmerken, get ~ 328
 AANMERKING, EEN ~ 328
 aanmodderen 297
 aannaaien, een oor ~ 70
 aannemen 19
 aannemen, goed van ~ 23
 aanpakken 285, 287

aanpakken, flink ~ 287
 aanpakker 129
 aanpassen, zich ~ 266
 aanporren 324
 aanprijzen 328
 aanschroeven 287
 aanslaan 250
 aanslaan, hoog ~ 45
 aansnauwen 206
 aansporen 273
aansta 330
 AANSTAAN 330
 aanstaan 330
aanstännig 335
 aanstechelen 324
 aansteken 324
 aansteken, iemand de gek ~ 205
 aanstel 152, 156, 308
aanstelder 123
 aanstellen 150, 179, 307, 310
 aanstellen, zich ~ 151, 157, 206, 307, 310
 aanstellen, zich ~ met kallen 157
 aanstellen, zich pinzerig ~ 238
 aansteller 123, 151, 307
 aanstellerig 172
 aanstellerig kallen 157
 aanstellerig muilen 157
 aanstellerig spreken 157
 aanstellerij 152, 158, 308
 aanstelletig kallen 157
 aanstelmaker 154
 aanstoken 324
 aanstoker 114
 AANSTOOT GEVEN 337
 aanstoot geven 337
 aantoddelen 293
 aantolderen 289
 aantrekkelijk 331
 aantrekkelijk zijn 330
 aantrekken, de klok ~ 224
 aantrekken, niks van ~ 15
 aanvangen, niet weten wat ~ 304
 aanwetten 287

aanzeggen 272
 aanzeggen, de wacht ~ 327, 328
 aanzegging 272
 aanzetten 324
 aanzien 254
 aap 31, 99, 104, 174
 aap, koppige ~ 161
 aap, luie ~ 90
 aap, nieuwsgierige ~ 16
 aap, stomme ~ 28
 aap, verwende ~ 113
 aap, voor ~ houden 321
 aap, voor de ~ houden 212, 321
 aard 47, 188, 190
 aard derin krijgen 249
 aard krijgen 249
 aard, de ~ hebben 249
 aard, de ~ krijgen 249
 aard, de ~ nog niet hebben 249
 aard, geen ~ hebben 229, 248
 aard, goed van ~ 277
 aard, goede ~ 180, 190
 aard, goede ~ (hebben) 249
 aard, slechte ~ hebben 193
 aard, uit de ~ geslagen 108
 aard, van goede ~ 55, 277
 aardappel 32
 aardappel, een franse ~ in de
 keel hebben 157
AARDEN 249
 aarden 249
 aarden, goed ~ 249
 aarden, niet ~ 248
 aarden, niet ~ kunnen 248
 aarden, wel ~ 249
 aardig 20, 54, 169, 177, 223, 233
 aardig staan te kijken 254
 aardig verpazakt 255
 aardige, een ~ 76
 aardigheid 176, 179
aarig 169
AARZELEN 38
 aarzelen 38
 aas 52, 104, 109, 174
aa-stachelen 324
aa-steken 324
aa-steller 123
aa-stoken 324
aa-zetten 324
 afscheulich (du.) 257
 afscheulich (du.) vinden 257
ABUIS 12
 abuis 12
 abuis hebben 11
 abuis zijn 11
 abuis, per ~ 265
 accuraat 136
*acherste, dom as 't ~ van een
 varken* 30
*acherste, stom wie 't ~ va een
 varken* 30

acht geven 14
 acht slaan 14
 acht, er get ~ zetten 287
 acht, geen ~ geven 15
 acht, in ~ nemen 14, 266
 acht, nergens ~ op geven 15
 achten 45
 achter 32
 achter de elleboog 77, 78
 achter de hoek 77
 achter de mouw 77, 78
 achter de mouwen 77, 78
 achter de rug 77
 achter gen rug 77
 achter haag en struik 77
 achter het hoedje 77
 achter in zijn mond lachen 184
 achter mik 77
 achter zijn mond lachen 184
 achter zijn rug kallen 117
 achter zijn tanden lachen 184
 achter, er ~ gaan 13
 achter, er ~ zien te komen 13
 achteraf 77
 achterbaks 67, 77, 78
 achterbakse, een ~ 79, 322
 achterdenk 72
 achterdenken 9, 72
 achterdenkens 72
ACHTERDOCHT 72
 achterdocht 72
ACHTERDOCHTIG 73
 achterdochtig 73
 achterdochtigheid 72
 achterdunk 72
 achtergedacht 10, 72
 achtergedacht hebben 14
 achtergedacht, geen ~ hebben 15
 achtergedachte 10, 72
 achtergedachten 72
 achtergedachts 72
 achtergedanken 72
 achtergedenken 9, 72
 achterhaam, de ~ trekken 89
 achterhaam, in de ~ 83
 achterheen, er ~ zitten 43
 achterklad 119
 achterklap 119
 achterklepper 114
 achterlijk 26, 32
 achterlijke, een ~ 32, 34
 achterover 27
 achterover, een ~ 165
 achterover, stomme ~ 28, 32
 achterrug 77
 achterrugs 77
 achterste, dom als het ~ van een
 varken 30
 achterste, lomp als het ~ van
 een varken 30
achterste, lomp as 't ~ van een

varken 30
 achterste, stom als het ~ van
 een varken 30
 achterste, stom wie het ~ van
 een varken 30
 achterstevoor, in het ~ 166
achts, er get ~ zetten 287
 act 267
 actie 267
 adder 109, 115
 adem pakken 302
 adem scheppen 302
 adem, op ~ komen 302
 ademhalen, eventjes ~ 301
aden 249
 af 136, 263
 af zijn 262
 af, de duivel te slim ~ 65
 afbeuken 226
 afbeulen, zich ~ 240, 286
 afblaffen 207
 afblazen 216
 afbreken 118
 afdoen, het vel ~ 323
 afdrogen 69
 afdrogen, zijn kloten ~ 288
afdrawen, zijn kloten ~ 288
affeseren 288
 affreus 257
 affronteren (< fr.) 206, 211
 afgebroddeld werk 298
 afgekamd worden 325
 afgemaakt 263
 afgetrokken 57
 afgeven 212, 216
 afgeven, niet ~ 44
 afgewerkt geraken 262
 afgewerkt zijn 262
 afgrijselijk 257
afgrijzelijk 257
 afgunstig 73
afhalden 282
 afhaspelen 295
 afhebben 262
afhemmen 262
 afhouden 282
 afhoudend 206
 afhoudig 206
afhouien 282
afhouen 282
 afhouden 205
afhouwen 282
 afjakken, zich ~ 311
 afjakkeren 311
 afkammen 205, 328
 afkammig 327
afkemmen 205
afkemmen 205
 afkerig 206
 afketsen 212
 afkeuren 205, 328

afkeuring 327
 afkeuring, een ~ geven 328
 afkijken, over zijn naas ~ 238, 254
 afkomen 261, 262
 afkraken 118, 205, 212, 328
 afkrijgen 261
 afkwèken 227
 aflappen 295
 aflaten, stoom ~ 216
 afleggen, de grote heer ~ 153
 afleveren 261
 afleveren, niet goed ~ 294
 aflezen, zijn catechismus ~ 212
 aflopen, goed ~ 281
 aflopen, rap ~ 197
 afmaken 42, 205, 261, 262, 289
 afmartelen 285, 320
afmarteren 320
 afmoren, zich ~ 285
 afpeigeren, zich ~ 286
afraajen 328
 afraden 328
 afrapen 69
 afreageren 216
 afregan (< du.), zich ~ 216
 afrijten, het ~ 212
 afrossing 327
afscheulich vinden 257
 afschuwelijk 257
 afschuwelijk vinden 257
 afslaan 279
 afsllaven 285
 afsloffen, zich ~ 286
afsnaujen 328
 afsnauwen 206, 328
 afsnijden, de pas ~ 282
 afspelen, een muil ~ 215
 afstoten, de knoden ~ 286
 afstraffen 328
 afstrepen 163
afstroeven 328
 aftagen 207
 aftrekken, een kloot ~ 317
 aftroeven 328
 afwachten 168
 afwachting 168
 afwerken 261, 262
 afweten, laten ~ 301
 afwijzend 206
 afzetter 70
 afzetterij 68
 afzien 225
 afzien, doen ~ 321
 afzijdig, zich ~ houden 206
 ahnen (du.) 19
 ahnung (du.) 2
 air (fr.) geven 150
airke hemmen 150
 airtje, (een) ~ hebben 150
 ajuindag, zo simpel als ~ 302

akelig 206
 akelig 257
akelijk 257
 akkoord gaan 274
 akkoord geraken 42
 akkoord zijn 274
 akkoord, tot een ~ komen 41
akstranterik 104
 al egaal zijn 15
 al geven 287
 al, uitmaken voor ~ wat leed is 211
 al, uitmaken voor ~ wat lelijk is 211
 al, uitschijten voor ~ wat lelijk is 211
alawaskes 142
 albestel 270, 307
 alle geluk hebben 189
 ALLE, IN ~ HAAST 312
 alle, in ~ haast 312
 alle, in ~ stilte 77
 alle, met ~ wateren gewassen 65
 alle, van ~ markten thuis 24, 65
 alledaags 56
 alleen, van ~ 291
 allegatie 156, 306, 308
 allegatie maken 150, 306
 allegatiemaker 307
 alles anders hebben 163
 alles doen 289
 alles gauw moede 61
 alles in de war doen 163
 alles op alles zetten 287
 alles te vertellen willen haan 270
 alles te zeggen willen haan 270
 alles, alles op ~ zetten 287
 alles, een die ~ naloopt 189
 alles, voor ~ fähig (du.) 113
 alles, zich ~ opkroppen 240
 allesdurver 129
 allicht 42
 als beest gedragen 266
 als een beest gedragen 266
 als een kat in een vreemd pakhuis (zijn) 249
 als een varken leven 267
 als het weer 61
 alsof, doen ~ 74
 alsof, zich voordoen ~ 74
 alteratie 131
 altijd anders willen 163
 altijd geluk hebben 189
 altijd in de reur zijn 315
 altijd maar gejaagd zijn 315
 altijd tegenstreven 163
 altijd zijn zin willen hebben 270
 ALTIID, GELUKSVOGEL; ~ GELUK HEBBEN 188
ambarras 305
ambarras maken 309

ambarras, veel ~ maken 309
ambarrasmaker 307
 ambetant 96, 292
 ambetant werk 300
 ambetant werkje 300
 ambetante kerel 202
 ambetanterik 97
 ambeteren (< fr.) 282, 304, 320, 323
 ambeteren (< fr.), zich ~ 304
 ambiance 180
 ambitie 190
 ambras 152, 156, 158, 220, 293, 305, 308
 ambras hebben 157
 ambras maken 150, 153, 306, 309
 ambras, in de ~ zitten 337
 ambras, veel ~ 308
 ambras, veel ~ hebben 150, 252
 ambras, veel ~ maken 309
 ambras, veel lawaa en ~ 308
 ambrasmaker 154, 307
 ami (fr.), vieze ~ 146
ammeras, veel ~ 308
ammeras, veel ~ maken 309
ampeteren 282, 304, 320, 323
 amusant 169
 amusatie 179
 amuseerd 181
 amusement 179
 amuseren, zich ~ 178
 ander, anders doen als de ~ 163
 ander, anders willen wie de ~ 163
anderen 41
 anderen, anders doen als de ~ 163
 anderen, anders doen dan de ~ 163
 ändern (du.) 41
 anders besluiten 41
 anders doen 163
 anders doen als de ander 163
 anders doen als de anderen 163
 anders doen dan de anderen 163
 anders voordoen 75
 anders willen 163
 anders willen wie de ander 163
 anders, alles ~ hebben 163
 anders, altijd ~ willen 163
 anders, iets ~ doen 163
 anders, wat ~ willen 164
 ane bezei 264
 ane meinung (du.) 265
 ane opzet 264
 angeber (du.) 154
angers voordoen 75
angers willen 163
anges besluiten 41
 ANGST 131

angst 131
 angst, stijf van ~ 132
 angst, zonder ~ 127
 angsthaas 134
 angstig 132
 angstige, een ~ 134
 angstigen 257
 ängstlich (du.) 132, 258
 angstpiemel 134
 angstpiezel 134
 angstpik 134
 angstschijter 134
 animo 190
 anks 131
 annes, alles ~ hemmen 163
 annes, lompe ~ 142
 anständig (du.) 334, 335
 anstrengen (du.) 285, 287
 anstrengen (du.), zich ~ 285, 288
 antratie 131
 apenkeutel 99, 113
 apenkreuts 99
 apenvot 99
 apostel, loze ~ 64
 apostel, trage ~ 88
 appetijtelijk 331
 appreciëren 45
 apprentie 152
 apropos, van de ~ 234
 apropos, van zijn ~ 234
 apropos, van zijn ~ af 234
 aren 249
 argeloos 130
 arglistige kerel 66
 argwaan 72
 arig 20, 223, 233
 arig staan te kijken 254
 arm bluts 227
 arm schaap 33, 50, 122, 227
 arm zouwaas 227
 arm, met de ziel onder de ~ lopen 304
 arm, van een vinger een ~ maken 310
 arme bloed 227
 arme bluts 227
 arme donder 227
 arme drommel 227
 arme duivel 227
 arme duts 227
 arme hals 227
 arme kerel 227
 arme kloot 227
 arme mens 33, 227
 arme schelm 227
 arme sloeber 227
 arme slof 227
 arme zak 227
 arme, een ~ 227
 armoed 246

armoede 246
 armoede hebben 247
 armoede lijden 247
 armoedig 247
 armoei 246
 armoei hebben 247
 armoei lijn 247
 armoeien 296
 armoei-ig 247
 armselig (du.) 247
 armselig (du.) deraan toe zijn 247
 arraasj 215
 arrangeren 269
 arrangeren 289
 arregel 140
 arremoei 246
 arrogant 149
 as, dom ~ 't achterste van een varken 30
 as, giftig ~ een knijn 218
 as, lomp ~ 't achterste van een varken 30
 as, stom ~ een varken 30
 as, stom ~ het achterste van een varken 30
 as, stom ~ ne ezel 30
 asem, kort van ~ 195
 asemen 302
 asof, doen ~ 74
 aspres 264
 asprest 264
 assepoester 123, 144
 astrant 102, 130, 149
 astrant 96
 astrant jong 104
 astrant kind 107
 astrant zijn 128
 astrante bok 104
 astranterd 129
 astranterik 104
 aten 249
 ater het hoedje 77
 ater, hij heeft de knijp ~ de mouw 76
 aterbaks 77
 aterdenk 72
 aterdenken 9, 72
 aterdocht 72
 aterdochtig 73
 aterrugs 77
 attenderen 328
 attent 14, 131
 attent maken 328
 attentie geven 14
 attentie opdoen 14
 avanceren 288, 311
 avanceren, niet ~ 85, 294
 avanceren, zich ~ 311
 averechte, een ~ 97, 202
 averechts zijn 294

averrechts werken 164
 avveseren 288

B

baan, op de lange ~ houden 260
 baan, op de lange ~ schuiven 260
 baan, op de lange ~ trekken 260
 baanshotel 115
 baar 115
 baarkalf 123
 baarkauf 123
 baarschotel 115
 baas 270
 baas jan 273
 baas spelen 269
 baas willen spelen 269
 baas willen zijn 269
 baas zijn 269
 BAAS, DE ~ SPELEN 269
 baas, de ~ spelen 269
 baas, de ~ willen spelen 269
 baas, de ~ willen zijn 269
 baas, de ~ zijn 269
 baas, de ~ zijn 8
 baas, een ~ 273
 baas, goed de ~ zijn 7
 baasachtig 273
 baasachtig zijn 269
 baat, te ~ nemen 280
 babbel 115
 babbelaar 114, 115
 babbelheks 115
 babbelkaas 115
 babbelkont 115
 babbeltong 115
 babbeltrien 115
 babbelwif 115
 babbelwif, kwaad ~ 116
 baboe 34
 bak 37
 bak, volle ~ geven 287
 bakken, een poets ~ 317
 bakkenelis 104
 bakkenelles 104
 bakkes, (een) ~ maken 243
 bakkes, een lelijk ~ trekken 243
 bakkes, motsetig (< du.) ~ 242
 bakkes, valse ~ 186
 BALDADIG 100
 baldadig 100
 balderdig 100
 balenger 104
 balenger 92, 97
 baljoenen 187, 207, 217, 326
 balkeneren 217
 balorig 100
 BALORIG 193
 balorig 193

- balorige, een ~ 105
 balstaartig 193
 balsturig 166, 193
 balvaardig 193
 bammelaar 202
 bammelen 89
 banaal 172
 band, uit rand en ~ 100
 band, uit rand en ~ (< du.)
 100, 209
 banden 235
 banderen 235
 bandiet 52, 66, 70, 104, 111
 bândigen (du.), niet te ~ 209
 banduivel 105
 bang 57, 131, 132
 BANG (ZIJN) 132
 bang hebben 39, 132
 bang schijthuis 133
 bang zijn 132
 bang, geen ~ beest zijn 127
 bang, geen ~ hebben 127
 bang, nergens ~ voor hebben
 127
 bang, nergens ~ voor hebben
 128
 bang, niet ~ 127, 130
 bang, niet ~ uitgevallen 127
 bang, niet ~ voor de duivel 127
 bang, niet ~ zijn 127
 bang, niet gauw ~ hebben 127
 bang, van niks ~ zijn 127
 bang, voor de duivel nog niet
 ~ 130
 bangboks 133
 bange floets 133
 bange lummel 133
 bange pezerik 133
 bange piezel 133
 bange pissel 133
 bange pruts 133
 bange schuiverd 133
 bange siepes 133
 bange sok 133
 bange stub 133
 bange tijd 133
 bange wezel 134
 bange zeikerd 134
 bange zipfel (<du.) 133
 bange, een ~ 133
 bangelig 132
 bangelijk 132, 258
 bangelijke, een ~ 133
 bangeling 133
 bangerd, geen ~ 129
 BANGERIK 132
 bangerik 133
 bangerik, geen ~ 129
 bangerik, geen ~ zijn 127
 banges 133
 bangeschijt 133
 bangeschijter 133
 bangeschijterd 133
 bangeschijterd, geen ~ zijn 127
 banget 133
 bangschijt 133
 bangschijter 133
 banier 261
 bankelige, een ~ 133
 bankelijk 132
 bankelijke, een ~ 133
 bannen 235
 banstschotel 115
 bar 257
 barenbinderse 115
 barenbingerse 115
 barsten 187
 barsten van het lachen 187
 barsten, te ~ lachen 187
 barsten, voor te ~ zijn 216
 barsten, zich te ~ lachen 187
 barsten, zich te ~ werken 285
 barstend van nijd 218
 batjak 105, 111
 batjakker 105, 111, 120
 batje 105, 276
 batraaf 52, 92, 104, 111, 112,
 113, 122, 276
 batraaf, gewiekste ~ 80
 batraafje 104, 276
 batraafke 276
 bats 148, 149
 batteraaf 104, 111, 112, 113, 122
 batteraafke 104
 baviaan 276
 bazekop 273
 bazen 269
 bazetig zijn 269
 bazig 273
 bazig wijf 270
 bazig zijn 269
 bazige kaptein 270
 BAZIGE VROUW 270
 bazige, een ~ 270
 bazin 270
 be, een ~ twee gezichten 76
 be, weg ~ kunnen 288
 bebbel 115
 bebbeljeus 115
 bebrommen 326
 bed, die wilt in het midden van
 het ~ liggen 64
 bedaard 57
 BEDAARD, KALM, ~ 93
 bedaard. 93
 bedauern (du.), zelf ~ 221
 beddenpisser 134
 beddenzeiker 134
 beddenzeikerd 134
 bedeesd 56, 57, 249
 bedelaar 125
 bedenken 10
 bedenkelijk 131
 bedenken 5, 6, 9, 39, 41
 bedenken, zich ~ 39
 BEDENKEN, ZICH ~ 41
 bedenken, zich ~ 41
 bederven 281
 bedeuteld 232
 bedisselen 40, 289
 bedoddeld 233
 bedodden 69, 316
 bedodderen 69, 317
 bedoeld, niet ~ 265
 bedoeling 260
 bedoeling, de ~ hebben 260
 bedoeling, geen ~ 265
 bedoeling, zonder ~ 265
 bedoen, zich ~ 187
 bedoen, zich ~ van de lach 187
 bedoen, zich ~ van het lachen
 187
 bedoening 306
 bedoeren, zelf ~ 221
 bedollen 69
 bedompeld 77
 bedonderd 231, 232, 255
 bedonderen 69
 bedonderij 318
 bedonderij 68
 bedondert, hij ~ onze lieve heer
 waar doe bij staat 80
 bedonnerd 231
 bedoppen 69, 316
 bedorferdik 105
 bedorferdik 113
 bedorven 108, 113
 BEDORVEN (PERSOON) 113
 bedorven kind 113
 bedorven schijt 97, 113
 bedorven, totaal ~ 113
 bedorvendans 113
 bedorverik 105
 bedotst 232
 bedotten 69, 316
 bedotteren 69, 317
 bedpongel 91
 bedrag, in ~ staan 39
 bedremd 233
 bedremmeld 233
 bedreven 7, 139
 BEDRIEGEN 68
 bedriegen 68
 bedriegen, zich ~ 12
 bedriegenaar 70
 BEDRIEGER 70
 bedrieger 70
 bedriegerig, liegerig en ~ 67
 bedriegerij 68
 bedrijf 306
 bedrijvig 313
 BEDROEFD 222
 bedroefd 222, 233, 252

- bedroefd zijn 229
 bedroevig 222
 bedrog 68
 bedrogen 231, 265
 bedrogenaar 70
 bedropen 233
bedrüger 70
 bedrukt 223
 beduiveld 233
 beduivelen 69
 beduizeld 233
 bedutst 233
 beduusd 58, 233, 251
 beduvelarij 319
 beduiveld 231
bedzjollen 69
 be-eist 331
 beeklamme 35
 beekveger 120
 beeld-in, een ~ 154
beeld-inne, ene ~ 154
 been, het ~ stijf houden 43
 been, steen en ~ klagen 245
 beer 112
 beer, de ~ rijden 267
 beer, trage ~ 88
 beer, vuile ~ 91, 92, 121
 beermuren 236
 beest 52, 105, 111, 112
 beest van een mens 112
 beest van een vent 111, 112
 beest, als ~ gedragen 266
 beest, als een ~ gedragen 266
 beest, brak ~ 112
 beest, de ~ spelen 267
 beest, de ~ uithangen 266
 beest, gedragen wie een ~ 266
 beest, geen bang ~ zijn 127
 beest, goed ~ 50
 beest, koppig ~ 161
 beest, lastig ~ 202
 beest, lui ~ 90
 beest, ondeugdig ~ 116
 beest, vuil ~ 91
 beest, wie een ~ 113
 beest, zich als een ~ gedragen 266
 beest, zich gedragen als een ~ 266
 beestachtig 113
 BEESTACHTIG PERSOON;
 BEESTACHTIG 112
 BEESTACHTIG,
 BEESTACHTIG PERSOON;
 ~ 112
 beesten 266
 beestig 113, 218, 257
 beestig gedragen 266
 beestig te werk gaan 266
 beestig, zich ~ gedragen 266
 beetje gek 33
 beetje wachten 302
 beetje, een ~ kwaad 192
 beetje, een ~ lachen 184
 beetnemen 317
 bef 144
 beflessen 69
 befoetelen 69
bega, laten ~ 274
 begaafd 23
begaaien 187, 281, 296, 332
begaaien van de lach 187
 begaan zijn met 251
 begaan, laten ~ 274
begadder 174
 begaden 187, 281, 296, 332
 begaden van de lach 187
 begankenis 306
 BEGEERLIJK 330
 begeerlijk 330
begeert 331
 BEGEERTE 331
 begeerte 331
 begherlich (du.) 332
 BEGEREN 331
 begeren 331
 begerenswaard 331
 BEGERIG 332
 begerig 332
 begeven, zijn eigen ~ 250
 begijn, zo simpel als een ~ 302
 beginnen, heropnieuw ~ 264
 BEGINNEN, OPNIEUW ~ 263
 beginnen, opnieuw ~ 263
 beginnen, opternieuw ~ 263
 beginnen, opternieuw ~ 263
 beginnen, overnieuw ~ 264
 beginnen, vanher ~ 264
 begoochelen 317
 begrijnen 185
begrijp 2
 BEGRIJPEN 2
 begrijpen 3
 begrijpen, goed van ~ 23
 begrip 1, 2
 begrip hebben 3
 BEGRIP, BESEF 2
 begrip, gauw van ~ 23
 begrip, goed van ~ 23
 begrip, rap van ~ 23
 begrip, stijf van ~ 26
 begrip, vlot van ~ 23
 begrommen 211
 begrozen 211
 behagen 330
 behartigen 289
 behebbelijk 331
 beheer, het ~ hebben 269
 beheerder zijn 269
 BEHEERSEN, IETS (LEREN)
 ~ 7
 beheerst 94
 behelst 61
 behendig 7, 139
 behendig mens 138
behennig 7
 beheren 269
 beherrschen (du.) 269
 behoorlijk 55
 beiden 168
 beïnvloeden, heimelijk ~ 119
bekakte bohei 158
 bekakt kallen 157
 bekakt klappen 157
 BEKAKT PRATEN;
 BEKAKTE PRAAT 157
 bekakte bohei 158
 BEKAKTE, BEKAKT
 PRATEN; ~ PRAAT 157
 becallen 117
 bekalte, een die de lui ~ 114
bekantig 73
 bekeren 211
 bekijken 40, 291
 bekijken, rustig ~ 40
 bekijken 326
 bekken 330
 bekladden 118, 205
 bekladden 118
 beklagen, te ~ 247
 beklagen, zich ~ 220
 beklagen, zichzelf ~ 220
 beklappen 118, 211
 beklemd 132
 beklemd, zich ~ voelen 132
beklemp, zich ~ voelen 132
 bekletsen 118, 326
 beklukt 35
 bekloten 69
bekokkelen 317
 bekokstoven 317
 bekomen, slecht ~ 265
 bekommerd 251, 252
 bekommerd zijn 252
 bekommeren 252
 bekonkelen 69, 119
 bekonkelend 331
 bekoorlijk 331
 bekopen 118
 bekotsen 211
 bekritisieren 213, 328
 bekukeld 35
 bekwaam 7, 22, 23
 bekwaam zijn 7
 belachelijk 175, 206
 belachelijk maken 205
 belachelijke, een ~ 123
 belakken 326
 belasteren 118
 belästigen (du.) 282
 belazerd 231, 233
 belazerd zijn 265
 belazeren 69

- belazeren 75
 beledigd 213
 beleefd 54, 335
 belet doen 282
 beletsel 283
 beletten 14, 282
 belezén 22
belhenger 104
 beliegen 69, 118
 belken 224
bellenger 104
 belodderen 317
 beloederd 196
 beloeren 291
 beloep, op zijn ~ laten 15, 40
 belopen 119, 289
 belsen 285
 belsteren 286
 belul 2
 belul hebben 3
 belump, met ~ 78
 belust 332
 belust zijn 332
 bemieten 69
 bemiezelen 69, 317
 beminnend, gevaar ~ 130
bemmelaar 202
 bemmelen 221
 bemoeial 99, 270
 bemoeidig wijf 270
 bemoeien 271, 289
 bemoeien, met ~ 271
bemoeipie 99
 bemoeipiet 99
 bemuilen 118, 213
 bemuilerij 119
 benauwde zeiker 134
benderen 235
 benehmen (< du.), slecht ~ 267
 benehmen (< du.), zich ~ wie
 een varken 267
 benehmen (< du.), zich goed
 ~ 266
 benehmen (< du.), zich niet
 weten te ~ 267
 benehmen (< du.), zich slecht
 ~ 267
 benehmen (< du.), zich ~ 266
 beneuzeld 233
 bengel 104, 122, 174, 275
bengelijk 132
 benieuwd 332
 benieuwd zijn 15
 BENIEUWEN 15
 benieuwen 15
benijd zijn 15
benijen 15
benkelig 132
benkelijk 132, 258
 benul 1, 2
 benul hebben 3
 benul, slijtage van ~ 10
 benullen 3
 be-nutzen (< du.) 280
benuud 332
benuid zijn 15
benuijen 15
benuuwd zijn 15
benuuwen 15
 beoordelen 41
 bepeinzen 41
bepeizen 41
 bepraktiseren 40
 bequem (du.) 291
 beraden 6
 beramen 6, 40
 beredderen 270
 BEREDDEREN 289
 beredderen 289
 beredeneren 41
 bereidwillig 276
 beren 285
 beren (ww.) 193
 berispen 328
 BERISPEN, IEMAND
 LUIDRUCHTIG ~ 326
 berisping 327
 BERISPING, EEN ~ KRIJGEN
 325
 berisping, een ~ krijgen 325
 beroering, veel ~ maken 310
bersten, zich te ~ werken 285
 bert, gekke ~ 170
 bertus, gekke ~ 170
 bes, luie ~ 91
 besallemanderd 232
 beschaafd 58
 beschaamd 57, 58, 232, 255
 beschaamd zijn 337
beschaamp zijn 337
 beschaar 293, 306, 308
 beschaar maken 306, 309
 beschaar, groot ~ maken 309
 beschaar, veel ~ 308
 beschaar, veel ~ maken 309
 beschaarmaker 307
 beschäftigt (du.) 289
 beschäftigt (du.) (zijn) 289
 beschamen, zich ~ 337
 beschampen 212
 beschanden 118
bescheer 308
bescheer maken 153
bescheer, groot ~ maken 309
bescheer, veel ~ 308
bescheer, veel ~ maken 309
bescheermaker 307
 bescheid doen 42
 bescheid laten 42
 bescheid maken 42
 bescheid zeggen 329
 bescheiden 42, 57
bescheien 42, 57
 beschermd 57
 bescheten 58, 232, 233, 265
 bescheten kallen 157
 bescheten klappen 157
 bescheten zijn 150
 bescheten, een ~ klap hebben
 157
 bescheten, zich ~ voelen 235,
 337
 bescheuren, het ~ 186
 bescheuren, zich ~ 186
 bescheuren, zich ~ van de lach
 186
 bescheuren, zich ~ van het
 lachen 186
 beschier maken 153
 beschijten 69, 317
 beschijter 70
 beschijtlap 70
 beschimpen 212
 beschommeld 232
 beschouw, buiten ~ 265
 beschouwing, buiten ~ 265
 beschwerlich (du.) 291
 beschwindeln (du.) 69
 besef 2
 BESEF, BEGRIP, ~ 2
 besef, tot het ~ komen 40
 beseffen 3
 besei, zonder ~ 334
besei, zonger ~ 334
 beseibelen 69
besjaar 306
besjaar 308
besjaar maken 306
besjaarmaker 307
besjachelen 69
 besjacheren 69
besjeemaker 307
 besjoemelen 69
besjokke 35, 175
 beslag 308
 beslag maken 306, 309
 beslag, groot ~ maken 309
 beslag, veel ~ 308
 beslag, veel ~ maken 309
 beslieten 42
 BESLISSEN 41
 beslissen 41
 beslissen, niet ~ 39
 beslissing, een ~ nemen 42
 beslist 43
 besluit, niet tot een ~ kunnen
 komen 39
 besluit, tot ~ komen 41
 besluit, van ~ veranderen 41
 besluiten 40, 41, 42
 besluiten, anders ~ 41
 besluiten, niet kunnen ~ 39
 besmeuren 118

- besmoddelde, een ~ 147
 besmodderen 118
 besnaard 94
 besnipperd 57, 233
 besnipperig 58
 besnuiten 328
besnuiten 328
 besodemieterd 232, 265
 besodemieteren 69
 bespotten 205
 bespreken 118
 best mens 50
beste mens 50
 bestel 306
 bestellen 272
 bestelling 272
 bestieren 270
bestieten 329
 bestoefen 329
bestoeten 329
bestoffen 329
 bestrijden 289
bestrijen 289
 bestropen 118
 bestuiten 329
 bestuiten, zichzelf ~ 151
 besturen 270
 bet 234
 bet de helm geboren zijn 189
 bet het geluk geboren zijn 189
 bet zijn kloten spelen 317
 bet zijn mond vol tanden 233
 beter zijn 8
beteurd 232
 beteuterd 58, 223, 231, 232, 251
 BETEUTERD 232
 beteuterd gezicht 242
 BETEUTERD KIJKEN 234
 beteuterd staren 337
 betijd hebben 260
 betijen 40, 274
 betijen, laten ~ 274
 betijgen, laten ~ 274
 betje bohei 138, 307
 betoepen 69, 316
 betooperij 68
 betokken 69
betoppen 69
 betrekken 69, 289
 betreuen (du.) 230
 betreurd 223
 betrompen 69
 betrouwbaar 140
 betrouwen. 61
 betrüger (du.) 70
betrumpen 69
 betuigen, medeleven ~ 230
 betusselen 251
 betuttelend 251
 betweter 165
 betwijfelen 38
 beuken 223, 226, 228
 beuken wie een varken 226
 beuken, hel ~ 226
 beuken, zeuterig ~ 235
 beul 138
 beulen 216, 286
 beuzelarij 299
 beuzelen 85, 296
 bevallen 330
 bevangen, van schrik ~ zijn 256
 bevatten 3
 BEVEL 272
 bevel 272
 bevelen 270, 272
 BEVELEN 271
 bevelen geven 272
 bevinden 40
 BEVINDEN, (IETS) ~ 40
bevingen 40
bevinjen 40
 bevitten 328
 bevlieging 63
 bevragen 13
 bevragen, zich ~ 13
 bevreemd 255
 bewaaid 33, 35
 BEWERKELIJK 290
 bewerkelijk 290
 bewieroken 329
 bewonderen 254
 bezadigd 93
 bezei 1, 2
 bezei, ane ~ 264
 bezei, buiten ~ 265
 bezei, ohne (du.) ~ 130
 bezei, zonder ~ 130, 264, 277
 bezei-en 3
 bezeiken 69, 75, 119, 317
 bezeiken, de boel ~ 157
 bezeiken, zich ~ 232
 bezeiker 70
 bezeikerij 68
 bezeikt 232, 265
 bezeikt kallen 157
 bezeikte, een ~ 154
 bezeten 332
 bezeveren 69, 118
 beziebelen 119, 317
 bezien 291
 bezien, niet ~ 206
 BEZIG ZIJN 288
 bezig zijn 288
 bezig, met prullen ~ zijn 298
 bezig, met prulletjes ~ zijn 298
 bezig, onhandig ~ zijn 298
 bezig, onnuttig ~ zijn 298
bezjoers maken 306
 bezorgd 94, 131, 251, 252
 BEZORGD (ZIJN) 251
 bezorgd zijn 252
 bezorgd, diep ~ zijn 252
 bezorgd, erg ~ 252
 bezorgd, zich ~ maken 251
 bezorgen 289
 bezouw, buiten ~ 265
 bezouwing, buiten ~ 265
 bezwaai 306
 bezwaard 251
 BEZWAARLIJK 291
 bezwaarlijk 291
bezwarelijk 291
 bezwei 308
 bezwetsen 118
 bibberen 257
 bidden, de keule (du.) ~ 89
bieënen, der kuul ~ 89
 bij 21, 23
 bij de stoffen 65
bij der hank 21
 bij, goed ~ 21, 22, 23
 bij, niet gans ~ 32
 bij, niet goed ~ 32
 bij, voet ~ stuk houden 43
 bijbedoeling, zonder ~ 265
 bijdehand 21, 23, 65, 138, 139
 BIJDEHAND, BIJDEHANTE
 VROUW; ~ 138
 bijdehand, een ~ 138
 bijdehandje, een ~ 138
 bijdehandse, een ~ 138
bijdehank 138
 bijdehante tas 138
 bijdehante vrouw 138
 BIJDEHANTE VROUW;
 BIJDEHAND 138
 bijdehante, een ~ 24, 138
bijderand 138
 bijderhand 139
bijderhand 23, 65, 138
bijderhante, een ~ 24, 138
 bijdetijd 23
 bijeen, ze ~ doen 256
 bijgeven, niet ~ 44
 bijhouden, iemand ~ 43
bijhouden, iemes ~ 43
bijhouten, iemand ~ 43
 bijleggen 42
 bijna scheuren van het lachen
 187
 bijs 63
 bijten 207
 bijten, op de tanden ~ 287
bijterhand 23
 billijk 60
 binden, op het hart ~ 328
 binnensmonds lachen 184
 binnensmonds wauwelen 199
 bisqueren (< fr.) 199
 bitsen 207
 bitsig 209
 blaag 99, 107

blaag, lastige ~ 97
 blaai 156
 blaak 115, 154
 blaar 51
 blaas 50, 134, 154
 blaaspijp 27
 blabla 156
 blaffen 153
 blaffer 154
 blagengedoe 299
 blagueren (< fr.) 75, 153
 blagueur (fr.) 114, 154
 blakken 153
 blameren 326
 blats 114, 115
 blauwe pisserd 154
 blauwe zeikerd 154
 blauwverven 153
 blauwverver 154
 blazen 153, 222
 blazer 154
bleeien. 224
 bleek van de gift 218
 blèren 224, 236
 bleten 224, 226, 228
 blets 115
 bletsen 207
 bletsmuil 115
 bleu 56, 58, 234, 334
bleu, een ~ 134
 bleue, een ~ 134
bleute, een ~ 34
 BLIJ 181
 blij 181, 182
 blij, erg ~ 182
 blij, fel ~ 182
 blij, gans ~ 182
 blij, hardstikke ~ 182
 blij, heel ~ 182
 blij, uitgelaten ~ 182
 BLIJ, ZEER ~ 181
 blij, zeer ~ 182
 blij, zo ~ als een gek 182
 blijde zin 180
 blijdschap 176, 180, 188
 blijdschap, dol van ~ 182
blijze zin 180
 blijgezind 181
 blijven zaniken 245
 blijvende, geen ~ plak hebben 315
 bliksem 105
 bliksem van een jong 107
 bliksem, gewiekste ~ 24
 bliksem, handige ~ 24
 bliksem, koppige ~ 161
 bliksem, lastige ~ 202
 bliksem, nieuwsgierige ~ 16
 bliksem, verwende ~ 113
 bliksemsnel 312
 blind, zich stom en ~ werken

285
 blink, kale ~ 151
 blinkerd 154
 blietsig 196, 209, 213
 blitzig 312, 313
 blo 56
 blobbelen 199
 blode 56
 blode, een ~ 34
 bloed 50
 bloed, arme ~ 227
 bloed, goede ~ 50
 bloedt, doen alsof de naas ~ 78
bloeffen 153
bloefgilles 154
bloefhannes 154
 bloemen, in de ~ zetten 329
bloffen 153
blooi 56
bloor 100
bloot 56
 blotskop 161
blouwt, doen alsof de naas ~ 78
 blubber, zich de ~ werken 288
 BLUF 156
 bluf 156
 bluffen 153, 310
 bluffer 154
 blufgilles 154
 blufhannes 154
 blufkont 154
blukken 226
 bluts 29, 34, 49, 83, 227
 bluts, goede ~ 49
 bluts, stomme ~ 83
 bo, wel niet weten ~ men van voortkomt 151
 bocht 299
 bocht, gemene ~ 105
 boddelen 199
 bodem, de ~ uitpoetsen 326
 boef 52, 66, 111
 boef, geraffineerde ~ 80
boel 299
 boel, de ~ bezeiken 157
 boel, een ~ 299
 boel, slordige ~ 300
 boemskop 161
 boer, lachen wie een ~ die tandpijn heeft 244
 boer, stijve ~ 160
 boer, stomme ~ 32
 boer, zure ~ 202
 boerachtig 172, 175
 boerenfluitjes, op zijn ~ 136
 boerenklaas 141
 boerensoldaat 32
 boerentrampelaar 141
 boerentrut 141
boeretig 172
 boers 172

BOERTIG 172
 boertig 169, 172, 175
 boffer 189
 bofferd 189
 bofkont 189
 bofzak 189
 bohei 149, 152, 156, 158, 305, 308
 bohei haan 150
 bohei hebben 150
 bohei maken 306, 309
 bohei maken om niks 309
 bohei maken voor niks 309
 bohei slaan 75, 150
 bohei voor niks 308
 bohei, bekakte ~ 158
 bohei, betje ~ 138, 307
 bohei, kale ~ 308
 bohei, onnodige ~ 308
 bohei, veel ~ 308
 bohei, veel ~ hebben 150
 bohei, veel ~ maken 309
 boheien 306, 309
 boheimaker 307, 314
 bohei-makerd 307
boheis maken 306
boheiskremer 307
 boheits 305
 boheits maken 306
 boheits-kop 307
 boheits-kramer 63, 154, 307
 boheits-kramerig 149
 boheits-maker 307
 boheits-pungel 154
 bohemer 125
 bok 97, 161
 bok, astrante ~ 104
 bok, koppige ~ 161
 bokkem 34
 bokkem, een ~ geven 326, 328
 bokkem, een ~ voeren 328
 bokken 160, 237
 bokkenpruijk ophebben 160
 bokkenpruijk, de ~ op hebben 193
 bokketig 166, 197
 bokkig 159, 162
 boks, de ~ aanhebben 270
 boks, de ~ uitvegen 326
 boks, die heeft de ~ aan 271
 boks, in de ~ pissen 187
 boksenbodem 134
boksenboom 134
 boksendrieter 134
 boksenschieter 134
 boksenschieterd 134
 bol, het hoog in de ~ hebben 150
 bol, het hoog in zijn ~ hebben 150
 bol, hoog in de ~ 148, 149
 bol, hoog in de ~ hebben 150

- bol, hoog in zijn ~ hebben 150
 bol, in zijn ~ hebben 150
 bol, in zijn ~ steken 19
 bolg (barg.) 132
 bolwerken 43, 261, 262
 bombarie 306
 bonen, in de ~ zitten 199
 bonenstro, dom wie ~ 30
bonenstrooi, dom wie ~ 30
 bonheur (fr.) 188
 bonjour (fr.), zo simpel als ~ 302
 bonjours maken 306
 bont, van boven ~, van onder
 stont 152
 boodschap 272
boom, de ~uitpoetsen 326
 boos 209
 BOOS 213
 boos kind 107
 boos wijf 109
 booswicht 66
 bordelen 216
 borst, zijn ~ opzetten 151
 borsteling 161
 bosuil 27
 bot 172
 bot 26
 boter, platte ~ 24
 boteren 281
 boterham, zo simpel als een
 ~ 302
 boterkop 27
 botkop 27
 botsauto, kijken wie een ~ 255
 botten, er zijn ~ aan vege 301
 botterik 27
botterkop 27
 bottes, de ~ opmeten 326
 boud 130
 bougeren (< fr.) 75
 bouwen op 61
 boven, van ~bont, van onder
 stont 152
 bovenuit, gauw ~ zijn 198
bra 54, 277
 braadkont 34
 braadworst, slome ~ 87
 braaf 54, 275, 277, 334
 BRAAF 54
 braaf zijn 275
 braaf, niet ~ 102
braaien 6
braaikont 34
braajer 141
 braddelaar 147
 brader 141
 braggelaar 141
 braggelen 293, 296
 brak 105, 122
 brak beest 112
 brak, kleine ~ 174
brakkelaar 141
brakkelen 293, 296
 brakken 266
brallen 226
 bram 35
 branden 69
 brandhout 299
 brandie 156
 braniemaker 129, 154
 braniescheppen 306
 branieschopper 154
brannen 69
 brave jong 49
 breien 296
 breikraam 299
 breiwerk 299
 breken van de lach 187
 brengen, elend (du.) ~ 321
 brengen, in opspraak ~ 118
 brengen, in orde ~ 289
 brengen, in order ~ 289
 BRENGEN, TEN EINDE
 ~ 261
 bretsetig 100, 180, 336
 bretsig 100, 180, 336
 breuk, een ~ lachen 187
 breuzelen 85
 brib, een ~ trekken 237
 briesetig 209
 brigand (fr.) 122
 brigander (< fr.) 122
 britselen 199
 broddel 298
 broddelaar 141
 broddelen 69, 295
 broddelswerk 298
 broddelwerk 298
 brodden 295
 brodsel 144
brodselen 295
brodzelen 295
 broed, echt stuk ~ 51
 BROEDEN 5
 broeden over 5
 broeder, linke ~ 67
 broefgilles 202
broeien over 5
 broek, de ~ aanhebben 270
 broek, de ~ uitvegen 326
 broek, kijken alsof hij in zijn ~
 gescheten heeft 234
 broek, staan als had hij in zijn ~
 gescheten 234
 broekenschijter 134
 broekschijter 134
broemelen 198
broemen 198
 broer, goede ~ 49
broezen 216
 brok 144
broken 237
 brokken 237
 brol 299
 brom 201
 brombeer 201
 brommelen 198, 220, 235
 brommelwammes 201
 brommen 198, 207, 220, 238
 brommer 201
 brommerd 201
 brommerig 192
 brommig 192
 brompot 201
 bronkachtig 197
 bronk-appel 202
 bronken 153, 160, 185, 199,
 220, 237
 bronker 202
 bronkerd 202
 bronkerig 192
 bronkpot 202
 bronwater, zo simpel als ~ 302
 brood, stuk ~ 51
 brood, zo eenvoudig als ~ 303
 broodje 28
 broodzattig 45
 bros 299
 brozelwerk 299
 bruin 154
 bruis 216
 bruken 286
 brul 218
 brul van gift 218
 brullen 187, 217, 224, 226, 228
 brulstaart 155
 bubbelen 132
 buffel 202
 buffelachtig 332
 buffelen 212
 buidel 120
 builen 211
 buiten beschouw 265
 buiten beschouwing 265
 buiten bezei 265
 buiten bezouw 265
 buiten bezouwing 265
 buiten zichzelf 218
 buiten zijn schoenen lopen 150
 buiten zijn zinnen 218
 buitengewoon 21
 bulderen van het lachen 187
 bulken 226
 bulles, een ~ hebben 160
 bult, zich een ~ lachen 187
 bummel 134
 bumpen 235
burdelen 216
 burger, lastige ~ 96, 202
 bussel 29, 51
 bussel, goede ~ 51
 busselen 40
 buts 50

buts, goede ~ 50
buzze geven 287

C

cadet (fr.) 105
canaille (fr.) 52, 109, 115, 270
caoutchouc, die heeft ~ onder
zijn schoenen geslepen 67
capabel 7, 139
capide geven 287
capricieus 61
caractère (fr.) 48
caractère (fr.) hebben 127
caresseren (< fr.) 333
carotte (fr.), een ~ trekken 317
carotte (fr.), een ~ verneuken 317
carotte (fr.), een ~ wisselen 317
carottentrekker 70
catechismus, zijn ~ aflezen 212
cent, gelijk een fluitje van een
~ 291
cent, kwade ~ 109
cent, wie een fluit van een
~ 291
chagarijn, een ~ 201
chagerijnig 191
chagrijn 215, 219, 252
chagrijn, een ~ 201
chagrijnetig 191
chagrijnig 191, 223
chagrineren (< fr.) 210, 220,
221, 229, 320
chagrineren (< fr.), zich ~ 214,
229
chameau (fr.) 109
chançard (fr.) 189
chance (fr.) hebben 190
chance-beest (< fr.) 189
chance-bos (< fr.) 189
chance-nol (< fr.) 189
chance-pin (< fr.) 189
changerijn 252
changerner 320
charel, zure ~ 202
charge, een ~ meekrijgen 325
charger (fr.) 286
charlatan 70
charles 36, 66
charlouis 36
charmant 55, 57, 94
cheque, een ~ krijgen 325
cheque-je 327
chic 335
chicaneren (< fr.) 204, 212, 321
chichi 152
chichi praten 157
chinese, kijken gelijk een ~ 234
chinese, rare ~ 174
chipoteren (< fr.) 39, 84, 205,

293, 296
chipoteur (fr.) 87, 141
chipoteuse (fr.) 83
chipsteren 296
choix (fr.) 38
choqueren (< fr.) 205, 212, 337
chose (fr.) 259
cibol 29
claus, een ~ 123
clever (eng.) 21, 22, 23, 82
clown 122, 123, 170, 174, 177
clown 36
colère (fr.) 215
colère (fr.), purper van ~ 218
colère (fr.), razentig van ~ 218
coléretig 196
colèretig (< fr.) 218
colèretig zijn 323
colèrig (< fr.) 61, 196, 208,
213, 218
colèrig (< fr.) maken 210
colèrig (< fr.) zijn 323
colèrig (< fr.), gauw ~ 196
colèrig (< fr.), zich ~ maken 214
colérique (fr.) 196, 208
columbus, zo eenvoudig als het
ei van ~ 303
comediant 76, 123
comédie maken 179
comédie spelen 75
comédie veil hebben 150
commandant 270, 273
commande (fr.) 272
commandement (fr.) 272
commanderen 269, 272
commando 272
commentaar, veel ~ 309
compassie 253
compassie met zichzelf
(hebben) 221
compeer, lastige ~ 202
compère (fr.), lastige ~ 96, 202
complaisant (fr.) 54
compliment maken 329
complimenten 306, 309
complimenten hebben 323
complimenten maken 329
complimenten, veel ~ veil
hebben 150
complimentenmaker 307
concluderen 41
conclusie, tot de ~ komen 41
condoleren 230
confiance (fr.) hebben 61
confuus 233
conscientieus 136
consent 274
consentsen 274
consequent 60, 74
consolatie 230
constateren 40

content 55, 94, 181, 182, 188,
277
content, hard ~ 182
content, niet ~ zijn 221
content, niet gauw ~ 45
content, nooit ~ zijn 221
content, nooit niet ~ zijn 221
content, nooits ~ zijn 221
content, nooits niet ~ zijn 221
content, rap ~ 276
content, van zijn leven niet ~
zijn 221
content, zich niet ~ kunnen
doen 315
contentement (fr.) 188
contentheid 188
contentigheid 188
contraire (fr.) 162, 166
contraire (fr.) doen 163
contraire (fr.) zijn 163
contraire (fr.), een ~ 165
contraire (fr.), in het ~ 166
contraire werken 294
contraire, een ~ 165
contramine, een ~ 165
contramine, in de ~ 166
contrarie 12
contrarie 166
controleren 291
contware 166
convenabel 335
cornelis 27
correct 60, 136, 140
correcte kerel 137
correcte man 137
correcte, een ~ 137
correctmaker 137
corveeër 129, 270
coudre (fr.) 296
couillon (fr.) 134
courage (fr.) 81, 126
courage (fr.) hebben 127, 128
courage (fr.) inhebben 127
courage (fr.), veel ~ hebben 128
courageerde, een ~ 129
courageux (fr.) 82, 127, 130
couragie 126
couragieuze (fr.), een ~ 138
cousine hebben (< fr.) 229
crapule (fr.) 105
crapuleus 108, 336
creperen 247
crieus 16, 20
croûte (fr.) 276
culotter 63
curie 70, 91
curieus 16, 20, 136, 169
curieus zijn 16
curieusnaas 17
curieuze snoet 17

D

d'aarzelaar 87
 daad 259
 daad, dwaze ~ 267
 DAAD, DWAZE,
 ONBEZONNEN ~ 267
 daad, onbezonnen ~ 267
 daad, stomme ~ 267
 daats, hoog in de ~ 148
 dabben 285
 dadelijk kwaad 195
 daffer 127
 dag dag-heute- ~ -morgen, een
 ~ 88
 dagdief 91
 dagen maken 85
 dagen, een gezicht wie zeven ~
 regen trekken 238
 daggelaar 87
 dag-heute-dag-morgen, een
 ~ 88
 daghuren, werken of hij met ~
 werkt 286
 dak, door het ~ uitgaan 217
 dak, veel duiven op zijn ~
 hebben 150
 dakhaas 134
 dalkijk kwaad 195
 dandy (eng.) 155
 dank, tegen wil en ~ 278
 dansen, doen ~ 210
 dapper 82, 127
 dappere, een ~ 129
 darren 127, 128
 dartel 180
 darven 128
 dat spreekt 42
 dat, een de ~ sagen 216
 daugeniet 112
 DE BAAS SPELEN 269
 de dram aandoen 321
 de duivel aandoen 321
 de duivel te slim af 65
 de duvel aandoen 321
 de duvel doen 321
 de duvel draaien 321
 de stek opjagen 321
 de toorn aandoen 321
 de waak aanzeggen 328
 decent 94
 decideren 42
 deernis 253
 deftig 55, 57, 94, 334, 335
 deftig praten 157
 deftig, niet ~ 108
 DEGELIJK 139
 degelijk 55, 139, 334
 del 144
 del, vieze ~ 147
 delicaat 136, 292

dem, een ~ alles naloopt 189
 demendier 34
 den baas spelen 269
 den baas willen spelen 269
 den baas zijn 269
 denken 4, 9, 18, 19
 denken aan 9
 denken, hem ~ 19
 denken, zich ~ 19
 der achterheen zitten 43
 der baas spelen 269
 der baas willen spelen 269
 der baas zijn 269
 der domme zijn 265
 der heel vanaf 192
 der kuul bieënen 89
 der meester jan spelen 269
 der niet voor zorgen 15
 der pin dri houwen 263
 der pin drop houwen 263
 der pin drop zetsen 261
 der poot stijf houwen 43
 der slecht aan zijn 247
 der tegenaan gaan 287
 der vanaf 233
 der vanaf zijn 257
 der voor willen 286
 der zijn botten aan vegen 301
 der, get ~ een maken 306
 der, in ~ wink slaan 15
 der, locht in ~ kop 33
 der, op ~ hapsnap 312
 der, op ~ nummer zetten 328
 der, op ~ snap 312
 der, uit ~ grond 139
 deraan gaan 287
 deraan krijgen 317
 deraan, armselig (du.) ~ toe
 zijn 247
 deraan, goed ~ 181
 deraan, pijn ~ hebben 265
 deraan, slecht ~ zijn 246
 derachter komen 40
 derachter zitten 43
 derbij 14
 derbij hebben 317
 derbij krijgen 70, 317
 derbij ziehen (du.) 280
 derbij zijn 14
 derdoor halen 118
 derdoor trekken 118
 derheen, get ~ maken 153
 derin, aard ~ krijgen 249
 derin, de pin ~ houwen 263
 dernaar, zich ~ houden 266
 derneven houwen 12
 derneven pakken 232
 derneven vallen 232
 derneven zitten 12
 derom aangaan 287
 derom draaien 39

deromheen draaien 38
 deromher draaien 38
 deronder lijden 225, 265
 derop hameren 43
 derop staan 44
 derop terugkomen 41
 derop uit 332
 derop uitkomen 41
 derop wijzen 43
 derop, de pin ~ houwen 263
 derop, de pin ~ zetten 261
 derop, goed ~ 181
 derop, met de neus ~ doen 325
 deren 127, 128
 dert, ene die ~ 129
 dertussen gaan 271
 deruit, zich ~ nestelen 40
 dervan staan kijken 254
 dervan staan te kijken 254
 dervan te kijken staan 254
 dervan uitereen zijn 254
 dervan, vreemd ~ staan te
 kijken 254
 dervan, zich ~ schudden 257
 derven 127, 128
 derver 129
 deugd 180
 deugdelijk 140
 deugdriet 103
 deugen, niet ~ 267
 deugen, voor niks ~ 121
 deugender, een ~ 103
 deugenie 103
 deugenieft 103
 deugeniet 52, 63, 103, 111,
 120, 122
 deugeniet 63, 66, 112, 173,
 276
 deugenietje 103
 deugenietje 66
 deugeniets 103
 deugenietsje 103
 deugeniks 103, 111, 123
 deugeniks 276
 deugerniks 103
 deugnie 173
 DEUGNIET 102
 deugniet 52, 63, 66, 70, 103,
 111, 112, 125, 173, 276
 deugniet van een kind 106
 deugniet, grote ~ 66
 deugnietachtig 102
 deugnietje 66, 103
 deugniks 103, 276
 deugniet 103
 deugt, een die nergens voor
 ~ 111
 deugt, een die voor geen kanten
 ~ 106
 deur, stek achter de ~ zetten
 329

- devoiren (< fr.) 268
 devoot 58
 devoren 268
 dibbes 27
 dich, wie heeft ~ gescheten 152
 dicht, de stront ~ bij het hart hebben 197
 dicteur (fr.) 273
 dictator 273
 die heeft caoutchouc onder zijn schoenen geslepen 67
 die heeft de boks aan 271
 die voor niks instaat 121
 die wilt in het midden van het bed liggen 64
 diedel 147
 dief 70, 105
 dien, direct op ~ paard 196
 diep bezorgd zijn 252
 diepdroevig 252
 diepzinnig 252
 dievelings 78
 dievenkerskruid 105
 difficiel 96
 difficiële (< fr.), een ~ 137
 difficile (fr.) 44, 290, 292
 dik 208
 dik doen 153
 dik maken 153, 205
 dik, zich ~ maken 307
 dikke nak 155
 dikke, een ~ sigaar krijgen 325
 dikkop 161
 diktemaker 307
 ding, kopsig ~ 161
 ding, plezierig ~ 174
 ding, vuil ~ 145
 dings 29
 dinks 29
 direct op dien paard 196
 dirigeren 270
 disputeren (< fr.) 221
 djerren 128
 djurren 128
 djurven 128
 dobbele, een ~ 76
 dociel 277
 doddelen 296
 dode 27
 dode, een die onder geen ~ hen uitgebroid is 67
 dode, onder geen ~ hen uitgebroid 24
 dode, op zijn ~ gemak 290
 doderik 28, 141
 dodetig 33
 dodrikus 34
 dodsels 51, 144
 doe, hij bedondert onze lieve heer waar ~ bij staat 80
 doedelaar 141
 doedelen 296
 doe-er 161
 doelie 144
 doen 273, 275, 289
 doen afzien 321
 doen alsof 74
 doen alsof de naas bloedt 78
 doen dansen 210
 doen doen 273
 doen doodvallen 321
 doen uitschijnen 75
 doen wat uitkomt 40
 doen willen 260
 doen, aan het ~ zijn 289
 doen, alles ~ 289
 doen, alles in de war ~ 163
 doen, anders ~ 163
 doen, anders ~ als de ander 163
 doen, anders ~ als de anderen 163
 doen, anders ~ dan de anderen 163
 doen, belet ~ 282
 doen, bescheid ~ 42
 doen, contraire (fr.) ~ 163
 doen, de duivel ~ zien 210
 doen, de duvel ~ 321
 doen, dik ~ 153
 doen, doen ~ 273
 doen, druk ~ 306
 doen, eigenzinnig ~ 163
 doen, fel ~ 75
 doen, gaarne ~ 178
 doen, gehoorzaam ~ 275
 doen, gek ~ 178
 doen, get ~ doen 272
 doen, get aan het ~ zijn 289
 doen, get doen ~ 272
 doen, get eraan ~ 288
 doen, get willen ~ 260
 doen, goed ~ 330
 doen, groot ~ 75, 150, 153
 doen, groots ~ 75, 150, 153
 doen, half ~ 297
 doen, het gaan ~ 260
 doen, heten ~ 272
 doen, höhnisch (du.) ~ 185
 doen, iets anders ~ 163
 doen, in slaap ~ 70
 doen, juist wat hij moet ~ 268
 doen, knutselwerk ~ 297
 doen, langzaam ~ 298
 doen, lastig ~ 323
 doen, laten ~ 274
 doen, leed ~ 220, 320
 doen, lelijk ~ 211
 doen, lief ~ 333
 doen, manier van ~ 261
 doen, menen te ~ 260
 doen, met de neus derop ~ 325
 doen, min ~ over 205
 doen, mis ~ 12
 doen, moeite ~ 286
 doen, nachlässig (du.) ~ 297
 doen, navraag ~ 13
 doen, negerend ~ 205
 doen, niet ~ 279, 301
 doen, niks ~ 90
 doen, onbenullige zaken ~ 297
 doen, onnozel werkje ~ 297
 doen, op het hart ~ 328
 doen, opternieuw ~ 264
 doen, pijn ~ 320
 doen, plezier ~ 330
 doen, prullerijen ~ 298
 doen, schade ~ 265
 doen, schamel ~ 205
 doen, schoon ~ 75, 318
 doen, slecht werk ~ 297
 doen, spijt ~ 321
 doen, stom ~ 206
 doen, te ~ hebben met 251
 doen, terwars ~ 163
 doen, uit zijn ~ 193
 doen, uit zijn ~ 234
 doen, vals ~ 318
 doen, veel moeite ~ 240, 286
 doen, verdrietig ~ 221
 doen, verkeerd ~ 293
 doen, wars ~ 163
 doen, wat hij moet ~ 268
 doen, willen ~ 260
 doen, woest ~ 154
 doen, ze bijeen ~ 256
 doen, zich moeite ~ 286
 doen, zich niet content kunnen ~ 315
 doende zijn 288, 289
 doener 161
 doerak 66, 83, 97, 111, 122
 doetje 34
 doezel 29
 doezen 333
 dol 35, 209, 217
 dol streken 37
 dol van blijdschap 182
 dol van gift 217
 dol van woede 217
 dol ziedend 218
 dolgedraaid 218
 doller kerel 202
 doller streken 37
 doller, de ~ pees geven 287
 doller, door de ~ 218
 doller, door het ~ 218
 doller, door het ~ her 218
 doller, een ~ 28
 doller 179
 DOM 26
 dom 26, 33
 dom als een koe 30

dom als het achterste van een varken 30
 dom als stro 30
dom as stro 30
dom geit 29
 dom graf 29, 32
 dom hout 32
 dom mens 29, 83
dom schroet 32
dom streek 36, 267
dom streken 37
dom trien 29
dom trut 29
dom vrouw 29, 83
 dom vrouwmens 29
 dom wie bonenstro 30
 dom wijf 29
 DOM, UITZONDERLIJK ~ 30
 DOM, UITZONDERLIJK ~ PERSOON 30
 domgraaf 50, 105, 120, 122
 domgraverij 37
 domheid 267
 dominant 273
 domineren 269
 dominerend 273
 domineur (< fr.) 270
 domkop 27, 32
 domme 27
 domme ezel 31
 domme gans 29
 domme geit 29
 DOMME MAN 26
 domme mens 27
 domme schotel 29
 domme schroet 29, 32
 domme streek 36, 267
 domme streken 37
 domme trek 267
 domme trien 29
 domme trut 29
 DOMME VROUW 28
 domme vrouw 29, 83
 domme, de ~ zijn 265
 dommelen 85
 dommerik 11, 27, 31
 domoor 27, 34
 donder, arme ~ 227
 donder, luie ~ 90
 donderen 69, 323
 donderjagen 323
 dood, eenvoudig als de ~ 303
 dood, nu slaat God de duivel ~ 255
 dood, zich ~ lachen 187
 dood, zich ~ schrikken 256
 dood, zich ~ werken 285
 doodbedaard 93
 doodeerlijk 59
 doodgemoedereerd 94

doodgoed mens 49
 doodjammer 241
 doodsblij 182
 doodvallen, doen ~ 321
 doodvaller 52, 112
 doodzonde 241
doodzunj 241
 doof 33
dooi, onder geen ~ hen uitgebroed 24
dooi, op zijn ~ gemak 290
 dooier 27
 dooietig 33
 door de dolle 218
 door de drek halen 118
 door de modder halen 118
 door de naas geboord 65
 door de sijn halen 118
 door de slijk halen 118
 door de stront halen 118
 door de stront rijten 118
 door de stront trekken 118
 door de wol geveerd 65
 door de zeik halen 118
 door de zeik trekken 118
 door en door gemeen 65
 door het dak uitgaan 217
 door het dolle 218
 door het dolle her 218
 door, door en ~ gemeen 65
 door, zich ~ lachen 187
 doordauwen 287
 doordenken 39
 doordoen, een ~ 118
 doordouwer 138
 doordraaien 153, 155
 doordrijven 43, 270
 doordrijven, zijn gedoe ~ 44
 doordrijver 129
 doordrukken 42, 43
 doorgedaan 65
 doorgeven 287
 doorgoed mens 50
 doorhakken, de knoop ~ 42
 doorhebben 3
 doormaken 225
 doormaken, get ergs ~ 225
 doorneukt 65, 78
 doorneukte, een ~ 80
 doorrijten 118
 doorstaan 225
 doorstropen 118
 doorstroper 114
 doortoe 65
doortoewd 65
 doortrapt 64
 DOORTRAPT, LEEP, ~ 64
 doortrapte kerel 66
 doortrapte ploert 112
 doortrapte vagebond 66
 doortrapte vent 66

doortrapte, een ~ 66
 DOORTRAPTE, LEPE, ~ KEREL 65
 doortrekken 118, 205, 321
 doortrokken 65
 doortrokken wie een smoutkruik 65
 doorzettend 82
 doos 29, 83, 141
 doos, luie ~ 91
 doos, stomme ~ 29
 doosachtig 26
 dopper 87, 92
 dorp, over gen ~ dragen 118
 dorren 127, 128
dorren, nie ~ 39
dorren, niet ~ 39
 dort, een die ~ 129
 dort, tussen het ~ en het groen 78
dorven 128
dorver 129
 dös (< du.) 32
 dös-kop (< du.) 32
 dotsel 228
dotsel 29, 32, 34, 83
dotselachtig 32
dotselig 32
 doux (fr.) 58
 down (eng.) 223
dra gaan 287
dra krijgen 317
 draad geven 287
 draad, het zal ~ kosten 288
 draad, tegen de ~ 194
 draad, tegen de ~ in 162, 166
 draai 312, 313
 draai, de ~ krijgen 249
 draai, de ~ niet krijgen 304
 draai, de ~ vinden 249
 draai, zijn ~ niet kunnen vinden 249
 draaibred 62
 draaien 38, 119
 draaien, (een) loer ~ 70
 draaien, de duvel ~ 321
 draaien, derom ~ 39
 draaien, deromheen ~ 38
 draaien, een loer ~ 119
 draaien, met de wind mee ~ 62
 draaiend wie de wind 61
 draaiend wie een weerhaan 61
 draaikont 62, 314
 draaikontige, een ~ 62
 draailamp 165
 draaimolen 62
 draaistaarterig 331
 draaivot 314
 draak 155
 draakstekerig 172
draan gaan 286

draan, get ~ doen 288
 draasboks, plezierige ~ 175
drachter, fut ~ zetten 287
drachter, vaart ~ zetten 287
 dragen, de kop in de wind
 ~ 150
 dragen, over de straat ~ 118
 dragen, over gen dorp ~ 118
 dragen, zorgen ~ voor get 251
 dragonder 270
 drallen 235
 dram, de ~ aandoen 321
 drammelig 236
 drammen 235
 drammerig 236
dran gaan 286, 287, 286
dran, slecht ~ zijn 246
 drasboks 11, 134
 draufgänger (du.) 129
 draufgehens (< du.) 130
 dreet 29
drei 312, 313
 dreinen 235
dreisbeugel 87
dreisemen 39
dreisemerd 87
dreisen 39, 84
 dreissen 235
dreizemen 84
dreizen 84
 drek, door de ~ halen 118
 drekbeer 147
 drekbig 172
 dreksbeer 147
 dreksemmer 147
 dreksvarken 147
 drekszak 147
 drekzak 147
 drensbeugel 87
 drenselaar 87
 drenselen 84, 235
 drenseleren 87
 drensenaar 84
 drenselen 84
 drenserig 236
 drentelaar 87
 drentelen 84
 drenteleren 84
 drentelvot 87
 DRENZEN 235
 drenzen 235
 drenzen 84, 235
dreujelaar 87
dreujelen 84
 dreumel 141
 dreumelen 39
 dreutelaar 87
 dreutelen 39, 84
dreutzelen 84
dreuzelaar 86
dreuzelen 84

drezemen 39
 drezen 39
dri, der pin ~ houwen 263
 drie maal zeven 24
 drie, kijken of hij geen ~ kan
 tellen 234
 drie, kijken of hij geen ~ kon
 tellen 234
 drie, zo simpel als één en twee
 ~ is 302
 drieland 87
drienen 38
 driest 130
driet 246
 driften 235
 driftig 196, 208
 DRIFTIG, ONSTUIMIG 208
 driftkikker 202
 driftkop 202, 209
 drijt 157, 246
 drijven 273, 287, 311
 drijven, (er) de kuis mee ~ 205
 drijven, in het twee-eind ~ 163
 drijven, in het wars ~ 163
 drikus 27, 34, 141
 drillen 235, 321
 dringen 43, 235
 dringer 165
 dritselen 84
 droef 222
 droef zijn 229
 droefheid 219
 droefzak 52
 droevig 222, 252
 droevig zijn 229
 droevige kerel 202
 droevige, een ~ 87
 droezelen 84
 droge, een ~ 172, 174
 drollerig 175
 drollig 20, 169, 172, 175
 drollig type 123
drolligen type 123
 dromedrikus 27
 dromelen 84
 dromen 4, 84
 dromer 27, 87
 drommel, arme ~ 227
dronger lijn 265
 droog 94, 95, 171, 234
 droomvot 87
drop hameren 43
drop smijten 287
drop staan 44
drop uit 332
drop uitkomen 41
drop wijzen 43
drop, der pin ~ houwen 263
drop, met de neus ~ doen 325
 drosserd 70
 druif 29, 175

druiloer 32
 druipstaart 87
 druk doen 306
 druk leven 306
 druk maken 289, 315
 druk maken voor niks 309
 druk werk 306
 druk, zich ~ maken 286, 306
drukde 305
drukdemaker 314
 drukke mens 314
 drukke, een ~ 314
 DRUKKEN, IEMAND IETS
 OP HET HART ~ 328
 drukken, op het hart ~ 272, 328
 drukmaker 307
 drukte 305
 DRUKTE MAKEN 306
 drukte maken 306, 315
 drukte maken voor een lege
 niks 309
 drukte maken voor niks 309
 drukte om niks 308
 drukte voor niks 308
 DRUKTE, GEDOE 305
 drukte, kale ~ 308
 DRUKTE, KOUDE ~ 308
 drukte, koude ~ 308
 DRUKTE, KOUDE ~ MAKEN
 309
 drukte, koude ~ maken 309
 DRUKTEMAKER 307
 druktemaker 307, 314
 druktesmaker 307
druktesmaker 314
 drupnol 87
 druppen 39
 drupperd 50
 drutselen 85
 dubben 4, 38
dubbes 27
 duchtig 137, 140
 duckmäuser (du.) 80
 duf 192
 duidelijk 43
 duidelijk maken 325, 329
duidesem 87
duidriek 87
 duif, zo simpel als een ~ 302
 duifje, zo simpel als een ~ 302
duifke, zo simpel als een ~ 302
 duikelaar, slome ~ 87
 duiles 170
 duim, onder de ~ 78
 duimendraaier 76, 91, 120
 duimendraaierd 120
 duister 78
 duistere, een ~ 203
 duivel 91, 112, 122
 duivel, arme ~ 227
 duivel, de ~ aandoen 321

duivel, de ~ doen zien 210
 duivel, de ~ te slim af 65
 duivel, dwarse ~ 161
 duivel, kale ~ 155
 duivel, koppige ~ 161, 165, 203
 duivel, lastige ~ 202
 duivel, loze ~ 64
 duivel, luie ~ 90
 duivel, niet bang voor de ~ 127
 duivel, nu slaat God de ~ dood 255
 duivel, schlaue (du.) ~ 66
 duivel, slimme ~ 67
 duivel, stijve ~ 123
 duivel, uit de hel gekropen toen de ~ sliep 65
 duivel, van de ~ niet schouw 130
 duivel, voor de ~ nog niet bang 130
 duivel, vuile ~ 91
 duivel, zure ~ 202
 duivelbender 105
 duivelen 217
duivelke 174
 duivels geluk hebben 189
 duivelskind 24, 66, 107
 duivelskruid 174
 duivelsmoeder 109
 duivelsmoer 105
 duivelszout 105
 duiveltje 174, 276
 duiven, veel ~ op zijn dak hebben 150
dul 209, 217
 dul 26
dul van gif 217
dul van woede 217
dulgedraaid 218
dulke 29
dulle 217
 dulle 29
dulle, door het ~ 218
 dulle, een ~ 124
dulleke 29
 dulses 29
 dulletje 29
 dulpes 50
 dultje 29
 dun gegangen 232
 dun, de stront ~ bij het hart hebben 197, 214
 dun, de stront ~ bij het hart hebben zitten 197
 dunk 63
 dunk, een hoge ~ hebben 150
 dunk, hoge ~ hebben 150
 dunk, hoge ~ veil hebben 150
 dunken 19
 dunkveel, een ~ 155
 dup 34
 dupe, de ~ zijn 265

dupe, het ~ werden 265
 duppen 27, 34, 85, 99, 105, 240
duppen 4, 38
 duppenschurger 27, 32, 141
 duppes 27
 durch (du.) de wol geveerd 65
durch de drek halen 118
 durch haben 3
 durch-dreven (< du.) 65
 durch-drijven 43
 durchheen (< du.) 233
durchstropen 118
durchstropen 114
durch-tranen. 65
 durch-trapt (< du.) 64
 durch-treden (< du.) 65
 durch-zetten (< du.) 44
 darf 126
 darf hebben 127, 128
 darf, veel ~ 130
 DURFAL 128
 durfal 129
 durft, iemand die ~ 129
 dur-kop (fr./nld.) 161
durren 127, 128
 durven 127, 128
 DURVEN 128
 durven, niet ~ 39
 durvenaar 129
 durvend 130
 durvenier 129
 durver 129
 durverd 129
 durvig 127
dussen 128
dustig 26
 duts 32, 34, 50, 141
 duts, arme ~ 227
 dutsel 29, 32, 34, 83
 dutselachtig 32
 dutselig 32
dutselke 11, 29, 34
 dutseltje 11, 29, 34
 dutsig 26
 dutsje 29, 34
dutske 29, 34
 duur, rust noch ~ hebben 315
 duvel, de ~ aandoen 321
 duvel, de ~ doen 321
 duvel, de ~ draaien 321
duvel, kale ~ 155
duvel, loze ~ 64
duvelbender 105
 duvelen 321
duvelke 276
duvelskind 24, 107
duvelsmoer 109
duvelsmoor 105
 duw, een ~ geven 328
 duwdesem 87
 duwdriek 87

dwaallichtje 29
dwaallichtske 29
 dwaas 26, 28, 35, 36, 129, 130
dwaas daad 267
 dwars 159, 162, 166, 194, 278
 dwars werken 163
 dwars zijn 44, 163, 323
 dwars, een scheet ~ zitten 200
 dwars, zeer ~ 162
 dwarsbomen 163
 dwarsbomer 164
 dwarsboom 164
 DWARSDRIJVEN 162
 dwarsdrijven 163, 161
 DWARSDRIJVER 164
 dwarsdrijver 164
 dwarsdrijverd 164
 dwarse duivel 161
 dwarse, een ~ 164
 dwarser, een ~ 164
 dwarserik 164
 dwarserik, de ~ spelen 163
 dwarsklepel 164
dwarsklippel 164
 dwarsknuppel 164
 dwarskop 161, 164
 dwarslap 164
 dwarsliggen 160, 163
 dwarsligger 164
 dwarsliggerd 164
 dwars-nak 164
 dwars-nak, de ~ uithangen 163
 dwarsoor 164
 dwarssteker 164
 dwarsstrang 164
dwarsstrank 164
 dwarszitten 273
 dwaze 36
 dwaze daad 267
 DWAZE STREEK 36
 dwaze, een ~ 34
 DWAZE, ONBEZONNEN
 DAAD 267
dwes 159, 166
 dwingeland 273
 DWINGEN 272
 dwingen 43, 235, 272, 273
 dwinger 98
 dwingerd 98

E

echt 74, 95
 echt stuk broed 51
 echt zin hebben 332
 echt, heel ~ 59
 echte, een ~ kapitein 273
 ecken-piet 92
 eckstern 321
 EEN AANMERKING

MAKEN 328
 EEN BERISPING KRIJGEN
 325
 een bet twee gezichten 76
 een carotte (fr.) trekken 317
 een carotte (fr.) verneuken 317
 een carotte (fr.) wisselen 317
 een de dat sagen 216
 een de pof staan 44
 een die alles nalooft 189
 een die de lui bekalt 114
 een die dort 129
 een die geen gouden haren op
 hat 121
 een die in de wol geverfd is 67
 een die je moet kennen 203
 een die nergens voor deugt 111
 een die onder geen dode hen
 uitgebroid is 67
 een die voor geen kanten deugt
 106
 een doordoeden 118
 een kop hebben 44
 een kop wie een zeef 10
 een kop wie een zijschotel 10
 EEN LELIJK GEZICHT
 TREKKEN 242
 een met lef 129
 een met linkse handen 141
 een nut gezicht trekken 242
 een uit het logement 125
 een van niks 52
 een voor de galg 52
 een waar je niet van op aan
 kunt 62
 een wie een zeef 11
 een, zich ~ menen 151
 eind 31
 eender wie het weer 61
eeng snijen 243
eeng trekken 243
 eens, zich ~ uitkotsen 216
 eens, zich nog ~ over-legen (<
 du.) 41
 eens, zo ~ lachen 184
 een-twee-drie 312
 eenvoudig 335
 EENVOUDIG 56
 eenvoudig 56, 58, 74
 eenvoudig als de dood 303
 eenvoudig als een huis 303
 eenvoudig, niet ~ 290
 EENVOUDIG, ZO ~ ALS
 ... 302
 eenvoudig, zo ~ als brood 303
 eenvoudig, zo ~ als de zon
 303
 eenvoudig, zo ~ als een kind
 303
 eenvoudig, zo ~ als een kindje
 303

eenvoudig, zo ~ als een
 lammetje 303
 eenvoudig, zo ~ als een schaap
 303
 eenvoudig, zo ~ als get 303
 eenvoudig, zo ~ als het ei van
 columbus 303
 eenvoudig, zo ~ als het groot
 is 303
 eenvoudig, zo ~ als het kan
 303
 eenvoudig, zo ~ als het maar
 kan 303
 eenvoudig, zo ~ als het maar
 kan zijn 303
 eenvoudig, zo ~ als het maar
 zijn kan 303
 eenvoudig, zo ~ als iet 303
 eenvoudig, zo ~ als iets 303
 eenvoudig, zo ~ als ik weet niet
 wat 303
 eenvoudig, zo ~ als klaar water
 303
 eenvoudig, zo ~ als niks 303
 eenvoudig, zo ~ als pap eten 303
 eenvoudig, zo ~ als twee en
 twee vier is 303
 eenvoudig, zo ~ als twee maal
 twee vier is 303
 eenvoudig, zo ~ mogelijk 303
 eenvriendig 56
 eer en naam hebben 157
 eerbaar 334
eerlig 59, 60
 eerlijk 55
 EERLIJK 59
 eerlijk 59, 60, 74, 94
 eerlijk en saffierlijk 59
 eerlijk, niet ~ 67
 eerste, het ~ woord hebben 163
 eerzaam 334
eeveldig 56
eevellig 56
eevoudig 56
eevuldig 56
 ef, uit de ~ 140
effe op-hören 301
effe ophouten 301
effe ophouwen 301
effe pauzeren 301
effe pozen 301
effe rusten 301
effe stoppen 301
effe tukken 301
effe uitscheien 301
effekes lachen 184
effekes op-hören 301
effekes pozen 301
 effen 56
efkes aamhalen 301
efkes ophalden 301

efkes pauzeren 301
efkes rusten 301
efkes, heel ~ lachen 184
 egaal, al ~ zijn 15
 egel, stomme ~ 28
 ehrgeizig (du.) 332
 ei, zijn ~ niet kwijt kunnen 315
 eifersüchtig (du.) 73
 eigeel in de kop 10
 eigen maken 8
 eigen worden 250
 eigen, in zijn ~ lachen 184
 eigen, op zijn ~ 58
 eigen, stuiten op zijn ~ 153
 eigen, wel met zijn ~ staan 151
 eigen, zijn ~ begeven 250
 eigen, zijn ~ haasten 310
 eigen, zijn ~ in de voeten lopen
 304
 eigen, zijn ~ inbeelden 18
 eigen, zijn ~ schamen 337
 eigen, zijn ~ spoeden 310
 eigen, zijn ~ vergissen 11
 eigen, zijn ~ voornemen 260
 eigenaardig 20
 eigendunkig 159
 eigengereid 162, 193
 eigenwijs 159, 162, 193
 EIGENWIJS 162
 eigenzinnig 159, 162, 193
 eigenzinnig doen 163
 eigenzinnige, een ~ 161, 165
eimwee 248
 eind, een ~ maken 271
 EINDE, TEN ~ BRENGEN
 261
 einfach (du.) 56, 291, 335
 einfach (du.) wie klaar water
 303
 einfältig (du.) 56, 159
 eisend, veel tijd ~ 290
 ekel (du.) 80, 165, 203
 ekeln (du.), sich ~ 256
 ekster, klappende ~ 116
eksteren 321
ekstimeren 45
ekstimeren, niet ~ 15
 elektrisch muilen 157
 element 270
 element, hel ~ 271
 element, niet in zijn ~ 248
 element, nog niet in zijn ~ 248
 elend 219, 246
elend 240
 elend (du.) brengen 321
 elend haan 246
 elend hebben 225, 246
 elend lijden 225, 246
 elend ondergaan 225
 elend, in de ~ zitten 225, 246
 elend, veel ~ 252

elender 246
 elend-etig 247
 elend-ig 247
 elendj 246
 eleng 246
 elenj 246
 elenj hebben 246
 elenj, inne ~ zitten 246
 elenjer 246
 elenjetig 247
 elenjig 247
 elennig 247
 elentig 247
 elfde, (de) lip op het ~
 knoopsgat 242
 elf-en-dertigste, op zijn ~ 83
 elf-uren-lijk, een gezicht wie
 een ~ 223
 elleboog, achter de ~ 77, 78
 elleboog, hinder de ~ 78
 ellen 246
 ellend 246
 ellende 240, 246
 ELLENDE (LIJDEN) 245
 ellenden 246
 ellendig 223
 ELLENDIG 247
 ellendig 247, 252
 ellendigheid 246
 ellendigheds 246
 ellenj 246
 ellenje 246
 ellenjig 247
 ellenjigheid 246
 ellenne 246
 ellennen 246
 ellennig 247
 ellennigheid 246
 embarras (fr.) 156, 305
 embarras (fr.) maken 309
 embarras (fr.), veel ~ 308
 embarras (fr.), veel ~ maken 309
 embarras-maker (< fr.) 307
 emmeren 296
 en règle (fr.) 140
 ene de pof staan 44
 ene die dert 129
 ene kop wie ene zijschottel 10
 ene makador in get zijn 8
 ene, lomp wie ~ ezel 30
 ene, om ~ kale scheet 308
 ene, werken gelijk ~ kaaie 286
 ene, zo kwaad wie ~ knijn 218
 enen, van nen vinger ~ arm
 maken 310
 enen, zo slim wie ~ ouwe 24
 enge die ging gouw haren op
 hat 121
 enggeestig 194
 enjig 139
 ennig 139

enselaar 201, 322
 enselen 85, 160, 199, 206,
 207, 221, 224, 235, 320
 enttäuschen (du.) 231
 enttäuscht (du.) 231, 233
 er achter gaan 13
 er achter zien te komen 13
 er achterheen zitten 43
 er, (~) de gek mee houden 205
 er, (~) de kuis mee drijven 205
 er de zot mee houden 205
 er force (fr.) achter zetten 287
 er get acht zetten 287
 er het zot mee houden 205
 er kans op zien 280
 er langs 12
 er langs neven 12
 er neven 12
 er niet voor zorgen 15
 er plezier aan hebben 178
 er spie achter zetten 287
 er tegenaan gaan 287
 er tegenin werken 163
 er van op aan kunnen 61
 er vanaf 233
 er voor willen 286
 er wat achter zitten 287
 er wat katoen achter zetten 287
 er, (~) weg mee kunnen 288
 er zijn botten aan vegen 301
 er; wat ~ moet 268
 er; wat ~ moet doen 268
 eraan gaan 286, 287
 eraan staan 286
 eraan, get ~ doen 288
 erachter, fut ~ zetten 287
 erachter, vaart ~ zetten 287
 erachter, zich ~ zetten 288
 erafhouwen 205
 erdoor trekken 321
 eren 329
 erg 20, 72, 96, 241, 257
 erg bezorgd 252
 erg blij 182
 erg moeilijk 292
 erg vaardig 7
 erg vro 182
 erg, get heel ~ vinden 257
 erg, heel ~ 257
 erg, het hem er ~ aan zijn 248
 erg, niet ~ fris 35
 erg, niet ~ vers 35
 erg, zeer ~ 247
 erg, zich ~ gunnen 332
 erg, zonder ~ 264
 ergens met de pats naar smijten
 298
 ergens over willen weten 13
 ergens, zich ~ in kennen 8
 erger geven 337
 erger maken dan het is 309

ergeren 321, 337
 ergeren, zich ~ 214
 ergernis geven 337
 ergs, get ~ doormaken 225
 erkondigen, zich ~ 13
 erkundigen (< du.), zich ~ 13
 erkunjigen, zich ~ 13
 erlangs geven 326
 erlangs krijgen 325
 er naar, met de muts ~ gooien
 298
 er naar pakken 232
 erneven praten 157
 ernst 95
 ERNSTIG 95
 ernstig 95
 erom aangaan 287
 erop smijten 287
 erop terugkomen 41
 erpel 32
 ervanlangs krijgen 325
 ervoor, zich ~ spannen 287
 ervoor, zich goed ~ zetten 288
 erwtenteller 87, 137
 esprest 264
 estepres 264
 estimeren (< fr.) 45
 estimeren (< fr.), niet ~ 15
 estimeren (< fr.), niks ~ 15
 eten, zo eenvoudig als pap
 ~ 303
 eten, zo gemakkelijk als ~ 303
 euch (du.), tegen ~ in werken
 164
 eveljich 159
 even op-hören 301
 even ophouden 301
 even opkijken 302
 even pauzeren 301
 even pozen 301
 even rusten 301
 even stoppen 301
 even tukken 301
 even uitscheiden 301
 eventjes ademhalen 301
 eventjes lachen 184
 eventjes op-hören 301
 eventjes ophouden 301
 eventjes pauzeren 301
 eventjes pozen 301
 eventjes rusten 301
 eventjes, heel ~ lachen 184
 evenwichtig 94
 exact 136
 excellent 21
 expres 264
 expres, niet ~ 264
 expres, van ~ 264
 expres, voor ~ 264
 ezel 11, 27, 30, 34, 97, 123,
 161, 165

ezel, de ~ spelen 163
 ezel, domme ~ 31
 ezel, grote ~ 31
 ezel, koppige ~ 161
 ezel, lomp wie een ~ 30
 ezel, lompe ~ 31
 ezel, stom als een ~ 30
 ezel, stomme ~ 28, 31
 ezelaar 161
 ezelachtig 30, 159
 ezelachtig stom 30
ezelachtink 30
 ezelen 85, 160, 163, 221, 285
ezelke 161
 ezelsachtig 30
 ezelskop 27, 31
 ezelsoor 31, 34
 ezelsveulen 31
 ezeltje 161
 ezelwroeten 285

F

fabriceren 296
 fähig (du.), voor alles ~ 113
 fair 59
 fajakker 91
 fakkeltig 61
 falderjan 124
 falie 144
 falikant, een ~ 120
faloer 66
 fanatiek 130
fangeren 5
fantasejen 4
 fantaseren 4, 5
 faradjieën 69, 320, 323
 farce (fr.) 36
 farçeur (fr.) 122, 170, 174, 177
 farizeeër 76
 farsig (< fr.) 172
farsoenlijk 335
 fat 120
 fatsoendelijk 334, 335
fatsoendelijk 58
 FATSOENLIJK 335
 fatsoenlijk 55, 58, 94, 334, 335
 fatsoenlijk gedragen 266
 fatsoenlijk, niet ~ 336
 fatsoenlijke, een ~ 137
 faulenzen (du.) 89
 faulzenzer (du.) 90, 92, 120, 143
 faulzenzeren (< du.) 89
 feeks 109, 115, 270
 feep 144
 feep, nutte ~ 110
 feest 179
 feesten 333
 fehlen (du.) 12, 301
 feierabend (du.) maken 263

fel 82, 127, 130, 136, 137,
 148, 209
 fel blij 182
 fel doen 75
 fel stoefen 310
 fel werken 285
 felle man 129
 felle, een ~ 82, 129
 felligheid 149
 felmaker 155
 felmuil 155
 femelaar 76
 femelen 75, 185, 318, 333
fenistig 65
fensen 236
 ferm 82, 137
 fertig (du.) 263
 fideel, vuil ~ 145
fiefig 139
 fiejoleur 25
 fiemelaar 141
 fiemelen 85, 296
 fiemelkont 87
 fiemelkraam 299
 fiemelswerk 300
 fiemelwerk 299, 300
 fiep 109, 270
 fier 148
 fiere stinker 155
fiuze ammie 146
fiezerik 146
fiffich 138
fiffig 139
 figgelen 296
 figureren, zich ~ 19
 figuur 170
 fijmelen 333
 fijn 20, 44, 60, 94, 136, 169,
 171, 177
 fijn mens 25
 fijn muilen 318
 fijn persoon 25
 fijn vinden 45, 178
 fijn, niet ~ 172
 fijn, veel te ~ kallen 157
 fijn, zich ~ voordoen 74
 fijn, zo ~ wie een poepenstront
 kallen 157
 fijnaard 25, 76
 fijne humorist 172
 fijne kal vertellen 157
 fijne kerel 66
 fijne man 66
fijne mens 25
 fijne mens 50
fijne persoon 25
 fijne pilatus 76
 fijne toer 319
 fijne vlegel 66
 fijne vos 66
 fijne, de ~ spelen 318

fijne, de ~ uithangen 75, 318
 fijne, een ~ 24, 63, 66, 76,
 170, 172
 fijnerik 76
 fingevalen 44
 fijngevoelig, niet ~ 172
 fijnkaller 76
 fijnoor 25, 76
 fijntjes 171
 fikfakken 296, 333
 fikkelen 333
 fiksen 40
filoe 76
filoe 62, 63, 66, 79
filoes 63, 76, 79
 filosoof 63, 76
 filou (fr.) 52, 62, 63, 66, 70,
 76, 79, 105, 322
 filou, voor ~ spelen 75
 filou-achtig (< fr.) 65
 filou-en (< fr.) 318
 filou-etig 78
filour 322
filouren 318
 filour-etig (< fr.) 78
 filou-se, een ~ 66
fimp 318
 fineren 5
 fingeren 5
finistig 23
finoor 66
finouen 318
finouwen 318
 fint 318
 fiolen 69, 296, 317
fispernöllén 295
fispernöllés 25
 fisternöllén 295
 fisternöllés 25
 fitselen 296
 fitselen, met prullen ~ 298
 fitswerk 300
 fix (du.) 136
 flabbedeus 124
 flabbedie 124
 flabbes 36, 51, 124, 170, 177
 flabbinus 36, 170
 fladderen 75
 flandoos 109
 flañ 319
 flap 34, 36, 51, 123, 170
 flapdrol 36, 122, 123
 flares 34, 36, 124, 170
 flater 36, 267
 flats 29, 144
 flats, luie ~ 91
 flatsen 179
 flauw 108, 175
 flauw klootje 34
 flauw lachen 185
flauw trien 29

flauw, zo ~ als het groot is 303
 flauwe hals 124
 flauwe kal 158
 flauwe koot 124
 flauwe streek 318
 flauwe trien 29
 flauwe zeik 157
 flauwe, een ~ 123
 flauwekul maken 178, 317
 flauwekul uithalen 179
 flauwekul verkopen 179, 317
 flauwerik 51
 flauws 83
 fledderen 318
 flemen 75, 318
 fleren 318
 fletsen 318, 333
 flicht 268
flijt 81
flijtig 82
flijtigheid 81
 flikfakken 333
 FLIKFLOOIEN 317
 flikflooien 69, 317, 333
 flikflooier 76
flikflore 317
flikforen 317
flikkeflooien 317, 333
flikkeflore 317
 flikken 261, 289, 296, 333
 flink 127, 130, 137, 140
 flink 23, 82
 flink aanpakken 287
 FLINK; FLINKE PERSOON
 137
 flinke werker 138
 FLINKE, FLINK; ~
 PERSOON 137
flinkeflore 317
 flinschen 318, 333
 flinsen 75
 flirten 318
 flodder 144
 flodder, losse ~ 63
 flodderen 293, 296
 flodderkont 144
 floddermadam 144
 flodderwerk 299
 floep 131
 floepen, niet ~ 85
 floeperd 134, 170
 floeperik 134
 floephannes 134
 floephans 134
 floepjanus 134
 floepjas 134
 floepschijter 134
 floes 109
 floets 51
 floets, bange ~ 133
 flokker 138

flons 144
flot 138, 139, 313
 flots 91, 134, 144
 flots van een vrouw 144
 flots, goede ~ 51
flou-ertig 78
flubbes 170
 fluit 28, 144
 fluit, stomme ~ 29
 fluit, wie een ~ van een cent 291
fluiteke, lijk een ~ van een cent
 291
 fluitje, gelijk een ~ van een
 cent 291
 flujas 36
 foddelaar 141
 foddelejan 141
 foddelejanus 141
 foddelen 85, 293, 296
 foddelen, get ~ 296
 foddelkraam 299
foddelskeel 141
 foddelskerel 141
 foddeltrien 141
 foddelwerk 299
 foef 267, 318
 foefelaar 70
 foefelen 69, 296
 foefje 318
foefke 318
 foek 109, 115, 144
 foemelen 296
foemelen 333
 foeng 126
foes 68
foes-broer 71
foesjelen 70
foessen 70
foesser 71
 foetel 70, 109, 115
 foetelaar 70, 80
 foetelen 69, 119
 foeteleren 69
 foeter 105
 foeter, hoeter de ~ 312
 foeteraar 203
 foeteren 199, 212, 216, 217,
 221, 328
 foetsen 296
 fozelen 70, 296
 foffelen 296
 foffen 317
 fokken 69
 fokker 70, 141
 foknol 141
 foks 25, 63
 foksen 69
fokser 70
 fommelaar 141
 fommelen 296, 333
 foppen 69, 316

force (fr.), er ~ achter zetten
 287
 forceren 43, 273
 forken 286
forksen 286
fossen 70
 fots 109
 fotsel 299
 fotselen 296
 fotsen 69, 238, 296
 fotser 141
 fotskont 144
 fots-pin 87
 fout hebben 12
 fout zijn 12
 fraaie, een ~ 63
 frank 102, 127, 130
 frank, vrij en ~ 130
 frankerik 129
 frans praten 157
 frans, vrolijke ~ 177
 franse, een ~ aardappel in de
 keel hebben 157
 frats 36
 frats, stomme ~ 36
 fratsen maken 179
 fratsen uithalen 179
 fratsen verkopen 179
 fratsen, vol ~ 170
 fratsenmaker 170
 frateur 170, 177
 fratsig 172
 fratsmaker 170
 frech (du.) 102, 127, 130,
 132, 159
 frech (du.) wijf 109
 frech-lap (< du.) 105, 129,
 276
frek 132
 freude (du.) 176, 179, 180, 188
 freuen (< du.), zich op get
 ~ 332
 friekas 124
 friemelen 296
 friemelwerk 300
 frikkelen 296
 fris, niet erg ~ 35
 fris, niet heel ~ 33
 fritselen 85, 295
 froddelen 296
 froemelen 296
frosselwerk 299
 frotselen 85, 296
 frotselwerk 299
 frottelen 296
 frotten 238, 293, 296, 318
 frullen 296
frundlig 54
 frunniken 296
 fruntelen 85
fruntelijk 54

frusselen, 295
frustelen 295
 frutselaar 87, 141
 frutselen 85, 293, 295
 frutsen 85
 fruttelen 293
fuchs, slouw ~ 25
 fugge, een ~ 80
 fuikelen 333
 furel (< fr.) 218
 furie 215
 furie, wie een ~ 218
 furieus 218
 fut erachter zetten 287
 FUTLOZE JONGEN 122
 futselaar 141
 futselen 85, 296
 futsen 85
 futser 141

G

ga, zich get durch der kop laten
 ~ 5
ga, zijne gank laten ~ 274
gaa 330
gaa-en 330
gaaien 330
gaaienaar 36
gaaiing, van zijn ~ zijn 330
gaaiing, volgens zijn ~ zijn 330
gaaislagen 244
 gaan 260
gaan 330
 gaan, aan hem ~ 287
 gaan, akkoord ~ 274
 gaan, beestig te werk ~ 266
 gaan, dertussen ~ 271
 gaan, er achter ~ 13
 gaan, er tegenaan ~ 287
 gaan, eraan ~ 286, 287
 gaan, goed ~ 281
 gaan, groot ~ 153
 gaan, groots ~ op 153
 gaan, het ~ doen 260
 GAAN, IEMAND ZIJN
 GANG LATEN ~ 274
 gaan, kapot ~ van verveling 304
 gaan, langs de naas ~ 232
 gaan, laten ~ 274
 gaan, met de wind ~ 40
 gaan, niet gauw aan de kant
 ~ 128
 gaan, niet opzij ~ 128
 gaan, schandig te werk ~ 267
 gaan, te zeil ~ 217
 gaan, tussenbeide ~ 271
 gaan, vooraan ~ 288
 gaan, wél ~ 281
 gaan, zich get durch de kop

laten ~ 5
 gaan, zich laten ~ 216
 gaan, zijn gang laten ~ 274
 gaand 31, 124
 gaand, nutte ~ 110
 gaande 291
 gaandel, nutte ~ 110
 gaap 17
 gaapplepel 17
 gaaplummel 17
gaapmoel 17
 gaapmuil 17
 gaapnaas 17
 gaapschotel 17
gaapsnaas 17
 gaapsnaas 99
 gaapstengel 17
 gaapstok 17
 gaarne 276
 gaarne doen 178
 gaarne haan 331
 gaarne hebben 330, 331
 gaarne of node 278
 gaarne willen 331
 gaarne willen hebben 331
gaastig 311
 gaat, zoals de wind ~ 61
gabbelen 183
 gabberen 183, 186, 187
 gaden 330
 gadenpaap 36
 gadeslagen 244
 gading 190
 gading, van zijn ~ zijn 330
 gading, volgens zijn ~ zijn 330
 gaillard (fr.) 105, 129
 gal spijen 199
 gal spuien 216
 gal, zijn ~ spijen 216
 gal, zijn ~ uitspijen 216
 galg 174
 galg, een voor de ~ 52
 galgebrok 52
 galgenaas 52
 galgenood 52
 galgestrop 52
 galgskind 52
galleng, een voor de ~ 52
 gallig 192
 gallige, een ~ 203
gallingskind 52
 gamin (fr.) 111, 114, 174
gaming 114
 gandelen 183
 gang 259
 gang, aan ~ zijn 289
 gang, aan de ~ zijn 288
 GANG, IEMAND ZIJN ~
 LATEN GAAN 274
 gang, zijn ~ laten gaan 274
 gangmaker 177

gank 259
gank, aan de ~ zijn 288
gank, aane ~ zijn 288
gank, zijne ~ laten ga 274
 gannef 122
 gans blij 182
 gans ontdaan 132
 gans, domme ~ 29
 gans, niet ~ bij 32
 gans, zich ~ geven 288
 ganse, een ~ in get zijn 8
gantelen 183
 gapeman 17
 gapen 228
 gaper 17
 gaperd 17
 garce (fr.) 109
 garde 270
 garde, van de ~ 234
 gare, een ~ 25
 gare, halve ~ 32, 34, 36, 124
garen 330
 garetig 192, 194, 196
 garstig 192
 gas geven 287
 gastine 270
 gat, geen zittend ~ 313
 gat, in het ~ gestaan 233
 gat, niet voor een ~ te vangen 24
 gaten, gauw in de ~ 23
 gaten, in de ~ houden 13, 289
 gater, in de ~ houden 13, 289
 gats 23, 270
 gatse, een ~ 25
 gatsklopper 32
 gatskluppel 27, 32
 gatsnijder 155
gatsnijer 155
 gatspik 63
 gauner (du.) 52, 66, 105, 322
 gauw 23, 313
 gauw aangebrand 196, 209
 gauw aangevoerd 196
 gauw bovenuit zijn 198
 gauw colèrig (< fr.) 196
 gauw gek 209
 gauw gelegd 196
 gauw geraakt 194, 197
 gauw gestipt 196
 gauw gestuurd 196
 gauw getreden 195, 197, 209
 gauw giftig 195
 gauw in de gaten 23
 gauw kwaad 192, 195, 197, 208
 gauw moede 89
 gauw op de tenen getreden 196
 gauw op het paard zitten 198
 gauw op tenen geraakt 196
 gauw op zijn staart getreden
 196
 gauw op zijn teen getreden 196

gauw op zijn tenen getreden 196
 gauw opgebracht 196
 gauw opgenomen 196
 gauw opgeregt (< du.) 196
 gauw ovenuut 196
 gauw van begrip 23
 gauw van de wijs zijn 198
 gauw voor de kop gestoten 196
 gauw woest 196
 gauw, alles ~ moede 61
 gauw, heel ~ 312
 gauw, het ~ hebben 197
 gauw, het ~ te pakken hebben 197
 gauw, niet ~ aan de kant gaan 128
 gauw, niet ~ bang hebben 127
 gauw, niet ~ tevreden 45
 gauw, niet ~content 45
 gauw, zo ~ mogelijk 313
 gauw-gauw 312
gawen 330
gawesslawen 244
 gazet 115
 geaard, goed ~ zijn 249
 geaard, slecht ~ 108
 geaffronteerd 213
 gebaren 75
 gebeten 332
 gebieden 272
 gebod 272
 gebonden, kort ~ 195, 209
gebonnen, kort ~ 195, 209
 geboord, door de naas ~ 65
 geboren, bet de helm ~ zijn 189
 geboren, bet het geluk ~ zijn 189
 geboren, met de helm ~ zijn 189
 geboren, met het geluk ~ zijn 190
 geboren, voor het geluk ~ zijn 190
 gebreid 65
 gebroddel 298
 gebroken, rond ~ 113
 gebronk 239
 gebruik maken 280
 gebühren (< du.), zich goed ~ 266
 gecaleerd 7
 gecompliceerd 290
gecomplikeerd 290
 gecourageerd 127
 gecourageerde, een ~ 129
 gedaan 231, 263
 gedaan hebben 262
 gedaan maken 261
 gedaan zijn 255, 262
 gedaans, gek ~ 37

gedacht 2, 9, 63, 72, 260
 gedacht hebben 260
 gedacht, kwaad ~ 72
 gedacht, kwade ~ 72
 gedacht, van ~ veranderen 41
 gedacht, van ~ zijn 41
 gedacht, zonder ~ 265
 gedachte 72
 gedachte, van ~ veranderen 41
 gedachten, kwade ~ 72
 GEDACHTENIS 10
 gedachtenis 9, 10
 gedächtnis (du.) 9, 10
 gedanke (du.) geven 14
 gedecipieerd 233
 gedekt 95
 GEDENKEN 9
 gedenken 9
 gederangeerd 233
gedeuens 239
 gediensig 277
 gedoe 305, 308
 gedoe op niks 308
 GEDOE, DRUKTE, ~ 305
 gedoe, omslachtig ~ 305
 gedoe, zijn ~ doordrijven 44
gedoeg 308
gedoeg op niks 308
gedoei 305
gedoekt 196
 gedoen 305, 308
gedoende 305
 gedoens 239, 305, 308
 gedoens maken 306
 gedoens voor niks 308
 gedoens, kaal ~ 152, 158
 gedoens, omstandig ~ 305
 gedoens, veel ~ voor niks 308
 gedoensel 305
 gedoente 305
gedold 93
 gedonderd 233
 gedraaid 33
 gedraaid, een loer ~ 265
 gedraaide, een ~ 34, 76, 80, 97
 gedragen 266
 gedragen wie een beest 266
 gedragen wie een varken 267
 gedragen, als beest ~ 266
 gedragen, als een beest ~ 266
 gedragen, beestig ~ 266
 gedragen, fatsoenlijk ~ 266
 gedragen, goed ~ 266
 gedragen, net ~ 266
 gedragen, niet goed ~ 108
 gedragen, schandelijk ~ 267
 gedragen, slecht ~ 267
 GEDRAGEN, ZICH ~ 266
 gedragen, zich ~ 266
 gedragen, zich ~ als een beest 266

gedragen, zich als een beest ~ 266
 gedragen, zich beestig ~ 266
 gedragen, zich goed ~ 266
 gedragen, zich heel slecht ~ 267
 gedragen, zich honds ~ 267
 gedragen, zich niet ~ 337
 gedragen, zich patent ~ 266
 gedragen, zich slecht ~ 266
 gedragen, zich varkensachtig ~ 267
 GEDRAGEN, ZICH ZEER SLECHT ~ 266
 gedragen, zich zeer slecht ~ 267
 gedreven 312
 gedrukt 223
 GEDULD 93
 geduld 93
 GEDUPEERD 265
 gedupeerd zijn 265
 gedurfd 127
 GEDWEE 276
 gedwee 55, 94, 275, 277
gedweringe, een ~ 165
 geelis 36
 gëmmer 300
 geen aard hebben 229, 248
 geen acht geven 15
 geen achtergedacht hebben 15
 geen bang beest zijn 127
 geen bang hebben 127
 geen bangerd 129
 geen bangerik 129
 geen bangerik zijn 127
 geen bangeschijterd zijn 127
 geen bedoeling 265
 geen blijvende plak hebben 315
 geen gemakkelijke 96
 geen geruste minuut hebben 315
 geen goede 105
 geen goede zin hebben 193, 304
 geen handige 97
 geen krimp geven 287
 geen minne zijn 128
 geen ruhe (du.) 313
 geen ruhe (du.) haan 315
 geen ruhe (du.) hebben 251, 315
 geen ruhe (du.) in de prij 313
 geen ruhe (du.) in de vot haan 315
 geen ruhe (du.) in gen vot haan 315
 geen rust 313
 GEEN RUST HEBBEN 314
 geen rust hebben 314
 geen rust in de kont hebben 315

- geen rust in de pens hebben 315
 geen rust in de vot hebben 315
 geen rust in zijn kont hebben 315
 geen rust in zijn prij hebben 315
 geen rust kennen 315
 geen rust meer hebben 315
 geen rust vinden 315
 geen schone 129
 geen schouwe zijn 127
 geen schouwerik zijn 127
 geen schouwkeutel 129
 geen schrik hebben 127
 geen tijd hebben 311
 geen vaste 62
 geen vijf kunnen tellen 234
 geen vijf niet meer kunnen tellen 234
 geen vrede hebben 315
 geen zin 89
 geen zittend gat 313
 geen zittend vot hebben 315
 geen zittende kont hebben 315
 geen zorg hebben 15
 geen, onder ~ dode hen uitgebreed 24
geer 276
 geer 331
geer doen 178
geer haan 331
geer hebben 331
geer of node 278
geer willen 331
geer willen hebben 331
 geerhonger 331
 geerte 331
 geest 1
 geest, gejaagde ~ 314
 geest, goede ~ 1
 geestig 169, 171, 172
 GEESTIG, GEESTIG; ~
 PERSOON 171
 GEESTIG; GEESTIG
 PERSOON 171
 geestige, een ~ 172
 gefällig (du.) 275
 gefiggel 299, 300
 geflest 265
 geflikt 265
 gefoddel 239, 299
 gefoefel 300
 gefoetel 68
 gefok 239
 gefots 239, 299
 gefotsel 299
 gefriemel 300
 gefrommel 299
 gefrutsel 239, 299
gefuts 239
 gegangen, dun ~ 232
 gegangen, lochten ~ 232
 gegangen, neven de naas ~ 232
 gegek 239
 gegeuder 239
 gegrijs 239
gegrijs 239
 gegrom 239
 gegrommel 327
 gehaaid 65
 gehaaide linkmichel 63
 gehaaide mens 63
 gehaaide, een ~ 63, 66
 gehaast 311, 312
 gehaast zijn 310
 gehaast, heel ~ 312
 gehannes 239
 gehaspel 239
 geheid 312
geheidsde, een ~ 66
 geheim, in het ~ 77
 geheks 239
 GEHEUGEN 9
 geheugen 9
 geheugen als een zijbaar 10
 geheugen in een zijbaar 10
 gehoddel 239
 gehoddel 298
 gehoddels 298
 GEHOORZAAM 275
 gehoorzaam 275, 277
 gehoorzaam doen 275
 gehoorzaam zijn 275
 GEHOORZAMEN 275
 gehoorzamen 275
 gehotsel 299
 gehouwen, voor de kop ~ 234
 geijld 312
 geit 29
 geit, domme ~ 29
 geit, lompe ~ 29
 geit, stomme ~ 29, 83
 geitenkoetsier 28
 gejaagd 311, 313
 gejaagd zijn 311
 gejaagd zijn 315
 gejaagd, altijd maar ~ zijn 315
 gejaagd, in de zak ~ 233
 gejaagde geest 314
 gejammer 240
 gejens 322
 gejudas 322
 gek 20, 35, 36, 100, 169, 209, 218
 GEK (BIJV. NMW.) 35
 gek doen 178
 gek gedaans 37
 gek maken voor niks 309
 gek mannetje 174
 GEK PERSOON 35
 gek van gift 218
 gek, (er) de ~ mee houden 205
 gek, beetje ~ 33
 gek, de ~ houden met 205
 gek, de ~ scheren 178
 gek, de ~ steken 178, 212
 gek, de ~ steken met 205
 gek, een ~ 124, 174
 gek, gauw ~ 209
 gek, halve ~ 34, 36
 gek, hansje de ~ 123
 gek, iemand de ~ aansteken 205
 gek, ingebeelde ~ 151, 155
 gek, lachen wie een ~ 187
 gek, voor ~ houden 205, 213
 GEK, VOOR DE ~ HOUDEN 316
 gek, voor de ~ houden 70, 205, 212, 316, 323
 gek, zo ~ wie een schup 171
 gek, zo blij als een ~ 182
 GEKHEID MAKEN 178
 gekheid maken 178
 gekjif krijgen 325
 gekke bert 170
 gekke bertus 170
 gekke inval 62
 gekke jan 36, 174
 gekke jen maken 178
 gekke kuren 37
 gekke kuur 36
 gekke polichinel (< fr.) 123
 gekke slag 267
 gekke snuit 244
 gekke streek 36, 267
 gekke streken 37
 gekke vlaag 37
 gekke vodden maken 178
 gekke zwaai 37
 gekke, met een ~ kop 130
 gekke, vol ~ lagen 170
 gekke, vol ~ slagen 170
 gekken 178, 205, 317
 gekkenwerk 37, 267
 gekkerij 179
 gekkerij maken 178
 gekkerijen maken 178
 gekkerijen, vol ~ 173
 gekladder 299
 geklets 119
 geklodder 299
 geklommel 239, 298, 300
 gekloot 231, 239, 265, 299, 300
 gekloot, zich ~ haan 265
 geklungel 299
 geknaai 239
 geknobbeld 299
 geknoddel 299
 geknoei 298, 300
 geknommel 299
 geknoot, kort ~ 195, 209
 geknor 239
 geknoter 239
 geknuddel 299

geknutsel 299
gekonkel 68
gekonkelfoes 68
gekopt 193
gekras 299
gekrenkt 213
gekriebel 299
gekropen, uit de hel ~ toen de
duivel sliep 65
geks 180, 196
gekscheren 178
geksteker 114
gekstekerig 172
gekuld 231
gekuld, zich ~ haan 265
gekuld, zich ~ voelen 235
gekwansel 299
gekwel 322
geladen 209, 218
geladen, veel wind ~ hebben 154
gelapt 265
gelaten 55, 94
gelaunt (< du.), slecht ~ 193
geleerd 7, 21, 22
geleerd, goed ~ 7
geleerd, goed ~ hebben 8
gelegd 196
gelegd, gauw ~ 196
gelegd, rap ~ 196
gelegd, voor het geluk in de
wieg zijn ~ 190
geleizak 51
geleverd 265
geleverd krijgen 265
gelfs 162
gelijk een fluitje van een cent
291
gelijk een klein kind staan 234
gelijk een zebedeus staan 234
gelijk hebben 270
gelijk, een gezicht ~ een half
twaalf mis 223
gelijk, kijken ~ een chinees
234
gelijk, werken ~ een kwade
286
gelijk, werken ~ een paard
286
gelijk, werken ~ een slaaf 286
gelingen (du.) 281
gelommel 239, 299
gelongen 169
geloop 240
gelopen, tegen zijn kop ~ 234
gelopen, voor de kop ~ 234
gelopen, voor het hoofd ~ 232
geloven 19, 61
gelp 336
gelps 336
geluie, een ~ 122
geluk hebben 189

geluk hebben lijk een
hoerenjong 189
geluk, alle ~ hebben 189
geluk, altijd ~ hebben 189
geluk, bet het ~ geboren zijn
189
geluk, duivels ~ hebben 189
GELUK, GELUKSVOGEL;
ALTIJD ~ HEBBEN 188
geluk, met het ~ geboren zijn
190
geluk, stinken van ~ 190
geluk, voor het ~ geboren zijn
190
geluk, voor het ~ in de wieg
zijn gelegd 190
gelukhans 189
GELUKKEN 280
gelukken 280
gelukkig 181, 182
gelukkige mens 189
gelukkige pie 189
gelukkige pin 189
gelukkige tap 189
gelukkige tappe 189
gelukkige tapper 189
gelukkige tappes 189
gelukkige tist 189
gelukkige type 189
gelukkige vogel 189
gelukkige, een ~ 189
geluksbeugel 189
geluksbroer 189
gelukskind 189
geluksmus 189
gelukspiemel 189
gelukspiezel 189
geluks-pin 189
gelukspom 189
geluksvarken 189
geluksvogel 189
GELUKSVOGEL; ALTIJD
GELUK HEBBEN 188
gelukszak 189
gelukvogel 189
gelukzak. 189
gelungen (du.) 169
gemaakt praten 157
gemak, heel op het ~ 83
gemak, met ~ 290
gemak, met het grootste ~ 290
gemak, niet op het ~ 248
gemak, niet op zijn ~ 248
gemak, niet op zijn ~ zijn 315
gemak, nog niet op zijn ~ 248
gemak, op het ~ 83, 94
gemak, op zijn ~ 290
gemak, op zijn dode ~ 290
gemak, op zijn zevenste ~
zijn 90
gemakkelijk 55, 56, 139, 277,

290
GEMAKKELIJK 290
gemakkelijk aangelegd 89
gemakkelijk als get 303
gemakkelijk, niet ~ 96, 290,
292
gemakkelijk, op zijn ~ 290
gemakkelijk, zo ~ als dat twee
en twee vier is 303
gemakkelijk, zo ~ als eten 303
gemakkelijk, zo ~ als get 303
gemakkelijk, zo ~ als het groot
is 303
gemakkelijk, zo ~ als het maar
kan zijn 303
gemakkelijk, zo ~ als ik weet
niet wat 303
gemakkelijke, geen ~ 96
gemanierd 335
gemartel 239, 293, 299
gemarteld 239
gemartels 239
gematigd 94
gemattel 239
GEMEEN 108
gemeen 65, 67, 78, 108, 109,
172, 258
gemeen vrouwmens 109
gemeen wijf 109, 115
gemeen, door en door ~ 65
gemeend 74, 95
gemeend, niet ~ 265
gemeeng 108
gemeengd 108
gemeenj 108
gemelig 192
gemelijk 192, 194
gemelijke kerel 202
gemene bocht 105
gemene gliuper 76
gemene kadee 52
gemene kerel 52, 66, 202
gemene mens 52
GEMENE VROUW 108
gemene, een ~ 66, 322
gemenerik 52, 66
gemieg 94
gemitsch 239
GEMOED 167
gemoed 48, 167
gemoed, goed ~ 180
gemoedelijk 94
gemoedereerd 93
gemoederjood 93
gemoedig 94, 276, 277
gemoeiig 276, 277
gemoets 239
GEMOK 239
gemok 239
gemoks 239
gemolken 265

gemonk 239
 gemoor 240
 gemopper 239
 gemorks 240
 gemors 299
 gemots 239
 gemütlich (du.) 58, 94, 181
 gemutst, niet goed ~ 191, 194
 gemutst, slecht ~ zijn 221
 gen, achter ~ rug 77
 gen, geen ruhe (du.) in ~ vot
 haan 315
 gen, in ~ oor geschoren 232
 gen, op ~ naas kijken 234
 gen, over ~ dorp dragen 118
 gen, uit ~ huisje 233
 gen, voor ~ vot houwen 298
 genageld, aan de grond ~ 255
 genaken 128, 250
 genau (du.) 136
 gendarme 109, 270
gene krimp geven 287
gene rust hebben 314
gene tijd hebben 311
 gene, een wormpje in ~ kop
 haan 160
genen hennige 97
 generen, zich ~ 337
 genest, van de ratten ~ 24
 geneuk 152, 240, 293, 300
 geneuks 152
 geneukt, van de ratten ~ zijn 24
geng rouw 313
 geniep, in het ~ 77
 genieperig 77, 78
 geniepetig 77
 geniepig 77, 78
 geniepige, een ~ 322
 genieten, niet te ~ 193
 genieten, zich niet ~ 304
 genoegdoening 188
 genot 188
 genre, jool en ~ maken 307
 genre-borst 155
 genre-man 155
 gepakt 233
 gepermitteerd, niet ~ 336
geperseerd 311
 gepest 322
 gepeupel 53
 gepeuter 300
 gepierd 265
 gepijnig 240
 geplaag 240, 322
 geplaagd zijn 252
 geplaagd, met de inbeeld ~
 zijn 150
 geplaar 240
 gepluimd 265
 gepoer 306
 gepongel 299, 300

gepraal 152
 geprat 239
 gepresseerd 311, 313
 gepresseerd zijn 311
 gepriegel 300
 gepronk 152
 gepros 240, 299
 geprot 239
 gepruil 239
 geprul 240, 299, 300
 gepruts 298, 300
 gepruttel 239
geraaien 18
geraaien 18
 geraakt 213
 geraakt, gauw ~ 194, 197
 geraakt, gauw op tenen ~ 196
 geraakt, rap ~ 195
 geraas 215
 geraden 18
 geraffineerd 23, 65
 geraffineerde boef 80
 geraffineerde, een ~ 63, 66
 geraken, afgewerkt ~ 262
 geraken, akkoord ~ 42
 geraken, gereed ~ 262
 geraken, meester ~ 7
 geraken, op de hoek ~ 262
gere 276
 gerecht 59
 gerecht 59
 GEREED 262
 gereed 262
 gereed geraken 262
 gereed hebben 262
 gereed zijn 14
 gereed, zich ~ houden 14
 gereedkomen 261
 geren 331
geren hebben 331
geren hemmen 330
geren willen 331
 gerig 332
 gering 56
 geroddel 119
gerusde, geen ~minuut hebben
 315
 gerust 94
 gerust, niet ~ zijn 315
 geruste, een ~ 91
 geruste, geen ~ minuut hebben
 315
 geschaad 265
 geschaar 309
 geschaf (du.) 263
 geschal, veel ~ 308
 geschal, veel ~ maken 310
 gescheit (du.) 21, 22, 23
 gescheld 239
 gescheld krijgen 325
 gescheten, kijken alsof hij in

zijn broek ~ heeft 234
 gescheten, staan als had hij in
 zijn broek ~ 234
 gescheten, stront wie heeft me
 ~ 152
 gescheten, wie heeft dich ~ 152
 geschift 35
 geschoold 7
 geschoren, in gen oor ~ 232
 geschrokken 132
 geschurg 240
 geschuster (< du.) 299
 geslagen 233
 geslagen (< du.) 231
 geslagen zijn 229
 geslagen, met stomheid ~ 255
 geslagen, uit de aard ~ 108
 geslagen, voor de kop ~ 234
 geslepen 64, 171
 geslepen kerel 66
 geslepen vos 63, 66
 geslepen, die heeft caoutchouc
 onder zijn schoenen ~ 67
 geslepen, een ~ 66
 geslepen, een ~ 63, 66
 geslepenheid 1
 gesmodder 299
gesmos 299
 gesmots 299
 gesneden 231
gesokkel 239
 gesol 240
 gespannen 132, 265
 gespannen zijn 16
 gespannt zijn (< du.) 168
 gespenst (du.) 109
 gespoed 312
 gespoed zijn 310
gespoeid 312
 gesprekelijk 54
 gestaan, in het gat ~ 233
 geste 149
 gestechel, veel ~ maken 310
 gesten, veel ~ verkopen 157
 gestipt, gauw ~ 196
 gestoef 152, 156, 158
 gestoord, rap ~ 197
 gestoord, seffens ~ 196
 gestoten, gauw voor de kop
 ~ 196
 gestoten, rap ~ 196
 gestoten, voor mijn hoed ~
 (zijn) 255
 gestoten, voor zijn hoofd ~
 232, 234
gestrant jonk 104
gestrant kind 107
gestranterik 104
 gestrijd 102
gestrongs 152
 gestrunz 152

gestuit 152, 156
 gestuits 156
 gestuurd 213
 gestuurd, gauw ~ 196
gesuggel 239, 299
 gesukkel 239, 299, 300
 get aan het doen zijn 289
 get aanmerken 212
 get aanmerken 328
 get der een maken 306
 get derheen maken 153
 get doen doen 272
 get eraan doen 288
 get ergs doormaken 225
 get foddelen 296
 get goed meester zijn 7
 get handig zijn 7
 get heel erg vinden 257
 get in hebben 260
 get ineenfiolen 296
 get maken 212
 get meester worden 7
 get meester zijn 7
 get menen 75, 150
 get metmaken 226
 get naar de kop slingeren 328
 get naar zijn kont krijgen 325
 get nahouden 325
 get navragen 13
 get onder de knie hebben 7
 get ondeugends 105
 get op lever haan 260
 get op zich pakken 289
 get opdraaien 210
 get stoms 36, 267
 get uitstaan 225
 get vaardig zijn 7
 get van zijn jan maken 75, 153
 get veil hebben 150
 get verwijten 328
 get voorhaan 260
 get voorhebben 260
 get wijs maken 75
 get wijs werden 40
 get willen doen 260
 get, een ganse in ~ zijn 8
 get, een matador in ~ zijn 8
 get, er ~ acht zetten 287
 get, gemakkelijk als ~ 303
 get, iemand ~ heißen (du.) 272
 get, in ~ zijn mannetje staan 8
 get, op ~ staan 43
 get, sehnen (du.) op ~ haan 332
 get, stolz (du.) zijn op ~ 154
 get, veel over ~ maken 310
 get, verrek aan ~ haan 15
 get, zich ~ durch de kop laten gaan 5
 get, zich ~ inbeelden 151
 get, zich ~ menen 151, 154
 get, zich ~ veel menen 151

get, zich ~ verbeelden 151
 get, zich ~ zoeken 200
 get, zich heel ~ menen 151
 get, zich op ~ freuen (< du.) 332
 get, zich over ~ uitlaten 41
 get, zo eenvoudig als ~ 303
 get, zo gemakkelijk als ~ 303
 get, zo onnozel als ~ 303
 get, zo simpel als ~ 302
 get, zonder ~ te zeggen 78
 get, zorgen dragen voor ~ 251
 getaffel 240
 getaper 240
 getempteer 322
 getempteerd 252
getemteerd 252
 getijd 260
 getikt 35, 196
 getob 240
 GETOB; TOBBEN 239
 getoddel 240, 299
getoek 322
getoekt 196
 getok 240, 322
 getokt 196
 getotter 299
 getoucheerd 196
getraa, gauw op de tenen ~ 196
getraa, lelijk ~ 213
getraaien 195, 197, 213
getraaien, gauw ~ 195, 209
getraaien, gauw op de tenen ~ 196
getraaien, gauw op zijn tenen ~ 196
getraaien, rap ~ 195
getraaien-, gauw 197
getranen, gauw ~ 195, 197
getranen, oppen tenen ~ 197
 getrapt, op zijn tenen ~ zijn 197
 getrapt, vlot op de tenen ~ 196
 getreden 195, 197, 213
 getreden, gauw ~ 195, 197, 209
 getreden, gauw op de tenen ~ 196
 getreden, gauw op zijn staart ~ 196
 getreden, gauw op zijn teen ~ 196
 getreden, gauw op zijn tenen ~ 196
 getreden, lelijk ~ 213
 getreden, op de tenen ~ 196, 197
 getreden, op tenen ~ 196
 getreden, op zijn tenen ~ 213
 getreden, rap ~ 195
getree, gauw ~ 197

getree, gauw op zijn staart ~ 196
getree, lelijk ~ 213
getreed, gauw op zijn teen ~ 196
getreed, op tenen ~ 196
getrejen, gauw ~ 195
 getroddel 299
 getroosten 229
 getroubeleer 240
 getrouw 277
 getukt 94
 geturbel 306
 getweerde, een ~ 165
 gevaand, kort ~ 195
 gevaar beminnend 130
 gevaarlijke vent 66
 gevallen 330
 gevallen, niet op zijn mond ~ zijn 128
 gevallen, op zijn vot ~ 234
 gevallen, uit de lucht ~ 234
 gevat 23, 171
 geven, aandacht ~ 13
 GEVEN, AANSTOOT ~ 337
 geven, aanstoot ~ 337
 geven, acht ~ 14
 geven, al ~ 287
 geven, attentie ~ 14
 geven, bevelen ~ 272
 geven, buzze ~ 287
 geven, capide ~ 287
 geven, de dolle pees ~ 287
 geven, de wind van voren ~ 326
 geven, draad ~ 287
 geven, een afkeuring ~ 328
 geven, een bokkem ~ 326, 328
 geven, een duw ~ 328
 geven, een sneer ~ 328
 geven, een veeg uit de pan ~ 328
 geven, erger ~ 337
 geven, ergernis ~ 337
 geven, erlangs ~ 326
 geven, gas ~ 287
 geven, gedanke (du.) ~ 14
 geven, geen acht ~ 15
 geven, geen krimp ~ 287
 geven, hem van jetje ~ 287
 geven, kamp ~ 287
 geven, katoen ~ 286, 287
 geven, kemp ~ 287
 geven, kletsoor ~ 287
 geven, lament ~ 287
 geven, lucht ~ aan 216
 geven, moed ~ 229
 geven, naar de kop ~ 325
 geven, nergens acht op ~ 15
 geven, niet zijn zin ~ 44
 geven, niks om ~ 15
 geven, op de sodemieter ~ 326

geven, opdracht ~ 272
 geven, permissie ~ 274
 geven, rappelment ~ 326
 geven, schandaal ~ 337
 geven, toestemming ~ 274
 geven, uitstamping ~ 326
 geven, van jetje ~ 287
 GEVEN, VAN KATOEN ~ 286
 geven, van katoen ~ 287
 geven, verantwoording ~ 272
 geven, volle bak ~ 287
 geven, wonder ~ 254
 geven, zich ~ 286
 geven, zich gans ~ 288
 geven, zich goed ~ 266
 geven, zich moeite ~ 286
 geven, zich veel moeite ~ 288
 geven, zich wonder ~ 16
 geven, zijn vet ~ 326
 geverfd, door de wol ~ 65
 geverfd, durch (du.) de wol ~ 65
 geverfd, een die in de wol ~ is 67
 gevest, kort ~ 209
 gevierde, een ~ 25
 gevierd 138, 313
 gevil 240
 gevingen 63
 gevod 299
 gevodder 299
 gevoel 167
 gevoelig 196
 gevoelig, licht ~ 197
 gewaaide, een ~ 34
 gewaaide, halve ~ 35
 gewaar 14
 gewaar zijn 14
 gewag, veel ~ 308
 gewähren (du.) 274
 gewähren (du.), laten ~ 274
 gewalleweerd 65
 gewapt 35
 gewaren 274
 gewarig 14, 275
 gewassen, met alle wateren ~ 65
geweerden 274
geweerden, laten ~ 274
 geweld 306
gewellig 138
 gewend 250
 gewend raken 249
 gewend worden 249
 gewend, niet ~ 248
 gewend, nog niet ~ 248
 gewend, slecht ~ 248
 gewinnen 249
 gewinnen, zich ~ 249
 gewinnen, zich niet ~ kunnen 248

gewichsde, een ~ 63
 gewichtig 78
gewieksde, een ~ 24
gewieksde, een ~ 63
 gewiekst 23, 65, 171
 gewiekste batraaf 80
 gewiekste bliksem 24
 gewiekste kerel 66
 gewiekste, een ~ 24, 63, 66
 gewiekste, halve ~ 175
 gewild 331
 gewillig 55, 138, 275, 276, 277
 GEWILLIG 276
 gewillig zijn 275
 gewoekst, half ~ 32
 gewoon 249
 gewoon 42, 56, 58, 94, 334, 335
 gewoon laten 244
 gewoon worden 249
 gewoon zijn 249
 gewoon, zo ~ als het groot is 303
 gezanik 240
 gezapig 94, 172
gezeg 94
 gezeg 277
 gezegd, het ~ krijgen 325
 gezegd, wat ze hem ~ hebben 268
 gezegen 94
 gezegelijk 55
 gezegelijk 275, 276, 277
 gezeiks 158
 gezellig 177, 181
 gezet 94
 gezeur 239
 gezicht wie een oorworm 244
 gezicht, (een) ~ trekken 242
 gezicht, (een) lelijk ~ trekken 242
 gezicht, (een) lelijk ~ zetten 242
 gezicht, (een) schuw ~ maken 242
 gezicht, (een) vies ~ maken 242
 gezicht, beteuterd ~ 242
 gezicht, een ~ gelijk een half twaalf mis 223
 gezicht, een ~ snijden 242
 gezicht, een ~ wie een elf-urenlijjk 223
 gezicht, een ~ wie zeven dagen regen trekken 238
 gezicht, een ~ zetten 242
 gezicht, een ~ zetten wie een schup 242
 gezicht, een ~ zetten wie een verenworm 242

gezicht, een griekkerig ~ trekken 242
 gezicht, een lang ~ maken 242
 gezicht, een lelijk ~ maken 242
 GEZICHT, EEN LELIJK ~ TREKKEN 242
 gezicht, een nut ~ snijden 242
 gezicht, een nut ~ trekken 242
 gezicht, een scheef ~ trekken 238, 242
 gezicht, een schrouw ~ maken 242
 gezicht, een schrouw ~ trekken 242
 gezicht, een schuw ~ trekken 242
 gezicht, een smerig ~ trekken 242
 gezicht, een vies ~ snijden 242
 gezicht, een vies ~ trekken 242
 gezicht, een vleddig ~ trekken 242
 gezicht, een zuur ~ trekken 242
 gezicht, een zuur ~ zetten 242
 gezicht, griek ~ 244
 gezicht, het recht in zijn ~ zeggen 326
 gezicht, lang ~ 244
 gezicht, lelijk ~ 186
 gezicht, nut ~ 244
 gezicht, scheef ~ trekken 185
 gezicht, uitgestreken ~ 186
 gezicht, vals ~ 186
 gezicht, vies ~ 244
 gezicht, zuur ~ 244
 gezichten snijden 242
 gezichten, een bet twee ~ 76
 gezichten, mens met twee ~ 76
 gezichter snijden 238, 242
 gezien 265
 gezien, zijn pere ~ hebben 286
 gezind, niet goed ~ 191
 gezonde, een ~ 28
gezonne, een ~ 28
 gezwaaid 35
 gezwets 156
 gezwind 312
gibbelen 183
 gibberen 183, 186
 giebelen 183, 238
giebelkes maken 243
 giebeltjes maken 243
gieberen 183
 GIECHELEN 183
 giechelen 183, 184, 186, 187
giefelen 183
giepen 332

giepern (du.) 332
 giepig (< du.) 332
 gieren 187
 gierig 332
 gif 215
gif, bleek van ~ 218
gif, dol van ~ 217
gif, dul van ~ 217
gif, gek van ~ 218
gif, wit van ~ 218
gif, zijn ~ koelen 216
 giffelen 185
gifklier 209
gifkont 209
gifkop 209
gifschijter 209
gifschijterd 209
gifschijterig 208
 gift 215
 gift, bleek van de ~ 218
 gift, brul van ~ 218
 gift, dol van ~ 217
 gift, gek van ~ 218
 gift, in zijn ~ schieten 214
 gift, koken van ~ 214
 gift, wit van de ~ 218
 gift, zijn ~ koelen 216
 gift, zijn ~ opvreten 216
 gift, zijn ~ uitwerken 216
 giftig 61, 192, 194, 195, 208, 213, 218
 giftig als een konijn 218
giftig as een knijn 218
 giftig maken 210
 giftig wie een konijn 218
 giftig worden 214
 giftig, gauw ~ 195
 giftig, gloeiend ~ 218
 giftig, voor een scheet ~ zijn 198
 giftig, zich ~ maken 214
 giftig, zo ~ als een konijn 218
 giftig, zo ~ als een spin 218
 giftige slang 109
 giftigheids 215
 giftklier 209
 giftkont 209
 giftkop 202, 209
 giftschijter 202, 209
 giftschijterd 202, 209
 giftschijterig 195, 208
gijgen 222
 gimmeren 183
ging rouw ha 315
ging rouw hebben 315
ging rouw in de vot han 315
ging rouw in gen vot han 315
ging rust in zijn kont hebben 315
ging rust in zijn prij hebben 315

ging, enge die ~ gouw haren op hat 121
 glad 42, 65, 169
 glad, nogal ~ 42
 gladakker 64, 66, 80
 gladakkerig 78
 gladde, een ~ 64, 66, 174
 gladdekker 25
gladdekker 66
gladdekkig 78
 gladjanus 25, 64, 66
 glas, storm in een ~ water 308
glatte, een ~ 174
 glau 169, 177
 gläue, een ~ 122, 170
 GLIMLACHEN 183
 glimlachen 183
 gloeiend 218
 gloeiend giftig 218
 gloeiig kwaad 218
 glorieus 148
glui 169
gluie, een ~ 170
 gluipachtig 78
 gluiper 17, 66, 79
 gluiper, gemene ~ 76
 gluiperd 64, 76, 79
 GLUIPERD 79
 GLUIPERIG 78
 gluiperig 78
 gluiperik 66
 gluipertig 78
 gluipetig 78
 gniffelen 186
 God, nu slaat ~ de duivel dood 255
 God, van ~ verlaten 252
 godenblok 50
 godsblok 50
 godsgelukkig 182
 godskloot 50
 godskluppel 50
 godsrok 50
 godsverneuker 70, 76
 godszak 50
 godveren 199
 godverneuker 76
goe 277
goe bij 21
goe prij 51
goe, zich ~ tervier zetten 288
 goechelen 183
 goed 23, 55, 94, 136, 140, 177, 277, 291, 335
 goed aarden 249
 goed aflopen 281
 goed beast 50
 goed bij 21, 22, 23
 goed bij kop 21
 goed de baas zijn 7
 goed deraan 181

goed derop 181
 goed doen 330
 goed gaan 281
 goed geaard zijn 249
 goed gedragen 266
 goed geleerd 7
 goed geleerd hebben 8
 goed gemoed 180
 goed kalf 50
 goed kennen 8
 goed kijken 14
 goed klootje 49
 goed kopje 24
 goed kunnen 8
 goed luisteren 275
 goed luisterend 275
 goed mens 49
 goed onderlegd 22
 goed oppassen 266
 goed opschieten 288
 GOED OPSCHIETEN MET ZIJN WERK 288
 goed plakken 288
 goed spoeden 288
 goed uitkijken 14
 goed van aannemen 23
 goed van aard 277
 goed van begrijpen 23
 goed van begrip 23
 goed van kop 21
 goed vergaan 281
 goed verstand 1
 goed vinden 274
 goed vlaams kallen 157
 goed vooruitgaan 288
 goed vooruitkomen 288
 goed wat meegeven 211
 goed zeggen 329
 goed, get ~ meester zijn 7
 goed, het niet ~ zitten hebben 200
 goed, niet ~ afleveren 294
 goed, niet ~ bij 32
 goed, niet ~ gedragen 108
 goed, niet ~ gemutst 191, 194
 goed, niet ~ gezind 191
 goed, niet ~ maken 294
 goed, niet ~ snik 32, 35
 goed, niet ~ wijs 35
 goed, ze niet ~ haan liggen 193
 goed, zich ~ benehmen (< du.) 266
 goed, zich ~ ervoor zetten 288
 goed, zich ~ gebühren (< du.) 266
 goed, zich ~ gedragen 266
 goed, zich ~ geven 266
 goed, zich ~ opvoeren 266
 goed, zich ~ plagen 286
 goed, zich ~ verhouden 266

goed, zich ~ voegen 266
 goed, zich ~ voordoen 74
 goed, zijn vak ~ kennen 8
 goedaard 50
 goedbloed 50
 goede aard 180, 190
 goede aard (hebben) 249
 goede bloed 50
 goede bluts 49
 goede broer 49
 goede bussel 51
 goede buts 50
 goede flots 51
 goede geest 1
 goede hals 49
 goede hans 49
 goede jong 49
 goede jongen 49
 goede kerel 49
 goede kloot 49
 goede kloot van een mens 49
 goede klootzak 49
 goede kop 1
 goede lobbes 49
 goede lummel 49
 goede mens 49
 goede prij 51
 goede prij van een vrouwmens 51
 goede sijs 50
 goede slob 50
 goede slobber 50
 goede slof 50
 goede snul 50
 goede sok 50
 goede sok van een mens 50
 goede sukkelaar 50
 goede sul 50
 goede sus 50
 goede vent 49
 goede werker 138
 goede werkmans 137
 goede zak 49
 goede ziel 50
 goede zin 180
 goede, een ~ 50, 137
 goede, geen ~ 105
 goede, geen ~ zin hebben 193, 304
 goede, in zijn ~ 181
 goede, niet op de ~ manier maken 294
 goede, van ~ aard 55, 277
 goede, van ~ wil 276
 goede, zijn ~ naam de straat opbrengen 118
 goedendag, zo simpel als ~ 302
 goedendag, zo simpel als ~ zeggen 302
 goedendag, zo simpel als een ~ 302

goederik 50
 goedezak 49
 goedgaan 288
 goedgeluimd 181
 goedgemoed 181
 goedgemutst 181
 goedgezind 181
 GOEDHEID 48
 goedheid 48
 goedheids 48
 goedheid-zelf, de ~ 50
 goedig 276
 goedigheid 48
 goedigheid 48
 goedigheids 48
 goedigheid-zelf, de ~ 50
 goedkalf 50
 goedkeuren 40
 goedkeuring 274
 goedkloot 49
 goedkoop 175
 goedmoeds 94
 goedpoot 50
 goedsmoeds 94
 goedsok 50
 goedwillig 277
 GOEDZAK 48
 goedzak 48
 goedzak, lamme ~ 51
 goei 277
 goei 335
 goei 94
 goei beest 50
 goei bluts 49
 goei bussel 51
 goei buts 50
 goei flots 51
 goei kalf 50
 goei kloot 49
 goei klootje 49
 goei prij van een vrouwmens 51
 goei slob 50
 goei slobber 50
 goei wa meegeven 211
 goei zak 49
 goei ziel 50
 goei zok 50
 goei zok van een mens 50
 goei, een ~ 50
 goei, geen ~ zin hebben 193
 goei, geen ~ zin hebben 304
 goeie bloed 50
 goeie bluts 49
 goeie hals 49
 goeie jong 49
 goeie jongen 49
 goeie keel 49
 goeie kloot 49
 goeie kloot van een mens 49
 goeie klootzak 49
 goeie lubbes 49

goeie lummel 49
 goeie mens. 49
 goeie sijs 50
 goeie slob 50
 goeie slof 50
 goeie snul 50
 goeie suggelaar 50
 goeie sul 50
 goeie sus 50
 goeie vent 49
 goeie zak 49
 goeie zok 50
 goeie, van ~ aard 277
 goeie, van ~ wil 276
 goeie, zo simpel als een ~ dag 302
 goeiedag, zo simpel als ~ zeggen 302
 goeiekoop 175
 goeien aard (hebben) 249
 goeierendag, zo simpel als ~ 302
 goeierendag, zo simpel als een ~ 302
 goeierik 50
 goeiezak 49
 goeiigheid 48
 goeiigheids 48
 goeikloot 49
 goeipoot 50
 goeiwillig 277
 goeizak 48
 goeizok 50
 goerchelen 183
 goesting 81, 188, 190 261, 331
 goesting hebben 332
 goesting, tegen ~ 278
 goesting, tegen zijn ~ 278
 goetigheid 48
 goetigheids 48
 goetigheid-zelf, de ~ 50
 goewe geest 1
 goewe kop 1
 goewillig 277
 goochem 65
 gooien, met de muts ernaar ~ 298
 gooien, voor de voeten ~ 325
 gore vetkadde 147
 gortig 172
 goud, stuk ~ 51
 goudeerlijk 74
 gouden, een die geen ~ haren op hat 121
 gouwe bluts 49
 gouwe, enge die ging ~ haren op hat 121
 gouwe broer 49
 gouwe hals 49
 gouwe hans 49
 gouwe haus 49
 gouwe keel 49

gouwe kloot 49
gouwe sul 50
gouwe, een ~ 50
gouwerd 50
gouwzok 50
gozen, voor de veut ~ 327
graaien 18
graaien 18
graan 18
graat, niet zuiver op de ~ 108
graawen 18
grabbenmaker 170
graf, dom ~ 29, 32
gram 214
grammen 221
gramschap, opspuiten van ~ 216
granden 235, 238
granen 235
grap maken 179
grapjas 122
GRAPJAS 170
grapjas 170, 173, 176
grapkous 170
grappen 205
grappenmaker 122, 170, 173, 176
grappenmakerd 170
grappenmakerke 173
grappenmakertje 173
grappetig 169
grappetig zijn 179
GRAPPIG 169
grappig 169, 173
grappig ventje 173
grasbeer 203
grasduivel 203
graspot 203
grasuilig 332
graszak 203
grausam (du.) 257
grauw 172
grauwelaar 201
grauwelachtig 192
grauwelen 198, 206, 221, 238, 245
grauwelerd 201
grauwelgat 97
grauwelig 192
grauwelkont 201
grauwelpot 201
grauwen 206, 245
grauwen 256
GRAUWEN, SNAUWEN, ~ 206
grauzen 199, 207
grauzer 202
grauzig 192
gravelen 198
greilach 185
greilachen 183, 184, 185, 186,

187
greilachten 184, 185
greizen 321, 323
grel 215
grelilig 175, 194, 209, 214, 257
grelilig vro 182
grelilig worden 214
grelilig, zich ~ touwen 311
gremel 186
gremelen 183, 184, 185, 186, 199
greun, tussen 't dort en 't ~ 78
greunzelen 184
greuzelen 85, 184, 186
griek 97, 203
griek gezicht 244
grieken 199, 207, 235, 243
griekerd 203
griekerig 192
griekerig zijn 199
griekerig, een ~ gezicht trekken 242
griekkop 203
griemelen 183, 184, 186
griemen 224
grienen 224, 226, 228
griengen 224, 226
gries 257
griezelaar 203
griezen 256
griezelig 258
griff (du.) 38
grignou (fr.) 203
grijen 224
grijn 185
grijnegel 202
grijnen 185, 224, 226, 236, 238, 243, 245
grijnen van het lachen 187
grijner 202
grijnerd 202, 242
grijnereren 243
grijnetig 192
grijngen 224
grijnijzer 202, 242, 245
grijnijzer, een ~ zijn 193
grijnijzeren 245
grijnlach 185
grijnlachen 183, 184, 185
grijnmuil 202
GRIJNS 185
grijns 185, 202
grijns, (een) ~ trekken 243
grijnslach 185
grijnslachen 184, 185, 186
grijnslachten 184
grijnsmuul 202, 241
grijnspot 202
grijnzelaach 185
grijnzelen 184, 185
GRIJNZEN 184

grijnzen 183, 184, 185, 186, 199, 211, 224, 226, 228, 236, 238, 243, 245
grijnzen, de nuttert ~ 243
grijnzen, smerig ~ 185
grijnzer 202
grijnzerd 202
grijspot 202
grijzegrub. 203
grijzegrubbe 203
grijzen 185, 199, 224, 226, 228, 236, 238, 243, 245
grijzen 207, 256
grijzen, de nuttert ~ 243
grijzer 202
grijzerd 202
GRIL 62
gril 62
grillen 257
grillig 61
grimas 185
grimas, (een) ~ maken 243
grimas, (een) ~ trekken 243
grimas, een ~ trekken 243
grimassen 243
grimassen maken 243
grimassen trekken 243
grimassenmaker 174
grimlach 186
grimlachen 183, 185
grimlachten 183
grimmelaar 203
grimmelen 184, 185, 186
grimmen 184, 185
grimmig 192
grimmig kijken 185
grimslach 186
grimslachen 184, 185, 186
grimzen 185
gringzen 224
grinniken 184, 185, 186, 224
GRINNIKEN 186
grins 202
grinselen 184
grinsen 183, 184, 185, 186, 211, 224, 226, 236, 238, 243
grinsler 202
grinslachen 186
grinsmuil 202
grintsen 185
grinzen 184, 185, 199, 224, 226, 243
groelig 257
groemelen 198
groemen 198
groen, tussen het dort en het ~ 78
groeweljk 257
groezelen 256
grof 172, 175, 257
grol 63, 203, 215

grollen 199, 221
 grollig 175
 grolpot 203
 grolspot 203
 grom 201
 gromachtig 192
 grombeer 201
 gromduivel 201
 grommelaar 201
 grommelachtig 192
 grommelachtige kerel 201
 grommelen 198, 206, 220, 245, 326
 grommelig 192
 grommelketel 201
 grommelpie 201
 grommelpot 201
 grommen 198, 206, 220, 238, 245
grommepot 201
 grommer 201
 grommerd 201
 grompot 201
 gromvader 201
 grond, aan de ~ genageld 255
 grond, de stenen uit de ~ klagen 245
 grond, in de ~ 139
 grond, laag bij de ~ 172
 grond, uit de ~ 139
 grond, van ~ op 140
 grond, zijn schep in de ~ steken 261
 grondelijk 139
 grondig 139
 gronjig 139
 gronnig 139
 gronsbeer 203
 gronzen 221
 gronzer 202
 groosbeer 203
 groot beschaar maken 309
 groot beslag maken 309
 groot doen 75, 150, 153
 groot gaan 153
 groot, zo eenvoudig als het ~ is 303
 groot, zo flauw als het ~ is 303
 groot, zo gemakkelijk als het ~ is 303
 groot, zo gewoon als het ~ is 303
 groot, zo onnozel als het ~ is 303
 groot, zo simpel als het ~ is 302
 grootbeer 155
 grootberen 153
 grootthans 155
 groothanzerij 158

grootheid 149
 grootlaweit 155
grootmoel 155
 grootmuil 155, 189
 groots 148, 149
 groots doen 75, 150, 153
 groots gaan op 153
 groots kallen 157
 groots pareren 150
 groots zijn 150
 grootse madam 155
 grootse pin 155
 grootse stinker 134
 grootse, een ~ 151, 155
 grootsen 153
 grootserik 155
 grootshannes 155
 grootshans 155
 grootsheid 149, 152
 grootsig 148, 149
 grootsige, een ~ 151
 grootsigheid 149, 152
grootsigheids 149
 grootskloot 151
 grootskop 155
 grootslap 155
 grootslapperij 149
 grootspraak 156
 grootspreken 153
 grootste, met het ~ gemak 290
 grote deugniet 66
 grote ezel 31
 grote haast hebben 310
 grote lummel 123
 grote man in een klein straatje 155
 grote muil 155
 grote stommerik 31
 grote, de ~ heer afleggen 153
 grote, de ~ heer uithangen 153
 grote, de ~ jan uithangen 75
 grote, de ~ man spelen 75
 grote, een ~ 151
 grote, in ~ haast 312
 grotigheid 152
 grotzen 199, 207, 212
 grotser 203
 grotserig 192
grouwelen 256
grouwelig 257
grouwelijk 257
grouwen 256
 grozelen 85, 184, 186
 grozen 199, 207, 221
 grozer 202
 grozerd 202
 grozig 192
grubelen 4
 grübeln (du.) 4
 gruisen 256
grundelig 139

grundig 139
 gründlich (du.) 139
grunlijk 139
grunzig 139
grunzelen 186
grutsen 207
 gruwel 28
 gruwelen 256
gruwelig 257
 GRUWELIJK 257
 gruwelijk 257
 gruwen 256
 GRUWEN, IJZEN, ~ 256
 guchelen 183
 Gudula, tante ~ 145
 guichel 53
 guit 111, 173
 GUIT 173
 guiten 178
 guitig 169, 172
 GUITIG 172
 guitje 173
guits 173
 guitsig 172, 175
 guizen, voor de voeten ~ 327
 gulzig 332
 gunnen, nog niet ~ 249
 gunnen, zich erg ~ 332
 gunnen, zich nog niet ~ 249
 gunstig verlopen 281
 güte (du.) 48

H

haa 34
 haag, achter ~ en struik 77
 haai 138, 270
 haabaai 138, 270, 273
haaiebaai 138, 270
haaiebaai 99
 haan, alles te vertellen willen ~ 270
 haan, alles te zeggen willen ~ 270
 haan, bohei ~ 150
 haan, de verkeerde kap op ~ 200
 haan, de vit in ~ 200
 haan, een wormpje in gene kop ~ 160
 haan, elend ~ 246
 haan, gaarne ~ 331
 haan, geen ruhe (du.) ~ 315
 haan, geen ruhe (du.) in de vot ~ 315
 haan, geen ruhe (du.) in gen vot ~ 315
 haan, get op lever ~ 260
haan, ging rouw ~ 315

haan, het voor het zeggen
 willen ~ 270
 haan, kamau in de prij ~ 128
 haan, kamau in zich ~ 128
 haan, kaponses ~ 150
 haan, kommer ~ 251
 haan, leed ~ 225, 229
 haan, mis ~ 12
 haan, moed ~ 127
haan, onnere ~ hemme 289
 haan, sehnen (du.) op get ~
 332
 haan, slechte zin ~ 193, 199
 haan, unruhe (du.) ~ 251
 haan, vaardig ~ 262
 haan, verkeerd ~ 12
 haan, verrek aan get ~ 15
haan, voor de aap ~ 212
 haan, ze niet goed ~ liggen
 193
 haan, ze óp ~ 200
 haan, ze slecht ~ liggen 193,
 200
 haan, zich gekloot ~ 265
 haan, zich gekuld ~ 265
 haan, zin ~ 332
 haan, zorgen ~ 251
haanke de vore 273
 haantje de voorste 273
 haar op zijn tanden hebben 127
haare 34
 haarzak 165
 haarzakken 163
 haas 134
haas, arme ~ 227
 HAAST HEBBEN 310
 haast hebben 310
 haast, grote ~ hebben 310
 HAAST, IN ALLE ~ 312
 haast, in alle ~ 312
 haast, in grote ~ 312
 haasten 287, 310
 haasten, zich ~ 310
 haasten, zijn eigen ~ 310
 haastig 138, 209, 311
 HAASTIG 311
 haastig zijn 310
 haben, durch ~ 3
haddelaar 141
 haffelen 293
 hagel 144
hagen, niet te ~ 209
hagen, voor de gek ~ 212
 hak, van de ~ op de tak 61
 hakkelij 299
 hacketakkerig 61
halden, de gek mit ~ 205
*halden, iemand de hand boven
 de kop* ~ 244
halden, in de gaten ~ 13
halden, in de smiezen ~ 14

halden, lief ~ 333
halden, pal ~ 43
halden, stand ~ 43
halden, voor de gek ~ 205
halden, voor de gek ~ 316
halden, zich niet weten te ~ 337
halden, zich zo ~ 75
 halen, derdoor ~ 118
 halen, door de drek ~ 118
 halen, door de modder ~ 118
 halen, door de sijn ~ 118
 halen, door de slijk ~ 118
 halen, door de stront ~ 118
 halen, door de zeik ~ 118
 halen, omlaag ~ 205
 halen, uit zijn kot ~ 210
 half doen 297
 half gewoekst 32
 half werk leveren 297
 half werk verrichten 297
 half, een gezicht gelijk een ~
 twaalf mis 223
 halfgaar 32
 halfwerk 299
 halfwijs 32
 halkoti (wa.) 141, 165
 hals 28, 33, 49
 hals, arme ~ 227
 hals, flauwe ~ 124
 hals, goede ~ 49
 hals, in zijn ~ zitten 321
 hals, onnozele ~ 34
 hals, onnozele ~ 33, 124, 142,
 175
 halsje, onnozel ~ 33
halske, onnozel ~ 33
 halsoverkop 312
 halve gare 32, 34, 36, 124
 halve gek 34, 36
 halve gewaaide 35
 halve gewiekste 175
 halve, een ~ 34, 62, 143
 hamen 286
 hamen, zich ~ 286
 hameren, derop ~ 43
 hampelaar 140
hampeleman 32, 123, 134, 140
 hampeleman 34
hampelemanne 140
hampelemansje 123
 hampelen 85, 293, 296
 hampelmann (du.) 32, 34,
 123, 134, 140
 hampelmannetje (< du.) 123
hampelmanske 123
han, ging rouw ~ 315
han, ging rouw in de vot ~ 315
han, onder ~ hebben 289
 hand, aan de ~ hebben 289
 hand, iemand de ~ boven de
 kop houden 244

hand, onder de ~ hebben 289
 handelen, verkeerd ~ 293
 HANDELING 259
 handeling 259
 handen 330
 handen, een met linkse ~ 141
 handen, iemes met linkse ~
 141
 handen, in de ~ houden 270
 handen, om ~ hebben 289
 handen, onder ~ hebben 289
 handen, onder de ~ hebben
 289
 HANDIG 139
 handig 7, 23, 65, 138, 139,
 291
 handig iemand 24
 handig, get ~ zijn 7
 handige bliksem 24
 handige jong 24
 handige, een ~ 24, 138
 handige, geen ~ 97
 handigheid 319
 handvaardig 7
 hangen, (de) lip laten ~ 237
 hangen, de kop laten ~ 229
 hangen, de oren laten ~ 193
 hangen, het lipje laten ~ 237
 hangen, laten ~ 15
 hangen, zijn lip laten ~ 237
 hanglip 241
 hangt, menen dat de hele
 wereld aan zijn kont ~ 150
 hangtang 144
 hangzak 92
hanjelen, verkeerd ~ 293
hanjeling 259
hank, bij der ~ 21
hannen 330
 hannes 28, 32, 123, 141, 143
 hannes, lompe ~ 142
 hannes, onnozele ~ 33
 hannesen 293, 295
 hanneskoot 28
 hannesworst 123
hannig 65
 hannik 141
 hanno 141
 hans 155
 hans, goede ~ 49
 hansje 123
 hansje de gek 123
 hanskasper 141
 HANSWORST 123
 hansworst 123, 177
 haperen 85
happetig 332
 happig 332
 hapsnap 312
 hapsnap, op de ~ 312
 hard 60

hard content 182
 hard pezen 287
 hard werken 285
 hardi (fr.) 127, 130
 hardstikke blij 182
 haren, een die geen gouden ~
 op hat 121
 harlekijn 124
 harrenwarren 163
 harrie 34
 hart 81, 167
 hart, de stront dicht bij het ~
 hebben 197
 hart, de stront dun bij het ~
 hebben 197, 214
 hart, de stront dun bij het ~
 hebben zitten 197
 hart, de stront kort bij het ~
 hebben 197, 198
 hart, het ~ uithalen 320, 323
 HART, IEMAND IETS OP
 HET ~ DRUKKEN 328
 hart, op het ~ binden 328
 hart, op het ~ doen 328
 hart, op het ~ drukken 272, 328
 hartelijk 54
 hartewens 331
 hartzeer 219
 haspelaar 141
 haspelen 293
hat een wormke in gene kop
 160
 hat, een die geen gouden haren
 op ~ 121
 hatelijk lachen 185
 hatelijke kerel 203
haus, arme ~ 227
haus, gouwe ~ 49
 hautain type 151
hauve gare 34
havve gare 34, 36
havve gek 34, 36
havve gewaaide 35
haws, onnozele ~ 33
 hebachtig 332
 hebbelijk 331
 hebben (< fr.), cousine ~ 229
 hebben, (een) airtje ~ 150
 hebben, aan de hand ~ 289
 hebben, abuis ~ 11
 hebben, achtergedacht ~ 14
 hebben, alle geluk ~ 189
 hebben, alles anders ~ 163
 hebben, altijd geluk ~ 189
 hebben, altijd zijn zin willen
 ~ 270
 hebben, ambras ~ 157
 hebben, armoede ~ 247
 hebben, bang ~ 132
 hebben, bang ~ 39
 hebben, begrip ~ 3

hebben, belul ~ 3
 hebben, benul ~ 3
 hebben, betijd ~ 260
 hebben, bohei ~ 150
 hebben, caractère (fr.) ~ 127
 hebben, chance (fr.) ~ 190
 hebben, comédie veil ~ 150
 hebben, compassie met zichzelf
 (~) 221
 hebben, complimenten ~ 323
 hebben, confiance (fr.) ~ 61
 hebben, courage (fr.) ~ 127,
 128
 hebben, de aard ~ 249
 hebben, de aard nog niet ~ 249
 hebben, de bedoeling ~ 260
 hebben, de bokkenpruik op
 ~ 193
 hebben, de indruk ~ 19
 hebben, de intentie ~ 260
 hebben, de intuïtie ~ 260
 hebben, de kans ~ 280
 hebben, de knoter in ~ 193
 hebben, de onnut in ~ 193
 hebben, de opzet ~ 260
 hebben, de overhand willen
 ~ 270
 hebben, de pest in ~ 200
 hebben, de prat ~ 237
 hebben, de raas op ~ 200
 hebben, de smoor in ~ 200
 hebben, de stront dicht bij het
 hart ~ 197
 hebben, de stront dun bij het
 hart ~ 197, 214
 hebben, de stront dun bij het
 hart ~ zitten 197
 hebben, de stront kort bij het
 hart ~ 197, 198
 hebben, de zegen ~ 274
 hebben, derbij ~ 317
 hebben, duivels geluk ~ 189
 hebben, durf ~ 127, 128
 hebben, echt zin ~ 332
 hebben, een bescheten klap
 ~ 157
 hebben, een bulles ~ 160
 hebben, een franse aardappel in
 de keel ~ 157
 hebben, een hoge dunk ~ 150
 hebben, een kop ~ 44
 hebben, een lange lip ~ 229
 hebben, een tegenvaller ~ 232
 hebben, een tegenvallerd ~ 232
 hebben, eer en naam ~ 157
 hebben, elend ~ 225, 246
 hebben, er plezier aan ~ 178
 hebben, fout ~ 12
 hebben, gaarne ~ 330, 331
 hebben, gaarne willen ~ 331
 hebben, gedaan ~ 262

hebben, gedacht ~ 260
 hebben, geen aard ~ 229, 248
 hebben, geen achtergedacht
 ~ 15
 hebben, geen bang ~ 127
 hebben, geen blijvende plak
 ~ 315
 hebben, geen geruste minuut
 ~ 315
 hebben, geen goede zin ~ 193,
 304
 hebben, geen ruhe (du.) ~ 251,
 315
 HEBBEN, GEEN RUST ~ 314
 hebben, geen rust ~ 314
 hebben, geen rust in de kont
 ~ 315
 hebben, geen rust in de pens
 ~ 315
 hebben, geen rust in de vot
 ~ 315
 hebben, geen rust in zijn kont
 ~ 315
 hebben, geen rust in zijn prij
 ~ 315
 hebben, geen rust meer ~ 315
 hebben, geen schrik ~ 127
 hebben, geen tijd ~ 311
 hebben, geen vrede ~ 315
 hebben, geen zittend vot ~ 315
 hebben, geen zittende kont
 ~ 315
 hebben, geen zorg ~ 15
 hebben, gelijk ~ 270
 hebben, geluk ~ 189
 hebben, geluk ~ lijk een
 hoerenjong 189
 HEBBEN, GELUKSVOGEL;
 ALTIJD GELUK ~ 188
 hebben, gereed ~ 262
 hebben, get in ~ 260
 hebben, get onder de knie ~ 7
 hebben, get veil ~ 150
 hebben, goed geleerd ~ 8
 hebben, goede aard (~) 249
 hebben, goesting ~ 332
 hebben, grote haast ~ 310
 hebben, haar op zijn tanden
 ~ 127
 HEBBEN, HAAST ~ 310
 hebben, haast ~ 310
 hebben, het beheer ~ 269
 hebben, het eerste woord ~
 163
 hebben, het gauw ~ 197
 hebben, het gauw te pakken
 ~ 197
 hebben, het hoog in ~ 150
 hebben, het hoog in de bol
 ~ 150
 hebben, het hoog in de kop

~ 150
 hebben, het hoog in zijn bol
 ~ 150
 hebben, het hoog in zijn ster
 ~ 157
 hebben, het hoog in zijn stern
 ~ 150
 hebben, het liefste ~ 332
 hebben, het niet goed zitten
 ~ 200
 hebben, het op de heupen ~
 61, 197, 198
 hebben, het op zijn heupen
 ~ 61
 hebben, het plan ~ 259
 hebben, het prot in ~ 237
 hebben, het smoor in ~ 200
 hebben, het te zeggen ~ 270
 hebben, het voor het zeggen
 ~ 270
 hebben, het voor te zeggen
 ~ 270
 hebben, het voornemen ~ 260
 hebben, het zitten ~ 248
 hebben, het zwaar ~ 247
 hebben, hoge dunk ~ 150
 hebben, hoge dunk veil ~ 150
 hebben, hoog in ~ 150
 hebben, hoog in de bol ~ 150
 hebben, hoog in de kop ~ 150
 hebben, hoog in zijn bol ~ 150
 hebben, hoog in zijn krullen
 ~ 150
 hebben, in hun kraam ~ 6
 hebben, in zijn bol ~ 150
 hebben, kak veil ~ 157
 hebben, kale kak ~ 75, 150
 hebben, kale schijt ~ 150, 157
 hebben, kamau ~ 128
 hebben, kaskenade ~ 150
 hebben, kaskenades ~ 150
 hebben, kont ~ 315
 hebben, kop in ~ 178
 hebben, kopzorgen ~ 251
 hebben, kromme zin ~ 193,
 199, 238
 hebben, kuren ~ 62
 hebben, kwade zin ~ 193
 hebben, leed ~ 225, 229, 252
 hebben, lef ~ 127, 128
 hebben, liggen ~ 70
 hebben, lol ~ 178
 hebben, mis ~ 12
 hebben, moed ~ 127, 128
 hebben, nergens bang voor ~
 127, 128
 hebben, niet gauw bang ~ 127
 hebben, niet schouw ~ 127
 hebben, niet veel tijd ~ 311
 hebben, om handen ~ 289
 hebben, onder de hand ~ 289

hebben, onder de handen ~
 289
 hebben, onder de knie ~ 7
 hebben, onder handen ~ 289
 hebben, onrust ~ 251
 hebben, op zin ~ 199
 hebben, pech ~ 232
 hebben, pest in ~ 200
 hebben, pijn deraan ~ 265
 hebben, plezier ~ 178, 184
 hebben, presonsies ~ 19
 hebben, pretentie ~ 75, 150
 hebben, profijt ~ 280
 hebben, rust noch duur ~ 315
 hebben, rust noch vrede ~ 315
 hebben, schade ~ 265
 hebben, schrouw muil ~ 118
 hebben, slechte aard ~ 193
 hebben, slechte zin ~ 193, 199
 hebben, spijt ~ 235
 hebben, spoed ~ 310
 hebben, te ~ 331
 hebben, te doen ~ met 251
 hebben, te verduren ~ 225
 hebben, tralala ~ 150
 hebben, vaardig ~ 262
 hebben, veel ambras ~ 150,
 252
 hebben, veel bohei ~ 150
 hebben, veel complimenten veil
 ~ 150
 hebben, veel courage (fr.) ~
 128
 hebben, veel duiven op zijn dak
 ~ 150
 hebben, veel ijver ~ 128
 hebben, veel kak ~ 151, 157
 hebben, veel kak veil ~ 151
 hebben, veel kaponses ~ 151
 hebben, veel kaskenade ~ 151
 hebben, veel kaskenades ~
 151
 hebben, veel leed ~ 246, 252
 hebben, veel moed ~ 127
 hebben, veel noten op zijn zang
 ~ 151
 hebben, veel schijt ~ 151
 hebben, veel schijt veil ~ 151,
 154
 hebben, veel veil ~ 151
 hebben, veel wind geladen
 ~ 154
 hebben, veel zeik ~ 151
 hebben, veil ~ 151
 hebben, verantwoording (du.)
 (~) 269
 hebben, verbeelding ~ 151
 hebben, verdriet ~ 229, 252
 hebben, verkeerd ~ 12
 hebben, vermoeden ~ 19
 hebben, voor niets schrik ~ 127

hebben, voornemen ~ 260
 hebben, wat aan de kop ~ 252
 hebben, wat ze hem gezegd
 ~ 268
 hebben, ze scheef ~ liggen
 193, 200
 hebben, ze slecht ~ liggen 193
 hebben, zijn pere gezien ~ 286
 hebben, zorg ~ 251
 hebben, zorgen ~ 251, 252
 hebben, zorgen en verdriet
 ~ 252
 hebben, zwijn ~ 190
 hebbend, kwade zin ~ 192
 hebberig 332
 hebzucht 331
 heeft, hij ~ de knijp achter de
 mouw 76
 heeft, stront wie ~ me
 gescheten 152
 heeft, wie ~ dich gescheten
 152
 heel blij 182
 heel echt 59
 heel erg 257
 heel eventjes lachen 184
 heel gauw 312
 heel gehaast 312
 heel hel 313
 heel kwaad 218
 heel op het gemak 83
 heel rap 312
 heel vanaf 233
 heel veel leed 252
 heel vlot 312
 heel vro 182
 heel, der ~ vanaf 192
 heel, get ~ erg vinden 257
 heel, niet ~ fris 33
 heel, zich ~ get menen 151
 heel, zich ~ slecht gedragen
 267
 HEEL, ZICH ~ WAT
 INBEELDEN;
 INGEBEELDE PERSOON
 150
 heem vort 35
 heem, niet ~ 248
 heem, niet ~ voelend 166
 heem, nog niet ~ 248
 heemvoelen 249
 heemvoelen, zich ~ 249
 heer spelen 270
 heer, de grote ~ afleggen 153
 heer, de grote ~ uithangen 153
 heer, hij bedondert onze lieve ~
 waar doe bij staat 80
 heer, kale ~ 151
 heergodsbedrieger 70
 heersen 269
 heerser 273

- heerszuchtig 149
 HEERSZUCHTIG 273
 heerszuchtig 273
 HEERSZUCHTIG PERSOON 273
 heerszuchtig zijn 269
 heet 336
 heet van woede 218
 heetgebakerd 197
 heetkop 203
 heggenadvocaat 25, 64
 heibel maken 306
 heien 286, 311
 heikneuter 125
 heiknijper 32
 heilig treesje 76
 heilige, schone ~ 76
 heilige, schouwe ~ 76
 heiligendag 306
 heimelijk 77, 78
 heimelijk beïnvloeden 119
 heimelijk lachen 184
 heimelijke, een ~ 76, 80, 175
 heimlich (du.) 77
 heimschen 318
 heimwaarts (willen) 248
 heimwee 248
 HEIMWEE (HEBBEN) 248
 heimziek 248
 heini 34
 heisamaker 155
 heißen (du.) 272
 heißen (du.), iemand get ~ 272
heivis (willen) 248
 heken 211
 heks 109, 115, 144
 heks van een wijf 109, 271
 heks, kwade ~ 109, 116
 heks, lelijke ~ 116
 heks, vuile ~ 147
 heks, zwarte ~ 145
 heksen 311
 hel 313
 hel 23, 60, 65, 82, 137, 313
 hel beuken 226
 hel element 271
 hel keken 227
 hel krijten 227
 hel lachen 186
 hel schobben 326
 hel schreeuwen 226
 hel werken 284
 hel, heel ~ 313
 hel, onnozele ~ 33
 hel, uit de ~ gekropen toen de
 duivel sliep 65
 held 129
 held op sokken 134
 helder 23
 heldere kop 1
 hele, menen dat de ~ wereld
 aan zijn kont hangt 150
 helle kop 161
 helle werker 138
 helle, een ~ 129
 helle, een ~ 138
 hellen 286, 287, 293
 hellen, laten ~ 274
 hellen, zich ~ 287
 helleveeg 109, 138, 271
 helm, bet de ~ geboren zijn 189
 helm, met de ~ geboren zijn 189
 helpen onthouden 329
 helpen, naar de kloten ~ 281
 hels 218
helveeg 138
 hem denken 19
 hem inbeelden 18
 hem moeten smeren 287
 hem peinzen 19
 hem van jetje geven 287
 hem voorstellen 18
 hem, aan ~ gaan 287
 hem, het ~ er erg aan zijn 248
 hem, onder ~ uit 65
 hem, wat ze ~ gezegd hebben 268
 hemd, tot op zijn ~ uitkleden 327
 hemel, de ~ in prijzen 329
hemme, onnere haan ~ 289
hemme, tot op zijn ~ uitkleden 327
hemmen, aane hand ~ 289
hemmen, alles annes ~ 163
hemmen, cousine ~ 229
hemmen, gedaan ~ 262
hemmen, geen rust ~ 314
hemmen, gereed ~ 262
hemmen, geren ~ 330
hemmen, haast ~ 310
hemmen, het prot in ~ 237
hemmen, in hun kraam ~ 6
hemmen, kop in ~ 178
hemmen, liggen ~ 70
hemmen, lol ~ 178
hemmen, vjerrig ~ 262
 hen, een die onder geen dode ~
 uitgebroid is 67
 hen, niet onder een ~
 uitgebroid 24
 hen, onder geen dode ~
 uitgebroid 24
hendig 139
heng, onger ~ hebben 289
 hengelen 39
 hengelen 85
hengig 139
 hengst 97, 112
 hengsten 286
henj, om ~ hebben 289
henjig 7, 139
 hennengat 134
 hennenkont 134
hennig 7, 138, 139, 291
hennig, get ~ zijn 7
hennige, genen ~ 97
hens 155
henselaar 201
henselen 320
henske 123
henske de gek 123
 her, door het dolle ~ 218
 herbeginnen 264
 herdenken 9
 herdenking 10
 hergedenken 9
 herinneren 9
 herinnering 9
 heropnieuw beginnen 264
 herpakken 264
herpenief beginnen 264
herpenieuw beginnen 264
 herrie maken 306
 herrie maken om niks 309
 herrie om niks 308
 herrie, veel ~ maken 309
 herrie, veel ~ voor niks 308
 herriemaker 307
 herriën 306
 hertscher (du.) 273
 hertscherig (< du.) 273
 het afrijten 212
 het bescheuren 186
 het gauw hebben 197
 het gauw te pakken hebben 197
 het gezegd krijgen 325
 het hart uithalen 320
 het hem er erg aan zijn 248
 het hoog in zijn ster hebben 157
 het is nog niet wat het zijn
 moet 249
 het is weer kermis 196
 het is weer pruisisch 196
 het moet nog wennen 249
 het niet goed zitten hebben 200
 het niet inhebben 89
 het niet trekken 315
 het op de heupen hebben 61,
 197, 198
 het op de heupen krijgen 61
 het op zijn heupen hebben 61
 het recht in zijn gezicht zeggen 326
 het te zeggen hebben 270
 het uitbrullen van het lachen 187
 het uitschateren van het lachen 186

het voor het zeggen hebben 270
 het voor het zeggen willen haan 270
 het voor te zeggen hebben 270
 het zal draad kosten 288
 het zal katoen kosten 288
 het zal speeksel kosten 288
 het zijn zeggen 211
 het zitten hebben 248
 het zwaar hebben 247
 het, erger maken dan ~ is 309
 het, zeggen waar ~ op staat 271
 hete, op ~ kolen 313
 hete, op ~ kolen zitten 311
 heten 211, 272, 274
 heten doen 272
 heten, iemand ~ 325
 heug, tegen ~ en meug 278
 heugen 9
 heupen 62
 heupen, het op de ~ hebben 61, 197, 198
 heupen, het op de ~ krijgen 61
 heupen, het op zijn ~ hebben 61
heur 28
heur 31
heurepaard 31
heurepitter 31
heurevee 31
heurhannes 31
 heute, dag- ~ -dag-morgen, een ~ 88
 heutelen 39
 hevelen 321, 329
 hevig 100, 138
 hevige, een ~ 129
hiechelen 183
 hiep 63, 271
 hij bedondert onze lieve heer waar doe bij staat 80
 hij heeft de knijp achter de mouw 76
 hij, juist wat ~ moet doen 268
 hij, wat ~ moet 268
 hij, wat ~ moet doen 268
 hij, werken dat ~ omvalt 286
 hij, werken of ~ met daghuren werkt 286
 hijgen 222
himpes 28
 hinder 283
 hinder de elleboog 78
 hinder de oren 78
 hinder ondervinden 265
 hinder, in de ~ lopen 323
 hinderdenken 72
 hinderen 282
 HINDEREN, IEMAND, ~ 282

hindergaan 118
 hindergaan 69, 118
 hindernis 283
 hinderpaal 283
 hinderrugs 77
hinger de oren 78
hingerdenken 72
hingeren 282
hingerrugs 77
hinjeren 282
 hintergedanken (du.) 72
 hinterlistig (du.) 73, 79
 hippebok 307
 hippetippen 85, 296
hissen 210
 hissen 321, 324
histen 210
 hit, op de ~ zetten 210
 hitsen 210, 321, 324
 hitsig 209, 332, 336
 hoddel 143
 hoddelaar 92, 141, 143
 hoddelarij 298
 hoddelakraam 298
 hoddelen 62, 85, 296
 hoddelgewerk 298
 hoddelig 143
 hoddelkerel 143
 hoddelsjong 143
 hoddelskerel 143
 hoddelskraam 298
 hoddelswerk 298
 hoddelwerk 298
 hodderig 143
 hoed, voor mijn ~ gestoten (zijn) 255
 hoede, op zijn ~ zijn 14
 hoedelen 89
 hoedelpot 91
 hoedje, achter het ~ 77
 hoedje, onder het ~ 77
hoeielen 89
hoeielpot 91
 hoek, achter de ~ 77
 hoek, in de ~ stampen 205
 hoek, op de ~ geraken 262
 hoen 29
 hoen, onnozel ~ 34
 hoennes 35
 hoepermarian, vuil ~ 147
 hoera, stomme ~ 29
 hoerenjong 105
 hoerenjong, geluk hebben lijk een ~ 189
hoerenjonk 105
 hoerentig 336
 hoerig 336
 hoerzak 105
 hoerzakker 70
 hoetelen 85
 hoeter de foeter 312

hoge dunk hebben 150
 hoge dunk veil hebben 150
 hoge, een ~ 151
 hoge, een ~ dunk hebben 150
 höh'nisch (du.) doen 185
 hokken 238
 hol over trol 312
 holderdebolder 312
 holkop 11
 hollander, wie een ~ praten 157
 hollands muilen 157
 hollands, hoog ~ kallen 157
 hollanse kak 157
 hollewolle 26
 hommelaar 203
 hommen 199
 hond, kale ~ 80
 hond, lage ~ 66
 hond, stomme ~ 31
 honds, zich ~ gedragen 267
 hondsjong 99, 120
 hondsklotenman 120
 hondsvot 120
 hondswerk 299
 honing om de mond strijken 75, 318
 honkelen 186
hood, in zijn ~ stellen 19
hood, voor zijn ~ gestoten 234
 hoofd 32
 hoofd, in zijn ~ stellen 19
 hoofd, op zijn ~ krijgen 325
 hoofd, voor het ~ gelopen 232
 hoofd, voor zijn ~ gestoten 232, 234
 hoofdje 28, 32
 hoofdje look 28, 32
 hoofdje, stom ~ 29
 hoog aanslaan 45
 hoog hollands kallen 157
 hoog houden 45
 hoog in de bol 148, 149
 hoog in de bol hebben 150
 hoog in de daats 148
 hoog in de kop hebben 150
 hoog in hebben 150
 hoog in zijn bol hebben 150
 hoog in zijn krullen hebben 150
 hoog kallen 157
 hoog schatten 45
 hoog vliegen 75
 hoog, de kop ~ steken 150
 hoog, het ~ in de bol hebben 150
 hoog, het ~ in de kop hebben 150
 hoog, het ~ in hebben 150
 hoog, het ~ in zijn bol hebben 150

hoog, het ~ in zijn ster hebben 157
 hoog, het ~ in zijn stern hebben 150
 hoog, het ~ inhebben 150
 hoog, over ~ en laag 278
 hoog, tegen ~ en laag 278
 hoogmoed 149
 hoogmoedig 148, 149
 hoogneuzig 149
 hoogsnuit 151, 155
 hoogte, uit de ~ 149
 hoogte, uit de ~ kallen 157
 hoogte, zich op de ~ stellen 13
 hoogvlieger 155
 hooiklaas 11, 141
 hoop, op de ~ lopen laten 15
 hoop, zich een ~ menen 154
 hoop. 168
 hoorn 28, 31
 hoornhannes 31
 hoornoks 31
 hop(pe) 144
 hopeloos 247
 hopen 168
 horen 275
 horen, komen ~ 13
 horendol 218
 horendul 218
 horenpaard 31, 141
 horenpitter 31
 horenvee 31
 horken 293
 hornochse (du.) 31
 hornochse (du.), stomme ~ 31
 hornoks, stomme ~ 31
 hortig 143, 196, 209, 312, 313
 hospes 141
 hot 144
 hotten 286
 hou, lief ~ 333
 hou, oppe lange baan ~ 260
 hou, voor de gek ~ 316
 houden, (er) de gek mee ~ 205
 houden, de gek ~ met 205
 houden, de poot stijf ~ 43
 houden, er de zot mee ~ 205
 houden, er het zot mee ~ 205
 houden, het been stijf ~ 43
 houden, hoog ~ 45
 houden, iemand de hand boven de kop ~ 244
 houden, in de gaten ~ 13, 289
 houden, in de gater ~ 13, 289
 houden, in de handen ~ 270
 houden, in de smiezen ~ 14
 houden, in orde ~ 289
 houden, kop ~ 43
 houden, lief ~ 333
 houden, niet te ~ 209
 houden, pal ~ 43

houden, pin ~ 43
 houden, schicht (du.) ~ 263
 houden, staande ~ 43
 houden, stand ~ 43
 houden, uit de stub ~ 206
 houden, van het werk ~ 282
 houden, voet bij stuk ~ 43
 houden, voor aap ~ 321
 houden, voor de aap ~ 212, 321
 houden, voor de gek ~ 70, 205, 212, 316, 323
 HOUDEN, VOOR DE GEK ~ 316
 houden, voor de zot ~ 316, 321
 houden, voor gek ~ 205, 213
 houden, voor het lapje ~ 70, 205, 316
 houden, zich afzijdig ~ 206
 houden, zich dernaar ~ 266
 houden, zich gereed ~ 14
 houden, zich niet weten te ~ 337
 houden, zich zo ~ 75
 houdend, kort ~ 60
 houen, voor aap ~ 321
 houen, voor de gek ~ 321
 hougen, kop ~ 43
 hougen, virre gek ~ 316
 hougen, voor de gek ~ 205, 316
 houien, het been stijf ~ 43
 houien, in de gaten ~ 13, 289
 houien, in de gater ~ 289
 houien, inne gater ~ 13
 houien, lief ~ 333
 houien, pal ~ 43
 houien, staande ~ 43
 houien, stand ~ 43
 houien, van het werk ~ 282
 houien, voet bij stuk ~ 43
 houien, voor de gek ~ 205, 212, 316
 houien, voor gek ~ 205, 213
 houien, zich gereed ~ 14
 houiend, kort ~ 60
 houn, voor de gek ~ 316
 hout, dom ~ 32
 hout, een ~ 141
 hout, stom ~ 29
 houten klaas 141
 houten kop 28, 161
 houten paard 28
 houten, der gek ~ met 205
 houten, het been stijf ~ 43
 houten, hoog ~ 45
 houten, in de gaten ~ 13
 houten, in orde ~ 289
 houten, lief ~ 333
 houten, niet te ~ 209

houten, pal ~ 43
 houten, stand ~ 43
 houten, uit de stub ~ 206
 houten, voet bij stuk ~ 43
 houten, voor de gek ~ 205, 316, 321
 houteren klos 92
 houturig 30
 houven, er het zot mi ~ 205
 houven, lief ~ 333
 houwen 85
 houwen, de gek met ~ 205
 houwen, de pin derin ~ 263
 houwen, de pin derop ~ 263
 houwen, de poot stijf ~ 43
 houwen, der gek ~ met 205
 houwen, der poot stijf ~ 43
 houwen, derneven ~ 12
 houwen, het been stijf ~ 43
 houwen, in de gaten ~ 13
 houwen, in de nak ~ 70
 houwen, in de smiezen ~ 14
 houwen, kop ~ 43
 houwen, lief ~ 333
 houwen, niet te ~ 209
 houwen, op een oor ~ 70
 houwen, pal ~ 43
 houwen, pin ~ 43
 houwen, staande ~ 43
 houwen, stand ~ 43
 houwen, voet bij stuk ~ 43
 houwen, voor de aap ~ 321
 houwen, voor de gek ~ 205, 316, 321, 323
 houwen, voor de vot ~ 298
 houwen, voor de zot ~ 316, 321
 houwen, voor gen vot ~ 298
 houwen, voor het lapke ~ 205
 houwen, zich afzijdig ~ 206
 houwen, zich derna ~ 266
 houw-mouw, in een ~ 313
 houwtien, lief ~ 333
 hovaard 149, 152
 hovaardig 148, 149
 HOVAARDIG 149
 hoven 318
 hozenbengel 105
 hud 32
 hud, op zijn ~ krijgen 325
 hudje 28
 hudje 32
 hudje look 28, 32
 hudje, stom ~ 29
 hufter 32
 HUICHELAAAR 75
 huichelaar 75, 79
 huichelachtig 61, 79
 huichelen 74, 238, 318
 HUICHELEN 74
 huieren 333

HUILEN 223
 huilen 223, 226, 228
 huis, eenvoudig als een ~ 303
 huis, tuut naar ~ 248
 huisje, uit gen ~ 233
 huisje, uit het ~ 233
 huisje, uit het ~ zijn 178, 199
 huisje, uit zijn ~ 233
huiske, uit gen ~ 233
huiske, uit het ~ 233
huiske, uit zijn ~ 233
 huiskruis 203
 huismens 248
 huistuter 248
huisziekte 248
 huisziekte 248
huitelen 85
 humeur, uit zijn ~ schieten 199
 humeur, uit zijn ~ zijn 199
 humeurig 61, 191
hummelijk 192
 hummeren 186
 humorist 122, 172
 humorist, fijne ~ 172
 hunkeren 332
 hups 180
 hurk 97
 husch (du.) 94
 hutsel 33
 hutseprutsen 296
 hutseprutserd 141
huuj, dag- ~ -dag-morgen, een ~ 88
 hypocriet 97
 hypocriet, de ~ uithangen 75
 hypocrieter 97

I

i-beelden 75
 idee 2
 idioot 36
 iemand bijhouden 43
 iemand de gek aansteken 205
 iemand de hand boven de kop houden 244
 iemand de pof staan 44
 iemand die durft 129
 iemand get heißen (du.) 272
 iemand heten 325
 IEMAND HINDEREN 282
 IEMAND IETS OP HET HART DRUKKEN 328
 IEMAND IETS VERWIJTEN 325
 IEMAND KWAAD MAKEN 210
 IEMAND LUIDRUCHTIG BERISPEN 326

iemand niet moeten 206
 IEMAND PRIJZEN 329
 iemand staan 44
 IEMAND UITSCHELDEN 210
 IEMAND WEERSTAAN 43
 IEMAND ZIJN GANG LATEN GAAN 274
 iemand, handig ~ 24
 iemand, kommerlijk ~ 52
 iemand, laag ~ 52
 iemand, onrustig ~ 314
 iemand, op ~ lachen 184
 iemelijk 192
iemeren 225
iemes bijhouien 43
iemes de pof staan 44
iemes get heißen 272
 iemes met linkse handen 141
 iemes ontzien 244
 iemes sparen 244
iemes staan 44
 iemes vieren 244
iemes, handig ~ 24
iemes, kommerlijk ~ 52
iemes, laag ~ 52
 iet, zo eenvoudig als ~ 303
 iet, zo simpel als ~ 302
 IETS (LEREN) BEHEERSEN 7
 iets anders doen 163
 IETS, (~) BEVINDEN 40
 iets dat miskomt 283
 IETS OPKROPPEN 240
 iets zitten wringen 238
 IETS, IEMAND ~ OP HET HART DRUKKEN 328
 IETS, IEMAND ~ VERWIJTEN 325
 iets, langzaam zijn met ~ 297
 iets, (~) wijs maken 70
 iets, zo eenvoudig als ~ 303
 iets, zo simpel als ~ 302
 iezegrim 97, 201
 iezegrimmen 238
 iezegrimig 192
i-grijpen 271
i-hebben, kabau ~ 128
 ijl, in aller ~ 312
 ijlen 311
 ijlen, zich ~ 311
 ijlertig 312
 ijletig 312
 ijlig 312
 ijsachtig 257
 ijsbeer 203
 ijselijk 257
 ijskoud 94
 IJVER 81
 ijver 81, 127, 167, 190
 ijver, veel ~ hebben 128

ijverachtig 81
 ijvere, een ~ 82
 IJVERIG 81
 ijverig 81, 82, 137
 ijverige, een ~ 82
ijverlig 81
 ijverlijk 81
ijvertig 137
 ijvertig 81, 82
ijvrig 81
 ijzen 256
 IJZEN, GRUWEN 256
 ijzig 257
 ik-kakkerij 156
 immer jammeren 245
 immertoe klagen 245
 immertoe murmereren 245
 immertoe zaniken 245
 in acht nemen 14, 266
 IN ALLE HAAST 312
 in alle haast 312
 in alle stilte 77
 in aller ijl 312
 in bedrag staan 39
 in de achterhaam 83
 in de ambras zitten 337
 in de boks pissen 187
 in de bonen zitten 199
 in de contramine 166
 in de elend zitten 225, 246
 in de gaten houden 13, 289
in de gater halden 13
 in de gater houden 13, 289
 in de grond 139
 in de handen houden 270
 in de hoek stampen 205
 in de klink 263
 in de kont kruipen 75, 119
 in de krot 247
 in de miserie 247
 in de nak houwen 70
 in de nek schuppen 70
 in de patatten zitten 247
 in de penarie 252
 in de pits zitten 132, 251
 in de puntjes 136
 in de put 252
 in de put zitten 220
 in de sacoché (fr.) komen 281
 in de smiezen houden 14
 in de weer 233
 in de weer zijn 289
 in de weg leggen 282
 in de weg lopen 282
 in de weg staan 282
 in de wind slaan 15
 in de zak gejaagd 233
 in de zeik zetten 205
 in de zon zetten 327
 in de zorgen zitten 251
 in der stille (< du.) 77

in een houw-mouw 313
 in een snap 312
 in gen oor geschoren 232
 in get zijn mannetje staan 8
 in grote haast 312
 in het achterstevoor 166
 in het contraire (fr.) 166
 in het gat gestaan 233
 in het geheim 77
 in het geniep 77
 in het krot 247
 in het leed zitten 252
 in het verwacht zijn 168
 in hun kraam hebben 6
 in klop-klop 313
 in onrust zijn 315
 in opspraak brengen 118
 in orde brengen 289
 in orde houden 289
 in orde maken 289
 in order brengen 289
 in slaap doen 70
 in tel zijn 45
 in twijfel staan 39
 in volle vitesse (fr.) 312
 in zijn bol hebben 150
 in zijn bol steken 19
 in zijn eigen lachen 184
 in zijn gift schieten 214
 in zijn goede 181
 in zijn hals zitten 321
 in zijn hoofd stellen 19
 in zijn kop steken 19
 in zijn poepert zitten 132
 in zijn vuist lachen 184
 in zijn vuistje lachen 184
 in zijn wezen laten 274
 in, de kop ~ 232
 in, de pest ~ 192
 in, de smoor ~ 192
 in, de vot ~ 192
 in, locht ~ de kop 33
 in, niet vast ~ de schoenen
 staan 41
 inbeeld, met de ~ geplaagd
 zijn 150
 inbeelden 75, 150
 inbeelden, hem ~ 18
 INBEELDEN, ZICH ~ 18
 inbeelden, zich ~ 18, 151
 inbeelden, zich get ~ 151
 INBEELDEN, ZICH HEEL
 WAT ~; INGEBEELDE
 PERSOON 150
 inbeelden, zich wat ~ 75, 151
 inbeelden, zijn eigen ~ 18
 inbeelder, een ~ 155
 inbeelding 152
 inbijten 118
 inbijter 76
 inborst 48, 167

inbraaf 54
 inburgeren 250
 indenken, zich ~ 18
 indruk, de ~ hebben 19
 ineenbreien 296
 ineenfiolen, get ~ 296
 ineenflansen 296
 ineenflatsen 296
 ineenfleren 296
 ineenkloten 295
 in-flinschen 318
 informeren 13
 INFORMEREN (ONOVERG.)
 13
 informeren, zich ~ 13
 ingebeeld 149
 ingebeeelde gek 151, 155
 ingebeeelde kal 158
 ingebeeelde kwast 76, 155
 ingebeeelde opkluiver 155
 ingebeeelde, een ~ 155
 INGEBEELDE, ZICH HEEL
 WAT INBEELDEN; ~
 PERSOON 150
 ingeburgerd zijn 250
 ingeburgerd, nog niet ~ 249
 ingehangen, kort ~ 197, 209
 ingenomen 182, 334
 ingesteld zijn 289
 ingestoken 58
 INGETOGEN 57
 ingetogen 57
 ingewikkeld 290
 INGRIJPEN 271
 ingrijpen 271
 inhebben, courage (fr.) ~ 127
 inhebben, de kwalm ~ 220
 inhebben, het hoog ~ 150
 inhebben, het niet ~ 89
 inhebben, kamau ~ 128
 inhouden 240
 inhouden, zich ~ 39, 241
 inhouden, zich niet kunnen
 ~ 214
inhoujen 240
inhouten, zich ~ 39
inhouwen 240
inhouwen, zich ~ 241
 inkomen 3
 inlichtingen vragen 13
inne elenj zitten 246
inne gater houien 13
inne klink 263
inne snap 312
inne weg staan 282
inne zeik zetten 205
inne, gauw ~ gaten 23
inne, geen rust ~ pens hebben
 315
inne, niet vast ~ schoen staan
 41

inne, zijn schep ~ grond steken
 261
 inpeperen 287
 inprenten, zich ~ 19
 inslikken 240
 inslikken, zijn leed ~ 240
 inspannen 287
 inspannen, zich ~ 286, 287
 inspreken, moed ~ 229
 instaat, die voor niks ~ 121
 instellen, recherche ~ 13
 instemming 274
 intelligent 23
 intentie 260
 intentie, de ~ hebben 260
 interesseren 14
 intervenieren (du.) 271
 intrekken, zijn keutel ~ 41
 intuïtie, de ~ hebben 260
 inval 62
 inval, gekke ~ 62
 inval, rare ~ 62
 inwinnen 13
 inzetten, zich ~ 240, 286
 inzicht 2
 inzicht, rap van ~ 23
 inzien 3
 inzitten, vaart ~ 288
 irriteren 210
i-spreken, moed ~ 229
 italianer 125
i-zetsen, zich ~ 286

J

jaagbeer 314
 jachten 311
 jachtig 312
 jagedonder 203
 jagen 43, 287, 310
 jagen, op stang ~ 324
 jagen, zich ~ 288, 311
 jagend 312
 jakken 311
 jakker 105
 jakker, kale ~ 155
 jakkerd 105
 jakkeren 311
 JALOERS 73
 jaloers 73
jaloes 73
 JAMMER 241
 jammer 219, 241, 253
 jammeren 221, 224, 225, 236,
 245
 jammeren, immer ~ 245
 jammeren, stabiel ~ 245
 jammerig 236
 jammerlijk 241
 jan, baas ~ 273

jan, de ~ uithangen 150
 jan, de ~ willen spelen 269
 jan, de ~ willen uithangen 269
 jan, de grote ~ uithangen 75
 jan, de meester ~ spelen 269
 jan, de meester ~ uithangen 269
 jan, gekke ~ 36
 jan, get van zijn ~ maken 75, 153
 jan, kale ~ 155
 jan, meester ~ 105, 271, 273
 jan, meester ~ spelen 269
 jan, meester ~ zijn 269
 jan, van zijn ~ maken 154
 jan-ambras 307
 janet 144
 janfoeter 105
 janhagel 52
 janken 223, 226, 228, 235, 238, 245
 jankens 223
 jankes 223
 janketig 236
 janmaker 124
 jan-mijn-kloten zijn 150
 jan-mijn-kloten, een ~ 155
 jan-mijn-kloten, kale ~, een ~ 155
 janneman 155
 jannerij 157
 jantje klaas 124
 jantje meer 137
 jantje secuur 137
 jap~, kale 155
 japzwan 91
 jas, de ~ uitkloppen 326
 jas, de ~ uitvegen 326, 328
 jasdrijven 163
 jasdrijver 164, 165
 jasdrijver, de ~ spelen 163
 jatsen 311
 jatsig 312
 je, een die ~ moet kennen 203
 je, één waar ~ niet van op aan kunt 62
 jean 109
 jean 271
 jeimeren 225
 jeismeren 225
 jelend lijn 246
 jelenj 246
 jeloës 73
 jemelen 236
 jemerén 224, 236, 245
 jemerén 238, 323
 jemerig 236
 jen 176, 180
 jen maken 178, 179
 jen, gekke ~ maken 178
 jengelen 236, 238, 323

jengelig 236
 jenken 223, 226, 235
 jenmaker 170
 jennen 179, 210
 jensduivel 322
 jenselen 320
 jensen 320, 323
 jenserd 322
 jeremiëren 245
 jetje, hem van ~ geven 287
 jetje, van ~ geven 287
 jeukt, zich kratsen waar het niet ~ 151
 jezel 30
 jezel, stomme ~ 31
 jezuiet 25
 jeimeren 225
 jikker, kale ~ 151
 jimmelig 192
 joden (ww.) 321
 jodenstreek 68
 joderij 68
 joedela, tant ~ 145
 joeks 176, 180
 joeks maken 178
 joeksbroer 177
 joeksen 178
 joeksig 169, 175, 181
 joeksmaker 177
 joene, zwarte ~ 147
 joengsteren 225, 227
 joenken 224, 225, 227, 228, 236
 joenkeren 225, 236
 joets 176
 jong 99, 105
 jong, astrant ~ 104
 jong, bliksem van een ~ 107
 jong, brave ~ 49
 jong, goede ~ 49
 jong, handige ~ 24
 jong, klein ~ 174
 jong, krenksel van een ~ 98
 jong, kwaad ~ 107
 jong, lelijk ~ 107
 jong, ondeugend ~ 106
 jong, onnuttig ~ 107
 jong, stipte ~ 137
 jong, stout ~ 106
 jong, stoute ~ 106
 JONGEN, FUTLOZE ~ 122
 jongen, goede ~ 49
 JONGEN, ONGEHOORZAME ~ 275
 jonk 99, 105
 jonk, astrant ~ 104
 jonk, bliksem van een ~ 107
 jonk, gestrant ~ 104
 jonk, kaad ~ 107
 jonk, klein ~ 174
 jonk, krenksel van een ~ 98

jonk, lelijk ~ 107
 jonk, ondeugend ~ 106
 jonk, ondeutig ~ 106
 jonk, onnuttig ~ 107
 jonk, stout ~ 106
 jonk, strant ~ 104
 jonken 236
 jonkeren 236
 jood 64, 66, 70, 76
 jood, stomme ~ 28
 jool en genre maken 307
 jotteren 311
 joviaal 54
 judas 52, 76, 80, 165, 203, 322
 judas, valse ~ 76
 judassen 205, 210, 212, 318, 320, 323
 judasserij 322
 judden 321
 juffrouwke, spreken wie een ~ 157
 juffrouwkje, spreken wie een ~ 157
 juichen 186
 juist 136
 juist wat hij moet doen 268
 juist, niet ~ 12
 juisteren 285
 junkeren 245
 juste (< fr.), een ~ 137
 juste (fr.) 42, 59, 60, 136, 140
 juste (fr.) mens 137
 juste (fr.), niet ~ 35
 juste, van zijn ~ 234
 juultje, schlampig (du.) ~ 145

K

ka 138, 271
 ka maken 210
 kaa 192, 208, 213
 kaa weden 214
 kaa wijf 109
 kaa, zich ~ maken 214
 kaabje 34
 kaad 119, 192, 194, 195, 208, 213
 kaad babbelwijf 116
 kaad gedacht 72
 kaad jonk 107
 kaad klappen 213
 kaad maken 210, 321
 kaad weden 214
 kaad weren 214
 kaad wijf 109
 kaad worden 214
 kaad zijn 221, 326
 kaad, gauw ~ 192, 208
 kaad, gloeiig ~ 218

- kaad, gloenig* ~ 218
kaad, raastig ~ 218
kaad, rap ~ 195
kaad, razend ~ 218
kaad, razetig ~ 218
kaad, razig ~ 218
kaad, seffens ~ 195
kaad, zich ~ maken 214
kaadaardig 195
kaaddenken 72
kaadkallen 117
kaadkaller 114
kaadklappen 117
kaadklapper 114
kaadklepper 114, 116
kaadspraak 119
kaadspreekster 116
kaadspreken 117
kaadspreker 114
kaadsprekerij 119
kaadstoker 114
kaadtong 116
kaadtongerij 119
kaadvertellen 117
kaadzeggen 117
kaaf 27, 31, 123, 124
kaaf, kempes ~ 34
kaaf, stom ~ 31
kaafje 34
kaafskop 27
kaai 108, 213
kaai cent. 109
kaai drukte 308
kaai drukte maken 309
kaai gedachten 72
kaai heks 109, 116
kaai kind 107
kaai muilejan 114
kaai rammel 109
kaai ronk 109
kaai tang 109
kaai teef 109
kaai vrouw 110
kaai wijf 109
kaai zin hebben 193
kaai zin hebbend 192
kaai, een ~ 109
kaai, zonder ~ zin 265
kaaie kak 308
kaaie kal 119
kaaie man 203
kaaie praat 119
kaaie tong 116
kaaie, een ~ 203
kaaie, werken gelijk ene ~ 286
kaaie, zonder ~ 265
kaaie, zonder ~ wil 265
kaaimuil 116
kaaitong 114, 116
kaaitongen 117
kaaitongerij 119

kaal 149
kaal 156
kaal drukte 308
kaal gedoens 152, 158
kaal neet 155
kaal zijn 150
kaaljakker 155
kaameer 116
kaart, van de ~ 234
kaart, van de ~ af 234
kaat, gauw ~ 197
kaat, zonder ~ 265
kaatong 116
kabaal 306
kabaal maken 306, 309, 326
kabaal om niks 308
kabaal, veel ~ maken 306
kabau i-hebben 128
kaboutermanneke 124
kaboutermannetje 124
kadee 124, 129
kadee, gemene ~ 52
kadee, lastige ~ 202
kadee, slechte ~ 51
kadee, slimme ~ 25
kadee, steunige ~ 161
kadet 129
kadigheid 215
kadul 177
kaduuk 94
kafferen 207, 216
kajong 104, 122
kak 156, 157
kak veil hebben 157
kak, hollandse ~ 157
kak, kale ~ 152, 156, 157, 308
kak, kale ~ hebben 75, 150
kak, koude ~ 157, 308
kak, veel ~ hebben 151, 157
kak, veel ~ maken 310
kak, veel ~ veil hebben 151
kakbuis 155
kakdoos 151, 307
kakel 115
kakelaar 307
kakelen 183
kakelkloot 307
kaken 224, 227
kakjong 99
kakjongetje 99
kakjongsje 99
kakkemaker 307
kakker 151, 307
kakker, kale ~ 155
kakkont 151
kaklui 152
kakmadam 151
kakmadam zijn 150
kakmaker 151, 307
kakman 151
kak-monsieur (< fr.) 151

kaksmaker 151
kal 119, 156
kal van kwade lui 119
kal, fijne ~ vertellen 157
kal, flauwe ~ 158
kal, ingebeelde ~ 158
kal, kwade ~ 119
kal, slechte ~ vertellen 118
kal, stomme ~ 158
kal, valse ~ 110
kal, veel ~ 308
kal, veel ~ maken 309
kalbaard 115
kalb-je (< du.) 34
kalde drukte 308
kalde drukte maken 309
kale blink 151
kale bohei 308
kale drukte 308
kale duivel 155
kale heer 151
kale hond 80
kale jakker 155
kale jan 155
kale jan-mijn-kloten, een ~ 155
kale jap 155
kale jikker 151
kale kak 152, 156, 157, 308
kale kak hebben 75, 150
kale kakker 155
kale kus-mijn-kloten, een ~ 155
kale neet 155
kale nol 155
kale scheet 308
kale schijt 152, 157
kale schijt hebben 150, 157
kale schijter 151, 155
kale schijterd 151
kale sinjeur 155
kale spijt 152
kale stinker 155
kale zeik 152
kale, een ~ 134
kale, om een ~ scheet 308
kalejakker 92
kalerik 151
kalf 27, 31, 34, 50, 123, 124, 177
kalf van mozes 50
kalf zonder kop 27
kalf, goed ~ 50
kalf, kempens ~ 34
kalf, lui ~ 90
kalf, stom ~ 31
kalf, zo simpel als een ~ 302
kalfakter (du.) 114
kalfhanne 124
kalfje 34
kalfskop 27

kaliber 48
kalg 291
 kaligheid 158
kalijk 291
kalijk nemen 326
kalijk pakken 325
kallaasj 115
 kallage 115
 kallen 157
 kallen, aanstellerig ~ 157
 kallen, aanstelletig ~ 157
 kallen, achter zijn rug ~ 117
 kallen, bekakt ~ 157
 kallen, bescheten ~ 157
 kallen, bezoekt ~ 157
 kallen, goed vlaams ~ 157
 kallen, groots ~ 157
 kallen, hoog ~ 157
 kallen, hoog hollands ~ 157
 kallen, lief ~ 318
 kallen, naar zijn mond ~ 318
 kallen, niet mit te ~ 209
 kallen, op de ladder ~ 157
 kallen, op de letter ~ 157
 kallen, schoon ~ 318
 kallen, te onnozel om van te ~ 303
 kallen, uit de hoogte ~ 157
 kallen, veel te fijn ~ 157
 kallen, zeikerig ~ 157
 kallen, zeiketig ~ 157
 kallen, zich aanstellen met ~ 157
 kallen, zo fijn wie een poepenstront ~ 157
 kalm 58, 93
 KALM, BEDAARD 93
 kalmeier 155
 kalven 333
 kalverachtig 100
 kalvergielis 170
 kalverig 100
 kalverkoster 35
 kalverstreek 36
 kamau hebben 128
 kamau in de prij haan 128
 kamau in zich haan 128
 kamau inhebben 128
 kameelskuiken 27
 kamizool 141
 kamp geven 287
 kan men op stokken 140
 kan, zo eenvoudig als het ~ 303
 kan, zo eenvoudig als het maar ~ 303
 kan, zo eenvoudig als het maar zijn ~ 303
 kan, zo simpel als het ~ 302
 kan, zo simpel als het maar ~ 302

kanalie 270
kanalje 109, 270
kanel 109
 kanjer 271
kanen 224
 kankeren 199
 kankerpit 271
 kanonskop 161
 kans, de ~ hebben 280
 kans, er ~ op zien 280
 kant, niet gauw aan de ~ gaan 128
 kanten, een die voor geen ~ deugt 106
 kap, de verkeerde ~ op haan 200
 kapiere (du.) 3
 kapitein 271
 kapitein, een echte ~ 273
 kapiteinse 271
 kapoen 104, 173
 kapoen, wilde ~ 101
 kapot gaan van verveling 304
 kapot zijn 247
 kapot, zich ~ lachen 186
 kapot, zich ~ werken 285
 kappeskop 27, 32
kapsodes 267
 kapsones 37, 152, 267
 kapsones haan 150
 kapsones, veel ~ hebben 151
kaptein 271
 kaptein, bazige ~ 270
 kar, van de ~ af 234
 KARAKTER 47
 karakter 47
 KARAKTER, PERSOON
 MET EEN LASTIG ~ 96
 karhengst 31
 karig 335
karkesnest 53
karnaille 109, 270
karnalie 109, 270
karnalje 270
karnalle 109
 karnoeffel 109
 karnoffelen 333
 karretjesnest 53
 kartaats 271
 karwellig 209
kasgenade 152
 kaskenade 152, 306, 308
 kaskenade hebben 150
 kaskenade, veel ~ hebben 151
 kaskenade, veel ~ maken 309
 kaskenademaker 155, 307
 kaskenaden maken 150
 kaskenades 152, 308
 kaskenades hebben 150
 kaskenades maken 150, 153
 kaskenades, veel ~ hebben

151
 kaskenades, veel ~ maken 309
kaskenate 152
kaskernaten maken 150
 kaspar, langzamige ~ 87
 kastaar 105, 129
 kastijden 321
kastijen 321
 kat 109
 kat, als een ~ in een vreemd pakhuis (zijn) 249
 katachtig 194
 katijf 109, 247
 katoen geven 286, 287
 katoen leveren 287
 katoen, er wat ~ achter zetten 287
 katoen, het zal ~ kosten 288
 KATOEN, VAN ~ GEVEN 286
 katoen, van ~ geven 287
 katpijn 248
 katten-krekel 247
kattenpoekelen maken 199
 kattenpokkelen maken 199
 kattin 80
kaverjilles 170
kaverstreek 36
kavven 333
 kawaaw 115
 kazelaar 114
 kazelhaks 115
 kazelkont 115
 kazelwrijf 115
kedas 129
keel van niks 120
 keel, een franse aardappel in de ~ hebben 157
keel, goeie ~ 49
keel, gouwe ~ 49
 kees 112
 keesje 271
kegelen 199
 keien 333
 keieren 333
 keihard 60
 keihel 60
 keikop 161
 kekelen 199, 211
 keken 211, 217, 224, 227
 keken, hel ~ 227
kel 203
kel, lepe ~ 65
kel, luie ~ 90
kel, vot van een ~ 121
kel, woeste ~ 122
 kelderrat 66
 kemel 27, 31, 123
 kemelen 333
 kemmelig 180
 kemmelvotje 98
 kemp geven 287

- kempens kalf 34
kempes kaaf 34
kenalie 109
kenalje 109
 kenau 271
 kennen 3, 8
 kennen, een die je moet ~ 203
 kennen, geen rust ~ 315
 kennen, goed ~ 8
 kennen, niet van op aan ~ 62
 kennen, uit de kunst ~ 8
 kennen, zich ergens in ~ 8
 kennen, zijn vak goed ~ 8
 kennis 2
 kerel 66, 203
 kerel van niks 120
 kerel, ambetante ~ 202
 kerel, arglistige ~ 66
 kerel, arme ~ 227
 kerel, correcte ~ 137
 kerel, dolle ~ 202
 kerel, doortrapte ~ 66
 kerel, droevige ~ 202
 kerel, fijne ~ 66
 kerel, gemelijke ~ 202
 kerel, gemene ~ 52, 66, 202
 kerel, geslepen ~ 66
 kerel, gewiekste ~ 66
 kerel, goede ~ 49
 kerel, grommelachtige ~ 201
 kerel, hatelijke ~ 203
 kerel, knappe ~ 66
 kerel, knorrige ~ 200
 kerel, kwade ~ 203
 kerel, lastige ~ 96, 202
 kerel, lepe ~ 65
 KEREL, LEPE,
 DOORTRAPTE ~ 65
 kerel, luie ~ 90
 kerel, miscontente ~ 203
 kerel, oncontente ~ 204
 kerel, onhandige ~ 142
 kerel, rare ~ 204
 kerel, schlaue (du.) ~ 66
 kerel, secure ~ 137
 kerel, slechte ~ 51
 kerel, slimme ~ 67
 kerel, stomme ~ 142
 kerel, uitgeslapen ~ 67
 kerel, valse ~ 79
 kerel, vot van een ~ 121
 kerel, woeste ~ 122
 kerel, zure ~ 202
 kermelieten 225
 kermen 222, 225, 227
kermenieren 245
 kermenieten 224
kermenieten 225
 kermis, het is weer ~ 196
 kern 48
 kern in zitten 128
kernaille 109, 270
kernalie 109, 270
kernalje 109, 270
kernel 270
kerwieren 315
kerwierkont 314
kerwispelen 62
keskendie, een ~ 171
 ketskop 161
 kettelaar 141
 kettelkloot 141
 keu van een ~ 50
 keu van een mens 50
 keule (du.), de ~ bidden 89
 keur 38
 keuren 40, 333
 keurig 44
 keurspel 44
 keurzaam 44
 KEUS 38
 keus 38
 keus, een ~ maken 41
 keutel, zijn ~ intrekken 41
 keutelachtig 192, 197
 keuze 38
 keverachtig 44
 keveren 85
kevie 81
kevief 139
keviep 138
 kevietespringer 307
 kibbig 138, 313
kichelen 183, 186
kicheren 183
 kichern (du.) 183
 kiebig 196
kiechelen 187
kiefelen 183
kiekelen 183
 kieken 27, 31
 kiekenkop 27
 kieken-zonder-kop 27
 kien 23
 KIESKEURIG 44
 kieskeurig 44
 kieskeurspel 44
 kietelachtig 196
 kietelig 194
kietselig 194
kievelen 183
kievie, op ~ staan 14
 kiezing 38
 kijken 14
 kijken alsof hij in zijn broek
 gescheten heeft 234
 kijken alsof hij niet meer kon
 tellen 234
 kijken gelijk een chinees 234
 kijken of hij geen drie kan
 tellen 234
 kijken of hij geen drie kon
 tellen 234
 kijken wie een botsauto 255
 kijken, aardig staan te ~ 254
 KIJKEN, BETEUTERD ~
 234
 kijken, dervan staan ~ 254
 kijken, dervan staan te ~ 254
 kijken, dervan te ~ staan 254
 kijken, goed ~ 14
 kijken, grimmig ~ 185
 kijken, langs zijn naas ~ 232
 kijken, lelijk ~ 238, 243
 kijken, niet ~ 206
 kijken, nut ~ 243
 kijken, op de naas ~ 234
 kijken, op gen naas ~ 234
 kijken, op staan te ~ 254
 kijken, op zijn naas ~ 234
 kijken, op zijn neus ~ 234
 kijken, over de naas af ~ 234
 kijken, raar ~ 254
 kijken, raar staan te ~ 254
 kijken, schuw ~ 243
 kijken, simpel ~ 234
 kijken, staan ~ 254
 kijken, staan te ~ 254
 kijken, stom staan ~ 254
 kijken, te ~ staan 254
 kijken, tegenop ~ 39
 kijken, van staan te ~ 254
 kijken, van te ~ staan 254
 kijken, verbouwereerd ~ 254
 kijken, verrast ~ 254
 kijken, verwonderd ~ 254
 kijken, vooruit ~ 244
 kijken, vreemd ~ 254
 kijken, vreemd dervan staan te
 ~ 254
 kijken, vreemd staan te ~ 254
 kijken, vuil ~ 244
 kijken, wie een kinderkopje
 ~ 255
 kijken, wie piet snot staan te
 ~ 235
 kijken, zich op de naas ~ 234
 kijken, zuur ~ 238, 244
 kijker 80
 kijven 199, 207, 211, 212,
 326, 328
 kila 175
 kilo, op zijn ~ 136
 kind 99
 kind, astant ~ 107
 kind, bedorven ~ 113
 kind, boos ~ 107
 kind, deugniet van een ~ 106
 kind, gelijk een klein ~ staan
 234
 kind, kwaad ~ 107
 KIND, LASTIG ~ 97
 kind, lastig ~ 97

kind, mama's ~ 113
 kind, ondeugend ~ 106
 kind, ondeugendig ~ 106
 kind, stout ~ 106
 kind, vervelend ~ 97
 kind, zo eenvoudig als een ~ 303
 kinderachtig 180
 kinderachtigheid 36
 kinderage 36
 kinderij 36
 kinderkopje, wie een ~ kijken 255
 kinderuren 37
 kinderspel 36
 kinderstreek 36
kinderstreek 37
 kinderstreken 37
 kinderwerk 299
 kindje, ondeugend ~ 106
 kindje, zo eenvoudig als een ~ 303
 kindje, zo simpel als een klein ~ 302
 kindkijken 124
 kindsen 238
kingerachtig 180
kingerachtigheid 36
kingerage 36
kingerij 36
kingerspel 36
kingerstreek 36, 37
kingerwerk 299
kinjerage 36
kinjerstreek 36
kinke, ondeugend ~ 106
kinneke, zo eenvoudig als een ~ 303
kinneruren 37
kinnerstreek 36
kinsen 238
 kirie 105
kiskenaatjes 308
kiskenade 152, 308
kiskenade hebben. 150
kiskenade maken 309
kiskenademaker 307
kiskenades 152
kiskenades hebben 150
 kisper 44
 kissen 320, 324
 kitsig 196
 kittelig 194, 196
kitteltig 196
kjel, lastige ~ 202
kjel, miscontente ~ 203
kjel, zure ~ 202
 klaagmuur 245
 klaar 21, 23, 42, 74, 262
 klaar krijgen 262
 klaar verstand 1

klaar zijn 261
 klaar, niet ~ krijgen 281
 klaar, zo ~ als de zon 303
 klaar, zo ~ als pompwater 303
 klaar, zo ~ als twee en twee vier is 303
 klaar, zo ~ als water 303
 klaar, zo ~ wie water 303
 klaargekomen 263
 KLAARKOMEN 261
 klaarkomen 261
 klaarmaken 261, 289
 klaarspelen 44, 289
 klaas 123, 141
 klaas, houten ~ 141
 klaas, jantje ~ 124
 klaasmop 141
 klabas 109, 144
 klabotskop 161
 kladder 144
 kladdergat 145
 kladderkont 145
 kladderwerk 299
 klagen 220, 222, 225, 245
 KLAGEN, AANHOUDEND ~ 245
 klagen, de stenen uit de grond ~ 245
 klagen, immertoe ~ 245
 klagen, steen en been ~ 245
 klamot 145, 147
 klamot, vuil ~ 147
 klamot, vuile ~ 145
klamots 145
 klap 119
 klap, een bescheten ~ hebben 157
 klapater 115
 klapekster 115
 klapjeus 115
 klapkappei 115
 klapkont 115
 klaploper 92
 klapmuil 115
 klapmuts 115
 klappampeï 115
 klappapeï 115
 klappei 114, 115
 klappeien 118
 klappeies 116
 klappen 118
 klappen, bekakt ~ 157
 klappen, bescheten ~ 157
 klappen, kwaad ~ 213
 klappen, pilachtig ~ 157
 klappende ekster 116
 klapperen 118
 klapschotel 116
 klapspaan 116
 klapster 116
 klaptoet 116

klaptong 116
 klaptongerei 119
 klaptuut 116
 klapwrijf 116
 klasteren 118
 klater 116
 klaterman 141
 klats 116, 271
 klatsen 118
 klatsoor 116
 klatspijp 114, 116
 klatswerk 299
 klatswrijf 116
 klatter 145
 klavater 116
kleddermanneke 124
kleddermannetje 124
kleer 215
kleer; razentig van ~ 218
 kleeschijter 76
klei, zo simpel als een ~ kindje 302
klein brak 174
 klein jong 174
 klein, gelijk een ~ kind staan 234
 klein, grote man in een ~ straatje 155
 kleine brak 174
 kleineren 204, 206, 206, 212, 326
 kleinerend spreken 204
klemos 145
 klenderen 85
klenteren 85
 klep 116
 klepel 116
 klepmuil 116
kleppel 32
 klepper 116
 klepperd 116
 kleps 116
 klepschotel 116
 klepster 116
klere, purper van ~ 218
klerig 208, 213, 218
klerig maken 210
 klets 116
 kletsen 118, 153, 213
 kletsen, voor de kont ~ 298
 kletsen, voor zijn vot ~ 298
 kletser 114
 kletskaak 158
 kletskoek 119, 152
 kletskont 114, 116
 kletskous 114, 116
 kletsmajoor 114
 kletsmeier 151
 kletsmoeder 271
 kletsoor geven 287
 kletspruik 114, 116

- kletstant 116
 kletstante 116
 kletswijf 116
 kletswijfje 116
kletswijfke 116
 kleuteren 289, 296
 klier 98, 105, 203
 klieren 210, 321, 323
klieretig zijn 323
 klierig 196
 klierig zijn 304, 323
 klink, in de ~ 263
 klodderaar 141
 klodderwerk 299
 kloek 21, 22, 23, 82, 127, 130
 kloeke uitvinder 25
 kloeke vent 129
 kloeke, een ~ 129
 kloekschijter 25
kloge 22
 klok, de ~ aantrekken 224
 klokkentouw 99
 klokkenzeel 99
 klommel 240, 298
 klommelaar 87, 140
 klommelarij 298
klommelder 87
 klommelen 84, 289, 293, 295
 klommelerij 300
 klommelig 143
 klommelkloot 140
 klommelskerel 87, 141
 klommelswerk 298, 300
klommeren 295
 klompen, uit zijn ~ schieten 214
 klompenmaker 141
 klongelen 296
 klooiën 85, 295
 klooiërd 141
kloon 36
 kloot 28, 49, 70, 123, 141
 kloot, arme ~ 227
 kloot, een ~ afrekken 317
 kloot, goede ~ 49
 kloot, goede ~ van een mens 49
 kloot, stomme ~ 32
 klootjannes 141
 klootje 49
 klootje, flauw ~ 34
 klootje, goed ~ 49
 klootmajoor 141
 klootmarchand 71
 kloot-me-vee 141
 klootpin 171
 klootvink 120
 klootvinken 296
 klootzak 28, 49, 64, 70, 120, 141
 klootzak, goede ~ 49
 klootzak, vuile ~ 121
 klootzakken 296
 klos 27, 34, 141
 klos, houteren ~ 92
 klossen 296
 klosser 141
 kloswerk 299
 klotelen 85
 kloten 68, 85, 179, 295, 316, 321
 kloten, bet zijn ~ spelen 317
 kloten, mee zijn ~ spelen 321
 kloten, mens van mijn ~ 121
 kloten, naar de ~ 232
 kloten, naar de ~ helpen 281
 kloten, oude ~ maken 179
 kloten, van zijn ~ maken 216
 kloten, zich ~ 232
 kloten, zijn ~ afdrogen 288
 kloten, zijn ~ schuren 90
 klotenklaas 28
 klotenmarchand 71, 120, 141, 143
 klotentrekker 171
 kloten-wabbig 173
 kloter 71, 141
 kloteren 85, 295
 kloterij 179, 299, 300
 kloterij maken 179
 kloterij uithalen 179
 kloterijen, vol ~ 170
 klotewerk 299
 klotewerk 300
 klots 27, 29, 141
 klotskop 27, 32, 141
 klotstut 145
 kluchtig 20, 170, 175
 kluchtige, een ~ 171, 177
 klug (du.) 22, 23
 kluit 141
 kluitenklaas 141
 kluiver 105, 122
 kluiverd 92
 klungelaar 87, 141
 klungelboks 87
 klüngelei (du.) 299
 klungelen 84, 293, 296
 klungelwerk 299
 klungelwerk 299
 kluns 141
 kluppel 27, 32, 123, 141
 kluts 141
 kluts, de ~ kwijt 232, 234
 knaai 174
 knaai, zwarte ~ 145
 knaaibeest 147
 knaaien 199, 207, 221, 235, 238, 245
 knaaiërd 147, 203
 knaaiërig 192, 197
 knaaiës 203
 knaaiërd 203
 knaaipens 203
 knaaiërd 203
 knaaiërd 203
knaaie 270
 knaap 129
 knaatsen 235
 knagen 221
knallie 109
knäö, de ~ afstoten 286
 knap 7, 22, 23
 knappe kerel 66
 knarsen 199
 knäusen 296
 knäutschen 296
 knäutsch-werk 299
 knauwelaar 203
 knauwelen 333
 knauwepot 203
 knauzer 203
 knauzerd 203
 kneep 63
kneetsen 238
 knetskop 161
 kneukelen 286
 kneuter 203
 kneuteren 323
 kneutergat 203
 kneuzelen 296
 knevel 271
 knibbelaar 203
 knibbelachtig 196
 knibbig 196
 knie, get onder de ~ hebben 7
 knie, onder de ~ hebben 7
 knieren 221
 kniersen 221
 kniesbuil 147
kniesen 220
 kniesoor 97, 202
 kniesorig 194
 kniesteren 221
knieten 220, 221
 KNIEZEN 220
 kniezen 4, 220, 236, 238
 kniezer 97, 202
 kniezerd 202
 kniezerig 192
 kniezetig 192
knijn, giftig as een ~ 218
knijn, giftig wie een ~ 218
knijn, zo kwaad wie ene ~ 218
knijns 192
knijnselaar 203
knijnzen 238
 knijp, hij heeft de ~achter de mouw 76
 knijpegel 203
 knijpen 321
 knijpen, ze ~ 132
 knijper 322

knijsgezicht 242
 knijsten 221
knijzen 220, 238
 knijzig 192
knilles 27
 knobbelen 221
 knobbig 194
 knoddelaar 141
 knoddelen 85, 293, 296
 knoddelswerk 299
 knoddelwerk 299
 knoddig 170
 knoddiggaard 171
 knoden, de ~ afstoten 286
knoderbuil 201
 knoefelen 286, 333
 knoei 298
knoeielen 295
 knoeien 85, 286, 295
 KNOEIER 143
 knoeier 143
 knoeierd 141, 143
 knoeieren 295
 knoeierij 299
 knoeilap 143
 knoeiwerk 299
 knoerzen 221
knooteren 199, 207
knoevelen 333
knoezen 221
knoffelen 333
 knol 123
 knommel 299
 knommelaar 141, 143
 knommelarij 299
 knommelen 84, 294, 295, 333
knommelkloot 140
 knommelwerk 299
 knommelzak 141
 knook 105
 knoop, de ~ doorhakken 42
 knoopsgat, (de) lip op het elfde
 ~ 242
 knopen 85
 knorbeer 200
 knorder 200
 knorpet 200
 knorpot 200
 knorren 186, 199, 220
 KNORREPOT 200
 knorrepot 200
 knorrer 200
 knorrerd 200
 knorrig 191
 knorrig kerel 200
 knorrig vent 200
 knorspot 200
 knoter, de ~ in hebben 193
 knoteraar 201
 knoterachtig 191, 196, 197
 knoterbeer 201

knoterboks 201
 knoterbuil 201
 knoterbus 201
 knoterduppen 201
 knoteren 199, 206, 213, 220,
 235, 238, 245, 323
 knotergat 201
 knoterhout 201
 knoterig 191, 197
 knoterjan 201
 knoterlap 201
 knoterpot 200
 knoterprij 201
 knotertig 191
 knoterzak 201
 knotskop 161
knotteraar 201
knotterbeer 201
knotterboks 201
knotterbuil 201
knotterbus 201
knotterduppen 201
knotteren 199, 207, 220, 245
knotterig 191
knotterjan 201
knotterpot 200
knottertig 191
knottig 170
 knottig 20
knottigaard 171
 knozelaar 141
 knozelen 238
 knuchen 222
knuchten 222
 knuddel 300
 knuffelen 333
knuzet 203
 knungel 120, 141
 knungelaar 141
 knungelarij 300
 knungelen 293, 296
 knungelkont 141
 knungelwerk 300
 knuppel 123, 142
 knuren 285
 knutselen 85, 295
 knutselwerk 300
 knutselwerk doen 297
 knutselwerk verrichten 297
 knutsen 333
koehelen 183
 koddig 170
 koe 28, 31
 koe van een mens 50
 koe, dom als een ~ 30
 koe, lamme ~ 91
 koe, lompe ~ 143
 koe, stomme ~ 28, 31
 koeioneren 205, 210, 273,
 282, 319, 323
 koek, koude ~ 152, 158

koek, slappe ~ 300
koekelen 183, 333
 koekeloeren 4
 koekeloeres 28
 koekenbrood 51
 koekeral, de ~ opdraaien 210
 koekhanzerij 158
 koelen, zijn gift ~ 216
 koelomp 30
 koen 130
koeraags 126
 koersen 311
 koest 55, 94, 277
koetaap 99
 koetelen 333
koetenbel 99
koetenjong 99
koetennaas 100
koetennelles 100
 koeter 105, 122
koeternaas 100
 koetie 98
koetjong 99
koetlemmel 100
koetlemmes 100
koetnaas 100
koetnel 100
koetnelles 100
koetsnaas 100
 koeverd 122
 koeze, een ~ 171
 koffie, op de ~ komen 232
 koffie, zo simpel als een bak ~
 drinken 302
kojong 276
 koken van gift 214
 kokke vijfhoog 34
 kokkelen 183, 184, 187, 333
 kolen, op hete ~ 313
 kolen, op hete ~ zitten 311
 kolossaal 148, 149
 komen horen 13
 komen, derachter ~ 40
 komen, er achter zien te ~ 13
 komen, het water aan de mond
 ~ 332
 komen, niet tot een besluit
 kunnen ~ 39
 komen, niet vooraan ~ 85
 komen, op adem ~ 302
 komen, op de koffie ~ 232
 komen, tot besluit ~ 41
 komen, tot de conclusie ~ 41
 komen, tot een akkoord ~ 41
 komen, tot het besef ~ 40
 komen, tussen ~ 271
 komen, tussenbeide ~ 271
 komen, uit zijn kuil ~ 215
 komen, vaardig ~ 261
 komen, vooraan ~ 288
 komiek 20, 122, 169, 170,

172, 173, 175, 177
 komiek, vieze ~ 175
 komiekig 169
 komisch 20, 173, 175
 KOMISCH, KOMISCH; ~
 PERSOON 175
 KOMISCH; KOMISCH
 PERSOON 175
 kommer 220, 252
 kommer haan 251
 KOMMER, KOMMERVOL; ~
 (HEBBEN) 251
 kommer, veel ~ 252
 kommer, vol ~ en zorgen 252
 kommeren 213
 kommerlig 192
 kommerlijk 44, 96, 192, 196,
 252
 kommerlijk iemand 52
 kommerlijke, een ~ 97
 kommervol 251, 252
 KOMMERVOL; KOMMER
 (HEBBEN) 251
kompabel 7
kompasje 253
kompassje 253
kompassen 253
kompeer, lastige ~ 96
 compleet 263
kondig 7
 konijn, giftig als een ~ 218
 konijn, giftig wie een ~ 218
 konijn, zo giftig als een ~ 218
 konijn, zo kwaad wie een ~
 218
 konijns 192
 konijnselaar 203
 konkelaar 71
konkelefoezen 69
 konkelefoeken 119
konkelefoes 67
 konkelefoezen 119
 KONKELEN 119
 konkelen 69, 75, 119, 333
 konkelfoeken 119
 konkelfoes 67
 konkelfoezelarij 68
 konkelfoezen 69, 119
 kont hebben 315
 kont, de ~ tegen de krib zetten
 160
 kont, geen rust in de ~ hebben
 315
 kont, geen rust in zijn ~ hebben
 315
 kont, geen zittende ~ hebben
 315
 kont, get naar zijn ~ krijgen
 325
 kont, in de ~ kruipen 75, 119
 kont, menen dat de hele wereld

aan zijn ~ hangt 150
 kont, voor de ~ kletsen 298
 kontenkruipen 75, 119
 kontenkruiper 76
 kontenschijter 134
 kontenverkeerd. 166
 koolhaas 28
 koot, flauwe ~ 124
 kop 97, 159, 190
 kop houden 43
 kop in hebben 178
 kop wie een zeef 10
 kop wie een zijbaar 10
 kop wie een zijschotel 10
 kop, de ~ hoog steken 150
 kop, de ~ in 232
 kop, de ~ in de wind dragen
 150
 kop, de ~ laten hangen 229
 kop, de ~ opsteken 270
 kop, de ~ wassen 326
 kop, een ~ hebben 44
 kop, een ~ wie een zeef 10
 kop, een ~ wie een zijschotel
 10
 kop, een wormpje in gene ~
 haan 160
 kop, eigeel in de ~ 10
 kop, gauw voor de ~ gestoten
 196
 kop, get naar de ~ slingeren
 328
 kop, goed bij ~ 21
 kop, goed van ~ 21
 kop, goede ~ 1
 kop, heldere ~ 1
 kop, helle ~ 161
 kop, het hoog in de ~ hebben
 150
 kop, hoog in de ~ hebben 150
 kop, houten ~ 28, 161
 kop, iemand de hand boven de
 ~ houden 244
 kop, in zijn ~ steken 19
 kop, kalf zonder ~ 27
 kop, kwade ~ 161
 kop, locht in de ~ 33
 kop, met ~ en vot uitblinken 8
 kop, met de ~ spelen 160
 kop, met een gekke ~ 130
 kop, met zijn ~ spelen 164
 kop, naar de ~ geven 325
 kop, op de ~ krijgen 325
 kop, steunige ~ 161
 kop, tegen zijn ~ gelopen 234
 kop, van ~ zijn 160
 kop, voor de ~ gehouwen 234
 kop, voor de ~ gelopen 234
 kop, voor de ~ geslagen 234
 kop, voor de ~ stoten 337
 kop, wat aan de ~ hebben 252

kop, zich get durch de ~ laten
 gaan 5
 kop, zich over de ~ werken
 285
 kop, zijn ~ kwijt 234
 kop, zijn ~ omhoog steken
 151
 kop, zijn ~ tonen 160
 kop, zijn ~ uitwerken 160, 164
 kop, zijn ~ vol 252
 kop, zijn ~ volgen 164
 kop, zwak van ~ 10
 kopbrekerij 240
 köpchen (du.) 1
köpf-je 1
 kopje 1
 kopje, een ~ 24
 kopje, goed ~ 24
kopke 1
kopke, een ~ 24
 koppen 44, 160, 164
 koper 165
 koppes 161
 koppetig 159
 KOPPIG 159
 koppig 159, 162, 166, 192,
 193, 209
 koppig beest 161
 koppig ding 161
 KOPPIG ZIJN 160
 koppig zijn 44, 160
 koppig, zeer ~ 162
 koppigaard 161
 koppige aap 161
koppige beest 161
 koppige bliksem 161
 koppige bok 161
 koppige duivel 161, 165, 203
 koppige ezel 161
 koppige stinkerd 161
 koppige, een ~ 161
 kops 159, 162, 193, 278
 kops zijn 160
 kopsig 159, 162, 193, 209
 kopsig ding 161
 kopsig zijn 160
 kopzorg 240
kopzörg hebben 251
 kopzorgen hebben 251
 kordaat 82, 127, 130, 138
 kort 195
 kort aangeknoopt 192
 kort aangelegd 209
 kort aangezet 195, 209
 kort gebonden 195, 209
 kort geknoopt 195, 209
 kort gevaand 195
 kort gevest 209
 kort houdend 60
 kort ingehangen 197, 209
 kort van asem 195

kort van memorie 10
 kort van stof 195, 209
 kort van stuk 209
 kort van verzen 195, 197, 209
 kort, de stront ~ bij het hart
 hebben 197, 198
kortaangebongen 208
 kortaangebonden 195, 208,
 218
kortaaangebonden 208
 kortaf 192
 kortaf zijn 207
 kortgebonden 192
 kortgeversd 195
 korzelig 192
 kostelijk 170
 kosten, het zal draad ~ 288
 kosten, het zal katoen ~ 288
 kosten, het zal speeksel ~ 288
 kot, uit zijn ~ halen 210
kotaangebonden 208
kotaangebongen 208
kotafzijn 207
 koter 276
 kotsen 256
 koud van worden 257
 KOUDE DRUKTE 308
 koude drukte 308
 KOUDE DRUKTE MAKEN
 309
 koude drukte maken 309
 koude kak 157, 308
 koude koek 152, 158
 koude, een ~ 172
kouw drukte 308
kouwe drukte 308
kouwe kak 308
kouwe, een ~ 172
 kow 31
kow, stom ~ 31
kwolomp 30
 kozelen 333
 kozen 333
 kraag, de ~ uitpoetsen 326
 kraag, de ~ uitvegen 326
 kraaien 187
 kraaien van het lachen 187
 kraam, in hun ~ hebben 6
kraas 126
kraas hebben 127
kraats 126
 krabber 142
 krak 96, 109
 krakelig 192
 kraken, werken dat de ribben
 ~ 286
 kral 196, 209
 kram, uit zijn ~ schieten 214
 kramer 125
 krammen, uit zijn ~ schieten
 214

kramp 63
 krampaardig 247
 krangs 159
 krangse, een ~ 165
 krانى 82, 130
 krankelig 96
 kranksel 246
 krankzinnige 36
 krant, de ~ lezen 329
 krapuul 52
 krapuul, stuk ~ 52
 kratsen, zich ~ waar het niet
 jeukt 151
 kratser 134
 krauwel 105
 krawieren 315
 krawierkont 314
kreef 195
 kreeg 195
 kregel 96, 195, 197, 209
 kregel, een ~ 322
 KREGEL, LICHTGERAAKT,
 ~ 194
 kregelig 192, 195, 209
 kreiten 320, 323
 kreiteren 320
 kreitlap 322
kek 60, 136, 140
kek, een ~ 137
 krekkel 97
 krekelaar 105, 165
 krekelen 163, 199
kekkelkont 204
kekke kerel 137
kekke man 137
kekke, een ~ 137
kekmaker 137
krellig 194
kremmen 225
 kreng 98, 109, 112, 203, 271
 kreng van een wijf 109
 krenken 205, 210, 220, 337
 krenken, zich ~ 214, 221
 krenksel 220
 krenksel van een jong 98
 krent 105
 krententeller 87
 krenterig 192
 krets darm 97
 kreunen 222
 KREUNEN 224
 kreunen 225, 227
 kreupel 105
kreuspel 195
kreuspelijk 195
kreuspeltig 195
 kreutelachtig 195
 kreutelig 192, 194, 195, 197
 kreutelijk 194, 195, 197, 292
kreutelik 44
kreutlig 292

kreuts 99, 159, 192, 195
 kreutsel 192, 195
 kreutselig 195, 197
 kreutselijk 195
 kreutseltig 192, 194, 195
 kreutsetig 195
 kreuz-eltig (< du.) zijn 323
 kreuzen 225
 krib, de kont tegen de ~ zetten
 160
 kribbebijter 97, 203
 kribbelig 192, 194, 195
 kribbeltig 195
 kribbig 192, 195, 197
 kriebbelekrouts 159
 kriebelkont 314
 kriegel 195
 kriegelachtig 195
 kriegelig 195, 197
 kriekel 203
 krieken 224
kriel 195
 kriel 96
 kriem 109
 kriemelig 194
krievelig 195
 krijgen, aard ~ 249
 krijgen, aard derin ~ 249
 krijgen, de aard ~ 249
 krijgen, de draai ~ 249
 krijgen, de draai niet ~ 304
 krijgen, deraan ~ 317
 krijgen, derbij ~ 70, 317
 KRIJGEN, EEN BERISPING
 ~ 325
 krijgen, een berisping ~ 325
 krijgen, een cheque ~ 325
 krijgen, een dikke sigaar ~
 325
 krijgen, een saus ~ 325
 krijgen, een sigaar ~ 325
 krijgen, een sigaartje ~ 325
 krijgen, een uitbuffeling ~ 325
 krijgen, een waarschuwing
 ~ 325
 krijgen, erlangs ~ 325
 krijgen, ervanlangs ~ 325
 krijgen, gekijf ~ 325
 krijgen, geleverd ~ 265
 krijgen, gescheld ~ 325
 krijgen, get naar zijn kont ~
 325
 krijgen, het gezegd ~ 325
 krijgen, het op de heupen ~ 61
 krijgen, klaar ~ 262
 krijgen, lief ~ 333
 krijgen, niet klaar ~ 281
 krijgen, niet vaardig ~ 281
 krijgen, onder de muts ~ 3
 krijgen, onder de pet ~ 3
 krijgen, op de kop ~ 325

krijgen, op zijn hoofd ~ 325
 krijgen, schoer ~ 226
 krijgen, schuiveraaien ~ 257
 krijgen, uitgeschobd ~ 325
 krijgen, uitschelding ~ 325
 krijgen, vaardig ~ 261, 262
 krijsen 224, 227, 228
 krijsen van het lachen 187
 krijtekatter 44
 krijtelachtig 44
 krijtelig 44, 195
 krijtelijk 44, 195, 292
 krijten 210, 224, 225, 226, 228, 236, 238
 krijten, hel ~ 227
 krijterig 44
 krijtheilige 76
 krijtschijter 134
 krikkel 194, 209
krikkel 322
 krikkelenaar 203
 krikkelachtig 192, 194, 209
 krikkele mens 203
 krikkelig 194, 197
 krikkelkont 204
 krikkeltig 194
 kril 195
 krillig 195
 krimp, geen ~ geven 287
 kringelig 196
 krinselaar 203
 krinselachtig 196
 krinselen 224, 225
 krips 196
 krispel 44
 kritiek uitoefenen 213
 kritisch 44, 95, 96, 192, 196
 kritiseren 213, 221
 kritsel 196
 kritseltig 192
 krochen 225
 kroezen 222, 245
krom petten 63
krom zin hebben 199, 238
 krom, zich stijf en ~ werken 285
 kromme petten 63
 kromme zin hebben 193, 199, 238
krommelen 220, 225
 kroppen 240
 krot, in de ~ 247
 krot, in het ~ 247
 krozen 225, 286
 kruidjeroermeniet 314
 kruier 111, 125, 174
 kruipen 318
 kruipen, in de kont ~ 75, 119
 kruipen. 119
 kruiper 76, 80
 kruiperig 277

kruiperig 79
 kruis 105, 220
 kruisen 321
 kruiskont 147
kruits 220
 kruizen 221
 kruk 32
 krullen, hoog in zijn ~ hebben 150
 krummelen 225
 kruppel 276
 kruttelig 192
 krutteltig 192
 küchen-willem 27
 kühn (du.) 127
kui-jes 28, 50
kui 27
kui, stom ~ 28
 kuiken 27, 31, 99
 kuiken, stom ~ 28, 31
 kuil, uit zijn ~ komen 215
 kuil, uit zijn ~ lokken 210
 kuilen 238
 kuimen 221, 222, 225, 245
 kuipen 119
 kuis 28, 50
 kuis, (er) de ~ mee drijven 205
 kuis, lompe ~ 31
 kuit 142, 176
 kuiten 179
 kuitend 173
 kuitter 177
 kuiterd 142
 kuitig 170
 kuitzak 171, 177
 kul 171
 kul, stomme ~ 28
 kullen 69, 179, 316
 kullen, zich ~ 232
 kuls, stomme ~ 28
kummelig 192
kummelijk 44, 192, 196
 KUNDIG 7
 kundig 7
kunjig 7
 kunnen, (er) weg mee ~ 288
 kunnen, er van op aan ~ 61
 kunnen, geen vijf ~ tellen 234
 kunnen, goed ~ 8
 kunnen, niet ~ besluiten 39
 kunnen, niet aarden ~ 248
 kunnen, niet stil ~ zitten 315
 kunnen, niet tot een besluit ~ komen 39
 kunnen, niet van op aan ~ 62
 kunnen, niet wennen ~ 248
 kunnen, niks ~ schelen 15
 kunnen, tegenop ~ 44
 kunnen, zich niet ~ inhouden 214

kunnen, zich niet content ~ doen 315
 kunnen, zich niet gewinnen ~ 248
 kunnen, zich nog niet ~ wennen 249
 kunnen, zijn draai niet ~ vinden 249
 kunnen, zijn ei niet kwijt ~ 315
 kunst 319
 kunst, uit de ~ 140
 kunst, uit de ~ kennen 8
 kunsten 152
 kunstenmaker 124, 174, 177
 kunstig 7
 kunt, één waar je niet van op aan ~ 62
kuppig 193
kups 193
kupsig 193
 kuren 63
 kuren hebben 62
 kuren, gekke ~ 37
 kurie 105, 109, 125
 kus-mijn-bottes (fr.), een ~ 155
 kus-mijn-kloten, een ~ 124, 155, 203
 kus-mijn-kloten, kale ~, een ~ 155
 kus-mijn-knoken, een ~ 155
 kut 145
 kute 147
 kute-aap 99
 kute-bel 99
 kute-jong 99
 kute-lemmel 100
 kute-lemmes 100
 kute-naas 100
 kute-nel 100
 kute-nelis 100
 kute-prij 100
 kutes-naas 100
kuul, der ~ bieënen 89
 kuur 36, 62
 kuur, gekke ~ 36
 kuur, zotte ~ 62
kuurkes 63
 kuurtjes 63
 kuus 155
 kwaad 61, 108, 119, 159, 192, 194, 195, 208, 213, 218
 kwaad babbelwijf 116
 kwaad gedacht 72
 kwaad jong 107
 kwaad kind 107
 kwaad klappen 213
 kwaad maken 210, 321
 kwaad wijf 109
 kwaad worden 214, 326

kwaad zijn 221, 326
 kwaad, dadelijk ~ 195
 kwaad, een beetje ~ 192
 kwaad, gauw ~ 192, 195, 197, 208
 kwaad, gloeiig ~ 218
 kwaad, heel ~ 218
 KWAAD, IEMAND ~ MAKEN 210
 kwaad, raastig ~ 218
 kwaad, rap ~ 195
 kwaad, razend ~ 218
 kwaad, razentig ~ 218
 kwaad, razig ~ 218
 kwaad, seffens ~ 195
 KWAAD, ZICH ~ MAKEN 214
 kwaad, zich ~ maken 214
 kwaad, zo ~ wie een konijn 218
 kwaad, zonder ~ 265
 kwaadaardig 195, 192
 kwaaddenken 72
 kwaadjong 276
kwaadjonk 276
 kwaadkallen 117
 kwaadkaller 114
 kwaadklappen 117
 kwaadklapper 114
 kwaadklepper 114, 116
 kwaadspraak 119
 KWAADSPREEKSTER 115
 kwaadspreekster 116
 kwaadspreken 117
 KWAADSPREKER 114
 kwaadspreker 114
 kwaadsprekerij 119
 kwaadstoker 114
 kwaadtong 114
 kwaadtongerij 119
 kwaadvertellen 117
 kwaadwerk verrichten 297
 kwaadzeggen 117
kwaai 108, 213
kwaai gedachten 72
kwaai heks 109
kwaai maken 210
kwaai prij 109
kwaai vrouw 110
kwaai worren 214
kwaai zin hebben 193
kwaai, een ~ 114
kwaaiachtig 192
kwaaiie kal 119
kwaaiie praat 119
kwaaiie tong 116
kwaaiie vrouw 110
kwaaiie, een ~ 97
kwaaietong 116
 kwaaimère 116
 kwaaimuil 116

kwaaitong 114, 116
 kwaaitongen 117
kwaaiwerk verichten 297
 kwaak 114, 116
kwaatong 116
 kwade cent 109
 kwade gedacht 72
 kwade gedachten 72
 kwade heks 109, 116
 kwade kal 119
 kwade kerel 203
 kwade kop 161
 kwade man 203
 kwade muilejan 114
 kwade praat 119
 kwade prij 109
 kwade rammel 109
 kwade ronk 109
 kwade saro 161
 kwade tang 109
 kwade teef 109
 kwade tong 116
 kwade troffel 109
 kwade vrouw 110
 kwade zin hebben 193
 kwade zin hebbend 192
 kwade, een ~ 97, 109, 114, 203
 kwade, kal van ~ lui 119
 kwade, werken gelijk een ~ 286
 kwade, zonder ~ 265
 kwade, zonder ~ wil 265
 kwade, zonder ~ zin 265
 kwader, te ~ trouw 68
 kwadigheid 215
kwajer, te ~ trouw 68
 kwajong 100, 104, 122, 276
 kwajong, stoute ~ 107
 kwajongen 100, 174
 kwak 110
 kwakel 110, 145
 kwaken 187, 227
 kwakkerd 174
 kwakzalver 34, 105, 124
 kwal 111, 151
 kwalijk 96, 192, 291
 kwalijk nemen 326
 kwalijk pakken 325
 kwalm, de ~ inhebben 220
 kwast 36, 122, 123, 124, 155, 171, 174
 kwast, ingebeelde ~ 76, 155
 kwast, verwaande ~ 156
 kwastelorum 36, 177
 kwats 116
 kwatsen 235
 kwatserig 175
 kwatskop 174, 175
 kwatsvrouw 145
 kwatswijf 116

kwebbel 116
 kwek 116
 kwek, vuile ~ 115
 kwèken 224, 227
 kwekmuil 116
kwelen, zich ~ 229
 kwellen 220, 236, 240, 319, 323
 kwellen, zich ~ 221, 229, 286
 kwellerij 240, 322
 kwelling 220
kwelm, de ~ inhebben 220
 kwezel 76, 134
 kwezel, schouwe ~ 134
 kwezelen 75
 kwi 124
 kwibus 34, 122, 123, 124, 155, 171, 174, 177
 kwibusachtig 30, 35
 kwiek 138, 173
 kwiek 23
 kwijt, de kluts ~ 232, 234
 kwijt, zijn ei niet ~ kunnen 315
 kwijt, zijn kop ~ 234
 kwijten 289
 kwijten, zich ~ 289
 kwik-in-de-vot 314
 kwikkelen 296
 kwikstaart 314
 kwint, de ~ springen 214
 kwispel 62
 kwispelaar 62, 314
 kwispelachtig 61
 kwispelen 62, 315
 kwispelig 61
 kwispelkont 314
 kwispelturig 61
kwisperachtig 61

L

laag 65, 108, 110, 113, 172, 336
 laag bij de grond 172
 laag iemand 52
 laag, over hoog en ~ 278
 laag, tegen hoog en ~ 278
 labbekak 123, 152
 labberd 105
 labbes 51, 105, 120, 123
 labeur 293
 lach, begaden van de ~ 187
 lach, breken van de ~ 187
 lach, valse ~ 186
 lach, van de ~ scheuren 187
 lach, zich bedoen van de ~ 187
 lach, zich bescheuren van de ~ 186
 lach, zich verrijten van de

- ~ 187
 lach, zijn ~ opkunnen 252
 lachen 183, 184, 206
 lachen wie een boer die tandpijn heeft 244
 lachen wie een gek 187
 lachen, achter in zijn mond ~ 184
 lachen, achter zijn mond ~ 184
 lachen, achter zijn tanden ~ 184
 lachen, barsten van het ~ 187
 lachen, bijna scheuren van het ~ 187
 lachen, binnensmonds ~ 184
 lachen, bulderen van het ~ 187
 lachen, een beetje ~ 184
 lachen, een breuk ~ 187
 lachen, eventjes ~ 184
 lachen, flauw ~ 185
 lachen, grijnen van het ~ 187
 lachen, hatelijk ~ 185
 lachen, heel eventjes ~ 184
 lachen, heimelijk ~ 184
 lachen, hel ~ 186
 lachen, het uitbrullen van het ~ 187
 lachen, het uitschateren van het ~ 186
 lachen, in zijn eigen ~ 184
 lachen, in zijn vuist ~ 184
 lachen, in zijn vuistje ~ 184
 lachen, kraaien van het ~ 187
 lachen, krijsen van het ~ 187
 lachen, lief ~ 184
 lachen, op iemand ~ 184
 lachen, schateren van het ~ 186
 lachen, scheuren van het ~ 187
 lachen, schoon ~ 184
 lachen, schoontjes ~ 184
 lachen, schuddelen van het ~ 187
 lachen, schudden van het ~ 187
 lachen, schuins ~ 185
 lachen, stiekem ~ 184
 lachen, stil ~ 184
 lachen, stilletjes ~ 184
 lachen, te barsten ~ 187
 lachen, vals ~ 185
 lachen, vettig ~ 186
 lachen, vies ~ 185
 lachen, voor te ~ 170
 lachen, zeiken van het ~ 187
 lachen, zich bedoen van het ~ 187
 lachen, zich bescheuren van het ~ 186
 lachen, zich dood ~ 187
 lachen, zich door ~ 187
 lachen, zich een bult ~ 187
 lachen, zich kapot ~ 186
 lachen, zich te barsten ~ 187
 lachen, zich tranen ~ 187
 lachen, zich vet ~ 187
 lachen, zich ziek ~ 187
 lachen, zo eens ~ 184
lachten, een breuk ~ 187
lachten, op iemand ~ 184
 ladder, op de ~ kallen 157
 lafaard 52, 134
 lage hond 66
 lage patroon 52, 66, 112
 lage vent 52, 66
 lage, een ~ 52, 64, 66, 92, 111, 112, 114
 lagen, vol gekke ~ 170
 lakens uitdelen 270
 lakens, de ~ uitdelen 270
 laks 83
 lam 89
 lam maken 321
 lameer 116
 lament geven 287
 lamenteren 221, 222, 225, 236, 245
 lamlendig 83, 89
 lamlendig zijn 304
 lamlendige mens 91
 lammaken 236, 317
 lammaker 171
 lamme goedzak 51
 lamme koe 91
 lamme, een ~ 51, 87
lammeke, zo eenvoudig als een ~ 303
 lammeletig 89
 lammeling 91
 lammenadig 247
 lammeren 85
 lammetje, zo eenvoudig als een ~ 303
 lamzak 51, 87, 90, 92, 120, 123
 lamzakken 89
 landloper 52, 92, 124
 landstreicher (du.) 124
 lang gezicht 244
lang lip 241
lang maal 116
lang naas 100
lang tong 116
 lang trekken 260
 lang van zinnen 93
 lang, een ~ gezicht maken 242
lang, een ~ lip hebben 229
lang, op de ~ baan schuiven 260
 lange lip 241
 lange maal 116
 lange naas 100
 lange tong 116
 lange, een ~ lip hebben 229
 lange, op de ~ baan houden 260
 lange, op de ~ baan schuiven 260
 lange, op de ~ baan trekken 260
 langs de naas gaan 232
 langs zijn naas kijken 232
 langs, er ~ 12
 langs, er ~ neven 12
 langtong 116
 langweilen (du.) 304
 langweilen (du.), sich ~ 304
 langweilig (du.) 290
 langzaam 82, 89, 94
 langzaam zijn 85
 langzaam zijn met iets 297
 langzaam doen 298
 langzaamdraaijer 87
 langzaamganger 87
 langzaammarcheerder 87
 langzame pierewiet 87
 langzame slak 87
 langzame, een ~ 87, 91
 langzamige kaspar 87
 lank 223
lankweilig 290
 lantaarn 142
lantefanter 92
 lanterfanten 85, 89
 lanterfanter 87, 92, 120, 143
lanzem 89
 lap, meester ~ 105
 lapats 114, 116
 lapdoos 116
 lapje 105
 lapje, voor het ~ houden 70, 205, 316
lapke 105
lapke, voor het ~ houden 70
lapke, voor het ~ houwten 205
 laplander 35, 120
 lappen 289
 lappen, de zak moeten ~ 265
 lappenbie 35
 lappig zijn 265
 lappig, zich ~ maken 240
 lapschaai 11
 lapzwan 11, 91, 92, 112, 120, 143
 lapzwan, luie ~ 91
 lapzwansen 89
 larie 309
 last 96, 272, 283, 293
 LAST, MOEILJKHEID 292
 last, tot ~ zijn 323
 LASTER 118
 laster 118
 lasteraar 114
 LASTEREN 117

lasteren 117
 lasterpraat verkopen 117
 lasterpraatjes 119
 lastertaal 119
 LASTIG 292
 lastig 44, 61, 96, 102, 166, 191, 194, 196, 197, 209, 214, 252, 290, 292
 lastig beest 202
 lastig doen 323
 LASTIG KIND 97
 lastig kind 97
 lastig maken 321
 lastig mens 202
 lastig mirakel 97
 lastig portret 96, 97
 lastig vallen 321
 lastig wicht 97
 lastig zijn 236, 304
 LASTIG ZIJN 323
 lastig zijn 323
 LASTIG, GEZEGD VAN
 KARAKTER 96
 LASTIG, PERSOON MET
 EEN ~ KARAKTER 96
 lastig, zich ~ maken 214
 lastig, zichzelf ~ zijn 198
 lastigd, een ~ 96
 lastige blaag 97
 lastige bliksem 202
 lastige burger 96, 202
 lastige compère (fr.) 96, 202
 lastige duivel 202
 lastige kadee 202
 lastige kerel 96, 202
 lastige mens 96, 202
 lastige mop 97
 lastige patroon 96, 202
 lastige poet 97
 lastige prij 97
 lastige saro 161
 lastige vent 202
 lastige, een ~ 96, 97, 202
 lastigheid 293
 lastigvallen 282
 lastpost 96, 97
 lastpot 97
 lastverkoper 202
 laten afweten 301
 laten begaan 274
 laten betijen 274
 laten betijgen 274
 laten doen 274
 laten gaan 274
 laten gewähren (du.) 274
 laten hangen 15
 laten hellen 274
 laten liggen 301
 laten lopen 15
 laten rijden 70
 laten schieten 274

laten zitten 15
 laten, (de) lip ~ hangen 237
 laten, bescheid ~ 42
 laten, de kop ~ hangen 229
 laten, de oren ~ hangen 193
 laten, een zware sigaar ~ ruiken 328
 laten, gewoon ~ 244
 laten, het lipje ~ hangen 237
 LATEN, IEMAND ZIJN
 GANG ~ GAAN 274
 laten, in zijn wezen ~ 274
 laten, links ~ liggen 206
 laten, niks aan ~ liggen 15
 laten, op de hoop lopen ~ 15
 laten, op zijn beloop ~ 15, 40
 laten, zich ~ gaan 216
 laten, zich ~ voorstaan 151
 laten, zijn gang ~ gaan 274
 laten, zijn lip ~ hangen 237
 laune (du.). 63
 laveren 40
 lawaai, veel ~ en ambras 308
 lawaai, veel ~ maken 310
 laweit 306, 308
 laweit maken 307
 laweit, veel ~ 308
 laweit, veel ~ maken 307, 309
 laweit, veel ~ maken op niks 309
 laweit, veel ~ voor niks 308
 laweitmaker 307
 laweitzak 307
 leed 219, 246, 252, 253, 283, 293, 306
 leed doen 220, 320
 leed haan 225, 229
 leed hebben 225, 229, 252
 leed, heel veel ~ 252
 leed, in het ~ zitten 252
 leed, uitmaken voor al wat ~ is 211
 leed, veel ~ 252
 leed, veel ~ en zorgen 252
 leed, veel ~ hebben 246, 252
 leed, vol ~ en zorgen 252
 leed, vol ~ zijn 252
 leed, zijn ~ inslikken 240
 leeddoen, het - 253
 leedmoedig 223, 252
 leegganger 91
 leeglopen 90
 leegloper 52, 91, 105, 112, 120, 124
 LEEGLOPER 91
 leep 64
 LEEP, DOORTRAPT 64
 leeps 64
 lef 126
 lef hebben 127, 128
 lef, een met ~ 129

lef, met ~ 130
 lege, drukte maken voor een ~ niks 309
 lege, een ~ 92
 leggen, in de weg ~ 282
 leggen, waarde ~ op 45
 leiden 270
 leiden, om de tuin ~ 317
 leje 219
 lekker makend 331
 lekker, niet ~ 249
 lekkerig 44
 lekkisch 44
 lelijk 108, 209, 214, 223, 258
 lelijk doen 211
 lelijk getreden 213
 lelijk gezicht 186
 lelijk jong 107
 lelijk kijken 238, 243
 lelijk wijf 110
 lelijk, (een) ~ gezicht trekken 242
 lelijk, (een) ~ gezicht zetten 242
 lelijk, een ~ bakkes trekken 243
 lelijk, een ~ gezicht maken 242
 LELIJK, EEN ~ GEZICHT
 TREKKEN 242
 lelijk, uitmaken voor al wat ~ is 211
 lelijk, uitschijten voor al wat ~ is 211
 lelijke heks 116
 lelijke tong 116
 lelijke, (een) ~ snuit maken 243
 lelijke, (een) ~ snuit trekken 243
 lelijke, een ~ muil trekken 242
 lelijke, een ~ smoel trekken 243
 lelijkerd 52
 lelijkerts trekken 243
 lelijkerts vangen 238
 lelijkerts trekken 243
 lempes 123
 lepe kerel 65
 lepe vos 64
 LEPE, DOORTRAPTE
 KEREL 65
 lepe, een ~ 62, 64, 65
 leper 66
 leperd 66
 leperik 66
 les, de ~ lezen 329
 les, de ~ spellen 326
 letten 282
 letter, op de ~ kallen 157
 letter, op de ~ praten 157
 letter, op de ~ spreken 157

- leugen 119
 leugenaar 71
 leugenachtig 67
 leugenpraat 119
 leugens 119
 leuk 54, 170, 171, 173, 177
 leukste, de ~ thuis 177
 leures 120
 leuris 51
 leut 171
 leuteraar 92
 leuteren 296
 leutig 181
 leven maken 307
 leven, als een varken ~ 267
 leven, druk ~ 306
 leven, op de zenuwen ~ 315
 leven, van zijn ~ niet content zijn 221
 leven, veel ~ maken 307
 levendig 181
 levenmaker 307
levantig 181
 lever, get op ~ haan 260
 leveren, half werk ~ 297
 levieten, de ~ lezen 326
 lezen, de krant ~ 329
 lezen, de les ~ 329
 lezen, de levieten ~ 326
 licht 290
 licht gevoelig 197
 lichtgeraakt 194, 197
 LICHTGERAAKT, KREGEL 194
lichtgetoekt 196
 lichtgetokt 196
 lichtzinnig 130
 lief 54, 277
 lief doen 333
 lief houden 333
 lief kallen 318
 lief krijgen 333
 lief lachen 184
 lief pakken 333
 lief vlooiën 333
 liefhebben 333
 LIEFKOZEN 332
 liefkozen 333
 liefste, het ~ hebben 332
 liegebeest 71
 liegen 69
liegens 119
 liegerig en bedriegerig 67
lieges 119
 liesbeth 83
 lieve, hij bedondert onze ~ heer waar doe bij staat 80
 liever lui dan moede 89
 liever vuil dan moe 89
 liggen hebben 70
 liggen, die wilt in het midden van het bed ~ 64
 liggen, laten ~ 301
 liggen, links laten ~ 206
 liggen, niks aan laten ~ 15
 liggen, op zijn rugstrang ~ 90
 liggen, scheef ~ 199
 liggen, wars ~ 282
 liggen, ze niet goed haan ~ 193, 200
 liggen, ze scheef hebben ~ 193, 200
 liggen, ze slecht haan ~ 193
 liggen, ze slecht hebben ~ 193
 LIJDEN 225
 lijden 225, 247
 lijden, armoede ~ 247
 lijden, deronder ~ 225, 265
 lijden, elend ~ 225, 246
 LIJDEN, ELLENDE ~ 245
lijen 225, 247
lijen, armoei ~ 247
lijen, deronder ~ 225
lijen, dronger ~ 265
lijen, elend ~ 225, 246
lijen, jelend ~ 246
lijk een fluiteke van een cent 291
 lijk, geluk hebben ~ een hoerenjong 189
 lijm strijken 75, 318
 limpes 28
 limpus 34
 lingen 39
 linke broeder 67
 linke, een ~ 67
 linkerik 64
 linkmichel 24
 linkmichel, gehaaide ~ 63
 links laten liggen 206
 linkse, een ~ 67
 linkse, een met ~ handen 141
 linkse, iemes met ~ handen 141
 lip 241
 lip, (de) ~ laten hangen 237
 lip, (de) ~ op het elfde knoopsgat 242
 lip, een ~ trekken 237
 lip, een ~ zetten 237
 lip, een lange ~ hebben 229
 lip, lange ~ 241
 lip, zich op de ~ treden 237
 lip, zijn ~ laten hangen 237
 lipje, het ~ laten hangen 237
lipke, het ~ laten hangen 237
 lippen 237
 LIST 318
 list 318
 listig 131
 listigheid 318
 lob 49
 lobbe 49
 lobbes 32, 34, 49, 113, 122, 123
 lobbes, goede ~ 49
 loben (du.) 329
loch, in de ~ steken 329
locht geven aa 216
 locht in de kop 33
locht in der kop 33
locht, uit de ~ gevallen 234
 lochten gegangen 232
lochtgeraakt 194
 lodder 110, 145
 loebas 52, 105, 122
 loeder 52, 67, 110, 122, 145, 147
 loef 67, 80
 loelal 123
 loens 65, 78, 79, 214, 218
 loenszak 80
 loenzig 79
 loeppie 123
 loer, (een) ~ draaien 70
 loer, een ~ draaien 119
 loer, een ~ gedraaid 265
 loerangel 79
 loerder 79
 loeremkwaad 79
loeremkwaai 79
 loeren 4, 79, 238
 loerer 79
 loeretig 79
 loerhaan 79
 loerjanus 79
 loerjas 67
 loeroor 79
 loet 62
loeter 110
 loets 62
 logement, een uit het ~ 125
 logisch 42
 lokken, uit zijn kuil ~ 210
 loddendig 331
lokkentig 331
 lol 176, 179, 180, 188
 lol hebben 178
 lol maken 178, 179
 lolboer 171
 lolboks 171, 177
 lolbroek 171, 177
 lollen 178, 206
 lollend 236
 lollig 169
 lollig 171, 172, 173, 175, 177, 181
 lollige mens 177
 lollige type 174
 lollige vrouw 171
 lollige, een ~ 171, 177
 lolmaker 171, 177
 lolzak 171, 177
 lommelwerk 300

lompe 26, 30, 172, 336
 lompe als het achterste van een varken 30
 lompe wie een ezel 30
 lompe wie een varken 30
 lompe wie stro 30
 lompe wijf 29
 lompe ezel 31
 lompe geit 29
 lompe hannes 142
 lompe koe 143
 lompe kuis 31
 lompe trek 267
 lompe trut 29
 lompen 317
 lomperd 28, 97, 143
 lomperik 27, 31, 123, 142
 lompigheid 267
 lonken 85, 238
 lonkend 79
 lonker 76, 80
 lonkerd 80
 lood, uit het ~ 233
 lood, uit mijn ~ 234
 lood, uit zijn ~ 234
 look, hoofdje ~ 28, 32
 loom 83
 loop 67, 79
 loopachtig 78
 loopoor 79
 loops 336
 loos 21, 22, 65, 168
 loos mannetje 67
 looszak 24, 122
 looszakje 64, 122
 looszakske 64, 122
 lopen, buiten zijn schoenen ~ 150
 lopen, in de hinder ~ 323
 lopen, in de weg ~ 282
 lopen, laten ~ 15
 lopen, met de ziel onder de arm ~ 304
 lopen, neven zijn schoenen ~ 150
 lopen, onder de voet ~ 282
 lopen, op de hoop ~ laten 15
 lopen, zichzelf in de weg ~ 304
 lopen, zijn eigen in de voeten ~ 304
 lopend 78, 79
 lopendige, een ~ 79
 lopen-naas 100
 lopentig 78
 lopentig 78
 lopentige, een ~ 79
 looper 79, 124
 loperd 79
 loperd, een ~ 67
 lopetig 78

lopetige 111
 lopetige, een ~ 67
 lopigaard 79
 lopige, een ~ 79
 lorejas 34, 51, 53, 92, 105, 111, 122, 124, 171
 lores 28
 losbandig 336
 losbol 143
 loser (eng.) 122
 losgebroke 100
 losgelaten 173
 los-in-de-muil, een ~ 175
 loslaten 274
 loslaten, niet ~ 43
 loslaten, zich ~ 216
 losloper 92
 losse flodder 63
 lots 145
 lots, luie ~ 91
 lottig 89
 louche 65, 67, 79
 louche wijf 110
 louwman 121
 loyaal 54
 loze apostel 64
 loze duivel 64
 loze mens 24
 loze, een ~ 24, 64, 67
 lozerik 24
 lozig 23, 173
 lubbe 123
 lubbe 49
 lubbes 49
 lucht geven aan 216
 lucht, in de ~ steken 329
 lucht, uit de ~ gevallen 234
 luchten, zich ~ 216
 LUCHTEN, ZIJN WOEDE ~ 216
 luchtslaander 129
 lucifer 105
 LUI 88
 lui 88
 lui beest 90
 lui bes 91
 lui doos 91
 lui kalf 90
 lui lots 91
 lui pens 90
 lui varken 90
 lui vrouwmens 83
 lui wijf 83
 lui zijn 89
 lui, een die de ~ bekalt 114
 lui, kal van kwade ~ 119
 lui, liever ~ dan moede 89
 lui. 83
 luiaard 90, 121
 lui-an 105, 121
 LUID SCHREIEN 226

LUIDRUCHTIG, IEMAND ~
 BERISPEN 326
 luie aap 90
 luie bes 91
 luie donder 90
 luie doos 91
 luie duivel 90
 luie flats 91
 luie kerel 90
 luie lapzwans 91
 luie lots 91
 luie nul 90
 luie patat 90
 luie pens 90
 luie schelm 90
 luie ties 90
 luie tist 90
 luie, een ~ 90, 121
 luien 89
 LUIEREN 89
 luieren 85, 89
 luiestik 87, 90, 121, 143
 luiestik, de ~ uithangen 89
 luiestiken 85, 89, 296
 luihangen 89
 luiken 187
 LUILAK 90
 luilak 90, 92, 121
 luilakken 89
 luilap 90
 luilekkerlander 92
 luim 63
 lui-man 105, 121
 luioor 90
 luipe, valse ~ 79
 luiestik 90
 luiestiken 89
 luiestreek 318
 luiesteren 275
 luiesteren, goed ~ 275
 luiesteren, niet ~ 301
 luiestierend, goed ~ 275
 luiestierend, slecht ~ 102
 luiestiek 67, 174
 luiestiekje 174
 luiestiekske 174
 luiwammes 87, 90, 121
 luiwammesen 89
 luiestiek 90, 121
 luiestiekloot 121
 luiestiekramer 121
 luiestreek 318
 luiestzet 318
 luiestik 67
 luiestig 79, 83
 luiestig zijn 75
 luiestige, een ~ 80, 87
 luiestigheid 318
 lukken 280
 lukraak 130
 lul 28

lullen 206
 lummel 49, 53, 67, 97, 105,
 121, 122, 276
 lummel, bange ~ 133
 lummel, goede ~ 49
 lummel, grote ~ 123
 lummel, schouwe ~ 134
 lummel, vervelende ~ 98
 lummelen 85, 90, 296
 luppentrul 203
 lurk 123
 lusch 80
 lust 176, 190
 LUST, ZIN, (~) 190
 lusten 332
 lustig 170, 181
 lustig (du.) 177
 lustige (du.), een ~ 122, 177
 lut 29
 lut, stomme ~ 29
 lutje 29
 lutteke 29

M

maal 116
 maal, drie ~ zeven 24
 maal, lange ~ 116
 madam, grootse ~ 155
 maf 35
 maf, een ~ 124
 maggen 274
 maintaineren 45
 mak 277
 mak, niet ~ 96
 mak, niet ~ zijn 128
 makador, ene ~ in get zijn 8
 maken, (een) bakkes ~ 243
 maken, (een) grimas ~ 243
 maken, (een) lelijke snuit ~
 243
 maken, (een) schuw gezicht
 ~ 242
 maken, (een) vies gezicht ~
 242
 maken, (iets) wijs ~ 70
 maken, allegatie ~ 150, 306
 maken, ambras ~ 150, 153,
 306, 309
 maken, attent ~ 328
 maken, belachelijk ~ 205
 maken, beschaar ~ 306, 309
 maken, bescheid ~ 42
 maken, beschier ~ 153
 maken, beslag ~ 306, 309
 maken, bohei ~ 306, 309
 maken, bohei ~ om niks 309
 maken, bohei ~ voor niks 309
 maken, boheits ~ 306
 maken, bonjours ~ 306

maken, colèrig (< fr.) ~ 210
 maken, comedie ~ 179
 maken, compliment ~ 329
 maken, complimenten ~ 329
 maken, dagen ~ 85
 maken, de mars ~ 44
 maken, dik ~ 153, 205
 maken, druk ~ 289, 315
 maken, druk ~ voor niks 309
 MAKEN, DRUKTE ~ 306
 maken, drukte ~ 306, 315
 maken, drukte ~ voor een lege
 niks 309
 maken, drukte ~ voor niks 309
 maken, duidelijk ~ 325, 329
 MAKEN, EEN
 AANMERKING ~ 328
 maken, een eind ~ 271
 maken, een keus ~ 41
 maken, een lang gezicht ~ 242
 maken, een lelijk gezicht ~
 242
 maken, een mommengezicht
 ~ 242
 maken, een mots-muil ~ 237
 maken, een pannetje ~ 237
 maken, een postzegel ~ 243
 maken, een proetsmuis ~ 238
 maken, een schoon muil ~ 242
 maken, een schrouw gezicht
 ~ 242
 maken, een schuw muil ~ 242
 maken, een snuits ~ 243
 maken, een verwijt ~ 325
 maken, een wijwatersvaatje
 ~ 237
 maken, een wind ~ 157
 maken, eigen ~ 8
 maken, embarras (fr.) ~ 309
 maken, erger ~ dan het is 309
 maken, feierabend (du.) ~ 263
 maken, flauwekul ~ 178, 317
 maken, fratsen ~ 179
 maken, gebruik ~ 280
 maken, gedaan ~ 261
 maken, gedoens ~ 306
 maken, gek ~ voor niks 309
 MAKEN, GEKHEID ~ 178
 maken, gekheid ~ 178
 maken, gekke jen ~ 178
 maken, gekke vodden ~ 178
 maken, gekkerij ~ 178
 maken, gekkerijen ~ 178
 maken, get ~ 212
 maken, get der een ~ 306
 maken, get derheen ~ 153
 maken, get van zijn jan ~ 75,
 153
 maken, get wijs ~ 75
 maken, giebeltjes ~ 243
 maken, giftig ~ 210

maken, grap ~ 179
 maken, grimassen ~ 243
 maken, groot beschaar ~ 309
 maken, groot beslag ~ 309
 maken, heibel ~ 306
 maken, herrie ~ 306
 maken, herrie ~ om niks 309
 MAKEN, IEMAND KWAAD
 ~ 210
 maken, in orde ~ 289
 maken, jen ~ 178, 179
 maken, joeks ~ 178
 maken, jool en genre ~ 307
 maken, kaad ~ 321
 maken, kabaal ~ 306, 309,
 326
 maken, kaskenaden ~ 150
 maken, kaskenades ~ 150, 153
 maken, kattenpokkelen ~ 199
 maken, kloterij ~ 179
 MAKEN, KOUDE DRUKTE
 ~ 309
 maken, koude drukte ~ 309
 maken, kwaad ~ 210, 321
 maken, lam ~ 321
 maken, lastig ~ 321
 maken, laweit ~ 307
 maken, leven ~ 307
 maken, lol ~ 178, 179
 maken, manoeuvres ~ 307
 maken, meester ~ 7
 maken, moreel ~ 307
 maken, muilen ~ 242
 maken, niet goed ~ 294
 maken, niet op de goede manier
 ~ 294
 maken, nieuwsgierig ~ 15
 maken, omstand ~ 306, 310
 maken, onder de voeten uit
 ~ 289
 maken, ophef ~ 307, 310
 maken, opnieuw ~ 264
 maken, oude kloten ~ 179
 MAKEN, PLEZIER ~ 178
 maken, plezier ~ 178
 maken, poeha ~ 310
 maken, poppenkast ~ 307
 maken, pret ~ 178
 maken, schandaal ~ 307
 maken, schicht (du.) ~ 263
 maken, schijf ~ 154
 maken, schik ~ 178, 179
 maken, schluß (du.) ~ 263
 maken, slecht ~ 118
 maken, snuiten ~ 243
 maken, spaß (du.) ~ 178, 179
 maken, spatsen ~ 307
 maken, staat ~ op 61
 maken, tamtam ~ 307
 maken, te schande ~ 118
 maken, tralala ~ 310

maken, omstände (du.) ~ 306
 maken, vaardig ~ 261, 262, 290
 maken, van een vinger een arm ~ 310
 maken, van zijn jan ~ 154
 maken, van zijn kloten ~ 216
 maken, veel ambras ~ 309
 maken, veel beroering ~ 310
 maken, veel beschaar ~ 309
 maken, veel beslag ~ 309
 maken, veel bohei ~ 309
 maken, veel embarras (fr.) ~ 309
 maken, veel geschal ~ 310
 maken, veel gestechel ~ 310
 maken, veel herrie ~ 309
 maken, veel kabaal ~ 306
 maken, veel kak ~ 310
 maken, veel kal ~ 309
 maken, veel kaskenade ~ 309
 maken, veel kaskenades ~ 309
 maken, veel lawaai ~ 310
 maken, veel laweit ~ 307, 309
 maken, veel laweit ~ op niks 309
 maken, veel leven ~ 307
 maken, veel omslag ~ 310
 maken, veel ophef ~ 310
 maken, veel over get ~ 310
 maken, veel spektakel ~ 310
 maken, veel stoef ~ 310
 maken, veel tamtam ~ 310
 maken, veel tralala van ~ 310
 maken, veel van zijn neus ~ 310
 maken, veel wind ~ 310
 maken, veel zjaar ~ 310
 maken, verkeerd ~ 293
 maken, verwijt ~ 328
 maken, verwijten ~ 326
 maken, vieravond ~ 263
 maken, vooraan ~ 311
 maken, voorrang ~ 288
 maken, vooruit ~ 287
 maken, wind ~ 310
 maken, woest ~ 210
 maken, zich bezorgd ~ 251
 maken, zich colèrig (< fr.) ~ 214
 maken, zich dik ~ 307
 maken, zich druk ~ 286, 306
 maken, zich giftig ~ 214
MAKEN, ZICH KWAAD
 ~ 214
 maken, zich kwaad ~ 214
 maken, zich lappig ~ 240
 maken, zich lastig ~ 214
 maken, zich meester ~ 7
 maken, zich moe ~ 286, 288
 maken, zich moede ~ 286

maken, zich ongerust ~ 251
 maken, zich wijs ~ 19
 maken, zich woest ~ 214
 maken, zich zorgen ~ 251
 maken, zorgen ~ 240, 251
 maken, zot ~ 179
 maken, zwart ~ 212
 makend, lekker ~ 331
 makkelijk 290
 makkelijk, niet ~ 292
makrel 110
 malcontent (fr.) 233
 malen 4, 236
 malenvuller 92
 malheur (fr.) 246
 mama's kind 113
 man 129
 man van niks 52
 man, correcte ~ 137
 man, de ~ willen zijn 270
 man, de grote ~ spelen 75
MAN, DOMME ~ 26
 man, felle ~ 129
 man, fijne ~ 66
 man, grote ~ in een klein straatje 155
 man, kwade ~ 203
 man, ordentelijke ~ 137
 man, serieuze ~ 137
 man, vieze ~ 174
 manen 325, 328
 manoeuvres maken 307
MANIER 261
 manier 261
 manier van doen 261
 manier waarop 261
 manier, niet op de goede ~ maken 294
 manier, op een stuntelige ~ verrichten 297
manke, zijn ~ staan 8, 44
 mankementig 143
manneke, gek ~ 174
manneke, loos ~ 67
manneke, zijn ~ staan 44
 mannen 8
 mannetje de voorste 129
 mannetje, gek ~ 174
 mannetje, in get zijn ~ staan 8
 mannetje, loos ~ 67
 mannetje, zijn ~ staan 44
 mannetjesputter 129
 mans 7
 mansgek 336
 manslachen 184
 mantel, de ~ uitvegen 326
 manwijf 271
 maquerelle (fr.) 110
 marcheerder 175
 marionet 124
 markten, van alle ~ thuis 24,

65
 mars, de ~ maken. 44
 martelaar 92, 142
 martelarij 239
 martelen 85, 240, 285, 293, 296, 320
 maske, een ~ trekken 243
 maske, een schoon ~ trekken 243
 mastelen 85
 matador, een ~ in get zijn 8
 matig 94, 335
mattelaar 142
mattelarij 239
 méchant (fr.) zijn 118
 méchant (fr.), een ~ 114
 medaille (fr.) 145
 medeleven betuigen 230
MEDELIJDEN 252
 medelijden 253
medelijen 253
 medig 196
mee de muts ernaar gooien 298
 mee zijn kloten spelen 321
 mee, met de wind ~ draaien 62
 mee, met de wind ~ waaien 62
 meegaand 275, 277
 meegeven 326
 meegeven, goed wat ~ 211
meeleven betuigen 230
 meekrijgen, een charge ~ 325
 meekrijgen, wat ~ 325
 meelij 253
 meelzak 51
 meer, jantje ~ 137
 meester 271
 meester geraken 7
 meester jan 105
 meester jan 271, 273
 meester jan spelen 269
 meester jan zijn 269
 meester lap 105
 meester maken 7
 meester spelen 269
 meester, de ~ jan spelen 269
 meester, de ~ jan uithangen 269
 meester, get ~ worden 7
 meester, get ~ zijn 7
 meester, get goed ~ zijn 7
 meester, zich ~ maken 7
 meesteren 7, 269
 meesterjannen 269
 meesterlap 273
 meesterlijk 7
 meestermaker 271
 meetellen 45
 meevallend, niet ~ 292
 meewaaien, met de wind ~ 62

- meid, stomme ~ 29
 meining (du.), ane ~ 265
mejelijen 253
 meken 224, 227, 236, 238
 mekkeren 199, 245
 melig 175, 192
 mem, oude ~ 171
 memoire (fr.) 9
memore 9
 memoreren 9
 memorie 9
 memorie, kort van ~ 10
 memorie, zwak van ~ 10
 men, kan ~ op stokken 140
 men, wel niet weten bo ~ van
 voortkomt 151
 menen 18, 19, 260
 menen dat de hele wereld aan
 zijn kont hangt 150
 menen te doen 260
 menen, get ~ 75, 150
 menen, veel ~ 75, 151
 menen, zich ~ 18
 menen, zich een ~ 151
 menen, zich een hoop ~ 154
 menen, zich get ~ 151, 154
 menen, zich get veel ~ 151
 menen, zich heel get ~ 151
 menen, zich wat ~ 151
 menens 74, 95
mengen 19
mengen, zich ~ 18
 mening, van ~ veranderen 41
 mens met twee gezichten 76
 mens van mijn kloten 121
 mens, arme ~ 227
 mens, arme ~ 33
 mens, beest van een ~ 112
 mens, behendig ~ 138
 mens, best ~ 50
 mens, dom ~ 29, 83
 mens, domme ~ 27
 mens, doodgoed ~ 49
 mens, doorgoed ~ 50
 mens, fijn ~ 25
 mens, fijne ~ 50
 mens, gehaaide ~ 63
 mens, gelukkige ~ 189
 mens, gemene ~ 52
 mens, goed ~ 49
 mens, goede ~ 49
 mens, goede kloot van een
 ~ 49
 mens, goede sok van een ~ 50
 mens, juste (fr.) ~ 137
 mens, koe van een ~ 50
 mens, krikkele ~ 203
 mens, lamlendige ~ 91
 mens, lastig ~ 202
 mens, lastige ~ 96, 202
 mens, loze ~ 24
- mens, moeilijke ~ 203
 mens, neutelige ~ 203
 mens, nieuwsgierige ~ 16
 mens, onnozele ~ 33, 50
 mens, onruhig (< du.) ~ 314
 mens, ordentelijke ~ 137
 mens, pront ~ 137
 mens, puntige ~ 137
 mens, secure ~ 137
 mens, slecht ~ 112
 MENS, SLECHT ~ 51
 mens, slechte ~ 51
 mens, vergeetachtig ~ 11
 mens, vuil ~ 91
 mens, zenuwachtige ~ 314
 mens, zure ~ 202
 menselijk 335
 mensenschouw 57
 menslievend 54
 menteneren 199
 méprisant (fr.) 206
 mépriseren (< fr.) 205
 mesjogge (barg.) 175
 mesjokke 35
 met alle wateren gewassen 65
 met alle winden metwaaïen 62
 met belump 78
 met bemoeien 271
 met de helm geboren zijn 189
 met de inbeeld geplaagd zijn
 150
 met de kop spelen 160
 met de muts ernaar gooien
 298
 met de neus derop doen 325
 met de poepers zitten 132
 met de wind gaan 40
 met de wind mee draaien 62
 met de wind meewaaïen 62
 met de ziel onder de arm lopen
 304
 met een gekke kop 130
 met gemak 290
 met het geluk geboren zijn
 190
 met het grootste gemak 290
 met kop en vot uitblinken 8
 met lef 130
 met minachting straffen 206
 met moeite 292
 met opzet 264
 met overleg werken 40
 met prullen bezig zijn 298
 met prullen fitselen 298
 met prulletjes bezig zijn 298
 met stille trom 78
 met stomheid geslagen 255
 met tegengoesting 278
 MET TEGENZIN 278
 met tegenzin 278
 met voordacht 131
- met zijn kop spelen 164
 met zijn ogen open slapen 14
 met zijn vinger in zijn mond
 233
met, de gek ~ houwen 205
met, de kuis ~ drijven 205
 MET, OPHOUDEN ~ HET
 WERK 263
 metgaand 94, 275, 277
metgeven 326
 metgevoel 253
 methode 261
metkrijgen, een charge ~ 325
 metleven 230, 253
 metlijden 253
metlijen 253
 metmaken 226
 metmaken, get ~ 226
 mettekoe 29, 34, 142
 metvallen 281, 330
 metwaaïen, met alle winden
 ~ 62
 meug 190
meug 83, 89
meug werden 304
 meug, tegen heug en ~ 278
meug, zich ~ maken 286, 288
meuge 87, 91
 meuk 51
meuke, verwend ~ 113
 meun, oude ~ 17, 271
meute doen 286
meute, veel ~ doen 286
meute, zich ~ doen 286
 meuteren 199
mich, kruidje roer ~ niet 314
 mich, nu gaat ~ de pijp uit 255
 midden, die wilt in het ~ van
 het bed liggen 64
 miemelen 85, 184, 199, 238
 miemeren 221
 mieren 4, 221, 229, 236, 245,
 296
 mies 233
 mies, zich de ~ werken 285
 mieteren 323
 miezerig 192
 miezig 209
 mijmeren 4
 mijnenwolf 203
mijnenwoof 203
 mik, achter ~ 77
 mikken 85
 min 108
 min doen over 205
 min, niet ~ 96
 min, niet ~ zijn 128
 minachten 206
 MINACHTEN;
 MINACHTEND 206
 minachtend 206

MINACHTEND,

MINACHTEN; ~ 206

minachting, met ~ straffen
206

minderwaardig 206

minges, pronte ~ 137

minne, geen ~ zijn 128

minnen 205

minuut, geen geruste ~ hebben
315

mirakel, lastig ~ 97

mis 12

mis doen 12

mis haan 12

mis hebben 12

mis zijn 12

mis, een gezicht gelijk een half

twaalf ~ 223

mis, niet ~ 127

mis, rats ~ 12

miskaksel 53

miscontent zijn 221

miscontent, een ~ 203

miscontente kerel 203

miscontente, een ~ 203

misdragen 266

misdragen, zich ~ 266, 337

miserabel 247

misère 240, 246

miseren 240

miserie 246, 293

miserie, in de ~ 247

misgunstig 73

mishand 283

mishandelen 282

mishanjelen 282

miskefieter 87

miskleun 98

misklier 97

miskomt, iets dat ~ 283

miskonfrienkel 145

misling 64

mismaken 281

mismoed 220, 248

misnoegd 233

mispunt 97, 98, 203

mispuntig 192

misselijk 247

misselijke, een ~ 98

missen 281

misslaan, de plank ~ 12

mistroost 73

mistroostig 223, 233, 252

mistrouten 72

mit, de gek ~ *halden* 205*mitgeven* 326*mitgevoel* 253

mitleid (du.) 253

mitleven 253*mitlij* 253*mitlijen* 253*mitmaken* 226*mitmaken, get* ~ 226mitschen 224, 227, 228, 235,
238

mitsch-pot 242

modden 297

modder, door de ~ halen 118

modderaar 143

modderen 296

modest 55, 56, 57, 94, 334

moe werden 304

moe, liever vuil dan ~ 89

moe, zich ~ maken 286, 288

MOED 126

moed 81, 126, 167

moed geven 229

moed haan 127

moed hebben 127, 128

moed inspreken 229

moed, veel ~ 130

moed, veel ~ hebben 127

moed, vol ~ 82

moed, vol ~ zijn 127

moede 83, 89

moede, alles gauw ~ 61

moede, een ~ 87, 91

moede, gauw ~ 89

moede, liever lui dan ~ 89

moede, zich ~ maken 286

moederen 230, 333

moedig 82, 126, 130, 149

MOEDIG (ZIJN) 126

moedige, een ~ 129

moedwillig, niet ~ 265

moeffen 238*moei, zich* ~ *maken* 286

moeial 100

moeial zijn 270

moeien, zich mee ~ 271

moeieren 333

moeilijk 102, 290, 292

moeilijk, erg ~ 292

moeilijk. 96

moeilijke mens 203

moeilijke pater 53

moeilijke, een ~ 97

MOEILJKHEID, LAST, ~
292

moeite 253

moeite doen 286

moeite, met ~ 292

moeite, veel ~ doen 240, 286

moeite, zich ~ doen 286

moeite, zich ~ geven 286

moeite, zich veel ~ geven 288

moej werden 304*moeken* 318*moekken* 237*moelen, elektrisch* ~ 157*moemelen* 198*moenkelen* 198

moeskop 161

moet 268, 272

moet, een die je ~ kennen 203

moete 253*moete doen* 286*moete, veel* ~ *doen* 286*moeten* 237

moeten 268

moeten wennen aan 249

moeten, de zak ~ lappen 265

moeten, hem ~ smeren 287

moeten, iemand niet ~ 206

moeten, zich ~ weren 288

moetes 268

moetetig 192*moetig* 192

moetje 268

moetsen 198, 237*moetsig* 159*moetsmuil, een* ~ *maken* 237*moezennaas* 17

mof 203, 242

moffelen 184

moffen 238

mofferen 199

mofkop 203

mogelijk, zo eenvoudig ~ 303

mogelijk, zo gauw ~ 313

mogelijkheid 261

mogen 274

mogen, niet ~ 206

mokachtig 197

mokken 160, 197, 199, 228,
237

MOKKEN 236

mokkentról 242

mokkeren 199

mokketig 197

mokkig 197

moksen 237

molestie 283

mommelen 184

mommelen 198

mommengezicht 244

mommengezicht, een ~ maken
242*mommereren* 222

mompelen 184, 198

mond, (een) ~ vol tanden 233

mond, (een) scheve ~ trekken
238mond, achter in zijn ~ lachen
184

mond, achter zijn ~ lachen 184

mond, bet zijn ~ vol tanden

233

mond, het water aan de ~

komen 332

mond, honing om de ~ strijken

75, 318

mond, met de ~ vol tanden

233
mond, met zijn ~ vol tanden
233
mond, met zijn vinger in zijn
~ 233
mond, naar zijn ~ kallen 318
mond, niet op zijn ~ gevallen
zijn 128
mondslachen 184
monk 203
monkachtig 197
monkelaar 203
monkelen 184, 185, 198
monken 197, 221, 225, 237
monken, zitten te ~ 197
monker 203
monkerd 203
monketig 192
monkig 197
monster 53
monter 180, 181
mooi 177
mooi, zich ~ voordoen 75
moopraten 75
moosvarken 53
mop 34
mop, lastige ~ 97
moppelen 198
moppentapper 171, 175, 177
mopperaar 203
mopperachtig 196
MOPPEREN 198
mopperen 198, 207, 221, 245
mopperend 197
mopperklaas 203, 245
mopperkont 203
mopperpot 203
mopperzak 203, 245
moppig 192
mops 147
moreel maken 307
moren 285
moren, zich ~ 285
morgen, dag-heute-dag-~, een
~ 88
morks 300
morksen 238, 286
morksen 297
mormeldier 53
mormelen 199
morren 199, 211, 238, 245
mos 268, 272
mossel 123
mosuil 31
mot 268
motera 203
moteraar 203
moteren 199
moteren 221
mothuis 145
motsen (< du.) 160, 237

motserd 161
motsetig (< du.) bakkes 242
motskop (< du.) 161, 276, 203
mots-koppen 237
mots-muil, een ~ maken 237
motten 35, 268
motten, iemand nie ~ 206
mottig 89, 143, 336
mottig werk 300
mottige toe 203
mottige, een ~ 123, 143, 147
mottigerd 147
motzak 147
motzen (du.) 198, 221
motzig (du.) 192
mouw, achter de ~ 77, 78
mouw, hij heeft de knijp achter
de ~ 76
mouwen, achter de ~ 77, 78
mouwengever 76
mouwfrotter 76
mouwstrijken 318
mouwvegen 317, 333
mouwwrijven 318
moyen (fr.) 261
mazes, kalf van ~ 50
mucken (du.) 199, 159, 192
mucksen (du.) 160, 197, 199,
237
mug 98
muiken 75, 318, 334
muil 244
muil, (een) ~ trekken 242
muil, de ~ uitsteken 237
muil, een ~ afspelen 215
muil, een ~ snijden 242
muil, een lelijke ~ trekken 242
muil, een scheve ~ trekken
238
muil, een schoon ~ maken 242
muil, een schuw ~ maken 242
muil, grote ~ 155
muil, scheve ~ 241
muil, schrouw ~ hebben 118
muila 155
muilejan, kwade ~ 114
muilejan, vieze ~ 115
muile-lawaaï 116
muilen 153, 207, 213, 216,
238, 242
muilen maken 242
muilen snijden 243
muilen trekken 243
muilen, aanstellerig ~ 157
muilen, elektrisch ~ 157
muilen, fijn ~ 318
muilen, hollands ~ 157
muilenjan 100
muilenmaken 153
muilenmaker 114, 155
muilenman 155

muilensnijder 242
muileprij, vieze ~ 117
muilewif 116
muilvechter 155
muite doen 286
muiteraar 203
muitetig 192
muitig 192
muizen 199, 221
muizennaas 17
muj werden 304
mukje, verwend ~ 113
nummerenen 222
muppig 192
murken 221
murks (du.) 300
murksen (du.) 297
murmelen 199, 245
murmereren 221, 222, 245
murmereren, immertoe ~ 245
müßig (du.) 89
müßiggänger (du.) 92
muts, met de ~ ernaar gooien
298
muts, onder de ~ krijgen 3
muts, onder de ~ snappen 3
mutten 35
muug 83
muug, alles gauw ~ 61
muug, gauw ~ 89
muug, liever lui dan ~ 89

N

na de kloten helpen 281
na de kop geven 325
na zijne mond kallen 318
na, get ~ de kop slingeren 328
na, tuut ~ huis 248
naaien 69, 317
naald, de ~ stikken 150
naam, eer en ~ hebben 157
naam, zijn goede ~ de straat
opbrengen 118
naar de kloten 232
naar de kloten helpen 281
naar de kop geven 325
naar zijn mond kallen 318
naar, uitkijken ~ 168
naar, vragen ~ 13
naarstig 81
naarzaam 81
naas, doen alsof de ~ bloedt
78
naas, door de ~ geboord 65
naas, lange ~ 100
naas, langs de ~ gaan 232
naas, langs zijn ~ kijken 232
naas, neven de ~ gegangen 232
naas, nieuwsgierige ~ 16

naas, op de ~ kijken 234
 naas, op de ~ vallen 232
 naas, op gen ~ kijken 234
 naas, op zijn ~ kijken 234
 naas, over de ~ af kijken 234
 naas, over zijn ~ afkijken 238, 254
 naas, vuile ~ 100
 naas, zich op de ~ kijken 234
 naaslok 17
 naasterig 81
 naaswateren 238
 naaswijs 16
 nabedenk 10
 nachlässig (du.) 142
 nachlässig (du.) doen 297
 nachlässig (du.) zijn 301
 NADEEL 283
 nadeel 283
 nadenken 4, 9, 39
 nadenken, zonder ~ 130
 nadenkend 131
 nagaan 13
 nagedacht 10, 72
 nagedachte 10
 nagedachtenis 10
 nagedachtig 73
 na-gedanke (< du.) 10
 nahouden, get ~ 325
nahouten, get ~ 325
 najverig 73
 nak, dikke ~ 155
 nak, in de ~ houwen 70
 nakomen, niet ~ 301
 naks 57
nalastig zijn 15
 nalaten 301
 nalatig zijn 15, 301
 nalatige, een ~ 143
nalatsig zijn 15
nalessig 142
nalessige, een ~ 143
nalestig 142
 naloopt, een die alles ~ 189
 nami (< fr.) 147
 napeinzen 40
napeizen 40
 napluizen 13
 naprakkiseren 40
 narren 282
 narrig 214
 naschop, de ~ spelen 323
nastranterik 104
 natte piezel 152
 natuur 48
 natuurlijk 42
nauf 45
 nauw 45, 136
 nauw, nogal ~ 136
 nauwe, een ~ 137
 NAUWGEZET,

NAUWGEZET; ~
 PERSOON 136
 NAUWGEZET;
 NAUWGEZET PERSOON
 136
 navigatie 306
 navraag doen 13
 navragen 13
 navragen, get ~ 13
 navragen, zich ~ 13
 nazoeken 13
ne kop hebben 44
ne, beest van ~ mens 112
ne, beest van ~ vent 112
ne, stom as ~ ezel 30
ne, zeik op ~ riek 309
 nederig 58
 nee zeggen 279
 neer, voor ~ te vallen zijn 216
 neerdouwen 205
 neerhalen 205
 neerhouwen 205
 neerkijken 150
 neerkijken op 206
 neet 98, 322
 neet, kale ~ 155
 neetnek 53, 97, 322
 neetoor 97, 98, 161, 165, 322
 neetoortje 322
 neetzak 322
neffen, er ~ 12
neffen, er langs ~ 12
 negeren 206, 321
 negerend doen 205
 négligent (fr.) 142
 negeren (< fr.) 15
 neidisch (du.) 73
 nek, in de ~ schuppen 70
 nelbek 105
 nelis 100
nelles 100
 nemen, een beslissing ~ 42
 nemen, een proef ~ 291
 nemen, in acht ~ 14, 266
 nemen, kwalijk ~ 326
 nemen, op zich ~ 270
 nemen, proef ~ 291
 nemen, te baat ~ 280
*nen, van ~ vinger enen arm
 maken 310*
 nep 67
 nergens acht op geven 15
 nergens bang voor hebben
 127, 128
 nergens, een die ~ voor deugt
 111
 neringen 245
 nesselen 85
 nesselgat 87
 nest 53, 97, 105, 300
 nest, vervelend ~ 97

nest, zijn ~ niet vinden 304
 nestdrang 248
 nestelen, zich deruit ~ 40
 net 54, 334, 335
 net gedragen 266
 net zijn 266
 netekruid 245, 322
 netelen, op ~ zitten 315
 netelig 61
 netenkruid 97, 98
 netennek 53, 98
nete-oor 322
nete-oorke 322
 netjes 334
 neuken 39, 85, 297, 316
 neuker 87, 142, 203
 neukerd 87
 neulen 39, 86, 235, 238, 245
 neuler 87
 neulig 193
 neurieën 245
 neus, de ~ optrekken voor 206
 neus, met de ~ derop doen 325
 neus, nieuwsgierige ~ 16
 neus, onder de ~ wrijven 325
 neus, op zijn ~ kijken 234
 neus, op zijn ~ zien 234
 neus, veel van zijn ~ maken
 310
 neus, zijn ~ optrekken voor
 206
 neutelen 85
 neutelig 45, 61, 192, 194, 195
 neutelig zijn 238, 304
 neutelige mens 203
neutelige, een ~ 97
 neutelijk 45, 192, 194, 195,
 197, 292
 neutelijk zijn 323
 neutelijke, een ~ 97
neutselaar 87
 neutselen 236
neutselen 85
 neuzelaar 87
 neuzelen 39, 85
 neuzerig 192
 neven de naas gegangen 232
 neven zijn schoenen lopen
 150
 neven, er ~ 12
 neven, er langs ~ 12
 neven, ter ~ 12
 nicolaas 34
nie bijgeven 44
nie dorren 39
nie gemakkelijk 292
*nie onner een hen uitgebroed
 24*
nie op zijn gemak zijn 315
nie toegeven 44
nie verrig krijgen 281

nie vjadig krijgen 281
nie, iemand ~ motten 206
nie, zo ~ 12
 niederträchtig (du.) 65
niekkela 34
 niemes 121
 niepeuter 97
 nierkeren 163
 nies 96, 192
 niesachtig 193
 niesien 199, 224, 236, 238
 nieserd 203
 nieserig 197
 niesgat 203
 niesig 197
 niesoor 97
 niespoot 97
 niet aandurven 39
 niet aarden 248
 niet aarden kunnen 248
 niet afgeven 44
 niet avanceren 85, 294
 niet bang 127, 130
 niet bang uitgevallen 127
 niet bang voor de duivel 127
 niet bang zijn 127
 niet bedoeld 265
 niet beslissen 39
 niet bezien 206
 niet bijgeven 44
 niet braaf 102
 niet content zijn 221
 niet deftig 108
 niet deugen 267
 niet doen 279, 301
 niet durven 39
 niet eenvoudig 290
 niet eerlijk 67
 niet erg fris 35
 niet erg vers 35
 niet estimeren (< fr.) 15
 niet expres 264
 niet fatsoenlijk 336
 niet fijn 172
 niet fijngevoelig 172
 niet floepen 85
 niet gans bij 32
 niet gauw aan de kant gaan 128
 niet gauw bang hebben 127
 niet gauw content 45
 niet gauw tevreden 45
 niet gemakkelijk 96, 290, 292
 niet gemeend 265
 niet gepermitteerd 336
 niet gerust zijn 315
 niet gewend 248
 niet goed afleveren 294
 niet goed bij 32
 niet goed gedragen 108
 niet goed gemutst 191, 194

niet goed gezind 191
 niet goed maken 294
 niet goed snik 32, 35
 niet goed wijs 35
 niet heel fris 32
 niet heem 248
 niet heem voelend 166
 niet in zijn element 248
 niet juist 12
 niet juste (fr.) 35
 niet kijken 206
 niet klaar krijgen 281
 niet kunnen besluiten 39
 niet lastig 291
 niet lekker 249
 niet loslaten 43
 niet luisteren 301
 niet mak 96
 niet mak zijn 128
 niet makkelijk 292
 niet meevallend 292
 niet met opzet 264
 niet min 96
 niet min zijn 128
 niet mis 127
 niet mit te kallen 209
 niet moedwillig 265
 niet mogen 206
 niet nakomen 301
 niet onder een hen uitgebroid 24
 niet op de goede manier maken 294
 niet op een rij 33
 niet op het gemak 248
 niet op zijn gemak 248
 niet op zijn gemak zijn 315
 niet op zijn mond gevallen zijn 128
 niet op zijn stel 248
 niet oprecht 68
 niet opschieten 85, 294
 niet opvallend 58
 niet opzettelijk 265
 niet opzij gaan 128
 niet pitter zijn 128
 niet pluis 96
 niet recht voor de vuist 68
 niet richtig (du.) 336
 niet riskeren 39
 niet scheutig 83, 89
 niet schouw hebben 127
 niet schouw zijn 127
 niet schuw zijn 127
 niet slim 26
 niet stijf van schrik zijn 127
 niet stil kunnen zitten 315
 niet tam 96
 niet te bändigen (du.) 209
 niet te genieten 193
 niet te houden 209

niet te temmen 209
 niet te tomen 209
 niet tellen 15
 niet thuisvoelen 249
 niet toegeven 44, 160
 niet tot een besluit kunnen komen 39
 niet vaardig krijgen 281
 niet vaardig werden 281
 niet van op aan kennen 62
 niet van op aan kunnen 62
 niet vast in de schoenen staan 41
 niet veel tijd hebben 311
 niet vervaard zijn 128
 niet vlotten 85
 niet voor een gat te vangen 24
 niet vooraan komen 85
 niet voorspres 265
 niet voortdoen 297
 niet vooruitkomen 294
 niet vrijwillens 265
 niet waar 12
 niet wennen kunnen 248
 niet weten wat aanvangen 304
 niet wijs 35
 niet willen 279
 niet wohl (du.) 249
 niet zien staan 206
 niet zijn zin geven 44
 niet zorgen 15
 niet zuiver 96, 143
 niet zuiver op de graat 108
 niet, er ~ voor zorgen 15
 niet, het ~ inhebben 89
 niet, het ~ trekken 315
 niet, zich ~ content kunnen doen 315
 niet, zich ~ gedragen 337
 niet, zich ~ weten te houden 337
 niet, zo ~ 12
 nietloper 92
 nietnek 32
 niets, voor ~ schrik hebben 127
nietsj 23, 138
nietsnug 104
 NIETSNUT 120
 nietsnut 64, 97, 104, 120, 143, 276
 nietsnutter 120
 niettegoed, een ~ 98
nieuwgerig naas 16
 nieuwsgier 17
 NIEUWSGIERIG 16
 nieuwsgierig 16, 332
 nieuwsgierig maken 15
 nieuwsgierig zijn 15
 NIEUWSGIERIGAARD 16
 nieuwsgierigaardje 17

- nieuwsgierige 16
 nieuwsgierige aap 16
 nieuwsgierige bliksem 16
 nieuwsgierige mens 16
 nieuwsgierige naas 16
 nieuwsgierige neus 16
 nieuwsgieriger 17
 nieuwsgierigerd 17
 nieuwsgierignaas 17
 nieuwaard 121
 nijd 240
 nijd, barstend van ~ 218
 nijdas 97, 203
 nijdig 206, 209, 214
 nijdoor 203
 nijg 82, 138, 209, 332
 nijg vrouwmens 138
 nijg, te ~ werken 286
 nijpen 321
 nijperd 322
 nijpetig 78
 nijpgriet 80
 nijs 240
nijsgie 17
nijsgierig 16
nijsgierig zijn 15
nijsgierigaardje 17
nijsgierige 16
nijsgierige aap 16
nijsgierige naas 16
nijsgieriger 17
 nijverig 81
 nikkel 105
 niks aan laten liggen 15
 niks doen 90
 niks estimeren (< fr.) 15
 niks in zitten 121
 niks kunnen schelen 15
 niks om geven 15
 niks van aantrekken 15
 niks, bohei maken om ~ 309
 niks, bohei maken voor ~ 309
 niks, bohei voor ~ 308
 niks, die voor ~ instaat 121
 niks, druk maken voor ~ 309
 niks, drukte maken voor ~ 309
 niks, drukte maken voor een
 lege ~ 309
 niks, drukte om ~ 308
 niks, drukte voor ~ 308
 niks, een van ~ 52
 niks, gedoe op ~ 308
 niks, gedoens voor ~ 308
 niks, gek maken voor ~ 309
 niks, herrie maken om ~ 309
 niks, herrie om ~ 308
 niks, kabaal om ~ 308
 niks, kerel van ~ 120
 niks, man van ~ 52
 niks, omstand voor ~ 308
 niks, tot ~ in staat zijn 121
 niks, van ~ bang zijn 127
 niks, veel gedoens voor ~ 308
 niks, veel herrie voor ~ 308
 niks, veel laweit maken op
 ~ 309
 niks, veel laweit voor ~ 308
 niks, voor ~ deugen 121
 niks, voor ~ schuw 130
 niks, voor ~ terug staan 128
 niks, zo eenvoudig als ~ 303
 niks, zo simpel als ~ 303
 niksdoener 91, 92
 nikse, een ~ 87
 niks 85, 90
niksnuks 104
 niksnut 36, 64, 92, 97, 104,
 120, 143
 niksnuts 104, 120
 niksnutser 53, 92, 120, 123
 niksnutserd 120
 niksnutserik 92
 niksnutsiger 92, 111
 niksnutten 90, 304
 niksnutter 53, 91, 92, 104,
 120, 143, 174
 niksnutterd 120
 niksnutterik 120
 niks-nutziger 104
 nikswaard 121
 nikswaard, een ~ 53
niksweerd, een ~ 53
 ninivé 110
 nippig 196
 nirken 221, 238
 nirker 203
 nistelaar 87
 nistelen 87
 nits 23, 82, 138, 196, 209
 nitse, een ~ 82
 nobbelen 334
 noch, rust ~ duur hebben 315
 noch, rust ~ vrede hebben 315
 noddel 300
 noddelen 297
 node 89
 node, gaarne of ~ 278
 nodigheid 220
noebelen 334
noeiigheid 220
 noest 82
 nog niet bij de zijnen zijn 249
 nog niet gewend 248
 nog niet gunnen 249
 nog niet heem 248
 nog niet in zijn element 248
 nog niet ingeburgerd 249
 nog niet op zijn gemak 248
 nog niet thuis 248
 nog, voor de duivel ~ niet bang
 130
 nog, zich ~ eens over-legen (<
 du.) 41
 nogal glad 42
 nogal nauw 136
 nogal wiesde 42
 nol, kale ~ 155
nol, luie ~ 90
 nommer, op de ~ zetten 326
 nonchalant 143
 nondeju, een ~ 112
 non-de-juu-en 217
 noodzaken 273
nooi 89
 nooit content zijn 221
 nooit niet content zijn 221
 nooitgezien 255
 nooit content zijn 221
 nooit niet content zijn 221
nooitgezien 255
 nopen 273
 noppenee 32
 nork 203
 norker 203
 norm, de ~ zegenen 326
 nors 193
 nosterenpot 204
 noten, veel ~ op zijn zang 309
 noten, veel ~ op zijn zang
 hebben 151
 noterzak 204
 notie 2
 nozel 175, 232
nozel 246
 nozelaar 34
nozelaar 87
 nozelachtig 32
 nozele hals 34
 nozele, een ~ 34, 124
 nozelen 86
nozelke 29, 32
 nozeltje 29, 32
 nu gaat mich de pijp uit 255
 nu slaat God de duivel dood
 255
 nuchter 21, 94, 138, 171
 nuchtere, een ~ 25, 28
nugger 138
 nugger 24
 nuggere, een ~ 25, 129
 nuk 62
 nukkig 61, 193, 197
 nul 32
 nul, luie ~ 90
 nummer, op de ~ zetten 328
 nurk 97, 204
 nurken 199, 238, 245, 204
 nurkpot 204
 nut 214
 nut doen 216
 nut gezicht 244
 nut kijken 238, 243
 nut nest 98

nut tekeergaan 215
 nut vrouwmens 110, 116
 nut, een ~ gezicht snijden 242
 nut, een ~ gezicht trekken 242
 nutjas 147
 nutte feep 110
 nutte gaand 110
 nutte gaandel 110
 nutte prij 110
 nutte schroet 110
 nutte streek 318
 nutte, een ~ snuit trekken 243
 nutte, een ~ snuits trekken 243
 nutten 243
 nutterd 53, 104, 111, 120, 147, 276
 nutterik 53, 111, 120, 147
 nuttert, de ~ grijnzen 243
 nutzak 147
nuujsgier 17
nuujsgierig 16
nuujsgierig maken 15
nuujsgierig zijn 15
nuujsgierige 16
nuujsgierige aap 16
nuujsgierige naas 16
nuus, drukte voor ~ 308
nuusgierig 332
nuuwsgerig 16
nuuwsgerig maken 15
nuuwsgerig mens 16
nuuwsgerig zijn 15
nuuwsgerige 16
nuuwsgerige bliksem 16
nuuwsgerige naas 16
nuuwsgerige neus 16
nuuwsgeriger 17
nuuwsgerigerd 17
nuuwsgerignaas 17

O

obligatie 240
 obligation (fr.) 268
 observatie 327
 observeren 328
obsinaats 159
 OBSTAKEL 282
 obstakel 282
 obstinaat 159, 162, 166
 oele 29, 83
 oeles 142
 oelwapper 92, 171
 oelig 54
 oen 28
 oerstom 30
 oeuf (fr.) 32
 oeuf (fr.), stom ~ 32
 ogen van trekken 254
 ogen, met zijn ~ open slapen

14
 ohne (du.) bezei 130
 olig 173
 ollig zijn 289
 om de tuin leiden 317
 om een kale scheet 308
 om handen hebben 289
 om, niks ~ geven 15
 om, voor ~ te vallen zijn 216
 omdraaien 41
 omgehouden 233
 omhoog, zijn kop ~ steken 151
omhören, zich ~ 13
 omlaag halen 205
omme, honing ~ mond strijken 75
ommepres 264
 ompres 264
 omslachtig 290
 omslachtig gedoe 305
 omslag, veel ~ maken 310
 omstand 305
 omstand 308
 omstand maken 306, 310
 omstand voor niks 308
 omstand, veel ~ 308
 omstandig 290
 omstandig gedoens 305
omstang 305
omstang maken 306
omstang voor niks 308
 omvalt, werken dat hij ~ 286
 omvatten 3
 omwerpen, de vot ~ 197
 omzichtig 131
 onachtzaam 142
 onbändig (< du.) 209
 onbedacht 130
 onbehoorlijk 336
 onbehouden 336
 onbekwaam 249
 onbenullig 35
 onbenullige zaken doen 297
 onberispelijk 334
 onbeschoft 113, 336
 onbesuisd 209
 onbetrouwbaar 68, 79
 onbevangen 82
 onbezonnen 130
 onbezonnen daad 267
 onbezonnen werk 267
 ONBEZONNEN, DWAZE, ~ DAAD 267
 oncontent 45, 193
 oncontente kerel 204
 onder de duim 78
 onder de hand hebben 289
 onder de handen hebben 289
 onder de knie hebben 7
 onder de muts krijgen 3

onder de muts snappen 3
 onder de neus wrijven 325
 onder de pet krijgen 3
 onder de voet lopen 282
 onder de voeten staan 282
 onder de voeten uit maken 289
 onder geen dode hen uitgebroed 24
 onder handen hebben 289
 onder hem uit 65
 onder het hoedje 77
 onder zich uit 65
 onder, get ~ de knie hebben 7
 onder, niet ~ een hen uitgebroed 24
 onder, van boven bont, van ~ stront 152
 onderdanig 277
 onderdrukken 321
onderga 225
 ondergaan 225
 ondergaan, elend ~ 225
 onderkruiper 76
 onderkruiperd 71
 onderlegd 22
 onderlegd zijn 8
 onderlegd, goed ~ 22
 ondernemer 129
 onderstaan 225
 ondersteboven 255
 ondervinden 40
 ondervinden, hinder ~ 265
 ondervinden, schade ~ 265
 onderwezen 22
 ondeugd 103, 111, 174
 ondeugdig beest 116
ondeugen 102
 ONDEUGEND 102
 ondeugend 102, 180
 ondeugend jong 106
 ondeugend kind 106
 ondeugend kindje 106
 ondeugend wicht 106
 ondeugende, een ~ 103, 111
 ondeugender 276
 ondeugender, een ~ 103
 ondeugenderik 103
 ondeugendig 102
 ondeugendig kind 106
 ondeugends, get ~ 105
 ondeugeniet 103
ondeugentig 102
 ondeugentig 180
ondeugentig kind 106
ondeunend kind 106
ondeunerik 103
ondeunig 102
ondeunig kind 106
ondeuntig kind 106
ondeutig jonk 106

ondeutig kind 106
ondeutige, een ~ 103
onding 267
oneer 119
oneerlig 77
oneerlijk 67, 77, 79
 ONEERLIJK (HEID) 67
oneffen 336
onfatsoendelijk 336
onfatsoengelijk 336
 ONFATSOENLIJK 336
onfatsoenlijk 336
ongebähende, een ~ (< du.)
 111
ongebedene, een ~ 129
ongeciviliseerde, een ~ 129
ongeduldig 209, 312
ongeduldig 312
ongedullig 312
ongedurig 61, 251, 312, 313
ongedurig zijn 315
ongedurige, een ~ 62, 314
ongehobbeld 113
ongehobelde (< du.) 53
ongehoorzaam 102
 ONGEHOORZAME JONGEN
 275
ongeluisterd 102
ongeluisterde 276
ongeluk, een ~ 227
ongeluk, per ~ 265
ongeluk, stuk ~ 227
ongeluk, zich een ~ werken
 288
ongelukkelig 247
 ONGELUKKIGE 227
ongelukskind 227
ongeluksvogel 227
ongemak 283, 293
ongemak, op zijn ~ 248
ongemakkelijk 248, 292
ongemanierd 336
ongemoeid 249
ongemütliche (< du.), een
 ~ 314
ongepast 336
ongepermitteerd 336
ongepoetst 336
onger de hand hebben 289
onger de knie hebben 7
onger de muts krijgen 3
onger de neus wrijven 325
onger de pet krijgen 3
onger heng hebben 289
onger zich uit 65
onger, van boven bont, van ~
stront 152
ongerdanig 277
ongere veut staan 282
ongere veut uit maken 289
ongerga 225

ongergaan 225
ongerief 282
ongerkruiperd 71
ongerust 251
ongerust, zich ~ maken 251
ongervinden, schaai ~ 265
ongestadig 61
ongetemd 209
ongewend 248
ongewennig 248
ongewild 265
ongewoon 249
ongezeglijk 279
onguur 79
onhandig 292
onhandig bezig zijn 298
onhandige kerel 142
onhandige patroon 142
onhandige sus 142
onhandige, een ~ 142
onkruid 104, 174
onmens. 53
onner, get ~ de knie hebben 7
onner, nie ~ een hen uitbroed
 24
onnere haan hemme 289
onnerlegd zijn 8
onnodige bohei 308
onnodiger bohei 308
 ONNOZEL 32
onnozel 30, 32, 35, 56, 173,
 175, 231, 232, 247, 265, 334
onnozel halsje 33
onnozel hoen 34
 ONNOZEL PERSOON 33
onnozel schaaap 29, 31, 33
onnozel streek 36
onnozel trien 29
onnozel werkje doen 297
onnozel, te ~ om van te kallen
 303
onnozel, zo ~ als een schaaap
 303
onnozel, zo ~ als get 303
onnozel, zo ~ als het groot
 is 303
onnozel, zo ~ als het maar kan
 zijn 303
onnozel, zo ~ als ik weet niet
 wat 303
onnozelaar 33
onnozele 36
onnozele hals 33, 124, 142,
 175
onnozele hannes 33
onnozele hel 33
onnozele mens 33, 50
onnozele sies 124
onnozele streek 36
onnozele sul 134
onnozele trien 29

onnozele vrouw 34
onnozele, een ~ 33, 124, 165
onnozelig 56
onnut 53, 104, 120, 143, 147
onnut vrouwmens 145
onnut, de ~ in hebben 193
onnut, een ~ 145
onnutte, een ~ 104
onnutter 53, 147
onnutterd 100, 104, 120, 147
onnutterik 53, 91, 104, 120,
 147, 174
onnuttig 89, 102, 143
onnuttig bezig zijn 298
onnuttig jong 107
onnuttig werk 300
onnuttig wijf 145
onnuttigaard 91
onnutte, een ~ 91
onnutzak 147
onopvallend 56, 58
onordinaire, een ~ 271
onpatiëntig (< fr.) 193
onplezierig 249
onrast hebben 251
onrechtvaardig 68
onrouw haan 251
onruhig (< du.) 312, 313
onruhig (< du.) zijn 315
onruhig mens (< du.) 314
onruhige (du.), een ~ 314
onruhige ziel (< du.) 314
onruüg 251
onrust 62, 314
onrust hebben 251
onrust, in ~ zijn 315
onrust, vol ~ 251
onrustig 251
 ONRUSTIG 313
onrustig 61, 313
onrustig iemand 314
 ONRUSTIG PERSOON 314
onrustig zijn 315
onrustige tinus 314
onrustige ziel 314
onrustige, een ~ 314
 ONSCHULDIG 334
onschuldig 334
onstabiel 61
onstandvastig 61
onstuimig 209
 ONSTUIMIG, DRIFTIG,
 ~ 208
ontdaan 233
ontdaan, gans ~ 132
ontevreden 45, 193
ontevree 45
ontgoocheld 231, 233
onthald 9
onthoud 9

- onthouden, helpen ~ 329
onthouden, slecht van ~ 10
onthouien, slecht van ~ 10
onthoun, helpen ~ 329
onthouwen, slecht van ~ 10
onthutst 233
ontrouw 68
ontsteld 233
ontwerpen 6
ontzetten 257
ontzie 244
ONTZIEN 244
ontzien 244
ontzien, iemes ~ 244
onverbiddelijk 60
onverhoeds 78
onverschillig 130
onvervaard 127, 130
onvervaarde, een ~ 129
onvoorzichtig 130
onvrijwillig 265
onweer 215
onwennig 248
ONWENNIG (ZIJN) 248
onwijs, een ~ 28, 34
onwillig wars 194
onzeker 233
onzin 309
onzinnig werk 267
oor, een ~ aannaaien 70
oor, in gen ~ geschoren 232
oor, op een ~ houwen 70
oorafsnijder 114
oorafsnijer 114
oordeel, een ~ uitspreken 41
oordeel, een ~ vellen 41
OORDELEN 40
oordelen 41
oorworm, gezicht wie een ~ 244
op aankunnen 140
op adem komen 302
op de hapsnap 312
op de hoek geraken 262
op de hoop lopen laten 15
op de koffie komen 232
op de kop krijgen 325
op de ladder kallen 157
op de lange baan houden 260
op de lange baan schuiven 260
op de lange baan trekken 260
op de letter kallen 157
op de letter praten 157
op de letter spreken 157
op de naas kijken 234
op de naas vallen 232
op de nommer zetten 326
op de nummer zetten 328
op de qui-vive zijn 14
op de snap 312
op de sodemieter geven 326
op de tanden bijten 287
op de teen getrejen 196
op de tenen getreden 196, 197
op de uitkijk 168
op de vingers tikken 328
op de zenuwen leven 315
op de zenuwen werken 321
op een oor houwen 70
op een stuntelige manier verrichten 297
op gen naas kijken 234
op get staan 43
op haar, (~) qui-vive 139
op het gemak 83, 94
op het hart binden 328
op het hart doen 328
op het hart drukken 272, 328
op het schap zetten 301
op hete kolen 313
op hete kolen zitten 311
op iemand lachen 184
op netelen zitten 315
op orde stellen 289
op prijs stellen 45
op qui-vive staan 14
op slapen 40
op staan te kijken 254
op stang jagen 324
op stoepjes trekken 70, 317
op tenen getreden 196
op zich nemen 270
op zijn beloop laten 15, 40
op zijn boerenfluitjes 136
op zijn dode gemak 290
op zijn eigen 58
op zijn elf-en-dertigste 83
op zijn gemak 290
op zijn gemakkelijk 290
op zijn hoede zijn 14
op zijn hoofd krijgen 325
op zijn kilo 136
op zijn naas kijken 234
op zijn neus kijken 234
op zijn neus zien 234
op zijn ongemak 248
op zijn paard zetten 327
op zijn paard zijn 221
op zijn paardje zetten 210
op zijn paus 136
op zijn plaats zetten 327
op zijn pointilletjes (< fr.) 136
op zijn ponteneur staan 215
op zijn poot spelen 215
op zijn poot spelen 326
op zijn prent 136
op zijn punt 136
op zijn puntje 136
op zijn puntjes 136
op zijn qui-vive 14
op zijn qui-vive zijn 14
op zijn rugstrang liggen 90
op zijn stokje 136
op zijn stuk 136
op zijn stuk staan 44, 150
op zijn tenen getreden 213
op zijn uur 136
op zijn vot gevallen 234
op zijn zevenste gemak zijn 90
op zin hebben 199
op, niet ~ een rij 33
op, staat maken ~ 61
op, stokken ~ 61
op, tellen ~ 61
op, waarde leggen ~ 45
opbeuring 230
opbinden 69, 317
opblazen, zich ~ 154, 307
opbrengen, zijn goede naam de straat~ 118
opbroezen 216
opbruisen 216
opdoen, attentie ~ 14
opdoen, zich ~ 214
opdonder 327
opdraaien 210, 273, 324
opdraaien, de koekeral ~ 210
opdraaien, get ~ 210
opdraaien, het spel ~ 210
opdraaien, zich ~ 214
opdracht 272
opdracht geven 272
opdragen 272
opdrieënen, get ~ 210
opdringen 43
opduujen 43
opduwen 43
open 59, 60, 74
open, met zijn ogen ~ slapen 14
opgaaf 293
opgeblazen 149
opgebracht, gauw ~ 196
opgedraaid 100
opgejaagd 312, 313
opgelucht 177, 181
opgemonterd 182
opgenomen, gauw ~ 196
opgeregt (< du.) 209, 233, 312, 313
opgeregt (< du.) zijn 307
opgeregt (< du.), gauw ~ 196
opgeregte (< du.), een ~ 314
opgeruimd 181
opgeven 153
opgewekt 181
ophalden 263, 282
ophalden, efkes ~ 301
ophebben, bokkenpruij ~ 160
ophef maken 307, 310
ophef, veel ~ maken 310
ophemelen 329

ophitsen 210, 321, 324
 OPHITSEN 323
 op-hören (< du.) 263, 301
 op-hören, even ~ 301
 op-hören, eventjes ~ 301
 ophouden 42, 263, 282, 301
 OPHOUDEN MET HET
 WERK 263
 ophouden, even ~ 301
 ophouden, eventjes ~ 301
ophougen 282
ophouien 282, 301
ophoun 42
ophouten 263, 282
ophouten, effe ~ 301
ophouwen 263, 282
ophouwen, effe ~ 301
 opjagen 179, 210, 324
 opjagen, de stek ~ 321
 opjagen, zich ~ 214
 opjennen 210, 324
 opjensen 210
 opjuinen 210, 324
 opjutten 210, 324
 opkijken 254
 opkijken, even ~ 302
 opkijken, raar ~ 254
 opkijken, vreemd ~ 254
 opkissen 210, 324
 opkluiver 155
 opkluiver, ingebeelde ~ 155
 opknappen 290
 opkroppen 240
 OPKROPPEN, IETS ~ 240
 opkroppen, zich alles ~ 240
 opkunnen, zijn lach ~ 252
 opleggen 272
 OPLETTEN 13
 opletten 13
 OPLETTEND 14
 opletten 14
 opleveren 261
 oplichten 70
 oplichter 71
 oploeren 254
 oplopend 209
 oplopig 196
 oplossen 42
 opmaken 40
 opmaken, zich ~ 214
 opmerking 327
 opmerkzaam 14
 opmeten, de bottes ~ 326
 opmonteren 230
 opnaaien 210, 324
 opnaaien, zich ~ 214
 opnemen 40
opneu beginnen 263
opneuts beginnen 263
opnief beginnen 263
opnief maken 264

opnief beginnen 263
 OPNIEUW BEGINNEN 263
 opnieuw beginnen 263
 opnieuw maken 264
opnieuws beginnen 263
opnieuws beginnen 263
opnij beginnen 263
 oponthoud 283
 oppassen 14, 266
 oppassen, goed ~ 266
 oppassend 14, 131, 334
oppe lange baan hou 260
oppe lange baan schuiven 260
oppe lange baan trekken 260
oppe vingers tikken 328
oppe, het ~ heupen hebben 61
oppe, zich ~ lip trejen 237
oppen hart doen 328
oppen hoek geraken 262
oppen naas kijken 234
oppen tenen getranen 197
oppen, van de hak ~ tak 61
oppeneu beginnen 263
oppenief beginnen 263
oppenief beginnen 263
oppenieuw beginnen 263
oppenieuws beginnen 263
 oppeppen 324
oppernief beginnen 263
oppernief beginnen 263
oppernieuw beginnen 263
oppernieuw doen 264
oppernieuws beginnen 263
oppernieuws beginnen 263
oppernij beginnen 263
 oprecht 59, 74
 OPRECHT 74
 oprecht, niet ~ 68
 opregen (< du.), zich ~ 197,
 214
 opregen (< du.), zich vlot ~
 197
 oprichten, zich ~ 214
 oprijder 155
 oprijten 150
 oprijten, zich ~ 214
oprijter 155
 opritsig 16
 opruien 324
 opruien, zich ~ 214
 oprukken 324
 OPSCHEPPEN 152
 opscheppen 75, 153, 270, 310
 OPSCHEPPEL 154
 opschepper 64, 76, 124, 129,
 155, 273
 opschepperd 155
 opschepperij 152, 156, 158
 opschieten 288
 opschieten, goed ~ 288
 OPSCHIETEN, GOED ~ MET

ZIJN WERK 288
 opschieten, niet ~ 85, 294
 opschouderen 39
opschouderen 39
 opschrikken 256
 opschuiven 260
 op-schwänzen (< du.) 324,
 329
 op-schwänzen (< du.), zich
 ~ 311
 op-schwänzer (< du.) 76
 opsnijden 153
 opsnijder 76
opsnijen 153
opsnijer 76
 OPSPELEN 215
 opspelen 199, 215, 217, 266,
 271, 279, 326
 opspelens 327
 opspeling 327
 opspraak, in ~ brengen 118
 opspuiten 211
 opsputen van gramschap 216
 opstangen 324
 opsteken 329
 opsteken, de kop ~ 270
 opsterken 210
 opstokelen 324
 opstoken 119, 321, 324
 opstokerij 119
opswentser 76
opteneuts beginnen 263
 optenieuw beginnen 263
 opternieuw beginnen 263
 opternieuw doen 264
 optimist 177
 optreden 271
 optrekken, de neus ~ voor 206
 optrekken, zijn neus ~ voor
 206
 opvliegen 215
 opvliegend 195, 208
 opvliegetig 195
 opvoeren, zich ~ 266
 opvoeren, zich goed ~ 266
 opvreten 240
 opvreten, zich ~ 214, 221, 240
 opvreten, zijn gift ~ 216
 opwiksen 210
 opwinden, zich ~ 214
 opzet 260
 opzet, ane ~ 264
 opzet, de ~ hebben 260
 opzet, met ~ 264
 opzet, niet met ~ 264
 OPZET, ZONDER ~ 264
 opzet, zonder ~ 264
 OPZETTELIJK 264
 opzettelijk 264
 opzettelijk, niet ~ 265
 opzetten 324, 329

opzetten, een pannetje ~ 237
 opzetten, een ponem ~ 243
 opzetten, een snuits ~ 243
 opzetten, zijn borst ~ 151
 opzij, niet ~ gaan 128
 opzoeken 13
opzwenen 324
 orde schaffen 289
 orde, in ~ brengen 289
 orde, in ~ houden 289
 orde, in ~ maken 289
 orde, op ~ stellen 289
 ordentelijk 136, 140, 334, 335
 ordentelijke man 137
 ordentelijke mens 137
 ordentelijke, een ~ 137
 ordentlich (du.) 335
 order 272
 order, in ~ brengen 289
 ordinair 108, 172, 336
 ordinair zijn 267
 ordonneren 41, 272, 290
 oremus (lat.) 306
 oren, de ~ laten hangen 193
 oren, de ~ wassen 326, 328
 oren, hinder de ~ 78
 oren, vot met ~ 28
 organiseren 290
örntlig 140
orrenklik 335
örtlig 140
 os 28, 30
 os, stomme ~ 28, 31
 ossenkop 28, 31
 otteren 294, 297
 oud wijf 100, 271
 oude kloten maken 179
 oude mem 171
 oude meun 17, 271
 oude tang 271
 oude veeg 138
 oude, zo slim wie een ~ 24
 oudverstand, een ~ 100
oun, voor de zot ~ 321
ouw mem 171
ouw meun 17, 271
ouw tang 271
ouw veeg 138
ouwe, zo slim wie enen ~ 24
 ouwehoer 171, 175, 177
 ouwehoeren 178
ouwen, lief ~ 333
ouwhoeren 178
 ovenuut, gauw ~ 196
 over de naas af kijken 234
 over de straat dragen 118
 over gen dorp dragen 118
 over hoog en laag 278
 over prakkiseren 40
 over zijn naas afkijken 238, 254
 over zijn toeren 218, 233

over, broeden ~ 5
 over, ergens ~ willen weten 13
 over, min doen ~ 205
 over, speculeren ~ 6
 over, zich ~ get uitlaten 41
 overblij 182
 overdenken 4, 39
 overdonderd 233
 overdonderen 270
overdonnerd 233
 overduivelen 211, 270
overduvelen 270
 overeenkomen 42
overesse, een ~ 165
 overgelukkig 182
 overgrazen 211
 overhand, de ~ willen hebben 270
 overheersend 149
 overleg, met ~ werken 40
 over-legen (< du.), (zich) ~ 41
 over-legen (< du.), zich nog eens ~ 41
 overleggen 40
over-leje, (zich) ~ 41
 overlezen 211
 overmeesteren 269
 overmoedig 130
 overnieuw beginnen 264
overnieuws beginnen 264
 overnurken 327
 overrechtse, een ~ 165
 overtroeven 270
 OVERWEGEN 39
 overwegen 39
 ozel 29, 246
 ozelaar 228
 ozelen 247
 ozelig 247

P

paard, direct op dien ~ 196
 paard, gauw op het ~ zitten 198
 paard, houten ~ 28
 paard, op het ~ zetten 329
 paard, op zijn ~ zetten 327
 paard, op zijn ~ zijn 221
 paard, rap op zijn ~ 197
 paard, rap op zijn ~ zijn 197
 paard, werken gelijk een ~ 286
 paard, werken wie een ~ 286
 paard, wie een ~ werken 287
 paardje, op zijn ~ zetten 210
 paardje, rap op zijn ~ 197
 paardje, rap op zijn ~ zitten 197
 paardsgek 209

paardskeutelen 329
paarke, op zijn ~ zetten 210
 paddenstoel, zo simpel als een ~ 302
 paf 233, 255
 pagadder 105, 174
 pakhuis, als een kat in een vreemd ~ (zijn) 249
 pakken 317, 334
 pakken, adem ~ 302
 pakken, derneven ~ 232
 pakken, ernaast ~ 232
 pakken, get op zich ~ 289
 pakken, het gauw te ~ hebben 197
 pakken, kwalijk ~ 325
 pakken, lief ~ 333
 pakken, polshoogte, ~ 13
 pakken, proef ~ 291
 pal houden 43
 paljas 121, 124, 171, 174, 177
 pallieter 177
pallisaad 32
 pallisade 32
 pallulleman 114
 palme 34
pâlme 34
 pampus, voor ~ 255
 pan, een veeg uit de ~ geven 328
panke, een ~ maken 237
panke, een ~ opzetten 237
panke, een ~ trekken 238
panneke 242
panneke, een ~ trekken 238
 pannetje 242
 pannetje, (een) ~ trekken 237
 pannetje, een ~ maken 237
 pannetje, een ~ opzetten 237
 papkindje 248
 papzak 51
 paraat 263
 paraat zijn 14
 paraît (< fr.) 152
 pareren 275
 pareren, groots ~ 150
partekliers 20
 particulier 20
 pas, de ~ afsnijden 282
 passen 288
 patat, luie ~ 90
 patatten, in de ~ zitten 247
 patent 55, 140
 patent, zich ~ gedragen 266
 pater, moeilijke ~ 53
 patience (fr.) 93, 240
 patiënce-ig (< fr.) 290
 patiëntie 93
 patroon 105
 patroon, lage ~ 52, 66, 112
 patroon, lastige ~ 96, 202

patroon, onhandige ~ 142
 patroon, pientere ~ 24
 pats 53
 pats, ergens met de ~ naar smijten 298
 patser 67
 paus, op zijn ~ 136
 PAUZEREN 301
 pauzeren 301
 pauzeren, even ~ 301
 pauzeren, eventjes ~ 301
 pech 283
 pech hebben 232
 pechkont 227
 pechvogel 227
peerd, werken gelijk een ~ 286
peerd, wie een ~ werken 287
 pees, de dolle ~ geven 287
 peeskeutel 134
peetsen 236, 238
peetserig, zich ~ aanstellen 238
 peinzen 4, 9, 19
 peinzen, hem ~ 19
peizen 4, 9, 19
 pejoeter 142
 pekelteef 110
 pekvister 17
 penarie 246
 penarie, in de ~ 252
 pens, geen rust in de ~ hebben 315
 pens, luie ~ 90
 pensenkretser 113
 pensje 105
penske 105
 peperkoek, zo simpel als ~ 303
 per abuis 265
 per ongeluk 265
perberen 291
percies 136
 pere, zijn ~ gezien hebben 286
 peren 286
 perfect 136, 172
 perfectelijk 45
 perjan 155
perkantig 73
 permenteren 245
 permissie 274
 permissie geven 274
 permitteren 217, 225
 perplex 255
 perplex staan 254
 persen 273
perseren 311
perseren, zich ~ 311
personsie 72
 PERSOON MET EEN
 LASTIG KARAKTER 96
 PERSOON, BEDORVEN

~ 113
 PERSOON, BEESTACHTIG
 ~; BEESTACHTIG 112
 persoon, fijn ~ 25
 PERSOON, FLINK; FLINKE
 ~ 137
 PERSOON, GEESTIG;
 GEESTIG ~ 171
 PERSOON, GEK ~ 35
 PERSOON, HEERSZUCHTIG
 ~ 273
 PERSOON, KOMISCH;
 KOMISCH ~ 175
 PERSOON, NAUWGEZET;
 NAUWGEZET ~ 136
 PERSOON, ONNOZEL ~ 33
 PERSOON, ONRUSTIG ~
 314
 PERSOON, POTSACHTIG;
 POTSACHTIG ~ 175
 persoon, rust-roest ~ 314
 PERSOON, SLUWE ~ 63
 PERSOON, UITZONDERLIJK
 DOM ~ 30
 PERSOON,
 VERGEETACHTIG ~ 10
 persoon, vervelende ~ 204
 PERSOON, WISPELTURIG
 ~ 62
 PERSOON, ZICH HEEL
 WAT INBEELDEN;
 INGEBEELDE ~ 150
 perten 215, 209, 218
 pertinentig 136
 pertzak 204
perzonse 72
perzontse 72
pescheer maken 153
pesjeermaker 307
 pest in hebben 200
 pest, de ~ in 192
 pest, de ~ in hebben 200
pestbroch 322
 pestbrok 322
 pesten 210, 282, 320, 323
 PESTERIJ 322
 pesterij 240, 322
 pestkop 322
 pet 63
 pet, onder de ~ krijgen 3
 pettelaar 143
petten 215
 petten, kromme ~ 63
 pettie 105
pettig 218
 peur (fr.) 131
 peuteren 297
 peuterwerk 300
 pezen 285, 287
 pezen, hard ~ 287
 pezerik 51

pezerik, bange ~ 133
 pffiffig (du.) 138, 139
 pfusch (du.) 68
 pfusch-broer (< du.) 71
 pfuschen (du.) 70
 pfuscher (du.) 71
 pfusch-kraam 300
 pfusch-werk 300
 pias 122, 124
 pie, gelukkige ~ 189
pieje 135
 PIEKEREN 4
 piekeren 4, 221
 pieler 142
 pielwerk 300
 piemel 135
 piemelen 286, 294
 piemelswerk 300
 piemelwerk. 300
 pienter 21, 22, 24
 pientere patroon 24
 pientere, een ~ 24
 pieren 70, 317, 321
 pierewiet, langzame ~ 87
 pierikennaas 100
 piet, secure ~ 137
 piet, wie ~ snot staan te kijken 235
 pietenbeer 155
 pietepeuterig 136
 pietje 135
 pietje secuur 137
 pietje voorop 273
 pietwannes 34
 piezakken 285, 287, 321
 piezel 100, 135
 piezel, bange ~ 133
 piezel, natte ~ 152
 piezelen 297
 piezelswerk 300
 piezerik 151
 pijn 219, 253
 pijn deraan hebben 265
 pijn doen 320
 pijn, rap ~ in zijn rug 89
 pijn, veel zorgen en ~ 252
pijnd 219
pijng 219
 pijnigen 320
 pijp, nu gaat mich de ~ uit 255
 pijpendraaier 62
pijpendriener 62
pijpenkoek, zo simpel als ~ 303
 pikantig 73
 pilaarbijter 76
 pilachtig klappen 157
 pilarenbijter 76
 pilatus 71
 pilatus, fijne ~ 76
 pilot (fr.) 121

- pin 135
 pin houden 43
 pin, de ~ derin houwen 263
 pin, de ~ derop houwen 263
 pin, de ~ derop zetten 261
 pin, gelukkige ~ 189
 pin, grootse ~ 155
 pinnen 286
 pinnensnijder 53
pinnensnijer 53
 pinten-neuker 137
 pinten-neukerig 45
 pinzen 236, 238
 pinzerig, zich ~ aanstellen 238
 piqueur (fr.) 137
 pisje 123
piske 123
pismanneke 123
 pismannetje 123
 pissel, bange ~ 133
 pissen, in de boks ~ 187
 pisser 135
 pisserd 34
 pisserd, blauwe ~ 154
 pisserdje 34
pisserke 34
 pits, in de ~ zitten 132, 251
 pitsen 321
 pitsen, zich ~ 235
 pitten 302
 pitter, niet ~ zijn 128
 plaag 105, 322
 plaagbeest 322
 plaaggeest 174, 322
 plaagstok 174
 plaagzak 322
plaaik 105
 plaarzak 87, 142
 plaaster, vies ~ 145
 plaats, op zijn ~ zetten 327
 plagen 179, 210, 236, 240, 282, 317, 319, 323
 plagen, zich ~ 240, 286, 288, 294, 311
 plagen, zich goed ~ 286
 plagend 173
 plager 174
 plagerd 174, 322
 plagerig 173
 plagerij 240, 322
 plak, geen blijvende ~ hebben 315
 plakken 70, 288
 plakken, goed ~ 288
 plakkeren 288
 plan 260, 319
 plan, het ~ hebben 259
 plan, van ~ zijn 259
 planen (du.) 6
 plank, de ~ mislaan 12
 plannen 40, 259
 plantrekker 25, 64
 plaren 86, 240, 294, 297
 plat 172, 175
 platbroek 100, 123, 135
 platschijter 134, 155
 platte boter 24
 platte, een ~ 25, 67
plattepie 64
 plattepiet 64
 platvloers 172
 plevuuter 105
 plezant 169, 177, 181
 plezante, een ~ 171, 172, 177
 plezier 176, 179, 180, 188, 190
 plezier doen 330
 plezier hebben 178, 184
 PLEZIER MAKEN 178
 plezier maken 178
 plezier, er ~ aan hebben 178
 plezieren 178
 plezierig 169, 172, 175, 177, 181, 182
 plezierig ding 174
 plezierige draasboks 175
 plezierige mens 177
 plezierige, een ~ 110, 171, 174, 177
 pleziermaker 174, 177
 PLICHT 268
 plicht 268, 272
 plicht, zijn ~ verzaken 301
pliermaker 174
 ploederen 75, 153, 157
 ploert 53, 111, 322
 ploert, doortrapte ~ 112
 ploertig 65
 ploertjas 111
 ploeten 284
ploeten 284
 ploeter 53
 ploeteren 284
 plots 83
 pluis, niet ~ 96
 plukken 280
 plumelle (fr.) 51
 poch 152, 158
 pochen 75, 153
 pocher 155
 podderen 297
 poeha 308
 poeha maken 310
poehaai 308
 poejakken 284, 311
 poelapèjen 334
 poelie 145
 poenen 334
 poepenstront, zo fijn wie een ~ kallen 157
 poeper 131
 poepers 131
 poepers, met de ~ zitten 132
 poepert, in zijn ~ zitten 132
 poerten 286
 poesmoemel 145
 poespaai 309
 poespas 309
 poet 98, 100, 107, 145
 poet, lastige ~ 97
 poet, verwende ~ 113
 poetje 145
 poetje, vettig ~ 146
 poets, een ~ bakken 317
 poetsen 318, 321
 poetsenbakker 174
 poetsjaar 35
 poetsjacker 35
 poetwannes 35
 poetzak 98
 poezel 147
 pof, een de ~ staan 44
 pof, iemand de ~ staan 44
 poffen 153
 pofferd 155
 pointilletjes (< fr.), op zijn ~ 136
 pointilleus (fr.) 136
 poken 286
 polak 121
 polichinel (< fr.) 123
 polichinel (< fr.), gekke ~ 123
 polsen 13
 polshoogte pakken 13
 pompwater, zo klaar als ~ 303
 pompwater, zo simpel als ~ 303
 ponem, een ~ opzetten 243
 pongel 300
 pongelen 86, 294, 297, 334
 pongelerd 87
 pongelwerk 300
 ponteneur, op zijn ~ staan 215
 ponteneur, van zijn ~ af 234
pontillekes, op zijn ~ 136
 poot, de ~ stijf houden 43
 poot, een ~ uitrijten 70
 poot, op zijn ~ spelen 215, 326
 pootaan spelen 285, 287
 popje 124
popke 124
poppenkas maken 307
 poppenkast maken 307
 poppenkraam 300
 poppenstront, zo simpel als ~ 303
 portret 98
 portret, lastig ~ 96, 97
posjenel 123
 posteren 221
 postzegel, een ~ maken 243
 postzegel, een ~ snijden 243

- postzegel, een ~ trekken 243
 postzegels snijden 243
 pot 145
 pot-char (< fr.) 142
 potentaat 197, 204
 potkarren 297
 potnol 34
 POTSACHTIG,
 POTSACHTIG; ~
 PERSOON 175
 POTSACHTIG;
 POTSACHTIG PERSOON
 175
 potschijter 155
 potst, een ~ 142
 potten 238
 pottenkijker 17
 pottenkolder 204
 pottenkruier 125
 pottenschooier 125
 potter, vuile ~ 147
 potteraar 142
 potteren 297
 potuul 27
 potvlaai 145
 potwannes 142
 pozen 39, 263, 301
 pozen, even ~ 301
 pozen, eventjes ~ 301
 PRAAT, BEKAKT PRATEN;
 BEKAKTE ~ 157
 praat, kwade ~ 119
 praat, veel ~ 309
 praatjesmaker 64
 prakkendenken 4, 5
 prakkeren 39
 prakkezeren 86, 221, 240
 prakkisatie 10
 prakkiseren 4, 5, 40
 prakkiseren, over ~ 40
 prakteseren 4
 PRALERIJ 152
 prat, de ~ hebben 237
 pratduivel 204
 PRATEN, BEKAKT ~;
 BEKAKTE PRAAT 157
 praten, chichi ~ 157
 praten, deftig ~ 157
 praten, erneven ~ 157
 praten, frans ~ 157
 praten, gemaakt ~ 157
 praten, op de letter ~ 157
 praten, wie een hollander ~
 157
 praten, zeikerig ~ 157
 prats 83
 pratsgek 218
 prattel 116
 pratten 199, 221, 229, 237
 pratter 204
 precies 45, 60, 136, 335
 precies, te ~ 45
 precieze, een ~ 137
prellekes, met ~ bezig zijn 298
 prengel 32, 36, 98, 104, 276
 prengel, warse ~ 165
 prent, op zijn ~ 136
 prentjes trekken 243
presomses hebben 19
presonkses hebben 19
presonsie 72
 presonsies hebben 19
 pressé (fr.) 311
 pressen 43, 273
 presseren (< fr.) 43, 311
 presseren, zich ~ 311
 presumatie 72
 presumeren 19
 presumptie 72
 presumpties 72
 pret 176
 prêt (fr.) 263
 pret maken 178
 PRET, SCHIK 176
 pretentie 149, 158
 pretentie hebben 75, 150
 pretentieus 149
 PRETMAKER 176
 PRETTIG 177
 prettig 177
 preuts 335
 preuzelaar 204
 preuzelen 238
prezonsie 72
prezonse 72
prezonsie 72
 priegelen 297
 priegelwerk 300
 priemelen 297
 prij 80, 105, 110, 114, 138,
 145, 174, 271
 prij, geen ruhe (du.) in de ~
 313
 prij, geen rust in zijn ~ hebben
 315
 prij, goede ~ 51
 prij, goede ~ van een
 vrouwmens 51
 prij, kamau in de ~ haan 128
 prij, kwade ~ 109
 prij, lastige ~ 97
 prij, nutte ~ 110
 prij, taaie ~ 271
 prij, vuile ~ 91
 prijken 152
 prijs, op ~ stellen 45
 prijzen 329
 prijzen, de hemel in ~ 329
 PRIJZEN, IEMAND ~ 329
 prits 196
 pritselen 86
 pritsen 86
 PROBEREN 291
 proberen 291
 proef nemen 291
 proef pakken 291
 proef, een ~ nemen 291
proetsmuil 241
 proetsmuil, een ~ maken 238
proetsmuilke 241
 proeven 291
 profet 64
 professor 64
 professor, verstrooide ~ 11
 profijt hebben 280
 profijtelijk 94
 PROFITEREN 280
 profiteren 90, 280
promberen 291
 prompelaar 204
 prompelen 220
pronk, een ~ 137
pronken 237
 pronker 155
 pronselen 119
 pront 136, 313
 pront mens 137
pronte mens 137
pronte minges 137
 pronte, een ~ 137
 props 196
 pros 145
 proskraam 300
 prosmadam 145
 prosselen 297
 prossen 297
 proswerk 300
 prot, het ~ in hebben 237
 protocol 271
 protsen 150, 153, 164, 237
 protserig 149
 protserigheid 152
 protsig 149
 protsmuul 241
 protsmuiltje 241
 prottel 204
 prottelen 199
 protten 199, 220, 237
 pruilmond 241
 pruilmondje 241
 pruilen 236, 237
 pruillip 241
 PRUILLIP, PRUILMOND,
 ~ 241
 pruilmond 241
 PRUILMOND, PRUILLIP
 241
 pruilmondje 241
pruilmuilke 241
 pruilmuiltje 241
 pruim 242
 pruim, stomme ~ 29
 pruimbomen (ww.) 238

pruimen 238
 pruimenmond 241
 pruimenmondje 241
 pruimenmuil 241
pruimenmuilke 241
 pruimenmuiltje 241
 pruimensnuit 241
 pruimmuultje 241
 pruisisch, het is weer ~ 196
 prul 111, 142
 prullen 86, 295
 prullen, met ~ bezig zijn 298
 prullen, met ~ fitselen 298
 prullenman 87, 121
 prullenpee 121
 prullenwerk 300
prullepje 142
 prullepjet 142
 prullerijen doen 298
 prulletjes, met ~ bezig zijn 298
 prullewerk 300
 prulwerk 300
prumpelen 220
 prups 193
 prut 145
 prutlip 241
 prutlip, een ~ trekken 237
 prutlipje 241
prutlipke 241
 pruts, bange ~ 133
 prutselaar 142
 prutselaar 87
 prutselen 86, 294
 prutselwerk 298
prutsen 237
 PRUTSEN 294
 prutsen 86, 294
 PRUTSER 140
 prutser 142, 143
 prutserd 87, 142
 prutshannes 142
 prutsjanus 142
 prutsmeier 142
 PRUTSWERK 298
 prutswerk 298, 300
 prutswerkje 300
prutswerkske 300
 pruttelaar 87, 97, 98, 204
 pruttelachtig 193
 pruttelen 86, 199, 220, 236, 238, 295
 pruttelig 193
 pruttelpje 204
 pruttelpot 204
 puimenboer 143
 puimenzeiker 134
 puimenzeikerd 134
 puimes 135
puinenboer 143
 pummel 122, 135

pummelen 297
 pungel 121
 punt, op zijn ~ 136
puntelig 136
 puntelijk 60, 136, 140, 335
 puntelijke, een ~ 137
 punterig 137
 punterige vent 137
 puntig 137
 puntige mens 137
 puntje, op zijn ~ 136
 puntjes, in de ~ 136
 puntjes, op zijn ~ 136
 purper van colère (fr.) 218
 put, in de ~ 252
 put, in de ~ zitten 220
 putain (fr.) 110
 putwater, zo simpel als ~ 303
 putzig (du.) 170
 puzzelen 334

Q

qu'est-ce qu'il dit, een ~ (< fr.) 171
 quälen (du.) 210, 319
 quatsch (du.) 309
 quatschen (du.) 118, 205, 310
 quatsch-kop (< du.) 36
 quatser (du.) 114
 qui-viep 138
 qui-vive (fr.) 81
 qui-vive, (op haar) ~ 139
 qui-vive, op ~ staan 14
 qui-vive, op de ~ zijn 14
 qui-vive, op zijn ~ 14
 qui-vive, op zijn ~ zijn 14

R

raaen 18
raaien 18
raaier, stekken in de ~ steken 163
raaieren 18
raan 18
 raar 20, 170
 raar kijken 254
 raar opkijken 254
 raar staan te kijken 254
 RAAR, VREEMD 19
raas 215
 raas, de ~ op hebben 200
 raaskoppig 159
 raastig 218
 raastig kwaad 218
raawen 18
 rabbedie 101
rabbelement 327
 rabbi 105, 174
rabblement 327
raboelie 105
 rad, een stek in het ~ steken 163
 RADEN 18
 raden 18
 radenen 18
 rader, stekken in de ~ steken 163
 radgek 218
 radja 105, 129, 174
 rage (fr.) 215
raisonnabel 21
 raisonnable (fr.) 21
 rakelpot 204
 raken, gewend ~ 249
 rakken 321
 rakker 105, 111, 121, 174
 rakker, wilde ~ 101
rakkerd 105
 rakkerd 122, 174
 rakkeren 285, 321
 rakkerskind 105
 ramen 6
 rammel 110, 114, 116, 276
 rammel, kwade ~ 109
 ramp 246
rampelement 327
 rand, uit ~ en band (< du.) 100, 209
 rand, uit ~ und band 100
ranen 18
rangeren 289
 rangeren, zich ~ 40
 rap 23, 57, 139, 312, 313
 rap aflopen 197
 rap content 276
 rap gelegd 196
 rap geraakt 195
 rap gestoord 197
 rap gestoten 196
 rap getreden 195
 rap kwaad 195
 rap op zijn paard 197
 rap op zijn paard zijn 197
 rap op zijn paardje 197
 rap op zijn paardje zitten 197
 rap pijn in zijn rug 89
 rap van begrip 23
 rap van inzicht 23
 rap van verstaan 23
 rap zijn 311
 rap, heel ~ 312
 rapaille 105
 rappe, een ~ 25, 67, 91, 138
 rappelement 327
 rappelement geven 326
 rappelementje 327
 rappeleren 9
rappelment 327

- rappement* 327
rapplement 327
 rap-rap 312
 rare chinees 174
 rare inval 62
 rare kerel 204
 rare, een ~ 165, 175
 raspelachtig 313
 rat 174
 ratelen 118
 rats mis 12
 ratten 70
 ratten, van de ~ genest 24
 ratten, van de ~ geneukt zijn 24
 rauber (du.) 111
 rauw 100, 209
 rauwel 116, 204
 rauwelaar 204
 rauwelen 199, 207, 236, 245
 rauwlap 92
 ravage 306
ravazie 306
rawazie 306
 razelen 86
 razen 213, 216, 217, 307, 327
 RAZEN EN TIEREN 217
 razen en tieren 217
 razend 209, 218
 razend kwaad 218
 razend tekeergaan 217
 RAZEND VAN WOEDE 217
 razentig 209, 218
 razentig kwaad 218
 razentig van colère (fr.) 218
 razerij 215
 razernij 215
razetig 209, 218
 razig 194
 razig kwaad 218
 rebel 122
 rebels 180, 194, 209
 rebut (fr.) 53
 recherche instellen 13
 rechenen (du.) 40
 recht 60
 recht zetten 327
 recht, het ~ in zijn gezicht zeggen 326
 recht, niet ~ voor de vuist 68
 recht, zich ~ zetten 214
rechtschaf 74
 rechtschaffen (du.) 74
 rechtschaffig 59
 rechtschapen 59, 60, 74
 rechttuit 59, 60, 74
 rechtvaardig 59
 RECHTVAARDIG 59
 rechtvaardig 59
 rechtvaardlijk 60
 rechtvarig 59
 recht-voor-zijn-kop 74
 recht-voor-zijn-raap 74
 rechtvort 59, 60, 74
 rechtzinnig 74
 reddelstaart 105
 redderen 290
 rede 1
 redelijk 21
 redeneren 41
reffaardig 59
reffadig 59
reffarig 59
 refuseren 279
 regeer, tegen ~ in werken 164
 regelen 269, 289
 regen, een gezicht wie zeven dagen ~ trekken 238
 regeren 269, 290
 regieren (du.) 269
 règle (fr.), en ~ 140
 reguleren 290
 rei 306
 rein 335
 reizen (du.) 210
 reizend (du.) 331
reje 1
 rekel 104, 111, 121, 122, 276
rekelke 174
 rekelskop 113
 rekeltje 174
 rekken 260
 remmel 105
 remtempen 178
rengeleren 290
 rentenier 92, 121
 reppig 108
 reprimande 327
 resoluuts 127
 resolveren (< fr.) 42
 responsable (fr.) zijn 269
 reubenrind 32
 reubenteut 34
 reur, altijd in de ~ zijn 315
 ribben, werken dat de ~ kraken 286
 richtig (du.) 60, 74, 137
 richtig (du.), niet ~ 336
 riek, zeik op een ~ 152, 309
rieng 219
 rietloper 121
 rij, niet op een ~ 33
 rijden 317
 rijden, de beer ~ 267
 rijden, laten ~ 70
rijen, de beer ~ 267
rijen, laten ~ 70
 rijeren 257
 rijk 94
 rijten 118
 rijten, door de stront ~ 118
 rijzelen 256, 257
 rijzelen, zich ~ 257
 rijzen 257
 rikraaien 39
 rikrakken 321
 rillen 256, 257
 rimram, timtam ~ 309
ripplement 327
ripplement geven 326
ripplementje 327
 riskeren 128
 riskeren, niet ~ 39
 robespierre 174
 roddel 114, 117, 119
 roddelaar 114
 roddelaarster 117
 roddelen 117
 roddelheks 117
 roddeltant 117
 roddelvos 114
 roddelwif 117
rodderen 117
 roebelkloot 204
 roefelen 297
 roef-roef 312
 ROEKELOOS 130
 roekeloos 130
roep tsoek 312
 roeps-roeps 312
 roep-toek 312
roermoes 314
roerwammes 314
roerwarm 314
roerwarmes 314
 roerwarmoes 314
roewmoes 314
 roffel 215
 roffen 271, 297
 rommel 300
 rommelen 86
 rond gebroken 113
 ronddassen 217
 rondloper 92, 124
 ronduit 74
 rondvliegen 217
 rondvragen 13
 ronk, kwade ~ 109
 ronk, vuile ~ 110
 ros 53, 80, 105, 110, 117, 174
 ros van een wijf 110
 rot 108, 110
 rot kreng 117
 rotjong 107, 276
rotjonk 276
 rotmieter 113
 rotzak 28, 53, 64, 67, 98, 100, 104, 111, 112, 174, 276
 rotzakje 122, 174
rotzakske 122, 174
 rotzooi 53, 300
 rotzooien 119, 297
rou, geen ~ hebben 315

rouspéteur (fr.) 204
rouw, geen ~ hebben 251, 315
rouw, geen ~ in de prij 313
rouw, geng ~ 313
rouw, ging ~ ha 315
rouw, ging ~ in de vot han 315
rouw, ging ~ in gen vot han
 315
 rouwig 223
rowdvragen 13
 rücksichtslos (du.) 130
 rug, achter de ~ 77
 rug, achter gen ~ 77
 rug, achter zijn ~ kallen 117
 rug, rap pijn in zijn ~ 89
 rugstrang, op zijn ~ liggen 90
 ruhe (du.), geen ~ 313
 ruhe (du.), geen ~ haan 315
 ruhe (du.), geen ~ hebben 251,
 315
 ruhe (du.), geen ~ in de prij
 313
 ruhe (du.), geen ~ in de vot
 haan 315
 ruhe (du.), geen ~ in gen vot
 haan 315
 ruhig (du.) 55, 57, 94
 ruiken, een zware sigaar laten
 ~ 328
 ruilen 70
 ruizen 178
 ruizig 290
 rumoer, veel ~ 309
 rumpen 224
 rungelen 236
 ruppig (du.) 209
 rust noch duur hebben 315
 rust noch vrede hebben 315
 rust, geen ~ 313
 RUST, GEEN ~ HEBBEN
 314
 rust, geen ~ hebben 314
 rust, geen ~ in de kont hebben
 315
 rust, geen ~ in de pens hebben
 315
 rust, geen ~ in de vot hebben
 315
 rust, geen ~ in zijn kont hebben
 315
 rust, geen ~ in zijn prij hebben
 315
 rust, geen ~ kennen 315
 rust, geen ~ meer hebben 315
 rust, geen ~ vinden 315
 rusteloos 313
 rusteloos zijn 315
 rusten 301
 rusten, even ~ 301
 rusten, eventjes ~ 301
 rustig 55, 57, 94, 335

rustig bekijken 40
 rust-roest persoon 314
 ruw 143
 ruwe, een ~ 129
 ruziemaker 129

S

's nieuws zijn 15
 's nijs zijn 15
 saaielaar 117
 saaielaar 87
 saaielen 39, 86
 saaieltig 83
 saaieltrien 83
 saaielwrijf 117
 saanjelaar 87
 saanjeltrien 83
 saar 83
 sabbelen 86
 sachrijn 219
 sacoché (fr.), in de ~ komen
 281
 sadist 112
 saffierlijk, eerlijk en ~ 59
 sagen (du.), het tegendeel ~
 163
 sagen, een de dat ~ 216
 sakker 96, 105, 112, 161
 sakker, warse ~ 97
 sakkeren 199, 211, 213, 216,
 217, 327
 sakkereper 112
 sakkerhel 112
 sakkerju 112
 sakkers 113
 sakramenten 217
 salade 145
 salade-meid 29
 saladeneus 87
 saladevogel 171
 salamander 105
 sallemander 105
 sammelen 85
 sanctus 34
 sara 83, 105, 138, 165
 saras 105, 111
 saro 105
 saro, kwade ~ 161
 saro, lastige ~ 161
 sarren 210, 320, 323
 satan 80, 112, 271
 saus uitscheppen 327
 saus, een ~ krijgen 325
 sauskramer 142
 saustrien 135
 savelen 86
 scha 283
 scha doen 265
 schaa 241

schaad 241
 schaaï 283
 schaaï hebben 265
 schaaï ongevinden 265
 schaaïen 118
 schaaï 31
 schaaï, arm ~ 33, 122, 227
 schaaï, onnozel ~ 29, 31, 33
 schaaï, zo eenvoudig als een
 ~ 303
 schaaï, zo onnozel als een
 ~ 303
 schaaï, zwart ~ 53
 schaaïpsdemel 28
 schaaïskop 31, 34
 schab 125
 schabberd 53
 schabbig 193
 schabrijnen 213
 schaddel 145
 schade 241, 283
 schade doen 265
 schade hebben 265
 schade ondervinden 265
 schaden 118
 schaffen (du.) 40, 281, 285
 schaffen, orde ~ 289
 schaffen 263, 302
 schalenveger 53, 105, 112,
 155
 schalk 122
 schamel doen 205
 schamelijk 57
 SCHAMEN, ZICH ~ 337
 schamen, zich ~ 337
 schamen, zijn eigen ~ 337
 schampen 204, 205, 206, 211,
 212
 schamper 206
 schamperen 204, 212
 schand 108
 schand 241
 schand, te ~ maken 118
 schandaaglig 108
 schandaal 53, 117, 145
 schandaal geven 337
 schandaal maken 307
 schandaalder 114
 schandalen 118, 216, 327
 schandaler 114
 schandalig 108, 257
 schandalig gedragen 267
 schandalig te werk gaan 267
 schandaliseren 337
 schande 241
 schande, te ~ maken 118
 schandelig 257
 schanden 118, 204, 212
 schander 115
 schandlap 115
 schandmuil 115, 117

schanj 241
 schansenrekel 105
 schap, op het ~ zetten 301
 schateren 186
 schateren van het lachen 186
 SCHATERLACHEN 186
 schaterlachen 186
 schatten 45
 schatten, hoog ~ 45
 schätzen (du.) 45
schau 241
 schaudern (du.) 256, 257
 schaute-meier 142
 schauter 105, 171, 177
 schauterd 177
 schauteren 178
 schavuit 53, 101, 105, 111
 schavuitje 174
 schavunder 112
 schavurig 100
 schebbig 257
schedderen 183
 scheef gezicht trekken 185
 scheef liggen 199
scheefmuil 241
 scheef, een ~ gezicht trekken 238, 242
 scheef, ze ~ hebben liggen 193, 200
 scheid, een ~ dwars zitten 200
 scheid, kale ~ 308
 scheid, om een kale ~ 308
 scheid, voor een ~ giftig zijn 198
 scheidshammel (du.) 133
scheidshammel 121
 scheidshammel 121
 schelden 199, 207, 211, 212, 216, 217, 323, 326
 SCHELDEN, SCHIMPEN 212
 scheldens 327
 schelder 327
scheldjen 212
 schelen, niks kunnen ~ 15
scheljen 199, 212
schellen 199, 207, 211, 212, 216, 217, 323, 326
scheller 327
schelles 327
 SCHELM 212
 schelm 34, 53, 71, 105, 112, 121, 125
 schelm, arme ~ 227
 schelm, luie ~ 90
schendulen 216
 schenken, aandacht ~ 13
 schenken, troost ~ 229
 schennen 213
 schep, zijn ~ in de grond steken 261

scheppen, adem ~ 302
 schepsel, stout ~ 107
 schepsel, venijnig ~ 110
 scheren 70
 scheren, de gek ~ 178
 scherp 172, 175, 206, 336
 scherp zijn 205
 scherpe, een ~ 175
 schertsen 179
 schetteren 183
 scheu (du.) 57
 scheuren 187
 scheuren van het lachen 187
 scheuren, bijna ~ van het lachen 187
 scheuren, van de lach ~ 187
 scheußlich (du.) 257
 scheutig 332
 scheutig, niet ~ 83, 89
 scheutselaar 87
 scheutvrij 78
 scheve muil 241
 scheve, (een) ~ mond trekken 238
 scheve, een ~ muil trekken 238
 schicht (du.) houden 263
 schicht (du.) maken 263
 schieten, in zijn gift ~ 214
 schieten, laten ~ 274
 schieten, uit de slof ~ 214, 216
 schieten, uit zijn humeur ~ 199
 schieten, uit zijn klompen ~ 214
 schieten, uit zijn kram ~ 214
 schieten, uit zijn krammen ~ 214
 schieten, uit zijn slof ~ 199, 214, 216
 schieten, uit zijn sloffen ~ 214
 schieten, vuur ~ 217
 schietent 110
 schijnen 75
 schijnheilig 79
 schijnheilig zijn 75
 schijnheilige 62, 76, 80
 schijf 131, 157
 schijf maken 154
 schijf, aan de ~ zijn 132
 schijf, bedorven ~ 97, 113
 schijf, kale ~ 152, 157
 schijf, kale ~ hebben 150, 157
 schijf, veel ~ hebben 151
 schijf, veel ~ veil hebben 151, 154
 schijftachtig 132
 schijfbeeld 155
 schijfboks 133
 schijfboek 133
 schijfdoos 133

schijter 133, 151, 155
 schijter, kale ~ 151, 155
 schijterd 133
 schijterd, kale ~ 151
 schijterig 132
 schijterik 133
 schijtgat 133
 schijthuis 97, 133, 155, 248
 schijthuis, bang ~ 133
 schijtijzer 133
 schijf-in-de-boks 133
 schijf-in-de-broek 133
schijtkel 121
 schijtkerel 121
 schijfkeutel 133
 schijfkont 133, 151
 schijftaars 133
 schijftlok 133
 schijfmaker 151
 schijfmakerij 152, 157
 schijf-uit, een ~ 133
 schijfvot 133
 schijfzak 133
 schik 176, 180, 188
 schik maken 178, 179
 SCHIK, PRET, ~ 176
 schikken 41, 250, 290
 schikken 41
 schikken, zich ~ 250, 266
 schikschouderen 39
schikschouwen 39
 schimpfen 205, 212
 SCHIMPEN, SCHELDEN, ~ 212
 schimpscheuten uitdelen 212
schin-aas 52, 104, 112, 122, 129, 174
 schind-arsch 314
 schind-aas 52, 104, 112, 122, 129, 174
 schinden (du.) 240, 287
 schinden (du.), zich ~ 285
 schind-tong 115, 117, 271
 schinkenschelm 171
schinnen 240, 287
schinnen, zich ~ 285
schintong 115, 117, 271
 SCHIPPEREN 40
 schipperen 40
schippeteren 84
schipsteren 84
 schlampig (du.) 142
 schlampig (du.) juultje 145
 schlau (du.) 21, 22, 23, 64
 schlau (du.) wijf 63
 schlau-bengel (< du.) 63
 schlauberger (du.) 24, 63, 66, 80
 schlaue (< du.), een ~ 24, 63, 66
 schlaue (du.) duivel 66

- schlaue (du.) kerel 66
 schlaue (du.) prij 63
 schlaue (du.) vent 63
 schlaue (du.) vos 63
 schlau-erik (< du.) 24, 63, 66
 schlaufuchs (du.) 25
 schlauhannes (< du.) 63, 66
schlaumberger 24
 schlaumeier (du.) 24
 schlau-miegel 32
 schlemiel 64
 schleunerig (< du.) 142
 schlimm (du.) 247
 schluß (du.) maken 263
 schmälen (du.) 213
 schmeicheln (du.) 74, 318, 334
schmeikelen 74
 schmörick 147
 schmuddel (du.) 145
 schmuddelig (du.) wijf 145
 schmutz-varken 147
 schobbejak 53, 105, 111, 122
 schobben 199, 212, 216, 217,
 326, 328
 schobben, hel ~ 326
 schobber 53, 111, 228
 schobberd 53, 105, 111
schobdjak 111
schobjak 111
schoebbiejak 111
schoebejak 53
schoederen 257
 schoelie 53, 106
schoen, buiten zijn ~ lopen
 150
schoen, niet vast inne ~ staan
 41
 schoenen, buiten zijn ~ lopen
 150
 schoenen, die heeft caoutchouc
 onder zijn ~ geslepen 67
 schoenen, neven zijn ~ lopen
 150
 schoenen, niet vast in de ~
 staan 41
 schoer krijgen 226
schoerrompelen 39
schoerrompen 39
 schoezen 334
 schoft 52, 67, 106, 111, 112,
 125
schoften 263, 285
 schoften, zich ~ 337
 schoftie 52
 schoftige, een ~ 122
schoggen 183
 schokken 183
 schokschouderen 39
schokschouweren 39
 schön (du.) 331
 schone heilige 76
 schone, de ~ uithangen 318
 schone, een ~ 76, 171, 174
 schone, een ~ snuits trekken
 243
 schone, geen ~ 129
schonekes lachen 184
 schonen 244
 schooi 53, 106
 schooi, een ~ 174
 schooier 53, 92, 106, 122, 124
 schooierd 106, 112, 124
 schoon 137, 148
 schoon doen 75, 318
 schoon kallen 318
 schoon lachen 184
 schoon, een ~ maske trekken
 243
 schoon, een ~ muil maken 242
schoon, een ~ snuits trekken
 243
 schoon, een ~ tronie trekken
 243
 schoon, zich ~ voordoen 75
 schoontjes lachen 184
schork 171
 schortseltje 29
 schot, het ~ uithangen 323
 schot, zich zelve het ~
 uithangen 304
 schotel, domme ~ 29
schotselke 29
 schouderrompelen 39
 schouderrompen 39
 schouw 57, 58, 132
 schouw zijn 132
schouw zijn 39
 schouw, niet ~ hebben 127
 schouw, niet ~ zijn 127
 schouw, van de duivel niet
 ~ 130
 schouwbofs 134
 schouwe heilige 76
 schouwe kwezel 134
 schouwe lummel 134
 schouwe wezel 134
 schouwe, een ~ 134
 schouwe, geen ~ zijn 127
 schouwerik 133
 schouwerik, geen ~ zijn 127
 schouweschijter 134
 schouweschijterd 134
 schouwkeutel 134
 schouwkeutel, geen ~ 129
 schouwkind 134
 schouwkant 134
 schouwpens 134
 schouwschijter 134
 schrande 21, 23
 schrandere, een ~ 25
 schrandereid 1
 schrapnel 110
schrauwen 224, 226
 schravelen 240, 286
 schreck (du.) 131
 schrecklich (du.) 257
 schreef 223
 schreeuwen 217, 224, 226,
 228, 236
 schreeuwen, hel ~ 226
 schreeuwer 307
 schreeuwerd 307
 schreien 217, 224, 227
 SCHREIEN, LUID ~ 226
schreven 226
schrieven 224
 schrik 131
 schrik, geen ~ hebben 127
 schrik, niet stijf van ~ zijn 127
 schrik, van ~ bevangen zijn
 256
 schrik, voor niets ~ hebben
 127
 schrikaanjagend 257
 schrikachtig 132
schrikkelig 257
 schrikkelijk 257
 SCHRIKKEN 256
 schrikken 256
 schrikken, zich dood ~ 256
 schrikkont 135
 schriklijder 135
 schrikschijt 135
 schrobbering 327
 schroet 29, 83
 schroet, domme ~ 29, 32
 schroet, nutte ~ 110
 schroeten 154
 schroevelen 257
 schroevelen, zich ~ 257
 schroeven 285
 schrompen 224, 285
schroop smeren 75
 schrouw 108
 schrouw muil hebben 118
 schrouw, een ~ gezicht maken
 242
 schrouw, een ~ gezicht trekken
 242
 schrouwe, een ~ 147
schrumpen 224
 SCHUCHTER 56
 schuchter 56, 58
 schuddelen van het lachen 187
 schudden 256, 257
 schudden van het lachen 187
 schudden, van zich ~ 257
 schudden, zich ~ 257
 schudden, zich dervan ~ 257
 schuften (du.) 285
schui 132
schuierik 133
 schuifel 53, 112, 125

schuin 108, 175
 schuins 170, 172, 175, 336
 schuins lachen 185
 schuinse, een ~ 67, 171
 schuinsmarcheerder 174
 schuivelen 257
 schuiven, op de lange baan
 ~ 260
 schuiver 125
 schuiveraaien krijgen 257
 schuiverd 112
 schuiverd, bange ~ 133
 schuiveren 257
 schuiveren, zich ~ 257
 schultes 51
 schup, een gezicht zetten wie
 een ~ 242
 schup, zo gek wie een ~ 171
 schuppen, in de nek ~ 70
 schuppenzot 124
 schuren, ze ~ 90
 schuren, zijn kloten ~ 90
 schurgen 286
 schurger 125
 schurk 53, 67, 106, 171, 174
 SCHURK, SMEERLAP 111
schusteren 285
 schustern (du.) 285, 297
 schut, voor ~ zetten 328
 schuurrompen 236
 schuw 57, 58, 132
 schuw kijken 243
 schuw zijn 39
 schuw, (een) ~ gezicht maken
 242
 schuw, een ~ gezicht trekken
 242
 schuw, een ~ muil maken 242
 schuw, niet ~ zijn 127
 schuw, voor niks ~ 130
 schuwe wezel 134
 schuwe zeiker 134
 schuwerik 134
 schwadronieren (du.) 154
 schweineri (du.) 293
 schweinhaus (du.) 189
 schwer (du.) 292
 scrupuleus 57, 137, 335
 secreet 110
 secure kerel 137
 secure mens 137
 secure piet 137
 secure, een ~ 137
 secuur 60, 131, 136, 140
 secuur, jantje ~ 137
 secuur, pietje ~ 137
 seffens gestoord 196
 seffens kwaad 195
seffes gestoord 196
 sehnen (< du.), zich ~ 332
 sehnen (du.) op get haan 332

sehnsucht (du.) 331
 selbstverständlich (du.) 42
 seldervuur 106
 semmel 83, 117
 semmelaar 87, 204
 semmelen 85, 118, 199, 297
 semmelkloot 87
 semmeltrien 204
senken 235, 245
sepeteke 84
serenaad 327
 serenade 327
 serieus 58, 60, 74, 94, 95, 137,
 336,
 serieuze man 137
 sermoteren 221
sernaad 327
 serpent 110, 117, 271
 serpent van een vrouw 110
 setje-setje 145
seureske 34, 83
sibberlippen 237
 sich ekeln (du.) 256
 sich langweilen (du.) 304
 sich, (~) täuschen (du.) 12
 siem 32
sieme 32
 sieme 34
 siemero 34
 siemesop 35, 135
 siepes, bange ~ 133
 sies 124
 sies, onnozele ~ 124
 sigaar 327
 sigaar, een ~ krijgen 325
 sigaar, een dikke ~ krijgen
 325
 sigaar, een zware ~ laten ruiken
 328
sigaarke, een ~ krijgen 325
 sigaartje, een ~ krijgen 325
siggelen 297
 sijn, door de ~ halen 118
 sijs 32, 35, 50
 sijs, goede ~ 50
 sikkeneurig 45, 193
 simmen 236
 simpel 26, 32, 56, 58, 291,
 334, 335
 simpel kijken 234
 simpel, zo ~ als ajuindag 302
 simpel, zo ~ als bonjour (fr.)
 302
 simpel, zo ~ als bronwater
 302
 simpel, zo ~ als de zon 302
 simpel, zo ~ als een bak koffie
 drinken 302
 simpel, zo ~ als een begijn
 302
 simpel, zo ~ als een boterham

302
 simpel, zo ~ als een duif 302
 simpel, zo ~ als een duifje 302
 simpel, zo ~ als één en één is
 twee 302
 simpel, zo ~ als één en één
 twee is 302
 simpel, zo ~ als één en twee
 drie is 302
 simpel, zo ~ als een goedendag
 302
 simpel, zo ~ als een kalf 302
 simpel, zo ~ als een klein
 kindje 302
 simpel, zo ~ als een
 paddenstoel 302
 simpel, zo ~ als get 302
 simpel, zo ~ als goedendag
 302
 simpel, zo ~ als goedendag
 zeggen 302
 simpel, zo ~ als het groot is
 302
 simpel, zo ~ als het kan 302
 simpel, zo ~ als het kan zijn
 302
 simpel, zo ~ als het maar kan
 302
 simpel, zo ~ als het maar kan
 zijn 302
 simpel, zo ~ als het maar zijn
 kan 302
 simpel, zo ~ als het twee en
 twee vier is 302
 simpel, zo ~ als het zijn kan
 302
 simpel, zo ~ als iet 302
 simpel, zo ~ als iets 302
 simpel, zo ~ als ik weet niet
 wat 302
 simpel, zo ~ als klaar water
 303
 simpel, zo ~ als niks 303
 simpel, zo ~ als peperkoek
 303
 simpel, zo ~ als pompwater
 303
 simpel, zo ~ als poppenstront
 303
 simpel, zo ~ als putwater 303
 simpel, zo ~ als twee en twee
 vier is 302
 simpel, zo ~ als twee maal twee
 vier is 302
 simpel, zo ~ als weet niet wat
 303
 simpele, een ~ 11, 34
simpen 229
 sinjeur, kale ~ 155
 sinterklaas 28, 32, 91, 142
 sip 233

- sipperlippen 237
 siroop smeren 75, 318
 sjachelaar 71
sjaffoeteren 215
sjaggernereren 214, 220, 229
sjaggernereren, zich ~ 229
sjagring 219
sjakgring 219
 sjamfoeter 106
 sjamfoeteraar 142
 sjamfoeteren 70, 199, 211, 212, 215, 217
sjangeneren 214
sjangering 219
sjangernereren 221
sjantjen 212
sjanzen 212
 sjappie 147
sjarel 36, 66
sjer-bos 155
 sjiefel 106
 sjieke, een ~ 122
sjippeteren 39
 sjoemelaar 71
 sjoemelen 70
sjokkeneren 204, 212
 sjouwen 286
skaa 132
skaaw 283
skijbroek 133
skouw 132
skrieven 224
 slaaf, werken gelijk een ~ 286
 slaafs 277
slaag, vol gekke ~ 170
slaai 145
slaai-meid 29
slaaineus 87
slaajlip 241
 slaan acht ~ 14
 slaan, bohei ~ 75, 150
 slaan, in de wind ~ 15
 slaap, in ~ doen 70
 slaapkop 11, 28
 slaapmuts 11
 slaapmutsachtig 33
slaas 145
 slabakken 86
 slabberjan 147
 sladder 145
 sladder van een wijf 145
 sladdermuil 117
 slag, gekke ~ 267
 slag, van ~ 234
 slagbedrag 83
 slagen 281
 slagen, vol gekke ~ 170
 slagvaardig 172
 slak 87
 slak, langzame ~ 87
 slakkendrijver 87
 slalip 241
 slameur 83, 293, 306
 slampamper 92
 slampamperd 53
 slampen 297
 slang 110, 117
 slang van een wijf 110
 slang, giftige ~ 109
 slap 83, 89
 slap werk 300
 slapen, met zijn ogen open ~ 14
 slapen, op ~ 40
 slaphanger 121
 slapjanus 28
 slappe koek 300
slatevogel 171
 slattevogel 106
 slaven 285
 slavodder 145, 147
 slecht 68, 96, 108, 113
 slecht bekomen 265
 slecht benehmen (< du.) 267
 slecht deraan zijn 246
 slecht geaard 108
 slecht gedragen 267
 slecht gelaunt (< du.) 193
 slecht gemutst zijn 221
 slecht gewend 248
 slecht luisterend 102
 slecht maken 118
 slecht mens 112
 SLECHT MENS 51
 slecht stuk 51
 slecht van onthouden 10
 slecht werk 300
 slecht werk doen 297
 slecht wijf 110
 slecht, der ~ aan zijn 247
 slecht, ze ~ haan liggen 193, 200
 slecht, ze ~ hebben liggen 193
 slecht, zich ~ benehmen (< du.) 267
 slecht, zich ~ gedragen 266
 slecht, zich heel ~ gedragen 267
 SLECHT, ZICH ZEER ~ GEDRAGEN 266
 slecht, zich zeer ~ gedragen 267
 slechte aard hebben 193
 slechte kadee 51
 slechte kal vertellen 118
 slechte kerel 51
 slechte mens 51
 slechte vrouw 110
 slechte zin haan 193, 199
 slechte zin hebben 193, 199
 slechte, een ~ 51, 64, 112
 slechten 42
 slechterik 51, 112
 slechtgehumeurd 191
 SLECHTGEHUMEURD (ZIJN) 191
 slechtgemoed 193
 slechtgemutst 191, 194
slecht-gemuurd 191
 slechtgezind 191
 slechtigheid 119
 slechtmakerij 119
 slechtriem 51, 106, 112, 121
 sledder 117, 145
 sleep van een vrouwmens 145
 sleep, vuile ~ 145
 sleepdeken 83
 sleephout 87
 slemiel 11
 slenster 145
 slenteraar 92
 slenteren 86
 slet 110, 117, 145
 sleur 306
 sleuren 286
 sliep, uit de hel gekropen toen de duivel ~ 65
 slieper 67
 slieperig 78
 slijk, door de ~ halen 118
 slijperig 78
 slijtage van benul 10
 SLIM 22
 slim 7, 21, 22, 65
slim streek 36
 slim, de duivel te ~ af 65
 slim, niet ~ 26
 slim, zo ~ wie een oude 24
 slimme duivel 67
 slimme kadee 25
 slimme kerel 67
 slimme streek 36, 318
 slimme vlegel 25
 slimme vogel 25
 slimme vos 64, 67
 slimme zet 319
 slimme, een ~ 24, 67
 slimmer 162
 SLIMMERIK 24
 slimmerik 24, 64, 67, 174
 slimmigheid 319
slimp 22
 slingeren, get naar de kop ~ 328
 slinks 78
 slinkse, een ~ 80
 slinsen 86
 slob 50
 slob, goede ~ 50
slobber 104
 slobber, goede ~ 50
 slodder 83, 143, 144, 147
 slodderboks 144

sloddereend 144
 slodderen 297
 slodderig 142
 slodderjanus 143, 147
 slodderkont 144
 sloddermadam 144
slodder-ma-tant 144
 slodder-ma-tante 144
 slodderrien 144
 sloddervos 143, 144, 147
 sloddervot 143, 144, 147
 slodderwerk 300
 slodderzeel 144
 slods 144
 sloeber 51, 52, 67, 104, 145, 147, 174
 sloeber, arme ~ 227
 sloebermadam 145
 sloebertrees 145
 sloef 145
sloei 145
 sloer 83
 sloerie 145
 sloester 83, 145
 sloets 145
 slof 28, 50, 87, 123, 277
 slof, arme ~ 227
 slof, goede ~ 50
 slof, uit de ~ schieten 214, 216
 slof, uit zijn ~ schieten 199, 214, 216
 sloffen, uit zijn ~ schieten 214
 slofferd 50
 slome braadworst 87
 slome duikelaar 87
 slome tinus 31
 slome, een ~ 31, 64, 67, 83, 87
 SLONS 143
 slons 32, 83, 142, 143, 144, 147
slontzig 142
 slonzen 297
slonzetig 142
 slonzig 142
 slonzig werken 297
 sloom 30, 82
sloom tines 31
 sloor 144
 SLORDIG 142
 slordig 142
 slordig werken 297
 slordig zijn 15
 slordige boel 300
 slordige, een ~ 143
slorzig 142
slouw 23
slouw fuchs 25
slouwberger 24
slouwe, een ~ 24

slouwigheid 319
slouwmeier 24
 sloven 285
 sluiks 78
 sluipentig 78
 sluiper 79
 sluiperd 79
 sluiperig 78
 sluipetig 78
 sluijpjas 79
 slungel 123
 slurf 83
 SLUWE PERSOON 63
 sluwe vos 64, 67
 sluwe, een ~ 67
 sluwrik 67
 sluwigheid 319
 smaak, in de ~ vallen 330
 smakken 228
 SMALEN 204
 smalen 199, 204, 327
 smalend 206
 smalend, zich ~ uitlaten 205
 smart 219
 smeerdel 147
 smeerdoos 145
 smeerkanaal 106, 146
 smeerkanis 111, 146
 smeerkees 146
 smeerlap 51, 64, 67, 80, 104, 111, 112, 146
 SMEERLAP, SCHURK, ~ 111
 smeerlapperij 300
 SMEERPOES 146
 smeerpoes 146
 smeerpoets 146
 smeerpot 146
 smeertrien 145
 smeerwezel 146
 smeichelaar (< du.) 71
smeichelen 74
smeigelen 318
smekken 228
smelen 204, 327
 smeren, hem moeten ~ 287
 smeren, siroop ~ 75, 318
 smerig 108, 172, 258, 336
 smerig grijnzen 185
 smerig stuk 53
 smerig type 53
 smerig vuil 300
 smerig werk 300
 smerig wijf 110, 145, 147
 smerig, een ~ gezicht trekken 242
 smerige trien 145
 smerige, een ~ 145
smert 219
smerts 219
 smiechel 71

smiezen, in de ~ houden 14
 smijten, ergens met de pats naar ~ 298
 smijten, erop ~ 287
 smijten, voor de voeten ~ 325
 smodder 145, 147, 299
 smodderen 297
 smodderij 299
 smodderwerk 299
 smoel 186
 smoel, (een) ~ trekken 243
 smoel, een lelijke ~ trekken 243
 smoelentrekken 243
 smoelentrekker 76
 smoes 278
 smoesje 278
 smoezen 334
 smoor, de ~ in 192
 smoor, de ~ in hebben 200
 smoor, het ~ in hebben 200
 smoren 334
smork 147
 smoster 145
 smous 71, 106
 smousen 70
 smoutkruik, doortrokken wie een ~ 65
 snaak 106, 112, 171, 173, 177
 snaakje 173
 snaaks 170
snaakske 173
 snaaktig 170
 snaat 115
 snak 196, 209
 snakken 222, 224, 228, 332
 snakker 24
 snap 312
 snap, in een ~ 312
 snap, op de ~ 312
 snap-pak-krijg 312
 snappen 3
 snappen, onder de muts ~ 3
 snarren 207
 snauw 327
 snauwen 206, 216
 SNAUWEN, GRAUWEN 206
 snebben 207
 sneer, een ~ geven 328
 snel 313
 snel-snel 312
 snep 138, 271
 snepje 138
snepke 138
 sneren 205
 snerkerel 121
 sneu 57, 231
 sneuken 86
 sneuzel 100
 snibben 207

- sniebel 100
 sniffen 224
 snijden, een ~ 243
 snijden, een gezicht ~ 242
 snijden, een muil ~ 242
 snijden, een nut gezicht ~ 242
 snijden, een postzegel ~ 243
 snijden, een vies gezicht ~ 242
 snijden, gezichten ~ 242
 snijden, gezicht ~ 238, 242
 snijden, muilen ~ 243
 snijden, postzegels ~ 243
snijen, een gezicht ~ 242
snijen, een muil ~ 242
snijen, een nut gezicht ~ 242
snijen, een postzegel ~ 243
snijen, een vies gezicht ~ 242
snijen, eeng ~ 243
snijen, gezichten ~ 242
snijen, gezicht ~ 238, 242
snijen, muilen ~ 243
snijen, postzegels ~ 243
 snik, niet goed ~ 32, 35
 SNIKKEN 228
 snikken 228
 snip 25
 snipperen 297
 snobbelen 334
snoebelen 334
 snoefelen 86
 snoeren 207
 snoesnaas 100
 snoet, curieuze ~ 17
 snoeven 154, 205
 snoevenkater 155
 snoffelen 228
 snoffen 222, 224, 228
 snokken 222, 228
 snoppen 228
snorken 222
 snot, wie piet ~ staan te kijken 235
 snotaap 106, 276
 snotaap 98
 snotbel 98
 snotblaag 98
 snoteraar 204
 snoteren 199
snoterpot 204
 snothannik 98
 snotjong 98, 106
snotjonk 98, 106
snotkejong 99
 snotkieken 31
 snotkip 99
 snotkoker 99
 snotkop 99
snotkuik 99
 snotkuiken 99, 106
 snotkwajong 99
 snotlel 99
 snotlemmel 99
 snotlepel 99
 snotlikker 99
 snotmuil 99, 107
 snotnaas 98
 snotnelis 99
snotnelles 99
 snotneus 98, 107, 174
 SNOTNEUS 98
 snotpiemel 99
 snotpierik 99
 snots 99
 snotsbel 99
 snotsen 228
 snotser 99
 snotserd 99
 snotskiebel 99
 snotskuiken 99
 snotslemmel 99
 snotsnaas 98
 snotsneus 98
 snotsnuit 99
 snotssnuits 99
 snotsvink 99
 snottebel 99
 snotter 99, 107, 174
 snotteraar 99
 snotterbel 99
 snotterbol 99
 snotterd 99
 snotterdje 99
 snotterduppen 99
 snotteren 221, 224, 228
 snotterjong 99
snotterke 99
 snotterkop 99
snotterkuik 99
 snotterkuiken 99
 snotterkuit 99
 snotterlap 99
 snotterlemmes 99
 snotternaas 98
 snotterneus 98
 snotterpot 99, 204
 snotterprij 99
 snotterpul 99
 snottersnuits 99
 snotterwolf 99
 snotterzak 99
 snuffelaar 17
 snuffelen 228
 snuffen 228
 snugger 24, 65, 138
 snuggere tinus 25
 snuggere, een ~ 25
 snuit 17, 244
 snuit, (een) ~ trekken 243
 snuit, (een) lelijke ~ maken 243
 snuit, (een) lelijke ~ trekken 243
 snuit, een ~ zetten 243
 snuit, een nutte ~ trekken 243
 snuit, een stomme ~ trekken 243
 snuit, een vieze ~ trekken 243
 snuit, gekke ~ 244
 snuiten 228, 328
 snuiten maken 243
 snuiten trekken 243
 snuiter 174
 snuiteraar 100
 snuiteren 228
 snuitsnaas 100
 snuits 244
 snuits, (een) ~ trekken 243
 snuits, een ~ maken 243
 snuits, een ~ opzetten 243
 snuits, een nutte ~ trekken 243
 snuits, een schone ~ trekken 243
 snuits, vleddige ~ 244
 snuitsaap 100
 snuitsen 207
 snuitsen trekken 243
 snuitsnaas 100
 snuitsvink 100
 snuiven 222, 228
 snul 28, 34, 50, 123, 231
 snul, goede ~ 50
 snurken 222
 snurker 156, 204
snutten 328
 SOBER 335
 sober 335
soberkes 335
 sobertjes 335
 sodemeter 112
 sodemeter, op de ~ geven 326
 sodemeteren 199, 216
 sodok 271
 soebel 83
 soepknl 32
 soeprien 145
 soeur-tje (< fr.) 34, 83
 soi-tjes (< fr.), à la ~ 142
 sok 28, 34, 50, 88
 sok, bange ~ 133
 sok, goede ~ 50
 sok, goede ~ van een mens 50
sok, held op ~ 134
 sokken 86
 sokken, held op ~ 134
sokkeneren 321
 sokkenzomer 34, 88, 121, 142
sokses 34
 soksiem 32
 soksieme 142
 soksijs 34
sompen 228, 238
 soos 30
soper 335
soperkes 335

soppebroer 51
 sopsieme 35, 135
 soptrien 135
 spaken, een stek tussen de
 ~ 283
 spannen, zich ervoor ~ 287
 spanning 168
 sparen 244
 sparen, iemes ~ 244
 spartelaar 314
 spartelachtig 180
 spaß (du.) 176, 179, 180, 188,
 190
 spaß (du.) maken 178, 179
 spaßen (du.) 179
 spaßetig (< du.) 169
 spaßetige (< du.), een ~ 171
 spaßig (du.) 169, 173, 175,
 177, 181
 spaßige (< du.), een ~ 171,
 177
 spaßmaker (< du.) 171, 176
 spaßvogel (du.) 171, 176
 spats 176, 180
 spatsen maken 307
 spatsig 181
 speculeren 4, 40
 speculeren over 6
 speeksel, het zal ~ kosten 288
 speelachtig 179
 SPEELS 179
 speels 61, 179
 speelvogel 180
 spektakel 306
 spektakel, veel ~ maken 310
 spektakelen 217
 spektakelmaker 307
 spel, het ~ opdraaien 210
 spelbreker 165
 spelegaande 291
 spelegaans 291
 spelen, baas ~ 269
 spelen, baas willen ~ 269
 spelen, bet zijn kloten ~ 317
 spelen, comédie ~ 75
 SPELEN, DE BAAS ~ 269
 spelen, de baas ~ 269
 spelen, de baas willen ~ 269
 spelen, de beest ~ 267
 spelen, de dwarserik ~ 163
 spelen, de ezel ~ 163
 spelen, de fijne ~ 318
 spelen, de grote man ~ 75
 spelen, de jan willen ~ 269
 spelen, de meester jan ~ 269
 spelen, de naschop ~ 323
 spelen, de warsdrijver ~ 163
 spelen, de warserik ~ 163
 spelen, heer ~ 270
 spelen, mee zijn kloten ~ 321
 spelen, meester ~ 269

spelen, meester jan ~ 269
 spelen, met de kop ~ 160
 spelen, met zijn kop ~ 164
 spelen, op zijn poot ~ 215,
 326
 spelen, pootaan ~ 285, 287
 spelen, vals ~ 75
 spelen, voor filou ~ 75
 spelend 291
 spelenderwijs 291
spelen-kaaf 180
 spelen-kalf 180
 spelen-kind 180
spelen-kink 180
 spelletig 179
 spelig 179
 spelken 213
 spellen, de les ~ 326
 spergitzenmaker 171, 174
 spie, er ~ achter zetten 287
 spiegelen 152
 spij, wat ~ zetten 287
 spijen, vuur ~ 216
 spijen, zijn gal ~ 216
 spijt 219
 spijt doen 321
 spijt hebben 235
 spijt, kale ~ 152
 spijtig 241
spijts 219
spijtsig 241
 spik 176
 spin, zo giftig als een ~ 218
 spinnorrig 193, 196, 197
 spinselen 119
spinsen 17
 spinzen 14, 332
 spinzer 17
 spits 23, 172
 spitsboef 67, 106, 112
 spitse, een ~ 25
 spitsen, zich ~ 16
 spitsen, zich ~ op 168, 332
 spitskop 25
 spitzbube (du.) 112
 spoed hebben 310
 spoeden 286, 287, 310
 spoeden, goed ~ 288
 spoeden, zich ~ 287, 310
 spoeden, zijn eigen ~ 310
spoeien 286, 287, 310
spoeien, zich ~ 287, 310
spoeien, zijn eigen ~ 310
spoewen 310
spoewen, zich ~ 310
 spontaan 276
 spook 110, 161
 spook, zwart ~ 147
 spoors 214
 SPOTTEN 205
 spotten 205, 213

spreekt, dat ~ 42
 spreken wie een juffrouwetje
 157
 spreken, aanstellerig ~ 157
 spreken, kleinerend ~ 204
 spreken, op de letter ~ 157
 spres 264
 springen, de kwint ~ 214
 springen, uit zijn vel ~ 216,
 217
 springerig 61, 180
 spuien, gal ~ 216
 spuien, wut (du.) ~ 216
sputtenaar 165
 sputteraar 165
sta, op zijn stuk ~ 44
staa, verluisterd ~ 257
 staan als had hij in zijn broek
 gescheten 234
 staan kijken 254
 staan te kijken 254
 staan zien 254
 staan, aardig ~ te kijken 254
 staan, derop ~ 44
 staan, dervan ~ kijken 254
 staan, dervan ~ te kijken 254
 staan, dervan te kijken ~ 254
 staan, een de pof ~ 44
 staan, eraan ~ 286
 staan, gelijk een klein kind
 ~ 234
 staan, gelijk een zebedeus
 ~ 234
 staan, iemand ~ 44
 staan, iemand de pof ~ 44
 staan, in bedrag ~ 39
 staan, in de weg ~ 282
 staan, in get zijn mannetje ~ 8
 staan, in twijfel ~ 39
 staan, niet vast in de schoenen
 ~ 41
 staan, niet zien ~ 206
 staan, onder de voeten ~ 282
 staan, op ~ te kijken 254
 staan, op get ~ 43
 staan, op qui-vive ~ 14
 staan, op zijn ponteneur ~ 215
 staan, op zijn stuk ~ 44, 150
 staan, perplex ~ 254
 staan, raar ~ te kijken 254
 staan, stom ~ kijken 254
 staan, te kijken ~ 254
 staan, te zien ~ 254
 staan, van ~ te kijken 254
 staan, van te kijken ~ 254
 staan, verluisterd ~ 257
 staan, verwonderd ~ 254
 staan, voor niks terug ~ 128
 staan, vreemd ~ te kijken 254
 staan, vreemd dervan ~ te
 kijken 254

staan, wel met zijn eigen ~ 151
 staan, wie piet snot ~ te kijken 235
 staan, zijn mannetje ~ 44
 staande houden 43
 staart, gauw op zijn ~ getreden 196
 staart, stomme ~ 28
 staat maken op 61
 staat, hij bedondert onze lieve heer waar doe bij ~ 80
 staat, tot niks in ~ zijn 121
 staat, zeggen waar het op ~ 271
 staat, zijn ~ zeggen 327
 staats 149
 stabiel 140
 stabiel jammeren 245
 stagnatie 283
 sta-in-de-weg 283
 staken 263
 stakker 227
 stakkerd 227
 stampen, in de hoek ~ 205
 stand houden 43
 standig 159, 196
 standje 327
 standvastig 127
 stang, op ~ jagen 324
 stank in de weg 283
 stapel 35
 star 60, 159, 162
 staren, beteuterd ~ 337
 stechelaar 115, 165, 322
 stechelen 164, 205, 213
 steeg 159
 steek 327
 steels. 78
 steen en been klagen 245
 steenbok 161
 steenezel 27, 161, 165
 steens 194
 steenteef 110
 steigerig 279
 stek achter de deur zetten 329
 stek, de ~ opjagen 321
 stek, een ~ in het rad steken 163
 stek, een ~ tussen de spaken 283
 stekel 161
 steken 205, 213, 321
 steken, de gek ~ 178, 212
 steken, de gek ~ met 205
 steken, de kop hoog ~ 150
 steken, een stek in het rad ~ 163
 steken, in de lucht ~ 329
 steken, in zijn bol ~ 19
 steken, in zijn kop ~ 19

steken, stekken in de rader ~ 163
 steken, zijn kop omhoog ~ 151
 steken, zijn schep in de grond ~ 261
 stekerd, een ~ 175
 stekken in de rader steken 163
 stekske, op zijn ~ 136
 stel, niet op zijn ~ 248
 stellen 19
 stellen, in zijn hoofd ~ 19
 stellen, op orde ~ 289
 stellen, op prijs ~ 45
 stellen, zich op de hoogte ~ 13
 stellen, zich te weer ~ 44
 stemmig 335
 stemmig 57, 335
 stemming 180
 stenen, de ~ uit de grond klagen 245
 stenig 159, 194
 stens 156, 159, 166
 stens zijn 160
 stensen 152, 154, 236, 238
 ster, het hoog in zijn ~ hebben 157
 sterk 82
 stern, het hoog in zijn ~ hebben 150
 stert, stomme ~ 28
 steunen 222, 225, 245
 steunerik 161
 steunig 159, 166
 steunige kadee 161
 steunige kop 161
 steuper 135
 stevig 138
 stiechel 161
 stieffleer, een ~ 204
 STIEKEM 77
 stiekem 65, 77, 78
 stiekem lachen 184
 stiekeme, een ~ 71, 79, 322
 stiekemer 76, 79, 322
 stiekemkes 77
 stiekempjes 77
 stiekems 77
 stiekes 77
 stier 161
 stieren 160, 238, 321
 stierenkop 161
 stierenmop 165
 stieretig 162, 194
 stierig 159, 162
 stier-naas 161
 stijf 60, 148, 159, 162, 249
 stijf van angst 132
 stijf van begrip 26
 stijf, de poot ~ houden 43
 stijf, het been ~ houden 43

stijf, niet ~ van schrik zijn 127
 stijf, zich ~ en krom werken 285
 STIJFKOP 160
 stijfkop 160, 165, 204, 276
 stijfkoppen 238
 STIJFKOPPIG 161
 stijfkoppig 159, 162, 193
 stijfkoppig zijn 164
 stijfkopsig 193
 stijflene 160
 stijfnak 160
 stijfnak 160
 stijfvreter 160, 165
 stijve boer 160
 stijve duivel 123
 stijverik 160
 stikken, de naald ~ 150
 stil 55, 57, 77, 94, 277, 334
 stil lachen 184
 stil, met ~ strom 78
 stil, niet ~ kunnen zitten 315
 stilgeestig 94
 stilkes 77
 stille (< du.), in der ~ 77
 stille, met ~ trom 78
 stillekes 77
 stillekes lachen 184
 stilletjes 77
 stilletjes lachen 184
 stilte, in alle ~ 77
 stilzwigens 77
 stinken van geluk 190
 stinkend stuk 53
 stinker, fiere ~ 155
 stinker, kale ~ 155
 stinker 98, 106, 113
 stinker, grootse ~ 134
 stinker, koppige ~ 161
 stinkgat 106
 stip 62
 stippel 35
 stipt 60, 137
 stipte jong 137
 stoef 156
 stoef, veel ~ maken 310
 stoefbroek 156
 stoefen 75, 153, 310
 stoefen, fel ~ 310
 stoefier 76, 156
 stoeferd 156
 stoefkout 156
 stoefkous 156
 stoepjes, op ~ trekken 70, 317
 stoepkes, op ~ trekken 70, 317
 stoer 166, 194, 209
 stoeten 329
 stof 156
 stof, kort van ~ 195, 209
 stoffen 153
 stoffen, bij de ~ 65

stoffer 156
stofferd 156
stofkont 156
stofkous 156
 stokelen 324
 stoken 118, 324
 stoker 114
 stokje, op zijn ~ 136
 stokken op 61
 stokken, kan men op ~ 140
stolt 102
stolz (du.) 148, 149
stolz (du.) zijn op get 154
stolzigheid (< du.) 149
 stom 26, 30
 stom als een ezel 30
 stom als een varken 30
 stom als het achterste van een varken 30
stom bluts 83
 stom doen 206
stom doos 29
stom fluit 29
stom frats 36
stom geit 29
stom geit 83
 stom hoofdje 29
 stom hout 29
stom hudje 29
 stom kalf 31
stom koe 31
stom kow 31
 stom kuiken 28, 31
stom lut 29
stom meid 29
 stom oeuf (fr.) 32
stom pruim 29
 stom staan kijken 254
stom streek 36, 267
 stom stuk vreten 32
stom tant 83
stom trien 29, 83
stom trut 29, 83
stom tut 29
 stom varken 28, 31
 stom vrouwmens 29
 stom wie het achterste van een varken 30
 stom wijf 29, 83
stom, een ~ snuit trekken 243
 stom, ezelachtig ~ 30
 stom, zich ~ en blind werken 285
 stomheid, met ~ geslagen 255
 stomkop 28, 32
 stomme aap 28
 stomme achterover 28, 32
 stomme bluts 83
 stomme boer 32
 stomme daad 267
 stomme doos 29

stomme egel 28
 stomme ezel 28, 30
 stomme fluit 29
 stomme frats 36
 stomme geit 29, 83
 stomme hoera 29
 stomme hond 31
 stomme hornochse (du.) 31
 stomme jood 28
 stomme kal 158
 stomme kerel 142
 stomme kloot 32
 stomme koe 28, 31
 stomme kul 28
 stomme kuls 28
 stomme lut 29
 stomme meid 29
 stomme os 28, 31
 stomme pruim 29
 stomme staart 28
 stomme streek 36, 267
 stomme tante 83
 stomme trampaal 29
 stomme trek 267
 stomme trien 29, 83, 142
 stomme truc 37
 stomme trut 29, 83
 stomme tut 29
 stomme uil 28, 31
 stomme zet 267
 stomme zouwaas 28
 stomme, een ~ 28, 165
 stomme, een ~ snuit trekken 243
 stommeling 28, 31
 stommelings 265
 stommerd 28
 stommerik 27, 31
 stommerik, grote ~ 31
 stommetig 26
 stommigheid 36, 267
 stommiteit 36, 267
 stomp 228
 stoms, get ~ 36, 267
 STOMVERBAASD 255
 stomverbaasd 255
 stonteigenwijs 162
 stoom aflaten 216
 stoot-om, een ~ 142
stoots 102, 148, 149
 stoppen 263, 301
 stoppen, even ~ 301
 storen 282, 337
 storm in een glas water 308
 stoten, voor de kop ~ 337
 stotteren 86
 stout 82, 102, 130
 stout jong 106
 stout kind 106
 stout schepsel 107
 stoute jong 106

stoute kwajong 107
 stouterd 107, 276
 stouterik 106, 276
 STOUTMOEDIG 129
stouts kind 106
 straat, over de ~ dragen 118
 straat, zijn goede naam de ~ opbrengen 118
 straatbrak 92
 straatje, grote man in een klein ~ 155
 straatjong 106
 straatloper 92
 straatvarken 106
 straatveeg 117
 straatwijf 110
 strabander 106, 122
 strabant 101, 106, 173, 174, 276, 292
strabanter 106
strabender 122
 straf 60, 172
 straffen 328
 straffen, met minachting ~ 206
 strak 60
 strang 60, 106, 174
strank 106
strant 102, 130, 149, 292
strant jong 104
strant kind 107
strante bok 104
stranterik 104
 strapatsenmaker 174
 strapatzen (du.) 37
 stratenloper 124
 streber 273
 streek 36, 62, 267, 318
 streek, domme ~ 36, 267
 STREEK, DWAZE ~ 36
 streek, flauwe ~ 318
 streek, gekke ~ 36, 267
 streek, nutte ~ 318
 streek, onnozele ~ 36
 streek, slimme ~ 36, 318
 streek, stomme ~ 36, 267
 streek, van ~ 234
streek, vol ~ 170
 streek, vuile ~ 36
streek, zotte ~ 37
 streek, zotte ~ 62
 streep 63
 strekel 106, 112, 122, 161, 177, 276
 streken, dolle ~ 37
 streken, domme ~ 37
 streken, gekke ~ 37
 streken, vol ~ 170
 streken, zotte ~ 37
 streken, zotte ~ uithalen 179
 strelen 318, 333

STRENG 60
 streng 60
 streng van een vrouwmens
 110
 strevelaar 165
 streven 164
 strever 165
 streverd 165
 striemen 86
 strijgelhaan 71
 strijkelen 334
 strijken 318, 334
 strijken, honing om de mond
 ~ 75, 318
 strijken, lijm ~ 75
 stro, dom als ~ 30
 stro, lomp wie ~ 30
strobber 104
 stroeven 154
stroeven 328
 stroeven, zich ~ 154
 strof 157
 stroffen 152, 154, 157
strongs 157, 158
strongserij 157
stronks 132
stronkseigenwijs 162
 stronselen 307
 stront 132
 stront wie heeft me gescheten
 152
 stront, de ~ dun bij het hart
 hebben 197, 214
 stront, de ~ dun bij het hart
 hebben zitten 197
 stront, de ~ kort bij het hart
 hebben 197, 198
 stront, de ~ dicht bij het hart
 hebben 197
 stront, door de ~ halen 118
 stront, door de ~ rijten 118
 stront, door de ~ trekken 118
 stront, stuk ~ 113
 stront, van boven bont, van
 onder ~ 152
 strontkar 135
strontkel 121
 strontkerel 121
 strontnaas 100
 strontnikkel 106
 strontsvuil 89
strooi, lomp wie ~ 30
 strop 53, 104, 122, 173, 276
 stropen 317
 stroper 125
 stropenstreek 36
 stropper 104
 strubbel 306
struffen 328
 struik, achter haag en ~ 77
struipen 317

struntz 157, 158
 strunzen 153, 157
 strunzer 156
 strunzerd 156
 strunzerij 157
 stub, bange ~ 133
 stub, uit de ~ houden 206
 stubbig 166, 194
 stug 60, 162
 stugge, een ~ 161
 stuip 63
 stuipen 62
 stuit 156
 stuitbeer 156
 stuitbeest 156
 stuitbroek 156
 stuitbroer 156
 stuitbuidel 156
stuitbuiel 156
 stuiten 75, 153, 329
 stuiten op zijn eigen 153
 stuiter 156
 stuitkal 156
 stuitlap 156
 stuitvot 156
 stuk brood 51
 stuk goud 51
 stuk krapuul 52
 stuk ongeluk 227
 stuk stront 113
 stuk vergift 110
 stuk vreten 28, 106
 stuk, echt ~ broed 51
 stuk, kort van ~ 209
 stuk, op zijn ~ 136
 stuk, op zijn ~ staan 44, 150
 stuk, slecht ~ 51
 stuk, smerig ~ 53
 stuk, stinkend ~ 53
 stuk, stom ~ vreten 32
 stuk, van zijn ~ 234
 stuk, verwend ~ 98
 stuk, voet bij ~ houden 43
 stuk, vuil ~ 53
 stultes 142
 stultus (lat.) 26, 34
 stumper 33, 135, 227
 stumperd 33, 227
 stuntelaar 28
 STUNTELEN 293
 stuntelen 293
 stuntelige, op een ~ manier
 verrichten 297
stuppig 194
 sturacks 161
 stürmig (du.) 100
 stuurs 162, 194
subbedeus 28, 31, 33
 suf 26, 30, 33, 234
 suffer 31
 suffer 33

sufferd 11, 28, 31, 33, 135
 suffetig 33
 sufkop 31
 suftrien 29
 suftrut 29
suggel 50, 140
suggelaar 50, 88, 123, 140,
 227
suggelaar, goeie ~ 50
suggelen 85, 240
suggelkont 30
suggeltrien 140
 suizen 86
 sukkel 31, 33, 50, 88, 140
 sukkelaar 50, 88, 123, 140,
 227
 sukkelaar, goede ~ 50
sukkelaard 140
 sukkelachtig 83
 sukkelarij 239
 sukkelbok 140
 sukkelboks 140
 sukkelder 140
 sukkelen 85, 86, 240, 297
sukkelke 140
 sukkelkont 30, 31
 sukkeltje 140
 sukkeltrien 140
 sukken 39
 sul 28, 31, 33, 50, 123, 228
 sul, goede ~ 50
 sul, onnozele ~ 134
sulle 228
 sullig 30
sumpen 235
 suns 34
sûns 34
suppen 235
 supposeren 19
 sus 50, 123
 sus, goede ~ 50
 sus, onhandige ~ 142
 sus, uit zijn ~ 234
 suusje 34, 83
suuske 34, 83
swach va verstank 10
 symphatiek 177

T

taae prij 271
 taak 272
taand, achter zijn ~lachen 184
 taats 110, 117
 tafelmie 83
 tafeltrees 83
 taffelaar 142
 taffelen 39, 86, 286, 297
 tak, van de hak op de ~ 61
talianer 125

talmen 39, 297
 tam 57, 89, 277
 tam, niet ~ 96
 tammelaar 88
 tammelen 39
 tammelen 85
 tampeesten 217
 tantam maken 307
 tantam, veel ~ maken 310
 tamtasie 240
 tan, (een) mond vol ~ 233
 tan, bet zijn mond vol ~ 233
 tan, met de mond vol ~ 233
 tan, met zijn mond vol ~ 233
 tanden, (een) mond vol ~ 233
 tanden, achter zijn ~ lachen 184
 tanden, bet zijn mond vol ~ 233
 tanden, haar op zijn ~ hebben 127
 tanden, met de mond vol ~ 233
 tanden, met zijn mond vol ~ 233
 tanden, op de ~ bijten 287
 tandpijn, lachen wie een boer die ~ heeft 244
 tang 110, 117, 271
 tang, kwade ~ 109
 tang, oude ~ 271
 tangeren 321
 tant joedela 145
 tant-à-faire (fr.), een ~ 110, 322
 tante Gudula 145
 tante, stomme ~ 83
 tantefeir 322
 tap, gelukkige ~ 189
 taperen 88, 228, 294
 taperen (< fr.) 286
 taperij 240
 tappe, gelukkige ~ 189
 tapper, gelukkige ~ 189
 tapperaar 142
 tappes, gelukkige ~ 189
 taquineren (< fr.) 321
 tarten 321
 tas, bijdehante ~ 138
 tasgat 88
 tatel 117
 täuschen (du.), (sich) ~ 12
 taxeren 45
 te baat nemen 280
 te barsten lachen 187
 te beklagen 247
 te doen hebben met 251
 te hebben 331
 te kijken staan 254
 te kwader trouw 68
 te nijg werken 286

te precies 45
 te schande maken 118
 te verduren hebben 225
 te vrij 130
 te vrij en dank 278
 te zeil gaan 217
 te zien staan 254
 te, zich ~ blubber werken 288
 teddelen 85
 teef 110, 271
 teef, kwade ~ 109
 teef, vuile ~ 110
 teeg prij 271
 teen, gauw op zijn ~ getreden 196
 teenhouien 44
 teergevoelig 196
 tegen de draad 194
 tegen de draad in 162, 166
 tegen euch (du.) in werken 164
 tegen goesting 278
 tegen heug en meug 278
 tegen hoog en laag 278
 tegen regeer in werken 164
 tegen wil en dank 278
 tegen zijn goesting 278
 tegen zijn kop gelopen 234
 tegen zijn wil 278
 tegen zijn zin 278
 tegen zin 278
 tegenaan, er ~ gaan 287
 tegendeel, het ~ sagen (du.) 163
 tegendraad werken 164
 tegendraad, een ~ 165
 tegendraads 166, 197
 tegendraadse, een ~ 166
 tegengevallen 234
 tegengoesting, met ~ 278
 tegengrijnen 185
 tegenhalden 282
 tegenhouden 44, 282
 tegenhouen 282
 tegenhouien 282
 tegenhouten 44, 282
 tegenhouwen 282
 tegenin, er ~ werken 163
 tegenop kijken 39
 tegenop kunnen 44
 tegenovergestelde, het ~ willen 163
 tegenslag 252, 283
 tegenslagen 231
 tegenslawen 231
 tegenspoed 283
 tegenstrevelaar 166
 tegenstreven, altijd ~ 163
 tegenstrever 166
 tegenvallen 231
 tegenvaller 283

tegenvaller, een ~ hebben 232
 tegenvallerd, een ~ hebben 232
 tegenwerken 44, 164, 282
 tegenwerker 166
 tegenwringen 164
 tegenwringing 165
 TEGENZIN, MET ~ 278
 tegenzin, met ~ 278
 tekeergaan 215, 217
 tekeergaan, nut ~ 215
 tekeergaan, razend ~ 217
 tekst, van zijn ~ af 193
 tel, in ~ zijn 45
 teleurgesteld 231, 234
 TELEURGESTELD (WORDEN) 231
 TELEURSTELLEN 231
 teleurstellen 231
 tellen 45
 tellen op 61
 tellen, geen vijf kunnen ~ 234
 tellen, kijken alsof hij niet meer kon ~ 234
 tellen, kijken of hij geen drie kan ~ 234
 tellen, niet ~ 15
 tellen, staan alsof hij geen drie kon ~ 234
 tellen, weinig ~ 206
 temmelen 85
 temmen, niet te ~ 209
 tempeesten 217, 221, 267, 321
 temptatie 240, 252, 322
 tempteerder 322
 tempteren 210, 282, 320, 323
 temtansie 240
 TEN EINDE BRENGEN 261
 tenen, gauw op ~ geraakt 196
 tenen, gauw op de ~ getreden 196
 tenen, gauw op zijn ~ getreden 196
 tenen, op ~ getreden 196
 tenen, op de ~ getreden 196, 197
 tenen, op zijn ~ getrapt zijn 197
 tenen, op zijn ~ getreden 213
 tenen, vlot op de ~ getrapt 196
 tengelen 210, 321
 tengertjes 57
 teppen 35
 ter neven 12
 terachter, zich ~ zetten 288
 terdege 139
 terechtvinden, zich ~ 250
 terechtwijzen 325
 tergen 210, 320, 323
 terjaas doen 163
 terjaas werken 163

- terjaas zijn* 163
terjaasdrijven 163
terjaasdrijver 164
terjaashout 165
terjakelen 320
terjasse, een ~ 165
terneuks 78
tersluiks 78
tertelen 85
terug 78
terug, voor niks ~ staan 128
terugbeginnen 264
terugdenken 9
teruggetrokken 57, 58
terughouden, zich ~ 39
terugkomen, erop ~ 41
terugkrabbelen 41
tervier, zich goe ~ zetten 288
tervoor, zich ~ spannen 287
terwars 166
terwars doen 163
terwars werken 163
terwars zijn 163
terwars, in het ~ zitten 163
terwarsdrijven 163
terwarsdrijver 164
terwarse, een ~ 165
terwarse, het ~ voordoen 163
terwarserik 165
terwarshout 165
terwarskop 165
terwarsliggen 163
testen 291
tettelaar 88
tettelen 85
tettelpie 88
teut 30, 34, 84
teutebel 84
teutelaar 88
teutelen 38, 85, 297
teutelhannes 288
teuten 38, 297
teuterig 194
teuzel 88
teuzelen 86
tevreden 188
tevreden, niet gauw ~ 45
TEVREDEN;
TEVREDENHEID 188
tevredenheid 188
TEVREDENHEID,
TEVREDEN; ~ 188
tevree 188
thuis, de leukste ~ 177
thuis, nog niet ~ 248
thuis, van alle markten ~ 24,
 65
thuisvoelen 249
thuisvoelen, niet ~ 249
thuisvoelen, zich ~ 249
thuisvoelen, zich nog niet ~
- 249
thuisziekte 248
tieren 217
TIEREN, RAZEN EN ~ 217
tieren, razen en ~ 217
tierrekes 57
ties, luie ~ 90
tijd vergend 290
tijd, geen ~ hebben 311
tijd, niet veel ~ hebben 311
tijd, veel ~ eisend 290
tijdrovend 290
tijn, bange ~ 133
tikken, op de vingers ~ 328
timpen 213
timtam rimram 309
tines, sloom ~ 31
tinus 28
tinus, onrustige ~ 314
tinus, slome ~ 31
tinus, snuggere ~ 25
tippel-kunde (< du.) 125
tiran 273
tirtsen 210
tirvelachtig 180
tist, gelukkige ~ 189
tist, luie ~ 90
tist, vettige ~ 146
titsen 210, 321
tizzeken 86
tjegenhougen 282
tjinken 224
tjoenken 224
tjuiken 227
tobbe 34
tobbelen 297
tobben 5, 240, 251, 286, 294
TOBBEN, GETOB; ~ 239
tobberd 228
toddel 145
toddelaar 88
toddelen 86, 291, 293, 297
todder 147
toe, mottige ~ 203
toebijten 207
toefelaar 88
toefelen 86
toegeven 41
toegeven, niet ~ 44, 160
toeken 210, 321
toeken 86
toekijken 254
toelaten 274
toelating 274
toen, uit de hel gekropen ~ de
duivel sliep 65
toepes 32, 171
toer 36, 63, 261
toer, een valse ~ uithalen 119
toer, zotte ~ 63
toeren, over zijn ~ 218, 233
- toestaan* 274
toestemmen 274
TOESTEMMING 273
toestemming 274
toestemming geven 274
toe-stimmung (< du.) 274
toet 34, 117, 156
toeten 154, 224, 227
toeter 117, 156
toeteren 216
toetuil 27, 34
toevallig 265
toezien 254
tof 24
toffelaar 142
tokken 210, 297, 321
tokker 88, 142
tokkerig. 173
tölpel (du.) 142
tölper 142
tomen, niet te ~ 209
tommel, van zijn ~ 234
tommelen 290, 297
tommelen, zich ~ 311
tondel 145
tonen 154
tonen, zijn kop ~ 160
tonerd 156
tong, kwade ~ 116
tong, lange ~ 116
tong, lelijke ~ 116
tong, valse ~ 115
tong, vuile ~ 115
tontel 145
tooi 110, 117, 145
tooi van een wijf 110
tooi, vuile ~ 145
toorn, de ~ aandoen 321
toos 145
toot 30
toot, een ~ zetten 243
torment 110
torneren 217
torten aandoen 220
tos 142, 143
tot besluit komen 41
tot de conclusie komen 41
tot een akkoord komen 41
tot het besef komen 40
tot last zijn 323
tot niks in staat zijn 121
tot op zijn hemd uitkleden 327
totaal bedorven 113
totebel 30
tourneren 315
touwen, zich ~ 286, 288, 311
touwen, zich grellig ~ 311
TRAAG 82
traag 26, 82, 89, 94
traag wijf 83
traag, een ~ 30

trage apostel 88
 trage beer 88
 TRAGE VROUW 83
 trage zaadschieter 88
 trage, een ~ 30, 83, 88
 traineren 86
 trakken 86
 tralala 309
 tralala hebben 150
 tralala maken 310
 tralala, veel ~ van maken 310
 trammelant 306
trammen 286
 trampaal, stomme ~ 29
 trampelaar 88
 tranen, zich ~ lachen 187
 transeneerder 322
 transeneren 210, 236, 320,
 323
 trant 261
 trappenschijter 134
 trauen (< du.), zich ~ 128
 trauer (du.) 220
 traurig (du.) 222
 travakken 285
 traven 286
travikken 285
 trazjaken 321
trebbeleren 282
 treden, zich op de lip ~ 237
 trees 84
 treesje, heilig ~ 76
 treffelijk 59, 336
 treffen 318
 treiter 322
 treiteraer 322
 treiteren 205, 210, 319, 323
 TREITEREN 319
 TREITERKOP 321
trejen, zich oppe lip ~ 237
 trek 188, 261
 trek, domme ~ 267
 trek, lompe ~ 267
 trek, stomme ~ 267
 trekken 39, 238, 260
 trekken, (een) gezicht ~ 242
 trekken, (een) grijns ~ 243
 trekken, (een) grimas ~ 243
 trekken, (een) lelijk gezicht
 ~ 242
 trekken, (een) lelijke snuit
 ~ 243
 trekken, (een) muil ~ 242
 trekken, (een) pannetje ~ 237
 trekken, (een) scheve mond
 ~ 238
 trekken, (een) smoel ~ 243
 trekken, (een) snuit ~ 243
 trekken, (een) snuits ~ 243
 trekken, de achterhaam ~ 89
 trekken, derdoor ~ 118

trekken, door de stront ~ 118
 trekken, door de zeik ~ 118
 trekken, een ~ 243
 trekken, een brib ~ 237
 trekken, een gezicht wie zeven
 dagen regen ~ 238
 trekken, een griekerig gezicht
 ~ 242
 trekken, een grimas ~ 243
 trekken, een lelijk bakkes ~
 243
 TREKKEN, EEN LELIJK
 GEZICHT ~ 242
 trekken, een lelijke muil ~ 242
 trekken, een lelijke smoel ~
 243
 trekken, een lip ~ 237
 trekken, een maske ~ 243
 trekken, een nutte snuit ~ 243
 trekken, een nutte snuits ~ 243
 trekken, een postzegel ~ 243
 trekken, een prutlip ~ 237
 trekken, een scheef gezicht ~
 238, 242
 trekken, een scheve muil ~
 238
 trekken, een schone snuits
 ~ 243
 trekken, een schoon maske
 ~ 243
 trekken, een schoon tronie
 ~ 243
 trekken, een schrouw gezicht
 ~ 242
 trekken, een schuw gezicht
 ~ 242
 trekken, een smerig gezicht
 ~ 242
 trekken, een stomme snuit
 ~ 243
 trekken, een vies gezicht ~
 242
 trekken, een vieze snuit ~ 243
 trekken, een vleddig gezicht
 ~ 242
 trekken, een zuur gezicht ~
 242
 trekken, erdoor ~ 321
 trekken, grimassen ~ 243
 trekken, het niet ~ 315
 trekken, lang ~ 260
 trekken, lelijkheids ~ 243
 trekken, muilen ~ 243
 trekken, ogen van ~ 254
 trekken, op de lange baan ~
 260
 trekken, op stoepjes ~ 70, 317
 trekken, prentjes ~ 243
 trekken, scheef gezicht ~ 185
 trekken, smoelen ~ 243
 trekken, snuiten ~ 243

trekken, snuitsen ~ 243
 trekken, voordeel ~ 280
 tremelen 86
 tremmen 286
trenselen 84
tregelaar 87
tregelen 84
tregelieren 84
tregelen 84
trenselaar 87
trenselen 84
trenseleren 84
trentelen 84
trenteler 87
trentelvot 87
trenteneren 84
 treugelen 86
 treunen 229
 treunen 220
 TREUREN 228
 treuren 229
 treurig 222, 234
 treurig zijn 229
 treurigheid 220
 treurmond 241
 treutelaar 88
 treutelen 86
 treuten 39, 86
 treuzel 83, 86
 TREUZELAAR 86
 treuzelaar 86
 treuzelboks 87
 TREUZELLEN 84
 treuzelen 38, 84, 294, 297
treuzeleur 86
 treuzelhannes 87
 treuzelkont 87
 treuzelkous 83, 87
 treuzeltje 87
 treuzeltrien 83
trezeke, heilig ~ 76
 triakelen 320
 trien 29, 145
 trien, domme ~ 29
 trien, flauwe ~ 29
 trien, onnozele ~ 29
 trien, smerige ~ 145
 trien, stomme ~ 29, 83, 142
 triestig 96, 222, 247, 252
 triestig zijn 229
trietsen 337
 triezen (du.) 321, 337
 trijzel 88
trijzelen 84
 trijzelen 86
 tringelen 297
 trittelen 334
 trochelen 236
 troddelen 297
 troebel 306
 troef 126, 190

troela 29, 83, 145
troeven 328
troffel 117
troffel, kwade ~ 109
troggelaar 71, 88, 142
troggelaar 88
troggelboks 88
troggelen 39, 70, 84, 293
troggelvot 88
trokkelaar 88
trol, hol over ~ 312
trom, met stille ~ 78
trommelke 34
trommeltje 34
trompen 70
tromperen (< fr.), zich ~ 12
tronie, een schoon ~ trekken 243
tronneken 297
trontelen 297
troost 230
troost schenken 229
TROOST, TROOSTEN; ~ 229
troosten 229
TROOSTEN; TROOST 229
troostig 252
trosjer (< fr. trucher) 71
trots 148, 149
trotsig 148
trotsigheid 149
trotten 297
trouw, te kwader ~ 68
trouwen 60
trubbel 219, 306
trubbeleren 282
trubbels 219, 306
trudj 318
truc, stomme ~ 37
trucher (fr.) 119
trucje 318
truckske 318
truffel 145
truggelaar 88
truggelboks 88
truggelen 39
truggelen 84
trui 30
trukhouwen, zich ~ 39
trukkelen 39, 236
trul 84
trut 29, 83
trut, domme ~ 29
trut, lompe ~ 29
trut, stomme ~ 29, 83
trutje 29, 83
trutnel 29
trutselen 84
truttelen 86
trutten 238
trutten 86
tsakramenten 217

tsebedeus 31
tsenken 210
tsevreien 188
tsiebbel, bange ~ 133
tsien, bange ~ 133
tsoepeknul 32
tsukkelaar 140
tüchtig (du.) 137
tuddelen 86
tuin, om de ~ leiden 317
tuisteren 70
tuitendraaier 91
tukken 39, 297, 301
tukken, even ~ 301
tulp 177
tunkveel, een ~ 155
tünnes 171
tureluut 35
tussen het dort en het groen 78
tussen komen 271
tussen, een stek ~ de spaken 283
tussenbei gaan 271
tussenbei komen 271
tussenbeide gaan 271
tussenbeide komen 271
tut 29, 34, 171
tut, stomme ~ 29
tutje 29, 84
tutnel 84
tutte 34
tuttebel 29
tutteke 29, 84
tuttelen 86, 334
tutterig 58
tuurlijk 42
tuut naar huis 248
twaalf, een gezicht gelijk een half ~ mis 223
twarsnak 164
twee, een bet ~ gezichten 76
twee, mens met ~ gezichten 76
twee, zo simpel als één en één ~ is 302
twee, zo simpel als één en één is ~ 302
twee-eind, in het ~ drijven 163
twijfel, in ~ staan 39
twijfelaar 62, 88
twijfelen 38
type, drollig ~ 123
type, gelukkige ~ 189
type, hautain ~ 151
type, lollige ~ 174

U

udder 28, 32
uider 28, 32
uil 27, 31
uil, stomme ~ 28, 31

uilen 223, 228
uilenkop 27, 31
uilenkuus 34
uilenkuus 171
uilenpit 27
uilenvotskuiken 27
uilkuiken 31
uilskop 27
uilskuik. 27
uilskuiken 27, 30, 31
uit de aard geslagen 108
uit de ef 140
uit de grond 139
uit de hel gekropen toen de duivel sliep 65
uit de hoogte 149
uit de hoogte kallen 157
uit de kunst 140
uit de kunst kennen 8
uit de lucht gevallen 234
uit de slof schieten 214, 216
uit de stub houden 206
uit gen huisje 233
uit het huisje 233
uit het huisje zijn 178, 199
uit het lood 233
uit het veld 234
uit mijn lood 234
uit rand en band (< du.) 100, 209
uit rand und band (< du.) 100
uit zijn 265
uit zijn doen 193, 234
uit zijn huisje 233
uit zijn humeur schieten 199
uit zijn humeur zijn 199
uit zijn klompen schieten 214
uit zijn kot halen 210
uit zijn kram schieten 214
uit zijn krammen schieten 214
uit zijn kuil komen 215
uit zijn kuil lokken 210
uit zijn lood 234
uit zijn slof schieten 199, 214, 216
uit zijn sloffen schieten 214
uit zijn sus 234
uit zijn vel springen 216, 217
uit zijn vel vliegen 215
uit, derop ~ 332
uit, onder hem ~ 65
uit, onder zich ~ 65
uitbakken 211
uitbalen 280
uitbazuinen 327
uitberren 213
UITBLINKEN 8
uitblinken 8
uitblinken, met kop en vot ~ 8
uitboksen 211
uitborstelen 211

uitborsteling 327
 uitbranden 213
 UITBRANDER 327
 uitbrander 327
uitbranner 327
 uitbroeden 5
uitbroeien 5
 uitbrullen, het ~ van het lachen 187
 uit-buchstabieren (< du.) 5
 uitbuffelen 211, 217
 uitbuffeling, een ~ krijgen 325
 uitbuidelen 216
uitbuidelen 216
 uitbuiten 280
 uitbundig 100
 uitdelen, de lakens ~ 270
 uitdelen, lakens ~ 270
 uitdelen, schimpscheuten ~ 212
 UITDENKEN 5
 uitdenken 5, 6, 19, 39
 uitdokteren 5
 uitdonderen 211
 uitduivelen 211
 uitereen 233
 uitereen zijn 254
 uitereen, dervan ~ zijn 254
 uitfiggelen 5, 6
 uitfingeren 5
 uit-fisternöllen 5
 uitfoeteren 200, 216, 327
 uitgaan, door het dak ~ 217
 uitgebroed, een die onder geen dode hen ~ is 67
 uitgebroed, niet onder een hen ~ 24
 uitgebroed, onder geen dode hen ~ 24
 uitgefuchst (< du.) 65
 uitgehikt 65
 uitgehipte, een ~ 64
 uitgekiend 23
 uitgekiende, een ~ 25
 uitgekleed 265
uitgekookde, een ~ 64
 uitgekookt 23, 65
 uitgekookte, een ~ 24, 64, 67
 uitgelaten 100, 173, 180, 181, 182
 uitgelaten blij 182
 uitgeschobd krijgen 325
 uitgeschobd worden 325
 uitgeslapen 23, 65, 172
 uitgeslapen kerel 67
 uitgeslapene, een ~ 67
 uitgestreken gezicht 186
 uitgestudeerd 65
 uitgevaamde, een ~ 64
 uitgevallen, niet bang ~ 127
 uitgeven 75

uitgeven, zich ~ voor 75
uithagen 226
uithalden 226
 uithalen 321
 uithalen, een valse toer ~ 119
 uithalen, flauwekul ~ 179
 uithalen, fratsen ~ 179
 uithalen, het hart ~ 320, 323
 uithalen, kloterij ~ 179
 uithalen, zotte streken ~ 179
 uithangen, de beest ~ 266
 uithangen, de dwars-nak ~ 163
 uithangen, de fijne ~ 75, 318
 uithangen, de grote heer ~ 153
 uithangen, de grote jan ~ 75
 uithangen, de hypocriet ~ 75
 uithangen, de jan ~ 150
 uithangen, de jan willen ~ 269
 uithangen, de luierik ~ 89
 uithangen, de meester jan ~ 269
 uithangen, de schone ~ 318
 uithangen, de vot ~ 323
 uithangen, de warserik ~ 163
 uithangen, de zot ~ 179
 uithangen, het schot ~ 323
 uithangen, zich zelfver het schot ~ 304
 uit-hecken (< du.) 6
uitheesjen 213
 uitheten 213
 uithijzen 211
 uithouden 211, 226
uithouten 211
 uithuggelen 13
 uitjouwen 211, 213
 uitkafferen 216, 327
 uitkallen, zich ~ 42
 uitkeken 216
 uitkermen 225
 uitkienen 5, 6
 uitkijk, op de ~ 168
 uitkijken 14
 uitkijken naar 168
 uitkijken, goed ~ 14
 uitkissen 320
 uitkleden, tot op zijn hemd ~ 327
 uitkloppen, de jas ~ 326
 uitknobelen 5
uitknovelen 5
 uitkomen, derop ~ 41
 uitkomt, doen wat ~ 40
 uitkotsen, zich eens ~ 216
 uitkuren, zich ~ 216
 uitlachen 185, 205, 211
 uitlaten, zich ~ 216
 uitlaten, zich over get ~ 41
 uitlaten, zich smalend ~ 205
 uitleven 216

uitmaaksel 278
 uitmaken 41, 42, 205, 211, 213, 325
 uitmaken voor al wat leed is 211
 uitmaken voor al wat lelijk is 211
 uitmaken voor alle vuile vis 211
 uitmaken voor vanal 211
 uitmaken voor vanalles 211
 uitmaken voor vuile vis 211
 uit-nutzen (< du.) 280
 uit oefenen, kritiek ~ 213
 uitpakken 213, 327
 uitpesteren 5
 uitpiekeren 5
 uitpluizen 13
 uitpoerieren 328
 uitpoetsen 211, 325, 326, 328
 uitpoetsen, de bodem ~ 326
 uitpoetsen, de kraag ~ 326
 uitpoetser 327
 uitprakkiseren 5, 6, 40
 uitpraten, zich ~ 216
 uitproberen 291
 uitprutsen 297
 uitpuffen 302
 uitrazen 216, 217, 327
 uitrijten, een poot ~ 70
 uitrusten 301
 uitschabijnen 211
 uitschateren 186
 uitschateren, het ~ van het lachen 186
 uitschavelen 211
 uitscheiden 263, 301
 uitscheiden, even ~ 301
uitscheien 263, 301
uitscheien, effe ~ 301
uitscheien, even ~ 301
uitschein 301
 uitschelden 211, 212, 326
 uitschelden voor alle vuile vis 211
 UITSCHELDEN, IEMAND ~ 210
 uitschelding krijgen 325
uitschellen 211, 212, 326
uitschellen voor alle vuile vis 211
uitschelling krijgen 325
uitschennen 211
 uitscheppen, saus ~ 327
 uitschieten 213, 325, 327
 uitschieter 327
 uitschieterd 327
 uitschietsing 327
 uitschijnen, doen ~ 75
 uitschijten 211, 213, 327
 uitschijten voor al wat lelijk

is 211
 uitschijter 327
 uitschimpen 212
 uitschobben 212, 326
 uitschobbering 327
 uitschot 53
uitschouwen 211
 uitschrobber 327
uitskijten 211
 uitsloven 285
 uitsloven, zich ~ 285
 uitspeculeren 5, 6
 uitspijen, zijn gal ~ 216
 uitsporen 211
 uitspreken 327
 uitspreken, een oordeel ~ 41
 uitspreken, zich ~ 42
 uitspres 264
 uitstaan 225
 uitstaan, get ~ 225
 uitstamping 327
 uitstamping geven 326
 uitsteken 8
 uitsteken, de muil ~ 237
 UITSTELLEN 260
 uitstellen 260
 uitvallen 216, 217
 uitvaren 213, 216
 uitvegen, de boks ~ 326
 uitvegen, de broek ~ 326
 uitvegen, de jas ~ 326, 328
 uitvegen, de kraag ~ 326
 uitvegen, de mantel ~ 326
 uitvigileren 5
 uitvinden 5, 6, 13
 uitvinder 25
 uitvinder, kloeke ~ 25
 uitvindsel 278
uitvingen 5
uitvingsel 278
uitvinnen 5, 6, 13
 uitvliegen 215
uitvluchsel 278
 UITVLUCHT 278
 uitvlucht 278
 uitvluchtsel 278
 uitvoeren 275
 uitvogelen 5, 6
 uitvragen 13
 uit-wahl (< du.) 38
 uitweg 278
 uitwerken, zijn gift ~ 216
 uitwerken, zijn kop ~ 160, 164
 uitzoeken 13
 UITZONDERLIJK DOM 30
 UITZONDERLIJK DOM
 PERSOON 30
 umhören (< du.), zich ~ 13
 omstände (du.) 306
 omstände (du.) maken 306
 omständlich (du.) 290

umständig maken 306
umsteng 306
 unbequem (du.) 292
 und, uit rand ~ band 100
 unruhe (du.) 132
 unruhe (du.) haan 251
 unruhig (du.) 251
 unversagt (du.) 82
 uur, op zijn ~ 136

V

va gedacht zijn 41
va, stom wie 't acherste ~ een
varken 30
va, vlot ~ begrip 23
va, vlot ~ verstantk 23
va, zwak ~ kop 10
va, zwak ~ verstantk 33
 vaal 65, 108
 vaardig 14, 148, 262
 vaardig haan 262
 vaardig hebben 262
 vaardig komen 261
 vaardig krijgen 261, 262
 vaardig maken 261, 262, 290
 vaardig werden 262
 vaardig zijn 14, 262
 vaardig, erg ~ 7
 vaardig, get ~ zijn 7
 vaardig, niet ~ krijgen 281
 vaardig, niet ~ werden 281
 vaart erachter zetten 287
 vaart inzitten 288
 vaderik 91
 vademem 297
 vads 108
 vadsig 83, 89, 143
 vag 110
 VAGEBOND 124
 vagebond 52, 67, 104, 112,
 122, 124
 vagebond, doortrapte ~ 66
 vagebonter 52
vagnig 23
vajjemen 297
 vak, zijn ~ goed kennen 8
 val 318
 vale, een ~ 71, 80
 vallen, derneven ~ 232
 vallen, in de smaak ~ 330
 vallen, lastig ~ 321
 vallen, op de naas ~ 232
 vallen, voor neer te ~ zijn 216
 vallen, voor om te ~ zijn 216
 vals 67, 78, 108, 209, 214
vals bakkes 186
 vals doen 318
 vals gezicht 186
 vals lachen 185
 vals spelen 75
 vals vrouwmens 110
 valse bakkes 186
 valse judas 76
 valse kal 110
 valse kerel 79
 valse lach 186
 valse luip 79
 valse tong 115
 valse, een ~ 53, 76, 79
 valse, een ~ toer uithalen 119
 valsen 210
 valserik 53, 67, 76, 79, 115,
 318
 vamendraaier 76
 van alle markten thuis 24, 65
 van alleen 291
 van besluit veranderen 41
 van boven bont, van onder
 stront 152
 van de apropos 234
 van de duivel niet schouw 130
 van de garde 234
 van de hak op de tak 61
 van de kaart 234
 van de kaart af 234
 van de kar af 234
 van de lach scheuren 187
 van de ratten genest 24
 van de ratten geneukt zijn 24
 van de wijs 234
 van een vinger een arm maken
 310
 van expres 264
 van gedacht veranderen 41
 van gedacht zijn 41
 van gedachte veranderen 41
 van God verlaten 252
 van goede aard 55, 277
 van goede wil 276
 van grond op 140
 van het werk houden 282
 van het zijne zijn 330
 van jetje geven 287
 VAN KATOEN GEVEN 286
 van katoen geven 287
 van kop zijn 160
 van mening veranderen 41
 van niks bang zijn 127
 van plan zijn 259
 van schrik bevangen zijn 256
 van slag 234
 van staan te kijken 254
 van streek 234
 van te kijken staan 254
 van zich schudden 257
 van zijn apropos 234
 van zijn apropos af 234
 van zijn gading zijn 330
 van zijn jan maken 154
 van zijn juste 234

van zijn klotten maken 216
 van zijn leven niet content zijn 221
 van zijn ponteneur af 234
 van zijn stuk 234
 van zijn tekst af 193
 van zijn tommel 234
 van zijn verstand 33
 van zijn wijs 234
 van zin zijn 259
 van zins zijn 259
 van, niks ~ aantrekken 15
 vanaf, der ~ 233
 vanaf, der ~ zijn 257
 vanaf, der heel ~ 192
 vanaf, er ~ 233
 vanaf, heel ~ 233
 vanal, uitmaken voor ~ 211
 vanalles, uitmaken voor ~ 211
 vandig 140
 vaneigen 42
 vaneigens 42
 vaneiges 42
 vangen, lelijkder ~ 238
 vangen~, niet voor een gat te ~ 24
 vangig 23
 vangige, een ~ 25
 vangig 23
 vangnaas 17
 vanher beginnen 264
 vanspres 264
 vanzelf 42, 291
 vanzelfs 42
 VANZELFSPREKEND 42
 vanzelfsprekend 42
 varken 31, 53, 67, 106, 112, 147, 276
 varken, als een ~ leven 267
 varken, beuken wie een ~ 226
 varken, dom als het achterste van een ~ 30
 varken, gedragen wie een ~ 267
 varken, lomp als het achterste van een ~ 30
 varken, lomp wie een ~ 30
 varken, lui ~ 90
 varken, stom ~ 28, 31
 varken, stom als een ~ 30
 varken, stom als het achterste van een ~ 30
 varken, stom wie het achterste van een ~ 30
 varken, vuil ~ 121
 varken, zich benemen (< du.) wie een ~ 267
 varken, zwart ~ 147
 varkensachtig 113, 172, 175
 varkensachtig, zich ~ gedragen 267

vashouien 43
vashouwen 43
 vast, niet ~ in de schoenen staan 41
 vaste, geen ~ 62
 vastenavondgek 124
 vasthouden 43
 vasthouder 161
vasthouwen 43
 vaststellen 40
 vatten 3, 317
 vaurien (fr.) 53, 91, 104
 vechthaan 106, 129
 veeg 65, 138, 271, 327
 veeg, een ~ uit de pan geven 328
 veeg, oude ~ 138
 veeg. 110
 veel ambras 308
 veel ambras hebben 150, 252
 veel ambras maken 309
 veel beroering maken 310
 veel beschaar 308
 veel beschaar maken 309
 veel beslag 308
 veel beslag maken 309
 veel bohei 308
 veel bohei hebben 150
 veel bohei maken 309
 veel commentaar 309
 veel complimenten veel hebben 150
 veel courage (fr.) hebben 128
 veel duiven op zijn dak hebben 150
 veel durf 130
 veel elend 252
 veel embarras (fr.) 308
 veel embarras (fr.) maken 309
 veel gedoens voor niks 308
 veel geschal 308
 veel geschal maken 310
 veel gestechel maken 310
 veel gesten verkopen 157
 veel gewag 308
 veel herrie maken 309
 veel herrie voor niks 308
 veel ijver hebben 128
 veel kabaal maken 306
 veel kak hebben 151, 157
 veel kak maken 310
 veel kak veel hebben 151
 veel kal 308
 veel kal maken 309
 veel kapsones hebben 151
 veel kaskenade hebben 151
 veel kaskenade maken 309
 veel kaskenades hebben 151
 veel kaskenades maken 309
 veel kommer 252
 veel lawaai en ambras 308

veel lawaai maken 310
 veel laweit 308
 veel laweit maken 307, 309
 veel laweit maken op niks 309
 veel laweit voor niks 308
 veel leed 252
 veel leed en zorgen 252
 veel leed hebben 246, 252
 veel leven maken 307
 veel menen 75, 151
 veel moed 130
 veel moed hebben 127
 veel moeite doen 240, 286
 veel noten op zijn zang 309
 veel noten op zijn zang hebben 151
 veel omslag maken 310
 veel omstand 308
 veel ophef maken 310
 veel over get maken 310
 veel praat 309
 veel rumoer 309
 veel schijt hebben 151
 veel schijt veel hebben 151, 154
 veel spektakel maken 310
 veel stoef maken 310
 veel tamtam maken 310
 veel te fijn kallen 157
 veel tijd eisend 290
 veel tralala van maken 310
 veel van zijn neus maken 310
 veel veel hebben 151
 veel verbeelden 151
 veel werk 306
 veel wind geladen hebben 154
 veel wind maken 307, 310
 veel zeik hebben 151
 veel zeveren 310
 veel zjaar maken 310
 veel zorgen en pijn 252
 veel, heel ~ leed 252
 veel, niet ~ tijd hebben 311
 veel, zich ~ moeite geven 288
 veel, zich get ~ menen 151
veertig 262
 vegen, er zijn botten aan ~ 301
 veil hebben 151
 veil, comedie ~ hebben 150
 veil, get ~ hebben 150
 veil, hoge dunk ~ hebben 150
 veil, kak ~ hebben 157
 veil, veel ~ hebben 151
 veil, veel complimenten ~ hebben 150
 veil, veel kak ~ hebben 151
 veil, veel schijt ~ hebben 151, 154
 veinzen 74, 236
 veinzer 76

- vel, het ~ afdoen 323
 vel, uit zijn ~ springen 216, 217
 vel, uit zijn ~ vliegen 215
 veld, uit het ~ 234
 vellen, een oordeel ~ 41
velmuil 155
vengnaas 17
 venijn 110
 venijn van een wijf 110
 venijnig 108, 214
 venijnig schepsel 110
 venijnig wijf 110
 venijnige, een ~ 110
vensen 236
 vensterensluiper 80
 vent, beest van een ~ 111, 112
 vent, doortrapte ~ 66
 vent, gevaarlijke ~ 66
 vent, goede ~ 49
 vent, knorrige ~ 200
 vent, lage ~ 52, 66
 vent, lastige ~ 202
 vent, punterige ~ 137
 vent, verveeldige ~ 204
 vent, warse ~ 165
venteke, grappig ~ 173
 ventje, grappig ~ 173
 verambereerd 233
 veramuseren 178
 veranderen 41
 veranderen wie de wind 62
 veranderen, van besluit ~ 41
 veranderen, van gedacht ~ 41
 veranderen, van gedachte ~ 41
 veranderen, van mening ~ 41
 veranderend wie het weer 61
veranderlig 61
 veranderlijk 61
 veranderlijk als het weer 61
 veranderlijk van zin 61
 veranlassen (du.) 273
 verantwoordelijk zijn 269
 verantwoording geven 272
 verantwortung (du.) (hebben) 269
 verbaasd 233, 255
 verbaasd zijn 254
verbazakt 232
 verbalemonden 15
verbapzakt 232
verbapzakt 255
 verbatbelezoid 233
 verbazen, zich ~ 254
 verbeelden 75, 151
 verbeelden, veel ~ 151
 verbeelden, zich ~ 18, 75
 verbeelden, zich get ~ 151
 verbeelden, zich wat ~ 151
 verbeelding 152
 verbeelding hebben 151
 verbijten 240
 verbluft 233, 255
verbobzakt 232
 verbouwereerd 231, 233, 255
 verbouwereerd kijken 254
 verbozen, zich ~ 214
 verbrecher (du.) 112, 122
 verbreuzelen 281
 verbroddelen 295
 verbrodde 281, 295
 VERBRUIEN 281
 verbruien 281
 verdagen 260
 verdestrueren 15, 281
 verdoen, zich ~ 12
 verdolen 11, 281
 verdolen, zich ~ 11
 verdommen 279, 281
 verdommense, een ~ 112
 verdoold 12
 verdorven 113
 verdotseld 233
verdotseld 32
 verdotst 233
 verdraaid 35, 78
 verdraaide, een ~ 62, 166
 verdraaien 281
 verdragen 225
 VERDRIET 219
 verdriet 219
 verdriet hebben 229, 252
 verdriet, zorgen en ~ hebben 252
 verdrietig 223
 verdrietig doen 221
 verdrietig zijn 229
verdrietlig zijn 229
 verdroot 219
 verduizeld 233
 verduren 225
 verduren, te ~ hebben 225
 verdutseld 32
 verdutst 255
verduujen 240
 verduwen 240
 verdwalen 12
 verenworm, een gezicht zetten
 wie een ~ 242
 verfotosen 297
verg 262
 vergaan 281
 vergaan, goed ~ 281
 vergalopperen 12
 vergalopperen, zich ~ 12
 VERGEETACHTIG 10
 vergeetachtig 10, 143
 vergeetachtig mens 11
 VERGEETACHTIG
 PERSOON 10
 vergeetachtige 11
 vergeetboek 11
 vergeetboks 11
 vergeetgat 11
 vergeetklaas 11
 vergeetkop 11
 vergeetkous 11
 vergeetlijk 10
 vergeetlozig 10
 vergeetmachien 11
 vergeetmuts 11
 vergeetneus 11
 vergeetschotel. 11
 vergeetzak 11
 vergend, tijd ~ 290
 vergeetbrood 11
 vergeetbulles 11
 vergeetelijk 10
 vergeetelijke 11
 vergeeten 11, 301
 vergeeten, zich ~ 11
 vergif 110
 vergift 110
 vergift, stuk ~ 110
 vergissen 11
 VERGISSEN, ZICH ~ 11
 vergissen, zich ~ 11
 vergissen, zichzelf ~ 11
 vergissen, zijn eigen ~ 11
 vergooien 281
 vergrabbelen 12
 vergrabbelen, zich ~ 12
 vergunnen 250
 vergunning 274
 verhaspelen 281
 verhelen, zich ~ 12
 verhellen, zich ~ 297
 verhinderen 282
verhingeren 282
verhinjeren 282
 verhoddelen 281, 297
 verhouden, zich ~ 266
 verhouden, zich goed ~ 266
 verkabbelen 12
 verkassebengelen 15
 verkazeroenen 15
 verkeerd 12, 113, 159, 166, 194, 196
 verkeerd doen 293
 verkeerd haan 12
 verkeerd handelen 293
 verkeerd hebben 12
 verkeerd maken 293
 verkeerd zijn 293
 verkeerde, de ~ kap op haan 200
 verkeerde, een ~ 53, 97, 166
 verkerven 281, 297
 verkletsen 281
 verklommeld werk 298
 verklommelen 281, 295
 verkloten 281, 295
 verknallen 281, 297

- ver-knäutschen 297
 verkniezen, zich ~ 220
 verknoddelen 281
 verknoefelen 333
verknoeiel 295
 verknoeien 281, 295
 verknoeieren 295
 verknoeiing 300
verknoevelen 333
 verkopen, flauwekul ~ 179, 317
 verkopen, fratsen ~ 179
 verkopen, lasterpraat ~ 117
 verkopen, veel gesten ~ 157
 verkroppen 240
 verlaat 168
 verladen 70
 verlakken 70, 118
 verlangen 63, 331
 verlangend 332
 verlaten, van God ~ 252
 verlegen 57, 58, 232
VERLEGEN 58
 verleidelijk 331
verleiderlijk 331
verleielijk 331
 verlekkerd zijn 332
 verletten 282, 301
 verlies 283
 verlinken 70
 verlost 143
 verlof 274
 verlokkelijk 331
 verlokkend 331
 verlopen, gunstig ~ 281
 verlorsen 15
verlorst 143
 verlorsen 297
 verluisterd staan 257
VERMAAK 179
 vermaak 179
 vermaken, zich ~ 178
 vermallescheuren 187
 vermanen 325, 328
 vermaning 328
vermegen 323
 vermenens 95
 vermetel 130
VERMOEDEN 19
 vermoeden 19, 73
 vermoeden hebben 19
 vermoeien 323
 vernachelen 317
 vernachlässen (< du.) 15
 vernachlässigen (du.) 14, 297, 301
vernalassen 15
vernalässigen 15
vernalässigen 15
vernalastig zijn 15
vernalästigen 15
 vernalatig zijn 15
 verneideren 205
 verneglijeren (< fr.) 15
 verneppelen 317
 verneukelen 68
 verneuken 68, 270, 316, 318
 verneuker 71, 76
 verneukerd 76
 verneukerig 173
 verneukerij 68
 verneuketig 173
 verneukt 232, 233, 265
 vernijn 110
 vernirken 70
 vernistig 23, 65
vernonf 1
vernonft 1
 vernuft 1
 vernuftig 21, 24
 vernunft (du.) 1
 vernünftich (du.) 21
 veronachtzamen 15, 301
 veronderstellen 19
verongerstellen 19
 veronnuten 15
 veropzaker 143
 verordonneren 40, 272
 verpaf 255
 verpaf zijn 254
 verpalaast 113
 verpapzakt 232, 255
 verpapzakt zijn 254
 verpapzakt, aardig ~ 255
 verpesten 281
 verpiepen 317
 verpitsen, zich ~ 214
 verplichten 273
VERPLICHTING 268
 verplichting 268, 272
 verpoepaf 255
verpoepzakt 232, 255
 verpongelen 281, 297
verpoptzakt 232
verpopzakt 255
verpopzakt zijn 254
 verprakkiseren 5
 verprutsen 281, 294
 verprutswerk 298
 verraderlijk 79
 verradieren 321
verranneweren 297
 verrast kijken 254
 verratseling 106
 verrek aan get haan 15
 verrekkeling 53, 106, 112, 122, 129
 verrekken 301
 verrekt 113
verreks 113
 verrichten, half werk ~ 297
 verrichten, knutselwerk ~ 297
 verrichten, kwaadwerk ~ 297
 verrichten, op een stuntelige manier ~ 297
 verrichting 259
verrig 262
verrig komen 261
verrig maken 261, 290
verrig, nie ~ krijgen 281
 verrijten, zich ~ van de lach 187
verrinnewering 300
 verrotzak 53
 verrückt (du.) 35
 veruïneren 281, 297
 veruïnering 300
 vers, niet erg ~ 35
 versakkeren 281, 297
 versauen (du.) 297
 verschanderen 281
 verschieten 256
 verschonen 244
 verschrikkelijk 257
 verschrikkelijk vinden 257
 verschrikken 256
 verschrikken, zich ~ 256
 verschuiven 260
 versieren 290
versjangelen 281
 verslaan 256
 verslagen 231, 232, 255
 verslibberen 15
 verslonzen 15
 versmodderen 281, 297
versokkeld 233
versta 3
 verstaan 3
 verstaan, rap van ~ 23
 verstaan, vlot van ~ 23
VERSTAND 1
 verstand 1, 2, 9
 verstand, goed ~ 1
 verstand, klaar ~ 1
 verstand, van zijn ~ 33
 verstand, vlot van ~ 23
 verstand, zwak van ~ 10, 33
VERSTANDIG 21
 verstandig 7, 21, 22, 24, 55, 56, 94, 277
 verständig (du.) 2
 verstank 1, 2, 9
verstank, swach va ~ 10
verstank, zwak va ~ 33
verstannig 21, 277
 versted 255
 verstellen 75
verstennig 7, 55, 56
 verstijven 256
 verstolen 78
 verstomd 231, 232, 255
verstomp 232
 verstrooide professor 11

- verstruide professor* 11
 verstuiverd 233
 versuchen (du.) 260
 versuft 233
 versukkeld 233
 versutst 233
 vertellen, alles te ~ willen haan 270
 vertellen, fijne kal ~ 157
 vertellen, slechte kal ~ 118
vertelselkes 119
 vertelseltjes 119
 vertier 179
 vertoverd 233
 VERTROUWEN 60
 vertrouwen 60
vertsakkeren 297
 vertuut 63
 vervaard, niet ~ zijn 128
 vervaarlijk 258
 vervaren 256
 vervaren, zich ~ 256
 verveeldige vent 204
 vervelen 282, 304, 321, 323
 VERVELEN, ZICH ~ 304
 vervelen, zich ~ 304
 vervelend 96, 159, 193, 241
 vervelend kind 97
 vervelend nest 97
 VERVELEND WERK 300
 vervelend werk 300
 vervelend zijn 323
 vervelende lummel 98
 vervelende persoon 204
 vervelende, een ~ 97
 vervelender 204
 vervelerik 107
 verveling, kapot gaan van ~ 304
 verwaaid 30, 35
 VERWAAND 148
 verwaand 148, 149
 verwaand zijn 151
 verwaande kwast 156
 VERWAANDHEID 148
 verwaandheid 149
 VERWAARLOZEN 14
 verwaarlozen 14
 verwacht 168
 verwacht, in het ~ zijn 168
 verwachten 168
 VERWACHTEN, VERWACHTING; ~ 167
 verwachting 167
 VERWACHTING; VERWACHTEN 167
verwaden 168
 verward 233
 verwend 113
 verwend mukje 113
 verwend stuk 98
 verwend wicht 113
 verwende aap 113
 verwende bliksem 113
 verwende poet 113
 verwende vlegel 113
 verwende, een ~ 113
 verwennen 244
 verwezen 233
 verwijt 328
 verwijt maken 328
 verwijt, een ~ maken 325
 verwijten 211, 213, 325, 326
 verwijten maken 326
 verwijten, get ~ 328
 VERWIJTEN, IEMAND IETS ~ 325
 verwoesten 281
 verwonderd 233, 255
 verwonderd kijken 254
 verwonderd staan 254
 verwonderd zijn 16, 254
 verwonderen 254
 verwonderen, zich ~ 15
 VERWONDEREN, ZICH ~ 254
 verwonderen, zich ~ 254
verwongen, zich ~ 254
verwonjeren, zich ~ 15
verwonnerd 233
verwonnerd kijken 254
verwonnerd zijn 16, 254
 verwrongen 159
 verzadigd 94
 verzaken, zijn plicht ~ 301
 verzei 1
 verzei, zonder ~ 264
 verzen, kort van ~ 195, 197, 209
 verzet 179
 verzetten 212, 260
verzie 232
 verzien 232
 verzinnen 5
 verzoeken 291
 verzorgen 289
 VERZUIMEN 301
 verzuimen 301
 vet 336
 vet, zich ~ lachen 187
 vet, zijn ~ geven 326
 vetdel 145, 147
 vetdirk 53, 112, 146
 vetjaap 146
vetjannes 112
 vetjannes 53
 vetjanus 112, 146
 vetkadee, gore ~ 147
 vetkanis 146
 vetkast 146
 vetkees 146
 vetkei 146
 vetlap 53, 112, 146
 vetpatat 146
 vetpoes 146
 vetpoetje 146
 vetpot 146
 vettig 172, 175, 336
 vettig lachen 186
 vettig poetje 146
 vettigaard 146
 vettige tist 146
 vetzak 67, 146
veuj, zijn eigen in de ~ lopen 304
veut, ongere ~ staan 282
veut, ongere ~ uit maken 289
veut, voor de ~ gooien 325
veut, voor de ~ gozen 327
veut, voor de ~ werpen 325
 vief 139
 viefig. 7, 24
 viefkop 25
 vier, zo eenvoudig als twee en twee ~ is 303
 vier, zo eenvoudig als twee maal twee ~ is 303
 vier, zo gemakkelijk als dat twee en twee ~ is 303
 vier, zo klaar als twee en twee ~ is 303
 vier, zo simpel als het twee en twee ~ is 302
 vier, zo simpel als twee en twee ~ is 302
 vier, zo simpel als twee maal twee ~ is 302
 vieravond maken 263
 vieren 244
 vieren, iemes ~ 244
 vierkantig 159, 172
 vierkantige, een ~ 28
vierkentsjig 159
 vies 20, 44, 108, 113, 172, 175, 193, 214, 234, 336, 337
 vies gezicht 244
 vies lachen 185
vies man 174
 vies plaaster 145
 vies, (een) ~ gezicht maken 242
 vies, een ~ gezicht snijden 242
 vies, een ~ gezicht trekken 242
 viesgevallen 44
 vieslap 146
 viespoes 146
 vieszak 53, 146
 vieve, een ~ 25
 vieze ami (fr.) 146
vieze ammie 146
 vieze del 147
 vieze komiek 175

- vieze man 174
 vieze muilejan 115
 vieze muileprij 117
 vieze, een ~ 53, 64, 67, 146, 175
 vieze, een ~ snuit trekken 243
 viezerd 80
 viezerik 146
viggelen 296
 vigeren 5
 vijfhoog, kokke ~ 34
 vijgenbessem 76
 villen 240, 321
 vinden 40, 41
 vinden, afscheulich (du.) ~ 257
 vinden, afschuwelijk ~ 257
 vinden, de draai ~ 249
 vinden, fijn ~ 45, 178
 vinden, geen rust ~ 315
 vinden, get heel erg ~ 257
 vinden, goed ~ 274
 vinden, verschrikkelijk ~ 257
 vinden, vreemd ~ 255
 vinden, zijn draai niet kunnen ~ 249
 vinden, zijn nest niet ~ 304
indinglijk 24
 vindingrijk 24
vingen 40
vingen, geen rust ~ 315
vingen, goed ~ 274
 vinger, met zijn ~ in zijn mond 233
 vinger, van een ~ een arm maken 310
 vingers, op de ~ tikken 328
 vingerwijzen 328
vinjen 40
vinjen 41
vinnen 40
 vinnig 21, 23, 138, 139, 196
 vinnige, een ~ 24
 viool 110
virre gek hougen 316
 virtutenmaker 124
 vis, uitmaken voor alle vuile ~ 211
 vis, uitmaken voor vuile ~ 211
 vis, uitschelden voor alle vuile ~ 211
visenteren 13
 visiteren 13, 40
vispernollen 295
 vissig 138
 viswijf 117
 vit, de ~ in haan 200
 vite (fr.) 313
 vitesse (fr.), in volle ~ 312
vjaddig krijgen 262
vjaddig zijn 14, 262
vjadig 262
vjadig, nie ~ krijgen 281
vjarrig 262
vjeddig 262
vjerdig 262
vjerrig 262
vjerrig hemmen 262
vjerrig komen 261
vjerrig krijgen 261
 vlaag 37, 63
 vlaag, gekke ~ 37
 vlaai 145
 vlaams, goed ~ kallen 157
 vlarug 135
vlaruk 135
 vleddig, een ~ gezicht trekken 242
 vleddige snuits 244
 vlegel 53, 67, 98, 104, 112, 174, 276
 vlegel, fijne ~ 66
 vlegel, slimme ~ 25
 vlegelachtig 102, 194
vlegelke 107, 122
 vlegeltje 107, 122
vleger 104
 vleien 318, 334
 vleiurig 61
 vliegen, hoog ~ 75
 vliegen, uit zijn vel ~ 215
 vliegende 313
 vlijt 81
 vlijtig 82, 138
 vlijtig zijn 288
 vlijtigheid 81
 vloeken 216
 vlok 24
 vlokker 24
 vlooiën 286
 vlooiën, lief ~ 333
 vlot 23, 82, 138, 139, 312, 313
 vlot op de tenen getrapt 196
 vlot van begrip 23
 vlot van verstaan 23
 vlot van verstand 23
 vlot, heel ~ 312
 vlot, zich ~ opregen (< du.) 197
 vlotte, een ~ 25, 138
 vloten 288
 vloten, niet ~ 85
 vlot-vlot 312
 vlug 24, 139, 180
 VLUG 313
 vlug 313
vlug, een ~ 174
 vlugge, een ~ 174
vluk 24, 139, 180, 313
vluk, een ~ 174
 voddelenkraam 300
 vodden 297
 vodden, gekke ~ maken 178
 voddenman 92, 106, 121
 voddenmanswerk 300
 voddenmarchand 121
 voddenmarian 145
 voddenvent 121, 142
 voddenwerk 300
 vodderaar 142
 vodderen 297
 vodderwerk 300
 voegen 266
 voegen, zich ~ 266
 voegen, zich goed ~ 266
 voegnaas 67
 voelen, zich ~ 151, 250
 voelen, zich beklemd ~ 132
 voelen, zich bescheten ~ 235, 337
 voelen, zich gekuld ~ 235
 voelend, niet heem ~ 166
 voeren 324
 voeren, een bokkem ~ 328
 voet bij stuk houden 43
 voet, onder de ~ lopen 282
 voeten, onder de ~ staan 282
 voeten, onder de ~ uit maken 289
 voeten, voor de ~ gooien 325
 voeten, voor de ~ guizen 327
 voeten, voor de ~ smijten 325
 voeten, voor de ~ werpen 325
 voeten, zijn eigen in de ~ lopen 304
 vogel, gelukkige ~ 189
 vogel, slimme ~ 25
 vol fratsen 170
 vol gekke lagen 170
 vol gekke slagen 170
 vol gekkerijen 173
 vol kloterijen 170
 vol kommer en zorgen 252
 vol leed en zorgen 252
 vol leed zijn 252
 vol moed 82
 vol moed zijn 127
 vol onrust 251
 vol streken 170
 vol zorgen 252
 vol, (een) mond ~ tanden 233
 vol, bet zijn mond ~ tanden 233
 vol, met de mond ~ tanden 233
 vol, met zijn mond ~ tanden 233
 vol, zijn kop ~ 252
 voldaan 94
 voldaanheid 188
 volgen, zijn kop ~ 164
 volgens zijn gading zijn 330
volhalden 43

- volhouden 43
volhouden 43
volhouden 43
volhouden 43
volhouden 43
 volle bak geven 287
 volslags 82
 volzadigd 94
 voor aap houden 321
 voor alles fähig (du.) 113
 voor de aap houden 212, 321
 voor de duivel nog niet bang
 130
VOOR DE GEK HOUDEN
 316
 voor de gek houden 70, 205,
 212, 316, 321, 323
 voor de kont kletsen 298
 voor de kop gehouwen 234
 voor de kop gelopen 234
 voor de kop geslagen 234
 voor de kop stoten 337
 voor de voeten gooien 325
 voor de voeten guizen 327
 voor de voeten smijten 325
 voor de voeten werpen 325
 voor de vot houden 298
 voor de zot houden 316, 321
voor e kop gelopen 234
 voor een scheet giftig zijn 198
 voor expres 264
 voor filou spelen 75
 voor gek houden 205, 213
 voor gen vot houwen 298
 voor het geluk geboren zijn
 190
 voor het geluk in de wieg zijn
 gelegd 190
 voor het hoofd gelopen 232
 voor het lapje houden 70,
 205, 316
 voor mijn hoed gestoten (zijn)
 255
 voor neer te vallen zijn 216
 voor niets schrik hebben 127
 voor niks deugen 121
 voor niks schuw 130
 voor niks terug staan 128
 voor om te vallen zijn 216
 voor pampus 255
 voor schut zetten 328
 voor te barsten zijn 216
 voor te lachen 170
 voor zijn hoofd gestoten 232,
 234
 voor zijn vot kletsen 298
 voor, er niet ~ zorgen 15
 voor, niet ~ een gat te vangen
 24
 voor, zich uitgeven ~ 75
 vooraan gaan 288
 vooraan komen 288
 vooraan maken 311
 vooraan, niet ~ komen 85
 voorbeeldig 55, 335
 voordacht, met ~ 131
 voordeel trekken 280
 voordoen, anders ~ 75
 voordoen, het terwarse ~ 163
 voordoen, zich ~ als 74
 voordoen, zich ~ alsof 74
 voordoen, zich fijn ~ 74
 voordoen, zich goed ~ 74
 voordoen, zich mooi ~ 75
 voordoen, zich schoon ~ 75
 voorgeven 75
 voorgeven, zich ~ als 75
 voorgoed 140
 voorhaan, get ~ 260
 voorhebben 260
 voorhebben, get ~ 260
 voorkomend 54
 voorloper 25
 voormuizer 76
VOORNEMEN 260
 voornemen 260
 voornemen hebben 260
 voornemen, het ~ hebben 260
 voornemen, zich ~ 260
 voornemen, zijn eigen ~ 260
VOORNEMENS ZIJN 259
 voornemens zijn 259
 vooropstellen 43
 voorrang maken 288
 voorschieten 325
 voorspres, niet ~ 265
 voorstaan, zich laten ~ 151
 voorste, haantje de ~ 273
 voorste, mannetje de ~ 129
 voorstellen 75
 voorstellen, hem ~ 18
 voorstellen, zich ~ 18, 151
 voorstoten 325
 voortdoen, niet ~ 297
 voortkomt, wel niet weten bo
 men van ~ 151
 vooruit kijken 244
 vooruit maken 287
 vooruitgaan 288
 vooruitgaan, goed ~ 288
 vooruitkijkend 131
 vooruitkomen 288
 vooruitkomen, goed ~ 288
 vooruitkomen, niet ~ 294
 vooruitziend. 131
 voorwitzige (< du.), een ~ 129
VOORZICHTIG 131
 voorzichtig 94, 131
 voorzichtige, een ~ 88
 voos 89
 vorderen 288
vore, haanke de ~ 273
 voren, de wind van ~ geven
 326
vorepres 264
 vort, heem ~ 35
 vorwitzig (du.) 130, 162, 209
 vos, fijne ~ 66
 vos, geslepen ~ 63, 66
 vos, lepe ~ 64
 vos, slimme ~ 64, 67
 vos, sluwe ~ 64
 vos 66
 vossen 70
 vot 135
 vot met oren 28
 vot van een kerel 121
 vot, de ~ in 192
 vot, de ~ omwerpen 197
 vot, de ~ uithangen 323
 vot, geen ruhe (du.) in de ~
 haan 315
 vot, geen ruhe (du.) in gen ~
 haan 315
 vot, geen rust in de ~ hebben
 315
 vot, geen zittend ~ hebben 315
 vot, met kop en ~ uitblinken 8
 vot, op zijn ~ gevallen 234
 vot, voor de ~ houwen 298
 vot, voor gen ~ houwen 298
 vot, voor zijn ~ kletsen 298
votloch 121
 votlok 28, 32, 76, 121, 135
 vottes 121, 135
 voyou (fr.) 52, 67, 106, 112,
 125
 voyou-etig (< fr.) 108
 vozen 90
 vozerik 91
 vraagachtig 16
 vragen naar 13
 vragen, inlichtingen ~ 13
 vraggel 162
vrank 130
vrank, vrij en ~ 130
 vrede, geen ~ hebben 315
 vrede, rust noch ~ hebben 315
vree, geen ~ hebben 315
vree, rust noch ~ hebben 315
 vreemd 19, 249
 vreemd dervan staan te kijken
 254
 vreemd kijken 254
 vreemd opkijken 254
 vreemd staan te kijken 254
 vreemd vinden 255
 vreemd zijn 255
 vreemd, als een kat in een ~
 pakhuis (zijn) 249
VREEMD, RAAR, ~ 19
vreemp 19, 249
 vrees 131

vreg 130
vregelaar 165, 204
vregelachtig 193, 194, 196, 197, 279
vregelen 44, 164, 200, 221, 321, 324
vregelenaar 204
vreglap 129
vregelaar 165
vreigelen 164
vrek 127, 130
vrek aan get haan 15
vrekel 97
vrekkeling 122
vreklap 129
vrelen 286
vreselijk 257
vreten, stom stuk ~ 32
vreten, stuk ~ 28, 106
vreugd 180
VREUGDE 180
vreugde 180
VRIENDELIIK 54
vriendelijk 54
vrientelijk 54
vriesgezicht, een ~ zetten 242
vriezen 244
vrij 139, 173
vrij en frank 130
vrij, te ~ 130
vrije, een ~ 129
vrijelen 221
vrijen 334
vrijmoedig 127, 130
vrijwillens, niet ~ 265
vriendelijk 54
vrindlijk 54
vrintelijk 54
vro 181, 182
vro, erg ~ 182
vro, grellig ~ 182
vro, heel ~ 182
VROLIIK 180
vrolijk 181
vrolijke frans 177
vrommes, vals ~ 110
vroom 82
vroulie-gek 337
vroumes 110
vroumes, lui ~ 83
vroumes, nut ~ 116
vroumes, sleep van een ~ 145
vroumes, stom ~ 29
vroumes, streng van een ~ 110
vroumes, vals ~ 110
vroumes-, dom 29
VROUW, BAZIGE ~ 270
vrouw, bijdehante ~ 138
VROUW, BIJDEHANTE ~;
BIJDEHAND 138
VROUW, DOMME ~ 28

vrouw, domme ~ 29, 83
vrouw, flots van een ~ 144
VROUW, GEMENE ~ 108
vrouw, kwade ~ 110
vrouw, lollige ~ 171
vrouw, onnozele ~ 34
vrouw, serpent van een ~ 110
vrouw, slechte ~ 110
VROUW, TRAGE ~ 83
vrouwlie-gek 337
vrouwmens 110
vrouwmens, dom ~ 29
vrouwmens, gemeen ~ 109
vrouwmens, goede prij van een ~ 51
vrouwmens, lui ~ 83
vrouwmens, nijg ~ 138
vrouwmens, nut ~ 110, 116
vrouwmens, onnut ~ 145
vrouwmens, sleep van een ~ 145
vrouwmens, stom ~ 29
vrouwmens, streng van een ~ 110
vrouwmens, vals ~ 110
vrouwtkomen, niet ~ 294
vruintelijk 54
vrut 180
vrundlig 54
vruntelig 54
vruntelijk 54
vrut kijken 244
vuil 79, 83, 88, 108, 172, 214, 300, 337
vuil beest 91
vuil ding 145
vuil fideel 145
vuil hoepermarian 147
vuil kijken 244
vuil klamot 145
vuil mens 91
vuil naas 100
vuil prij 91
vuil ronk 110
vuil sleep 145
vuil streek 36
vuil stuk 53
vuil teef 110
vuil tooi 145
vuil varken 121
vuil werk 300
vuil wijf 145
vuil zeug 145
vuil zijn 89
vuil, een ~ 145
vuil, liever ~ dan moe 89
vuil, smerig ~ 300
vuilaard 88
vuilak 67, 91, 112, 121, 146
vuilakken 89
vuilbak 112

vuilbakkes 117
vuilderd 91
vuilderik 147
vuile beer 91, 92, 121
vuile duivel 91
vuile heks 147
vuile klamot 145, 147
vuile klootzak 121
vuile kwek 115
vuile mens 91
vuile naas 100
vuile potter 147
vuile prij 91
vuile ronk 110
vuile sleep 145
vuile streek 36
vuile teef 110
vuile tong 115
vuile tooi 145
vuile wammes 147
vuile zeug 145
vuile, een ~ 53, 91, 97, 112, 121, 143, 145, 147, 322
vuile, uitmaken voor ~ vis 211
vuile, uitmaken voor alle ~ vis 211
vuile, uitschelden voor alle ~ vis 211
vuilender 91
vuilensel 143
vuilenserd 90
vuilenzer 92
vuilerd 91, 121
vuileren 89
vuilerik 91, 112, 121, 147
vuilig 91
vuiligheid 300
vuiligheids 300
vuilik 91, 92, 106, 112, 121, 146, 174
vuiliken 89
vuilikerd 91
vuillap 53, 91
vuilmaken 212
vuilnak 147
vuilnek 91
vuiloor 91
vuiloren 89
vuilpoes 147
vuilsnuit 117
vuiltong 115, 117
vuilwammes 91, 92, 121
vuilwammesen 89
vuist, in zijn ~ lachen 184
vuist, niet recht voor de ~ 68
vuistje, in zijn ~ lachen 184
vulgair 108
virig 209
virige, een ~ 129
vuur 81
vuur schieten 217

vuur spijen 216
vuurspuit 115
vuut, voor de ~ smijten 325

W

wa meekrijgen 325
wa, goei ~ meegeven 211
waaghals 129
waai 37
waaietig 61
waaks 14
waakzaam 14
waakzaam zijn 14
waar, niet ~ 12
waar, zich kratsen ~ het niet
jeukt 151
waarde leggen op 45
WAARDEREN 45
waarderen 45
waarheid, de ~ zeggen 325
waarheid, de ~ zeggen 328
waarop, manier ~ 261
waarschouwing 328
waarschuwen 329
waarschuwing 328
waarschuwing, een ~ krijgen
325
wabbes 177
wacht, de ~ aanzeggen 327,
328
wachten 39, 302
wachten op 168
wachten, beetje ~ 302
wachzaam 14
waden op 168
wagen 128
wahl (du.) 38
waken 14
wakker 14
wakker zijn 14
walgen 256
wallenbakken 267
wammes 51
wammes, vuile ~ 147
wantrouwen 72
wantrouwig. 73
war, alles in de ~ doen 163
warboel 300
wargzaam 14
warm 337
warme, een ~ 204
warnung (du.) 328
warren 163
wars 61, 96, 102, 159, 162,
166, 193, 196
wars doen 163
wars liggen 282
wars werken 163
wars zijn 160, 163

wars zitten 282
wars, in het ~ drijven 163
wars, in het ~ zijn 163
wars, onwillig ~ 194
warsdrijven 163
warsdrijver 161, 165
warsdrijver, de ~ spelen 163
warsdrijverd 165
warsdrijvetig 162
warse prengel 165
warse sakker 97
warse vent 165
warse, een ~ 161, 165
warserik 161, 165
warserik, de ~ spelen 163
warserik, de ~ uithangen 163
warsholt 165
warshout 165
warsig 162
warskop 161, 165, 204, 276
warslap 106, 161, 165
warsligger 165
wars-nak 161, 165
wars-nak, een ~ zijn 163
warsnek 161
warsoor 165
warswerker 165
warszak 161, 165
wassen, de kop ~ 326
wassen, de oren ~ 326, 328
waswif 117, 175
wat aan de kop hebben 252
wat anders willen 164
wat hij moet 268
wat hij moet doen 268
wat meekrijgen 325
wat moet zijn 268
wat spij zetten 287
wat ze hem gezegd hebben
268
wat, doen ~ uitkomt 40
wat, er ~ achter zitten 287
wat, goed ~ meegeven 211
wat, het is nog niet ~ het zijn
moet 249
wat, juist ~ hij moet doen 268
wat, zich ~ inbeelden 75, 151
wat, zich ~ menen 151
wat, zich ~ verbeelden 151
wat, zo eenvoudig als ik weet
niet ~ 303
wat, zo gemakkelijk als ik weet
niet ~ 303
wat, zo onnozel als ik weet niet
~ 303
wat, zo simpel als ik weet niet
~ 303
wat, zo simpel als weet niet
~ 303
water, einfach (du.) wie klaar
~ 303

water, het ~ aan de mond
komen 332
water, storm in een glas ~ 308
water, zo eenvoudig als klaar
~ 303
water, zo klaar als ~ 303
water, zo klaar wie ~ 303
water, zo simpel als klaar ~
303
waterblaas 156
wateren, met alle ~ gewassen
65
wäules 314
wauwel 117
wauwelaar 117
wauwelen, binnensmonds
~ 199
wauwelheks 117
wauweltant 117
wauwelwif 117
wazelaar 115
weden, kaa ~ 214
weden, kaad ~ 214
weden, wust ~ 215
wee 220
wee-pijn 220
weer, als het ~ 61
weer, eender wie het ~ 61
weer, het is ~ kermis 196
weer, het is ~ pruisisch 196
weer, in de ~ 233
weer, in de ~ zijn 289
weer, veranderend wie het
~ 61
weer, veranderlijk als het ~ 61
weer, zich te ~ stellen 44
weerbader 129
WEERBARSTIG 166
weerbarstig 96, 166
weerbordel 166
weerhaan 62
weerhaan, draaiend wie een
~ 61
weehuisje 62
weehuiske 62
weerlicht, wie de ~ 312
weestaan 44
WEERSTAAN, IEMAND
~ 43
weesta 44
weet 2
weg, (er) ~ mee kunnen 288
weg, in de ~ leggen 282
weg, in de ~ lopen 282
weg, in de ~ staan 282
weg, zichzelf in de ~ lopen
304
weifelaar 62
weifelen 38
weiger 278
WEIGERACHTIG 278

weigerachtig 278
 weigeren 279
 weigerig 162, 278
 weinig tellen 206
 weivaardig 130
 wekken 317
 wel aarden 249
 wél gaan 281
 wel met zijn eigen staan 151
 wel niet weten bo men van
 voortkomt 151
 welbek 100
 welgemeend 74
 welig 180
 wellustig 337
wem heeft dich gescheten 152
 wemelaar 314
 wenen 224, 227, 228
 wennen 249
 wennen, het moet nog ~ 249
 wennen, moeten ~ aan 249
 wennen, niet ~ kunnen 248
 wennen, zich ~ 249
 wennen, zich nog niet kunnen
 ~ 249
 wens 331
 wensen 331
 wensen, zich ~ 331
 werden, get wijs ~ 40
 werden, het dupe ~ 265
 werden, moe ~ 304
 werden, niet vaardig ~ 281
 werden, vaardig ~ 262
 wereld, menen dat de hele ~
 aan zijn kont hangt 150
 werelds 337
weren, get meester ~ 7
weren, get wijs ~ 40
weren, giftig ~ 214
weren, grellig ~ 214
weren, kaad ~ 214
weren, koud van ~ 257
 weren, zich ~ 128, 285
 weren, zich moeten ~ 288
 werk 259
 werk, aan het ~ zijn 289
 werk, afgebroddeld ~ 298
 werk, ambetant ~ 300
 werk, beestig te ~ gaan 266
 werk, druk ~ 306
 WERK, GOED OPSCHIETEN
 MET ZIJN ~ 288
 werk, half ~ leveren 297
 werk, half ~ verrichten 297
 werk, onbezonnen ~ 267
 werk, onnuttig ~ 300
 werk, onzinnig ~ 267
 WERK, OPHOUDEN MET
 HET ~ 263
 werk, schandelijk te ~ gaan 267
 werk, slap ~ 300

werk, slecht ~ 300
 werk, slecht ~ doen 297
 werk, smerig ~ 300
 werk, van het ~ houden 282
 werk, veel ~ 306
 werk, verklommeld ~ 298
 werk, vervelend ~ 300
 werk, vuil ~ 300
 werk, zijn ~ 268
 werk, zonder ~ 121
 werkduivel 314
werkduvel 314
 werkeloos 121
 werken 289
 werken dat de ribben kraken
 286
 werken dat hij omvalt 286
 werken gelijk een kwade 286
 werken gelijk een paard 286
 werken gelijk een slaaf 286
 werken of hij met daghuren
 werkt 286
 werken wie een paard 286
 werken, averrechts ~ 164
 werken, contraire ~ 294
 werken, dwars ~ 163
 werken, er tegenin ~ 163
 werken, fel ~ 285
 werken, hard ~ 285
 werken, hel ~ 284
 werken, met overleg ~ 40
 werken, op de zenuwen ~ 321
 werken, slonzig ~ 297
 werken, slordig ~ 297
 werken, te nigj ~ 286
 werken, tegen euch (du.) in
 ~ 164
 werken, tegen regeer in ~ 164
 werken, tegendraad ~ 164
 werken, terwars ~ 163
 werken, wars ~ 163
 werken, wie een paard ~ 287
 werken, zich de blubber ~ 288
 werken, zich de miès ~ 285
 werken, zich dood ~ 285
 werken, zich een ongeluk ~
 288
 werken, zich kapot ~ 285
 werken, zich over de kop ~
 285
 werken, zich stijf en krom
 ~ 285
 werken, zich stom en blind
 ~ 285
 werken, zich te barsten ~ 285
 werker, flinke ~ 138
 werker, goede ~ 138
 werker, helle ~ 138
 werketig 82
 werkezel 314
 werkje, ambetant ~ 300

werkje, onnozel ~ doen 297
 WERKLUSTIG 82
 werklustig 82
 werkman, goede ~ 137
 werkschappen 286
 werkschouw 89
werkske, ambetant ~ 300
 werkt, werken of hij met
 daghuren ~ 286
 werkzaam 82
wermel 314
 werpen, voor de voeten ~ 325
 weten 42
 weten, ergens over willen ~ 13
 weten, niet ~ wat aanvangen
 304
 weten, wel niet ~ bo men van
 voortkomt 151
 weten, zeker ~ 40
 weten, zich niet ~ te benehmen
 (< du.) 267
 weten, zich niet ~ te houden
 337
wewles 314
 wezel 134
 wezel, bange ~ 134
 wezel, schouwe ~ 134
 wezel, schuwe ~ 134
 wezen 48
 wezen, in zijn ~ laten 274
 wicht, lastig ~ 97
 wicht, ondeugend ~ 106
 wicht, verwend ~ 113
 wichterstreek 36
 wie de weerlicht 312
 wie een beest 113
 wie een fluit van een cent 291
 wie een furie 218
 wie een hollander praten 157
 wie een kinderkopje kijken
 255
 wie een paard werken 287
 wie heeft dich gescheten 152
wie piet smot staan te kijken
 235
 wie piet snot staan te kijken
 235
 wie, anders willen ~ de ander
 163
 wie, beuken ~ een varken 226
 wie, dom ~ bonenstro 30
 wie, doortrokken ~ een
 smoutkruik 65
 wie, draaiend ~ de wind 61
 wie, draaiend ~ een weerhaan
 61
 wie, een ~ een zeef 11
 wie, een gezicht ~ een elf-uren-
 lijk 223
 wie, een gezicht ~ zeven dagen
 regen trekken 238

wie, een gezicht zetten ~ een schup 242
 wie, een gezicht zetten ~ een verenworm 242
 wie, een kop ~ een zeef 10
 wie, een kop ~ een zijshotel 10
 wie, eender ~ het weer 61
 wie, gedragen ~ een beest 266
 wie, gedragen ~ een varken 267
 wie, gezicht ~ een oorworm 244
 wie, giftig ~ een konijn 218
 wie, kijken ~ een botsauto 255
 wie, kop ~ een zeef 10
 wie, kop ~ een zijbaar 10
 wie, kop ~ een zijshotel 10
 wie, lachen ~ een boer die tandpijn heeft 244
 wie, lachen ~ een gek 187
 wie, lomp ~ een ezel 30
 wie, lomp ~ een varken 30
 wie, lomp ~ stro 30
 wie, spreken ~ een juffrouwetje 157
 wie, stom ~ het achterste van een varken 30
 wie, stront ~ heeft me gescheten 152
 wie, veranderen ~ de wind 62
 wie, veranderend ~ het weer 61
 wie, werken ~ een paard 286
 wie, zich benehmen (< du.) ~ een varken 267
 wie, zo fijn ~ een poepenstront kallen 157
 wie, zo gek ~ een schup 171
 wie, zo kwaad ~ een konijn 218
 wie, zo slim ~ een oude 24
 wiebel 314
 wiebelig 313
 wiebelvot 314
 widderspenstig (du.) 166
 wiedes 42
 wiedes, nogal ~ 42
 wieg, voor het geluk in de ~ zijn gelegd 190
 wifwaffelen 39
 wijer, *alles in de ~ doen* 163
 wijf 111
 wijf, bazig ~ 270
 wijf, bemoeidig ~ 270
 wijf, boos ~ 109
 wijf, dom ~ 29
 wijf, frech (du.) ~ 109
 wijf, gemeen ~ 109, 115
 wijf, heks van een ~ 109, 271
 wijf, krenge van een ~ 109
 wijf, kwaad ~ 109

wijf, lelijk ~ 110
 wijf, lomp ~ 29
 wijf, louche ~ 110
 wijf, lui ~ 83
 wijf, onnuttig ~ 145
 wijf, oud ~ 100, 271
 wijf, ros van een ~ 110
 wijf, schmuddelig (du.) ~ 145
 wijf, sladder van een ~ 145
 wijf, slang van een ~ 110
 wijf, slecht ~ 110
 wijf, smerig ~ 110, 145, 147
 wijf, stom ~ 29, 83
 wijf, tooi van een ~ 110
 wijf, traag ~ 83
 wijf, venijn van een ~ 110
 wijf, venijnig ~ 110
 wijf, vuil ~ 145
 WIJS 21
wijs 261
 wijs 21, 22, 24, 55, 94
 wijs, (iets) ~ maken 70
 wijs, gauw van de ~ zijn 198
 wijs, get ~ maken 75
 wijs, get ~ werden 40
 wijs, niet ~ 35
 wijs, niet goed ~ 35
 wijs, van de ~ 234
 wijs, van zijn ~ 234
 wijs, zich ~ maken 19
 wijsmaken 75
 wijsnaas 100
 wijsneus 100
 wijwatersvaartje, een ~ maken 237
 wijze 261
 wijzen, derop ~ 43
wijzen, drop ~ 43
 wil, tegen ~ en dank 278
 wil, tegen zijn ~ 278
 wil, van goede ~ 276
 wil, zonder kwade ~ 265
 wild 61, 100, 180, 208, 218, 332, 337
 wilde kapoen 101
 wilde rakker 101
 wilde, een ~ 101, 129, 209
 wildeman 101
 wildvang 106
wille, een ~ 129
wille, een ~ 209
 willen 260, 332
 willen doen 260
 willen, alles te vertellen ~ haan 270
 willen, alles te zeggen ~ haan 270
 willen, altijd anders ~ 163
 willen, altijd zijn zin ~ hebben 270
 willen, anders ~ 163

willen, anders ~ wie de ander 163
 willen, baas ~ spelen 269
 willen, baas ~ zijn 269
 willen, de baas ~ spelen 269
 willen, de baas ~ zijn 269
 willen, de jan ~ spelen 269
 willen, de jan ~ uithangen 269
 willen, de man ~ zijn 270
 willen, de overhand ~ hebben 270
 willen, doen ~ 260
 willen, er voor ~ 286
 willen, ergens over ~ weten 13
 willen, gaarne ~ 331
 willen, gaarne ~ hebben 331
 willen, get ~ doen 260
 willen, heimwaarts (~) 248
 willen, het tegenovergestelde ~ 163
 willen, het voor het zeggen ~ haan 270
 willen, niet ~ 279
 willen, wat anders ~ 164
 willig 276, 277
 wilt, die ~ in het midden van het bed liggen 64
 wind 157
 wind maken 310
 wind, de ~ van voren geven 326
 wind, de kop in de ~ dragen 150
 wind, draaiend wie de ~ 61
 wind, een ~ maken 157
 wind, in de ~ slaan 15
 wind, met de ~ gaan 40
 wind, met de ~ mee draaien 62
 wind, met de ~ mee waaien 62
 wind, veel ~ geladen hebben 154
 wind, veel ~ maken 310
 wind, veranderen wie de ~ 62
 wind, zoals de ~ gaat 61
 windbaar 61
 windblaas 156
windbuiel 156
 windbuiel 76, 156
 winden, met alle ~ metwaaien 62
 windhaan 62
 windhapper 156
 windjas 156
 windmaker 156, 307
 windsnijder 156
wink, in der ~ slaan 15
winkbuiel 156
winksnijer 156
 WISPELTURIG 61
 wispelturig 61, 313

WISPELTURIG PERSOON

62
wisperturig 61
wispeturig 61
 wisselvallig. 61
 wit van de gift 218
 witpens 76
 witzbolt (du.) 171
 witz-buil (< du.) 171
 witzten-maker (< du.) 171, 174, 177
 witzig (du.) 169, 172, 173
 witzige (< du.) kerel 171
 witzige, een ~ (< du.) 122, 171, 174
wjen, get meester ~ 7
 WOEDE 215
 woede 215
 woede, dol van ~ 217
 woede, heet van ~ 218
 WOEDE, RAZEND VAN ~ 217
 WOEDE, ZIJN ~ LUCHTEN 216
 woedend 218
 woei 37
 woelen 285
 woeler 314
 woelerd 314
 woest 213, 218
 woest doen 154
 woest maken 210
 woest worden 215
 woest, gauw ~ 196
 woest, zich ~ maken 214
 woeste kerel 122
 woesteren 286
 woestigheid 152, 215
 wohl (du.), niet ~ 249
 wol, door de ~ geverfd 65
 wol, durch (du.) de ~ geverfd 65
 wol, een die in de ~ geverfd is 67
 wolven 285
 wonder geven 254
 wonder, zich ~ geven 16
 wonderen, zich ~ 15, 254
wongeren, zich ~ 15
wonjeren, zich ~ 15
 woord, het eerste ~ hebben 163
 woord, zijn ~ 274
 worden, afgekamd ~ 325
 worden, eigen ~ 250
 worden, get meester ~ 7
 worden, gewend ~ 249
 worden, gewoon ~ 249
 worden, giftig ~ 214
 worden, grellig ~ 214
 worden, koud van ~ 257

worden, kwaad ~ 214, 326
 worden, uitgeschobd ~ 325
 worden, woest ~ 215
wormke, hat een ~ in gene kop 160
 wormpje, een ~ in gene kop haan 160
worren, gewend ~ 249
worren, kwaad ~ 326
worren, kwaai ~ 214
worren, uitgeschobd ~ 325
wouven 285
woven 285
 wredigheid 149
 wreed 148, 209
wregelen 164
wreigelaar 165
wreigelen 164
 wremel 314
 wrevel 196
 wrevelig 197
 WREVELIG (ZIJN) 197
 wriemelen, zich ~ 187
 wrijven, onder de neus ~ 325
 wringelaar 165
 wringen, iets zitten ~ 238
 wringer 97, 165
 wringhout 165
 wroetelen 284
 wroeten 284
 wroeter 314
 wuft 336
 wuiles 34, 123, 171
 WULPS 336
 wulps 336
 wups 336
 wurgen 285
wust 213
wust 218
wust doen 154
wust maken 210
wust weden 215
wust, gauw ~ 196
wust, zich ~ maken 214
wustigheid 152, 215
 wut (du.) 215
 wut (du.) spuien 216

X

xantippe 117

Z

zaadreub 51
 zaadschieter, trage ~ 88
 zaak, zijn ~ 268
 zacht 94, 277
 zagen 200, 236, 245

zager 204
 zagevent. 204
 zak 51, 121
 zak, arme ~ 227
 zak, de ~ moeten lappen 265
 zak, goede ~ 49
 zak, in de ~ gejaagd 233
 zaken, onbenullige ~ doen 297
 zalig 94
zaltzak 123
 zang, veel noten op zijn ~ 309
 zang, veel noten op zijn ~ hebben 151
 zanikachtig 236
 zanikboks 98
 zaniken 86, 193, 200, 235, 238, 245, 304
 zaniken, blijven ~ 245
 zaniken, immertoe ~ 245
 zanikerd 62, 88, 204
 zanikerig. 193
 zanken (du.) 210, 235, 245, 321
 zänkerei (du.) 322
 zauwelaar 88
 zauwelen 39, 86, 235
 zauwelheks 117
 zauwelwif 117
 ze bijeen doen 256
 ze knippen 132
 ze niet goed haan liggen 193
 ze óp haan 200
 ze scheef hebben liggen 193, 200
 ze schuren 90
 ze slecht haan liggen 193, 200
 ze slecht hebben liggen 193
 ze, wat ~ hem gezegd hebben 268
 zebedeetje 84
zebedeke 31
 zebedeur 31
 zebedeus 28, 31, 33, 51, 88, 123, 142
 zebedeus, gelijk een ~ staan 234
 zebedeusje 31
 ZEDIG 334
 zedig 334
 zeef 11
 zeef, een kop wie een ~ 10
 zeef, een wie een ~ 11
 zeef, kop wie een ~ 10
 zeeg 277
zeen op get haan 332
 ZEER BLIJ 181
 zeer blij 182
 zeer dwars 162
 zeer erg 247
 zeer koppig 162
 ZEER, ZICH ~ SLECHT

- GEDRAGEN 266
 zeer, zich ~ slecht gedragen 267
 zegen, de ~ hebben 274
 zegenen, de norm ~ 326
 zeggen waar het op staat 271
 zeggen, alles te ~ willen haan 270
 zeggen, bescheid ~ 329
 zeggen, de waarheid ~ 325, 328
 zeggen, goed ~ 329
 zeggen, het recht in zijn gezicht ~ 326
 zeggen, het te ~ hebben 270
 zeggen, het voor het ~ hebben 270
 zeggen, het voor het ~ willen haan 270
 zeggen, het voor te ~ hebben 270
 zeggen, het zijn ~ 211
 zeggen, het zijne ~ 328
 zeggen, nee ~ 279
 zeggen, zijn staat ~ 327
 zeggen, zonder get te ~ 78
 zeik 84, 157
 zeik op een riek 152, 309
 zeik, door de ~ halen 118
 zeik, door de ~ trekken 118
 zeik, flauwe ~ 157
 zeik, in de ~ zetten 205
 zeik, kale ~ 152
 zeik, veel ~ hebben 151
 zeikaap 100
 zeikbeer 100
 zeikboks 134
 zeiken 157, 245
 zeiken van het lachen 187
 zeiker 34, 88, 134
 zeiker, benauwde ~ 134
 zeiker, schuwe ~ 134
 zeikerd 84, 88, 100, 134, 151, 322
 zeikerd, bange ~ 134
 zeikerd, blauwe ~ 154
 zeikerig kallen 157
 zeikerig praten 157
 zeiketig kallen 157
 zeikmeid 34
 zeiknelis 100
zeiknelles 100
 zeikpiemel 134
 zeikstreen 156
 zeikstrien 151
 zeil, te ~ gaan 217
 zeker 42, 94, 137
 zeker weten 40
 zekere, een ~ 88, 137
 zelf bedauern (du.) 221
 zelfver, zich ~ het schot uithangen 304
 zemel 84, 88
 zemelaar 88, 204
 zemelen 75, 86, 235, 297
 zemelenzeiker 134
 zemeletig 236
 zemelfoes 204
zenken 321
 zenuwachtig 249, 312, 313
 zenuwachtige mens 314
 zenuwen, op de ~ leven 315
 zenuwen, op de ~ werken 321
 zenuwenlijder 314
zenuwenlijer 314
 zenuwenpees 314
zenuwespees 314
 zenuwlijder 314
zenuwlijer 314
 zenuwpees 314
 zenuwpiet 314
 zet, slimme ~ 319
 zet, stomme ~ 267
zetsen, der pin drop ~ 261
zetsen, op der nommer ~ 326
 zetten, (een) lelijk gezicht ~ 242
 zetten, alles op alles ~ 287
 zetten, de kont tegen de krib ~ 160
 zetten, de pin derop ~ 261
 zetten, een gezicht ~ 242
 zetten, een gezicht ~ wie een schup 242
 zetten, een gezicht ~ wie een verenworm 242
 zetten, een lip ~ 237
 zetten, een nut gezicht ~ 242
 zetten, een snuit ~ 243
 zetten, een toot ~ 243
 zetten, een vriesgezicht ~ 242
 zetten, een zuur gezicht ~ 242
 zetten, er force (fr.) achter ~ 287
 zetten, er get acht ~ 287
 zetten, er spie achter ~ 287
 zetten, er wat katoen achter ~ 287
 zetten, fut erachter ~ 287
 zetten, in de bloemen ~ 329
 zetten, in de zeik ~ 205
 zetten, in de zon ~ 327
 zetten, op de hit ~ 210
 zetten, op de nommer ~ 326
 zetten, op de nummer ~ 328
 zetten, op het paard ~ 329
 zetten, op het schap ~ 301
 zetten, op zijn paard ~ 327
 zetten, op zijn paardje ~ 210
 zetten, op zijn plaats ~ 327
 zetten, recht ~ 327
 zetten, stek achter de deur ~ 329
 zetten, vaart erachter ~ 287
 zetten, voor schut ~ 328
 zetten, wat spij ~ 287
 zetten, zich erachter ~ 288
 zetten, zich goed ervoor ~ 288
 zetten, zich recht ~ 214
 zeug, vuile ~ 145
 zeuren 39, 221, 225, 235, 238, 245, 297
 zeurpiet 204
 zeuteren 86, 235
 zeuterig beuken 235
 zeutselen 86
 zeven, drie maal ~ 24
 zeven, een gezicht wie ~ dagen regen trekken 238
 zevenste, op zijn ~ gemak zijn 90
 zever 151, 309
 zeveraar 88, 204
 zeverboks 204
 zeveren 39, 86, 206, 235, 245
 zeveren, veel ~ 310
 zeverklaas 88
 zeverklep 88
 zich aanhouden 287
 zich aanpassen 266
 zich aanstellen 151, 157, 206, 307, 310
 zich aanstellen met kallen 157
 zich afeulen 240, 286
 zich afjakken 311
 zich afmoren 285
 zich afpeigeren 286
 zich afregen (< du.) 216
 zich afsloffen 286
 zich afzijdig houden 206
 zich alles opkroppen 240
 zich als een beest gedragen 266
 zich ambeteren (< fr.) 304
 zich amuseren 178
 zich anstrengen (du.) 285, 288
 zich avanceren 311
 ZICH BEDENKEN 41
 zich bedenken 39, 41
 zich bedoen 187
 zich bedoen van de lach 187
 zich bedoen van het lachen 187
 zich bedriegen 12
 zich beestig gedragen 266
 zich beklagen 220
 zich beklemd voelen 132
 zich benehmen (< du.) 266
 zich benehmen (< du.) wie een varken 267
 zich beschamen 337
 zich beschetten voelen 235, 337
 zich bescheuren 186

zich bescheuren van de lach 186
 zich bescheuren van het lachen 186
 zich bevragen 13
 zich bezeiken 232
 zich bezorgd maken 251
 zich chagrineren (< fr.) 214, 229
 zich colèrig (< fr.) maken 214
 zich de blubber werken 288
 zich de miès werken 285
 zich denken 19
zich derna houwen 266
 zich dernaar houden 266
 zich deruit nestelen 40
 zich dervan schudden 257
 zich dik maken 307
 zich dood lachen 187
 zich dood schrikken 256
 zich dood werken 285
 zich door lachen 187
 zich druk maken 286, 306
 zich een bult lachen 187
 zich een hoop menen 154
 zich een menen 151
 zich een ongeluk werken 288
 zich eens uitkotsen 216
 zich erachter zetten 288
 zich erg gunnen 332
 zich ergens in kennen 8
 zich ergeren 214
zich erkondigen 13
 zich erkundigen (< du.) 13
zich erkunjigen 13
 zich ervoor spannen 287
 zich figureren 19
 zich fijn voordoen 74
 zich gans geven 288
 ZICH GEDRAGEN 266
 zich gedragen 266
 zich gedragen als een beest 266
 zich gekloot haan 265
 zich gekuld haan 265
 zich gekuld voelen 235
 zich generen 337
 zich gereed houden 14
 zich get durch de kop laten gaan 5
 zich get inbeelden 151
 zich get menen 151, 154
 zich get veel menen 151
 zich get verbeelden 151
 zich get zoeken 200
 zich geven 286
 zich gewinnen 249
 zich giftig maken 214
 zich goed benehmen (< du.) 266
 zich goed ervoor zetten 288

zich goed gebühren (< du.) 266
 zich goed gedragen 266
 zich goed geven 266
 zich goed opvoeren 266
 zich goed plagen 286
 zich goed verhouden 266
 zich goed voegen 266
 zich goed voordoen 74
 zich grellig touwen 311
 zich haasten 310
 zich hamen 286
 zich heel get menen 151
 zich heel slecht gedragen 267
 ZICH HEEL WAT INBEELDEN;
 INGEBEELDE PERSOON 150
 zich heemvoelen 249
 zich hellen 287
 zich honds gedragen 267
 zich ijlen 311
 ZICH INBEELDEN 18
 zich inbeelden 18, 151
 zich indenken 18
 zich informeren 13
 zich inhouden 39, 241
 zich inprenten 19
 zich inspannen 286, 287
 zich inzetten 240, 286
 zich jagen 288, 311
 zich kapot lachen 186
 zich kapot werken 285
 zich klotten 232
 zich kratsen waar het niet jeukt 151
 zich krenken 214, 221
 zich kullen 232
 ZICH KWAAD MAKEN 214
 zich kwaad maken 214
 zich kwellen 221, 229, 286
 zich kwijten 289
 zich lappig maken 240
 zich lastig maken 214
 zich laten gaan 216
 zich laten voorstaan 151
 zich loslaten 216
 zich luchten 216
 zich mee moeien 271
 zich meester maken 7
 zich menen 18
 zich misdragen 266, 337
 zich moe maken 286, 288
 zich moede maken 286
 zich moeite doen 286
 zich moeite geven 286
 zich moeten weren 288
 zich mooi voordoen 75
 zich moren 285
 zich navragen 13
 zich niet content kunnen doen

315
 zich niet gedragen 337
zich niet genieken 304
 zich niet genieten 304
 zich niet gewinnen kunnen 248
 zich niet kunnen inhouden 214
 zich niet weten te benehmen (< du.) 267
 zich niet weten te houden 337
 zich nog eens over-legen (< du.) 41
 zich nog niet gunnen 249
 zich nog niet kunnen wennen 249
 zich nog niet thuisvoelen 249
 zich ongerust maken 251
 zich op de hoogte stellen 13
 zich op de lip treden 237
 zich op de naas kijken 234
 zich op get freuen (< du.) 332
 zich opblazen 154, 307
 zich opdoen 214
 zich opdraaien 214
 zich opjagen 214
 zich opmaken 214
 zich opnaaien 214
 zich opregen (< du.) 197, 214
 zich oprichten 214
 zich oprijten 214
 zich opruien 214
 zich op-schwänzen (< du.) 311
 zich opvoeren 266
 zich opvreten 214, 221, 240
 zich opwinden 214
 zich, (~) over-legen (< du.) 41
 zich over de kop werken 285
 zich over get uitlaten 41
 zich patent gedragen 266
 zich pinzerig aanstellen 238
 zich pitsen 235
 zich plagen 240, 286, 288, 294, 311
 zich presseren 311
 zich rangeren 40
 zich recht zetten 214
 zich rijzelen 257
 ZICH SCHAMEN 337
 zich schamen 337
 zich schicken 250, 266
 zich schinden (du.) 285
 zich schoften 337
 zich schoon voordoen 75
 zich schroeven 257
 zich schudden 257
 zich schuiveren 257
 zich sehnen (< du.) 332
 zich slecht benehmen (< du.) 267
 zich slecht gedragen 266

zich smalend uitlaten 205
 zich spitsen 16
 zich spitsen op 168, 332
 zich spoeden 287, 310
 zich stijf en krom werken 285
 zich stom en blind werken 285
 zich stroeven 154
 zich te barsten lachen 187
 zich te barsten werken 285
 zich te weer stellen 44
 zich terechtvinden 250
 zich terughouden 39
 zich thuisvoelen 249
 zich tommelen 311
 zich touwen 286, 288, 311
 zich tranen lachen 187
 zich trauen (< du.) 128
 zich tromperen (< fr.) 12
 zich uitgeven voor 75
 zich uitkallen 42
 zich uitkuren 216
 zich uitlaten 216
 zich uitpraten 216
 zich uitsloven 285
 zich uitspreken 42
 zich umhören (< du.) 13
 zich varkensachtig gedragen 267
 zich veel moeite geven 288
 zich verbazen 254
 zich verbeelden 18, 75
 zich verbozen 214
 zich verdoen 12
 zich verdolen 11
 zich vergalopperen 12
 zich vergeten 11
 ZICH VERGISSEN 11
 zich vergissen 11
 zich vergrabbelen 12
 zich verhelen 12
 zich verhellen 297
 zich verhouden 266
 zich verknienzen 220
 zich vermaken 178
 zich verpitsen 214
 zich verrijten van de lach 187
 zich verschrikken 256
 zich vervaren 256
 ZICH VERVELEN 304
 zich vervelen 304
 zich verwonderen 15
 ZICH VERWONDEREN 254
 zich verwonderen 254
 zich vet lachen 187
 zich vlot opregen (< du.) 197
 zich voegen 266
 zich voelen 151, 250
 zich voordoen als 74
 zich voordoen alsof 74
 zich voorgeven als 75
 zich voornemen 260

zich voorstellen 18, 151
 zich wat inbeelden 75, 151
 zich wat menen 151
 zich wat verbeelden 151
 zich wennen 249
 zich wensen 331
 zich weren 128
 zich weren 285
 zich wijs maken 19
 zich woest maken 214
 zich wonder geven 16
 zich wonderen 15, 254
 zich wriemelen 187
zich zeen 332
 ZICH ZEER SLECHT
 GEDRAGEN 266
 zich zeer slecht gedragen 267
 zich zelfver het schot uithangen 304
 zich ziek lachen 187
 zich zo houden 75
 zich zorgen maken 251
 zich, get op ~ pakken 289
 zich, kamau in ~haan 128
 zich, onder ~uit 65
 zich, op ~ nemen 270
 zich, van ~ schudden 257
 zichzelf beklagen 220
 zichzelf bestuiten 151
 zichzelf in de weg lopen 304
 zichzelf lastig zijn 198
 zichzelf vergissen 11
 zichzelf, buiten ~ 218
 zichzelf, compassie met ~
 (hebben) 221
 ziedend, dol ~ 218
 zienen (du.) 321
 zienen (du.), derbij ~ 280
 ziek, zich ~ lachen 187
 ziel 167
 ziel, goede ~ 50
 ziel, met de ~ onder de arm
 lopen 304
 ziel, onruhige (< du.) ~ 314
 ziel, onrustige ~ 314
 zien 40
 zien, de duivel doen ~ 210
 zien, er achter ~ te komen 13
 zien, er kans op ~ 280
 zien, niet ~ staan 206
 zien, op zijn neus ~ 234
 zien, staan ~ 254
 zien, te ~ staan 254
zigeunder 124
zigeuner 124
 zijbaar, geheugen als een ~ 10
 zijbaar, geheugen in een ~ 10
 zijbaar, kop wie een ~ 10
 zijgschotel 117
 zijgzeef 117
 zijn borst opzetten 151

zijn catechismus aflezen 212
 zijn ei niet kwijt kunnen 315
 zijn eigen begeven 250
 zijn eigen haasten 310
 zijn eigen in de voeten lopen 304
 zijn eigen inbeelden 18
 zijn eigen schamen 337
 zijn eigen spoeden 310
 zijn eigen vergissen 11
 zijn eigen voornemen 260
 zijn gal spijzen 216
 zijn gal uitspijzen 216
 zijn gang laten gaan 274
 zijn gedoe doordrijven 44
 zijn gift koelen 216
 zijn gift opvreten 216
 zijn gift uitwerken 216
 zijn goede naam de straat
 opbrengen 118
 zijn keutel intrekken 41
 zijn klotten afdrogen 288
 zijn klotten schuren 90
 zijn kop kwijt 234
 zijn kop omhoog steken 151
 zijn kop tonen 160
 zijn kop uitwerken 160, 164
 zijn kop vol 252
 zijn kop volgen 164
 zijn lach opkunnen 252
 zijn leed inslikken 240
 zijn mannetje staan 44
 zijn nest niet vinden 304
 zijn plicht verzaken 301
 zijn schep in de grond steken 261
 zijn vak goed kennen 8
 zijn werk 268
 ZIJN WOEDE LUCHTEN 216
 zijn zaak 268
 zijn, 's nieuws ~ 15
 zijn, aan de gang ~ 288
 zijn, aan de schijt ~ 132
 zijn, aan gang ~ 289
 zijn, aan het doen ~ 289
 zijn, aan het werk ~ 289
 zijn, aangenaam ~ 330
 zijn, aantrekkelijk ~ 330
 zijn, abus ~ 11
 zijn, af ~ 262
 zijn, afgewerkt ~ 262
 zijn, akkoord ~ 274
 zijn, al egaal ~ 15
 zijn, als een kat in een vreemd
 pakhuis (~) 249
 zijn, altijd in de reur ~ 315
 zijn, altijd maar gejaagd ~ 315
 zijn, armselig (du.) deraan toe
 ~ 247
 zijn, astrant ~ 128

zijn, averechts ~ 294
 zijn, baas ~ 269
 zijn, baas willen ~ 269
 zijn, baasachtig ~ 269
 zijn, bang ~ 132
 zijn, bazig ~ 269
 zijn, bedroefd ~ 229
 zijn, begaan ~ met 251
 zijn, beheerder ~ 269
 zijn, bekommerd ~ 252
 zijn, bekwaam ~ 7
 zijn, belazerd ~ 265
 zijn, belust ~ 332
 zijn, benieuwd ~ 15
 zijn, beschaamd ~ 337
 zijn, beschäftigt (du.) (-) 289
 zijn, bescheten ~ 150
 zijn, bet de helm geboren ~ 189
 zijn, bet het geluk geboren ~ 189
 zijn, beter ~ 8
 ZIJN, BEZIG ~ 288
 zijn, bezig ~ 288
 zijn, bezorgd ~ 252
 zijn, braaf ~ 275
 zijn, colèrig (< fr.) ~ 323
 zijn, contraire (fr.) ~ 163
 zijn, curieus ~ 16
 zijn, de baas ~ 8, 269
 zijn, de baas willen ~ 269
 zijn, de domme ~ 265
 zijn, de dupe ~ 265
 zijn, de man willen ~ 270
 zijn, der slecht aan ~ 247
 zijn, der vanaf ~ 257
 zijn, derbij ~ 14
 zijn, dervan uitereen ~ 254
 zijn, diep bezorgd ~ 252
 zijn, doende ~ 288, 289
 zijn, droef ~ 229
 zijn, droevig ~ 229
 zijn, dwars ~ 44, 163, 323
 zijn, een ganse in get ~ 8
 zijn, een grijnijzer ~ 193
 zijn, een matador in get ~ 8
 zijn, een wars-nak ~ 163
 zijn, fout ~ 12
 zijn, gauw bovenuit ~ 198
 zijn, gauw van de wijs ~ 198
 zijn, gedaan ~ 255, 262
 zijn, gedupeerd ~ 265
 zijn, geen bang beest ~ 127
 zijn, geen bangerik ~ 127
 zijn, geen bangeschijterd ~ 127
 zijn, geen minne ~ 128
 zijn, geen schouwe ~ 127
 zijn, geen schouwerik ~ 127
 zijn, gehaast ~ 310
 zijn, gehoorzaam ~ 275

zijn, gejaagd ~ 311, 315
 zijn, geplaagd ~ 252
 zijn, gepresseerd ~ 311
 zijn, gereed ~ 14
 zijn, geslagen ~ 229
 zijn, gespannen ~ 16
 zijn, gespannt (< du.) 168
 zijn, gespoed ~ 310
 zijn, get aan het doen ~ 289
 zijn, get goed meester ~ 7
 zijn, get handig ~ 7
 zijn, get meester ~ 7
 zijn, get vaardig ~ 7
 zijn, gewaar ~ 14
 zijn, gewillig ~ 275
 zijn, gewoon ~ 249
 zijn, goed de baas ~ 7
 zijn, goed geaard ~ 249
 zijn, grappetig ~ 179
 zijn, griekerig ~ 199
 zijn, groots ~ 150
 zijn, haastig ~ 310
 zijn, heerszuchtig ~ 269
 zijn, het ~ zeggen 211
 zijn, het hem er erg aan ~ 248
 zijn, het is nog niet wat het ~ moet 249
 ZIJN, IEMAND ~ GANG
 LATEN GAAN 274
 zijn, in de weer ~ 289
 zijn, in het verwacht ~ 168
 zijn, in het wars ~ 163
 zijn, in onrust ~ 315
 zijn, in tel ~ 45
 zijn, ingeburgerd ~ 250
 zijn, ingesteld ~ 289
 zijn, jan-mijn-kloten ~ 150
 zijn, kaal ~ 150
 zijn, kakmadam ~ 150
 zijn, kapot ~ 247
 zijn, klaar ~ 261
 zijn, klierig ~ 304, 323
 ZIJN, KOPPIG ~ 160
 zijn, koppig ~ 44, 160
 zijn, kops ~ 160
 zijn, kopsig ~ 160
 zijn, kortaf ~ 207
 zijn, kreuz-eltig (< du.) ~ 323
 zijn, kwaad ~ 221, 326
 zijn, lamlendig ~ 304
 zijn, langzaam ~ 85
 zijn, langzaam ~ met iets 297
 zijn, lappig ~ 265
 zijn, lastig ~ 236, 304
 ZIJN, LASTIG ~ 323
 zijn, lastig ~ 323
 zijn, lui ~ 89
 zijn, luizig ~ 75
 zijn, méchant (fr.) ~ 118
 zijn, meester jan ~ 269
 zijn, met de helm geboren

~ 189
 zijn, met de inbeeld geplaagd ~ 150
 zijn, met het geluk geboren ~ 190
 zijn, met prullen bezig ~ 298
 zijn, met prulletjes bezig ~ 298
 zijn, mis ~ 12
 zijn, miscontent ~ 221
 zijn, moeial ~ 270
 zijn, nachlässig (du.) ~ 301
 zijn, nalatig ~ 15, 301
 zijn, net ~ 266
 zijn, neutelig ~ 238, 304
 zijn, neuteljk ~ 323
 zijn, niet bang ~ 127
 zijn, niet content ~ 221
 zijn, niet gerust ~ 315
 zijn, niet mak ~ 128
 zijn, niet min ~ 128
 zijn, niet op zijn gemak ~ 315
 zijn, niet op zijn mond gevallen ~ 128
 zijn, niet pitter ~ 128
 zijn, niet schouw ~ 127
 zijn, niet schuw ~ 127
 zijn, niet stijf van schrik ~ 127
 zijn, niet vervaard ~ 128
 zijn, nieuwsgierig ~ 15
 zijn, nog niet bij de zijnen ~ 249
 zijn, nooit content ~ 221
 zijn, nooit niet content ~ 221
 zijn, nooit content ~ 221
 zijn, nooit niet content ~ 221
 zijn, ollig ~ 289
 zijn, onderlegd ~ 8
 zijn, ongedurig ~ 315
 zijn, onhandig bezig ~ 298
 zijn, onnuttig bezig ~ 298
 zijn, onruhig (< du.) ~ 315
 zijn, onrustig ~ 315
 zijn, op zijn hoede ~ 14
 zijn, op zijn paard ~ 221
 zijn, op zijn tenen getrapt ~ 197
 zijn, op zijn zevenste gemak ~ 90
 zijn, opgeregt (< du.) ~ 307
 zijn, ordinair ~ 267
 zijn, paraat ~ 14
 zijn, rap ~ 311
 zijn, rap op zijn paard ~ 197
 zijn, responsable (fr.) ~ 269
 zijn, rusteloos ~ 315
 zijn, scherp ~ 205
 zijn, schijnheilig ~ 75
 zijn, schouw ~ 132
 zijn, schuw ~ 39
 zijn, slecht deraan ~ 246

zijn, slecht gemutst ~ 221
 zijn, slordig ~ 15
 zijn, stens ~ 160
 zijn, stijfkoppig ~ 164
 zijn, stolz (du.) ~ op get 154
 zijn, terwars ~ 163
 zijn, tot last ~ 323
 zijn, tot niks in staat ~ 121
 zijn, treurig ~ 229
 zijn, uit ~ 265
 zijn, uit het huisje ~ 178, 199
 zijn, uit zijn humeur ~ 199
 zijn, uitereen ~ 254
 zijn, vaardig ~ 14, 262
 zijn, van ~ jan maken 154
 zijn, van de ratten geneukt
 ~ 24
 zijn, van gedacht ~ 41
 zijn, van het zijne ~ 330
 zijn, van kop ~ 160
 zijn, van niks bang ~ 127
 zijn, van plan ~ 259
 zijn, van schrik bevangen ~
 256
 zijn, van zijn gading ~ 330
 zijn, van zijn leven niet content
 ~ 221
 zijn, van zin ~ 259
 zijn, van zins ~ 259
 zijn, verantwoordelijk ~ 269
 zijn, verbaasd ~ 254
 zijn, verdrietig ~ 229
 zijn, verkeerd ~ 293
 zijn, verlekkerd ~ 332
 zijn, vernalatig ~ 15
 zijn, verpapt ~ 254
 zijn, verpapt ~ 254
 zijn, vervelend ~ 323
 zijn, verwaand ~ 151
 zijn, verwonderd ~ 16, 254
 zijn, vlijtig ~ 288
 zijn, vol leed ~ 252
 zijn, vol moed ~ 127
 zijn, volgens zijn gading ~
 330
 zijn, voor een scheet giftig
 ~ 198
 zijn, voor het geluk geboren
 ~ 190
 zijn, voor het geluk in de wieg
 ~ gelegd 190
 zijn, voor mijn hoed gestoten
 (~) 255
 zijn, voor neer te vallen ~ 216
 zijn, voor om te vallen ~ 216
 zijn, voor te barsten ~ 216
 ZIJN, VOORNEMENS ~ 259
 zijn, voornemens ~ 259
 zijn, vreemd ~ 255
 zijn, vuil ~ 89
 zijn, waakzaam ~ 14

zijn, wakker ~ 14
 zijn, wars ~ 160, 163
 zijn, wat moet ~ 268
 zijn, zichzelf lastig ~ 198
 zijn, zinnens ~ 259
 zijn, zo eenvoudig als het maar
 kan ~ 303
 zijn, zo gemakkelijk als het
 maar kan ~ 303
 zijn, zo onnozel als het maar
 kan ~ 303
 zijn, zo simpel als het ~ kan
 302
 zijn, zo simpel als het kan
 ~ 302
 zijn, zo simpel als het maar ~
 kan 302
 zijn, zo simpel als het maar kan
 ~ 302
 zijne gank laten ga 274
 zijne, altijd ~ zin willen hebben
 270
 zijne, het ~ zeggen 328
 zijne, na ~ mond kallen 318
 zijne, niet ~ zin geven 44
 zijne, op ~ qui-vive zijn 14
 zijne, van ~ jan maken 154
 zijne, van het ~ zijn 330
 zijne, veel noten op ~ zang
 309
 zijnen, nog niet bij de ~ zijn
 249
 zijng, nog niet bij de ~ zijn
 249
 zijpnaas 100
 zijschotel, een kop wie een
 ~ 10
 zijschotel, kop wie een ~ 10
 zijschottel, ene kop wie ene
 ~ 10
 zijschottel, kop wie een ~ 10
 zimpen 224
 zimperlich (du.) 45
 zin 190
 ZIN (LUST) 190
 zin haan 332
 zin, altijd zijn ~ willen hebben
 270
 zin, blijde ~ 180
 zin, echt ~ hebben 332
 zin, geen ~ 89
 zin, geen goede ~ hebben 193,
 304
 zin, goede ~ 180
 zin, kromme ~ hebben 193,
 199, 238
 zin, kwade ~ hebben 193
 zin, kwade ~ hebbend 192
 zin, niet zijn ~ geven 44
 zin, op ~ hebben 199
 zin, slechte ~ haan 193, 199

zin, slechte ~ hebben 193, 199
 zin, tegen ~ 278
 zin, tegen zijn ~ 278
 zin, van ~ zijn 259
 zin, veranderlijk van ~ 61
 zin, zonder kwade ~ 265
 zinne 190
 zinne, van ~ zijn 259
 zinnen, buiten zijn ~ 218
 zinnen, lang van ~ 93
 zinnens zijn 259
 zinnig 94
 zins, van ~ zijn 259
 zipfel (<du.), bange ~ 133
 zitten te monken 197
 zitten, de stront dun bij het hart
 hebben ~ 197
 zitten, derachter ~ 43
 zitten, derneven ~ 12
 zitten, een scheet dwars ~ 200
 zitten, er achterheen ~ 43
 zitten, er wat achter ~ 287
 zitten, gauw op het paard ~
 198
 zitten, het ~ hebben 248
 zitten, het niet goed ~ hebben
 200
 zitten, iets ~ wringen 238
 zitten, in de ambras ~ 337
 zitten, in de bonen ~ 199
 zitten, in de elend ~ 225, 246
 zitten, in de patatten ~ 247
 zitten, in de pits ~ 132, 251
 zitten, in de put ~ 220
 zitten, in de zorgen ~ 251
 zitten, in het leed ~ 252
 zitten, in het terwars ~ 163
 zitten, in zijn hals ~ 321
 zitten, in zijn poepert ~ 132
 zitten, kern in ~ 128
 zitten, laten ~ 15
 zitten, met de poepers ~ 132
 zitten, niet stil kunnen ~ 315
 zitten, niks in ~ 121
 zitten, op hete kolen ~ 311
 zitten, op netelen ~ 315
 zitten, rap op zijn paardje ~
 197
 zitten, wars ~ 282
 zittend, geen ~ gat 313
 zittend, geen ~ vot hebben 315
 zittende, geen ~ kont hebben
 315
 zjaar, veel ~ maken 310
 zjaar-bos 155
 zjaarmaker 307
 zjaloers 73
 zjaloes 73
 zjeloers 73
 zjeloes 73
 zjerloes 73

zo blij als een gek 182
 zo eens lachen 184
 ZO EENVOUDIG ALS ... 302
 zò en zò 313
 zo fijn wie een poepenstront
 kallen 157
 zo gauw mogelijk 313
 zo gek wie een schup 171
 zo giftig als een konijn 218
 zo giftig als een spin 218
 zo kwaad wie een konijn 218
 zo niet 12
 zo slim wie een oude 24
 zo, zich ~ houden 75
 zò, zò en ~ 313
 zoals de wind gaat 61
 zoeipot 204
 zoeken, zich get ~ 200
 zoes 111
 zoet 55, 58, 94, 277
 zoeter 57
 zoetjes 94
 zögern (du.) 39
 zok 28, 34, 50
 zok, goei ~ 50
 zok, goei ~ van een mens 50
 zok, goeie ~ 50
 zokken 236
 zokkenzeumer 121, 142
 zokkenzuimer 34
 zoksieme 32
 zomaar 265
 zompen 224, 228, 238
 zon, in de ~ zetten 327
 zon, zo eenvoudig als de ~
 303
 zon, zo klaar als de ~ 303
 zon, zo simpel als de ~ 302
 zonde 241
 zondendjammer 241
 zonder angst 127
 zonder bedoeling 265
 zonder bezei 264, 277, 334
 zonder bijbedoeling 265
 zonder erg 264
 zonder gedacht 265
 zonder get te zeggen 78
 zonder kwaad 265
 zonder kwade 265
 zonder kwade wil 265
 zonder kwade zin 265
 zonder nadenken 130
 ZONDER OPZET 264
 zonder opzet 264
 zonder verzei 264
 zonder werk 121
 zonder, kalf ~ kop 27
 zonderling 20
 zonger besei 334
 zonger bezei 130
 zonger bezei 264

zonger erg 264
 zonger opzet 264
 zonner, kalf ~ kop 27
 zoren 245
 zörg 252
 zörg dragen voor get 251
 zörg en verdriet hebben 252
 zörg haan 251
 zorg hebben 251
 zörg hebben 251, 252
 zörg maken 251
 zörg, de - 240
 zorg, geen ~ hebben 15
 zorg, in de ~ zitten 251
 zorg, veel ~ en pijn 252
 zorg, veel leed en ~ 252
 zorg, vol ~ 252
 zorg, vol leed en ~ 252
 zorg, zich ~ maken 251
 zorgdragend 131
 zorgelijk 131, 251, 252
 zorgeloos 130
 zorgen 252, 289
 zorgen dragen voor get 251
 zorgen en verdriet hebben 252
 zorgen haan 251
 zorgen hebben 251, 252
 zorgen maken 240, 251
 zorgen, de - 240
 zorgen, er niet voor ~ 15
 zorgen, in de ~ zitten 251
 zorgen, niet ~ 15
 zorgen, veel ~ en pijn 252
 zorgen, veel leed en ~ 252
 zorgen, vol ~ 252
 zorgen, vol kommer en ~ 252
 zorgen, vol leed en ~ 252
 zorgen, zich ~ maken 251
 zorgvol 131
 zorgzaam 131
 zorren 220
 zot 35, 124, 174, 177
 zot maken 179
 zot, de ~ uithangen 179
 zot, er de ~ mee houden 205
 zot, er het ~ mee houden 205
 zot, voor de ~ houden 316,
 321
 zotselke 30
 zotseltje 30
 zotte kuur 62
 zotte streek 37
 zotte streek 62
 zotte streken 37
 zotte streken uithalen 179
 zotte toer 63
 zottebollen 206
 zottemannenkuren 37
 zoutzak 32, 51, 123
 zouw 111, 271
 zouwaas 98, 106, 111, 115

zouwaas, arm ~ 227
 zouwaas, stomme ~ 28
 zouw-beer 147
 zouw-boel 246
 zouw-wijf 111
 zubbedeus 31, 33
 zubus 142
 ZUCHTEN 221
 zuchten 221
 zucken (du.) 39
 zuilaar 88, 117
 zuilen 86
 zuielwijf 117
 zuier 88
 zuinig 94, 335
 zuiver 140
 zuiver, niet ~ 96, 143
 zuiver, niet ~ op de graat 108
 zukkelaar 140
 zultpaté 34
 zumpen 224, 227, 228, 229,
 235, 238
 zun 241
 zund 241
 zundj 241
 zung 241
 zungd 241
 zungendjammer 241
 zunj 241
 zure boer 202
 zure charel 202
 zure duivel 202
 zure kerel 202
 zure mens 202
 zure, een ~ 97, 202
 zuren 220
 zuubus 31
 zuur 96, 175, 193, 196, 223
 zuur aankijken 185
 zuur gezicht 244
 zuur kijken 238, 244
 zuur, een ~ gezicht trekken
 242
 zuur, een ~ gezicht zetten 242
 zuurmoes 166
 zuurmoesvat 202
 zuurmuil 241
 zuurpot 202
 zuurpruim 202, 242
 zuurpruimen 238
 zuuten 221
 zuutsen 221
 zuuwten 221
 zwaai, gekke ~ 37
 zwaar 292
 zwaar, het ~ hebben 247
 zwaarmoedig 252
 zwaarte 293
 zwadderoen 246
 zwak 33
 zwak van kop 10

- zwak van memorie 10
zwak van verstand 10, 33
zwakzinnige 36
zwammen 206
zwanbaron 156
zwanzen 205
zware, een ~ sigaar laten ruiken
328
zwart maken 212
zwart schaap 53
zwart spook 147
zwart varken 147
zwarte heks 145
zwarte joene 147
zwarte knaai 145
zwartkijker 204
zwartmaken 118
zwartmaker 115
- zwartmakerij 119
zwartmoor 147
zwartprater 115
zwartzetten 118
zwatkijker 204
zwavelen 154
zweel 83
zweetlansier 143
zwegelen 205, 213
zwegelkesstruier 322
zwegeltjesstrooier 322
zwegelvot 115, 117
zwerper 124
zweeten 286
zwets 117
zwetsbuil 156
zwetsen 118, 154, 115, 156
zwetserd 117
- zwetskont 156
zwetsmanneke 115
zwetsmanneltje 115
zwetsmuil 117
zwetswif 117
zwetswifje 117
zwetswifke 117
zwijs 189
zwijs hebben 190
zwijsen 190
zwijsenjak 189
zwijsenhond 112
zwijsenjak 121, 189
zwijsennikkel 121
zwijsenzwak 106
zwijsen (du.) 43, 273
ZWOEGEN 284
zwoegen 284

WLD III, 1.4

Verschenen afleveringen

Van het *Woordenboek van de Limburgse Dialecten* verschenen de volgende afleveringen:

Deel I. Agrarische terminologie

- WLD Inl. en I, 1: dr. A. Weijnen, dr. J. Goossens, drs. P. Goossens, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Inleiding en Agrarische terminologie, afl. 1 (Bemesten en ploegen)*, Assen 1983 (78 en 166 p.). ISBN 90 232 1820 5.
- WLD I, 2 dr. A. Weijnen, dr. J. Goossens, drs. P. Goossens, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Agrarische terminologie, afl. 2 (Eggen en slepen)*, Assen 1984 (80 p.). ISBN 90 232 1819 1.
- WLD I, 3 drs. J. Kruijssen, dr. J. Goossens, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Agrarische terminologie, afl. 3 (Weidebouw)*, Assen/-Maastricht 1991 (136 p.). ISBN 90 232 2634 8.
- WLD I, 4 drs. J. Kruijssen, dr. J. Goossens, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Agrarische terminologie, afl. 4 (Verbouw van graangewassen)*, Assen/Maastricht 1992 (202 p.). ISBN 90 232 2751 4.
- WLD I, 5 drs. J. Kruijssen, dr. J. Goossens, dr. H. Brok, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Agrarische terminologie, afl. 5 (Verbouw van knol- en andere gewassen)*, Assen 1994 (210 p.). ISBN 90 232 2890 1.
- WLD I, 6 dr. J. Kruijssen, drs. J. Kokkelmans, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Agrarische terminologie, afl. 6 (Boerderij, bedrijfsgebouwen)*, Assen 1995 (176 p.). ISBN 90 232 3009 4.
- WLD I, 7 dr. J. Kruijssen, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Agrarische terminologie, afl. 7 (Boerderij: erf en moestuin)*, Amsterdam 2008 (246 p.). ISBN 9789051795936
- WLD I, 8 dr. H. Cromptvoets, m.m.v. drs. J. van Schijndel, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Agrarische terminologie, afl. 8 (Landerijen)*, Assen 2004 (106 p.). ISBN 90 232 3018 9.
- WLD I, 9 dr. J. Molemans, dr. J. Goossens, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Agrarische terminologie, afl. 9 (Het paard)*, Assen 1994 (168 p.). ISBN 90 232 2920 7.
- WLD I, 10 dr. J. Molemans, lic. J. Verbeek, dr. J. Goossens, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Agrarische terminologie, afl. 10 (Paardentuig)*, Assen 1996 (116 p.). ISBN 90 232 3145 7.
- WLD I, 11 dr. H. Cromptvoets, m.m.v. drs. J. van Schijndel, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Agrarische terminologie, afl. 11*

(*Rundvee, melk en boter, veeteelt algemeen*), Assen 2001 (226 p.). ISBN 90 232 3653 X.

WLD I, 12 dr. H. Cromptvoets, dr. J. Goossens, m.m.v. drs. J. van Schijndel, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Agrarische terminologie, afl. 12 (Kleinvee en pluimvee)*, Assen 1998 (150 p.). ISBN 90 232 3356 5.

WLD I, 13 lic. M. Ooms, dr. J. Goossens, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Agrarische terminologie, afl. 13 (Landbouwvoertuigen)*, Assen 1999 (140 p.). ISBN 90 232 3490 1.

Deel II. Niet-agrarische vakterminologieën

WLD II, 1 dr. H. Cromptvoets, m.m.v. J. van Schijndel, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Niet-agrarische vakterminologieën, afl. 1 (Huislachter en bakker)*, Assen/Maastricht 1986 (214 p.). ISBN 90 232 2242 3.

WLD II, 2 drs. H. van de Wijngaard, dr. H. Cromptvoets, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Niet-agrarische vakterminologieën, afl. 2 (Bierbrouwer en stroopstoker)*, Assen/Maastricht 1988 (70 p.). ISBN 90 232 2410 8.

WLD II, 3 drs. H. van de Wijngaard, dr. H. Cromptvoets, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Niet-agrarische vakterminologieën, afl. 3 (Molenaar)*, Assen/Maastricht 1991 (242 p.). ISBN 90 232 2669 0.

WLD II, 4 dr. H. Cromptvoets, drs. H. van de Wijngaard, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Niet-agrarische vakterminologieën, afl. 4 (Turfsteker en ertsontginer)*, Assen/Maastricht 1987 (132 p.). ISBN 90 232 2306 3.

WLD II, 5 dr. H. Cromptvoets, drs. H. van de Wijngaard, m.m.v. drs. J. Busch, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Niet-agrarische vakterminologieën, afl. 5 (Mijnwerker)*, Assen/Maastricht 1989 (294 p.). ISBN 90 232 2469 8.

WLD II, 6 dr. H. Cromptvoets, drs. H. van de Wijngaard, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Niet-agrarische vakterminologieën, afl. 6 (Imker, stro- of buntgrasvlechter)*, Assen/Maastricht 1991 (128 p.). ISBN 90 232 2616 X.

WLD II, 7 dr. H. Cromptvoets, drs. H. van de Wijngaard, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Niet-agrarische vakterminologieën, afl. 7 (Kleermaker, naaister, handspinner, handwever, touwslager, mutsenmaakster)*, Assen 1993 (208 p.). ISBN 90 232 2821 9.

WLD II, 8 drs. H. van de Wijngaard, dr. H. Cromptvoets, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Niet-agrarische vakterminologieën, afl. 8 (Pottenbakker, steenbakker, pannembakker, gresbuisenindustrie)*, Assen 1994 (136 p.). ISBN 90 232 2872 3.

WLD II, 9 drs. H. van de Wijngaard, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Niet-agrarische vakterminologieën, afl. 9 (Metselaar, timmerman, dakdekker, loodgieter, stucadoor, huisschilder)*, Assen 1995 (324 p.). ISBN 90 232 3034 5.

WLD II, 10 dr. H. Cromptvoets, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Niet-agrarische vakterminologieën, afl. 10 (Schoenmaker,*

- WLD II, 11 *zadelmaker/gareelmaker*, Assen 1994 (108 p.). ISBN 90 232 2953 3.
 drs. H. van de Wijngaard, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Niet-agrarische vakterminologieën*, afl. 11 (*Smid, loodgieter; koperslager*), Assen 1998 (222 p.). ISBN 90 232 3370 0.
- WLD II, 12 drs. H. van de Wijngaard, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Niet-agrarische vakterminologieën*, afl. 12 (*Houtzager; timmerman, meubelmaker; rad- en wagenmaker; kuiper; klompenmaker; mandenmaker*), Assen 2001 (278 p.). ISBN 90 232 3732 3.

Deel III, Algemene Woordenschat

- WLD III, 1.1 lic. R. Keulen, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Algemene Woordenschat, Sectie 1, De mens als individu*, afl. 1 (*Het menselijk lichaam*), Utrecht 2004 (302 p.). ISBN 90 5179 203 4.
- WLD III, 1.2 lic. R. Keulen, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Algemene Woordenschat, Sectie 1, De mens als individu*, afl. 2 (*Beweging en gezondheid*), Utrecht 2004 (454 p.). ISBN 90 5179 207 7.
- WLD III, 1.3 lic. R. Keulen, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Algemene Woordenschat, Sectie 1, De mens als individu*, afl. 3 (*Kleding en lichamelijke verzorging*), Utrecht 2004 (390 p.). ISBN 90 5179 207 7.
- WLD III, 1.4 M. Lubbers en drs. H. van de Wijngaard, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Algemene Woordenschat, Sectie 1, De mens als individu*, afl. 4 (*Karakter en gevoelens*), Amsterdam 2008 (508 p.). ISBN 9789051795950.
- WLD III, 2.1 drs. H. van de Wijngaard, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Algemene Woordenschat, Sectie 2, Het huiselijk leven*, afl. 1 (*De woning*), Assen 2003 (442 p.). ISBN 90 232 3934 2.
- WLD III, 2.2 drs. H. van de Wijngaard en M. Lubbers, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Algemene Woordenschat, Sectie 2, Het huiselijk leven*, afl. 2 (*Familie en seksualiteit*), Utrecht 2005 (298 p.). ISBN 90 5179 262 x.
- WLD III, 2.3 drs. H. van de Wijngaard, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Algemene Woordenschat, Sectie 2, Het huiselijk leven*, afl. 3 (*Eten en drinken*), Utrecht 2004 (444 p.). ISBN 90 5179 201 8.
- WLD III, 3.1 lic. R. Keulen, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Algemene Woordenschat, Sectie 3, Het gemeenschapsleven*, afl. 1 (*Maatschappelijk gedrag, school en onderwijs*), Utrecht 2006 (380 p.). ISBN 9 789051 794946.
- WLD III, 3.2 lic. R. Keulen, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Algemene Woordenschat, Sectie 3, Het gemeenschapsleven*, afl. 2 (*Feest en vermaak*), Amsterdam 2007 (394 p.). ISBN 9789051795929.
- WLD III, 3.3 lic. R. Keulen, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Algemene Woordenschat, Sectie 3, Het gemeenschapsleven*, afl. 3 (*Kerk en geloof*), Amsterdam 2007 (292 p.). ISBN 9789051795943.
- WLD III, 4.1 dr. J. Kruijssen, *Woordenboek van de Limburgse Dialecten, Algemene Woordenschat, Inleiding en Sectie 4, De wereld*

WLD III, 1.4

tegenover de mens, Fauna, afl. 1 (*Vogels*), Assen 2001 (50 en 270 p.).
ISBN 90 232 3753 6.

WLD III, 4.2

dr. J. Kruijzen, Woordenboek van de Limburgse Dialecten,
Algemene Woordenschat, Sectie 4, De wereld tegenover de mens,
Fauna, afl. 2 (*Overige dieren*), Assen 2001 (260 p.).
ISBN 90 232 3754 4.

WLD III, 4.3

dr. J. Kruijzen, m.m.v. dr. H. Brok, Woordenboek van de
Limburgse Dialecten, Algemene Woordenschat, Sectie 4, De
wereld tegenover de mens, afl. 3 (*Flora*), Assen 2002 (416 p.).
ISBN 90 232 3754 4.

WLD III, 4.4

dr. J. Kruijzen, Woordenboek van de Limburgse Dialecten,
Algemene Woordenschat, Sectie 4, De wereld tegenover de mens,
afl. 4 (*De stoffelijke en abstracte wereld*), Utrecht 2004 (450 p.).
ISBN 90 5179 192 5.

De materiaalbases van de Algemene Woordenschat zijn te raadplegen op de website
van het WLD: <http://www.ru.nl/dialect/wld>

